





Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2^a copy 6





Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 6



Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2^a copy 6

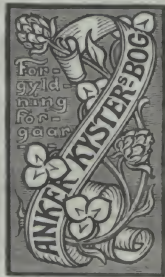


Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2^a copy 6

15 15

W. B. T.

DA Box



Til
Det kongelige
Bibliotek.
Maj 1916



LN 240

ex. 6



Galier-bind.

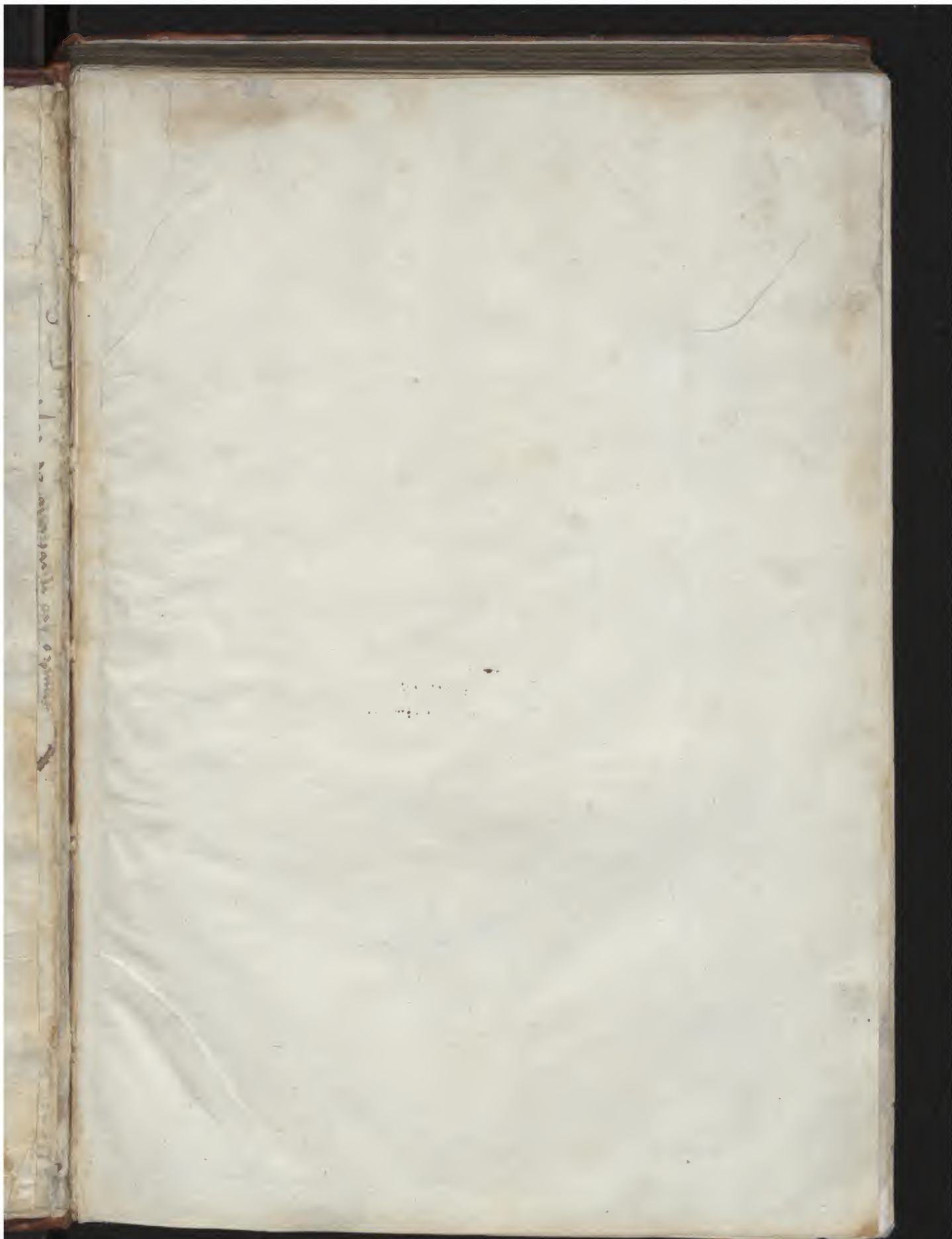
Er: Anker-Kyster:

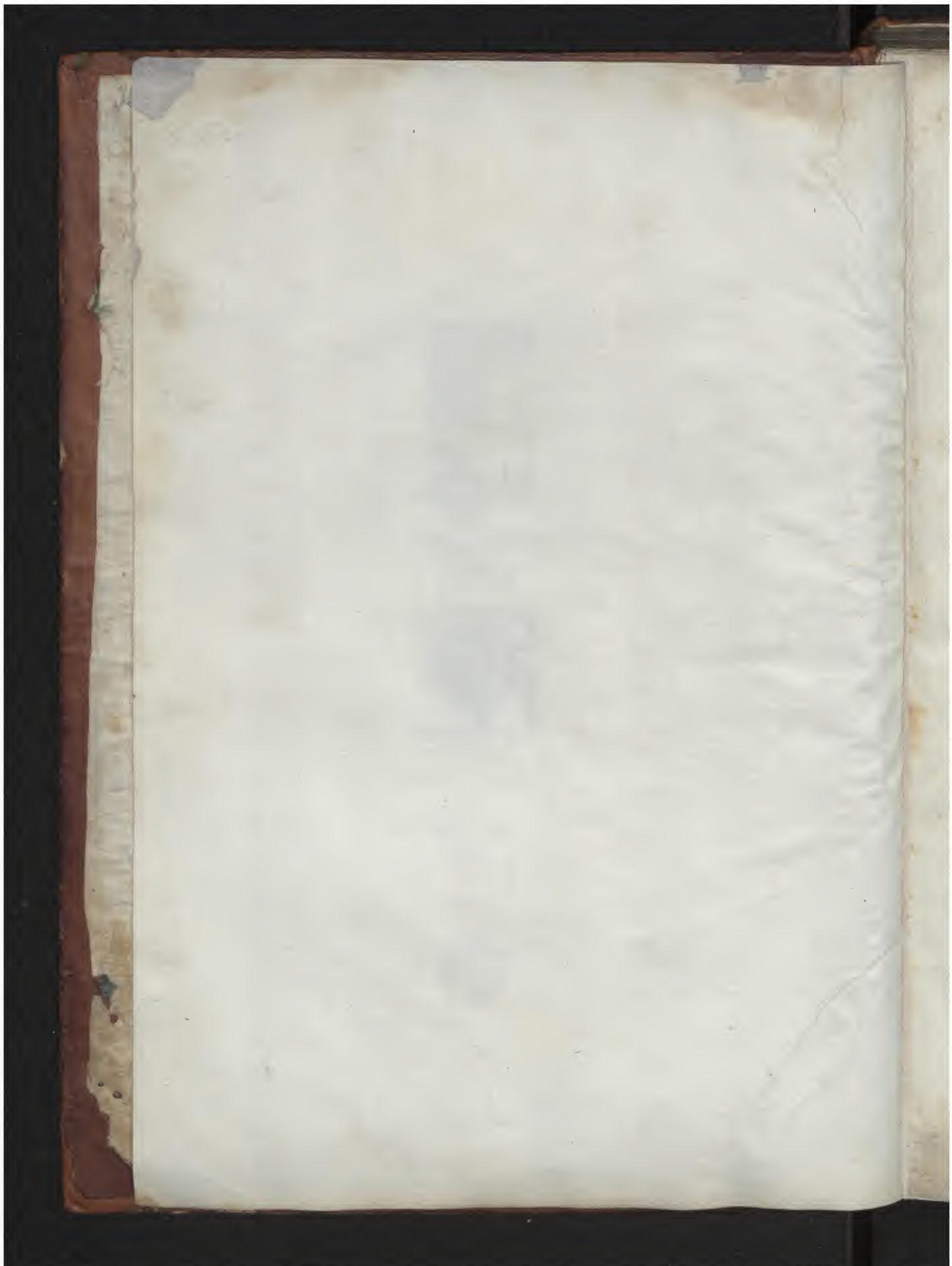
Bookbindings in Denmark.

I. The Royal Library. 1938,

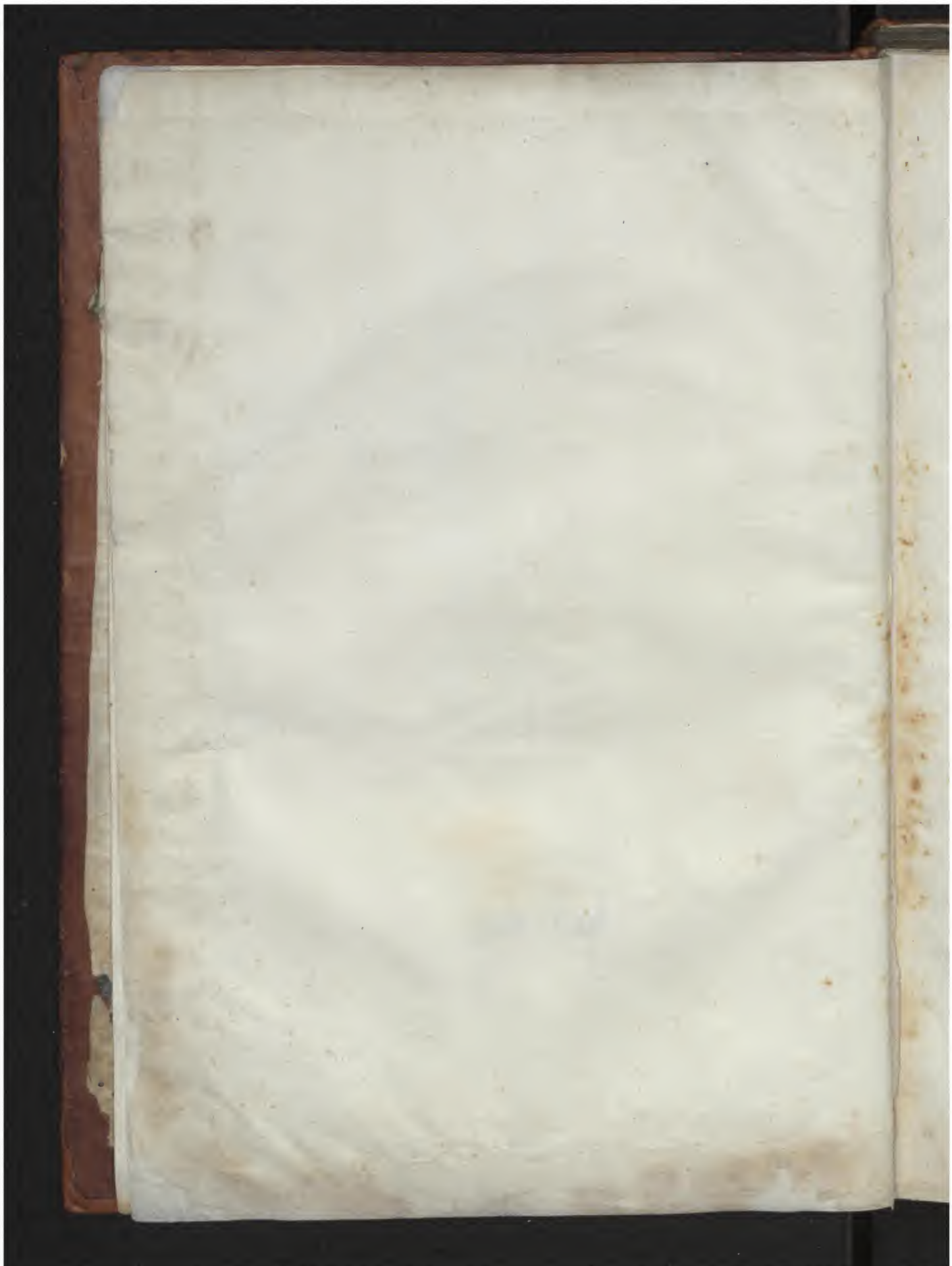
nr. 58.

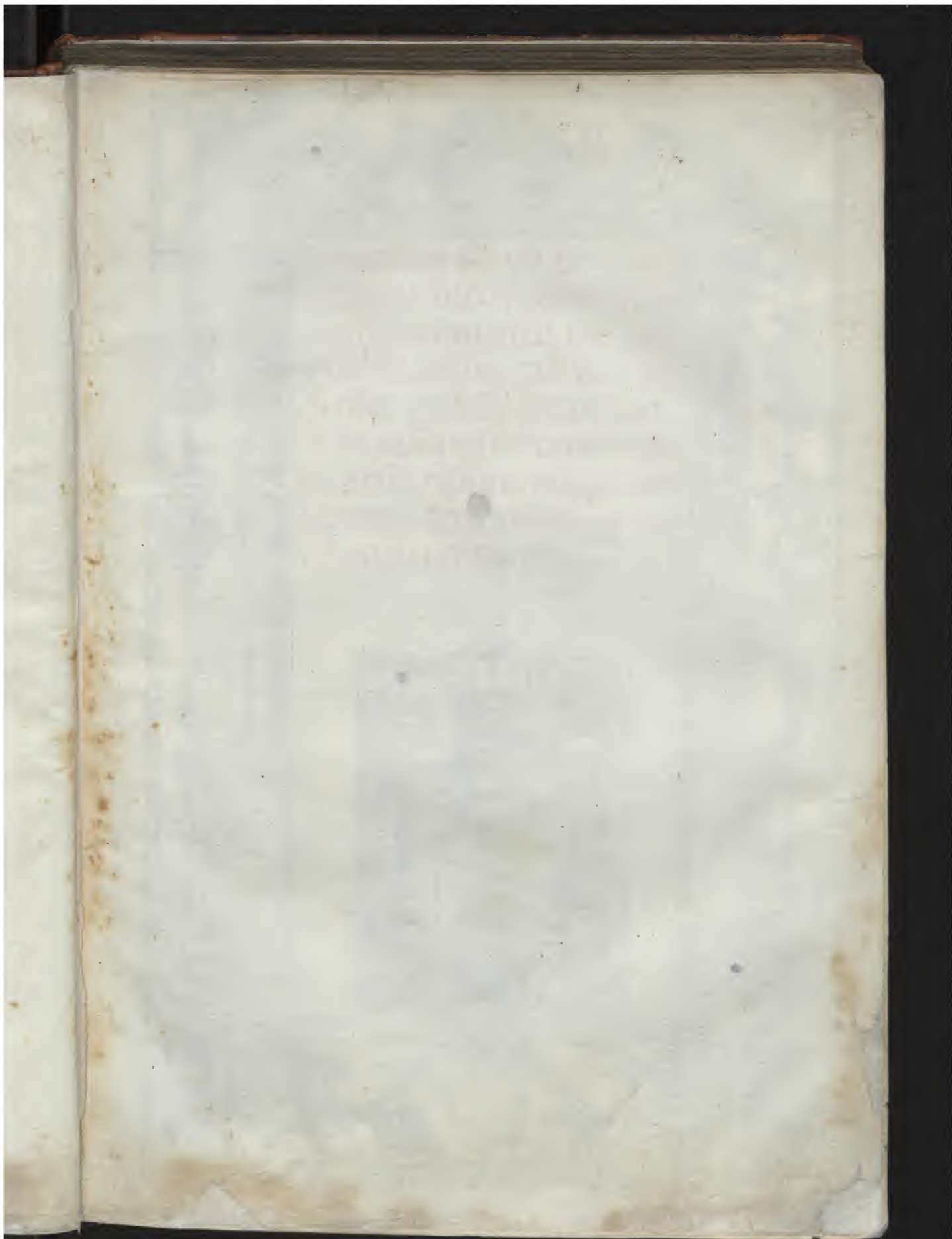
(see baggerman)

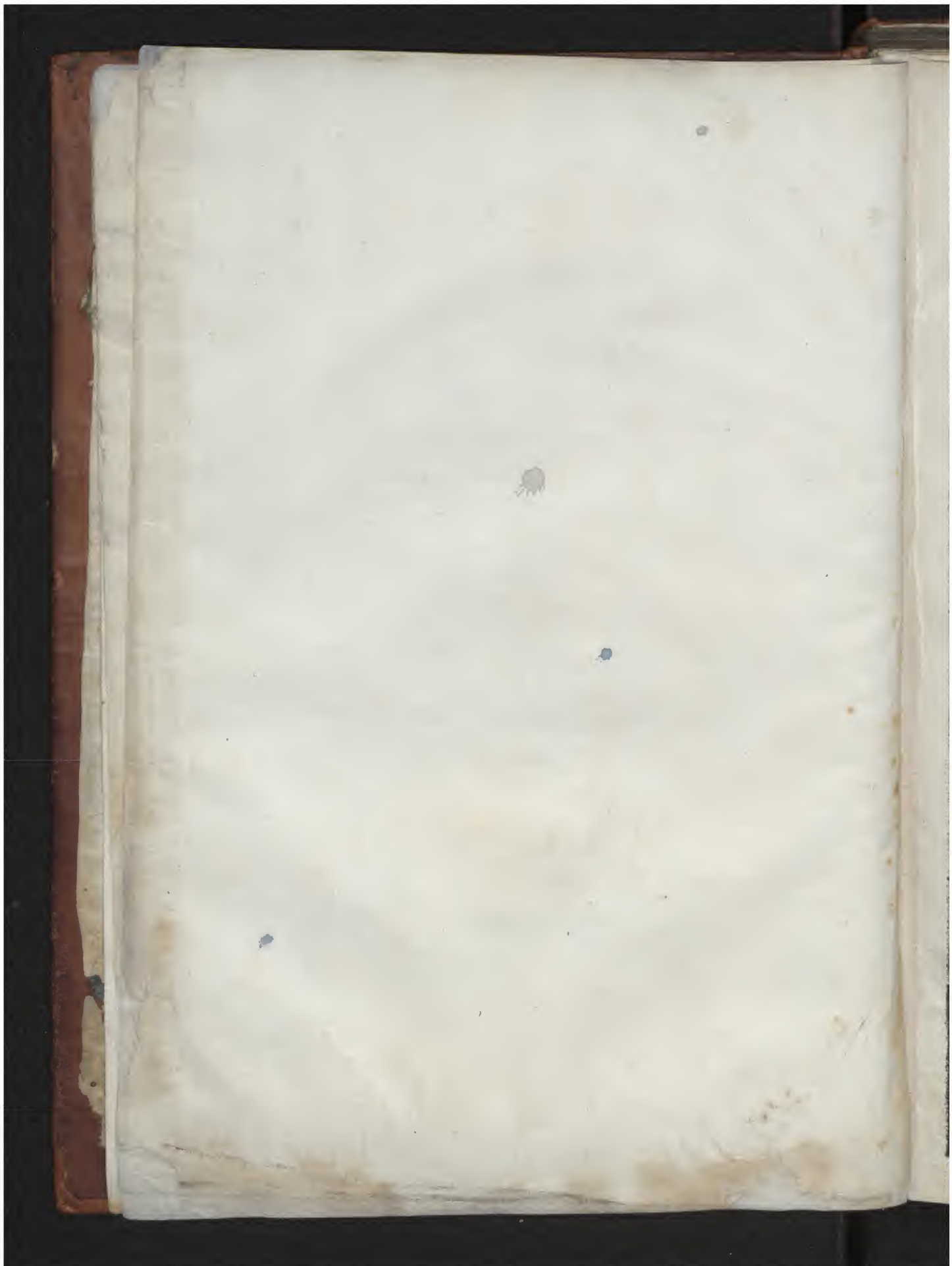




1616. 2. 2279









Danorum Regū herouūq;
Historie stilo elegātia Sax
one Grammatico natione
Sialandico necnō Roskil
densis ecclesie p̄posito,
abhinc supra trecentos an
nos cōscripte et nūc primū
literaria serie illustratē ter
sissimeq; impressē.



Lago wrne dei gratia Electus ad Ecclesiã Roskildẽ. præstãrissimo viro magistro
Christierni Petri metropolitana Lũdeñ. ecclesię Canonico amico nro sincero. S.

Venerabilis vir doctissimi ac clarissimi Saxonis nostri fulgerrimum opus, q̄ diu
nissimo dicẽdi genere Danię regũ historias cõscripserit / multis retro annis in
obsuro delituisse dolemus. Cuius dignissimas laudes & p̄conia: cuius diser
tissimũ ac facũdissimũ scribẽdi gen⁹ sicuti nos studiosissimo honore semp̄ excoluim⁹ &
amplexati sum⁹: Ita quoq; vniuersi docti & illustres viri Saxonẽ Danorũ historicũ sum
mis veneratiõis officiis p̄sequunt. Igit̄ mi Christierne q̄ torpẽtib⁹ cõmilitonib⁹ tuis p̄
cipiẽdarũ lĩarũ gr̄a sicuti vetustatũ es vigilatissim⁹ indagator: Ita etiã illustrãdã p̄fã
nẽ p̄ virib⁹ desiderio mirabili te flagrasse cõperim⁹. Affectuosissima p̄ce rogãtes vt tã
diuinũ latinę eruditõis culmẽ & splẽdorẽ Saxonẽ nostrũ Sialãdicũ (iã vt accepim⁹) a
te diligẽter castigatũ elimatũve vt in lucẽ feliciter p̄deat ad man⁹ accuratissimorũ bi
bliopolarũ pmoueas. Ne vel tã eximi⁹ sapiẽtię fulgor atra posthac nube delitescat. Ne
vel inuicta perpetuo Danici nõis virtus obliuione inuidã obumbret. Quo tibi honorẽ
summũ: & patriã gloriã concilies immortalẽ. Vale. Ex castro nostro Hiortholm.
Decima Maii. Anno duodecimo supra Millefimũ quingentesimũ.

Christiernus Petri liberaliũ artiũ mḡ Metropolitanã Lundeñ Ecclesię Canonicus
Reuerendo in Christo patri dño Lagoñi Wrne dei gratia Roskildẽ. Episcopo dño
suo præstãrissimo cũ omni veneratione ac obseruatã Salutẽ.

Vrsitanti mihi spõre / penẽq; volãti admouit p̄stãtia tua Præsul clarissime nõ
parui momẽti calcaria: dũ ad Saxonis nr̄i historiã chalcographa arte diuulgã
dã excitare dignata ẽ: ad quã puinciã nemo (vti arbitror) mortaliũ me fuit
vnq; pp̄essor paratiorq; gpp̄e q; Parrhisius agẽs bonisq; lĩis operã nauãs pp̄rio ip̄ediõ ta
bellariũ bis miserĩ q; exẽplũ fidele quãtũvis emptũ ad me referret. Qua viã cũ nihil p̄fã
cerẽ / ip̄e illi⁹ ergo patriã reperit: bibliothecas oẽs visi & reuolui: nec tñ Saxonẽ blattis /
tineis situ / & puluere oblitũ eruere potui: tã obstinato aĩõ ei⁹ possessores cũ occluserãt:
vnus oĩm & is religione & doctrina isignis: Sacrę theologiã doctor / ac p̄fessor eximius
Maḡ nr̄ Andreas Christierni natiõẽ lutus p̄fessione at̄ Carmelita: & puicię Danię or
dinis itemeratę virginis ac Christi matris Marię de mõte Carmelo prior dignissimus
conat⁹ meos miserãti respexit oculo: q; cũ nullo are redimẽdũ videret exẽplar: poti⁹ se
id manib⁹ suis trãscripturũ obtulit q̄ tãtũ totius Danię lumẽ apli⁹ delitescere sineret:
habui tñ tãtę dignitatis rõnẽ / nec cõditõnẽ accepi: sperãs faciliõrẽ alicũde tãdẽ emer su
rã. Reuerẽdissim⁹ ergo in Christo p̄f dñs Birgerus dei gr̄a Archieps Lũdeñ. Suetię pri
mas & apliã sedis legat⁹ mirabili ad Danię gloriã accẽsus amore: exẽplar / pio tandem
repperit cõpẽdiõ quod ad publicã utilitatẽ fidei meę trãscribẽdũ: ip̄imẽdũq; cõmisit:
Deerat itaq; sola authoritas tantĩ opis diuulgandi / quã liberalissime mihi imp̄tuit il
lustrissim⁹ p̄iceps nr̄ Christiern⁹ dei puicãtia Daniã / Suetiã / Noruagiã / Sclauorum
Gottorũq; rex potẽtissimus dux Slesuicẽ. & Holsatię / Stormariã ac Ditmertiã. Coa
mes ĩ Oldenborg & Delmenhorst: id solũ ip̄ans vt a docto peritoq; chalcographo excu
deret. Norat eteniã idignũ fore tãtũ virũ sepris / aut min⁹ fidelib⁹ characterib⁹ ip̄sũ iri.
Præserti id affirmãtib⁹ cõsultissime Reuerẽdissimõ ĩ Xpõ p̄fẽ dño Erico Walkendorff
Archiepõ Nidrosicẽ. & apliã sedis legato dignissimo: necnõ Regio Cancellario / viro
nobilitissimo mḡo Auone bille Ecclĩarũ Lũdeñ. & Vibergẽ. p̄posito. Mãdatis itaq; re
giũs sapiẽtięq; tuę Præsul dignissime / adhortatiõib⁹ grauissimis obtẽperãs Saxonis ip̄ri
mẽdi mun⁹ cõmisit excellẽtissimo viro Maḡo Iodoco Badio Ascẽsio lĩarũ bonarũ ap̄d
Parrhisios itẽp̄ri / chalcographoq; pitissimo. q; quale nũc vides op⁹ tuo nõi felicissimo
p̄scrip̄tũ emisit: Regũ oĩm catalogo / & toti⁹ historię indice lĩario illustratũ. Qua pp̄t
effeci vt q; ab vnũ & iis paucis Danis hactenus legi potuit: ad Italos / Hispanos / Gallos /
Germãos: oẽs dẽiq; christiãos facile possit p̄ferri. Habe itaq; molimĩa mea cõmẽdata ac
Vale Danię dec⁹ p̄sidũq; meũ Ex Parrhisiãorũ. academia clarissima. xiiii. martii. 1514.



Iodocus Badius Ascensius, Lagoni Wrne longe Reuerendo & cum primis docto sapientiq; Roskilden, ecclesie antistiti. S.



Robabili plausibiliq; coniectura ducor / psulū clarissime / vt optimi maximi dei nostri pu- dētia / arcanoq; fatorū calculo cōtigisse rear: inclytā Danicorum regum historiā a Saxone Grāmatico Sialādo / viro disertissimo / abhinc annos supra trecentos conscriptā: iis potissi- mū diebus in lucē chalcographa arte pdiisse / quibus inuictissimo animo, pclaris pro atate gestis, & spe eximia Christiernus certissima Danorū Regis proles / Danica iamā rector? est scepra / accepturusq; regnorum insignia: Tuq; heros / vt antiqua Hurnorū nobilitate nulli secūsus / ita facūda sapiētia & magnarū

rerū prudētia apud Danos facile primus, Roskilden. ecclesie episcopale susceperis gu- bernationem. Siqdē vti sub waldemaro rege inuictissimo iubente Absalone itidē Ros- kilden. epō prudentissimo / & duce ac bellatore in Christiani noīs hostes incōparabili- olim edita est, ita sub Christierno illustrissimo Rege / waldemarum illū / & factis & aīs aquatē / tuo eiusdē dieceseos epī meritisissimi faustissimo auspicio nūc demū emittitur non sine melioris doctiorisq; in Dania saeculi p̄sagio. Quēadmodū em̄ sub CHRISTI Domini nostri cūctis mortalibus adorandū natalem, claruerūt Romae summa latinā linguae lumina. M. Cicero. M. Varro. Q. Hortensius & sexcenti alii: & inclyta cū pacis tū belli culmina. Cn. Pōpeius Magnus. C. Iulius Cæsar. Octavi⁹ Augustus Cæsar: aliiq; p̄terea multi: In Dania vero (quā diuersam a Dacia puto) Frotho terti⁹ / belli pacisq; Iustitiā & militaris disciplinā splendor cōspiciuus: Ita nūc Christierni regis vel noīe amabilis singulari felicitate, tuoq; p̄sul generose ductu & auspicata dexteritate p̄tē diē fore cōfidimus / vt Dania nō solū armis & impio / qbus semp excelluit, liberatq; fuit: sed & literis cultioribus euadat p̄spicua: multosq; Saxones & Kanutos / viros inquā do- ctrina p̄stātes educet. Qd̄ idcirco iam iāq; futurū autumo / q vt illi quos modo dixi in Parrhisiorū clari euaserūt academia: ita nūc quoq; nō pauca in eadē e Dania cōspicia- mus ingenia / quorū bona pars est Magister Christiernus Perri Lunden. ecclesie cano- nicus / mihi longa cōsuetudine & amicitia charissimus: cuius p̄cipua cura & singulari imp̄dij hoc opus tuo nomini nūcupatū emittimus: illud lectores ignotos / ne forsitan errant p̄monētes: Saxonis istius vocabulū / nō patriū esse nomē (in Sialandia em̄ quae pars Dania: nō in Saxonā fuit ortus) & Grāmatici titulū / p̄fessionis qdē esse / sed neq; leue neq; cōtēptibile p̄conitū. Eni uero authore Suetonio, Grāmaticus est, q diligēter, acute, scienterq; norit aut dicere aut scribere. Quo noīe Cornelius nepos appellādos cēluit poetarū oratorūq; inter p̄tes: q tātū autoritatis apud p̄ricos p̄riuerūt: vt cē- sores & iudices essent scriptorū oīm solī: critici ob id vocati: sic vt nō versus mō (ita em̄ Quintilian⁹ ait) cēsoīa quadā virgula notarēt: sed libros etiā q falso viderentur inscripti, tāq; subditios e familia submouerēt. Ideoq; sūmi poetarū iterp̄tes & vrbū magistri: vt Seruius, Donatus, aliiq; nō pauci: grāmatici nūcupatione cōtēti bractea- tis phaleratisq; plus a quo abstinerūt titulis, quocirca iniquo ferēdū est aīo tāq; p̄fes- sionis gloriā ad ineptulos primorū elemētōrū recidisse p̄ceptorculos. Curauī itaq; Sa- xonē nō eo fraudādū titulo / quē tāto iudicio sibi delegisse visus fuerit. Vtāq; aut̄ hęc acceperit imp̄iti, p̄stātia tua pater doctissime: boni cōsuler: nostrāq; opellā hāc p̄babit qd̄ p̄sertim exoratum volūi. Vale. E chalcographia nostra apud Parrhisios ad Idus Martias. M. D. XIII. Iuxta Romanā supputationē Curia.

Saxo.
Grāma-
ticus,

Aa ii

Reges Danie qua serie regnauerunt.

A n. i. rex a quo ceteri dicti. Fo. iiii.	Hetha regno p̄ficitur rex. xlvj. fo. lxxviii.
Humbulus Rex. ii. fo. eodem.	Olo rex. xlvii. fo. lxxviii.
Lotherus Rex. iiii. fo. eodem.	Ormundus rex. xlviii. fo. lxxix.
Skyoldus Rex. iiii. fo. eodem.	Syuardus primus rex. xlix. fo. lxxxii.
Gram seu Gramus. rex. v. fo. iiii. & v.	Buthlus rex. l. fo. lxxxiii.
Swidagerus quē q̄ cum Gramo regnabat præteriuimus: rex. vi. fo. v.	Iarimarus rex. li. fo. lxxxiiii.
Gothormus similiter q̄ parū regnauit p̄- termiffus rex. vii. f. vi. vbi est Hading⁹.	Broderus rex. liii. fo. lxxxv.
Hadingus signatus rex. vi. cū sit. viii. f. vi.	Syualdus tertius rex. liii. fo. lxxxviii.
Frotho. i. rex. ix. signatus. vii. fo. xi.	Snio rex. liiii. fo. lxxxviii.
Haldanus. i. rex. x. signatus. viii. fo. xv.	Biorno rex. lv. fo. lxxxv.
Roc rex. xi. signatus nonus. fo. xv.	Haraldus tertius rex. lvi. fo. lxxxv.
Helgo rex. xii. signatus. x. fo. xv.	Gormo primus rex. lvii. fo. lxxxv.
Roluo rex. xiii. fo. xvi.	Gōtricus rex. lviii. fo. lxxxviii.
Hiartuarus. xiiii. & Hotherus. xv. fo. xxi.	Olauius secundus rex. lix. fo. lxxxix.
Othinus deus putat⁹ habet. rex. xvii. f. xxv	Hemmingus rex. lx. fo. lxxxix.
Rōricus Slyngedon rex. xviii. fo. xxy.	Syuardus secundus rex. fo. eodem.
Horwendillus rex. xix. Fengo. xx. fo. xxvii.	Regnarus Lodbrog rex. lxii. fo. xc.
Amlethus rex. xxi. fo. xxx. Ei⁹ gesta. f. xxvii.	Iuarus rex. lxiii. fo. xciiii.
Viglethus rex per tyrānidē. xxii. fo. xxxii.	Siuardus tertius rex. lxiiii. fo. xciiii.
Wermundus rex. xxiii. fo. xxxii.	Ericus primus tyrān⁹ & rex. lxx. fo. xciiii.
Vfgo & Olauius primus rex. xxiiii. f. xxv	Kanutus primus rex. lxxvi. fo. xc.
Dan secundus rex. xxv. fo. xxxvi.	Frotho. vi. rex. lxxvii. fo. eodem.
Hugletus rex. xxvi. fo. xxxvi.	Gormo secundus rex. lxxviii. fo. eodem.
Frotho. ii. cognomento fortis rex. fo. eodē.	Haraldus quartus rex. lxxix. fo. eodem.
Dan. iiii. rex. xxviii. fo. xxxvi.	Gormo tertius rex. lxx. fo. eodem.
Fridleu⁹. i. rex. xxix. signat⁹. xxxix. f. xxxvi.	Haraldus quintus rex. lxxi. fo. xcvi.
Frotho. iiii. rex. xxx. errore signat⁹. xl. f. 37.	Sueno primus rex. lxxii. fo. xcix.
Hiarnus rex. xxxi. signatus. xli. fo. lii.	Kanutus. ii. cogno. durus rex. lxxiii. fo. ci.
Fridleuus secundus rex. xxxii. fo. lii.	Kanutus tertius rex. lxxiiii. fo. cvii.
Frotho. iiii. cognom̄to larg⁹ rex. xxxiii. f. lv	Magnus rex. lxxv. fo. eodem.
Ingellus rex. xxxiiii. fo. lvii.	Sueno secundus rex. lxxvi. fo. cix.
Olauius primus rex. xxxv. fo. lxiii.	Haraldus sextus rex. lxxvii. fo. cxiii.
Frotho quintus rex. xxxvi. fo. eodem.	Kanutus. iiii. & sanct⁹ rex. lxxviii. f. cxiiii.
Haraldus primus rex. xxxvii. fo. eodem.	Olauius tertius rex. lxxix. fo. cxviii.
Haldanus secundus rex. xxxviii. fo. lxx.	Ericus. ii. dictus bonus rex. lxxx. fo. cxix.
Vnguinus rex. xxxix. fo. lxxi. in fine.	Nicolaus rex. lxxxi. fo. cxxi.
Syualdus. i. rex. xli. fo. lxxvii.	Ericus. iii. Emūdi fili⁹ rex. lxxxii. f. cxxx.
Sygarus rex. xli. fo. eodem.	Haraldus. vii. fit lutia rex. lxxxiii. ibidem
Syualdus secundus rex. xlii. fo. lxxi.	Ericus. iiii. Lam dict⁹ rex. lxxxiiii. f. cxxxii.
Principes ex plabe p̄ regibus creati. f. lxxi.	Sueno tertius rex. lxxxv. fo. clxxxiii.
Haldanus tertius rex. xliiii. fo. lxxi.	Kanutus. v. rex. lxxxv. fo. cxlii.
Haraldus Hildetan. iiii. rex. xliiiii. fo. lxxii.	Waldemarus primus rex. lxxxvii. f. cxlvii.
Ringo rex. xlv. Folio lxxviii.	Kanut⁹. vi. rex. lxxxviii. f. cxliii. & cxliiii.

De his Saxo qua serie positi sūt.

Tabula Alphabetica.

Rerum & nominū præcipue illustriū histo-
riæ Danicæ index serie literaria collectus
Inceptorum ab A.



Absalonis archiepiscopi Lūden. &
epi Roskilden. viri i toga & ar-
mis clarissimi iussu scripsit hi-
storiam Danicam Saxo grammaticus vt atte-
stat in principio præfationis suæ fo. i.
Absalonis eiusdem mater & soror piū edide-
rūt in Waldemarū facinus fol. cxlv.
Absalonis lepidū cauillū & creatio i epī-
scopi Roskilden. cxlviii. Eiusdem respōsio
& visum clīii. In exercitu loc. clxiii. Cō-
silia bona fo. clxix. Fiducia. clxx. Sollertia.
Absalonis p plebē criminatio & clxxiiii
per Scorrone defensio. clxxiiii. Animosū
cōsiliū: ibidē. Calliditas. clxxix.
Absalō refugit primatū Danię clxxxv. Co-
git suscipe cū ep̄atu Roskildēsi. clxxxvii.
Absalon vincit plebē præferēdo vexillum
crucis fo. clxxxix.
Absalonis laus ab innocētia & eloquētia.
cxc. Eiusdem luēt? i morte Waldema. cxcliii
Abstinētia & sobrietas Starcat heri lx.
Achonīs importunitas cxlvii.
Acies oculorū monstruosa. lvi.
Adagiū apud Danos fo. clxxv.
Aenigmaticus sermo & ei? itēptatio. xli.
Agnus procus sororis Roluonis. xvii.
Agneri cedes fo. xciiii.
Agrī culti laus. lx.
Alemanni videantur theutones.
Alfi pstantia & victoria i viperā &c. lxxvii.
Alicus sueonū rex bellū ciet fo. xlviii.
Alicī cedes. xlix.
Aluilde verēcūdia fo. lxxvii.
Aluilda piraticā exercet & vincit lxxviii.
Amicitie specimē in milite Magni. cxxxi.
Amlethus fururus rex se stolidū simulat
more Bruti fo. xxvii.
Amlethi ad matrē verba. xxviii. calliditas
xxix. rex fit. xxi. fo. xxx. & xxxi.
Amlethus Britanniam repetit. xxxi.
Amlethi cedes indigna. xxxii.
Aueri Sueonū regis mors lxxiiii.

Amoris aditus. xxii. Vis. ciii.
Anachi primi Roskilden. epī mors. cix.
Andreas archieps Lundēsis laudat per oc-
casionē i plogo fo. i. Eius opera literaria
signant inferius i margine eiusdem folii.
Anduanus rex regias opes nauibus iposita-
tas demerit fo. xii.
Animarū nostrarū imortalitas. lxxvii.
Animaduersio præclara. fo. ciii.
Anglorum origo & nomen iii.
Angli quomodo sint liberatē nati. cviii.
Angli vincunt & vincuntur cx.
Anglorū subactio a danis priā fo. xiii. Secda
xiiii. Tertia. xv. Quarta xxxiii. Quita lii
Sexta. lxxiiii. Septima xci. Octaua. xciii.
& xciiii. Nona. xcvi. Decima cii.
Angli & anglia videantur in Britanni
Annonē caritas i Dacia. lxxiiii. & cxviii.
Ansgarii sancti i Daniā aduentus. xc.
Antrū dearum seu nympharum fol. xliii.
Anundi exitus liiii.
Aqurū natura mirabilis ii. bis.
Aqurum vafra diductio xii.
Aquilī satyri i specu reperti lxxvii.
Aquilę casus cviii.
Araneę similitudo sumitur cxxxix.
Arkon tentatur obsidione cxlvii.
Armillę duę a Frothone expositę xlix.
Arngrimi victoria l.
Arnoldi Tyleñ. peritia præfaga. cxv.
Ars noua i seruandis pupillis clxiiii.
Ascerus fit episcopus fo. cxviii. fit primus
archiepiscopus Lunden. cxx.
Assaci miranda virtus cx.
Asmundi cedes fo. viii. post carmina.
Asmundus & asuitus fo. xlix.
Asmundus cum amico sepelitur ibidem.
Atila pater Ringi lxxvii.
Atilli auaritia xvi. Simulata munificētia
paulo post. mors xxiii.
Atisus Sueticus xxxiii. ceditur ibidē.
Aulę regis Britannię ornatus l.
Auo sagittarius prouocat regem liiii.
Aurifabri cuiusdā superba perulatia lvii.
Aurum rursus a Frothone expositum li.
Aa iii.

In Saxonem Grammaticum.

B Alderus victor nouos latices aq̄ rum aperuit. fol. xxiii.	Cesar Saxonie principē tērat. cxcii. Eius & waldemari coitio. cxcii. In Kanutū. vi.
Balderus tyrānus. xxiii. Eius ca- sus visio mors & mirum. fo. xxiiii.	dolus. cxcv.
Baldes Brynde Danice fons dictus. xxiii.	Cesorum in acie numerus. lxxviii.
Barchonis virtus. fo. cxxxvi.	Calūburgi constructio. clxy.
Bedę venerabilis scripra. fol. iii.	Camini oppugnatio. clxxiii.
Bellum noruagicū sub waldemaro. clxvi.	Canum mores. xli. Canis Biononis. lii.
Bellum sueticum lxxvi. fit hyeme. cxxxix.	Canū specie nutriti infantes. lxiiii.
Bellum precipuum Sclauicū. fol. cxcv.	Canis p̄ficitur vicis. lxxi.
Bellatorum genera quatuor. fo. xxxiii.	Canis & accipitris dolores. lxxiiii.
Bellatores Haraldī. lxxvi. Rūgonis. lxxvii	Cantoris in Kanutum fides. cxxvi.
Benedicti Alemāni stoliditas. clxxii.	Caroli regis Suetie ortus. cxxix.
Bero pirata fo. lxxix.	Caroli cedes. clxxxviii.
Bessus Grami coniugē duxit. fo. iii.	Carolus magnus imperator. lxxxix.
Blacconis p̄dia i Kanutū & cedes. cxvii.	Cauillia Petri & Rauonis. clii.
Blekingia pars Scanie. fo. ii.	Cautibus & rupibus olim inscribebantur res Danice ne exciderent memoria. i.
Biarconis robur inauditū. xvii.	Certamine singulari decernebant olim vi ri fortes qui ducum mos. x.
Biarmia regio miranda. lxxxvi.	Cerui iugales. xxii.
Biarmorū rebellio & magica peritia. xcii.	Ceruisq̄ vsu interdīctum. lxxiiii.
Bibacis hominis calliditas lxxxiiii.	Christi domini natiuitas. li.
Bicconis cōmentum nouū. fo. lxxxiii.	Christianus legatus antipape. clvii.
Biononis equus canis & somnium. fo. lii.	Cypri isule natura i respuēdis cadauerib⁹
Biorno assumitur a fridleuo socius. liii.	Classis mirāda narrat. xlvii. (fo. cxxi.
Biornonis Auoniscq̄ cōciliatio. liiiii.	Classis Suetice instructio. lxxvii.
Biorno rex in prouincia wik. fo. xlix.	Classis danica. ibidem.
Biornus seu Biorno rex lv. fo. lxxxv.	Classis. cclx. nauium. cxlix.
Biorni in patrem affectus. fo. xciiii.	Claua haldani. lxxv.
Bogō. clxxvii. Bogislauī dolus. cxcvii.	Clypei mirabilis casus. xlv.
Boi othini filii cedes. xxv. tumulus. xxvi.	Colleri & Her Wendilli congressus. xxvii.
Britanni regis in iureiurando seruādo re ligio. fol. xxxi.	Eius cedes. ibidem.
Botildę regine patientia clara. cxix.	Collis lapidum. xlix.
Britannorum rex fraudulenter cum Fro thone tertio agit. fo. l. & li.	Collo pyrata insignis. x.
Britannus rex gallo subditus. clix.	Concio vide oratio.
Broderus rex. lii. fo. lxxxiiii.	Conditiones fœderis noruagici. clxxii.
Buchi seu Buchus ducit filiam demōnis.	Conditiones Bogislauo factę. cxcix.
Bugislauī fuga. clxxv. (fo. lxxxvii.	Coniuratio in Kanutum ducem. cxxvi.
Burisi captio. fo. cxliiii.	Conrardi dictum imperatorium. cxlii.
Bustum & cedes haconis. fo. lxxi.	Continentia gigantum in dacia. lvi.
Buthlus rex. l. fo. lxxiiii.	Coruorum miraculum. cxlvii.
C Adauera eqs supposita fugāt brī tānos nouos stratagemate. xxii.	Cozcoa incenditur. clxxxvii.
Cedes mirāda & spatiosa. xlviii.	Craca maga & venefica. xxxix.
	Crysztoam ceditur a Danis. clxxiiii.
	Cuso Finorum Byarmorūq̄ rex. xxii.

Tabula

Alphabetica.

A lbicis epatus cessauit & trasla tus est ob epm ebriosum fo. clx.	
Dan seu Dan ^o prim ^o : prim ^o quo q ^o i Dania regnauit & ea denoiauit fo. iiii	
Dan secundus rex xxv. fo.	xxxvi.
Dan. iiii. rex. xxviii. fo.	xxxvi.
Daniae quae longe alia est a Dacia situs & prouincię fol.	ii.
Dania fit uectigalis	lxxii.
Dania laudat Hericus fo.	clix.
Danoru origo & reges primi fo.	iii.
Danicaru foeminarum mores	lxxviii.
Danoru miserabilis euentus fo.	ix.
Danoru gloria. li. Rebellio.	xc.
Dani uicunt. xcviii. Vastat Sebriā xcviii.	
Danoru caproru uirtus fo.	eodem
Dani subiguntur iugo a rege.	xcix.
Danoru ad fide & mores bonos conuersio	
Danoru submersio. ciiii.	Ci.
Danoru fides in iureiurando	cviii.
Danorum cedēs per fraudem	ibidem.
Danoru militia apud bizantium fol. cxxi.	
Dani reges nunq ^o iperio subiecti. cxxviii.	
Danorum perseverantia fol.	cxlii.
Danici regni diuisio	cxliiii.
Danici equitis uirtus	clii.
Dani a pyratīs oppressi fo.	clxxi.
Danoru militandi mos & uirtus clxxviii.	
Daxon capitur fo.	xciii.
Demon horrendę forme uisus.	clxii.
Demoniu simulacro exire uisum	clxix.
Demoniu scelerata instituta	clxx.
Dearu seu nympharum antrum.	xxiiii.
Dei vincuntur a mortali.	ibidem
Dei prisca Danoru Othinus & Thor.	lv.
Delectus habedi noua ratio	xc.
Dieru Mercurii & Iouis prisca noia	lv.
Dieru longitudo sub solstitio. fo.	clxvi.
Disciplina militaris.	cy.
Diuitiaru opumq ^o detestatio fo.	cxviii.
Doctum se asserit alutarius fo.	cxix.
Domboru rugien. facundia	cliii.
Dornonis curetum regis oratio	xi.
Draco stupendus a Fridleuo superat. liiii.	
Ducum prisconum mos fo.	x.
B bonis mors fo.	cxxxv.
Echteri infestatio & cedēs. lxxvi.	
Edictu crudele lxxv. Nouu. xciij	
Eduardi regis Anglie cedēs	ciiii.
Eginus & Wilhelmus episcopi.	cx.
Eydorus flu. interfecat Daniam a Theu tonia fo.	ii.
Enari sagittariu uirtus stupenda fo.	cii.
Episcopatus in Dania fo.	ci. & cy.
Episcopi bibacis poena fo.	cix.
Episcopi i regem libertas fo.	cx.
Episcoporum coplurium mors.	cxxx.
Episcopus noruagie primus. fo.	cxxxix.
Epi pstantia ga duci pferur fo.	cxcviii.
Epulum ab Henrico datum	cliiii.
Epulandi lux e theutonia i Dania tran satus. lxi. Rugianorum crapula	clxvii.
Eques britanus ad pdam hortatur.	xliiii.
Equitu duorum temerarius ausus.	clxii.
Equitis Saxonici dictu insigne	clxv.
Equini capitis comentum magicum.	xl.
Eq primu maritię expeditioi additi cxxx.	
Equus Biornonis pstantissimus fo.	lii.
Equus idoli suantouiti noie. fo.	clxvii.
Erici disertu oratio.	xxviii.
Ericus feraru uoces interpretatur	xxxix.
Erici stratagema & uictoria. xl. Astus no uus ibide. donu simulatum	xl.
Erici facetu dictu & stratagema fo. xliii.	
Ericus ducit sorore Frothonis tertii xliiii	
Ericus disertus moritur	lii.
Ericus fit primus Suetie rex. fo.	xlx.
Ericus alter capitur & moritur fo.	lxxv.
Ericus cognomento verhat.	xciii. xciiii.
Ericus prim ^o tyrān ^o & rex Danoru ipius	
lxv. fo. xciiii. Eius conuersio	xcv.
Eric ^o secud ^o cognomēto bon ^o rex lxxx. fo.	
cxix. Eiusde magnitudo fortitudo. facun dia ibi. Furor ob catu. Bizatiu appulsus	
cxxi. ad danos illic iuetos adhortatio: ho nor ab ipatore suscept ^o . & sepultura cxxi	
Erici tertii modestia fol. cxxviii. oppressio	
cxxix. Charitas i filiu & effugium. cxxx.	
Ericus tertius emundi filius rex. lxxxii. fo.	
cxxxi. Eius leges & cedēs fo.	cxxxi.

Aa iiii.

In Saxonem Grammaticum.

Erici filii Haquinii facinus fo.	cxiii.	Frestia seu Frisia minor fo.	ii.
Ericus quartus cognomēto lā rex lxxxiiii.		Frisie prima a Danis subactio fo.	xiiii.
fo. cxxvii. Fit monachus fo.	cxxxiii.	Frisie minoris quæ ad Daniam spectat situs & cōmendatio	cxxxvii.
Erotema. i. interrogatū cautum fo.	xlii.	Frisii subacti tributū pendunt.	lxxxix.
Esbernus kialmonis nepos.	cxliii.	Friderici imperatoris fraus fo.	cxxxviii.
Esberni fratris absalonis virtus fo.	clii.	Friderici epi apud Sorā sepulti mensio & miraculū in caduere eius.	clxxxvii.
Eskilli epi in regē fides cxxxii. quem tamē templo pepulit.	ibidem.	Fridleui secūdi regis xxxii. astus fol.	lii.
Eskillus capitur fo.	cxxxiiii.	Fridleuus pri. rex. xxix. nō xxxix. fo. xxxvi.	
Eskilli suspicio falsa.	clvi.	Frigus horrendū in Suetia.	cxxxix.
Eskilli equitis celeritas fo.	clxiii.	Frigga Othini vxor.	viii.
Eskillus archiepiscopus fit monach⁹ Clarauallis. clxxx. Eius perplexitas. clxxxii. abit pontificatu.	clxxxiiii.	Friga longobardoru dea.	lxxxv.
Eskilli episcopi liberalitas. clxxxv. Correo a sacro igni fo.	clxxxvi.	Frogo legatus & eius prodigiū.	liii.
Exercitus centuriandi seu instruendi peritiam a sene didicit rex.	x.	Frogo quidā pro deo habitus fo.	ix.
Expeditio in piratas	clxxi.	Frogerus Othini filius.	xxxvi.
Experimentum mirandum.	cxxxix.	Frotho. i. rex. ix. signatus. vii. fo. xi. Ei⁹ stragemata. xii. prouocatio & cedes fo.	xy.
E Acinus mirabile fo.	clx.	Frotho. ii. cognomēto Starke rex xxvii. fo. xxxvi. Eius & Frogeri certamen ibidē.	
Fengo rex. xx. fo. xxvii. ei⁹ i fratrem insidię ibidem. cedes.	xxx.	Frotho. iii. rex. xx. non. xxx. fo. xxxvii. Eius casus & oratio. xliii. vxorē repudiat Gōtari filiu petens. xliiii. Rudis adhuc bellicę rei pacis extitit author: proficiscit tamē i bellū cū exercitu & apparatu maximo fo. xlv. Ei⁹ lex. xlv. & l. Gloria. potentia. regni extēso. nā triginta regibus sequētibz imperauit fo. xlvi. Aurū non semel exposuit furibus fo. l. Eius exitus miserandus. fo. li. Sepulcrum fo.	lii.
Filii gramii qui post eum regnarunt fol. v.		Frotho quartus cognomēto largus rex. xxxiiii. fo. lv. Eius cedes	lvii.
Filii. xii. ex Osura cęsi	l.	Frotho. v. rex. xxxvi. fo.	lxxiii. & lxxv.
Fionię quæ prouincia Danię situs fo.	ii.	Frotho. vi. rex lxxvii. fol.	xcv.
Finni improbitatis arguuntur fo.	v.	FroWini cedes fol.	xxxiiii.
Finni gens acerrima. l. Infida.	cxl.	Fuge ardor mirandus fo.	clxxxix.
Finni Regnerū affligunt fo.	xcii.	Furor e cantu musico conceptus fo.	cxx.
Flandren. pfecti Roberti filiam duxit Kanutus sanctus	cxiiii.	G Alli Iuarū pellunt fol.	xciiii.
Flandren. filię noię Ethlē generatio clara i Dania fo.	cxxvii.	Genera. iiii. bellatorum.	xxxiiii.
Fœderis feriendi apud antiquos ritus. vii		Genius loci fabulosus fol.	cxxxiiii.
Fœderis barbarici species.	cliii.	Geomatia apud Suantouitum fo.	clxvii.
Fœminę Danię & casū mores.	lxxvii.	Geruthi demōnis sedes & opes fo.	lxxxv.
Folconis facin⁹ cruorē ppiū bibētis xxxiiii		Geruthus & Guthmūdus	lxxxvi.
Fons mirabilis naturæ oia demoliēs vitio aquæ fumigantis.	ii.	Geruthi regia fo.	eadem
Fontes duo miraculosi	cxxvii.	Gestibindus gothorū rex bellū ciet xlviii.	
Forma simulacri Rugiani.	clxvii.		
Fortuna duplex in Regno.	xciiii.		
Fratrū per vxores discordia.	lxxiiii.		
Fratrū hallandicorum scelus.	lxxxii.		

Tabula Alphabeticā.

Gelderus Saxonie rex.	xxii.	H Aconis athletæ crudelitas : cæ-	
Genari cedes.	xxv.	des: & Bustum. fo.	lxxi.
Gygantes fuisse olim in dania.	iii.	Hadingus scribendus rex. viii.	
Gigantum in Dania sobrietas. fol. ly. Con-		fo. v. & vi. Eius calliditas. fol. viii. Facin ^o	
timentia. fo.	lvi.	necando beluam. fo.	ix.
Gyuthę viduitas sancta & opera pia.	cx.	Hadingus nō Haraldus a femina ad infe-	
Glacies mirabilis duplex.	ii.	ros fert. & redit. fol. ix. Moritur.	xi.
Glacem calcandi astus.	lxviii.	Hagbarthus pugil.	lxviii.
Glacie occise copie.	clxi.	Hagbarthus Sygnes stuprator suspendi-	
Gladus Snyrtir mirādus.	xx.	tur. fo.	lxix. & lxx.
Gladii & armille vis mira.	xxii.	Haldani. i. regis. x. signati. viii. crudel. xv.	
Gladus skrep nomine.	xxxv.	Haldan ^o erico succedit i regnū Suetie. lii.	
Gladii duo haldani tertii.	lxxiii.	Haldanus secundus rex. xxxviii. fo. lxx. eius	
Gloria Frothonis tertii. fo.	xlvi.	claua virt ^o excellētia ibidē. pbitas. lxxvi.	
Gloria danorum. fol.	li.	E thoriſda Asmundum genuit. ibidem.	
Gormo prim ^o rex. lvii. fo.	lxxxv.	Haldanus tertius rex. xliii. fo.	lxxi.
Eius mors. fol.	lxxxviii.	Haldani tertii vulnus	lxxii.
Gormo secundus rex. lxviii. fo.	xcv.	Haldanus duodecim pugiles cedit. lxxiii.	
Gormo tertius rex impius. lxx. fo.	xcv.	Haldani tertii mors.	lxxiii.
Gotherus rex noruagie.	xxxviii.	Hallandia pars scanie.	ii.
Gotarus rex Noruagie.	xlvi.	Halladicorum fratrum scelus.	lxxxi.
Gotari cedes.	xlvi.	Hama saxo fortis. fo.	lvi.
Gotricus rex. lviii. fo.	lxxxviii.	Handwanus rex hellefonti.	vii.
Eius cedes. fo.	lxxxix.	Hanef ceditur.	lvi.
Gotwara Garrula & procax.	xxxvii.	Hano p̄ficitur fionie. fo. lxxi. &	lxxii.
Gram seu Gramus rex. v. fo.	iiii.	Haquini alterius rebellio. xcvi. malitia.	
Gram regnare incipit. fo. v. moritur au-		fo. xcvi. virtuti cedit.	ibidem.
tem. fol.	vi.	Haquinus Harald fil. dux fortis.	xcviii.
Grandicus terminus danie.	iii.	Haquini cedes.	xcvii.
Grep fratres tres lubrici.	xxxvii.	Haquinus nō assentitur cōiuratiōi. cxxvi.	
Gro virago gyganti desponsa. fo.	iiii.	Haraldus primus. rex. xxxvii. fo.	lxxiii.
Eius carmina ibidem. & sequenti.		Haraldi cedes.	lxxiii.
Grubbus filiam Fridleuo despondet. liiii.		Haraldi secundi ortus & genius.	lxxiii.
Grumonis immanitas. fol.	lxvi.	Haraldus secundus cognomento hilderan	
Gunnare fiducia.	xlvi.	rex. xliii. fo.	lxxiii.
Gunnarus rex Suetie Drotam opprimit &		Haraldi sub pace. l. annorum exercitatio.	
ex ea Hildagerū suscipit fol. lxxi. Drotā		Haraldus p̄e senio cecus. lxxvii.	lxxiii.
autem Brocāro nubit.		Haraldi mors.	lxxviii.
Gunnildę Asmūdi cōiugis mors.	viii.	Haraldus tertius rex. lvi. fo.	lxxxv.
Gunwara regis soror pulchra.	xxxvii.	Haraldus occupans regii nomen fit chri	
Gurithe p̄positū. lxxii. Sterilitas. lxxiii.		stianus & mox apostata.	xciii.
Guthorm ^o qui post gramū regnavit. v.		Haraldus quartus rex. lxix. fo.	xcv.
Guthscalcus sclauic ^o eximie idustrie ciuii.		Haraldi & Kanuti natiuitas & gesta. xcvi.	
Guthscalci successus.	cviii.	Haraldus. v. rex. lxxi. fo.	xcvi.
Guthrune venefica.	lxxxiii.	Haraldus. v. fit Christianus.	xcvii.

Aa.v.

In Saxonem Grammaticum

Haraldi soboles seu proles.	xcviii.	Hedigisleuus procus.	lxviii.
Haraldi poenitentia sera, xcix, exiliu & ces. des. ibidem.		Hedigisleuus faucis natib ⁹ fugit.	lxix.
Harald ⁹ frater sancti Olavi ad bestias da- natus euasit.	cix.	Historie peritia q̄ sit vtilis.	clxxii.
Haraldus sextus rex, lxxvii. fol.	cxiii.	Hithnius rex noruagice partis	xlviij.
Haraldi inertia.	cxiiii.	Homerus ripeñ.	cxcliii.
Haraldi sexti leges.	cxiii.	Horwendilius rex, xix. fo.	xxvii.
Haraldi vulnera, cxxii. Vitia.	cxliiii.	Hothbrodus Suetie rex.	xvi.
Haraldus reuicetur.	cxviii.	Hotherus rex, xv. & eius pueritia & indu- stria, fo.	xxi.
Haraldus hibernicus.	cxix.	Hotherus nymphas adit.	xxii.
Haraldi defectio, cxxix. euasio.	ibidem.	Hotheri cum diis pugna.	xxiii.
Haraldus fit rex Lutie, lxxxiii. fo, cxxxi. mo- ritur, ibidem, eius celeritas	ibidem	Hotherus rex, xv. regnare incipit.	xxiiii.
Haraldi filii necantur.	cxix.	Hottingi meminit, fo.	xx.
Haraldus seditionis princeps fugit & da- natur, fo.	cxliiii.	Hothin ⁹ & Hugin ⁹ se mutuo cedunt, xlviij	
Harthbenus & ei ⁹ longitudo & furiositas.		Hugletus rex, xxvi. fol.	xxxvi.
Hartuicus Breneñ. eps, cxlii.	Clxvi.	Hugletus hibernie rex, fo, lvi. cedat, ibide.	
Hereditatis ius foeminis datum.	c.	Humblus rex secundus, fo.	iii.
Helga ab aurifabro perita.	lvii.	Hunorum rex.	xxxvii.
Helge consiliu impium.	lx.	Hun rex hunorum, fo, xlviij. et	xlviij.
Helgo rex, xii. signatus, x. fo.	xv.	Hunorum fames foeda.	xlviij.
Helgo rex halogie.	xxii.	Hundingus pficitur regno danie.	x.
Helgo noruagienfium rex.	lviii.	Hundingi regis Suetie mors.	xi.
Helle que galli iuuabat seuitia.	xcii.	Hundingus pficitur Sialandie.	lxxi.
Helle supplicium.	xciiii.	Hurnesum nobilitas antiqua e qua Lago Roskildeñ. eps ortus.	clxxviii.
Hemmingus rex, lx. fo.	lxxxix.	H armericus rex, li. fol, lxxxiii. eius arx ibidem.	
Hemmingi periculu & virtus.	clxxxvii.	Harmericus capt ⁹ rusticañ, lxxxii.	
Henric ⁹ impator duxit gunnildā Kanuti duri filiam.	cliiii.	eius successus.	ibidem.
Henricus scoteler.	cxliiii.	Ignes admirabiles.	ii.
Henrici perfidia.	cxv.	Incendorum vis.	clxxxvi. & clxxxvii.
Herici a Bauaria reuerfi in solertia, clxxxix. & clxxx.		Ingellus rex, xxxiiii. fo.	lvii.
Herioth ⁹ rex Sueonū agues filie affert, xc.		Ingell ⁹ carpit a starcathero, lxii. mutat mo- lugonis fatu.	clxxii.
Hetha dux.	lxxvi.	Ingeldi mors.	lxxiiii.
Hetha pficit rex, xlvi. fo.	lxxviii.	Ingratitudinis detestatio.	cxv.
Hialto proceru optim ⁹ .	xvii.	Insomniu visum thire.	xcv.
Hiarno ob carmen fit rex, xxxi. fo.	lii.	Islandia regio & eius situs.	ii.
Hiarno regno cedere cogitur.	liii.	Iuari pueri septenis virtus	xc.
Hiarnonis fraus, dolus & exitus.	liii.	Iuarus rex, lxii. fo.	xciiii.
Hiartuarus rex, xliiii. cesus.	xxi.	Iuarus pellitur a gallis.	xcv.
Hiarth Warus iuuenis.	xvii.	Iuari altus in petendo aruo, equino quan- tum posset circudare tergo.	xciiii.
Hibernoru subactio fo, li. lii. lvi.	xcvi.	Iulii caesaris liberalitas.	lii.
		Iurifurandi seruandi studiū danis.	cviii.

Tabula Alphabetica.




Lutię quę pars est Danię descriptio.	ii.	Laurętiū vigiliā Dani ieiunio singulari celebrare promittunt.	fo. cxxiii.
Lutorum strages.	cx.	Lectis prandebant prisci.	fo. xv.
Luteñ. in Absalonē querele.	clxxiiii.	Leges Erici.	fol. cxxxii.
Iuuenis ignoti facinus nobile.	clxxviii.	Leges mirabiles Frothonis tertii. prima.	fo. xlvj. Secunda fo. xlvii. Tertia fo. l. Vltima fo. li.
R Anuti sancti cōmendatio.	folio. i.	Lex Finncorum & Biarmorum.	fo. i.
R Kanutus prim ⁹ rex.	lxvi. fol. xcv.	Lex militaris Kanuti duri. cv. & eius transgressio per ipm regem ac poena.	fo. cvi.
Eius cędes.	fo. xcvi.	Leges Haraldī sexti.	fo. cxlii.
Kanutus secūdu cognomento durus rex	lxxiii. fol. cxi. Sex obtinuit tandem regna	Lethra olim sedes regalis.	fo. xvii.
fol. ciii. Eius familia.	fo. cv. Lex militaris ibidem. Legis per ipsum transgressio. & poena quā dedit.	Libidinīs caninę species per demonū illusiones apud Rugianos.	clxx. in fine.
fo. cv. Eius apud Rhomomagum in Neustria seu normānia sepultura & preconiā.	fo. cvii.	Limicus sinus vulgo Lymfjord.	fol. ii.
Kanutus tertius rex.	lxxiiii. fol. cvii.	Litere adulterinę.	fo. clvii.
Kanuti quartī Suenonis regis filii indoles	folio. cxii. Gesta.	Lodouici imperatoris pietas.	fo. xciii.
fol. cxii. Susceptio regni: erat em rex.	lxxviii. fol. cxliii. Duxit filiā Roberi comitis Flandreñ.	Longobardorū origo & nomen.	fo. lxxxv.
Kanuti sancti pietas & passio.	fo. cxvii.	Lothus rex. III. & eius tyrannis.	fo. liii.
Eiusdem miracula: ibidem consequēter.		Luce noua species.	fo. xlii.
Kanuti ducti qui iridē sanct ⁹ est vulnera	fo. cxvii. Sentētia & subtile respōsum.	Ludificatio magica.	fol. i.
fo. cxvii. Insidię quę ipsi intērant.	fo. eodem.	Lundeñ. ecclesię primatus.	fo. cxxi.
Purgatio modesta ab obiectis Nicolai regis.	fo. cxv. Cōiuratio facta in eū.	Lundeñ. primatus.	fo. cxxxix.
fo. cxv. Cōiuratio facta in eū.	fo. cxvi.	Lundeñ. factiones.	fo. cxliii.
Kanuti ducis sancti integra simplicitas & vera religio.	fo. cxvi. Passio seu cędes in digna.	Lundonię seu Lundini ciuitatis in Angliā clarissime expugnatio.	fol. xv.
fo. cxvii. Filius q̄ illi nat ⁹ est.	fo. cxvii.	Lupus cum fure viuus suspendebatur sub Frothone tertio.	fo. i.
Miracula post cędē.	fo. cxvii. Ascriptio catalogo sanctorū.	Luxus epulandi e thetoniā traductus in Daniam.	fol. lxi.
fo. clxxi. cōsecratio.	fo. clxxii.	M Achinamēta bellica.	fo. cxxix.
Kanutus quintus fit rex.	lxxxvi. fol. cxlii.	Magice artis illusiones.	fo. vi.
Proficiscitur ad imperatorē dolo illect ⁹ .	fo. cxxxviii. Eius mors.	Magica factū caput equinū.	fo. xli.
fo. cxlv.		Magica vis rursū.	fo. lxxv.
Kanutus. vi. nascit ⁹ .	fo. clx. fit rex.	Mallei quos louiales vocant.	fo. cxxv.
fo. clxiii. Eius gesta & regnū.	fo. cxliii.	Magnus theutonicorū auctor.	fo. ciiii.
Eiusdem moderatio.	fo. cxv.	Magnus rex.	fo. lxxv.
Kanuti proditoris carcer.	fo. clxxviii.	Magnus sancti Olauī filius rex noruagię	fo. cvii. Eius mors
Karentina vrbs.	fo. clxx.	fo. cvii. Eius mors	fo. cviii.
Kazimarus opum ostentator futillis.	folio. clxxiiii.	Magni fuga.	fo. cxxii.
L Acus cuiusdā pfunditas.	fo. clxxiii.	Magni religio.	fo. cxxv.
Lamię vincuntur.	fo. lxxvii.	Magni perfidia.	fo. cxxvi. Insolentia.
Latgerthę mira fortitudo.	fo. xc.	Magni dānatio.	fo. cxxvii. exilium.
Latgerthę facinus.	fo. xc.	Magni saxonici fides.	fo. cxxx.
		Magni saxonici virtus.	fo. cxxx. cędes ibidem

In Saxonem Grammaticum

Magni norici in vxorem crudelitas, cxxx.	Normanię prefecti filia nubit kanuto, ciii.
qui capitur, cxxxii. Fit monachus, cxxxii.	Noruagia qua & Noruegia & vulgo nor
Moritur, cxlvi.	wegia vocat describitur, fo. ii.
Magno alteri datur venia, cxlvii.	Noruagioru regum origo, lxi.
Magni in regē cōspiratio & infidia, clxxxii.	Noruagia vastissima orbis pars, xlix.
Astutia, clxxxiii. Accusatio & purgatio	Noruagice gentis suggillatio, ci.
ibidē, cōiurationis defectio, clxxxiiii.	Noruagice subactio, xciii, cii.
Magni nūtius, clxxxvi. Captio ibidem.	Noruagicus episcopus primus, cxxxix.
Margareta regina, cxxii. Eiusdem exhor-	Nucleri cades, cliii.
tatio, fol. cxxv.	Nuntioru accelerandoru noui cōpendiu
Maris danici reflexus, ii.	seu inuentum, xlvi.
Mathematici triplices, fo. v.	O bsessio dura, fo. cxxxviii.
Mendacii detestatio, xxxiiii.	Oculi ferru hebetates, lvi.
Mendicans proci partes agit, lxxxiiii.	Olau filiu Fridleui educatio, liiii.
Mira & vix credenda narrat, xlvi.	Olauus a parcis fata sortit, liiii. fit parcus
Miraculū manium Balderi, xxiiii.	Olauus pri. rex, xxxv, fo. lxiiii. (fo. lv.
Miracula incredibilia apd geruthu, lxxxvii.	Olauus Thronodoru rex, lxxiiii.
Miraculū in ferrum candens, ci.	Olauus Vermorum rex, lxxv.
Miracula p pdicatores min ⁹ sanctos, clxxi.	Olauus secūdu rex, lix, fol. lxxxix.
Miraculū in cadauere epī, clxxxvii.	Olau supstitio, fo. ci. dolus in syrithā, ibi-
Miranda tria cōspiciuntur, lxxxviii.	dem, submersio, fol. ci.
Miroci in nauali plio virtus, clxxx.	Olau ⁹ sc̄tus & ei ⁹ gesta, ciii. ac cedes, cliii.
Mithothyn se deū esse mentitus, viii.	Olau ambitio & infidelitas, cxy. Ablega-
Monachi in Dacia aduecti a suenone, cvii.	tio in flandriam, cxvi.
Monachi cuiusdā imprudētia, clvi.	Olauus tertius rex, lxxix, fo. cxviii.
Monstrofi duo senes visi, ix.	Olauus cōtemnitur, cxviii, Morit, cxix.
Mons hegle vt athna ardens, ii.	Olauus Haraldī filius, cxxxii.
Mulieru danicarū in regē indulgētia, c.	Olauo interdicitur sacris fo, cxxxiii.
Murium & foricu omen, clxxxviii.	Olimarus rex orientalium, xlvi.
Musices insolens laudator fo, cxx. eiusdem	Ollerus in Suetiā aufugit & cedit, xxv.
vis stupenda in plectro, ibidem.	Olonis vegetii origo, lxxiiii, Gladi ⁹ , lxxv.
N Anne species miranda, xxii.	Olo, lxx, maritimos reges extinxit, lxxvi.
Nafus cōcubine abscedit, xvii.	Olonem septem reges secuti, lxxvii.
Nauiu Ringonis numer ⁹ , lxxvii.	Olo rex, xlvii, occupat regnū, fo. lxxviii.
Nicolaus rex, lxxxi, fol. cxxii.	Oloni parant insidiu a. xii, ducib ⁹ , lxxviii.
Nicolaus kanutu criminatur, cxxv.	Olonis acies oculoru & cedes, lxxix.
Nicolai regis cedes, cxxx.	Omundus rex, xlviii, fo. lxxix.
Nicolaus legatus aplicus, cxxxix.	Oppidum terribile, lxxxvi.
Nicolai Razi scelus, clvii.	Ofo seu concio Dornonis curetu regis, xi.
Nicolai Sialandē, strenuitas, clxiii.	Torkill, xiiii, Amlethi, xxx, westmari, fo.
Nicolai Bouis verba futilla, clxvi.	xxxvii, Erici disert, xxxviii, Fröthonis
Nicolai filii Striconis cedes, clxxii.	terti, xliii, Ronis & olonis, lxxvii, Re-
Nymphę recipiunt hotheru, xxii.	gneri, lxxxix, Haraldī, cxiiii, Suenonis,
Noctes clare in solstitio estiuali, clxvi.	cxliiii, waldemari, cl, Priflaui, fol, cliii.
Normani victi a danis, xxxix.	Dombori, cliii, cly, Masconis, clvii.

Tabula

Alphabetica.

Origo Danorum et reges primi.	folio.iii.	Pugnandi apud prisicos mos.	xvii.
Origo Anglorum.	ibidem.	Pugna acris.	lxviii.&. cxlvii.
Oftmarus praeficitur Scania.	lxxi.	Pulmenti e serpentibus vis.	xxxix.
Ofura filii duodecim caduntur.	l.	Purgatorius locus vulgo creditus.	ii.
Othar? proca? Syritha pudicissima.	lxvii	R Adulphi equitis strenuitas.	cxli.
Othari virtus.	lxvii.	R afno occiditur.	xxxix.
Othincari pietas.	cii.	R eges Danie qualiter olim elige bantur.	fol.iii.
Othinus quem pro deo stulta coluit gen tilitas apparuit primu.	folio.vii.	Reges.clsx.vincuntur a Dano.	xlviij.
Othinu vt deus putetur astutia.	vii.	Regis Suenonis pnia et recociliatio.	cxii.
Othinu vxor et noua ars.	viii.	Regnaldus Normannia rex.	lxxi.
Othinus rex.xvii..habitus.	folio.xxv.	Regnerus Suetia regnum occupat.	xiii.
Othinu expulsio.xxv.Reditio.	ibidē.	Regnerus Lodbrog rex.lxii.fol.	xc.
Eius q se Othinu simulauit exitus.ibidē		Regneri robur in angues.	xc.
Othinu filius nomine Frogerus.	xxxvi.	Regneri victoria:amores: & lex.	xcj.
Othinus an Mercurius fuerit.	ly.	Regnerus Romanorum victor affligitur a Finnis populis agrestibus.	xcii.
Othinus opem fert.	lxxxiiii.	Regneri successus.xciii.	Mors.xciii.
Otho Imperator seu Caesar.	xcvii.	Refonis caedes.	lxxxix.
Oznenfium metus.	cxcviii.	Reliquia sanctorum ab Erico secundo in Daniam deportata.	cxxi.
 Acis conditioescu Rugianis.clxix		Reto primipilus Frowini.	xxxiii.
 Palliaro facti.	xxxiiii	Richardu fuga.	cvii.
 Parce tresolauocblate & vise.liiii		Rinda puella obstinata pudicitia.	xxiii.
Patientia in Roluone commendatio.xvi.		Ringo vir Sialadicus olim nobilis.	v.
Patiētia exēplū in Syritha mirādū.	lxvii.	Ringo rex.xlv.folio.	lxxviii.
Pedissequa pietas.	xvi.	Ringo Normannia praefectus.	lxxix.
Petra mirabiliter inscripta.	ii.	Ringonis et Syuardi secundi caedes.	xc.
Petrus Roskildensis episcopus.	cxxviii.	Ringo imperium affectat.	lxxxix
Petri Eliui virtus et fatum.	clxi.	Roe rex moritur.	xvi.
Petulantia obscena aulicorum.	xxxvii.	Rollerus frater Erici disert.	xxxix
Pipinus rex Francorum.	lxxxix.	Rollerus Reginam repudiatā ducit.	xliiii
Pyrata Danos vincunt.	clxxi.	Rollerus rex Noruagia.	xlvi.
Plabis Danica furor.	clxxxix.	Rolpho genitus ex vrsu.	xv.
Plogi facinus.cxxxii.Ei parcitur.cxxxviii.		Roluo rex.xiii. Cognomento Krage.xvi.	
Poenarum locus vulgo existimatus.	ii.	Eius patientia.	ibidem.
Pomeranorum virtus.	clxviii.	Roricus et Haterus Iutiē praefecti.fo.lxxi	
Poppo rem Christianam iuuat.	ci	Roluonis mira liberalitas.	fo.xvi.
Poreuitus et Porenutus.	clxx.	Roskildia conditur a Roe.	xv.
Pradendi in lectis priscorum modus.	xv.	Roskildia prius Appellstade dicta.	lxxi.
Prada mira cupiditas in Danis.	cxcviii.	Roskildia capitur improuisa.	cxxxv
Prastigia diuersa.folio.	vi.et.lxv.	Roskildensis piratica.	cxxxvii.
Principes loco regu creat ex plabe.	lxxi.	Rostarus sibi animas dicari petit.fol.	xcj.
Prizlaui in fide contra patre pietas.cliiii.		Rostockensis statua perusta.	fo.clv.
Oratio prudens.	ibidem.	Rotho pirata.	lxxii.
Prodigium.	xcvi.xcvii.		
Proditoris merces.	cxliii.		

Tabula Alphabetica.

Rugianorum simulacrū. cxxi. clxx. defestio. clxvi. expugnatio. plena. clxxi.	Sygarus rex. xli. fol.	lxvii. lxxi.
Rupibus inscriptæ res Danicæ. i. et fol. ii.	Signe se suspendit cū pedissequis. lxx.	
Rusilam viraginē vicit Fridleuus. xxxvi.	Simulacrū Rugianorū dictū Suantouitus. cxxxi. clxvii. cōburitur. clxviii.	Rugiguitus. clxx.
Rusilæ seu Ruslæ exitus. fo. lxxix.	Simulacrū Arconeñ.	clxix
Ruthenorum periculū et subactio. xii. Cōtra Danos nauigiā et strages. xlvii.	Syrithā pudicissimā pcat Otharus. lxvii.	
S acerdotum honoratio. fo. cxliii.	Syrithā periculum. ci. Kanutū parit. cii.	
Sacrificia impia ex hoibus. xxiii.	Syualdus nouis rebus studēs occidit. lxvi.	
Sagittariū cuiusdā virt ⁹ mira. cii	Syualdus primus rex. xl. fo.	lxvii.
Sanguine redundat mare. liii. Prodigiū	Syualdus secundus rex. xlii. fo.	lxxi.
Satyrus quidam vincitur. xxii.	Syualdus tertius rex. liii. fo.	lxxiiii.
Satyri aquillī in specu reperti. lxxvii.	Syuardus Scottorū rex. fo.	lxvii.
Saxo grammaticus se Italos imitari et veritatem amplecti in hoc opere profiteatur. folio. i.	Syuardus primus rex. xlix. fo.	lxxxi.
Saxones vltro fugiunt. cxliii.	Syuardus secundus rex. lxi. fo.	lxxxix.
Saxum admirabile. fol. iii.	Syuardi vulnus. xc. Prasagiū.	xc.
Saxones victi. vide Theutones.	Syuardi in patrem affectio. xciiii.	
Scania pars Daniæ piscifera. ii.	Syuardus tertius rex. lxiiii. fo.	xciiii.
Scanienstū fuga. cx. seditio. cxc. cxci	Syuardi tumulus. xciiii.	
Scati et Hialli violentia. lxxv.	Siuardi Noruagici fortitudo. clx. confesio. ibidem. exitus. ibidem.	
Scythæ victi. xcii. Scytale Dañ. clxxxvi.	Skyalmo cādīdus capif. cx. cōcionaf. cxx.	
Sclauorum subactio vide Theutonū. irrifio et cupiditas. cxli. Naufragium. cxlvi.	Skyoldus rex. iiii. fol.	iii.
Sclauorum fides mirabilis. clxi. subactio et mer ⁹ turpis. cxvi. deditio sūma. cxcix.	Skricfinni populi mirandi. iiii.	
Sclauicū diuisio. clxii. libertat[amissio. cxcii	Olesauci destructio. cxliii.	
Scotiæ et Britaniæ subactio a Danis. xiiii xci. et. xciii. Vide Anglorum.	Snio rex. liiii. fol.	lxxxiiii.
Scotti a Scotto Dano vocati. xiiii.	Snytrir gladius mirabilis. xx.	
Scottus maritus Vluildæ. xv.	Sobrietas gygantum in Dacia. lv.	
Scriptorum in Dania inopia. xxxv.	Solis expert regio vbi iopia ignis. lxxxvii.	
Sculdæ mulieris facinus. xvii.	Somniū Suenonis Roskilden. cxiiii.	
Scuti Amlethi pictura miranda. xxxi.	Somniū satellitis. cxxxii.	
Senex quidam Othinus putatus, instruer exercitum docet Hadingum. folio. x.	Sortium vsus apud Rugianos. clxvii.	
Senex fatidicus aciem instruit. lxxiiii.	Spectacula apd Geruthū iaudita. lxxxvii.	
Senum duorum dispar studium. lxix.	Speculatio callida. cxcvii.	
Sententiæ singulares Erici. xlii.	Starcatheri pugilis ifignis ortus. lv. necat wicarū. ibidē. vulneraf. lvi. ei ⁹ alūna. lvi	
Serpentes Sclauorum. clxiiii.	Starchater ⁹ . ix. fres athletas necat. lix. Ei ⁹ forma saxo ipsa. lix. Magna ita s. lx. dictū facetū. lx. abstinetia et sobrietas. lxi. cōstātia. lxi. carmē. lxii. lxiii. et. lxiiii. fuga. 67.	
Serui cuiusdā mira fides. cix.	Starcatheri reatus. lxxvii. Pnia. fol. lxxxix.	
Sialandia Daniæ pars: et situs eius. fol. ii.	Starcatheri exitus. lxxix. lxxxii.	
Sialandiam esse locum electionis. cxxxiiii	Strages miranda. xlix.	
Syfridus dux lutorum. x.	Straragema. i. militar[astutia Hadigī. vii	
Sifridus Thyringus. cxcii	Trannonis. xii. Rōrici. xxvi. Amlethi. xxxii. Fridleui. xxxvi. Erici. xl. xliiii.	

Tabula

Alphabetica.

Stratagemata rursum. fol. lxxviii. xcii. xcvi. cxxxi. clxxiii. clxxix. et. cxcviii.		Swibdagerus rex. vi. folio.	v.
Studia priscorum.	lxv.	A Anna gigas Bizantin ⁹ occidit. lvi	
Sturbior ni caedes.	xcvii.	Tempestas saua.	cxlix.
Suanuita puella indoles.	xii.	T Tergor[?] eqni istar aruū petif. 94	
Suantouitus. i. sanctus Vitus.	clxvii.	Theulei vecordia.	cxlvii.
Suauida species et caedes.	lxxxiiii.	Theutonum pietas et iustitia.	iiii.
Sueno. i. rex. lxxii. fo. xcix. Ei ⁹ impietas et captiōes. xcix. et. c. Miseria et cōuersio ad pietatē. c. pplexitas. ci. exit ⁹ bon ⁹ . cii. cvii		Theutonū seu Alemānoꝝ/ Saxonū et Sla- uorū subactio a Danis. priā. fo. iiii. Secun- da. xiiii. Tertia. xv. Quarta. xxxv. Quin- ta q̄ ē Sclauorū. fo. xlv. Sexta. lv. Saxonū lvi. Sclauoꝝ q̄. vii. fo. lxxiiii. Octaua. lxxix	
Suenonis secundū ortus. ciiii. Eius regnū: et filii nothi ibidem. Mors. cxiii.		Nona et decia subactio Sclauoꝝ. lxxiiii.	
Sueno epūs illiteratus lras didicit factus regi charus et seuerus. fo. cx. cxiii.		Vndecia ibidē. Duodecia q̄ est Saxonū. lxxxviii. Decima tertia q̄ Saxonū. lxxxix.	
Sueno regni affectator moritur.	cxvi.	Decia quarta. xci. Decia quinta q̄ est Scla- uorū. xcvi. Decia sexta eorundē. cii. Decia	
Sueno tertius rex. lxxxv. fo. cxxxi. In su- pbia lapsus amulat luxū Theutonicoꝝ. fuerat em prius de familia Cōradi impa- toris. fo. cxxviii. Eius auaritia. ibidem.		sep. cviii. Deciano. cxxx. Vigesima. cxxiiii	
Suenonis tertii successus. cxl. Infidie i wal demarum. cxli. In Kanutum. cxlv. Mors. cxlvii. Idoli p poculum veneratio. clxvii.		Vigesima prima. clxiii. Vigesima secūda Sclauoꝝ. clxxxvii. Vigesima quarta. q̄ p- cipua. fol. cxcvii. et. cxcix.	
Suenonis epī tēpla: et mors Rhodi. cxviii.		Theutonum supplicium.	cxxix.
Suenonū i Danos dol ⁹ . x. calliditas. cxxxix		Thira virago fidelis.	xcv. xcvi.
Suerco imponitur Suetiæ rex.	cxxix.	Thyræ munimentum Dāne Wirck. xcvi.	
Suerco filia cū regno despōdet Kanuto. v. fol. cxl. Caditur. folio. cxliii.		Theauri regii submersio.	cxviii.
Suertingi facinus turpe.	lvi.	Thoræ facinus in vlciscendo stupro.	xv.
Suerus quidam se regis filiiū mētit. clxxx.		Thorilda in priuignos sauitia.	xii.
Suetia pars Daniæ. fol. ii. et. iiii.		Thor pro deo habitus.	xiii. lv.
Sueticum bellum.	lxxvi.	Thoris dei fabulosa vltio.	lxxxvi.
Suetiæ subactio prima. fo. vii. Secunda. x. Tertia. xvii. Quarta licet scribat quinta. lxxv. Quinta licet scribatur sexta. lxxxiii		Thorkill ⁹ dux itineris ad Geruthū. lxxxv	
Suetica christianitas.	ci.	Thorkilli propositioes. lxxxvii. Dicta le- pida eiusdem. fo. lxxxviii	
Suetica gentis prauī mores.	cxxvi.	Thorkillus fit christianus.	lxxxviii
Sueno vir loquax capitur.	cxxv.	Thronus et Russa.	lxxxix.
Sunonis integritas.	cxlii.	Tylenfis populi industria in rebus cogno- scendis: et sterilitate soli superanda. fo. i.	
Superstitio prisca.	cxxv. cliii.	Tymmonis antesignani virtus.	cii.
Supstitio Rugianorum miranda.	clxvii.	Toko sagittarius oprimus. xcvi. Eius li- bertas in respondendo.	xcix
Supplicium dirum.	xciii.	Tokonis in dicendo felicitas.	cxl.
Swibdagerus rex opprimitur.	vii.	Tonitruū vis et eius coniectura.	cxlix.
Sutoris Theutonici astus.	cxxix.	Tofto vir facinorosus in lutia.	x.
Susa amnis.	lxx.	Tranno Rutenorum rex.	xii.
		Tributum a Saxonibus pendēdū. lxxxviii	
		Tumultus et caedes plabis.	cxci.
		Tunica ferrea.	xxxvi.

In Saxonem Tabula Alphabetica.

A framentum pium.fo. cxlv.	Vestis impenetrabilis.Folio. xv.
Waldemar ⁹ q et valdemar ⁹ & vol demar ⁹ scribit adhuc tyro. 135.	Vfso Asmundi filius fugit. fo. viii.
Waldemarus sancti Kanuti ducis filius. cxxxvi. Eius erratum. cxxxviii.	Vfso futurus rex.xxiiii.nascitur. xxxii.
Waldemari et Kanuti ratio. cxl.	Vffonis indoles. xxxiiii. qui ex muto fit vocalis. xxxv. Robur. ibidem.
Waldemari querela. cxli.	Vfso qui & Olauus.i.rex.xxxiiii. fo.xxxv.
Waldemari responso. cxliiii.	Vgarthiloc ⁹ de ⁹ oli hit ⁹ .lxxxvii.lxxxviii.
Waldemari effugiu.cxlv.conatus ibidem. periculum in nauigando. cxlvi.	Wiberga moenibus sepitur. cxxxvi.
Waldemarus prim ⁹ rex.lxxxvii.fo. cxlvii.	Vicus captus. clxxix.
Waldemari prudetia. cxlvii.	Vggerus vates mirandus. xlviiii.
Waldemari oratio ad amicos. cl.	Wiggonis de Roluone scomma. xvii.
Waldemari lapsus. clii.	Wiggonis facinus. xxi.
Waldemari in Bskillum verba. clyi.	Vigletus rex aut tyrannus.xxii.fo. xxxii.
Waldemarus Casarem adit. clyiii.	Vigleti mors. xxxii.
Aestimatur plurimi a Theu. fol. clix	Wilhelmi epi pphetic ⁹ sps & mors.cxlii.
Waldemari iustitia. clix.	Wilhelmi reliquia odorifera.cxv.Eius se pulcri violati vindicta. ibidem.
Waldemarus capit regiu nomen. clxi.	Vincula ignominiosa apud Danos. cxvi.
Waldemari regl modestia.clxxix.&.clxxx.	Vifio Magni regis. cviii.
Waldemari cum imperatore coitio. cxcii.	Wifinnus caditur. lvi.
Waldema.legata i morte & comedatio. 193	Wihferci virtus & magnanimitas. xciii.
Walogostu desertum capitur. clxii.	Viti sancti statua. clxviii.
Walogostum obsiderur rursus. cxcvii	Vluilde in patre fraus.xi. Eiusdem exhor tatio in maritum. xi.
Wandal. S. Kanutu psequuntur. fol. cxvi.	Vittho Freforum pirata carpitur. xiiii.
Wandalorum incurfationes. cxli.	Vluida consilium pessimu. xiiii.
Wasche athleta superatur. lvi.	Vluonis ortus ex vrfo.cii. insolentia. cv.
Vaticinium de thesauro. xi.	Vluonis supplicium. cxlvii.
Vaticinium muliercula. xci.	Vnguinus rex. xxxix. fo. lxi. in fine.
Vatizlaui pietas. clxxv.	Vnno Bremeñ. epus. ci.
Vbbo Daniã occupat. xiiii.	Voldemari seu Waldemari laus. folio. i.
Vbbo Fresicus. lxxiiii.	Voluptas & superbia carpuntur. lxiiii.
Vbbo nascit. xcii. regnu affectat et pluri mos fundit. ibidem. Moritur. xciii.	Voto se alstringedi mos priscoru. xvii.
Vbbonis alterius mors. lxxviii.	Vpsale sedes epalis in Suetia. vii.
Vbbonis victus. xxvi.	Vrbium fortuitum incendium. clxxxvi.
Veh patriã cuius rex puer. xxxviii.	Vrnica cocio Haraldũ regẽ lutie creat. 131
Venefice in Frothonẽ tertiũ fraus. li.	Vrneñ. nobilitas antiqua. clxxviii.
Veneficorum vires. lxxvi.	Vrf ⁹ amator puellẽ & geitor vluonis. ciii
Venti vehementia. cxciiii.	Vrfa Rolphonẽ genuit. xv. Eius ast ⁹ . xvi.
Verindia regio petrosa. ii.	Vrfa fuga & pecunia abiectio. xvi.
Wermundus rex. xxi. fo. xxxii.	Vrfini cruoris potandi ratio. xvii.
Wermundi liberalitas. xxxiii.	Vrifi syluestris ferẽ progenies. ciii.
Versutia impia. cxxvi.	Vxoratos esse timidos. cxl.
Vespasii regis cades. xii.	

FINIS.

Prologus in historiã Danicam. Fo. I.

Doctissimi & eloquentissimi Saxonis Grammatici Sialandici,
Insignis Ecclesiæ cathedralis Roskildensis olim
Prepositi: In Gesta Danorum Prefatio.



VM ceteræ nationes rerum suarum titulis gloriari, voluptatemque ex maiorum recordatione percipere soleant: Danorum maximus pontifex Absalon patriam nostram, cuius illustrandam maxima semper cupiditate flagrabat: eo claritatis & monumenti genere fraudari non passus: mihi comitum suorum extremo, ceteris operam abuentibus res Danicas in historiã conferendi negocium intorsit: inopemque sensum maius viribus opus ingredi, crebre exhortationis imperio compulit. Quis enim res Danicæ gestas, iteris prosequeretur: que nuper publicis initiis sacris: ut religionis ita latine quoque vocis aliena torpebat. At ubi cum sacrorum ritualis etiam facultas accessit: segnicies imperitie fuit: nec desidia minora, quam antea poenurie vitia extiterent. Quo evenit ut paruitas mea quis se predictam moli imparem animaduerneret: supra vires nitenti, quam iubenti resistere preoptaret: ne finitimis factorum traditione gaudentibus: huius gentis opinio potius veritatis obliuiscens resperita, quam literarum monumentis prædita videretur. Igitur oneri cunctis præteriti cui scriptoribus in experto rudes labori humeros subire re coactus, imperiumque negligere veritatem, audacius quam efficacius parui: quam ingenium meum imbecillitas fiduciam negabat: ab hortatoris amplitudine mutuatus. Cuius fati cœpi mei metam præcurrentibus: te potissimum Andrea/penes quem saluberrimum suffragiorum consensus honoris huius successionem sacrorumque summam esse voluit: materiam ducem auctoremque deposco: obretractationis liuorem, qui maxime conspicuis rebus insultat: tanti cognitoris præsidio frustraturus. Cuius fertilissimum scientie peritus ac venerabilium doctrinarum abundantia instructum veluti quoddam celestium opum sacrarium existimandum est. Tum Galliam Italiamque cum Britannia percipiendam literarum disciplinam, colligendamque earum copiam gratia perscrutatus: post diutinam peregrinationem splendidissimum externam scholam regimen apprehendisti: tantumque eius columen euasisti: ut potius magisterio ornamentum dare, quam ab ipso recipere videreris. Hinc ob insignium culmen meritaque virtutum, regius Epistolaris effectus: officium mediocritatis liminibus contentum tantis industrie operibus exornasti: ut idem postmodum amplissima dignitatis viris ad eum quem geris honorem translatis benesicium nomine expectandum relinqueres. Quãobrem Scaniam tripudio discurrere contempsum est, quam pontificem potius a finitimis mutuata sit, quam ex indigenis legerit. quippe quæ laudabiliter delectum egit: fecunditatem ex suffragio suo meruit. Itaque cum genere, literis, ingenioque niteas: ac plebem fecundissimis doctrinæ stipendiis regas: maximum tibi gregis amorem conciliasti: susceptique ministerii partes gloriosè executionis fiducia ad laudis cumulum perduxisti. Et ne rerum dominum possessione usurpare videreris: amplissimum patrimonium sacris ædibus religiosè liberalitatis testamentum legasti. Obsitaleque curis opes decenter abicere: quam earum audire & pondere

Laus Andreæ archiepiscopi Lundensis.

Hexamerum & de vii sacramentis opus componit

Baxonis Grammatici

Opera p̄si- implicari maluisti. Tu item, mirificum reuerendorum dogmatum opus complexus:
gnata sunt. priuatifq; curis publicę religionis officia anteponere auidus: pertinentium ad eam re-
rum solutionem abnuentes: salutarium consiliorum doctrina, debitis sacrorum obse-
quiis adegisti. veteremq; diuinarum edium iniuriam religioso lucri beneficio rependi-
sti. Præterea lasciuioris vitę studiosos intemperantięq; plus equo viribus indulgētes:
saluberrimę exhortationis perseverantia, ac splendidissimis frugalitatis exemplis ad
honestiorem mentis habitum ab enerui mollitudine reuocatos, dicitis ne an factis ma-
gis instruxeris dubium reliquisti. Ita qđ tuorum nulli prædecessorum obtinere tribu-
tum est: solis prudentiæ monitis impetrasti. Nec ignotum volo Danorum antiquo-
rum secundū regem, res conspicuis fortitudinis operibus editis, glorię emulatione suffulos: Romani stili
imitatione non solum rerum a se magnifice gestarum titulos exquisito contextus ge-
nere veluti poetico quodam opere perstrinxisse: veruetiam maiorū acta patrii sermo-
nis carminibus vulgata linguę suę literis saxi ac rupibus insculpenda curasse. Quo-
rum vestigiis seu quibusdam antiquitatis voluminib⁹ inherens, tenoręq; veris trās-
lationis passibus amulatus: metra metris reddenda curauit: quibus scribendorum series
subnixa, non tā recenter constata q̄ antiquitus edita cognoscatur. Quia præsens opus
hoc verita- non nugacem sermonis luculentia: sed fidelem vetustatis notitiam pollicetur. Quā-
tem gestor- tum porro ingenti illius homines historiarum edituros putemus: si scribēdi sitim lati
profiteretur. ntatis peritia pauissent? Quibus tamen si Romanæ vocis notitia abesset: tanta tradē
cautib⁹ in- dæ rerum suarū memoriæ cupido incessit: vt voluminū loco vastas moles amplecte-
scripta. rentur, codicū vsum a cautib⁹ mutuantes. Nec Tylenisium industria silentio oblitte-
Tylen. in- randa. Qui cum ob natiuā soli sterilitatē luxurię nutrimentis carentes: officia conti-
dustria, nuę sobrietatis exerceat, omniaq; vitæ momēta ad excolendā alienorū operū notitiā
conferre soleat: inopiā ingenio pēfant. Cunctarū quippe nationū res gestas cognosse,
memoriaq; mādare, voluptatis loco reputat: nō minoris glorię iudicātes alienas vir-
tutes differere q̄ proprias exhibere. Quorū thesauros historiarū rerū pignorib⁹ refer-
tos curiosius consulens: haur parū præsentis operis partē ex eorū relationis imitatio-
ne contexuit. Nec arbitros habere contempsit: quos tanta vetustatis peritia callere co-
gnouit. Nec minus Absalonis assera sectando, quæ vel ipse gessit vel ab aliis gesta per-
didit: docili animo stiloq; cōplecti curę habuit, veneranda: eius narrationis documē-
tū perinde ac diuinū aliquod magisteriū amplexatus. Te ergo salutaris princeps ac
Cōmenda- patens noster, cuius illustrissimā a prisca temporibus profapia dicturus sum: clarissi-
tio regis ma lux patrie Voldemare, dubiū laboris hui⁹ progressum fauore prosequi rogo: quia
Voldemari propositi pondere constrictus, vereor ne magis imperitię meæ habitum, ingeniq; de-
bilitatem patefaciā, q̄ tuam (sicut par est) originem representem. Si quidem præter pa-
ternæ hereditatis amplitudinē, conspicua regni incrementa finitimorū oppressiōe for-
titus Albięq; reciprocos fluctus propagatę dominationis labore complexus: haur me-
diocre claritatis momentū celeberrimus laudis tuę titulis adiecasti. Ita antecessorū fa-
Multa re- mam atq; opinione operū magnitudine supergressus, ne Romani quidē imperii para-
gna Volde- tes armis intentatas liquisti. Cumq; fortitudine & liberalitate instructissimus habea-
marus sub- ris, plus ne hostes bellis terreas: an ciues humanitate demulceas ambigū reddidisti.
egit. Tuus quoq; fulgētissimus auus publicę religionis titulis cōsecratus: immeritęq; mor-
tis beneficio immortalitatis gloriā cōsequutus: nūc sanctitatis fulgore pstringit quos
Cōmenda- olim victoriis adquisiuit. Ex cuius sanctissimis vulnerib⁹ plus virtutis q̄ cruoris efflu-
tio facti ka- xit. Ceterū prisco atq; hereditario obsequēdi iure: saltem ingenū viribus tibi militare

constitutus: cuius clarissimi patris castrensem militiam parens auusq; meus fidissimus bellici laboris operibus coluisse noscuntur. Tuo igitur ductu respectuq; subnixus, quo cętera liquidi? exequar initium a patrię nostrę situ descriptuq; petere statui: speciosi? singula perstricturus, si narratiōis procurfus cōpetentia rebus loca permetiens, ab eorum positione, dicendorū inchoamēta deduxerit. Huius itaq; regionis extrema partim soli alterius confinio limitantur, partim propinqui maris fluctibus includuntur. In terna vero circūfusus ambit oceanus: qui sinuosis interstitiorū anfractibus nunc in angustias freti contractioris euadens, nunc in latitudine sinu diffusiore procurrēs, cōplures insulas creat. Quo fit: vt Daniā medijs pelagi fluctibus intercisa, paucas solidi continuiq; tractus partes habeat: quas tanta vndarum interruptio pro varia freti reflexiois obliquitate discriminat. Ex his Iutia grādū itatis inchoamētisq; ratione Danici regni principium tenet: quę sicut positione prior: ita situ porrectior Theutonię sinib; admouetur. A cuius complexu fluminis Eydori interriuatione discreta, cum aliquanto latitudinis excremento septentrionem versus in Norici freti littus excurrit. In hac sinus qui Lymicus appellatur, ita piscibus frequens exitit: vt non minus alimentorum indigenis: q̄ ager omnis exolueri videatur. Huic etiam Fresia minor adiacet, quę a lutię prominentia subsidentium camporum ac gremii deuexioris inclinata recessu, maximos frugum prouentus beneficio oceanū inundantis assequitur. Cuius reflexionis vis, plus utilitatis an periculi incolis afferat ambiguum extat. Siquidem tempestatis magnitudine perruptis estuariis quibus apud eos maritimi fluctus intercipi solēt, tanta aruis vndarum moles incedere consueuit, vt interdū nō solum agrorum culta: verū etiam homines cum penatibus obtuat. Post Iutiam insula ad orientē versus Fionia reperitur quam a continenti angustū admodum ꝑ equoris interiectus abruptit. Hac sicut ab occasu Iutiam, ita ab ortu Sialandiam prospicit: conspicua necessariorum rerum vbertate laudanda. Quę insula amenitate cunctas nostrę regionis prouincias antecedens, medium Danię locum obtinere putatur: ab extrema remotionis limite pari spaciorem intercapedine disperata. Ab huius ortu latere occasuum Scanię media pelagi disciscit interruptio: opimā prædę magnitudinem quotannis piscantium retibus adigere soliti. Tanta siquidem sinus omnis piscium frequentia repleti consuevit: vt interdum impacta nauigia vix remigii conamē eripiat. Nec iam præda aris instrumēto sed simplici manus officio capiatur. Ceterum Hallandia ac Blekingia ab integritate Scanię seu rami duplices ex vnus arboris stipite promeantes Gothię Noruagięq; longę declinationis spaciis, diuersisq; recessuū interstitiis adnectuntur. Verum apud Blekingiam apta meantibus rupes mirandis literarū notis interstincta conspicitur. Siquidē a meridiano mari in deserta Verundię petrosa porrigitur semita. quam binę linę exiguo discreto spatio protractis in longum ductibus amplectuntur. Inter quas medium loco planum factis ad legendum figuris vndiq; secus exaratum ostenditur. Quod licet adeo situ inęquale existat vt modo montium alta profcindat, modo vallium ima prætereat, eodem tamē tenore literarum vestigia seruare dinoscitur: quarum significationem Rex Voldemarus sacri kanuti fausta proles ammittationis causa cognoscere cupiens misit qui rupem permeantes parentium illic characterū scriem, curiosiori indagatiōe colligerēt, ac postmodū virgulis quibusdam sub iisdem formarum apicibus adnotarent. Qui ideo nihil ex eis interpretamentū comprehendere potuerunt, q̄ ipsa cęlatura concauitas partim ceno interlita, partim cōmeantium adesa vestigijs figuratę protractionis speciem obruto calle confuderat. Vnde conspici-

De situ Danię.

Dania.

Iutia.

Eydorus.

Lymfiord

Fresia mi-

nor.

Reflexus

maris

Fionia.

Medelfar

su nd.

Sialandia.

Scania

Piscosa.

Hallandia

Blekingia

Gothię

Noruagia

q̄ & Nor-

uegia.

Verindia

Mirabilis

Petra.

Saxonis Grammatici

Suetia. cum est etiam petrine soliditatis rimas diutino madore complutas aut sordium colu-
luuione, aut strigua nimborum instillatione concrefcere. At quoniam regio hac Sue-
tiam Noruagiamq; tam vocis q̄ situs affinitate cōplectitur: earum quoq; sicut & Da-
niæ partes ac climata memorabo. Quæ prouincia Septentrionali polo subiecte bootē
q; & arcton respicientes ipsam frigentis zonæ paralellum vltima sui portectione con-
tingunt. Post quas humanis sedibus locum inusitata algoris fauicia nō relinquit. Ex
quibus Noruagia saxei situs deformitatem nature sortita discrimine, rupibus infœcū-
da ac scopulis vndiq; secus obsita glebarum vastitate tristes locorum salebras repræ-
sentat. In cuius parte extrema ne noctu quidem diurnum sydus occulitur, ita vt conti-
nui solis presentia alternos horarum dedignata successus vtriq; temporū pari luminis
administratione deseruiat. Ab huius latere occidentali insula quæ glacialis dicitur ma-
gno circumfusa reperitur Oceano, obsoleta admodum habitationis tellus rerumq; ve-
ri fidem excedentium, & insolitorum euentuū miraculis prædicanda. Illic fons est qui
fumigantis aquæ vitio natiuam rei cuiuslibet originem demolitur. Sane quicquid su-
mi huius exhalatione respergitur, in lapideæ naturæ duritiam transmutatur, quæ res
mirabilior an periculosior existat in dubio positum constat: cum fluidam aquæ tenera
rudinem tantus obsiderit rigor: vt admotum quidlibet fumidoq; eius vapore perfu-
sum in lapidis proprietatem forma duntaxat superstitē subita conuersione transmu-
ret. Ibidemq; complures alii larices referuntur: qui modo crescētis limphæ copis adau-
cti pleniq; exundātes alueis crebras in sublime guttas faciunt, modo torpentibus sca-
tebris vix ab imo conspecti profundis subductioris terræ latibus absorbētur. Quo fit
vt exuberantes proxima quæq; spumarum candore cōspēgāt exinaniti nullo visus in-
genio capiantur. In hac itidem insula mons est qui rupem sydeream perpetuæ flagra-
tionis estibus imitatus incendia sempiterna iugī flammaram eructatione continuat.
Cuius rei ammiratio supradictis equatur: cum tellus extremis subiecta frigoribus tan-
ti caloris fomentis exuberet: vt igniū perennitatem arcanis instruat nutrimentis, eter-
numq; fouendis ardoribus præbeat incentiuum. Huic etiam insule certis statutisq; rē-
poribus infusa glaciæ aduoluitur moles: quæ cum aduentans scabris primum cau-
tibus illidī cōperit perinde ac remugientibus scopulis fragosē ex alto voces ac variū
inusitate conclamationis strepitus audiuntur, quāobrē animas ob nocentis vitæ cul-
pam supplicis addictas, illic algoris magnitudine delictorum pēdere pœnas existima-
tum est. Huius itaq; molis excelsa particula quantiscunq; nodorum cōdulis obferretur
mox vt supradicta glaciēs terris auellit claustra custodiamq; frustatur. Stupet ani-
mus ammiratione plenus dum res inextricabilibus seris obsita ac multiplici impedi-
mentorū perplexione conclusa: sic molis cuius pars erat discessum insequitur vt om-
nem obseruationis diligentiam ineuitabilis fugæ necessitate decipiat. Est & illic aliud
glaciæ genus montium fugis ac rupibus intersertum quod certis vicibus constat su-
perioribus ad ima deiectis infimisq; rursus ad superna reflexis vcrsili quadam muta-
tione transponi. In cuius assercionis fidem assertur q; quidam dum planum forte gla-
ciale percurrerent in obiectas voragines hyantiumq; rimarum penita prouoluti pau-
lo post exanimis fuerint nulla glaciæ rimula superstante reperti. Quāobrem a com-
pluribus existimari solet q; quos fundē glacialis vna desorbuit eosdem postmodum
supinata reddiderit. Illic etiam fama est pestilentis vnde laticem scaturire quo quis gu-
stato perinde ac veneno prosternitur. Sunt & alii fontes quorum scatebra cerealis po-
culi proprietatē imitari perhibetur. Sunt & ignes qui cū linum consumere nequeant

De Situ Danię. Fo. III.

aque molliciem depascuntur. Est & Saxum quod montium prærupta non extrinseca agitatione, sed propria nativæq; motione peruolat. Et vt paulo altius Noruagię descriptio replicetur: Sciendum q; ab ortu Suetiæ Gothyęq; contermina aquis vtinq; secus oceani vicinantis includitur. Eadem a septentrione regionem ignoti situs ac nominis intueret humani cultus experte. Sed monstruosę nouitatis populis abundantem, quã ab aduersis Noruagię partibus interflua pelagi separauit immēstras. Quod cum incertę nauigationis existat perpaucis eam ingredientibus salutarem reditū tribuit. Cæterum oceani superior flexus Daniã interfecando prætermeans Australem Gothyę plagã sinu laxiore cõtingit: inferior vero meatus eius Noruagięq; latus septentrionale præteriens ad ortū versus magno cum latitudinis incremento solido limitatur anfractu, quem maris terminum gentis nostre veteres Grãduicū dixere. Igitur inter Grãduicū & meridianum pelagus cõtinentis spaciū patet mariavtrinque secus allapsa prospectans: quod nisi rerum natura limitis loco congressis pene fluctibus obiecisset: Suetiã Noruagiãq; conflui fretorum estus in insulam redegressent. Harum ortiuas partes Skricfinni incolūt. Quæ gens inusitatis assueta vehiculis motium inaccessa venationis ardore sectatur: locorūq; complacitas sedes dispendio lubricę flexionis assequitur. Neq; enim vlla adeo rupes prominet quin ad eius fastigiū calida cursus ambage perueniat. Primo siquidem vallium profunda relinquens scopulorum radices tortuosa giratione perlabitur: sicq; meatum crebrę declinationis obliquitate perflēctit donec per sinuosos callium anfractus destinatū loci cacumen exsuperet. Eadem apud finitimios mercium loco quorūdam animalium pellibus vti consuevit. Suetiã vero Daniã ab occasu Noruagiãq; respiciēs. A meridie & multa oriētis parte vicino præterit oceano. Post quã ab ortu quoq; multiplex diuersitatis barbaricę cõsertio reperitur. Danicam vero regionem giganteo quõdam cultu exercitam, eximie magnitudinis saxa veterum bustis ac specubus affixa restantur. Quod si quis vi motuosa patratum ambigat quorūdam motium excelsa suspiciat: dicatq; si callet quis eorum verticibus cautes tantæ granditatis inuexerit. Inopinabile nanq; quiuis miraculi huius estimator aduerret vt molem super plano minime vel difficile mobilem in tantum montanę sublimitatis apicem simplex mortalitatis labor aur vilitatus humani roboris conatus extulerit. Vtrum vero talium rerum auctores post diluuijalis iniuridationis excursum gigantes extiterint: an viri corporis viribus ante alios præditi: partum notitię traditum. Talibus vt nostri autumant subitam mirandãq; nunc propinquitatis, nunc absentię potestatem comparendiq; ac subterlabendi vicissitudinē veris filis corporum status indulget, qui hodieq; scrupream inaccessiblemq; solitudinem (cuius supra mentionem fecimus) incolere perhibentur. Eiusdem aditus horrendi generis periculis obsitus raro sui expertoribus incolumitatē regressumq; concessit. Nunc solum ad propositum transieram.

Saxū mirabile.

Grãduicus

Skricfinni.

Suetiã.

Gyantes in Daniã.

Finis præfationis.

a lii

Saxonis Grammatici

Saxonis Grammatici professione, Sialandici natione: sua tempestate longe distantissimi historię Danicę multo labore ac riq; iudicio ex danicis monumentis recollectę, de Origine Danorum. Liber. I.

Origo Danorum.



Origo Anglorum.

Bede scriptura.

Dan. I.
Humbulus secundus rex Danicę.
Qualiter reges antiqui eligebantur.
Lotharius tertius rex.

De tyrannide Lotharii.

Skyoldus quartus.

An igitur & Angul, a quibus Danorum coepit origo, patre Humbulo procreati: non solum conditores gentis nostrę, verum etiam rectorum fuere. Quod Dudo rerum aquitanicarum scriptor Danos a Danais ortos nuncupatosq; recenset. Hi licet fauentibus patrię votis regni dominio potirentur: rerumq; summam ob egregia fortitudinis merita assentientibus civium suffragiis obtinerent: regis tamen nominis ex partes debebant. Cuius usum nulla tunc temporis apud nostros consuetudinum frequentabat auctoritas. Ex quibus Angul, a quo gentis anglice principia mansisse memorie proditum est: Nomen suum provincie cui preerat aptandum curavit: leui monumenti genere perennem sui notitiam traditurus. Cuius successores postmodum britannia potiti prescum insule nomen nouo patrię sue vocabulo permutarunt. Magni id factum a veteribus estimatum. Testis est Beda non minima pars diuini stili, qui in Anglia ortus sanctissimus suorum voluminum thesauris res patrię sociare curę habuit: æque ad religionem pertinere iudicans: patrię facta literis illustrare: & res diuinas conscribere. Verum a Dan (vt fert antiquitas) regum nostrorum stemmata ceu quodam deriuata principio: splendido successionis ordine proflexerunt. Huius filii Humbulus & Lotharus fuere: ex Grytha summe inter theutones dignitatis matrona suscepti. Lecturi regem veteres affixis humo saxis insistere, suffragiaq; promere consueuerant subiectorum lapidum firmitate facti constantiam ominaturi. Quo ritu Humbulus decedente patre, nouo patrię beneficio Rex creatus. Sequentis fortuna malignitate ex rege priuatus euasit. Bello siquidem a Lothario captus: regni depositione spiritum mercatus est. hæc sola quippe victo salutis conditio reddebarur. Ita fratris iniuriis imperium abdicare coactus: documentum hominibus præbuit: vt plus splendoris ita minus securitatis aulis q̄ tuguriis inesse. Ceterum iniurie tam patiens fuit vt honoris damno tanq̄ beneficio gratulari crederetur. Sagaciter vt puto regie conditionis habitum contemplatus. Sed nec Lotharus tolerabiliorem regem q̄ militem egit: vt prorsus insolentia ac scelere regnum auspici videretur. Siquidem illustrissimum quęq; vita aut opibus spoliare patriamq; bonis ciuibus vacuefacere probitatis loco duxit. Regni æmulos ratus quos nobilitate pares habuerat. Nec diu scelerum impunitus, patrię consternatione permittitur: eadem spiritum eripiente quę regnum largita fuerat. Cuius filius Skyoldus naturam ab ipso non mores sortitus: per summam reuerentis etatis industriam cuncta paternę contagionis vestigia ingenitis erroris deuio præteribat. Igitur vt a paternis vitis prudenter desciiuit, ita auitis virtutibus feliciter respondit remotiorem pariter ac prestantiorem hæreditariis moris portionem amplexus. Huius adolescentia inter paternos venatores immanis beluę subactione insignis extitit: mirandoq; rei euentu futurę eius fortitudinis habitum ominata est.

In historiã Danicam præfatio. Fo. IIII.

Nam cum a tutoribus forte quorum summo studio educabatur inspectandæ venationis licentiam impetrasset: obuium sibi insolitæ granditatis visum telo vacuus, cingulo cuius vsuum habebat religandum curauit necandumq; comitibus præbuit Sed & complures spectatæ fortitudinis pugiles per idem tempus viritum ab eo superati produntur. E quibus Attalus & Scatus clari illustresq; fuere. Quindecim annos natus inusitato corporis incremento perfectissimum humani roboris specimen præferbat: tantaq; indolis eius experimenta fuere vt ab ipso ceteri Danorum reges communi quodam vocabulo Skioldungi nuncuparentur. Idem perditam & eneruam vitam agentes continentiamq; luxu labefacere solitos, ad capeffendam virtutem re-
Skiold dicitur
net.

rum agitatione sedulus excitabat. Præcurrebat igitur Skioldus virium complementum animi maturitate: confictusq; gessit: quorum vix spectator ob tenetudinem esse poterat. In quo annorum virtutisq; pro cursu ob Auildam quam summæ pulchritudinis intuitu postulabat: cum Scato alemanniæ satrapa eiuſdem puellæ competitor theutonum danorumq; exercitu inspectante ex prouocatione dimicauit: interfectoq; eo omnem Alemānorum gentem perinde ac ducis sui interitu debellatam tributaria ditione perdomuit. Hic non armis modo, verum etiam patriæ charitate conspicuus extitit. Siquidem impias leges abrogauit. salutes tulit. & quicquid ad emendandum patriæ statum attinuit, summa diligentia præstitit. Sed & regnum patris improbitate amissum: virtute recuperauit. Primus rescindendarum manumissionum legem edidit. Seruis quem libertate donauerat clandestinis insidiis peritus acrem poenā exegit: tanq̃ in omnium libertorum poenam vnius crimen redundare par esset. Omnium es alienum ex fisco suo soluebat: & quasi cum aliorum regum fortitudine, munificentia ac liberalitate certabat. Aegros fomentis prosequi, remediaq; grauius affectis benignius exhibere solebat. Se non sui sed patriæ curam suscepisse testatus. Proceres non solum domesticis stipendiis colebat: sed etiam spoliis ex hoste quaesitis: asfirmare solitus: Pecuniam ad milites: Gloriam ad ducem redundare debere. Puellam cuius amore conflixerat acerrimo nuptiarum emulo liberatus in pugne præmium recepit, eamq; sibi matrimonio copulauit. Ex qua paulo post Gram filium sustulit. Cuius mirifica indoles ita paternas virtutes redoluit: vt prorsus per earum vestigia decurrere putaretur. Corporis animiq; præstantissimis dotibus præditam adolescentiam ad summum gloriæ statum prouexit: tantumq; magnitudini eius a posteris tributum est: vt in vetustissimis Danorum carminibus ipsius vocabulo regia nobilitas censeatur. Quicquid ad firmandas ac uendasq; vires attinuit acerrima ingenii exercitatione tractabat. A gladiatoribus vitandi inferendiq; ictus consuetudinē studioso exercitii genere cōtrahebat. Educatoris sui Roarii filii coquam sibi collataneamq; quo maiorem incunabulis gratiam referret: vxorem adsciuit, quam postmodum Bessio cuiusdam q̃ eius strenua opera saepenumero vsus fuerat, mercedis loco coniugē tribuit. Quo bellicorum operum socio fretus plus gloriæ sua an Bessii virtute contraxerit: incertum reliquit. Quis cū forte Sueonum regis Sicthrugii filiam Gro Gigantum cuiusdam desponsam cognosceret: tam indignam regio sanguine copulam executus bellum Suethicum auspiciatur Herculeæ virtutis exemplo monstrorum nisibus obstaturus Inita Gothia cum deturbandorum obuiorum gratia caprinis tergoribus amictus incederet: ac variis ferarum pellibus circumamictus: horrificūq; dextra gestamē complexus Giganteas simularet exuuias: ipsam Gro siluestres forte latraces cum paucis admodum pedisequis lauandi gratia petentem equo obuiam habuit. Quæ sponsum
Alemānoꝝ
subiugatio
prima.
Pieras & su
sticia.
Gram gnt,
Bessio.
Gro.

Baxonis Grammatici

adesse rata: simulq; tam insoliti cult⁹ horrore muliebriter territa: successis frenis maxima cum totius corporis trepidatione patrio camine sic coepit.

Conspicor inuisum regi venisse gigante[m]

Et gressu medias obtenebrare vias:

Aut oculis fallor: nam regmine saepe ferino

Contigit audaces delituisse viros.

Cui Bess ⁹ sic orl ⁹ .	Tum Gro.	Ne proprio vos	Tristia nobis
Virgo caballi	Quis rogo vestru	Opprimat omnes	Funera virgo!
Quæ premis armos	Dirigit agmen!	Agmine Sistrug:	Ad quem Gro.
Verba vicissim	Quo duce signa	Inq; feroci	En ferat istinc
Mutua fundens	Bellica fertis!	Stipite sigat	Nora reuisens
Quod tibi nomen	Quis moderatur	Illequeato	Tecta parentis
Qua fueris dic	Praelia princeps	Guttura nexu	Ne venientis
Gente creata!	Quove paratur	Detq; rigenti	Conspicer audax
Ad hæc Gro.	Praestite bellum!	Corpora nodo	Agmina fratris.
Gro mihi nomen:	Contra sic Bessus.	Ac male toruus	Vos remeantes
Rex pater extat	Gram regit agme	Trudat edaci	Ultima queso
Sanguine fulgens	Marre beatus:	Funera corud.	Fata morentur.
Fulgidus armis.	Quæ met ⁹ aut vis	Iterum Bessus.	Ad quam Bessus
Tu quoq; qui sis	Flectere nescit	Gram prior illum	Lera reuise
Aut fatus vnde	Nec rogus ardens	Manibus addet	Nata parentem
Promito nobis,	Nec ferus ensis	Ac dabit orcho:	Nec cita nobis
Cui Bessus.	Aut maris vnq;	Q; sua satis	Fata precare:
Bessus ego sum	Terruit astus.	Lumina claudat	Nec tua bilis
Fortis in armis	Hoc duce belli	Inq; pauenda	Pectora pulset.
Trux inimicis	Signa leuamus	Vertice plexum	Namq; petenti
Gentibus horror	Aurea virgo.	Tartara mittet.	Aspera primum
Atq; alieno	Rursum Gro.	Nulla Suetorum	Difficilisq;
Sape refundens	Hinc remeantes	Castra timeamus	Sepe secundo
Sanguine dextram.	Vertite cursum	Quid minitatis	Fœmina cedit.

Post hæc Gram horrendæ monstruosæq; vocis habitum trucioris soni modulis emulatus, silentisq; diuturnioris impatiens, talibus puellam dictis aggreditur.

Ne timeat rabidi germanum virgo gigantis:

Me neq; contiguum palleat esse sibi.

A Grip missus enim nunq; nisi compare voto

Fultra puellarum concubitusq; peto.

Cui Gro.

Quæ sensus exors scortum velit esse gigantum

Aut quæ monstriferum possit amare thorum!

Quæ coniunx fore daemonum Possit monstrigeni conscia seminis!

Suumq; gigantifero consociare velit cubile!

Quis spina dig:tos fouet! Quis syncera luto misceat oscula!

Quis membra iungat hispida leuibis impariter locatis!

Cum natura reclamitat: haud plenum Veneris capitur osium:

Nec congruit monstris amor fœmineo celebratus vsu.

Historiæ Danicæ Liber. I. Fo. V.

Gram contra,
Regum colla potentium victrici toties perdomui meorum
Fastus reorum turgidos: exuperatis potiore dextra.
Hinc aurum rutilans cape: quo perpes maneat pactio muneris:
Ac firma consistat fides
Coniugiis adhibenda nostris.
Quo dicto discussis laruis natiui oris decorē confessus tantum pene voluptatis vno
sui aspectu puellæ attulit: quātum adulterino terroris incussit: quā etiā formæ suæ lu-
culentia ad concubitū prouocatam amatoris donis prosequi non omisit. Progressus
ex obuiis cognoscit binis callem latronibus obsideri. Quos ad se spoliādum cupidius
proruentes solo exanimauit impulsu. Quo factō ne vllum hostili solo beneficium attu-
lisse videretur: peremptorū corpora subiectis affixa stipitibus simulata pedū erectione
distendit: vt quibus re nocuerant viui: specie minarētur extinctū. Post fata quoq; for-
midabiles forent. Nec iter imagine minus q̄ opere prepeditēt. Quāobrem cōstat eum
latrones interimēdo sibi, nō Suetiæ consulere studuisse. cuius quāto odio teneret, tam
inignis facti iudicio pafecit. Qui cū ab aruspīcibus accepisset nisi auro Sictrugum
superare nō posse: cōtinuo lignæ clauē nexilem auri nodum adiecit, eaq; bello quo re-
gem aggrediebatur instructus voti se compotem fecit. Qd factum Bessus impensiori
laudationis genere profectus sic cecinit.
Gram ferus clauē gerulus beatę
Nescius ferri celebrabat icū
Ensis obtentum pepulitq; trunco
Tela potentis,
Fata seclatus superumq; mentem
Sueonum pressit decus impotentum
Dum neci regem dedit & rigenti
Contudit auro.
Namq; pugnaces meditatus arces
Robur amplexu rutilum gerebat
Et ducem victor nitido supinum
Verbere torfit.
Fata quem ferro perimī vetabant
Aureo prudens domuit rigore.
Ense dum cassius potiore gessit
Bella metallo.
Clarius post hoc Agathum manebit
Agnitum late meliore fama
Cui suus laudem decorisq; culmen
Arrogat auctor.
Occiso Suetiæ rege Sictrugo, Gram quęsitū armis impetiū possessione firmare cupiēs
Suarunū Gothiæ prefectū ob affectati regni suspitionē in pugna certamē deuocatum
oppressit: Fratresq; eius septē matrimonio, nouem pellice procreatos impari dimica-
tionis genere, fraternę necis vltionē petētes absumpsit. Hunc parer vltimę iam etatis
ob res egregie gestas imperii cōsortione donauit: regniq; summam cum sanguine suo
cōmunicare: q̄ in occidū vitæ statu sine particeps gerere: tum vtilius, tum etiam cō-

Saxonis Grammatici.

Ringo. modius duxit. Igitur cum Ringo splēdido Sialandię loco natus alterum ex his honori intempestuum, alterum iam virium cursu defunctum putaret: infirmā vtriusq; aetatem causatus nouarum rerum studio maiorem Danorum partem sollicitat. Hūc puerilis illum senilis animi deliramento regię potestati inhabilem protestando. A quibus bello obrītus documento hominibus fuit nullam etatis partem virtuti incongruam existimari debere. Alia quoq; complura Gram regis facinora fuere. Aduersus Sumbliū Phinnorum regem bellum professus ad aspectū filię eius Signe depositis armis ex hoste procus euasit, eumq; promisso coniugis suę repudio pactus despondit. Quā cum bello Noruagico qđ aduersum Swibdagerum regem ob sororis filięq; stuprum susceperat admodum occupatus Saxonię regi Henrico Sumbli perfidia ī matrimoniū promissam nūcio didicisset: propior virginis q̄ militum charitati: relicto exercitu tacitus in Phinniam contendit. Inchoatisq; iam nuptiis superueniēs, extrema vilitatis veste sumpta, despicabili sedendi loco discubuit. Rogatus quidnam afferret, medendi solertiam profertur. Ad postremum omnibus ebrietate madentibus puellam intuens medius perstreptentis conuiuii gaudiis per summam fœmineę leuitatis execrationem maximamq; virtutum suarum gloriationem indignationis magnitudinem huiusmodi carmine patefecit.

Sumblius.
Gram rex
quintus.
Swibdage
rus.

Solus in octo pariter spicula mortis egi
Atq; nouenos gladio corripui reducto
Quādo Suarini exanimāui titulis abusum
Nec meritum conciliantis sibi nomen. vnde
Sepe cruentum nece ferrum madidumq; cede
Sanguine tinxit peregrino: timuiq; nunq̄
Ad crepitus ensiculi: vel galeę nitorem.
Nunc male me proficiens fert aliena vota
Filia Sumbli fera Signe: vetus execrata
Fœdus: & in compositum concipiēs amorem
Fœmineę dat leuitatis facinus notandum
Quę proceres illaqueat: pellicit atq; fœdat.
Ante alios ingenuos precipue refellens
Nec stabilis permanet vlli, titubatq; semper
Ancipites parturiens, diuiduosq; motus.

Cōtra Fin-
nos. Et cum dicto discubitu euolās Henricum inter facta mensę & amicorum complexus obruncat. Sponsamq; mediis abstractam pronubis magna conuiuariū parte prostrata secum nauigio deportat. Igitur nuptiis in exequias versis, doceri Finni potuerunt alienis amoribus man⁹ iniici nō oportere. His gestis a rege noruagę Swibdagero dū stupratę sororis iniuriā ac lacestiatā filię pudicitia vlcisci conatur opprimitur. Hoc prelium Saxonis insigne copiis fuit: quas ad auxilia Swibdagero ferenda non tam spūs charitas q̄ Henricianę vltionis cupiditas prouocabat. Filii Gram Guthormus & Hadingus quorum alterum Gro, alterum Signe enixa est Swibdagero Daniā obtinēt: Guthorm⁹ per educatorem suum Brache naue Suetiam deportatī Vagnophtho & Haphlio Giā Hadingus, gantibus non solum alendi: verumetiam defendendi traditur. Quorum summam opera perfricturus ne publicę existimationi contraria aut veri fidem excedentia fide Mathematice astruere videar: nosse operepretium est. Triplex quondam Mathematicorum gen⁹ tricātriplices inauditi generis miracula discretis exercuisse prestigis. Hortū Primi fuere monstruosi

Historiæ Danicæ Lib. I. Fo. VI.

generis viri, quos Gigantes antiquitas nominavit. Humanæ magnitudinis habitum eximia corporum granditate vincentes. Secundi post hos primâ physicanæ di solertiam obtinentes: artem possidere Phitonîcam. Qui quærum superioribus habitu cessere corporeo: tantum viuaci mentis ingenio præstiterunt. Hos inter Gigantes de rerum summa bellis certabatur assiduus, quoad magi victores giganteum armis genus subigerent, sibiq; non solum regnandi ius, verum etiam diuinitatis opinionem consciscerent. Horum utriq; per summam ludificandorum oculorum peritiam proprios alienosq; vultus variis rerum imaginibus adumbrare callebant, illicibusq; formis veros obscurare conspectus. Tertii vero generis homines: ex alterna superiorum copula pullulantes: auctorum suorum naturæ: nec corporum magnitudine: nec artium exercitio respondebant. His tamen apud delusas præstigiis mentes diuinitatis accessit opinio. Nec mirandum si prodigialibus eorum portæis ad ducta barbaries, in adulterinæ religionis cultum concesserit: Cum latinorum quoq; prudentiam perlexerit talium quorundam diuinis honoribus celebrata mortalitas. Hæc idcirco tetigerim ne cum præstigia portætave perscripsero lectoris incredula refragetur opinio. His prætermisissis, propositum repetam. Occiso Gram Swib dagerus Daniæ Suetiæq; imperiis auctus: fratrem coniugis Guthormum: eadem sepius flagitante exilio abductum, tributaq; pollicitum Danis præfecit: Hadingo patris vltionem hostis beneficio præferente. Hic primis adolescentiæ temporibus felicissimis naturæ incrementis summam virilis ætatis perfectionem sortitus omisso voluptatis studio, continua armorum meditatione flagrabat, memor se bellicoso patre natum: omne vitæ tempus spectatis militiæ operibus exigere debere. Cuius fortem animum Harthgrepa Vagnhothi filia amoris sui illecebris emollire conata sedula affirmatione certabat, oportere eum primum genialis thori munus suis erogare connubiis, quæ infantæ eius exactoris curæ fometa portexerit: primaq; subministratit crepundia. Nec simplicia verborum exhortatione contenta: carminis quoq; modo sic orsa.

De diuersis
præstigiis.

De morte
Gram.
Hadingus
sextus rex.

Quid tibi sic vaga vita fluat?
Quid cælebs tua lustra tenet?
Arma sequens iugulum sitiens?
Nec species tua vota trahit.
Eximia rapetis rabie
Labilis in venerem minime,
Cedibus atq; cruore madens
Bella thoris portiora probas.
Nec stimulis animum recreas:
Odia nulla fero subeunt,
Lusus abest: feritas colitur:
Nec manus impietate vacat
Dum venerem coluisse piget.
Cedat odibilis iste rigor
Adueniat pius ille calor
Et veneris mihi nocte fidem
Quæ puero tibi prima dedi
Vbera lactis opemq; tuli.

IV Saxonis Grammatici

Officium genitricis agens:
Visibus officiosa tuus,

Quo corporis eius magnitudinem humanis inhabilem amplexibus referente: cuius naturæ contextum dubium non esset Giganteo germine respondere. Non te moueat (inquit) insolitus meæ granditatis aspectus. Nunc enim contractionis: nunc capacioris: nunc exilis: nunc defluentis substantiæ: modo corrugati: modo explicati corporis situm arbitraria mutatione transformo. Nunc proceritate cælis inuehor: nunc in hominem angustioris habitus ditione componor, Adhuc hesitante eo: si demq; dictis habere cunctante: tale carmen adiecit.

Ne paueas nostri iuuenis commercia lecti:
Corpoream gemina vario ratione figuram:
Et duplicem neruis legem præscribere sueui,
Nam sequor alternas diuerso schemate formas
Arbitrio variata meo: nunc sidera ceruix
Aequat: & excelso rapitur vicina tonanti,
Rursus in humanum ruit inclinata vigorem:
Contiguumq; polo caput in tellure refigit.
Sic leuis in varios transmuto corpora flexus
Ambiguus conspecta modis: nunc colligit anceps
Strictum membra rigor: nunc gratia corporis alti
Explicat: & summas tribuit contingere nubes,
Nunc breuitate premor: nunc laxo poplite tendor
Versilis: inq; nouos conuerti cætera vultus,
Nec me mirari debet: qui Protea nouit,
Nunc premit effusos: modo clausos exerit artus
Forma situs incerta sui speciesq; biformis,
Quæ nunc extricat: nunc membra reuoluit in orbem,
Exero contractos artus, tenosq; subinde
Corrugo: vultum formis partita gemellis
Et sortes complexa duas, maiore fetoces
Territo concubitus hominum breuiore capesso.

Nota de arte magica,

His assertis Hadingi concubitu potita: tanto iuuenis amore flagrauit: vt cum eum reuisenda patria cupidum comperisset: virili more culta prosequi non dubitaret, laboribusq; eius ac periculis interesse voluptatis loco duceret. Quo comite, susceptum iter ingressa penatibus forte pernoctatura succedit: quorum defuncti hospitris funus moestis ducebatur exequiis: vbi magicæ speculationis officio supersti mentem rimari cupiens diris admodum carminibus ligno insculptis iisdemq; linguæ defuncti per Hadingum suppositis hac voce eum horrendum ausibus carmen edere coegit.

Sequitur carmen magicè editum.

Historiæ Danicæ Lib. I. Fo. VII.

Inferis me qui retraxit execrandus oppetat
Tartarog; deuocati spiritus poenas luat.
Quisquis ab inferna sede reuocauit
Me functum fati exanimèq;
Ac rursus superas egit in auras
Sub styge liuenti tristibus ymbris
Perfoluat proprio funere poenas,
En præter placitum propositumq;
Quædam grata parum promere cogor.

Ex hac nãq; pedem sede ferentes
Angustum nemoris aduenientis
Passim demonibus præda futuri.
Tunc quæ nostra chaos fata reduxit
Et dedit hoc rursus visere lumen
Mire corporeis nexibus indens
Manes elicitos sollicitando,
Quod nisi est temere flebit acerbe.

Inferis me qui tetraxit execrandus oppetat
Tartarog; deuocati spiritus poenas luat.
Nam cum monstrigeni turbinis atra lues
Intima conatu presserit exta graui:
Atq; manus viuos verterit vngue fero:
Artibus auulsis corpora rapta secans:
Tunc Hadinge tibi vita superstes erit
Nec rapient manes infera regna tuos:
Nec grauis in stygias spiritus ibit aquas.
Foemina sed nostros crimine pressa suo
Placabit cineres, ipsa futura cinis.

Quæ miseris ymbris huc remeare dedit.
Inferis me qui reduxit execrandus oppetat
Tartarog; deuocati spiritus poenas luat.

Igitur cū apud prædictū nemo compacto ramalibus tecto noctem agerent : inusitatę granditatis manus domicilium penitus pererrare conspecta . Quo monstro territus Hadingus nutritici opem implorat. Tunc Harthgrepa arcus explicans , ac magno se turgore distendens : manum arctius apprehensam alumno præbuit abscindendam. Ex cuius teterrimis vulneribus plus tabi q̄ cruoris manauit. Cuius facti postmodum ab originis suæ confortibus laniata poenas pependit. Neq; illi aut naturæ cõditio: aut corporis magnitudo : quo minus infestis hostium vngues experiretur opitulata est. Spoliatum nutritice Hadingum grandæuus forte quidam altero orbus oculo, solitariū miseratus, Liseru cuidam piratę solēni pactionis iure conciliat. Siquidem scituri foedus veteres vestigia sua mutui sanguinis aspersione perfundere consueuerant amicitia- rum pignus alterni cruoris commercio firmaturi . Quo pacto Liserus & Hadingus arctissimis societatis vinculis colligati Lokero Cuietum tyranno bellum denun- tiant . Quibus superatis fugientem Hadingum prædictus senex ad penates suos equo deuchendum curauit: ibiq; suauissimę cuiusdã portionis beneficio recreatū vege-

Hic primo apparuit Othinus.

Ritus ferie di foederis antiquorū.

IV. Saxonis Grammatici.

riori corporis firmitate cōstaturum p̄dixit. Cuius augurū monitum huiusmodi carmine probauit.

Hinc te tendentem gressus profugum ratus hostis

Impetet vt teneat vinculis: faucibusq; ferine

Obiectet depascendum laniatibus: at tu

Custodes variis rerum narratibus imple.

Cunq; sopor dapibus functos exceperit altus:

Iniectos nexus, & vincula dira relide.

Inde pedem referens: vbi se mora paruula fundet

Viribus in rapidum totis assurge leonem

Qui captiuorum factare cadauera sueuit:

Inq; truces armos validis conare lacertis:

Et cordis fibras ferro rimare parentis:

Protinus admissa vapidum cape fauce cruorem

Corporeamq; dapem mordacibus attere malis.

Tunc noua vis membris aderit. tunc robora neruis

Succedent inopina tuis: solidiq; vigoris

Congeries penitus neruosos illinet artus.

Ipse struam votis aditum, famulosq; sopore

Conficiam/ & lenta stertentes nocte tenebo.

Et cum dicto relatum equo iuuenem pristino loco restituit. Tunc Hadingus amicum eius rimas sub quo trepidum delirebat, per summam rerum admirationem visus perspicuitate traiciens animaduertit equinis freta patere vestigiis: prohibitusq; rei inconcessę capere conspectum: plenos stuporis oculos a terribili itinere suorum contemplatione deflexit. Qui cum a Lokero captus omnem p̄dictionis euertum certissimis rerum

Handwanus rex Hellepōti. experimentis circa se peractum sensisset Handwanum Helleponti regem apud Duanam urbem inuictis murorum p̄sidiis vallatū mœnibusq; nouatę resistentem bello pertentat. Quorum fastigio oppugnationis aditum prohibente, diuersi generis aues

Hadingi stratagema loci illius domiciliis assueras per aucupii peritos prendi iussit: earumq; pennas accensas igne fungos suffigi curauit. Quę propria nidorum hospitia repentes urbem incendio compleuere. Cuius extinguendi gratia concurrentibus oppidanis vacuas defensoribus portas reliquerunt. Adortus Handwanum cepit, eiq; redemptionis nomine corpus suum auro rependendi potestatem fecit. Cumq; hostem tollere liceret: spiritum donare maluit. adeo sequitiam clementia temperabat. Post hæc multo orientaliū ro-

Swibdagerus opprimitur. bore debellato, Suetiam reuersus Swibdagerum apud Gudlandiam ingenti classe obuium pugna adortus oppressit. Sicq; non solum exterorum manubiis: veruetiam patetne fraternęq; vindictę trophęis ad eminentem claritatis gradum prouectus: exilio regnum mutauit: cui patriam non ante repetere q̄ regere cōtigit. Ea tempestate cum

Astutia Othinū. Othinus quidam europa tota falso diuinitatis titulo censeretur: apud Vpsalā tamen crebriorem diuersandi vsum habebat. Eamq; siue ob icolarum inertiam siue locorum amenitatem singulari quadam habitationis consuetudine dignabatur. Cuius numę septentrionis reges propensiore cultu prosequi cupientes: effigiem ipsius aureo coplexi simulacro statuam suę dignationis indicem maxima cum religionis simulatione Bizantium transmiserunt. Cuius etiam brachiorum lineamenta, consertissimo armorum pondere perstringebant. Ille tãra suę celebritate gauisus mittentium charitatē

Historiæ Danicæ Lib. I. Fo. VIII.

cupide exocularus est. Cuius coniunx Frigga quo cultior progredi posset ad cæcis fa- De Frigga
bris aurum statuę detrahendū curauit. Quibus Othínus suspendio consumptis Sta- vxore Othí
tuam in crepidine collocauit: quā etiam mira artis industria ad humanos tactus vo- ni.
calem reddidit. At nihilominus Frigga cultus sui nitorem diuinis mariti honoribus
anteponens vni familiarium se stupro subiecit: cuius ingenio simulacrum demolita,
aurum publicę superstitioni consecratum ad priuati luxus instrumentum conuertit.
Nec pensi duxit impudicitiam sectari: quo promptius auaritia frueretur. Indigna fec-
mina quæ numinis coniugio potiretur. Hoc loci quid aliud adiecerim q̄ tale numen
hac coniuge dignum extitisse? Tanto quondam errore mortalium ludificabantur ina-
genia. Igitur Othínus gemina vxoris iniuria lacesitus, haut leui⁹ imaginis sue q̄ tho-
ri lesione dolebat. Duplici itaq; tuboris irritamento perfrictus plenum ingenui pud-
oris exilium carpsit. Eoq; se cōtracti dedecoris sordes aboliturum putauit. Cuius secef
su Mithotyn quidam prestigijs celebris: perinde ac cęlesti beneficio vegetatus: occasio
nem & ipse fingendę diuinitatis arripuit. Barbarasq; mentes nouis erroris tenebris cę
cūfusas prestigiarum fama ad cerimonias suo nomini persoluendas adduxit. Hic deo
rum iram aut numinum violationem confusis permixtisq; sacrificiis expiari negabat.
Ideoq; eis vota communiter nuncupari prohibebat: discreta superum cuiq; libamen-
ta constituens. Qui cum Othíno redeunte: relicta prestigiarum ope, latendi gratia
Pheoniam accessisset: concursu incolarum occiditur. Cuius extincti quoq; flagitia pa-
tuere. Siquidem busto suo propinquantes repentino mortis genere consumebar, tan-
tasq; post fata pestes edidit: vt pene terribiora mortis q̄ vitę monimenta dedisse videre
tur. Perinde ac necis sue poenas a noxiis exacturus. Quo malo obfusi incolę egestum
tumulo corpus capite spoliante acuto pectus stipite trāsfigentes. Id gēti remedio fuit.
Post hæc Othínus coniugis fato pristinę claritatis opinione recuperata, ac veluti expia-
ta diuinitatis infamia ab exilio regressus: cunctos qui per absentiam suam cęlestium
honorum titulos gesserāt: tanq̄ alienos deponere coegit: subortosq; magorum coetus
veluti tenebras quasdam superueniente numinis sui fulgore discussit. Nec solum eos
deponendę diuinitatis, verū etiam deserendę patrię imperio constrinxit: merito terris
extrudendos ratus qui se cęlis tam nequiter ingerebant. Interea Asmundus Swibda-
geti filius in vltionem patris pugna cum Hadingo congressus: vt filium Henticū cu-
sus charitatē etiam proprio spiritui præferbat fortissime dimicantem occidisse cogno-
uit: auído fati animo lucem perofus tali carmen voce compegit.

Mithotyn

Othíni no-
ua ars.

Asmundus

Quis nostra fortis ausit arma sumere?
Nil proficit cassis vacillanti nitens.
Lorica iam nec commode fufum tegit.
Armīs ouemus interempto filio.
Cuius mori me cogit imminens amor.
Charo superstes ne relinquitur pignori:
Vtraq; ferrum comprimī iuuat manu.
Nunc bella præter scuta nudo pectore
Exerceamus fulgidis mucronibus.
Ferocitatis fama nostrę luceat
Audacter agmen obteramus hosticum.
Nec longa nos exasperent certamina:
Fugaq; fractus conquiscat impetus.

Baxonis Grammatici.

Quo dicto geminā capulo manū iniiciens absq; periculi respectu reflexo in tergū clypeo cōplures in necē egit. Igit̃ Hadingo familiaritū sibi numinū p̃sidia postulante, subro Vagnostrus partibus eius propugnaturus aduehitur. Cuius adūcum Asmundus gladiū contēplatus hoc in vocē carmine clamabundus erupit.

Quid gladio pugnās incuruos!

Ensiculus fato tibi fiet:

Framea torta necē generabit.

Hostem nāq; manu superandum

Carminibus lacerari fidis:

Plus verbis q̃ vi connifus:

In magna vires ope ponens.

Quid me sic vmbone retundis

Audaci iaculo m̃nitando!

Cum sis criminibus miserandis

Obfitus & maculis refertus.

Infamis sic te nota sparsit

Putentem vitis labeonem.

Hæc vociferantē Hadingus hasta traiecit amērata. Sed nec mortis Asmundo solatiā defuere. Siquidē inter exiguas vitē reliquias, vulneratum interfectoris pedē perpetua claudicatione multauit: cladēq; suā, paruulo vltionis momento memorabile reddidit. Ita alterum mēbrī debilitas, alterū vitē finis excepit. Corpus eius solēni funere elatu apud Vpsalā regis procuratur exequiis. Cuius coniunx Gūnilda ne ei superesset:

De morte
Gūnildē.

spiritū sibi ferro surripuit. Virūq; fato insequi: q̃ vita deferere præoptauit. Huius corpus amici sepulture mandantes: mariti cineribus adiunxerunt. Dignā eius tumulo rati cuius charitatē vitē prætulerat. Iacet itaq; Gūnilda aliquāto speciosus virū busti q̃ thori societate complexa. Post hæc Hadingo victore Suetiā populante Asmūdi filius

Vffo.

Vffo nomine conserendē manus diffidētia adductus: in Daniā exercitū traiecit: hosti lesq; lares incessere: q̃ proprios tueri satius duxit: opportunū propulsandaru iniuriaru genus existimans, qd̃ ab hoste pateretur inferre. Ita Danis ad propria defendenda redire cōpulsis, salutēq; patrię exteraru rerū dominio præferētib; domesticū solū hostilib;

Calliditas
Hadingi.

bus armis vacuefactū repetiit. Igitur cū Hadingus e bello Suetico regressus ararium suū quo bellis ac spoliis quęstas opes excipere consueuit: furto violatū animaduertēter: continuo custodē eius Glumerū suspendio consumpsit: callidoq; cōmentī genere edixit: vt si quis e noxiis ablata referre curasset honoris locum quē Glumerus possederat obtineret. Quo promisso fontū quidā beneficii percipiendi q̃ criminis tegendi studiofior redditus: pecuniā regi reportandā curauit. Quem conscū in summā principis amicitia receptum putantes: nec vberius q̃ fidelius honoratum credētes: & ipsi premi spe relatīs pecuniis reatu deregunt. Quorū cōfessio primū honoribus ac beneficiis excepta mox supplicis punita, haut paruū vitādē crudelitatis documētum reliquit. Dignos dixerim qui solutē taciturnitatis poenas patibulis luerent. Quos cum silentiū salubritas tutos præstare posset, vocis stoliditas in exitium pertraxit. His gestis Hadingus per summū integrandi belli apparatus hiberna permensus verno sole frigus liquatis Suetiā repetit: ibiq; lustrū militando confecit. Cuius milites diuturnæ expeditionis negotio consumptis alimētis ad vltimā pene tabem redacti: syluestribus fungis famē lenire cœperunt. Tandē per summā necessitatis indigentiam cōmandu-

Historiæ Danicæ Lib. I. Fo. IX.

cat is equis, ad postremum canina cadauera corporibus indulserunt. Sed neq̄ huma
nis artibus vesci nephas habitum. Itaq̄ Danis ī extremas desperationis angustias

De miseræ
bili euētū,

Tetro penates omine patrios

Liquistis: hoc rus Marte sequi rati.

Quæ vana mentes ludit opinio!

Quæ cæca sensus corripuit fides!

Hoc arbitantes posse solum capi!

Non amplitudo Suetica cedere:

Non exterorum Marte valet quati.

At summa vestri defluet agminis

Cum Marte vestros ceperit aggredi:

Nam cum ferocem vim fuga soluerit

Et præliorum pars vagabitur

In terga dantes Marte prioribus

Cædis potestas liberior datur.

Maiorq̄ ferri parva licentia

Cum fors rebellem præcipitem fugat:

Nec tela tendat: quem metus abstrahit.

Quod præfagiū crebra Danorū cæde sequens lucis euētus impleuit. Nocte postera
vocem huiusmodi incerto auctore editā Suetica auribus iuuentus excepit.

Quid me sic Vffo prouocat seditione graui

Pœnas daturus vltimas: confodietur enim

Multa premendus cuspi de, exanimisq̄ ruet

Audaciam cepti luens, nec petulantis erit

Liuis intactum scelus, augurioq̄ meo

Cum bella primum gesserit: contuleritq̄ manum:

Excepta membris spicula corpus ubiq̄ petent

Crudosq̄ hyatus vulnerum fascia nulla premet

Nec ampla plagarum loca contrahet vlla salus.

Eadē nocte cōgressis exercitib⁹ duo Senes humano hitu tetriores capitib⁹ comava

Monstrōsi
duo.

cuis iter siderū micat⁹ triste visu caluitiū pferētes cōtrariis votoꝝ studiis mōstri

feros diuisere conat⁹. Sigdē alter Danorū ptib⁹ itēdebat: alter Sueonū studios⁹ exta

bat. Vici⁹ Hadig⁹ cū ī helsingiā cōfugisset: ibiq̄ solis feruore pcalefactū corp⁹ frigi

da maris aqua sublueret: iauditi gn̄is beluā crebris ic̄tib⁹ attētātā opp̄silit: necatāq̄

Hadigī
facinus.

ī castra perferēdā curauit. Quē facto ouātē obuia sc̄mina hac voce compellat.

Seu pede rura terras seu ponto carbasa tendas

Infestos patiere deos: totumq̄ per orbem

Propositis inimica tuis elementa videbis.

Rure rues: quatiere mari: dabiturq̄ vaganti

Perpetuus tibi turbo comes, nec deferet vnq̄

Vela rigor, nec tecta regent, quæ si petis ic̄ta

Tempestate ruent, diro pecus occidet algu.

Omnia presentis sortem vitata dolebunt.

Vt scabies fugiere nocens, nec tetrior vlla

b

Saxonis Grammatici.

Pestis erit. tantum poenę vis cœlica pensat.
Quippe vnum e superis alieno corpore tectum
Sacrilegę necuere manus. sic numinis al mi
Interfector ades. Sed cum te exceperit equor
Carceris colici laxos patiere furores.
Te Zephyrus boreasq; ruens. te proteret auster:
Et cõiuratos certabunt edere flatus
Donec diuinũ voto meliore rigorem
Solueris: & meritã tuleris placamine poenam.

De fr̃o deo

Regressus igit̃ Hadingus eodẽq; cuncta tenore p̃pessus trãquilla queque p̃prio tur-
bidabat aduẽtu. Sigdẽ nauigãte eo oborta nimbi vis igit̃i classẽ tẽpestare cõsũp̃it
Naufragũ hospitia petentẽ: subita penatiũ strages excepit. Nec ante malo remediũ
fuit q̃ scelere sacrificiis expiato cũ superis i gratiã redire potuisset. Siquidẽ p̃pi-
ciãdorũ numinũ gratiã / Fr̃o deo rẽ diuinã furuis hostiis fecit. Quẽ litationis mo-
rẽ annuo feriarũ circuitu repetitũ: posteris imitãdũ reliq̃t. Fr̃o blod Sueões vocãt
Cũq; forte gigantũ quendã ni therorũ Regis Haquinĩ filiã Regnildã pactũ animad-
uerteret: indignam rei conditionem percussus per summam futura copulę detesta-
tionem ingenuo ausu nuptias p̃cucurrit. Noruagiãq; profectus: tam foedum re-
gię virginis amatorem armis oppressit. Adeo nanq; virtutẽ ocio p̃tulit: vt cum
regiis deliciis frui liceret non solum suas. verum etiã alienas iniurias propulsare
omni voluptate iocundius duceret. Auctorẽ beneficii puella crebris obrufum vul-
neribus ignara medendã cura prosequitur. Cuius ne notitiam sibi tẽporis interie-
ctus eriperet: crus eius annulo vulneri incluso obsignatũ reliquit. Eadẽ postmodũ
a patre eligendã mariti libertate donata: cõtractã cõiuiio iuuetutẽ curiosiore cor-
porũ attrectatione lustrabat. deposita quodã insignia p̃quirẽs. Sp̃retis oĩbus. Hadingũ
latentis annuli indiciõ deprehẽsum amplectitur. eiq; se cõiugẽ donat. qui cõiue-
gio suo gigantẽ potiri passus nõ fuerat. Apud quã diuerfantẽ Hadingo. mirũ dictũ
prodigiũ incidit. Siquidẽ cœnãte eo: scemina cicutarũ gerula: p̃pter foculũ humo
caput extulisse cõspecta: porrectoq; sinu percũtari visa: qua mudi parte tã recẽtia
gramina brumali tempore fuisset exorta. Cuius cognoscendũ cupidũ regẽ proprio
obuolutum amiculo refuga secum sub terras abduxit. Credo diis infernalibus ita
destinantibus vt in ea loca viuus adduceretur: quẽ morietĩ petenda fuerat. Primũ
igitur vapidẽ cuiusdã caligis nubilũ penetrãtes: perq; callẽ diurnis adẽsũ meati-
bus icedẽtes: quosdã prãtextatos amictosq; ostro p̃ceres cõspicãtur. quib; p̃t̃etitis
loca demũ aprica subeũt: quẽ delata a scemina gramina ptulerũt. Progressiq; p̃cipi-
tis lapsus ac liuctis aque fluuiũ diuersi generis tela rapido volumine detorquentẽ
eũdẽq; p̃ote meabilẽ factũ offẽdũt. Quo p̃trãsito binas acies mutuis viribus cõcũ-
rere cõtẽplãtur. Quarũ cõditõnẽ a scemina pctũtãte Hadingo. i sunt inquit qui
ferro in necẽ acti cladis suę speciẽ cõtinuo protestant exẽplo: p̃asentiq; spectaculo
p̃teritẽ vitẽ facinus emulant. Prodeũtib; murus aditu transcensuq; difficilis ob-
sistebat. Quẽ scemina nequicq; trãsilire conata cũ ne corrugatã quidẽ corporis exili-
tate proficeret / galli caput quẽ secũ forte deferebat abruptũ vltra moenium septa
iactauit: statimq; rediuuius ales resumpti fidem spiraculi claro testabat occentu.
Regressus igitur Hadingus patriãq; cũ cõiuge repetere orsus iminẽtiũ sibi p̃ira-
tarum insidias celeri nauigatione cassauit. Qui licet iisdẽ pene flatibus iuuaretur

Demirabi-
li prodigio

Haraldus vi-
uus ductus
ẽ ad iseros.

Hadingire
dit?

Historiæ Danicæ Lib. I. Fo. X.

ipsum tñ equora p̄sulcātē parib⁹ velis occupare nō poterāt. Inter hæc Vffo cū mirē
pulsitudinis filiā haberet: potiturū ea q̄ vita Hadingū spoliaret edixit. Quo pa-
cto Thuningus qdā admodū sollicitat⁹ adcita Byarmēsū manu votiū studuit ipe-
trare p̄gressum. Quē excepturus Hadingus dū classe Noruagiā p̄teriret: aī aduer-
tit i littore Senē crebro amīculi motu appellādī nauigiū monit⁹ afferētē. Quē repu-
gnātib⁹ sociis dānosūmq; p̄fectiōis diuerticulū affirmātib⁹, naue susceptū cēturiā
dī exercit⁹ auctorē habuit: i ordināda agminū ratiōe curiosius attēdere solitū / vt
prima per Dyadē phalāx, ac p̄ tetradē secūda cōstaret: tertia vero octoadis adiectio
ne succresceret: semp; priorē i sequeus duplicitatis augmēto trāscēderet. Idē quoq;
funditorū alas in extremā aciē cōcedere iussit: eisq; sagittariorū ordines sociāuit.
Ita digestis in cuncti cateruis, ipse post bellatorū terga cōsistēs ac folliculo quē cera-
uici ipesum habebat, ballistā extrahēs: q̄ primū exilis visa: mox cornu rēsiore p̄mia-
nuit: denos neruo calamos adaptāuit. Qui vegetiore iactu pariter i hostē detortī;
toti dē numero vulnera cōfiterūt. Tūc Byarmēsēs arma artib⁹ p̄mutātes carminī-
bus i nymbos soluere cœlū lētāq; aeris faciē tristi imbrīū aspergine cōfuderūt. Ecō-
trario Senex oberā nymbū molē obuia nube pellebat: madorēq; pluuię nubilo castī
gabab obiectū. Viatorē Hadingū dimissus Senex: nō vi hostili: sed volūtario mortis
genere cōsumēdū p̄dixit. clariq; bellis obscura ac longinquis finitima p̄ponere ve-
tuit. Quo relicto Hadingus ab Vffone p̄ colloqui simulationē i Vpsalā accersitus
amissis p̄ insidias sociis: noctis habitu p̄tectus aufugit. Nā Danis edis i quā cōui-
uī noīe cōtracti fuerāt / excessum petētib⁹: p̄sto erat q̄ cuiusq; exercitū foribus caput
ferro demeteret. Cui⁹ facti iuriā plio isecut⁹ Vffonē oppressit: eiusq; corp⁹ deposi-
to odio cōspicui operis Mausoleo mādauit: amplitudinē hostis elaborato busti splē-
dore confessus. Ita quē viuū hostili studio insectari solebat: extinctū honoris im-
pendio decorabat. Et vt sibi deuictæ gentis animos cōciliaret: fratrem Vffonis Hun-
dingum regno p̄fecit. ne imperiū potius in exteros transfusum: q̄ in Asmundi
familia continuatum videretur. Cūq; sublato iam emulo cōplures annos per sum-
mā armorum defuetudinē rerum agitatione vacuus exegisset: tandem diutinū ru-
ris cultum nimiamq; maritimarū rerum abstinentiā causatus, & quasi bellum: pa-
ce iocundius ratus: talibus seipsum culpāre desidię modis aggreditur.

Quid moror in latebris opacis
Collibus implicitus scruposis:
Nec mare more sequor priorē
Eripit ex oculis quietem
Agminis increpitans lupinī
Stridor: & vsq; polum leuatus
Questus inutilium ferarum
Impatiensq; rigor leonum.
Tristia sunt iuga vastitalq;
Pectoribus truciora fisis.
Officiunt scopuli rigentes
Difficilisq; situs locorum
Mentibus equor amare suetas,
Nam freta remigiis probare
Offici potioris esset:

De quodā
Senē.

Dolus
Sueoni cō-
tra Danos.
Suetia vi-
cta est a Da-
nis secūdo;
Hunding⁹
p̄ficitur re-
gno.

b ii.

Saxonis Grammatici.

Mercibus ac spoliis ouare
 Aera aliena sequi locello
 Aequoris inhiare lucris
 Quae salebras nemorumque flexus
 Et steriles habitare saltus.
 Cuius vxor ruralis vitæ studio maritimarum auis matutinos pertulsa concetis quam
 tum in siluestrium locorum vsu voluptatis reponeret: hac voce detexit.
 Me canorus angit ales immorantem littori
 Et soporis indigentem garriendo concitat.
 Hinc sonorus aestuosæ motionis imperus
 Ex oculo dormientis mite demit ocium.
 Nec sinit paulare noctu mergus alte garrulus
 Auribus fastidiosa delicatis inserens:
 Nec volentem decubare recreari sustinet
 Tristiore flexione diræ vocis obstrepens.
 Turius siluis fruendum dulciusque censeo
 Quis maior quietis vsus, luce, nocte carpitur
 Quæ marinis immorari fluctuando motibus.

Tosto faci-
 norosus.

Syfridus
 dux.

Collo.

Priscorum
 ducum mos.

Eodẽ tpe Tosto qdã obscuro lutiẽ loco ortus ferocitate clar⁹ emerfit. plebe nãq; va-
 rio petulatiẽ gñe laceffita, late crudelitaris famã extulit: tãtaq; malignitatẽ opinio-
 ne prebuit: vt facinorosi cognoscere notaret. Sed nec exteroꝝ iniuriis abstines: post foe-
 dã patriẽ vexationẽ: etiã Saxoniam tẽrat. Cui⁹ duce Syfrido laborantibus plio sociis
 pacẽ petere: fore qd ab ipso poscebat asseruit: dũmodo sibi gerẽdũ cũ Hadingo bellĩ
 societate polliceri voluisset. Refragatẽ illũ, cõditioĩq; parere metuẽtẽ, ac rĩ minarũ
 gñe ad eã quã optabat pmissione pduxit. Fit em̃ vt qd blãde nõ struif: minaciter i-
 petret. A quo terrestri negotio supatus Hadingus, cũ victoris classẽ iter fugiẽdũ
 reptã pfoffis laterib⁹ nauigationi inuutilẽ reddidisset: cõcessã scaphã in altũ dire-
 xit. Quẽ Tosto occidisse ratus cũ diu iter pmiscua necatorũ cadauera q̃sitũ reperi-
 re nõ posset / ad classẽ regressus aduertit em̃⁹ myoparonẽ mediis maris aesti-
 bus fluctuantẽ. Quẽ cũ adductis i altũ nauigiis psequi statuisset: fractioĩs piculo re-
 uocatus egre litus repetiit. Tũc correptis itegris coẽptũ viẽ gen⁹ exequif. Hadingus
 occupari se vidẽs: pcontari comitẽ coẽpit an nandi vsum calleret, negatẽq; eo
 fugẽ diffidẽtia spõte euerfi nauigiĩ cõcauas ptes amplexus mortis fidẽ isequẽtib⁹
 fecit. Securũ deĩde Tostonẽ inopinatũq; & spoliõũ reliquiis auĩdĩ⁹ icubãtẽ ador-
 tus: pstrato exercitu pãa deserere coegit, suãq; ei⁹ fuga vlciscit. Nec Tostoni i vira-
 dictã sui anim⁹ defuit. Nã cũ ob accepti vulneris magnitudinẽ reparãdarũ itra pa-
 triã viriũ copiã nõ haberet: legati titulo Britaniã petiit. In qua pfectioẽ nauigatio-
 nis socios i aleẽ lusum p lasciuiã cõtraxit: rixãq; a tesserarũ iactib⁹ ortã funesta cã-
 de finire docuit. Ita placido exercitiũ genere discordiã per totũ nauigium diffudit,
 cruentãq; pugna mutat⁹ lite iocus pgeniuit. Et vt aliquod ex alieno malo cõmodũ
 caperet: correptis itectorũ pecuniis Collonẽ quendã piratica tũc tẽporis isignẽ
 adciuit. Quo comite paruo post in patriã reuersus cũ Hadingo suã q̃ militũ fortu-
 nã expẽdere preoptãtẽ ex puocatione cõgressus occidit. Nolebãt em̃ priscẽ fortitu-
 dinis duces vniuersorũ discrimine exequi qd paucorũ sorte peragi potuisset. His
 gestis Hadingo defuncte cõiugis species per quietẽ obseruata, sic cecinit,

Historiæ Danicæ Lib. I. Fo. XI.

Belua nata tibi est rabiem domitura ferarum:

Quæq; truci rapidos atteret ore lupos.

At post pauca subiunxit.

Fac caucas, ex te nocuus tibi prodiit ales

Felle ferox bubo: voce canorus olor.

Rex mane sopore discusso cui dâ cōiecturarū sagaci visum exponit. Qui lupi noīe futurę ferocitatī filiū interpretat⁹: Oloris vocabulo filiā denotauit. illū hostib⁹ pñi ciosū: hāc pñi īsidiosā fore p̄sagiēs. Euetus augurio rñdit. Siqdē Hadigi filia Vluil da puato cui dâ Guthormo denupta siue copulę idignitate siue claritatē affectatio ne p̄mota maritū ī parētē cēdē abiq; pietatē respectu sollicitat. Reginā se q̄ regē filiā cēseri malle p̄fata. Cui⁹ exhortatiōis modū īisdē pene verbis qbus ab ipsa edit⁹ fue rat explicare cōstitui. Qui fere hmōi erat. O miserā me cuius nobilitatē dispar copulę nexus obtenebrat. O infelicē cuius stēmatis rustica iugat humilitas. O infortunatā principis prole quā thori lege plebeius æquiparat. Miserandā regis filiā: cui⁹ decorē ignauus p̄ in absoletos ac desp̄cābiles trāsmisit amplexus. Infaustā matris sobolē: cui⁹ felicitati thori cōmerciū derogat. cuius mūditiā īmūditiā ruralis at̄ trectat: dignitatē indignitas vulgaris inclināt: īgenuitatē/conditio maritalis exatenuat. At si quis tibi vigor īest. Si qua mentē virtus possidet: si dignum te regis generū probas focero falces eripe. genus probitate redime. Profap̄ie defectū virtutē astima. Sanguinis dānum animo pensa. Felicior est honos audaciā q̄ hereditate quesitus. Melius virtute culmen: q̄ successione conscenditur. Aprius honores meritū: q̄ natura conciliat. Adde q̄ senectutē subruere nephas non est: quā proprio ī ruīnā pondere suppressa deurgit. Sufficiens focero tot tēporum falces: senilis tibi potestas obuēniat. Quę si te frustrata fuerit: alteri ceder. Lapsu īvicinū est/ quicquid senio cōstat. Sat illi regnasse sit. Tibi quādoq; p̄esse conueniat. Malo p̄terea virtū regnare q̄ patrē. Malo regis cōiunx q̄ nata censerī. Melius est principē intus amplexi q̄ exterius venerari. Gloriosius nubere regi q̄ obsequi. Ipse quoq; tibi sceptrū q̄ focero malle debeas. Proximū sibi quęq; natura cōstituit. Aderit cocpro facultas: si factō voluntas accesserit. Nihil est qd̄ nō ingenio cedat. Instaurādū epulū est. exorandū cōiuiū. prouidēdi paratus. Inuitādus focer. fraudi viā familiaritas simulata p̄stabit. Nullo melius q̄ affinitatis nomine insidię tegitur. adde q̄ temulentia promptū cēdi iter aperiet. Cumq; rex capitis cultui intētus fabulis mentem barbæ manū intulerit: p̄lorūq; perplexionē crinali sp̄ico seu pectinis enodatōe discree rit: applicari ferrū visceribus sentiat. Minor occupatis solet cautela p̄quiri: dextera tua tot scelerū vindex accedat. Piū est vlticē miserorū manū extēdere. Talibus īnsistēte Vluilda: vir suggestiōe victus īsidii operā pollicet. Interea Hadīgus generi dolū cauere somnio monit⁹: petito cōiuiō qd̄ ei filia charitatis simulatione parauerat: armatorū nō longe p̄sidia statuit. Quib⁹ aduersum īsidias cū res exigeret vteret. Quo cibū capiētē: satellites ī fraudis ministeriū aditus occultato sub veste ferro opportunū sceleri tēpus tacitus expectabat. Quo rex aiaduerso collocatis ī vicino militib⁹ signū lituo dedit. Quibus cōtinuo opē ferētib⁹ dolū ī authorē retor sit. Interea rex Sueonū Hundīgus occasum Hadingi falso acceptū nūcio īferitis exceptur⁹ optimatib⁹ cōtractis eximie capacitatis doliū cereali liquore cōpletū delitiatū loco mediū conuiuiis apponi p̄cepit. Et ne quid celebritatis deesset ipse ministri partibus assumptis pincernam agere cunctatus non est. Cumq; ex

b iiii.

Vluilde in
patrē fraus
Vluilde
adhortatio

Saxonis Grammatici

Mors Hun-
dingi regis
Suetia.
Mors Had-
gi regis
Dacie.
Frotho rex
septimus,

quēdi officii gratia regiā perlustraret: offenso gradu ī doliū collapsus interclusum humore spiritū reddidit: deditq; pœnas siue orcho quē falsa exequiarū actiōe placabat / siue Hadigo cui⁹ iteritū mēit⁹ fuerat. Quo cognito Hadigus parē veneratorī gratiā relatur⁹ extictōq; supesse nō passus: suspēdio se vulgo īspectate consumpsit. Finis Libri primī. Sequitur Secundus de Frothone Hadingi filio / qui erat septimus rex Dacie & vulgo dicebatur Frothe geffmylde. i. liberalis.



Vaticiniū
de thesau-
ro.

Implicitus giris serpens crebrisq; reflexus
Orbis: & caudę sinuosa volumina ducens:
Muiti plicesq; agitans spiras: virusq; profundens.
Quem superare volens clypeo: quo conuenit vti
Taurinas intende cutes, corpusq; bouinis
Tergoribus regito: nec amaro nuda veneno
Membra patere sinas, sanies quod conspuat vrit.
Lingua trifidula micans patulo licet ore resultet
Tristiaq; horrifico minitetur vulnera rictu:
Intrepidum mentis habitum retinere memento,
Nec te permoueat spinosi dentis acumen:
Nec rigor aut rapida iactatum fauce venenum,
Tela licet temnat vis squamea: ventre sub imo
Esse locum scito quo ferum mergere phas est.
Hunc mucrone petens medium rimaberis anguem.
Hinc montem securus adi: pressosq; ligone
Per fossos scrutare cauos. mox cre crumenas
Imbue, completamq; reduc ad littora puppim.

Dornonis
Curetū re-
gis oratio.

Credul⁹ Frotho solitari⁹ ī insulā traicit: ne cōitator beluā adoriret q̄ atlethas ag-
gredi moris fuerat. Quę cū ags pota specū repeteret ī pactū Frothōis ferrū aspo cuti
horrore cōtēpsit. Sed & spicula q̄ ī eā cōiecta fuerāt: eluso mirtētis conatu lesiōis ir-
rita resultabāt. At vbi nil tergi duritia cessit: vētris curiosius ānotati mollities fer-
ro patuit. q̄ se morsu vlcisci cupiēs: clypeo dūtaxat spiosū orī acumē īpegit. Crebris
deide liguā micatib⁹ ducēs: vitā pit ac vir⁹ efflauit. Repte peccūte regē locupletē fe-
cere. qb⁹ īstruct⁹: classe Curetū pib⁹ admouet. Quorū rex Dorno piclōsi belli metu
hmōi ad milites ofonē habuisse ferē. Extnū pceres hostē & totū ferme occidētis ar

Historiæ Danicæ Lib. II. Fo. XII.

mis opibus succinctū salutare pugne cunctationē sectantes inedia viribus obti-
 nēdū curemus. Internū hoc malum est. difficillimū ere domesticū debellare pericu-
 lum. Facile famelicis obuiatur. Melius aduersariū esurie q̄ armis tentabimus. Nul-
 lū hosti inedia acrius iaculū adacturi. Edax viriū pestis edendi pœnuria nutritur:
 Armorū opem alimentorū inopia subruit. Illa quiescētib⁹ nobis tela contorqueat
 illa pugna: ius officiūq; suscipiat: discrimini⁹ expertes discrimen licebit inferre.
 Exangues absq; sanguinis detrimēto p̄stare poterimus. Inimicū ocio superare phas-
 est. Quis dānosē q̄ tuto dimicare maluerit: Quis cū ipone certare liceat: pœnā ex-
 periri contēdat: Felicior armorū successu saderit si p̄uā fames bellū cōmiserit. Hac
 primā cōstigēdi copiā duce captemus. Castra nostra tumult⁹ expertia maneāt. Illa
 nostrī loco decernat. Quē si victa cesserit: ociū rūpendū est. Facile ab idefesso lassitu-
 dine cōcussus opprimif. Adesa marcore dextera pigrior ī arma pueniat. Lentiores
 ferro man⁹ dabit quē quispiā pri⁹ labor exhauserit. Præceps victoria est vbi tabe cō-
 sumptus cū robusto cōgredit. Taliter indēnes aliis danorū auctores fore poterim⁹.
 His dicitis q̄cūq; tutatu difficilia aīaduertit defensiōis diffidētia populatus: adeo
 hostilē seuitiā ī vastāda patria p̄currat: vt nihil qd a supuenientib⁹ occupari pos-
 set itactu reliqueret. Maiorē deide copiarū partē indubitatē firmitatis municipio
 cōplexus: ab hoste se circūfideri p̄mittit. Cui⁹ Frotho oppugnādi diffidētia cōcita-
 tus: cōplures isolite p̄funditatis fossas ītra castra fieri, lateretq; p̄ corbes humū ege-
 ri & ī fluuiū mœnib⁹ p̄p̄quū tacite disici iussit. Quē dolū crebro cespite fossis su-
 peraddito, occultādū curauit: incautū hostē p̄cipitio cōsumptur⁹: futurūq; rat⁹ vt
 ignaros desidētis glebē lapsus obrueret. Post hęc simularo metu castra paulisper de-
 serere cepit. Quib⁹ iminētes oppidanos passimq; elusis vestigiis ī foueas, puolutos
 īgestis desup iaculis truci dauit. Inde p̄fect⁹ ī Trānonē Rutene gētis tyrānū icidit:
 cui⁹ maritimas copias specularur⁹: crebros clauos ex fustib⁹ creat: īisdēq; carabū
 onerat. Quo hostilē noctu classē subieās imas nauigiorū pres terebro sauriat. Quē
 ne repētīnū vndarū paterent īcursum, patētia foraminū loca p̄uisis ātea clauis ob-
 struit: terebrīq; dānū st̄pitib⁹ p̄fat. At vbi foraminū copiā mergēde classi suffice-
 re credidit: dēptis obstaculis prōptū aquis aditū patefecit, hostilēq; classē sua cir-
 cūfundere p̄perauit. Ancipiti piculo circūuētī Ruteni: armis pri⁹ an vndis resiste-
 rēt hēsītābāt. Naufragio peit dū nauigiū ab hoste vīdicare cōtēdūt. Internū disceri-
 mē externo atrocī⁹ erat: dū foris ferrū strīgūt: itus fluctib⁹ cedūt. Bina simul ī mī-
 seros picula grassabāt. Incertū erat celerī⁹ nando sal⁹ an dimicādo pererēt. Mediū
 pugne certamē noua fati dirēmit occasio. Gemine mortēs vno ferebant īcessu: dua-
 leti vīē sociū egere piculū. Ambiguū erat ferrū magis an fretū afficeret: gladios p̄
 pulsantē tacit⁹ fluctuū allapsus excepit. Ecōtrario fluctib⁹ obuiātē obuius ensis īplī-
 cuit. Aquarū eluuiēs cruoris aspgine scedabat. Victis itaq; Rutenis patria Frotho-
 ni repetit. Qui cū legatos in Rulciā exigēdi triburi studio missos incolarū p̄fidia
 atrocī mortis genere cōsumptos aīaduerreret: duplici īniuria permotus: vrbē Ro-
 talā arcta admodū obsidione persequitur. Quā ne fluuii īterstitio prohibēte tar-
 dius potī ret: vniuersam aquē molē noua riuorū diuersitate partitus ex ignotē pro-
 funditatis alueo meabilia vada perfecit. Nec ante desitit q̄ rapidior vortex diui-
 duo minoratus excurfu languidiore vndas lapsu ageret: ac per exiles flexus vadosa
 paulatim cōstrīctiōne rarefceret. Ita amne domito oppidū naturē p̄fidio vacuū īn-
 offensa militū irruptione prosternit. His gestis ad vrbē Paltiscā exercitū contulit.

b iiii.

Frothonis
Stratage-
ma.

Trāno Ru-
tenorū rex.

Rutenorū
periculum

Ruteni vin-
cuntur.

Aquarum
diductio.

Baxonis Grammatici

Stratagemma nouum Quã viribus inuictã ratus: bellum fallacia mutauit. Siquidem paucis admodum confectis ignotæ opacitatis latebras petiuit: extinctiq; se quo min⁹ hosti terroris afferrer: vulgo nuntiarî præcepit. Additè in fidẽ exequiẽ tumultusq; constructus. Sed & milites conficio fraudis mœrore simulatum ducis obitũ prosequuntur. Qua fama Rex vrbis

Vespasii regis cædes. Vespasius perinde ac victoria potitus: tam languidã ac remissam defensionẽ egit: vt hostibus irrumpendi potestate facta, inter lusum ac ocia necaret. Vrbe capta Frotho spe orientis imperium cõplexus: Anduanĩ mœnibus admo:eretur. Quĩ quondã successã per Hadingum vrbis admonitus cunctos eius penates domesticis auib⁹ vacuefecit: quo min⁹ similis iacturę periculo mulcetur. Nec noua Frothoni calliditas defuit. Quippe permutata cum ancillulis veste: peritã se pugnandi puellã simulat: deposito q; virili cultu: fœminẽum emulatus transfuge titulo oppidum petit. Illic omnibus curiosius exploratis postridie emissio comite exercitum muris affore iubet, portasq; sua pandendas opera pollicetur. Taliter elusis vigilibus: Vrbs somno sepulta diripitur: securitatis pœnas interitu luẽs, defidiaq; sua q̃ hostium virtute miserior. Nihil enim in re militari perniciosius ansmaduertitur: q̃ per ocium metu vacuum solutis neglectisq; rebus nimia fiducia præsumptione torpescere. Anduanus cum patriẽ res perditas euerfasq; conspiceret: Regias opes nauibus impositas vt vndas potius q̃ hostem ditaret in altũ demersit: q̃ satius fuerat aduersatorũ fauorem pecunię largitionib⁹ occupare q̃ eius commodum mortalitatis vsibus inuidere. Post hæc Frothone filiam in matrimonium per legatos poscente: cauendum respondit: ne rerum prosperitate corruptus victoriã successum in superbiam verrat. Sed potius victis parcere & in deceptorum conditione pristinum fulgoris habitum venerari meminerit. Discatq; in miserorum sorte præteritam æstimare fortunam. Curandum itaq; ne cuius affinitatem experat: imperium rapiat: & quã nuptiis illustrare gestiã: obscuritatis sordibus respergat: matrimonii dignitatem auaritiã studio corrupturus. Cuius dicti comitate & victorem generũ adsciuit & regni libertatem obtinuit. Interea Sueonum regis Hadingi coniunx Thorilda cum priuignos suos Regnerum & Thoraldum: quorum in finitio odio tenebatur: vt variis periculorum generibus implicaret: regio tandem pecori præcessisset: Hadingi filia Suanhuita sororibus in famulitium sumptis Suetiã petit clarissimẽ indolis exitiũ muliebri ingenio præcurfura. Cumq; prædictos adolescentes nocturnis gregum excubiis occupatos diuersi generis portentis circũfundĩ videret: sorores equis descendere cupientes tali poematis sono vetuit.

Monstra quidem video celerem captantia saltum:
 Corpora nocturnis præcipitare locis.
 Bella gerit demon: & iniquę dedita rixę
 Militat in medijs turba nephanda vijs.
 Effigie spectanda truci: portenta feruntur:
 Hacq; hominum nulli rura patere sinunt.
 Agmina præcipiti per inane ruentia cursu
 Hac nos progressum sistere sede iubent.
 Flectere lora monent sacrisq; absistere campis:
 Aruaq; nos prohibent vltiora sequi.
 Trux lemurtum chorus aduehitur præcepssq; per auras
 Curfutat: & vastos edit ad astra sonos.

Historiæ Danicæ. Li. II. Fo. XIII.

Accedunt fauni satyris: panumq; cetera
Manibus admixta militat ore fero.
Siluanis coeunt aquili larueq; nocentes
Cum lamiis callem participare student.
Saltu librantur furie, glomerantur eisdem
Larue: quas simis fantua iuncta premit.
Calcandus pediti trames terrore redundat
Tutius excelsi terga premantur equi.
Ad hæc Regnerus seruû regiû se professus tam longinqui a dõmo excessus causam
astruxit q; cum pastoralis operis gratia rus relegatus pecus cui præerat amisisset:
desperata recuperatione reditu abstinere q; ultionis poenâ incurere præoptasset.
Et ne fratris conditione silentio præteriret: tale dictis poema subiunxit.
Nos homines non monstra puta: seruosq; manentes
Per loca pascendos exagitate greges.
At cum per teneros ageremus tempora lusus:
Forte remota vagum cessit in arua pecus,
Cumq; petita diu spes deforet inueniendi:
Incessit miseris sollicitudo reis.
Cumq; boum nusq; vestigia certa paterent:
Obtinuit mæstus fontia corda pauor.
Hinc est q; virge vulnus poenale verentes,
Duximus in proprios triste redire lares.
Credidimus q; ferre manum poenamq; subire
Tutius assuetis abstinuisse focis.
Sic poenam differre iuuat: reditumq; perosis
Hac dominum latebra fallere cura manet.
Hac ope neglecti pecoris virabitur ultor:
Solaq; stat nostris hæc fuga tura viis.
Tunc Suanhuita speciosissimû lineamentorû eius habitû curiosiori cõtèplatione
lustratum impensius ammirata: regibus te inquit nõ seruis editû præradias lumi
num vibratus eloquitur. Forma profapiam pandit. Et in oculorû micatu naturæ
venustas elucet. Acritas visus ortus excellentiã præfert. Nec humili loco natum li
quet: quæ certissima nobilitatis index pulchritudo cõmendat. Exterior pupillarû
alacritas interni fulgoris geniû confitetur. Facies fidem generi facit: & in luculẽ
tia vultus maiorû claritudo respicitur. Neq; em̃ tam comis, tãq; ingenua species:
ab ignobili potuit authore profundî. Sanguinis decus cognato frontẽ decore per
fundit: & in oris speculo conditio natiua resultat. Minime ergo tam spectati cõla
minis simulacrû obscurus opifex absoluit. Nunc itaq; celerriima declinatione crea
bros viæ excessus petentes mōstrigenos virate cõkursus. Ne elegãtissimorû corpo
rum præda fordidissimis pastû agminibus præbeatîs. At Regnero maximus ob de
formitatẽ cultus rubor inceserat. Cuius vnîcû in obscuranda nobilitate remediû
ducebat. Seruitutẽ itaq; nõ semp virilitate vacuã reperiri subiunxit. Sape em̃ for
dido cultu robustã obtegi manû: fortẽq; dextram atra veste cõcludi interdû: itaq;
naturæ vitium virtute redimi, dãnûq; generis animi ingenuitate pensari. Se er
go Thor deo excepto nullã mōstrigenæ virtutis potentiã expauere: cuius virium

Thor deus.

b.v.

Baxonis Grammatici

magnitudinē nihil humanarū diuinarū rerum digna possit equalitate cōferri. Sed neq; laruas liuī do tantū squalore terribiles, a masculis debere pectorib⁹ formi dari. quarū effigies adulterino distincta pallore momentaneum corporis habitū ab aeris teneritudine mutuari consueuerit. Falli igit Suāhuitā: quē solī dū virorū robur muliebriter emollire, viresq; vici insolitas effocinato pauore perfundere conetur. Ammirata iuuenis constantiā Suanhuita ablegato nubila inumbrationis vapore pretentis ori tenebras suda perspicuitate discussit. ensemq; variis cōflicibus opportunū se ei daturā pollicita, mirā virginēi cādoris speciem nouo mēbro rū iubare p̄ferebat. Taliter accēsi iuuenis cōnubiū pacta plato mucrone sic cepit.

In gladio quo monstra tibi ferienda parebunt:

Suscipe Rex sponse munera prima tuæ.

Hoc dignum te rite proba, manus emula ferri

Gestamen studeat condecorare suum.

Ferrea vis tenerum mentis confortet acumen:

Atq; animus dextre nouerit esse comes.

Aequet onus lator: & vt ensi congruat actus

Accedat grauitas, par in vtroq; tibi.

Framea quid prodest vbi languet debile pectus

Et telum trepidę destituere manus!

Ferrum animo coeat corpusq; armetur vtroq;

Iungatur capulo consona dextra suo.

Hęc celebres edunt pugnas, quia iuncta vigoris

Plus retinere solent: dissociata minus.

Hinc tibi si volupe est belli clarescere palma:

Consecrare ausu quod premis ipse manu.

Cumq; multa ad hunc modū coaptato Rithmori canore prōp̄sisset: dimissis comitibus aduersum obscenissimas portentorū cateruas noctē dimicādo permenata: luce reddita varias laruarū formulas, & iniusitata specierū figmēta passim aruis incidisse cognoscit. Inter quas & ipius Thor ilde crebris obsula vulnerib⁹ effigies visibatur. Quas instruem cōgestas ingenti pyra accensa cremauit. Ne teter obscenorum cadauerū odor pestifera exhalatiōe diffusus: propius accedētes corruptio nis contagio sautaret. Quo facto Regnero Suetiē regnū, sibi vero Regneri torū conciliauit. Qui licet tirociniū nuptiis auspiciari deforme existimaret: seruatiōe salutis suę respectu prouocat⁹ promissum beneficio excoluit. Inter hæc Vbbo quidā sororē Frothonis Vluildam iam pridē matrimonio cōplexus Danię Regnū cuius procuratiōe perfunctoriē gerebat, vxoris nobilitate fretus occupat. Quāobrem Frotho orientis bella deferere coactus: apud Suetiam cū Suanhuita Sorore graue prelium facit. Quo affictus noctu cōscensa cymba per occultos nauigatiōis anfractus perforandę hostiū classis aditum querebat. Deprehēsus a sorore rogatusq; cur tacito remigiō varias meatuū ambages sequeretur: simili quęstionis modo per cōtantem absoluit. Nā Suanhuita quoq; eodem noctis tempore solitariā nauigatiōnem ingressa, ancipiti declinatiōis giro multiplices sensim adit⁹ recessusq; captabat. Fratrē itaq; dudū ab eo collatę sibi libertatis ammonitū rogare cepit. vt quā bellum Ruthenicū petiturus arbitrarīa nubēdi potestate donauerat: assumpto cōiuge frui permittat, ratūq; post factum habeat, quod fieri ipse concesserit. Tam iu-

Regnerus
Suetiæ re-
gnū obria
net.
Vbbo Da-
niā occupa-
pat.

Historiæ Danicæ. Li. II. Fo. XIII.

stis precibus p̄motus Frotho pacem cū Regnero cōponit: iniuriãq; quã ex foro-
ris petulantia suscepisse videbatur: rogatū remisit. A quib⁹ etiã manu quãtã per
eos amiserat donatus deforme vulnus specioso beneficio pensatū gaudebat. Daniã
ingressus capto p̄ductoq; ad se Vbboni ignouit: veniãq; q̄ poenam mali merito re-
pendere maluit: q̄ regnū potius vxoris impulsu q̄ propria cupiditate tentasse: nec
ram autor iniuriã: q̄ imitator fuisse videretur. Vluildã eidẽ ademptã amico suo
Scotti, qui & ipse Scottici nominis cōditor fuit: nubere coegit thori varietatem
supplicii loco reputans. Cuius discessum regis etiã vehiculis prosequutus iniu-
riam beneficio pensauit. Sororis siquidẽ naturam nõ ingeniũ intuens: suę poti⁹ fa-
mẽ q̄ illius nequitie cōsulebat. Quę fraternis meritis nihil ex consueti odii p̄tina-
cia remittens: noui mariti animũ occidendi Frothonis occupãdĩq; Danorũ impe-
rii consilio fatigabat. Segniter em̄ deserere solet anim⁹ quicquid solido fuerit amo-
re complexus. Neg: fluidis annis molitũ cōtinuo crimẽ elabitur. Primumã quippe
mentẽ posterior imitatur affectio. Nec cito vitiorum vestigia pereũt: quæ tenera
moribus etas impresserit. Cũ vacuas mariti aures haberet: insidias a fratre in vi-
rum cōuertit: mercede conductis qui iugulum dormientis confoderet. Qua de re
Scottus per pedissequã certior factus: nocte qua cedis ministeriũ circa se peragen-
dum acceperat lecto loricatedus incessit. Rogat⁹ ab Vluilda quidãta assuetę quietis
vsum /ferreo cultu mutasset. Sic ad præsens sibi collibitũ retulit. Cum somno obfu-
sus putaretur: irrũpentes insidiarũ ministros lecto delapsus obruncat. Quo eue-
nit vt Vluildã insidiis fratri ne tendis abstraheret: & aliis vxorũ perfidiã cauendã
di documentũ pręberet. Quę dũ geruntur adoriente bello Fresiã Frothoni confi-
lium incidit: claritate orientis diuisione quesitã occidentis oculis infundere au-
do. Oceanũ petenti prima aduersum Vitthonẽ Fresorũ piratã congressio fuit. In
qua sociis primos hostiũ imperus solo clypeorũ obiectu parienter excipere iussis,
non ante missilibus vtendũ edixit q̄ penitus hostiũ iaculorũ imbrem exhaustum
aduerteret. Quę tanto a Fresis audiũs emissã: quãto a Danis tolerabilius excepta:
Vitthone Frothonis paciẽtiã a paciis cupiditate p̄fectã existimãte. Oritur inges-
clasiũ: & immeso p̄ila stridore disũtant. Cum nullũ incautis iaculũ supelset: da-
norum telis obfusi vincuntur. Fuga littus amplexi inter flexuosos fossarũ ambitus
obtruncatur. Rhenũ deĩde classe rimatus extremis Germanię partib⁹ manus inie-
cit. Repetito oceano Fresorũ classẽ vadofis insidiatã vorticibus adortus cęde nau-
fragiũ cumulauit. Nec tantas hostiũ acies obrũisse contentus: Britãniã tētat.
Cuius rege deuicto, Melbricũ Scotticę regionis p̄fectũ aggreditur. Cui cum bel-
lum illatur⁹ Britannorũ regem inminere ex speculatore cognosset: tergoq; simul
ac p̄ctori consulere nequireret: militibus ad concionem vocatis deferẽda vehicula,
abiiciendã supellestiliẽ, aurũq; quod ab eis gestaretur passim per arua disiciẽdum
edixit: affirmãs solã in opum effusione opem restare. Nec aliud conclusis subsidũ
superesse, q̄ hostẽ ab armis in auaritiã pellicere. Libẽter p̄cedã apud exteros quę-
siram supremę necessitati impendi debere. Fore em̄ vt hostes non minore audiã-
te collectã abiceret q̄ repertã corriperet oneri potius q̄ vsui futurã. Tũc Torkil-
lus auaritiã ante alios insignis cęterisq; eloquio p̄stans: capite galea nudato cly-
peo innixus: Mouet inquit rex plerõsq; tuę p̄ceptiõis austeritas: Qui magni estĩ
mant quod sanguine pepererũt, agre proicitur qđ maximo constat periculo quę-
situm. Inuiti deserũt: quod vitę discrimine emerunt. Extremę em̄ dementię est vi-

Scotti a
Scotti Da-
no vocati
sunt.
Malũ confi-
liũ Vluilde

In Vittho-
nẽ Fresorũ
piratã.

Subactio
Fresiã a da-
nis.
Secũda de-
bellatio Ale-
manorũ a
Danis.
Subactio
Scotticę &
Britannię.

Torkilli cõ-
cio.

Baxonis Grammatici

rili aſo ac manu parta muliebriter ſpernere: opesq; hoſti inſperatas afferre. Quid deformius q̄ belli fortunā præde quā gerimus contēptu præcurrere: certūq; & præſens bonū dubiū mali metu relinquere! Nondū Scottos aſpeximus: & aruum auro ſpargemus: Quales in prælio exiſtimādi ſunt: quos bellū petentes ſola bellorū eneruat opinio! An qui hoſti formidoloſi fuimus: ridi culi erimus: claritatēq; contēptu mutabimus! Mirabitur Britannus ab his ſe victū: quos ſolo vinci timore conſpexerit. Illorū metu prememur quibus metū priores ingeſſimus! Quorū præſentiā cōtēpſimus: abſentiā metuem? Quādo opes probitate mercabimur: quas timore vitatamus: Pecunias pro quibus pugnam⁹ pugnā vitando tēnemus: Quos paupertati ſubiicere debui⁹ diuitiis imbuemus! Spolia fortiter cepimus: molliter iactemus! Quid turpius a nobis cōmitti poterit: q̄ aurū erogare quibus ferrū inſtigere debemus! Pauor nūq; eximet quod virt⁹ peperit. Quod bello queſiuimus: bello linquendū eſt. Tanti præda veneat quanti empta eſt. ferro præciū ponderetur. Præſtat ſpecioſa defungi morte: q̄ lucis auiditate vileſcere. a vita paruulo temporis momēto deſerimur: pudor etiā fatū inſequitur. huic accedit q̄ iactātes aurū, hoſti hoc auidi⁹ inſequetur: quo maiore metu vrgeri crediderit. Præterea neutra nobis fortuna aurū odiū facit. Victores nāq; are quod geſtamus ouabimus: victi ſepultura præmio relinquem⁹. Hęc Senior. At milites regis potius q̄ ſodalis conſiliū intuentes prioremq; exhortationē poſtereꝝ præferentes: quod cuiq; opum erat certatim loculis egerunt. Mannos quoq; varię ſupellectilis gerulos oneribus adſoluūt: ſicq; vacuefactis crumenis: armis habilis accingūtur. Quibus progreſſis ſuccedētes Britannii in patentē late prædam diſſiliūt. Quos rex circa pecunię raptū auidius æquo occupatos conſpiciens: cauere iubet ne deſtinatas prælio manus opum onere fatigent: ſcientes triūphum ante carpendū q̄ cenſum. Proinde auro ſpreto: aurū dominos inſequātur. Nec eris ſed victorię fulgorē mirentur: meminerintq; fatius trophæum p̄ſare q̄ queſtū: potiorē eſſe metallo virtutē: ſi rite amborū habitū meriantur. hoc nāq; exteriorē ornatū conciliari: illam interno externoq; cultui præciū aſſerre. Quāobrem remotos a pecunię contēplatione oculos habeant: abſtractūq; avaritia animū belli ſtudiis impendāt. Præterea nouerint prædā ab hoſtibus de induſtria reiectā: aurūq; inſidiis potius q̄ vſui ſeminatū. Sed & ſimplicē argenti nitorem latentis hami fraude implicitū teneri. Neq; em̄ facile fugiſſe exiſtimandū qui fortē Britanorū gentē fugę prior adgerit. Caterū ni hil indignius opibus eſſe: que raptorē captiuāt: dum ditare creduntur. Siqui dem Danos quibus opes obtuuliſſe videantur: ferro cędeq; multandos duxiſſe. Itaq; ſi ſparſa rapiant eo hoſtē inſtruire viderētur. Si em̄ eris in medio poſiti ſpecie tangerētur: nō ſolum id, ſed & ſiquid eis proprię pecunię ſupereſſet amitterēt. Quid em̄ colligere prodeſſet: que protinus erogare cogātur! Sin pecunia proſterni renuerint: hoſtē haut dubie proſtratos. Potius itaq; virtute arduos q̄ cupiditate pronos exiſtere debere: nec occiduos in avaritiā animos: ſed erectos in gloriā habendos eſſe. armis nō auro certandum fore. Finiente rege Eques Britannicus cunctis onuſtū auro gremiū ostendens: colliguntur inquit rex ex oratione tua gemini rerum affectus: vnus timoris alter maliuolentię teſtis. cum & opib⁹ propter hoſtem vt i prohibeas: noſq; egenos tibi q̄ locupletes militare ſatius ducas. Quid hac deformius volūtate! quid exhortatione ſtolidius! Domesticas hic gazas agnoſcimus. agnitas tollere dubitabimus! Quod armis repetere p̄gebamus: qđ ſanguine recuperare contēdimus: vltro reſtia

Regis a præda dehortatio.

Equis Britanni verba.

Historiæ Danicæ. Li. II. Fo. XV.

tutum vitabimus: propria vendicare cunctabimur! Vter timidior est: qui parta fundit: an qui sua legere pertimescit! En quod necessitas ademit: casus reddidit. Non hostium sed nostra hæc spolia sunt. non attulit aurum Britannicæ Danus: sed abstulit. Quæ subacti inuitiq; perdidim? gratis redeuntia fugiemus! Nephastum est tantum fortunæ beneficium indignanter excipere. Quid enim velaniam quæ opes in patulo constitutas despiciere: conclusas ac veritas affectare! Ante oculos collocata fastidiosa dabitur: fugientia captatur! In medio positis abstinemus: longinqua atque extera perituri! Quando peregrina prædabimur: si propria refutam? Num deos tam infestos experiar: ut sinu paterna auitaque pecunia refertum tam iusto onere vacuefacere compellar. Noui Danorum luxum: num plena meri vasa liquissent: nisi timor aufugere compulisset. Facilius vitam deseruissent quam vinum. Communis hic nobis affectio est: hac illis imagine respondemus. Esto fugam finxerint: ante tamen in Scottos incidant quam regredi queant. Num porcis proculcadum aut beluis hoc aurum rure squalebit! humano melius vsui seruiturum. Præterea si exercitum a quo victi sumus spolia rapimus: fortunam in nosmet victoris transferimus. Quod enim certius victoriæ præsigium accipi posset: quam pugnam prædæ percurrere: castraque ab hostibus deferta ante prælium capere! Satius est metu vicisse quam ferro. Finierat vix eques: & ecce omnium effusæ in prædam manus nitida passim erant carpsere. Mireris illic obscenæ audivitatis ingenium: speculari posses immoderatum cupiditatis exemplum. Videres cum gramine pariter aurum conuelli: interstinum distidium nasci. immemores hostium ciues ferro decernere. familiaritatis iura, societatis respectum negligi. auaritiâ omnes: amicitias neminem intueri. Interea Frotho siluam quæ Scottiam Britannicam secernit: vasto itinere peruenit: arma milites capere iubet. Cuius aciem speculari Scotti cum sibi leuia tantum præda suppetere: Danos vero præstantiori armature genere cultos conspicerent: pugnam fugam perueniunt. Quos Frotho Britannicæ effusionis metu modicum infecutus: Vluildeg virum Scottum cum ingenti exercitu obuium recepit: quem e remotissimis Scotticæ finibus auxilium danis ferendi cupidus perduxerat. Per hunc scottorum infestatione relicta: cursum in Britanniam reflectere iussus: prædam quam vafre reiecerat acriter recuperauit. Igitur quo equiore animo opes deseruit: hoc facilius recepit. Poenituit tunc oneris Britannos: sanguine poenas auaritiæ dantes. Pignit in expleta audivitatis brachia porrexisse. Puduic minus regie exhortationis quam propriæ indulisse cupiditati. Post hæc celeberrimum insule oppidum Ludoniam petit. Cuius munitum firmitate expugnationis facultatem negante: mortis simulatione facta: vires ab astutia mutuatus est. Si quidem prefectus Ludoniam Dalemannus cum falsum de eius obitu nuntium accepisset: receptis in dedicationem danis duces ex indigenis offert. Quem ut ex magno aceruo legerent oppidum intrare permisit. Quibus electionis diligentiam simulantibus: nocturnis insidiis circumuentus opprimitur. His gestis regem in patriam regressum Scato quidam conuiuio excipit bellicis eius laboribus voluptatis licentiam permixturus. Apud quem Frotho dum regio more stratis auro puluinaribus accubaret: per Hundingum quædam ad dimicandum prouocatus, quæ conuiuialibus mentem gaudiis impendisset: plus pugne propinquitate quam epularum presentia delectatus, duello coenam, victoria duellum absoluit. In quo dubie salutis vulnere suscepto: rursus haquinum pugilis adhortatione perstrictus prouocantis nece ultionem irrate quietis exegit. Duos ex cubiculariis palam insidiarum conuictos ingentibus saxi affixos pelago obruit, poderosum animi crimine annexa corporibus mole mulctando. Ferunt quidam Vluildam tunc ei

Scottus.

Expugnatio ciuitatis ludoniam in angliam.

Modus prædæ dilectis priscorum. Frotho ad dimicandum prouocatus.

Saxonis Grammatici

Vestis mira.
Mors Frothonis primi.

Haldani octavi regis crudelitas.

Roskildia condita a Roe rege nono.
Helgo rex.

Tertia sub jugatio teutonicorum a Danis.

Thore faci nus.

Rolpho.

insecabile ferro vestē donasse qua circumamictus nullo telorū acuminē ledere. Nec pretereundū Frothonē contusis comolitisq; auri fragminibus cibos respergere solitū. quib⁹ aduersum familiares veneficorū insidias vteretur. Hic dū Regnerū Sue-
tię regem falso pditionis insimulatū bello lacessit: nō telorū vi sed armorū pōde-
re & corporis estu strāgular⁹ interiit: haldano, Roe, & Scato, filiis relicis. His vir-
tute paribus, equa regnādi incessit auīditas. Imperiū cuiq; cura extitit. fraternus
nullum respectus astrinxit. Quem enim nimia sui charitas ceperit / aliena deserit:
nec sibi quisq; ambitiose atq; aliis amice consulere pōt. Horū maximus Haldanus
Roe & Scato fratrib⁹ interfectis: naturā scelere polluit: regnū parricidio carpsit.
Et ne vllum crudelitatis exemplū omitteret: cōprehensos eorū fautores prius vin-
culorū poena coercuit: mox suspensio cōsumpsit. Cuius ex eo maxime fortuna am-
mirabilis fuit: q; licet omnia tēporū momēta ad exercēda atrocitatis officia cōtulisset:
senectute vitā nō ferro finierit. Hui⁹ filii Roe, & Helgo fuere. A Roe Roskildia
condita memoratur: quā postmodū Sueno furcata barba cognomento clarus ci-
uib⁹ auxit: amplitudine ppagauit. Hic breui angustiq; corpore fuit: Helgonē ha-
bitus procerior cepit. Qui diuiso cum fratre regno maris possessionē sortitus: re-
gem selauię Scalci maritimis copiis lacessitū oppressit. Quā cum in puinciā re-
degisset: varios pelagi recessus vago nauigationis genere plustrabat. Hic licet se-
rociore ingenii esset: luxuria tamē seuitiā equabat. Adeo siquidē proiectus in ve-
nerem extitit: vt ambigūe existimationis esset tyranni de magis an libidine arse-
rit. Apud insulā Thoro virgine Thora stuprū pati coacta filiā suscepit: cui post-
modū vrsē vocabulū aprauit. Hundingū saxonie regis fyrici filiū apd Stadiū op-
pidum plio vicit. eūdemq; ex prouocatione adortus duello pstrauit. Ob quod hū-
dingi interemptor vocatus: victorię decus cognomine vsurpauit. Iurij saxonibus
erepte ius pcuratiōēq; Hefce, Eyr & Ler ducib⁹ cōmisit. Apud saxoniam ingenuū ac
libertū necē pari summa rependendā cōstituit: perinde ac liquido cōstare volens q;
cūctas theutonū familias equa seruitus teneret: omniūq; corrupta libertas parem
cōditionis ignominiam redoleret. Cum ad isulam thoro piraticā reflexisset: Thora
necdū amissē virginitatis mœre depōsito turpi cōmento nepharia stupri vltio-
nem excogitauit. Siquidē filiā nubilis etatis de industria littori immisam cōcu-
bitu patrē maculare pcepit. Qui licet insidiosę voluptatis illecebris corpus dedisset:
animi tamē integritatē exuisse credēdus nō est. cū ei promptissimā erroris ex-
cusationē ignorantię beneficiū afferret. Ostolidā matrē: quā filia pudicitiam vt suā
vlcisceretur: exulare pmisit. nec sanguinis sui castitatē curauit. dum modo incesti
efficeret reum per quē prior ipsa pdiderat cœlibatum. Atrocē femine mentē quę
veluti secūdā sui corruptionē in poenā corruptoris expendit. cū hoc ipso poti⁹ in-
iuriam augere q; extenuare videretur. Quippe quo se vltionē assequi credidit: cul-
pam construxit. Et dū noxam detrahre gestit: nephas adiecit: sobolis suę nouercā
agēdo: cuius vt propriā expiaret infamiā flagitio nō pepercit. Nec dubiū eandem
referitū impudētia animū gessisse: cuius tantus a pudore excessus erat: vt iniurię
solatiū si itē probro petere nō erubesceret. Magnum sed vno expiabile scelus: q; con-
cubitus noxam fausta proles deterfit: neq; opinioē tristius q; fructu iocūdus fuit.
Siquidē genitus ex Vrsa Rolpho ortus sui ifamiam cōspiciuis probitatis operib⁹
redemit. quorū eximiū fulgorē omnis eui memoria spectroso laudū præconio cele-
brat. Fit em̄ vt letis lugubria finiantur & in speciosos exit⁹ turpiter auspicata cō-

Historiæ Danicæ. Li. II. Fo. XVI.

cedant. Igitur ut flagitiosus ita foelix patris error extitit, quæ tâta luce mirificus postmodû fili⁹ expiauit. Interea Regnero apud Suetiã defuncto: cõiunx eius Suan huita paruo post & ipsa morbo ex moestitia cõtracto decedit: fato virtû infecuta a quo vita distrahi passa non fuerat. Fieri nãq̃ solet ut quidã ob eximiam charitatẽ quã viuus impenderat: etiã vita excedentes comitari cõtendãt. his filius Hothbrodus succedit: qui proferedi imperii studio orienti bellũ intulit: ac post immensam populorũ cladẽ: Atislum & hõtherũ filios procreauit. Hisdem Geuarũ quendam egregiis sibi meritis deuinctũ pädagogum adciuit. Nec oriẽtis victoria contentus: dania petiit. eiusq̃ regem Roe tribus pliiis puocatum occidit. His cognitis Helgo filiũ Roluonẽ Lethrica arce cõclusit heredis salutẽ cõsulturus: vt cõsũ suam fortunam tractasset. Deinde p̃sides ab Hothbrodo immisso: vt externo patriã dominio liberaret missis per oppida satellitib⁹ cæde subegit. Ipsum quoq̃ Hothbrodum cũ omnibus copiis nauali pugna deleuit. nec solũ fratris: sed etiã patriã iniuriam plenis vltionis armis pensauit. Quo euenit vt cui nuper ob hundingi cæde agnomẽ inceserat: nunc Hothbrodi strages cognomẽrũ inferret. Præterea fuones perinde ac parũ preliis afflictos abiectissimo conditionis instituto mulctauit: lege sanciens. ne cuiuspiam eorũ iuxta legitimarum cõpositionum formulã lesio sarciretur. His gestis ob superioris flagitiũ ruborem patriã penatesq̃ perofus: repetito oriente decedit. Opinãtur quidã q̃ exprobratẽ sibi turpitudinis anxius: sup districtũ gladiũ incubendo: voluntaria se morte consumpsit. Huic filius Roluo succedit: vir corporis animiq̃ dotibus venust⁹: qui stature magnitudinẽ pari virtutis habitu cõmendaret. Cuius temporibus cum danorum imperio Suetiã subiaceret: Atislus Hothbrodi filius liberandẽ patriã ratione callidius quæsitã: matrẽ Roluonis Vrsam coniugio sibi sociandam curauit: intercedente cõnubii affinitate efficaciores priuigno monitus super tributũ laxatione daturus. Nec fortunam voris aduersam habuit. Hic a puero liberalitatis odio imbutus adeo pecuniã tenax extitit: vt munificũ haberi infamie loco duceret. Quem cum Vrsã tantis auaritiã sordibus obfusum videret: ideoq̃ eo carere cuperet: insidiis agendum rata: mira artis superficie fraudis formulã texit. Impietatis quippe simulationẽ amplexa: maritum capeßendẽ libertatis ammonitũ: nouarum rerum exhortatione sollicitat: filiũq̃ maximis muneribus promissis, Suetiã arcessiri curat. Ita nãq̃ se votis maxime potiturã credebat: si filio aurum victrici nacto: regias opes fugiendo conuelleret: virtũq̃ non tantum thoro: sed etiam pecuniã fraudare poruisset. Neq̃ enim auaritiã vllõ melius q̃ opum subtractione mulcandã putabat. Cuius doli profunditas ab intimis astutiã modis profecta: haud facile ex hoc discerni poterat, q̃ permutandũ thori studium, affectatẽ libertatis imaginẽ colorabat. Cæcam viri mentẽ quã matrem aduersum filii caput exarsisse putauit: nec suam potius strui perniciem intellexit. Stolidum mariti sensum, qui peruicacem vxoris industriam non aduertit: transferendũ cõnubii copiam filialis odii specie molientem. Cum enim nulla muliebribus animis fiducia debeat: is tanto stolidiorem scemine fidẽ derulit: quanto facilius eam sibi fidam, filio insidiosam putauit. Igitur promissorũ magnitudinẽ excitus Roluo / cum Atisli forte penates ingressus ob absentia diuturnitatem conuictusq̃ dissuetudinem parum a matre cognosceretur: leuandã famis subsidium per iocum petere cepit. Qua prandium a rege postcõdum hortante: laceram vestis suę partem exerens operam consuentis exposcit. Cum ob

Hothbrodus Suetiæ rex.

Mors Roe.

Roluo rex xiii. cognosmetokrage

Atisli auaritia. Vrsæ astus.

Baxonis Grammatici

**Cōmenda-
tio patiētię
i Roluone.**

**Pedissequę
pietas.
Atisli simu-
lata munifi-
centia.
Vrse fuga
& pecunię
abiectiono.**

**Atisli cupi-
ditas.**

**Roluonis
mira libe-
ralitas.**

seratas matris aures haberet difficile inquit veram ac solidam amicitiam reperiri: cum filio mater epulum: fatu soror suendi obsequium neget. Ita matris errore mulcato: magnum eidem negatę humanitatis ruborem iniecit. Quem cū Atisllus inter epulas matri discubitu iunctū aspiceret: vtrūq; lasciuia increpans impudicus cum fratris sororisq; cōfessum asseruit. Cui Roluo honestum in filio maternę charitatis amplexum respondit: laceflitę integritatis defensionē ab arctissimo naturę vinculo mutuatus. Idem percunctantibus cōiuiis quod fortitudinis genus ceteris ante ferret: patientiā nominauit. Interrogatus ab iisdem Atisllus cui potissimū virtuti votorum suorū studium obligasset: Liberalitatis sibi professionem aptauit. Exigūtur igitur hinc animositatis: inde munificentię pacta: priotq; Roluo virtutis experimentū edere iubetur. Qui cum igni applicaretur: parmula partī qua acrius vrgebatur obiecit: alteroq; laterū defenso: reliquum munimento vacuum. vnico patientię duramento firmauit. Magna viri solertia leniendi ardoris praesidium a clypeo mutuantis. vt inde exposito flāmis corpori propugnaret: vnde eidē inter stridentia quandoq; tela consuluisse. Aestus tamen telis acrior cū vallatam clypeo partem expugnare nō posset: defectum munimine latus inuasit. Quem pedissequa que forte propter focum astabat intolerabili costarum ardore torreri cōspiciens: egesta dolio clespedra fuso flammā humore sopiuit mediasq; incēdiū pœnas tēpestiuo liquoris beneficio repressit. Roluo patiētię cōsummatiōe laudatur. Post hęc Atisli munera requirūtur. ferunt illum collatis in priuignū opib; ad vltimū ingentis ponderis torquē quo donū cumulatius redderet expendisse. Igitur vrse tertio cōiuii die edendę fraudis copiam aucupata: suspicatio nil tale coniuge: regia pecunia vehiculis imposita propriis se penatibus furtiuo subduxit egressu. sublustrisq; nocte fugam cum filio consecuta discedit. Insequenti se viri metu percita: per summā vltioris fugę diffidentiam comites abiciendę pecunię iussu sollicitat: vita vel opibus carituros affirmans: vnicū salutis stipendium in eris abiectione repositū. nec fugę subsidiū nisi rerum damno carpendum. Eodem itaq; exemplo vtendum: quo sibi Frothonē apud britannos consuluisse proditum erat. Adiecit etiam non magno constare si propria suetis resumenda deponerent. dum inde sibi fugę profectus vnde eis insecutionis defectus accederet: magisq; aliena restitui. q̄ sua deferri viderentur. Nec mora quo fuga celerius carperetur. reginę iussa complentur. Aurum crumenis egeritur. opes hostium raptui relinquuntur. Sunt qui asserant Vrse retētis pecuniis es auro oblitum: fugę suę vestigiis instrauisse. Credi namq; poterat foeminam ingentia molitam facinora: metallum quoq; iactū destinatum inani fulgore pinxisse verarum opum pretia mēdaci auri iubare simulantem. Videns igitur Atisllus donatū Roluoni torquem inter alia auri insignia relictum intimū auaritię suę pignus curiosius contēplatus: vt prædam exciperet: affixis humo genibus cupiditati maiestatem inclinare sustinuit. Quem Roluo tollendę pecunię gratia pronum dimissumq; conspiciens: propriis prostratum muneribus risit. perinde ac cupide repetentem quod callide tribuisset. Contentis præda suetis: ocius ad naues se recipit fugamq; vehemēti remorum conatu captrauit. Ferunt autem illum quicquid præstare posceretur primę supplicatiōni prompta liberalitate tribuere solitum: nec vnq; ad secundam perentis vocem distulisse rogatum. Siquidem precum iterationem munificentię velocitate præcurrere: q̄ beneficium tarditate notare maluit. Que res ei maximam athleta-

Historiæ Danicæ. Li. II. Fo. XVII.

rum frequentiam conciliavit. Plarunq; enim virtus: aut præmiis pascitur: aut laudibus incitatur. Per idem tempus Agnerus quidam Ingelli filius sororem Roluonis Rutam nomine matrimonio ducturus, ingenti cõuiuio nuptias instruit. In quocum pugiles omni petulantia genere debacchantes in Ialtonem quendam nodosam passim ossa conicerent: accidit vt eius confessor Biarco nomine iacentis errore vehementem capite ictum exciperet. Qui dolore pariter ac ludibrio laceffitus/ offe inuicem in iacentem remisso: frontem eius in occupat reflexit. idemq; loco frontis intorsit transuersum hominis animum vultus obliquitate mulcando. Ea res contumeliosam ioci insolentiam temperauit: pugilesq; regia abire coegit. Qua conuiuii iniuria permotus sponfus: ferro cum Biarcone decernere statuit: violatæ hilaritatis vltionẽ duelli noie quæsiturus: in cuius ingressu vtri prior feriendi copia deberetur diutule certatum est. Non enim antiquitas in edendis agonibus crebre ictuum vicissitudines petebantur: Sed erat cum interuallo temporis etiam feriendi distincta successio, rarissq; sed atrocibus plagis certamina gerebantur: vt gloria potius percussionum magnitudinẽ q̃ numero deferretur. Præfato ob generis dignitatem Agnero: tanta vi ictum ab eo editum constat: vt prima cassidis parte conscissa: supremam capitis cuticulam vulneraret: ferrumq; mediis galeæ interclusum foraminibus dimitteret. Tunc Biarco mutuo percussurus quo plenius ferrum libraret pedem trunco annexus: medium Agneri corpus: præstatis acuminis mucrone trãsegit. Sunt qui asserant morientem Agnerum soluto in risum ore: per summam doloris dissimulationem spiritum reddidisse. Cuius vltionem pugiles auidius expectantes, simili per Biarconem exitio mulcati sunt. Vtebatur quippe præstantis acuminis inusitatæq; longitudinis gladio, quem Lõui vocabat. Talibus operum meritis exultanti nouam de se siluestris fera victoriam præbuit. Vrsus quippe eximie magnitudinis obuium sibi inter dumeta factum iaculo confecit: comitemq; suum Ialtonem: quo viribus maior euaderet: applicato ore: gestum belluæ cruorem haurire iussit. Creditum nanq; erat: hoc potioris genere corporei roboris incrementa præstari. His facinorum virtutibus clarissimas optimatum familiaritates adeptus: etiam regi per charus euasit: sororem eius Rutam vxorem adciuit: victiq; spõsam victoriæ præmiũ habuit. Ab Atislo laceffiti Roluonis vltionẽ armis exegit. etiq; victum bello prostrauit. Tunc Roluo magni acuminis iuuenem Hiarthwarum nomine sorore Sculda sibi in matrimonium data: annuoq; vectigali imposto: Suetiæ præfectum constituit: libertatis iacturam affinitatis beneficio leniturus. Hoc loci quidam memoratu iocundum operi inseratut. Adolescens quidam Wiggo nomine corpoream Roluonis magnitudinem attentiori contemplatione scrutatus: ingenitq; eiusdem admiratione captus: percontari per ludibrium coepit: quisnam esset iste krage, quem tanto staturæ fastigio prodiga rerum natura ditasset. faceto cauillationis genere inusitatum proceritatis habitum profecutus. Dicitur enim lingua danica. krage. truncus cuius semicæsis ramis fastigia conscenduntur. Ita vt pes præcisorum stipitum obsequio perinde ac scalæ beneficio nixus: sensimq; ad superiora prouectus: petita celsitudinis compendium assequatur. Quem vocis iactum Roluo perinde ac inçlytũ sibi cognomen amplexus: vrbane extollens læua per pudoris simulationem post tergũ reflexa ridiculũ corporis incessum præbuit. præ-

Agnerus.

Modus pugnae præcorum.

Biarconis robur.

De vrsu & eius cruore potando.

Hiarth. Suetiæ tertio a danis subacta. wiggonis de Roluone dicitur.

Baxonis Grammatici

Voto se
astringēdi
mos prisc⁹.

Sculdę faci
nus.

Lethra re
galis olim
sedes.

Hialto.

Nasus con
cubine sic
meritę ab
scinditur.

fatus exiguo letari munere, quem fors diutiua tenuisset inopia. Rogatus cur ita fe
geret: inopem ornamenti manum nulloq; cultus beneficio gloriantem / ad aspectu
reliqua: verecūdo paupertatis rubore perfundi dicebat. Cuius dicti calliditate cō
sentaneum priori munus obtinuit. Siquidem Roluo manum que ab ipso occultaba
tur exemplo relique in medium accersendam curauit. Nec wiggoni rependendi be
neficii cura defuit. Siquidem arctissima voti nuncupatione pollicitus est: si Roluo
nem ferro perire contingeret: vltionem se ab eius interfectoribus exacturum. Nec
prætereundum q; olim ingressuri curiam proceres: famulatus sui principia: ali
cuius magne rei voto principibus obligare solebant: virtute tirocinium auspican
tes. Interea Sculda tributarię solutionis pudore permota / diris animum cōmentis
applicans maritum exprobrata cōditionis deformitate, propulsandę seruitutis mo
nitu cōcitatum, atq; ad insidias Roluoni neccendas per ductum, atrocissimis noua
rum rerum consiliis imbuit, plus vnūquenq; libertati: q̄ necessitudini debere testa
ta. Igitur crebras armorum massas diuersi generis tegminibus obuolutas tributi
more per hiarthwarum in daniam perferri iubet, occidendi noctu regis materiam
prebituras. Refertis itaq; falsa vectigalium mole nauigiis: Lethram pergitur: quod
oppidum a Roluone constructum eximiisq; regni opibus illustratum: ceteris con
finium prouinciarum vrbibus regię foundationis & sedis auctoritate prestantabat. Rex
aduentum hiarthwari coniuualis impensę deliciis profecutus: ingenti se porione
proluerat. Hospitibus præter somnum, sueones quibus scelesti libido propo
siti communem quietis vsum ademerat: cubiculis furtim delabi cœpere. Aperitur
ilico telorum occlusa congeries: & sua sibi quisq; tacitus arma connectit, deinde re
giam petunt: irruptisq; penetrabilibus in dormientium corpora ferrum destringūt.
Experrecti cōplures quibus non minus subita: cladis horror, q̄ somni stupor incels
serat: dubio nisu discrimini restitere, socii an hostes occurrerent: noctis errore in
certum reddente. Eiusdem forte silentio noctis Hialto qui inter regios proceres
spectata: probitatis merito præeminebat: rus egressus scorti se complexibus dede
rat. Hic cum obortum pugne fragorem stupida procul aure sensisset fortitudinem
luxurię prætulit: maluitq; funestum martis discrimen appetere q̄ blandis veneris
illecebris indulgere. Quanta hunc militem regis charitate flagrasse putemus: qui
cum ignorantia simulatione excusationem absentia: prestare posset: salutem suam
manifesto periculo obicere, q̄ voluptati seruare satius existimauit! Discedentem
pellex percunctari cœpit si ipso careat: cuius atatis viro nubere debeat. Quam
Hialto perinde ac secretius allocuturus, propius accedere iussam: indignatus amo
ris sibi successorem requiri præciso naso deformem reddidit: erubescendoq; vulne
re libidinosa percunctationis dictum multauit: mentis lasciuam oris iactura tem
perandam existimans. Quo facto liberum quesite rei iudiciū a se ei relinqui dixit
Post hæc reperito ocius oppido: confertissimis se globis immergit: aduersasq; acies
murua vulnerum inflictione prostrernit. Cūq; dormientis adhuc Biarconis cubicu
lum præteriret: expergisci iussu tali voce compellat.
Ocius euigilet quisquis se regis amicum
Aut meritis probat: aut sola pietate fatetur.
Discutiant somnum proceres, stupor improbus ablit:

Historiæ Danicæ. Li. II. Fo. XVIII:

Incaleant animi vigiles: sua dextera quæq;
Aut fama dabit: aut probro perfundet inertî.
Noxq; hæc aut finis erit: aut vindicta malorum.
Non ego virgineos iubeo cognoscere ludos
Nec teneras tractare genas: aut dulcia nuptis
Oscula conferre: & tenues astringere mamas.
Non liquidum captare merum: tenerumve fricare
Foemen & in niveos oculum iactare laceratos.
Evoco vos ad amara magis certamina Martis.
Bello opus est. nec amore leui. nihil hic quoq; facti
Mollities enervis habet: res prælia poscit.
Quisquis amicitiam regis colit: arma capeffat.
Pensandis animis belli promptissima laus est.
Ergo viris timidum nihil aut leue fortibus insit.
Destituatq; animos armis cessura voluptas.
In pretio iam fama manet: laudis sibi quisq;
Arbiter esse potest. propriaq; nitescere dextra.
Instructum luxu nihil assit: plena rigoris
Omnia præsentem discant exoluere cladem.
Non debet laudis titulos aut præmia captans
Ignauo torpere metu: sed fortibus ire
Obuius: & gelidum non expallescere ferrum.
Ad hæc vocem expergefactus Biarco cubicularium suum Scalscum ocyus excitatû
hoc alloquitur modo.
Surge puer: crebroq; ignem spiramine pascè:
Verre larem ligno: & tenues dispelle favillas:
Scintillas extunde focus: ignisq; iacentes
Erige reliquias & operas elice flammæ.
Languentem compelle larem producere lumen:
Ardenti rutilas accendens stipite prunas:
Proderit admota digitos extendere flamma.
Quippe calere manu debet qui curat amicum
Et nocui penitus liuoris pellere frigus.
Rursum Hialto.
Dulce est nos domino percepta rependere dona:
Acceptare enses: famaq; impendere ferrum.
En virtus sua quæq; monet meritum bene regem
Rite sequi: dignaq; ducem grauitate tueri.
Enses theutonicî: galeæ: armillaq; nitentes
Loricæ talo immittit: quas contulit olim
Roluo suis: memores acuant in prælia mentes.
Res petit & par est: quacunq; per ocia summa
Nacti pace sumus: belli dititione mereri:
Nec letos cursus mæstis præponere rebus:
Aut duris semper casus præferre secundos.

Saxonis Grammatici

Mente parí proceres fortem capiamus vtrinq̃.
Nec mores fortuna regat. quia concedet eque
Delicias ac dura pati. vultuq̃ sub illo
Ducamus tristes quo dulces hausimus annos.
Omnia quæ poti temulento promptissimus ore
Fortibus edamus animis & vota sequamur
Per summum iurata iouem. superosq̃ potentes.
Danorum primus herus est meus. afflicto eidem
Vt probus est quisq̃. procul hinc p̃cul este fugaces.
Forti opus est stabiliq̃ viro. non terga ferente
In dubium. bellivæ truces metuente paratus.
Maxima sæpe duci virtus ex milite pendet.
Tanto etenim princeps aciem securior intrat
Quanto illum melius procerum stipauerit agmen.
Arripiat digitis pugnacibus arma satelles
Iniiciens dextram capulo. clypeumq̃ retentans.
Inq̃ hostis ruat: & nullos expalleat ictus.
Nemo se retro feriendum præbeat hosti:
Nemo enses tergo excipiat. pugnacia semper
Pectora vulneribus pateant. certamina prima
Fronte gerunt aquilæ. & rapidis se rictibus vrgent
Anteriore loco. species vos alitis equet
Aduerso nullam metuentes corpore plagam.
Ecce furens equoq̃ sui fidentior hostis
Ferro artus. faciemq̃ aurata casside tectus:
In medios fertur cuneos: ceu vincere certus
Intimidusq̃ fugæ: & nullo superabilis ausu.
Suetica (me miserum) danos fiducia spernit.
Ecce truces oculis gotthi. visusq̃ feroces
Cristatis galeis hastisq̃ sonantibus instant
In nostro validam peragentes sanguine cladem.
Distingunt gladios: & acutas cote bipennes.
Quid te hiaruare loqr̃: quæ Sculda nocete repleuit
Consilio tantaq̃ dedit crudescere culpa?
Quid te infande canam nostri discriminis auctor
Proditor eximii regis: quem seua libido
Imperii. tentare nephas: furisq̃ citatum
Coniugis æternam pepulit prætere noxam?
Quis te error factum danis dominoq̃ nocentem
Præcipitavit in hoc rerum scelus: vnde subibat
Impietas tanto fraudis constructa paratu?
Quid moror? extremam iam degustauim⁹ escam.
Rex perit & miseram fors vltima corripit urbem.
Illuxit suprema dies. nisi forte quis assit
Tam mollis q̃ se plagis præbere timefcatur:

Historiæ Danicæ. Lib. II. Fo. XIX.

Aut imbellis ita ut domini non audeat ultor
Esse sui: dignosq; animo proscribat honores.
Tu quoq; confurgens niueum caput exere Rota:
Et latebris egressa tuis in prælia prodî.
Cædes te foris acta vocat. iam curia bellis
Concuritur diroq; strepunt certamine portæ.
Loricæ lacerat ferrum. dirumpitur hamus
Nexilis & crebro cedunt præcordia telo.
Iam clypeum regis vastæ minuere secures.
Iam longi resonant enses: crepitatq; bipennis
Humanis impacta humeris, & pectora findens.
Quid pauitât animi? quid hebescit languidus ensis?
Porta vacat nostris, externo plena tumultu.
Cunq; Hialto magna admodum strage edita prælium cruentasset: tertio taberna-
culum Biarconis offenderat: quem metus causa auîdû quietis ratus tali ignauitæ
exprobratione perterritat.
Ut quid abes Biarconum te sopor occupat altus?
Quid tibi quæso moræ est: aut exi. aut igne premeris.
Elige quod præstat. eia concurrite mecum.
Igne vrfos arcece licet. penetralia flammis
Spargamus. primosq; perant incendia postes.
Excipiat torrem thalamus. tectiq; ruina
Fomentum flammis: & alendo præbeat igni.
Fundere damnatis fas est incendia portis.
At nos qui regem voto meliore veremur
Iungamus cuneos stabiles. tutisq; phalangem
Ordinibus mensi: qua rex præcepit eamus
Qui natum bœki Rôricum strauit auari:
Implicuitq; virum leto virtute carentem.
Ille quidem præstans opibus: habitusq; fruendi
Pauper erat: probitate minus q̄ foenore pollens:
Aurum militia potius ratus. omnia lucro
Posthabuit. laudisq; carens congestit acervos.
Aeris: & ingenuis vti contempsit amicis.
Cunq; lacesitus Roluonis classe fuisset
Egestum cistis aurum deferre ministros
Iussit, & in primas vrbs diffundere portas:
Dona magis q̄ bella parans, quia militis expertus
Munere non armis tentandum credidit hostem:
Tanq̄ opibus solis bellum gesturus & vsu
Rerum non hominum Martem producere posset.
Ergo graues oculos & ditia claustra resoluit:
Armillas teretes & onustas protulit arcas
Exitii fomenta sui. ditissimus eris
Bellatoris inops: hostiq; adimenda relinquens

Baxonis Grammatici

Pignora quę patriis præbere pepercit amicis.
Annellos vltro metuens dare, maxima nolens
Pondera fugit opum, veteris populator acerui.
Rex tamen hūc prudēs, oblataq; munera spreuit:
Rem pariter vitamq; adimens: nec profuit hosti
Census iners quē longo auidus cumulauerat cūo.
Hunc pius inuasit Roluo: summasq; perempti
Cepit opes, inter dignos partitus amicos
Quicquid auara manus tanti cōgesserat annis:
Irumpensq; opulenta magis q̄ fortia castra:
Præbuit eximiam sociis sine sanguine prædam,
Cui nil tam pulchrū fuit aut non funderet illud:
Aut charum quod non sociis daret: era fauillis
Assimulans: fama q; annos non foenore mensus.
Vnde liquet regem claro iam funere functum
Præclaros egisse dies, speciosa q; fati
Tempora, præteritos decorasse viriliter annos,
Nam virtute ardens dum viueret omnia vicit
Egregio dignas sortitus corpore vires,
Tam præceps in bella fuit: q̄ concitus amnis
In mare decurrit, pugnamq; capessere promptus
Vt ceruus rapidum bifido pede tendere cursum,
Ecce per infusas humana tabe lacunas
Cęsorum excussi dentes rapiente cruoris
Profluuiō toto: & scabris limantur arenis,
Splendescunt limo allisi, lacerata q; torrens
Sanguinis ossa vehit, trūcosq; superfuit artus,
Danicus humescit sanguis, stagnatq; cruenta
Larius eluuiēs, & corpora sparsa reuoluit,
Eli sus venis validum spumātibus amnis
Impiger inuehitur, danis hyuarus amator
Martis, & extenta pugnantes prouocat hasta,
Attamen hic inter discrimina fata q; belli
Frothonis video lætum arridere nepotem
Qui firuallinos auro conseruerat agros,
Nos quoq; lætitię species extollat honesta
Morte secuturos generosi fata parentis,
Voce ergo simus alacres: ausuq; vigentes,
Namq; metum par est animosis spernere dictis:
Et memorabilibus letum conciscere factis,
Deferat os animūq; timor, fateamur vtroq;
Intrepidus nifus: ne nos nota iudicet vlla
Parte aliqua signum dubii præstare timoris,
Librentur stricto meritorum pondera ferro,
Gloria defunctos sequitur: putriq; fauillę

Historiæ Danicæ. Lib. II. Fo. XX.

Fama superstes erit, nec in vllum decidet eum:
Quod perfecta suo patrauit tempore virtus.
Quid clausis agitur foribus: quid pessula valuas
Iuncta feris cohibent: etenim iam tertia te vox
Biarco ciet: clausoq; iubet procedere tecto.

Contra quæ Biarco,

Quid me Roluonis generum: quid bellice Hialto
Tanta voce ciet: etenim qui magna profatur
Grandiloquisq; alios verbis inuitat ad arma
Audere & dicta factis equare tenetur:
Vt vocem fateatur opus, sed desine donec
Armer, & horrendo belli præcingar amictu.
Iamq; enslem lateri iungo: iam corpore primum
Lorica galeaq; tegor, dum tempora cassis
Excipit: & rigido conduntur pectora ferro:
Nemo magis clausis refugit penetralibus vri
Cunq; sua rogos esse domo, licet insula memet
Ediderit: stricteq; habeam natalia terra:
Bissenas regi debebo rependere gentes
Quas titulis dedit ille meis, attendite fortes
Nemo lorica se vestiat interituri
Corporis, extremum perstringat nexile ferrum:
In tergum redeant clypei: pugnemus apertis
Pectoribus: totosq; auro densate lacertos:
Armillas dextre excipiant, quo fortius ictus
Collibrare queant, & amarum figere vulnus,
Nemo pedem referat: certatim quisq; subire
Hostiles studeat gladios, hastasq; minaces:
Vt charum vlciscamur herum, super omnia felix
Qui tanto sceleri vindictam impendere possit:
Et fraudem iusto punire piacula ferro.
Ecce mihi videor ceruum penetrasse ferocem
Theutonico certe qui snyrtir dicitur ense
A quo belligeri cepi cognomen: vt Agner
Ingelli natum fudi, retuliq; trophæum.
Ille meo capiti impactum perfregit Høthingum
Elisum morsu gladium: maiora daturus
Vulnera: si melius ferri viguisset acumen,
Cui contra læuam lateris cum parte sinistri
Dissecui, dextrumq; pedem: labensq; sub artus
Incidit in medias ferrum penetrabile costas,
Hercule nemo illo visus mihi fortior vnq;
Semiuigil subsedit enim cubitoq; reclinis
Ridendo excepit letum: mortemq; cachinno
Spreuit & elisum gaudens succellit in orbem,

De gladio
snyrtir.

De hōtīgē.

XXV Baronis Grammatici

Magna viri virtus, qua risu calluit vno
Supremam celare necem: summumq; dolorem
Corporis ac mentis leto compescere vultu,
Nunc quoq; cuiusdam præclaro stemmate nati
Vitales fibras ferro rimabar eodem:
Et ferrum penitus intra præcordia merfi,
Filius hic regis: & auito sanguine lucens
Indole clarus erat: tenerisq; nitentior annis,
Non illi hamatum poterat prodesse metallum:
Non ensis non vmbro teres: tam viuuda ferri
Vis erat: obiectis tardari nescia rebus.
Ergo duces vbi sunt gotthorum: militiq;
Hiartuari: veniant, & vires sanguine pensent,
Qui iaciunt: qui rela rotant: nisi regibus orti,
Surgit ab ingenuis bellum: clarissima martem
Stemmata conficiunt, nec enim vulgaribus ausis
Res agitur, quam sola ducum discrimina tentant,
Illustres obeunt proceres, en maxime Roluo
Magnates cecidere tui, pia stemmata cessant,
Non humile obscurumve genus, non funera plæbis
Pluto rapit: vilesq; animas, sed fata potentum
Implicat & claris complet phlegethonta figuris,
Non memini certamen agi: quo promptius esset
Alternare enses, partiriq; ictibus ictus,
Dans vnum tres accipio: sic mutua gotthi
Vulnera compensant, sic dextra potentior hostis
Vindicat acceptam cumulatæ scenore poenam,
Quæ adeo solus multorum funere leto
Corpora tradi derim pugnans: vñ imagine collis
Editus e truncis excreceret arcubus agger:
Et speciem tumuli congesta cadauera ferrent,
Et quid agit qui me nuper prodire iubebat
Eximia se laude probans: aliosq; superba
Voce terens & amara serens opprobria tanq;
Vno bisinas complexus corpore vitas!

Ad hæc Hialto,

Quæ subsidio tenui fruor, haud procul absum
Hac quoq; qua stamus opus est ope, nec magis vsq;
Vis aut lecta manus promptorum in bella virorum,
Exigitur: iam dure acies & spicula scutum
Frustrati in secure meum, partesq; minutim
Auulsas absumpsit edax per prælia ferrum,
Prima sibi testis res est, seq; ipsa fatetur,
Fama oculo cedit, visusq; fidelior aure est,
Rupti etenim clypei retinacula sola supersunt.

iii

Historiæ Danicæ Lib. II. Fo. XXI.

Sectus & in giro remanet mihi peruidus vmbro:
Et nunc Biarco vîges: q̄q̄ cunctarior equo
Extiteris. damnūq; more probitate repensas,

At Biarco.

Carpere me necdum: probriſq; laceſſere ceſſas!
Multa moras afferre ſolent: namq; obuius enſis
Cunctandi mihi cauſa fuit: quem ſueticus hoſtis
In mea præqualido contorſit pectora niſu.
Nec parce gladium capuli moderator adegit.
Nam quantum in nudo vel inermi corpore faſt
Egit in armato: ſic duri tegmina ferri
Vt molles traiecit aquas. nec opis mihi quicq;
Aſpera lorice poterat cõmittere moles.
Et nunc ille vbi ſit qui vulgo dicitur othin
Armi potens vno ſemper contentus ocello:
Dic mihi Ruta precor vſq; ſi ſpicias illum!

Ad hæc Ruta.

Adde oculum propius: & noſtras proſpice chelas
Ante ſacraturus vitrici lumina ſigno
Si viſ præſentem: tuto cognoſcere martem.

Tum Biarco.

Si potero horrendum frigge ſpectare maritum
Quantũcunq; albo clypeo ſit rectus: & altum
Flectat equum: lethra nequaq; ſoſpes abibit.
Fas eſt belligerum bello proſternere diuum:
Ante oculos regis clades ſpeciola cadentes
Excipiat. dum vita manet ſtudeamus honeſte
Poſſe mori. clarumq; manu decerpere funus.
Ad caput extincti moriar ducis obrutus. ac tu
Eiuſdem pedibus moriendo allabere pronus
Vt videat quiſquis congeſta cadauera luſtrat:
Qualiter acceptum domino penſauimus aurum.
Præda erimus coruiſ: aquiliſq; rapacibus eſca.
Veſceturq; vorax noſtri dape corporiſales.
Sic belli intrepidus proceres occumbere par eſt
Illuſtrem ſocio complexos funere regem.

Hanc maxime exhortationum ſeriem idcirco metrica ratione compegerim: q̄ ea
rũdem ſententiarum intellectus: Danici cuiuſdam carminis compendio digeſtus
a compluribus antiquitatis peritiſ memoriter uſurpatur. Cõrigit autem potitiſ
victoria gothiſ omne Roluoniſ agmẽ occumbere: neminemq; excepto Wiggone ex
tanta iuuentute reſiduum fore. Tantum enim excellentiſſimiſ regis meritiſ ea pa
gna: a militib; tributum eſt: vt ipſiuſ cedes omnib; oppetendẽ mortis cupidita
tem ingeneraret: eiq; morte iungi vita iucundiuſ duceret. Letuſ Hiartuaruſ pran
dendi gratia poſitiſ menſiſ conuiuium pugne ſuccedere iubet: victoriã epuliſ pro
ſecuturuſ. Quib; oneratuſ magne ſibi ammirationiſ eſſe dixit: q̄ ex tanta Roluo

C V.

IX. Saxonis Grammatici.

nis militia nemo qui saluti fuga / aut captione cōsuleret : repertus fuisset. Vnde li-
quidum fuisse quāto fidei studio regis sui charitarem coluerint: cui superstites esse
se passi non fuerint. Fortunam quoque quod sibi ne vnus quidem eorum obsequium su-
peresse permiserit causabatur, quod libentissime se talium virorum famulatu vsurum
testatus. Oblato wiggone perinde ac munere gratulatus, an sibi militare vellet per-
quirat. Annuente distractum gladium affert. Ille cuspidem refutās capulum petit.
Hunc morem Rouolmī in porrigendo militibus ense extitisse prefatus. Olim nāque
se regum clientele daturū tacto gladii capulo obsequiū polliceri solebant. Quo pacto
Wiggo capulum complexus: cuspidem per Hiartuarum agit: vltioni compos
cuius Roluoni ministerium pollicitus fuerat. Quo facto ouans irruentibus in se
Hiartuari militibus cupidius corpus obtulit: plus voluptatis se ex tyranni ne-
ce quam amaritudinis ex propria sentire vociferās. Ita conuiuio in exequias verso: vi-
ctoriæ gaudium funeris luctus insequitur. Clarum ac semper memorabilem via-
rum, qui voto fortiter expleto: mortem sponte complexus suo ministros: mensas
tyranni sanguine maculauit. Neque enim occidentium manus viua animi virtus
expauit: cum prius a se loca quibus Roluo assueuerat intersectoris eius cruore re-
spersa cognosceret. Eadem itaque dies Hiartuari regnum finiuit ac peperit. Frau-
dulenter enim quesita res eadem sorte defluunt qua petuntur: nullusque diuturnius
est fructus qui scelere ac perfidia partus fuerit. Quo euenit vt sueones paulo ante
Danie portiores ne sue quidem salutis potentes existerent. Protinus enim a syalan-
densibus deleti leſis Roluonis manibus iusta exoluere piacula. Adeo plarun-
que for-
tunę sequitū vlciscitur, quod dolo ac fallacia patrat.

Finis libri Secundū.

**Wiggonis
facinus.**

**Hiartuar⁹
rex. xiiii. oc
ciditur.**

**Hotherus
regum. xv.**

**Hotheri
pueritia &
industria.**

Sequitur Tertius.



Hotherus Athilli frater idemque Geuari regis
alumnus cuius mentionē premisi: post Hiart-
uarum vtriusque regni imperium sumit. Huius
tempora si ab ætatis eius origine cœpero
aptius explicabuntur. Pulchrius enim plenius
que extrema annorum illius curricula perstrin-
guntur: vbi prima silentio non damnantur.
Interfecto ab Helcone Hodbroddo: filius Ho-
therus sub tutela Geuari regis pueritiæ pro-
cursum exegit. Adoleſcens collacteis ac coeuis
summa corporis firmitate præstabat. Ceterum
ingenium eius crebra dorauerat artes.
Quippe natationis: arcus: castuque peritiæ,
nec non quantacunque ea ætas capere poterat agilitate pollebat. Haud minus exerci-
tio, quam viribus potens. Immaturam adhuc ætatem vberissimis animi beneficiis transcen-
debat. Nemo illo chelis: aut lyre sciētor fuerat. Præterea sistro ac barbyto omni-
que fidium modulatione callebat. ad quoscunque volebat motus variis modorum generi-
bus humanos impellebat affectus. Gaudio: mœstitiæ: miseratione: vel odio. morta-
les afficere nouerat. Ita aurium voluptate aut horrore animos implicare solebat.

Historiæ Danicæ Lib. III. Fo. XXII.

Tot iuuenis artibus Geuari filia Nanna admodum delectata : amplexum eius ex petere cœpit . Fit enim vt virtute iuuenum virgines incalescant . & quorum mi nus complacet forma : probitas acceptetur . Multiplices enim amor aditus habet . Aliis amor decor . aliis animi virtus . quibusdam artium vsus voluptatis iter aper it . Non nullis comitas Veneris copiam parat . Complures famæ candor acceptos facit . Nec leuius vulnus fortes q̄ pulchri puellis infligere solent . Accidit autem vt Othinî filius Balderus Nannæ corpus abluentis aspectu sollicitatus : infinito amo re corriperetur . Verebat illum venustissimi corporis nitor : animumq̄ perspicua pulchritudinis habitus inflammabat . Validissimum namq̄ libidinis irritamen tum est decor . Hotherum itaq̄ per quem maxime votum interpellandum timea bat ferro tollere constituit : ne moræ impatiens amor vlllo fruendæ libidinis ob staculo tardaretur . Eodem forte tempore Hotherus inter venandum errore nebu læ perductus : in quoddam siluestrium virginum conclauē incidit : a quibus pro prio nomine salutatus quamnam essent perquirat . Ille suis ductibus auspiciisq̄ ma xime bellorum fortunam gubernari testantur . Sape enim se nemini conspicuas præliis interesse , clandestinisq̄ subsidiis optatos amicis præbere successus . Qui pe conciliare prospera : aduersa infligere posse pro libito memorabant . adiecto qua liter in collacteam eius Nannam inter lauandum inspectam Balderus exarserit . Hortatq̄ : ne eum quâuis infestissimo odio dignum : armis lacefferet . semideû hunc esse testantes arcano superum semine procreatum . His acceptis Hotherus laben tis hospitiî tegmine defectus sub diu se relictum totiusq̄ expertem umbraculi me diis repente campis expositum conspicatur . Præcipue vero puellarum præperem fugam , lociq̄ versilem situm . ac fallacem ædis imaginem mirabatur . Ignorabat enim quæ circa se gesta fuerant ludibrium tantum inaneq̄ præstigiolarum artium extitisse commentum . Vnde rediens Geuaro ordinem insecuta errorem suum lu dificationis exponit , filiamq̄ eius continuo postulauit . Cui Geuarus q̄ libentissi me se fauturum subiunxit : ni Balderi iram repulsa contracturum metueret : prio rem illum sibi consentaneas preces porrexisset restatus . Nam ne ferro quidem sa cram corporis eius firmitatem cedere perhibebat . Adiecit tamen scire se gladium arctissimis obseratum claustris quo fatum ei infligi possit . Hunc a Mimingo silua rum satyro possideri . Eidem quoq̄ armillam esse mira quadam arcanaq̄ virtute possessoris opes augere solitam . Horum præterea locorum aditum inuicem impe dimētis obsusum , haud facile mortalibus patere posse . Maiorem siquidem itineris partem inusitati frigoris vi perenniter obsideri . lubet itaq̄ ceruis iugalibus cura rum instruat cuius celeritate eximio gelu rigentia iuga transcendat . Quo cū per uenerit tabernaculum suum ita a sole auersum constituat : vt umbram specus cui Mimingus assueuisset excipiat : nec ipsum mutua tamen obumbratione contingat : ne satyrum insolitæ obscuritatis factus exitu deturbaret . Ita armillam ensiq̄ in expedito fore : quorum alterum opum , alterum belli fortuna comitaretur : in vtroq̄ ingens possessori præmium esse . Hactenus Geuarus . Nec inerter Hotherus quæ ab ipso didicerat executus : tabernaculo ad prædictum modum locato , noctu curas , in ter diu venationes agebat : Vtramq̄ temporis vicem peruigil exsomnisq̄ ducebat ita discrimina lucis noctisq̄ partitus : vt hanc rerum meditationi tribueret : illam conuectandis corporis alimentis impenderet . Cumq̄ forte pernox attonita curis mente langueretur : obumbratē tabernaculo suo satyrum hasta petiuit , obrutusq̄

Amoris
adit? multi

Nannæ spe
cies.

Nymphas
adit Hothe
rus.

Gladii &
armille vis
mira.

De ceruis
iugalibus.

Satyrus
vincitur.

Saxonis Grammatici.

Gelderus
Saxoniae
rex.

ictu nec satis fuga potentem vinculis intercepit. Vltima deinde per summam verborum atrocitatem minatus: enssem armillasque deposcit. Nec segniter satyrus salutis redemptionem, quae ab ipso petebatur, exhibuit. Adeo cunctis re prior est vita cum nihil apud mortales spiritu charius existere soleat. Høtherus opum adeptione letatus: patriam repetit paucis sed insignibus spoliis felix. Quibus eum Gelderus Saxoniae rex potitum comperiens, milites in tam illustri praedae raptu crebro concitabat hortatu. Paruit iuuentus regi properanter instruens classem. Quod praecedens Geuarus quippe diuinandi doctissimus erat industriaque praefagiorum excultus: vocato Høthero iubet congressuri secum Gelderi iacula patienter excipiat, non ante sua remissurus: quam hostem missilibus carere conspiciat. Caeterum rostratas admoueat falces quibus nauigia lacerari cassi desque & scuta militibus detrahi possint. Cuius consilio obsecutus Høtherus: salutarem eius exitum expertus est. Siquidem ad primos Gelderi impetus subsistere suos ac corpora scutis protegere iubet: praesentis pugnae victoriam patientia capessendam testatus. At hostis missilibus nulla ex parte cohibitis: iidemque per summam pugnandi cupiditatem effusus: hoc audius hastas ac spicula torquere coepit: quo Høtherum in his excipiendis patiensius se gerere comperit. Quae partim scutis, partim nauigiis infixarum dedere vulnus: complura innoxia ac frustra videbatur excussa. Siquidem Høtheri milites reagis imperium exequentes receptam telorum vim conferta clypeorum testudine repellebant: nec rarus quidem eorum numerus erat quae leui ictu vmbonibus impacta fluctibus incidebant. Quorum omnium copia vacuefactus Gelderus: dum eadem ab hostibus correpta alacrius in se retorqueri conspiceret: mali cacumen puniceo scuto complexus: indicium id pacis erat: salutari deditone consuluit. Quem Høtherus amicissimo vultu benignissimoque sermone exceptum non minus humanitate quam arte perdomuit. Ea tempestate Helgo Halogiae rex Cusonis Finorum Byarumque principis filiam nomine Thoram crebrae legationis officio procabatur. Adeo quod per se minus validum est alieni indigum noscitur. Nam cum eius temporis iuuenes matrimonii postulationem propria voce prosequendi consuetudinem haberent: hic tanto oris vitio oblitus erat: ut non solum exteras sed etiam domesticas aures erubesceret. Adeo calamitas omnis conscios vitat. Eo siquidem naturae danna molestiora sunt: quo liquidius patent. Huius Cuso legatione sprete coniugio indignum respondit: qui propria parum virtute subnixus: ad id impetrandum precaria mutaretur officia. Quod audiens Helgo: Høtherum quem politioris factu die nouerat: suis fauere studiis obsecrabat, alacriter se quicquid is sperasset executurum pollicitus. Ille sedula iuuenis supplicatione deuictus: armata classe Noruagiam petiit, quod verbis non posset viribus peracturus. Cumque pro Helgone per summam eloqui suauitatem egisset: refert Cuso mentem filiae consulendam: nequid contra nolentem paterna videretur seueritate praesumptum. Accersitamque an proco alubesceret percontatus annuentis Helgoni nuptias pollicetur. Igitur Høtherus obsecratas Cusonis aures ad ea quae precabatur exaudienda rotunde volubilisque facundie dulcedine patefecit. Quae dum in Halogia geruntur: Balderus postulandae Nanne gratia Geuari fines armatus ingreditur. A quo cum ipsius Nanne mentem cognoscere iuberetur: exquisitis verborum delinimentis puellam aggressus: cum nullum voti locum efficere potuisset: repulse causam cognoscere instituit. Quae respondit nuptiis deum mortali sociari non posse: quae ingens naturae discrimen copule com-

Helgo rex
Halogiae.
Cuso Finorum
Byarumque rex

Historiæ Danicæ Lib. III. Fo. XXIII.

mercium tollat. Sed & superos iterdum pacta rescindere solitos subitoq; vinculum diffici: qd impares cōtraxissent. Neq; enim stabilem dissonis inesse nexum, cū apud excelsos humilium semper fortuna fordescat. Præterea abundantie & egestatis diuiduum contubernium esse: nec inter splendoras opes obscuramq; pauperiem firma societatis iura consistere. Ad vltimum supernis terrestria non iugari: quæ tanto originis interuallo discors rerum natura se creuerit: q; a diuina luculentia maiestatis infinitum distet humana mortalitas. Hac responsi cauillatione elusis Balderi precibus detrectandi coniugii prudens argumenta terebat. Quod cū Høtherus ex Geuaro cognosceret multa super Balderi petulantia apud Helgonem querulus differebat: incerti ambo quid facto opus esset: variis sententiam consiliis agitabant. Amica siquidem in aduersis collocutio tamen periculum non tollit: egritudinem minuit. Inter cetera animi vota fortitudinis studio preponderante manus classe cum Baldero conferitur. Homini bus aduersum deos certatum crederes. Nā Baldero Othinus ac Thoro sacra: deum agmina propugnabant. Diuinis humanisq; viribus permixtum aspiceres bellum. At Høtherus tunica ferrum spernente succinctus: consertissimos deorum cuneos irrumpebat. & q̄tum terrenus in superna poterat: grassabatur. Sed & Thoro inusitato clauē libratu cuncta clypeorum obstacula lacerabat: tantū ad se incessendum hostes inuitās q̄tum socios ad tuendum. Nullum erat armorum genus quod impellenti non cederet. Nemo ferientem tuto excipere poterat. Quicquid icū arcebat obruit. Non clypei, nō cassides impactum pertulere robur. Nulli corporis aut virium magnitudo subsidio fuit. Proinde victoria ad superos concessisset nisi Høtherus inclinata suorum acie celerius aduolās clauam præciso manubrio inutilem reddidisset. Quo relo defecti diui subitā dedere fugam. Inimicum opiniononi esset nisi si dem antiquitas faceret: deos ab hominib; superari. Deos autem potius opinatiue: q̄ naturaliter dicimus. Talibus namq; non natura sed gentium more diuinitatis vocabulum damus. Ceterum Balderum fuga cursu quesita seruauit. Cuius nauigiis victores aut ferro laceratis aut fluctu obrutis non contenti deos vicisse: classis reliquias scūitria insequuntur, earum iactura funestam belli cupidinem expleturi. A deo plarūq; insolentiam successus exasperat. Testis belli portus Balderi fugam vocabulo refert. Gelderum quoq; Saxonie regem eodem consumptum bello remigum suorum cadaueribus superiectum ac rogo nauigiis extracto impositū pulcherrimo funeris obsequio extulit. Cineres eius perinde ac regii corporis reliquias non solum insigni tumulo tradidit: verū etiam plenis venerationis exequiis decorauit. Post hæc ne connubii spem vltior rerum importunitas moraretur: repetito Geuaro cupitis Nannæ complexibus fruitur. Deinde Helgonem ac Thoram plenis liberalitatis officiis profecutus: nouam Suevia nuptam aduexit: cunctis tam venerabilis victoria q̄ Balderus ridiculus fuga. Quo tempore cum sueonum magnates soluendi tributū gratia Daniam petiuisissent: ob egregia patris merita a popularibus loco regio cultus fallax fortunæ lenocinium expertus est. Si quidem a Baldero quem pauloante deuicerat prelio superatus ad Geuarum decurrere necesse habuit victoria post regnum amissa quā priuatus adeptus fuerat. Victor Balderus vt afflictum siti militem opportuni liquoris beneficio recrearet, nouos humi latices terram altius rimatus aperuit. Quorum erumpentes scatebras sitibundum agmen hiantī passim ore captabat. Eorundem

Pugna Høtheri cum diis.

Dei victi.

Balderus victor.

Saxonis Grammatici.

Baldes
Brynde.

crificia,
impia.

Høtherus
rex. xv. re-
gnat.

Athilii
mors.

Balderus
tyrannus.

Antrum
dearum.

vestigia sempiterno firmata vocabulo quæ pristina admodum scaturigo defierit nondum prorsus exoleuisse creduntur. Idem laruarum Nannæ speciem simulantium continua noctibus irritamenta perpessus, adeo in aduersam corporis validitatem incidit: ut ne pedibus quidem incedere posset. Quâobrem biga rhedave emetientorum itinerum consuetudinem habere cepit. Tanta amoris vi suffusum pectus ad extremam pene eum tabem redegerat. Nihil enim sibi victoriam dedisse credidit: cuius Nanna præda non fuerit. Frø quoque deorum satrapa sedem haud procul Vpsala cepit: ubi veterem litationis morem tot gētibus ac saculis vsurpatorum tristi infandoque piaculo mutauit. Siquidē humani generis hostias mactare aggressus: sæda superis libamenta psoluit. Inter hæc Høtherus defectam ducibus Daniam hiartuarumque celeres perempti Roluonis pœnas dedisse cognoscens: quod vix spe complecti posset casu sibi collatum dicebat. Nam & Roluonem quem quæ ab eius patre suum interfectum meminisset vita spoliare debuerat: aliena opera supplicium luisse & sibi potiendæ Danię copiam insperato rerum beneficio patuisse. Quippe regnum eius aut sibi iure competere si rite maiorum stemmata reuoluantur. Inde Sialandiæ portum Isoram ingenti classis numero occupat imminentis fortunę beneficio vsurus. Vbi rex ab occurrente sibi Danorum populo constitutus paulopost Athilii fratris quem fueris præesse iusserat, excessu cognito sueticum Danico imperium sociat. Caterum Athilium mors ignominiosa consumpsit. Dum enim Roluonis inferias per summam animi hilaritatem conuiuio celebraret: potione auidius sumpta subito sine sordidę intemperantię pœnas pependit. Ita dum alienum fatum impensioribus lætitię modis excolit: proprium irumpere coegit. Balderus quoque classe Sialandiam petens cum & armis ceber & maiestate conspicuus haberetur Høthero Suetiam tenente quicquid super regni fastigio postulabat promptissimis Danorum suffragiis impetrauit. Tam ancipiti cæsura maiorum nostrorum sententiâ fluctuata est. Huic Høtherus a Suetiâ regressus infestum intulit bellum. Acerrimum imperii cupidus de rerum summa certamen inceserat. Eidem Høtheri fuga finem imposuit. Qui cum in lutiam concessisset vicum in quo manendi usum habuit, nomine suo nuncupandum curauit. Vbi hybernis peractis solitarius incomitatusque Suetiam repetit. Ibi magnatibus accersitis ob infelices rerum cursus quibus ipsum Balderus bis victor afflixerat lucis ac vitæ pigere se dixit. Deinde cōsalutatis omnibus difficilia aditu loca deuio calle sectatus expertes humani cultus indagines perlustrabat. Fit enim ut quibus insolabilis animi dolor inciderit obscuros externosque secessus quasi quoddam pellendæ tristitię remedium caprent: Nec magnitudinem mœroris inter humanos queant tolerare conuictus. Adeo plarumque amica est egritudini solitudo. Præcipue enim illuuiēs ac squalor delectant quos aduersa animi validudo concusserit. Consueuerat autem in æditi montis vertice consulenti populo læbiscita depromere. Quâobrem venientes occultantis se regis inertiam causabantur: absentiaque eius grauissimis omnium que relis lacerata est. At Høtherus extrema locorum deuia peruagatus insuerumque mortalibus nemus emensus: ignotis forte virginibus habitatum reperit specum. Eisdem esse constabat quæ eum insecabili veste quondam donauerat. A quibus cur eo locorum venerit interrogatus: infaustos belli declarat euentus. Itaque fide earum damnata gestarum infeliciter rerum fortunam tristefque casus deslere cepit secus sibi cessisse questus quæ ab ipsis promissum accepit. At nymphæ eum quæ raro victor

Historiæ Danicæ Lib. III. Fo. XXIII.

extiterit: equam tamen hostibus cladem ingessisse dicebant: nec minoris stragis auctorem fuisse quàm complicem. Caterum in expedito victoriæ gratiam fore si inusitata cuiusdam suauitatis edulium augendis Balderi viribus excogitatum præripere potuisset. Nihil enim factu difficile futurum dummodo hosti in augmentum roboris destinato potiretur obsonio. Ex quarum dictis Høtherus promptissimam inferendi Balthero belli fiduciam mente præsumpsit: quæ deos armis incesse terrenis arduum nisibus videretur. Fuere quoque ex suis qui illum tuto bellum cum superis commissurum negarent. Atque illi infinitus animi calor respectum maiestatis ademerat. Apud fortes enim non semper impetum ratio subruit: aut consilio temeritas succumbit. Vel fortasse meminerat Høtherus excellentissimis viris incertissimam extare potètiã: exiguamque glebam ingentes arietare currus. Contra Balderus Danis in arma contractis Høtherum acie excipit. Ingenti vtrinque clade gesta ac fere pari partium strage edita nox prælium soluit. Cuius tertio ferme peruigilio Høtherus clam cunctis res hostium exploraturus egreditur. Somnum quippe eius profecta ab imminente discrimine cura discusserat. Ita plarumque ingens animi motus quieti corporis aduerfatur: nec alterius requiem vnus inquietudo patitur. Igitur in hostium castra perueniens tres nymphas arcanæ dapis gerulas Balderi castris excessisse cognoscit. Quas cursim insequens (nam earum fugam roscida prodidere vestigia) tandem recta quibus assueuerant subit. Igitur ab his quisnam esset rogatus: citharæcedum se dixit. Nec experimentum professioni dissonum fuit. Oblatam namque chelam inflexis ad musam neruis compositisque plectro fidibus moderatus gratum auribus melos promptissima modulatione fundebat. Caterum tres illis comulubræ fuere quarum tabo solidatiue confectionis epulum Baldero temperare solebant. Iamque anguium aperto ore multa pulmento sanies influebat. Sed & nympharum quædam humanitatis studio Høtherum epulo comperitiuissent: ni trium maxima vetuisset: fraudem Baldero fieri protestans: si ipsius hostem corporei roboris incrementis auxissent. Ille se non Høtherum sed Høtheri comitem dicebat. Eædem namque nymphæ accurati nitoris cingulum potentemque victoriæ zornam clementi benignitate ei largitæ sunt. Qui cum pristinum iter remetiendo calle quo venerat repedaret: obuii sibi Balderi latus hausit, eumque seminecè prostrauit. Quo militibus nuntiato totis Høtheri castris alacer exultantium clamor insonuit: Danis Balderi fortunam publico mœrore prosequentibus. Qui cum indubitatum sibi fatum imminere sentiret: dolore vulneris accensus die postera prælium renouat. Quo feruente lectica se in aciem deferri iussit ne intra tabernaculum obscura morte defungi videretur. Postera nocte eidem proserpina per quietem astare aspecta postridie se eius complexu vsuram denuntiat. Nec inane somnii præfagium fuit. Nam Balderum elapso triduo nimius vulneris cruciatus absumpsit. Cuius corpus/exercitus regio funere elatū factō colle condendum curauit. Hunc quidam nostri temporis viri quorum præcipuus Haraldus erat vigente veteris sepulturæ fama spe reperiendæ pecuniæ noctu adorti: repente cœptum horrore liquerunt. Ex ipso namque perrupti montis cacumine subita torrentis vis magno aquarum strepitu prorumpere videbatur: cuius rapidior moles incitatisimo lapsu subiectis infusa campis quicquid offendebar in

Balderi castris.

Balderi visum.
Balderi mors.
Miraculum manium Balderi.

Saxonis Grammatici.

uolueret. Ad cuius impetum deturbati fossores abiectis lignis⁹ variam carpere fugam irruentis aquæ vorticibus implicandos se rati si ceptum diutius exa qui niterentur. Ita a diis loci illius præsidibus incussus subito metus iuuenum animos auaritia abstractos ad salutis curâ conuertit, neglectoq; cupiditatis proposito vitæ studiosos esse docuit. Huius autem scaturiginis speciem adumbratam non veram fuisse constat: nec ab imis terræ visceribus genitam sed præstigiosa quadam administratione productam. cum in arido liquidos manare fontes natura non sinat. Omnes hunc posteri collem ad quos fractionis eius fama transferat intentatum liquere. Quâobrem an quicq; opum contineat parum comperit: cum nemo opacam eius crepidinem obstante periculi metu post Haraldum tentare præsumperit. At Othinus q̄q; deorum præcipuus haberetur: diuinos tamen & aruspices cæterosq; quos exquisitis præscientiæ studiis vigere compererat super exequenda filii vltione sollicitat. Plerunq; enim humanæ opis indiga est imperfecta diuinitas. Cuius Rostio⁹ phinnicus alium ex Rinda ruthenorum regis filia suscitandum prædixit qui fraternæ cladis poenas exigere debebat. Deos siquidem consortis sui vltionem orituri fratris officio destinasse. Hoc audito Othinus os pileo ne cultu proderetur obnubens prædictum regem stipendia meriturus accedit. A quo magister militum effectus recepto exercitu pulcherrimam ex hostibus victoriam retulit. Quem rex ob pugnam strenue editam in primum amicitia gradum adiuuit: haud parcus donis q̄ honoribus cultum. Idem post paruulum temporis interuallum solus hostium acies in fugam propulit mirificq; cladis auctor pariter ac nuntius rediit. Admirationi omnibus erat q̄ tanta de innumeris strages vnus accipi viribus potuisset. Quibus meritis fretus: tacite regem amoris sui conscium facit. Cuius benignissimo fauore recreatus dum a puella osculum peteret alapam recepit. Nec eum aut contumelia deformitas: aut iniuriæ dolor proposito depulit. Postero siquidem anno ne quod auide orsus erat ignominiose desereret: peregrina veste sumpta regis contubernium repetit. Neq; enim facile ab occurrentibus dignosci poterat cum veras oris notas falsus squalor abstergeret: veterem habitum noua furaretur illuuiis. Rostorum se vocitari fabriliumq; rerum officio callere perhibuit. Itaq; multiplices rerum formas speciosissimis eris lineamentis complexus adeo professionem artificis comédauit: vt recepto a rege magni poderis auro matronarum ornamenta procudere iuberet. Igis cõplura feminei cultus insignia fabricatus, tãdẽ armillã ceteris operosius expolitã annulosq; cõplures pari studio decusatos puellę præbuit. Sed nullis flecti meritis idignatio potest. Quẽ Rinda basium sibi porrigere cupientẽ colapho percussit. Minus em̄ acceptantẽ dona q̄ p̄stat iuisus. Sane gratiora sunt q̄ ab amicis porrigunt. Adeo iterdũ ex offerente oblato p̄ciũ p̄det. Non dubitauit em̄ puicacis animi puella qui subdolo senex libidinis aditũ ficta liberalitate capteret. Præterea acre eidẽ atq; intractabile ingenium fuit. Sigdẽ dolũ obsequio instrui dono rump; studio flagitiis votũ subesse cognouit. Quã pater plurimũ obiurgare q̄ nuptias detractaret aggressus. Illa senile perosa cõnubiũ teneris puellarum annis præproperos cõplexus negabat ab infirmioris ætatis excusatiõe respuedarũ nuptiarũ subsidiũ mutuata. At Othinus nihil amaritũ studiis p̄seueratię robore efficaci ex pert⁹ q̄q; gemine repulse ignominia affect⁹ fuisset: tertio regẽ priori specie cõfusa

Rinde aua
stera pudia
cicia.

Historiæ Danicæ. Lib. III. Fo. XXV.

perfectissimam rei militaris industriam professus accessit. Eundem in hanc curam non voluptas modo: sed etiam demendæ ignominia cupido perduxerat. Ita præstigiæ peritis versili vultu varios habitus p̄ se ferendi promptissima quondã potestas inceserat. Quippe præter naturalem corporis speciem cuiuslibet ætatis statum simulare callebant. Igitur senex iocundum professionis suæ spectaculum editurus: inter promptissimos insolentius obequitare solebat: nec eo quidem officii genere puellæ rigor insecti potuit. vix siquidem animus syncere in gratiam redit: cū quo vehemens semel odium gessit. Quam cum discessurus osculo petere vellet: ita ab ea propulsus est: vt mentum terræ nutabundus impingeret. Quã protinus cortice carminibus adnotato contingens: lymphanti simile reddidit: receptam toties iniuriã modesto vltionis genere insequutus. Adhuc tamen propositū exequi nō cunctatus: quippe spem eius fiducia maiestatis inflauerat: puellari veste sumpta quarto regem viator indefessus petiuit. A quo receptus non modo sedulum se: sed etiam importunum exhibuit. Qui q̄ muliebriter propemodum cultus esset: a plarisq; scemina credebatur. Cæterum se vocabulo wecham arte medicam testabatur professionem quoq; promptissimis commendabat officiis. Tandem in reginæ famulitium adscitus: puellæ pedissequam egit. Cuius etiam pedum sordes serotinis horis abluere solebat. Licebat quoq; lympham pedibus ministranti suras ac superiores femorum partes contingere. At quoniam vario fortuna passu graditur: quod arte promptum non erat: in expedito casus constituit. Accidit enim puellam corporis firmitate defectam circūspectis morbi remediis in salutis præsidium manus quas ante damnauerat aduocare: quæq; semper fastidio habuerat seruatorem adsciscere. Qui curiosius cuncta doloris indicia perscrutatus: vt morbo q̄ primum occurreretur medicata portione vtendum asseruit. Cæterum eius temperamentū tantam acerbiterat fore: vt nisi puella vinculis se continendam dedisset curationis vim perferre non posset. Ab intimis enim fibris, morbi propulsandam esse materiam. Quo pater audito filiam vincire nō distulit: iniectamq; thoro ad omnia quæ medicus admouisset patientiam præstare iussit. Fallebat illum foemineæ species cultus: quo senex ad obumbrandam artis suæ peruicaciam utebatur. Quæ res medicamenti speciem ad stupri licentiam transtulit. Medicus namq; venris occasione sumpta, mutato curationis officio, prius ad exercendæ libidinis, q̄ pellendæ febris negocium procurrit. Aduersa puellæ valitudine vsus: cuius inimicam sibi incolumitatem expertus fuerat. Aliam quoq; ea de re opinionem subtexere non pigebit. Ajunt enim quidam q̄ cum rex laborantem amore medicum tanto animi ac corporis impendio nihil profecisse cognosceret, ne bene meritum debita mercede fraudaret: clandestino filia concubitu potiri permisit. Adeo interdum paterna in prolem grassatur impietas cum naturæ clemenciam violenta corrumpit affectio. Quæ errore edito filia partu plena ruboris poenitentia insectus est. At dii quibus præcipua apud Bizantium sedes habebatur: Othinū variis maiestatis detrimentis diuinitatis gloriam maculasse cernentes collegio suo submouendum duxerunt. Nec solum primatu eiectum: sed etiam domestico honore cultuq; spoliatum proscribendum curabant: fatius existimantes probrosi antistitis potentiam subruī q̄ publicæ religionis habitū prophanari: ne vel ipsi alieno crimine implicati infontes nocentis crimine punirentur. Videbant enim apud eos quos ad deferendos sibi diuinitas

Othinū ex
pulsio.

Saxonis Grammatici

nitatis honores illexerant vulgato maioris dei ludibrio obsequium contemptu: religionem rubore mutari, sacra pro sacrilegio duci, statas solennesq; ceremonias purilium deliramentorum loco censerent. Mors præ oculis: metus in armis erat: & in omnium caput vnius culpam recidere putares. Hunc itaq; ne publicam religionem exulare cogeret exitio multantes: Ollerum quandam, non solum in regni, sed etiã in diuinitatis infulas subrogare, tanq; deos ac reges creare in æquo positum foret. Quem licet perfunctorie flaminem creauissent integro rerum honore donabant: ne alieni officii procurator, sed legitimus dignitatis aduerteretur esse successor. Et nequid amplitudinis deesset: Othini quoq; ei nomen imponunt vocabuli fauore inuidiam nouitatis exclusuri. Quo denis ferme annis diuini senatus magistratum gerente: tandem Othinus diis atrocitatem exilii miserantibus: satis iam graues poenas dedisse visus squaloris deformitatem pristino fulgoris habitu permutauit. Iam enim superioris infamiae notam medii temporis interuallum exederat. Extitere tamen qui ipsum recuperandae dignitatis aditu indignum censerent: q; Scanicis artibus, & muliebris officii susceptione teterimum diuini nominis operum probrium edidisset. Sunt qui asserant eum quosdam deorum adulando, quosdam premiis permulcendo amissae maiestatis fortunam pecunia emeratum fuisse: & ad honores quibus iam pridem defunctus fuerat ingentis summae pretio reditum comparasse. Quos si quanti emerit rogas: illos consule qui quanti diuinitas uaneat didicerunt, Mihi minus constare fateor. Igitur Ollerus ab Othino Bizantio pulsus, in Suetiam concessit. Vbi veluti nouo quodam orbe opinionis suae monumenta restaurare conatus: a Danis interfectus est. Fama est illum adeo praestigiarum usu calluisse ut ad traicienda maria osse quod diris carminibus obsignauisset/ nauigii loco uteretur: nec eo segnus q; remigio praesecta aquarum obstacula superaret. At Othinus recuperatis diuinitatis insignibus tanto opinionis fulgore cunctis terrarum partibus innitebatur: ut eum perinde ac redditum mundo lumen omnes gentes amplecterentur: nec vllus orbis locus extaret qui numinis eius potentiae non pareret. Qui cum filium Boum quem ex Rinda sustulerat bellici laboris studiosum cognosceret: accersitum fraternae cladis memorem esse iubet: porius a Balderi interfectores ultionem exacturum, q; armis innoxios oppressurum, q; aptior, ac salubrior pugna competeret: ubi pium belli locum iusta vindictae licentia tribuisset. Interea Geuarus Gunnonis satrapae sui dolo nuntiatum oppressus. Cuius cladem Hotherus acerrimis ultionis viribus insequutus: interceptum Gunnonem atq; ardeti pyrae iniectum cremauit: ipse Geuarum ante per insidias occupatum nocturno viuum igni consumplerat. Taliter educatoris manibus parentando: filios demum Herlerum, Geritumq; Noruagiae prae tulit. Post haec vocatis in concionem maioribus bello, quo Boum excipere debea, periturum se refert: idq; non dubiis coniecturae modis, sed veris vatum praedictionibus expertum. Orat proinde filium suum Roricum regno praeficiant: ne ius hoc ad externas, ignotasq; familias improborum censura transfunderet: plus voluptatis se ex filii successione, q; amaritudinis ex propinqua morte percepturum testatus. Quo ocyus impetrato pugna cum Boo congressus occiditur. Nec iocunda Boo victoria extitit. Quippe tam grauius affectus acie excessit: ut scuto exceptus, atq; a peditibus vicissim subeantibus domum relatus postridie vulnere dolore consumeretur. Cuius corpus

Simulator
Othini,
Othini reuocatio ad diuinitate que & regem xviii. qdam ponunt.

Ollerus in Suetiam au fugit & caedatur.

Bous Othini filius.

Geuari caedes.

Roricus Slyngebod rex. xviii. Boi interitus.

Historiæ Danicæ. Lib. III. Fo. XXVI.

magnifico funeris apparatu/ Rutenus tumulauit exercitus nomine eius insignem Tumulus
extruens collem, ne tanti iuuenis monumenta a posteriorum memoria citius di- Boi,
laberentur. Igitur Curetes, ac Sueones perinde, ac Hotheri morte tributa-
riæ fortis onere liberati: Daniã quam annuis vectigalium obsequiis ample-
cti solebant: armis aggredi animum induxerunt. Ea res Sclauis quoq; defectio-
nis audaciã ministravit, aliosq; complures: ex obsequentibus hostes effecit.
Cuius iniuriã propulsandã gratia Roricus contractam in arma patriam recensita
maiorum operibus ad capeffendam virtutem impensio hortationis genere con-
citabat. At Barbari ne bellum absq; duce committerent: capite opus esse cernentes
creato sibi rege ceteris militiã viribus ostensis obscuriore loco, binos armatorum
manipulos condunt. Nec Roricum insidiã fefellerent. Qui cum classẽ suam vadosi
cuiusdam gurgutis arctis faucibus inherere conspiceret, harenis quibus insidebat
abstractam profundo adigit: ne limosis inflata paludibus diuersa ab hostibus par-
te pereretur. Præterea latebras sociis inter diu captandas constituit, quibus insidẽ-
tes ex improviso nauium suarum irruptoribus insultarent: fore posse præfatus vt
in auctorum caput propriẽ fraudis euentus recideret. Barbari vero qui insidiis ad-
dicti fuerant: Danicã circumspectionis ignari, irruptione temere edita/ omnes op-
pressi sunt. Reliqua Sclauorum manus ignorata sociorum strage super Roricũ mo-
ra multa anceps admiratione pendeat. Quem inter agras mentium fluctuationes
diutule expectatum cum præstolatio indies molestior fieret: classe tandem perendũ
ducebat. Erat autem inter eos vir corporis habitu insignis: officio magus: qui pro-
spectis Danorum turmis, vt paucorũ impendio (inquit) complurium pericula re-
dimantur, publicã stragem priuato discrimine præcurrere liceat. Ego vero in hanc
configendi legem non deero si cui vestrũ mutuis decernendi mecum ausus in-
cesserit. In primis autem prætaxata a me conditione vtendum postulo: cuius talem
sane formulam texit. Si vicero vectigalium nobis concedatur immunitas. Si vin-
car pristina vobis tributa soluantur. Aut enim hodie patriam seruitutis iugo vi-
ctor exuam/ aut victus inuoluam. In vtrãq; fortunam prædem me, vadẽq; recipite.
Quod audiens Danorum quidam animi q̃ corporis viribus robustior percunctari
Roricũ coepit quid ei præmiũ foret: qui pugna prouocantem exciperet. At Rori-
cus cum senas forte armillas haberet: ita mutuis nexibus inuolutas, vt ab inuicem
sequestrari nequirent: nodorum inextricabiliter serie coherente: easdem certamen
audenti in præmiũ pollicetur. At iuuenis parum fortunæ certus: si inquit Rori-
ce rem prospere gessero tua vincētis mercedem liberalitas aestimet, tu palmam ar-
biter metiaris. Sin propositum mihi parum ex sententiã cesserit: quid victo præ-
miũ debes quem aut saua mors, aut ignominia grauis inuoluet: has imbecillitas ha-
bere cemitas consuevit: hæc superatorum stipendiã sunt: quos quid nisi extremum
dedecus manet! Quanam soluenda merces! Quæ gratia referenda: cui fortitudi-
nis pretium adest! Quis impotentem Martis hedera redimiuit/ præmiis victri-
bus decorauit: virtuti, non ignauia palma tribuitur. Gloria infelicitas caret. Illam
quippe triumphus laudis: hanc aut finis iners/ aut vita deformis insequitur. Ego
vero qui quorsum duelli fortuna vergat ambigo præmiũ audacter expetere non
præsumo. quod an iure mihi debeat ignoro. Neq; enim incerto victoriæ certum
victoris præmiũ occupare conceditur. Super sedeo tropheo dubius coronã con-
di

Stratagemas

Saxonis Grammatici

stanter meritum flagitare. Recuso lucrum quod mihi mortis aequae ac vitae stipedium esse poterit. Stoliditatis est immaturo fructui manus iniicere: eumque decerpere vel le quem necdum quis satis sibi debitum nouerit. Haec manus aut palmam mihi praestabit, aut finem. Haec fatus gladio barbarum ferit: fortuna minus, quam ingenio promptus. Ab eo siquidem percussus primi ictus magnitudine exanimatus est. Quo triste Danis spectaculum dante victorem socium Sclauum ingenti donatum pompa magnificis exceperunt tripudiis. Idem die postera siue recentis victoriae successu elatus: siue alterius adipiscendae cupidine accensus: hostes comminus aditos pristinae prouocationis verbis laceessere institit. Fortissimum namque Danorum a se prostratum ratus: nemini illorum secum ulterius prouocatione dimicandi spiritum superesse credebat. Vnius quoque pugilis occasu: totius se exercitus vires labefactasse confisus: nihil ad quos posteriores sui conatus intenderent executione difficile arbitrabatur. Nihil enim successu magis insolentiam nutrit: nec vllum prosperitate efficacius superbiae incitamentum est. Dolebat itaque Roricus: vnius viri petulantia publicam labefactari virtutem: illustresque victoris Danos, non modo a quondam victis insolenter excipi: verum etiam ignominiose contemni. Praeterea neminem ita animo promptum / aut manu strenuum in tanto militum numero reperiri. cui salutem suam pro patria deuouendi cupido suppeteret. Tam probrosam Danicae cunctationis infamiam prima Vvbonis magnanimitas repulit. Praestabat etenim corpore incantandi artibus pollens. Huic quoque de industria certaminis praemium perquirenti rex armillas spondit. Tum ille quam, inquit, promisso fidem deferam cum ipse pignus in manibus habeas, nec sub aliena munus custodia deponas? Praesto sit cui pignoris depositum credas ne promissum retractandi fas sit. Accendit enim pugilum animos irreuocabilis praemii certitudo. Quod enim profecto per ludibrium dixisse constabat: quem in propulsandam patriam contumeliam sola virtus armauerat. Quem Roricus auri cupidine captum ratus: ne praeter regiam consuetudinem reuocaturus donum, aut promissum rescisurus videretur: ut erat in nauigio collocatus armillas ingenti excussas iactu peritiori porrigere statuit. Sed conatum eius sefellit interstitii magnitudo. Armillae enim languido, ac parum vegeto motu, citra destinatum locum collapsae fluctibus interceptae sunt: vnde Rorico Slyngebond inoleuit agnomen. Quae res Vvboni magno virtutis indicio fuit. Neque enim eum obruta mercedis damnum audaci mentis proposito exiit, ne virtutem avaritiae stipendiis obnoxiam fecisse videretur. Igitur auide perito certamine, se potius honestati intentum, quam questui de ditum, pecuniae cupiditati fortitudinem praetulisse: monstrabat: fiduciam sui non in pretio, sed magnanimitate repositam ostensurus. Nec mora circumatur campus / milite circus stipatur: concurrunt pugiles: fit fragor: fremit spectatrix turba votorum suffragiis discors. Excandescunt igitur athletae animis: & mutuis in vulneribus ruentes, eundem lucis, ac pugnae exitum sortiuntur. Credo procurante fortuna ne alter alterius exitio gloriam, voluptatemque perciperet. Quae res Rorico rebellium animos conciliauit, tributaque restituit. Eodem tempore Horwendillus et Fengo, quorum pater Gerwendillus lutorum praefectus extiterat, eodem a Rorico, in lutia praesidium surrogantur. At Horwendillus triennio tyrannide gestata, per summam rerum gloriam piraticae incuberat: cum rex Noruagiae Colle-

Vvbonis
virtus.

Historiæ Danicæ Lib. III. Fo. XXVII.

rus operum eius ac famæ magnitudinem emulatus: decorum sibi fore existimauit si tam late patentem Piratæ fulgorem superior armis obscurare quiuisset. Cuius classem varia fretum nauigatione scrutatus offendit. Insula erat medio sita pelago quam Piratæ collatis vtrinque secus nauigiis obtinebant. Inuitabat duces iocunda littorum species. Hortabatur exterior locorum amenitas interiora nemorum verina perspicere: Iustratisque saltibus secretam sylvarum indaginem pererrare: vbi forte Collerum Horwendillumque inuicem sine arbitris obuio incessus reddidit. Tunc Horwendillus prior regem percontari nisus quo pugnae genere decernere libeat præstantissimum asserens quod paucissimorum viribus ederetur. Duellum siquidem ad capeffendam fortitudinis palmam omni certaminis genere efficacius fore: quod propria virtute subnixum alienæ manus opem excluderet. Tam fortem iuuenis sententiam ammirans Collerus: cum mihi (inquit) pugnae delectum permiseris maxime vtendum iudico: quæ tumultuationis expertus duorum operam capit. Sane & audacior, & victoriæ proprior astimatur. In hoc communis nobis sententia est: hoc vltro iudicio conuenimus. At quoniam exitus in dubio manet inuicem humanitati deferendum est: nec adeo ingenis indulgendum: vt extrema negligatur officia. Odium in animis est: adsit tamen pietas quæ rigori demum opportuna succedat. Nam etsi mentium nos discrimina separant: naturæ tamen iura conciliant. Horum quippe consortio iungimur, quantumscumque animo liuor diffociet. Hæc itaque pietatis nobis conditio sit: vt victum victor inferiis prosequatur. His enim suprema humanitatis officia inesse constat: quæ nemo pius obhorruit: vtraque acies id munus rigore deposito concorditer exequatur: facessat post fatum liuor, si multaque funere sopiatur. Absit nobis tantæ crudelitatis specimen: vt quæ viuus odium intercesserit: alter alterius cineres persequamur. Gloriosum victori erit si victi funus magnifice duxerit. Nam qui defuncto hosti iusta persoluerit superstitis sibi fauorem adsciscit: viuumque beneficio vincit: quisquis extincto studium humanitatis impenderit. Est & alia non minus luctuosa calamitas: quæ viuos interdum damnata corporum parte contingit. Huic non segruius quam vltimæ sorti succurrendum existimo. Sape enim incolumi spiritu membrorum clades pugnantibus incidit. Quæ fors omni fato tristior duci solet: quod mors omnium memoriam tollat: viuens vero proprii corporis stragem negligere nequeat. Hoc quoque maximum ope excipiendum est. Conueniat igitur alterius ab altero lationem denis auri talentis sarciri. Nam si pius est alienis calamitatibus cõpati: quanto magis propriis misereri! Nemo naturæ non consulit. Quam qui negligit: sui parricida est. In hæc data acceptaque fide pugnam incunt. Neque enim eis aut metui occurfus nouitas, aut vernantis loci iocunditas quo minus inter se ferro occurrerent respectui fuit. Horwendillus appetendi hostis quam muniendi corporis nimio animi calore auidior redditus, neglecta clypei cura ambas ferro manus iniecerat. Nec audacia euentus defuit. Collerum siquidem scuto crebris ictibus absumpto spoliatum defecto tandem pede exanimem occidere coegit. Quem ne pacto abesset regio funere elatum magnifici operis tumulo, ingenti que exequiarum apparatu prosecutus est. Deinde sororem eius Selam nomine Piraticis exercitum rebus, ac bellici peritum muneris persecutus occidit. Triennium fortissimis militiae operibus emensus, optima spolia, delectamque prædam Rorico destinat, quo sibi propiore amicitia eius gradum conscisceret. Cuius familiaritate fulrus filia eius

Collerus &
Horwendillus.

Colleri car
des,

Horwendil
lus rex, xix.

diii

Saxonis Grammatici

Fengo, xx.
Fengonis
insidiæ in
fratrem.

Amlethus
se stolidū si-
mulat.

Geruthę connubium impetrauit: ex qua filium Amlethum sustulit. Tanta felicitatis inuidia accensus Fengo: fratrem insidiis circūuenire constituit. Adeo ne a necessariis quidem secunda est virtus. At ubi datus parricidio locus: cruenta manu funestam mentis libidinem satiauit. Trucidati quoque fratris vxore potius incestum parricidio adiecit. Quisquis enim vni se flagitio dederit: in aliud mox procliuor ruit. Ita alterum alterius incitamentum est. Idem atrocitatem facti tanta calliditatis audacia texit: vt sceleris excusationem beniuolentię simulatione componeret, parricidiumque pietatis nomine coloraret. Geruthā siquidem quę tanta mansuetudinis esset: vt neminem vel tenui lesione commoueret: incitatissimum tamen mariti odium expertam: saluandaque eius gratia fratrem a se interfectum dicebatque mitissimam & sine felle sceminam grauissimum viri supercilium perpeti indignum videretur. Nec irrita propositi persuasio fuit. Neque enim apud principes fides mendacio deest ubi scurris interdum gratia redditur: obtreatoribus honos. Nec dubitauit Fengo: parricidales manus flagitiosas inferre complexibus: geminam impietatis noxam pari scelere persecutus. Quod videns Amlethus ne prudentius agendo patruo suspectus redderetur/stoliditatis simulationem amplexus extremum mentis vitium finxit: eoque calliditatis genere, non solum ingenium texit: verum etiam salutem defendit. Quotidie maternum larem pleno sordium torpore complexus abiectum humi corpus obsceni squaloris illuue respergebat. Turpatus oris color: illitaque tabo facies ridicula stoliditatis dementia figurabant. Quicquid voce edebat deliramentis consentaneum erat. Quicquid opere exhibuit profundam redolebat inertiam. Quid multa! Non virum aliquem: sed delirantis fortuna ridendum diceres monstrum. Interdum foco assidens, fauillaque manibus verrens: ligneos vncos creare, eosdemque igni durare solitus erat. Quorum extrema contrariis quibusdam hamis, quo nexuum tenaciores existerent informabat. Rogatus quid ageret: acuta se referebat in vltionem patris spicula pręparare. Nec paruo responsum ludibrio fuit. quod ab omnibus ridiculi operis vanitas contemneretur: quę ea res proposito eius postmodum opitulata fuerit. Quę solertia apud altioris ingenii spectatores primam ei calliditatis suspicionem iniiecit. Ipsa namque exigua artis industria, arcanum opificis ingenium figurabat. Nec credi poterat obrusi cordis esse: cui tam exulto manus artificio calluisset. denique exactissima cura prętorum stipitum congeriem asseruare solebat. Fuere ergo qui illum vegetioris ingenii asserentes sapientiam simplicitatis prętextu occulere, profundumque animi studium calliditatis commento obscurare putarent: nec aptius astum depręhendendi posse quę si illi inter latebras vsque excellentis formę scemina applicaretur quę animum eius ad amoris illecebras prouocaret. Naturę siquidem tam pręceps in venerem esse ingenium: vt arte dissimulari non possit: vehementiorem quoque hunc motum fore, quę vt astu interpellari queat: ideoque si is inertiam fingeret, futurum: vt occasione suscepta voluptatis ilico viribus obtemperaret. Procurantur igitur qui iuuenem in longinquas nemorum partes equo per ductum contentamenti genere aggredierentur. Inter quos forte quidam Amlethi collacteus aderat, a cuius animo nondum socię educationis respectus exciderat. hic pręteriti cōiuctus memoriam presentis imperio anteponebat, Amlethum inter deputatos comites instruendi potius quę insidiandi studio prosequeretur. quod eum vltima passurum non dubitaret. si vel modicum sensati animi indicium prębuisset. Maxime vero si Veneris palam rebus vteretur.

Historiæ Danicæ. Lib. III. Fo. XXVIII.

Quod ipsi quoque Amletho obsecrum non fuit. Equum siquidem conscendere iussus ita se de ceruice industria collocauit ut suum ipsius ceruici dorsum obuertens: aduersa caudâ fratre spectaret. Quâ frenis quoque cōplecti cœpit perinde atque ea parte ruentis equi impetum moderaturus. Quâ astutiâ meditatione patruî cōmentum illudit: insidias expugnauit. Ridiculum satis spectaculū fuit, cum idem habena expertus, regente caudam sessore procurreret. Procedens Amlethus cum obuiū inter arbuſta lupum habuisset: comitibus tenerioris ætatis equum occurrisse dicentibus per paucos huiusmodi in Fengonis grege militare subiunxit: ut modesto ita facere imprecationis genere patruî diuitias infecurus. Qui cū illo prudētis respōso usum astruerent: ipse quoque se de industria locurum asseuerabat ne aliqua ex parte mendacio indulgere videretur. Falsitatis enim alienus haberi cupiens ita astutiam veriloquio permiscebat: ut nec dictis veracitas deesset, nec acuminis modus verorum iudicio proderetur. Idē litus præteriens cū comites inuento periclitata nauis gubernaculo cultrum a se eximiam granditatis repertum dixissent: eo inquit prægrâdem pernam secari conuenit: profecto mare significans, cuius immensitati gubernaculi magnitudo congrueret. Harenarum quoque præteritis cliuibus fabulum perinde ac farrâ aspicere iussus eadem albicantibus maris procellis permolita esse respondit. Laudato a comitibus respōso: idem a se prudenter editum asseuerabat. Ab hisdem quo maiorem exercendâ libidinis audaciam fumeret de industria relictus, immisiam a patruo sceminam perinde ac fortuito oblatam obscuro loco obuiam recepit: constuprassetque nō collactens eius tacito consiliū genere insidiarum indicium detulisset. Considerans enim quonam aptius modo occultum monitoris officium equi, periculosamque iuuenis lasciuiam præcurrere posset: repertam humi paleam: stri præteruolantis caudæ submitendam curauit. Egrediente ipso in ea potissimum loca quibus Amlethum inesse cognouit: eoque facto maximum incauto beneficium attulit, nec callidius transmissum indicium: quod cognitum fuit. Siquidem Amlethus viso Oestro: simulque stramine quod caudæ insitum gestabat: curiosius pernotato tacitum cauendæ fraudis monitum intellexit. Igitur insidiarum suspitione cōterritus, quo tutius voto potiretur exceptam amplexibus sceminâ: ad palustre procul inuium protrahit. Quam etiam peracto concubitu: ne rem cuique proderet: impensius obestatus est. Pari igitur studio petitum ac promissum est silentium. Maximam enim Amletho puellæ familiaritatem vetus educationis societas conciliabat: quæ uterque eisdem infantie procuratores habuerit. Domū itaque reductus cunctis an veneri indulgisset per ludibrium interrogantibus: puellam a se constupratam fateatur. Interrogatus rursus quo rem loco egerit, quouē puluino usus fuerit: ungulari iumentis, cristaque Galli: laquearibus quoque tecti innixum se dixit. Horum enim omnium particulas vitandæ mendacii gratia cum tentandus proficisceretur, contraxerat. Quæ vox multo circumstantium risu excepta est, quæ nihil rerum veritati per iocum detraxerit. Puella quoque ea de re interrogata: Nihil eum tale gessisse perhibuit. Fides negationi habita est eo quidem promissus quo minus satellites facti conscios fuisse constabat. Tum is qui præstandi indicii gratia Oestrum signauerat ut salutem Amlethi vaframenti sui beneficio constituisse monstraret nuper se eius vnice studiosum extitisse dicebat. Nec inepta iuuenis respōsio fuit. Ne enim indicis meritum negligere putaretur, quiddam straminis gerulum subitis adlapsum peninis quodque paleam posteriore corporis parte defixam gestaret sibi cōspectū retulit.

d iiii

Saxonis Grammatici

Quod dictū est vt ceteros cachinno concussit ita Amlethi fautorē prudentia dele-
cauit. Superatisq; omnibus archanaq; iuuenilis industriæ serā patefacere nequeū-
tibus: quidā amicorum Fengonis præsumptione q̄ solertia abundantior fore nega-
bat: vt inextricabile calliditatis ingenii vilitate insidiarum genere proderetur. Ma-
iorem quippe eius peruicaciam esse q̄ vt leuibus experimētis attingi debeat. Quā-
obrem multiplici illius astutiæ simplicem tētationis modum afferri non oportere.
Subtiliorem itaq; rationis viam altiore animi sensu a se repertam dicebat: executio-
ni non incōgruam & propositæ rei indagatiōni efficacissimam. Fengone siquidem
per ingentis negotii simulationem de industria absentiam præstante solum cū ma-
tre Amlethum cubiculo claudi oportere: procurato antea viro qui ambobus insciis
in obscura adis parte consisteret. Quid illis colloquio foret attentius excepturus.
Futurum enim vt si quid filius saperet: apud maternas aures eloqui nō dubitaret,
nec se genitricis fidei credere pertimesceret. Idem se explorationis ministrum cupi-
dius offerebat, ne potius auctor consilii q̄ executor videretur. Delectatus sententiā
Fengo facta longinqua profectiōnis simulatione discedit. Is vero qui consilium de-
derat: conclaue quo cum matre Amlethus recludebatur tacite petiuit, submissusq;
stramento delituit. Nec insidiarum Amletho remedium defuit. Veritus enim ne
clandestinis cuiuspiam auribus exciperetur: primū ad ineptæ consuetudinis ritum
decurrens: obstrepentis Galli more occentum edidit: brachiūq; pro alarum plausu
concussis cōcensō stramento corpus crebris saltibus librare cœpit: si quid illic clau-
sum delitesceret experturus. At vbi subiectam pedibus molem persensit: ferro lo-
cum rimatus suppositum confodit, egestumq; latebra trucidauit. Cuius corpus
in partes conscissum aquis feruentibus coxit, deuorandumq; porcis per os cloa-
cæ patentis effudit, atq; ita miseris artibus cœnū putre constrauit. Taliter elusis
insidiis conclaue repetit. Cūq; mater magno eiulatu quæstā præsentis filii socora-
diam deslere cœpisset: quid inquit mulierum turpissima grauissimi criminis dissi-
mulationem falso lamenti genere expetis quæ scorti more lasciuens nefariā ac de-
testabilem thori conditionem secuta viri tui interfectorem pleno incesti sinu ample-
cteris: & ei qui prolis tuæ parentem extinxerat obscœnissimis blandimentorum ille-
cebris adularis. Ita nempe equæ coniugum suorū victoribus maritātur: brutorum
natura hæc est vt in diuersa passim coniugia rapiantur: hoc tibi exēplo prioris ma-
riti memoriam exoleuisse constat. Ego vero non ab re stolidi speciem gero cū haut
dubitem quin is qui fratrem oppresserit: in affines quoq; pari crudelitate debaca-
charurus sit vnde stoliditatis q̄ industriæ habitum amplecti præstat & incolumita-
tis præsidium ab extrema deliramentorum specie mutuari. In animo tamen pater-
næ vltionis studium perseverat: sed rerum occasiones aucupor: temporū opportu-
nitates opperior. Nō idem omnibus locus cōpetit. Cōtra obscurū immittēq; animū
altiorib; ingenii modis vtī cōuenit. Tibi vero superuacū sit meā lamētari desipiē-
tiā quæ tuā iustius ignominia deplorare debueras. Itaq; nō aliena sed ppriæ mētis
vitiū desleas: necesse est. Cætera silere memineris. Tali cōuitio laceratā matrem ad
excolēdum virtutis habitum reuocauit. præteritosq; ignes præsentibus illecebris
præferre docuit. Reuersus Fengo insidiosæ explorationis auctorem nusq; repertum
diutina inquisitionis studio prosequēbat: nemine se eū vsq; cōspexisse dicēte Amle-
thus quoq; an vllū ipsius vestigiū dephenderit per iocū rogat? in cloacā illū iuisse
retulit p̄ ei? ima collapsum: ac nimia cœni mole obrutū a subeūtib; passim porcis

Amlethi
ad matrē
verba.

Historiæ Danicæ Lib. III. Fo. XXIX.

esse consumptū. Quod dictū tamen si veri confessionē exprimeret: quia specie stolidum videbatur, auditoribus ludibrio fuit. Cumq; Fengo priuignū indubitatae fraudi suspectū tollere vellet: sed id tum ob aui eius Roricū, tū ob cōiugis offensam exequi nō auderet: Britāniæ regis officio necandū duxit/innocentiæ simulationē alieno ministerio quasiturus. Ita dū occultare sauitiā cupit, amicū ingnare, q̄ sibi infamiā consciscere maluit. Discedēs Amlethus matri tacite iubet, textilibus aulā nodis instruat, suasq; post annū inferias falso pagat: eoq; tempore reditum pollicetur. Proficiscūtur cū eo bini Fengeris satellites/literas ligno insculptas (nā id celebre quondam genus chartarū erat) secū gestantes: qbus Britanno regi transmissi sibi iuuenis occisio mādabatur. Quorū Amleth⁹ quietē capientiū loculos p̄scrutat⁹ literas depræhendit: quartū plectis mandatis, q̄quid chartis illitū erat curauit abradi: nouisq; figuratū apicibus substitutis, dānationē suā in cōmites suos, mutato mādati tenore, cōuertit. Nec mortis sibi sententiā ademisse/et in alios piculū trāstulisse cōtentus/precēs huiusmodi falso Fengeris titulo subnotatas adiecit: vt Britāniæ rex prudentissimo ad se iuueni missō filiam in matrimoniū erogaret. At vbi in Britanniā ventū, ad eū legati regē: literasq; quas alienæ cladis instrumentū putabant, ppriæ mortis indices obtulerūt. Quo dissimulato rex hospitali illos humanitate p̄lequitur. Tūc Amlethus oēm regiarū dapū apparatū pinde ac vulgare edulium aspnatus: summā epularū abundantiam mirō abstinentiæ genere auersatus est: nec minus potioni, q̄ dapibus pepcit. Admirationi oībus erat: q̄ alienigenæ gentis iuuenis accuratissimas regiæ mēsa delitias/et instructissimas luxu epulas: tāq; agreste aliquod obsoniū, fastidiret. Soluto cōiuiū rex quū amicos ad quietē dimitteret per quendā cubiculo immissū, nocturna hospitū colloquia clandestino exploratiōis genere cognoscēda curauit. Interrogatus igit a sociis Amlethus: qd̄ igit ita hesternis epulis pinde ac venenis abstinuisset: panē cruoris cōtaglo resp̄sum: potioni ferri saporē inesse: carneas dapes humana cadaveris oliditate p̄fusas: ac veluti quadam funebre nidoris affinitate corruptas dicebat. Addidit quoq; regē seruilibus oculis esse: reginā tria ancillarū ritus officia p̄ se tulisse: nō tā cōenā, q̄ ei⁹ auctores plenis opprobriū cōiuiis insēcut⁹. Cui mox socii pristinū mētis vitiiū exprobrātes, variis petulantia ludibriis insultare cōeperūt: q̄ p̄banda culparet: causaret idonea: q̄ insignē regē, exultāq; moribus sceminā parū honesto sermone lacefferet: laudēq; meritos extremi dedecoris opprobrio resp̄sisset. Quibus rex ex satellite cognitis, raliū auctore supra mortalem habitū, aut sapere, aut desipe testatus est: tam paucis verbis p̄fectissimā industriæ altitudinē cōplectendo. Accersitū deinde villicū vnde panē adsciuerat percōtat. Qui quū cū domestici pistoris opa cōfectū assereret, sciscitatur item vbi materia eius seges creuisset: et an vllum illic humanæ stragis indiciū extaret. Qui respondit haud p̄cul abesse campū vetustis interfectorū ossibus obsitū: et adhuc manifesta antiquæ stragis vestigia p̄ se ferentē: quē a se pinde ac ceteris feraciorē opimā vbertatis spe, verna fruge cōsertū dicebat. Itaq; se nescire an panis hoc tabo vitiosi q̄q; saporis contraxerit. Quo audito rex Amlethū vera dixisse cōiectās: vnde lar dū quoq; allatū fuisset cognoscere curæ habuit. Ille suos suos per incuriā custodia elapsos putri latronis cadauere pastos asseuerabat. Ideoq; forte eorū carnibus corruptioni affinitē incessisse saporē. Quū rex in hoc quoq; veracē Amlethi sententiā cōperisset: quonā liquore potione miscuisset inquiri. Vt farre, et aqua temperatā cognouit, demonstratum sibi scaturiginis locū in altum fodere

Calliditas
Amlethi.

Bayonis Grammatici.

aggressus, complures gladios rubigine a defos repperit: ex quorū odore lymphas vitium traxisse existimatum est. Alii ideo portionē notatam referunt: quod in eius habitu apes abdomine mortui alitas depræhenderit: vitiumque referri gustu, quod olim fauis inditum extitisset. A quo rex culpatis saporis causas competenter editas vidēs, quū ab eodē exprobratam sibi oculorū ignominiam ad generis fœditatem pertinere cognosceret, clam conuenta matre, quis sibi pater extitisset inquirat. Quam neminem se præter regem passam dicente, rem quaestione ex ea cognoscendam minatus quod seruo ortus esset accepit: notatæ originis ambiguitatē extorto confessionis indicio perscrutatus. Igitur ut conditionis suæ rubore cōtusus: ita iuuenis prudentia delectatus: eundem cur reginā seruiliū morū exprobratiōe maculasset, interrogat. Sed dum cōiugis comitatē nocturno hospitis sermone lacessitam doluit, eandē ancilla matre creatā didicit. Siquidē ille tria se circa eam seruiliū ritus vitia denotasse dicebat. Vnū quod ancillæ more pallio caput obduxerit. Alterū quod vestē ad gressū succinxerit. Tertiū quod ciborum reliquias dentium angustis inhaerentes stipite eruerit et utrasque commandauerit. Matrem quoque eius in seruitutem captiuitate redactam memorabat: ne potius seruili more, quam genere esse videretur. Cuius industriam rex perinde ac diuinum aliquod ingenium veneratus, filiam ei in matrimonium dedit. Affirmationem quoque eius tanquam celeste quoddam testimonium amplexatus est. Ceterū comites ipsius ut amici mandatis satisfaceret, proxima die suspendio cōsumpsit. Quod beneficiū Amlethus tanquam iniuriam simulata animi molestia persecutus: aurum a rege cōpositiōis nomine recepit: quod postmodum igni liquatum clā cautis baculis infundendum curauit. Apud quē annū emensus impetrata perfectionis licentia patriā repetit: nihil secū ex omni regiarū opum apparatu præter gerulos auri bacillos deportas. Ut Iuria attigit partem cultū pristinis permutauit moribus: quibus ad honestatē vsus fuerat in ridiculæ cōsuetudinis spem de industria cōuersis. Cuius tricliniū in quo suæ ducebant exegit squalore obitus intrasset, maximum omnibus stuporē iniecit: quod obitū eius falso fama vulgauerat. Ad vltimū horror in risum cōcessit exprobrantibus sibi mutuo per ludibriū cōiuiis vitium affore: quē ipsi pinde ac defunctū in feris persequerent. Idē super comitibus interrogatus: ostēdit quos gestabat baculis, hic inquit et vnus et alius est. Quod vtrū verius, an iocosius protulerit nescias. Siquidē ea vox quicquid a plerisque vana existimata fuerit, a veri tamen habitu non deficiuit: quod pemptorū loco perlationis eorum pretiū demonstrabat. Pincernis deinde quo maiore cōiuiis hilaritatē afferret cōiunctus, curiosiore propinandi officio fungebatur. Et ne gressū laxior vestis offenderet latus gladio cinxit: quē plerumque de industria distringēs, supremo digitorum acumine vulnerabat. Quāobrem a circumstantibus curatum: ut gladius cum vagina ferreo clauo traiceret. Idē quo tutiore insidiis aditū strueret, petita poculis nobilitatē crebris portionibus onerauit: adeoque cunctos mero obruit: ut debilitatis remulteria pedibus intra regiā quieti se traderent, eundemque cōiuii et lecti locū haberent. Quos quū insidiis opportunos aduerteret: oblatam propositi facultatē existimans, spiritatos olim stipites sinu excipit: ac deinde ad eam in qua perceres passim fuis humi corporibus permixta somno crapulā ructabant, ingressus, compactā a matre cortinā, quæ etiam in teriores aulae partes obducebat, rescissis tenaculis decidere coegit. Quam sterentibus supiectam, adhibitis stipitum curuaminibus adeo inextricabili nodorum artificio colligauit: ut nemo subiectorum tametsi validius admitteret cōsurgēdi effectum assequi posset. Post hæc tectis ignem iniicit: quī crebrescentibus flammis late incen-

Historiæ Danicæ. Lib. III. Fo. XXX.

dium spargens totos inuoluit penates: regiam consumpsit, omnesq; aut profundū carpentes somnum/aut frustra assurgere conantes, cremauit. Inde petito Fengonis cubiculo: qui prius a comitibus in tabernaculum per ductus fuerat, gladiū forte lectulo coherentem arripuit, suūq; eius loco defixit. Excitato deinde patruo, pceres eius igne perire retulit: adesse Amlethum veterum vncorum suorum ope succinctum: et iam debita paternæ cladis supplicia exigere auidum. Ad hanc vocē Fengo lectulo defiliens dum pprio defectus gladio nequicq; alienum distringere conatur opprimitur. Fortem virum, æternosq; nomine dignum: qui stultitiæ commēto prudenter instructus, augustiorē mortali ingenio sapiētiā admirabili ineptiarum simulatione superessit: nec solum propriæ salutis obtentum ab astutiā mutatus, ad paternæ quoq; vltionis copiam eadem ductum præbente peruenit. Itaq; et se solerter tutatus: et parentem strenue vltus: fortior, an sapientior existimari debeat, incertum reliquit.

Fengonis
cædes.

Explicitus est liber Tertius: Incipit Quartus.



Ræcta vitrici strage Amlethus facinus suū incerto popularium iudicio offerre veritatus, latebris vtendum existimauit: donec quorsum inconditæ plabīs vulgus procureret didicisset. Igitur vicinia quæ noctu incendium speculata fuerat / mane causam conspecti ignis nosse cupiens, collapsam in cineres regiam aiaduertit: ruinasq; eius adhuc tepidas perscrutata nihil præter informes combustorum corporum reliquias repperit. A deo autem vorax flamma omnia perederat: vt ne index quidem extaret: ex quo tanta cladis causa accipi posset. Cora-

Amlethus
rex. xxi.

pus quoq; Fengonis ferro confossum inter cruentas spectabat exuuias. Aliis indignatio patens: aliis moeror: quibusdam gaudium occultum inceserat. Hi ducis lamentabantur interitum: hi sopitam parricidæ tyrannidem gratulabantur. Ita regis necis euctus diuidua spectatorum sententiā excipiebatur. Ea vulgi tranquillitate Amlethus relinquēdarū latebrarū fidutiā adeptus, accersitis quibus arctiorē patris memoriā inhære cognouerat, cōcionē petit: in qua ofonē hmōi habuit. Non vos moueat pceres patris calamitatis facies: si quos miserabilis Hor Wendilli exitus mouet nō vos inquā moueat: quibus in regē fides: in parentē pietas seruata est. Parricidæ, nō regis intueamini funus. Luctuosior siquē illa facies erat, quū ipi regē nrm ab iniquissimo parricida (ne dicā fratre) flebiliter iugulatū vidistis. Ipi laceros Hor Wendilli artus: ipi corpus crebris vulneribus absumptū plenis miseracionis oculis aspexistis. Quē ab atrocissimo carnifice spū spoliatū vt patria libertate exueret: quis dubitet? vna man⁹ ei fatū/et vobis seruitutē iniecit. Quis igit tã amēs: vt Fengonis crudelitatem Hor Wendilliana præferat pietati? Memoretē qua vos Hor Wendillus beniuolentia fouerit: iustitia coluerit: humanitate dilexerit. Memineritis adēptū vobis mitissimū regē: iustissimū patrē: subrogatū tyrannū: suffectū parricidā: erepta iura: cōtaminata oīa: pollutā flagitiis patriā: inpositū ceruicibus iugū: ereptū libertatis arbī

Amlethi
oratio.

Baxonis Grammatici

trium: Et nunc his finis: quā suis auctore criminibus obrutū suorum poenas scelerum parricidā pendisse cernatis. Quis mediocriter prudens spectator beneficiū iniuriā loco duxerit? Quis mentis compos propriū in auctorem scelus recidisse cōdoleat? Quis cruentissimi lictoris cladem debeat: aut crudelissimi tyranni iustū lamentetur interitū? Praesto est auctor rei, quē cernitis. Ego quidē et parētē et patriā vltione psecutum me fateor. Opus: quod vestris piter manibus debebatur, exercui. Qd vos mecū cōmuniter cōdecebat, solus impleui. Adde q̄ neminē tā praclarī facinoris sociū habui: nec cuiuspiā mihi comes opa fuit: q̄q̄ haud ignorē vos huic manū daturos negotio: si petissem a q̄bus fidē regi: beniuolētiā principi seruatā nō dubito. Sed sine vestro discrimine nefarios puniri placuit: neq̄ em̄ alienos humeros oneri subiiciendos putabam: cui sustentando p̄prios suffecturos credebā. Incineratū ego alios/ solū Fengonis trūcū vris manib⁹ cōcremadū reliqui: in quo saltē iustae vltionis cupidinē exatiare possitis. Cōcurrite a lacres: extruite rogam: exurite impiū corpus: decoquite scelestos artus: spargite noxios cineres: dilicite immites fauillas: nō vr̄na/ nō tumultus nefandas ostiū reliq̄as claudat. Nullū parricidii vestigiū maneat: nullus cōtaminatis artibus intra patriā locus existat: nulla cōtagiū vicinia cōtrahat: nō mare/ nō solū dānatī cadaueris hospitiū polluat. Caetera ego p̄bui: id solū vobis pietatis officiiu relicū est. His exequiis p̄sequendus tyrānus: hac p̄opa parricidā funus ducendū. Sed neq̄ eius cineres q̄ patriā libertate nudauerit a patriā regi cōuenit. Praeterea qd meas reuoluā erūnas: calamitates recensēat: retextā miseria: quas ip̄i me plenius nostis. Ego a vitrico ad mortē q̄situs: a mīse cōtēptus: ab amicis cōspū? ānos flebiliter exegi: dies calamitose duxi: incertū vitā tps piculis ac metu refertū habui. Postremo oēm aetatis p̄tē maxima cū rerū aduersitate miserabiliter emē? sum. Saepē me tacitis intra vos q̄stibus sensū vacuū gemebatis deesse vltorē p̄ri: parricidio vindicē. Quae res occultū mihi vīae charitati indicū attulit: in quorū animis necdū regiae cladis memoriā exoleuisse cernebā. Cuius itaq̄ tā asperū pectus: tā laxus rigor: quē nō passionū mearū cōpassio molliat/ erūnarū miseria nō flectat? Miseremini alumni vri: moueamini ifortuniis meis: q̄ ab Hor wēdilli nece immunes geritis man⁹. Miseremini quoq̄ afflictae genitricis meae et reginae quondā vīae: extincto cōgaudete dedecori: q̄ viri sui fratrem interfectorēq̄ cōplexa/ geminū ignominiaē p̄odus scemineo p̄peti corpore cogebat. Quāobrem vltionis studiū occultare/ obsecrare ingeniū, adumbratū non verū inertiae habitū amplexatus sum: stoliditatis figmēto vltus/ sapiētiā cōmentū texui: qd nūc an effiacax fuerit, vtrū finis sui cōplemētū attigerit, vestro cōspectui patet: vos tātae rei arbitros habere cōtentus sum. Ip̄i parricidales fauillas pedibus p̄culatis: despiciamini cineres eius, q̄ iugulari fratris vxorē polluit/ flagitio temerauit/ dñm laesit/ maiestatē pditionis scelere lacessiuit/ acerbissimā vobis tyrannidē intulit/ libertatē ademit/ incesto parricidiiū cumulauit. Me tā iustae vindictae ministrū/ tam piā vltionis aemulum patrio suscipite spiritu/ debito p̄legmini cultu/ benigno refouete cōtuitu. Ego patriā p̄brū dilui/ matris ignominiaē extinxī/ tyrannidē reppuli/ parricidā oppressi/ insidiosam patriū manū mutuis insidiis elusi: cuius si supesser, in dies scelera p̄crebro fecerēt. Dolebā et patri et patriā iniuriā: illū extinxī vobis atrociter: et supra q̄ viros decuerat, impantē. Recognoscite beneficiū: veneramini ingeniū meū regnum si merui dare: habetis tanti auctorem muneris/ paternae potestatis haeredem/ non degenerem/ non parricidam: sed legitimū regni successorem/ et piū noxae

Historiæ Danicæ. Lib. III. Fo. XXXI.

parricidalis vltorem. Deberis mihi recuperatum libertatis beneficium/exclusum
afflictantis imperium/ademptum oppressoris iugum / excussum parricidæ domi-
nium/calcatum tyrānidis sceptrū. Ego seruitute vos exui/indui libertate: restitui
culmen: gloriam reparavi: tyrannū sustuli: carnificē triumphauī. Præmium penes
vos est: ipsi meritum nostis: a vestra merces virtute requiritur. Flexerat hac ora-
tione adolefcens omniū animos/quosdam ad miseratiōē/alios ad lachrymas vsq̃
perduxit. At vbi quieuit moeror/rex alacri cunctorum acclamatione censetur. Plu-

Amlethūs
regnat rex
xxi.

rimum quippe spei in eius industria ab vniuersis reponebatur: qui tanti facinoris
summam profundissimo astu texerat incredibili molitione concluderat. Mirari il-
lum complures videres, tanto temporis tractu subtilissimum texisse consiliū.

Britanniā
repetit.

His apud Daniam gestis, ternis nauigijs impensius adornatis focerum visurus ac
coniugem, Britanniam repetit. In clientelam quoq; armis præstantē iuuentutē ad-
ciuerat exq̃sito decoris genere cultā: vt sicut cuncta despiciabili dudū habitu gesse-
rat: ita nūq̃ magnificis ad oīa paratibus vteretur: et q̃qd̃ olim paupertati tribuerat,
ad luxuriā impensam cōuerteret. In scuto quoq; sibi parari iusserat oēm opm suorū
cōtextū ab ineūtris atatis primordijs auspiciatus: exq̃sitis picturæ notis adubrādū
curauit. Quo gestamie piū ac virtutū suarū teste vsq̃ claritatē incrementa cōtraxit.
Istic dep̃gi videres Hor wēdilli iugulū: Fēgōis cū ictu prici diū: flagitiosū patruū
fratruelē ridiculū: adūcas stipitū formas: suspiciōē vitrici: dissilatiōē priuigni: p-
curata tentamētorū gñā: adhibitā infidijs feminā: hiātē lupū: inuētū gubernaculū
præteritū fabulū: inītū nemus: insitā cestro paleam: instructū indicijs adolescētē:
elufis comitibus rē seorsum cū virgine habitā. Cerneret itaq; adumbrari regiā: ad-
esse cū filio reginā: trucidari insidiatorē: trucidatū decoqui: cloacæ coctū infundī:
infusum subibus obici: cœno artus inferni: instratos belluis absumēdos relinq̃. Vi-
deres etiā vt Amlethus dormiētū comitū secretū dephenderit: vt obliteratis api-
cibus/alia figurarū elemēta substituerit: vt dapē fastidierit: potionēq; cōtēpserit: vt
vultū regis arguerit: vt reginā sinistri moris notauerit. Aspiceres quoq; legatorū
suspendiū: adolescentis nuptias figurari: Daniā nauigio repeti: inferias cōiuiuo ce-
lebrari: comitū loco baculos p̃contātib; ostendi: luuē pincernæ pres exeq; distri-
cto p̃ industriā ferro, digitos exulcerari: gladiū clauo p̃tūdi: cōiuiuales plauī auge-
ri: increbescere tripudia: auleam dormiētibus iniici: iniectā vncorū nexibus obfir-
nari: p̃tinacius sopitos inuolui: tectis torrem immitti: cremari cōiuiuas: depastā in
cendio regiā labefactari: Fēgonis cubiculū adiri: gladiū eripi: inutilem erepti loco
constitui: regē priuigni manu proprii mucronis acumine trucidari. Hac oīa excul-
tissimo rerū artificio militari eius scuto opifex studiosus illeuerat/res formis imita-
tus/et facta figurarū adubratiōe cōplexus. Sed et comites ipsius quo se nitidius ge-
rerēt, oblitis tm̃ auro clypeis vtebāt. Quos Britāniā rex benignissime exceptos re-
gii apparatū impēsis p̃seq̃. Qui inter epulandū/an Fēngo viueret/integrisq; fortu-
nis esset cupide percontatus, cognoscit e genero ferro p̃isse: de cuius frustra salute
perquireret. Cūq; interfectorem eius crebris percontationibus inuestigaret, eun-
dem cladis eius auctorem/ac nuntium extare didicit. Quo audito tacitum animi
stuporē contraxit: q̃ ad se p̃missam quondam Fēgonis vltionem pertinere cogno-
sceret. Ipse equidē ac Fēngo vt alter alterius vltorem ageret/mutua quōdā pactiōe
decreuerāt. Trahebat itaq; regē hinc in filiā pietas/in generū amor: inde charitas
in amicū: et p̃terea iurissurādi firmitas: ipsa quoq; mutua obtestatiōis religio: quā

Scuti pictū
ra.

Britāni re-
gis i iureiu-
rādo fligio

Saxonis Grammatici.

violare nefarium erat. Tandē cum affinitatis contemptu iuratoria prapōderauit fides: conuersusq; ad vltionē animus necessitudinē religionē anteposuit. Sed qm̄ hospitalitatis sacra violare nefas credebatur, aliena manu vltiōis ptes exequi pcepta uit, innocētiae speciē occulto facinore ppretenturus. Igitur insidias officiis textit: lae- dēdīq; curā adūbratis beniuolentiae studiis, obscurauit. Et quia cōiunx eius nuper morbo consumpta fuerat, Amlethū reparandarū nuptiarū legationē suscipere iu- bet admodū se singulari ip̄ius industria delectatū praefatus. Regnare siquidē in Sco- tia sceminā asserēbat: cuius vehemēter connubiū affectaret. Sciebat nāq; eā nō mō pudicitia cēlibē: sed etiā insolentia atrocē pprios sp̄ exosam pcos: amatoribus suis vltimū irrogasse supplicii: adeo vt ne vnus qdem e multis extaret q; pationis eius poenas capite nō lūisset. Proficiscit itaq; Amlethus q̄q; piculosa legatio imparetur/ iniuncti muneris obsequium nō detrectans: sed p̄im domesticis seruis/p̄im regis vernaculis fretus. Ingressusq; Scottiam quū haud procul reginē penatibus abesset recreandorū equorū gratia iunctum viā pratū accessit: ibiq; loci speciē delectatus quieti cōsuluit iocundiore riuī strepitu somni cupidinē prouocante, ordinatis qui stationem eminus obseruarent. Quo audito regina denos iuuenes exteriorū aduen- tum, apparatusq; specularuros emittit. Quorum vnus vegetioris ingenii/elusis vigilibus puicacius subiens clypeum Amlethi, quem capiti forte dormiturus affi- xerat tanta lenitate submouit: vt ne supiacentis quidē quietem turbaret/aut cuius- piam ex tanto agmine somnum prumperet: dominā nō modo nuntio/sed etiā rerū indicio certiorē redditurus. Delegatas quoq; ei literas loculis qbus asseruabant pa- ri calliditate subduxit. Quibus regina ad se platis clypeū curiosius contemplata ex affixis notulis totius argumēti summā elicit: etiāq; affore intellexit q; exactissimo prudentiae consilio fretus, de patruo paternae cladis poenas accepit. Literas quoq; nuptiarum suarum peritōnem cōtinentes intuita, toros oblitterauit apices: q; senū admodum connubium abhorreret: iuuenem complexus appeteret. Inscrisit autē mandatum perinde atq; a Britannia Rege sibi transmissum/et eius titulo pariter ac nomine consignatum: quo se latoris peti coniugio simularet. Quinetiam facta quae ex eius scuto cognouerat, scripto complectenda curauit: vt et clypeum litera- rum testem, et literas clypei interpretes existimares. Deinde eos quorum explora- tione vsa fuerat scutum referre/literasq; loco suo restituere iubet: eodem fallaciae genere Amlethum insequuta, quo eum in cauillandis comitibus vsū accepit. Interea Amlethus clypeum capiti fraude subductum expertus, occlusis de indu- stria oculis quietem callidius simulat: quod vero sopore amiserat/sicō recuperatu- rus. Alteram quippe fallendī vicē hoc pronius ab insidioso quarendā putauit: quo solam p̄sp̄erius egerit, nec eum opinio fefellit. Speculatorē quippe clandestino adia- tu scutum ac chartam pristino loco reponere cupientem profiliens corripit, captū q; vincloꝝ poena coercuit. Deinde excitatis comitibus Regina penates acce- dit. Cui ex foceri persona consalutata scriptum/eiusdemq; sigillo obsignatum por- rexit. Quod quū accepisset Hermuthruda plegissetq; (regina id nomen erat) ope- rā Amlethi industriaq; verbis imp̄eriorib; p̄secuta: iustas Fengonē poenas pep̄disse dicebat: ip̄m vero Amlethū rē hūana aestimatione maiorē incōphēsa p̄fiditatis in- genio molitū: q; nō solū p̄ni exitiū/m̄fniq; cōcubit; vltionē inscrutabili sen; altitu- die cōmēt; fuisset: verū etiā regnū ei; a quo crebras insidias expe; fuerat cōspicuis pbitat; opib; occupasset. Quāobrē mirari se tā eruditū ingenii virtū vno nuptiarū

Historiæ Danicæ Lib. III. Fo. XXXII.

errore labefactari potuisse: quæ quæ hūanas pene res claritate trāscēdat, in ignobilem, obscurāq; copulā plapsius videat. Quippe cōiugē eius seruis parētibus esse: q̄q̄ eos fortuna regis honoribus exornasset. In expectandis siquē cōiugiis prudētī nō format fulgorē: sed generis metiēdū. Quapropter si rite copulā appetat, plapsiam estimer: nec specie capiat: quæ quæ illecebrarū irritamentū sit, multorū candorē inaniter fucata deterfit. Esse vero quæ sibi nobilitate parē asciscere possit. Se siquē nec reb⁹ tenuē nec sanguine humilē eius amplexibus idoneā fore: utpote quæ nec regis opib⁹ vincat: nec auito splēdore p̄cellat. Quippe reginā se esse: & nisi refragaret sexus, regē existimari posse: immo quæ verius est: quēcunq; thoro suo dignata fuerit, regē existere: regnūq; se cū aplexibus dare. Ita et nuptiis sceptrū, et scepro nuptias respōdere. Nec pui beneficii esse eā p̄rios offerre amplexus: q̄ circa alios ferro repullā exeg cōsueuerat. Hortaī itaq; placēdi studiū in se trāserat/ in se votū nuptiale deflectat: genusq; formā p̄ferre discat. Hac dicēs, altrictis in eū cōplexib⁹ ruit. Ille tā comi virginis eloquio delectat⁹, in mutua p̄rūpit oscula: alternos cōplexuū nodos cōserit: sibiq; quæ virginī placitū prestat. Fit deinde cōiuiuiū: accerfunt amici: corrogant primores: nuptiā pagunt. Quibus expletis, quū nupta Britāniā reperit, valīda Scotthorū manu p̄pius subseq iussa: cuius opa aduersum varios insidiarū obiectus uteret. Redeunt Britānici regis filia: quā in matrimonio habebat, occurrit: q̄ q̄ se supducta pellicis iniuria lafam q̄reret, indignū tñ aiebat maritali gr̄æ pellicatus odiū anteferrī: neq; se adeo virū auersaturā: ut quæ ei fraudulentius intentari sciat, silentio occultare sustineat: habere em̄ se pign⁹ cōiugii filii: cuius saltē respectus cōiugalē m̄ri charitatē cōmēdare debuerat. Ipe em̄ (inqt) matris suæ pellicem oderit, ego diligā: tuos in me ignes nulla calamitas sopiet: nullus liuor extinguet: q̄n et in te sinistre excogitata detegā/ et quas dephēderim insidias pandā. Quāobrē ca uendū tibi socerū putes: q̄ ipse legationis puentū carperis: oēm̄q; eius fructū in temet, eluso m̄tētis voto, puicaci vsurpatione transtuleris. Qua voce se cōiugali, q̄ paternæ charitati p̄priorē ostendit. Hac loquēte ea adest Britāniā rex: generūq; artius q̄ affectuosius amplexatus, cōiuiuiū excipit/ liberalitatis specie fraudis propositum celaturus. Amlethus cognita fraude metum dissimulanter habuit, ducētisq; equitibus in comitatum receptis, subarmalem vestem indutus obsequitur inuitanti: maluitq; regia simulationi periculose parere, q̄ turpiter repugnare. Adeo honestatem in cunctis obseruandam putabat. Quem cōminus obequitātem rex sub ipsa bipatentiū portarū testudine adortus iaculo transegisset, ni ferrū subarmalis togę durities reppulisset. Amlethus leui recepto vulnere, eo loci se cōtulit: vbi Scotticā iuuentutē expectādī officio fungī iusserat: captiuo nouæ cōiugis speculatore ad regē remisso: q̄ se destinatas dominæ līteras loculorū custodiæ furtim exemisse restādo, crimen in Hermutrudam refunderet: ipsumq; accurato genere excusationis reatu proditionis absolueret. Quem rex auidius fugientem insequi non moratus, maiore copiarum parte priuauit: ita ut Amlethus die postero salutē prælio defensus, desperatis admodum resistendī viribus ad augendā multitudinis specie exanimā sociorum corpora / p̄tim subiectis stipitibus sulta/ p̄tim propinquis lapidib⁹ affixa: alia viuētum more equis imposta, nullo armorum detracto perinde ac præliatura feriatim in aciem, cuneumq; digesserit. Nec rarius mortuorum cornu erat, q̄ viuētium globus. Stupenda siquidem illa facies erat: quum extincti raperentur ad prælia: defuncti decernere cogentur. Quæ res auctori otiosa non

Amletho
parantur a
Britāno in
sidia.

Stratage
ma nouum

Baxonis Grammatici

Angliā sub
iugatio ter
tia a Danis

Vigletus
xxii. Rex
aut potius
tyrānus lu
tia.

Amlethi
cædes.

Vigleti
mors.
Wermūdus
rex .xxiii.
Vffo nascit

fuit quū ipā extinctorum imagines laceſſentibus ſolis radiis immenſi agminis ſpe
ciem darent. Ita enim inania illa defunctorum ſimulacra priſtinum militum nume
rum referēbāt: vt nihil ex eorum grege heſterna ſtrage diminutum putares. Quo
aſpectu territi Britannī pugnam præcurſe fuga a mortuis ſuperati: quos viuos
oppreſſerant. Quæ victoriā neſcio callidior, an ſclicior exiſtimanda ſit. Rex dum
ſegnius fugam intendit, ab imminentibus perimitur Danis. Victor Amlethus in
genti præda acta, conuulſiſq; Britannia ſpoliis, patriam cum coniugibus petit. In
terea defuncto Rorico, Vigletus regnum adeptus: Amlethi matrem omni petulā
tia genere fatigatam regis opibus vacueſcerat: filium eius fraudato Lethrarum
rege: cui dignitatū iura dandi tollendiq; ius eſſet, lutiæ regnum occupaffe conque
ſtus. Quam rem Amlethus tanta animi moderatiōe excepit: vt Vigleto ſplendi
diſſimis victoriæ ſuæ manubiis donato, calumniam beneficio rependere videretur
Quem poſtmodum exigendæ vltionis occaſione ſuſcepta, bello laceſſitum deuicit
atq; ex occulto hoſte manifeſtus euasit. Fiallerum Scania præfectum exilio adegit:
quem ad locum cui Vndenſakre nomen eſt, noſtris ignotum populis, conceſſiſſe eſt
fama. Poſt hæc quū a Vigleto Scania Sialandiaq; viribus recreato per legatos ad
bellū puocaret, mirifica aī Idūſtria duas circa ſe res: quarū alteri pbrū: alteri piculū
ineſſet, fluctuari peruidit. Sciebat q̄ppe ſibi ſi prouocationem ſequeretur imminere
vitæ piculum: ſi refugeret, inſtare militiae probrum. Præponderauit tamen in con
templatore virtutū animo ſeruandæ honeſtatis cupido, obtuditq; cladis formidā
nem impenſior laudis auiditas: ne ſolidus gloriæ fulgor meticuloſa fati declinatio
ne corrumpetur. Animaduertebat quoq; tantū pene inter ignobilem vitā et ſplendi
didam mortem diſcriminis intereſſe, quantū dignitas a contemptu diſtare cogno
ſcitur. Tanta autē Hermutrudæ charitate tenebatur: vt maiorem futuræ eius vi
duitatīs, q̄ propriæ necis ſolicitudinem animo inſitā geſtaret: omniq; ſtudio circū
ſpiceret: qualiter ei ſecundas nuptias ante belli ingreſſum cōſciſceret. Quam ob rē
Hermutruda virilem profeſſa fiduciam, ne in acie quidem ſe eum deſerturam ſpo
pondit: deteſtabilem inquiring ſceminā, quæ marito morte cōſeri formidaret. Quā
pmiſſionis nouitatem parum executā eſt. Nam quum Amlethus apud lutiā a Vi
gletto acie interemptus fuiſſet, vltro in victoris prædā, amplexūq; cōceſſit. Ita vorū
omne ſceminæ fortunæ varietas abripit: temporum mutatio diſſoluit: et mulie
bris animi fidem lubrico nixam veſtigio fortuiti rerum caſus extenuant: quæ ſicut
ad pollicendum facilis, ita ad perſoluendum ſegnīs: variis voluptatis irritamentis
aſtringitur atq; ad recentia ſemp̄ auidius expetendā veterū immemor: anhela præ
ceps cupiditate diſſultat. Hic Amlethi exitus fuit: qui ſi parē naturæ atq; fortu
næ indulgentiā expertus fuiſſet, aquaſſet fulgore ſupos: Herculeā virtutibus ope
ra tranſcendiſſet. Inſignis eius ſepultura ac nomine campus apud lutiā extat. Vi
gletum tranquillam ac diutinā regni procuratiōnē emenſum morbus cōſumpſit.
Cui filius Wermūdus ſuccedit. Hic plixis tranquillitatis oriis: ſcliciffima tempo
rum quiete decurſis diutina domeſtica pacis conſtantiā incōcuſſa rerum ſecurita
te tractabat. Idem prolis exps iuuentam exegit: ſenior vero filium Vffonē ſero for
tunæ munere ſuſcitauit: quū nullam ei ſobolem elapſa tot annorum curricula pe
periffent. Hic Vffo coætuos quoſq; corporis habitu ſupergreſſus, adeo hebetis, in
eptiq; animi principio iuuentæ exiſtimatus eſt: vt priuatis ac publicis rebus inuti
lis videretur. Siquidem ab ineunte ætate nunq; iulus aut iocī conſuetudinem præ

Historiæ Danicæ Lib. III. Fo. XXXIII.

buit: adeoque humanæ delectationis vacuus fuit: vt labiorum continentiam iugis silentio premeret & seueritatem oris a ridendi prorsus officio temperaret. Verum vt incunabula stoliditatis opinione referta habuit ita postmodum conditionis contemptum claritate mutauit. Et quantum inertiam spectaculum fuit: tantum prudentiam & fortitudinis exemplum euasit. Cuius pater forcordiam contemptus: filiam ei Slesuicensem profecti Frowini in matrimonium adsciscit. Illustrissimi viri affinitate utilissimum gerendi regni subsidium recepturo. Huic erant filii Keto & Wigo splendidissimam indolis iuene, squorum wermundus non minus quam Frowini virtute futuris filii profectibus deputabat. Ea tempestate regnabat apud Suetiam Athillus vir fama studioque conspicuus. Qui cum finitimos late bello pressisset: ne partium virtutibus fulgorem ocio, desidiisque corruptum relinqueret: complura nouarum rerum officia sedulo frequentationis studio celebranda curauit. Inter quae etiam insigni armatura succinctus quotidianam solitarii incessus consuetudinem praebuit. Tum quod in re militari, nihil crebro armorum usu praestantius nosset: tum vt huius agitatione studii claritatis incrementa contraheret. In quo non minus sibi fiducia quam laudis cupido vendicauit. Tantam quippe nullius rei violentiam existimabat, vt eius obiectu mentis suae robur quassandum timeret. Qui cum traiectus in Daniam armis Frowinum apud Slesuicum acie prouocasset: magnisque inuicem caedibus copiam funderentur: accidit ipsos agminum duces ita inter se ferro concurrere: vt rem duelli more prosequerentur, & propter publicam belli sortem priuati committentis specie decertarent. Hinc enim congressionis euentum par amborum expetebat affectus: vt virtute non partium ope, sed propria virium experientia testarentur. Quo euenit vt crebrefcentibus utriusque plagis Athillus armis superior prostrato Frowinus non priuata victoria publica iungeret, passimque diuisa Danorum agmina perfigeret. Inde Suetiam reuersus Frowini necem: non solum virtutum suarum imaginibus adscripsit: verum etiam impensiore verborum iactantia prosequi consuevit: gloriam facti vocis petulantia demolitus. Aliquando enim speciosius virtutes silentii verecundia teguntur quam sermonis petulantia publicantur. Frowini filios wermundus paternae dignitatis honoribus euehit: extincti pro patria amici liberos iusto admodum beneficio profectus. Quae res Athillo referendi in Daniam belli monitum praebuit. Rediit itaque superioris pugnae fiducia concitatus: non modo tenues, angustasque copias: verum omne virtutis Sueticae robur aduectans inde ac totius Daniae imperium rapturus. Quod Frowini filius Keto per primipilum suum Folconem nomine wermundo, tunc forte villam lalungam tenentem nuntiandum curauit. Qui regem cum amicis epulantem reperiens mandatum adhortatione profectus, adesse belli facultatem diutule postulata, & vltro se wermundi votis ingerere dixit. cum & prompta vincendi praestetur occasio, & maturus triumphus titulus optionis eius arbitrio tribuatur. Magnam itaque & inopinam felicitatis dulcedinem esse quam ei longis affectatam suspensibus praesentis euentus auspicia largiantur. Venisse si quidem Athillum innumeris Sueonum copiis succinctum perinde ac victoriae certitudine indubitata animi presumptione complexum. Cumque praestaturum hostem fatum fugae anteferre dubium non sit: felicem recentis vulneris vltionem oblata belli facultate praestari. Quae wermundus placare, ac fortiter legationis partes executum testatus: paulisper epulis refici iubet, quod itinera ieiunium officere soleant. Qui cum nequaquam sibi capiendi cibi ocio suppeteret dixisset: potione sitim lenire deposcit. Quo praestato poculum quoque nam aureum erat adseruare iubetur/ affirmante wermundo comedendi calore defessis comodius craterem quam palma lympham

Athillus
Sueticus;

Frowini
cades.

Keto;

wermundi
liberalitas.

Baxonis Grammatici.

excipi: meliusq; bibendivsum ciphí q̄ manus subsidio celebrari. Quo tam beniuolís
verbis muneris magnitudinem prosequente, delectatus utroq; iuuenis se prius
ad perceptę porionis mensuram proprii cruoris haustu vsurum q̄ regis conspectu-
bus terga admorum promittit. Tam fortem eius promissionem Wermundus
mercedis nomine veneratus aliq̄to plus voluptatis ex dato beneficio q̄ miles ex ac-
cepto percepit. Nec animosius locutú eum q̄ preliatum expertus est. Cómisso náq;
bello contigit vt inter varios turmarú p̄cursus cōcurrentibus Folcone & Athisso
manúq; diuile conserentibus Sueonum exercitus ducis sui euentum secutus fugā
ingrederetur. Athissus quoq; saurius ad naues ex acie conuolaret. Cūq; folco vul-
neribus ac labore hebetatus sed & astu & labore pariter sitiq; perfusus fugam in se
qui destitisset hostilem: recreandi corporis gratia pprium casside cruorem excepit
hauriendūq; ori prauit. Quo facto receptum a rege cruorem speciosissime pensa-
uit. Quod videns forte Wermundus impensus eum peractę promissionis laudauit
Cui folco speriosa vota ad debitum finem perducenda respondit. Qua voce non mi-
nore facti sui cōmédationem q̄ Wermundus exhibuit. Cūq; victores vt post plū
fit depositis armis ac quiescentes variis inuicem sermonibus vterētur: Slesuicē sū
presectus Keto magna sibi admiratiōis esse p̄dicauit qualiter Athissus crebris
obstantibus causis elapsionis copiam impetrauerit p̄sertim cū is ante omnes bela-
la gesserit primus: fuga vero postremus inceperit. Nec alius quispiam ex hostibus
fuerit cuius tantis danorum studiis affectaretur occasus. Ad hac Wermundus nos-
se eum oportere aiebat omnē bellorum aciem quadrifaria dímicanū varietate dí-
stingui. Esse enim primí generis bellatores qui fortitudinem modestia temperātes:
rebelles acius cādant: fugientibus instare erubescant. Hos siquidem quos diutur-
na armorum experientia certiore virtutis testimonio prosequatur, quicq; gloriā
suam non in victorum fuga sed vincendorum expugnatione constituent. Esse p̄-
liantiū & aliud genus qui corporis animiq; viribus freti sed nulla miseratiōis par-
te p̄diti in hostium tam terga q̄ p̄cutora cōmuni cadis atrocitate desauiant. Ta-
les quippe esse qui iuuenilis animi calore prouecti Tyrocini rudimenta bellorum
auspiciis ornare contendant: quosq; tā ætatis q̄ laudis ardor inflāmet: inq; fas & ne-
fas pari nisus securitate p̄cipitet. Esse etiam tertios quib⁹ inter metum pudorēq;
anxiis progressum terror adimat: recursum ruboris obstaculū tollat: qui sanguine
clari/inanīq; tantū proceritate conspicui aciem numero non viribus densent: hostē
vmbra potius q̄ armis seriant: & in bellatorum grege solo corporum spectaculo cē-
seantur. Hos magnarum opum dominos fore genere q̄ animo p̄stātiores quos lu-
cis auiditas rerum dominio contracta plus ignauia q̄ nobilitatis viribus indulge-
re compellat. Esse item & alios qui speciem non rem in bellum perferant: seq; extre-
mis sociorum agminibus inserentes primí fugā postremi plūm gerant. In quibus
imbecillitatis habitū certi pauoris indicium detegat cum semper q̄sitis de industria
subterfugiis pugnantium terga timidioris p̄gressus pigrítia subsequantur. His
ergo de causis regem fuga seruatum existimari debere cū a primí ordinis militibus
nulla persecutionis instantia fugiēs p̄meretur: qui non victos arcere: sed victoriā
cōseruare curæ habeāt: perindeq; cuneos densent vt Trophæi nouitas cōpetentib⁹
nixa p̄sidis perfectā successū copiā adsequatur. Secundí vero generis pugnatores
quibus obiecta q̄q; perimere studiū sit non animi sed opportunitatis inopia Athissū
intactum liquisse: q̄ eos non tam lædendí ausus q̄ facultas defecerit. Sed & tertii

Folconis fa-
cinus,

Quattuor
genera bel-
latorum,
Primū,
Secundum,

Tertium,

Quartum,

Historiæ Danicæ. Lib. III. Fo. XXXIII.

ordinis viros qui ipsum pugne tempus trepido vagationis genere deducetes successus etiam sociæ partis impediunt quæ ledendi regis locum habuerunt: arreptandi tamen audacia caruisse. His modis wermundus stupidam Ketonis admirationem absoluens veras seruati regis causas assertionem suam editas memorabat. Post hæc Athilus Suetiam refugus petiit Frovini cædem petulantius iactans, ac facinoris huius memoriam verbofo laudum suarum relatu incessanter ostentans: non quod receptæ cladis ruborem æquo animo ferret: sed ut recētis fugæ vulnus antiquæ victoriæ titulis recrearet. Cui rei Keto et Wigo (ut par erat) indignatione permoti in paternæ vltionis vota coniurant. Quam se parum bello exequi posse credentes sumptu lenioris armaturæ paratu Suetiam solitarii petunt, ingressique nemus, in quo regem absque comite versari solitum fama cognouerunt: relata latebris mandat: inde cum Athillo profugorum nomine diuicule couersati cum ab eo quam patriam haberent interrogarentur: Slesuicenses se esse, patriamque cædis causam liquisse testantur. Quod rex eos non de parrandi facinoris voto, sed de parrati noxa astruxisse credebat. Ea quippe fraude percussatis studium eludere cupiebant, ut relationis certitudo cassum querenti pareret intellectum & responsionis veritas tacitis adumbrata figmentis opinionem incuteret falsitatis. Plurimum quippe deformitatis olim ab illustribus viris in mendacio reponebatur. Tum Athilus scire sibi libitum dixit: quis Danorum opinione Frovini interfector credatur. Ad hæc Keto dubitari inquit, cui tanti facinoris claritatem arrogari conueniat. Presertim cum eum publica aucto-ritas acie extinctam perhibeat. Respondit Athilus frustra aliis Frovini necem adscribi quam ipse duxerat alterna manus consertione peregerit. Mox an vlla Frovino soboles supersset perquirat. Ketone deinde duos eius filios extare dicente: etatis eorum ac statura habitumque libenter se cognoscere dixit. Refert Keto hos sibi corpore prope modum æquales esse, ætate pares, proceritate similes. Tunc Athilus si mens inquit illis, ac virtus paternæ consisteret acerba mihi tempestas ingrueret. Interrogante deinde eo an crebram paternæ necis mentionem haberent: Keto quod remedio temperari non possit superuacue verbis replicari subiunxit. Nihil potuisse restitutum inexpressibile malum assiduus iterare molestis. Quo dicto documentum dedit vltionem minus percurrere non oportere. Cumque regem acuedi roboris gratia quotidie solitariae digressionis officio vrentem videret: receptis armis cum fratre priuim eius consecratur incessum. Quibus Athilus visis harenam pressit quod imminentes vitare deforme existimaret. Illis deinde se perceptum ab eo Frovini poenas sumptuos dicentibus presertim cum plurimo iactantia factu se solum necis eius fa-teatur auctorem. Cauendum eis (inquit) ne dum vltionis effectum appetant: infirmas & inopes virium manus stulta secum audacia conserant, dumque alienum affectent exitum proprium experiantur occasum, optima idolis habitumque propterea laudis cupidine consumpturi. Quamobrem parcant iuuetæ, parcant & indoli, nec temere votum eis incesserit pereundi. Itaque paternæ cladis iniuriam pecunia a se rependi permittant: ingentisque gloriæ loco habeant quod rantum principem multæ nomine coercuisse & veluti quodam terroris impio concussisse credatur. Hæc vero se non timore percitum, sed adolescentiæ eorum miseratione mortum docere. A quo Keto frustra tempus tæra verborum ambage deduci profatus: quod tamen iusta vltionis affectum pecuniæ promissione labefactare conetur: progredi illum iubet: & siquid sibi virium sit: solitario secum experiri congressu. Nam & se remoto fratris adminiculo propriis acturum viribus ne manu impari pugna conseri videretur infamis. Duos siquidem cum vno decernere ut iniunctum, ita etiam probrosum apud veteres credebat. Sed neque victoria hoc pugne genere parta laudabilior habita quam potius dedecori quam gloriæ iu-

Facti pal-
liario.

Mendacii
decretatio.

Saxonis Grammatici

ea videretur. Quippe vnū a duobus opprimi vt nulli⁹ negotiū, ita maximi ruboris loco ducebatur. Tanta aſit Athiſſū fidutiā ceperat: vt ambos ad ſe pariter inceſſendū hortaretur: pſatus ſe tutioris pugne poteſtatē facturū, qbus pugnadi votū detrahere nequeat. Quā indulgētiā keto ita auerſatus ē vt prius ſe fato q̄ ea vſurū teſtaretur oblatā certaminis conditionē vitio ſibi vertendā exiſtimans. Quē Athiſſus manū ſecum cupidius conſerentē modoſto pugnae genere excipere cupiens clypeū eius dūtaxat adacto leui⁹ mucrone cōuerberat animoſior ſalutiſ ſuā q̄ efficacior deſenſor. Quo diuſule geſto monet vti fratrē cepti conſortē adſciſcat: nec alienae manus opē expoſcere erubeſcat cū ſolitariā ſui conatus experiētiā ſine effectu eſſe videat. Abnuenti parcendū negat: minasq; opere proſecutus ſummis eum viribus tentat. A quo tā valido ferri ictu except⁹ eſt: vt ipſum diſſiſſa caſſide capiti illabi cogereſ. Quo vulnere irritatus nā multus e vertice cruor profundebatur: ketonē crebris ac vegetis ictibus petitiū genibus humū petere coegit. Qd̄ Wigo intueri nō paſſus propior priuatē charitati q̄ publicae cōſuetudini ruborē pietati cedere coegit: inuaſoq; Athiſſo fraternē imbecillitatis pſector q̄ ſpectator eſſe maluit. Quo facto plus obprobriū q̄ laudis contraxit: q̄ in iuuādo fratre ſtatutas duelli leges ſoluiffet, eidēq; vtilius q̄ honeſtius opem tuliffē videretur. Si quidem ex altera lance dedecoris, Ex altera pietatis partibus indulſit. Itaq; promptius q̄ ſpecioſius Athiſſi cædes ab ipſis peracta noſcebatur. Quae ne vulgo clam eſſet corpus eius abſciſſo capite equo impenſum extra nemus ferētes propinquoſis pagi incolis tradunt. Frovini filios paternae necis vltionem ab Athiſſo Suconū rege exegiffē reſtantes. Talem praſe ſe vltoriam ferentes primis a Wermundo honoribus excipiūtur vtiliſſimū ab eis opus editum iudicante, ſublatisq; emuli gloriam q̄ admiſſi obprobrii ſamā cupidius intuentē: nec tyranni necem vllis ignominiae partibus affine cenſente. In proverbium apud exteros ductum: q̄ priſcum dimicandi ius regius labefactaſſet interitus. Cūq; Wermundus atatis vitio oculis orbaretur: Saxoniae rex Daniā duce vacuum ratus: eiq; per legatos mandat regnum quod praeter atatis debitum teneat ſibi percurandum committat: ne nimis longa imperii auiditate patriam legibus, armisq; deſiciat. Qualiter enim regem cenſeri poſſe: cui ſeneſtus animū, cæcitas oculum pari caliginis horrore fuſcauerit! Qd̄ ſi abnuat filiumq; habeat: qui cum ſuo ex prouocatione conſigere audeat: victorem regno potiri permittat. Si neutrum probet: armis ſecum non monitis agendum cognoſcat: vt tandem inuitus praſbeat quod vltrotroneus exhibere contemnat. Ad hanc Wermundus altioribus ſuſpiriis fractus impudentius ſe atatis exprobratione lacerari reſpondit: quem non ideo huc infelicitatis ſeneſtus prouerit: q̄ pugnae parcus timidius iuuentam exegerit. Nec aptius ſibi cæcitatē vitium obiectari: q̄ plerunq; talem atatis habitum talis iactura conſequi ſoleat: potiusq; condolendum calamitati q̄ inſultandum videatur. Iuſtius autem Saxoniae regi impatientiae notam afferri poſſe: quem potius ſenis fatum operiri q̄ imperium poſcere decuiſſet: q̄ aliquanto praſter deſuncto ſuccedere, q̄ viuuum ſpoliare. Se tamen ne tanq̄ delirus priſcae libertatis titulos externo videatur mancipare dominio: propria manu prouocationi pariturum. Ad hanc legati ſcire ſe inquit regem ſuum conſerendae cum caeco manus ludibrium perhorreſ: q̄ tam ridiculū decernēdi genus rubori q̄ honeſtati propinquoſi⁹ habeatur. Aptius vero per vtriuſq; pignus & ſanguinem amborum negotio conſuli. Ad hanc obſtupefaſtis animo, Danis ſubitaq; reſponſi ignorantia percuffis Viſſo qui forte cū cæteris

Athiſſi
cædes.

Viſſonis
indoles.

Historiæ Danicæ. Lib. IIII. Fo. XXXV

aderat responsionis a patre licentiâ flagitabat: subitoq; velut ex muto vocalis euasit. Ex muto fit
 Cui; Wer mûdus quisnâ talē a se loquēdi copiâ postularet ingreret: ministriq; eū ab vocalis.
 Vffone rogari dixissent, satis eē phibuit vt infelicitatis suæ vulneribus alienorū fa-
 stus illuderet, ne etiā a domesticis simili insultationis perulātia vexaretur. Sed sarel
 litibus Vffonē hūc esse pertinaci affirmatione testātibus liberū ei fit, ingr, quisquis
 est cogitata pfari. Tū Vffo frustra ab eorū rege regnū appeti, ingr, qd̄ tā pprii re-
 ctoris officio q̄ fortissimorū procerū armis, industriaq; niteretur. Præterea nec re-
 gi filiū, nec regno successorē deesse: sciātq; se nō solū regis eorū filiū: sed etiā quēcū-
 q; ex gēris suæ fortissimis secū adsciuerit, simul pugna aggredi cōstituisse. Quo au-
 dīto legatī risere vanā dicti animositatem existimātes. Nec mora, cōdicitur pugna:
 locus eidēq; stata tēporis meta p̄figitur. Tantū autē stuporis Vffo loquēdi ac puo-
 cādi nouitate p̄sentibus iniecit: vt utrū vocī eius an fidutiæ plus admirationis tri-
 butū sit, incertū extiterit. Abcūtib; autē legatīs Wer mûdus respōsionis auctore lau-
 dato q; virtutis fidutiā, nō in vnus: sed duorū puocatione statuerit potius se ei q; a
 cūq; sit q̄ sup̄ hosti regno cessurū phibuit. Vniuersis autē filiū eius esse testātibus
 qui legatorū fastū fidutiæ sublimitate cōtēpserit: p̄pūs eū accedere iubet qd̄ oculis
 nequeat manibus exprurus. Corpore deinde eius curiosius contrectato cū ex artūū
 grāditate lineamētūq; filiū esse cognosset: fidē assertoribus habere cœpit, p̄conta-
 rig; eū cur suauissimū vocis habitū summo dissimulationis studio tegēdū curaue-
 rit, tanq; atatis spatio sine voce, & cūctis loquēdi cōmerciis degere iustinerit vt
 se linguæ p̄fus officio defectū, natiueq; taciturnitatis vitio oblitū credi pmitteret.
 Qui respōdit se paterna hactenus defensione cōtentū nō prius vocis officio op; ha-
 buisse q̄ domestica prudētiā externa loquacitate p̄ssam aia dueretur. Rogatus item
 ab eo cur duos q̄ vnū puocare maluit. Hūc iccirco dimicationis modū a se exopta-
 tū respōdit: vt Athillī regis opp̄ssio, que q; a duobus gesta fuerat Danis opprobriū
 extabat vni; facinore pensaret. Nouiq; virtutis specimē prisca ruboris monumēta
 cōuelleret. Ita antiquæ criminē infamiæ, recētis famæ litura resp̄gendū dicebat. Quē
 Wer mûdus iustā omnīū astimationē fecisse testat; armorū vsūm q; eis parū assue-
 uisset p̄discere iubet. Quibus Vffo oblatīs magnitudine pectoris angustos loricarū
 nexus explicuit: nec erat vllā repire q̄ eū iusto capacitatis spatio cōtineret. Maiore
 siquidē corpore erat q̄ vt alienis armis vti posset. Ad vltimū cū paternā quoq; lori-
 cā violēta corporis astrictione dissolueret: Wer mundus eā a lauo latera dissecari, si
 bulaq; sarciri p̄cepit: partē q̄ clypei p̄sidio muniat ferro patere parū existimās. Sed
 et gladiū quo tuto vti possit sūma ab eo cura cōcissi iussit. Oblatīs cōplurib; Vffo
 manu capulū stringēs: frustatim singulos agitādo cōminuit: nec erat q̄q; ex eis tāti
 rīgoris gladius, que nō ad primā cōcussionis motū crebra p̄tū fractione dissolue-
 ret. Erat autē regī inusitati acuminis gladi; Skrep dictus: q̄ q̄libet obstaculī genus
 vno ferētis icū mediū penetrādo diffīnderet: nec adeo q̄q; p̄durū foret: vt adactā
 eius acie remorari potuisset. Quē ne posteris fruēdū relinq̄ret p̄ sūmā alienę cōmo-
 ditatis inuidiā in p̄funda defodera: vtilitatē ferri q; filiū; icremētis diffīderet: care-
 ris negatur. Interrogatus autē an dignum Vffonis robore ferrū haberet: habere
 se dixit. Q; si pridē a se terē traditū recognito loco; habitu repire potuisset, aptū
 corporis eius virib; exhiberet. In campū deinde p̄duci se iubēs cū interrogatis per
 omnia comitib; defossionis locū acceptis signorū iudiciis comp̄isset: extractū cauo
 gladiū filio porrigit. Quē Vffo nimia vetustate fragilē exelumq; cōspiciēs: ferien-

Vffonis ro-
bur,

Gladius
Skrep.

Saxonis Grammatici

di diffidentia percontatur an hunc quoque priorum exemplo probare debeat prius habitum eius quod rem ferro geri oporteat explorandum testatus. Refert Wermundus si presens ferrum ab ipso venturum collideret non superesse quod viri eius habitum responderet. Abstinentum itaque facto cuius in dubio exitus maneat. Igitur ex pacto pugnae locus expetitur. Hinc fluuius Eidorus ita aquarum ambitu vallat: ut earum interstitio repugnante nauigium duntaxat aditus pateat. Quae Vffone sine comite petente Saxoniarum regis filium insignis viribus athleta consequitur crebris utrinque turbis alternos reparum anfractus spectandi auiditate complentibus. Cunctis igitur huic spectaculo oculos inferentibus Wermundus in extrema pontis parte se collocat: si filium vincit contigisset flumine periturus. Maluit enim sanguinis sui ruinam comitari quam patriam interitum plenis doloris sensibus intueri. Verum Vffo geminis iuuenum congressibus laessitus gladii diffidentia amborum ictus vmbone vitabat: patientius experiri constituens, quem e duobus artetius cauere debuisset, ut hinc saltim vno ferri impulsu contingeret. Quae Wermundus imbecillitatis vitio, tantam recipiendorum ictuum patientiam sustinere existimans: paulatim in occidua pontis ora mortis cupiditate se protrahit si de filio actum foret fatum precipitio periturus. Tanta sanguinis charitate flagrante senem fortuna prorexit. Vffo siquidem filium regis ad secum auidius decernendum hortatus claritate generis ab ipso conspicuo fortitudinis opere aequari iubet ne rege ortum plebeius comes virtute sustinere videatur. Athletam deinde exploranda eius fortitudinis gratia ne domini sui terga timidius subsequeretur, admonitum: fiduciam a regis filio in se repositam egregiis dimicationis operibus pensare precepit. Cuius delectu vnica pugnae comes adscitus fuerit, Obtemperantem illum propiusque congregari rubore compulsum primo ferri ictu medium dissecat. Quo sono recreatus Wermundus filium ferrum audire se dixit: rogatque cui potissimum parti ictum inflixerit. referentibus deinde ministris eum non vnam corporis partem, sed totam hominis transegisse compagem: abstractum precipitio corpus ponti restituit eodem studio lucem expectans quo fatum optauerat. Tum Vffo reliquum hostem prioris exemplo consumere cupiens regis filium ad ultionem interfecti pro se satellitis manibus parationis loco eroganda impensioribus verbis sollicitat. Quem propius accedere sua adhortatione coactum insidendi ictus loco curiosius denotato, gladioque tenuem eius laminam suis imparibus formidaret in aciem alteram verso penetrabili corporis sectione transtiberat. Quo audiato Wermundus Scrup gladii sonum secundo suis auribus incessisse perhibuit. Affirmantibus deinde arbitris utrumque hostem ab eius filio consumptum: nimierate gaudium vultum fletu soluit: ita genas quas dolor madidare non poterat latitia rigauit. Saxonibus igitur pudore mactis, pugilumque funus summa cum ruboris acerbitate ducentibus: Vffonem Dani iocundis excepere tripudiis, Quieuit tum Athlanae caedis infamia, Saxonumque obprobriis expirauit. Ita Saxoniarum regnum ad Danos translatum.

Saxones a
Danis victi
ia quarto.
Vffo Olaf
u? mansuet?
rex. xliiii.
Inopia scri-
ptorum in
Dania.

Post patrem Vffo regendum suscepit utriusque imperii procurator effectus qui ne vnum quidem rite moderaturus credebatur. Hic a compluribus Olafus est dictus atque ob animi moderationem mansueti cognomine donatus. Cuius sequentes actus vetustatis vitio solentem sefellere notitia. Sed credi potest gloriosos eorum processus extitisse quorum tam plena laudis principia fuerint. Tam breui factorum eius prosecutioe animaduerto quot illustrium generis nostrae virorum splendoris scriptorum poenuria laudis memoriarumque subtraxerit. Quae si patriam hanc fortuna latino quondam sermone donasset innumera Danicorum operum volumina tenerentur.

Historiæ Danicæ. Lib. III. Fo. XXXVI.



Wfoni Dan filius succedit: Qui cum transfusus in externos præliis Dan secūd⁹,
 trophæorum frequentia rerum dominium propagasset / partū glo-
 ria fulgorem tetro superbia squalore fuscavit: ita a clarissimi pa-
 rentis honestate degenerans: vt cum ille cæteris moderatione præ-
 stiterit: hic cæteros fastuosa tumidus elatione contempserit. Sed
 & paterna bona vel quæ ipse exterarū gentium manubiis pepere-
 rat: flagitiis disciebat. Opes q̄ regio splendori seruire debuerāt: voracib⁹ sumptuum
 impensis tribuēs. Sic interdū a maioribus suis similia portentis pignora deciscunt.



Dost hunc regnat Hugletus qui Hōmothum & Hōgriniū. Suetiæ tyran- Hugletus
 nos maritimo fertur oppressisse conflictu. rex.xxvi.



Vi Frotho succedit cognomento vegetus: qui ipsam cognomi- Frotho star
 nis spem corporis animiq̄ firmitate testatus denis Noruagiæ du- ke rex
 cebus bello consumptis insulam q̄ ex eo postmodum nomen obri- xxvii.
 nuit ipsum postremo regē inuasurus accessit. Frogerus hic erat
 gemina admodum sorte conspicuus: q̄ non minus armis q̄ opib⁹
 illustri regiam ditonem Athletico decoraret officio: tantumq̄
 gymnics palmis q̄tū dignitatis ornamentis polleret. Hic vt qdā

ferunt Othino patre natus a diis immortalibus beneficium prestare rogatis mune- Othini fili⁹
 ris loco obtinuit / non ab alio vinci q̄ qui certaminis tēpore subiectum pedibus eius Frogerus,
 puluere manu cōuellere potuisset. Quem Frotho tanta a superis firmitate donatū
 comperiens duelli postulatione sollicitat deorum indulgentiam fallacia tēaturus.
 Primū igitur imperitiæ simulatione diuinationis ab ipso documentum efflagitat
 cuius eum vsu experientiaq̄ callere sciat. Ille hostem professioni suæ non solum cea-
 dere sed etiam supplicare gauisus: sapere eum asseruit senili industriæ iuuenile ani-
 mum subiiciendo: q̄ ei facies cicatricibus vacua / fronsq̄ nullis armorum vestigiis
 exarata tenuem huius rei notitiam extare testetur. Ita ediuerso bina quadratæ for-
 mæ spacia cubitalibus figurata lateribus humi denorat a locorum vsu documenti
 initium edicitur. Quibus descriptis assignatam vterq̄ sibi partem complectitur.
 Tum Frogerum Frotho arma secum ac locum permutare iubet. Nec difficilis ad Frothonis
 missio fuit. Frogerum siquidem hostilium nitore concitabat armorum. q̄ Frotho & Frogeri
 præditum auro capulum loricaq̄ pari specie radiantē: sed & cassidem in eundeni certamen.
 modum eximio comptam fulgore gestaret. Igitur Frotho loco quo Frogerus exce-
 ferat puluere correpto omen sibi victoriæ datū existimauit. Nec augurio elusus cō-
 tinuo Frogerū occidit tam paruulo vaframento maximā fortitudinis gloriam as-
 secutus. Quippe quod nullius ante viribus licuit: astutia præstitit.



Dost hunc Dan regnū capessit. Qui cum duodecimū atatis annū Dan.iii.rex
 ageret legationū petulātia fatigatur Saxonibus bellū aut tributū xxviii.
 afferre iussus. Sed rubor pugnæ pēsoni anteposuit potius ad stre-
 nue moriendū, q̄ timide viuendū impellens. Itaq̄ plura pugnandi
 sorte Danorū iuuētus Albyā fluuiū tāta nauigiorū frequentia cō-
 pleuit vt facile eius transitum perinde, ac continuo ponte iuncta
 puppium tabulata præstarent. Quo euenit vt Saxonix rex eadem quam a Danis
 exigebat conditione adigeretur.

Saxonis Grammatici.

Fridleuus
rex, xxxix.

Rusilā sup̄
rauit,



Tunica
ferrea,

Stratage
ma,

Est Dan Fridleuus cognomento celer imperium sumit. Quo regnante Huyr willus Holandiæ princeps icto cum Danis foedere Noruagiam incessabat. Cuius operibus haud parua claritatis accessio fuit. q̄ Rusilam virginem militari voto res bellicas emulata tam armis oppressit: virilemque gloriam ex muliebri hoste corripuit. Sed & quinque ei⁹ cōplices: Broddonem, Bildum, Bugonem, Fāningum, & Gunholmū, quorū pater Fyn extitit, ob res ab ipsis præclare editas in societatem adsciuit. Quorum collegio fretus foedus quod cum Danis contraxerat ferro disiecit. Cuius irruptio hoc nociuor quo fallacior fuit. Neque enim Dani tam repente eum ex amico hostem euasurum credebant. Adeo facilis quorundam ex gratia ad odium transitus existere consueuit. Crediderim nostri temporis mores huius viri auspiciis inchoatos qui mentiri ac fallere inter vitia, sordescque non ducimus. Quem Fridleuus australes Syalandiæ partes adortum in portu: qui postmodum eius est nomine vocitatus prælio tentat. In quo ob gloriæ æmulationem tanta militum fortitudine concursus est/ vt perpaucis periculis fuga vitantibus ambæ penitus acies consumerentur: nec in partem victoria concessit vbi par vtroque vulnus implicuit. Adeo omnibus maior gloriæ quam vitæ cupiditas fuit. Igitur q̄ ex Huyr willi agmine superfuerat seruandæ societatis gratia noctu classis suæ reliquias mutuis nexibus obligandas curabant. Eadem nocte Bildus & Broddo recessis, quibus rates cohæserunt funiculis: tacite sua a cæterorum complexu nauigia submouere fratrum desertione formidini consulentes, magisque timoris quam sanguineæ pietatis ductibus obtemperantes. Luce reddita Fridleuus Huyr willum/ Gunholmum, Bugonem & Fāningum ex tanta sociorum clade relictos comperiens vnus cum omnibus decernere statuit, ne laceræ copiarum reliquiarum denuo discrimen subire cogerentur. Cui præter insitam animo fortitudinem etiam contemptrix ferri tunica fiduciam ministrabat, hac in publicis priuatisque conflictibus tam seruatore salutis cultu vtebatur: nec rem fortius quam prosperius executus, felicem pugnam euertum habuit. Equidem Huyr willus, Bugone, & Fāningo oppressis Gunholmum hostile ferrum carminibus obtudere solitum crebro capuli ictu exanimauit. Dum autem mucroni manum cupidius inserit elisa neruorum officia reductos in palmam digitos perpetuo curuitatis vinculo perstrinxerunt. Idem cum Duffynū Hyberniæ oppidum obsideret: murorumque firmitate expugnationis facultatem negari conspiceret: Hadingiani acuminis ingenium æmulatus: hirundinum alis: inclusum fungis ignem affigi præcepit. Quibus propria nidificatione receptis: subito flammis tecta luxerunt. Quas oppidanis restinguere concurrentibus, maioremque sopiendi ignis quam cauendi hostis curam præstantibus Duffyno potitur. Post hæc apud Britanniam amissis bello militibus: cum difficilem ad littus reditum habiturus videretur: interfectorum cadaueribus erectis, & in acie collocatis ita pristinum multitudinis habitum representabat: vt nil ex eius specie tanto vulnere detractum videretur. Quo facto hosti non solum conferendæ manus fiduciam abstulit, sed etiam carpendæ fugæ cupidinem incussit.

Explicitus est Liber Quartus.

Historiæ Danicæ. Lib. V. Fo. XXXVII.

Incipit Liber Quintus.



Esuncto Fridleuo filius Frotho septē annos natus concordā Danorū arbitrio subrogat. Eisdem concione praxhabita, infantiam regis a tutoribus excipiendā duxerūt: ne ob principis puerilitatē rerum excideret summa. Tantū siquidē ab vniuersis Fridleui memorię ac nomini tributum: vt tam tenero eius sanguini regnū daref. Habito ergo delecto; Westmarus et Colo fratres in educatiōis regię ministeriū arcessunt. Isulfo quoq; et Aggoni octoq; aliis illustribus viris non modo regis tutela credita: verū etiā gerendi sub ipso regni potestas indulta. Abunde eis vires/animiq; suppetebant: crebra non corporis tm̄, sed etiam ingenii dote pollentibus. Ita Danorū Rēp. expectato regis robore vicaria tutabatur officia. Vxor Colonis erat Gōt wara: quę eximia procacitate facundia: quātūlibet disertos ac loquaces eneruare solebat. Altercando quippe efficac erat/et in omni disceptationū genere copiosa. Pugnabat siquidē verbis nō modo quæstionibus fręta: verum etiā puicibus armata responsis. Imbellem nemo sceminā debellare poterat a lingua spicula mutuante. Quosdā verboritatis petulantia refellebat: alios veluti quibusdam cauillationum nexibus implicatos fallaciā laqueis strangulabat. Adeo vegetū mulieri ingenium fuit. Ceterū condere pacta/aut rescindere præpotens erat: vtriusq; horum efficacā oris aculeo gestans: quippe disicere fœdera ac sociare callebat. Ita ad vtrūlibet anceps linguę cōmerciū fuit. Duodecim Westmaro filii erant: ex quorū numero tribus cōmune Grep nomen incessit: hos simul conceptos idem partē absoluit/ortus æqualitatē vocabuli societate testantes. His summa castibus aut ferro dimicandi peritiā extitit. Hoddoni quoq; Frotho maritimæ tyrannidis detulerat potestatē: hic regē pximo necessitudinis ordine cōtingebat: Colo terna filioꝝ sorte gaudebat. Eo tempore quidam Frothonis fratre genitus p tuenda patriarebat rei nauticę summam. Soror regis Gunwara erat: cui ob eximiam formę pulchritudinē Speciosę cognomē extabat. Filii Westmari Colonisq; quū et atate impuberes et animis acres essent, fiducia in temeritatem versa, ad obscenos ac degenes ritus inquinatā flagitiis indolem cōtulerūt. Adeo em̄ insolenter indomiteq; gesserunt: vt cōstupratis aliorū nuptis ac filiabus, pscrisse pudicitiam atq; in pstitulum relegasse viderent. Corruptis quoq; matronarū fulcris, ne thoris quidem virginalibus abstinebant. Suus nullum thalamus securitate donabat: nec quisq; ferre patrię locus luxurię eorū vestigiis vacuus erat. Mariti metu, coniuges corporū suorū ludibrio vexabant. Iniuriis obtemperatum est. Cessit copularum respectus: violensq; amplexuū vsus extabat. Publicata est venus, coniugioꝝ reuerentia perēte. Raptim luxuria petebatur. In causa ortum erat: q; expertia agitationis corpora amica vitiiis quiere diffuerent. Tandē Grep hoc noīe picipantiū maximus vt diffusum libidinis motū certa specie sisteret, errabundę veneris portum in germanę regis amore petere ausus extitit. Nec apte quidē. nā sicut vagabundā atq; erroneā

Frotho .iij.
rex.xl.

Gōt wara
garrula et
procax.

Tres Grep
lubrici,

Gunwara
pulchra.

Baronis Grammatici

voluptatem verecundiæ franis coerceri oportuit: ita a populari prolem regiam concupisci temerarium fuit. Illa proci perulantiam pertimescens: quo turior ab iniuria foret, septum vallo conclaue petiuit. Adhibiti sunt ei triginta vernaculi: qui iugem corporis eius custodiam excubando præstarent. Igitur contubernales Frothonis circa indumentorum usum feminea admodum ope defecti: quum non haberent vnde noua assuere / aut lacera reficere possent, Regem celebrandi coniugii monitis adhortantur. Ille primum excusationis verba ab ætatis teneritudine mutuatus: ad postremum perseverantiori suorum rogatu cessit. Quo curiosus a monitoribus habilem connubio suo foeminam perquirere, præcipue regis Hunnorû filia collaudat. Ad hæc Frotho repugnandi rone prinacius quæsit / a patre didicisse se refert, non expedire regibus e longinquo copulam peti / nec venerem nisi a finitimis posci. Quod audiens Göt Wara, callide regem amicis reluctari cognouit. Cuius ut vacillantem firmaret animi / fiduciaque pusillæ metis erigeret, Iunioribus, inquit, nuptiæ cõperit / senes sepulchrû manet. Adolescentiæ gressus votis fortunaque perficiunt inops ad bustum senectæ deurgit. Spes iuuentam cõsequitur / seni expes inclinatur occidit. Adolefcit fors puberum / nunquam infectum omiffura quod coepit. Ob cuius dicti ueneratione postulacionis officium suscipere rogata, refragandi ratione senium præuentione componitur: nec se tam ardui mandati gerulam ob infirmum ætatis habitum fore posse testatur. Rex pretio opus agnosces, aureo torque plato, legatiõis pmiu pollicetur. Habebat namque torques nexilia bullarum cõlamina / interstitaque regum simulacra: quæ ad interioris filii ductum nunc cõtrahi / nunc dirimi possent / ornamenti luxu potius, quam usui præparatum. Westmarum quoque et Colonem cum eorum filiis in idem legationis opus accersiri placuit: quod eorum solertia Frotho repullæ rubore carituram putaret. Si simul cum Göt Wara pfecti, prius triquano ab Hunnorû rege cõuiuio excepti sunt, quod legationis suæ cõsultum exprimeretur: is enim antiquitus recipiendorum hospitum usus extabat. Extracto in triduum epulo, uirgo regia pleno comitatus alloquio legatis blanditura progreditur: nec parum cõuiuialibus hospitum gaudiis pientia eius iocunditas attulit. Cui Westmarus crebrefcibus poculis ppositi sericæ iocosa admodum assertionem derexit / puella mentem familiari colloquio nis gratie tentaturus. Itaque quo minus sibi repullam cõcisceret, cõpositis in risum uerbis, legationis negotium pcurrebat / inter cõuiuales plausus ludicrum ausus sociare sermonem. Illa se Frothonem tamquam famæ et claritudinis inopem fastidire dicebat. Nulli etenim quondam illustrium foeminarum cõnubiis idonei cõsebant: nisi qui sibi ingens famæ pretium gestarum insigniter rerum fulgore struxissent. Summum in pro uitiu desidia fuit. Nihil magis in nuptiarum petitore quam claritatis inopia dånabat. Sola gloria uertas caterarum rerum opulentiam exhibebat. Puella quoque non tam pcentium se formas, quam edita speciose facinora mirabant. Igitur legati voti despatatione torpentes / ueterioris rei conatum Göt Wara prudentiæ tradit. Illa non uerbis modo, sed etiam succis in uenerem mixtis uirginem enuare conata, asserere coepit Frothonem læua tanquam dextra uentem nandi / dimicandumque promptissimam habere peritiam: oblata quoque potione rigorem puellæ cupidine permutauit: ueneremque et uoluptatem abolita indignationis loco constituit. Deinde westmarum / Colonemque cum eorum liberis de industria adire regem / iterandamque legationi insiltere iubet. Postremo si difficilem accepissent pugnam prouocatione præuenire repullam. Igitur westmarus regiam cum armatis ingressus, iam aut precibus obsequi, inquit, aut pugna precantes aggredi necesse erit: elegimus speciose desfungi, quam infecta legatione reuerti: ne repullæ foedi / propositoque ua

Hunnorû
rex.

Oratio We
stmar.

Historiæ Danicæ Lib. V. Fo. XXXVIII.

cui: vnde gloriam impetrare sperauimus, eius contrarium referamus. Si natam ne gas, admitte pugnam: alterum necesse est praestes. Mori aut exaudiri volumus. Apud te si non lata/saltem tristitia percepturi sumus. Gratius nostram Frotho cla dem, q̄ repulsam excipiet. Nec plura elocutus, iugulum regis ferro se petiturum minatur. Contra rex non decere ait amplitudinem regiam quem honore præcelle ret/æquare conflictu: nec oportere dignitate impares, pugnae paritate conferri.

At Vvestmarus nihil de certaminis exhortatione remittens, ad vltimum ipsam virginis mentem explorare iubetur: q̄ antiqui in matrimoniorum delectu libera nupturas optione donassent. Hærebat siquidem animo rex inter metum pugnae pudoremq̄ trepida fluctuatione, suspensus. Ita Vvestmarus ad præcordialem puel le sententiam relegatus/sciens foemina omnem vt volubilis animi/ita versifi lis esse propositi: tanto rem fidetius exequi coepit, quanto virginum votis plus varietatis inesse compertum habuit: auxit cura eius fidutiam/adiexitq̄ studio spem simplicitas virginis proprio permissa consilio: libera taq̄ foeminae politioribus blanditiarum delinimentis palpanda: non modo abduci facilis/verum etiam obsequi præceptus. Pater vero quo certius filia mentem inspiceret, legatos subsequi coepit. Illa prius in amorem proci latenti potioni operatione perducta plura se de Frothonis indole referebat spe præsumpsisse, q̄ fama: quippe quum is ab illu stri genus parente duxerit/naturaq̄ omnis sua soleat origini respondere. Quam obrent iuuenem sibi non tam præsentis, q̄ futuri splendoris intuitu placuisse. Quibus auditis mirabundus pater: sed ne permissam quidem puellae licentiam rescin dere passus, Frothonis eam coniugio pollicetur. Quam postmodum, prouisis abunde com meatibus tollens magnifico rerum apparatu, consequentibus se le gatis Daniam adire deproperat/sciens neminem patre melius filiam nuptiis oba laturum. Frotho sicut iocundissime sponsam excepit: ita futuri quoq̄ soceri ma iestatem amplissimis honoribus celebrauit: quem peractis tædis magna auri/ara gentiq̄ summa donatum dimisit. Igitur Hanunda vsus (Humorum hæc regis filia erat) florentissima pace triennium duxit. Cuius cõtuberna les otio petulan tiam naeti/partam quiete lasciuia improbissimis extulere sceleribus. Quosdam enim restibus in sublime pertractos more agitabilis pilæ pendula corporum im pulsione vexabant. Aliis hedinum incedentibus corium substernentes/lubrici tergoris offendiculo per occultum funis raptum incautos subegere gressus. Alios veste nudatos variis verberum suppliciis lacerabant. Alios claue affixos laquei more suspensionis multauere ludibrio. Quorundam barbae et verticis pi los faculis torruerunt. Aliis pubem atq̄ inguina subiecto torre cremabant. Vir ginibus nubere non licebat: nisi quarum castitas eis ante delibata fuisset. Ad uenas ossibus conuerberabant. Alios ad intemperantiam compulsos immodera ta potione rumpebant. Nemini filiam nuptum dare licebat: nisi gratia ipsorum fauoreq̄ mercato. Nulli matrimonium contrahendi fas erat: si eorum non præ tio præmississet assensum. Præterea non in virgines modo: verum etiam in ma tronarum turbam passim dissolutissimæ libidinis suæ flagitia porrexerunt. Mi xtam petulantia rabiem duplex furoris species agitabat: conuenis hospitibusq̄ re ceptuum loco conuitia præbebantur. Tot ludibriorum irritamenta a petulantibus et lasciuis reperta sunt. Adco sub rege puero temeritas libertate nutrita est.

Petulantia
obscœna
aulicorum.

Veh patriæ
cuius Rex
puer.

Baxonis Grammatici.

Nihil enim tantum peccandi licentiam protrahit, quantum ultionis/poenae dilatio. Tam effrenata militum procacitas non exteris tantum; sed etiam patriae iniuriam fecerat Regem. Dolenter siquidem ferebant Dani superbe sibi ac crudeliter imperari. Grep vero haud humili contentus Venere, eo se temeritatis effudit: ut cum Regina commercio libidinis habito tam Regi perfidus, quam ceteris violentus existeret. Adoleuit deinde paulatim infamia/tacitoque gradu criminis suspitio serpsit ante vulgo comperta quam Regi. Grep enim in omnes, qui vel modicam huius rei mentionem egissent animaduertere solitus, accusationem sui formidabilem fecerat. Opinio tamen sceleris primum susurris alita est: dehinc excepta rumoribus. Difficilis siquidem apud conscios alieni criminis occultatio est. Procus Gunwaræ creber extabat. Igitur Grep repulsa ultionem clandestinis artibus impetrare conatus, aestimandi procos arbitrium flagitat/exquisitissimis puellam nuptiis debere iurando. Obscurabat autem iram: ne virginis odio quassatum videretur officium. Oranti rex merita iuuenum inspectanda permittit. Primum itaque cunctos Gunwaræ petitores conuiuio simulatione contraxit: ac deinde conclauae cui puella assueuerat defectis eorum capitibus cingens crudele ceteris spectaculum praebuit. Nihil tamen eius apud Frothone gratia detractum est: quo minus consueto familiaritatis officio fungeretur. Conueniendi siquidem Regis copiam praetio peti debere constituit: neminem alloquio eius vsurum pronuntians/mi munera detulisset. Neque enim tanti ducis aditum trito consuetudinis genere sed plenis ambitionis studiis impetrandum edixit: regiae charitatis simulatione crudelitatis infamiam leuaturus. Taliter laesitum vulgus afflictationis suae querelam tacitis gemitibus agitabat. Nulli miseriae tempora culpandi palam animus erat. Nemini ingruentem calumniam apertis efferendi querimonis ausus incesserat. Internus omnium praecordia dolor hoc acrius, quo occultius lacerabat. Quo cognito Gøtherus Noruagiae Rex contractis concione militibus, refert proprium Danos fastidire Regem/exoptare alium si copiam accepissent: seque eo exercitum agere decreuisse: facile Daniam occupari posse, si armis adita foret. A Frothone enim tam auare, quam atrociter patriae imperitatum esse. Tum exurgens Ericus contraria rem allegatione prohibuit, saepe inquiens alieni appetitores proprio priuari solere meminimus. Saepe amborum captator vtriusque perditior fuit. Praeualidum enim oportet alitem esse, qui praedam alius vnguibus extrahere cupiat. Animat te frustra internus regionis liuor: quem plerumque hostilis explodit aduentus. Nam etsi nunc Dani diuiduis esse sententiis videantur, vnanimes tamen mox excipient hostem. Crebro corrixantes porcos conciliauere lupi. Patrium quisque ducem extero praefert. Prouincia omnis Regem domesticum quam aduenam impensius colit. Neque enim te Frotho domi praestolabitur: sed foris excipiet aduentantem. Extremis se aquilae scalpunt. Anterius alites certant. Nosti ipse poenitentia vacuum debere contutum esse prudentis. Proceribus abunde stiparis. Tua tibi quies maneat: per alios gerendi sane belli facultatem propemodum exploratam habere poteris. Liceat militi regiam praetentare fortunam. Salutem tuam pacifice moderare/alieno negotium periculo moliturus. Sarius est seruum deperire, quam herum. Quod fabro forceps, tuus tibi satelles agat. Ille ferramenti remedio manus cauterium cauet: atque a digitorum sibi incendio temperat. Tu quoque tibi tuos

Gøtherus
rex Norua
gia.
Erici diser
ti oratio,

Historiæ Danicæ Lib. V. Fo. XXXIX.

rum opera parcere et consulere disce. Hæc Ericus. Quem Götwarus vt imprudētem hæcenus habitum responſionis ſuæ contēxtum exquisita ſententiarum grauitate compreſſiſſe miratus, diſerti donat agnomine excellentem eius prudentiam appellationis honore iudicans proſequendam. Frater ſiquidem eius Rollerus opinionem iuuenis eximio ſui fulgore ſuppreſſerat. Ericus nominis beneficio rem adici petit vocabuli/largitionem muneris additione commutandam teſtatur. Rex nauigium donat. Scróter remiges vocitabant. Erant autem Ericus et Rollerus Regneri pugilis filii/patre eodem ſati/diuerſaq; editi matre. Matrē quippe Rolleti eandemq; Erici noueram Cracam vocabant. Igitur Raſno cuidam permittente Götarto laceſſendi per piraticam Danos negotium ceſſit. Excipit illum Oddo cui tunc temporis apud Danos maxima piraticæ deferebatur auctoritas: vir magicæ doctus: ita vt abſq; carina altum pererrans, hoſtilia ſæpe nauigia concitatis carmine procellis euerteret. Itaq; ne cum piratis in maritimarum vitium certamen deſcenderet, exaſperatos maleficio fluctus/ad naufragia iſſdem inſtigenda perdere ſolebat. Hic vt negotiatoribus atrox: ita clemens agreſtibus exitit: non eadem merces/qua ſtuam aſtimatione commenus, ruſtici operis munditias ſordidi quaſtus laboribus anteponens. Idem inico cum Normannis conſictu, ita vt carminum hoſtilem hebetauit aſpectum: vt diſtrictos Danorum enſes eminus radios iacere: et tanq̄ flammabundos ſcintillare putarent. Caterum adeo retuſis obtutibus erant: vt ne ferrum quidem vagina detractum viſu excipere poſſent: victa quippe fulgore acies praſtigioſæ coruſcaminis impatiens erat. Caſo itaq; Raſno cum multa ſuorum parte/ ſex ſolæ naues Noruagiam relapſæ documento fuere Regi haud facile Danos obterri poſſe. Ab his etiam Frothonem ſola pugilum ope ſubnixum inuito regnare populo vulgatum eſt, dominio in tyrannidem verſo. Cuius famæ experiendæ gratia Rollerus, vt erat exterarum luſtrator rerum/ignotaq; viſendi auidus/Frothonis ſe vouit contubernio potiturum. Ericus illum (q̄q̄ habitu corporis eximius eſſet) temere votum nuncupaſſe firmabat. Ad vltimum pertinaciſſimam propoſiti eius perfeuerantiam conſpicatus, ſe quoq; ſimili voti nuncupatione conſtringit. Hiſdem ſe Rex pollicitus eſt quocunq; delectu probaſſent comites donaturum. Itaq; ſratribus primo patrem/ adiri placuit/ commeatuſq; et neceſſaria tam longinqui itineris ſubſidia poſtulari. A quo paterne ſuſcepti, die poſtera in nemus viſendi pecoris gratia perducuntur. Senex quippe armentis opulens erat. Aperiebantur quoq; illis gaza: quas diu clauſæ telluris antra condiderant. E quibus ſiquæ placuiſſent ſublegi permiſſa ſunt. Nec cupidius oblatum beneficium, q̄ receptum. Itaq; egeſtis humo opibus, complacitas tollunt. Horum interea remiges/aut curam egere corporis/ aut iactis ſe molibus exercebant. Alii ſaltu: quidam curſu concitauere corpus. Hi vires valida ſaxorum iaculatione tentabant. Illi ſagitta vſum tenſo experiebantur arcu. Ita roboris firmitatem vario agitationis genere proſequebantur. Fuere et qui ſomnum/ quietemq; potione captaret. Miſſis deinde Rollerus a patre cognofcēdi cauſa domi interim acta. Is vt maternum fumare rugurium vidit, foris accedens/ paruulumq; foramen furriua luminis applicatione traſiciens, introſpecta aede, animaduertit matrem informi cacabo coctilia pulmenta verſantem. Suſpexit præterea tres colubras ſuperne te

Ericus diſertus.

Normanni victi a Danis.

Raſno occiſus eſt.

Rollerus frater Erici diſerti.

Saxonis Grammatici

Mirabilis
pulmētī na-
tura.

Craca ma-
ga.

Erici va-
ste dictū.

Ericus fera-
rum voces
interpretat.

nūi reſte depenſas : ex quarum ore proflua rabes guttatim humorem epulo minis-
trabat. Duæ quippe colore piceæ erāt: tertia squammis albida videbatur/reliquis
modico eminentius penſa. Hæc nexum in cauda geſtabat: quum cætera immiſſo
ventri funiculo tenerentur. Ille rem maleficiæ conſentaneam ratus, ſilentio quod
viderat preſſit: ne matrem veneficiæ ream aſtruere putaretur. Ignorabat enim in-
nocuam anguium extiſſe naturam/ neſcius quantum illo vigoris epulo pararetur
Superuenientes deinde Regnerus et Ericus vt fumidum aſpexere caſam ingreſſi
diſcubitum petiuere. Quibus ad menſam ſitis Craca priuigno, filioq; vna cibum
capturis catillum diſcoloris dapis admoit. Pars quippe picea: ſed croceis guttis
interliſta: pars albida videbatur. Quippe pro varia ſerpentum ſpecie geminus pul-
tem color infecerat. Cuius quū ſolam vterq; particulam deliſſet, Ericus non ex
colorum habitu/ ſed interni vigoris effectu epulas aſſimans, nigrantem dapis par-
tem: ſed ſucco potiore conſectam catino q̄celerrime verſo, ad ſe tranſtulit: albidāq;
ſibi admotā prius Rollero applicās cenā feliciter geſſit. Et ne mutationis induſtria
notaretur, Taliter, inquit, æſtuante freto puppim in proram referri ſolitam. Nec
tenue viri ingenium fuit induſtrii operis diſſimulationem a nauigiū conſuetudine
mutuātis. Ericus itaq; fauſta iam dape reſectus, interna ipſius opera ad ſummum
humanæ ſapientiæ pondus euafit. Quippe epuli vigor ſupra q̄ credi poterat om-
nium illi ſcientiarum copiam ingenerauit: ita vt etiam ferinarum/pecudaliumq;
vorum interpretationē calleret. Neq; enim ſolum humanarum rerum pitiffimus
erat: verum etiam ſenſuales brutorum ſonos ad certarum affectionum intelligen-
tiam referebat. Præterea tam comis atq; ornatū eloquiū erat: vt quicquid diſſerere
cuperet, continuo prouerbiorū lepore poliret. At vbi ſuperueniens Craca concam
tranſpoſitam/partemq; pultris potiore ab Erico comelam cognouit, fortunam ſi-
lio præparatam priuigno ceſſiſſe condoluit. Cui mox gemebunda ſupplicare cœ-
pit: ne vnq; ſua fratrem ope deficeret: quem ipſius mater tot nouæ ſœlicitatis opū-
bus cumulafſet. Quippe lapido vnus epuli guſtu rationis atq; eloquentiæ ſummā
necon gerendorum proſpere conſictuum gratiam aſſecutus videbatur. Adiecit
quoq; Rollerum propemodum conſilii capacem, futurūq; vt deſtinati ſibi obſonii
proſus expers non eſſet. Monuit quoq; , ſi ſuprema neceſſitatis violentia poſtu-
laret, nominis ſui nuncupatione remedium celerius eſſe quarendum/aſſirmans
ſe diuina partim virtute ſubnixam: et quaſi conſortem coelitem inſitam numinis
geſtare potentiam. Ericus ſe ad aſtandum fratri natura pertrahi dixit: probroſum
referens alitem, qui proprium polluat nidum. At Cracam magis propria mole-
ſtabat incuria, q̄ fortuna filio grauaret aduerſa. Artificem enim ingenio ſuo de-
ludi/magnum olim ruboris incitamentum fuit. Deinde hæc ipſa comitante viro
fratres ad mare proſecturos abducit. Qui vno egreſſi nauigio/duo ſibi mox alia
deuinxerunt. et iam Danicum attigere littus quum explorato loco haud longe
ſeptem ſubiſſe nauigia diſcunt. Tum Ericus duos Danicæ ſacundos linguæ eo ſi-
ne veſte proſicifci iubet: qui rem certius ſpeculaturi nuditatis ſuæ tanq̄ per Ericum
factæ Oddoni querimoniam afferentes/cautiſ explorata referrent. Illi apud
Oddonem familiaris habiti, omne ducis ppoſitum verſutis auribus venati ſunt.
Statuerat enim diluculo hoſtem improuidum aggredi: quo citius nocturnis impli-
catum tegminibus obruncaret/aſſirmans eo lucis tempore corporibus humanis

Historiæ Danicæ. Lib. V. Fo. XL.

plus stuporis atq; grauedinis inesse solere. Præcepit quoq; naues faxis ad iaciendum habilibus onerari / futurâ exitii sui causam accelerans. Exploratores cõcubia nocte delapsi nuntiant Oddonem exquisitis ad iactum lapillis tota repleffe nauigia / cætera qua: acceperant intrinsecus. Ericus re admodum cognita, quâ classis suæ paucitatem attenderet, aquas in hostium perniciem euocâdas / earumq; sibi conciliandû putauit auxiliû. Itaq; scapha exceptus ac tacita remorum nisu propius hostium carinis aduectus, vicinas aqua tabulas sensim intorto terebro cauat: ac mox remigio vix auras pulsante, redituî cõsulit. Adeo autem circumspecte se gessit: vt excubitorem nemo aditum eius / abscessumue deprehenderet. Quo enauigante / paulatim Oddonis rates excepta rimatim vnda depressit. Eadem aqua latius introrsum stagnante recondi gurgite videbantur: nec parum descensui addidit internum lapidû pòdus: et iam trástra fluctibus diluebãt / forosq; exaquabat mare. Quâ Oddo nauigia p̄modû vndis æquata cõspiciens / receptû immodice fretum vt ceis egeri iubet. Itaq; nauticis occiduas nauigiû partes ab aquarum influxu defendere persequantibus cõminus hostis apparuit. Igitur arma capessentibus acrior imminet gurges. Paratibus prælitum enandi opus incidit: Erico bellum vnda / non arma gessere pugnabat pro eo mare: cui ipse nocendi vires / aditumq; præbuerat. Itaq; Ericus fluctu scelicus q̄ ferro vsus, efficaci aquarum opera pugnam absens gerere videbatur a pelago præsidium mutuatus. Victoria arti cõtributa est. Neq; enim offusum vndis nauigium pugnae patiens esse poterat. Taliter Oddone cum sociis interempto / captisq; qui in statione erant, neminem cladis nuntium euasisse comperit. Ericus peracta iam strage, maturato recessu, Lessø insulam subit. Vbi non reposito quo famem lenire posset, duobus prædam nauigiis domum dirigit / commeatus in annu alterum relaturis. Ipse vno duntaxat adeundi regis copiam petit. Accessa itaq; Syelandia discurrentes p̄ littora nautici pecus sternere aggressi sunt. Aut em̄ leuanda efuries / aut fame periclitandû erat. Armento caeso, nudata in nauim cadauera detractis coniecere tergoribus. Quod quâ possessores pecoris comperissent, classe prædones insequi properarunt. Cũq; se Ericus ab armenti dominis imperi cognouisset, caesarum bouum corpora signatis funibus alligata fluctibus occultanda prouidit. Deinde siquid apud se quæsitî cadaueris esset / superuenientibus Syelandicis perlustrandi licentiam tribuit / affirmans occultandis rebus angustos nauigiû angulos esse. Illi cadauere nusq; reperto, suspitione in alios relata, reos prædæ innocuos arbitrati sunt. Dum nulla rapinae vestigia patuissent / alios sibi nocuisse putantes fontibus ignouerunt. Quibus enauigantibus Ericus elatum vndis cadauer excepit. Interea Frotho Oddonem cum suis occubuisse cognoscit. Quippe ignorato facinoris auctore fumosus cladem rumor exceperat. Erant tamen qui se tera vna littoribus appellentia: eademq; rursum in boream abeuntia conspexisse narrent. Tum Ericus portum a quo Frotho non longe diuersabatur accessit: statimq; vt e nauis vestigium extulit, inopinato casu correptus ruidido terram corpore perit. Ille sibi in lapsu faustum ominatus euentum tenui principio meliores augurabatur exitus affuturos. Cuius quum Grep comperit habuisset aduentum, festinus ad mare contendit / quem cæteris disertiore acceperat exquisitorum verborum acumine tentaturus. Quippe non tam præstantis, q̄ procacis facundia: perucaci cunctos sermone vincebat. Igitur a conuicio litigium orsus, talibus Ericum dictis aggreditur.

Stratagemata audax.

Erici victoria.

Ast? nou? Erici.

Baxonis Grammatici

Grep.

Stulte quis es! quid inane petis! dic vnde iter aut quo!
Quæ via! quod studium! quis pater! vnde genus!
Præcipuus vigor iis/ regumq; domesticus est lar:
Qui proprias nunq̄ deseruere domos.
Acceptatur enim paucis: quod pessimus edit:
Inuisi raro facta placere solent.

Ericus.

Regno mihi pater est habitus facundia linguæ:
Cui solum virtus semper amata fuit.
Optauit sapere tm̄ discrimina morum:
Lustraui varium per loca nactus iter.
In rebus mens stulta modum deprandere nescit:
Turpis et affectus immoderata sui.
Remorum ductus velorum vincitur vsu:
Aequora ventus agit: tristior aura solum.
Nam freta remigium penetrat: mendacia terras:
Istas ore premi constat: at illa manu.

Grep.

Vt gallus cœni sic litis plenus haberis:
Sorde grauis putes: nec nisi crimen oles.
Aduersum scurram causam producere non est:
Qui vacua vocis mobilitate viget.

Ericus.

Hercule (ni fallor) ad eum qui protulit ipsum
Editus ignaue sermo redire solet.
Ad prolatorem iusto conamine diui
Fusa parum docte verba referre solent.
Quando lupi dubias primum discernimus aures,
Ipsam in vicino credimus esse lupum.
Nulla fides fidei vacuo præstanda putatur:
Quem rumor fontem proditiōis agit.

Grep.

Dictorum temere poenas puer improbe solues,
Bubo viæ vacuus: noctua luce carens.
Quæ nunc ructaris demens, emissa dolebis,
Interitusq; tui dicta profana lues.
Exanimis coruos exanguis corpore pascet:
Esca feris/ auida præda futurus auis.

Ericus.

Augurium timidi: prauiq; assueta voluntas
Nunq̄ se digno continuere loco.
Qui dominum fallit: qui foedas concipit artes,
Tam sibi q̄ sociis insidiosus erit.
Aede lupum quicumq; fouet: nutrire putatur

Historiæ Danicæ. Lib. V. Fo. XLI.

Prædonem proprio perniciemq; lani.

Grep.

Non ego reginam sicut tu rere fefelli:

Sed teneræ tutor conditionis eram.

Hæc mihi res auxit: huius mihi gratia primum

Munera/robur/opes/consiliumq; tulit.

Ericus.

En te cura premit culpæ rea: tutior huic est

Libertas/cui mens intemerata manet.

Decipitur quisquis seruum sibi poscit amicum.

Sape solet domino verna nocere suo.

Ad hæc Grep respõsionis aptitudine destitutus, admittis equû calcaribus excipit. At vbi demû puenit, tumultuoso clamoris impetu regiã cõplet: verbisq; se victum vociferãs, oãm in arma militẽ cõcitabat/ tanq̃ manu infaustû vocis cer tamẽ vltur⁹. Iurabat em̃ se aduenã acie aqlarû vnguibus substraturû. Cõtra rex docet delibera- tionẽ furorẽ dandã: improuida plarûq; nocere cõsilia: nihil caute simul ac celeriter geri posse: plurimû præcipites obesse nifus. ad vltimû multitudine paucos incessa- re nõ decere. Ceterû solertẽ esse, q̃ furẽti animo frenos iniiciat: sauientẽq; ad tps im- petû interpellet. Taliter rex præcipitẽ iuuenis irã cõsilio cedere coegit: nec tñ con- citati animi rabiẽ adeo penitus ad modestiã euocauit: quin altercationû athleta pa- rû pspera disceptatione cõsufus, negata armorû vindicta, saltẽ vltionis loco venefi- cia sibi patere deposceret. Quo impetrato cû exq̃sita magorû turba littus repetere parat. Primû itaq; immolatis diis, equi abscisum caput conto excipiẽs, subiectis sti- pitibus distetos fauciû rictus apuit/ sperãs se primos Erici conatus atrocis spectacu- li formidine frustraturû. Arbitrabat em̃ septas barbarorû mētes oblatæ ceruicẽ ter- riculari mēto cessuras. Et iã Ericus obuiû illis iter agebat. Qui psperto em̃ capite obscœnitatis apparatû intelligẽs, silere socios, cautiûsq; se gerere iubet: nec quenq; temere p̃cipitare sermonẽ: ne incauto effamine vllû maleficiis instruerẽt locû / adii- ciẽs si sermone opus incideret, verbû se p̃ oib⁹ habiturû. Iãq; mediû illos amnis se creuerat, quû magi vt Ericû p̃oris aditu deturbarẽt: cõtû quo equi caput refixerãt fluuiõ citimû locãt. Ille nihilomin⁹ intrepide p̃otẽ aggress⁹, in latorẽ, inq̃t, gestami- nis sui fortia recidat: nos melior cõsequat euẽt⁹: male maleficiis cedat. ifaustẽ molis gerulû onus obruat. nobis potiora tribuãt omnia sospitatẽ. Nec secus q̃ optabatur euenit. Cõtino nãq; excussa ceruice ruens ferentẽ stipes oppressit. Ita om̃is ille ma- lefecorû paratus ad vniûs execrationis imperiû spe sua vacuus, expirauit. Deinde pcedentẽ paulisp̃ Ericû subit destinãda regi esse ab aduenis dona. Igitur reptû for- te glaciale frustû veste diligenter obuoluens muneris loco regi deferendû curauit. At vbi ad regiã puentû est, prior introitû petens / fratrẽ pone cõsequi iubet: et iam verna regis vt ludibriõ venientẽ exciperẽt, lubricã limini substrauere pellem: quã ingrediẽte Erico celeri funis tractu corripientes, lapsum insistenti fecissent: ni Rolle rus pone subiens pectore nutabundû excipet fratrẽ. Ericus itaq; semisufus, nudum habere tergû fraternitatis inopẽ referebat. Cũq; Gunuara talia regi pmittẽda ne- garet, ille stoliditatis legatû dãnabat, apud quẽ insidiarû cautela nõ esset. Itaq; ludi- brii excusationẽ ludificari incuriã fecit. Ardebat intra ædẽ ignis vultui tps haud indebitus. Quippe iã mediû hycemis fluxerat: hinc distinctis cõfessibus/ hinc rex/in

Cõmentũ
magicũ de
capite equi
no.

Erici cõmẽ
tũ in dono
simulato.

f

Baronis Grammatici

Canum mo-
res.
Sententia.

Aenigmati-
cus sermo.

Interpreta-
tio.

de pugiles asserere. Qui applicante se ipis Erico, vultantiu more horrifonas dedere
voces. Rex strepitu inhiere cepit, docēs nō debere pectoribus humanis ferinos in
esse sonos. Subiit Ericus canu hunc esse motu: vt vno inchoante/ceteri latratum
edant: q̄ p̄pria cuncti moribus origine pdant: ac suū q̄sq̄ genus fateat. Interrogat
aut a Colone: q̄ delatoru regi muneru custos erat, an vlla lecum dona vexisset: gla-
ciam, qua sinu occultauerat, p̄mit. Quā quū illi trans foculu porrexisset, tanq̄ ma-
nu recipieris elapsam flāmis de industria tradidit. Cūctis qui aderant cōspiciū ni-
tore frustū cernentibus, visum est igni ligdum incidisse metallū. Quod quū Ericus
receptoris incuria excussum esse cōtenderet, quid supplicii muneris amissori debeat
tur ingrit. Rex regina sententia cōsulit. Quā suadere cepit ne ipse legis a se lata
statutu solueret: qua transmisoru sibi munerum perditores morte mulctandos ca-
nisset. Ceteri quoq̄ decretā lege poenam remittendam esse negabāt. Itaq̄ rex sup-
plicii necessitatem admittere monitus, Colone laqueo consumi permisit. Deinde
Frotho Ericū alloqui sic orsus est. Tu qui verborum fastu ac phalerata vocis osten-
tatione lasciuus: vnde huc te aut cur aduēstasse cōmemoras? Ad hæc Ericus. A Ren-
nesio pdii/sedēq̄ apud lapidē cepi. Cōtra Frotho. Quo deinde cōcesseris rogo: Cui
Ericus. Diueri a lapide trabe vestus: identidēq̄ apud lapidē locū cepi. Ad hæc Fro-
tho. Quorsum inde cursum direxeris: aut vbi te vesper excepit quaso? Tū Ericus.
Profectus a petra ad saxū pueni: itēq̄ apud lapidem cubui. Cui Frotho. Creber illic
cautu numerus erat? Ad hæc Ericus. Crebrior harena patēter cōspicit. Cōtra Fro-
tho. Quid tibi negotiū fuerit: aut quorsum illinc declinaueris refer? Tū Ericus. Pro-
fectus a petra delphinū cursitate nauigio repperi. Cui Frotho. Iā noua p̄mpisti q̄q̄
vtrūq̄ horū in mari frequēs sit: sed velim q̄ te deū trames abduxerit nosse. Ad hæc
Ericus. A delphino delphinū petiui. Cōtra Frotho. Frequēs illic delphinorū ē agmē
Tū Ericus. Frequētius vndis innatat. Cui Frotho. Libet scire quo te a delphinis p̄-
fificentē viā captauerit labor? Ad hæc Ericus. Arboreū mox trūcū offendi. Cōtra
Frotho. Quorsum post hæc iter emeriri cepisti? Tū Ericus. A trunco ad stipitē cō-
cessi. Cui Frotho. Frequēs illic arboribus locus existit: quū hospitū tuorū sedes tam
crebro trūcoq̄ nomine cōplectaris. Ad hæc Ericus. Frequētior nemoribus inest. Cō-
tra Frotho. Quo deinde vestigiū p̄tuleris ede. Tū Ericus. Identidem ad trunca
sylvarum robora penetraui. Me autē illic acquiescente, exatiati humanis cadaueri-
bus lupi suprema telorum acumina collambebant. Ibi cuspis a robore regis excussa
est Fridleui nepos. Cui Frotho. Hæreo altercationis anceps, quum intellectū meū
obscura admodū ambage sefelleris. Ad hæc Ericus. Pramiū a te peracti certaminis
merui: cui sub inuolucro quadā haud satis intellecta deprōpsi. Cædē eū Oddonis
mea gestam manu superiori custodis appellatione signaui. Cui quū regina quoq̄ elo-
quētia palmā ac victricis facundia pramiū adiudicasset, cōtinuo rex armillā bra-
chio suo detraçā decretē mercedis loco tradidit: atq̄ subiunxit, velim ex temet ha-
bitā tibi cū Greppo disceptationē cognoscere: qua illum palam se victū p̄testari nō
puduit. Tūc Ericus. Rubor illum exprobrati adulteriū p̄culit: cui quū defensionē
afferre nō posset, cum tua se falsus est vxore mœcharū. Et rex ad Hannundam con-
uersus, qua mente criminationem exciperet percontatur. Quæ non solum voce
crimen confessa: sed etiam vultu testem reatus ruborem exrens, euidentis culpa in
dicium prabuit. Rex non verba modo: verum etiam oris signa conspiciens: sed qua
lege in ream animaduertret et hæsitans, debitam crimini poenā regina cōtulit arbi

Historiæ Danicæ Lib. V. Fo. XLII.

trio decernēdū. Quæ quū creditū sibi iudiciū reatū suo affine cognosceret, ideoq; astimationem criminis aliquādū sententiæ dubiæ volutarer, dissiliens Greppus: vt Ericum telo traiceret, procurrir/criminantis cæde suā redimere cupiens. Quē Rollerus districto ense occupans, molitionis suæ prædam nauit exemplo. Aitq; Ericus: optima est affinium opera opis indigo. Et Rollerus. Inter asperos casus officio se adfiscendi sunt boni. Tum Frotho. Credo euenturū vobis, quod vulgo dici assollet: Ferienti inter dum breue percussionis gaudium fore: nec diu manum ictu exhilarari solere. Et Ericus. Non est arguendus, cuius operi excusamentum iustitia tribuit. Tantum enim inter meam atq; Greppi operam distat, quantum inter defendentis se, atq; alium impetentis interest actionem. Deinde fratres Greppi fremebundi dissilire cœperunt/iurātes se, aut in totam Erici classem ultores/aut pugna ei/deniq; cū ipso pugilibus illaturos. Quibus Ericus. Aegris iter arte puidēdū est. Hebetē tenenti acie, mollia ac tenera lustrare cōuenit. Retusum habētī cultrū, arduatim sectionis pquirenda est via. Quā ergo laboranti optima est malī mora: nec q̄q; in aduersis necessitatis dilatione foelicus, triduum apparatus peto: dummodo assequi possim a rege recens macata: pecudis tergus. Cui Frotho. Coriū meretur, q̄ corio cōcidit/aperte superiorē petitori exprobrans casum. At ille exhibita pelle, crepidas creat: quas abierino gūmi interfusis mixtim harenis obliniēs: quo firmius vestigia poneret, suis suorūq; pedibus adaptauit. Cōsiderato tādē quē certamini locū legeret, terrestris pugnae et totius militaris opæ rudē se referēs cāpti gelati maris exposcit. In hūc vtrūq; cōsensum est. Rex apparatus inducias tribuēs, westmari filios secedere iubet/incōgruum asserens/etiā male meritū hospitio aduenā pelli. Deinde ad inuestigandū supplicii modū: cuius exigendū arbitrium reginæ mandauerat, redit. Quæ quū omīssa censura veniā lapsui precaretur, adiecit Ericus: Mulieriter erratis sapius ignoscendum esse: nec poenam iustigendum esse, nisi correctio culpā nequiuisset auertere. Ignouitq; Hānunda rex. Appetēte crepusculo apud Gōtarū, inqt Ericus, epulaturi in conuiuio militis non solum cœnacula procurantur: sed etiam per ascriptos confessus certi distinguuntur accubitus. Rex loca, quibus athleta sui infederāt, occupāda cōcedit, Deinde verna epulū affert. At Ericus comitatis regiæ nō ignarus: qua prædiorū vti reliquiis vetabatur, frustū cuius par ticulari delibasset, abiecit: integras escas/lacera ciborū fragmēta nominās. Ita rare scentibus epulis, ministri alias inopiā atq; verecundiā suggerūt/ puulæ cœnae impendētes, qd̄ grandī cōuiuio sufficere potuisset. Ait ergo rex. Assolet ne Gōtari miles tactā semel dapē tanq̄ amolita ciborū crusta disperdere! primaq; fercula vltimum ritu fragmīnum aspernari! Ad hæc Ericus. Nihil sibi de Gōtari moribus incōdita vendicauit affectio: nihil assuetudo incōposita possidet. At Frotho. Ergo domini tui moribus discors nō oēm argueris prudentiā attendissē. Qui em̄ maiorum exēplis obuiat, trāsfigā ac defectorē se pbat. Tū Ericus. Sapiens a sapientiori erudiri debet: discendo em̄ doctrina pficit: dogmate disciplina puehitur. Cōtra Frotho. Quid mihi exemplaris documentū hac tuæ superfluitatis imitatio dabit! Ad hæc Ericus. Turtius regem fides paruula, q̄ ingens vallat perfidia. Cui Frotho. Ergo tu nos accuratiore cæteris obsequio complecteris! Tum Ericus. Nemo non natum stabulo/aut ingenitū præsepio applicat. Necdum omniū experiētiā accepisti. Præter ea apud Gōtarū potionis vsus epulo permixtus esse solet: liquor cibo cōiūctim sup additus comestabūdos iuuat. Cōtra Frotho. Impudētiorē potus aut epulū petitorē

Nota.

Nota.

Nota.

Baxonis Grammatici.

**Cautū ero-
tema.**

non repperi. Ad hæc Ericus. Pauci tacentis egestatem astimant: aut silentis necessi-
tudinem metiuntur. Tum soror regis ingenti patera potionem proferre iussa: cu-
ius Ericus dexteram cum oblato simul cratere corripiens, An hoc, inquit, regum
optime munus tua mihi delegauit humanitas? Num mihi quod teneo irreuocabi-
lis doni loco cessurū esse confirmas? Rex pateram tm postulari ratus, pnuntiat do-
num. At Ericus virginem sibi veluti cum patera datam applicat. Quo viso rex. Fa-
tuum, ingt, opera prodit. Apud nos intacta virginum libertas haberi solet. Tunc
Ericus puellæ manum perinde ac poculi nomine traditam, ferro defecturum se si-
mulans: et si, inquit, plura q̄ dederis ceperim, aut si totum temere teneo, saltem par-
te potiri liceat. Rex promissi errore recognito, puellam tradidit, nolens incuriæ vi-
tium leuitate rescindere: quo grauior pollicētis videretur auctoritas: q̄q̄ inania pa-
cta reuocare, maturitati potius, q̄ inconstantia deputeretur. Deinde illum ad naues
accepta reuertendi sponione, dimittit: tempore quod pugna debebatur instante.
Ericus cum suis crustatum glacie æquor aggressus, lubricum/instablemq; gradu
hostem solearum nuxus firmitate, prostrauit. Statuerat em Frotho, nequis inclina-
tis/aut laborantibus auxilio foret. Deinde victor repetit regem. Igitur Gōtuara cō-
sumptē infeliciter sobolis exitio mœsta/simulq; eā vleisci auida, pnuntiat aduersus
Ericū altercādī collibitū sibi fore certamē: ita vt ipa torquē magni pōderis/ille vitā
in pignore poneret: aut aurum vincēdo/aut letū succūbendo laturus. Cōprobante
Erico, penes Gunuarā pignus deponitur. Igitur Gōtuara prior sic orsa,
Quando tuam limas admīssa cote bipennem

Nonne terit tremulas mentula quassa nates!

Ericus sic contra.

Vt cuius natura pilos in corpore seuit:

Omnis nempe tuo barba ferenda loco est.

Remigiis homines artus agitare necesse est:

Motus quippe suos nam labor omnis habet.

Cum natis excipitur nate, vel quum subdita penem

Vulua capit: quid ad hæc addere māius erit?

Ad hæc illa tanq̄ elocutionis inops cui necem destinauerat, aurum tradere coacta
est: filiorum interfeatori poena loco eximium erogans munus. Cumulata sigdē in-
fœlicitas est/non vindicata malignitas. Primum em orbitati adacta: ac deinde vera-
borū violentia confutata: cum opibus simul eloquentia: pretium perdidit. Beauit
liberorum sublato rem/auctorem orbitatis suæ præmio munerata. Nihil pro re-
pensanda filiorum clade, præter inscitia: probrum/ac rerum inopiam referens.
Quo viso, Vestmarus verbis superiorem, viribus incessere statuit/ vincētis præ-
mium in victi nece constituens: vt vtriusq; salus in pignore posita videretur. Nec
Ericus conditione vti abnuuit: ne lingua, q̄ manu promprior existimari posset. Erat
autē tale certaminis genus. Circulus vimine vel fune contextus magno pedū ma-
nuumq; conatu decerraturis raptim distrahēdus exhiberi solebat / fortiori tribuēs
palmam: quem colluctantium siquis alteri detraxisset, victoria donabatur. In quem
modum agonisans Ericus/correptā acrius restem manibus concertantis excussit.
Quod Frotho videns, Arduū, ingt, reor cōtra fortē fune cōtendere. Et Ericus. Ar-
duū vt iq;: cū corpi struma insidet/aut tergū occupat gibb⁹. Statiq; ppulso pede sea-
nē colli senilis ac dorsi fractione cōtriuuit. Ita vestmarus inefficax vltionis molitor

**Luctæ no-
ua species.**

Historiæ Danicæ. Lib. V. Fo. XLIII.

dum vindicæ agere studuit, in vlciscendorū sortē incidit: quorū vlcisci cupierat cædem imaginē pfligatus. At Frothone Ericū iactu sicca traicere meditante, conscia frater næ mētis Gunuara sponsum piculi pramonitura/Neminē, inquit, sapientem fore, q̄ sui prouisor nō sit. Quo dicto Ericus propulsandæ fraudis ammonitus, suggestam sibi cautelam argutus excepit. Continuo nanq; exiliens, triumphalem ait fore gloriam sapientis dolum suimet vltorem existere: modesto vocationis genere infidiantis ingenium lacerans. Quem quū rex repentino cultri iactu declinantē occipare non posset, aduerso parieti errabundū incidit ferrum. Tunc sic Ericus. Porrigenda sunt amicis munera/nō iactanda: pbabile fecisses donū, si comitem ferro vagenam dedisses. Quam rex cōtinuo cingulo detractam petenti tradidit/moderatio ne hostis odium deponere coactus. Ita alienæ simulationis industria delinitus, emissum maligne telum/benigne possidendū concessit. Sic Ericus exceptam dissimulanter iniuriam ad beneficium transtulit/destinatum cladī suæ ferrum eximii muneris loco complexus. Quod enim Frotho nocendi studio gesserat, hic liberalitatis nomine colorabat. Deinde corporum curæ indultum est. Noctū Gunuara tacite excitato eo, fuga opus esse proponit, per q̄ vtile referens/rebus integris incolumi redire curru. Qua comite litus ingressus, classē regiam illic forte subductam, diffissa laterum parte, nauigationi inhabilem reddidit: infertisq; rursum asserculis sarfit: quo minus ab intuentibus lasio nosceretur. Deinde nauigium: quo se/comitēsq; receperat, haud procul littore depelli curat. Quem rex laceratis insequi nauibus parans, mox fluctu foros æquante, q̄q; armis admodum onustus existeret, enare inter alios cœpit/proprīæ salutis seruandæ, q̄ alienæ laceſſendæ cupidior effectus. Præcipitatis in altum proris, sedibus suis remiges stagnās introrsum æstus excussit. Quo Rollerus Ericusq; conspecto, cum contemptu periculi incunctanter se profundo dedere/natabundiq; fluctuantem excepere Regem. Iamq; eum superfusa ter vnda subruerat quum Ericus cæsarie compræhensum pelago leuat. Cætera naufragorum turba/aut aquis obruta/aut ægre littori restituta est, Rex humido nudatus cultu/sicca circumactus veste contegitur. multus illi ab ore liquor crebra pectoris ructatione manabat: vox quoq; eum continuis lassata singultibus deficere videbatur. Tandem redditus calor frigore hebetatos artus spiritu vegetiore firmabat. Residere siquidem/nec assurgere poterat. Haud iuste virium compositus. Paulatim pristini roboris potentia subijt. Interrogatus tandem, an vitam/pacemq; deposceret, ad mota oculis manu, deiectam luminum aciem attollere mitebatur. At vbi sensim corpori virtus reddita est: et voci fiducia maior incessit. Per hanc (inquit) lucem, quam inuitus excipio: per cælum, quod parum libenter haurio/suspicioq; obsecro vos/obtestorq;: ne mihi vltiorem eius vsum præstare animum inducatis. Frustra volentem perire seruastis. Aquis mihi interire negatum est, ferri saltem officio moriar. A nemine victus, tuo primum Ericæ ingenio cessi. Hoc infelicior: q̄ qui illustribus viris inuictus extiti, plebeio de me victoriam præbui. Ingens hoc regii pudoris irritamentum est. Sufficit hæc sola duci ad moriendum causa: cui nihil gloria magis placere conuenit. Qua si careat, cæterorum inopem putes. Nihil enim in Rege celebrius fama. Credita mihi erat ratio/s/atq; eloquentiæ summa: Sed quorum vtroq; pollere videbar, vtroq; destitutus sum. Eo calamitosior: q̄ regum victor, ab agresti victus videor. Quid vita donas, quem gloria spoliasti! Sororem/regnum/gazam/supellectilem/ et quod

Erici facetiū
dictum.

Stratagemā
Erici.

Frothonis
casus.

Oratio Fro
thonis.

Nota.

Baxonis Grammatici.

is maius est/claritudinem pdidi: tot infelix casibus, quot tu fortunatus agnosce-
ris. Quid tanto superstes dedecori referuabor? Quae mihi libertas tam felix erit:
vt captiuitatis ignominiam demat? Quid mihi sequentia conferent tempora: quae ni-
hil nisi praeteritorum miseriam redolentia/longa animo poenitentia generabit? Quid
vita productio proderit/solam tristitia memoriam relatura? Nihil calamitosis io-
cundius morte. Felix est obitus, qui succedit optatus. Hic non temporum dulcedi-
nem tollit: sed rerum fastidium consumit. In prosperis salus: in aduersis melius fa-
tum petitur. Nulla me meliorum spes ad viuendi cupiditatem adducit. Quis ad
solidum laceratam fortunae meae sortem referat casus? Et iam horum nisi pericula
tantum excepissetis, immemor essem. Reddideris regnum: sororem reduxeris: instaurau-
eris gazam, claritatem reparare non poteris. Nihil quod refartum est / integri splendo-
rem habebit. Captiuum fuisse Frothone longaua recenset fama. Caeterum si inflata
vobis ex me calumnias muneratis, vestris occidere manibus merui. Si damna recolitis
beneficium poenitebit. Pudebit subuictum fuisse hosti, si atrocitatis eius in vos magnitu-
do taxet. Quid reo peccatis: quod manu a plecuris vestris iugulo cohibetis? Par est: vt in me
fors quam vobis parauerat/recidat. Fateor si mihi in vos ea: quam in me geritis potestas
incideret, nihil a me pietati deferendum esse. Quod si vobis factus innocens sum, volunta-
te saltem reus teneor. Redundet in me quae so nocens animi culpa: qui inter dum operis
loco censeris solet. Si fato ferrum negatis, propria mihi manu cladem conciscenda cu-
rabo. Contra sic Ericus? Dii a te quae so auertat stolidam mentem: auertat inquam: ne clarissimae
vita sine flagitio quaeras. Sane quidem ab ipsis prohibuit est: benignum in se
parricidam fore. Tentatus es a fortuna/quo mentis habitu aduersa exciperes/explora-
te. Probamentum tibi dedere fata/non casum. Nihil tibi moeroris inflatum est: quod fors
melior abolere non possit. Cautela etiam praebita est/non mutata felicitas. Ne modo
ste se in prosperis agit, quae aduersa tolerare non didicit. Praeter ea omnis bonorum usus post
agnita gratius mala percipitur. Iocundior est voluptas, quae rerum amaritudinini succe-
dit. Salutem tuam auersaberis: si superfuso semel aequore maduisti? Quod si aquis fran-
geris: quando ferrum aequanimiter tolerabis? Enasse armatum quod gloria magis tribuat
quam rubori? Quot se felices reputaret: si tua sorte infelices essent? Summa te rerum ma-
net: floret animus: pubescit aetas: plura spe complecti poteris, quam gesseris rebus. Numquam
hoc tibi leuitatis inesse vellem: vt non modo fugere aspera: sed etiam ob eorum impatiencia vi-
tam abicere cupias. Quouis effocinator est, quae aduersorum metu viuendi fiducia perdit
Nemo sapientum morte res aduersas redimere solet. Stulta est in alium indignatio: te-
meraria in se. Ignauus est furor: qui suum condemnat auctorem. Quod si vltro ob iniu-
ria/aut leue animi commotione fatum appetis, quem tui vindicem derelinquis? Quis tam
amens: vt dubium fortuna habitum proprio vlsceri interitu velit? Quis adeo felix vixit
quin tristior illum quandoque fortuna pulsaret? Inconcussa duxisti tempora: conti-
nua felicitate usus: et nunc ad modicam tristitiam salebram: vt dolori parcas, vi-
tam deferere paras? Quo modo leuiorum impatiens, grauiora deinde supercilia fer-
re poteris? Insuper est, quae nunquam moeroris poculum degustauit. Nemo dura non passus
temperate facilibus vitis. Qui fortitudinis columnam esse debueras, eneruis animi spe-
cimem exhibebis? Fortissimo parente editus, vltimam imbecillitatis spectaculum da-
bis? Sic a maioribus discrepabis, vt sceminis mollior fias? Necdum adolecere coe-
pisti, et iam te vitam fatietas cepit? Quis hanc prior imaginem praebuit? Clarissimae
mihi aui nepos inuictus patre editus, leuem contrarium auram perpeti non valebit?

Nota.

Responso
Erici argu-
ta.

Nota.
Replicatio
color rheto-
ricus.

Nota.

Historiæ Danicæ Lib. V. Fo. XLIIII.

Indoles tua auitæ virtutis habitū representat. A nemine victus es: tua tibi solum incuria nocuit. Periculo p nos erutus es/nō subactus. Amicitia in iuriæ deputabis: odium p gratia relaturus: obsequio placari debueras/nō moueri. Nunq̄ te dñi eo furoris excedere velint: vt seruatorē insidiatoris loco notare sustineas. An eo tibi rei erim⁹, quo benefici sumus/indignationē officiis cōtracturi? Reputabis hostē, cui salutis tuæ p̄miū debes! Neq̄ em̄ te liberū captiuauimus, sed ope prauenuimus laborā rē. Et ecce gazā/opes/supellectilem reddo. Soror tua si mihi temere despōsata creditur, cui decreueris nubat: em̄ uero intacta illi pudicitia manet. Ceterū militare tibi, si acceptaueris volo. Caue ne ab re ira animū obstines. Nulla te rerū iactura cōcussa sit. Nihil libertati tuæ detractū est. Obsequentē me tibi/nō impantē agnosces. Qualem cūq; de capite meo sniam decreueris cōprobo. Idē te hīc, quod in regia posse cōfide. Eandē hīc, quā in aula, imperitandi potentiam tenes. Hoc de nobis in loco quod quid apud regiam placuisset/instituē. Proni ad parendū sumus. Hactenus Ericus. At regem hęc tā in se, q̄ in hostē mansuefecit oratio. Deinde cōpositis/pacatisq; oibus reditur in littus. Rex Ericū ac nauticos vehiculis excipi iubet. At ubi in regiam est ventum, concionē aduocari facit: in quā accersito Erico sub sponsaliū fide fororem ac centurionatum dedit. Adiecit deinde fastidio sibi fore reginā/filiā placuisse Gōtari. Ideoq; nouū illi legationis opus deberi: optime ab ip̄o negotiū expleri posse: cuius nihil arduū conatū viderē fore. Præterea se Gōtuaram ob celati criminis consciam silicib⁹ obruturū. Hanundam vero redditurā patri: ne in Dania cōuersantē capitis sui insidiaricē haberet. Ericus cōsiliū pbat/ suam impatis operā pollicēs: excepto q̄ reginam repudiā actā Roltero melius maritandā astrueret: a quo nulla maiestati suspicio foret. Quam sententiam Frotho perinde ac diuinitus datum documentum venerabundus excepit. Regina quoq; ne violentia astringi videretur, muliebriter obtemperauit/affirmans a natura dolendī necessitatē non esse: oēm q; animi agridudinē ab opinione p̄ficisci solere. Ceterū plangēdā nō esse p̄cā, q̄ meritis accidisset. Ita ergo fratres cōiūctas egere nuptias: altero sororē regis: altero repudiā reginā ducere. Dein sup̄tis secū cōiugib⁹, nauigationē i Noruagiā referūt. Neq; em̄ illas a viroꝝ latere/aut viā lōginq;tas, aut futuri piculī met⁹ diuellere poterat/affirmātes vt plumā hirto, sic se maritis cohæsuras fore. Et iā Cracā demortuo Regnero Brac cui dā nupsisse cōpiūt. Dein p̄na gazæ memores, egestā humo pecuniā tollūt. At Gōtar⁹ oēm Erici fortunā, fama virū p̄eunte, didicerat. Vt autē ip̄m aduenisse cognouit, verit⁹ vltia q̄q; in Noruagiēs eximia sui fidutia moliturū/vxore priuare/suamq; illi filiā ademptæ cōiugis loco copulare studebat. Regina nāq; nup demortua nullas magis, q̄ germanē Frothōis nuptias affectabat. Cui⁹ Ericus int̄ione cōpta, cōuocatis sociis refert suā necdū cautib⁹ abstirisse fortunā. Ceterū sperare se facē labilē esse q̄ vinculo nō firmet: p̄indeq; oīm p̄cē pondus repē te decidere quod culpæ catena non fixerit. Id eos apud Frothonē nup expertos esse cernentes innocentia suam inter egerrimos casus diis opitulantibus fuisse defensam: eademq; vlt̄erius conseruata, consimilem in aduersis opem sperare debere. Deinde fugam eos paulisper fingere oportere, si primum a Gōtaro lacerati forent: iustitiam belli titulum habituros. Manum siq;dem capitis periculo obici, omni iure permissum esse. Raro autē quenq; cōmissam cū innoxis pugnā feliciter exequi posse. Prius ergo hostē aduersum se puocandū esse: quo iustior eundē impetendū causa succederet. Nec plura elocutus, domum Bracū inuisere pergit. Deinde ad Gun-

f iiii

Frotho factus
stidit reginā:
et Gōtari filiā perit

Ericus sororem Regis
Rollerus reginā repudiā duxit
Gōtarus rex Noruagiæ.

Baxonis Grammatici

Fiducia
Gunuaræ.

uarâ cōuersus experiendæ eius fidei gr̃a p̃contatur, an Gōtarū cordi haberet: indī
gnūm docēs regiæ stirpis puellam thoro popularis astringi. Quem illa p̃ deor̃ nu-
mina impensius obtestari aggressa, fictim ne an veraciter excogitata haberet. eo p̃
feriū se locutū dicēte: ergo, inq̃t, extremum mihi ruborē iniicere paras: quam virgī
nem adamasti, viduam relicturus. Sæpe rebus contrariū fama prædicat popularis:
me de te sefellit opinio/constanti nupsisse putabā: et nunc vētis leuiorem experior,
quem indubitata fidei fuisse sperabā. Hęc fata, abunde lachrymas dedit. Grata Eri-
co vxoris indignatio fuit: cui mox amplexum iniiciēs, scire ait volebam, quantū tibi
in me fidei esset: mors sola dirēptionis nostræ ius possidet. Te tamē Gōtarus rap-
tui destinat/amorem latrocinio questurus. Quē quū pegerit, tua gestū simula vo-
luntate: nihilominus nuptias dilatura/quousq̃ filiā mihi tui loco tradiderit. Quā
impetrata, vno ego ac Gōtarus die nuptias acturi sumus. Itaq̃ disparata nobis ad
conuiuandum triclinia, sed mediū parietem cōmunicantia præbere curato: ne me
forte corā oculis habito, languidiore regē cōtēplatione p̃stringas. Hoc em̃ ad eludē-
dū raptoris studiū p̃q̃ efficax cōmētū erit. Deinde Bracū cū delecta p̃mptissimorū
manu haud p̃cul regiā delitere præcepit/sibi quum res posceret auxilio futurum.
Post hæc ad cito Rollero prouocandi regis gratiā cum nupta ac supellectile, simula
to metu, fugā nauigio petiuit. Igit̃ Gōtari sibi classē instare cōspiciēs, En, ait, arcus
doli insidiarum spiculum iacit: statimq̃ cōcitatīs clamore nautis clauo puppim cō-
uertit. Quē Gōtarus propemodū aduectus, quis rector esset nauigiū p̃contat: Eri-
cum esse cognoscit. Item exclamans, an ipse sit q̃ mirifico verborū habitu ceterorū
facundiā frustraret, inq̃rit. Quibus auditis Ericus olim ab ipso se disertū cognomi-
ne donatum esse/nec frustra appellationis augurium excepisse subiunxit. Dehinc
ab vtrīsq̃ pximū in littus cōcessum est: vbi Gōtarus Erici legatione cognita Fro-
thonis se refert sororē cupere: legato vero filiā exhibere malle: quo minus eum aliū
suam cessisse cōiugem p̃ceneret. Itaq̃ nō incōgruū fore/si legatōis fructus in suū
recidisset latorem. Ericū igit̃ sibi generū cōplacere: dummodo p̃ Gunuarā Frotho-
nis affinitatē impetrare potuisset. Ericus regis beniuolentiā exosculatus, sententiā
pbat: vltro sibi offerri asserens, quo maius a diīs immortalibus exoptare nō posset.
Ab ipso tū Gunuaræ mentē arbitriumq̃ prænosci debere. Illa adulantē se regem si-
mulato fauore excepit: petentiq̃ promptū deferre videbatur assensum/ obsecrās vt
Erici nuptias suas præcurri pateretur: qbus primū admittis, aprior regalibus suppe-
teret loc⁹: ob hoc qdem maxime: ne denuo nuptura nouū cōnubiū pactū reducta ve-
teris memoria fastidiret. Præterea nō expedire firmabat binos paratus vna celebra-
tione cōfundi. Rex responsis euectus affatim, postulata collaudat. Qui quū ex cre-
bris Erici colloquiis clarissima sententiā schemata: qbus aīo delectari ac refici pos-
sit/hausisset, nō cōtentus ei filiā in matrimoniū dedisse, Litharfulki quoq̃ puinciā
tradit, beneficiū affinitati impiendū existimās. Craca vero, quę Erico ob incāratio-
nū solertiā itineris comes adcita fuerat, aduersam oculorū valitudinē simulans/ita
faciē peplo obstrinxerat: vt ne sola quidē cognoscēdi capitis particula prominere-
t. Rogata quanam esset, Gunuaræ se sororem perhibuit/ eadem matre: diuerso vero
patre p̃genitā. At vbi in Gōtari penates peruentū, tædarū Aluilda: (id filiæ eius
nomē erat) conuiuū exhibetur. Diuersis Ericus ac rex ædibus accumbebant: qua-
rum tecta paries cōis exceperat. eadē deintus pensibilibus p̃ totū obductæ aulais
erant. Assedit Gōtaro Gunuara: sed Ericū altrinsecus Craca cū Aluilda stipabat

Historie Danice. Lib. V. Fo. XLV.

Qui inter iocandum subducto sensim e pariete asserere: quantum loci humanum corpus transmittere posset, aperuit: ignarusq; conuiuis spatium meatui purum fecit. Deinde sponsum an Frothoni an sibi nubere mallet: curiosius percontari inter epulas cepit: maxime cum obseruato copularum respectu regia proles consentanea nobilitatis amplexum debeat: ne unius coniugii dignitas: alterius indignitate depereat. Qua se incocessis a patre nuptiis usura negare: reginam eam fore: ceterasq; opibus excessuram permittens: ex repugnante obsequere effecit: non minus opum spe quam gloria captam. Cracam quoque traditum est exhibitam portionis temperamento, Frothonis amori virginem adegisse cupidine. At Gostaricus Erici post epulas conuiuium petit nuptialis loci licentiam aduicturus. Quo exente Gūuara sicut ante iussa fuerat subducti asseris loco prius transgressa parietem: proximum Erico discubitu occupat, Cui Gostaricus eam consensu iunctam miratus qualiter, & quare eo uenerit percontari impensius cepit: illa sororem se Gūuaram, regemq; formatum falli similitudine memorabat. Cuius cum rex cognoscendi causa: subito regiam repetiuisset: Gūuara postico se quo uenerat referens pristino in loco cunctis spectanda confedit. Qua uisa Gostaricus paru luminibus credulus: maxima cum agnitionis difficultate ad Ericum iter remansit: relatam suo more Gūuaram prae oculis habuit. Ita quorundam aularum aditus permutauit: toties utrobique quam quaerebat offendit. Et iam non consimilis: sed eadem hinc inde facies ingenti regem admiratione torquebat. Impossibile enim ad omnem uidebatur modum: absque notabili discrimine, eundem diuersis habitum inesse formam. Solutum tandem conuiuio: filiam & Ericum nuptialium in cubiculum usque comitari profequitur. Ipse alias cubitum redit. At Ericus Aliudam Frothoni destinata: seorsum cubare permittit: Gūuaram ut ante deluso rege complexus. Itaque Gostaricus insonnitate agens nocte stupido, errantique animo ludificationis suae specie agitabat. neque enim paritas specierum: sed idem uis uidebatur. Unde incerta adeo atque anceps illi astutatio subiit: ut erreri tribueret: quod reuera deprehensum habebat. Tandem pariete fraudem instrui potuisse: animo obuersatum est. Quae cum diligentius inspicere, iustitiamque iussisset: nulla fractionis uestigia deprehendit. Inconculsa siquidem totius edis integritas apparebat. Quippe Ericus nocte concubita, quo minus dolus conspicuus foret soluti parietis farserat latione. Deinde duos cognoscenda rei causa tacite Erici cubiculo intronissos: ac post aulae am consistere iussos: cuncta curiosius attendere iubet. Iidem Ericum cum Gūuara reperiunt, occidendique preceptum acceperant. Qui inita latebrae: uelatis cortina angulis presentiam occultantes, Ericum ac Gūuaram nexis inuicem brachiis communi thoro fruentes conspiciunt. Quos semisopitos rati: profundioris quietis copiam expectabant: operiri uolentes, donec exequendi sceleris occasionem grauior porrigeret somnus: qui cum sterrente sonorijs Erico: concepti liberius somni speciem agnouissent: continuo trucidandi eius gratia: districtis prodire mucromibus. Quorum Ericus insidioso expergefactus accursum: cum imminentes capiti gladios suspexisset: dicto nouercae nomine, quod olim inter pericula nuncupare iussus fuerat: proptum necessitatis remedium expertus est. Clypeus enim eius qui sublimius a trabe pendebat: illico in eum collapsus: inermis corpus: quasi de industria: ne a latronibus confoderetur: obtexit. At ille fortuna haud frustra usus proximi latronis utrunque pedem rapto defecuit ferro. Alterum Gūuara non impetu minori hasta transfudit: muliebris corpore, uirilem animum aequans. Taliter Ericus insidijs liberatus: repetito mari nocturne navigationi se parat. At Roslerus iis qui cominus excubare iussi fuerant: signum irumpenda regiae lituo dedit. Quo rex audito hostium aduentum indicari ratus: pra-

Clypei mla
rabilis ca
sus.

V. J. Saxonis Grammatici

Frotho ad
huc rudis
rei bellicæ.

Frotho pa-
cis auctor.
Primus &
idē admira-
bilis exit⁹ &
apparatus
Frothonis
ad bellū.

ceps fugam nauigio tenuit. Interea Bracus & qui cum eo irruerant conuulsam re-
gis supellectilem/Erici manibus imponendā curabant: medium ferme noctis agen-
dis impensum est prædis. Quorum mane rex cognita fuga insecutionem molitus:
per amicorum quendam nequid subito pararet, aut cum impetu exequeretur: am-
monitus est: persuadebatur quippe maiore instrumento opus esse: nec expedire, cū
paucis in Daniam consequi fugientes. Sed ne sic quidem impatiens animus damni
impetum pressit. Nihil enim magis mouerat regem: q̄ q̄ alienæ cladis paratus re-
cidisset in suos. Enauigans autem rex: peruenit in portum: qui nunc ab omni voca-
bulum tenet. vbi aduersa tempestate oborta: alimētis defectus, satius arbitratus est
moriēdi necessitatem ferro subire: q̄ fame. Itaq; nautici manu in se ipsos versa: alter-
nis vulneribus accelerauere fatum. Rex cum paucis mōrium prærupta secutus ela-
bitur. Indiciū cladis: colles editi præbent. Interea Erico prosperè nauigationem
emenso, Frothoni cum Alulda nuptiæ actæ sunt. Post hæc Sclauorū mandatur ir-
ruptio. Ad quam coercendam Ericus cū octo nauigiis destinatur. Quippe Frotho
rudis adhuc rei bellicæ videbatur. Ericus igitur ne virilem vnq̄ operam detracta-
ret: susceptum gratulanter officium: fortiter exequendū curauit. Qui cum piratas
septenis nauibus esse cognosceret: vna tantum e suis aduectus: reliquas ligneis pro
pugnaculis cingi, tonsilq; arborū ramalibus obducī iubet. deinde cū hosticæ classis
numerum plenius speculaturus procederet: insequentibus se Sclauis: ocius ad suos
refugere cœpit. At hostes vt insidiarum ignari: ita fugientem comprehendere aui-
di, crebro incunctantiq; fluctus remigio concussere. Naues enim Erici liquido co-
gnosci non poterant: frondentis syluæ speciem præferētes. Qui cum angustioris se
maris flexui tradidissent: subito Erici classe conclusos vident. Sed primū inuitata
facie stupidi nauigio nemus agi putabant: deinde fraudem foliis subesse cognoscūt.
Seram ergo incuriæ pœnitētiā agentes habitam incautiū nauigationē remeti-
rentabant. Sed dum puppes obuertere parāt: ab hoste eas insiliri conspiciūt. Ericus
vero subducto in litus nauigio: funda procul in hostes saxa torquebat. Igitur Scla-
uorum cæsi plariq; quadraginta capti fuere: qui postea vinculis, ac fame coerciti
inter varias cruciatas angustias, spiritum deposuerunt. Interea Frotho traiciē-
diæ in Sclauiam expeditionis gratia: tam e Danis, q̄ ex finitimis ingentem adciue-
rat classē. Huius minima ratis exstabat: quæ bisseos ueheret nauticos: toti dēq;
remigiis agi posset. Post hæc Ericus sociis patientius præstolari iussit: actæ iam cla-
dis famam Frothoni perlaturus occurrit. Cūq; nauigādo puppim forte piraticam
yadosis ac minus altis gurgitibus insictam hæere conspiceret: q̄ res fortuitas di-
etorum grauitate prosequi solitus erat: obscura est, inquit, ignobiliū fors, fortu-
naq; vilium sordida, deinde naue propius applicata: piratas proprium contis nauig-
gium expedire conmissos: ac circa eius seruationem impensius occupatos oppressit.
Quo peracto cum ad regiam classē redisset: Frothonem nuntia victoriæ saluta-
tione reficere cupiens: saluū fore florentissime pacis auctorem iubet: Rex verū eius
dictum fieri precatus: augurem esse sapientis animū affirmabat. Ericus vera a se di-
ci, paruulæq; victoria maioris omen afferri respondit: exiguis sæpe rebus magna-
rum præsagia captari testatus: regem deinde manū spargere hortatus, lutia equi-
tatum terreno proficisci itinere iubet: reliqua exercitus parte marinum ineunte
compendium. Tanta autem nauigiorum frequentia mare compleuerat: vt nec re-
ceptui portus, nec castris littora, aut cōmeatibus impensa suppetere. Terrestris

Historiæ Danicæ. Lib. V. Fo. XLVI.

aurem acies tanta fuisse fertur: ut compendii gratia complanasse montes: meabiles effecisse paludes: lacunas aggeribus exaquasse: vastissimasque voragines iniectis mobilibus expleisse dicatur. Interea Strunico Sclauorum rege belli inducias per legatos petente: Frotho tempus apparatus negat affirmans hostem induciis instrui non oportere. Præterea hæcenus se bellicorum operum expertem vixisse: nec debere eorum initia anticipari rerum expectatione suspendere: quod quisquis primam feliciter militia gesserit: consimilem de cætero fortunam sperare possit. Tale enim quædam omen habiturum pugna: quale congressionum principia dederint: cum initiales bellorum successus sequentibus augurio fore soleant. Ericus responsi prudentiam laudat: affirmans ita ludum fore agi oportere prout domi fuerit inchoatus. Danos a Sclauis prouocatos esse significans. Quod dictum acer rimo prælio profecutus Strunico cum gentis suæ fortissimorum sub finis interfecto: residuos in fidem accepit. Tum Frotho conuocatis Sclauis per præconem edixit ut si qui inter eos rapinae aut furto assueuissent: ocyus exhiberentur: promittens se talium mores primis honoribus donaturum. Iussit etiam ut quicumque malorum artium studiis calluissent: præmia recepturi prodirent. Grata Sclauis promissio fuit. Cuius spem quidam cupidius, quam consideratius secuti: prius prodidere seipsum: quam alieno possent iudicio declarari. Quos tanta lucri cupiditas fefellit: ut ruborem questui postponentes crimen pro gloria ducerent. Quibus sponte exhibitis: hanc, inquit, Sclaui vos ipsos patriam peste vacuofacere conuenit: continuoque eos a licetoribus abripi iussos in altissimas cruces ciuium manu subfigendos curauit. Plures a paucioribus punitos crederes. Ita callidi ingenii rex dum veniam quam victis hostibus tribuit: crimen confessis negauit: totam pene Sclauicæ gentis stirpem consumpsit. Sic indebiti præmii cupiditatem debita consecuta est poena, iustoque supplicio indignæ mercedis auaritas adacta est. Crediderim iure exitio traditos, qui cum taciturnitatis munimento salutem seruare potuissent: voce periculum adieuerunt. Rex recentis victoriae titulis euectus, ne iustitia quam armis defectior videretur: nouis exercituum legibus formare constituit: quarum præfens quasdam ritus usurpat: quasdam arbitraria iuris nouitas aboleuit. Edixit enim ut principibus quisque prædæ partitione facta maiorem cætero milite portionem acciperet: ducibus vero quibus in acie signa anteferrî solerent dignitatis causa capriuum concessit aurum. Gregarium vero militem argento voluit esse contentum. Arma ad pugiles redundare, captiua nauigia popularibus cedere iussit, utpote eis debita quibus condendi rates instruendique ius esset. Præterea sanxit, ne quis rem familiarem seris mandare præsumeret: Duplum ex fisco regis amissorum pretium recepturus. Quam si quis avararum claustris obseruandam duxisset: aurea libra regi debitor fieret. Statuit etiam ut in eum qui furi ignosceret: furti poena recideret. Præterea si quis in acie primus fugam capesseret: a communi iure alienus existeret. At ubi in Daniam rediit: ut quicquid Grep sinistra morum usurpatione corruerat: bonis artibus expiaret: arbitriam sceminis nubendi potestatem indulset: ne qua thori coactio fieret. Itaque lege cauit, ut eis in matrimonium cederent: quibus inconsulto patre nupsissent. At si libera consensisset in seruum: eius conditionem equaret: libertatisque beneficio spoliata seruilis fortuna statum indueret. Maribus quoque quamcumque primitus cognouissent: ducendi legem infixit. Adulteros a veris coniugibus corporum parte spoliandos constituit quo minus continentia flagitiis elideretur. Edixit quoque ut si Danus Dano rapinam infingeret: duplum rependeret: ac violatæ pacis crimine

Quita Scla
uorum sub
actio.

Lex Fro
thonis.

IV. Saxonis Grammatici

Nuntiorum
nouum com-
pendium.

Götari ca-
des.
Roller⁹ rex
Noruagia.

Olimarus
rex orienta-
lium seu au-
strastorum.

ne censeretur. At si quis rem furto quaesitam ad alienam domum perferret, hospes post illum adis sua fores obcluderet: bonorum omnium poenam incurreret. Atque in concione coram omnibus vapularet: quod se eidem delicto obnoxium fecisse videretur. Praeterea quis exulum patriae suae hostis euaderet: aut inimicum cuiuslibet scutum afferret: rerum ac vitae periculo poenas lueret. Si quis autem ad exequendum regis imperium ob animi contumaciam piger existeret: exilio mulcetur. Solebat namque sagitta lignea ferrea speciem habere: nuntii loco viritum per omnes mitti quoties repentina belli necessitas incidisset. Qui vero ex popularibus primipilum in acie anteiret: ex seruo liber, ex agresti illustris euaderet. At si ingenuus toreret: satrapa crearetur. Tanta olim audaces stipendia merebantur. Adeo veteres nobilitate fortitudini tribuendam putabant. Siquidem non fortunae virtutem, sed virtuti fortunam deferri oportere: existimatum est. Praecepit quoque ne lis vlla iuristurandi fide aut pignorum positione contraheretur. Qui vero alium pignus secum ponere iussisset eidem auream libram dimidium solueret. Alioquin grauem corporis mulctam subiret. Prouiderat enim rex ex pignorum positione maximas litium causas incidere posse. De qualibet vero controuersia ferro decerni sanxit: speciosius viribus quam verbis considerandum existimans. Quod si alter dimicantium relato pede prenotati orbis gyrum excederet: perinde ac victus causam detrimentum reciperet. Sin autem quauis de re pugilem popularis impeteret: ipsum armatus exciperet, cubitali duxat stipite pugnaturum. Quinetiam cladem Dani ab alienigena oppressi duorum extraneorum caede sarcendam instituit. Interea Götarus summi de Erico supplicii gratia: pugnae exercitum comparat. Econtrario Frotho cum magno classis apparatu Noruagiam petit. Cum ad insulam Rensö pariter appulissent: Götarus Frothoniani nominis magnitudine territus: pacem per legatos efflagitat. Ad quos Ericus inue recundus (ait) est latro qui prior concordiam querit: aut bonis communicare praesumit. Qui enim obtinere gessit: obniti debet: ictus ictui opponendus est: liuoreque liuore pel lendus. Cumque hoc dictum Götarus attentis eminus auribus excepisset: quod poterat clara voce ita inquit quisque virtuti militat: prout beneficii meminit. Cui Ericus beneficentiam tuam reddito tibi consilio repensavi. Quo sermone egregios montus omnium donorum genere praestantiores indicabat. Et ut Götarus accepti consilii ingratum ostenderet: quando coniugem mihi (inquit) cum vita adimere cupiebas melioris exempli speciem lacerasti. Solum inter nos ferrum decernendi ius obtinet. Post haec Götarus parum prospera congressione danorum classem adortus occiditur. Cuius regnum Kollerus beneficii nomine postmodum a Frothone suscepit: quod septeno prouinciarum numero tendebatur. Eundem quoque Ericus collata sibi quondam a Götaro prouincia muneratus est. His gestis Frotho per summam ac securam pacem triennium gessit. Inter haec rex Hunorum audito gnatae repudio adiuncto sibi rege orientalium Olimaro aduersum Danos biennio belli apparatus contraxit. Igitur Frotho non solum indigenas: sed etiam Noruagenses: ac Sclauos in copias vocat. A quo Ericus hostiles speculatum acies missus, Olimarum qui classis magistratum acceperat Hunorum rege terrestres ductante copias haud procul Rulcia reperit: quem taliter affari coepit.

Quid sibi vult quaso belli grauis iste paratus?

Aut quo classe potens rex Olimare ruis?

At Olimarus,

Historiæ Danicæ, Lib. V. Fo. XLVII.

Fridleui natum nobis incessere cordi est.

Et quis es audaci talia voce rogans?

Ad quem Ericus.

Vincendi inuictum subiit spes irrita mentem

Frothonem nullus exuperare potest.

Contra Olimarum.

Quicquid contingit primo semel accidit, & res

Non sperata satis saepe subire solet.

Qua sententia a nemine nimium fidei in fortuna reponendum esse perdocuit, deinde Ericus Hunorum agmen exploraturus obequitat. Quod Ericum præteriens, inuicemq; ab ipso præteritum primam ortiuo sole aciem postremo occiduo præbuit. Itaq; penes quem tot milium regimen foret ab obuiis sciscitatus est. Quem Hun forte conspiciens: rex hic Hunorum erat: speculandi ministerium accepisse cognouit, perquiri: qd peruncatorum vocabulum foret. Ericus se ubiq; aduentantem: nec usq; comperitum vocitari perhibuit: rex item admoto interprete quid Frotho operis exerceret interrogat. Cui Ericus. Nunq; Frotho domi inimicum præstolatur exercitum: nec hostem in adibus operitur: pernox enim & peruigil esse debet alienum appetens culmen: nemo sterendo victoriam cepit: nec luporum quisq; cubando cadauer inuenit. Quem rex exquisitis dictorum sententiis callere cognoscens: hic ait fortasse Ericus est: a quo filiam meam falsi criminis insimulatam accepi. Qui continuo prendi iussus non decere (inqt) unum a pluribus abripi. Quo dicto non modo regis animus complacuit: sed etiam ad ignoscendi sibi voluntatem perduxit. Cuius impunitatis causam potius a calliditate q̄ beniuolentia profectam constabat. cum ob hoc maxime dimitteretur: ut Frothonem nuntiata multitudinis rumore terreret. A quo cum reuersus explorata referre iuberetur: sex classium senos reges, earumq; qualibet quina nauium milia complectentem vidisse se retulit: quarum vnâquâq; trecentorum remigium capacem esse constaret. Quelibet vero totius summe millenarium quaternis alis contineri dicebat. Volebat autem millenarium mille, ac ducetorum pacem intelligi: cum ala omnis trecentorum numero compleatur. Cunctante vero Frothone: quid contra tot acturus esset, attentiussq; subsidia circûspiciete: probum, inq; Ericus audacia iuuat: acri cane occupadus est versus. Molossis quippe non imbellibus auiculis opus est. Quo dicto Frothoni contrahenda classis consilium præbuit. Qua instructa aduersum hostem nauigatio tenditur. Igitur insulas quæ Daniam orientemq; interiacent: præliis subigunt. Vnde procedentes naues aliquot Ruthenæ classis offendunt. Quarum cum Frotho paucitatem incessere deforme duxisset: a macro inquit Ericus & tenui petendus est cibus. Raro pinguescet qui cadit. Neq; enim mordendi potens est: quem vastus occupauerit follis. Quo documento regi irruptionis edendæ ruborem excussit: eumq; mox ad paucitatem multitudine lacessendam perduxit: vtilitatem pudori præferendam significans. Post hæc ad Olimarum processum est. Qui multitudinis segnitie excipere hostem, q̄ aggredi præoptabat. Quippe Ruthenorum nauigia incomposita minusq; ob granditatem ad remigium habilia videbantur. Sed ne ei quidem numerositatis potentia profuit. Inusitata namq; Ruthenorum multitudo copiis q̄ virtute præstantior robusta Danorum paucitati victoriam tradidit. Frotho cum patriam repetere vellet: inauditum nauigationis impedimentum expertus est. Quippe crebra intersectorum corpora,

Hun rex
Hunorū.

Mirabilia
et quasi in-
credibilia.

Nauigia
Ruthenorum
contra Da-
nos.

Saxoni Grammatici

nec minus scutorum, hastarumque fragmenta iactante aestu uniuersum maris con-
strauerant sinu. Itaque portus non angusti minus: quam olimi erant. Igitur mediis obstru-
ere, aut contis propellere poterat. quo minus uno sublato mox aliud aduolutum
impelleret classem, bellum cum mortuis obortum crederes. Nouum contra exani-
mes discrimen extabat. Igitur Frotho conuocatis quas vicerat gentibus: lege cauit
ut quisquis pater familias eo conciderat bello: cum equo omnibusque armaturae suae
insignibus tumulo mandaretur. Quem si quis vespillonum scelesti cupiditate ten-
tasset: poenas non solum sanguine, sed etiam inhumato cadauere daret. Busto atque
inferiis cariturus. Si quidem par esse credebat ut alieni corruptor cineris: nullo fu-
neris obsequio donaretur: sortemque proprio referret corpore quam in alieno perpe-
trasset. Centurionis vero, vel Satrapae corpus rogo propria naue constructo, fune-
randum constituit. Dena autem gubernatorum corpora unius puppis igne consu-
mi praecipit. Ducem quempiam aut regem interfectum proprio iniectum nauigio
concremari. Tam scrupulosam ducendis interfectorum funeribus obseruationem
praestari voluit: ne promiscuos exequiarum ritus existere pateretur. Iamque cuncti
Ruthenorum reges Olimaro, Dagoque exceptis Marte conciderant: bella quoque Ru-
thenos ex Danorum imitatione celebrare praecipit: ac nequis uxorem nisi empti-
tiam duceret, venalia siquidem conubia plus stabilitatis habitura censebat: tutio-
rem matrimonii fidem existimans quam pretio firmaretur. Praeterea si quis virginis
stuprum vi petere ausus esset supplicia abscissis corporis partibus lueret: alioqui
mille talentis concubitus iniuriam pensaturus. Decreuit etiam ut quisquis militie
deditus spectatae virtutis titulum affectaret: impeteret unum: exciperet duos: tres
modica pedis retractione vitaret: quatuor fugere non erubesceret. Aliam quoque su-
per militum stipendiis consuetudinem a subiectis sibi regibus obseruandam edixit.
Patrium domesticumque militem hyberno tempore ternis argenti talentis donari
iussit: gregarium aut conductitium binis: priuatum ac militiae laboribus defun-
ctum duxat uno. Qua lege virtuti iniuriam afferebat: conditiones militum non
animos aestimans. In quo quidem erroris argui poterat cum familiaritates meri-
tis anteferet. Post haec interrogatus a rege Ericus an Olimari copias Hunorum
aequare exercitus: carmine sic eloqui orsus est.

Hercule deprendi nulli numerabile vulgus:

Vulgus cuius erat terra nec vnda capax.

Colluxere ignes crebri. Silua omnis obarsit.

Index innumerae flamma cohortis erat.

Calcibus obrita tellus subsedit equinis.

Edebant rapidos stridula plaustra sonos.

Ingemuere rotae: ventos auriga premebat:

Vt tonitrum currus assimulasse putes.

Vix armatorum coetus sine lege ruentes

Ponderis impatiens pressa ferebat humus.

Obmugire aer visus mihi: terra moueri.

Tantus in externo milite motus erat.

Nam quindena simul vexilla micantia vidi:

Quodque ex iis centum signa minora tenet.

Ruthenorum
regum strages,
Nova Frothonis le-
ges.

Historiæ Danicæ. Lib. V. Fo. XLVIII.

Post quorum quoduis poterant bis dena videri

Signorum numero: par erat ordo ducum.

Igitur Frothone quid contra tot opponeret petquirente: tedeudum docet, patien-
dūq; hostes propria primū inhumanitate cōsumi. Obeditum monitū est. Neq; enim
minore studio probatum consilium q̄ editum fuit. At Huni per auia solitudinesq; p
gressi: nusq; reperitis cōmeatibus passim inedia periclitari cœperunt. Quippe regio
vasta ac palustris extabat: nec erat vllum egestatis subsidium reperire. Tandem fu-
sis comedisq; iumentis tam vehiculorum q̄ victus inopes spargebantur. Caterū er-
ror par fami periculū erat. Non equis, non asinis parcitur, non fœdis aut putribus
abstinetur. Postremo ne canibus quidem temperatū est: nephas omne morientibus
licitū fuit. Nihil enim tam difficile qd̄ necessitas suprema non impetet. Ad vltimū
fame exhaustis publica clades incessit. Efferebātur absq; cessatione corpora, cūctisq;
exitū formidantibus: nulli miseratio preuentū fuit: humanitatem quippe metus
excluserat. Primū itaq; regem paulatim defecere cohortes: deinde centuriatim de-
fluxit agmē: deseruit eū quoq; Vggerus vates vir atatis incognita, & supra huma-
nū terminū proluxa: qui Frothonem transfuga titulo petēs: quicquid ab Hunis pa-
rabatur: edocuit. Inter hæc Hithinus rex aliquantæ Noruagienſiū gentis Frotho-
nis classē centū quinquaginta nauigiis accedebat. E quibus duodecim lectis: pro-
pius nauigationem cœpit habere erecto in malū scuto locios aduentare significās.
Qui regi in proximū amicitia gradum receptus, magnū copiis eius attulit supple-
mentū. Eidem postmodū cū Hilda Hōgini lutorū Reguli filia spectatē admodū opi-
nionis virgine mutuus amor incessit. Quippe nondū inuicē conspectos: alterna in-
cenderat fama. At vbi mutua conspersionis copia incidit: neuter obtutū ab altero
remittere poterat. Adeo pertinax amor oculos morabatur. Interea Frotho distribu-
to per municipia milite: diligentius impētas hibernis cōmeatibus necessarias con-
uectabat. Sed ne sic quidē onerosum impensis exercitū sustentare suffecit. Par prope
modū Hunorum cladi perniciēs incidit. Igitur ad inhibendū aduenarū confluxum
classē in Albiā missa neq; traiceretur curā habuit. Cuius duces Reuillus & Me-
uillus fuere. Soluta hyeme Hithino, Hōginoq; socialem exequi piraticam placuit.
Ignorabat enim Hōginus suam a sodali filiam adamari. Erat autem is corporis ha-
bitu præstans: ingenio peruicax: Hithinus vero corpore perq; decoro: sed breuī exti-
tit. Caterū cū Frotho sustentandū exercitus sumptū indies difficiliorē aduerteret.
Rollerū in Noruagiā, Olimarū in Suetiā, ōneuū regem, & Glomerum piratarū
præcipuū ad Orcades petendorū cōmeatū gratia dirigit: pprias cuiq; copias tri-
buens. Triginta reges sequebātur Frothonē: q̄ ipsum amicitia vel obsequio colerēt.
Audiens autē Hun dimissas a Frothone copias: nouū recentēq; militem cōtrahit.
At Hōginus filiam suam Hithino despondit: coniurato inuicē vter ferro perisset:
alterū alterius vltorē fore. Autūno petitores cōmeatū redeunt: trophæis q̄ alimē-
tis locupletiores. Rollerus enim provincias Sūmorīā & Normoriā: occiso earū re-
ge Arthorio vectigales effecerat. At Olimarus Thoriā lōgū lanitorū atq; Helsing-
gorū regē: duosq; alios haud inferioris potētia duces: Hestiam quoq; & cū ōlandiā
Curetīā: sed & insulas Suetiæ p̄tentas celeberrimus Barbariā domitor triūphauit.
Itaq; sepringēta reducebat nauigia duplicato eductorū antea numero. ōnef vero &
Glemero Hithino quoq; & Hōgino Orcadū trophæa cessere. Hisdē cum nongentis
nauibus reditū est. Et iam quæſiti late sumptus, conuectaq; raptu impensæ alendis

Hunorū fa-
mes fœda.

Vggerus
vates mi-
randus.
Hithin⁹ rex
Noruagiæ
parris.

De gloria
Frothonis,
Triginta re-
ges sequebā-
tur Frotho-
nem.

Saxonis Grammatici.

De potētia abunde copiis suppetebant. Caterum viginti regna imperio Frothonis adiecerant Frothonis. quorum reges triginta p̄dictis adiuncti Danorum partibus militabant. Hac virū fiducia cū Hunis pugna conseritur. Cui⁹ prima dies tāta interfectōrū strage recruduit:

Cades mi- vt pr̄cipui tres rusciā fluij cadaueribus velut ponte constrati: peruii ac meabi-
randā. les fierent. Pr̄terea quantū quis itineris per triduū equo conficere posset: tantum
Spatiosa et locorū humanis cadaueribus completū videres. Adeo spatiosa cadis vestigia erāt.

disvestigia. Itaq; pr̄lio septem dies extracto cecidit rex Hun. Cuius frater eodē nomine incli-
Hun ca- natam Hunorum aciē cōspicatus: cū sua se cohorte dedere cūctatus nō est. Eo bello
ditur. LXX. ac centū reges qui aut ex Hunis erant, aut inter Hunos militauerant: submi-

Clxx. reges fere se regi. Quē numerū Ericus superiori signorū expressione cōplexus fuerat: cū
vincuntur. Hunorum multitudinē Frothone percontante distingueret. Igitur Frotho voca-
tis in concionē regibus sub vno eodēq; iure degendi normā imponit. Pr̄fecit autē

Prouincia Olimarū Holingar dia, s̄neui, Cōnogardīa, Hun vero captiuo Saxonīa tribuens
rum distri- Reuillū Orcadibus donat. Prouincias Helsingorū, Jarnberorū & Janitorū, cū vtra-
butio. q; Lappia Dīmaro cuidā procurandas attribuit. Dago Hestīa regimē erogauit.

Frothonis Quorū vnūquēq; certis tributi legibus onerauit, obsequiū beneficio applicās. Itaq;
regni exte- Frothonis regnū Rusciā ab ortu complectens: ad occasum Rheno flumine limitatū
sio. erat. Interea Aithinus apud Hōginū quorū dā obtrectatione insimulatus est quasi

filiam eius ante sponsaliū sacra stupri illecebris temerasset: qđ tunc immane cūctis
gentibus facinus habebatur. Igitur Hōginus credulus auribus rem falso nuntiatā
excipiens: Hithinū regīa apud Sclauos stipendia colligentē classe lacessit: cōser taq;
manu victus Iuriā periuit. Itaq; statim a Frothone pacem internū labefactauerat
bellum: primiq; indigetes regiam detractauere legem. Quamobrē Frotho missisq;
simul eos accerserent scrupulosius causam simultatis inquiri. Qua cognita iuxta
legis a se lata formulam pronuntiauit. Videns autē ne sic quidē eos in gratiā redu-
ci posse patre filiam pertinacius reposcente: litcm ferro decidendā edixit. Id quippe
solum dirimendā controuersīa remediū videbatur. Inita pugna Hithinus acerrī-
ma perstrictus plaga cū sanguine & viribus corporis deficeret: insperatā hostis cle-
mentiam expertus est. Hōginus siquidē promptissimā occidendi ipsius facultatem
adeptus: formā tamē eius, & iuuentā miseratione sauitiam mansuetudinē cedere
coegit. Itaq; ne ephebum inter extremi spiritus momenta palpantē extingueret:
abstinuit ferro. Olīm nāq; impuberē, aut inualidū vita spoliare r uborī deputabā.

Hōthin⁹ & Adeo cuncta verecūdiā momenta prisca pugilū fortitudo seruabat. Ita Hōthinus
Hōginus se sociorum opera ad naues relatus hostis beneficio seruat⁹ est. Idem septimo abinde
mutuo ca- anno apud insulam Hithinō pugnā exorsī: mutuis vulneribus consumpti sunt: fe-
dunt. lix Hōginus foret: si circa deuictū semel Hithinū seueritate poti⁹ q̄ clementia vsus
fuisset. Ferunt Hildam tanta mariti cupiditate flagrasse: vt noctu interfectōrū ma-

Alricus Su- nes reintegrandi belli gratia carminibus excitasse credatur. Eodē tempore Alrico
eonū rex & Sueonū regi aduersum Gestiblindū Gothorū regem atrox incidit bellū. At Gestīa
Gestiblin⁹ blindus viribus minor: Frothonē supplex accessit se ac regnū percipiendā opis gra-
Gothorum tia dediturus. Qui mox Skalc, Scanico, atq; Erico in subsidū receptis: cum supple-
rex bellum mentis militū redit. Cūq; militia procursum in Alricum effundere statuisset: Eri-
cient. cus prius filiū eius Gunthionū: Vermis ac Solongis platū censuit impendū: oportere asserens festum tempestate nautam proximū captare littus. Pr̄terea radicū in

opem raro virere truncum. Igitur irruptione facta perit Gunthionus, nomēq; eius

Historiæ Danicæ. Lib. V. Fo. XLIX.

tumulus refert. Audiens Alricus interemptionem filii, virtū ire deproperat. Conspicatus hostes Ericū clandestino accersitū colloquio recensitis patrū suorum foederibus vt Gestiblindi militiā detrectaret/orabat. Qd Erico prinaci⁹ abnuēte, cū Gestiblindo dimicandi licentiā flagitat/priuata pugnā publice pferendā existimās. Quē Eric⁹ senectute armis inhabilem referens/tristēq; eius valitudine maxima cū aetatis excusatione pratendēs, se eius loco obrulit pugnaturū: p̄brosūm docens: si duellū prastare refugeret, p̄ quo bellum cōmissurus venisset. Hinc absq; cunctatione dimicaturū est. Occiso Alrico Ericus q̄grauissime affectus, agre com̄pris remediis, serū inco-lumitatis regressum habuit. At Frothoni ip̄m occubuisse falso fama vulgauerat: mentemq; regis magno ob id mœrore torquebat. Quā tristitiā Ericus reditus sui beneficio dispulit. Quippe Suetiā/Wermiā/Helsingiā/atq; insulas Solis opa sua Frothonis adiectas impio nuntiabat. Quē mox Frotho deuictarū ab eo gentium Regē cōstituit: ac praterea Helsingiā ei cū vtraq; Lappia, Finniā quoq; et Estiam annuo stipendiorū iure cōtribuit. Nemo ante ip̄m Sueticorū regū Erici nomine censebat ab ip̄o aut in ceteros vocabulum fluxit. Eodē tpe regnabat Alf in Hethmarchia/siliū habēs Asmundū. Biorno vero in Wik puincia: cui Asuitus filius erat. Accidit aut Asmundū parū p̄pere venationi intentū, dum feras aut canibus occupare/aut castibus excipere p̄geret, irrūente forte caligine longius a retiaris auio fuisse calle diuulsū, vasaq; per antē iuga tandē equo et vestibus destitutū, fungos et tubera pedisse: ad vltimū in Biornōis regl̄ penitralia fortuito deuenisse p̄gressū. Præterea ip̄e filiusq; regis cōiuctu paulisp̄ habito ad cōfirmandū inter se amicitia cultū omnibus cōiurauere votis, quēcumq; eorū vita pl̄xior excepisset/ mortuo cōtumularū dū fore. Tantis em̄ societatis eorum atq; amicitia vigor extabat: vt neuter altero fatis absumpto, lucem prorogare statueret. Post hæc Frotho omnium subiectarum sibi gentium manu, contracta classe Noruagiam petit: Erico terrenum agmen ductare iusso. Humane siquidem cupiditatis more quo plura possederat, plus affectās etiam vastissimam atq; horridissimam orbis terrarū partem ab hoc iniuria genere intentatam existere passus non est. Adeo opum accessio auiditati incrementum afferre consuevit. Igitur Noruagienses abiecta defensionis spe/ rebellandi fiducia defecti, in Halogia fines maiore ex parte p̄fugere coeperunt. Stikla quoq; virgo seruanda castitatis causa patriæ se subduxit/ bellis q̄ nuptiis exerceri prastans. Inter hæc Asuitus morbo consumptus, cum cane ac equo terreno mādatur antro. Cū quo Asmundus ob amicitia iusurandū viuus cōtumulari sustinuit, cibo quo velle retur illato. Iamq; Ericus cū exercitu superiora p̄mensus, Asuiti forte tumulum appetebat. Cui Sueones thesauros inesse rati, ligonibus p̄fregere collem. Itaq; maioris q̄ credebatur altitudinis specum aperiri cōspiciunt. Ad quē plustrandū opus erat eo, qui se in illum p̄dulo circūligatum fune demitteret. Delectus est forte ex promptissimis iuuenibus vnus. Quem quū Asmundus sporta restim sequente intromisum aspiceret, prorinus eiecto eo, corbem conscendit. Deinde superne astātibus ac moderantibus funem abstrahendi signum porrexit. Qui ingentis pecunia spe reducto corbe quum ignoram extracti speciem animaduertent/ inuisitata facie terri- tri, defunctumq; redisse rati, proiecta reste in diuersa fugere. Quippe Asmundus retro oris habitu/ ac veluti funebri quodam tabo obsitus videbatur. Qui fugientes reuocare conatus, vociferari cœpit/ falso eos formidare viuum. Quem videns Ericus præcipue cruentati oris eius imaginem mirabatur. In vultu siquidem proflus

Alrici cæ-
des.

Ericus pri-
mus Sueti-
corum rex.

Asmundus
Asuitus.

Biorno rex

Noruagia
vastissima
orbis pars
bello peti-

Asmundus
cū amico
sepelitur.

Baronis Grammatici

emicabat sanguis. Quippe Asuitus noctibus rediuius crebra colluctatione leuam illi aurem abruperat, sed dumq; indigesta ac cruda cicatricis spectaculum apparebat Igitur a circumstantibus accepti vulneris causam referre iussus, sic orsus est fari.

Quid stupetis qui relictum me colore cernitis!
Obsolescit nempe uiuus omnis inter mortuos.
Mala soli grauis vni manet omnis domus orbis.
Miseri quos hominum subsidiis destituit fors.
Mihī specus et iners nox/tenebręq; et vetus antrū
Oculis delitias eripuerunt/animosq;
Humus horrēs/tumulus putris/et immūditiarū
Grauis æstus minuerunt iuuenilis decus oris:
Habitumq; et validi roboris vsum vitiarunt.
Sup hæc omnia cōtra exanimem conserui vim:
Graue lucta subiēs pondus et immane piculum:
Laceris vnguibus in me rediuius ruit Asuit/
Stygia vi reparans post cineres horrida bella,
Quid stupetis, qui relictum me colore cernitis!
Obsolescit nempe uiuus omnis inter mortuos.
Nescio quo stygii numinis ausu
Missus ab inferis spiritus Asuit,
Sæuis alipedem dentibus edit:
Infandeq; canem præbuit orī.
Nec contentus equi vel canis esu,
Mox in me rapidos transtulit vngues:
Discissaq; gena sustulit aurem.
Hinc lacerti vultus horret imago:
Emicat inq; fero vulnere sanguis.
Haud impune tamen monstrifer egit:
Nam ferro secui mox caput eius:
Perfodiq; nocens stipite corpus.
Quid stupetis, qui relictum me colore cernitis!
Obsolescit nempe uiuus omnis inter mortuos.

Collis lapideum.

Demirabili bello et strage.
De duabus armillis.

lang; Frotho in Halogia fines emouerat classē: vbi ad cognoscendā multitudinis suæ speciē: quæ numeri mensuram, capacitatemq; transcendere videbatur / collem a militibus cōgeri iubet viriū lapide in aceruū misso. Eundē quoq; hastis numerā dī agminis modū secutus est. Conspicui adhuc colles fidem visentibus præbēt. Hic Frotho cōserta cū Noruagienſibus pugna, graue cædibus diē egit. Noctu vtrinq; receptui cōsultū est. Appetere diluculo terrestria p̄mensus supuenit Ericus. Hic regi certamē suggerit iterādū. Quo bello tanta de Danis strages accepta est: vt e terra nauū milibus solæ centū septuaginta supstites fuisse credant. Normanni vero tā vasta clade deleti sunt: vt fama sit ne quintæ qdem vicoꝝ p̄ti remānisse cultorem Victor Frotho pacē p̄ oēs gētes rescicere cupiēs: vt vniuscuiusq; rē familiarē a furū incurſu tutā præstaret/ociūq; regnis post arma defereret: armillā vnā in rupe, quā Frothonis petrā nomināt, alterā apud Vvig puinciā habita cū Noruagienſib; cōcione, defixit: edicta a se innocentia exp̄imētū daturas: subductis iisdē, in oēs regio

Historie Danice. Lib. V. Fo. L.

nis p̄sides āaduertendū minatus. Itaq; summo cū p̄fectorū piculo aurū absq; custo-
 dia medlis affixū tr̄iuīs magnū auaritiā irritamentū extabat / opportuna rapinā
 p̄ada plena cupiditatis ingenia puocāre. Statuit idē : vt nauigātes reptis vbicūq;
 remis licite fruerent. Amnē vero transituris vsū equi, quē vado p̄ximū repissent
 liberū esse cōcessit. Eodē descēdēdū fore cōstituit, quū priores eius pedes solū attingerēt:
 postremos adhuc vnda sublueret. Talium siqdem cōmodorū beneficia poti⁹
 humanitatis, q̄ iniuriā noīe cēsēda credebat. Cāterū reū capitis fieri: q̄ supato am-
 ne equi vsū lōgius expetere p̄sumpsisset, instituit. Iussit etiā: neq; adē vel arcā se-
 ris obfirmatā haberet: aut rē vllā claustrorū custodia cōtineret / triplīcē amissorū re-
 stitutiōnē pmittens. Præterea tantū alieni cibi in cōmeatus assumi fas esse: quantū
 vni cenā sufficeret / pmulgabat. Quā siq; in capiēdo mensurā excederet, furto ob-
 noxius haberet. Furi vero traiectis ferro neruis in suspendiū acto, lupū collateralē
 affigī præcepit: vt malitiam hominis acerbitati bellū similitudo exæquaret poenē
 Eandem quoq; in furtorū conscios multam extendi curauit. Ibidem septennio lo-
 cundissimū ocii tempus emensus, filiū Aluonē / filiamq; Osuram nomine p̄cecauit.
 Iisdem forte diebus Arngrim⁹ pugil Sueticus Frothonē accesserat: q̄ Scalc scanicū
 q̄ ab eo olim nauigio spoliatus fuerat, ex puocatione lacessitum occidit. Quo faci-
 nore supra modū elatus, aggressus est Frothonis filiam postulare. Obferatas regis
 aures exptus, Erici Suetiam regentis subsidiū flagitat. Quem Ericus hortari cœ-
 pit: vt aliquo præclarī operis merito Frothonis sibi fauorem ascisceret: pugnaretq;
 aduersum Egtherū regem Biarmia / et Thengillum regem Finnimarchiā: q̄ ii soli
 cæteris obsequentiis, Danicū detrectare viderentur imperiū. Nec mora: eo exer-
 citū egit. Sunt autē Finni vltimi septentrionis populū vix qdem habitabilem orbis
 terrarū ptem cultura ac mansione complexi. Acer iisdem telorū est vsus. Non alia
 gens p̄mpriore iaculandi peritiā fruitur. Grandibus et latis sagittis dimicāt. Incā-
 tationū studiū incūbunt: venationib⁹ callent. Incerta illis habitatio est: vagaq; do-
 mus. Vbicūq; feram occupauerint locantibus sedes. Pandis trabibus vecti / cōser-
 ta niuib⁹ iuga p̄currunt. Hos Arngrimus conciliandæ sibi claritatis causa ador-
 tus / obtriuuit. Qui quū infeliciter dimicādo fuga dilaberentur, tribus lapillis post
 tergū coniectis, totidem montiū instar hostibus apparere fecerunt. Igitur Arngri-
 mus ludificati visus errore p̄strictus, ab insectando hoste exercitum reuocauit / ma-
 gnarū se rupium interiectu coercitum putans. Iidem postera die congressi / victiq;
 coniectæ in terram niuū ingentis fluuii speciem indiderūt. Itaq; Suetis p̄ summum
 visus errorē falsā rerum opinione delusus, inusitata aquarū moles obstrepere vide-
 batur. Ita victore vanā aquarū imaginē formidāte, fugam impetrauere Finni. Ter-
 tio identidē die reparauere bellum: nec iā amplius vllum fugæ efficax remediū fuit
 Vidētes enī suas inclinari acies / potestati se pmisere victoris. Quibus Arngrimus
 hanc tributū legē instituit: vt recensito Finnorū numero, rheda ferinis pellibus cō-
 ferta ab vnaqua; decade loco census, exacto triennio, penderet. Deinde Egtherum
 Biarmia ducē duello puocātū deuicit: indiditq; cōditiōnē Biarmis viritū pellem
 p̄ capite perfoluēdi. Post hæc spoliis trophæisq; auctus, ad Ericū reuertitur. Quem
 Ericus in Daniā cōsecutus, multā iuuenis laudē Frothonis auribus instillabat / di-
 gnū regis filia affirmans, qui imperio ipsius vltimos humanarū rerum terminos
 adieciisset. Cuius egregia Frotho merita cōtemplatus, haud incōgruum duxit / eius
 se focerū exhibere, q̄ sibi tātis operū titulis / patentē late claritatē struxisset. Sustulit
 g ii

Aurum p̄o
 fuit i biuo.
 Lex Frotho
 nis.

Res mirabi
 lis lupū fua
 ri affigi.
 Arngrimi
 victoria.

Finni.

Ludificatio
 magica.

Lex Finnorū

Lex Biar
 morum.

Saxonis Grammatici

Duodecim
ex Osura fi-
lii.
De Sampfo
insula.

Osura filii
ad vnū ab
Aruarod-
do casū.

De Britan-
nis.

Aula regia

ait Arngrim⁹. xii. ex Osura filios: quorū hęc noīa subnotauī: Brāder/Biārbi/Brod-
der/Hiarrādi/Tāder/Tiruigar/duo Haddingi/Hiorthuar/Hiarthhuuar/Rani/ An-
gantir. Hi ab adoleſcētia piratico muneri incūbētes/vno oēs forte nauigio Sampfo
insulā aduecti, duas ī maritimis naues Hialmeri atq; Aruaroddi piratarū reperit
Quas pugna adorti/remigib⁹ vacuefecere: atq; an gubernatores oppōssēt incerti
interfectorū corpa suis quaq; transtris aprātes/qsitos abesse cognoscūt. Qua de re
mœsti, partā floccipendere victoriā/scientes sibi cōsequētis pugnae discrimē maio-
re salutis impēdio subeūdū. Quippe Hialmerus atq; Aruaroddus: quorū iā pridem
abrupto gubernaculo tēpestas nauigia lacerauerat, alterius excidendi gratia nem⁹
ingressi/ligni rudē extenuauere materiā: eouſq; truncū dolabris ambientes, donec
naualis instrumenti formā vastum robur indueret. Qd̄ quū humeris impositū so-
cia cladis ignari deferrent, ab Osura filiis recentī oppressorū cruore madentibus
laccessiti, duo cū pluribus ferro decernere coacti sunt. Nec par qd̄ cōgress⁹ extabat
quū geminā bislena manus exciperet. Carterū victoriā numero non rēdit. Interfectis
em̄ oibus Osura filiis/oppressoq; ab hisdē Hialmero victoriā Aruaroddū titulus
nō sefellit: quē solum ex tāto sociorū agmine fortuna residuū fecit. Qui in formē ad
huc gubernaculi truncū incredibili libratū nisu tanta vi hostiū adegit corpibus: vt
duodecim vnico eius impulsu cōtusos elideret. Ita cūcta admodū bellicarū rerū tē-
pestate depulsa, oceanū manus adhuc piratica nō reliquit. Quae res maxie Frotho-
nē ad occidentē armis incessendū adduxit: cui⁹ vniciū in ppagāda pace studiū versa-
bat. Accersito ergo Erico cūtaq; sumulāriū sibi regnoꝝ classe cōcita, Britaniā inu-
mera aduehit puppi. Cui⁹ insule rex manu se imparē noscēs: (q̄ppe fretū nauigiis vi
debat occludi) Frothone p̄ deditiōis silationē petito/nō solū magnitudinē eius adu-
lationis officio p̄seq̄ cepit: sed etiā domitorib⁹ gētū Danis suā/patriāq; subiectio-
nē pmittit: p̄siones/celum/vectigalia, siue q̄qd̄ expeterēt/offerebat. Ad vltimū ho-
spitaliter inuitādos curat. Grata Frothoni Britani humanitas fuit: q̄q̄ doli suspi-
cionē aleret: tā facilis oīm absq; coactione pmittit: tā p̄mpta hostiū ante bella dedi-
tio: q̄ raro sincera fide amministrari solet. Laccessibat quoq; conuiuiū metus veritos
ne clandestinis insidiis appeteret subeūtis crapulae laqueis implicata sobrietas. Cae-
rerū rarior inuitatoꝝ numerus videbat, q̄ vt tuto inuitanti parere possent. Ineptū
quoq; existimatū in experta hostiū fidei credere salutē suā. Qua rex mētū fluctuatio-
ne cōpta, denuo Frothonē accedit cū duobus milibus ac quadringētis viris epula-
turū accersens. quē ante cū mille ducētis p̄cerib⁹ cōiuiū inire poposcerat. Frotho
nōdū suspitiōe deposita: q̄q̄ aduucto inuitatoꝝ numero fretus, petēdi cōiuiū fidu-
ciā mēte p̄sumere posset, subornat q̄ regionis abdita p̄curētes/ sigd̄ insidiarum spe-
culando deprehenderēt, ocyus intimandū curarēt. Cuius rei causa nemus ingressi
repta castroꝝ acie: q̄ Britannorū copias attinebat: dubiū pressere gressū. At vbi res
liq̄dius agnita est, pedē deferre depropant. Furua sigd̄ tētoria fuere: et q̄si p̄iceis q̄-
busdā obscurata tegminib⁹: quo minus obtutū p̄pinquātis offenderēt. Quo cogni-
to Frotho validiore p̄certū manu mutuas dispelat insidiās: ne cōiuiū incautius ad-
ito, opportunis fraudaret auxiliis. Quib⁹ latebrā nactis ferendae opis signū ad litū
sonitum praenotauit. Deinde cū statuta manu leui armorū genere culta conuiuiū
petit. Aula erat cultu magnificentiae regalis instructa aulae ostro tinctis vndiq;
secus obducta: in quibus mirifici luxus operam annotares. Cortina murice pi-
cta compactos ligno parietes adornabat. Constrata pallis nitidioribus pauimenta:

Historiæ Danicæ Lib. V. Fo. LI.

quas pede premere perhorres. Supne cerneres crebras micare lucernas: adultas
 oleo lampades choruscare. Ex acerris quoque fragrantia fundebat: quã suauissimus
 vapor exquisitis cumulabat odoribus. Ambitum omnẽ frequentibus epulis mensa
 conspserant. Intextis auro puluinaribus ornabantur accubitus. Cervicalibus sedi-
 lia replebantur. Reuerendam aula: faciem visentibus aridere putares: nec quicquam
 in tanto paratu/aut visu inconcinnum/aut olfactu triste deprandi poterat. Media
 dolium aede perstabat explendis aptum poculis/et liquoris immodici capax: vnde
 haurire esset, quod ingentis ora conuiuui satiaret. Ministri purpura culti aureos
 gestantes cyathos/propinandique munus comiter exequentes: compositis gradiebantur
 ordinibus. Nec bubalinorum cornuum: quibus potio promeretur, usus aberat.
 Aureis cœna pateris resulgebat, nitidioribus onusta poculis: quae plerumque fulgen-
 tes interstinxerant gemmae. Ingens omnia luxus repleuerat. Mensa dapibus luxu-
 riabant, crateris vario potionis genere redundantibus. Nec meri simplex usus ex-
 tabat: quum periti late succi vario nectar sapore conficerent. Sapidioribus lances epu-
 lis renidebant: quos maxime venatica refererat præda. Sed ne domestica quidem
 carnis obsonia deerant. Parcius domesticis, quã conuenis bibendi studium erat. Hos
 enim securitas incitabat ad crapulam: illis insidiarum commentum ebrietatis illece-
 bram dempserat. Dani igitur (vt patriæ pace loquar) siccandis certatim calicibus
 assueti, ingenti se onerare vino. Quos Britanni potos admodum conspicati, con-
 uiuium furrim elabi coeperunt: relictisque intra aulam coniuuiis, summis coniti viribus
 valuas regiæ admotis obicibus, variisque impedimentorum generibus, obserare. Dein
 de tectis ignem inferre orsi. At Dani qui intra aedem clausi continebantur incendio
 pullulante pulsatis neque foribus ab egressu prohibiti, ipsi mox adorti parietem/eru-
 ptionis facultatem periebant. Quem Angli validiore Danorum impulsu labefacta-
 ri cernentes, mutuis obniti viribus/molibusque extrinsecus applicatis, nutu abundam
 fulcire congeriem institerunt: quo minus conuulsus paries clausis exitum aperiret
 Qui tandem robustiori Danorum manui cedens: quorum quo periculum maius/
 hoc validior conatus extabat, facile passus eruptionem contulit. Tum Frotho classicum
 succinere iubet, quo manu in insidiis constitutam accerseret. Quæ litui sono clangē-
 tis excita/dolum in auctores retorfit, Britannorum rege extremae cladi cum innu-
 meris suorum copiis tradito. Quo facto geminum Frothoni beneficium prauit:
 quum et saluti sociis/et hostibus exitio fuerit. Interea Hiberni, crebrefcente Danicæ
 fortitudinis fama, percussi: quo difficiliorem partium suarum irruptionem presta-
 rent, ferreos terræ murices instrauerunt: quibus littorum vetaretur accessus. Vti-
 tur autem Hibernorum gens leui et parabili armatura. Nouaculis comam extenuat:
 totum occipiti crinem abradit: ne fugiens capillitio teneatur. Caterum telorum cu-
 spides obuertit instantibus/mucronisque acumina insequentibus de industria oppo-
 nere assolet: ac plerumque post tergum lanceas iaculari/doctior fuga superare, quam bel-
 lo. Quo fit vt quum victoriam tibi cessisse putes, discrimen immineat. Tam insidio-
 sam hostium fugam Frotho consideratius quam cupidius insectatus, ducem gentis Keruillum
 acie sudit. Cuius supstes frater, deposita rebellandi fiducia, patriam dedit regi. Capti-
 uam rex prædã militi dispruit: vti se toti avaritiæ expretet/et a nimia rerum cupiditate
 auersum/solius gloriæ lucrum appetere testaret. Itaque post Britannicos triumphos/ Hiber-
 nasque manubias in Daniã reditum est: annisque tricenis ab omni bellog negotio tempe-
 ratum est. Quo tempore cunctis pene terris eximia fortitudinis laude Danicum nomen iclaruit

Nota doli
Anglorum

Anglorum
quarta a
Danis sub-
actio.
Hibernorum
astus,

Hibernorum
subactio,

Gloria Dan-
norum,

Saxonis Grammaticici

Leges vltimæ Frothonis. Volens itaq; Frotho fulgorem imperii sui perpetuo firmitatis habitu prorogare, primū aduersum furta ac latrocinia tāq; familiaria mala ac domestica pestes seueritate suam distringere curā habuit: quibus vacuefactæ gētes trāquilliorē vitæ vsū apprehenderēt: ne p̄pagatæ pacis incessus vllō malignitatis obstaculo læderēt. Prouidit quoq; ne cessante hoste ciuilibus patriā lues exederet: aut post extera pacem domestica grauilaretur improbitas. Deniq; in Iutia tanq; in capite regni sui magni ponderis aureā armillā triuuis affigi curauit/edictæ a se innocentiæ expimentū tā insignis prædæ documēto daturus. Cuius irritamentū q̄q; improbas lacefferet mētes ac sinistra sollicitaret ingenia, sup̄abat tamē indubitatus piculi metus. Tāta sigdē Frothomana maiestatis auctoritas erat: vt etiā aurū rapinæ expositū p̄inde ac firmioribus claustris oblitū tueretur. Cuius rei nouitas ingentē auctori claritatē cōciuit. Qui quū patris late cadibus insignes vbiq; victorias edidisset, ortū oibus erogare cōstituit: vt pacis iocūditas belloꝝ atrocitati succederet: et cladis finis salutis in itū foret. Sed et oim opes ob hoc maxie edicti munimēto vallādas curauit: ne domi raptorē inuenirēt, q̄ foris hostibus caruissent. Per idē t̄ps publicē salutis auctor mū dum perendo seruādoꝝ mortalium grā mortalitatis habitū amplecti sustinuit: cū iā terræ sopitis bellorū incēdiis serenissimo trāquillitatis otio fruere nēt. Creditū est tā p̄fuse pacis amplitudinē vbiq; æqualē/nec vllis orbis p̄tibus interruptā/ nō adeo terreno p̄cipatui, q̄ diuino ortui famulatā fuisse: calitusq; gestū: vt inusitatū t̄pis beneficiū p̄tem t̄pm restaretur auctore. Inter hæc matrona q̄dā magicæ rei perita cupiditate sollicitat/impunitatē p̄mittēs: q; Frotho fato p̄p̄modū cōfinit extaret occiduo corpe agras senilis animæ reliquias trahēs. Quo mater no hortatū piculi magnitudinē opponētē, meli⁹ eū spare iubet/aut maritimā bouē scētū editurā/ aut aliū quēpiā casum vltioni repugnaturū affirmās. Qua voce solutū metu filiū horatamēto obsequi coegit. Quo factō Frotho p̄inde ac cōrumelia laceffitus ad diripiēdos matronæ penates maxio impetu/studioq; cōtēdit, p̄missis q̄ eā cū liberis cōp̄prehensam adducerēt. Qd̄ præsciens scēmina, ludificatis præstigiū hostibus, scēmineā speciē egna p̄murandā curauit. Accedēte vero Frothone, maritimæ bouis figuram cōplexa, p̄altū in littore vagabūda petere videbat. filios quoq; tanq; minores corpe vitulos adūbrabat. Cuius mōstri rex admiratione captus, circūri ip̄os/reditūq; eis ad vndas negari iubet. Deniq; vehiculo, quo ob annosi corpis inualitudinē vtebat̄ excedēs/humū mirabūdu cōsedit. At mater, quæ maioris belluæ speciē sumpserat, prætentō cornu regē adorta, alterū eius latus cōfodit. Quo vulnere exanimatus in debitū tantæ maiestati exitū habuit. Cuius mortē milites vltione p̄sequi gestiētes/petita iaculis portenta cōfigūt. Quibus interemptis aſaduertunt humana cadauera ferinis capitibus prædita. Ea res maxime præstigiū derexit. Hic Frothonis toto orbe clarissimi regis excessus fuit. Huius egestis visceribus fallitū corpus triennio p̄ceres asseruandū curabāt/ puinciarū defectionē vulgato regis exitu formidantes: mortēq; eius ob hoc maxime clam exteris esse cupiētes: vt vitē filatione p̄pagati iā pridem imperii terminos tuerentur: pristinaq; ducis auctoritate subnixi, consuetam a subiectis pensionem elicerent. Deportabatur itaq; ab eis exanimū corpus vt iam non funebri lecto: sed regali vehiculo gestari videretur: tanq; inualido senis: nec satis virium compotū id muneris a milite deberetur. Tantum magnificentiæ etiā extincto ab amicis tributū est. At vbi putidos artus extrema corripuit sanies,

Aurū rursum a Frothone expositum.

Natiuitas Christi.

Venefica fraus.

De morte Frothonis.

Historiæ Danicæ. Lib. VI. Fo. LII.

nec tabes reprimi poterat: secus Vveram Sialandiæ pontem regio funere tumula-
uere corpus/affirmantes Frothonem eo loci mortis ac busti copiam exoptasse: vbi
regni eius præstantissima haberetur prouincia.

Explicitus est Liber Quintus.

Inci pit Sextus.



Esuncto Frothone, Dani Fridleuum:q apud
Rusciam educabat, falso extinctū rati: quum
iam regnū hæredis inopia claudicare/nec in
regia gente cōtinuari posse videretur: hunc
scepro dignissimū arbitrati sunt: q illustrā-
di Frothonis gratia recēti eius tumulo ple-
num laudis carmē affigeret, famāq; extincti
regis specioso posteris titulo commendaret.
Tunc qdem Hiarnus Danicæ admodū poe-
sis peritus: vt claritatem viri insigni dictorū
monumento prosequeretur/præmiū magni
tudine concitatus, more suo barbarum con-
didit metrum. Cuius intellectum quatuor

versiculis editum in hæc verba transcripsi.

Frothonem Dani, quem longum viuere vellent

Per sua defunctum rura tulere diu.

Principis hoc summi tumulatum cespite corpus:

Aethere sub liquido nuda recondit humus.

Quo carmine edito auctorem Dani diademate munerati sunt. Ita ab eis epítaphiū
regno repensum, imperiūq; pondus paucarum literarum contextui donatum est.

Adeo exili impendio ingens præmiū stetit. Eximium exigui poematis precium
famam quoq; Casarianæ retributionis excessit. Diuus siquidem Iulius victoriarū
suarum toto orbe editarum scriptorem/illustratorcmq; municipio donare conten-
tus extitit. Nunc vero rusticano regnum prodīga plæbis humanitas erogauit. Sed
ne Africanus quidem in rependendis operum suorum monumentis/munificentia
Danos æquauit. Illic enim elucubrati voluminis merces auro simplici stetit.

Hic agresti sceptrum incōdita versuum paucitas ministravit. Eodem tempore Eri-
cus qui Suethiæ præfecturā gerebat morbo exanimatus est. Cuius filius Haldanus
paterna procuratione functus, quū. xii. fratrum Noruagiæ oriūdorū crebris con-
gressibus terreretur/nec oppressioni vindicta suppeteret, spe capeßendæ opis Frid-
leui tunc Ruscia cōsistentis copiā profugio petiuit. Quem supplici vultu aggressus
seq; ab externo hoste contractum ac contusum deplorans, tristem iniuriarū que-
rimoniam afferebat. Per quē Fridleuus accepto paternæ mortis nuntio, supplicem
auxiliū psecutus: Noruagiam armis instructus accedit. Quo tempore prædicti fra-
tres deficientibus a se locis, intra insulam rapidissimo ambitam fluuio præaltum
moliti vallum terrestrem in plano munitionem extenderāt: cuius recepraculo fre-
ti, crebra vicinos irruptione lacerant. Excedentes em insula, continentē extructo
ponte petere consueuerant. Quem portæ munitionis annexum ita quodā funiculo
rum regimine moderari solebant: vt quasi volubili aliquo cardine circūuectus, mo-
do trans flumē iter sterneret: modo occulto restiū ductu supne retractus ianua de-

g iiii

Frothonis
sepulcrum

Hiarni car-
men.

Hiarnus
rex. xli.

De Iulio
Casare.

Erici mors
Haldanus
Erico succ-
cessit.

Baronis Grammatici

De equo Bi
ornonis.

De cane Bi
ornonis.

Nota.

Fridleui
astus.

Biornonis
fornium.

seruaret. Fuere autem iuuenes hi acres animis: robusti iuuenta: praestabiles habitu corporis: gigantibus clari triumphis: trophaeis gentium celebres: spoliis locupletes. Quo rundā vero ex ipsis nomina (nā cetera vetustas abstulit) subnotauit: Gerbiorn/ Gunbiorn/ Armbiorn/ Stenbiorn/ Esbiorn/ Thorbiorn/ et Biorn. Hic equū habuisse traditur praestantē corpe/ praepetē velocitate, adeo: vt ceteris amnem traicere nequeū tibus, hic solus obstrepentem indefessus vorticē superaret. Cuius aqua lapsus tam incito ac praecipiti volumine defertur: vt animalia nandi vigore defecta plerūq; perfundare soleat. Ex sumis em̄ motiū cacuminibus manās, dū p cliuog; prupta saxis ex ceptus eliditur, in pfunda vallium multiplicato aquarum strepitu, cadit: verū continuo saxorū obstaculo repercussus, celeritatem impetus eadem semp aequabilitate cōseruat. Itaq; toto aluei tractu vndis vniformiter turbatis, spumeus vbic; candor exuberat. At vbi scopulorum angustis euolutus laxius stagnādo diffunditur, ex obiecta rupe insulam fingit. Praeruptū hincinde iugum eminet/ variis arborū generibus frequens: quartū obiectus amnem eminus puideri nō finat. Praterea Biornū inusitata ferocitatis canis extabat: horrenda qdem acerbitate bellua/ atq; hu mano cōiunctū formidolosa: quae saepius bisfenos sola viros oppresserit. Sed qm̄ tradita magis q̄ cognita referunt, fidem arbiter penset. Hae siqdem, vt accipi, delitiorum quondā loco habita, Offoti gigantis inter pascea tuebat armentum. At iuuenes latrocinio viciniam incessere soliti, magnas saepe strages edebant: populari peenates: armenta sternere: diripere oia: ingentem agere praedā: spoliatas rebus ades exurere: mares passim cum foeminis obruncare/ pbicatis loco curatum est. Quorū improuidam Fridleuus irruptionē excipiens, omnes ad monumentū refugos egit, occupato eximiarū viriū equo: quem praiceps metu seffor maturandae fugae gratia citra amnem relictum, pontē secū traicere nō audebat. Deinde siqs fratrum illog; quempiā interemisset, interfecti corpus auro se repensurū edixit. Qua spe quidam regionum pugilum incitatis: nec tam auaritia q̄ virtutis ardore correpti, conuento tacite Fridleuo operam se facinori daturōs pmittunt/ salutem admodū deuouētes nī trūca praedonū capita retulissent. Quorū Fridleuus virtute & pmissione laudata, arbitris expectare iussis solo contentus comite, noctu fluuium petit. Ne em̄ alienis q̄ propriis viribus instructior videretur, auxilium virtute praercurrere statuit. Post hac comitem crebro contusum silice exanimauit, iniecitq; exangue vndis corpus: cui etiam detractum sibi cultum applicuit/ eiusdem exuuias mutuatus: vt inuito cadauere, periclitationis regia species daretur. Iumentum quoq; quod eū vixerat elicito de industria cruore/ consperfit: eodē castra repetente necis suae fidē facturus. Deinde calcaribus subditis mediis equum vorticibus adegit: eoq; superato amne delapsus, praerentū munimento vallum p subiectas aggeri scalas transcendere conabatur. At vbi superne euectus propugnacula manu cōplecti poterat, illato tacite pede eadē quā cōmessabundi praedones infederant: ignaris vigilibus leui/ suspēsoq; vestigio petit. Cuius conclaue nactus sub imminente foribus testudine cōsistebat. Iuuenes siquidem a munimenti firmitate profecta securitas ad crapulam puocabat: arbitantes incitatissimi lapsus fluuiū inaccessible fecisse praesidium: qui nec nando traicere, nec ratibus superari posse videretur. Neq; enim vlla amnis pars per uiam vadī copiam dabat. Tum Biorno coniuuali hilaritate suffusus: egressam vndis belluam: per quietē sibi conspectā affirmat: quae tristes ore flammās egerens: continenti cuncta incendio daret. Quamobrē indagandā insulae latebram esse: adeo nec

Historiæ Danicæ Lib. VI. Fo. LIII.

locorum habitui confidendū vt nimia securitatis præsumptione extrema incautis perniciēs afferatur. Nihil enim ita situ munitū esse, cui si humana desit opera simplex natura tutela sufficiat. Præterea summopere cauendū ne somni sui denuntiationem tristior cladis euentus excipiat. Igitur omnes munimentis egressi, totiusq; insulæ ambitū curiosius speculati: reperi to caballo: Fridleuū fluuijalibus aquis obrutum coniectabant. Equum vero præcipitato fessore transisse rati perinde ac regiæ mortis nuntiū portis gratulanter excipiūt. At Biorno nocturnū adhuc imaginū memoria territus: excubiis vtendū hortatur: q; periculū suspensionē nondū tuto deposituri viderentur. Ipse deinde capiendę quietis gratia cubiculū petir: visionē mente altius repositam habens. Inter hæc equus quē Fridleuus ob vulgandā interitus sui fidem intercutis tantū cruoris effusione respererat: militū eius castra maculosus irrupit. Qui illico annē petentes reperi tū serui cadauer: regiū existimauere corpus: quā nitida veste cultū stridulus ripę vortex adegerat. Quorū maxime errorem conuerberati corporis turgor adiuuit cum lacerata, contusaq; silicibus cutis informes oris notas exanguī pallore confunderet. Huius rei indignatione permoti pugiles, qui Fridleuo nuper delendorū prædonū curam sponderant, præruptū aquæ periculū accedebant: ne promissionis gloriā timidiore voti negligentia respergere viderentur. Quorū ceteri fidutiā imitati: pari cupidine fluuiū petūt nī regem vlciscerentur extrema passuri. Quibus visis Fridleuus pontē cōtinenti cōmittere præperauit: receptisq; pugilibus: prima vigiles irruptione prostermit. Residuos quoq; consequēter adortus Biornone excepto ferro consumpsit. Quē impensiori curatio ne e vultibus recreatū sub sacre obtestationis pignore collegam adiuuit: operaq; eius vtī q̄ exitio gloriari satius duxit. Indignum quoq; asserbat tantæ fortitudinis florē prima pubertate decerptū intēpestiua nimis clade cōsumi. Dani vero Fridleuū aduētantem experti cuius iam pridē obitū falso didicerant nuntio, missis qui eū accerferent: Hiarnonē regno cedere iubent: q; ipm precario, ac perfunctorie gerere videretur. Qui tāto honore defungi non passus/ spiritum pro gloria erogare: q̄ in obscuram vulgi sortē concedere præoptauit. Quamobrē ne regis honoribus exutus pristinū fortunæ habitū recipere cogeret: præsentem armis tueri constituit. Itaq; diuidua regio præruptis consternationis moribus agebatur. Alii siquidem ab Hiarnonis partibus stabant. Alii Fridleui titulis ob egregia Frothonis merita astipulati sunt: hærebantq; vulgi discors suffragiū: his præsentiu habitum: illis præteritorum memoriā venerantibus. præponderauit tamen Frothoniana recordationis intuitus, eiusq; suauitas maiorem Fridleuo fauoris partē conciliauit. Plariq; enim quibus altior sensus extabat rusticæ conditionis hominē q̄q̄ ad insperatū rerū culmen præter generis ius solo fortunæ beneficio peruenisset: regno submouendū censebant: ne verum honoris hæredem adulterinus possessor elideret. Fridleuus vero Danorum legatos redire iubet: Hiarnonem: aut regnū deponere: aut acie secum confingere rogaturos. At Hiarno lucis auiditatem honorī anteferre: salutemq; gloriæ dispendio quærere morte tristius ratus: dum bello Fridleuū excipit: in lutiam obrutus aufugit: victorēq; denuo reparata manu aggressus, haustis ferro sociis, fugam absq; comite habuit. quā insula, vocabulum ex eius nuncupatione sortita, restatur. Igitur humiliorem animo fortunā expertus cum se gemina strage omnibus propemodum copiis exutū videret: traiecto in dolum studio, obscurato oris habitu, Fridleuum accedit: ipsum quęstis per familiaritatem insidiis necaturus. A quō

Biorno in societatem additus,

Hiarno regno cedere cogitur.

Hiarnonis fraus,

Saxonis Grammatici

susceptus aliquādiu seruitiū simulatione propositū occultabat. Siquidē decoquendī salis opificem professus inter fordiciōis ministeriū famulos ignobilia exequabatur officia. Cibi quoq; capiendī tēpore discubitu vltimus existere solebat. Præterea balneis abstinebat: ne nudato corpore crebris vulnerū vestigiis proderetur. Quo rex absoluēdæ suspitionis gratia lauari compulsō: vt hostem ex cicatricibus cognouit: age (inquit) improbissime latro qualiter in me cōsulturus fores: si interficiēdi tui cupidū liquidō competisses. Ad hæc stupefactus Hiarno ex prouocatione te ait deprehensum aggredere: quo maiore demendæ criminatiōis copia poteris. Quē mox Fridleuus sententiæ suæ exemplo: prouocatū oppressit: tumulo cadauer obruens interfecti vocabulū referente. Qui postmodū a suis propagandæ sobolis gratia: coniugio sibi consulere monitus: calibē præstare vitā: paterno contendebat exēplo. q; Frothoni coniugis petulatiā: graue probū affixerit. Ad vltimū perseuerantissimis omniū precibus victus: per legatos aggressus est Noruagiæ regis Amundi filiā postulare. Quorū vnus Frōco nomine fluctibus inter nauigandū absumptus: inustitātū moriens prodigiū dedit. Quippe vbi illū cōfluus vndarū æstus implicuit: sanguis medio enatus gurgite: ita totā ponti faciē peregrino quodā rubore perfudit: vt spumeum paulo ante palagus procellisq; albidum, mox puniceis fluctibus intumescens: aliēnū a natura sua colorem inducere videretur. Amundus vero regiē peritōnis inexorabiliter vota frustratus: legatis indecentius habitis tyrānidem Frothonis olim Noruagiæ grauius imminentē causam spernendæ legationis asseruit. Frogertha vero (silia hæc Amundi erat) nō modo Fridleui genū intuita: sed etiā factorū claritudinem venerata: cōiūtio patrē insequi coepit: q; generū habere sperauisset: cuius consummata nobilitas nec virtute deficeret, nec sanguine claudicaret. Adiecit quoq; pdigialē illā maris faciē vndis repēte in sanguinē versis. Quid aliud q̄ Noruagiæ cladis interpretē: Danicæ vero victoriæ liquidum extitisse portētū? Quā cū Fridleuus iteratæ legationis officio postularēt: perseueratiā repullam vincere cupiēs: indignatus Amundus: rē a se semel negatā pertinacius flagitari: raptis ad necē legatis improbi peritōris studio crudelius obuiādū curauit. Cuius iniuriæ Fridleuus famā expertus: Haldano ac Biornone aditīs: Noruagiā nauigatione cōplectitur. Contra Amundus patrio instructus præsidio: obuiā exerit classē Frōcasund appellatū sinū in quem classis vtraq; coierat: vbi Fridleuus noctu speculādī gratia castris egressus: cū inusitatū quendā ic̄ti acris sonū cominus percepisset: fixo gradu suspiciens triū olorū superne clangentiū hoc aure carmen exceptit.

Dum mare verrit Hythin rabidosq; interfecat æstus,

Auro verna bibit: & lactea poela ligurit.

Oprīma conditio serui cui rege creatus

Obsequitur: remere mutatis fortibus hæres.

Deniq; post ipsas alituū voces lapsum ab alto cingulū literas carminis interpretes præferbat. Regis quippe Thialamarchiæ filium: pueriliter obudētem: gigas Hythin nomine vlitatum mortalium habitum mutuatus abduxerat, eoq; vltus remige cimba in proximū litrus traiecta Fridleuū tunc forte speculationis officio fungentem nauigio præteribat. Quem rex captiui adolescentis opera vti non passus: præda raptorem exuere gestiebat. Aduersum quem adolescens primū acriori inuectio- nis genere vtendum esse pramonuit: facilius oppugnādum promittens: dum ante cynico fuisset carmine lacessitus, Tunc Fridleuus sic orsus,

Hiarnonis
exitus,

De Frōco
ne legato.
Prodigiū.

Historiæ Danicæ. Lib. VI. Fo. LIIII.

Cum sis gigas tricorpor inuictissimus:
Tuoq; coelum pene exæques vertice:
Cur hoc ridendus ensis fœmen obligat?
Latusq; grande curta cingit fræma:
Quid forte munis pectus ense debili?
Habitusq; corporalis instar negligis!
Sicæ breuis paruo fretus gestamine!
Iam iam tuum frustrabor audax impetum
Ferro retuso molientem prælia
Meticulosa cum sis ipse belua:
Molesq; digno destitura robore
Umbræ fugacis more præceps tolleris
Spectabili clarog; nactus corpore
Imbelle pectus & pauore lubricum
Membrisq; summe dissidentem spiritum.
Ex hoc tuæ compago nutat fabrica.
Cum forma fœlix strage mentis claudicet
Suisq; sit natura discor partibus.
Te laudis ex hoc munus omne deseret:
Nec fortium clarus loco censeberis:
Obscura computandus inter agmina.
Quo dicto gigatē pede manūq; curtatū liberato captiuo coegit in fugā. Cui⁹ conse-
queter p̄mōtorū petēs, egestā antro pecuniā asportauit. Quib⁹ spoliis ouās erepti
q; adolescētis in traiciēdo mari nauigatiōe vsus, hoc alacri carmē voce subtexuit:
Sanguine suffusos enses ferrumq; cruore
Puniceum rapidi versauimus in nece monstri
Dum te Noruagica cladis moderator Anunde
Excipit alta quies: quem cum sine lumine mentis
Nox ignara premar: virtus dilapsa fefellit.
At nos defunctum membris, opibusq; gigantem,
Contudimus: vastiq; chaos penetrauimus antri.
Illic congestum raptu, violauimus aurum.
Et iam fluctuagum tunis euerrimus æquor
Confer tamq; ratem spolis ad litrus ouantes
Remigio reduces agimus: percurrimus vndas
Permenfore maris carabo: fulcemus alacres
Hoc pelagus: ne nos hosti lux obuia prodat.
Ergo leues, totoq; manus conamine nisi
Rimemur mare: castra prius, classemq; petentes
Q̄ roseum liquidis titan caput exerat vndis.
Ut cum rem rumor vulgauerit atq; Frogertha
Nouerit egregio partam conamine prædam
Blandior in nostrum moueat præcordia votum.
Die postera Fridleuo aduersus Anundū magno copiarū concursu eruentum inci-
dit bellum: qđ partim terrestri, partim maritimo certamine gerebatur. Nam & in

Saxonis Grammatici

Anundi
exitus.
Auo sagittarius puo
cat regem.

Grubbus fili
liã Fridleu
uo despon
det.
De draco
ne.

Biornonis
Auonisq;
cõciliatio.
Olai edu
catio.
De tribus
Parsis.

Olani dea
tres fatales.

campis acies explicabantur: & classî nihilominus bellator incefferat. Cũq; res plu
rimo sanguinis impediõ gereretur: Bior no demũ inclinata suorũ acie solum ne
xibus Molossum cõcitauit in hoste: quã ferro obtinere nõ poterat: canino morfu vi
etoriã adeprurus. Quæ res aduersariis probrosam peperit stragẽ cũ fortiũ phalanx
mordicus lacessita pfugeret: Quorũ fuga tristior an turpior fuerit: nescias. Erubel
cẽdus sigdẽ Normãnorũ exercitus erat: quẽ hostis opẽ a bellua mutuatus obruiuit:
nec fraudi Fridleuo fuit labẽre militũ virtutẽ canino reparare p̃sidio. Occidit hoc
bello Anũdus cui? afflecla Auo cognomẽto sagittarius: Fridleuũ ad secũ dimicadũ
hortatus: a Bior nonẽ sequestris ordinis viro regẽ cũ plabeio cõgredi phibẽte lacef
fitur. Cũq; Bior no sinuato arcu neruo sagittam aptaret: subito emissum ab Auone
spiculũ cordis summa trãsiit. Cuius altera mox sagitta comes mediis digitorũ cõ
clusis impacta successit. His tertia supueniẽs: in applicatã neruo sagittã icidit. Auo
quĩppe prõptissima sagittãdi opa eminus vtẽs: de industria gestamẽ tantũ hostis ofe
fenderat: vt idẽ in ipm sibi licere demõstrãs: pugilẽ a pposito reuocaret. Bior no ve
ro nihil ob hoc animi minuẽs: spreto corporis periculo cõstãri mẽte & vultu: discri
men iniit: ita vt nec Auonis qẽq; ingenio deferre: neq; ex cõsuetã aliqđ fortitudine
deponere videret. Itaq; nulla ex pre pposito deturbatus: intrepidus duello se credi
dit. Quo cũ vterq; saurius excessisset: aliud itẽ apud Addarnes murua laudis amu
latione gesserũt. Interfecto Anũdo: Fridleuus acerrimo hoste liberat? summũq; &
securũ ocũ nactus: ferocissimũ ingeniũ suũ voluptatĩ cedere coegit: traicetõq; i ve
nerẽ studio: classẽ instaurat: negatas olim nuptias petiturus. Deniq; nauigationẽ
ingressus cũ defecta vëtis classe: vicos alimẽta petiturus irrũperet: A Grubbo quos
dã hospitaliter habitus: tãdẽq; filiã eius cõnubio potitus: Olauũ vocabulo filiũ pa
creauit. Interiecto quoq; tẽpore Frõgerthã adeptus, dũ patriã parũ psp̃era nauiga
tione repereret, ignotẽ insulã littoribus appulsus: thesaurũ humi cõclusum effode
re, custodẽq; eius draconẽ vitandĩ veneni gratia bouino tergore tectus appetere cu
iusdã per quietẽ cõspecti monitũ p̃docef. Intentũq; scuto coriũ venenatis dentium
moribus obiectare p̃cipit. Igit̃ experiẽdã visionis causa anguẽ vndis emergẽtẽ ad
ortus: diu in squameũ latus irrita tela cõiecit. Quippe spiculorũ ip̃sum frustra
corporis duricies frustra bat. Ipse vero coluber crebras admodũ spiras agitãs orbis
culato caudẽ flexu tactas obiter arbores stirpit? euertebat. Cãterũ crebro corporis
tractu cauata ad solidũ humo p̃ruptũ hinc inde latus effecerat: vt qbusdã in locis
aduersos colles mediã valle sequestrari cõspicim?. Igit̃ Fridleuus iuicta belluã sup̃
ma cõsiderãs: ima gladiõ tẽtar: p̃fossaq; inguinis parte sanie palpitãtis elicuit. Qua
extinctã pecuniã Hypogeo erutã nauigiis deportãdã curauit. Euoluto anno: Bior
nonẽ atq; Auonẽ sapius ex puocatione cõgressos: maxima cura in gratiã reduxit:
amicitiãq; odia mutare cõpulsit: qbus etiã filiũ Olauũ tres annos natũ nutricandũ
cõcessit. Pellicẽ vero lurithã, eandẽq; Olai matrẽ recepto in cõmilitiũ Auoni ma
trimonio copulauit: a quiori animo repudiũ laturã existimãs: si rãto pugile marita
ta p̃ regio: strenuũ sortiret̃ amplexũ. Mos erat antiquis sup futuris liberorũ eucti
bus Parcarũ oracula cõsultare. Quo ritu Fridleuus Olai filii fortunã exploratur?
nuncupatis solẽniter votis: deorũ ades precabũdus accedit: vbĩ introspecto sacello
ternas sedes toridẽ nymphis occupari cognoscit. Quarũ prima indulgentioris ani
mi liberalem puero formã, vberẽq; humani fauoris copiã erogabat. Eidẽ secunda
beneficiũ loco liberalitatis excellentiã cõdonauit. Tertia vero proteruioris ingeniũ

Historiæ Danicæ. Lib. VI. Fo. LV.

inuidiosiorisq; studii femina sororum indulgentiorē aspernata cōsensum: ideoq; earū donis officere cupiens: futuris pueri moribus parsimonix crimen affixit. Ita aliarū beneficiis tristioris fortuna: veneno corruptis: accidit: vt Olauo pro gemina munerū ratione permixta liberalitati parcitas tribueret cognomentū. Quo euenit vt prioris indulgentia: suauiatē inferta beneficio nota cōfunderet. Cūq; regressus Noruagia Fridleuus iter per Suetiā haberet: vltro legati partibus assumptis cælibi adhuc Haldano Hythini filiam: quā monstru quodā exemerat: impetrauit. Interea coniunx eius Frogertha Frothone enixa est: ab eximia mutuātem largitare cognomen. Itaq; Frotho ob auitæ felicitatis memoriā quā suo nomine referebat, ab incubulis, primisq; infantie rudimētis adeo cūctis charus euasit: vt ne humi quidē incedere: aut cōsistere toleratus: sinu iugiter atq; osculis foueretur. Ita nō vni modo pædagogō addictus: sed quasi cōmunis omnīū alīn⁹ extabat. Defuncto vero patre cū duodecimū ætatis annū ageret: Saxonix regulos Sueringū, & Haneuū impiū detractātes: ac palā rebellare cōsisos: acie supauit: deuictisq; gētib⁹ seruitutis noie pēdēdi p capite nūmi multā inflixit. Adeo nāq; liberalis extitit, vt recētī largitatis cōsuetudine prisca militrix stipēdiā duplicaret: neq; em se Tyrānorū more cōibus vitiorū illecebris obiciēbat: sed qe qd honestati pximū pvidebat, ardētē appetere: opes in ppatulo habere: ceteros largiēdo pcurrere: omnes hūanitatē officii anteuenire: & qd difficillimū est: virtute inuidiā vincere cōtēdebat. Cui⁹ rei gratia breui tārā apud oēs claritatē cōtraxit: vt adolescētulus nō modo fama maiorū titulos exaquaret: sed etiā vetustissima regū monimēta trāscēderet. Iisdē rēporib⁹ Starca therus qdā Storuēki fili⁹ periclitatis naufragio sociis: sol⁹ vi aut fortuna delapsus ob incredibile corporis animiq; pstantiā hospes a Frothone colligit. Cui⁹ cū aliquādiu cōrubernalē egisset: indies cultius, ac decētius habit⁹, tādē specioso donat⁹ nauigio maritimas excubias pcurādo piraticū mun⁹ agitare picipit. Sigdē excellētius humano habitu corpus a natura sortitus: ita id animi magnitudine æquabat: vt nulli mortaliū virtute cedere putaret. Cuius tam late patēs claritas fuit: vt adhuc quoq; celeberrima factorū eius, ac noīs opinio pseret. Neq; em solū apud nostros egregiis operū titulis choruscabat: verū etiā apud omnes Sueonū Saxonūq; puincias speciosissima sibi monimēta pepererat. hūc in ea regione q̄ Suetiā ab oriēte cōplectit: quāq; nūc Estonū aliarūq; gētiū nūerosa barbaries latis sedib⁹ tenet: originē duxisse memoriā pditū cōstat. Fabulosa autē & vulgaris opinio qdā sup ipsius ortu rationi incōsentanea, atq; a verī fide penitus aliena cōfinxit. Tradunt em qdā q a gigantibus editus monstruosi generis habitū, inusitata manū numerositate prodiderit: asserūtq; Thor deum quatuor ex his effluentis naturæ vitio pcreatas, elisis neruorū cōpagibus auulsiisse: atq; ab integritate corporis prodigiales digitorū eruisse cōplexus: ita vt duabus rātū relictis, corpus qd ante in giganteæ graditatis statū effluerat: eiuſq; formā informi mēbrorū multitudine representabat: postmodum meliore castigatū simulacro breuitatis humanæ modulo caperetur. Olīm enim qdā magicæ artis imbuti Thor videlicet & Othinus, aliūq; cōplures mirāda prestigiorū machinatione callētes: obtētis simplicitū animis diuinitatis sibi fastigiū arrogare cōperūt. Quippe Noruagiā, Suetiā, ac Daniā vanissimæ credulitatis laqueis circūuentas ad cultus sibi pēdēdi studiū cōcitātes: p̄cipuo ludificationis suæ cōtagio resperferūt. Adeo nāq; fallaciæ corū effectus pcrebuit: vt in ipsiſ ceteri quādam numinū potentiam venerātes: eosq; deos, vel deorum complices autumantes

Olauus
parcus.

De quarto
Frothone
cognomēto
Largo.

Subactō. vi.
Theutoniarum
corum.

Initiū Star
catheri pu
gilis.

Ortus Star
catheri.

De diis.

Saxonis Grammatici

Dierum no-
mina.

Thor.
Othinus.

Starcathe-
rus Wicari-
necat.

De sobrieta-
te gigantū.

venificiorū auctoribus solēnia vota dependerent: & errori sacrilego respectū sacrīs
debitū exhiberēt. Quo euenit vt legitima feriarū series apud nos eorūdem nominib⁹
cēleatur: cū ipsis Latinorū veteres, siue a deorū suorū vocabulis, siue a septeno pla-
netarū numero nūcupationē singulatim adaptasse noscātur. Eos tamē qui a nostris
colebātur nō esse quos Romanorū vetustissimi Iouē Mercuriūq; dixere: vel quibus
Gracia latiūq; plenū superstitionis obsequiū exsoluerūt: ex ipsa liquido feriarū appel-
latione colligit. Ea em̄ q̄ apud nostros Thor, vel Othinū dies dicūt apud illos Iouis, vel
Mercurii feria nūcupat. Si ergo Thor Iouē, Othinū Mercuriū: iuxta designata in-
terpretationis distinctione accepimus: manēte nostrorū assertione Iouē Mercurii fia-
liū extrinse cōuincitur: apud quos Thor Othinū genitus: vulgari sententiā phibeē.
Cū ergo latini contrario opinionis tenore Mercuriū Iouē editū asseuerēt: restat vt
cōstare eorū affirmatione Thor aliū q̄ Iouē, Othinū quoq; Mercurio sentiam⁹ exti-
risse diuersum. Sūt q̄ dicūt deos quos nostri coluere: cū iis quos Gracia vel latiū ce-
lebrabat: solū participasse vocabulū: sed istos tanq̄ maiestate suppare ab illis cultū
cū noīe mutatos fuisse. Et hęc sup Danicę vetustatis numinibus differuisse suffi-
ciat. Quę ideo paulisper a me in cōmune deducta sunt: vt legētib⁹ liquidū fiat: qb⁹
patria nostra ritibus pagana superstitione paruerit. Nūc ppositi diuerticulū repetā.
Tradūt veteres Starcatherū cuius supra memini in Wicari Noruagięsiū regis iuz-
gulo: deorū fauori facinorū suorū principia dedicasse, cuius rei tenor tali quorūdā
assertione cōtextit: volens quondā Othinus Wicariū funesto intrerire supplicio, cū id
aperte exequi nolleret. Starcatherū inuitata prius grāditate cōspiciūt: nō solū animi
fortitudine, sed etiā cōdendorū carminū pericia illustrauit: quo p̄p̄riore eius opa
ad pagendū regis exitiū vteret. Hanc quippe cū dignationi suę gratiā relaturū spe-
rabat. Quę etiā ob hoc ternis atatis humanę curriculis donauit: vt in his totidē ex-
ecrabiliū operū auctor euaderet. Adeo illi cōsequēte flagitio vitę tēpora proganda
cōstituit. Qui mox Wicariū adiens, inq; eius aliquādiu cōtubernio diuersatus: insidi-
as obsego texit. Tādē piraticū cū eo opus ingredi. Cūq; quodā in loco diutina tēpe-
statū sauitia vexaret: ita vētris nauigationē frustrātib⁹: vt maiorē anni p̄ quieti
tribuerēt, deos hūano sanguine p̄piciādos duxerūt. Itaq; cōiectis in vrnā sortibus:
regiā necis victimā depolci contigit. Tūc Starcatherus factō ex viminibus laqueo
regē iplicuit: poenę speciē dūtaxat exiguo tēporis momēto daturū. Sed nodi rigor
suū ius exequēs: supremū p̄dētis halitū rapuit. Cui Starcatherus adhuc palpitatī
ferro spiritus reliquias euulsit. Cūq; remediū afferre deberet perfidiā detexit. neq;
em̄ illa mihi recēdenda videtur opinio quę viminū molliciē subitis solidatā cōple-
xibus ferrei morē laquei pegisse cōmemorat. Deīde capto Wicari nauigio: Bemonū
quēdā cūctis Danię piratis virtute p̄stantē maritimū p̄donē gesturus accedit. Be-
moni nāq; collega Fraccus noīe piraticū laboris tedio nup se ei⁹ societati iterposita
pecuniā p̄actione subduxerat. Tārā autē Starcatherus, ac Bemonus: serp̄dā sobrie-
tatis curā habebāt: vt nūq; ebriosa sibi porione indulgisse dicant: ne p̄cipuū fortitu-
dinis vinculū cōtinētia/luxurię viribus elideretur. Cū ergo p̄figatis late puinciis
ardore quoq; Tyrānico Rusciam inuasissent: incola parū mœnib⁹ armisue cōfisi p̄
hibēdis hostiū incessib⁹ inuitati acuminis clauos obicere cœperūt: vt quorū repri-
mere neqrēt ipetū: morarenē excursū: taciteq; plātas hum⁹ elideret: qb⁹ palā acies
resistere trepidasset. Sed ne id qdē ipedimēti gen⁹ arcēdis hostib⁹ efficac fuit. Neq;
em̄ Danis ad eludendā Rutenorū operā calliditas defuit: cōtinuo nāq; lignea pedē

Historiæ Danicæ Lib. VI. Fo. LVI.

bus regmina submittentes subiectos plantis aculeos innocuis pressere vestigiis. Est autē ferrū hoc quatuor dispersitū stibis: iisdēq; taliter cōstitutis: vt in quācūq; illud partem casu se eiciat, triū incūctāter pedū aequalitate subsistat. Tum saltus inuios ac nemorū densissima quæq; penetrantes Ruthenotū principē Floccū montanis q; bus ereperat latebris eiecere. Quo in loco tanto præda potiti sunt: vt ne vnus quidem extaret: qui nō auro argētoq; onustus classē repeteret. Mortuo autē Bemono Starcatherus ab athletis Biarmēsis ob virtutē aditus cū plurima apud eos memoratu digna edidisset facinora: Sueonū fines ingreditur: vbi cū filiis Frō septēnio feriatu, ab his tandē ad Haconē Daniæ tyrannū se cōtulit: q; apud Vpsalam sacrificiorū tēpore cōstitutus effemīnatos corporū motus, Scēnicōsq; mimorū plausus ac mollia nolarū crepitacula fastidiret. Vnde patet q̄ remotū a lasciuia animū habuerit: q; ne eius quidē spectator esse sustinuit. Adeo virtus luxui resistit. Itaq; cum Hacone classē in Hiberniā extulit: ne vel vltima rerū humanarū imperia Danicis armis intacta consisterēt. Ea tēpestare rex insula Hugletus extabat. Qui cū frequēs opibus erariū haberet: adeo tamē auaritiæ obnoxius extitit: vt datis aliquādo calcis: quos studiosi manus cōmēdasset opificis, ligamēta detraheret: submotisq; loco suo corrigiis: donū ad iniuriā trāsteret. Cuius rei deformitate tātū munerī criminis afferēbat: vt odiū p̄ gratia percipere viderēt. Itaq; neminē ex honestis liberalitate prosequi solitus circa mimos ac ioculatores munificētia studiis vti cōsuevit. Oportebat nāq; vt turpis turpibus cōmercia familiaritatis impēderet: & vitiorum tabo oblitus culpæ socios blādimentorū lenocinio demulceret. Fuere tamē ei spectata virtutis p̄eres. Gegathus & Suibdauus q̄ inter effemīnatorū cōfortia veluti gēnae stercoreibus insita: cōspicuo militariū operū fulgore pollebāt. Itaq; soli regiarū opū defensores extabāt. Igit̄ plio inter Hugletū & Haconē cepto mimorū greges q; bus instabilitatē corporū leuitas peperit animorū trepidis acie soluere decutit: tātaq; regis beneficia sola fugæ deformitate p̄sarūt. Tūc Gegathus & Suibdauus soli tot hostiū milibus obiecti: incredibili bellū virtute gesserūt: vt nō duorū modo militū: sed vniuersū agminis pres agere viderent. Sed & Gegathus Haconē sibi pertinacius imminētē tāto p̄toris vulnere affecit: vt iocinoris sup̄ma detergeret. Illic Starcatherus dū ferro Gegathū petiit: acerbissimū capite vulnus excepit: vnde post modū in quodā carmine: nō alias tristiorē sibi plagā incidisse perhibuit: qđ licet discissi capitis pres exteriore pellis ambitu necerētur: latens tamē in vulnere liuor clausum putredinis cōtagiū occultabat. Victo occisoq; Hugleto: sed & Hiberniē sib; in fugā actis: Starcatherus, quosq; ex histrionib; captioni casus obtulit: cædēdos curauit satius ratus in scurrarū agmē cuticulæ damno ridiculū dīctare supplicis: q̄ poena capitis funestū impetrare discrimē. Ita iocularis ministeriū, sordidēq; cōditōis cateruā p̄brosō aduersionis genere insecutus: obsceno verberū ludibrio mulctare cōtentus extitit. Tum Dani apud urbē Dufflinā regias opes erario egestas publico raptu conuelli iusserūt. Tāta siquidē magnitudinis pecunia reperta fuerat: vt minor partitionis cura cūctis existeret. Post hæc Starcatherus ad inhibēdā oriētaliū defectionē vna cū vino Sclauorū principē delegatur. Qui simul aduersum Curetum, Semborū, Sangalorū, omniūq; postremo oriētaliū exercitus p̄cliat, claras late viatorias edidit. Eximia opinionis gladiator noīe wisinn; apud Rusciā rupē: quæ Anafial dicit̄ sede & māsiōne cōplex; vicinas, lōgiquasq; puincias oī iniuriæ genere vexauit. Hic omnē telorū acie ad hebetudinis habitū solo cōspectu redigere solebat.

Hugletus
Hiberniæ
rex.

Nota de cō
tinentia gi
gantum.

Starcatheri
vulnus.

Hugleti
cædes.
Hibernorū
subactio ter
tia.

Acies ocu
lorum mō
struosa.

Saxonis Grammatici

Quamobrē tātam viribus eius audaciam peperit exclusus vulnerū metus: vt etiam illustriū virorum coniuges maritis spectantibus raptas ad stuprum pertraheret. Cuius sceleris Starcatherus rumore excitus: tollendi auctoris gratia Rusciā petiit. Qui quoniā nihil expugnatū difficile habuit: petiitū ex prouocatione Wisinnū etiā artis suae beneficio spoliatū oppressit. Ferrū qui ppe ne praestigiatori conspicuū foret: tenui admodū pelle cōtextit: neq; Wisinno, aut praestigiū virtus, aut viriū magnitudo, quo minus Starcathero cederet, auxilio fuit. Deinde apud Bizantiū inuictē opinionis gigantē, Tānā nomine corporis viribus fretus colluctando deuicit: igno-
Wisinnus ce- ditur. talq; terrarū partes proscripi titulo petere coegit. Igitur cum nulla fortunae fau-
Tanna vin- citur, tia vires eius victoria fraudare potuisset: Poloniae partes aggressus: athletam quem
Wasce athle- ta, nostri wasce Theuthones vero diuerso literarum schemate Wilze nomināt: duelli certamine superauit. Interea Saxones defectionē moliri/ idq; maxime in animo ha- bere coeperunt: qualiter inuictū bello Frothone praeter publici conflictus morē op- primerent. Qd̄ optime duello gerendū rati mittūt qui regē ex prouocatione lace- serent. scientes eū discrimen omne prompra semper mēte cōplecti: animiq; eius ma- gnitudinē nulli prorsus exhortationi cessuram. Quē tunc tēporis maxime adorien- dum putabant: cū Starcatherū cuius plarisq; formidolosa virtus extabat: negotio- sum abesse cognoscerēt. Cunctāte vero Frothone: seq; cū amicis super dando respō- so collocuturū dicente: superuenit Starcatherus piratica iam regressus: qui ex hoc maxime prouocationis habitū respēdit: q; diceret regibus nō nisi in compares ar- ma congruere: eadēq; aduersum populares capienda non esse: per se vero tāq; obscu-
Hama, riore loco natum, pugnā rectius amministrandā existere. Igitur Saxones Hamam qui apud eos gymniciis palmis clarissimus habebatur multis aggressi pollicitatio- nibus si duello operam cōmodaret: molem corporis eius auro se repensuros esse p- mittūt: illectiq; pecunia pugilem ad campū conflictū deputatū militaris pompae tripudio prosequuntur: hinc Dani Starcatherū regis sui partes exequenturū ad cer- taminis locū militiā insignibus ornati perducūt. Quē Hama aetate marcidum iu- uentae fiduria despiciatus: defunctū viribus senem lucta q̄ armis excipere p̄oprauit. Eundē adortus terrae nutabundū adegerat ni fortuna quae vinctū nō sinebat iniuriā restitisset. Ita enim impellentis Hamae pugno obrutus memoratur: vt geni- bus nixus humū mento contingeret. Quā corporis nutationē egregia vltione pen- sauit. Nam vbi resuscitato poplite manū expedire, ferrūq; distingere licuit: mediū Hamae corpus dissecuit. Complures agri sexagenaq; mancipia victoriae praemiu ex- titere. In Saxones vero post Hamae caedē adeo Danorū insoleuit imperiū: vt pro cu-
Subactō Sa- xonū sexta, bitaliū membrorū quolibet indicē seruitutis stipem quotannis pendere cogerētur. Qd̄ agre ferens Hanef: bellū demendae pensionis cupidine cum animo volurabat. Cūq; perēnax amor patriae mentē in dies oppressorū miseratione perfunderet: spi- ritum pro libertate ciuū erogare cupiēs: rebellionis studiū patefecit. Quē Frotho traiectis per Albiam copiis apud vicū Hanōsra taliter ab eo nuncupatum occidit
Hanef ca- ditur. Suertingus vero q̄q; non minus ciuū afflictatione moueretur: dissimulato patriae malo per uicaciori q̄ Hanef ingenio libertatis propositum agitabat. Quod quidem studiū dubitari solet virtuti an vitio ppius fuerit. Ego vero plane id sceleris arguo qd̄ infidiosa defectionis cupiditas edidit. Nam etsi patriae libertatē quaerere peruti- le videbatur: ad hanc tamē dolo ac proditione contēdere non licebat. Cū ergo Suer- tingi facinus plane ab honesto deciuerit ne vtile id quidē extitisse constabit. Nam

Historiæ Danicæ Lib. VI. Fo. LVII.

speciosius est aperte quem velis incesse odiumq; in propatulo exercere: q̄ adultera familiaritate veram nocendi cupidinē obscurare. Sed quicquid scelere paritur gloria vacuum est, breuesq; & occiduos fructus habet. Nam sicut lubricus animus est qui fallendi supercilium clandestinis artibus tegit: ita quicquid dolo affine est fluxum ac fragile esse conuenit. Plurūq; enim crimen in auctorem recidere cognitum est, qd̄ & Suertingo euenisse fama compertum habetur. Qui cum coniuuii simulatione exceptum regem incendio consumeret statuisset: ab eodem occupatus tamen si ipsum mutuo peremisset occiditur. Quo euenit vt alterius scelus amborum interitus foret. Itaq; etsi dolus in hostem efficax fuerit auctore tamen impunitatis presidio non donauit.



Rothoni filius Ingellus succedit. Cuius transuersus ab honesto animus relictis maiorum exemplis: totum se petulantissimi luxus illecebris mancipauit. Igitur a bono rectoq; discolor, vitiaq; pro virtute complexus, discissis continentie neruis, intermissisq; regie maiestatis officiis: sordidum luxurie mancipium euasit. Sane quicquid compositis moribus obuium: aut inconcinnum erat: excoluit: paterna auitaq; decora foedissimarum libidinum assuetudine polluebat. Clarissimos maiorū titulos improbilissimis obscurabat operibus. Adeo nāq; libidini ventris obnoxius erat: vt nec patris vltorē agere: nec hostiū iniurias propulare gestiret: nihilq; dum gulę pareret /modeste ac cōtinēter habendū putaret. Egregium stemma ocio inertiaq; corrumpit, fluxamq; ac voluptariam vitam degens: degenerē spiritū: atq; a parētum vestigiis obliquo longe calle distortū in obscenissimas foeditatū voragine precipitare gaudebat: fartores: lixas: frixoria: gulę multiplices officinas variolq; torrendæ aut condiendæ dapis artifices legere: claritatis loco ducebat. Arma vero, militiam, bella: nec ipse quidem vsu discere: nec alios exercitio celebrare sustinuit. Ita abiecto virili studio /scemineum emulatus est: quem in omnem culinę nidorem irrestrictus palati pruritus accēderat. Semper crapulam profans cunctisq; sobrietatis partibus exutus: indigestam ventris saniem foetido oris anhelitu ructabatur. Nec minus luxuria foedus q̄ Frotho militia clarus ex tabat. Adeo deliciis nimium intempestiua gulę corruptela molliuerat. Cuius intemperantia fastidio Starcatherus ad deserendam Ingelli familiaritatem adductus: petito Sueonum regis Haldani contubernio: ocio negociū pretulit. Adeo ne nimia quidē luxurie assensor esse sustinuit. Filii vero Suertingi veriti ne Ingello poenas paterni facinoris darēt: sororem ei in matrimonium contulerunt vltionem beneficio precursum. Ex qua filios susceptos Frothonem, Fridleuum, Ingellum atq; Olauum, quem quidem ipsius sorore editum asseueranter iniquitas perhibet. Cuius sororem Helgam quidam auri opifex obscure stirpis blanditiis compositus ac variis instructus munusculis quibus muliebris maxime cupiditas capitur in mutuas faces amatoria comitate pertraxerat. Quippe post obitum regis nō existentibus qui paterna in prole merita colerent: custodie inops tutoribusq; defecta fuerat. Quod cum Starcatherus ex assidua viatorum relatione cognosceret: impunitum fabri luxum praeterire nō sustinēs. Quippe vt memorē beneficiorū cultorē, ita proprū insolētie vindicē agere cōsueuerat. tā inusitatę p̄sumptionis audaciā vltū ire deproperat orphanę alumne verusta Frothonis merita repensurus. Deniq; peragrata Suetia fabri penates ingressus vicinū limini locum occupat pilleolo ne proderet obscurate. Quem

Frothonis
quarti cae
des.
Ingellus
rex, xxxiiii.

De Helga.
Aurifabri
petulantia.

Alina Star
catheri.

h

Saxonis Grammatici.

faber nō satis doctus vili interdum amiculo validas subesse manus: obiurgatum ēde
ocys excedere iubet: inter egētū gregem vltimis escarū reliquiis potiturū. At se-
nex ab inolita sibi moderatione patientiā mutuatus nihilominus ibidem acquiesce-
re paulatimq; petulantia hospitis experiri studebat. Procursum nāq; furoris supe-
rior impetu ratio refrenabat. Tum faber aperta puellam procacitate aggressus: in
eius forte sinū iactauerat corpus: capitis comā vir gineis manibus offerens depectē-
dam. Exerto quoq; lumbari operā eius demendis culicibus expetebat. Extorsitq; vt
splendidissime familie scemina pollentes amoenitate digitos sordidissimis femoralibus
inserere nō erubesceret. deinde credita voluptatis licētia ineriori ipsius togæ
prurientes inferre palmas, instabileq; manus pectori propius admouere sustinuit.
At illa notū quondā senis intuitu curiosiore presentia capiens: concepto pudore libi-
dinosē cōtrectationis petulantiam spreuit, manusq; reppulit impudicas: quinetiam
armis opus habendū edocens, lasciuiori lusu desistendum hortatur. Quo viso Star-
catherus qui propter fores pileo caput obscurante confederat, iam tantū hauserat
irē: vt vltcrius cohibendē manus impatiens: deposito velamine dextram distringen-
do iniiceret ferro. Tum faber qui nil nisi lasciuiū nouerat improviso fluctuans metu
vbi rem ad manus peruenisse cognouit: abiecta defensionis spē in fuga vnicum neces-
sitate præsidium circūspexit. Itaq; tā foribus: quarū hostis aditum tuebatur: erum-
pere arduum erat: q̄ intra penates percussorem opperiri graue. Tandem obstri-
ctus necessitate animus, sinem cunctationi posuit: censuitq; certo atq; euidenti peri-
culo appetibilius esse discrimen cui vel modica salutis spes subesse poterat. Fugam
quoq; q̄q; periculi affinitate præarduam, tamen quia ministra opis salutiq; propior
videbatur appetiit: morā que tanq̄ expers subsidii malū inuitabilisq; iacturę capax
videbatur abiiciens. Sed dum limen occupat a præside foribus sene medias cęsus
nates, lapso seminecis vestigio concidit. Quippe percussor magnopere cauendū du-
xerat ne clarissimas manus turpissimi cinctonis exitio commodaret, improbi amo-
ris faces grauius ignominia q̄ morte mulctatas existimans. Ita a quibusdam calami-
tosus extincto punitior existimatur. Quo effectum est vt puella parentū officiis de-
fecta eruditissimam morib; sceminam ageret: inq; semetipsam quasi seduli tutoris
officiū exerceret. Cumq; Starcatherus circūspectam vndiq; familiam recenti ho-
spitis iactura indoluisset cognosceret: ignominiam sautiū inuectius exaggerēdam cu-
rauit insultandoq; sic cœpit.

Vnde super taciturna domus: que causa dolorem

Integrat: aut vbi nūc vxorius ille quiescit:

Nuper ob indignū ferro mulctatus amor ē!

Nūquid adhuc saltū luxūq; referuat inertē!

Aut tenet icceptū, primaq; libidine feruet!

Extrahat alternis mecū sermonibus horā

Hesternūq; odium verbis cōponat amicis.

Lætior emergat facies. nec plāgor in ēde

Personet, aut mœstos sinat obtorpecere vultus.

Scire volens quis virgineo flagret amore:

Dilectęq; mihi facibus premeretur alumne:

Pilleolum sumpsi ne noto proderet ore,

Cum faber ille procax lasciuis gressibus intrat:

Historiæ Danicæ Lib. VI. Fo. LVIII.

Hac illacq; agitans instructo scemina gestu
Nec minus ad varios intendens lumina nutus:
Castorio cui tegmen erat chlamys obsita limbo:
Instratę gemmis crepidę, toga cultior auro.
Splendida nexuerant tortum redimicula crinem
Et varicata vagum stringebat vitta capillum.
Hinc adoleuit iners animi tumor, ingeniumq;
Diuitias genus esse putans: aut ęra parentes.
Fortunamq; magis opibus q̄ sanguine pensans,
Hinc subit fastus, habitumq; superbia traxit.
Nam miser ob cultum magni se credere cępit.
Ingenuisq; parem cinislo, qui pellibus auras
Venatur, crebroq; ciet spiramina tractu.
Qui digitis cineres verrit: qui saepe reductis
Aera folliculis captat: tenuiq; flabello
Spiramenta creat: torpentęq; excitat ignes.
Inde puellare gremium petit, appositulq;
Virgo inquit mihi peccę comā tactulq; salaces
Compressa pulices: & quo cutis vritur aufer.
Hinc residens auro sudantia brachia pandit
Puluino annexus tereti: cubitoq; reclinis
Ornatum iactare volens, ceu belua latrans,
Explicat obtortę contracta volumina caudę.
Illa mei noscens compescere cępit amantem:
Lasciuasq; fugare manus, meq; esse professa.
Parce precor digitis (inquit) stimulumq; coercens
Contiguum valuis verulum placare memento,
In luctum recidet lusus, Starcherus adesse
Creditur, & lento quid agas disquirat ocello.
Cui faber, imbellem nolę pallefcere coruum
Pannosumq; senem, nunq; validissimus ille,
Quem metuis tam vulgato vilescere cultu
Sustinuit, gaudet nitido vir fortis amictu.
Et vestem pro mente petit, tunc tegmine dempto
Eripui ferrum fabriq; pudenda fugacis
Persecui, patuere nates & ab osse relectę
Viscera nudabant, surgo mox, atq; puellę
Ora premens pugno: contusa nare cruorem
Elicio, tunc labra malis assueta cachinnis
Sanguine permixto lachrymis maduere: luitq;
Stultus amor quicquid blandis commisit ocellis,
Luserit infelix, quę cęca libidine fertur
More furentis equę, sepelitq; cupidine formam.
Gentibus externis precio venire mereris:
Digna mola: ni te falso probet infimulatam

h ii.

Saxonis Grammatici.

Elicitus māmīs cruor, expugnetq; reatum
 Vber incops lactis: at ego te criminis huius
 Arbitror immunē, sed noli suspitionis
 Ferre notas, aut te falsis permittere linguis:
 Et male carpendam populo prestare loquaci.
 Rumor obest multis, nocuitq; infamia mendax.
 Fallitur exiguo vulgaris opinio dicto.
 Defer auis, venerare patres, memor esto parētum,
 Et proavos metire tuos: sicut gloria carni.
 Quis furor incessit? quod te faber improbe fatum
 Impulit ingenuam tentare cupidine stirpem?
 Aut quis te virgo claris dignissima fulcris:
 Egit in obscuram venerem / dic quo potes ausu
 Oscinerem redolens roseis gustare labellis:
 Vel foedas carbone manus in pectore ferre?
 Ac lateri fociare tuo versantia prunas
 Brachia, & assidua duratas forcipe palmas
 Sinceris adhibere genis, sparsumq; fauilla
 Complecti caput: & nitidis mandare lacertis?
 Quanta sit in cunctis memini distantia fabris
 Ictus ab his quondam: nomen quippe omnibus vni
 Officii commune manet, sed peccora subsunt
 Ingeniis discreta suis: me iudice prestant:
 Qui gladios & tela viris ad prelia cudunt:
 Ingenioq; animos produunt: & corda rigore
 Officii signant: ausumq; labore fatentur.
 Sunt & nonnulli quibus es caua testula promit
 Diuerfas fuso species imitantibus auro:
 Qui torrent venas recoquuntq; metalla, sed ipsis
 Mollius ingenium finxit natura: manusq;
 Eximia quas arte dedit formidine pressit.
 Tales sepe dolo dum flabilis eliquat ardor
 Aes teste immissum, subducunt aurea massis
 Crustula, furtiuum concha sitiente metallum.

Helgo
 Noruagiē
 sis.

His dictis Starcatherus non minorem ex voce: q̄ opere voluptatem fortitus: Halda
 num repetit, eiusq; militiam proxima familiaritate cōplexus, nunq̄ bellorum exerci
 tio abstulit. ita vt abstractū delictis animū continua armorum intētionē torqueret.
 Fuere aut Ingello sorores Helga & Asa: ex q̄bus Helga thoris admodū matura: Asa
 vero annis minor / cōnubiōq; inhabilis erat. Tūc Helgo Noruagiēsis postulādē Helgē
 cupidine cōcitus: nauē cōscēdit. Ceterū nauigationē tanto instruxerat lux: vt ex
 cultorū auro velorū apparatu uterē: q̄ etiā inauratis malis subnixa / purpureis re
 stibus tenebatur. venienti Ingellus votū impetrandū promittit. si modo oblatos pu
 giles ad testandam opinionis suę experientia pugna sustinere presumeret. Nec cōdi
 tione p̄motus Helgo, q̄ libētissime se pacto operā daturū respōdit. Itaq; solēni spon
 salium titulo futurę copulę pacto cōsecratur. Per idē tēpus apud insulā Sialandiam

Historiæ Danicæ Lib. VI. Fo. LIX.

noem ducis cuiusdam filios inoleuisse memoriæ proditum est: apprimè viribus: & audacia p̄ditos quorū maximus Angaterus exstabat. Qui cū eiusdē puellę cōpetitorē ageret, negataq; sibi nuptias Helgoni p̄missas videret: palestra illū prouocatio ne sollicitat: ferro molestiā propulsurus. Approbat Helgo propositas pugnae partes & nuptiarū die dimicandi tēpus amborū votis cōdicitur. Confundebatur em̄ apud omnes quisquis certamē ad dimicandū prouocatus abnueret. Quāobrem Helgonē hinc detrectandę pugne rubor inde gerendę metus angebat. Siquidē pręter cōmune prouocatiōis ius impari manu se laceffitum credebat, q̄ solus aduersum nouem pugna spondisse videretur. Hęc volentem sponsa auxilio opus habiturū docer, hortaturq; pugna abstineat: qua nihil pręter mortē aut ignominiam periturus videatur: pręsertim cum eorum aduersum quos dimicaturus esset numerum: nulla diffinitionis certitudine clausisset. Quāobrem periculo parcat Starcatherū: apud Sueones agentem salutē consulurus exposcat: qui indigentibus adesse, & tristes plārū casus feliciter interuētū redimere soleat. Gratum Helgoni consiliū fuit. Qui cū paruulo comitatu sumpto Suetiam ingressus ad nobilissimam eius vr̄bem Vplālam peruenisset: ingressu abstīnens pręmittit qui Starcatherum salutationis officio prętētatum ad Frothonis filię nuptias inuitaret. Qua comitate Starcatherus: perinde ac iniuria laceffitus: acrius inspectū iuuenem tam ineptę legatiōis p̄enas daturum respondit, nisi charissimī sui Frothonis mentionem mandatis insertam haberet: q̄ se scurrę vel parasiti more lautioris alimonie gratia ad alienę culinę nidorem decurrere solitum existimauerit. Quod postq̄ Helgo ex satellite cognouit: regiam ingressus Frothonis filię titulo consalutatum senem condicte ex prouocatione pugne focium deposcit: cui ob hoc se minus sufficere dixit q̄ cōsiliaturę secum partis numerum conditionis modus incertum reliquerit. Quem Starcatherus loco certaminis ac tempore cognito non solum supplicem recepit: verum etiam auxiliū promissione firmatum Daniā cum comitibus repetere iussit: affirmans se eius aditum occulto callis compendio quesiturum. Quo discedente interiectis diebus profectiōne orsus: si fame credi fas est, velocitate gressus tantum locorum diali itinere emensus proditur, quantum pręcedētes diebus duodecim peragrassē dicuntur: ita vtriq; fortuito vestigiū concursu vno eodemq; tempore destinatos: Ingelli penates attingerant vbi cū Starcatherus ministrorum more mensas conuiuuii obitas pręteriret: pręmemorati. ix. plenis deformitatis gestibus toruos ore fremitus dantes ac more scamico decursantes in pugnam se mutua adhortatione firmabant. Sunt qui eos venienti athletę s̄uientium canum exemplo oblatrasse perhibeant. Quibus Starcatherus increpatis q̄ adulterino oris habitu ridiculam sibi formam conciscerent, parulisq; buccarum rictibus lasciuirent: taliter effœminatorum dissolutam molliatē imtemperantię suę luxum deducere prędicabat. Interrogatus igitur an ei dimicandi virtus suppeteret: non vnum tantum verum quotlibet admissos excipiendū certissimas sibi vires extare respondit. Quod audientes nouem: animaduertunt hunc esse quem in subsidium Helgonis e longinquo venturum acceperant. Idem vt sponsę thalamum attentioribus vallaret excubiis: voluntariā viā giliarum curam amplexus: reductas cubiculi fores obicis loco gladio obserat, stationis suę beneficio securam nuptiis quietem daturus. Experrectus Helgo cum somni stupore discusso: promissum memorię subiecisset: armis corpus induendum curauit. Animaduertens autem paruulā noctis adhuc superesse caligi

h iiii.

Baxonis Grammatici.

nē cum preſtolari vellet diluculi tēpus: cū animo propinquū discriminis negociū vo-
 lutaret: obrepentis furtim ſomni ſuauiſſimate p̄uentus grauatum ſtupore corpus lecto
 reſtituit. Quē vt Starcatherus prima luce ſu perueniens dormientē vxoris ample-
 xibus inharrere cognouit importunę concuſſionis moleſtia a quietis ocio reuocare
 paſſus non eſt: ne per ignauiam excitandī officiū preſumere & tam recentis copula
 dulcedinē interpellare videretur. Solus itaq; periculum petere q̄ aliena voluptatis
 offenſione comitem quærere ſpecioſius duxit. Tacitus igitur veſtigium retulit, cā
 pumq; qui lingua noſtra Rolung dicitur cum contemptu aduerſariorū ingreſſus:
 ſub montis cuiuſdā cliuo ſeſſione queſita aduerſum ventis ac nimbis corpus p̄buit.
 Tunc ac ſi verna coeli tēperies aſpiraret, depoſita veſte demendis operam pulcibus
 dabat. Purpureū quoq; quo nuper ab Helga donatus fuerat ſentib⁹ amiculū iniecit:
 ne contra ſauiſſima grandinis tela indumentorū vmbacula mutuatus videretur.
 Tunc venientes athlete: montē ex oppoſito ſubeunt: auerſumq; ventis ſedēdi locum
 petentes accenſo frigus igne depellunt. Deniq; nō viſo Starcathero, quendā montis
 ſaltigio immittunt: qui tanq̄ e ſpecula liquidius eius contēplaretur aduentū. Is poſt
 q̄ montanę celſitudinis verticē conſcendit: in deuexa eius parte ſenē proſpicit: ſcapu-
 lis tenus niuali deſuper reſperſione contactū. Percontatur itaq; an ſi ſit qui promiſ-
 ſas pugne partes agere debeat. Cumq; ſe hunc eſſe Starcatherus aſtrueret: ſuperue-
 nientes ceteri pariter ne omnes an ſingillatim excipere ſtauiſſet interrogāt. At il-
 le quoties mihi (inquit) triſte canū agmen oblatrat, ſimul nō viciffim eos abigere ſo-
 leo. Ita ſe cū vniuerſis q̄ ſingulis cōſtigere malle ſignificās: aduerſarios prius dictis q̄
 armis contēnedos putabat. Inito cōſictu ſex eorū abſq; mutuo vulnerū receptu pro-
 ſtrauit: tres vero reſiduos q̄q; decem ac ſeptem vulneribus ita ab eis affectus eſſet:
 vt maior viſcerū pars ventre elaberetur, nihilominus ſatrum exemplo conſumpſit.
 Cumq; extis vacuus: labefactis viribus graui ſitis anguſtia premeretur: petendā po-
 tionis cupiditate pergenuus: labētis cominus riuū lympham expoſcit. Quē vt cruo-
 re tabidum animaduertit: a polluto eius hauſtu ſaſtidita aque ſpecie tēperauit. An-
 ganturus ſiquidē inter amnis fluenta proſtratus: ita alueum eius ſanguinis ſui ru-
 bore conſperſerat: vt iam nō aquis: ſed roſeo quodam liquore manare videretur. Ita
 Starcatherus corporis viribus deſici q̄ eas a tam ſœda potione mutuari ſpecioſius
 duxit. Igitur conſumpto pene robore ſaxo quod in vicino forte ſitum erat genibus
 aduolutus: pauliſper eidē accliuſ incubuit. Cuius caua adhuc ſuperficies cernitur:
 ac ſi illam decubantis moles conſpicua corporis impreſſione ſignafſet. Ego autē hęc
 imaginem humana arte elaboratam reor cum veri fidem excedere videatur inſeca-
 bilem petre duritiam ita cęre molliciem imitari potuiſſe, vt ſolo innitentis contactu
 humane ſeſſionis ſpeciem reſentaret, habitumq; perpetuę concauitatis induer-
 ret. Cumq; Starcatherum quidam forte curru preteries: toto pene corpore ſautia-
 rum vidiffet, horrore rei pariter atq; ammiratione per motus, propius lora deſcendit
 quærens quid ſibi præmiū foret ſi plagas eius medendī officio proſequeretur. Sed
 Starcatherus vulnere acerbitate cruciari q̄ ſordidę conditionis hominum miniſ-
 terio vt̄i preoptans: officiū eius ac genus cognoscere inſtitit. Quem cum præco-
 nis partibus fungī didiciſſet: ſperneret non contentus: etiā conuitio proculcauit: q̄
 cunctis honeſtatis partibus neglectis: ſcurrilitatis officia ſecutaretur: omnemq; vitę
 curſum nefanda ſemper opinione reſperſerit: & queſtus loco pauperum duxerit de-
 trimenta: nemini innocentiam tribuere: cunctis accuſationis iniuriā irrogare para-

Starcatherus
 ix. fra-
 tres athle-
 tas necat.

Starcatheri
 forma ſa-
 xo impreſſa.

Historiæ Danicæ Lib. VI. Fo. LX.

tus, tunc precipue letus: cum quid alienis luatuosum reb⁹ incideret, dum in hoc maxime sua defudet intentione: ut omnium actus insidiosæ explorationis arte cognoscat, & innocuos mores que sitæ fraudis occasione perstringat. Abeunte eo: superuenit alius opis medeleq; pmissor: qui prioris exëplo cõditione fateri iussus: Ancillã se cuiusdã i matrimonio habere, eiusq; dño emãcipandę cõiugis gratia rusticũ opus depẽdere testabatur. Cuius opera Starcatherus idcirco se uti nolle perhibuit q; erubescendo conuulsi genere seruiles sibi cõciuisset amplexus. Cui si quid virtutis suppeteret: fastidita alieni saltem familiaritate mancipiũ libera thori particeps frueretur. Quantã porro huius viri magnitudinẽ existimemus qui summis vitæ periculis implicatus: tãtum se in repellendis auxiliis gessit quãtũ in excipiendis vulneribus gesserat. Itaq; discedente eo subiens fœmina fortuito senẽ præteribat incessu. Quã cũ pertergendorũ eius vulnerũ gratia propius accessisset: in primis quo genere aut officio esset exponere iussa: ancillam se molendi officio assuetam perhibuit. Quã rursus Starcatherus an prole haberet percontatus, postq; fœmineã ei sobolẽ esse cognouit: domũ abire: & vagienti filiã mãmas præbere iussit: perq; deforme existimans: ab extreme sortis muliercula subsidium mutuari. Quinetiã melius eã proprium sanguinẽ lactis nutrimentis q; aliena vulnera remediis profecturã sciebat. Hanc quoq; discedentẽ iuuenis curru delatus insequitur. Qui cũ cõspecti senis vulneribus opem laturus accederet: quĩnã esset rogatus, agricola se patre natũ rusticũq; laboris operibus assuetũ etum subiunxit. Cuius Starcatherus natalibus collaudatis: officium quoq; ueneratione dignissimũ iudicauit. q; talibus vitæ subsidia iusto laboris cõmercio peterentur qui nimirũ questum non nossent: nisi quẽ fusi sudoris impendio peperissent. Nec im merito ruralis vitę habitũ etiam excellentissimis opibus præferendũ putauit, cuius integerrimi fructus inter splendidã abiectamq; fortunã mediocritatis gremio, orti, educatiq; videretur. Ne autẽ indonatam iuuenis humanitatẽ relinqueret: chlamydẽ a se vepribus interiectam oblatę dignationis præmiũ effecit. Accedens itaq; rusticolę filius: euulsas stomachi partes pristino loco restituit: elapsamq; extorũ congeriem nexili viminũ complexione perstrinxit. Deinde exceptũ vehiculo senem ad regios vsq; penates pleno uenerationis studio deportandũ curauit. Interea Helga verbis magnã præ se cautelam ferẽtib; virũ instruere aggressa: scire se inquit Starcatherũ mox ut victis pugilib; remearet: absentię pœnas ab eo sumpturũ: a quo plus ignauię & libidini q; conducti certaminis fidei indultũ existimet. Cui ideo acrius resistendũ fore: q; fortibus parere: ignauos odisse solet. Cuius prædictionẽ Helgo eque ac cõsiliũ veneratus: corpus animũq; capeßendę virtutis ardore firmauit. Cũq; Starcatherus ad regias esset edes delatus: vulnerũ dolore neglecto: ocyus curru defiliit: ac veluti toto integer corpore nuptialem irrũpens thalamũ: pugno valuas per fregit. Tunc lecto exiliens Helgo: vt coniugis erat consilio doctus: aduersę eius fronti ferrũ immerfit. Cũq; secundũ vulneris meditatione denuo ferrum adacturus videretur: Helga thoro ocyssime euolans senẽ ab imminente exitio correpti vmbonis interiectu defendit. Quod tñ ab Helgone validiore ferri impulsu medio tenus vmbone dissectum est. Ita laudabilis fœmina ingenii amicũ auxilio profectã, quem consilio leferat, manu seruauit: vtq; monitis maritum: ita factis senem protexit. Quã res Starcatherum ad incolumitatem Helgoni tribuendam adduxit, præfactum parci oportere cui certum virtutis indicium præsens fortitudinis fides exhibeat. Morte siquidem indignissimũ prædicabat: quem tanta resistendũ fiducia

Starcatheri magnanimitas,

Agricolę laus,

Helgę consiliũ ipiũ.

Saxonis Grammatici.

Starcatheri
facetū di
ctum.

plenum probitatis ingenium exornasset. Idem plagis nondum medicamine procuratis: nec vlla adhuc cicatrice resperis: occiso ab emulis Haldano: Suetiam repetens, filium eius Syuardum deuicta quorundam rebellionem: paternam dominationis heredem constituit. Apud quem diuulse conuersatus: cum Frothonis fraudulenter oppressi filium Ingellum transuerso animo actum patris intersectoribus animaduersionis humanitatem atque amicitiam erogasse fama rei crebescere cognosset: ob tam horridum facinus indignationis aculeis lacessitus dolenterque ferens tantam indolis iuuenem tam incliti patris filium exuisse: eximium carbonum fascem tanquam optimam sarcinam humeris suis Daniam petiturus impendit. Rogatus ab obuiis quid tam insolitum onus deferret: Ingelli regis habitudinem ad acuminis habitum carbonibus se perducturum astruxit. Itaque expedita et compendiarie semita velut vno spiritu rapidum ac preceps iter explicuit. tandemque Ingelli hospitio usus: sedem maioribus destinatam suo more conscendit. Quippe apud prioris seculi reges amplissimum dignitatis gradum obtinere consueuerat. Quem cum regina squalore oblitum sordidumque et agrestibus pannis ventrem ingressa conspiceret: ob deformitatem cultus parum curiosa hospitis estimatrix effecta, simulque virum ex veste meriens stoliditatis increpitemque maiores discubitu praecurrisset/ac sedem rustico cultu indignam occupasset/loco excedere iussit. ne puluaria terriore quam par esset habitu contractaret. Quod enim ille ex fiducia agebat stoliditati atque impudentiae deputabat. ignara aliquanto splendidius mentem quam vestem in sublimi lucere consessum. Paruum animosus senex tamen repulsa eger in debitamque fortitudini suae contumeliam egregio animi temperamento suppressit. Acceptum ruborem nec voce nec gemitu profecutus. Nec tamen tacitam doloris acerbiter: prorsus occultare sustinuit. Exurgens enim atque in ultimam edis partem secedens: adeo ipsa parietum robora dimissi corporis impulsu contudit: ut tectum ruina pene eximia tignorum trepidatione submitteret. Quo evenit ut non solum repulsa: sed etiam exprobratae sibi paupertatis ignominiam lacessitus: iram suam aduersum contumeliosam reginam vocem irrevocabili severitate destringeret. Quem cum Ingellus a venatione regressus curiosioribus oculis collustratum: nec os usque hilariter circumferentem: nec se assurgendi officio venerantem animaduertit: Starcatherum esse parum blandae frontis annotatione cognovit. Nam cum manus eius bellico opere duratas: cicatrices aduerso corpore exceptas acerrimumque oculorum vigorem attenderet: animaduertit nequaquam enervi animo esse, cuius corpus tanta vulnerum vestigia confodissent. Obiurgatam igitur uxorem impensus monuit: ut abiecto irarum supercilio quem conuicio insecta fuerat: blandimentis permulsum liberalitatis officiis deliniret, cibosque et potione firmatum benigno recrearet alloquio: praefatus hunc sibi olim a patre tutorem datum infantiae suae indulgentissimum extitisse custodem. Tum sera senilis animi cognatrix rigore in mansuetudinem verso, quem repulsa affecerat/conuicti amaritudine lacerauerat/ministrandi studio venerata est: atque ex hospite indignante: obsequentissima adulatricem agere coepit: curiositatem suam ire eius apponere cupiens: eo quidem minus errore culpabilis: quo illum celerius obiurgata deseruit. Nec tamen leues eius poenas pependit: cum loca in quibus fortissimum senem discubitus repulsa sugillauerat: postmodum factum suorum claudibus cruentata conspiceret. Nocte vero Ingello cibum cum Suertingi filii capiente: apparatus dapibus insistentem luxurioso mensas epulo cumulauit, senemque ne maturius se conuiuio subtraheret, familiarium inuitatione retinuit. tanquam operosioris esse oblectamenta solidum virtutis rigorem excauare potuissent. Quibus cum Starcatherus

Historiæ Danicæ. Li. VI. Fo. LXI.

oculos inferuisset: eorum vsu lasciuiore contempto: ne quid externo ritui indulgeret: temperantia qua plurimū pollebat appetitum suum aduersus deliciarum irritamenta firmavit. ne bellicā claritatem cōiualibus illecebris absumentem permitteret. Erat enim fortitudo eius frugalitatis amatrix: aliena nimia ciborum abundantia & ab immoderato dapum vsu auersa. vtpote quæ aliquo in momento ponendi luxuriam nūq̄ vacauit: semperq̄ voluptate omīssa, virtutis respectum egit. Cū ergo vestitos continentię mores: omnēq̄ pristina cōsuetudinis habitū nouo luxu ac lautitia corrupti animaduertit: rusticioris esse paratū appetens: cœnæ sumptuosioris impendium fastidiuit. Igitur profusam dapum indulgētiā aspernatus fumidoḡ ac rancidulo cibo vsus: famē eo sapiidius quo simplicius pepulit: ne veræ virtutis neruos exterrarū deliciarū cōtagione, tanq̄ adulterino quodā dulcore remitteret: aut prisce frugalitatis normā iustitatis gulæ superstitionib⁹ obrogaret. Cæterū indignāter ferebat assam dapem: eadēq̄ elixā vni⁹ cœnæ sumptib⁹ erogari: eduliū pro monstro accipiens quod culinæ nidoribus delibutum, fartoris industria multiplicis reparamenti varietate perficit. Ecōtrario Ingellus proicctis maiorū exemplis inuando mensarū ritu licentius sibi q̄ mos patrius permittebat indulgit. Postq̄ se em̄ theutoniarū moribus permisit: effœminatę eius lasciuia succubere non erubuit. Ex cuius sentina in patrię nostrę fauces haud parua luxurię nutrimenta fluxerunt. Inde enim splēdidiores mēse: lautiores culinæ: sordida cocorū ministeria: varięq̄ farcimīnū sordes manuerunt. Inde licentioris cultus vsurpatio a ritu patrio pegrinata est. Itaq̄ regio nostra quæ continentiam in se tanq̄ naturalem aluit: luxum a finitimis depoposcit. Cui⁹ Ingellus illecebra capt⁹: iniurias beneficiis repēdere erubescēdum nō duxit. neq̄ illi misera parētis clades cum aliquo amaritudinis suspirio obuersata est. At regina ne propositi irrita abiret: iram senis donis optime propulsandam existimans mirifici operis vitam p̄prio capiti detractā gremio cœnitantis apposuit. beniuolentiā eius quia virtutē hebetare nequiuerat: mercari cupiēs. Quam Starcatheus necdum offēse acerbitate deposita: in os ferentis reiciens plus contemp⁹ q̄ venerationis in eo munere repositū arbitrabatur. prudentiq̄ animo egit ne cicatricibus confiso, galeisq̄ assueto capite insolitum effœminatū cultus ornamentum exciperet. sciens virilib⁹ comis muliebri redimiculū iniici non oportere. Itaq̄ repulsam repulsa vltus contemptum suum mutua aspersione pensauit: tantū se bene in vindicādo rubore gerens: quantū gesserat in sustinendo. Veterani nāq̄ bellatoris animus Frothonis cultū inextricabilibus amicitia hamis complexus: totq̄ ac tantis munificentię eius meritis inuitat⁹ ad abiiciendū vltionis p̄positū nullo indulgentię blandimēto seduci poterat: quo minus debitā beneficiis eius gratiā etiā post fata referre sarageret: extinctoq̄ vicissitudinē humanitatis repēdere curaret: cui⁹ adhuc extātis amātissimū animū liberalissimāq̄ amicitiam expertus fuerat. Adeo quippe miserimā Frothonianę cladis imaginē alte pectori inseram gerebat: vt ab intimo p̄cordiorum eius secessu: clarissimi ducis respectus cōuelli nequiret. atq̄ ob hoc p̄senti beneficio pristinę familiaritatis titulū anteponere nō dubitaret. Ceterum superioris cōtumelię memoria nihil gratię sequēti obsequio reddidit: lacestiti pudoris ignominia deponere nequiens. Tenacius em̄ iniuriarū vel beneficiorū imagines fortitū q̄ molliū animis inherere cōsueuerūt. Neq̄ em̄ illorū insueuit morib⁹: qui amicorū p̄sperū vitæ cursum comitatur: aduersū deserūt: quicq̄ fortunę magis q̄ charitati cultū tribuūt: propriis cōmodis q̄ alienę beniuolentię p̄iores. Adauer⁹

h.v.

De abstinentia & sobrietate Starcathei.

Luxus epulandi theutoniarū in daniam trāsitus.

Baxonis Grammatici

Constantia
Stacatheri.

tens autē pertinax ppositi foemina : ne sic quidē cōiualē a sene hilaritatē elici pos-
se: vt blādiarū cēptū liberaliori comitate prosequerēt: cumulatorēq; hospiti ho-
norem redderet: tibi cine de industria modulari iusso: musam qua indignationis ei?
perseuerātia flecteretur instruit. Artificialis soni minister iō naturales inclementie
neruos elidere cupiens. Sed fistule aut chor darū lenociniū in hebetāda viri pertina-
cia parū efficac mansit. Auditor enim exhibitū sibi cultū figmentū magis q̄ chari-
tatem redolere cognouit. Quo euenit vt elusus opinione sua mimus statue magis q̄
homini canere putaretur: disceretq; ponderosissima seueritatis statū frustra scur-
rarum lusibus attentari. inaniq; oris spiraculo maximā rei molem labefactari non
posse. Adeo enim Stacatherus oris habitū indignationis pertinacia firmauerat: vt
nulla ex parte cōsuetō infractior videret. Quippe debitus votis rigor nec tibiē can-
tu nec gulē lenimēto permulsus/plus strēnuo vir iliq; pposito q̄ auriū aut epuli blā-
dimētis tribuēdū putauit. Osse itaq; quod vescēdo carne spoliauerat in vultū gesti-
culantis proiecto: plenas aurarū buccas: violenta status excussione laxauit. Quo fa-
cto: quantū seueritas scanicos plausus fastidiret edocuit. Ira siquidē obserata: aures
nulli voluptatis effectui patuerūt. Dignū histrione munus turpi pramio deforme
muletauit obsequiū. Si quidē optimus meritorū estimator muneris loco tibi cini ty-
biam erogauit. ac durū mercedis genus molli officio retulit. Itaq; mimus neficias iō
noriū cecinerit an fleuerit. q̄ parū in luxuriosis pectoribus fortitudo possideat: es-
fusa lachrymarū acerbitate testatus. Neq; em̄ qui totū se voluptati subtraheret:
quādoq; calamitatis incursum tolerare didicerat. Cuius lēso futuras coēne clades
ominata est. Et bene quidē cultor seueritatis animus vindictā cōstatiā prinaci gra-
uitate cōplexus: qui quātū alii suauitatis: tātū ex fidibus fastidii traxit. pbroso offi-
iactu ingrātū pensauit officiū: plus se valentis amici speciosis cineribus q̄ improbis
turpissimū alūni morib; debuisse cōfessus. Deinde in āpliorē histriōis suggillationē:
mox citādū carne subtexit. Regina vero virtutē quā debilitare nequerat stupens:
eius quē frustra beneficiis coluit. amiratrix euasit. Vidēs autē Stacatherus eos qui
Frothonē oppresserāt in summa regis dignatiōe versari: cōcepti furoris magnitu-
dinē acerrimo oclorū habitu pdidit. inter nosq; mot^o externo oris indicio patefea-
cit: occultā animi pcellā apta luminū sequitā testatus. Deniq; Ingello se regis dapi-
bus delenire cupiēte: eduliū repulit. q; vulgaris cibi vilitate cōtēt^o peregrina ad-
modū obsonia fastidiret. cōmunibusq; epulis assuet^o: nulli^o gulā saporis oblectatiōe
palparet. Interrogat^o cur fronte tā nubila regie liberalitatis obsequio vti nolisset:
reperiēdi Frothonis filii gratia. Daniā sibi petitā asseruit: nec eius qui perulāris sto-
machū ingluuiem operosa daptū vbertate farciret. hoc em̄ familiaris regi theutonū
lux^o egerat: vt excoctas aqs epulas: deliciose satietatis studio rursum igni torredas
pberet. Post hęc Ingelli mores intactos pterire nō passus: in ei^o caput omnē rephe-
sionis amaritudinē trāstulit: impietatis dānatū q; nimie saturitatis vsu oscitās partā
edēdo crapulā scēda ructatiōe exhalaret: saxonicaq; imitat^o illecebrā āplissimis a so-
brietate excellib; oberrasset. adeo virtute vacu^o. vt ne minimā qdē ei^o vmbra cōse-
ctaret. Maxime autē illi turpitudinis cumulū accedere mōrabat: q; i ipō militie tyro-
cinio vlciscēdi parētis imēor neglecta naturē lege paterni sanguinis carnifices benī-
uolētia atq; officio āplecteret: iniquissime meritos amatissima charitate cōplex^o. eosq;
i quos q̄ acerrime aīduertere debuerat: nō modo ipunitate donasset: verū etiā cōi-
ctu ac mēse honore dignos iudicasset: a qb^o poti^o capitale suppliciiū sumēdū fuisset.

Historiæ Danicæ. Li. VI. Fo. LXII.

Præterea hic hoc carmine vsus asseritur.

Cedat imbellis vetulo iuuentus,
Et senis crebros veneretur annos:
In viro forti numerosa nemo
Tempora culpet.
Albicescens senio capillus
Permanet virtus eadem vetustis,
Nec fluens ætas poterit virile
Carpere pectus.
Me grauis sessor cubito repellit:
Qui boni formam vitio prophanat
Dum gula parens nihilum diurnis
Prorogat escis.
Quando Frothonis comes annotabar
Militum semper medius refedi
Aede sublimis: procerumque primus
Prandia duxi.
Sorte nunc versa melioris æui:
Angulo claudor simuloque piscem
Qui vago captat latebram recursum
Abditus vndis.
Sæculo certe solitus priore
Cultius strato recubare fulcro:
Inter extremos premor & referta
Pellor ab aula.
Pellerer forsitan foribus supinus
Ni latus pulsum paries referret
Et fugam truso facilem negaret
Obuius asser.
Aulici risu populi laceffor
Aduene digno vacuus receptu
Aspero carpor sale: dum loquaci
Mordeor ausu.
Quid noui rumor celeberrime volutat:
Quis tenor rerum: patrie quis ordo
Gliscerem vestrae regionis actus
Aduena nosse.
Vt quid Ingelle vitio sepultus
Vindicem patris remoraris ausum
Num pii cladem genitoris equo
Pectore duces!
Quid dapem deses colis: ocioque
Mollior scortis, stomachum reclinas!
Ad hæc vocem tremefacta regina: detractum capiti suo redimiculum: quo forte capillitium muliebriter adornabat: efferato seni tanquam beneficio bilem auersura porrexit. Quo

An tibi paruo patris interempti
Vltio constat!
Proximo quando Frotho te reliqui
Mente præfaga didici quod armis
Hostium certe periturus esses
Maxime regum.
Cumque rus longum tererem viator
Præscius mentem gemitus subibat
Qui quod hinc esses mihi non videndus
Omne finxit.
Pro dolor quod tunc aberam remotus
Extimos orbis populos laceffens
Cum dolo regis iugulum petebat
Perfidus hospes.
Aut enim vindex domini probarer
Aut comes poenæ: sociusque fati:
Et pari gaudens sequerer beatum
Funere regem.
Non gulam veni dapibus beare:
Cuius enitar vitium ferire:
Nec cutis curam sequar: aut obesi
Gaudia ventris.
Nemo me regum prius inclytorum
Exteros iuxta medium locauit
Cui frui primis licuit cathedris
Inter amicos.
Suetia veni: spatiosa mensus
Rura mercedem ratus affuturam:
Si modo chari fruerer reperta
Prole Frothonis.
Sed probum querens adii gulosum
Deditum ventri vitioque regem:
Cuius in luxum studium refudit
Fœda voluptas.
Claret Haldani rarus esse sermo
Qui breui nobis cecinit futurum
Quod patri gnaro generandus esset
Filius excors.
Degeneratque reputetur heres
Non opes magni patiar Frothonis
Aduenis lucro fore: vel rapine
More patere.

Ingellum
carpit.

Baxonis Grammatici

Starcatherus q̄ turpissime in os offerentis cum indignatiōe reiecto, clara rursum voce recinuit.

Amoue quaso muliebre donum
 Et tuo mitram capiti repone:
 Infulas nemo venerem decentes
 Fortis adoptat.
 Absonum namq; est vt in arma prōptis
 Nexili crinis religetur auro.
 Mollibus cultus tenerisq; turbis
 Competit iste.
 At tuo munus refer hoc marito
 Cui placet luxus: digitusq; prurit
 Dum nates versans volucris rubellę
 Viscera tractat.
 Vxor Ingelli leuis ac petulca
 Theutonum ritus celebrare gestit:
 Instruit luxus & adulterinas
 Præparat escas.
 Nam nouis palpat dapibus palatum:
 Captat ignoti libitum saporis:
 Aestuans ferclis onerare mensas
 Lautius omnes.
 Hac viro vinum pateris propinat:
 Cuncta propenso meditans paratu:
 Cocta torri iubet & secundo
 Destinat igni.
 Pascit vt porcum petulans maritum
 Impudens scorum: natibusq; fidens
 Gratis admissum tolerare penem
 Crimine stupri.
 Assat elixum: recoquitq; tosta
 Prodigio cœnam meditata luxu:
 Negligens morum, vitiiq; cultrix
 Fœmina turpis.
 Hac procax fastu Venerisq; miles
 Appetens escę, bene temperatos
 Abdicat ritus, simul & gulofas
 Instruit artes.
 Rapulum leui patina liquatum
 Præditas succo tenui placentas
 Pruriens aluo petit: or dinesq;
 Conchiliorum.
 Non ego magnum memini Frothonē
 Dexteram fibris volucrum dedisse:
 Podicem cocti lacerasse galli

Pollice curto.
 Quis prior regum potuit gulofus
 Viscerum putres agitare sordes!
 Aut manu carptim fodicare fœdum
 Alitis anum!
 Fortium crudus cibus est virorum:
 Nec reor lautis opus esse mensis
 Mens quibus belli meditatur vsum
 Pectore forti.
 Aptius barbam poteras rigentem
 Mordicus presso lacerate dente:
 Q; vorax lactis vacuare sinum
 Ore capaci,
 Fugimus laute vitium popinę
 Rancidis ventrem dapibus fouentem.
 Coctiles paucis placuere succi
 Tempore prisco.
 Discus herbose vacuus saporis
 Arietum carnes dabat & suillas
 Temperans vsus nihil immodesto
 Polluit ausu.
 Lacteam qui nunc adipem ligurris
 Induas mentem petimus virilem
 Esto Frothonis memor & paterni
 Funeris vltor.
 Occidet nequā pauidumq; pectus
 Nec fugax fati stimulum refeller
 Valle condatur licet, aut opacis
 Incubet antris.
 Vndecim quondam proceres eramus
 Regis Haconis studium secuti:
 Hic prior Helgo Begathus refedit
 Ordine cœnæ.
 Hic famis prime stimulum licebat
 Aridis perne natibus leuare:
 Ventrīs ardorem rigidi domabat
 Copia crusti,
 Offulam nemo vapidam petebat
 Quisq; communes celebrabat escas
 Simplici tantum stetit apparatus
 Cœna potentum.
 Vulgus externum fugiebat esum
 Nec fuit summis epuli libido:

Historiæ Danicæ. Li. VI. Fo. LXIII.

Ipse rex paruo meminuit modestam
Ducere vitam.
Mellei temnens speciem saporis
Combibit tostum cereris liquorem
Nec parum coctis dubitabat vti
Assa perosus.
Mensa perstabat modico paratu
Exhibens sumptū tenui salino
Nequid externo variaret vsu
Docta vetustas.
Amphoras nemo paterasue quondam
Intulit mensis: dolio profudit
Poculum promus: nec erat catillis
Copia pectis.
Nemo transacti venerator cui
Cantharis iunxit teretes diotas
Nec cibis lancem cumulauit olim
Comptus agaso.
Non breui concha ciathove leui
Prandium vanus decorabat hospes:
Nunc recens morum facies pudenter
Omnia pressit.
Aere quis sumpto toleraret vnq̄
Fusus amissū redimi parentis,
Aut loco patris peteret necati
Munus ab hoste?
Quis valens heres, sobolesq̄ fausta
Talibus iunctum latus applicaret:
Vt viri neruos vacuaret omnes
Pactio turpis!
Vnde cum regum tituli canūtur
Et ducum vates memorant triumphos
Pallio vultum pudibūdis abdo
Pectore tristi.
Cum tuis nil eniteat trophæis
Quod stilo digne queat annotari:
Nemo Frothonis recitatur heres
Inter honestos.
Improbis quid me laceras ocellis
Qui reum patris veneratus hostem
Panibus tantum tepidoq̄ iuri
Credere vltor?
Vindices quando scelerum probantur
Quo minus mentem pudeat pphanam
Aurium prompto vacuatus vsu

Esse peropta,
Sape nam virtus aliena fœuit
Conscium culpæ lacerare pectus:
Et boni fama premitur malignus
Pectore sensus.
Appetas ortum licet, aut remotus
Occidentali regione degas:
Seu situm mundi medium sequaris
Concitus istinc,
Seu plagam cœli gelidam reuifas
Qua poli vertex pater: impetuq̄
Versili spheram rapit: & propinquam
Despuit vrsam:
Te pudor late comes insequetur
Et graui vultum feriet rubore
Quando magnorum sociata ludit
Concio regum.
Dedecus quem cum maneat perenne
Inter illustres mediis venire
Non potes turmas reprobosq̄ in omni
Climate degas.
Fata Frothoni sobolem dedere
Editam mundo superis sinistris
Cuius affectum scelus & libido
Sordida cepit.
Sicut in nauī fit vt obsoletum
Fœda sentine gremium requirant:
Sic in Ingellum vitiosa rerum
Copia fluxit.
Ergo vulgatum veritus ruborem
Angulis pressus patrię iacebis
Torpīdus fœdo lare nec videndus
Agmine claro.
Sorte tum barbam quaties sinistra
Concubinarum stimulis repressus
Cum tibi pellex querulis perurat
Vocibus aurem.
Cum pauor mentem gelidus repigret
Et patris vindex fieri timescas.
Degener plane, parilisq̄ serui
Ritibus extas.
Obrui paruo poteras paratu:
Vt quis arreptum iugularet hædum:
Aut ouem cultro teneram trucidet
Guttore secto.

Baxonis Grammatici

Ecce Suertingo genitus tyranno
 Dania post te potietur heres:
 Cuius ignauam retines sororem
 Fœdere turpi.
 Dum grauem gemmis nitidâq; cultu
 Aureo gaudes celebrare nuptam:
 Nos dolor probro sociatus vrit:
 Turpia questos.
 Quando te præceps agitat voluptas
 Anxius nobis animus prioris

Temporis formam reuocat: monetq;
 Multa dolere.
 Nam secus q̄ tu scelus estimamus
 Hostium quos nunc veneraris. vnde
 Prisca noscenti facies molesta est
 Temporis huius.
 Re magis nulla cuperem bearî
 Si tui Frotho iuguli nocentes
 Debitas tanti sceleris viderem
 Pendere pœnas.

Ingelli mo-
 rû mutatio

Tantum autē monitus sui incitamento profecit: vt ab enerui & frigescētī animo ve-
 luti quadā reprehensionis silice flagrantissimū fortitudinis ignē extūderet. Primū
 enim rex vacuas carminī aures p̄buit: deinde impensiori educatoris sui hortamine
 cōcitatus, serum vltionis calorē animo traxit: oblitusq; conuiuē, hostem induit. Ad
 vltimum discubitu euolans: omnem iræ suæ p̄cursum in confessores effudit: ita vt
 ferrum aduersus Suertingi filios cruenta seueritate nudaret: & quorū gulam men-
 se delitiis fouerat: destrieto mucrone iugulum p̄teret. His nāq; continuo trucidat-
 is: sacra mēse sanguine inuoluit: infirmum societatis vinculum diremit: erubescē-
 dumq; conuiuīū egregia crudelitate mutauit: atq; ex hospite hostis, ex abiectissimo
 luxurię mancipio truculētissimus vltionis minister euasit. Siquidem industria hor-
 tatoris oratio / mollī ac teneræ iuuentæ animositatis spirītū ingenerauit: latebrisq;
 suis extractā recreauit audaciā, extuditq; vt grauissimę cladis auctoribus pœna fa-
 ctis debita rependeret. Exulauerat siquidē p̄bitas iuuenis nō expirauerat: quę in lu-
 cem senili suffragatione p̄ducta: opus eo maius quo tar dius edidit, aliquāto specios-
 ius cruore q̄ mero calices imbuens. Q̄ porro industriū existimemus senē qui dia-
 fertissima ammonitione immēsum regalis animi vitīū expugnauit: eiusq; loco per-
 ruptis nequitie claustris, efficacissimā virtutis sementem inseruit! Ipse quoq; manū
 regis pari facinore profecutus: fortitudinē non solum in se plenissimā exhibuit: sed
 etiam ex alieno pectore erutam reuocauit. Quo peracto sic cœpit,

Rex Ingelle vale, cuius prodidit ausum
 Plenum animi pectus: tibi mens in corpore regnat
 Auspicio patefacta suo / nec defuit altum
 Pectore consilium / q̄q; taciturnus ad horam
 Extiteris, nam damna more p̄bitate rependis
 Torporemq; animi redimis virtute potenti.
 Fac age fundamus reliquos: nullusq; periculum
 Effugiat quod quisq; pari ratione meretur:
 Cedat in auctorem facinus: premat artificemq;
 Culpa relata suum, cęforum corpora curru
 Excipiāt famuli, promptusq; cadauera licitor
 Efferat officiis merito caritura supremis:
 Et bustis indigna tegi, non funebris illis
 Pompa rogusve pium tumuli condonet honorem.
 Putida spargantur campis: auiumq; terenda
 Moribus, infesto maculent rus vndiq; tabo.

Historiæ Danicæ. Li. VI. Fo. LXIII:

Tu quoq; rex scquam siquid sapi effuge nuptam
Ne lupa consimilem sibi foetum gignat: & ex te
Bellua confurgat proprio nocitura parenti.
Dic Rotho perpetue timidorum irrifor an vltos
Frothonem satis esse putas, qui funera septem
Vindictę vnus impendimus: ecce feruntur
Exanimés, qui non rebus sed imagine tantum
Imperium coluere tuum, fraudemq; parabant
Obsequio, sed ne semper spes illa subibat
Q; solet ingenuis sua respondere propago
More secutura sortem quam sanguine traxit.
Nunc ergo Ingelle/melius q̄ tempore lapsio
Letharum dici dominus Danięq; mereris.
Imberbis quando ductum auspiciūq; sequebar
Militię rex Hako tuę: lasciuia per osus
Ingenia & luxum, nil prater bella colebam,
Exercens animū cum corpore: mente prophanū
Omne relegauit: stomachoq; placentiā fugi:
Fortia complexus animo, namq; arma professus
Aspera vestis erat cultusq; parabilis olim,
Rara quies, somniq; breues, labor ocia longe
Propulit: & parco fluxerunt tempora sumptu,
Non vt nunc quidam quibus insatiata cupido
Ingluuię cæca visum rationis inumbrat.
Horum aliquis vestis operosę tegmine cultus
Molliter alipedem flectit: sparsamq; renodat
Cæsariem, & laxos patitur fluitare capillos:
Discere saepe foro: turpiq; inhiare lucello
Gaudet, & hoc studio vitam solatur inertem,
Venali celebrans commissa negotia lingua.
Vi violat leges: & ferro iura laceffit:
Obterit innocuos: alieno pascitur ere:
Stupra gulamq; colit, risu conuiuia mordax
Insequitur, sic scorta petens vt sarculus herbam.
Occidit ignauus dum prælia pace quiescunt
In mediã si valle cuber: testudine nulla
Tutus erit qui fata timet, fors vltima viuū
Quęq; rapit, latebra letum depellere non est.
Ast ego qui totum concussi cladibus orbem
Leni morte fruar: placidoq; sub astra leuandus
Funere: vi morbi defungar vulneris expertus!

Finis Sexti.

De volu
prate.
Carpit su
perbos,

Daxonis Grammatici

Principium Lib. Septimi.

Olauus rex
xxxv.



Frotho rex
xxxvi.
Haraldus
rex. xxxvii.

Fratrū per
vxoꝛes dis-
cordia.
Haraldī ce-
des.

Ars noua.

Canum spe-
cie nutꝛiri.

Ngello quatuor filios fuisse, ex iisdemq; trib⁹ bello cōsūptis, Olauū solū post patrē regna- se: perita rerū prodit antiquitas, quē quidam Ingelli sorore editū: incerto opiniōis arbitrio perhibēt. Huius actus vetustatis squalore cō- sptos parū iusta notitia posteritas appꝛāhē dit: extremū dūtaxat prudentiā eius monitū memoria vēdicauit. Quippe cū supremis fati viribus arētaretur: Frothoni & Haraldo filiis consulturus alterū terris: alterū aquis regia ditione pꝛæesse: eāq; potestatis differētiā non diutina vsurpatione sed annua vicissitudine sortiri iubet. Ita regnādī inter eos condicione

æquata: prior Frotho maritimarū rerū regimine potitus crebris piraticæ damnis deformis euasit. Infortunii causa recētia nautarū cōiugia fuere: domesticas thori vo- luptates externis militiē laborib⁹ pꝛæferētū. Interiecto tēpore nati minor Haraldus maris dominationē sortit⁹: vacuū cōiugio militē legit, fraterne frustratiōis euentū meruēs. Fortuna delectū respōdit. Quippe tā gloriosum piratā egit, q̄ frater inglo- riū gesserat. Quē res fraternā ei inuidiā peperit. Quinetiā eorū coniuges Sygne & Vluilda: quarū altera Sueriē rege Syuardo, altera Karolo gothiā: pꝛæfecto orta fue- rat, crebra nobilitatis cōtētionē rixātes: alternos maritorū soluere conuictus. Quo euenit vt Haraldus & Frotho rei familiaris societate cōuulsa: cōmunē partiētes su- pellectilē: plus muliebris rixæ iurgis q̄ fraterne charitatis officiis idulgerēt. Sed & Frotho fratris claritate deformem se fieri cōtēptūq; sibi struī iudicās: a quodā fami- liaritū occultē eū interfici iubet. q̄ quē etate vinceret: ab eo se virtute superari vide- ret. Quo pacto ne scelus a cōscio pderet: insidiarū ministrū tacite trucidādū curat. Post hęc vt innocentē sibi fidē pareret: notāq; sceleris euitaret: quisnam rerū casus inopina germanū clade sustulerit: lati⁹ iuestigari pꝛæcepit. Sed neq; tot artib⁹ pꝛæficere potuit: quo minus eū tacita vulgi notaret opinio. A quo Karolus postmodū qs Ha- raldū occidisset rogatus: dissimulāter ab eo notē rei quēstionē agi respōdit. Quo di- cto mortis causam adciuit, Frothone exprobratum sibi latēter parricidiū iudicāte. Post hęc Haraldus & Haldan⁹ Haraldī filiū ex sygne Karoli filia succēpti: cū ad ne- cem a patruo quēretētur: ab eorū tutorib⁹ callidior seruādorū pupillorū ratio ex- cogitata est. Nam truncos luporū vngues subtellibus annectētes: contiguū penati- bus suis lutū: obfusamq; niuib⁹ humū crebris decursibus exarare cōperūt: ferinī incessus speciem pꝛæbaturū. Post hęc trucidatis ancillarū liberis eorūq; corporibus frustratim discerpis: lacera passim membra disiciūt. Itaq; requisitis adolescētibus: nec inuentis: fusi reperitūtur artus: ferarū vestigia demonstrātur: tellus cruore deli- buta conspicitur. creditū est pueros lupina ingluuie consumptos. nec cuiq; fere de tam manifesto lacerationis argumento dubitare concessum. Cuius spectaculi fides pupillis pꝛæsidio fuit. Qui mox a tutoribus caua conclusi illice ne vllum vitæ eo- rum iudicium ederetur: diū sub canum specie nutꝛiebātur: latrantū quoq; eis vo- cabula indita quo minus latētium opinio vulgareretur. Solus Frotho mortis eorum fide repudiata: latebræ locum ex perita augurū scemina cognoscere institit. Cuius

Historiæ Danicæ. Li. VII. Fo. LXV.

carminū tanta vis erat: vt rē quātalibet nodorū cōseruione perplexā: e lōginquo soli *Magica*
 sibi conspicuā ad cōtractū euocare posse videret. Hæc Regnonē quēdā occulte circa *vis,*
 illos educationis officium pegisse, eosq; tegēda rei gratia caninis celsuisse nominibus
 astruebat. Qui cū se inusitata carminū violētia latibulis egestos incantātis obruti-
 bus admoueri cōspicerēt: ne tā horrēda: coactionis impio pderent: gremiū eius ac
 cepti a tutoribus auri incussione perfundūt. Quæ recepto munere, repētina morbi
 simulatione par exanimi cōcidit. Pergrētibus ministris causam tā subitū lapsus: in-
 scrutabilē filiorū Haraldī fugā existere memorabat: quorū eximia vis etiā atrocissi-
 mos carminū tēperaret effectus. Ita paruulo cōtēta beneficio: maius a rege pmiū p-
 stolari passā nō est. Post hæc Regno suā ac pupillorū opinionē populari sermone cre-
 bescere exptus in Feonia vtrosq; deuexit. Vbi a Frothone captus, adolescentes se
 custodia psecutū fatef: pccaturq; regē pupillis quos patre priuauerit parcat. Nec se
 duplici parricidio obiectare felicitatis loco ducat. Quo dicto sauitiā eius in ruborē
 cōuerit: pollicitusq; est: siq; ab eis in patria nouaret: se regi iudicia delaturum. Ita
 pupillis incolumitate parata: metu liber: multos ānos cōfecit. Qui cū adultū Syalan-
 diā petiuisent: vltionē patris ab amicis exsequi iussi: nō se ac patruū annua luce po-
 tituros vouerūt. Quo cōperto Regno pacti memoria cōcitatū: noctu regiā petit:
 seq; pmissa rei indicē venire tacite asserit. Dormiētē tamē ad vigiliās euocare pas-
 sus non est: eo q; Frotho excitationis suæ pœnas ferro exigere solitus fuerat. Tanti
 quōdā regiū somnū iportuna frustratione prūpere existimātū est. Id Frotho mane
 ex vigilibus expertus vt animaduertit Regnonē insidiarū nūtiū attulisse: cōtracto
 milite sauitia fraudē pcurrere statuit. Nec aliud Haraldī filiis auxilio: q; furoris si-
 mulatio fuit. Nā cū se ex improuiso occupari cōspicerēt: perinde ac furiis acti lym-
 phantibus morē gerere cœperūt. Quos cū Frotho mente captos putaret ppositū
 remisit. deforme existimās ferro petere, q; ferrū in se cōuertere viderētur. A qbus p
 xima nocte incēdio cōsumptus dignas parricidii pœnas pepēdit. Quippe regiā ad-
 orti: reginam in primis lapideo obruere cōgestu: igne deinde penaribus applicato
 Frothonē in excisi dudū specus angustias & opacos cuniculorum recessus obrepere
 coegerūt. Vbi dū clausus delirefcit: vapore & fumo strangulatus interiit.



Drempto Frothone cū Haldanus ternos circiter annos patriæ p-
 fuisset: Haraldō fratri regnandī iure pfunctorie tradito: plandiā
 eiq; finitimas istulas quas a Suetiæ cōplexu sinuosus aquarū diuel-
 lit anfractus piraticis populat iniuriis. Ibi dē subductis hyeme na-
 uigiis ac vallo cinctis expeditioni triēniū dedit. Post hæc Suetiæ
 manus iniecit: eiusq; regē bello cōsumpsit. Cui⁹ nepotē Ericū, pa-
 trui vero sui Frothonis filiū pugna postmodū exceptur⁹: postq; pugilē eius Haqui-
 nū hebetādī carminib⁹ ferri peritū didicit: eximīæ magnitudinis clauā ferreis con-
 fertā nodis: tunctionis vsibus adaptauit: p inde ac p̄stigiū vires ligneo robore debella-
 turus. Deinde cū cæteris cōspicuo virtutis habitu p̄mineret: inter acerrimos ho-
 stiū procurfus obnupto galea capite, securi inops libratū clauæ robur in obiecta cly-
 peorū munimīna geminæ manus ope torquebat. Nec erat vllū tantę soliditatis ob-
 staculū: qd non frustratim adactæ molis impulsus obreretur. Quo euenit vt occur-
 santē sibi in acie pugilē acriori gestaminis impactione subrueret. Victus tamē & in
 Helsingiā fuga delapsus Vitolfum quēdā olim Haraldō militantē sauitū corporis

Frothonis
exitium.

Haldanus
rex. xxxviii.

Suetiæ sub
actio. v.

De clauā
Haldani.

curā petiturus accessit. Hic in castris maiore aetatis pte cōsūpta: tādē in hui⁹ puin-
 cia solitudinē post tristia ducis fata cōcesserat: ibiq; rusticae vitę cultu cōsuetam mili-
 tiaē studia relaxabat. Qui q; hostilib⁹ saepe telis perit⁹ fuerat: nō infimā medēdi per-
 ritiaē assidua vulnerū suorū curatiōe cōtraxerat. Si q; vero operā ei⁹ blādimētis ex-
 polceret: hūc medelae loco occultae laesionis noxa afficere solit⁹ erat: aliquāto specio-
 sius bñficia minis q̄ adulatione exposci iudicās. Idē Erici milites penatibus suis oc-
 cupandi Haldani cupidine iminētes ita vidēdi officio spoliāuit: vt p̄pinq; a des-
 nec prospectu capere: nec certis possent vestigiis indagare. A deo luminū vsūm nubī-
 lus qdā error obtuderat. Cui⁹ opa Haldan⁹ viriū integritatē adeptus: accito Tho-
 rone cōspectioris īgeniū pugile: Erico bellū denūtiat. Quē cū p̄ductis ediuerso copiis
 militū numero p̄stare cōspiceret: occultatam agminis p̄tē iter p̄pinq; viā fruti-
 ces delitere p̄cepit: hostē p̄ angustiora semitā cōpēdia gradiētē isidiis cōsumptur⁹.
 Qd̄ puidēs Ericus: explorata p̄grediēdi facultate: secessu vrēdū putauit ne p̄posito
 incedēs tramire hostiū dolis inter p̄ruptos mōtiū vtgerēt anfractus. Igit̄ apud con-
 uallē arduis mōtiū iugis vtriq; cōseptā mutuis virib⁹ pugna cōserit. In qua Halda-
 nus inclinatā suorū acie cōspicit⁹: frequētē saxis rupē cū Thorone cōscēdit: indeq;
 erutas moles in subiectū hostē deuoluit. Quarū p̄dere & ruina acie in occiduo cō-
 stitutā oppressit. Quo euenit: vt victoriā quā armis amiserat: cautib⁹ recuperaret.
 Ob cui⁹ facti virtutē Biar grāmī cognomē accepit. Qd̄ vocabulū ex mōtiū efferita-
 tis nūcupatiōe cōpactū videt̄. Igit̄ apud Sueones tāt⁹ haberi coepit: vt magni Thor-
 filius existimat⁹: diuinis a populo honorib⁹ donaret̄, ac publico dign⁹ libamine cē-
 seret. Sed quoniā a gre deuictorū īgenia gescere solitū est: & i vetitū semp subactorū
 oblectat̄ improbitas: Accidit vt Ericus dū fugē damnis consulere studet: subiectas
 Haldano puicias attētare. Sed ne Daniā qdē ab hoc sequit̄a genere imūnē reliq;
 per q̄ dignū existimans eius laceffere patriā/ per quē sua abactus fuerat. Ita dū iniū-
 riā inferre q̄ repellere maluit: Suetiā armis hostilib⁹ liberauit. Quippe cū Haldan⁹
 Haraldū frat̄ ab eo tribus deuictū plīs: quarto occisum cognosset: amittēdi īperii
 metu relictis Sueonū agris patriā repetere coact⁹ est. Ita Ericus, quo facili⁹ Suetiā
 regnū deseruit: hoc celeri⁹ recepit. Quē si fortuna aequē in retinēdo regno, ac recu-
 perādo īstruere voluisset: nequa q̄ Haldano p̄dēdū dedisset. Cui⁹ captiōnis mod⁹
 hic erat: reuersus ī Suetiā Haldan⁹ occultata p̄sidias classe: binis obuā Erico nauī
 giis pficiscit̄. A quo denis perit⁹: variis nauigatiōis reflexib⁹ ad occultū suorū ag-
 men relabit̄. Quē longius īsequēte Erico Danica p̄to classis emergit. Circūuētus
 itaq; Eric⁹ oblatū sibi sub seruēdi cōditiōe spiritū repudiāuit: lucēq; libertati p̄fer-
 re nō passus: mori q̄ obseq; p̄optauit: ne vitā cupiditate ex libero seru⁹ euadere vi-
 deret̄. Aut quē nup fortuna aquasset: nouo famulat⁹ officio coleret. A deo salutē de
 decore mercari virt⁹ ignorat. Cōpedit⁹ igit̄ & ad loca feris puia relegatus: idignū
 tāta animi maiestate exitū habuit. Haldan⁹ gemini regni imperio potit⁹ opinionis
 suae titulū trib⁹ honestatis gradib⁹ decorabat. Erat em̄ cōdēdorū patrio more poe-
 matū peritia dīsertus: nec athletica min⁹ virtute q̄ regia potestate cōspiciuus. Au-
 diēs aut̄ vegetioris ingenii piratas Tokonē & Anūdū circūpositis imminere puin-
 ciis, maritima pugna tētatos oppressit. Nihil em̄ veteres claritate magis expetendū
 ducebant: quā non opū fulgor: sed armorū industria peperisset. Itaq; seditiones am-
 plecti: instaurare lites, ocia fastidire, paci militiā anteferre, virtutū nō rerū astima-
 tione censerī: plurimū voluptatē in plīs: minimū in cōuiuuis reponere clarissimis

Præstigia,

Haldani
virtus,

Ericus
captus,

Erici mors,

Haldani ex-
cellētia,

Priscorum
studia,

Historiæ Danicæ. Lib. VII. Fo. LXVI.

quondã viris curæ extirrit. Sed neq; diu Haldano emulus defuit. Nã Syualdus qdã Syuald⁹ no-
claro admodũ loco natus/apud Sueonũ cõcionẽ Frothonis ac cõiugis eius exitio fle uis reb⁹ stu-
biliter memorato/tantũ Haldani odiũ pene oĩb⁹ ingenerauit: vt plurimorũ suffra-
gĩis nouarũ rerũ licentiã assequeret. Nec solo vocũ fauore cõtẽt⁹ adeo plebis aim am-
bitiois artib⁹ occupauit: vt omnĩũ fere man⁹ ad regiũ isigne capiti suo iprimẽdũ
adduceret. Hic septẽ filios habebat tãto veneficiorũ vsu callẽtes: vt saepe subitis fu-
roris virib⁹ instincti soleret ore toruũ infremere: scuta morfib⁹ atrectare: torridas
fauce prunas absumere: extracta quĩs icẽdia penetrare: nec posset cõcept⁹ demẽtia
motus alio remediũ genere q̃ aut viculorũ iuriis aut cædis hũana piaculo tẽperari
Tãtã illis rabie/siue fauitia igenii/siue furiarũ ferocitas inspirabat. Quib⁹ auditis
Haldanus (vt erat circa piraticã occupat⁹) expedire militib⁹ dixit: vt q̃ in exteros
hacten⁹ defauerit: nũc ciuũ viscerib⁹ ferrũ adigãt: ereptiq; regni iuriã ppullent
qui dilatãdi curã gerere cõsueuerũt. Quo imminẽte Syualdus missis ad eũ legatis
iubet si famã factis equaret: & tãt⁹ re eẽt quãt⁹ opinione cẽseret: se suãq; sobolẽ pu-
gna sol⁹ excipiat: priuatoq; piculo publicũ redimat. Eo deinde respõdẽte legitimã
dimicatiõis formã duorũ numerũ excedere nõ debere: nil mirãdũ inq; Syuald⁹ ho-
minẽ cœlibem proleq; vacuũ oblatos detrectare cõgressus cui inops calor is natura
deforme corporis animiq; frigus incusserit. Nec liberos ab eo diuersos existere: quẽ
suã generatiõis auctorẽ habuerit. q; ab ipso cõmune nascẽdi p̃icipiũ traxerit. Ita se
ac filios vni⁹ hoĩs loco cẽsendos eẽ: qbus veluti vnũ corp⁹ a natura tributũ videat.
Cuius cõuitiũ rubore p̃mot⁹ Haldan⁹ puocatiõĩ parere cœpit. tã cõtumeliosam cœ-
libat⁹ exprobrationẽ egregiũ virtutis opib⁹ p̃satur⁹. Cũq; p̃ opacã forte nemoris
indaginẽ graderet: heretẽ obiter quercũ humo radicãt⁹ eruit: solisq; spoliãtã ramis i
solidã clauã spẽm trãformauit. Quo gestamie fret⁹: tali carmẽ breuitate cõpegit.
En rude quod gerimus obnixo vertice pondus

Vulnera verticib⁹ exitiumq; feret.
Sed neq; frondosi gestamen roboris vllum
Omĩne Gõtenles horridiore premet.
Ardua comminuet nodosi robora collis:
Et caua syluestri tempora mole teret.
Claua quidem sauum patriã domitura furorem:
Nulla magis Suetis exitialis erit.
Ossa domans, lacerosq; virum libranda per artus
Impia prarupto stipite terga premet.
Cognatos pressura lares: fufura cruorem
Ciuũ: & in patriã perniciofa lues.

His dictis Syualdũ cũ septẽ filiis attẽtatũ acerrimas eorũ vires eximia clauã mole
frustrat⁹: exitio tradidit. Ea tẽpestare Harthbenus qdã ab Helsingia veniẽs/raptas
regũ filias stupro scẽdare gloriã loco ducebat: illũ perimere solit⁹: a quo pagẽdẽ ve-
neris vsu phiberet: illustres nuptias humilib⁹ p̃feres: tãtoq; se clariore existimans
quãto splẽdidiores cõcubit⁹ p̃ vim asseq; potuisset. Nec vltionẽ effugit q̃ se ei cõpa-
ratione virtutis æquare p̃sumeret. Tãta vero corporis magnitudine erat: vt. ix. cu-
bitis p̃ceritatis ei⁹ dimẽsio tenderet. Huic duodecim athleta cõtubernales fuere: q
bus officio erat quoties illi p̃saga pugne rabies icessisset: viculoq; remedio oborti fu-
roris impetũ ppullare. Ab his Haldanus Harthbenũ, eiusq; pugiles viritĩm ipetere

Venefico-
rũ potetia.

Probitas
Haldani.

Syualdi fia-
liorũq; cœ-
des.

Harthben⁹.

Longitudo
Harthbeni.

Saxonis Grammatici

iussus, nō solū certamē spopōdit: sed etiā victoriā sibi īgēti verborū fidutiā pmīsit. Quo audito Harthben⁹ repētino furiarū afflatu corrept⁹: summas clypei pres mor-
Harthbeni
furiositas. sus acerbitate cōsumpsit: igneos vētri carbones mādare nō destitit: raptas cre pru-
 nas in viscerū ima trāstūdīt: crepitātia flāmarū pericula percurrit. Ad postremū oī
 sauitiā genere debacchar⁹, in sex athletarū suoꝝ p̄cordia furēte manu ferrū cōuer-
 tit. Quā insaniā illi pugnādi auiditas an naturā ferocitas attulit: incertū ē. Haldanū
Cades, nū deīde residua pugilū manu petiuit. A quo mirā grāditatis malleo cōtusus: vitā
 ac victoriā caruit: deditq; poenas & Haldano quē puocauerat, & regib⁹ quorū san-
 guine p̄ vim potit⁹ fuerat. At quoniā Haldano fors inopinas pugnae causas porri-
 gere cōsuevit quasi nūq̄ viriū ei⁹ expimētis cōtēta: accidit vt Egtherus Fynnensis
Egtheri in-
scitatio &
caedes. piratico Sueones molestaret īcursu. Quē Haldan⁹ ternis adortus nauigiis. nā & ei
 totidē eē cōperat: cū nocte plū finiere debellare nō posset: postera die ex puocatiōe
 secū decernere oppōsit. Deīde cū Hatheri Regulī filiā Thorildā a Grīmonē eximia
 rū viriū athleta sub duellī cōminatōe expeti cōpisset, edictūq; a patre eēt potiturū
 ea q̄ pugilē amouisset: q̄q̄ ad senectutē coelebs puenerat: nō min⁹ Regulī pmīssiōe q̄
 athletā: perulātia cōcītatus Noruagiā petiit. Qua inīta cūctas agnitiōis suā notas
 adulterina oris illuue respergēs: vt pugne locū accessit: prior ensem destrīgit. Quē
 ad hostilē sciēs obriguisse cōspectū: humi deiecit. Alioꝝ vagina submoto Grīmonē
Grīmonis
immanitas. appetēs, extremos loricae nexus cū occīdua clypei pte p̄secuit. Qd̄ factū Grīmo am-
 miratione p̄securus: vetulū inquit acri⁹ dimicātē nō meminī: statimq; ferrū exerēs
 obiectā gladio parmā penetrabili sectione cōuulsit. Cui⁹ imorārē ic̄tū dextrā Hal-
 danus nihil hēstās obuīa ferri celeritate corripuit. Ille nihilomin⁹ laua gladiū strin-
 gēs, feriētis femur trāsegit: mutilatī corporis vltionē exiguo vulnere p̄secut⁹. Vi-
 ctor Haldan⁹ victo residuū vitā pecuniā redimēdi potestātē fecit: ne ibelli & māco
 miserā animā reliqas deformiter adimere videret. Quo facto tātū se pene in seruā
 do hoste egit: quātū gesserat in vincēdo. Cui⁹ victoriāe pmīū Thorildā nuptiis asse-
Thorildā
nuptiis po-
tit⁹ Haldan-
us Asmū-
dū genuit.
De genealo-
gia & ori-
gine regum
Noruagia.
Ebbo. curus: filiū ex ea Asmūdū sustulit: a quo se Noruagiā reges originē duxisse magnī
 astimār: ab Haldano solēne generatiōis suae seriē rerexētēs. Post hęc cū Ebbo pirata
 plebeiī gnīs ad splēdida coniugia capessenda virtutis fidutiā cōcītatus, Sygruthā
 Gothēsiū regis Vnguini filiā postulare: ac p̄terea Gothici regni dimidiū in dorē
 expeteret: sup̄ matrimonii admissiōe cōsultus/ cōsensū falso spondēdū monuit: seq; nuptias
 frustraturū pmīsit. Quinetiā sedēdi locū sibi inter cōiuuarū discubūt⁹ assī-
 gnari p̄cepit. Probāre cōsiliū Vnguino oēm regiā dignitatis speciē pegrina corpis
 deformitate corrūpens, noctūq; nuptiis supueniēs occurrētibus formidini fuit ma-
 iorē hūano hitu virū adueisse mirātib⁹. Qui mox vt regiā itrauit circūspectis oib⁹
 q̄rit q̄s pximū regi discubūtū occupauerit. Ebbōe deīn futurū Vnguini generū ei⁹
 laterī cōiūctū dicere, p̄ sumā verborū iracūdiā p̄cōtat, q̄ vesania q̄bulve furis eo petu-
 lātīa adduct⁹ sit: vt despīcābiles gnīs sui sor des eximie nobilitatis splēdori mīscere
 p̄asumat/ rusticalq; manus regiā genti īserere audeat! nec id quidem expetere
 contentus/ etiam alieni regni confortium captare videatur! Deīde eum ferro se-
 cum decernere iubet non prius voto q̄ victoriā potiturum. Quo nocturnum mon-
 stris certamē/ diurnū hoībus cōgruere respōdēt: ne t̄pis excusatione pugna abnuī
 posset lunē splēdore diē eq̄ri phibuit. Taliter adactū pugnae Ebbōnē cōiuuiō in spe-
 cūculū verso p̄strauit: nuptiasq; exegis mutauit. Qui interiectis ānis in patriā de-
 cedēs cū sine liberis eēt/ regias opes Vnguino testamēto legauit etiāq; regē cōstituit.

Historiæ Danicæ Lib. VII. Fo. LXVII.

Nec postmodum ab amulo cui Reginaldo nomen erat bello oppressus filiū Syualdū
 reliquit. Huius filia Syritha adeo spectata pudicitia erat: vt cū ob formæ pulchri-
 tudinē ingenti procorū frequentia peteretur: ad neminē ex eis inspectandū adduci
 posse videretur. Cuius cōtinētiē fiducia a patre cōiugē depoposcit: q̄ delinimētorū
 dulcedine murū eius cōspectū impetrare quiuisset. Olīm siq̄dē apud nos puellarū
 cōtinētia magnopere vīsus petulātia edomare solebat: ne mētis integritas oculorū
 libertate corrūperēt, affectabaturq; vt cordis castimoniam, oris modestia fateretur.
 Tūc Otharus qdā Ebbonis filius siue gestarū rerū magnitudine, siue comitatis &
 faciēdiæ fiducia accēsus: p̄tinaaciū postulādā virginitatis ignibus astuabat. Cui? obru-
 tū oībus ingenii neruis emollire cōnitus cū demissimū oculorū eius habitū nulla pe-
 nitus arte flexisset: inuictē seueritatis p̄seueratiā miratus abscedit. Eiusdē rei cupi-
 dus gigas cū a que se effectū vacuū asaduerteret: formā subornat: q̄ cū obtēta vir-
 ginis familiaritate eius aliquādiu pedissequā egisset: hāc tādē a paternis procul
 penatibus q̄sita callidiū digressione seduxit: quā ipse mox irruēs ī arctiora mōtanā
 crepidinis septa deuexit. Opinantē alii q̄ fœmineā mētis effigie cū insidiosa artis
 protractiōe domesticis puellā adibus abduxisset: p̄res demū raptoris impleuerit. Qd̄
 vt cōperit Otharus indagādā virginitatis gratia mōtis penitā p̄scrutat? iuētā opp̄sio
 gigante secū abduxit. A deo autē gigatē sedulitas puellæ cæsariē nexili comarū astri-
 ctione reuinxerat: vt pilorū perplexa cōgeries crispata quadā coherētia tenerēt: nec
 facile p̄ter ferrū q̄s possēt cōsertos criniū extricare cōplexus. Denuo igit̄ variis rerū
 irritamētis aggressus puellā in se puocare cōspectū: cū diu torpēs nequicq̄ocu-
 los attētaffet: p̄posito parū ex sentētia cedēte, cōceptū reliquit. Sed neq; puellā stu-
 pro violare sustinuit: ne splendido loco natā obscuro cōcubitus genere macularet.
 Que cū varios solitudinū anfractus diuti? errabūda p̄curreret: cōtriguit vt ad sylue
 stris cuiusdā imanisq; fœminę tuguriū pueniret. A qua pascēdi caprarū gregis offi-
 cio deputata: cū denuo p̄ Otharū libertatis auxiliū sp̄tasset: talib? ei? cētāf̄ allogis,
 Num meis nauis monitis adesse
 Et pares votis sociare nexus
 Q̄ gregi prasens: olidiscq; curam
 Ferre capellis?
 Impia: dextram domina: refelle
 Et trucem p̄receptis fugito magistrā:
 Vt rates mecum socias reuisens
 Libera degas.
 Linque commissæ studium bidentis:
 Sperne caprinos agitare gressus:
 Et thori consors refer apta nostris
 Pramia votis.
 Quare etenim cerebrosa adeo demētire cœpisti vt alienū ductare pecus: & in mon-
 strorū famulitio numerari p̄optes: q̄ pari cōsensu aptitudine mutū thori p̄moue-
 re cōtractū? Illa nihilomin? ne pudicæ mētis cōstātia: ad externos titubaret aspect?
 luminū habitū imoto palpebrarū rigore cōtinuit. Quātā porro pudicitia: sæculi il-
 lius fœminas extitisse putem? q̄ ne ad leuē qdē oculorū motū maximis amatorū ir-
 ritamētis adduci potuerūt? Cū ergo Othar? ne gemini qdē beneficii meritis virgi-
 netū in se vīsum cōcitare quiuisset: pudore & ægritudine fatigat? classem repetiit.

Syualdus
 rex. xl.
 Syritha pu-
 dicitissima.

Otharus
 Syrithæ
 procus.

Omni tantis studiis petita
 Torpidos rursus radios reflecte
 Paululum motu facili pudicos
 Erige vultus.
 Ad lares hinc te statuam paternos
 Et pia: lætam sociabo matri:
 Si semel blandis agitata votis
 Lumina pandas.
 Quam tuli claustris toties gigantum
 Confer antiquo meritum labori:
 Et graues rerum miserata misus
 Parce rigori.

Prisca pu-
 dicitia.

Haxonis Grammatici

Cunq; Syritha more pristino decursis late scopulis: in Ebbonis forte sedes erronea peruenisset: nuditatis & inopiae rubore egentiū se filiā altruebat. Animaduertes autē hāc Othari mī q̄uis marcore illitā: inopiāq; cōrectā amiculo: a generosis pullulasse ramalibus: honorato sedēdi loco susceptā reuerēda secū comitate detinuit. Nobilitatē qppe virginis index forma p̄debat: & vultu gen⁹ interp̄te resultabat. Quā viā dēs Otharus: cur vultū peplo obscuraret inq̄rit. Cui⁹ animū certi⁹ exptur⁹: nupturā sibi sceminā fingit: eiusq; thori cōscēdēs lucernā Syrithē gestādā cōmittit. Quā cū absumptis pene lychnis admoto propius igne p̄meret: tātū patierie specimen p̄buit: vt manū absq; motu cōtinere visā: nullā ardoris molestiā sentire crederet. Externū qppe aētū cohibebat interior: & pruritātis animi feruor aduste cutis incēdiū tēperabat. Quā demū ab Otharo manū cōsulere iussa, placidos in eū obtutus vere cūda luminū erectione cōuertit: statimq; semoto nuptiarū figmento geniale thori nuptura cōscēdit. Cūq; postmodū Syualdus cōphēsū Otharū ob illatū filiā stuprū suspēdio cōsumēdū duxisset: cōtinuo Syritha rapt⁹ sui casib⁹ explicatis, nō solū eū in regis gratiā reduxit: sed etiā patrē ad eius sororē matrimonio sibi copulādā adduxit. Post hāc inter Syualdū Regnaldūq; exq̄sitā p̄bitatis militibus vtrōb⁹q; deletis: apud Syalandiā plū agitur. In quo cū triduo mutuis caētib⁹ exacto ob summā vtriusq; partis virtutē incerti victoriā p̄cursus existeret, Otharus siue diutine pugna tēdio: siue gloriā emulatione correptus: cū mortis cōtēptu cōsertissimos hostes irrūpit: Regnaldūq; inter fortissimas militū acies obrūcato: subitā Danis victoriā peperit. Insigne hoc plū maximū procerū ignauia fuit. Adeo sigdē rei summa perhorruit: vt fortissimū Sueonū. xl. terga fugā dedisse dicātur. Quorū prācipuus Starcatherus nulla sēuitia rerum aut periculorū magnitudine quati solitus: nescio qua nūc obrepente formidine sociorum fugam sequi q̄ spernere praoptauit. Creditim hunc metum ei diuinis viribus iniectum: ne supra humanā fortitudinē virtute sibi prāditus videretur. Adeo nihil perfecti mortalium felicitas habere cōsuevit. Tunc hi omnes maximi piratarum Hakonis quasi quaedam belli reliquia: ad eū delapsae commilitium amplectuntur.

Patentia
exemplum
mirandū.

Othari vir
tus.

Starcatheri
fuga.

De Sigaro rege a quo villa Syersted nomen accepit.

Sygarus
rex. xli.
Alfi prae
stantia.
Syuardus
Gothorū
rex. xlii.
Aluildae ve
recundia.



Alfi victo
ria in vipe
ram & an
guem.

Dost hęc Syualdo filius Sygarus succedit: cui filii Syualdus, Alf, & Algerus fuere: filiaq; Sygne. E qbus Alf ceteris animo formaq; p̄stārior piraticis incubebat officiis. Cui⁹ etiā insignē cādore caesariē rāt⁹ comae decor asperferat vt argēteo crine nitere putaret. Eodē tēpore Gothorū rex Syuardus filios habuisse fert Wemsū dū et Ostenū, filiāq; Aluildā: q̄ rātā verecūdiē fidē ab ipsis p̄p̄modū incunabulis p̄ferbat: vt os peplo iugiter obnuptū haberet: quo min⁹ formā suam alienae libidinis irritamētū efficeret. Huic pater in arētā admodū custodiā relegatē viperā anguēq; educādos cōmisit. Pudicitia eius adulatorū tandē reptilium custodia vallaturus. Neq; enim facile thalamus inuestigari poterat quem tanti discriminis pessulum obserabat. Statuit etiā vt si quis eius aditū frustra tentasset: protinus amputandū caput: palog; refrigerendū p̄beret. Ita annexus petulantiae metus cōcitata iuuenum ingenia castigabat. Tunc Alf Sygari filius: rem hoc illustrius quo periculosius tentandam existimans: proci titulum professus: animalia propter virginis cōclauē excubāria debellare iubetur: q; edicti ratione eorū victori virgineus deberet amplexus. Quorū vt acrius aduersum se rabie excitaret: cruēta corp⁹ pelle cōtexit,

Historiæ Danicæ. Lib. VII. Fo. LXVIII.

Qua succinetus: mox vt septi valuas subiit torridâ calibè forcipe comprehensam: hiantis viperæ faucibus immergit: eaq; exanimè pstravit. Anguè deinde sinuosa volubilitate plapsum inter medios rictus telû iaculatus absumpsit. Cûq; pacti cõditione cõnexû victoriæ pignus expeteret: refert Siuardus hûc sibi generû acceptari: in què filia solidû oprionis arbitriû cõtulisset. Cûq; sola puella mater proci votû difficulter exciperet: mètè filiaæ secreto plustrat alloquio. Qua proci ipèsus ob virtutè laudatè cõuitiis cã acrius lacerat: q; elisis pudicitiaæ neruos specierû illecebra caperet: omifsaq; virtutis cẽsura adularibus formæ blãditis lasciuæ mètis intuitû exhiberet. Ita Aluilda ad Danici iuuenis cõtèptû adducta virili veste fœmineâ pmutauit: atq; ex pudica admodû puella ferocè piratã agere cepit. Cõpluribus quoq; eiusdè voti puellis in cõmilitiû adçitis. eo forte loci puenit: vbi piratarû agmen amissi bello ducis interitû deplorabat. A qbus ob formæ pulchritudinè piraticæ princeps creata: maiores muliebrî virtute res edidit. Quã Alf crebris nauigatiõis laborib; infectari cõnatus: in Blacmãnorû forte classè hyeme incidit. Quo tẽpore dẽsatis aquatû cõactibus tâta glaciè moles naues corripuit: vt eis nulla remigãdi vis pcessum struere potuisset. Cûq; frigidis diuturnitas tutiorè cõclusis spõderet icessum: iubet Alf suos cõcretû pelagi sinû caligatis tẽtare vestigiis. calceorû lubricitate deposita: glaciæ planû firmû pcururos. Quos Blacmãni succincta pedû agilitate fugæ cõsulerati: inita cû eis pugna: vacillãtib; nimirû cessere vestigiis: vtpote quorû ancipites gradus subiectis plantis lubricû impellebat. Dani vero crustatû algore pelagus passu tutiore parmẽsi: firmos hostiû elisere pgressus. Quib; deuictis: nauigationè in Finniã vertit. Vbi cõtractiorè forte sinû ingressi: missis qrerû habitû explorãt: paucis nauibus portû occupari cognoscit. Aluilda quippe easdè fauciû angustias prior classe petierat. Quã cû ignotas emin; puppes adesse cõspiceret ppeti remigio velox in eor; deferatur occursum. irrûpre hostè q; opperiri sati; iudicã. Tûc Alf phibëtib; sociis plures naues pauciorib; attẽtari: indignû respõdit: vt Aluilde quis pferat paucarû puppiû obiectu pcurfus sui studia deturbari p̄satus parua rei momẽto magnorû operû titulos respõgẽdos non esse: nec parua Danis ammiratio fuit: vnde hostiû corporib; talis formæ decor. tâtaq; mẽbrorû aptitudo suppeteret. Vt ergo naualè cõmittere pugna cẽperit iuuenis Aluildæ prorã insiliens in puppim vsq; facta resistèriû strage progreditur. Cui; comes Borcarus decussa Aluilde galea. mètisq; eius lenitate cõspecta animaduertit osculis nõ armis agendû esse tẽlorûq; rigore deposito blandioribus hostè officiiis atrectandã. Igitur Alf quã terra mariq; tot obstãtib; periculis indefesso labore quãsierat supra spem offerri gaudis cupidiûs apphensam virilè cultû in muliebrè cõuertere coegit: ex qua postmodum filiam Guritham procreauit. Sed & Borcarus Aluildæ conitem Gro nomine matrimonio cõplexus filiû ex ea Haraldum suscepit: què sequens atas Hyldetan cognominauit. Et ne quis hunc bellis sexum insudasse miretur quẽdã de talium fœminarum conditione. & moribus compedio modicæ digressionis expediam. Fuere quõdam apud Danos fœminæ quæ formam suam in virilè habitum conuertentes omnia pene temporû momenta ad excolendã militiã cõferebãt. ne virtutis neruos luxuriæ contagione heberari paterentur. Siquidẽ delicatum viuendû genus perosa corpus animiq; patientia. ac labore durare solebant: totãq; fœmineæ leuitatis mollitiem abdãcantes: muliebre ingenium virilè vti sauitia cogebant. Sed & tanta cura rei militaris notitiã captabant: vt fœminas exuisse quiuis putaret. Præcipue

Aluilda piraticã exercet.

Glaciè calandã astus.

De Aluilda

Aluilda vltima.

Fœminæ Danicæ & ear; mores.

Saxonis Grammatici

vero quibus aut ingenii vigor, aut decora corporum proceritas erat id vita genus incedere consueuerat. Hæ ergo perinde ac nativæ conditionis immemores, rigoræq; blanditiis anteferebent/bella pro basiis intrabant, sanguinæq; non oscula delibantes amoru potius quam amoru officia frequerabant: manusq; quas in telas aptare debuerat, telorum obsequiis exhibebant: ut iam non lecto, sed leto studentes speculis appeterent quos mulcere specie potuissent. Nunc a diuerticulo ppositum repetat. Veris initio cum Alf, & Algerus repetitis piraticæ operibus varia pelagus navigatione teterat in Hamundi Reguli filios Helwin Hagbarthum & Hamudu centenis incidere nauigiis. Quibus illato prælio cum fessas caede dextras sola crepusculi caligo dirimeret noctu militi foedus imponitur. Quod postero die perpeti inuicem iure firmatum est: tanto vulnere hesternæ pugna utrobique suscepto: ut nulla renouandi ceraminis facultas existeret. Ita quos par virtus exhausta necessitas in pacem coegit. Per idem tempus Hildigisleus claro Theutonum loco ortus formæ & nobilitatis fiducia Sygne Sigari filiam postulabat. Apud quem maximum ei contemptum obscuritas peperit: quod fortitudine vacuus aliena probitate fortunam instruere videret. Præcipue eandem in amore Hakonis magnalium eius spectata deflexit opinio. Quippe maiorem fortium quam mollium respectum agebat nec formæ, sed operum insignia mirabatur/ sciens omne decoris blandimentum sola virtutis aestimatione fordescere: nec æqua illi lance conferri. Sicut enim puellæ quæ potius amatorum claritate quam specie capiuntur/ quasque non oris, sed metris habitum aestimantes in alternum copulæ votum solus animi respectus accedit. Hagbarthus vero cum Sigari filiis Daniam petens, iisdemque ignaris sororis eorum alloquio potitus, tandem eam ad clandestinum concubitus promissionem fide sibi obligandam adduxit. Quæ postmodum forte pedisse quis insignes procerum titulos conferentibus Hildigisleo Hakonem protulit: in illo nihil præter speciem laudabilem reperiri/ in isto oris literarum animi flore pensari restata. Nec eum simplici laudationis genere extulisse contenta/ tali concetu vsa perhibetur.

Hildigisleus
procus.

Hagbarthus.

Hic candoris inops prima probitate reluct:

Vultum vigore metiens.

Nam damnum rigidæ redimit mens ardua formæ:

Mendamque vicit corporis.

Corde micat species: facies feritate iuuatur:

Ipsa rigore præcluis.

Hæc candore beat mentem: sed mente colorem

Morum seuerus arbiter.

Huic pretium non forma facit: sed fortior ausus

Armisque parca claritas.

Ast illum capitis decor approbat & nitore oris:

Vertexque crine fulgidus.

Sordet inane decus formæ: confunditur in se

Fallax decoris dignitas.

Disparibus studiis virtus, speciesque reguntur:

Hæc perstat: illa deperit.

Importat vitium vacuus color: hunc leuis anni

Fluxus gradatim dissipat.

Ast probitas meliore loco sua pectora firmat

Nec lapsa prorsus excidit.

Historiæ Danicæ. Lib. VII. Fo. LXIX.

Exteriore bono vulgaris fallitur aura:

Rectiq; normam negligit.

At mihi censura virtus potiore probatur,

Spreta decoris gratia.

Quæ vox ita ad astantiū aures delapsa, vt Hagbarthus Haconis laudari vocabulo putaret. A qua cū Hildegisileus Hagbarthū sibi placū dolēter tulisset, Bolwisū quēdam luminibus captū muneribus illicit: qui Sygari et Hamundi filios ad amicitias odio pmutandas adduceret. Rex quippe Sigarus senū duorum: quorū alter Bolwisus erat consilio cuncta fere gerere cōsueuerat. Horū tam discors ingenium fuit: vt alter inimicitias dissidentes in gratiā reducere solitus esset/ alteri curæ foret amicitia iunctos odio sequestrare/et simultatū pestes alternis vētilare dissidiis. Primum itaq; Bolwisus apud Sygari filios Hamūdi sobolem pleno obtreccationis mēdacio lacerabat/affirmans eam nunq̄ fida pace societatis iura seruare solitam: bello poti⁹ q̄ foedere cōtinendā. Itaq; iuuenem pactione prupta Alfer Hamūdis, Hagbartho pcul agēte, Sigari filiis Alfer Algero pralium inferentibus apud portū, qui Sinus Hamūdi dicitur/opprimūtur. Quos Hagbarthus postmodū integris viribus supueniens in vltionē fratrum bello consumpsit. Hildigisileus ambas nates telo traiecit/et elabatur. Quæ res infectandorū risu Theutonum occasio extitit: q̄ opprobriū nota plagæ deformitas nō careret. Post hæc Hagbarthus muliebrī corpus cultu instruēs tanq̄ Sigari filiam fraterna clade nō læserit, solitarius eam acceptæ pmissio: nis fiduria reperit/plus securitatis ex ipsius fide, q̄ suo facinore formidinis contraheus. Adeo libido periculum contemnit. Et ne pfectioni causa deesse videretur, pugnam Haconis famulam profitendo legationē eius ad Sigarum perferre se dixit. Cūq; noctu inter pedissequas cubitū reciperetur/pedesq; ei ab ancillulis lauandi officio ptergerent, interrogatus /quid hispidis adeo cruribus esset, manusq; partū blandi contactus haberet? hoc modo respondit.

Quid miri tenerū nobis durefcere subtel:

Et longos hirtō crure manere pilos!

Cui plantas toties subiecta relisit harena:

Et vepres mediū corripuere gradum!

Nunc saltu, nemus exerior/nunc a quora cursu/

Nunc mare/nunc tellus/nunc iter vnda mihi.

Sed neq; ferratis conclusum nexibus vber:

Aut iaculis solitum/missilibusq; premi.

Ad tactum vestro potuit mollescere ritu,

Quas chlamydis tegmē aut toga læuis habet.

Nec colus aut calathi, sed eadē madentia tela

Officium nostræ composuere manus.

Cuius affirmationem Signe consentaneo dissimulationis genere profequi non morata/par esse refert manus vulnera sapius, q̄ vellera: pugnam q̄ pensa tractantes cōsentaneam officio pferre duritiem: nec tractabili fœminarum mollitudine eneuem leuitatis speciem alienis contactibus exhibere. Quippe eas partim bellico labore/partim nauigandī consuetudine duratas esse. Neq; em̄ bellatricem Haconis vernulam muliebribus inseruire negotiis: sed iaculandis hastis/torquendisq; missilib⁹ oblitam cruore dexteram afferre consueuisse. Quamobrem mirādum nō esse plan-

Senū duorū
dispar stua-
dium.

Hildigisi-
leus vulne-
rat/ natib⁹
fugit.

Saxonis Grammatici

tas ingenti itinerum emessione duratas quasq; decursa toties littora scabris lapidū
fragmentis obtriuierint calloso rigore lentescere: nec parem earum teneritudinī
contactum præ se ferre: quarū vestigia digressus expertia aulicis iugiter liminibus
includant. Quā quī Hagbarthus pinde ac honoratiorē cubādi locū habiturus tho-
ri sociam recepisset, inter mutue voluptatis colloquia talibus sensim oris cōpellat.
Si captum genitor tuus Me tristi dederit neci,
Nunquid coniugii fidem Tanti foederis immemor
Post fatum repetes meum? Nam si fors ea cesserit,
Haud spero veniæ locum: Nec parcens miserabitur
Vlturus sobolem parens. Nam fratres necui tuos
Priuatos ope nautica: Et nunc te patre nescio
Ac si nil prius egerim Votis illius obuiam
Communi teneo thoro. Dic ergo Venus vnica
Quam voti speciem ferēs Complexu solito carens!

Ad hec Sygne.

Me crede tecum care velle commoti
Si fors exitii pratulerit vicem:
Nec vlla vitæ prorogare tempora,
Quum te mors tumulo tristis adegerit.
Nam si supremam forte lucem claueris/
Lictorum rabido subditus ausui,
Quocunq; leto præfocetur halitus/
Morbo seu gladio gurgite vel solo:
Omnis petulcæ labis ignes abdicō:
Et me consimili deuoueo neci:
Vt quos idem foedus thori reuinxerat
Idem supplicii contineat modus.
Nec hunc necis sensura poenas deseram,
Quem dignum Venere constitui mea:
Qui prima nostri carpsit oris oscula
Et floris teneri primitias tulit.
Nullum puto votum futurum certius/
Si quid fœminea vox fidei gerit.

Hagbarth?
addicitur
morti.

Quæ vox ita Hagbarthi animi vegetauit: vt plus voluptatis in eius pmissio, q̄ periculi
in sua digressione reponeret. Qui quī ab ancillulis p̄ditus a Sigari licitorib; oppu-
gnaretur, diu se strenua pugna defendit/ cōpluresq; ex eis in aditu trucidauit. Com-
prehensus tandē et ad cōcionē p̄ductus, diuersa plaribus suffragia exptus est. Sigdē
cōplures supplicii ab eo tā grauis iniuriæ exigendū dicebāt. Sed Bilwifus Bolwia-
si frater/ aliq; sententiæ potioris auctores, potius strenua eius opa vtendū, q̄ crude-
lius in eū cōsulendū monebāt. Tūc subiens Bolwifus iniqua affirmabat consilia, q̄
regē quī vltione vti debeat, ignoscere iubeant: et iustū iracūdiæ mortū indigna mi-
seratione deleniant. Quo em̄ pacto Sigarū circa hunc parcendi/ miserandive studio
moueri posse: a quo nō solū gemino filiorū solatio spoliatus: sed etiā corruptæ filiar
cōtumelia respus videat? Quā sniam maiore cōcionis pte suffragiis psequēte/ dam-
nat Hagbarthus/ stipēs; eū excepturus erigē. Quo euenit vt q̄ prius nullū pene

Historiæ Danicæ. Lib. VII. Fo. LXX.

triste suffragium habuerat, omnium sauitia mulctaretur. Quem regina mox potus
recto poculo sitim lenire iustum tali minarum inflictione sollicitat.
Nunc insolens Hagbarthe Quem morte dignum concio
Adiudicauit omnis Sitis fugandæ gratia
Ori dabis bibendum Cypho liquorem corneo.
Ob hoc metum refutans Vita supremo tempore
Audacibus labellis Letale liba poculum:
Quo potus inferorum Mox applicare sedibus:
Iturus in reclusam Ditis seueri regiam:
Patibuloq; corpus/ Orcho daturus spiritum.
Tunc iuuenis oblatum apprehendens poculum/tale fertur intulisse responsum.
Hac gustum capiam manu supremum:
Extremæ quoq; portionis hauustum:
Qua natos tibi sustuli gemellos.
Iam non elisios inultus axes
Non impune truces adibo manes:
Nam nostro prius hos peracta nisu
Clades tartareis reclusit antris.
Hac vestro maduit cruore dextra/
Hac proli teneros ademit annos:
Quam luci tua procreauit aluus:
Cui tunc nec funebris pepercit ensis.
Infamis mulier/ furensq; mente,
Infelix genitrix et orba natis,
Sublatum tibi nulla reddet ætas:
Nec tempus redimet/ diesve quæuis
Demptum letifero rigore pignus.
Ita mortis comminationem interfectori a se iuuenum exprobratione vltus reiecto
in reginam poculo os eius sparso meri liquore suffudit. Interea Sygne descentes fa-
mulas an sibi coeptorum sociæ fieri paterentur/interrogat. Illæ quicquid dominæ
voti incederet suis spondent effectibus exequendum. Promissioni fides adiecta est.
Deinde lachrymis suffusa quem vnice thori consortem habuerit/fato insequi velle
se dicit: iubetq; mox vt signum e specula darti esset, faces thalamo subdi: deinde la-
queos ex pepelis fieri/hisdemq; fauces pulso pedum fulcimine strangulandas præbe-
ri. Assentientibus quo minorem mortis metum haberent / merum propinat. Post
hac Hagbarthus ad montem, qui postmodum ab ipso vocabulum traxit/suspendio
consumendus adducitur. Tunc experturus amariæ fidem/amiculum suum a licito-
ribus suspèdi præcepit: voluptati sibi esse præfatus, si propinqua mortis instar ali-
cuius spectaculi imagine puidisset. Quo impetrato speculæ custos id circa Hagbar-
thum peragi ratus/cõclusis intra aulam puellis conspecta denuntiat. Quæ mox da-
tis incendio rectis/subiecta pedibus robora depellentes, gulas laqueis obtorquedas
dederunt. Igitur Hagbarthus regiam igni implicatam conspiciens/ac notum conflag-
rare cubiculum, plus lætitiæ se ex amicæ fide q̄ mœroris ex propinqua morte sen-
tire perhibuit. Quinetiam astantes ad necem sibi inferendam hortatus: in q̄ par-
uo momento fatum poneret huiusmodi carmine protestatur.

Sygnæ sus-
pendium.

Saxonis Grammatici

Ocius o iuuenes correptus in aera tollar
Dulce mihi nupta e post tua fata mori.
Aspicio crepitus et tecta rubentia flammis:
Pollicitusq; diu pacta reuelat amor.
En tua non dubiis completur pactio votis:
Quum vitæ mihi sis/interitusq; comes.
Vnus erit finis: vnus post fœdera nexus:
Nec passim poterit prima perire Venus.
Felix qui tanto merui consorte iuuari:
Nec male tartareos solus adire deos.
Ergo premant medias subiecta tenacula fauces:
Nil nisi quod libeat poena suprema feret.
Quum restaurandæ Veneris spes certa supsit
Et mors delitias mox habitura suas:
Axis vterq; (iuuat) gemino celebrabit orbe:
Vna animi requies: par in amore fides.

Hagbyr da
nice vocat.

De amne
Sula.

Ecce enim oblatum libens discrimen accipio, quum ne apud manes quidem amor ipse principis sui complexum deperire patiarur. Et cum dicto licitorum opa laqueo perfigatur. Et ne cuiquam antiquitatis vestigia prorsus exoleuisse credantur/prædictæ rei fides presentibus locorum indicibus exhibetur: quum et Hagbarthus pago vocabulum extinctus intulerit: nec longe a Sigari oppido locus pateat: vbi plano paululum agger elatior veteris fundi instar pruberantis fumii specie demonstrat. Sed et quidam Ablalonii trabem se eo loci reptam vidisse narrauit: quæ agrestis vomere glebam rimat? offendit. His auditis Hako Hamundi filius quum in vltione fratrum arma ab Hiberniensibus in Danos translaturus videretur, ab Hakone Syelandico Vvigeri filio/Starchateroq; deferitur: quorum post Regnaldi necem ad id usque tempus auxiliis utebatur. Alter siquidem familiaritatis/alter originis intuitu mouebat/ diuersaque ratio par ambobus studium peperit. Hakonem namque ab inuasionem patriæ pietas deturbauit: quæ cæteris aduersum externos bellum gerentibus ipse cum ciuibus præliatur? videretur. Starchaterus vero quæ Sygari senilis hospitio vsus fuerat, hostem agere supersedebatur: ne bene meritum iniuria afficere putaretur. Tantum enim quidam hospitalitatis gratiæ deferunt: vt ad molestiam eis inferendam adduci non possint, quorum se quandoque humanitatis officia expertos meminerint. Sed et Hako plus damni in fratrum nece, quam pugilum defectione reponens, in portum quæ Danice Herwig/latine Exercituum sinus dicitur, classe collata/militem exponit/pedestremque aciem instruit. Quo loci nunc oppidum ab Helberno constructum munimine suo præsidium accolis facit/aditumque barbaræ feritatis eliminat. Deinde sparsis trifariam copiis geminam nauium partem, paucis remigio destinatis, ad Sulam amnem præmittit: quæ per obliquos aluei flexus ancipiti nauigatione progrediens/peditibus si res posceret subsidium ministraret. Ipse cum residuis pedestri itinere facta syluestribus maxime locis: ne cerneretur, incessit. Quæ via crebris quodam occlusa nemoribus: nunc partim aratis apta tenui fruticum raritate prætexitur. Et ne progressus in planis arborum deesset vmbraculum, ramalia ab eis incidi gestarique præcepit. Præterea ne quid præparantibus oneri foret, vestium partem ac vaginas abiici/nudosque gladios deferri iussit. Ob cuius facti memoriam æternum monti/vadog; cognomen reliquit. Ita bi

Historiæ Danicæ Lib. VII. Fo. LXXI.

nas vigilum stationes nocturna pgressione frustratus quū in tertiā incidisset, mox speculari insolitum facti contemplatus euentū, accessit Sygari cubiculo stupendæ rei nuntium afferre se dixit: q̄ frondes ac frutices humano more gradientes aspiceret. Tunc per contactus rex quantū nemoris distaret aduētus: vt p̄inquam esse cognouit, hoc monstro fatum sibi portendi subiunxit. Quo euenit vt succisorum fruticū palus letalis publico nuncuparetur eloquio. Igitur locorū angustias veritus relicto oppido conspectiorē soli planiciem prælio hostes excepturus petiuit. Idē apud locum qui vulgo Vyalbrunna/latine cadauerū vel stragis puteus appellatur, gesta infœliciter pugna/protritus extinguitur. Tunc Haco victoria in crudelitatem versa tanto facinore fortunā psequi cœpit: vt p̄miscuæ cædis auidus/nihil conditioni aut sexui deferendū putaret. Sed neq̄ miseracionis aut verecundiæ respectū indulgit: quo minus fœmineo ferrum cruore respergeret/matrēq̄ cum liberis communi stragis sœuitia violaret. His auditis Syualdus Sigari filius quū paternis hactenus penatibus inhæsisset, vltoris partes executurus exercitum contrahit. Igitur Haco multitudinis concursu conterritus, cum tertiā agminis pte in Herwig classem repetens, maritimo sibi discessu cōsultit. Cuius collega Haco cognomine Fastuosus plus fidutiē in recentī victoriā, q̄ metus in Haconis absentia reponēdum existimās mortemq̄ fugā præferens, residuū tutabatur exercitum. Itaq̄ reductis paulisp̄ castris apud villam Axelstadā nauale diutile præstolatus occursum venientiū tardiorū sociorū segnitiam causabatur. Nōdū em̄ ad destinatum portum immissa amni clafsis appulerat. Adeo aut̄ Sigari clades Syualdīq̄ charitas p̄miscuos plæbis animos incitabant: vt vterq̄ se bello sexus impenderet: nec certamen crederes fœmineis cauisse præsidiiis. Postera luce Haco/Syualdūq̄ cōgressi, biduum extraxere pugna. In qua rebus atrocissīme decertatis, vtroq̄ duce p̄strato, Danorum reliquias victoria decorauit. Nocte vero prælium infœliciter gestis metu præcipitē in Scottorū patriā ternis euolare nauigiis. Vbi decurso biennio defungitur. Talia rerum/bellorumq̄ discrimina adeo regiā apud Danos gentem exhaurerant: vt hanc ad solā Iuritham Alfi filiam/Sigari vero neptem redactā esse constaret. Qui quū se consuete nobilitatis regimine defectos viderent, regnū popularibus tradunt: creatiq̄ ex plebe principibus Ostmaro Scania/Hundingo Sialandiæ pcuracionē attribuunt. In Hanonē Fionia dominiū conferunt. Penes Roricū atq̄ Haterū Iutia summam difcreta potestate constituunt. Q̄ ne lateat quo regū posteritas satore succreuerit, occurrunt quædam necessariō paulisp̄ perstringenda digressu. Ferūt fortissimū Sæatonum Gunnarum olim ob grauissimas causas Noruagiæ infensum laceßendā ei⁹ licentiam precibus impetratam maximis exasperasse periculis: ac primū in Iather prouinciā ppositos effudisse decursus. Quam partim flammis/ptim cædibus implicans omittis rapinis tantū obfidos cadaueribus calles ac fufas cruore semitas per

Vyalbrūde
Sigari exit⁹
Haconis
crudelitas.

Syualdus
rex. xlii.

Villa Axel
stade: quæ
dicitur Ros
kildia.
Haconis cō
des.
Apud Es
kilsto.

Hacōis bu
stum.

Principes
loco regum
creatur ex
plebe.

Gunnari
gesta.

Baxonis Grammatici

Regnaldus
Normanię
rex,

Canis p̄fici
tur victis
Normanis.

Drota a
Gūnaro re
ge Suetię
opprimi
et Hildige
rū parit.

Drota Bor
caro nubit.

Haldanus
rex. xliiii.

meare gaudebat. Nam quā ceteri iugulis abstinere/prædāq; magis q̄ eadem affe
ctare solerent, hic spoliis sæuitiā anteponēs/funestū animi libitum humanis potissi
mum cladibus exercebat. Cuius atrocitate p̄moti incolę, p̄p̄inquū periculum pu
blica deditione p̄ueniūt. Sed et rex Normānorū Regnaldus vltimę senectutis au
dito tyrāni studio, filiā Drota factō specu claudendā curauit/ap̄tūq; ei p̄uis in lō
gū sumptibus famulitiū tribuit. Sed et gladios exquisita fabrorū opera deculatos
cū regiā sup̄lectile pariter antro mādauit: ne ferrī vsum, quē sibi inhabilem vide
ret, hosti capiendū relinqueret. Et ne cōspicua caueę pateret elatio, solidiori terrę
tumorē æquabat. Ad bellum deinde p̄fectus/quī senilibus membris in aciē descen
dere nō posset, comitum innixus humeris alienis fulta gradibus vestigiā p̄ferbat.
Igitur prælio cupidius q̄ sc̄licius gesto consumptus, grauē ruboris cām patrię re
liquit. Vt em̄ Gunnarus deuictę gētis ignauā inuitata conditionis deformitate
mulcāret, rectoris loco canē eis præponi curauit. Quo factō qd aliud eū assequi vo
luisse putemus, q̄ vt plenus sup̄bię populis insolentiā suam manifestius puniri co
gnosceret/dū obnixos latranti vertices inclinaret. Et neq; cōtūmelia deesset, sara
pas p̄curauit: q; sub eius titulo priuata ac publica negotia tuerentur. Cuius etiā
iugi cōstantiq; custodia distinctos p̄cerū ordines applicabat. Statuit insup̄ vt siq;
aulicorū ducis sui desp̄abile duxisset obsequiū/variōsq; discurrentis incessus ple
nis venerationis obsequiis insequi sup̄sedisset, membroꝝ clade supplicia lueret. Sed
et geminū genti vectigal imposuit/vnū autumnalibus copiis/alterū vernali tpe per
soluendū. Ita Noruagiensium tumore exploso obtentū est: vt liquidius fastus sui de
trimēta cognoscerēt, quē caninis adactū obsequiis viderēt. Audiēs autē regis filiam
longinquis oculis latibulis, om̄ibus ingeniū neruis ad eā inuestigandā cōrendit.
Quo euenit vt dū ip̄e quoq; lustrandū inter alios officio fungere subterraneę mur
muris sonū dubia p̄cul aure colligeret, tunc sensim p̄gressus certiorē humanę vo
cis habitum depræhendit. Cūq; subiectā pedibus humū ad solidum fodi iussisset,
subito patente cauea cuniculatos animaduertit anfractus. Trucidatis itaq; famu
lis dū detectos antri aditus tueri cupiūt, puella cū repositis inibi spoliis cauo extra
hitur: quæ rerū admodū puida patrios duntaxat enses secretioris custodia tuta
mento tradiderat. Hęc a Gunnaro stuprū pati coacta, filium p̄creat Hildigerum.
Cui tanta paternę crudelitatis æmulatio fuit: vt cædiū semp̄ appetēs, et humanis
solum intentus excidiis immensa fundēdi cruoris cupidine suspiraret. Igitur ob in
tolerabiles sæuitię mores a patre p̄scriptus, moxq; ab Aluero tyrannide donatus
finitimos bellis ac cædibus implicando omne ætatis tps armis exegit: nihilq; exili
cōditione ex cōsuetō crudelitatis habitu remittēs/animū cum loco mutare passus
non est. Interea Borcarus Regnaldi filię Drota matrimoniu p̄ vim a Gunnaro oc
cupatū exptus, cōiuge eū/vitęq; priuat/ac sibi Drota connubio sociat. Quæ etiā
ægre nuptiis assensā nō est, q; parētis vltorē iure cōplexura videretur. Neq; em̄ lu
gentis patrē filię eius interfectori voluptuosus poterat obtēperare consensu. Hu
ius Bocariq; filius Haldanus fuit: cuius iuuētę initia stoliditatis opinione referta
fuere: sequens vero atas fulgentissimis operū insignibus illustris euasit/ maximisq;
vitę ornamentis inclaruit. Adolescens pugilem ingenuę famę, q; ab eo pueri liter
obludens colapho p̄cussus esset, gestamine qd in manu habebat petitum oppressit.
Quo factō futuros operū titulos ausp̄icatu præteritę vitę contemptū in amplissi
mum sequētis fulgorē cōuertit. Ea quippe res bellicorū eius insigniū magnitudinē

Historiæ Danicæ Li. VII. Fo. LXXII.

augurata est. Ea tempestate Røtho Rutenorum pirata patriam nostram rapinæ et crudelitatis iniuriis profligabat. Cuius tam insignis atrocitas erat: vt cæteris extrema captorum nuditati parcentibus, hic etiam secretiores corporum partes tegminibus spoliare deforme non duceret. Vnde graues adhuc/immanesq; rapinas Røthoran cognominare solemus. Sed et torquedi interdum hunc supplicii modum adhibere solebat: vt dextris eorum pedibus terræ tenacius affixis, lauos curuatis de industria ramis annecteret: quorum salacitas medii corporis distractione recurreret. Quem Fionia rex Hano dum speciosos sibi titulos conciscere cupit/ maritimis viribus oppugnare conatus, fugam vno comitatus ingreditur. In cuius exprobrationem puerbium manauit/ In proprio plus lare Hanonē valere. Tūc Borcarus vltior em ciuium iacturam inspectare non passus, Røthoni se obicit: quorum vt mutuum bellum/ ita etiam exitium fuit. Eadē pugna Haldanum grauius affectum fama est aliquādiu susceptis oblanguisse vulneribus: e quibus vnum euidentius ori inflictum habebat. Quod adeo cicatrice conspicuum erat: vt cæteris medela recreatis, patentiori quadā lentigine teneretur. Oblisam quippe labelli partem ita verrucæ vitium vlcerebat: vt eius rimosa tabes carnis extremēto sarciri nequiret. Quæ res ei plenum contumeliæ cognomen impressit: quū potius vulnera aduerso corpe excepta laudem q̄ dedecus afferre soleant. Adeo maligna virtutum interpretis vulgaris interdum existit opinio. Interea Alsi filia Guritha quū regiam stirpem ad se solam redactam animaduertet/ neminemq; cui nuberet nobilitate parem haberet nuncupatis votis voluntariā sibi castimoniam indixit: concubituq; carere q̄ ex plæbe maritum addiscere satius duxit. Quinetiam cauendæ iniuriæ gratia conclauē suam electo pugilum agmine tutabat. Ad quā quū Haldanus semel forte venisset/ abessentq; pugiles: quorū ipse fratrem impubis extinxerat: oportere eā, inq̄, soluto virginis cingulo, castimoniam rigore rebus pmutare veneris: ne ita pudicitia votis indulgeat: vt lapsa regni gubernacula copulæ suæ beneficio reparare contemnat. Se ergo nobilitatis splendore conspicuū nuptialibus ab ea votis respici iubet: q̄ ob dictam cām voluptari aditū datura videatur. Ad hæc Guritha adduci se nō posse retulit: vt regis nobilitatis reliquias inferioris ordinis viro copulare sustineat. Nec generis obscuritatem exprobrasse contenta, etiam oris deformitatem improperat. Haldanus geminum ab ea sibi vitium obiectari subiunxit/ vñ q̄ sanguine parum niteret/ alterum q̄ rimosi oris iacturam inexplata cicatrice præferret. Ideoq; non prius se postulandæ eius gratia rediturum, q̄ vtrinq; notam paratam claritate terisset. Obsecrat quoq; ne cui thori commuentiam præberet, anteq̄ reditus/ interitusve sui certitudinem nuntio cognouisset. Quem athletæ fratre iam pridem ab eo spoliati Gurithæ locutum indigne ferentes, discedentem equis insectari conatur. Quo viso, commilitibus latebram petere iussis, se solum pugiles excepturum dicebat. Morantes assecclas imperioq; obsequi deforme ducentes minis abigit/ præfatus non cōperturā Gurithā pugnā a se formidine detrectari. Mox queru successa/ atq; in clauæ habitū redacta, solus cū. xii. manū cōseruit/ eosq; spiritū spoliavit. Quibus pemptis tā præclari opis titulis nō cōtentus, maioris edendi gratia auitos a matre gladios recepit: quorū alter Lyusingus/ alter Hwyringus obcollimati acuminis nitorem vocabulum habuit. At vbi inter Aluerum Suetiæ regem/ Rutenosq; bellum flagrare cognouit, e vestigio Rusciam petit: oblatq; incolis auxilio, summa cum omnium dignatione suscipitur. Sed nec procul Aluerus

Røtho pirata.

Hano Fionius.

Haldani vulnus.

Gurithæ propositū.

Haldanus xii. pugiles cædit queru.

De duobus gladiis Haldani.

Saxonis Grammatici

agebat: breui locorum traicctu paruulam internectente distantia. Cuius miles Hildigerus Gūnari filius Rutenorum pugilibus ad secum dimicandum puocatis cū Haldanum offerri animaduerteter/eiusq; se fratrem esse nō ignoraret, pietatē fortitudini prætulit: seq; septuaginta pugilum oppressione conspicuum cum homine parū spectato manū cōferturū negauit. Iubet itaq; eū minorū se rerū experimentis metiri/ac deinde aequa viribus studia consecrari. Hac autē nō virtutis diffidentia: sed integritatis seruandæ gratia astruebat: quū nō solum acerrimus/verū etiā hebetandi carminibus ferri peritus existeret. Quippe quū ab eius patre suum oppressum meminisset: affectusq; geminos/vnum paternæ vltionis/alterū fraternæ charitatis haberet, prouocatione cedere q̄ maximo implicari scelere satius duxit. Cuius loco alium Haldanus athletam deposcens/exhibitum iugulat: moxq; ei etiā hostiū suffragio virtutis palma decernitur/omniūq; fortissimus publica pclamatione censetur. Postera die duobus in pugnam petitis, ambos obtineat. Tertia luce ternos expugnat. Quarta quatuor secum congressos exuperat. Quinta vero quinos expululat. Quibus oppressis quū ad octauam similibus pugna: et victoriæ incrementis peruentum esset: vndecim simul admissos prosternit. Cui Hildigerus q; opm suorū titulos virtutum eius magnitudine æquatos videret, congressum vltorius negare non passus: quum ab eo obducto panniculis ferro mortificum sibi vulnus inflictum animaduerteter, abiectis armis humi decumbens tali fratrem voce compellat.

Collibet alternis deuolui fatibus horam:
 Et ferro paufante solo subsidere paulum:
 Alternare moram dictis animosq; fouere:
 Restat proposito tēpus: nam fata duorum
 Fors diuersa tenet: alium discrimine certo
 Sors feralis agit/ alium potioribus annis
 Pompa decusq; manēt/ et agendū tps vsus.
 Sic sibi diuiduum partes discriminat omen.
 Danica te tellus: me Sueticus edidit orbis.
 Drot tibi maternum quondam distenderat vber:
 Hac genitrice tibi pariter collacteus exto.
 En pia progenies trucibus concurrere telis
 Ausa perit: sudo pro nati sanguine, fratres
 Illata sibi cæde ruunt dum culmen auentes
 Tempore deficiunt/ sceptriq; cupidine nacti
 Exitiale malum socio styga funere visent.
 Ad caput affixus clypeus mihi Sueticus astat,
 Quem specular vernans variū celaminis ornat
 Et miris laqueata modis tabulata coronant.
 Illuc confectos proceres/pugilesq; subactos,
 Bella quoq; et nostræ facinus spectabile dextræ
 Multicolor pictura notat: medioxima nati
 Illita conspicuo species celamine constat;
 Cui manus hæc cursum metæ vitalis ademit.
 Vnicus hic nobis hæres erat: vna paterni
 Cura animi/ superoq; datus solamine marri.

Historiæ Danicæ Li. VII. Fo. LXXIII.

Sors mala quæ latissimos aggerit annos:
Et risum moerore premit sortemq; molstat.
Lugubre enim ac miserum est deicctam ducere vitam/
Et tristes spirare dies/omnemq; dolere.
Sed quæcumq; ligat Parcarum præsciis ordo:
Quæcumq; arcanum superæ rationis adumbrat.
Seu quæ fatorum serie præuisa tenentur,
Nulla caducarum rerum conuersio tollet.

His dictis quum ab Haldano ob tam seram fraterni vinculi confessione inertiam danda naretur, iecirco se silentio usum esse dicebat: ne aut pugnam detrectando ignauus/ aut committendo scelestus existimari posset. Talibus excusationis verbis intentus extinguitur. Sed apud Danos Haldanum ab Hildigero præstratum rumor ediderat Post hæc Gyuritha (quæ regii sanguinis sola apud Danos supererat) quæ a Siuaro Saxonica gentis nobilissimo postulari cœpisset/ latentemq; ei Haldanum præferret conditione pro eo intulit ne suum prius conubium peteret, quæ Danorum regnum mebratim diuisum in unum corpus redigeret: idq; sibi pro iniuriam ereptum armis restituisset. Quod frustra tentante Siuaro, omnibus arbitris pecunia ab ipso corruptis, tandem ei despœdenda cœceditur. Quod Haldanus apud Rusciam per negotiatores expertus, tanto studio nauigationi incubuit: ut nuptiarum tempus aduentu præcurreret. Quarum prima die regiam petiturus præcepit: ne comites prius a constitutis sibi mouerentur excubiis, quæ ferri stridorem eminus aure perciperent. Cumq; conuiuis parum cognitus coram virgine constitisset/ ne vulgaris eloqui nuditate pluribus intellecta depromeret, in hunc modum abstrusa carmen ambage compegit,

Patris sceptrum relinquens Nil figmenta verebar
Commenti muliebri Astus femineive:
Vnum quando duosq; Tres ac quatuor et mox
Quinos indeq; senos Post septem simul octo
Vndenos quoq; solus Victor Marte subegi:
Sed nec tunc fore rebar Probris labe notandus
Promissi leuitate/ Pacis illicibusq;

Ad hæc Gyuritha,

Fragili moderamine rerum
Animus mihi pendulus hæsit
Trepida leuitate pererrans:
Tua fama/volatilis/anceps/
Variisq; relatibus acta/
Dubium mihi pectus inussit:
Teneri tibi temporis annos
Gladio periisse verebar:
Poteram ne resistere sola
Senioribus atq; magistris
Prohibentibus ista negari
Thalamoq; monentibus vti!
Manet/et Venus/et calor idem
Socius tibi/parq; futurus.

Saxonis Grammatici

Nec ab ordine sponsio cessit

Aditus habitura fideles.

Necq; em vlla adhuc te fecellit pmissio q̄q; sola multiplicis suadelæ consilia detrecta re non possent/et in iugalis copulæ receptione monitis obuiare censoriis. Necdū re sponsum virgo cōplebat/et iā spōsū Haldanus ferro transfuerberat. Nec vnū oppressisse contentus, maximā cōiuarū partem obruncat. In quem quū Saxones cessim ebrietate labantes irruerent, a superuenientibus eius vernaculis trucidantur. His gestis Gyuritha potitur. Quā quū sterilitatis vitio obnoxiam animaduerteter/maximum prolis creandæ cupidinem haberet, cōciliandæ ei fecunditatis gratia Vpsalam petit: resposq; monitus suscitandæ sobolis causa fraternis primū manibus parentare: postq; oraculo paruit, optatæ rei solatium impetrauit: siquidē filium ex Gyuritha suscepit: cui Haraldo vocabulum aptauit. Cuius titulo Danorū regnum principum iniuriis laceratum ad pristinum dominationis habitū reuocare conatū dum bello apud Syalandiā gesto Wesetum præcipuæ opinionis athletam in acie oppugnat, occiditur. Quo viso Gyuritha quū prælio ob filii charitatem sub virili habitu interesset, eundem fugientibus sociis cupidius dimicantem ad p̄pinquū nemus humeris deportandū curauit. A cuius insectatu plurimū hostes lassitudo prohibuit: quorū aliquis dependentis pigam sagitta confixit. Igitur Haraldus plus ruboris sibi q̄ opis materna cura allatum existimauit. Qui quū eximia forma/præcipuæq; magnitudinis esset/coarctatq; robore et statura præstaret, tātā Othini (cui? oraculo, editus videbatur) indulgentiam exptus fuerat: vt integritatis eius habitū ferro quassari nō posset. Quo euenit vt vulnifica aliis tela /ad læsionem ei insignendam inhabilia redderent. Nec præmii inops beneficiū fuit. Animas quippe ei quas ferro corporibus eiecisset, pollicitus p̄ditur. Idem in monumentū patris eius res gestas apud Blekygiam rupi/cuius memini/p̄ artifices mandare curę habuit. Post hæc quū Wesetum apud Scaniā nuptias acturum audiret/easq; sub egentis specie peti uisset, finito noctiū cōiuiū, omnibusq; mero ac somno sopitis, nuptialem thalamū trabe pertudit. Cuius buccam Wesetus ita absq; vulneris infictione fuste quassauit: vt binis eam dentibus vacuefaceret. Quorū iacturā postmodū inspata molarū eruptio sarciebat. Hic euentus Hyldeatē ei cognomē imposuit: quod eū quidam ob eminentem dentium ordinē assecutū affirmant. Illic occiso Weseto Scaniæ dōminium adipiscitur. Inde Hatherū apud Iutiā oppugnatū extrinxit. Cui? occasum perpes oppidi vocabulum indicat. Post hæc Hundingo/Roricorū p̄stratis Lethram occupat, distractumq; Daniæ regnū in pristinū corpus reformat. Deinde wicarorū regē Asmundū a sorore natu maiorē regno spoliatū comperiens pendēte bello tanta foeminae petulantia cōcitat, sola naue Noruagiā Asmūdo opē laturus accedit. Cōmissio prælio purpurea anctus lacerna/mitraq; auro variata/capillitiū redimitus, in hostē p̄greditur: ita armorū loco tacita fortunæ cōscientia fretus: vt cōiuiuali potius, q̄ bellico cultu instructus videret. Sed nec apparatus ingenium respondit. Inermis siqdem ac regiis duntaxat insignibus ornatus/coetus anteibat armigeros/expeditaq; pugnādī copīā feruētioribus belli piculis obiectabat. Directa nāq; in eū spicula acsi retusi acuminis essent nocuo cassabant effectu. Cumq; ceteri præstantis inermiratē aduerteret, impressione facta, ad eū acrius impetendū pudore cogitur. Quos Haraldus corpe integer/aut ferro cōsumpsit/aut fugā arripere coegit: sicq; regnū Asmundo p̄strata eius sorore restituit. A quo oblati sibi victoriæ præmiis

Sterilitas
Gyurithæ.

Haraldi ortus.

Mors Haraldani.

Haraldi genius.

Haraldus, Hyldeatan rex. xliiii.

hadaristoff

Historiæ Danicæ. Li. VII. Fo. LXXIII.

solâ gloriæ mercedē sufficere dixit: tantq; se in repudiâ dîs muneribus gessit / quâ-
tū egerat in pmerendis. Quo factō nō minorē omnibus cōtinētia suâ, q̄ fortitudi-
nis ammirationē incussit / claritatē se, nō pecuniâ ex victoriâ pcepturū testatus. In-
terea rex Sueonū Aluerus decedit, Olauo / Ingone / et Ingeldo filiis relictis, Quorū
Ingo paternæ hereditatis titulis nō cōtentus, pferendi imperiū gratia Danis bellū
denuntiat. Cuius euentū Haraldo oraculis explorare cupienti, senex præcipuâ ma-
gnitudinis / sed orbis oculo obuius extitit: q̄ hispido etiâ amiculo circūactus Othy-
nū se dici, bellorūq; vsu callere testatus / vtilissimum ei centuriandū in acie exercit-
documentū porrexit. Iussit igit vt terrestribus bellum copiis editurus, vniuersam
acie in tres turmas diuideret: quarū vnâquâq; vicenariū rōne densaret: mediâ vero
xx. virorū numero reliqs porrectiorē extēderet: quâ etiâ in conū siue pyramidis acu-
mē digerēs alarū recessus vtrinq; secus discretis ābagibus obliquaret. Cuiuslibet ve-
ro turmæ seriē hac ratione cōtineret: vt a duobus frons inchoâs cōsequētib; locis
vnitatis duntaxat incremēta recipet. Et quidē in secunda linea tres / in tertiâ quat-
tuor: eodēq; modo posterius ordinâdos, habita cōgressione statueret: sicq; cōsequē-
tes gradus idem pportionis tenor instrueret: donec coniūctōnis extremitas alas
equaret: cornu vero quodlibet dens ab eo ordinibus formarēt. Post has itē turmas
instructâ iaculis iuuentutē admittat. A cuius tergo grandæuorū cohortē adhibeat
quæ labâtes sociorū vires veterana quadâ virtute firmaret. Deinde funditorū alas
gnarus locorū supputator annexeret: q̄ post sodalium agmina consistentes, emin-
hostem tormētis incefferent. Post quos cuiuslibet ætatis aut ordinis hoies absq; cō-
ditionis estimatiōe passim adsciceret. Ceterū postremâ acie ternis adinstar primæ
cornibus interstinctâ / similiq; graduū pportione digestâ explicet. Cuius tergū su-
periori cōiunctū agmini ipm auersâ frontis obstaculo tuerēt. At si nauale forte
præliū incidisset, ptem classis secerneret: quæ eo ppositos inchoante cōflictus mul-
tiuolâ rates hosticas reflexione circūdaret. His disciplinæ militaris rōnibus instru-
ctus / Ingonē / Olauūq; bellū parâtes, anticipatis apud Suetiam reb; oppressit. Quo-
rū fratri Ingeldo sub aduersæ valitudinis simulatione bellū inducias p legatos postcē-
ti postulata concessit: ne virtus quæ mœstis rebus pcece didicisset, humilis ac iacē-
tis fortunæ temporibus insultaret: a quo postmodū raptâ sororis iniuria laceffit-
quū diu bellis eū ancipiti victoriâ fatigasset, in amicitia adciuit / sociūq; q̄ hostē ha-
bere fatius duxit. Post hæc quū inter Olauū Throndorū regem virginēsq; Striclam
et Rusilam regnū bello decertandum audiret, fœminea admodū præsumptione p-
motus clam arbitrâs eū accessit / cultuq; quo dentiū plixitatem obnuberet sumpto,
pugnâ virginibus intulit. Quarū vtrâq; pstrata binis portubus affine earū voca-
bulis nomē reliquit. Tum vero cōspectissimū virtutis argumentū exhibuit. Quip-
pe subarmali tm̄ subucula frētus, inermem telis thoracem opposuit. Igitur Olauo
victoriæ sibi præmiū offerente beneficium repudiavit: sicq; fortitudinis an conti-
nentia maius specimē dederit, incertū reliquit. Deinde Fresicæ gentis athletam
Vbbonē nomine Iutriæ fines crebra populariū strage vastantem adortus / quum ar-
mis subdere non posset, milites ad eum manibus capiendū hortatus / humi prostra-
uit, vinētūq; compedibus tradidit. Ita quē paulo ante grauissimam sibi cladem alla-
turū putauit / deformi expugnationis genere supatum obtinuit. Quē sorore ei in
matrimonium data militem nactus finitimos Rheno populos tributo submisit: mi-
litemq; ex eius gentis fortissimis legit. Quo frētus bello Sclauiam pressit / eiusq;

Alueri Sue-
onū regis
mors.
Senex fati-
dicus.
Acierū in-
structio.

Olauus
Throndorū
rex.

De Vbbonē
ne Fresico.

Sclauorum
subactio, vii

k ii

Saxonis Grammatici

Britannia
subactio
quarta.

Ingeldi
mors.

Haraldi
sub.anno
rū pace ex-
ercitium.

Origo Olo-
nis Vegetii

dūces Duc/et Dal ob virtutem capi potius, q̄ occidi curauit. Quibus in commilitiū receptis, Aquitanniā armis perdomuit: moxq; Britannia petens, Humborum rege p̄trato, promptissimos quosq; deuicta iuuentutis adiuuit. Quorum praecipuus Orm cognomento Britannicus habebatur. Hac rerum fama athletas et variis orbis partibus accersitos in mercenariam manū redegit. Quorum frequentia actus adeo regnorum oīm motus nominis sui terrore cohibuit: vt eorū rectoribus mutuū conferendae manus ausum excuteret. Sed nec quisq; maris dominationē absq; eius nutu vsurpare praesumpsit. Quippe quondā in Danorū republica diuiduum terrae et pelagi imperiū fuit. Interea apud Suetiā moritur Ingeldus Ringone/ quem ex Haraldi sorore sustulerat/ paruulo admodū filio relicto: quē Haraldus paterno regno datis ei tutoribus praefecit. Ita puinciis/principibusq; p̄domitis quin quaginta annos in otio habuit. Quorū quiere ne militum animos in desidia resoluī pateret, assidue eis cauedi/inferēdiq; ictus rationem a gladiatoribus perdiscendā constituit. Quorum qdam insigni dimicationis arte callentes aduersae frontis suppilium infallibili ictu ferire solebant. Quo si quis recepto versilitate palpebrae timidus cōnueret, mox aula eiectus stipendiis defungebatur. Hisdē temporibus Olo-nem Syuardi filium Haraldi sorore editum in Daniā e Noruagiae sinibus conspiciendi ausculi cupido perduxit. Quē quia primū in Haraldi clientela habitū, post bellum vero Suetici Danicarū rerū imperio potitū cōstat, p̄posito paulisp̄ attinet quae de eius opibus memoriae sunt p̄dita/ recēdere. Igit̄ Olo tertiu atatis lustrū ap̄d patrem emensus, quantū animi corpisq; dotibus inclaruerit incredibile reddidit. Praeterea adeo visu efferus erat: vt qd̄ alii armis ip̄e oculis in hoste ageret: ac fortis simū quemq; vibrāte luminū acritate terreret. Cui quū nūtio delatū esset Gūnonē Thelemachiae ducem cū filio Grimone nemus Ethascog, qd̄ et fruticibus praedensum et vallibus q̄maxime opacū erat, p̄ latrociniū obsidere: facinoris indignatione cōmotus, cū cane et equo parabilem a patre armaturā deposcit/iuuentā damnans, quae debitū virtuti tps̄ inertia dilabi pateretur. Quibus impetratis praedictā syluam arētissime specularus, hominis vestigia niui altius impressa cognoscit. Quippe latronis incessū pruina gressu violata p̄diderat. Qua duce vs̄ sup̄ato mōtis cliuo praecipua granditatis amnem offendit. Quo pristinae humani vestigiū speciem auferente, traiectu vtendū cōstituit. Verū ip̄a aquae moles rapidiore lapsū praecipites agens vndas/difficultate transitū negare videbat. Sigdem oculis cauribus freuens oēm aluei tractū spumeo quodā volumine turbidabat. Sed ex animo Olonis piculi metū festinationis cupido detraxerat. Igit̄ vbi domitus virtute timor/contēptiq; temeritate piculū: nihil qd̄ animo libitum foret actu difficile ratus, stridulos equo vortices sup̄auit. Quos emensus in angustias paludibus vndiq; secus ambitas incidit. Quartū interna facile peti praiecti aggeris obstaculum non sinebat. Trans quē leuato equo frequēs stabulis repagulum animaduertit. Vnde egesto equorum grege/sūm inducere cupiēs a Tokone quodā(seruus hic Gūnonis erat) adeo aduenam insoleuisse dolente acrius impetitus, oppugnantem solo clypei frustrabatur obiectu. Quem ferro opprimere deforme existimans, apprehensum/artuatimq; cōfractum/tecto quo praiceps exceperat/transuersum iniecit. Qua ignominia Gunno ac Grimocoyus incitati, diuersis elapsi posticis pariter in Olonem cum contemptu atatis eius ac virum ruunt. A quo letaliter vulnerati quum corporis admodum viribus deficerentur, Grimocoyus supremū vix spiritus potens / ac toto pene vigo-

Historiæ Danicæ Li. VII. Fo. LXXV.

re defunctus carmen hoc extremo vocis singultu contextuit.

Simus nempe licet corpore debiles/
Elapsusq; cruor robur obhauserit:
Quum nunc elicitus vulnere spiritus
Vix sensim lacero pectore palpitet,
Discrimen moueo temporis vltimi:
Per nos intrepidus clareat ausibus:
Ne conflictum aliquis fortius editum/
Pugnatumve magis dixerit vsquam.
Et cerramen atrox arma gerentibus
Quum per busta caro fessa quieuerit,
Famæ conciliet præmia perpetis.
Prima hostis scapulas sectio comprimat/
Et ferrum geminas abripiat manus:
Vt quum nos stygius Pluto receperit,
Olonem quoq; par exitus occupet:
Et commune tribus funus inhorreat:
Vna trium cineres vtrinq; contegat.

Hactenus Grimo. Cuius inuictum pater spiritum amulatus: vt fortissimam filii
vocem mutua adhortatione prosequeretur/sic coepit.

Quæ defectis ad summum sanguine venis/
Extet in occiduo corpore vita breuis,
Taliter extremæ vigeat contentio pugna:
Vt laudem nostri non sinat esse breuem.
Ergo humeros hostis et brachia framea primum
Impetat: vt manuum debilitetur opus.
Sic commune tribus dabitur post fata sepulcrum:
Et socios cineres par tribus vrna teget.

His dictis ambo genibus nixi (nam fati ppinquitas vires hauserat) cominus cum
Olone confingere summopere niti: vt periturum morte hostem æquare possent/flocci
pendere fatum dummodo eum a quo occidebatur socio amplecterentur occasu. E
qbus Olo/alterum ferro/alterum cane consumpsit. Sed ne ipse quidem incruentam gessit vi
ctoriam: quum hactenus integer tum demum aduerso vulnus corpore suscepisset. Quod
sedulo cane perlinctus recuperata corporis firmitate, mox ad vulgandam victoriam suam
fidem ipsa latronum cadavera patibulis ingesta latius inspectanda constituit. Caterum
castro potitus quicquid inibi prædæ repperit clandestinae custodiæ traditum futuris
vrbibus asseruauit. Ea tempestate Scati et Hiali fratrum insolens luxus eo petulantia
prepsit: vt excellentis formæ virgines parentibus ereptas concubitu violaret. Quo
euenit vt Esam quoque Olauum Wermorum reguli filiam raptui destinantes patri mada
rent: si illam externæ libidini famulari nollet, per se / aliumve quempiam pro tuenda
prole decerneret. Quod quum Olo nuntio comperisset, oblata pugna facultate gau
lus Olauum penates agrestium cultum mutuatus accedit. Vbi quum inter extremos
discubitu frueretur moerentem regis familiam conspicatus, eius filio de industria

Scati et Hi
alli violètia
Olau⁹ wer
moru rex.

k iiii

VIII Saxonis Grammatici

pprius accersito quidita ceteri luctuosa facie essent/ingrit. Quo fororis suae pudici-
 citiam ni cuiuspiam defensio ocyus intercederet pxime per acerrimos pugiles pro
 fanandam dicente, pcontatur rursus qd pramiu recepturus foret q salutem suam
 pro virgine deuoueret. Super quo Olauus per filium interrogatus, filiam ppugna-
 tori cesuram respondit. Quae vox praecipua Oloni subeundi discriminis cupidine
 attulit. Consuerat autem virgo hospitem vultus propius accededo qcuriosissime
 praelato lumine cōtemplari: quo certius susceptorum mores cultumq; perspiceret.
 Eandem quoq; creditum ex noris atq; lineamentis oris conspctorū ppendisse pro-
 sapiam/solaq; visus sagacitate cuiuslibet sanguinis habitum discruisse. Quae quū
 Olonem scrutabundis aggressa luminibus cōstitisset inusitato oculorum eius hor-
 rore perstricta, pene exanimis concidit. At vbi sensim redditus vigor/ spiritusq; li-
 berius in ea re cœperat rursus iuuenē cōspicari conata, lapsa repente corpore ceu
 mente capta pcubuit. Tertio quoq; dum clausam deiectamq; aciem attollere nitit,
 non modo oculorū motu/certe etiā pedum regimine defecta, subito lapsu decidit.
 Adeo vigorē stupor hebetat. Quo viso Olauus cur toties casum corpe prauisset
 interrogat. Qua se truculento hospitis vsu pculsam testante / eundemq; et regibus
 ortum/ et si raptorem vota refelleret suis p̄ dignum amplexibus asserente, rogat
 a cunctis Olo: nam os pilleo obnuptū habebat; discusso velamine cognoscendi capi-
 tis notas praebere. Tum ille cunctis mœrorem deponere/ animūq; procul a dolore
 habere iussis, detecta fronte auidius omnium in se oculos eximia pulchritudinis ama-
 miratione deflexit. Flaua quippe cesaries/nitentiq; capillitio erat. Ceterum pupilla
 las ne visentibus formidini forent, palpebris arctius obstringendas curabat. Crede
 res repente animis spe meliorum erectis tripudiare cōiuas/disultare aulicos/sum-
 mamq; agritudinem effusa mentium hilaritate conuelli. Igitur spe metum leuan-
 re altera cōiuuii facies: nec quicq; initio par aut persimile fuit. Ita benignum vnus
 hospitis promissum cōmunem omnium formidinem propulabat. Inter hac Hial-
 lus et Scatus cum decem vernaculis supuenientes tanq; puellam illico sublaturi tu-
 multuoso cuncta clamore miscebant/regem ni filiam in expedito sisteret, euocantes
 in pugnam. Quorum debacchationem prinus Olo spōsione certaminis excipit, cō-
 ditione adiecta, neq; furtim tergum dimicantis incesseret: sed aduersis tm pugna
 cōgressibus staret. Deinde gladio Lōgthi dicto solus duodecim pstratis maius ado-
 lescente opus edidit. Ceterum pugnae locum insula dabat stagni mediū tenens: vna
 de non longe vicus abest, qui cladis huiuscemodi monumentum Hialli et Scati fra-
 trum vocabula coniuictim referens/præbet. Igitur puella sibi in pramiū victorię
 data quum filium ex ea sustulisset, Omundum reperendi patris licentiam a focero
 nactus postq; patriam a Thorone regulo per Tostonem Victimarium et Leotarum
 cognomine præditum oppugnari cognouit, ad conferendam cum eis manum solo
 satellite muliebriter culto contentus/perrexit. Cumq; non longe Thoronis adibus
 abesset, suum/comitisq; ferrum cauatis baculis cōdendum curauit. At vbi regiam
 subijt verum oris habitum adulterina specie supprimens, obtritum annis hominē
 simulabat. Apud Syuardū vero se Egentium regem fuisse/ filiiq; eius Olonis odio
 pertinacius actum exulare dicebat. Quem mox aulicorū plariq; regis nomine con-
 salutantes genibus nixi manus ei per ludibrium offerre cœperunt. Quibus ille qd
 ioco gesserant ratum habere iussis/ferro quod baculis inclusum gestabat erepro, re-
 gem inuadit. Itaq; pars Olonem iuuare/ iocum pro serio ducere; nec fidem per ludi

De gladio
Olonis.

Hiallus
 Scatus
 Tostonem
 Victimarium
 Leotarum

Historiæ Danicæ. Li. VII. F. LXXVI.

brium præstita violare. Complures voti vanitate rescissa a Thoronis partibus stare. Igitur anceps intestinumq; prælium oritur. Deniq; Thorone non minus suorum q; hospitis armis oppresso, Liorus letaliter sauius victorem Olonem tam ingenio viuudum q; acrem operibus iudicans, Vegeti cognomento donauit: eundem fraudis exemplo qua circa Thoronem usus fuerat periturum vaticinans; Indubitanter quippe domesticis occasurum insidiis. Et cum dicto repete exanimatus est. Itaq; suprema morientis vox futurum victoris exitum augurii sagacitate complexa dinoscitur. His gestis Olo non prius se patri restituit, q; pacem eius penatibus reportauit. A quo recepta pelagi dominatione. lxx. maritimos reges nauticarum virium certamine consumpsit. Inter quos Biruillus et Huiruillus: Thoruillus quoq; Nefi et Onesi Reduarthus/Randus atq; Erandus præcipui noscebantur. Cuius rei fama ac titulo pugiles, quorum omne fortitudini studium inhabat accensos ad firmendam secum societatem frequentes adduxit. Quinetiam effrenati ingenii iuuenes claritatis cupidine concitatos stipatores adciuit. Inter quos Starchaterum summa dignatione susceptum familiarius q; vtilius colebat. His viribus instructus ita finitimorum regum petulantiam opinionis suæ magnitudine castigauit: vt iisdem gerendorum inuicem bellorum manus curam audaciamq; detraheret. Post hæc ad Haraldum profectus ab ipsoq; maritima prælatione donatus, tandem Ringoni in commilitium delegatur. Eodem tempore Bruno quidam oranium Haraldi consiliorum vnice particeps ac conscius habebatur. Huic ipse et Ringo quories secretiore nuntio opus habebant/mandata credere consueuerat. Quem familiaritatis gradum educationis et crepundiorum cõsortione adeptus fuerat. Quo fluminis cuiusdam aquis inter assiduos profectionum labores assumpto: Othinus eius nomine et habitu subornatus insidiosa legationis cura arctissimam regum concordiam labefactauit: tantaq; inimicitias ferentis fallacia fuit, vt amicitia ac necessitudine vinctis mutuum odii rigorem ingeneraret: quod absq; bello satiari non posse videtur. Primum apud eos tacita adoleuere dissidia: donec vulgaris vtrinq; studiis/arcanus in publicum liuor erumperet. Denuntiatis itaq; inimicitias colligendis belli instrumentis septem anni cessere. Sunt qui Haraldum non liuoris impulsu/aut regni æmulatione: sed industria quodam/spontaneoq; conatu clandestinas exitii causas quæsiuisse testantur. Quum enim ob senectam/seueritatemq; ciuibus etiam onustus existeret, ferrum morbi cruciatibus anteponens, spiritum in acie q; lectulo deponere præoptauit/consentaneum præteritæ vitæ operibus exitum habiturus. Itaq; quo mortem adiscere gestiebat/futuræ cladis materiam vlronea belli instructione molitus. His ergo de causis tam propriæ, q; alienæ necis auiditate correptus vt par vtrobiq; strages incideret, pares vtrinq; copias instaurauit/aliquanto fortius Ringoni robur applicans, quem victorem superesse maluerat.

Olo. lxx. maritimos reges extirxit.

Explicitus est Liber Septimus.

k iiii

IVXX Saxonis Grammatici

Incipit Liber Octauus.

Sueticum
bellum.

Bellatores
Haraldi.

Hedeby.
Hetha dux

wifna.



Istoria belli Suetici Starcatherus; q et eiusde
praelii praeipuum columnen erat/primus Da-
nico digessit eloquio/memoriam magis q̄ lire-
ris traditū. Cuius seriem ab ipso p̄ more pa-
trio vulgariter editā/digestāq; latialiter cō-
plecti statuens, in primis p̄stātissimos vtriusq;
q; ptis p̄ceres recensebo. Neq; em̄ mihi mul-
titudinē cōplectendi cupido incessit: quā ne
praeise q̄dem numerus capit. Et prius eos q;
ab Haraldi p̄ribus steterāt: mox q; sub Rīngo-
nis stipendiis egerant/stilo retexam. Igit̄ ex-
ducibus q; ad Haraldū coierāt clarissimi nos-
citant̄ Suen/ac Sambar/ Ambar/ et Elli/Ra-
ti/Fionicus/Salgarthus/et Roe: quem barbæ prolixitas cognomento insignem effe-
cit. His accedunt Skale Scanicus/et Alf Aggi filius. Quibus iunguntur Oluir lat⁹
et Gnepia vetulus. His annumeratur Gardhstāg oppidi cultor. Cui adiciuntur
necessarii Haraldi Blend vltimæ Tyles incola/ac Brandmica cognomen habens.
Hisdem sociantur Thorny cum Thorvingo/Tatar atq; Hialto. Qui quidem nauig-
gio Lethram aduecti instructis ad bella corporibus/ingeniū quoq; virtute pollebāt.
proceritatis habitum animorum exercitiis emulantes. Quippe spicula arcuum bal-
listarūq; tormentis excutere ac plarung; viritū cum hoste decernere. Poeses quoq;
q; patrio sermone contexere promptissime calluerunt. Adeo animum cum corpo-
re impensa exercitatione coluerant. E Lethris autem prodire Hortar/ Borrhyq;
Praterea Belgi cum Begatho. Quibus adiecti sunt Bari ac Toli: Atsle oppido cū
Hacone genā scisso sub Hetha/wifnaq; ducibus tummi velificator excesserat. Qua-
rum muliebri corpori natura virilem animum erogauit. Webiorgam quoq; eodem
spiritu p̄ditam/Bo Brami filius/et Brat iutus belligerandi cupidine prosequun-
tur. His agglomerantur Orm Anglicus/Vbbo Fresicus/Ary altero cassus lumine
Alf et Goter. Post quos Dal corpulētus/et Duc Sclauicus recensentur. wifnam ve-
ro imbutam rigore foeminā/reiq; militaris apprime peritam Sclaua stipauerat ma-
nus. Cuius praeipui Barri ac Gnizli satellites agnoscuntur. Ceteri vero ex eadem
cohorte corpus clypeolis tecti p̄longis ensibus/aerūq; coloris parmulis vtebant̄.
Quas belli tempore/aut in tergum repellentes/aut impedimentorum gerulis dan-
tes abiectis pectorū munimentis/expositisq; ad discrimen omne corporibus/distri-
ctis Martē mucronibus intenderunt. E quibus Tolcar atq; ymi praeipui claruerunt.
Post quos Toki lumenfi prouincia ortus cum Otrito: cui agnomen iuuenis erat,
illustris agnoscitur. At Hetha promptissimis stipata comitibus armatam bello cen-
turiam afferebat. Cuius primi fuere Grimar/ac Grenzli. Post Hofger/Liuicus: Ha-
ma quoq; et Hunger Humbli/Biarig; regū fortissimi memorantur. Hi p̄saep̄ ducl-
lis feliciter gestis insignes late victorias edidere. Itaq; memoratae virgines nō mo-
do comiter: sed etiam pugnaciter culte, terrestres in aciem copias ductauerunt. Igitur
centuriatim Danicus confluit exercitus: septem reges parī ingenio: sed dispari
voto. Alū Haraldo: pars Ringoni p̄sidio fuerunt. Praterea in partem Haraldi

Historiæ Danicæ. Li. VIII. Fo. LXXVII.

concesserāt: Hōmi & Hōsa. Thulhim Hastinufq; & Hythin gracilis: Dahar quoq;
cognomento Grenski. Sed & Haraldus Olauo genitus patre. Ex Hatica vero pro-
uincia Har atq; Herlewar cum Hothbroddo: cui Effreni cognomen erat: Danicis
militauere castris. At ex Imica regione Humnehy, & Haraldus adueniunt. Quibus
applicantē a septentrione profecti Haki Bemonifq; filii Sygmundus & Serker.
Horum omnium clientelam rex liberali familiaritate coluerat. Nam primis apud ip-
sum honoribus habitis: cultos auro gladios, opimaq; bellorum præmia perceperunt.
Aduenerant & editi Gandal sene: quos Haraldī familiares clientela vetus effecea-
rat. Igitur frequens Danica classe pelagus Sialādiam Scaniæ veluti inter sito ponte
committere videbatur. Quas quidem prouincias intermeare cupientibus confer-
tissimo nauium globo pedestre compendium exhibebat. Sed ne improuidis bellum
Sueonibus pararetur: mittuntur ab Haraldo, qui Ringoni palam inimicitiarum
mandata perferrent: ipsamq; sequestrē pacis direptionem vulgarent. Hisdem pu-
gnæ locum præstituerē iussim. Igitur qui Haraldo militauerant hi fuere quos edi-
di. At ex parte Ringonis computantur Vlf, Abgi, Windar, Eyil luscus, Gotar, Bellatores
Hildi, Guri, Alf patre genitus, Stur robustus, Sten, Wienicæ paludis accola. Apud Ringonis,
plicantur hisdem Gerth Alacer, Gromer, wermicus. Post quos septentrionales
Albiæ finitimi supputantur. Saxa, Fletir & Saligothus, Thord nutabūdis, Thron-
dar nasutus, Grundi, Othi, Grinder, Toui, Coll, Byarchi, Hogni ingeniosus Rokar
fuscus. Hi siquidem multitudinis collegium aspernati in vnam se aciem a cætera
cohorte secreuerant. Præter hos Rani: cui Hyld pater erat: & Lyuth Gurhi: Sueno
quoq; superne tonsus: Rethyr accipiter, & Rolf vxorius numerantur. Quibus con-
globantur Ring Athyla filius Haraldusq; Thotheni editus vico. His annectuntur Athyla,
walsten wicensis Thorulf spissus, Thengil procerus, Hunsolwe, Bir Wil pallidus,
Burgar, & Scumbar. At e Thelemarchia fortissimi venerant: quibus animi pluri-
mum: fastus minimū erat. Thorleuar pertinax, Thorkill Guticus, Gretir iniquus
irruptionumq; audis. His succedūt Haddir durus, & Roldar articulus. E Norua-
gia vero memorantur Thronder, Thronski, Thoki moricus, Rafn candidus, Haf-
war, Biarni, Blihar cognomento simus, Biorn e vico Soghni, Findar maritimo ge-
nitus sinu: Berfi quoq; apud Falu oppidum creatus. Syuardus verris caput. Ericus
fibulator, Alsten, Harki, Ruthar, Rawi, Erlingar, cui Colubra cognomentum erat
At e Yathrica prouincia prodire Od Anglus, Alf multiuagus, Enar protuberans
Ywarusq; cognominatus Thruwar. A Tyle autem venere Mar Ruffus: eo videlicet
pago, qui Michfrithi dicitur ortus, educatusq; Grombar annosus. Gram Brun-
delucus. Grim ex oppido Skierum. Apud Saha Fyrchi quidem prouinciam satus
Deinde Berghar vates aduertitur: cui Brahi & Rankil cōmites adhibentur. At
Sueonū fortissimi hi fuere. Ar, Backi, Keclu, Rarll, Croc agrestis: Guthfast, Gum-
mi e Gylmarchia. Qui quidem Frō dei necessarii erant, & fidissimi numinū arbi-
tri. Ingi quoq; & Oly, Aluuer, Folki patre Elrico nati: Ringonis militiam ample-
ctuntur viri quidem manu prompti: consilio vegeti: proximaq; Ringonem fami-
liaritate complexi. Idem quoq; ad Frō deum generis sui principium referebant.
Inter quos & Simundus aderat ex Sigtim oppido forensis quidem athleta empirio-
numq; ac venditionum contractibus assuetus. Huic additur Frosty cognomento Olonē. vii,
crucibulum. Cui sociatur Alf elatus e vico Vpsala, Idem & iaculari promptus & in reges secuti
acie præire solitus erat. At Olonem. vii. reges manu, consilioq; promptissimi stipa-

Saxonis Grammatici

vere Holty videlicet & Hendill, Holmar, Leuy, & Hama. Quibus Regnaldus Ru-
 thenus, Rathbarthi nepos ascribitur. Præterea Syualdus, xi. salum paronibus sul-
 cat. Lefy Pannoniorum victor Bracteatam auro Liburnâ lintheo excipit Thririkar
 vero instar draconis tortuosas habente proras nauigio vehebatur. Thrygir quoq;
 et Torwil diuissim nauigantes duodenas ductauere puppes. Caterum in tota Rin-
 gonis classe nauium duo milia quingentæ repertæ sunt. Guttonica vero classis in
 portu cui Garnû nomen, Sueticum opperiebatur. Itaq; Ringo terrenum ductabat
 agmen. At Oloni naualibus præesse copiis imperatum. Igitur Gothis obuiam Sue-
 tis veniendi inter wic & werundiam locus cum tempore denuntiatur. Cernere tû
 erat late prorsis exaratum mare prospectumq; pelagi explicata malis carbasa præ-
 struebant. Et iam classis Suetica prospera nauigatione vfa Danis adhuc aduerso la-
 borantibus coelo maturius belli locum petiuerat. Vbi Ringo expositas classe copias
 simulq; quas ipse terreno ductarat itinere gregatim in aciem dirigere parat. Quæ
 vbi campis laxius explicari cœperant cornu alterum in werundiam extrahi com-
 pertum est. Quâ multitudinem rex locis ordinibusq; confusam equo circuiens in
 fronte promptissimos quosq; & præstantiori armatura cultos sub Olone Regnaldo
 wiuilloq; ducibus collocat. Deinde veluti flexu quodam in duo cornua reliquam
 aciem cogit. E quibus dextrum Vngonem cum Elrici filiis, Trigonemq; tueri iu-
 bet. Ad læuum Lesoni parere iussum. Caterum alas globosq; maxime Curetû Esto-
 numq; consertior turma texerat. Vltima funditorum acies stabat. Interea classis
 Danica ventorum indulgentia aspirante .vii. dierum continuam nauigationem
 emensa Calmaria oppidum subiit. Mirareris late ventis velificatum mare: cœlûq;
 ex oculis intenta antennis linthea eripiebant. Nam Sclauî ac Liui, Saxonumq; .vii.
 milia classem auxerant. At per solidum proficiscentibus Scanienses quod locorum
 periti essent duces ac præuui destinantur. Igitur vbi præstolantibus Suetis Dani-
 cus supuenit exercitus Ringo suis quoadusq; Haraldus aciem centuriasse, patien-
 ter confidere iussis: non ante signa canere præcepit q̄ regem propter aquilas curru
 compositum aspexissent præfatus sperare se facile collabi aciem posse: quæ cæci du-
 ctamine niteretur. Præterea Haraldum supremo ætatis tempore alieni imperiî
 cupiditate correptum: non minus mente captum q̄ luminibus fore, nec opibus ex-
 fatiari posse qui si annos respiciat tumulto pene contentus esse debeat. Suetis itaq;
 pro libertate, pro patria, ac liberis dimicandi necessitatem incumbere hostem teme-
 ritate atq; insolentia suscepisse bellum. Præterea ex parte aduersa per paucos Da-
 nos esse Saxones complures, aliasq; effocminatas gentes in acie stare. Ob quod co-
 gitare debere Sueones Noricosq; quantum Germanos ac Sclauos septentrionales
 semper turba præstiterit. Spernedam ergo aciem fore quæ potius lubrica hominû
 colluuiione q̄ soli militum robore contexta videatur. Nec parum ea oratione militû
 animos accendebat. At Bruno Haraldî loco aciem statuere iussus: Cuneo frontem
 molitur: Hetham vero in dextero latere locat: Haconê Læuo præficit. Wisnam aquî-
 liferam facit. Igitur Haraldus curru eminens q̄ potuit celsa voce beneficia sua iniu-
 riis a Ringone rependi queritur. Ab illo sibi bellum inferri qui regnû suû munere
 adeptus fuerit. Ita Ringonem nec senis misereri, nec auunculo parcere: propriosq;
 motus cunctæ necessitudinis aut beneficentiæ respectui præferre, lubet itaq; memi-
 nisse Danos vt exteris semper victoriis inclaruerint: vt finitimis imperare poti⁹ q̄
 obsequi cõsueuerint, hortaturq; ne tantæ gloriæ decus deuictæ gētis insolentia labeat

Numer⁹na
uium Rin-
gonis.

Acierû clas-
siq; Sueti-
carû instru-
ctio.

Classis
Danica,
Calmeren.

Ringonis
concio,
Haraldus
senio cæcus.

Danicæ aci-
ei instructio,
Haraldî q̄
auunculus
Ringonis &
Olonis ora-
tio.

Historiæ Danicæ. Li. VIII. F. LXXVIII.

factari sustineant: nec imperium quod sibi iuuenta florenti pepererant senectute cōfecto
demi permittant. Deinde canentibus lituis summa vtrinque vi cōseritur bellū. Cre-
deres repere terris ingruere cœlū, sylvas cāposque subsidere, misceri omnia, antiquū
rediisse chaos, diuina pariter & humana tumultuosa rēpitate cōfundi, cunctaque si-
mul in perniciem trahi. Nam ubi ad teli iactum peruētū, intolerabilis armorū strī-
dor incredibili cūcta fragore compleuit. Vapor vulnerū repentinā cœlo nebulam
intēdebat, dies effusa telorū grandine tegebatur. Nec parū in acie funditorū opera
valuit. At ubi pila manu aut tormētis excussa cōminus gladiis, ferratisque clauis de-
cernitur. Tum vero plurimū sanguinis periclitatum est. Igitur fessis manare sudor
corporibus cœpit, mucronūque crepitacula eminus exaudiebātur. Illic Starcatherus
qui belli huius sermone patrio primus edidit, prior in acie dimicans Haraldī
proceres Hun & Elli, Hort, ac Burgha a se prostratos, abscissamque Wisne dexteram
cōmemorat. Caterū Roa quendam cū duobus aliis Gnepia & Garthar a se in acie
vulneratos occubuisse declarat. Hisdem Scalki patrē tacito nomine applicat. Idem
fortissimū Danorum Haconem a se in terrā prorutū: seq; ab eo ita mutuo vulnera-
tum testatur: vt exsertū thorace pulmōnem ceruicēque mediotenus scissam, manum
quoque vno trūcam digito gerens excederet bello: diuque hiscens plaga nec cicatricis
capax, nec medelæ habilis videretur. Eodē teste puella Wegthbiorg in hostē dimi-
cans Soth pugilem acie strauit. Eandem athletarum cædibus imminentem Thor-
killus Thelemarchiæ ortus emissio per chordam spiculo traiecit. Tanta enim vi pe-
riti arcuū Guttones neruos intenderant: vt clypeos quoque iaculis transfuerberarēt:
nec alio efficacior cædis extitit causa: Loricas, Galeasque perinde ac inermia corpora
sagittarū acumina penetrabant. Interea Vbbi Freficus prōptissimus Haraldī miles
ac prae aliis habitu corporis insignis prater. xi. quos in acie vulnerauerat. xxv. dele-
torum pugilum interfecit. Li omnes Sueti sanguine fuere, vel Gothi. Deinde primā
aggressus acie confertissimos hostes insilit, palantesque metu Sueones hac illac hasta
gladioque dispellit. Et iam pene res in fugam cesserat: cum Hagder, Rolder, & Greter
amulatione virtutis Athletam adorti publicā perniciē priuato redimere periculō
statuerunt. Verum cōminus instare veriti spiculis procul agendū curabant. Sicque
crebrescentibus iaculis eminus Vbbo confoditur nemine propius cum ipso manū
conferere presumēte. Centū quadraginta quatuor sagittæ prius pectus praeliantis
obsederant quā lapsis corporis viribus solo poplite daret. Tum demū per Thronos,
eosque qui Dala prouinciam colunt ingens de Danis clades accepta est. Nam summa
sagittariorū vi recruduit bellū: nec alia res nostris perniciosior fuit. At Haraldus
cum defectam lumine senectam ageret triste suorum murmur exaudiens intellexit
superiorē hostibus arrisisse fortunā. Igitur vt erat falcato curru vectus Brunonem
aurigæ per insidias officio fungentem qualem Ringo in centurianda acie tenorem
habuerit cognoscere iubet. Qui paulum soluto in risum vultu corniculata illum
acie praeliatum respōdit. Quo audito rex trepidare animo cœpit, ac per summam
ammirationem percontari quo Ringo talem ordinandī agminis doctrinam aucto-
re cōtraxerit, maxime cum Othynus disciplinæ huius traditor ac repertor exti-
terit: nec ab ipso quispiam prater se nouum hoc rei bellicæ documentū perceperit.
Ad quod silente Brunone subiit regem Othynum hunc esse olimque familiare sibi
numen impræsentiarum dandæ vel subtrahendæ opis gratia versiformi corporis
habitu tegi. Cui mox supplicare obnixius cœpit vt Danis, quibus ante clementer

Acie plū.

Starcathe-
rus,

Wegth-
biorg,

Vbbi,

De morte
Vbbonis,

Dala,

Saxonis Grammatici

Mots Harald.
Cæforū pæcerum nūmerus.
Ringo rex
xlv.

Hetha regno præficiatur. xlvj.

Olo rex
xlvij. regnū occupat.

Oloni paratur insidiæ a xlii. ducibꝰ.

affuerit supremam quoque victoriam tribuat, complementumque beneficii originis ex æquaret: eidem se prostratorum manes muneris loco dedicaturum pollicitus. At Bruno nihil obsecrans precibus motus repente excussum curru regem arietavit in terram, ereptamque cadenti clauam in ipsius caput detorsit, proprioque cum gestamine interfecit. Iacebant circa currum regis innumera extinctorum corpora, rotarumque fastigium congeries funesta vincebat. Temonem quoque cadauerum cumulus exaquauerat. Nam in acie Ringonis ad duodecim milia proceres examinati sunt. At ex parte Haraldī præter popularium stragem ad. xxx. milia proceres corruerunt. Cuius Ringo nece cognita dato signo laxare aciem suos, bellumque remittere iubet. Deinde sequestra pace foedus cum hostibus ferit. Frustra pugnam absque duce protrahi monitis. Post hæc Sueonibus passim inter promiscuas cadauerum strues Haraldī corpus exquiri præcepit: ne regium funus debitis fraudaretur inferiis. Igitur reuoluendis interfectorum corporibus: auida plabs iniicere operam coepit. In hanc curam dimidiū diei extractum est. Tandem cum corpore reperta claua Haraldī manibus parentandum ratus equum quem insidebat regio applicatum curru: aureisque subfelliis decenter instratum eius titulis dedicauit. Inde vota nuncupat, adiicitque precem, vti Haraldus eo vectore vsus fati confortes ad tarta ra antecederet. Atque apud prætitem Orchī Plutonem sociis hostibusque placidas expetere sedes. Deinde rogam exstruit Danis inauratam regis sui puppim in flammæ fomentum conicere iussis. Cumque superiectum ignis cadauer absumeret moerentes circuire proceres, impensiusque cunctos hortari coepit vti arma aurū & quodcumque opimum esset, liberaliter in nutrimentum rogi sub tanti taliterque apud omnes meriti regis veneratione transmitterent. Cineres quoque perusti corporis vrnæ contraditos Lethram perferrī, ibique cum equo & armis/ regio more/ funerari præcepit. Tali parentationis cura iustis auunculo persolutis: Danorum sibi fauorem conciuit, odiumque hostium ad gratiam deflexit. Post hæc a Danis vti Hetham regni reliquiis præficeret exoratus ne repente recidiua hostium vires coalescerent Scaniā a Daniæ corpore abruptam in Olonis præfecturam secreuit Syalandiam vero reliquosque regni fines Hethæ duntaxat parere iussit. Ita in potestatem Suetiscam fortunæ varietas Danicum redegit imperium. Et hic quidem belli Brauici finis. At Sialandenses qui Haraldō duce vsi fuerant cum adhuc prioris fortunæ species animis oberraret scemineis parere legibus probrosū rati Olonem accedunt: postulantes ne clarissimi regis militia assuetos, muliebri iugo obnoxios habere pateretur. Præterea ad ipsum si defecturos se pro conditionis eorum deformitate tollenda arma susciperet, pollicentur. Nec segniter Olo supplicantibus affuit tam auidæ maiestatis memoria quæ militum inuitatus obsequio. Igitur Hetham ad se venire iussam cunctis præter Iutiam dominationis suæ partibus cedere: ante minis quæ armis coegit, ipsamque Iutiam ne scemine liberum regni vsū tribueret, vetigalem effecit: filium quoque procreauit: cui Omundo vocabulum posuit. Cæterum crudelitati intentus tam impiū regem agebat vt superior reginæ cōceptus cūctis poenitentia pareret; quibus regnū eius rubore fuisset. Duodecim duces siue patriæ calamitatibus moti: siue Oloni ob aliā olim causam infesti insidias capitū eius præparare coeperunt. Ex his fuere Lennius, Atyla, Thottus, & Vithnus: qui quæ apud Sclauos præfecturam gerebat, Danos tamen origine cōtingebat. Cæterum ad peragendū facinus parū viribus atque ingenio frētī pecuniā Starcatherum adiscūt.

Historiæ Danicæ. Li. VIII. Fo. LXXIX.

Ille ut rem ferro exequeretur adductus vrentē balneis regem susceptis cruenti mī-
nisteriū partibus ardentare constituit. Quo lauante ingressus mox acri ipsius visu lu-
minūq; cōtinua mobilitate vibrantium fulgore perfrictus occulto metu hebeta-
tis artubus vestigium pressit, relatoq; pede manū propositūq; suspendit. Itaq; qui
tot ducum tot pugilum arma protriuerat vnus inermis viri aciem ferre non po-
tuit. At Olo sane vultus sui conscius obrecto ore accedere cum propius & quid af-
ferat edere iubet: quippe quem vetustas conuictus & longa familiaritatis experien-
tia ab insidiarum suspitione alienissimū faciebant. At ille destrieto mucrone profi-
liens transuerberat regem, nitentisq; assurgere iugulum ferit. Centum & viginti
auri libræ in pramio reponebantur. Post modum pœnitentia ac pudore percul-
sus tanta animi acerbitate commissum facinus luxit ut si mentionem eius incide-
re contigisset a lachrymis temperare non posset. Adeo culpæ atrocitatem resi-
piscens animus erubescibat. Præterea aliquot ex his quorum instinctu vsus fue-
rat in sceleris a se commissi vindictam occidit: & cui factio manum tribuerat præ-
buit vltionem.

Olonis oca-
lori acies.

Olonis ca-
des.

Pœnitentia
Starcathe-
ri.



Aeterum Omundum Dani Olone ortum creauere regem: plus
parentis eius nobilitati q̄ meritis deferendum putantes. Hic post
q̄ maturuit in nullo paternis operib⁹ defectior extitit. Siquidem
res ab Olone gestas, aut æquare, aut transcendere curæ habuit.
Præerat eo tempore aliquanta Normannorum genti Ringo: cu-
ius filiam Elam Omūdo matrimoniū circūspicienti insignis cō-
mendauerat fama. Verum postcandæ eius spem singulare, Ringonis studium minu-
ebat. Is quippe solum spectatē fortitudinis generum affectabat: tātum gloriæ in ar-
mis reponens quantum ceteri in opibus situm autumant. Igitur Omundus ut eo
claritudinis genere illustris euaderet: laudemq; sibi fortitudinis conciliaret viri-
bus vorum imperare conatus classe Noruagiam accedit, Ringonis regnum hare-
ditatis nomine tentaturus. Excipit amice illum Iathriæ Regulus Oddo qui Ringo-
nem certissimū patrimonii eius inuasorem assereret: seq; sapius ab eodem iniuriis
laccessitum deseret. Itaq; Ringone interim apud Hyberniam piraticam exercente
provinciam propugnatore vacuam adortus: præteritis popularium rebus peculia-
ria Ringonis bona rapinæ tradidit: eiusq; necessarios interfecit. Nam Oddo quoq;
Omundo manum iūxerat. Inter omnia autem facinora quæ varie ac multipliciter
gesserat nūq; quibus multitudine copiarū præstaret, vim inferre sustinuit: memor
se fortissimo parēte editum virute nō numero bella gerere oportere. Interea Rin-
gonem a piratica reuertentē adesse cōrigit. De cuius reditu edoctus prægrāde mo-
liri nauigium coepit. Vnde tanq̄ e munimēto superne hostem telis appeteret. Huic
Atylonis Scanici filii Homothus ac Thola remiges adiscūtur. Quorū alter guber-
natorē agere: alter prorē præesse iussus. Nec Ringoni in his excipiēdis ingeniū aut
solertia defuit. Quippe exiguā copiarū partē ostendēs: a tergo hostē incurrandū cu-
rauit: de cuius astutia Omundus per Oddonē certior factus: qui in insidiis cōstitu-
tos opprimerēt mittit: in Olone Scanico Ringonē excipere iussit. Is imperio proni-
us q̄ felicius obsecutus fractis bello rebus, acceptaq; strage victus refugit in Scaniā.
Igitur Omundus reparatis per Oddonem viribus pugnaturam pelago classē ex-
plicat, Quo tempore Atylo bellum Noruagicum ex somniorum visis haud dubie

Omundus
rex. xlviii.

Ringo.

Baxonis Grammatici

speculatus redimēda fugæ gratiā q̄ celerrime nauigationē orsus Omūdū p̄lio pro
 pinquū grata societate p̄sequitur. Cuius Omūdus opera fretus pugnā tā feliciter q̄
 fidēter ingreditur. Nā habito per se cōflictū victoriā quā in suis amiserat recupera
 uit. Quē Rīngo mortifico vulnere perstrictus exanguibus contēplatus oculis ma
 nu vt poterat mora (nā vox liguā defecerat) accersitū fore sibi generū obsecrat, io
 cunde se fatū excipere asserens: si tali filiā cōnubio reliquisset. Nec respōso exceptus
 extinguitur. Cuius excessum Omūdus lachrymis p̄secutus Omorhū: cuius fidā in
 bello operā expertus fuerat: alterius filiarū Ringonis cōnubio donat. Alterā ipse cō
 plectitur. Eodē tēpore Rusla vīrgo strenuis militiæ operib⁹ muliebrē animū sup
 gressa apud Noruagiā cū fratre Throndo crebros de rerū summa cōflictus habue
 rat. Hæc Omūdū Noruagiēsisibus præesse nō sustinēs in omnes Danorū dedititios
 decreuerat bellū. Qd̄ Omūdus nūtio expertus ad hūc tumultū cōprimēdū prōp̄rif
 simos destīnat. Quibus superatis Rusla superbiā ex victoriā nacta animū spe immo
 dica raptū ad ipsam rerū Danicarū summā potēdā intēdit. Primū igit̄ Hallandiæ
 partes adorta ab Omotho & Thola a rege trāsmiſsis excipit, victaq; bello refuga cō
 cessit ad classem. Cuius. xxx. solæ rates ceteris ab hoste captis fugā nauigatione car
 perunt. Euitantē Danos sororē armis excipit Throndu: a qua victus totoq; exerci
 tu spoliatus Doſtrinas alpes permetiēdo neminē fugæ comitē habuit. Ita quē paulo
 ante Danis cesserat mox fratre superior: fugā victoriā mutauit. Quo cognito Omū
 dus ingenti Noruagiā classe reperit: primūq; Thelemarchiæ populū per Omothū
 et Tholā clandestino cōpendio missos aduersum Ruslæ dominationem crexit. Quo
 euenit vt Rusla regno per populares exacta, apud insulas: quas spe salutis accesserat
 superuenientibus Danis terga sine pralio daret. Cuius fugā rex impensius persecu
 tus inter ceptā pelago classem internicione deleuit: incruentāq; victoriā ac speciosa
 spolia cū summo hostiū discrimine retulit. At Rusla per paucis elapsa nauigiis inci
 tatori fluctus remigio perfulcabat. Quæ dum Danos declinat fraterno trucidatur
 occurſu. A deo efficaciorē vim nocēdi incircūspecta solēt habere pericula: & quē mi
 nus metuūtur mala plerūq; instātibus grauiora gradus efficit. At rex Throndo ob
 interfectionē sororis p̄fectura donato: ceteris vero sub pensione coercitis in patriā
 redit. Ea tēpestate Thorias ac Bero prōptissimi Ruslæ milites apud Hybēriā pira
 ticū munus edebant. Hi cognita dominæ nece quā se olim vlturos iureiurando p̄
 miserant Ringonē auide petitū duelli prouocatione sollicitāt. Qd̄ abnuere quondā
 probrosum regibus habebatur. Veterū enim claritudo principū ex armis potius q̄
 opibus aestimabatur. Subeunt igitur Omothus & Thola q̄ se puocatores regis pu
 gna excepturos offerret. Quibus Omundus impēse laudatis primū eorū operā ad
 mittere vitādī ruboris gratiā recusauit. Ad vltimū crebris suorū p̄cibus exoratus
 aliena manu fortunā experiri sustinuit. Quo certamine Beronē occubuisse: Thoriā
 grauiter affectū pugna excessisse pditū est. Quē rex primo e vulneribus recreatum
 mox in fidē acceptū, ducē Noruagiæ creat. Deinde cū cōsuetū a Sclauis per legatos
 tributū exigeret: nō solū legatorū cadibus: sed etiā vi Sclauica apud lutiā laceſsit⁹
 vii. reges vno certamine superauit: solitūq; tributū ius victoriā cōfirmauit. Interea
 Starcatherus proluxa iam atate defessus cum castrorum stipendiis, ac gladiatorio
 munere emeritus haberetur: ne senii vitio pristinum gloriæ decus amitteret: egre
 gium fore putauit si voluntarium sibi concisceret exitum, fatumq; proprium ma
 turasset arbitrio. Itaq; qui toties excellentes ediderat pugnas incruenta morte

De Throndo
 et Rusla.

Ruslæ exi
 tus.

Thorias &
 Bero pira
 ta.

Sclauorum
 subiugatio
 vii.
 Starcather
 ri exitus.

Historiæ Danicæ. Li. VIII. Fo. LXXX.

defungi ignobile ratus: vt specioso obitu præritæ vitæ claritatē augeter maluit ab ingenio quouis interficere q̄ ferū naturæ iaculū operiri. Adeo quondā rei bellicæ deditis morbo oppetere probrosum existimātū est. Itaq; cū & corpore inualido & defectis perspicuitate luminibus esset, diuturnioris vitæ morā perosus emēdi in se percussoris gratia, aurum qd̄ pro Olonis interfectione meruerat collo appēsum gerebat: non aprius se violatæ maiestatis iniuriā expiaturū ratus q̄ si idem suæ qd̄ Olonianæ necis extiterat præmiū effecisset: aurūq; qd̄ pro aliena clade tulerat damno propriæ salutis impenderet. Hunc quippe vsum scelestissimi præii pulcherrimū credidit. Itaq; gemino cinctus ense totidē baculorū amminiculo vacua viriū vestigia tutabatur. Quo viso populariū quidā geminū gladiatorum vsum senī superuacū raturus, donari sibi alterū per ludibriū petiuit. Quē Starcatherus spe petitionis facta propius accedere iussum detracto lateri mucrone transfuerberat. Qd̄ Hatherus quidē cuius patrē Lennonē Starcatherus olim parricidii poenitētia adductus occiderat: dum canibus feras insequeretur aspiciens omisso venationis officio comitibus iniiciendū metus gratia concitatis vehemēter equis in senē impetū dirigere iubet. Qui dū procursum edito refugere cupiuit Starcatheri baculis intercepti morte supplicia luerunt. Quo spectaculo Hatherus admodū perterrefactus propius equo aduolat: agnitūq; senē, sed ab eo minime recognitus: An gladiū vehiculo permutare vellet interrogat. Refert Starcatherus quondā poenas se ab irrisoribus exigere solitum: nec vnq̄ impune sibi a procacibus insultatū. Sed neq; iuuenem ex oris notis defuncta visu acies deprēdere poterat. Itaq; carmen qd̄ indignationis suæ magnitudinem patefaceret in hunc subtexuit modum.

Vt sine regressu pronas agit alueus vndas
Sic ætas hominū cursim labentibus annis
Irreditura fluit, præceps ruit orbita fati:
Quam generat finem rerum factura senectus,
Illa oculos hominū pariter gressusq; relidit.
Eripit os animūq; viris famæq; nitorem
Paulatim premit, & claros obliterat actus:
Occupat occiduos artus: frustratur anhelū
Vocis opus, vegetaq; premit torpedine mentē
Dum paritur tussis: dum pellis scabida prurit:
Dens stupet exesus: stomachus fastidia gignit:
Euacuat iuuenile decus: marcore colorem
Oblinit: & picea crebras ferit in cute rugas.
Obturit egregias artes: monimenta priorum
Obruit & titulos antiquæ laudis adurit.
Demolitur opes: pretium virtutis & vsum
Carpit edax trāsuertit res & ab ordine turbat.
Ipse ego q̄ noceat didici damnosa vetustas:
Visu æger vocis modulū, & pectore rauicū:
Cūctaq; in aduersam fluxerūt cōmoda fortem.
Iamq; minus vegetum corpus fulcimine tutor
Flaccida subiectis innixus membra bacillis,
Lucis inops moderor vestigia fuste gemello.

Saxonis Grammatici

Et virga monstrante sequor compendia callis
Stipitis auspicio potius q̄ lumine filius.
Nemo mei curam celebrat, nec in agmine quisq̄
Solamen veterano adhibet nisi forsitan Hatherus
Assit & infraeti rebus succurrat amici.
Ille semel quęcūq̄ pio dignatur amore
Integer incepti studio constanter eodem
Prosequitur primosq̄ timet peruellerē nexus,
Ille etiam bello meritis bene prēmia crebro
Digna refert: animosq̄ colit: largitur honorem
Fortibus: & claros donis veneratur amicos.
Spargit opes, laudisq̄ suæ cumulare nitorem
Dapsilitate studet multos superare potentes.
Nec minor ad Martem pietatem viribus æquat
Belligerare celer, labi piger, edere pugnam
Promptus, & vrgenti tergum dare nescius hosti.
At mihi si recolo nascenti fata dedere
Bella sequi, belloq̄ mori: miscere tumultus:
Inuigilare armis: vitam exercere cruentam,
Castra quietis inops colui, pacemq̄ perosus
Sub signis Gradiue tuis discrimine summo
Consenui: victoq̄ metu pugnare decorum:
Turpe vacare ratus: crebras committere cædes
Egregium duxi, & strages celebrare frequentes,
Sæpe graues bello reges concurrere vidi
Et clypeos, galeasq̄ teri, crudescere campos
Sanguine, loricas affixa cuspide rumpi,
Vndiq̄ thoraces admisso cedere ferro,
Luxuriare feras inhumato milite pastas.
Hic aliquis forte egregii conaminis auctor
Marte manuq̄ potens medium dū pugnat in hostem
Intentam capiti lorica diffidit: alter
Casside perfossa, ferrumq̄ in vertice merfit.
Hic gladius sæpe dextra bellantis adactus
Tegmine discisso capiti destrictus inhesit.
¶ Contra Hatherus huiusmodi carmen habuit,
Vnde venis patrias solitus scriptare poeses
Infirmitate dubium suspendens stipite gressum
Quoue ruis Danicæ vates promptissime musa:
Roboris eximii castus decor excidit omnis,
Exulat ore color animoq̄ amota voluptas,
Destituit fauces vox & rauedine torpet,
Deseruit corpus habitus prior, vltima cepit
Illuuiēs, formæq̄ notas cum robore carpsit,
Vt ratis assiduo fluctu quassata fathiscit.

Historiæ Danicæ. Li. VIII. F. LXXXI.

Sic longo annorum cursu generata senectus
Triste parit funus: defunctaq; viribus ætas
Occidit/et prima patitur dispendia fortis.
Quis vetuit te note senex iuuenilibus vti
Rite iocis/agitare pilam/morsa nuce vesci!
Iam satius reor vt rhedam qua sæpe veharis
Venditor ensis emas/facilemve in frena caballum;
Aut pretio leue curriculum merceris eodem.
A prius inualidos sua quos vestigia fallunt
Excipient iumeta senes: rota proficit illi
Orbibus acta suis, cui planta vacillat inanis.
At si forte caues cassum venundare ferrum,
Ereptus tibi te perimet ni vaneat ensis.

¶ Ad hæc Starcatherus.

Improba verba seris facili temeraria labro
Auribus inconcinna piis: quid præmia ductus
Qui gratis præstandus erat per munera quaris!
Nempe pedes gradiar: nec iupiter ense relicto
Externam mercabor opem: natura meanti
Ius dedit/et propriis iussit confidere plantis,
Cur cui debueras vltro dux esse vianti
Ludibrio insultas/sermone procaciter vsus!
Quaq; olim gessi memori dignissima fama
Dedecori tribuis: meritum quoq; crimine pensas!
Quid risu insequeris vetulum pugnare potentem/
Inuitosq; meos titulos et splendida facta
Probro adigis/famola terens et fortia carpens!
Qua probitate petis indignum viribus ensem:
Haud latus hic imbelles decet/dextramve bubulci
Agrestem soliti calamo deducere musam:
Procurare pecus/aruis armenta tueri.
Nempe inter vernas ollæ vicinus obunctæ
Crustula spumantis patinæ bulligine tingis/
Crassi adipis macrum perfundens vngvine panem:
Iusq; repens furtim digito sitiente liguris,
Doctior assuetam cineri prosternere Gallam/
Indormire lari somnos celebrare diurnos,
Sedulul officium nidantis obire culinæ:
Q; bello fortem iaculis aperire cruorem
Auersans lucem latebræ sordentis amator/
Mancipium ventris miserabile: parq; putaris
Serdida cum filiquis lambenti farra catello.
Hercule non tunc me ferro spoliare petebas:
Quando ter Olonis summo discrimine nati
Expugnator eram. Namq; agmine prorfus in illo

Aut gladium fregit manus/aut obstantia fudit.
 Hæc grauitas ferientis erat. Quid quando Curetum
 Littus/et innumera constratum cuspidè callem
 Primus ligniferis docui decurrere plantis!
 Nâq; aditurus agros confertos murice ferreo
 Armabam laceros subiecto stipite gressus.
 Hinc mecum egregiis congressum viribus Hamam
 Enecui: mox cum Rino duce Flebace nato
 Obriui Kyrios/vel quas alit Estia gentes/
 Et populos Sengala tuos. Post hæc Thelemarchos
 Aggressus, caput inde tuli liuore cruentum
 Quassum malleolis/armisq; fabri libus ictum.
 Hic primum didici quid ferramenta valerent
 Incudis/quantumve animi popularibus esset.
 Theutonici quoq; me poenas auctore dedere
 Quum natos Sueringe tuos Frothonis iniqua
 Cæde reos domini vindex ad pocula strauit.
 Nec minus hoc facinus, quando pro virgine chara
 Vno septenos necui certamine fratres
 Teste loco: qui me stomacho linquente perefus
 Non parit arenti rediuiuum cespite gramen.
 Moxq; ducis kerri bellum nauale parantis
 Vicinus egregio confertam milite puppim.
 Inde dedi leto Wazam/Fabrumq; procacem
 Multaui natibus cæsis/ferroq; peremi
 Rupibus a niueis hebetantem tela Wisinnum.
 Quatuor hinc Leri natos/pugilesq; peremi
 Biermenfes/gentis Hibernæ: principe capto.
 Duffina: populabar opes/semperq; manebit
 Nostra Bra wellinis virtus cõspecta tropheis.
 Quid moror! excedunt numerum quæ fortiter egi/
 Quodq; manu gessi ad solidum celebrare recensens
 Deficio: sunt cuncta meo maiora relatu:
 Vincit opus famam: nec sermo suppetit actis.

Starcathe
 rus sibi cæ
 de pcurat.

Hæc Starcatherus. Tandem quum Hatherum Lenno patre ortum mutuo sermo
 ne exptus fuisset/aiaduertens iuuenẽ splendido loco natũ, feriendũ ei iugulum præ
 buit/hortatus ne a parentis sui interfecore poenas exigere vereretur. Hæc facien
 tem auro, qd a Lennone recepat, portiturũ esse pmittit. Et vt eiusdem in se vehemẽ
 rius animum efferaret, huiusmodi exhortatione vsus esse traditur.
 Præterea Hathere priuauit te patre Lenno,
 Hanc mihi quaeso vicem referas/et obire volentem
 Sterne senem/iugulumq; meum pete vindice ferro.
 Quippe operam clari mens percussoris adoptat:
 Horret ab ignaua fatum deposcere dextra:
 Sponte pia legem fati præcurrere fas est:

Historiæ Danicæ. Li. VIII. F. LXXXII.

Quod nequeas fugere, hoc etiam anticipare licebit.
Arbor alenda recens/vetus excidenda: minister
Naturæ est quisquis fato confinia fundit:
Et sternit quod stare nequit. Mors optima tunc est
Quum petitur/vitæq; piget: quum funus amatur:
Nec miseros casus incommoda proroget ætas.

Hæc dicens exertam crumena pecuniam pmit. Hatherus aut tam fruendi æris, q̄
paternæ vltionis capessendæ cupidine cōcitatus/obsecurum se precibus nec præ
mia repulsurum spondit. Cui Starcatherus cupide ense præbito pnam postmo
dum ceruicem applicuit: ne timide pcssoris opus exequeretur/aut ferro muliebri
ter vteretur hortatus, præfatusq; q̄ si peracta cede ante cadaueris lapsum caput ac
truncum mediis inter filiret/armis innocuus redderetur. Quod vtrum instruen
di pcssoris/an puniendi dixerit, incertum est. Fore enim poterat vt saltantem exi
mii cadaueris moles obrueret. Igitur Hatherus adacto vegete gladio senem capite
demutilauit. Qd̄ corpori auulsam impactumq; terræ glebam morfu carpsisse ferē
ferocitatem animi moribundi oris atrocitate declarās. Percussor tamen promissis
fraudem subesse veritus/saltu non incautus abstinuit. Quem si temere pegisset, for
te lapsi cadaueris icu obrutus/occisi senis poenas proprio funere psoluisset. Verū
ne tantum athletam busti inopem iacere pateretur/corpus eius in campo, qui vul
go Rølung dicitur/sepulturæ mandandum curauit.



Mundus autem (vt accepi) pace integra summa cum tranquill
tate decessit, duobus filiis et totidē filiabus relictis. E qbus ma
ximus natus Syuardus fratre Butho adhuc tenero regnū hære
ditate cōsequitur. Quo tpe Sueonū rex Gōtarus alterā Omundi
filiatū ob eximia pulchritudinis famam infinito amore cōplex?
Ebboni cuidā Sibbonis filio postulandæ virginis grā negotium
legationis imponit. Is officio prudētius administrato, gratū de
puellæ cōsensu nuntiu retulit. Iamq; nihil voto præter nuptias deerat: quas Gōta
rus apd̄ alienos agere metuēs p̄ Ebbonē quo prius legato vñs fuerat spōsā sibi trās
mittendā efflagitat. Is quū pua admodū familia comitatus Hallandiā præteriret/ad
agrestē vicū se pnoctādī grā cōtulit: in quo duorū fratrū habitationes aduersas me
dius amnis secreuerat. Et hī qdē cōsuetudinē iugulādī quos hospitaliter recepissēt
habebāt/liberalitatis specie latrocinū obscurare callētes. Trabē em̄ in modū præli
oblongā/eandēq; ferrī acuminē præditā arcanis qbusdā vinculis in excelsa domus
pre suspēderāt: quā nocturno tpe subductis nexibus demittētes/subiectorū capita de
secare solebāt. In quē modū cōpluriū vertices pensilī mole præciderāt. Igit̄ Ebboni
suisq; post epulas abūde pbitas penes focū ministri thoꝝ extruūt: vt applicatas igni
ceruices insidiosæ trabis impulsū demeterēt. Quibus abscedētib; Ebbo impensū
capitibus machinamētū suspiciēs/socios simulato somno corpa transponere iubet/
p̄fat̄ p̄q̄ salutarē eis loci variationē existere. Fuere aut̄ inter eos qdā ab Ebbonis cliē
tela extranei: q̄ spretis q̄ ceteri exequēbant̄ monitis, immoti vt cuiq; iacēdi loc⁹ ob
uenerat/cubuerūt. Sub opacā vero noctē ab insidiarū ministris pendulū machina
mētī pondus impellit. Qd̄ nodis qbus inhærebat excussū/magnaq; vi solo adactū
subiectos exitio tradidit. Igit̄ q̄ facinoris exequēdi curā habebāt quo certius rei euē
tū discerēt, illato lumine Ebbonē: p̄pter quē maxime re adorū fuerat/prudēter peri

Syuardus
rex. xlix.

Fratrū Hal
lādicorum
scelus.

Saxonis Grammatici

culo occurrisse cognoscunt. A quo p̄tinus impetiti sanguine poenas dederūt. Ebbo quoq; suis p̄ mutuā stragē amissis, frequētē crustulis glacialibus amnem inuēto forte nauigio supat. Gōtarog; cladis suæ potius, q̄ legationis euentū declarat. Quā r̄ ē Gōtarus a Syuardi instinctu p̄fectā iudicās, iniuriarū vindictā armis exequi parat. Quo Syuardus apud Hallandiā expugnatus, forore ab hostibus capta, concessit in Iuriā. Vbi Sclauorū vulgus pugna sine principe ausum acie supauit/tantū gl̄iæ ex victoria nactus quantū ex fuga dedecoris traxerat. Verū hisdē quos ductu vacuos debellauerat paulopost ducē nactus pugna apud Fioniā cessit. Aduersum quos idē tidē in Iuriā præliatus infelicē pugnae euentū habuit. Quo euenit vt Scania/Iuria q̄ exutus, media dūtaxat regni velutī quasdā exesi corpis pres sine capite retineret Iarmericus ex eo genitus cū sororibus admodū puulis præda hostibus fuit: quarū altera Noruagiensibus/altera Germanis, q̄ venalia quōdā solebāt esse cōnubia, pretio venditata est. Itaq; Danorū regnū fortissime p̄pagarum tātis etiā maiorū ritibus illustratū/tot victoriis auctū/ob vnū viri inertīā ex summo nitore fortunæ et florentissimo rerū statu eo ignominiaē puenit: vt pensionē quā prius exigebat, exolueret. Syuardus aut̄ sapius victoria castus/ac deformiū fugarū reus/post tot maiorū decora in tā erubescēdo patriæ statu cōsula regni gubernacula gestare nō sustinēs: ne diuturnior vita ad extremā gloriæ iacturā p̄tingeret, speciosum sibi fatū pugna parere p̄perauit. Quippe memorē calamitatis aīm deponēdæ agritudinis cupidido salutis fastidio cruciabat. Adeo demēdi ruboris studiū lucē ei inuisam effecerat. Igitur cōpatis pugnae copis, Simoni cui dā sub Gōtaro Scaniā p̄curatī bellum apre denūtiat. Quod obstinatis temeritatis viribus executus, occisio Simone, p̄ summa hostiū stragē vitā finiuit. Patria tamē præstada p̄sionis onere liberari nequit. Interea Iarmericus apud regē Sclauorū Ismarū cū coaxo sibi collacteoq; Gunnone cōiectus in carcerē captiuus degebat. Quo demū erutus atq; exercendi ruris cultura applicatus rusticū opus exequi. Ob cuius p̄mptissimā administrationē ad regaliū mancipiorū magistreriū transferit. Eo quoq; syncerissime gesto, in necessariorum regis gregē assumit. Vbi quū se iuxta aulicorū ritū egregia morū amcēnitate gestā fisset, breui in amicorū numerū trāslatus primū familiaritatis locū obtinuit. Ac veluti q̄busdā meritorū gradibus fretus ab infima sorte ad spectatū honoris fastigiū cōcessit: et ne segnē eneruēq; iuuentā ageret, militaribus se studiis assuefecit/natura dotes industria cumulans. Grata oibus Iarmerici indoles erat: soli reginae suspectū adolescentis ingeniū fuit. Fratrē quoq; regis fato sumctū repentinus rumor edocuit. Cuius corpus Ismarus amplissimo funere elaturus quo maior exequiarū pompa fieret, regia comitate cōiuiū instruit. At Iarmericus alias cū regina familiaris curā sortitus ad fugā, cuius facultatē regalis absentia p̄mittere videbat, circūspiciendā accessit. Animaduertebat em̄ se etiā inter opes positū miserabile regis maci p̄iū fore/et quasi alieno beneficio precariū sp̄m possidere. Præterea q̄ primis apud regē honoribus vteret/ libertatē delitiis p̄ferendā existimās, visendæ patriæ noscēdīq; gn̄is eximia cupiditate flagrabat. Sciēs aut̄ q̄ regina neq; captiuorū elabi posset cōperentibus prouidisset excubiis: quo viribus peruenire nequibat/ arte assurgēdū p̄curat. Fiscellā itaq; byblo ac vimine textā/qua agrestes instar hominis formata aues aristis deturbare cōsueuerāt/viuo cane cōpleuit. Quā etiā detractō sibi cultu quo verisimilius humani repræsenteret imaginē/textit. Deinde priuatam regis ararium demolitus/egestam inde pecuniam notis sibi tm̄ recondidit locis. Interea

Iarmericus
captus.

Dania fit
vectigalis.

Iarmericus
rem rusticā
exercet.

Iarmerici
succensus.

Historiæ Danicæ. Li. VIII. F. LXXXIII.

Gunno absentiam socii simulare iussus, illata in regiam fiscella/impulsoq; ad latran-
dum cane; percontanti quidnam hoc esset regina, mente captu clamitare retulit lar-
mericum. Illa ad aspectum statuæ similitudinis errore delusa/insanum æde eiici ius-
bet. Tunc Gunno platam foras statuam perinde ac furem socii lectulo tradit.
Sub noctem vero vigiles epularu hilaritate ac vino puehit largiore / abscessaq; dor-
miētium capita quo turpiore eos morte cōsumeret/inguini socii iuit. Excitata stre-
pitu regina causamq; eius discere cupiens/concita fores petiuit. Sed dum caput in-
cautius exerit, improuiso Gūnonis ense confoditur. Quæ quū mortificum vulnus
expra corrueret, reflexis in occisorem luminibus/Nullius, inqt, obtentu fraudis si
incolumi mihi viuere licuisset, his finibus impunitus excederes. Ad hūc modū cre-
bras in pcssor em minas moribunda profudit. Post hæc Iarmericus vna cum Gun-
none præclari facinoris socio tabernaculū in quo rex fraternas cōuiuio celebrabat
exequias, cunctis temulencia victis admoto furtim incendio/cōplet. Quo latius fu-
so quidā ebrietatis stupore discusso, immisis equis deprahensos periculi insequun-
tur auctores. At iuuenes primum iumentis quæ receperant vecti: ad vltimum his-
dem prolixiori cursu debilitatis pedites dedere fugam. Iamq; pene occupatis am-
nis remedio fuit. Pontem enim quem ante moradi persecutoris gratia præcisus ad
medium trabibus non modo onerum impatientem: sed etiam ruina ppinquū effe-
cerant: prætergressi in opacam de industria voraginē concesserunt. Quibus immi-
nētes Sclauū dū parū pspeto piculo equis improuidi pontē onerāt, desidēribus ta-
bulatis excussi, præcipitant in flumē. Sed dū enando ripā appetunt, a Gunnone et
Iarmerico obstantibus intercepti merfi aut interfecti sunt. Ita iuuenes egregia cal-
liditate vsi non vt fugitiua mancipia: sed quasi præditi consilio senes, maius ætate
sua facinus ediderunt/ quod acute conceperāt efficaciter adimplendo. At vbi in lit-
tus ventum, raptō quod fors obtulerat nauigio, in altum procedunt. Quos qui in-
sequebantur barbari nauigare cōspectos vociferando reuocare conati regnatos
si redeant spondent: q; publico veterum instituto regum percussoribus regnorum
successio decreta fuerit. Diu recedentium aures pertinax Sclauorum clamor pro-
missis pellacibus exurdabat. Ea tempestate Buthlus Syuardi frater Danis perfun-
ctorie præerat. A quibus venienti Iarmerico regnum tradere coactus ex rege pri-
uatus euasit. Eodem tempore Gōtarus Sybbonem stuprata: sororis insimulatū oc-
cidit. Cuius nece affines permoti ad Iarmericum eiulabundi decurrūt: seq; in vltio-
nem ppinquū Gōtariū cum eo oppugnatos pmittūt. Nec parū pmissa soluerunt
Nam eorū auxiliis oppresso Gōtaro Iarmericū Suetia potiri contigit. Qui quum
duarū gentiū impio fungeret, ante dñationis fidutiā Sclauos prælio tentat. Quoq;
xl. captos applicatis totidem lupis laqueo adegit. Quē supplicii modū olim parrici-
dis debitum ob hoc circa hostes pagere voluit: vt quantæ in Danos rapacitatis ex-
titerint, ex ipsa atrocitū belluarū cōmunionē videntibus cōspicuum foret. Subacta
quoq; regione præsidia locis opportuna disponit. Inde pfectus Sembonū/ Curetū/
cōpluriumq; Orientis gentiū cladē exercuit. Qua regis occupatione Sclauū datā si-
bi defectionis materiā iudicantes/interfectis q; ab ipō præsidēs cōstituti fuerāt/ Da-
niam depopulati sunt. Quorū classē Iarmericus forte e piratica rediens interce-
ptam deleuit: eoq; facinore priores victoriarum titulos decorauit. Cæterum opti-
mates eorū primo tibias loris traictos/moxq; immaniū taurorū vngulis alligatis/
molossiq; incessentibus raptim in cœnū/voraginesq; præctos lachrymabili spectat.

Reginæ cæ-
des.

Buthlus
rex. l.

Iarmericus
rex. li.

Suetiæ sub-
actio sexta.

Sclauorum
subactio no-
na.
Decima.

Arx Iarmerici.

Sclauorum
subactio, xii

Novi com
mentū Bic
conis.

culo cōsumpsit. Ea re hebetati Sclauorū animi summa cum trepidatione regis im
peris coluerunt. Iarmericus itaq; tot gētiū manubiis locupletatus vt tutū pra
da domiciliū cōpararet, in editissīma rupe mirifico opere adem molitur. Agge
rē collatis glebis extruit: fundamentū crebris conicit saxis: ima vallo: tricliniis me
dia: summa ppugnaculis cinxit. Secus vndiq; iuges excubias fixit. Quatuor portae
magnitudine praestantes: a totidē plagis irrefrictos aditus dabant. In huius dom⁹
magnificentia oēm opum suarū apparatus cōgessit. Ita domesticis rebus cōpositis
rursum in externas cupidinē vertit. Igitur nauigatione cōcepta, quatuor fratres ge
nere Hellepōticos obuios pelago factos/piraticaq; admodum studiis assuetos ma
ritima pugna attentare nō distulit. Quatri duo gesta fororē eorū cū medietate tri
buti quo victos onerauerant pactus/praliū reuocauit. Post hęc Liuorum regis fia
lius Biccō captiuitate quā sub memoratis fratribus ducebat elapsus Iarmericum: a
quo olim fratribus spoliatus fuerat, iniuria haud oblitus accessit. Apud quem beni
gnius habitus breui arcanorū oīm arbiter singularis euasit. Hūc vt suis p omnia tra
ctabilem monitis sensit, in res q̄ maxime factu derestabiles cōsultantē adduxit. Atq;
ad scelera flagitiq; cōmittēda cōpellit. Adeo nocēdi artē obsequiū simulatione ca
pabat. Praecipue eū aduersum eos quos sanguine pxime cōtigisset armabat. Ita fra
ternā vltionē: quia viribus nequibat, fraude exequi pertentabat. Quo euenit vt rex
virtutū loco vitiōrū sordes amplexus ob ea quae pfidi monitoris impulsu atrociter
gesserat/cōmunibus in se locum odiū daret. Aduersum quē etiā Sclauorū tumul
tus exoritur. Cuius sopiendī gratia duces eorū captos traiectis fune tibiis equis in
diuersa raptatibus praebuit lacerādos. In hūc modū cōsumpti p̄icipes corpum suo
rū distractu p̄tinacis animi poenas dederūt. Quae res Sclauorū obsequia in suo sta
tu aequali ac solida subiectione cōtinuit. Interea qui ex sorore Iarmerici apud Ger
maniam orti/educatq; fuerant auito nomine frētī in auunculum arma suscipiunt
aque sibi regnum atq; ei debere certātes. Quoꝝ munitiones rex apud Germaniam
machinis demolitus, oppidis compluribus/aut obsessis/aut captis/nonnullis etiā so
lo aequatis incruentā ad ciues victoriā reportauit. Occurrūt Hellepōtici pactis so
rorē nuptiis offerentes. Quibus celebratis rursum Biccōnis instinctu Germaniam
petens/captis bello fororiis laqueo sp̄m eripere nō dubitauit. Optimates quoq; con
uiuū simulatione contractos eodem exemplo consumendos curauit. Interea Brode
rus/quem olim rex ex alio sustulerat matrimonio/nouercae curam ab eo susceptam
plenis sanctitatis excubiis celebrabat. Quem Biccō apud patrē incesti crimine ac
cusatū ne falso insimulasse videretur, subornatorū testimonio insecutus est. Cumq;
Broderus accusationis partibus plene exhibitis defensionis praesidia afferre nō pos
set/pater ab amicis in conuictum ferri sententiam iubet/minus impium ratus su
mendam de filio vindictā alieno q̄ pprio delegare iudicio. Quem ceteris p̄scriptio
ne dignū decernentibus/Biccō tristiore de capite eius sententiā ferre nō veritus
a nefarii stupri auctore poenam suspendio capiendam esse p̄nūtiat. Quem nequis a
paterna crudelitate profectam putaret, eundem laqueo affixum a ministris subie
cto assere excipiendum percensuit: vt quum hi fessas oneri manus subducerent, per
inde ac rei perēpti iuuenis forent/ Regemq; parricidii crimine sua culpa liberū face
rent. Praeterea nisi poena accusationem sequeretur, paternae eum salutī insidiaturū
astruxit. Adulterā vero Swauildā quo turpius e vita excederet, pecudum vngulis
proculcarī debere. Paruit Biccōni rex / adactumq; suspendio filium ne strangulatī

Historiæ Danicæ. Li. VIII. F. LXXXIII.

posset a circumstantibus tabulati ope alleuandum curauit. Igitur innoxium vinculum parum compressis faucibus solam pœnæ speciem præ se ferebat. Reginam vero firmissimo nexu humo astrictam ægnis obterendam calcibus præbuit. Hanc tantæ fuisse pulchritudinis fama est: ut ipsi quoque iumentis horrore foret artus eximio decore præditos fordidis lacerare vestigiis. Quo argumento rex innocentiam coniugis declarari coniectans: accedere erroris pœnitentia falso notatam festinat absoluere. Aduolat interea Bico qui supinam iumentis diris disturbare carminibus, nec nisi pronam obterere posse firmaret. Quippe eam formæ suæ beneficio seruata sciebat. In hunc modum collatum reginæ corpus adactus iumentorum grex crebris alte vestigiis fodit. Hic Swauilda exitus fuit. Interea canis cui Broderus assueuerat seu quibusdam questibus aggressus regem desistere domini supplicium videbatur. Eiusdemque illatus accipiter intimas corpori plumas rostro detrahere cepit. Ex cuius nuditate rex sumptis orbitatis auspiciis omen intercepturus præpropere qui filium laqueo detraherent/mitterit. Perimplumem enim auiculam futurum se/ni cuiisset/absque liberis augurabatur. Liberato clade Brodero, Bico delationis pœnas exoluere metuens, nuntiare Helleponticis pergit Swauildam a viro nefaria strage consumptam. Quibus viscenda sororis gratia nauigantibus ad Iarmericum reuersus/parari bellum ab Helleponticis indicat. Rex moenibus que acie tutius dimicandum existimans, in eam quam ex edificauerat munitionem confugit. Vbi ad ferendam obsidionem comestibus penitiora propugnacula armatis implebat. fulgentes auro cetræ/ circumpensique clypei supremum ædis ambitum adornabant. Contigit autem ut Hellepontici prædæ pritione acturi magnam suorum manum peculatus insimulatam occiderent. Igitur que tantam copiarum prem inestina clade consumperant, aula expugnatione suis altioribus viribus rati/veneficam, cui Guthrune erat vocabulum/consultunt. Qua efficiente regia partem propugnatores subito oculis capti in se ipsos arma couertunt. Quo viso Hellepontici applicata testudine primos portarum aditus occupant. Deinde conuulsis postibus/irruunt: adeo cæcas hostium phalanges obruncant. Eo tumultu superueniens Othinus/mediosque pliantium globos appetens/Danis quos paterna se pietate coluerat/ademptum præstigiis visum supera virtute restituit. Helleponticos vero corpora aduersum tela carminibus durare solitos crebro silice couerberandos esse pdocuit. Ita utrumque agmen mutua cade consumptum interiit. Iarmericus utroque pede ac manibus spoliatus truco inter exanimis corpe rotabatur. Cui Broderus parum idoneus successit in regnum.



Ost hunc regnat Syualdus: cuius filius Snio senescente patre strenuum piraticæ opus complexus patriæ res non solum seruauit: sed et diminutas in pristinum habitum reuocauit. Idem tyrannide suscepta Eskilli atque Alkilli pugilum insolentiam comprimendo Scaniam a Danicæ iurisdictionis integritate submotam ad societatem patriæ victoriâ reduxit. Tandem filia Gothorum regis mutuo amore perstrictus, conueniendæ eius copiam clandestinis nuntiis tentat. Qui a patre puellæ intercepti suspendioque consumpti/improvidæ legationis pœnas dederunt. Quorum Snio ultionem exigere cupiens quam Gothiam hostiliter aggressus fuisset/rege eius cum copiis occurrente, prædictorum pugilum puocatione rem p athletas gere re iussus/hanc duelli legem edidit: ut alteruter regum pro varia athletarum fortuna aut proprium perderet/aut alienum lucraretur imperium/victique regnum in victoriâ præmio reponeret. Quo euenit ut Gothorum rex propugnatorum suorum infortunio supe

Swauilda
species et
cades.

Canis & ac
cipitris do
lores.

Guthrune
venefica.

Othinus opi
tulatione.

Broderus
rex. lii.
Syualdus
rex. liii.
Snio rex
liiii.

Saxonis Grammatici

Mendicus
procatur.

ratus regno Danis cedere cogereetur. Cuius filiam Snio quū in Sueonū regis cōnu-
bium paterno impulsu cōperisset adductam, quendā obsoleto habitu p̄ itinera pu-
blica stipem petere solitum ad eam vsq; tentādā transmiserit. Qui quū egentū mo-
re p̄pinquum liminibus discubitu habuisset, visa forte regina exili vocula succi-
nens/ Amat, inquit, te Snio. Illa allapsu auribus sonū dissimulanter excipiens nec
visu nec gradu relato p̄cedit in regiā, atq; euestigio regressa obscuro et vix aures
offendente sibilo/ Amantem, inquit, me redamio. Eo dicto vestigium extulit. Quam
egenus mutui amoris vocem edidisse gauisus die postera foribus assidens p̄sen-
te domina consueta sermonis breuitate, locum ait voto suppetere cōuenit. Illa rur-
sum argutæ vocis industriam colligēs summa cum dissimulatione discessit. Paruo
post percontatore p̄teriens Bøcherør breuē se puenturam asseruit. Hunc quip-
pe locum fuga petere destinauit. Qua de re egenus certior redditus solito percon-
tationis acumine competens promisso tempus cognoscere perseuerat. Illa vero nec
astu inferior / nec sermone lucidior q̄breuissime potuit, hyemis initium nuncu-
pauit. Ceterum stipatores eius qui leuem amatorix vocis iactum exceperant, ple-
num calliditatis ingenium extremæ stoliditatis deliramentū esse credebant. Quæ
quū Snio certius ex egeno cognosceret, reginā sublati mariti opibus lauandi simu-
latione digressam nauigio deportandā curauit. Postea vero se penumerō inter ipsū
ac Suethiæ regem/ altero iustas repetente faces/ altero illicitas tueri p̄seuerante, an-
cipiti euentu variaq; victoria dimicatum est. Ea tempestate per summam celi intē-
perantiā agrorum vbertate corrupta ingens annona caritas incidit. Cumq; obor-
ta victualium raritate grauis plēbē inedia laceraret, rex quonā modo t̄pis difficul-
tati succurreret anxius/ quū aliquanto maiorem bibuloꝝ, q̄ edaciū impensam ani-
maduerteret, frugalitatem populo intulit: cōuuiorū vsū abrogans nequa ex fru-
ge potio pararet edixit: acerbitate famis supstui haustu interdicto pellēdā/ atq; a si-
ti abundantiam esus mutuandam existimās. Tunc qdam petulantioris gula pro-
scriptam bibendi consuetudinē deflens altum calliditatis genus cōplexus nouā vo-
luptati licentiam repperit/ ac publicā cōtinentiæ legem priuata intemperantia sol-
uit/ deliciarum vsū a ridiculi opis acumine mutuatus. Vetiti em̄ liquoris gustu
minutim liguriendo vsus desiderium ebrietatis expleuit. Quam ob rem cōuentus
a rege integerrimum se frugalitatis obseruatorem asseruit/ vtpote auiditatē hau-
stus moderatæ sumptionis ingenio castigantem: affixamq; sibi culpam sorbitionis
titulo tueri perseuerauit. Deniq; adiecto minarum terrore nō modo bibere, verum
etiam pitissare phibitus: consuetudinī tamen imperare nō potuit. Vt em̄ tanq̄ lici-
te illicitis frueretur/ nec gulam alieno subiectam haberet imperio, madefactis potio-
ne crustulis capace liquoris offula vescebat: cupitamq; crapulam lento gustu p̄-
uexit: interdictum satietatis modum haut secus ac licitum cōsecutus. Adeo perti-
nacissima gula rabies salutem pro luxu deuouens/ nec regiā qdem cōminatione de-
territa, ad omne periculum spernendum temerarium solidauerat appetitū. Secūdo
quoq; perinde ac violatæ cōstitutionis reus cōuenitur a rege. Sed ne tunc quidem
facti defensionem abiicit/ nequaq; a se regalibus institutis obuiam itum esse conten-
dens/ aut decretam edicto continentiam suis p̄suatam illecebris: p̄sertim quum
lata frugalitatis lex ita parsimonix formam tradiderit: vt potandi magis, q̄ edendi
liquoris facultas inhibita videretur. Tum rex obtestans deos per cōmunem iurare
salutem, tale quid deinceps audentem capitaliter esse plexurū. Ille mortē temperan-

Annona
caritas.

Ceruisiæ
vsu interdi-
ctum.
Bibacis
astus.

Historiæ Danicæ Li. VIII. F. LXXXV.

tia leuiorem, vitæq; q̄ luxū deponere tolerabilius ratus rursū aquis excoquit frugem, detostq; liquore cum se nullā vterius excusandæ cupiditatē defensionē obiecturum speraret: palam porioni indulgendo ad calicū vsū libera fronte conuertit astūq; in audaciam verso, regiā animaduersionē operiri q̄ frugi fieri maluit. Interrogante ergo rege cur torles rei interdictæ licentiā vsurpasset: desiderū hoc inquit rex non tam auditas mea q̄ habita in te beniuolentiā peperit: funeribus enim regis inferias cōuiuio per soluendas memineram. Itaq; ne epulū quo tuæ peragantur exequiā ob fermenti inopiā solenni potioni vsu careat industria potius q̄ ingluuie ductus prohibiti liquoris tēperamento prouidi. Te autē ante alios inedia periturum, priorq; lusto opus habiturū non ambigo: cū ob hoc inusitatā parcitatis legē tuleris, q̄ defuturā tibi primū alimoniā verearis. Tibi quippe nō aliis consulendo nouū auaritię auctore agere sustines. Tā urbana hēminis cauillatio iram regis in ruborē conuertit. Qui cū publicæ salutis decretū in ludibriū sui recidisse conspiceret omisso cōmunis vtilitatis consilio reuocauit edictū sententiāq; soluere q̄ ciuū offensam contrahere maluit. Cūq; (vt dixi) siue parū compluta humo seu nimū torrida torpentibus satis: ac parce fructificantibus campis inediæ languor defectā elcis regionem attereret: nullūq; parū suppetēibus alimētis trahendæ famis superesset auxiliū. Aggone atq; Ebbone auctore placito prouisum est vt senibus ac paruulis cęstis: omnīq; demū imbelli etate regno egesta robustis dūtaxat patriā donaretur nec nisi aut armis, aut agris colendis habiles domestici laris paternorūq; penatium habitacula retinerēt. Quorū mater Gambaruc id ad se deferētibus filiis cū a scelesti decreti auctore salutē in crimine repositā animaduerneret: damnata contionis sentētia necessitatē parricidio redimi oportere negabat, propius honestati consiliū fore asserēs, animorūq; ac corporū virtuti expetibilius: vt seruata erga parentes ac liberos pietate patriā excessuri sorte deligerētur. Quæ si senes inualidos obrulisset robustiores se eorū loco exilio offerrent, eiusq; pondus pro debilibus perferendū sua sponte susciperent. Caeterum indignos esse vitā qui illā scelere & sacrilegio comparrare, parenteq; ac prolem tam iniquo sentētiæ genere persequi sustinuisset: charitatis loco crudelitatis officia peracturi. Postremo cunctos male patriam demereri apud quos parentū aut liberorum amorū proprii spiritus charitas praponderaret. Huic voci ad concionē relatæ plariq; suffragiis assentiebātur. Igitur omnīū fortunis in sorte coniectis qui designabātur extorres adiudicati sunt. Quo euenit vt qui sponte necessitati parere noluerāt fortunæ iudicio obsequi cogerētur. Primū itaq; Blekingiā aduecti, ac deinde Moringiā prater nauigantes ad Gutlandiam se appulerunt. Vbi & Paulo teste auctore Frig dea Longobardorum vocabulū: quoq; postea gentem condiderūt tradūtur adepti. Tandē ad Rugiā se applicantes, defertisq; nauigiis solidum iter ingressi cum multā terrarum partē emensi, armisq; depopulati essent: post editas late strages postremo petitis in Italia sedibus priscū gentis vocabulum suo nomine permutarūt. Interea Danorum tellus rarefcente cultorū opera sulcorūq; vestigiis situ obductis syluestre induit vultū: & quasi natiui cęspitis amœnitate deposita in formi succrescentiū nemorum densitate perhorruit. Qd̄ præsens quoq; camporū eius facies prodit. Quæ enim olim feracia frugum iugera fuerant: eadem nūc arboreo stipite conferta visuntur. Atq; vbi olim cultores terram altius versantes vastas dissipauerē glebas, illic nūc enatū nemus seruantia adhuc veteris culturæ vestigium rura cōplectitur. Quæ nisi cultore vacua ac diuturno situ vasta

Edictum
crudele.

Longobardorum
origo.

Frig.
Longobardorum
vocabulum.

Saxonis Grammatici

manfissent, nequaquam vnus ruris glebam inter factos aratro sulcos tenacesque arborum radices partiri potuissent. Colles quoque quos in plano humidorum caduerum cura veterum labor extruxerat, praesens syluae congeries occupat. Cernere etiam est crebros petrarum acruos sylvarum saltibus interfitos: quas toto quondam rure dispersas ne profcindendis vbiq; sulcis officerent coniectis in struem molibus rustica cura sublegit: malens exiguum agri perdere quam totum difficile reperire. Vnde ex eo quod tunc exercitorum liberius aruorum gratia agrestium labor egerat prioris aui populus postero numerosior extitisse perpenditur: qui breuibus agellis contentus agrestem operam citra veteris culturae vestigia cohibet. Itaque praesens saeculi vultus capax quodam aristae solum: nunc gignendis glandibus idoneus agrestem struem ac cereales culmos confita arboribus facie se permutasse miratur. Et haec quidem de Snione quam verissime potui digesta sufficiant.

Byorn rex
lv.
Haraldus
rex. lvi.
Gormon
rex. lvii.



Vic succedit Biorn. Itemque post ipsum Haraldus rerum assequitur summam. Cuius filio Gormoni inter priores Danorum duces: non infima laudis locum rerum strenue gestarum titulus tribuit. Hic enim nouum audaciae genus complexus haereditarium fortitudinis spiritum scrutanda rerum natura vestigiis quam armis excolere maluit: utque alios regum ardor bellicus: ita ipsum cognoscendorum mirabilium

Geruthi
des & opes.

quacumque vel experimento dephensa, vel rumore vulgata fuerat praecordialis stimulat auuiditas. Cumque esset externa atque inusitata visendi cupidus experiendam praecae teris duxit Geruthi cuiusdam sedi acceptam a Tylenfibus famam. Incredibilia enim ab eis super operum inibi congestarum magnitudine iactabatur: sed iter omnium referri periculo ac pene mortalibus inuicem ferebatur. Ambitorum namque terrarum oceanum nauigandum, solem postponendum ac sidera: sub Chao peregrinandum, ac demum in loca lucis expertia, iugibusque tenebris obnoxia transeundum, expertorum assertione constabat. Sed in iuuenili animo circumstantis periculi metum: non tam praedae quam gloriae cupido calcabat: multum sibi claritatis accessurum sperante si rem admodum intetam auderet.

Thorkillus

Trecetis idem cum rege votum nuncupantibus auctorem famam Thorkillum itineris ducem assumi placuit: ut prope locorum gnarum peritumque adeunda regionis eius. Is officio non recusato aduersum inusitatum nauigandi maris sauitiam firmiore structura: genere nodisque crebrioribus ac confertioribus clauis praeparanda iubet nauigia solidari: eademque magnis repleri comenibus ac bouinis superne tergoribus claudi, quae intrinseca nauium spatia ab incurantium vndarum aspergine tuerentur. Inde tribus ditaxat Liburnis nauigatio traditur vnaquaque centenos capiente delectos. At ubi in Halogiam ventum sacundis flatibus destituti varia pelagi iactatione dubiis nauigationis casibus agebantur. Tandem per summam alimetorum inopia etiam pane defecti exiguae pulvis vsu traxere famem. Interiectis diebus eminus per strepentem procellam fragorem perinde ac scopulos inundantis exaudiunt. Igitur intellecta telluris vicinia agilitatis eximia iuuenis specularum rei gratia cacumen mali conscendere iussus: praeupti situs insulam in conspectu esse denuntiat. Ieri omnes regionem quae ab eo significabatur auuidis insequitur luminibus: arte promissi littoris praesidium expectantes. Cuius tandem aditum natum in editiore soli parte per obstates cliuos palis callibus enituntur. Tunc Thorkillus ex armentis quae in maritimis frequentia discurrebant, supra quod semel lenienda fami sufficeret negat esse tollendum, futurum enim si secus agerent ut a diis loci praesidiis discedendum

Historiæ Danicæ Li. VIII. F. LXXXVI.

potētia priuaretur. At nauæ magis prorogāda satietatis q̄ seruādī imperiū cupi-
diores incitāmēto gula salutis consiliū subiecerunt exhausta nauū gremia casorū
gregū corporibus onerātes. Quī ideo captu perfaciles extitere q̄ ad inusitados viro-
rū aspectus firmato pauore mirabūdi cōuenerāt. Nocte insequētī mōstra littorī in-
uolātia, ac toto concrepātia nemore cōclusas obsedere puppes. Quorū vnū ceteris
grandius ingēti fuste armatū pfundū passibus emetiebatur. Idē pprius admotū vo-
ciferari coepit: nō ante enauigaturos q̄ fusi gregis iniuriā expiādo viris p nauū nu-
mero traditis diuini pecoris damna pensassent. Cuius minis obscurus Thorkillus
vt vniuersorū incolumitatē paucorū discrimine tueret tres sorte denotatos exhibu-
it. Quo factō optato vērō excepti in vltiorē Byarmiā nauigāt. Regio est p̄tēti frī-
goris capax, p̄altisq̄ offusa niuibus: ne vim qdē feruoris perlentiscit astiuū: inuiorū
abūdās nemorū: frugū haud ferax, inusitatisq̄ alibi bestiis frequēs. Crebri in ea flu-
uii ob insitas alueis cautes stridulo, spumātisq̄ volumine p̄ferūtur. Illic Thorkillus
subductis nauibus tēdi in littore iubet: eo loci puētū astruēs vnde breuis ad Geru-
thū trāsitus foret. Prohibuit etiā vllū cū supueniētibus miscere sermonē. Affirmās
monstra nullo magis nocendū vim q̄ aduenarū verbis parū comiter editis sumere.
Ideoq̄ socios silētio tutiores existerē: se vero solū tuto p̄fari posse q̄ prius gētis eius
mores habitūq̄ puiderit. Crepusculo appetēte inusitatē magnitudinis vir nomina-
tim salutatis nauticis interuenit. Stupētibus cūctis Thorkillus aduētū ei? alacriter
excipiēdū admonuit. Guthmūdū hūc esse docēs Geruthi fratē cūctorū illic appli-
cantiū piissimū inter pericula p̄tectorē. Percōtātisq̄ qd ita ceteri silentiū colerent:
refert rudes admodū linguæ eius ignoti pudere sermonis. Tū Guthmūdus hospī-
tio inuitatos curriculis excipit. Procedētibus amnis aureo ponte p̄meabilis cernit.
Cuius transeūdi cupidos a p̄posito reuocauit docēs eo alueo humana a mōstruosis
rerū succreuisse naturā, nec mortalibus vltra fas esse vestigiis. Subinde ad ipsa du-
ctoris penetrālīa puenit. Illic Thorkillus seductis sociis hortari coepit vt inter tē-
tamentorū genera quæ varius obtulisset euētus industrios viros agerēt, atq̄ a pere-
grinis sibi dapibus tēperātes ppriis corpora sustentāda curarēt, discretasq̄ ab india-
genis sedes peterēt eorū neminē discubitu cōtingēdo. Fore enim illius esca partici-
pibus inter horridos mōstrorū greges amissā cunctorū memoria sordida semp cō-
munione degendū. Nec minus ministris eorū ac poculis abstīnēdū edocuit. Duode-
cim filii Guthmūdi egregia indole, toridēq̄ filiæ p̄clui forma circūstiterāt mēfas.
Qui cū regē a suis dūtaxat illata delibare cōspiceret: beneficiū repulsam obiiciēs in-
iuriosum hospiti q̄rebatur: nec Thorkillo cōpetēs facti excusatio defuit. Quippe in
solito cibo vtētes plarūq̄ grauiter affici solere cōmemorat, regēq̄ nō tā alieni obse-
quii ingratiū q̄ ppriæ hospitatī studiosum cōsuetō more corpus curatē domesticis
cōgnā opsoniis istruxisse. Igī hāud quāq̄ cōtēptui imputari debere qd fugiēde pestis
salutari gereret affectu. Vidēs autē Guthmūdus apparatus sui fraudē hospiti fru-
galitate delusam cū abstīnētiā hebetare nō posset pudicitiam labefactare cōstituit
oibus ingenii neruis ad debilitādā eorū tēperantiā inhians. Regi em̄ filiæ matrimo-
niū offerēs: ceteris quascūq̄ e famulitio peterēt potiēdas esse pmittit. Plarisq̄ rem
approbātibus, Thorkillus hūc quoq̄ illecebrarū lapsū sicut & ceteros salubri mo-
nitu p̄currit: industriā suā inter cautū hospite ac letū cōuiuā egregia moderatiōne
partitus. Quatuor e Danis oblatū amplexi salutī libidinē p̄tulerūt. Qd cōtagium
lymphatos inopesq̄ mētīs effectos pristina rerū memoriā spolīauit. Quippe post id

Byarmia,

Geruthus,

Guthmundus,

Oppidum
terribile,

Geruthi
regia.

Fabulosa
Thoris
vltio,

factū partū animo constitisse traditur. Qui si mores suos intra debitos tēperantiæ fines continuissent herculeos equassent titulos, giganteam animo fortitudinem su perassent, perenniterq; patria mirificatū rerū insignes extitissent auctores. Adhuc Guthmundus propositi pertinaciā dolū intendere perseverās collaudatis hortī sui delitiis eo regem percipiendorum fructuū gratia perducere laborabat blandimētis nifus illecebrisq; gulæ cautela constantiā elidere cupiens. Aduersum quas insidias rex Thorkillo vt prius/auctore firmatus simulatae humanitatis obsequium spreuit vtendi excusationem a maturandī itineris negotio mutuatus. Cuius prudentiæ Guthmundus suam in omnibus cessisse considerans spe peragenda fraudis abiecta cunctos in vltiorem fluminis ripam transuectos iter exequi passus est. Progressi atrum incultūq; oppidum vaporanti maxime nubi simile haud procul abesse pspiciant. Pali propugnaculis interstiti defecta virorū capita praeferebant. Eximia ferocitatis canes tuentes aditū præ foribus excubare conspecti. Quibus Thorkillus cornu abdomine illitum collambēdū obiciēs incitatissimā rabiem paruula mitigauit impensa. Superne portarū introitus patuit. Quē scalis æquantēs arduo poriuntur ingressu. Atræ deintus informesq; laruae conferferāt vrbem. Quarū prestrepentes imagines aspicerē horridius an audire fuerit nescias: foeda omnia: putidūq; coenum adeūtiū nares intolerabili halitu fatigabat. Deinde cōclauē saxeam cui Geruthum fama erat pro regia assueuisse reperiunt. Cuius arctam horrendaq; crepidinem inuisere statuentes repressis gradibus in ipso pauētes aditu constiterunt. Tunc Thorkillus harentes animo circūspiciens cunctationē introitus virili adhortatione discussit: monens tēperaturos sibi ne vllā ineundę adis supellectilē tamerſi possessu iocūda aut oculis grata videretur, attingerent: animosq; tam ab omni auaritia auersos q̄ a metu remotos haberēt. neq; vel captu suauia cōcupiscerēt, vel spectatu horrida formidarēt: q̄q; in summa vtriusq; rei forēt copia versaturi. Fore enim vt auidę capiendī manus subita nexus pertinacia a re tacta diuelli nequirēt, & quasi inextricabili cū illa vinculo nodarētur. Caterū cōposite quaternos ingredi iubet. Quorū Broderus & Buchi primī aditum tentant. Hos cū rege Thorkillus insequitur. Cateri deinde cōpositis gradiūtur ordinib⁹. Aedes deintus obsoleta per totū ac vltimū reterrimi vaporis offusa cūctorū, qbus oculus aut mens offendi poterat, vberissima cernebatur. Postes longēua fuligine illiti: obductus illuuię paries: compactū e spiculis tectū instratum colubris pauimētum: atq; omni for diū genere respersum inuisitato aduenas spectaculo terruerunt. Super omnia perpetui factoris asperitas tristes deniq; cōfessuū loca plumbeæ crates secreuerant: liminibus horrenda ianitorū excubiā praerant. Quorum alii confertis fustibus obstrepētes, alii mutua caprigeni tergoris agitatione deformē edidere lusum. Hic secūdo Thorkillus auaras temere manus ad illicita tendi phibēs iterare monitū coepit. Procedētes per fractā scopulū partē nec procul in editiore quodā suggestu senē per tufo corpore discissa rupis plagā aduersum residere conspiciūt. Præterea scēminas tres corporeis oneratas strumis ac veluti dorsi firmitate defectas iūctos occupasse discubitus. Cupiētes cognoscere socios Thorkillus qui probe rerum causas nouerat docet Thor diuū Gigantea quondā insolentiā lacessitū per obluctantis Geruthi præcordia torridam egisse chalybē: eademq; vltius lapsa conuulsi montis latera per tudisse: scēminas vero vltimū tactas infracti corporis damno eiusdem numinis attentati poenas pepen-

Historiæ Danicæ Li. VIII. F. LXXXVII.

diffe firmabat. Inde digressis dolia, vii. zonis aureis circūligata panduntur: quibus pensiles ex argento circuli crebros inseruerant nexus. Iuxta quæ inusitata belluæ dans extremitates auro præditus reperitur. Huic adiacebat ingēs bubali cornu ex-
quisto gemmarum fulgore operosus cultum: nec celaturæ artificio vacuum. Iuxta quæ eximii ponderis armilla patebat. Cuius immodica quidem cupiditate succensus auaras auro manus applicuit ignarus excellentis metalli splendore extremā occul-
tari perniciem, intētūq; præda fatalem subesse pestem. Alter quoq; parū cohibendę auaritiæ potens instabilis ad cornu manus porrexit. Tertius priorū fidutiā amu-
latus: nec satis digitis temperans osse humeros onerare sustinuit. Quę quidē præda vtī visu iocūda ita vsu probabilis extitit. Illices enim formas subiecta oculis species exhibebat. Armilla siquidem anguem induens venenato dērium acumine eū a quo gerebatur appetiit. Cornu in draconē extractū sui spiritū latoris eripuit. Os ensem fabricans aciem præcordiis gestantis immerfit. Cæteri socię cladis fortunam veriti insontes nocentiū exemplo perituros putabāt: ne innocentia quidē incolumitatem tribuēdam sperantes. Alterius deinde tabernaculi postica angustiorē indicante se-
cessum quoddā vberioris thesauri secretariū aperitur: in quo arma humanorū cor-
porū habitu grandiora pandūtur. Inter quæ regiū paludamentū cultori cōiunctū pilleo ac mirifici operis cingulū visebantur. Quorum Thorkillus ammiratione ca-
ptus cupiditati frenos excussit propositā animo tēperatiā exuens, toriesq; alios ifor-
mare solitus ne proprios quidē appetitus cohibere sustinuit. Amiculo enim manū inferens cæteris cōsentaneū rapinæ ausum temerario porrexit exemplo. Quo facto penetralia ab imis cōcussa sedibus inopinata fluctuationis mō trepidare cœperūt. Subinde a sceminis cōclamatum: a quo diutius infandos tolerari prædones. Igitur qui prius semineces expertiq; vitę simulacra putabantur, perinde ac sceminarum vocibus obscuro e suis repente sedibus dissaltantes vehementi incurfu aduenas ap-
petebant. Cætera raucos extulere mugitus. Tum Broderus & Buchi ad olim nota sibi studia recurrentes: incurfantes se lamias adactis vndiq; spiculis incessabant, ar-
cūq; ac fundarum tormentis agmen obtriuere monstrorum. Nec alia vis repellē-
dis efficacior fuit. Viginti solos ex omni comitatu regio sagittariæ artis interuen-
tus seruauit. Cæteri laniatū fuere monstris. Regressos ad amnē superstites Guth-
mundus nauigio traicit, exceptosq; domi cum diu ac multum exoratos retentare non posset, ad vltimū donatos abire permisit. Hic Buchi parum diligens sui custos laxatis continentia neruis virtute qua hætenus fruebatur abiecta vnam e filiabus eius irreuocabili amore complexus, exitiū sui connubiū impetrauit: moxq; repen-
tino verticis circuitu actus pristinū memoriæ habitum perdidit. Ita egregius ille tot mōstrorum domitor, tot periculorū subactor vnus virginis facibus superatus peregrinatum a continentia animū miserabili iugo voluptatis inseruit. Qui cum abiturū regem honestatis causa prosequeretur: vadū curriculo trāsturus altius de-
sidentibus rotis vi vorricū implicatus absimitur. Rex amici casum gemitu profes-
cutus maturata nauigatione discessit. Qua primū pspera vsus deinde aduersa quas-
fatus periclitatis inedia sociis, paucisq; adhuc superstitib; religionē animo intulit. atq; ad vota superis nūcupāda cōfugit: extrema necessitatis p̄sidiū in deorū ope cō-
sistere iudicans. Deniq; aliis variis deorū potētiis exorātibus, ac diuersæ numinū maiestati rem diuinā fieri oportere censentibus: ipse Vgarthilocum votis pariter ac propitiamenti aggressus prosperā exoptati lyderis tēperie assecutus est. Domū

Speacula
noua,

Miracula
credibilia,

Lamiae vine
cuntur,

Buchi du-
cit filia de-
monis,

Vgarthi-
locus deus,

Saxonis Grammatici

**Animarū
immortalitas.**

**Regio solis
expers.
Ignis inopia.**

**Aquili i specu
reperiti.**

**Thorkilli p
positiones.**

veniens cū tot maria se totq; labores emēsum animaduerneret fessum erumnis spiri-
ritum a negotiis procul habendum ratus petito ex Suetia matrimonio superioris
studii habitū oīi meditatione mutauit. Vita quoq; p summū securitatis vsum ex-
acta ad vltimū pene atātis suæ finem prouectus cum probabilibus quorundam ar-
gumentis animos immortales esse comperit haberet, quasnam sedes esset exuto
membris spiritu petiturus: aut quid præmii propēta numinū veneratio mereretur
cogitatione secum varia disquirebat. Hæc voluētē subeunt quidam parum beni-
gni in Thorkillum animi docentes diuino opus esse consultu, tantaq; rei certitudi-
nem humano altiorē ingenio, nec mortalium cognitu facilem, cœlestib; expetē-
dam oraculis. Quāobrem propitiandum esse Vgarthilocū neminēq; id Thorkillo
aptius executurum. Fuere quoq; qui eundem insidiarum reum, ac regū capitis ho-
stem deferrent. Qui cum vltimo se periculo destinari videret criminationis aucto-
res profectionis comites expetiuit. Tum qui insontem notauerant periculum alie-
no capiti præparatum in se ipsos recidisse cernentes consultum reuocare tēbant.
Sed frustra regias aures implentes etiam pauoris increpiti Thorkillo duce nauigare
coguntur. Ita excogitatis in alterum malis in auctorē plerūq; adigi necesse est. Qui
cum se ineuitabili discriminis necessitate districtos animaduernerent, nauigiū tau-
rinis obstructum coriis prouisis abunde commeatibus impleuerunt. Quo euecti eo
peruenere loci vbi regio solis inops ignara syderum, nec diurni luminis capax per-
petuæ noctis specie caligabat. Cūq; diu sub inusitata cœli facie nauigassent: tandem
incidente lignorum inopia foculi nutrimentis defecti, nec suppetente decoctionis
officina crudis famem obsoniis propulerūt. Verum complures vescentium vltimā
pestem ab indigestæ dapis satietate traxerunt. Primū enim paulatim stomachis in-
usitato partus edulio langor irrepit: deinde latius manante contagio, vitalia mor-
bus appetiit. Sicq; anceps vtriusq; intēperantiæ malum vt inedia grauem ira gulā
quoq; suspectam effecerat: cum nec vesci tutum, nec abstinere cōmodū nosceretur.
Igitur omnem salutis spem abiicientibus vt neruū tunc facilius rumpi solitum est
cum arctius rēditur: patrocinū inopinatæ cōmoditatis affulsit. Subito enim ignis
haut procul emicare conspectus exhaustis trahendæ vitæ fiduciam ingenerauit.
Quem Thorkillus tāq; diuinitus datum remediū colligere statuens: quo sibi cer-
tiorē ad socios reditum strueret cacumen mali infixæ gemmæ fulgore signauit:
littore deinde potit; subiicit oculis angusti aditus, arctatūq; faucium specum. Quē
comitibus foris præstolari iussis ingressus duos eximiæ granditatis aquilos conspi-
catur corneis naribus contracta quæ fors obtulerat igni nutrimenta præstantes. Cæ-
terum deformis introitus, obsoleti postes, ater situ paries, sordidum tectū, frequēs
anguibus pauimentum non oculum magis q̄ animū offendebant. Tum gigantum
alter salutatum eum rem conatu præparatam orsum esse dicebat, inusitati numinis
adeundū cupiditate flagrantem atq; extra mundani climatis cognitionem inuesti-
gabili scrutatione complexum. A se autem propositi itineris semitas cogniturum si
tres veridicas sentētiās totidem prouerbis compræhensas expromeret. Tū Thor-
killus. non me hercule incōptiorē naribus familiam peruidisse cōmemini. Sed neq;
locum quo minus libēter degerem attingi. Item. Illum mihi pedem potiorē staruo
qui prior exitum capeffere quiuerit. Gygas Thorkilli prudentia delectatus prouer-
biorum veritate laudata docet ad inops graminis solū, altisq; obfusum tenebris in
primis esse migrandum. Ante autē q̄ destinatus possit locus accipi nauigationem

Historiæ Danicæ. Li. VIII. F. LXXXVIII.

quatrīduo pertinaci remigio pertrahendā. Illū visendū fore Vgarthilocus tetros horrendosq; specus for dida mansione complexum. Thorkillus magnopere stupens q; et longa & periculosa nauigatio imperabatur, spe tamen dubia presentem metū vincente foculum experiuit. Et gigas si ignem inquit desideras necesse est alias tres sententias similibus prouerbiis edas. Tum Thorkillus. Consilio tamen exilis id auctor ediderit obsequendum est. Item eo temeritatis processit, vt si regredi quiuero salutem meā nulli magis q̄ pedibus debeam. Rursum: si in presentiarū recessu libere fruerer vltius a reditu temperandum curarē. Inde perlato ad socios igne:auræ indulgentiam nactus quarto die ad propositum portū appulit: Aggressusq; cū sociis terram apud quā continuæ noctis facies alterni luminis vicissitudinē frustrabatur ægre prospectum capientibus oculis inusitata: molis scopulum cōspicit. Cuius perlustrandi cupidus a comitibus foris stationē peragētibus: extusum filicibus ignem opportunū contra damones tutamentū in aditū iussit accēdi. Post hæc perlato per alios lumine arctis cauernæ faucibus corpus subiiciens inter crebros serpentū allapsus ferreorū vndiq; sedilium frequentiā contemplatur. Inde placidior aquæ moles subiectoq; sabulo molliter instuens conspectui obuersata est. Qua transita paulo deuiorē situ speluncā aggreditur. Ex qua item atrum obscenūq; conclaue visentibus aperitur. Intra qd̄ Vgarthilocus manus pedesq; immēsis cathenarū molibus oneratus aspicitur. Cuius olentes pilī tam magnitudine q̄ rigore corneas aquauerant haustis. Quorū vnū Thorkillus annitentibus sociis mento parientis excussum quo proprior fides suis haberetur operibus asseruauit, statimq; tanta fetoris vis ad circūstantes manauit: vt nisi repressis amiculo naribus respirare negrent. Vixq; egressu portū ab inuolantibus vndiq; colubris conspuitur. Quinq; dūtaxat Thorkilli comitum ceteris veneno cōsumptis nauigiū cum ductore cōscendunt. Imminent efferi dæmones, & in subiectos venenata passim sputa coniciunt. At nauē presentis coriorum vmbraulis illapsū respuere virus. Hic cuiusdā forte prospicere cupientis tactum veneno caput perinde ac ferro recisum ceruici exemptū est. Alius ocellos vmbraulis exercēs: sub eadē vacuos luminū orbes retulit. Alius exerta manu tegimen explicans: eiusdem tabi vi truncū ad se brachiū reuocauit. Igitur ceteris propensiora sibi numina: ne quicq; deprecantibus: Thorkillus vniuersitatis deū votis aggressus: eiq; cū precibus libamenta defundēs. mox prioris cœli vsum ac perlucua rerū elemēta prospera nauigatione collegit. Iamq; aliū sibi orbem atq; ipsum rerū humanarū aditū perspicere videbatur. Tandē ad Germaniā Christianis tunc sacris inuitatā appulsus: apud eius populū diuini cultus rudimēta percepit. Vbi sociorū manu ob inusitatū aeris haustū propemodū cōsumpta, duobus tantū quos fors vltima præterierat comitat⁹: reditū ad patriā habuit: verum illius ori marcor ita habitū corporis, ac pristina formæ lineamēta confudit: vt ne ab amicis quidē potuisset agnosci. At vbi deterfa illuue: notitiā sui visentibus reddidit: eximiam regi cognoscendæ legationis auuiditate ingressit. Sed necdū amulorū obtractatione sopita: fuere qui regē cognitis quæ Thorkillus afferret: subito decessurū astruerēt. Auxit affirmationis fidē: eiusdē rei falsa somnii p̄dictione suggesta credulitas. Igitur quī noctu Thorkillū opprimerēt: regis imperio subornatur. Cuius ille rei vtcūq; indicū nactus clam cūctis relicto cubili magni ponderis lignū subiecit: eoq; facto subornatis truncū cēdētibus regiæ fraudis cōmentū elusit. die postero regē corpus curātem aggressus: ignosco (inquit) sauitiæ tuæ, erroriq; veniā tribuo: qui prosperum

Altera tria
Thorkilli
dicta.

Tria mīa
randa.

Vgarthi
locus.

Notā.
Thorkillus
Christian⁹
efficitur.

Saxonis Grammatici

legationis nuntiū afferentī poenā pro gratia decreuisti. Itaq; te solū: pro quo caput tot grunnis deuouit: tot periculis contudi: quēq; operū meorū gratissimū pensatorē sperauit: acerrimū virtutis punitorē iuueni. Verū vltionis partibus p̄termissis in terro animi tui rubore (si tamē vllus ingratos pudor afficit) lesionis meae vindice sum contētus. Nec inmerito te omnē demonū rabiē: aut belluarū sauitiā superare coniecto: q; tot mōstrorū insidiis erurus a tuis immunis esse nō potui. Rex cūcta ex ipso cognoscere cupiēs, fati s̄q; arduū obstare iudicās: euentū ordinē exponere iubet. Cūq; per cetera auidiis referentē auribus excepisset postremo recensitā numinis sui mentionē sinistra opinione colligi passus non est. Exprobratā enim Vgarthiloci fœditatē exaudire nō sustinēs: adeo indignitatis eius vicem doluit: vt impatientem dīctorū spirītū inter ipsa narrantis recitāmēta deponeret. Itaq; dum vani numinis cultū cupide fouit: vbinā versus esset miseriarū carcer agnouit. Cuius quoq; oliditas quē Thorkillus perinde atq; operū suorū magnitudinē testaturū: capillitio gigantīs excerpserat: in circūstantes effusa: compluribus exitio fuit.

Gormonis
mors,

Gotricus
lviij.



Esunēto Gormone Gotricus ex eo genitus regnat. Hic nō armis modo, sed etiā liberalitate conspicuus: incertū fortior: an clemētior fuerit, adeoq; seueritatē māfuetudinē castigabat: vt alterā altera repēdere videretur. Eodē tēpore rex Noruagiæ Goto a Berone & Refone Tylenlibus petitus: Refonē cultius ac familiarius habitū magni pōderis armilla donauit. Quo qdā aulicorū cōspēcto, magnitudinē doni impēiori laude cōplexus: neminē Gotonī parē humanitate firmabat. At Refo q̄q; gratiā beneficio deberet: tamen immodici laudatoris tumidā vocē approbare nō passus: Gotricū ei p̄tulit. Vt enī vanā assentatoris affirmationē obtineret: absentī liberalitatis testimoniū reddere, q̄ p̄sentē beneficii datorem falso palpare maluit. Partim quoq; ingratitude argui q̄ inanis iactantiæ laudē assentiēdo prosequi: regēq; veritatis serio mouere: q̄ adulationis mēdacio fallere: aliquāto pretiosū duxit. At Vluo dictas in regē laudes: nō solū pertinaciter affirmare sed etiā experimēto prosequi perseverans: pignus cū negante proponit. Cuius consensu Refo in Daniā pergens Gotricū sella posita stipendia inter milites partiētē inuenit. A quo quisnā esset rogatus: vulpeculæ sibi nomen esse respondit. Cūq; risu quosdā alios admiratione cōpleffet: & vulpem inquit Gotricus ore prædā excipere cōuenit. Ac mox detractū lacerto torquem accersit labris inseruit. Quē Refo confestim brachio applicans: id cūctis auro præditū ostentabat, reliquū vero perinde atq; ornamenti inops occultius habuit: eoq; acumine ab inuictę munificētiā dextera cōsentancū priori munus accepit. Qd̄ ei non tam precii magnitudo iocundū, q̄ litis inite victoria faciebat. A quo cum rex de pignoris positione cognosceret sortuito magis q̄ de industria munificus erga ipsum extitisse gaudebat, plus se voluptatis ex datio ne q̄ accipientem ex munere sentire testatus. Igitur reuersus Noruagiā Refo cōcertatorem pignus exsoluere recusantem occidit: filiāq; Gotonis captiuā Gotrico potiendam adducit. Cūq; Gotricus: qui & Godefridus est appellatus transfusus in exteros præliis, famam ac vires felicibus propagasset auspiciis: inter cetera factorū monumenta: hanc quoq; Saxonibus tributū legē indixit: vt eorū duces quoties apud Danos regni mutatio obuenisset: centū equos niueos suffecti regis iniitiis dedicaret. Q; si nouū Saxonibus ducem variata rerum successio peperisset: is quoq; prædictæ

Tributum
Saxonibus
rependendū
victis.
xii.

Histo. Danicę. Li. VIII. F. LXXXIX.

pensionis obsequio potestatis principium Danicę maiestatis titulis inclinaret: quo et gentis nostrę fateret imperium, et subiectionis suę solenne praberet indicium. Nec Germaniã quidem oppressione contentus, per Resonę legationi addictũ Sueoniam tentat. Quę Sueones aperta vi necare veriti, latrocinium ausi incusso lapide, dormiẽtem cõsumpserunt. Quippe molarem supne pẽsum, rescissis vinculis, subiecti ceruicibus illabi fecere. In cuius noxę expiationem actum est: vt singuli facinoris auctores bisseña auri talenta/e plæbe vero quilibet vnam eiusdem generis vnciam Gõtrico persolueret: Vulpeculã pensionem vocabant. Accidit interea vt rex Francorum Karolus contusam bello Germaniam non solum christiani fini sacra suscipere sed etiam ditioni suę parere compelleret. Quo comperto Gõtricus finitimas Albia gens adortus, Saxoniam susceptum Karoli iugum cupidius amplexantem: ac Romana arma Danicis præferentem ad pristinum regni sui titulum reuocare tentabat. Quo tempore Karolus victoricia trans Rhenũ castra receperat: ideoq; ab aduena hostis congressu pinde ac fluuii interstitio veritus/temperabat. Quem quum ob res Gõtrici comprimendas iterato transmeare pponeret, a Leone Romanorum pontifice in vrbis tuendã præsidium accersitus mandato paruit: filio vero Pipino gerẽdi aduersum Gõtricũ belli partes commisit: vt dũ ipse in longinquum hostem ageret/hic contra vicinum susceptum pugnã negociũ pcuraret. Oportebat enim vt gemina curarum anxietate distractus/sparsa manu aptum vtriq; remedium pvideret. Interea Gõtricus speciosam ex Saxonibus victoriã referens, contractis de nouo viribus/ac frequentiori copiarum robore compato, non in Saxones modo/verum in omnem Germaniã populum amissã dominationis iniuriam vlcisci constituit. Ac primo quidem classe Fresiam domat. Quę prouincia admodum situ humilis: quoties sauiente oceano obiecta fluctibus æstuaria prumpuntur, totam inundationis molem patentibus campis excipere consuevit. Huic Gõtricus non tam arctã q̃ inusitatam pẽsionem imposuit. De cuius cõditione et modo summatim referam. Primum itaq; ducentorũ. xl. pedum longitudinem habentis ædificiũ structura disponitur/bissenis distincta spatii: quorum quodlibet vicenorum pedum intercapedine tenderetur/prædictæ quantitatis summam totalis spatii dispendio reddente. In huius itaq; ædis capite regio confidente quæstore, sub extremam eius partem rotundus e regione clypeus exhibetur. Fresonibus igitur tributum daturis mos erat singulos nummos in huius scuti cauũm conicere: e quibus eos duntaxat in censum regum ratio computantis eligeret, qui eminus exactoris aures clarioris soni crepi taculo perstrinxissent. Quo euenit vt id solum æs quæstor in fiscum supputãdo colligeret: cuius casum remotiore auris iudicio persensisset. Cuius vero obscurior sonus citra computantis defecisset auditum/recipebatur quidem in fiscum, sed nullum summã præstabat augmentum. Compluribus igitur nummorũ iactibus quæstorias aures nulla sensibili sonoritate pullantibus/accidit: vt statã pro se stipem erogaturi/multam interdum aris partẽ inani pensione cõsumerent. Cuius tributone re per Karolum postea liberati pduntur. Cumq; Gõtricus transcursa Fresia ac reuerso iam Roma Karolo in vteriores se Germaniẽ prouincias effundere statuisset proprii satellitis insidiis circumuentus, ferro domesticæ fraudis interiiit. Quo audito Karolus effuso gaudio exultauit/nihil eo casu vnq; fortunæ suæ iocundius obuenisse confessus.

Resonis cædes.
Sueonũ subactio. vi.

Carolus magnus.

Pipinus.

Subiectio Saxonũ. xlii

Fresii subacti tributũ pendunt.

Gõtrici cædes.

Explicitus est Liber Octauus.

m

Saxonis Grammatici

Eiusdem Saxonis Grammatici viri disertissimi De rebus
Danicis Liber Nonus incipit feliciter.

Olauus rex
lix.

Hemmig?
rex. lx.

Siuardus
rex. lxi.

Ringo,

Regneri
oratio,



Lauus Gōtrici filius patre mortuo regnat. Hic paternę vindictę studio ciuilibus patriā bellis implicare sustinuit/publicā pietatē priuato affectui subiiciendo. Cuius extincti corpus collis Olauī titulo celebrē ppe Lethram cōgestus excepit. Huic succedit Hemmigus cuius dignū memoratu opus nō repperi/nisi q pacē cum Cęfare Ludouico iurifurandi firmitate cōposuit. Et forte cōplura tēporū eius insignia q̄q̄ præclara extiterint, vetustatis liuore tegūtur. Post hos Siuardus cognomēto Ringo: quē eiusdem noīs pater Noruagīa dux olim ex Gōtrici filia suscepit/ Scania/Sialandisq; fautoribus regnat. Nam consobrīnus eius Ringo/ idemq; Gōtrici nepos Iuriam occupabat. Igitur vniuersi regni diuidua potestas/ tanq̄ vtraq; parte ob paruitatem ignobili/ non sperni modo, sed etiam laceffi ab exteris cępit. Quos Siuardus maiore odio q̄ regni amulum infecutus/ peregrina bella ciuilibus præferēdo/ quinquennio periculis patrię defensionem suam opponere perseverauit. Elegit enim vulnus tolerare domesticum, quo promptius sanaret externum. Quamobrem Ringo dominationis eius occasione suscepta, vniuersum imperiū ius in seipm transferre conatus, foris excubias peragentem/ intus lacerare sustinuit. Prouincias siquidem quę ab ipso possidebantur inuadens/ communis patrię defensionem ingrata mente pensabat. Igitur ex Sialandicis quidam Siuardi studiosiores quo synccerorem absentī fidem gererent, filium eius Regnerum vixdum cunis erutum/ reatī pignoris ductu aduersum Ringonem torpentium sociorum animos excitarent. Audiens autē Ringo Siuardum interim ab expeditione regressum, Sialandenses magna manu petitos nisi dederent, ferro perituros edixit. At Sialandici quibus aut rubor/ aut periculum imperabatur viribus ob paucitatem diffisi, deliberādę rei in ducias poposcerunt. Quibus impetratis quū nec Siuardi gratiam colere liberum/ nec Ringonis amplecti videretur honestum, diu inter metum pudoremq; solliciti iactabantur. Qua in re ne senibus quidam consilio suppetente, Regnerus tunc forate concioni præsens/ Breuis, inquit, arcus subito spiculum iacit: ego vero tametsi puerili ausu maiorū ora præcurrere videar/ ignoscendū erratis veniāq; immature editis pcor. Verū prudētīę monitor tætsi despiciabilis videat̄ respuēdus nō est. Docili q̄ppe aīo sorbenda est vtiliū disciplina. At qm̄ vt desertores ac trāsugas notari turpe, ita supra vires audere temerariū est: et vtrobiq; par culpa subesse cōuicitur: simulata transitione petēdus est hostis: idēq; quū primū facultas obuenerit, opportuna desertione linquendus. Satius ergo erit aduersarii irā obsequiū figmēto pcurrere, q̄ negatione eundem in nosmet ipsos acrius incessendos armare. Quid enim fortioris imperium detrectantes agimus, nisi q̄ ipsi in iugulum nostrum arma sponte præstamus? Sape inuolutioribus studiis efficacissima fraus alitur. Astu illa

Historiæ Danicæ Li. IX. Fo. XC.

queanda est vulpes. Cuius consilii salubritate / et fluctantium ciuium cunctatio-
nem discussit / et hostilibus castris noxiū robur adiecit. Concio quoq; infantia eius
non facundiam minus q̄ ingenium mirans, egregia indolis decretum habitu anno-
rum excellentius cupide amplexata est. Nec rubori fuit defectis cōsilio senibus pue-
rilibus obsequi monitis: quæ q̄q; a tenero mansissent, integerrimo disciplina pō-
dere redundabant. Auctorem vero consilii instanti periculo obicere veriti / educa-
tionis gratia Noruagiam transtulerunt. Breui post conferta pugna Ringonem Sy-
uardus aggreditur. Quo occiso ipse immedicabili plaga perstrictus paucis interie-
ctis diebus ex vulnere decessit.



Vi Regnerus in regnum succedit. Quo tempore rex Suetiæ Frō
interfecto Noruagienſium rege Syuardo coniuges necessariorū
eius p̄stibulo religatas / publice cōstuprandas exhibuit. Quo Re-
gnerus audito, auita vltionis studio Noruagiam petiuit. Eo ve-
niente matrona complures: quæ corporum suorum ludibria / aut
nuper passa fuerant / aut in proximo pudicitia periculum verebā-
tur, viriliter culta cupide castris eius adproperare ceperunt / p̄fitentes se fatum
contumelia p̄laturas. Nec erubuit futurus muliebris improprietati / index aduer-
sum auctorem turpitudinis, quarum ignominiam vlcisci venerat / auxilia mutuari.
Inter quas affuit et Lathgertha perita bellandi scēmina: quæ virilem in virgine ani-
mum gerens, immisso humeris capillitio, prima inter p̄mptissimos dimicabat. Cuius
incomparabilem opam admiratibus cunctis: quippe casaries tergo inuolare cō-
specta scēminam esse p̄debat. Regnerus aui interfectore prostrato, de puella quam
in acie p̄auiam p̄notauerat cōmilitones plurimū percontatus est / vnius scēmi-
na viribus victoriam sibi constitisse professus. Quam quū illustri inter barbaros lo-
co natam cognouisset, per internuntios p̄cari perstitit. Illa legatione tacite sp̄reta,
consensum simulat. Cumq; datis fallaciter responsis anhelanti proco potiendi voti
fidutiam attulisset, adiectum vrsō canē in ardis suæ vestibulo religari p̄cepit / cō-
tra omne amatoris studiū per obiectas belluas proprium tutatura cōclauē. Regne-
rus vero fauorabili nuntio recreatus nauigium scandit / emensusq; fretum, comiti-
bus apud Gølerdal (id valli nomen est) subsistere iussis, solitarius puellę penates ac-
cedit. Vbi exceptis a belluis alterā telo traicit / alteram faucibus apprehensam ob-
torto gutture strangulauit / virginemq; victi periculi p̄miū habuit. Ex cuius ma-
trimonio geminis filiabus: quarū nomina memoria p̄dita non sunt / filioq; Fridle-
uo susceptis triennium feriatas est. Cuius ob recentes nuptias reditu desperato, lu-
ti gens insolens Scanis in societatem contractis Sialandos: qui Regneri fidem pro-
pensiore charitate colebant, bello laceſcere tentant. Quo comperto Regnerus tri-
ce nas instruit puppes / ventisq; nauigationi parentibus, Scano apud whiteby vicum
bellum ausos obtriuuit: exactaq; hyeme cum lutis p̄pe Lym Fiorthinum eius regio-
nis fretum habitantibus secundis euentibus dimicauit. Tertio item ac quarto Sca-
nis / Halandisq; foelici auspicio domitis, in Thoram Herothi regis filiam nuptiarū
amore conuerso, sibi ac Lathgerthæ repudium interiecit. Damnabat enim coniu-
gis fidem: quam olim in perniciem suā summā ferocitatis belluas admouisse memi-
nerat. Interea rex Sueonū Herothus syluas forte venatione complexus, repertas a
comitibus angues filia detulit nutriendas. Illa paterno ocyus obsecuta p̄cepto

Ringonis
et Syuardi
cades.

Regnerus
Lodbrog
rex. lxi.

Lathgertha

Lathgerthę
mira fortis
tudo.

Regneri ro-
bur in an-
gues.

Herothus.

Saxonis Grammatici

viperum genus virgineis manibus educare sustinuit. Quinetiam curæ habuit vt
integrum bouis cadauer earum quotidie satietati suppeteret / ignorans se priuato
pabulo publicam sustentare perniciem. Quæ quū adultæ pestilentissimo alicui viciniam
vterent, rex inertis operæ poenitens / potiturū filia qui pestem amouisset / edixit.
Quo non minori fortitudinis q̄ libidinis incitamento frequens iuuentus adducta,
periculosam gnauiter operam erogabat. Cuius rei summā Regnerus ab intermeantibus
exptus, laneum a nutrice sagulum / villosaq; admodum foemoralia : qb⁹ inflicto
anguiū morsus elideret / expetiuit. Nā vt munimentū grā referto pilis cultu
vtendū credidit: ira agilitatis causa tractabilem sumpsit. Cumq; nauigio Suetiā
appulisset, incidente gelu aquis de industria corpus iniicit : humefactamq; vestem
quo minus penetrabilis redderetur, brumæ durandam præbuit. Qua amictus
lutatos comites ad fidem Fridleuo seruādā hortatus, solus pcedit ad regiam. Qua
visa ensē lateri noctens / dextræ telum inserit amentatū. Procedenti inusitata
ma gnitudo obuius allabatur serpens. Huic alter graditate par priorisq; prolapsus
insecutus arrepsit. Qui iuuenē mō caudæ voluminibus quatere / mō p̄tinaci vomitu
ac veneno cōspuere decertabāt. Interea aulici tutiora complexi latibula p̄inde ac
pauētes puellulæ rem eminus inspectabant. Ipse rex parī metu p̄territus in angustū
cū paucis conclauē refugerat. At Regnerus gelati cultus duritie fractus, non armis
mō: sed et iā amictu virulentos frustrabat astutus: solusq; duarū rictū p̄tinaci spiri
tu virus in se pfundētiū infatigabili cōgressione sustinuit. Quippe morsus clypeo
venenum veste respuit. Ad vltimū excussus manu telum strenue incessentiū se be
luarū corpibus adigit: eoq; vtriusq; præcordia lacerās foelicē pugna euētū habuit.
Cuius cultum rex curiosius contemplatus quū hirtū atq; hispidū animaduertisset
p̄cipue tamē occidue vestis horrore / maximeq; incōptam braccharū speciē elu
dens, Lothbrogē p̄ ludibrium agnominauit. Quem etiā vt ex laboribus recrearet
cū amicis epularū accerbat. Ille prius reuisendos sibi quos reliquerat arbitros aie
bat. Profectusq; eosdem futuræ epulationis gratia nitidius cultos adducit. Ac de
mum peracto conuiuio præfixum victoriæ pignus accepit. Ex qua Rathbarthum
Dun / warthnumq; egregie indolis pignora p̄creauit. Hisdem Syuardus / Biornus /
Agnus / Iuarusq; natura fratres adiecti sunt. Interea Luti ac Scani infopibili sed
tionis face succenti, abrogato Regneri titulo, Haraldo cuiusdam rerum contribuunt
summam. Aduersum quos Regnerus legatis Noruagiam missis quum amica pre
caret auxilia, Lathgertha pristini amoris pertinaciorē haustu exuberans cum viro
ac filio nauigationem arripuit. Centum ac viginti nauium classē ei a quo olim re
pudū acta fuerat, exhibere sustinuit. Qui etiam vniuersę opis egenum se iudicans,
ab omni atate præsidium mutuari curauit: robustisq; imbecilles agglomerans / for
tium cuneis senum / puerorumq; partes inferere non erubuit. Igitur apud campum
qui latialiter Laneus dicitur in primis Scanorum res obterere orsus / graue cum s
ctiosis bellum habuit. Vbi Iuarus septimum agens annum insigni pugna edita pue
rili corpore grandæuum robur exercuit. Syuardus vero dum hosti vim aduerso
corpore ingerit, humi collapsus prono vulnus excepit. Quæ res inspectantibus so
cis grauisimam circumspectandæ fugæ sollicitudinem attulit: nec Syuardum mo
do: sed et omnia fere Regnericæ partis arma deiecit. Verū hunc attonitarum men
tium lapsum Regnerus virili opera hortatq; firmavit: paratosq; vinci victoriam
conari perpulit. Lathgertha quoq; teneris membris incomparabilem sortita spiri

Iuari pueri
virtus.
Syuardi
vulnus.

Historiæ Danicæ Li. IX. Fo. XCI.

tum trepidantis militiæ studium specioso fortitudinis exemplo contexit. Militari namq; discursu inopinatum terga circumuolans/socialem metum in hostilia castra conuertit. Ad vltimum laxata Haraldî acie, atq; ipso per summam suorum stragem fugato quum domum ex acie reuertisset, spiculo quod roga occultrauerat noctu mariti iugulû attêtauit: totiusq; potētia eius ac nôis summâ inuasit. Insolētissimus namq; foeminae spiritus absq; viro regnum gerere, q̄ fortunæ eius communicare iocundius duxit. Interea Syuardus oppido quod in vicinia erat allatus curandum medicis corpus præbebat. Quibus ad summam vsq; desperationem prouectis dum vulneris immanitas adhibita fomentorum genera frustraretur, quidam stupenda magnitudine agri lectulum adire conspectus / si sibi illorum quos armis oppressurus foret animas dedicasset, prorinus incolumitate gauisurû promittit. Nec nomine quidem suppresso, Rostarum se dici subiunxit. Animaduertens aut Syuardus paruula promissionis impendio ingens comparari beneficiû posse, penitus cupide paruuit. Tunc senex arretracta tabis liuorem repentino manus auxilio dispulit subitamq; vulnere cicatricem intendit. Postremo pupillas eius puluere perfundens abiit. Qui maculis repente coortis eximiam vermiculorum similitudinem obstupescens oculis ingenerauit. Crediderim huius miraculi auctorem futuram iuuenis fauiriã euidentiori luminum testimonio prodere voluisse: ne pspiciatior corporis pars sequentis vitæ prælagio vacua maneret. Quem anus quæ potionibus eius præerat vermiculatas ore notas præferre conspiciens / inusitato iuuenis horrore permota subito lapsu decedens / inquit animo coepit. Quo euenit vt Syuardo serpentini oculi vulgatum late cognomen accederet. Interea nuptâ Regneri Thoram violentus morbi casus absumpsit. Eaq; res amantiſſimo coniugis viro infinitam ægritudinis molestiam peperit. Quâ optime negotio discutiendam ratus / solatium ab exercitio mutuari / doloremq; labore temperare constituit. Militiam itaq; detrahendæ ægritudinis / pariendiq; solaminis gratia meditatus, statuit vt vnusquisq; paterfamilias quem inter liberos contemptissimum duceret: aut si quem prioris operæ / ac minus spectatæ fidei seruû haberet: stipendia sibi meriturum offerret. Quod edictum tametsi parum proposito competens videretur, inualidissimos Danicæ gentis aliarum nationum fortissimis præstare docuit: magnumq; iuuenturi profectum attulit / delectis certatim socordia notam abstergere cupientibus. Præterea vt onnis controuersiarû lis semotis actionum instrumentis / nec accusantis impetitione / nec rei defensione admissa / duodecim patrum approbatorum iudicio mādaretur / instituit. Cuius legis beneficio temeraria litû cōtractione sumnota / improborum calumniæ sufficienter obuiatû existimās / arma in Britanniam erexit: regemq; eius Hamam Hellæ nobilissimû iuuenis patrem pugna pstrictû occidit. Inde Scotiæ ac Petriæ insularumq; quas australes vel meridianas vocant ducibus interfectis Syuardo ac Rathbartho filiis vacuas gubernatore puincias in potestatem addixit. Noruagiam quoq; principe suo violenter exurâ Fridleuo parere præcepit: eundemq; Orchardibus proprio duce defectis præferre curauit. Interea Danorum quidam pertinacioris erga Regnerum odii obstinatis ad rebellandû animis Haraldî quondam profugi ptibus aduoluti, prostratam tyranni fortunam at tollere conati sunt. Quæ temeritate insolentissimos belli ciuilibus aduersû regem spiritus excitauerunt: externisq; liberû domesticis implicuere periculis. Ad quos cōstringendos Regnerus cû insularium Danorû classe pfectus, rebellium agmen elisit. Fla

Lathgerthe
facinus.

Rostarus.

Prælagium
Syuardi.

Delectus
no
uus.

Lex Regneri
bona.

Subactio
Anglorum
et Scotorû
septima.

Danorum
rebellio.

Saxonis Grammatici

raldūq; supati exercitus ducem fuga in Germaniā actū honorem improbe partum impudenter abicere cōpulit. Captiuos quoq; simplici morte afficere nō cōtentus, tortos necare maluit: vt qui ad deserendam impietate adduci non poterant: ne spiritum quidem nisi per summā pœnarum violentiā deponere sinerentur. Caterū latifundia eorum qui cū Haraldo p̄fugerant secum stipēdia pagentibus partitus est: eo patres punitiores iudicās: q; ad liberos quos suo iudicio repulissent. charioribus patrimonio spoliatis, honorem hereditatis suæ translatum viderent. Sed ne sic quidem vltionis satietate p̄fusis/insup Saxoniam q; eā asylum hostiū/Haraldi: p̄fugiū crederet/oppugnare cōstituens, implorato filiorū auxilio, Karolū tūc forte illis imperiū sui finibus immorantē offendit. Cuius quū interceptis vigilibus pietas fefelisset excubias/atq; ob hoc cetera factu leuia duceret/conatuq; p̄mptiora speraret, subito diuina futuri muliercula tanq̄ caeleste quoddā oraculū/aut diuinæ voluntatis interpres salutarī regē prædictione p̄monuit: aduentūq; periculi malū scēlicū vaticiniū præcucurrit/Syuardi classē ad Sighnini fluminis fauces appulisse denūtiāns. Impator artēte accepto monitū hostilem interpretatus aduentū/significatos sibi barbaros pugnae oppositu cōstringēdos curauit. Quā in Regnerū habitā nō sīmiliter vt discriminis cautelam hausit belli actū impleuit. Itaq; infatigabilis ille totius pene Europæ domitor serenissimis / amplissimisq; victoriis tantam terrarum partem emensus/tot ciuitatum/tot gentiū victorem exercitum auersis bello p̄catoribus vnīus puinciae paruula manu profligatum aspexit. Cumq; Regnerus oneratis tributo Saxonibus de morte Heroddi certū e Suetiā nūtiū accepisset/liberosq; suos Sorli suffecti regis calūnia auitis bonis exutos cognosceret, Biorni/Fridleui atq; Rathbarthi collegiū app̄catus (nā Regnaldus/Wichlercus/et Ericus: quos ex Suanlogha p̄genuerat, nondū habilem armis ætatem impleuerāt) Suetiam petiit. Cui occurrens cum exercitu Sorlus publice an priuatim dimicādī optiōne facta singularē diligenti cōsiliū Scarthdhum spectatæ audaciæ pugilem cum septena filiorum manu ex prouocatione pugnaturū admouit. Cū quibus Regnerus tribus filiis in certaminis societate assumptis, vtroq; exercitu inspectate cōgressus, agone victor excessit. Biornus vero q; integer hosti cladem ingesserat/tanq̄ a ferrei lateris firmitate sempiternum vsurpauit agnomen. Quā victoria Regnerus omnis periculi superandi fiduriā nactus, Sorlum cum vnīuersis quas ductauerat copiis impetitum occidit. Cumq; Biorno ob conspicuæ fortitudinis meritum Suetica prælatione donato aliquanto bellorum interstitio quieuisset/ cuiusdam forte mulierculæ amantior factus, quo promptiorem sibi potiendæ eius aditum strueret / patrem ipsius amplissimo beneficentiæ cultu officiosissime captandum curauit. Sape enim numero accersitum ad epulas plurimæ comitatis officii prosequabatur. Nam et venientem assurgendi reuerentia/discumbentemq; proximo sibi cōfessu veneratus est. Sape etiā donis: interdū benignissimo recreauit alloquio. Qui quū tātē honorationis cām a nullo suo merito p̄fectā adaueret, cogitatioē varie deflexa, ex amore filia suæ tacitā principis liberalitatē descendisse cognouit/libidinofum propositum humanitatis nomine colorantis. Quā vt exactissimum amantis ingenium frustraretur, tanto impensius obseruandam curauit: quanto eam latentioribus studiis ac peruiicatoribus modis ambiri comperit. Verū Regnerus certissimo cōsensu eius nūtiō recreatus, villam in qua asseruabatur accessit: nihilq; amorī inuium putans / in vicino quendam rusticæ vitæ solitariū hospitio petiit. Mane comē

Vaticiniū
muliercula

Saxonū sub
actio. xiiii.

Regneri vi
ctoria.

Sueti sub
acti septio.
Regneri
amores.

Historiæ Danicæ. Lib. IX. Fo. XCII.

mutata cum foemini s veste amicæ lancum opus explicanti muliebriter cultus asti-
tit: virgineoq; operi rudes artificii manus callide ne pderetur admouit. Nocte ve-
ro votis virginem amplexatus indulfit. Cumq; maturescente partu temerata pu-
dicitia facinus tumidior puellæ gremio pderetur, incertus pater cui se filia pol-
luendam dedisset/ignorarum stupri auctorem ex ipsa maxime cognoscere perseue-
rauit. Qua se neminem præter pedissequâ lecti participem habuisse pertinacius af-
firmante, rem regi cognoscendâ mandauit. Ille in fontem famulam inusitata crimi-
natione notari non sustinens/ pprii sceleris professione alienæ innocentia fidem fa-
cere non erubuit. Qua humanitate/et muliebris calumnia pres reppulit/et ne ridi-
culus rumor apud improbas aures sereretur effecit. Præterea gignendû ex ea filiû
sui sanguinis esse/ q; eum Vbbonem nuncupari vellet adiecit. Qui quû aliquate-
nus excreuisset, teneræ ætatis ingenio maturæ discretionis habitum apprehendit
Matris em dilectionem q; excellenti se thoro miscuisset/ amplexus: veneratione pa-
tris q; ad obscuriorem iusto copulam descendisset/ abiecit. Post hæc Regnerus expe-
ditione in Helleponticos parans, vocataq; Danorum concione saluberrimas se po-
pulo leges laturum pmittens: vt vnusquisq; paterfamilias sicut ante quem minimi
inter liberos duxerat militaturum exhiberet: ita tunc valentioris operæ filium aut
pbatoris fidei seruû armaret/ edixit. Quo facto omnibus quos ex Thora procrea-
uerat filiis præter Vbbonem assumptis, Hellepõtum eiusq; regem Dian variis cõ-
tusum bellis laceffendo perdomuit. Ad vltimum eundem creberrimis discrimini-
bus implicatum extrinxit. Cuius filii Dian et Daxon olim Rutheni regis filias mari-
tali sorte complexi, impetratis a socero copiis, ardentissimo spiritu paternæ vindic-
tæ negotium rapuerunt. Quorû Regnerus immensum animaduertens exercitum/
diffidentia copiarum habita, equos æneos ductilibus rotulis suppositos ac versari-
libus curriculis circûductos in cõsertissimos hostes maxima vi exagitari præcepit
Quæ res tantû ad laxandam aduersariorum aciem valuit: vt vincendi spes magis
in machinamento, q; milite reposita videretur. Cuius intolerabilis moles quicquid
impulit obruit. Altero ergo ducum interfecto/ altero fuga sublapso vniuersus Hel-
lesponticorum cessit exercitus. Scithæ quoq; Daxon arcuissimo materni sanguinis
vinculo contingentes/ eodem obruti discrimine referuntur. Quorum puincia Wich-
serco attributa: Ruthenorû rex parum viribus fidens/ formidolosa Regneri arma
fuga præcurrere maturauit. At Regnerus cæteris prompta sibi deditioe substra-
tis, quû quinquennem ppemodû piraticam expleuisset, Biarmos nup deuictos in-
ualida subiectionis fide palam imperium detrectates inuenit. Qui quû aduertû eius
cõpertû haberet, carminibus aggressi cælû/ sollicitatas nubes ad summâ vsq; nym-
borû violentiâ impulerunt. Quæ res Danos aliquâdiu nauigatione phibitos alimẽ-
torû facultate defecit. Eisdem, quoq; subito remissa tempestate astuosissimi seruo-
ris flagrantia torruit. Nec ea quidem pestis cõcitati frigoris magnitudine tolerabi-
lior extitit. Itaq; anceps gemina intemperantia malû vicissim affecta corpora immode-
rata vtriusq; status accessione corrupit. Cæterû laxi vêtris pfluuiû cõplurimos ex-
animauit. Ita Danorû plariq; dubia cæli q̄litate cõclusi, passim aborta corporû pe-
stilentia decesserunt. Cûq; se Regnerus adulterina magis q; vera aeris vi ppeditû aîad-
uerteret, vtcûq; nauigatione pducta in Curoz Sëborûq; regionẽ accessit. Qui maie-
statẽ eius pinde atq; honoratissimi victoris amplitudinẽ ipesius venerati sût. Quo
beneficio rex magis aduers? Biarmorû insolentiã efferat? spretæ maiestatis suæ vin-

Vbbo nasci-
tur.

Edictû no-
uum.

Hellepõti
subactio.

Stratage-
ma nouum

Scithæ victi

Biarmorû
rebellio: et
magica pe-
ritia.

Finni.

Regnerus
Romanorū
victor a Fin
nis affligit.

Vbbo res
gnum affe
ctat.

Vbbo pluri
mos fūdit.

dictam inopinato petiuit assultu. Quorum ignoti nominis rex subitanea hostium irruptione percussus/simulq; conferendæ cū ip̄is manus fiducia vacuus, Matullū Fin marchia ducē perfugio petiit. Cuius peritissima sagittariorum opera fratus Regneri apud Biarmiam hiberna pagentem impune laceravit exercitū. Quippe Finni lubricorū spiritum celerī allapsu cursum intendere soliti, arbitrariae velocitatis potentia rapiuntur/promptissimāq; propinquitatis vel absentiae facultatē obtinere credunt. Mox em̄ vt hostē laeserint, eadē celeritate qua subeunt auolant: nec percursu languidius reditum tentant. Itaq; et vehiculorū et corporū agilitate instandi/sugientisq; expertissimam obtinēt potestatem. Credendū est tunc Regnerū fortuna suā imbecillitatē admiranter tulisse, quū se olim Romani culminis triumphatorem ab inermi inconditoq; agmine ad vltimū vsq; discrimen abripi peruideret. Itaq; q̄ splendidissimum Romanæ militiæ decus/maximiq; ac serenissimi ducis insignes copias excellenter obtinuerat, agrestis et ignobilis vulgi sordidissimo atq; tenuissimo apparatus cessit. Isq; cuius bellicā antea claritatem fortissimæ gentis vis hebetare nequerat, despiciabilis populi puulam manū sustinere nō valuit. Quo euenit vt ea manu qua clarissimā orbis pompam ac grauissimū militaris roboris instrumentū fortissime contudit: qua tot peditū/tot castrorū/tanti equitatus fragorē aptissime subruit, vilem obscuramq; plæbeculā furtim et quasi p̄ latrociniū inceslere sustineret: illustremq; gloriā suam palam atq; interdū partam nocturna fallacia maculare nō erubesceret/manifestæ fortitudinis loco clādestinas amplexatus insidias. Quæ res vt ope deformis/ita exitu utilis fuit. Nec Finnorū q̄ Caroli fuga parcius gratulatur est/plus se virium in nudissima plæbe, q̄ in instructissimo milite reperisse cōfessus. Sigdem grauissimā Romanorū armaturā q̄ leuia pannosæ gentis spicula tolerabilius ferre potuit: vbi Biarmorū rege interfecto, Finnorū vero fugato, Regnerus sacris rerū gestarū apices præ se ferentibus hisdēq; supne locatis aternū victoriæ suæ monumentū affixit. Interea Vbbo p̄ auum suum Helbernū ad sacrilegum regni cupiditatem adductus, abiecta paterni respectus verecūdia, capiti suo regiū arrogauit insigne. Cuius quū Regnerus insolentiā ex Suetiæ ducibus Kelthero/Thorkilōq; cognosceret, Gothiā versus p̄propere nauigationē exercuit. Quos Helbernus Regneri partib; singulari fide deuinctos expertus, præmio sollicitatos regis desertores efficere laborabat. Illi non flexo e sententia p̄posito, ex Biorni arbitrio suum cōsistere retulerunt: confessi Sueonū neminē quod ab eius placito destitisset ausurū. Nec segniter ip̄m Helbernus benignissimis legatorum alloquiis captauit. Qui se perfidiā q̄ bonæ fidei p̄piorē fore denegans/piissimi patris amorī improbilissimi fratris gratiam anteferi p̄q̄ nefariū iudicabat. In ip̄os vero legatos p̄inde ac grauissimi criminis hortatores laqueo animaduertit. Sueti quoq; de reliqua legatorū turba pari clade noxię exhortationis pœnas sumpserunt. Igitur Helbernus occulto clādestinoq; paratū parū prosperū ratus cōstare p̄gressum/ adcitris palam copiis manifeste procurrat ad bellum. At præfectus lutiā luarus neutram sacrilegæ pugnae partē pietati propinquam autumans, impiū bellum voluntario p̄cucurrat exilio. Regnerus vero Helbernum apud sinum qui latialiter viridis appellatur aggressus occidit/exanimisq; abscisum caput prora excipi mādans, terribile factiosis spectaculum edidit. Vbbo vero profugio vsus: itemq; patrem reuocato apud Sialandiam bello adortus dum laxata suorū acie vndiq; solus imperitur, tantū aduersi agminis fudit vt hostilium cadauerum excremento perinde ac munitione firmissima circumactus,

Historiæ Danicæ. Li. IX. Fo. XCIII.

facile prouocantium inhiberet accessum. Ad vltimū frequentioribus hostium glo-
bis obfusis, comprehensūq; publicis vinculis onerandus abstrahitur. At ille im-
mensa vi extricatis recisisq; catenis: inditos sibi nexus discicere ac lacerare ador-
sus: nullis obitum modis effugere potuit. At vbi Iuarus tumultum patriæ factiosi
supplicio discussum comperit: Daniam petiit. Quem Regnerus q̄ inter sauiſſimas
parricidiorum procellas integerrimū se pietatis cultorem gesserat: amplissima ve-
neratione suscepit. Interea Daxon Withsercum Suetiæ principantem: diu nequicq̄
superare conatus: tandem facta pacis commento circūuentum aggreditur: conui-
ualiter ab eo exceptus armatum subornauit exercitum: qui simulata mercatione
in vr̄bem r̄hedis aduectus: hospitis domū nocturno laceraret assultu. Cuius latro-
ciniū manum tanta Withsercus strage percussit: vt hostilium corporum cumulo cir-
cūfusus: nisi scalis superne admoris comprehendī nequirit: duodecim quoq; comi-
tes eius pariter ab hoste capti: facta sibi repetendā patriæ potestate deuotis pro re-
ge capitibus alienum participare periculum q̄ suum abicere maluerūt. At Daxon
egregiæ Withserci formæ miseratione per motus orientem speciosissimā indolis flo-
rem conuellerē passus non est. Cui non tantum salutem: sed & filiam dimidio regni
sui dotatam in matrimonium obtulit. Ac decori incolumitatem q̄ fortitudini pœ-
nam afferre maluit. Ille vero precariæ vitæ vsum animi magnitudine floccipendēs:
impunitatem perinde atq; paruulum aliquod beneficium respuit: mortis sententiā
sua sponte complexus/ præfatus Regnerum in vindictam filii remissius exacturum
si eum in eligendo mortis genere proprio vsum arbitrio comperisset. Cuius teme-
ritatem ammiratus hostis ea fati specie qua ipse in se animaduertisset: consumen-
dum esse promittit. Quam libertatem iuuenis ingentis beneficii loco suscipiens:
vincum se cum sociis cremari petiuit. Nec segniter Daxon auidis fati precibus ob-
secutus: pro beneficio optatæ mortis supplicium erogauit. Quo audito Regnerus
obstinato ad moriendum luctu: non modo mœrorem induit, verum et per summā
animi agritudinem: lectulo corpus affixit, doloremq; cōceptum gemitu parefecit.
Quem coniunx virilem supergressa fidutiā imbecillitatis increpitum virili ad-
hortatione firmavit: reuocatumq; a mœrore animū: arma impensius celebrare per-
docuit: affirmans fortissimū patrem cruentos filii cineres: iustius armis q̄ lachry-
mis expiaturum. Monuit quoq; ne muliebriter lugens: tantum sibi ignominia fle-
tu pareret: quantum antea claritatis virtute contraxerat. Ad hanc vocem veritus
Regnerus ne pristinos fortitudinis titulos effœminato mœrore cōtereret: discul-
so mœstitiæ habitu, depositisq; doloris insignibus: promptissima vindictę spe iacē-
tem reuocauit audaciam. Adeo interdum ab inualidis fortia roborantur ingenia.
Iuaro ergo Regni tutelam deferens, Vbbonemq; pristina gratiā reddītum pater-
na charitate completens: traiecta in Rusciam classe: comprehensum Daxon cate-
narumq; poena coercitum: apud Vrgarthiam custodia relegauit. Siquidem tunc
Regnerum aduersus charissimi filii interfectorem clementissima animi moderatio
ne vsum esse cōstabat: cum ad cōcupitæ vltionis satietatem exilium fontis, q̄ necem
sufficere maluit. Qua quidem humanitate magnus Ruthenis iniectus est rubor: vl-
terius aduersus eum sauiendi regem quem ne iniuriarum quidem acerbitate ad in-
figendam captiuū mortem impellere potuerunt. Eundem quoq; Regnerus breui
in gratiam reductum patriæ reddidit: pollicētem se ei annuo nudatum pedes: cum
duodecim patribus discalearis suppliciter tributa p̄furum. Enimvero in captiuū

m,v

Vbbonis
mors,

Withserci
virtus,

De magna
nimitate
Withserci,

Suppliciu
dirum,

Regneri
dolor,

Daxon ca-
pitur.

Saxonis Grammatici

ac supplicem leniter animaduertere, q̄ cruentam securim distringere: superbāq; ceruicem sedulo mulctare seruitio: q̄ semel elidere satius duxit. Inde profectus filiū suū Ericum ventosi pillei cognomen habētem Suetiæ præfert. Vbi Fridleuo atq; Siuardo apud se stipendia merentibus: Normannos Scotosq; duobus aliis falso regis nomen arrogasse comperiēs: in primis Noruagiæ rei vsurpatorē sustulit: eaq; Biorno fruendam tradidit. Deinde eo atq; Erico accitis Orcades populatus: ad vltimū Scotorum finibus appulit: eorūq; regem Murial triduo exhaustum prælio interfecit: verum filiū eius Dunuat, atq; Rathbarthus pugna spectabiliter edita ab hoste necati: sanguine suo cruentam patri victoriam pepererūt. Cūq; in Daniā reuersus coniugē Suanlogam interim morbo cognouisset absumptā: protinus sollicitudini remediū solitudine quaesiuit: a gregeq; mentis luctum intra penatium suorum claustra cohibere passus non est. Verum hanc mœroris acerbitatē Iuari regno pulsi repente detrahit aduentus. Quippe Galli fugato eo in Hellam quendam Hamonis filium falsam regis contulerant potestatem. Quo duce Regnerus perinde atq; locorum perito vsus, edita classe portum, qui Noruicus appellatur, accessit: vbi expositis copiis Hellam Gallicana virtute subnixum: post extractam in triduo pugna fugæ amantem effecit: eaq; res creberrimo Anglorum, rarissimo Danorum sanguine constitit. Cumq; ibidem Regnerus annū victor expleisset consequenter exitis in opem filiū Hiberniam petiit: occisoq; eius rege Melbrico Distinam Barbaris opibus resistimā obsedit, oppugnauit, accepit. ibiq; ānno statuis habitis: mediterraneū fretum per nauigans ad Helleponticum penetrauit interiecta regionum spacia clarissimis emensus victoriis: continuæ felicitatis progressum nusq; interpellante fortuna. Inter hæc Haraldus quorundam astipulatione Danorum Regneri militiam languidiore studio comitantū: recidiuos patriæ tumultus incutiēs: regii nominis vsurpator emerfit. Qui Regneri ab Helleponto redeūtis armis exceptus cū rebus infeliciter gestis exhausta domesticæ opis præsidia animaduerteret: Lodouicū Maguntia constitutū auxilia petiturus accessit. At Lodouicus summo amplificanda religionis ardore confertus: conditionē Barbaro intulit opē spondendo si Christi cultum exsequi consensisset. Nullam enim posse aiebat animorū interuenire cōcordiā dissona sacra cōplexis. Quamobrē petitorē opis primū religionis cōtubernio opus habere: neq; magnorū operum consortes existeri posse: quos supernæ venerationis formula disparasset. Qua sententia & salutem hospiti, & sibi pietatis præconiū peperit. Haraldum enim solēni lauacro vsus consequēter Saxonis roborauit auxiliis. Quibus is fretus, in territorio Slesuicensi dicendam deo adem sollicita moliebatur impensa. Hic itaq; sanctissimi tenoris specimē a Romanis ritibus mutuatus: profanato perfidorū errore delubra diruit: victimarios proscrispsit: flaminū abrogauit. Atq; incōdita patriæ Christianismi sacra primus intulit: reiectoq; dæmonū cultu diuinū amulatus est. Supremo quicquid ad custodiā religionis attinuit: scrupulosissima cura seruauit. Sed non tam efficaciter, q̄ pie rē auspiciatus est. Superueniens enim Regnerus: iductaq; per eū sacra temerans: vera religione proscripta, pristino adulterinam loco restituit: ac suo ceremonias honore donauit. Haraldus vero profugus fortunā ad sacrilegiū transtulit. Nam vt p̄cipuū inchoata religionis specimē ita primū neglecta spectaculum fuit: atq; ex splendido sanctitatis auctore, infamis eiusdem defector euasit. Interea Hella ad Hibernos collaris omnes qui se Regnero propiore fide deuinxerant ferro supplicisq; mulctauit. Quem Regnerus classe ad-

Erik verhat.
Noruagiæ subactio.

Subactio Scotorū viii.

Galli Iuarū pellunt.

Regneri successus.

Haraldus occupat regii nomen.

Lodouici imperatoris pietas.

Haraldus fit Christianus.

Haraldus fit apostata.
Hella sauitia.

Historiæ Danicæ. Lib. IX. Fo. XCIII.

ortus: iusta omnipotentis animaduersione manifestas detractæ religionis poenas pendit. Compræhensus enim atq; in carcerem coniectus: noxios artus colubris cõsumendos aduertit. Atq; ex viscerum suorũ fibris tristem viperis alimoniam præbuit. Cuius adeo iocinore cum cer ipsum funesti carnificis loco coluber obsideret omnẽ operum suorũ cursum animosa voce receisuit: superiori rerum contextui hanc adiciens clausulam: Si fucula verris supplicium scissent: haud dubio irruptis haris afflictũ absolucere properent. Quo dicto Hella adhuc nõnullos filiorũ eius uere interpretatus: quiescere carnifices, amoueriq; vyperas iubet. Cũq; satellites per agenda iustionis gratia accurrissent: Regnerus imperiũ regis funere suo præcesserat. Quem quid aliud q̃ duas inter se fortunas partitas esse dicemus. Alteram quæ ei incolumẽ classem propensum imperiũ, præcipuas piraticæ vires adiceret: alteram quæ claritatis ruĩnam, cõmilitonũ necem, acerbissimũ vitæ exitum irrogaret: cum ipsum carnifex venenatis belluis circũfusum eo corde qd̃ aduersus omne discrimen immobile gesserat: aspides exfatiantem videret. Itaq; ex speciosissimo victore ad miserabilem captiuũ fortem deductus: ne quis nimis fortunæ credat edocuit. Quẽ casum Iuarus dum forte ludos inspectaret: accepit. Sed nihilominus vultum in eodem habitu continens: solitoq; nulla ex parte infractor: non solũ nũtiam parentis cladem doloris dissimulatione suppressit: sed ne strepitum quidem exoriri passus attonitum rumore populũ Theatro discedere vetuit. Itaq; neq; oris hilaritatẽ deposuit: ne cessato ludo scenam interromperet: neq; oculos a publico plausu ad priuatam mœstitiã flexit: ne ex summo tripudio repẽte in vltimũ prolapsus mœrorem potius calamitosi filii, q̃ iocabundi ducis partes egisse videretur. Siuardus vero eodem nuntio accepto: propior paternæ charitatĩ, q̃ priuata passioni: hostile qd̃ forte in manu habebat altius pedi stupefactus immerfit: tristitiã salebra corpoream negligente molestiam: vt enim animi vulnus patientius ferre potuisset: corporis partem grauius afficere studuit. Quo factò simul fortitudinem mœroremq; detexit: fortunam suam inter calamitosum filium, constantemq; partitus. At Biornus inter tesserarum iactus delato ad se paternæ mortis nuntio tanta vi correptum manu calculum pressit: vt tabulæ quoq; cruorem digitis extortum infunderet. vbi nimirum fortunæ iactum ipsa quam versabat alea leuiorem esse didicit. Qd̃ audiens Hella hunc trũm parentis obitum fortiori animi robore sustinuisse iudicauit: qui nihil pietatis eius funeri p̃stitisset: ideoq; sibi Iuari suspectissimam haberi virtutem Iuarus vero petitis Angliã partibus cum classem suam conserendi cum hoste belli impotentem animaduerteteret: astum audaciã præferens Hellam acumine tentat. spatium aruũ quantum equino tergo completi potuisset in sequestra pacis piagnus exostulans. Et quidem quod petiit impetrauit. Rex enim paruo preces stare autumans: a tanta hoste exiguum magna rei loco expeti gratulatus est: rarus perq̃ breue tergus paululum ruris occupaturum. At Iuarus corio in exiles admodum corrigias scissum extracto: habilem exa edificandã vrbi agrũ implicuit. Igitur Hella prodigalitatĩ poenitentia succedente magnitudinem corri sera astimatione collegit. diuisam cuticulam rectius q̃ incolumem mensus. Quam enim exiguum soli cincturam credidit: amplissima iugera latius occupantem aspexit. Iuarus vero conditã vrbi abundã suffecturos oblidioni commeatũ inuexit. Ab inedia perinde atq; hoste defensam haberi cupiens. Interea Siuardus ac Biornus cum quadringentarum nauũ classe superuenientes: bellum regi manifesta prouocatione significant. Idq;

Mors Regneri.
De duplici fortuna.

Fortuna ludus.
Iuarus rex lxiii.

Siuardus.

Biornus.

Iuari astus in petendo aruo.

Saxonis Grammatici

Helli sup-
plicium,
Subiectio
Anglorū
oĉtaua,
Siuardi tu-
mulus,

Erici cædis
vltio,
Agneri cæ-
des,

Siuard⁹ rex
lxiii.

Ericus ty-
rannus,

Ericus rex
lxv. ipius,

statuto tempore executi: comprehensi ipsius dorsum plaga aquilam figurante affi-
ci iubent: sacuissimū hostem atrocissimi alitis signo profligare gaudentes. Nec vul-
nus impressisse contenti, laceratam saluere carnem. Taliter perempto Hella: Bior-
nus ac Siuardus regna sua reduces expetiuerunt. Iuarus Angliam biennio tenuit. In-
terea Dani perseuerantissima bellum factione complexi: Siuardo cuidam atq; Erico
regia gente creatis publicam detulere tyrannidem. Quos Regneri filii communi-
ter mille septingentarum nauū classe apud Slesuicum adorti: semestri deleuere pu-
gna. Colles indicio manent, nec minus is apud quem belligeratum est, sinus Siuardi
funere inclaruit. Iamq; præter Regneri filios regius propemodum interierat san-
guis. Exinde Biorno atq; Erico domum reuersis Iuarus atq; Siuardus, quo tenacio-
res rebellibus frenos imponerent: in Dania resederunt Agnerum Angliæ præfere-
res: qui repulsa prouocatus Anglorum opitulante Siuardo contemptricem sui pro-
uinciam incolis vacuefaciendo tenacia situ iugera cultore carere: q̄ insolentem
alere maluit, pinguis simaq; insula rura: teterrima vastitate perfundens: deserta
q̄ superbæ regioni imperitare satius autumauit. Post hæc Ericum apud Suetriam
Osteni cuiusdam malignitate, sublatum vlsceri cupiens: dum alienæ vindictæ ar-
ctius incumbit: suum hosti sanguinem erogauit. Dumq; cæsi fratris poenas auidius
expetit proprium: frater ne charitati funus impendit.



Taq; Siuardus summis totius Danicæ concionis suffragiis pater-
num apprehendit imperium. Hic autem post editas late strages
domestica claritate contētus: toga q̄ armis illustris haberi maluit:
omissiq; castrorum cultu: ex acerrimo tyranno exactissimum pa-
cis custodem agere cœpit: tantum decoris in ocio atq; vacatione
constituens: quantum ante in victoriarum frequentia repositum
autumabat. Adeo autem studiorum eius mutationem fortuna fa-
uorabiliter prosecuta est: vt sicut ipse neminem: ita nec ipsum quisq; hostiliter lace-
raret. Idem fato functus Ericum admodum infantulū naturæ magis q̄ regni aut pa-
cis hæredem habuit: Quippe Ericus Haraldī frater tenerrimā eius atatulam sper-
nens: irrupta cum seditiosis patria: regium occupauit insigne: nec erubuit lacessis-
ta legitimi ducis infantia: adulterinam arripere potestatem: hoc se regno indigni-
orem comprobans q̄ imbellem eo spoliare sustinuit. Igitur illū sceptro seipsum vir-
tutibus exiit: & dum armis incunabula appetit: omni pectus virilitate nudauit.
Neq; enim vbi cupiditas ambitioq; flagrauit: consanguinea charitas sedem habuit:
sed hanc inhumanitatē supernæ vltionis ira pensauit. Inter ipsum nāq; ac Guthor-
mum Haraldī filium subito tanta clade cōfectum est bellum: vt eorum vtroq; cum
innumeris aliis interempto: regia Danorum stirps atrocissimis exhausta cædibus:
ad vnicum superioris Siuardi filium redigeretur.



Ic consanguineorum iactura regnādi fortunam adeptus: vtpote
propinquorum nece q̄ incolumitate felicior: relictis aliorum exē-
plis per auiti negocii vestigia decurrit. Repente nāq; studiosis-
simus piratici muneris executor apparuit. Et vtinam in abolēdo
Christianissimi cultum temerarium Regneriani spiritus non egis-
set hæredem. Siquidē religiosissimū quēq; aut supplicis insequi:

Historiæ Danicæ. Li. IX. Fo. XCV.

aut rebus exuere, exilioq; mulctare perseverauit. Sed frustra principium causer: cuius exitu probem. Laudabilior enim est vita: cuius initium turpe, speciosus finis abripit, q̄ cuius probabile exordium in culpas flagitiaq; decurrit. Siquidem Ericus ad salutare Ansgarii monitus sacrilege mentis errore deposito quicquid per eiusdem insolentiam commiserat expiauit: tantumq; in excolenda religione se gessit: quantum egerat in aspernanda. Itaq; non solum sanicris disciplina: haustum docili animo traxit: verum etiam primævas maculas finali puritate perterfit. Hic filium Kanutum ex Guthormi filia eademq; Haraldii nepte progenitum superstitem moriens dereliquit.

Erici conuersio.
Aduentus sancti Ansgarii.



Vius infantia manente regni pupilliq; tutor exposcitur. verum quoniam huiusce muneris aduocationem prestare plarisq; vel inuidiosum, vel arduum videbatur: sortitione virum legi placuit. Prudentissimi namq; Danorum in tam excellenti negotio arbitrario delectu vti pertimescentes: plus alienæ fortunæ q̄ suis sententiis permiserunt. Electionis euentum fortuito magis q̄ solido consilio delegantes. Quo euenit vt Ennignopus quidam amplissima atq; integerrimæ virtutis tam onerosæ functioni humeros suos submittere cogereretur: decretaq; sorte administrationem ingressus, non minus vniuersorum res q̄ singularia regis incubula tueretur. Vnde & ei quidam parum annalium periti medium in fastis locum tribuunt. Cūq; kanutus decursis adolescentiæ spatiis ab annis virilitatem traxisset: amoris qui sibi beneficium educationis impenderant: ex pene desperato adolescentæ auctor insperata: probitatis euasit. Hoc vno defendens q̄ absq; Christianæ religionis insignibus e vita ad mortem transitum habuit.

Kanutus rex lxyi.



Ed mox ad filium eius Frothonom terum summa concessit: cuius fortuna armis belloq; alita: eo felicitatis excessit: vt puincias quæ a Danis quondam defecerat pristino adactas iugo/verustis alligaret obsequiis. Qui etiam seipsum apud Angliam iam pridem Christianissimi peritam solennibus aquis humectandum exhibuit. Cæterum priuatam salutem suam in publicam exhuberare cupiens: ab Agapito qui tunc ciuitatis Romanæ sacris præerat Daniam diuinitus erudiri petiuit. Qd̄ anteq̄ votis exsequeretur absumprus est. Nam fatis suis Romana: legationis præcucurrit aduentum animo certe q̄ effectu superior: tantumq; supernæ compensationis ob pietatis propositum assecutus: quantum cæteris præstatur ex opere.

Frotho. vi.
rex. lxyi.
Christianus?



Vius filius Gormo cui q̄ ex Anglia oriundus extitit: Anglici cognomen incessit: patre extincto promptiore fortuna q̄ diuturniore apud insulam regiam adeptus est arcem. Dum enim Daniam disponendæ eius gratia petisset ex Anglia: longam paruuli secessus iacturam expertus est. Quippe Angli libertatis suæ fortunam in eius absentia reponentes: publicam a Danis defectionem moliendo: præcipitem rebellandi fiduciam induerunt. Sed quo eum Anglia inuidentiùs spreuit: hoc Dania fidentiùs coluit. Itaq; dum ad duarum prouinciarum vtræq; auidas imperii manus porrexit: altera potitus: alterius irreuocabili ter dominationem amisit, nihil vnq; fortiter pro ipsius recuperatione conatus. Adeo difficile prægrandia continentur imperia.

Gormo. iiii.
rex. lxyii.

Saxonis Grammatici

Haraldus
iiii.
rex. lxi.



Ost quem filius eius Haraldus Daniae regnator incessit. ob hoc quidem ob
scerioris apud posteros memoriae, egregiorumque operum monumentis vau
cuus:que regiarum opum seruator magis quam propagator extiterit.

Gormo.iiii.
rex. lxx.
impius.



Ost hunc Gormo arcem obtinuit: semper infensi erga religionem
animi: christicolarum perinde, ac teterrimorum hominum respec
tum extinguere cupiens. Omnes huiusce normae participes vau
rio iniuriarum genere fatigatos: quibus potuit calumniis inse
qui non quieuit. Quinetiam ut priscum delubris cultum resti
tueret templum in fundo Slesuicensi a religiosis conditum tanquam

Thira vira
go fidelis.

sacrilegum aliquod impietatis domiciliu: ab imis fundamentorum partibus de
molitus est: quos supplicii non attigerat sacrae cellae strage puniens. Hic tamen si
proceritatis habitu eximius putaretur: parum respondentem corpori animu ges
sit. Ita enim mores suos intra regnandi satietatem continuit ut seruata potius quam au
cta maiestate gauderet: satiisque tueri proprium: quam alienum incessere duceret: ma
gis de acquiritorum custodia, quam acquirendorum incremento sollicitus. Hic a ma
ioribus coniugalia sacra celebrare permonitus: Anglorum regis Hedelradi filiam
Thiram nuptiali studio insecutus est. Illa ut erat grauitate atque industria ante alias
praestans: conditionem pro eo attulit: non ante se ei nupturam praefata, quam Daniam
sub dotis nomine recepisset: eoque pacto intercedente Gormoni desponsa nocte qua
prima genialem thorum conscendit: sponsum perseuerantissimis precibus aggressa
sa in triduum se virilis concubitus expertem dimitti petiuit. non ante rebus vene
riis indulgere constituens: quam matrimonium creandis liberis efficax futurum alia
quo per quietem praesagio didicisset: itaque simulatione continentiae matrimonii ex
perientiam interpellabat cognoscendae posteritatis propositum pudicitiae specie to
lerando, commerciumque libidinis distulit verecundiae figmento fortunam propa
gandae successionis explorans. Alii eam ut temperantia sua thori socium Christia
nismi sacris adisceret: maritalis lecti blanditias detrectasse coniectant, verum quamquam
iuuenis amori eius flagrantissimo animo inhereret: alienae tamen continentiae quam
propriae voluptati obsequi praetulit: speciosiusque nocturnis motibus imperare: quam la
chrymosa amicae vota repellere arbitratus est: profectas ab industria preces pudici
tiae propinquas autumans: euenitque ut qui mariti partes agere debuerat: pudici
tiae custodem praestaret: ne in capite nuptiarum stuprosae mentis nota afficeretur
tur quasi plus libidinis viribus, quam propriae indulgisset verecundiae. Caterum ne in
concessum virginis amorem libidinose complexu praeripere videretur: vicina la
tera, non solum alterius complexibus exiit: sed etiam distracto mucrone secreuit.
Atque ex cubiculari lecto suum, ac sponsae diuiduum cotubernium reddidit: sed vo
luptatem quam gratuita humanitate distulit mox laeta somni specie delibavit.
Quippe profuso in somnu animo existimauit duos alites coniugis suae genitali par
te prolapsos: sed alterum altero grandiore corpora superne librantes prepeti coe
lum volatu petere: exiguoque tempore interiecto reuerfos, suis altrinsecus manibus
infedisse. Secundo quoque ac tertio paruula quiete recreatos propassis alis aeri se
remeasse. Ea opinione attonitus ut erat somno pressus indicem stuporis questum
edidit. Ac totos penates tumultuoso clamore compleuit. Quam speculationem eo

Prodigiū.

Historiæ Danicæ. Li. IX. Fo. XCVI.

percontatibus famulis explicante. Thira felicem se prole futuram autumans emisso differendarum nuptiarum proposito: castimoniam quam cupide precata fuerat: auidius remisit. Coelibatumque ad Venerem transiens: sponso gratam suimet potiendæ copiam tribuit / continentis animi virtutem admitti concubitus satietate pensando: præfata minime se ei nupturam fuisse, nisi ex his adumbratæ quietis imaginibus certiorum fecunditatis suæ fortunam hausisset. Itaque ut vasro ita inuolutato consilio pudicitia simulatio in futuræ prolis agnitionem transiuit: nec fors opinionem eius frustrata est: breui enim Haraldî atque Kanuti felix ple mater apparuit: qui cum virilem attigissent atatem: exerta classe effrenatam Sclauorum insolentiam domuerunt: nec Angliam quidem immunem ab hoc vexationis genere reliquerunt: quorum Edebrandus ingeniis delectatus / illatam a nepotibus vim voluptatis loco habuit, amplissimi beneficii nomine teterrimam amplexatus iniuriam. Multo enim amplius virtutis in eorum fortitudine quam pietate reposuit. Ideoque ab infestis lacessi: quam ab ignauis coli speciosius duxit. Tanquam ex ipso fortissimo indolis habitu futurum virilitatis eorum specimen peruideret. Non enim ambigere potuit quin extera quandoque impeturi essent: qui materna tam audacter exigent. Adeo autem iniurias officii anteposuit, ut præterita filia Angliam iisdem testamento legaret autum nomen paterno præferre non dubitans. Nec imprudenter: quoniam aliquanto speciosius mares quam foeminas regni usum decere nouerat: imbellis filia ac fortissimorum nepotum conditionem separandam existimans. Quo euenit ut Thira filios suos paternorum bonorum heredes non inuidenter ex hæres ipsa conspiceret. prælationem enim eorum honorabilem sibi magis quam contumeliosam fore arbitrata est. iidem crebris piraticæ quaestibus locupletati: summa cum fiducia spes suas ad iniiciendum manus Hiberniæ promouerunt. Cuius rex, Duffina quæ prouinciæ caput habebatur obsessa: cum paucis admodum sagittariæ artis peritis coniunctum urbi nemo ingressus: Kanutû magna cum militum frequentia nocturnis ludorum spectaculis interpositum insidioso fraudis circuitu vulnificam procul sagitta petiuit: quæ in aduersum regis corpus incidens mortificum ei vulnus intorsit. Veritus autem Kanutus ne periculum suum hostes effuso gaudio insequerentur: atque ob hoc cladis suæ fortunam dissimulanter haberi cupiens voce suæ premos anhelitus reddente: ludos absque tumultuatione peragi iubet. Qua arte prius Danos Hiberniæ potiores: quam suum Hibernis exitum norum reddidit. Quis autem exitum non plangeret: cuius disciplina militum suorum victoriæ consilio quam spiritu diuturniore suffecit? Salus namque Danorum in vltimas angustias deducta: ac pene desperationis periculis implicata: quia morientis ducis iussu paruit: breui quos timuit triumphauit. Quo tempore Gormo ad vltimum ætatis suæ finem prouectus ingentem annorum seriem luminibus captus exegerat: senectam ad vltimos humanæ conditionis terminos prorogando: magis de filiorum vita, & incrementis: quam reliquo spiritu suo sollicitus. Tanta autem maioris filii charitate teuebatur: ut a se occidendum iuraret qui prior ipsius exitum nuntiasset. Cumque forte Thira haud dubium de eiusdem exitio nuntium accepisset nemine id Gormoni palam insinuare audente: præsidium calliditatis amplexa: casum quem ore prodebre timuit: opere explicauit. Maritum namque regio cultu exutum: tetriore circundedit, aliisque doloris insignia per quæ causam luctus aperiret, admouit: quod antiquitalibus inter exequiarum actiones vti consueuerant. Acerbitatem moeroris habita

Haraldî & Kanuti nauitas & gesta.

Sclauorum subactio xv.

Angliæ subactio. ix.

Kanutî cædes.

Hiberniæ subactio.

Saxonis Grammatici

rus asperitate testantes. Tunc Gormo. En mihi inquit Kanuti fatum publicas! Et Thira id ipsum (ait) tuo potius quam nostro declaratur augurio. Quo dicto marito mortem / sibi viduitatis causam praebuit: nec ante filium quam coniugem planxit. Itaque dum viro nati fortunam exprimit: alterum alterius funeri sociavit: amborumque exequias paribus profecuta lachrymis: huic conjugales, mater nos illi planctus impendit: quam tunc temporis magis solatis erigenda: quam cladibus obtergenda fuisset.

Explicit Liber Nonus.

Eiusdem Saxonis Grammatici Sialandici viri disertissimi
Liber Decimus Incipit.

Haraldus
rex. lxxi.



Esuncto Gormone Haraldus hereditariae dominationis fortunam conspicuae fortitudinis operibus prosequi cupiens: traiecit in orientem piratica: circumpositum lacestravit oceanum. Sed absumpto interim Hedelrado: quam sedulos quaestuosi negotii fructus decerperet: aliquanto plus tamen in auito fato amaritudinis: quam ex tyrannide voluptatis accepit. Dum enim eum fortuna cumulatius barbaris ditavit opibus: Anglicis exuavit: externaque donatum praeda, domestica atque hereditaria spoliavit. Siquidem Hedelradi filius Adelstenus patris testamento perterritus indignationem suam literis quibus Haraldus haeres scribatur opposuit recisioque parentis arbitrio / proprium aemulatus est. Igitur Noruagiae rex obtusum cordis homini amplissima rei summam cessisse ingemens potiendam eius spe armata insulam classe petiit. Cuius cum se Adelstenus viribus minorem animaduertisset: conficiendam pugnam fiduria vacuus: bellum ad obsequium transtulit: benivolentiam hostis quem armis propulsare nequiverat: officiis capessere cupiens. Non solum enim regem amicissimo vultu, benignissimoque excepit alloquio: sed etiam quo salubrius patriam armis hostilibus liberaret: filio eius Haquino admodum tenero educationis impensam pollicitus: regnum se pariter testamento legaturum promittit. Quam rem maxime ut Noruagicis armis aduersum Haraldum vteretur oblatu dignam putavit. Eius namque ferociam pertimescens orbitatem suam gratuito haerede solari: quam violentum expectare satius existimavit. Rapuit hostis condictionem praecipit: propositaque pacem amplexus / tantum de offerentis humanitate praesumpsit: ut filium proprio spiritu chariorē inexploratae eius fidei credere non dubitaret. Post haec Haraldus reductis ab oriente copiis quam ad impetendum auunculi factum praecipuis iuris viribus inuitari poterat: nihilominus impunitam eius ambitionem dissimulatae indignationis patientia praeterire sustinuit: iustisque operibus pie carere: quam crudeliter potiri maluit. Post paululum vero temporis Haquinus audito paterni facti nuntio / cum proficiscendi gratia velis navigationem instrueret: Magno superuenientis Adelstani impetu reuocatus paulisper omisso ventorum usu propius littori nauigium egit. A quo post cetera morum documenta, quibus quotidie informabatur: noui quid accepturum se ratus: ne inter epulas obscuro se vultu gereret:

Historiæ Danicæ. Lib. X. Fo. XCVII.

sed magis in circūspiciendis amicis hilari oculorū habitu vteretur audiuit. Quem enim Adelstenus compluribus aliis honestatis præceptis imbuerat: etiam aptos conuictui mores ignorare passus non est. At cui parentis mors Noruagiam cessit paulo post præceptoris occasus angliam patefecit. Veritus ergo Haraldus ne iniuriarū tolerātia quæ hæcenus consanguineæ charitatis respectui dabatur / deinceps in ignauiæ verteretur opprobriū / & quod moderationis esset: vitio applicaretur: Noruagicæ rei turbatione primā Haquino iacturā inferendam cōstituit: domesticis eius viribus debellaris / externas facilius obtendas existimans. Cum itaq; res barbaras regia executioe tractasset: in Daniam reuersus occurfu Haraldī Gunnildæ filiī aduersus eundem Haquinū auxilia petentis excipitur: pollicentisq; se tributa daturū: si danicæ opis beneficio efficacia partium suarum adiumenta sumpsisset. Enimvero inter acerbissimos rerum casus clementissimā regis humanitatē expertus est. Heuindo enim atq; Karlholftho pugnæ adiutorib⁹ receptis. lx. nauium classe donatus petiti præsidii compos abcessit: euenitq; vt plus spei in auxilio danorū q̄ metus in sua aduersitate reponeretur. Igitur nauigationē remensus / aduersus hostem naualis pugne copia non suppetente: terrestrem exercuit. in qua Heuindus Haquinum vt in primos præliantiū globos progredere hortatus: ipsum clarius sui iudiciū exhibentem: inusitatæ magnitudinis securi petiit: attingitq; ni satellitum quidā ad actum regi ferrum proprii corporis periculo sefellisset. In quem Heuindus tanta videlicet bipennis aciem egit / vt ferrū medio corpori elapsū nullum inter artus obstaculū reperiret. Quod cum terrē altius illapsū: genibus nixus abstrahere conaretur: ab Haquino interfecti militis corpus cōscendente perfoditur. Incertū ergo vter alteri plus pietatis impenderit: ille enim salutis suæ impendio regis fatum repulit: iste seruatoris sui cladem speciosissima vltione p̄scauit: cuius beneficio fatū effugerat, exitiū vltus. Et quid huius militis opera clarius: qui alienæ incolumitati q̄ suæ propior voluntarium pro duce spiritū rogauit: priuatæq; mortis obiectu ne publica sociorum salus periclitaretur effecit! Interea Thoraluus quē Haquinus ad exturbāda hostiū terga in insidiis collocauerat: superueniens edito in aciem impetu Karlholftho mortem / Danis fugam inflixit. Enimvero ceterorū fortunā vnus inclinauit occasus. Haquinus autem palātes pertinacius vrgere veritus / effusas sociorum habenas salutarī consilio reuocauit: ne qua improvidi militis incuria effici posset, vt in victricem victæ partis fortuna recideret. Igitur equales ambarum partium strages parem vtrōq; belli successum effecerat. Nā etsi altera victoriā propior vibebatur: cladibus victā equabat. Repetente vero classē Haquino incredibile memoratu monstrum incidit, laculum nāq; vago antipitiq; discursu superne inter auras oberrare conspectum: non minore intuentes metu: q̄ admiratione compleuit. Si quidem in diuersas partes dubiis reflexibus agitatum: figendū vulneris locum exploratus prospicere videbatur. Quod miraculum cunctis immani stupore prosequentibus: incertisq; quidnam res tam inusitata portenderet: subito casus in solius Haquini caput suspectū omnibus periculū transtulit. Arbitratur quidā matrem Haraldī Gunnildam procurato maleficiis spiculo victi filiī pœnas a victore sumpsisse. Haraldus itaq; insperato hostis exitio regnādī fortunā adeptus: triennio p̄missum Danis bonæ fidei vectigal exhibuit. Ea tēpore Sturbior⁹ Suetici regis Biornonis filius a parrui Olauī filio Erico regno spoliatus: petēdi auxiliī gratiā ad Haraldū cui Thyra mater exitit cū sorore Gyriitha supplex migravit. tātoq; apud

De prodigio.

Haquini cedes.

Saxonis Grammatici

eum paratorem amicitiae locum repperit : quanto illi eiusdem sororis suae matris
 monium liberalius permittit. Post haec Haraldus armis Sclauia potit⁹ apud Iulinu
 nobilissimu illius prouinciae oppidum Sturbiorno duce competentia militum praes
 dia collocauit. Quoru piratica egregio animoru robore celebrata / ac finitimis pau
 latim tropheis alita : eo demu ferocitatis excessit : ut continuis nauarum cladibus
 septentrionalem replet oceanum. Ea res plus danico imperio q^u vllum terrene mi
 litiae negotium attulit. inter quos fuisse. Bo. Vllf. Karlshesni. Sualdus aliq^u coplu
 res. quorum prolixam enuntiationem tedio q^u voluptati propinquior est stilo psequi
 supersedeo. Inter haec Sturbiornus vtrionis aculeo lacescente : acceptam iniuria pen
 sare cupiens : Haraldum in opem accito : memorem damnoru iram aduersus inuisam.
Otho cesar Erici dominatione destrinxit. Cuius rei gratia Haraldus halladia proficiscens : theu
 tonica irruptionis nuntium : quae a caesare Orthone gerebatur accepit . Igitur alie
 nae rei impetitionem q^u propriae defensionem languidiore studio profecutus : exter
 nae pugnae proposito domesticae curam anteposuit : reflexoq^u in lutiam cursu : ad
 opem oppressis ferendam praecipiti celeritate contendit. Sed eo superueniente : cae
Lymfiord. sar lutiam utpote regio ductu vacuam nullo resistente permensus cum lymici si
 nus obiectu tunc temporis Wendalam aquis claudentis : vltius excurrere vetare
Othfwind. fugae reditum habuit. Siquidem hastam cuius vsum habebat : maritimos in fluctus
 relinquendi monumenti gratia iaculatus : suum freto vocabulum indidit. Veru ut
 impetu grauis : ita exitu vanus apparuit. Haraldus quippe ardentissimo cursu abs
 cedentes hostium reliquias insequutus : Epponem extremi agminis ducem cum iis
Sturbiorni quos repperit / trucidauit. Interea Sturbiorn⁹ contumeliosa militum adhortatione
caedes, compulsus : fortunam suam temere sociorum fortitudini credidit / inq^u proprium
 exitium ruens regiarum partium reditum stolida praecessit audacia. Bellum enim
 preprope ausus : rebus Sueonum per incuriam lacescitis occiditur . Et sane hosti
Thyra mu libus gladiis vltro iugulum subiicit : quisquis in vrgenti aliquo discrimine magis
nimentum. aliena temeritati. q^u propriae obsequitur prouidentiae. Post haec Thyra quo patriam
 a clandestinis exterorum irruptionibus tutiorem praestaret : quantum a Slesuico
Danne ad occidentalem oceanum patet : vallo fossaq^u proscindere aggressa est . Super q^u ia
wyrcke. cito aggere tenacissimi operis terrenum molita est munimentum . Cui postmodum
 Waldemari regis Abfalonsq^u danicae gentis antistitis : confimilis erga patriam pie
 tas murum coeti lateris superiecit : uti potius veteris valli occiduos lapsus solidior
 noua molis structura reficeret : q^u debilem eius situm crebrior in posterum ruina
 submitteret. Siquidem priori munitione fundamenti loco vsu imperfectu femineae
 virtutis propositum virili prudentia compleuerunt. tanto excellentius opus edentes
 quato se muliebri nouerant industria clariores. Eadem quoq^u cu sub specie feminae
 virilem animu gereret. Scania Suetica dominatione compressam praestadi tributi
 onere liberauit . Itaq^u hinc muro inde armis hostem repellens diuersis patriae fini
Haquini bus par tutelae beneficium peperit. Interea defuncto apud Noruagiam Haraldum fi
rebellio. lius eius Haquinus patriam hereditarie pensionis ignominia exuere cupiens cum
Haraldus Haraldum auditis quae Caesar apud lutiam gesserat germanicis diuile bellis impli
rex christia candum speraret / palam detractandae stipis audaciam praebuit / plus spei ac fiduciae
nus efficit. ex Saxonis armis q^u suis viribus capiens. Veru Haraldus rebus cu imperatore co
 positis : consortium catholice religionis amplexus diuinam humanaq^u pacem regno

Historiæ Danicæ. Lib. X. Fo. XCVIII.

suo conciliauit. Sicq; Haquinum concepte inaniter spei irritum reddens: seipsum errore, patriam preliis liberauit. Comperta vero Haquini defectione tanto in Noruagica iuuentutis contumaciam asperius animaduertendum purauit: quanto eam aduersum se ceruicem insolentius extulisse cognouit. Missa igitur aduersus hanc iuline piraticæ manu / Bo atq; Siualdo ducibus cõtemptus sui vltionem mandauit. Quorum Haquinus: perspectis copiis cum intolerabile rebus suis onus imminere cognosceret: excipiendi eius materia non suppetente: tanq; humanæ opis diffidentia: diuinam amplexus superos inusitato piaculo propitiandos curauit. Duos siquidem prestantissimæ indolis filios hostiarum more aris admotos potiendę victoriæ causa nefaria litatione mactauit. Nec sanguinis sui interitu regnum emere dubitauit. Patriq; nomine q̄ patria carere maluit. Sed quid hoc rege stultius: qui geminā charissimorum pignorū stragem incertis vnus pugnæ euentibus impendēdo fortunam belli parricidio ptere, & orbitatem suam muneris loco diis bellorum fautoribus erogare sustinuit: Quo euenit vt Dani manum cum eo nauali certamine conserentes: quocunq; militaris discursus impetum contulissent infestam nymbi vim qua tanq; ab hoste læderentur exciperent. Cæterum cohorti imbris maleficium, ita nostrorum vertices inusitatis grandinis ictibus conuerberauit: vt eorum oculi veluti quibusdam nymborum spiculis laceffiti prospiciendiq; penitus facultate defecti, grauiorem ab elementis pugnam q̄ ab hoste sentirent. Accidit ergo vt Noruagienfes cœli q̄ suis virib⁹ feliciores Danos districtam aduersum se numinum iram haut dubie sentientes: ante fuga q̄ cadibus implicarent. Inter quos karlshesni ac Siualdus a victoribus capti, q̄q; dimicando speciosissimam rei militaris operam edidissent: aliquanto tamen plus laudis in vinculis q̄ prælio meruerunt Haquinus em̄ celeberrimā danicę iuuentutis fortitudinem exploratius nosse cupiēs: duos qui captiuorum patientiam plenius experirētur admouit. Tanrum enim virium animis eorum a natura insum esse fama fuerat / vt etiam receptis in vultum ictibus: ne leues quidem superciliorum nutus ederēt / atq; aduersus omne percussoris irritamentum in eodem animū habitu continerent. Cuius experientię gratia prior Siualdus ingēti satellitis fuste percussus: oculos motu vacuos præbuit. Quinetiam eo minus fortunę cessit: quo miserius virtutis suę experimentum habuit. Nec minus in reliquo mentis robur apparuit. Karlshesni enim alium districta securi capiti suo imminentem pulsu pedis humi prostrauit. applicatumq; ceruici suę ferrum manib⁹ feriare conantis excutiens, vt erat vincularis arripuit: quęq; lapsu affecerat, capite spoliãuit. Enimvero vt strenuo ita impigro nisu periculum audacia præcurrit. Neq; enim captiuū virt⁹ inter vinculorū stridorem vigore suo exui potuit, quin & inter grauissimas contumelias: eo clariorem fortitudinis suę experientiam præbuit: quo incitatorē fortunę aduersum se fremitū sensit. Sed nec illi aut mortis propinquitas aut cathenarū cõtumelia quo minus liberū fortitudinis op⁹ ederet, obstare valuit. Quorū constātiā ammirans tyrānus: vt vtroq; potius bono milite vteretur q̄ in vtrūq; animaduerteret: remissionē pœnæ, dūmodo partes suas fide atq; amicitia coleret pollicetur. Illi vero violentū obsequiū vitę respectu erogare indecorū putātes vtpote alienæ fidei q̄ proprię salutis propiores: cõditione insolētius spreta: turpi pacto progandi spirit⁹ beneficiū expetere noluerūt. Quo viso Haquinus ne patientię punitor magis q̄ pbator existeret: virtuti eorū incolumitatē tribuendā putauit Haraldum vero duos ex Gerytha filios sustulisse memorię proditum est. Quorum

n ii

Piaculum
nouum.
De malitia
Haquini.

Dani victi

Virtus danorum captiuorum.

Haquinus virtuti concedit.
Haraldi proles.

Baxonis Grammatici

**Haquinus
dux fortis.** maior Haquinus excellentissime indolis habitu / ac felicissimis naturæ incrementis /
fratris Suenonis fulgorem suppresserat. Idem Sembos aggressus cum militum ani-
mos periculosi belli respectu aliquanto infractiores animaduertet: quo melius flu-
entibus fugæ spem demeret, ignem subductæ classi subiecit. eoque necessitatis du-
**Stratage-
ma.** ramento imbecillitatis ignauia reppulit. effecit enim vt nauigiorum facultate defecti
reditu victoria struendū aiaduertent. Itaque quo equiore animo seipsum classe spo-
liauit: eo tutiore hosti spolia detraxit. Misera est tunc profecto fortuna danici du-
cis: a nauigiorum iactura nautarum præsidia mutuatis: cum summam classis ino-
piam opem victoriæ cerneret. Igitur vt prudenti ita periculoso consilio salutarē mi-
nistrauit euentum. Potiti enim Sembia danii necatis maribus foeminas sibi nubere
coegerunt. rescissaque domesticorum matrimoniorū fide: externis auidius inhaerentes
suam cum hoste fortunam cōmuni nuptiarum vinculo partiti sunt. Nec immerito
Sembii sanguinis sui cōtextum a danicæ gentis familia numerant. Adeo enim capti-
uarum amor victorū animos caput: vt omissa redeundi cupiditate / barbariem pro
patria colerent. Alienis q̄ suis coniugii propiores. Post hæc Thyra danicæ maiesta-
tis caput absumpta est. Cuius corpus Haraldus amplissimo funere elatum magno
cū omniū plāgore nō longe a patris tumulo sepulturæ mādauit. Neque enim tā acri
iactura cuiusq̄ penates mœroris expertes esse poterant, priuato funere publicam
patriæ fortunam exspirasse credentes. Vbi nunc quoque sacrariū perspicere est / duo-
rum cōiugum socialibus bustis inter situm. Nec silentio implicandū quod sequitur
**Toko sagit-
tator opti-
mus.** Toko quidam aliquādiu regis stipendia meritis officii quibus cōmilitonum stu-
dia superabat complures virtutum suarum hostes effecerat. Hic forte sermone ina-
ter coniuuas remulentiū habito: tam copioso se sagittandi vsu callere iactabat: vt
pomū quantūcunq̄ exiguum baculo e distantia superpositū prima spiculi directio-
ne feriret. Quæ vox primū obrectatū auribus excepta / regis etiam auditum at-
tigit. Sed mox principis improbitas patris fiduriam ad filii periculū transtulit: dul-
cissimum vite eius pignus baculi loco statui imperans. Cui nisi promissionis auctor
primo sagitte conatu pomū impositum excussisset: proprio capite inanis iactantiæ
poenas lueret. Urgebat imperium regis militem maiora promissis edere alienæ ob-
rectatiōis insidiis parum sobriæ vocis iactum carpentibus. Itaque ex dictis etiam non
dicitorum effectū obligabatur. Euenitque vt conatus suos ad id quod minus præsu-
mebat erigeret: & quod parum professione coluerat, plenius experientia celebraret.
Neque enim solida virtus tametsi detractionū laqueis implicata: iustam animi fidu-
riam abiicere potuit. Quinetiam eo certius quo difficilius experimentum accepit.
Exhibitū itaque Toko adolescentem attentius monuit: vt equis auribus / capiteque in-
deflexo q̄patientissime strepitum iaculi venientis exciperet. Ne leui corporis mo-
tu efficacissime artis experientiā frustraretur. Præterea demendæ formidinis con-
siliū circūspiciens: vultum eius ne viso telo terreretur auertit. Tribus deinde sa-
gittis pharetra expositis prima quā neruo inseruit pposito obstaculo incidit. Cui
si fortuna caput adolescentis obiecisset, haut dubie in patris periculū nati poena reci-
deret. spiculiq̄ error percussorē percussū exitio socialisset. Virtutē ergo patris an in-
genium filii impensiori admiratione psequar ambigo. Quorū alter artis suæ pru-
dentia parricidū cauit / alter corporis animiq̄ patientia sibi sospitatē peperit, patri
pietatem seruauit. Enimvero iuuenile corpus senilē animū roborauit. tantū fortitu-
dinis in expectando iaculo exhibens / quantū peritiæ pater in emittendo præbuerat.

Historiæ Dnicę. Lib. X. Fo. XCIX.

Itaq; constantiæ suæ beneficio, ne sibi spiritus patri salus eriperetur effecit. Interrogatus autem a rege Toko cur plura pharetræ spicula detraxisset cum fortunam arcus semel duntaxat experimento prosequi debuisset: vt in te (inquit) primus errorem reliquorum acumine vindicarem: ne mea forte innocentia poenam: tua impunitatem experiretur violentia. Quo tam libero dicto & sibi fortitudinis titulum deberi docuit & regis imperium pœna dignum ostendit. Sed iis necessitarum procellis erutum paulopost par malis tempestas implicuit. Haraldo enim eius se artis qua Finii niuales saltus peragrare peritiorē iactanti: Toko in consimili genere laudis suam ausus cōferre virtutē: apud collam rupem edita professionis experimentum præbere compellitur. Sed quod minus exercitio celebrauerat: plenius a virtute mutuatus est. Eminentis enim scopuli cacumine conscenso exiguo se fusti credit. lubricasq; plantis tabulas adaprando, rapidum in præceps vehiculum egit. Cuius præcipiti raptu in præruptos silices actus: nihilominus debitum eius regimen intrepida manu continere suffecit. Neq; illi aut periculi magnitudo / aut vllus animi stupor quo minus firmo se corpore contineret officere potuit. Exterritus alium conspecta præcipitii immensitas: atq; anteipsum periculi ingressum plena metus habitudine confecisset. Tandē illiso cautibus vehiculo cui insisteat excussus, fortuito fustium fragmento solidum incolumitatis præsidium reperit, fatiq; alioqui propinquius felici naufragio insperatam salutis anchoram apprehendit. Enimvero acrius cliuo impactus perfracti vehiculi dāno tutum cursitandi euentum habuit. Nisi enim impetum eius inuia petrarum robora vastęq; voragines interpellassent / haut dubie procursum subiectū rupi pelagus excepisset. Vbi a nautis exceptus inuiso regi tristiores fortuna sua famā reliquit. Vehiculo quoq; fragmenta a nauigantibus inter vndas reperta falso periculi eius fidem auxerant. Ipse vero suspectam Haraldī præsentiam reputans q; virtuti suę præmiorum loco pericula proponi cognosceret: studiorum suorum exercitia ad filiū eius Suenonis militiam contulit. Post hæc Haraldus totam regni classē exerens: ne paruo apparatu magne molis pondus aggregeretur. iunctis hominū boumq; copiis inusitatę magnitudinis saxum Iutico litore repertum quo matris tumulum insigniret, abstrahi iussit. Interea qui cum Suenone classi præerant Haraldī imperium tum quia diuino cultui fauorem tribuerat: tum quia inusitatis plæbem oneribus adigebat perosi: Quendam compositum & subornatum qui Suenonem an arma aduersus patrem summere: regnoq; potiri vellet: callide percunctaretur inducunt. Quo mandato Sueno ad regnum parricidii petendum adductus, percunctanti grates habuit. libenterq; se patrię dignatione vsurum respondit. Quo accepto maiores exploratam eius cupiditatem securius amplectentes: occultis animorum commentis audacter euidentiam præbuerunt. Enimvero quod clandestinis motibus texerant apertius exsecuti, continuo regem cum publica acclamatione decernunt. Inter hæc Haraldus circa tractum lapidis occupatus: quendam suorum e classe superuenientem arctius percunctari coepit: An tantā alias molē mortali manu tentatā cōspexerit. Ille se maioris pōderis ductū humanis viribus effectū recēter oculis subiecisse cōmemorat. Qd rege crebris percuatationibus psequente: Nuper inquit cū dania tibi subduceret intererā: ipse yter onerosior tractus extiterit pensēs. Ita Haraldus cū alieno iudicio cœpti gloriā q̄rit: erepti regni nuntiū accepit. Poenituit tūc regē pecudalib; iugis humanas alligasse ceruices. Nā cū omisso ychenda molis pposito tractū saxi in bellū apparatū conuer-

Tokonis liberras in re spondedo.

Kulden i. Skone.

Dani ab rege iugo adacti.

Sueno rex lxxii.

Sera Haraldī poenitentia.

XXIX Daxonis Grammatici

Haraldus
victus exulat

Suenonis
impietas in
christianita-
tatem.

Haraldi
cedes.

Suenonis
regis. lxxvi.
impietas.

De Sueno-
nis prima
captione.

De secunda
captione
Suenonis.

tere voluisset: grauiſſimum militis supercilium expertus est. Exercitus namq; tam probroſi officii contumelia laceſſitus: pro quo iugum tulerat / arma capere recula- uit. Neq; enim maiestatis imperio aut prece adduci potuit: vt eius capiti incolumi- tatem quaereret: qui omnium ceruices erubescenda iuſſione damnasset. Nonnulli ta- men popularis ſententia expertes inter publica conſternationis procellas conſue- ta ſe erga regem charitate geſſerunt. Quibus adiutoribus vſus dum filii conatus armis elidere nititur: acrius sanguinis ſui viribus oppugnatur. Siquidem bello a Suenone victus, fugam ſuam Sialandiae credidit: contractiſq; ex ea viribus: rursus conſimilem fortuna habitum nauali ex certamine retulit. Iamq; domesticis exuto copiis: externa manus imploranda reſtabat. Igitur relicta patria Iulinum danicis armis reſertum: vtpote fidiffimum militie ſue gremium exilio petiuit. Interea Suea no nondum paterno odio pietatem violasse contentus: concilianda ſibi plebis gra- tia effuſis impietatis habenis delendorum ſacrorum curam / animo pertinacius ſumpſit: omniq; diuinitatis cultu patria eiecto victimarios templis / aris libamenta reſtituit. Quem rursus pater mixtis danorum Slauorumq; copiis, apud helgenes litus aggreſſus: diem prelio tam fugae q̄ victorie alienus extraxit: in quo defatiga- ti exercitus neſtenda pacis gratia poſteram lucem colloquio tribuunt. Cum for- te Haraldus creanda compositionis fiducia licentius euagatus in angustiores ne- moris partes coeſſit. Vbi cum exinanienti ventris gratia arbuſtis inſideret / a To- kone iniuriarum ſuarum vltione ſitiente ſagitta vulnus excepit: idemq; ſautius a ſuis lu- linum relatus: celerem vitae exitum ſolenem ſepulturae locum recepit. Ingrata enim olim bonorum ſuorum patria piiffimi ducis opera ſera animaduersione comple- ctens: quod minus vitae eius praestiterat: funeri plenius deferendum putauit. Om- nibuſq; humanitatis neruis exequiarum cultui inſiſtens, cuius ſpiritu super be odes- rat / clementer cineres amplexata est.



Esuncto Haraldo Sueno prosperam ſibi in diuina ſauendi occa- sionem veniſſe gauisus: totam religionis ſtirpem ab radice con- uulſit: eoq; auctore Dani ſuſceptum diuinitatis cultum repetita ſuperſtitione mutarunt: hoc liberius erroris ſui reſcurſum com- plexi: quo certius amariffimum eius reſprehensorem accidiſſe co- gnouerant. Quam temeritatem vindex contemptus ſui diuini- tas no parua rerum acerbitate penſauit: auctorem eius triſtiſſimis fortune viribus inſecuta. Ipſum namq; deſerenda religionis ducem: per q̄ grauiter affectum violen- tiſſimis caſibus implicare non deſtitit: latiffq; ſucceſſibus ſpoliatum, amarum vitam vſum experiri coegit. Quippe a Iulini oppidi accolis piratica daniam inceſſentibus captus facta ſibi redimendi poteſtate: corpus ſuum auro ſemel, argento bis reſpen- dendum promiſit. Ea ſumma a Danis ob deſerta ſacra nimio eum fauore proſequen- tibus attributa patrie reſtiturus: nihilominus oculos denſiſſimis ignorantiae tene- bris obfuſos conſpicue lucis radiis admouere contempſit. Enimvero plenum nequi- tie portentum paternoq; animo paruſ reſpōdens: ab eximio eius ſplēdore in profundū caliginis ſecedere no erubuit. Sed cui ppria dāno labes exitit: aliena vſui benigni- tas fuit. Idem ſecundo conſimili fortuna affectus nobiliū liberis vadib⁹ pro ſe datis prioriffq; ſumme paciōe interpoſita redēptiōis p̄ſidiū ipetrauit. Sed cū pmiſſum

Historiæ Danicæ. Lib. X. Fo. C.

es ex proprio fisco soluere nequiret: omnibus qui pro salute eius filios proprio spiritu chariores predes dederant: nunc publice: nunc priuatim saltus ac nemora venditabat eorumque pretium protinus captiuitatis sue auctoribus numerauit. Enimvero Scani ac Sialædenfes communes filius publico ere comparauerunt. Apud lutiã vero non nisi familiis propinquitatis serie coheretibus emptionis communio fuit. Eo tempore piraticę vsus nostris creber: Sclauis per tarus exitit. qui ob hoc latius ad eos manare cepit: quod Iulini oppidi piraticę studiis aduersum patriam vsi eo maxime danis quod ab ipsorum ingenis traxerant nocuerunt. Quem incurfationis more nostris annis Waldemari regis maximique pontificis abfalonis: pensam pro ciuibus excubię domuerunt. Quorum strenuo interuentu tranquillus terris cultus geritur: tuta aquis nauigatio celebrat. At Sueno oportellionum suarum vindictam sitiens: maximeque Iulinum perinde ac scelestissimum cõubernium domiciliũ armis euertere cupiens: Sinu quo Mõsen insula a falstria fecernitur: Regia classe cõpleuit. Qui cum se mox in Sclauorum effusus prouinciam videretur: qui Iulini cõstiterat audacter callidi impetum hostis arte precurrendum duxerunt. Nam cum muniende classis gratia nocturnas a danis circumiri, vigiliis nosset: delectos remiges subornauerunt. Qui mane anticipato vigilum more simulatoque ab excubiis reditu: frequentem liburnis portum breui lintre p̄messi cum ad regis vsque nauigiũ processissent: esse gubernator dixit quod secretius eum nosse admodum oporteret. A quo rex noctu exploratę rei nuntium afferri ratus: detractio nauigiũ tegmine: capiteque exerto, veluti familiaris colloquii gratia accliuę vocati corpus subuit. Quę ut ille insidiis opportunum animaduertit: subito ceruicę eius perquam violente amplexu corripuit. liburnęque detractum apparitorum ope myoparoni suo iniiciendum curauit. Nec segniter fugam nautę cõcitatatis remorum ictibus expetebat. Ita præsidiũ strenuę calliditatis amplexi: quod armis nequibat, insidiis promouerunt. Igitur qui paulo ante in maiestatis fastigio fulserat: tunc barbarorum miserabile mancipium cõtumelioso ludibrio fortunę effectus: Nescio patris maior: an religionis iniuria prouinciã quam parentis exilio violauerat: ministrã carceris vlticęque parricidii sensit: patriã quam sacris spoliauerat: etiã opibus exuere necesse habuit. Neque enim ocuis a suis iutari poterat utpote quibus primũ detrahenda nauigiũ tegmina: aptandi foris remi: extolendeque vndis anchorę fuerant. Cessit igitur expeditio fraudi. Nec barbariem absque regio ductu petere ausa: soluta classe domesticis militem littoribus reddidit. In qua fortunę violentia Sueno viri illi defectus auxilio: femineum expertus est. Nam cum exhaustis regni opibus ne aurum quidem redẽptioni eius suppetere videretur: tanta ei matronarum humanitas affuit: ut detractis aurium insignibus / ceteroque cultu: certatim digestam pondere summã explet. plus cõmodi in salute principis quam amoenitatis in ornamentorum suorum specie reponetes. Adeo in liberando eo vterque sexus vni humani voti curam habuit. Ita matronalis stolę publicum culmen priuatis facultatibus emere voluptati magis quam oneri fuit. Neque enim eius capiti incolumitatę publicę stipis impedio petere dubitatum est: qui primus deserenda religionis cõstare se gestisset auctor. Enimvero ignara peditiõis sue patriã: summum scelus, amplissimis beneficiis repedere pietatis loco duxit, parentis ac numinis violatorẽ indebito gratulationis officio psequuta: quodque poenis expiandum fuerat: obsequiis pensans. Quãto enim Haraldidõ odio tenebat tanta Suenonis charitate flagrabat. auctore religionis fastidio: asp̄natorẽ beniuolentia insequendo. Ita populus sacrilegi animi probator: religiosi punitor: quãtum in patris sanctitatem contemptus: tantum in filii labem honoris

n iiii

Tertia Suenonis capto.

De indulgentia mulierum

D. O. G. Saxoni Grammatici

Heredita-
eius foemi-
nis datum.

cogesserat. cultūq; eius quia factorū morē abrogauerat: copiosa fauoris indulgentia
prosequitur: ter regē a piratis captiuū interposita munerū pactione receperat. Nec
illi quidē ad prēmia matronarū obsequio exsoluēda ingrata mens fuit. Nā foeminis
deinceps participadarū hereditatū ius a quibus ante lege repellbatur indulfit. Vt
autē argētū priori summē debitū cōtraheret: agros ac latifundia venire iussit. vtq;
ab exteris ipse veniit: ita venale suis patriā fecit. Ita nescio in acie miserior an felicior
fuerit: q; quātū eius corpori detraxit: tantū sensui pepcit. opesq; artuū cōsumptioe ser-
uauit. Ceterū barbari nōdū reb⁹ eū exuisse cōtēri: truculēt⁹ affectū iurare etiā irā
remissurū cōpellāt. gemina miserū pactione torquētes. Sed alterā exhibere difficile:
alterā admittere turpe. Opes em̄ hosti fundere necessitati cōuenit: iniurię vero re-
spectū abūcere: poenasq; impunitate pensare: vicinū rubori beneficiū est. Siquidē vt
violētē cedere infirmū: ita vindictā eius abdicare probrosū. Quippe supra vires
cōgi q; virib⁹ remisse vti speciosius. Nec segniter exuēde captiuitatis cupid⁹ sacra-
mēto omittēde vltionis exhibitō pposita cōditiōis partes admisit. hostēq; nō min⁹
fruēde securitatis beneficio q; auri impēdio locupletauit. hoc magis seruile se exhiā
bens quo turpius libertatē impetrare sustinuit. Tantū autē trāsfugarū erga patriā
charitas valuit vt cū regiā danorū stirpē ad vnicū Haraldī filiū redactā esse cogno-
scerēt: quo minus alienis sūma cederet / salutī ipsius parcēdū existimārēt. Quāobre
opes ei⁹ nō exitū sitientes. egestatē suā censu solari q; sanguine maluerūt. Nec tamē
erga desertorē factorū principē diuinę correptiōis aculei quieuerunt. Nā Suetiam
quoq; danorū rebus infestā fecere. Cui⁹ rex Ericus agnomē a victoriis mutuat⁹ per
Haraldū iāpridē latā Stybiorno aduersus Sueones opē memorię subitiōis: per q; gra-
uiter in Suenonis caput exarsit. Vtq; sui vindictam perageret: exercitū in daniam
tralecit: expugnationē filiī parentis noxam pensare cupiens. Quā enim eum arctiore
materni sanguinis nexu contingeret: iram tamē affinitati p̄tulit: eo quidē fidenā
tius q; Suenonis fortunā sc̄pius egram atq; fractam. ac crebris detrimentorū incur-
sibus lacessitā: suam iugiter in summo felicitatis cardine versatam nouerat. A quo
Sueno bello Scanico victus: relicta excellentis pulchritudinīs filia Thira auia: no-
men referente: quā qua matre orta fuerit ignoro: Olauum Thirgonis filiū Norua-
gię regimē gerentem exilio petiuit. eo quidē ampliori spe q; patrem eius iampridē
regno exactū Haraldū succursu restitutionē impetrasse meminerat. Is q; regio nō
dum titulo censeretur: regni tamē partibus pleno p̄curationis officio fugebatur.
Quo beneficio q; obligatus esset Olauus: nihilominus debitā patris eius meritis
gratiam referre negligēs: profugum ac supplicē spreuit. Omniaq; momenta peti-
tis abnegans: nullū pene miserū suffragiū pr̄buit. Neq; enim exuli succurrit: nec
aspernatur illum a se repellī. a cuius parente suus patrię redditus fuerat. Cuius re-
pulsę Sueno cōtumelia suggillatus: ad Anglorum p̄sidia cōuolauit. Quorum rex
Ethuardus etate admodū tenera auxiliū petitorē ambitiois nota perculit: existimās
non tā opem a p̄fugo peti q; exiliū simulatiōe regnū a callido peti: fortunęq; inopiā
argumētū astutię reputās obseratis exulē aurib⁹ auersatus est. A deo paterna felici-
tas suspectā nati miserā fecerat. Ita maligni animi ducib⁹ spes suas p̄cesq; frustrāri-
bus in Scotiā profect⁹ / clemētā quā in aliquāto mitiore gente nō reperit: apud esse
rata barbarorū ingenia sensit. A deo em̄ volubilis fortunę variū atq; ancipites mot⁹
existere cōsueuerūt vt interdū humana mēs vbi speratis fallitur. / sperata facili⁹ asse-
quat. Hac fortunę sequitā Sueno ad aplectēdā religiōis charitatē adact⁹. abstractus

De miseria
Suenonis.

Suenonis
ad pietatē
conuersio.

Historiæ Danicæ Lib. X. Fo. CI.

caligine oculos, salutaris lucis contemplatione suffudit. Nam cum duos maxime reatus suos parricidium atq; sacrilegium totidē grauissimis suppliciis captiuitate atq; exilio abunde multatos animaduerteret: piam neglectę salutaris disciplinę verecundiam egit, cōuerfoq; in curam factorū animo vtriusq; delicti contagium plenis poenitentię lachrymis expiauit. Quinetiam cunctis circa se rite peractis, lauacri vsu promptissimo religionis tenore percepit. Cuius quanta prius labes extiterat: tantū postea robur ac columnę euasit. Nec segniter poenitentię beneficio permulla deitas; propitiū numinis fauore pristinum ei fortunę splendorem cōciliauit: amorq; ipsius septimo decedente Erico, promptum regni introitū struxit, pro exilio patriam, pro paupertate amplissimū decus, ac summā largita potentiā. Nam Erici filius Olauus cum matre Syritha Suetiā repetiuit: ibiq; degens regnum materno arbitrio subiectum habuit. Ita Sueno eodem pene tēpore & religioni par uuit: & patria potitus est. Ne autem quorum fauorē impietate contraxerat: sanctitatis irritamento odia in se repente traiceret: publice dissimulata religione priuatim exhibita, pium mentis habitum texit. Itaq; diuersi motus hisdem p̄cor diis inclusi summa formido ac sanctissima deuotio animū eius perplexa cunctatione distractum ad vltimā pene hæsitatiōnem redegerant. Hinc em̄ per dendī regni: inde lę dēdi numinis metus pectoris eius munimentū ancipiti periculo vulnerabat. Fastiditę siquidē religionis vltorē deum: plebem cultę vindicē metuebat. Quę tam dissona studia attentiore animi comparatione expendens, plus diuini q̄ humani timoris viribus indulgendum prouidit. Priuatim itaq; maiores aggressus clandestina ammonitione sacris ritibus subūcere p̄seuerabat: differendū officium qđ a literis doctrinaq; non traxerat, rudi atq; impolitō ingenio persecutus: adeo p̄ceptoris partes, quas solertia ac cōsuetudine parū cōplexus fuerat: a fundadę religionis cupidine mutuabat. Verū medelę salubritatem ab incolumi capite quasitam: ab aridis atq; indignantibus mēbris euomī crederes. Neq; em̄ amator vererū populus docilem inusitatis animū p̄bere sustinuit. Quinetiam externi cultus tēdio patriū emulatus est. Igitur cupido sed inefficaci serendę religionis auctori numinis sui illustrator deus Popponē ingenio ac sanctitate cōspicuum p̄cipuaq; literarum sciētia excellentem p̄clari operis consortem adiecit. Hic Danorū concione publice apud portum cui glacię frequentia agnomē peperit, habita: cum eos ne fana excolere vellent sermone flectere nequiret: euidētī indicio certissimū assertioni suę argumentum p̄buit, doctrinęq; fidem conspicuo sanctitatis miraculo publicauit. Percōtatus em̄ an monitis suis obsecuturi essent: si ad flagrantis ferri tactum manum eius lęsione vacuam conspexissent: vniuersis haud dubie parendum respondentibus, cādentem ferri laminā chirothece formā habentem expediri iussit, eiq; brachium cubito tenus inseruit. Ac protinus per omnes interrite circūlatam ante principis pedes excussit, dextrāq; nulla ex parte corruptam in eodem incolumitatis colorisq; habitu religiose omnium ammirationi conspiciendam monstrauit. Quo tam mirifico spectaculo alioqui inexorabiles studio suo consentaneos reddidit: effecitq; vt periculum non impedimentū monitorum eius esset: sed experimentū. Enimvero ipsam rerū naturam audacis voti cōstātia superauit. Quinetiam ea miraculi celebritate externū genti nostrę religionis spiritum ingenerauit. Quo euenit vt Dani abrogata duellorū cōsuetudine, plerāq; causarum iudicia eo experimenti genere constatura decernerent: controuersiarū examē rectius ad arbitriū diuinū q̄ ad humanā rixam relegandū putantes. Quāobrem Poppo a maximo ponti-

n v.

Suenonis p
plexitas.

Poppo rem
christianā
iuuat.

Miraculū.

Danorū ad
fidē cōuer-
sio & morū
mutatio.

Saxonis Grammatici.

Arusien. p^a
musepatus
Slesuicēsis
secundus.
Ripensis
tertius.
Roskildēsis
quartus.
De Olauī
supstitione.

De Suethia
ca christia
nitate.
Vnno Bre
men. epūs.
Lunden.
Gerbrādus

Olauī in
Syrithā do
lus.

Syrithē
periculum.

Noruaגיע
gentis fug
gillatio.

fice brenensi Adaldago apud Arusiū honorē gerendi pontificii vitæ atq; operibus suis perq; debitum impetrauit. Eodem officii nomine Harico Seuiscus: cū Lefdago Ripē cesserunt. Gerbrandus Roskildē claruit. Adeo religiosissimi principis exactissima sanctitas christianiissimi cultū nouis sacerdotiis auxit / cellis atq; sacrariis decorauit. Prius em̄ quatuor hic religionis domicilia externis sacrorū contenta p̄sulibus, domesticęq; p̄lationis expertia, fortuito magis q̄ solido pontificum ordine nitēbātur. Nec minus Noruagia Bernardi ex Anglia profecti saluberrima ammonitio ne profecit. Cuius regi Olauo tanta sumendorū auspiciorū annotādorūq; omnium cura acta est: vt etiā aquarum sacrarū liquore perfusus: cum partē religiose disciplinę rudimenta sorpsisset: nullo tamen sanctitatis exemplo: nullius auctoritate doctri nę quo minus augurium monitus consecraretur, futuraq; per pullarios disceret: veterari posset. Itaq; sanctitate vacuus, necnō inanem eius vmbra cōplexus, susceptā religionis speciē fucosa supstitione dānabat. Cōsimilis eiusedē pontificis industria Suetię regem Olauum ad christiana facta p̄ductum Iacobi nomie venustauit: morum p̄fectui / decus vocabulī tribuens. Vtrum autē idem rex ab eo: an a Bremensiū pontifice Vnnone / sacrorū vsum disciplināq; perceperit / parum cōperi. Eo tēpore Lundēses / sacrarum moliti: sub Gerbrando Roskildē p̄sule rem diuinā domestici templi religione gesserunt. Ceterū Vnnonis corpus Byrce oppidum veteri fama inclytum Bernardi Lundense hypogēum tenet. Interea rex Noruagię Olauus adhuc caelebs: fruendę claritatis, potiendęq; Danię cupidine instinctus. quo facilius voti se compotem redderet: petitis Syrithe nuptiis: Sueticas partib⁹ suis vires applicare curauit. Ne ergo Sueno duorū regum iunctis copiis geminum patrię latum incur sandū p̄beret, per q̄ callido consilii genere vsus: duos peruicacioris animi satellites subornauit / qui simulata dānatione Olauū supplices petiuerunt. A quo exulum more indulgentius habitū: cum post aliquātę familiaritatis vsum proposito licentius vtendum animaduertēt: Suenonis vituperio: thyrę cōmendationē impensioribus verbis sociare cōeperunt. quātum patris mores conuicio: tantū filię speciem laudibus insecuti. Adeo falsum p̄scriptorū nomen complexi mendaciū noxam beniuolentię simulatione texerunt. A quibus Olauus probabilis formę irritamento virginē petere p̄suasus: legationē preces suas Suenoni porrecturā instruxit. Qua aditus Sueno: petitas proco nuptias pollicetur. Quo nuncio Olauus ad summā vsq; gratulationē euectus: matronali stōle: illibatas pudicitię faces p̄ferendas existimabat, virginēq; adu latus amplexum: adolescentiam suā intra viduitatis gremium obterere passus non est. Igitur quātum alteri contēptus: alteriq; venerationis deferret: aperuit. Syritiā nāq; colloqui simulatione celebriter accersitam: nauigium conferendi secū sermōnis gratia subintrare petiuit. Cuius p̄cibus regina quo verecundię munimento tutior fieret: aliquandiu reluctata: ad extremū imperio cessit. Igitur vix atq; egre obtēperanti lignū pensilibus vncis subnixum: pontis loco scandendę puppis gratia stēnitur. Quod cū regem aditura conscenderet / eodem per insidiosos subducto p̄ceps fluctibus obuoluta est. Nec contenti nauē amplissimā maiestatem vltimo dedecore confudisse / quo clarius libidinofum ei animū exprobrarent: insidiū casus turpitudinē: clamore sub hinnitus specie edito persecuti sunt. Hęc est noruagica humanitas: dolis ac derisione instructa: quæ splendidissime scēminę fidē probrosi insidiis circūuenire: matronale decus contumeliis proculcare: amorēq; ignominia repēdere nō erubuit. Et sane quisquis ei populo humanitatē atq; obsequium erogat: ingratis be

Historiæ Danicæ Lib. X. Fo. CII.

neficiū præstat. At regina pene periculo præfocata, magno cū Sueonum rubore egre littori restituta est. Tandē recepto spiritu impudiciā sibi a rege exprobratam iudicans: ruborē periculi tacita ferre nequiuit, opprobriū deformitatē minis quibus potuit insecuta. Neq̄ em̄ duabus grauissimis calūniis periculo ac rubore affecta lacessiti pudoris irritamētum equo animo tolerare sustinuit, vtpote quæ ex integerrimæ maiestatis regina ad insolentis proci plenū ignominie ludibrium redacta fuerat. Ita versuti ducis acumē ammirabilis vaframēti inuolucro tectum, vires quibus Olauū exiit sibi sagacissime conciliauit. Continuo nāq̄ petiit in matrimoniu Syriha: eo benigniorē animū quo Olauo infestiorē expertus est. Nec inerte ruborē cōiugis negata mox proco filia vindicauit. Interiecto tēpore Kanutum ex Syriha suscepit. Ita Olauus duobus splendidissimis coniugiis destitutus dum alterū temere respuit ab altero turpiter repelli meruit: vtpote hoc repulsa, ita illud insolentia perdidit. Verū quia Sueonē parū prospere bella gerere solitū nouerat: facta nō viriū eius, sed fortunę estimatiōe, instructoq̄ nobilis famę nauigio armis vltionem exequi parat. Contra Sueno adcita priuigni manu, maritimo hostē certamine excipit. In quo Olauū sagittarius Enarus, magno corporis artiscq̄ robore præditus: tāto rigore mirifici arcus tormētum intenderat: vt excussum ab eo iaculum, nulla rerū duritia susteret: quo minus citato motu, vniuersum penetraret obstaculum. In malū nauigii incidēs lignū violētia sua puium habuit. Eodē interiecto regis clypeo tabulę ratis illapsum vix inter vndas ipetus sui sinē repperit. Itaq̄ grauius hostē solus q̄ tota sociorū manus afficeret valuit. Ceterū adeo certo ictu destinata feriebat: vt quicquid imperebat offenderet. Quo euenit: vt Sueno tormenti monstro territus plus metus in vni co stipite: q̄ tota hostium classe reponeret. Cūq̄ solū in eius corruptione remediū animaduerteret: nō tam sagittarium q̄ artis sagittarię instrumētum ab eius rei peritis impeti iubet, violata arcus fortuna tutius bellum gerere cupiens. In quo deletis certatim tela congerētibus, vni forte arcui impactum / artificem ingenio, hostē victoria spoliauit. Cūq̄ late ruptionis eius fragor obstreperet: stupēs Olauus quid nā esset cōminutū interrogat. Cui Enarus conuulsam inquit abs te noruagiā putat. Plus nāq̄ opis in arcu q̄ exercitu repositū iudicabat: futurū pugnæ exitum abscissa responsi sagacitate cōplexus. Nec secus q̄ p̄dixerat accidit. Fractio nāq̄ arcus insecutā Noruagiensium cladē ominata est. Vt autē Olauus hostiū manus arbitrario facto p̄curreret, mortēq̄ sibi ipse cōcisceret: armis onustus præcipiti saltu profundū petiit, tanq̄ vita feliciter excessurus si nō auaritate lucis victorem intueri cogeretur. Cūq̄ Sueno hostiū vires in suā redactas potestate vidisset: quos armis ad fugam inclinauerat oratione ad obsequiū fletere cupiens, insignē rei bellicę successum ad blāditias transtulit: victorq̄ cū victis pacisci deforme non duxit. Nec Noruagiā sibi subiecisse contentus petita Anglia pactū cū Adalstano habuit: vt eo decedente regis bonis ac nomine frueretur. Iisdem tēporibus Popponi Rimbrandus: Henrico Marcus: pontificiū religionē successit. Pro Lefdago Fulbertus sacerdotio fulsit. Post quē Othincarus albus splendidissimo loco natus infulas sumpsit. Cuius liberalis in deū animus ne paruula quidē sibi summa retenta, amplissimū patrimonium necessariis templorū vsibus erogauit, cellasq̄ ante id rei familiaris inopes vberrimis agris ac latifundiis locupletes effecit. Adeo vt excellentissime torius lutia ciuitates quicquid pene prædiorum possident: a religiosa eius donatione perceperint. Itaq̄ propior publicę deuotioni q̄ priuatę facultati, solidēq̄ magis q̄ fluxę laudis appetens: momēta

Syriha
Suenoni
nupta.
Kanutū du
rū peperit.

Enari sagit
tariū mon
struosa vir
tus.

Olauū sub
mersio.
Subactio
Noruagię
vi.
Ep̄i noui.

Othincari
pietas.

112. Saxonic Grammatici.

Suenonis
Lxxii. bonus
exitus,

Kanut⁹ du
rus rex
Lxxiiii.

Sclauorum
subactio
xvi.

Tymmo
nis antefi
gnani vir
tus:

neo rerū impēdio mēsuras animi delicias cōparauit: seq̄ patrimonii q̄ religionē rei familiaris inopem esse maluit. Ad eū hāc hereditatis suae honorē transferens: a quo pia dona perpetuis bonis repēdēda cognouerat. Nec possessionē sacris impendisse contētus: vt omnes virtutis partes ac numeros exsequeretur: etiam rerū beneficiis virtutum adiumenta subtexuit. Siquidem Syalandiam & Scaniā officio piē eruditionis aggressus: mirificū sacri dogmatis auctorem agere cōcepit. Ac ne parcius animi q̄ corporis officium amministrarēt: tantū se in amplificanda religione gessit: quātū egerat in locupletanda pro quo patrimonium erogauerat: etiā morte paratus occūbere. Caterū Sueno senilis aīe laboribus fessus: diuinis rebus: ifatigabilem vltimi tēporis curam tribuit: nec spiritu q̄ religione diuturnior fuit. Siquidē oī humana cōcussione vacuus in ipso perfectissimē vitē fulgore decessit. Hunc igitur duā inter se diuisere fortunē, quem varia fors in ludibria ac decora alterna vice traiecit: regno illius captiuitatē: captiuitati exilium substituendo. Quis em̄ crederet illum a maxima mo solio ad sclauorū peruenturum catenas! Quis rursus existimaret a sclauicis vinctulis ad regni rediturum insignia! At tamē ex rege captiuus: atq; ex captiuo rex est factus. Ita nunc miserimis nunc felicissimis par. diuerso conditionis habitu: geminā vtriusq; fortunē mēsuram equauit.



Mortuo Suenone Angli ac Noruagienses ne rerū summā alieno imperio subiectā haberent: reges ex suis legere: q̄ a finitimis mutuari satius rati: abrogato Danici nominis respectu: Eduardum atq; Olauum in maiestatis fastigio locauerunt. Quorū p̄ualidum robur kanutus Danorū solio functus inter rerum inīcia aggredi ueritus: ne tamen regnandī vsum intra patriē metas clausum haberet: dissimulata magis q̄ omīssa paterni īperii recuperatione. priamū sclauicē ac sembiē: perinde ac debilioribus regnis ferrum iniicere statuit. Quātū alteram Sueno tamen si graues iniurias passus: obstante religionis vinculo concutere formidabat: altera ab Haquino oppressa: absumpto eo rebelles Danis manus exercuit. Solerter igitur a Danici regiminis successore p̄sum est: vt in hac paterni grauiamini: in illa defectionis noxam puniret. Neq; em̄ ignorabat bonā idolis habitum ad maiore virtutem capefendā leuiori rerū conamine roborari. ideoq; in ipso militiē tyrocinio: adolescentiam suā aliquo p̄claro opere auspiciari cupiuit. Nec eo quidē segniores defertoribus manus intulit: sed nescio an ideo p̄optiores: quia strenua ingenia quo plus experimenti sumūt: hoc ad insignē operā edendam maiore ausu proficiunt. Cuius propositi compos spes suas duabus splendidissimis victoriis alias tertiā ab Anglis expetere docuit. Quod vt promptius expediretur Olauū Noruagiē potitorē cū fratre Haraldo: tectis dissimulatione odiis aduersum defectionis suę consortē armauit. Eniūero vt prudēter ita periculose hoste in hostem vsum ambitione cōiunctos armis diuiduos fecit. Igitur Danorū Anglorūq; exercitibus acerrima pugna cōsertis: Tymmo genere Syalandicus cū hostili īperu sociē partis aquilas admodū inclinatas videret, leuēq; & quē fors obtulerat ramulum hasta sustulit, eoq; vexilli loco vsum atq; in eū vociferatus modū quo kanuti milites mutūe adhortationis gratia acclamare cōsueuerāt, aduersas in fugā turmas felix antesignanus auertit. Itaq; nō tā signi q̄ animi virtute salutarē suis aquiliferū gessit, nutatēq; Danorū fortunā ad victoriā vsq; ne laberef erexit. Nec solū fortitudinē ipse plenissimā p̄buit: sed etiā ex sociorū animis pene p̄fugā reuocauit. Cuius facti decus postmo-

Historiæ Danicæ Lib. X. Fo. CIII.

dū cognomine vsurpauit insupꝫ virtutis titulo honore primipili a rege donari meruit. Nec puduit Danorū partes splēdidissimo aquilifero defectas plebei hoīs ductū vt obscurū specie ita pclarū euctu recreatis animis salutis pmiū cōsectari. Igitur Eduardus cōtufis suorū animis: itolerabilē Danici exercit⁹ spiritū aiaduertēs: quia manū nō poterat: pactū cū hoste cōseruit: vt quoad ipse viueret: Kanutū dimidiū regni cōsortē haberet: extinctus oīm bonorū heredē reliqueret. Ita victor a victo extudit: vt is sibi cōfortionē imperii viuēs cederet: totū moriēs testamēto legaret. Eodē tēpore Alwinā ab Olauo adamatā / Kanutus eximia matrone specie delectatus / stu pro petiit. Igit Olauus siue quia cōcubine facib⁹ spoliatus: siue quia pmissa Angliæ parte p Kanutū fraudatus fuerat: priuatā offensam publicē militiē ptulit, peractisq; stipēdiis, ira pariter ac dolore istinctus Noruagiā rediit: nō incōgruū ei⁹ desertorē agere ratus, a quo plena turpitudinis iniuria vexatus fuerat. Septenis postmodū interiectis annis quidā tricliniū in quo Kanutus epulabat ingressi / totius Angliæ regē salutare coeperūt. A quibus rex sibi icū cū Eduardo foedus p inuolucrū exprobrari iatus: nihil eius se pudere respōdit. Sed neq; ab ira animū neq; vultū a rubore cōtinuit: pfectas a scelere voces ludibrio propinquas existimās. Tum illi funestū ministeriū incauto cōfessionis officio profecuti: Eduardū sua interemptū opera iactitabāt, eo se regi placituros rati: quo summā ipsius offensam accēderāt. In quos rex perinde ac maiestatis insidiatores: pparati pmiū loco: suspēdio protinus animaduertēdū curauit, deterrimū opus deformi vindictē specie puniēs. Quōq; em se acri emulo liberatū cognosceret: sceleri tñ poenā q̄ vtilitati gratiā referre maluit. Memorāt alii Eduardū clandestino Kanuti imperio occisum, eiusdēq; iussu poenā a maleficis / gratia deinde suspitionis exactā. Vt em innocentē suē fidē astrueret, seq; ei culpe affinitū fuisse negaret: grauius in sceleratos cōsulendū putauit. Ea tamē res primum regis apud domesticos fauorē quassauit. Qui cū Anglorū rebus obtentis nectendā cū finitimis amicitia decreuissent: Normāniē pfecti Roberti filiā Imma matrimonio duxit, eiusq; fratri Rykardo sororē Estrithā cōiugio potēdā permisit. Igit ex Imma Kanuto, Gunnildaq; suscepta: duorū populorū concordia cōmuni sanguinis vinculo stabiliuit. Caterū quo promptius habile expeditaq; clientelā contraheret splēdidis militiā tyrociniis auxit: amplissima fortibus stipēdia proponēdo. nō tam numero q̄ robore militū venerabilius iperit sui decus futurū existimans. Itaq; militaris alacritas cuius maxime pmiis honos alitur: certatim i eius cōtuberniū defuebat. Cuius munificentiē gratia Vluonē quendā e Suetia accersitū: dolis magis q̄ viribus insignē in militarē ordinē allici cōtigit. Cuius quoniā incidēter mentionē egi: ortū summātim differā. Cuiusdā patrisfamilias in agro Suetico filiā liberalis formæ cū ancillulis lufum egressam: eximie granditatis vsus deturbatis comitibus complexus rapuit: ex ceptaq; vnguibus pre se leniter ferēs, ad notam nemoris latebrā deportauit. Cuius egregios artus nouo genere cupiditatis aggressus amplectendū magis q̄ absumendū studiū egit: peritāq; laniatū predā in vsū nefariē libidinis vertit. Continuo em ex raptore amator effectus, famē concubitu soluit. Ardorēq; gulę veneris satietate pēfauit. Quoq; eā indulgētius aleret crebris incurrationibus vicinū acrius incessabat armētum. nec nisi lautioribus ante vesci solitā sparsis sanguine dapibus assuefecit. Adeo em captiue species efferatā raptoris sequitiā fregit: vt quem sanguinis sui cupidū extimescebat: amoris auidū experiretur: psumq; ab eo perciperet: cui fore protinus alimonia metuebat. Quo nō penetrat / aut quid nō excauat amor: cuius ductu

Anglorum
subactio de
cima,

Eduardi cę
des,

Aiaduersio
preclara.
Kanutū su
spectū faci
nus.
Normānię
pfecti filia,

Vluonis
ortus,

Vrsus ama
tor puellę.

Amoris vis

Saxonis Grammatici.

Vrsi filie-
stris proge-
nies.

Olauus san-
ctus & eius
gesta,

Vlsonis
fraudes.

etiã apud efferatã beluarũ rabiẽ gulẽ irritamentũ libidinis imperio cedit. Tandem gregis possessor exhausti pecoris inopia puocatus: obseruatione adhibita circũuen-
tã canibus beluã cursu ac clamore vehemẽtius vr gere perstitit: fugacẽq; sectatus, eo
forte loci quo puella seruabat accessit. Siquidẽ domiciliũ eius inuis paludibus clau-
sum pplexa ramorũ series cõtinẽti frondiũ vmbaculo texerat. Vbi mox fera a retiã
riis circũuenta ac venabilis occupata cõfodit. Vt ergo duplicis mater iẽ benigna ar-
tifex natura nuptiarũ defor mitatẽ seminis aptitudine coloraret: generationis mon-
strũ vfitato partu edidit: siluestre q; sanguinẽ humani corporis lineamẽtis excepit.
Nato itaq; filio paternũ a necessariis nomẽ imponit. Qui tandẽ agnita suẽ veritate
propaginis: a patris iter fectoribus funesta supplicia exegit. Cuius filius Thrugillus
cognomine Sprageleg nullo pbitatis vestigio a paternẽ virtutis imitatione defecit.
A quo Vlfo genitus: originẽ ingenio declarauit. Auitũ aĩo sanguinẽ representans. Ce-
terũ vt ad diuerticulũ quo excessũ redeã: Olauũ cũ Haraldo fratre Danis atrociter i
minẽtem Kanutus classe ex Angliã peritũ ad socerũ Gerithafluũ Orientaliũ ducẽ
exilio migrare cõpulsit, recuperataq; noruagia rediẽs: Rikardũ acerrimũ vxoris oso-
rẽ effectũ priã exegit: sed & fororẽ Syalandiẽ reddita regiãrũ partiũ functione dona-
uit. Interea absumpto Sueonũ rege Olauo: succedit. Omũdus a vitẽ diurnitate co-
gnomẽ fortitus. Cui? fato Olauus noruagiẽs repetẽde patriẽ fiduciã nactus: cõtra
cta Sueonũ ope noruagiẽ summã audaci vsurpatione corripuit: q; Kanutũ fraternẽ
opis cassum ac celeberrima virũ pte defunctũ aduerteret. Idẽ ignarũ iuris populũ:
passimq; & agrestĩ more viuẽtẽ legib; salubriter editis ad melioris vitẽ habitũ pdu-
xit: quarũ vetusta monimẽta plebs norica p̄senti veneratiõẽ cõplectit. Nec minus in
deũ venerabilis memorabili exemplo seruatẽ religionis iclaruit. Nã cũ prima feria
cultello fustẽ per icuriã secuisset / atq; ab his q; proxime cõstiterãt: solute a se religio-
nis fuisset ammonitus: cõtinuo dexterã suã q; eius ministerio lapsẽ mẽtis errorẽ cõ-
plessit exofus: sparsas repẽte scindulas legit, factõq; ex eis foculo: subiectã palmã cre-
mãdam pbuit: fortuitũ culpẽ modũ solido cruciatus genere puniẽs. Adeo scrupulo-
so cultu leuiã quoq; religionis momẽta seruauit / cuius detractẽ tristẽ a seipso poenã
exigere cunctatus non est. Nam cũ reos poenas apud inferos manere psuasum habe-
ret: leui admodum cruciatus grauiorem p̄currere statuit, manũq; ad p̄sentes poenas
perferẽdas patiẽtiẽ duramẽto firmare / q; animã futurarũ metu suspẽdere tutius du-
xit. Ita ne ceteri a diuinitatis cultu auocarent: ne sibi qdẽ ignoscendũ putauit: & qdẽ
pie dissimulare licuit, suppliciter expiauit. Cumq; psidio negligẽtiẽ errorẽ tueri pos-
set: ne qua religioni fraus fieret poenitẽtiã magis representare curauit, poenãq; cor-
rectionis suẽ fidẽ: q; impunitatẽ delicti testẽ esse maluit. Ita prudẽtia ac deuotione in-
structissimus propior publicẽ religioni: q; priuato reatuĩ fuit. Cuius facti circũspe-
ctissima sanctitate aternã cognomine memoriã vsurpauit. Ab eodẽ quoq; pauperi-
bus protectio, pupillis tutela, sacerdotali ordini veneratio, detrimẽtorũ violẽtia la-
cessitis subsidia p̄bebantur. Prẽterea ex gremio eius veluti quodam munificẽtiẽ fon-
te cõplura alia virtutũ spectacula manauerũt. Hac hætenus / quia publico cultu cõ-
secrata pietas priuatẽ laudis egenã non est. At Vlfo ob virtutis emulationem graui-
bus in Kanutum odiũ efferatus: quia tuto inimicitias gerere nequibat: quo effica-
ciores insidias neceret: instrumentum doli simulatione officii textit. Suetis em̄ assi-
due Scaniã irrumpẽtibus: primus ad cõstringẽdam rem proficisci poposcit, impe-
tratĩq; petiti ministeriũ partibus: Esteritham quẽcũq; imperasset exequi: litteris si

Historiæ Danicæ Lib. X. Fo. CIIII.

gnatorio anulo impressis iuberi petiuit. Quibus acceptis : continuo matrimonium eius postulare aggressus: rei bellicę mandatum ad nuptiarũ preces transtulit, libidinosumq; q̄ strenuum legationis ministrũ agere satius duxit. Quã rem Estritha arcano fratris imperio cõsentaneam rata: perleueranti repugnare passã nõ est. Ita veruti ducis animus impulsu capti odii instinctus corrupto legationis officio linguę volubilitate qua plurimum valuit: fratris ac sororis credulitatẽ nefariis perfidię laqueis circũuentã oppressit, bellũq; aduersus Daniã p̄fessus: structis callide dolis audacter euidentiam p̄buit. Et ne Kanutũ in Dania vltorẽ opperiretur: declinandẽ vinctę gratiã in Suetiã sibi cum coniuge transeundũ p̄uidit. Vbi inuadendẽ Danię propositum pertinacius animo voluens: Omundo, Olauoq; consilii participibus factis: alteri maritimis Syalandiã copiis: alteri Scaniã terrestribus imperendam proponit. ip̄e se classẽ e Suetiã ducturũ promittit. Cuius rei molitione detecta Haquinus quidã e villa Stangby: amãtissimus regis: arrepta q̄ celerrime nauigatione Kanuto cuncta ex se cognoscẽdi copiam tulit, eaq; humanitate quanta principis ac patrię charitate teneretur / aperuit. Rex tantę conspirationis nuntium exercitu subsecutus ne rumoris auctorem p̄mio vacuum p̄teriret: fidẽ nuntii q; & longam & periculosam nauigationem egerat: p̄mii loco duum iugerũ agri Scanici donatione pensauit. Interea Olauus classe sua apud insularum vnã acquiescere iussa: habili expeditoq; nauigio Syalandiã petiit. Vbi accersitum concionis nomine populum ad deditiõnẽ q̄ potuit disertissimo prouocabat eloquio, modo vniuersorũ modo singulorũ compositis blanditiarum figmentis animos demulcendo: eam demum tutiorem potentiam credens: quã pace magis q̄ prelio constisset. Igitur a maiorum quodã astu benignissimę respõsionis exceptus simulatum plebis fauorem spe eximia complectebatur. Tandem inter varium plebis tyrãniq; sermonem speculatorum vnus ex maritimis superueniens grandia terris vela propinquare narrabat. Igitur fluctuantem Olauum: senior regis aduentũ operiens: interrito se animo gerere cohortatus confuerã littoribus mercem aduehi p̄dicabat: non aliam premendi inimici occasionem apriorẽ futurã ratus: q̄ si odiũ beniuolentię specie suppressisset, spemq; eius vano sermone protrahere potuisset. Secũdo quoq; pari nuntio accepto concionãtis metũ cõsimili affirmatione discussit. Tum demũ Olauus assertionem eius suspiciõne infectus emissum in littus speculatorẽ explorare iubet: Kanutus ne esset: an negociatorũ aliqui veniẽtis exercitus speciem p̄buisissent. Quo reuerso seq; frequẽs classe pelagus prospexisse perhibente, continuo senẽ mendacii damnã colloquium soluit. Ille nihilominus vera se omnia retulisse contẽdens eos aduentare dicebat: a quibus Daniã ferro comparare quis posset. Olauus vix fuga vsus pertinaci remigio sociã reperit classẽ. Subinde Kanutus portũ classẽ complexus: victum labore remigẽ nocturna quiete firmavit. Vbi ab incolis Omundum terrestri agmine Scaniam Vluonem nauali stuuium Helgam occupasse cognoscit. Ip̄e igitur Omundum excipit: classẽ ad opprimẽdos qui ad amnẽ appulerant mittit. A quo cũ nauium duces Omũdum apud stangam montem insigni pugna obrutum comperissent: ipsi quoq; consentaneã fortitudinis operam edere cupientes / ne rege audacter agente ignauum gessisse militem viderentur / quo promptius in eã quã hostes occupauerant insulam traicerent aliam eidem vicinã ingressi: medium amnis spaciũ contrabulatis molibus sterunt. Illic siquidem stuuus latius manantibus aquis: amnis modum excedens: ingentis stagni speciem p̄bet. Tum Vluo suos ne hostem cõcepto deturbarẽt ammo

Daxonis Grammatici.

Danorum
submersio.

Olauis
des.
Kanuti sex
regna.
Henricus i
perator du
xit Gunnil
dam filiam
kanuti.

De ortu
Sueonis se
cundi.

Magnus.
Guthscal
cus.

nitos: traiciendum telis eminus ac sagittis incessere iubet. Futurum taliter inquit: ut ipse sua sibi manu ultimam fati semitam strueret. Progresso vero longius opere veluti nostros transitu prohibitorum in aduersa ripa Phalangem explicat. Quo viso Dani traiciendi cupidiores effecti frequenter onerare pontem. Vbi dum conferti sed in quod periculosum iter progredierentur ignari: bellum instanter appetunt: subito desidente congerie inter undas auidum pugnae spiritum deposuerunt. Siquem vero (ut in eo discrimine accidere solet) semel ad summum fluctus retulit: protinus alterius amplexibus implicatus in profundum periturus abstraheretur. Ita dum mixti atque alii alii coherentes inuicem opem exigunt mutuo sibi exitum pepererunt: & quem salutis quis auctorem petiit / infelicem fati comitem habuit. Neque enim armorum pondere pressitutum natandi euentum assequi potuerunt. Ita Vluo Danorum deceptor magis quam victor: aliena temeritate quam propriis viribus nequibat obtinuit: certissimam hostium virtutem salubrius cunctatione pugnae quam impetu proculcando. Cuius facinoris infecuturam metuens ultionem quam sibi hinc classem obstare, inde regem imminere conspiceret: salutis obtinendam consilium ut viribus difficile: ita arte propriam simul reperit. fugam namque diligentius animo circumspectans cum vnicum eius diuerticulum in classis desertione restare animaduerteret: noctu maioribus nauigiis relicta, in proximam ripam vniuersum scaphis traiecit exercitum, sicque clandestino secessu vsus potitum latebris agmen abducit. Diluculo Dani societate cladis ultionem auidius scientes: dum in hostium nauigia ruunt, eadem propugnatores vacua reperiunt. Rex lacu lustrari iussu merforum corpora vnicis aut euericulis capta / apud Asum corriguum anni oppidum summis procurauit officiis. Olauum vero per noruagensium quosdam pecunia a se correptos domestico bello opprimendum curauit. Ita egregium animi dux suorum auaritia lacepsit quos foris propugnatores habuit: domi percussores inuenit. Cuius frater Haraldus consimilem gentis perfidiam veritus adyto bizantio suspectam patrie fidem longinquo declinavit exilio. Igitur kanutus sex propollitium regnorum possessor effectus: eximio sui fulgore etiam romanum illustrauit imperium. Eniuero eius principi Henrico filiam Gunnildam nuptum tradidit: eundemque paulopost Italica consternatione percussum auxilio profectus: pristinae fortunae pressa rebellium conspiratione restituit. Inde reuersus Haraldum natum maiorem Angliae: Daniae kanuti: Noruagiae Suenonem: quem ex Alwina sustulerat: absque vlla maiestatis suae diminutione praefecit. Nam etsi tres prouincias totidem filiorum regimini tradidit: nihilominus commune sibi trium imperium reseruauit, neque summam penes alium consistere voluit. Praeterea teneris adhuc ducibus in officiorum tutelam fortissimorum praesidia sociavit. Post haec Hefridha filium Suenonem enixa: sobolis intercessu viro fratris gratiam conciliauit. Beniuolentiam enim quam kanutus perfidis Vluonis meritis denegauit: consanguineae sibi prolis respectui tribuendam putauit. Quinetiam sororem Anglorum Satrapae Godevino nuptiis iunxit: gentem genti animis atque affinitate conferere cupiens. Ex qua Haraldus, Biornonem, Tolstonemque ortos memoria proditum habemus. At Caesar, ex Gunnilda filium eque fortuna ac vocabulo Magni suscepit: a quo illustrium theutonum imagines, splendidaeque germaniae lumina successionis serie pullulasse produntur. Eo temporis Guthscalcus sclauicus eximie indolis adolescens comilitum regis stipendia meriturus accessit. Is Apribigneuo patre christiani cultus amantissimo deficientemque a religione sclauiam nequicquam reuocare conante: praeter nationis suae morem percipiendae literarum disciplinae gratia / doctoribus traditus: ut cum a

Historiæ Danicæ Li. X. Fo. CV.

Saxonibus potienda: Sclauia cupidis interemptū cognouit: efferatum ingenium leni studio miscere passus non est. Repente enim armis scholam mutauit: & ne alienigeni ingenii exercitatione patrios ritus pigrius prosequeretur: literarum cultum in tyrocinium vertit: omissoque doctrinae studio strenui vindicis quam ignaui discipuli partes agere maluit: audacter quam industrie animo uti satius aurumans. Itaque naturam magis quam preceptoris monitis obsecutus: partem tandem ultione: Kanuti commilitium experiuit. Ita adolescentis mens in ipso doctrinae limine saeuitia stimulis intercepta studiosae rationis elementis ingenitum sanguinem suo rigorem expugnare non potuit. Eodem tempore apud Daniam sacrorum antistites alii alii successisse traduntur. Nam Gerbrando substituitur Auaco: Otkynkarus iunior Ripeñ. pontifex creatur. Caterum Kanutus tria praememorata regna circueiens: clientelam suam sex milium numerum expletem: sexaginta nauigiis cultius apparatus: eorumque quolibet ceteros armatos caeuiente distinxit. Eadem astate pro tuendo imperio excubantem hyeme contuberniis discretam alere consueuit. mensibus stipendia nouabantur. A quo Vluo tempore quo rerum auctor nobiscum immortalitatem suam partiri uoluit: annuo feriarum circuiu repetito: apud Roskildiam coniuualiter accersitus: postquam industriam temulentiam uicerat: merita nuper militum cladem nocturnis laudum suarum cantibus celebrabat. A quo rex suorum sibi pericula palam exprobari iudicans uehementis irae procursum aduersum contumeliosum eius carmen destrinxit: indignum ratus eo conuiuanti: cuius ductu se fortissimis propugnatoribus spoliatum cognouerat. Igitur Vluo inter ipsa mensura sacra ab astantibus interfici iussus: praecipitis lingua iusta supplicia pendit. **I**n dum aliena fata parum sobrie meminit, sua cecinit: siccatosque cupide calices proprii sanguinis liquore compleuit. Merito enim ex tam petulanti ingenio amaritudinem potius quam uoluptate percipere debuit. quod gloriae sibi loco arrogasset ductu suo praecipuis regis uiribus ultimam incessisse iacturam. Quo peracto Kanutus uiolatae necessitudinis iniuriam ac sororis uiduitatem duarum prouinciarum attributione pensauit: quas eadem postmodum sacrosanctae trinitatis aedi praecipua apud Roskildiam ueneratione culta: decimarum nomine partitendas curauit. Itaque frequens ad Kanutum miles defluerat: animis, quam impensis onerosior. Plerisque enim amplior uirum quam morum grauitas inerat: quique se splendidius bello gesserat obscurius pacis decora intuebantur. adeo ut qui foris insignes extarent: domi ignobiles uiderentur: uixque eadem & honesta & actiua ingenia reperiebatur. Igitur complures ad uim & rixam usque in aula perniciosi esse consueuerant. Quos cum rex natione, lingua, ingenio, quam maxime dissidentes animaduertit: quippe uariis ac perplexis inuicem affectibus urgebantur: nam petulantia alios: alios inuidia: quosdam etiam ira uexabat: quominus seditiose se gererent: saluberrimum castrensis disciplina tenorem: qua tanta uarietatis discordiam rumperet: debitaque militum maturitatem monstraret: exactissimis edidit institutis. Itaque circumspectissima eiusdem deliberatio Oponis Sialandici, ceteros prudentia atque auctoritate praestantis, monitis persuasa: ne externa forte domestico crimine turbaretur: socialis odium tempestatem repressit: legesque seuerissime cauendo seditiosum militum spiritum ueluti fraterna quadam charitate coercuit. Atque ut audaciae comitatu adijceret: fortissimo militum speciosissimum morum habitum ingenerauit: clientelam suam effrenum ac litigiosorum conuictu tamquam erubescenda aliqua lentina uacuefactam relam suam effrenum ac litigiosorum conuictu tamquam erubescenda aliqua lentina uacuefactam cere cupiens. Ut ergo improborum frequentiam a curia ualuis repelleret: statuit ut in capeffendo discubitu ordine quo quisque militum muneris aduocatione sortitus fue

Pontifices
Danici.
Familia
quotidiana
Kanuti.

Vluonis in
solentia.

Vluonis
supplicia.

Militaris
disciplina.

Lex Kanuti

Baxonis Grammatici

rat vteretur: locaq; antecelleret: qui prior obsequio foret. Adeo militiae vetustatem honore mensa rependi par duxerat: ne promiscuis sedendi locis confusa meritorum series videretur. Eum vero qui caena inita aliqua mora interpellate tardior superuenisset: inter confidetes excipi oportebat. Qui si ra arcto se coeessu iuxissent vt ob nima eoru frequetia qui superuenerat sessum recipi nequiret: qui eius loco insederat exurgens proximi occupabat: eousq; inuice se assurgedi officio veneratibus: donec laxato totius coeessionis ordine: legitimu recipiedo spaciū paruisset: mensaq; qui postremus residebat abscederet. Si quis vero alieno discubitu vti per insolentia perleuerasset: qui eo spoliatus fuerat proxime circūsedētib; iniuria: querelam detulit. Hisdēq; testibus in concione productis aduersus reū actione cōtendit: effecitq; vt q; cedere iussus cōtumaciter super sedisset: cōtumeliose stipēdiis amoueretur. Ter tamē regi tali culpa affectis necessitatem poenae remittēdi fas erat. nec aliter q; vt tot gradibus quis discubitu indignior fieret: quot vicib; sodalē digna sedis negatione spreuisset. Ita enim legis temperamentū inter seueritatē ac mansuetudinē mediū/ri gori clementiā sociauit: vt nec poenitētiā repelleret, nec impunitatē excessui daret. Q; si quarto se quis eodē reatus genere maculasset: discreto a milite loco, mēsa alienus fiebat: cōmilitonū nemini catino aut calice cōmunicabat. Neq; enim ter veniā experto vltimus ignoscendū putabat: quia sua iā noxa poenā meruit qui se ea roties affecit. Adeo contumaciā cōtēptu mulctari placuit. Valuit enim apud regē spretae militaris dignitatis indignatio: eūq; qui parē venerari nesciret: parū superiori delaturū esse existimatū est. Eodē poenae genere in minutos quosq; animaduertebatur excessus. Vt si quis aliū cōiūcio insēcutus fuisset: aut porione per cōtumeliā respēsisset. Ceterū rex maritimā sapius q; terrestrē militiae agere cōsueuerat. Igitur quoties equitatu opus erat: milites equis omnibus vacui passeruadis equis alternis vicibus excubabāt. Qui vero adaquādi tēpore ita sodalis equo vsus fuisset vt ipm cōtinue/nec modo suū, modo illius vicissim insidēdo premeret: p̄dictū poenā modū expleuit. Tāto em studio rex verecūdiā a suis seruari voluit: vt etiā paruulo impudētia excessu deuos, castigationis remedio coercedos putaret. Qui vero tribus fasciculis in stabulū coniectis equo cōmunis pabuli spicā alieno stipulā admouisset: iuxta priorē formulā militiae, aut turpiter vti: aut deformiter excedere cogebat. Ac ne q; socio flumē transequitātī/ita equo cōcurreret: vt ad ipm turbulētior vnda deflueret: pari industria cautū. Adeo scrupulosa cura paruula quoq; societatis officia p̄sabant. Ei vero q; stacioni addictus/ita se somno onerasset: vt vestes aut arma dormiēti detrahi possent: cōsimile vindicta genus mulctae nomine irrogabat. Neq; em regio pfuturus impio putabat: quē priuatus torpor publico excubiarū officio submouisset. Verū aduersus grauiora p̄fractionis actio cōstituta fuerat. Sigs em cōmilitonū suorū quēpiā, manu, ferro, vel fuste laesisset: aut si qcq; violēter eius manibus exdeq; de facto testiū astruptione cōstaret: tāq; capitalis criminis reus/cliecela amotus militari munere defungebat. Is nāq; q; grauius ab eo affectus fuerat: i primis regē sella posita ius militi dicere postulabat. Deinde reū vt in cōcione veniret: tercio ciatatorū ordine puocabat. Vnūq; bini dūtaxat cōmilitones explebāt. A quibus si reus in q̄stione publicā deducēdus rē familiarē possedisset: domi semel: bis in curia apud discubitū sui locū p̄sens absensve postulari solebat. At si fundo careret: eo loci vbi in aula accubare cōsueuerat: ter spōsione puocād; fuerat. Cōcione inita q; puoq;

Historiæ Danicæ. Lib. X. Fo. CVI.

cauerant sincere se reū postulasse: nihilq; in ea causa dictione fauoris aut offensa respectui indulgisse iurabāt: simulq; & citatorū, & testiu p̄rib⁹ inferuebāt. Cōsequēter in reū principalis facti testimoniū a duobus denūtiādū restabat: iuramēto p̄fari iussis: nec actoris amore, nec rei odio q̄c̄q; se p̄ter oculos aut auribus explorata dicturos. Nā in q̄stione læsa maiestatis p̄p̄rior auditui fides haberi cōsueuerat. Ceterū testimoniū in oculis reponebat. Præterea obiecta defensionis p̄sidio repellere nō licebat. Sigdē testiu criminatio, neq; alieno patrociniō, neq; pp̄ria cuiusq; repulsionē subriui poterat. Tantū quippe auctoritati ipsorū p̄odus inerat: vt assertionis eorū fidē eleuare p̄xina sacrilego demētia putares. Ita reus aduersum testimoniū fulmen nec culpā nec innocentia vilo argumēto tueri potuit. Sed neq; ei si sponsione puocatus fuisset restipulatione vti licuit. Rationē testiu districta iudiciū insequēbat auctoritas reum veluti euidenter noxiū: nihilq; iam p̄ se recusantē: honore, opibus, patria: atq; omni demū militari functione damnantū. Hostibus eius honos atq; impunitas adiudicabatur. Iuxta in præsentē absentēq; sententiæ ferebatur. Sua nulli lōginq; p̄asidio esse poterat, quo minus & accusatio testibus: & damnatio sententiis instrueretur. Quarū vtraq; plene partes suas exhibente reo defensionis amplecti p̄sidium nō licebat. Tū demū rex cognitione suscepta, an ea cæteris pronūtiatio placuisset interrogat. Ipse enim auditoris tantū partē exequentis militiæ iudicationis mādauit arbitriū: deforme ratus damnare viros, quos ipse fouisset. Quapropter in eos quorūm cōregia opera vsus fuerat asperere pronūtiare veritus: quæstionē ad se delatari ad curiæ cognitionē relegauit: silentiūq; moderatiōnis suæ fidem q̄ sententiā seueritatis teste esse maluit. Cūq; demū exaudita militū responsione rotius concionis suffragia iudicationi consentanea noscerētur: qui damnatus fuerat interrogari solebat: terreneo an maritimo secessu fugā petere decreuisset. Ita rex proscriptione suos q̄ nece puniri maluit: delectūq; fugæ ne violentiā representaret indulgit. Quod si reus mari se credere delegisset eo cōmilitonū frequētia p̄sequēdus: dataq; nauē, remigiū, cōmeatu: vasculo egerendis aquis idoneo tam diu in littore operiēdus fuerat: donec remissi eis nauigatio gereretur: vel si velis: antennæ extra cōspectū abiissent. Tum deniq; qui profugerat superiori ab omnibus sententiā repetita, amarissimorū maledictorū verberibus laceratus: tristissimis totius militiæ suffragiis dammabatur. Qui si tēp̄state in littus relatus fuisset: cōtintio vt hostis habitus violatē societatis p̄enas pendebatur: discrimēq; capitis eius funesto damnationis incurfu cupide a cōmilitonibus expetebatur. Ita nō periculosa minus q̄ ignominiosa fontiu euitatio fuit. At si militiæ munere defunctus terra per fugere maluisset: ad nemus vsq; pari militū cura cōmitandus erat: cūctis tā diu in eius abitu expectatibus: quousq; procul ipsum abesse cognoscerēt. Ac tūc demū magno cū totius militiæ fragore ter valide edendus clamor: cūctaq; strepitu miscēda fuerāt: ne fugiturus vilo ad eos errore referri posset. Tūc demū districta etiā inexorabilis omniū seueritas cūctis solēni iure cōpletis: ne de indemnato suppliciu sumere videretur: sup̄mā reo damnationē intēdit: effecitq; vt qui se a specioso militiæ cōiuctu abruperat: turpiter vagā vitā proscrip̄tus exiret. Ita militaris disciplina rei iudicialis ignominia: grauitate in abiectissimorū cōditionē relegabatur. Adeo enim rex cōtumeliā fontiu non sanguine sitiebat: vt eos probroso castigatiōnis genere q̄ cruento punitiores putaret. Siquis autē ei postmodū cōmilitonū vno telo aut comite superior obuio pepercisset: ipsius se cōtumeliæ participē p̄buit: cuius culpā vindicta p̄sequi formidauit. Tale noxiū quoties a curiæ

moribus degeneratū fuerat: militiae munere defungendū ius erat. Adeo quōdā ca-
 strens notā dedecora iudiciali repellēbatur vmbone. Quod si reus ab auctore testimo-
 nio superari nequireret: sex sectū cōmilitonibus in iusturādū accētis: culpa: quae obī-
 ciebatur alienū se fuisse mōstrabat. At si cōmilitonū quis ei quē militiae cōfortē ne-
 scisset iniuria per ignorātiā affecisset: ad cōciliādā errori suo fidē pdictū sodaliū nu-
 merū in sacramento societate cōtrahere debuit. Caterū solēni iure cōuictos: ac supe-
 riori modo damnatos felicitas deficiebat: occupabat aduersitas. Eo quidē certius quod
 triū regnorū pōtīfices aduersum taliū transgressionū reos solēni execratione vsos
 esse cōstabat. Ita disciplina: ius geminū amplexa columē: partim regio: partim reli-
 gionis p̄sidio nitēbatur: vt humanā sentētiā diuino credere iudicio cōprobari. Cu-
 ius rigor discor dias rupit, simultates finiuit, seditiōes extinxit, pacatiōēq; regi mī-
 litem reddidit. Postmodū vero seueritati eius siue ob inertiā, siue ob clementiā prin-
 cipū pecuniariae multa: tēperamentū accessit. Quo tamē sola ligni percussio caruit:
 quod eo canes quis abigere soleat. Adeo maiorum verecundia summā in ictu probroso
 cōtumeliā reponebat. Contigit autē vt ipse rex sua primus lege caderet: iurisq; fir-
 mamentū quod eatenus syncerū, atq; incolume steterat: parū sobrius propriū militis
 occisione laxaret. Cūq; se legibus quas ipse tulerat euidenter noxiū animaduertēret:
 poenitētiā acerbitate correptus: vocata militum cōcione, regia sella descendit: inq;
 omni conspectu supplex humi demissus milites cōmissi sceleris poenas suo arbitrio
 exigere iussit: libenter se decretā ab eis poenā suscepturū promittēs. Cūq; factū ma-
 iestatis nomine tueri posset, militari se animaduersioni substrauit: humilitatēq; mā-
 suetudinis suae documētū quod vires elationis iudiciū esse maluit. Illi concione lachry-
 mantes egressi, deliberatione inita tristē de rege sentētiā ferre vt minus honestū ita
 parum vtile peruiderūt: nō ignari sine eo esse se vacuū spiritu corpus: praedā quib;
 ante imperassent futuros. Postremo vniuersum rei militaris statū eo poenā subeūte
 conuelli, inq; vnius omnes prosc̄ptione damnari: lapsum eius ruinā suam, damna-
 tionem, cōmune omnīū pericūsum fatebātur. Igitur in tam ardua re sentētiā dubiū
 creditoq; sibi iudicio a quo leuius austeriusve vti veriti: proprio regem arbitrio de-
 creuere multādū: existimātes pl⁹ nutui maiestatis quod priuatorū sentētiis deferēdū.
 Emendabile enim credidere delictū: quod impetu magis quod industria nosceretur admif-
 sum. Igitur ex eo iudicem statuūt: poenāq; p̄stolanti impunitatis potētiā largiūtur.
 Et pulchre quidē factā sibi iudicandī potestate ipsius arbitrio reddiderūt: ne diffi-
 cillimū negotiū temere iacta pronūtiatione finiret: vel cōmilitonis vltionē placide:
 vel regis suppliciū crudeliter expetēs. Ita salus regis pene suo scelere euerſa: tēpo-
 ris difficultati donata est. Adhac satis graues eū delicti poenas dedisse arbitraban-
 tur: qui se in tāto fortuna fastigio tam suppliciter abiicere sustinuisſet. Tum demū
 venerabiliter exceptū: atq; ex ancipiti reo securi iudicis partibus inseruire iussim:
 sella restituerunt. Rex culpam aere redimi debere constituit. Cūq; alias homicidiō-
 rum crimen quadragenis nūmi talentis expiari solet: ipse sibi trecenta ac sexagin-
 ta multa: nomine numeranda descripsit. Huic summae .ix. talenta auri doni nomi-
 ne adiicit: eandemq; multa: speciem consimilis culpa: reis: lege perenniter irroga-
 uit. Totius vero pecuniā: partem regi primam: alteram militibus, tertiam interfe-
 to sanguine cōiunctis adiudicauit. Cūq; ipse in praesentiarū tam regis quod rei partes
 exequi debuisset: ascriptā sibi portionē sacrorū praesidibus egenisq; diuisit: deū per-
 inde ac cōmunē omnīū principē pio munere propitiandū existimans. Egit humanū

Rex trans-
 gressor le-
 gis suae po-
 nitentia du-
 citur.

Multa quā
 sibi rex in-
 didit.

Historiæ Danicæ. Li. X. Fo. CVII.

iudicem reū liberalem veniæ genus, absolutionis spem, debito emendationis ordine complectendo. Cæterū eo viuente militaris mos a que violatore atq; expiatore caruit. Igitur dū sic seditiosis occurritur mens militū a litigijs aberat. In exequēda enim vltione nō sanguinis, nō necessitudinis vinculo parcebatur: quo minus damnationis partes legitimo rigore pcederēt. Nūc vero soluris hebetatisq; pristinis militiæ neruis grauiora inter cōmilitones q̄ exteros dedecora pariūtur: cū & omnis aduersum improbos actio sileat: & qui culpæ punitor esse debuerat: patronus existat: nec sit q̄ dissolutos militiæ mores perfractius rigidiusq; cōstringat. Hanc itaq; militaris disciplina consuetudinem diuturna vsurpatione firmatam nostri temporis principes abrogare minime erubescendum duxerunt. Vbi enim domestica quies seditioꝝ fluctibus agitur: prisca consuetudinis forma conuellitur. Quippe aduersum effrenes, cōcitatiq; ingenii tyrones seueritate potius q̄ nimio fauore ac profusa indulgentia vtendum est. In quem modum Kanuti industria pro administrandis militaris disciplina negotiis syncere ac valenter excubuisse cognoscitur. Præterea militi regem, vel regi militem: non nisi pridie kalen. Ianuarias abdicandi fas erat. Eiusdem quoq; postmodum obseruantia grauitas ab aula regum in aliquanto obscurioris familiaria conuictum prorepit: diuq; superioris disciplina etiam apud supparis conditionis viros imitatio valuit. Interea Suenonem tutelæ tunc Noruagiæ vacantem casus absumpsit: moxq; ad patrem prouincialis ministerii summa concessit. Vt autem Kanutus a Richardo q̄ fororis suæ repudium egisset, atq; aduersus vxorem seuerius æquo maritali supercilio vsus fuisset: tanq̄ a coniugalia sacra contumeliose tractante poenas sumpturus, ac thori genialis iniuriam repulsurus: in Normanniam magna se classe traiecit. Vbi cum paulo post triste quoq; de Haraldī fato nuntium accepisset: propior publicæ expeditioni q̄ priuato affectui agmen eadem qua prius celeritate promouit: neq; animo aut officio quo minus ccepto insisteret: remissior fuit: sed neq; oculos ad singularem luctum a generalis militiæ contemplatione deflexit: adeo rerū ac temporis statum inter fortem patrem ac strēnuū ducem egregia animi moderatione diuisit: nec minus in tolerāda filii morte q̄ in hostium appetēda perpicui roboris spectaculum prabuī. Cuius impetū Richardus Siciliā petēs fuga præcurrere maturauit. Interea Kanutus ob grauis militiæ labores aduersa valetudine pressus cū se corporis firmitate defectū / ac mox spiritu cariturū animaduertēret: cōuocatos proceres nō nisi bello cōfecto domos reuerti iussit: haut dubie victoria potituros: si funebri ei? lecto humeros in acie subiecissent: atq; iter primos præliarū globos ducis noīe corpus suū exanime prulissent. Idq; fugato hoste quo clarus cinerū suorū monimētū extaret: apud Rothomagū pmissa indigenis libertate sepulture mādaret: facile vsuros cōditione Gallos: si illico hostē finibus suis excessu rū cognoscerēt, paruoq; impedio grādi patriā metu liberare quiuissent. O immensam perituri regis industriā: que suis in vltimas rerū angustias deuolutis / disciplina q̄ spiritu viuīdior affuit. Enimvero superstītū salus decedentis ingenio stetit. Nam corpus eius funebri lecto a militibus in acie perlatum ad Danorum vsq; victoriam veluti viua adhortatione profecit: vt non minus extincti q̄ superstitis fortunæ pōdus inesse crederes. Cui mox sepulturam discessuros se pacti a Rothomagensibus expetierunt. Rapuere conditionem hostes: cineribusq; eius in vrbe sua acquiescendi locum dederunt. Ita milites suscepti monitus ratione / pugnā pactionē sepulturā atq; exequias prosecuti: fato functū humeris suis regē in acie pertulerūt: victoresq;

Indulgētia
poenę & vīn
dicta.

Suenonis
mors.

Richardī
fuga.

Kanutus a
pud Rotho
magū sepul
tus est.

o iiii

Saxonis Grammatici

Kanuti præ
conia.

Monachos
in Daciam
primus ad-
uexit.
Sueno.

Magn⁹ fan-
cti Olai fi-
li⁹ rex Nor-
uagiar.
Kanutus
rex. lxxiiii.

Magn⁹ rex
lxxv.

funerato eo sumptis tantum com meatibus ad propria reditum habuerunt. Hunc Kanutus exitū habuit: quo nemo nostrorū regū tametsi plura alii victoriis illustrauerint: splendidior fuit. Adeo enim operū eius magnitudine propitię famę fides aueraxer: vt quos rerum gestarū gloria pares habuerat amplitudine claritatis excellat. Cūq; aliorū splendor ē ignorātia obscuritas, ac vetustatis rubigo perederit: hui⁹ deus longa famę vsurpatione subnixū perpetuis memorię fructib⁹ reuirescit. Sigdē sanctitate ac fortitudine instructissimus non minus religionē q̄ regnū pferre curę habuit. Quippe cum bellicis late titulis inclaruisset, placidiore studio vsus, ex fisco suo cōpluribus in locis priuatorū clericorū cōiuctu instituto, cellularū frequētiam nouis cōuētibus auxit: sacrorūq; venerationē quā maximā semper exhibuerat: regiarū opū impediō stipēdiis multiplicauit: monachalē quoq; ordinē vberiorē reliquit: ne ferocię ppior q̄ pietatis officii videret: aquā sibi vtriusq; laudē adicere cupiēs. Cuius studii industria ad tantū claritatis lumen accessit: vt cū fortissimorū regū bellica virtus antiquitate exoleuerit: eius famā glorię quęstū opulentissimā tenacissima posteritatis agnitio cōphēderit. Interea Sueno Estrithę filius expectato apud Angliā Kanuto quo plenius incolis ausum defectionis excuteret: militiā præsidii spar sit: ne libera monimentorū occupatione suspectas Anglorū vires armareret. Vt autē Noruagien sibus mortis Kanuti nūtiū adfuit: continuo pudore externi obsequii Danicū derectantes imperiū: ad Olai filiu Magnū, cui bonitas sua cognomini erat: deficiūt. Eiq; regnū imponūt. Quippe spectata patris sanctitas populariū ei fauorē conciliauerat: Neq; enim parenti gratiā impēdisse contēti: in filiū quoq; fauorē extēderāt. Interea Kanutus haut leuius Noruagię perfidiā q̄ patris ni fati rumore percussus vereri cōepit ne si finitimorū bello intenderet ex dilacione rerū Angliā per absentia careret: ideoq; minoris regni defectionē tolerare: q̄ maiori consimilis ausus locū tribuere: cōsultius duxit: leuiori malo solā grauioris formidinem præpōderare iudicās. Itaq; dissimulata iniuriarū offensa cōditione defectorem aggreditur: iure iurādo pactus eius, qui prior decederet superstiti regnū esse cessurū: ne prisca regnandi cōsuetudinē noua regnorū partitio laceraret: rertūq; quondā iunctarū diuiduā efficeret summā. Adeo enim Daniām Noruagięq; vnius esse regiminis affectaba: vt alterā alteri subiici q̄ vtrāq; separatim regnū gerere præoptaret: patriāq; exteros imperitare: q̄ patriā sine exteris imperiū gerere mallet. Quę ni mirū cōditio eo stoliditati propior: quo fortunę subiectior: alterutri aut splendidū imperiū, aut sordidā paritura fuerat seruitutē. In hęc pacti fidē vtrāq; pars sacramento cōuenit. Deinde Angliā pfectus cū cūcta Suenonis industria pace plenissima cōperisset Eduardū fratrem, quē eiusdē nominis pater ex Imma matrimonio sustulit in regni societate adiscit: non q̄ fraterno illū affectu coleret: sed vt eius ambitionē munificētia ac liberalitate pcurreret, regniq; pte potitū totū cupere phiberet. Itaq; nō tā venerationē charū q̄ populariū ambitione paterniq; generis auctoritate suspectū/ cōsortē imperii facit. Verū Eduardo humilior origine anim⁹ fuit. Sigdē obruti admodū cordis obscuriorē indolis experiētia p̄buit. Kanutus cū biēnio regnasset defungitur. Cuius Sueno ppinquitate fisis relictis apud Angliā p̄sidii Daniām nauigatione contendit retinendę: infule spem, non solum in Godouini filiis quibus sanguine admodū cōiunctus fuerat reponēs: sed etiā ex ipsa cōsortis sui stoliditate defidiāq; præsumens. Qd̄ audiens Magnus: Daniām perinde ac sibi mutue pactio- nis lege debitā, ipsiusq; Kanuti testamēto legatam equis populariū animis occupat

Historiæ Danicæ. Lib. X. Fo. CVIII.

Suenoniq; cognationis rationē edenti pristinā fœderis cōditionē opponit. Nec dubitauit alienissimū sibi sanguini suo regnū legari titulo postulare. Sed & Dani pacī cui se sacramento obligauerant ratione permoti cōstantius religionis q̄ familiaritatis fidē præstandā putabant: ideoq; facta cōpetitorū astimatione, alienū domestico prætulerūt: curiosius fœderis pignus q̄ debitā regno prospiciā intuentes, fideiq; suę q̄ patriæ respectū propiores. Igitur alienigenæ partes religioso fauore cōplexi præteritā Kanuti familiā regū suorū sanguinē repullæ deformitate cōfundere q̄ iuramentū vi nculū perripere maluerūt: suffragiorū iura nō adulationis, sed fidei intuitu pōderantes: seq; plus religioni q̄ regno debere cōfessi. A deo pmissiōne suā sequestram periurii fieri noluerūt. Quāti igitur roboris fuisse tūc inter ciues iustitiā credimus: cū inter diuersæ nationis viros tantū viriū possedisse cernamus! Et vtinā adula: iam religioni ea apud nostros vis, autoritasq; constaret: quā iter antiquos tenera atq; eneruis habuerat. Contra Sueno subiectā stoliditati cōditionē reputās temerariū consobrini pactū nequicq; rescindere cupiebat: per q̄ stultū argumentādo quibus ante imperitassent obsequi: inq; vnus iuramētū imprudētia cōmunē depōnere libertatē: atq; ex fulgenti imperio repēte in humillimā cōcedere seruiturē. Sed religiosa populariū sentētia superabat, quorū arbitrio pacti non sanguinis habitus astimabatur. Verū vt Magni votis Danica fides respōdit: ita Suenonis crudelitātē Anglica perfidia circūuentā oppressit. Nā post eius ab Angliā pfectionē Godouini filius Haraldus spe improba toti? Angliæ regnū cōplexus picipato cū incolis cōsilio Danicū vt erat per p̄sidia distribuit? exercitū cōpluribus sepatim vicis vno codēq; tēpore magnifico cōuiuiorū apparatu p obs. qui simulationē excipi iussit: mereq; ac somno sopitū noctu per insidias trucidādū curauit. Ea nox paruo tēporis mōmēto vetustā Danorū dominationē, diuq; maiorū virtute elaboratū finiuit iperitū. Sed neq; id postera nostris fortuna restituit. Ita Angliā dominādū ius ignauia perditū scelere recuperauit. Igitur Haraldus Danicæ oppressionis, simulq; domesticæ libertatis auctor Eduardo summā facta nō animi eius, sed sanguinis astimatione permittit: quatinus ille nominis ipse rerū vsurpatione regnaret: & quo nobilitate peruenire nō posset: potētia vallatus asurgeret. Eduardus vero sola generis auctoritate nō prudētiæ rōne munitus vano maiestatis obtētū prauorū ingenia, maiorūq; perlātā nutrebat: titulo rex patriæ cōditione miserabilis procerū verna cōtētus q̄ alii fructū ipse vmbra tantū ac speciem occupasset. Ita Anglorū inter se summā nomen atq; potētiā diuiserunt: tituliq; ius ac rerum dominiū veluti diuersis ab inuicem gradibus differebant. Sed nec Haraldus alienū specie regnū gessisse contētus propriam claritatis imaginē affectabat. Igitur Eduardo ipsum quoq; nūcupationis deus inuidit, omniaq; regni insignia in se ipsum transferre conatus cupiditati aditū scelere perituit: occisoq; rege tituli qui solus sibi deesse videbatur gloriā occupauit. Interea Sueno tamen rara fautorū ope subnixus bellū cum Magno fortunam experiri decreuit: cūq; paucis & incōpositis aduersus multitudinē manū cōferere cūctatus nō est. Igitur in Iutia prius maritima deinde equestri pugna sinistris cōgressus auspiciis: vtraq; victus concessit in Fioniam: nec armis maior q̄ agmine fuit. Cūq; se omni auxiliō desertū: nec hostium tantū, sed etiam suorum cōtemptu persusum videret: Sialandiam, Scaniāq; prætergressus Suetiam maternę necessitudinis fiduria petere cogitabat. Quem Magno terra mariq; pertinacius insequente in Iutiam se repēte Sclauicus effudit exercitus. Quorū irruptio dubiū victori effecit: fugacem

o iiii

Danorū fides in iure iurando.

Danorum cades per fraudem.

Quomodo Angli recesserunt a Danis.

Nota de Anglis.

Vifio
Magni.

Aquila
calus.

Sclauoru
subactio
xix.

Guthscali
succellus.

De morte
Magni.

ne hostem pellere an imminentē excipere debuisset. Quidā enim gentis illius nobilissimus. xii. filiis maritimis prædonibus apud Daniā spoliatus lutorum fines ferro orbitatē vlturus inuasit. Quāobrē Magnus perseverantissimis populariū precibus cōmittendū præliū auctore agere postulat: omisso amulo a domestico hoste in eternū arma conuertit: & quasi privata affectionis oblitus publicā induit: ne suas quæ regni partes curiosius egisse videret. Nec dubitavit alienigeni sanguinis dux summa adhuc fluctuante in seipsum dubiè potestatis trāsferre periculū. Noctē vero quā belli dies infecurus est: quietē eius certe prædictionis species adumbravit. Quippe somnū capienti imago cuiusdā obuersata prædixit hoste eū superiorē futurū: inquit aquilæ nece victoriæ fidē auspiciæque sumpturū. Expergefactus rex visionis ordinem die postera magna cū omniū admiratione vulgavit. Sed & somno omen cōsentaneū fuit. Progresso namque exercitū aquilā quæ in quiete demōstrata fuerat cōminus cōfiderē conspectā: pernīci equo aduolans hasta periuuit: fugāque alitis veloci iaculo præcucurrit. Itaque nouitate rei ad spem victoriæ spectatores erexit. Arripuit igitur omen exercitus: atque fortuito aquilæ occasu certissimā hostiū ruinā interpretatus est. Cūcti quippe euentū somnio congruisse cernētes perinde atque securi rerū in fortunam suā acceptæ rei prælagium referūt: & quasi indubitatā vincendi fortem: pari mentium alacritate præsumunt: quos eo audaciā ipsa auspicii religio prouehēbat: vt iam sibi victoriā ante oculos præponentes: absque respectu periculorū certatim in præliū profilirent. Quibus primā pugnandi occasione corripientibus: eodēque euentu quo omni ne dimicantibus: ceditur funditus Sclaui: victor Magnus felici pugna popularibus percharus euasit: eorūque propensiore subsidio roboratus ad prosequendū regni amulum redit: eo quidem instantius que rerum successus quo plus sibi gratiæ peperit: hoc magis Suenonis fauorem absumpsit: auerfoque vulgi animo magnopere residuū eius debilitauit auxilium: nec solum contrahēdarum virium spem sustulit: sed etiam cōtractas excussit. Quinetiam Guthscalcus Sclauicus inter ceteros qui infelicis eius militiæ stipendia deseruerant: diu se sub alienis auspiciis rem infeliciter gessisse cōsiderans cum domino nihil spei relictum animaduertēret: militem exuens defectore rem agere non erubuit: suāque experiri fortunam quæ alienam sequi tutius duxit: vt cū regem meliora speraturum diffideret: paternæ saltem neci vltionem non negaret: consilio respondit euentus. Siquidem gestis variè bellis Sclauiam suę ditionis effecit: vtque externis rebus infractus ita domesticis inuictus apparuit. Nec quasitæ dominationis felicitate contentus: Saxoniam postmodū parētis necem vltus obtriuuit: parua glorię regnū: aut diuitias reputans: si non vltionem opibus adiecisset. Adeo autē Magnus ob vindictam finitū suis charus haberi cceptus est: vt omniū consensū boni cognomine censeretur: quodque aliorū moribus tribuū assolet: fortunę laudibus impetraret. Sueno vero desperatis iam rebus in Scaniam (vt dixim⁹) pfectus Suetiā (nam paternū inde genus traxerat) reuētere proponebat. Quem Magnus cōcitato animi impetu subsecutus cum oppidū Alexthathiam præteriret deturbato per occursum leporis equo trunco: cuius præacuti forte stipites eminebant adactus extrinquitur: corpus eius Noruagiam relatum Throndemī in regiorum monumentorū area sepulturā possedit. Ita Suenoni angustissimis fortunę casibus implicato omnique mortalium ope defecto præsidium superne pietatis affulsit: regnūque quo illū fortuna iniquitas spoliāuit: eiusdem beneficium reddidit.

Explicit Liber Decimus.

Historiæ Danicæ. Li. XI. Fo. CIX.

Incipit Liber Vndecimus.



Ost hac Daniæ status variis rerū casibus fluctuatus est. Quippe Sueno summā successu magis q̄ viribus capit. Sed neq; ad restituendam Danici nominis fortunā qc̄c̄ eius susceptione p̄fecit. Nā adeo nec favore foelix/nec imperio efficax fuit: vt subiectorū animos veteris offensæ acerbiterem redolentes ad syncerum suū cultum adduceret: aut ira abstractos ad placidiorē mentis habitū inclinaret. Tanta sigdē mole in Danorū præcordiis prioris odiū reliquiæ cōfederunt: vt priuatos motus reipublice vsibus antefertēt: honorēq; patriæ sua deperire socordia, q̄ iuscepti ducis auspiciis restitui præoptarent. Neq; em̄ facile propagata odiorum sementis stirpitis interit: quippe vt gratiā in odium deflexus facilis: ita odiū ad gratiam dissicilis esse transitus consueuit: raroq; animus quē semel grauitè fastidiuit, synceræ fidei stipendiis excolit: aut cū quo vehemētes primum inimicitias gessit, affectuose postmodum in gratiā redit. Cuius impotentia vis a similitudinis ardore profecta/arcanisq; emulacionis flammis alita/nō solum gerendarū præclare rerū spem sustulit: sed etiam magnifice gestarū gloriam corrumpit. Verum ea res vt nouæ maiestatis cōceptū/ita prioris fideliter cultæ indicium edidit: simulq; recentis iniuriæ crimen et pristina fidei perfectionē exhibuit. Principio regni Suenonis Roskildensium sacrorum antistes Anachus moritur. Sufficitur Wilhelmus quo Kanutus maior et scriba et sacerdote vsus fuerat: genere quidem Anglus/ sed omnium virtutum partibus ac numeris abunde instructus: idemq; pōtificium sacrorum apprime peritus. Ad cuius vsq; tpa Scaniae genti religionis priuilegio Roskildensis præsidebat auctoritas. Ab eo viro diuiduum esse sacerdotium cœpit. Cuius Scania veluti alteram partē adepta/protinus inter coniuncta admodum oppida no uam muneris potentiam partita est. Nā Lundia Dalbiaq; prius susceptū inter se sacrorum diuisere primatum/geminaq; eiusdem dignitatis vsurpatione certarūt. Nam alteri Henricus/Eginus alteri sacerdos accessit. Verū Henrico ob immoderatum potionis vsū absumpto/pontificatus eius vnuersum ius/omniq; honoris insignia ad Eginū Lundensium præfulem cōcesserunt: ac veluti in vnū corpus vtraq; sacerdotii summa confluit: q̄q; merito in ebriosis antistitis fato sobrius ciuiū honos expirare nō debuit. Sed in gregis p̄niciem sordida pastoris intemperantia redūda uit: innoxiaq; ciuitas poti pōtificis remulentiam deponendi sacerdotii cām habuit. Ita alterū inimica bibendi cupiditas abstulit/alterum salutaris cōtinentiæ disciplina p̄uexit. Indignū populari nedum pontifice excessum: cuius plenā ignominia fortem omnis æui derisus pleno cauillationis ludibrio prosequitur. Ita bibulus præful cādorē sacerdotii turpissimis gulae maculis obsoletum, quē viuendo corruperat/moriendo consumpsit: humaniq; calicis cupido hauustu diuini vsū amittere meruit. Cumq; ordini gloriam deberet, notā intulit/pro virtutis cōciliatore p̄bri auctor effectus. Nec immerito q̄ aliis cōtinentiæ et frugalitatis specimē exhibere debuerat,

Sueno fili?
Estrith. rex
lxxvi.

De morte
Anachi pri
mi Roskil
densiū ep̄i.
Wilhelmi
ep̄i iſtituta.
De Lundia
et Dalbia.
Dalbienſis
ep̄iscopat?
ceſſatio ob
potū ep̄m.

Præful bibu
lus.

o v

Saxonis Grammatici

Haraldus
frater san-
cti Olavi ad
bestias dam-
natus.
Serui fides.

Mors Dra-
conis.

lutorū stra-
ges.

tam indecenti fato violata sobrietatis poenas pendebat. Huius memoria Danicis
annalibus non parua est verecundia: quoniam pridicula morte consumptus priuatum ob-
probrium publico rubore perfudit. Hoc loci splendida Haraldum memoria tempestiuam
sui exhibet mentionem. Qui quum fratre cassus salute suam intra patriam tueri non posset
fugam Byzantio credidit. A cuius rege homicidii crimine damnatus, domestico dra-
coni lacerandus obiectari precipitur. Nihil enim eius morsu ad necandos reos valen-
tius ducebatur. Cui in carcerem eunti ingenuae fidei seruus ultro sese damnationis
comitem obrulit. Exiit vernam ut focium ageret: mortemque excipere quod domino de-
esse maluit. Vtrique is qui custodiae praerat curiosius obseruatum per os antri iner-
mem excussumque demisit. Itaque nudato ministro Haraldum verecundiae gratia lin-
theo tantum discinctum excepit. A quo clam armilla donatus / pisciculis pauimentum
instrauit: ut haberet draco in quo primae fumis percursum effunderet: reorūque carce-
ralibus tenebris obfusi oculi vel paruulam perspicendi copiam ipso squamarum ni-
tore capefferent. Tunc Haraldus lecta cadauerum ossa angustiis telae consertioris im-
plicuit: hisdemque in unum globum coactis veluti clauam effecit. Cumque allapsus draco in obie-
ctam perquam auide praedam irrueret, dorsum eius veloci saltu conscendens / cultellum tonsora-
rium: quae secum forte tectum attulerat, ymbilico qui solus ferro patebat / immerfit. Se-
ctio enim rigidissimis squamis obsitus serpens caetera corporis praespernebat. Hunc
cultellum Waldemar rex res gestas cognoscendi ac referendi cupidissimus rubigi-
ne exesum: vixque secandi sufficientem ministerio familiaribus saepe monstrabat. Sed ne-
que Haraldus ob sessionis eminentiam ingenti belluae ore corripitur, dentiumve acumine no-
ceri aut caudae voluminibus elidi poterat. Minister vero compacto gestamine usus /
conuerberatum belluae caput ad sanguinem et necem usque crebris ictum ponderibus con-
tundebat. Quo cognito rex ultione in animi ratione versa fortitudini supplicium re-
misit: salutemque animositate tribuendam putauit. Nec poenam remisisse contentus, ad-
didit charitatem. Nauigio enim stipendioque donatos abire permisit. Cumque crimini
supplicium deberet, fortitudini pepercit: virtutemque colere quam culpam punire ma-
luit. Reuersus Haraldus Noruagiam occupat: eoque potitus arma in Daniam transfert.
Igitur Sueno contractis luti cupidius quam consideratius apud Dyrsam fluiuium to-
tam Noruagiensium manum aggressus / ut classe ita bello quoque inferior fuit, copia
rum numero respondente fortuna. Siquidem tam infeliciter quam temere dimicauit.
Maxima lutorum pars ferri metu flumen insiluit: praereptoque hostis officio, sua vi
quam aliena consumi tutius duxit. Itaque quod ab hoste timebat / sibi ipsa conciuuit: inque ge-
mino fati delectu vnda, quam armis perire maluit. Igitur dum alterum mortis genus
timide declinauit / alterum cupide comprehendit: dumque aduersarium refugit, ho-
stilem in se ipsa crudelitatem exercuit / tanquam spiritum placidius aquis quam aeri reddi-
tura: ac violentiorem exitum ferro, quam fluctibus expertura: ita nescias viriliter mor-
tem / an effoeminate petierint: incertumque vtrum fati cupidis ignauia / an virtus in-
cesserit: quoniam tam vehemens animi astus fortes ne an timidi spiritus sui raptores
extiterint ambiguae existimationis esse fecit. Breui post dux victi agminis Sueno Sca-
nia / Syalandiaque: ac praeterea quarundam insularum viribus recreatus, Vilsan flu-
uium classe corripit: eademque supuenienti Haraldo obuam in altum praedit. Cumque
Dani paucitatem suam hostilis frequentiae comparatione pessissent, raritatis consertione
succurrendum rati / digesta in ordine nauigia tenaculis sociare coeperunt: quatinus con-
tinenti nexu cohaerens classis expeditius operi inuicem serendae iter sterneret: cumque hac

Historiæ Danicæ Li. XI. Fo. CVI.

necessitate duratis, tam fugæ quæ victoriæ indissolubilis cõmunio foret: nec cuiquæ a tanta collegii firmitate dilabendi fas esset: adeo imbecillitatem necessitate roborandã duxerunt. Hic nobis Aslace Skyalmonis candidi remex ob immensam bellicæ virtutis gloriã literarum præconiis inculcãdus occurris. Danis siquidẽ aduersum Noruagienses maritimo certamine decernentibus nõ contentus, clarissimã pugnam intra proprium edidisse nauigium/omnibus corpis tui munimentis præter scutum abiectis cõfertissimam hostium ratem insiluisti: quæcunque in gubernaculi prius colligamentum excideras viribus fractus hostium corpora cõuerberasti: eiusque crebris et vegetis ictibus quicquid obuium fuerat obtinisti: ingenti que verberum fragore stupetes præliati animos a propriis piculis ad tuæ virtutis spectaculum deflexisti. Quin etiam fortissimos vtriusque agminis bellatores opis tui admiratione suscepti certaminis immemores reddidisti: pugnaque ac periculis oblitus audidius te intuendi, quam seipos tuendi studium incussisti: ita ut promptissimi quique neglecto discriminis sui negotio, plus te viso stuporis, quam ex dubia salute formidinis caperent. Itaque fortius fuste, quam ceteri ferro rem gessisti: cuiusque intolerabili modo cõminuens. Hinc Danicis/inde Noruagicis oculis incredibilem nisi spectareris opam edidisti. Adeo autem sociorum paucitatem hostium multitudinẽ coequasti: ut disparem viribus pugnam in nocte usque par belli successus extraheret: numeroque dissimiles copias fortuna p̄similes reddidisti. Postremo quum omnem nauis remigẽ partim fuste/prim fluctibus obruisses: cõpluribus sed leuibus plagis p̄strictus ex tot hostibus ammirabilem solus victoriã retulisti. Quæ res verum si dem excederet, si nõ Absolon auctor suis eã relatis tradidisset. Verum Danis nullam virium accessione circumspectantibus Noruagiesibus inspatum domestici ducis aduentus affulsit. Quo viso Scanienses contusus debilitatisque animis nocte ne res strepitu p̄deret classis societate soluere: recisusque vinculis ac prurpa nexum cõsortione a cetero agmine in tempesta se nocte subducit. Deinde tacitis remorum ictibus fugam adepti, furtiu disseffu fluminis diuerticula quibus excesserant/repetebat: ibique relictis nauibus passim per auia pfugere/merito omnis Danicæ ætatis cõiuitio lacerandi. Cuius fugæ deformitas auctoribus quæ maxime erubescenda ad posteros quoque p̄brosa descendit. Luce redita Sueno fugitiuæ admodum classis pudore p̄cussus, p̄tinacissima resistendi virtute fortunã suam armis quæ fugæ credere maluit. Igitur quæ et classis/et militum numero inferiorem se cerneret, exiguas bello reliquias applicat / virtute sua sociale probum abluere cupiens/bellaque animorum quæ numeri robore fortius geritur dicans. Sed pestiferum temere inerti certaminis exitum exptus est: quippe numero victoria paruit. Skyalmo Candidus: cuius nutu suo tempore totius Syalandiæ vires regebantur/grauius astrictus/immensaque hostium multitudine cõclusus/capitur nõ quod timide præliatus: sed quia labente sanguine viribus prorsus vacuus extitit: tantumque eius apud victores amplitudini donatum est: ut alias captiuus p̄cere insoliti, saluti ipsius custodia: præsidium adhiberent. Quippe tam cõspicua dignitatis virum ferro aggredi passim nõ sunt. Neque enim præsens illi fortuna præterita venerationem adimere valuit. Sed hanc custodia vim apud Caprinum Lacum profunda nocte decepit. Cæterum Haraldus non cõtentus Danorum vires duabus exhaustisse victoriis/isdem hostili studio frequentius imminabat. Cuius quum Sueno instanter motibus vgeretur, iacessita: patriæ defensionem maiore fiducia, quam fortuna parabat. Tertio tamen bina prius clade affectus fortunã suam publicis armis committere verebatur: qui iam rem Danicam duarum pugnarum temerariis ingressibus a se contractam

Aslaci miranda virtus

Scaniens fugam

Skyalmus Candidus capitur.

Baxonis Grammatici

videbat. Interea minores Godouini filii regni æmulatione maiore perosi voluntario secessu/inuisam ei⁹ dominationē vitarunt: vltroq; exilli tenebras ferre, q̄ frater nā intra patriā fortunę splendorē cōspicere maluerūt. Ad vltimū Haraldū Noruagīa regē obsequii pmissiōe cōueniūt/suam patriāq; subiectionē polliciti: si summa p̄ eū potiri quissent. Rapuit oblationē exulū auidā dñationis ambitio: Angliāq; lit̄toribus Noruagica classis aduehit. Eodē forte tpe Normānorū dux pari impetu diuersum insulā latus aggredit. Cuius rex Haraldus inter geminas hostiū partes anceps quā priorē exciperet/aliquādiu liberum vtriq; p̄cursum reliquit. Quam ip̄ius cunctationē Noruagiensēs timori cōsentaneam rati, neglectis corporum munimētis, perinde ac securi periculorum validius prędæ incubuerunt. Sed dū incautius rufit sparsi/palantesq; ab Anglis nullo negotio trucidati sunt. Ea res victoribus maxima quāq; audendī fiduciam ministravit. Sed mox temere credente audaciā Nor mānos adorti, infelici pugna recentis victorię titulum pdiderunt. Neq; vllum v̄cti regis vestigiū extitisset, nisi postmodum ab agrestibus obscuro solitudinis loco reptus proderetur. Cuius filii duo cōfestim in Daniā cū sorore migrarunt. Quos Sueno paterni eorū meriti oblitus, consanguinē pietatis more excepit: puellamq; Rutenorum regi waldemaro: qui et ipse lariz: lauus a suis est appellatus, nuptum dedit. Eidem postmodū nostri temporis dux vt sanguinis: ita et nominis hæres ex filia nepos obuēnit. Itaq; hinc Britānicus/inde Eous sanguis in salutarē nr̄i principis ortū cōfluens, cōem stirpē duartū gentiū ornamentū effecit. Extincto Haroldo: cui scelera mali cognomē adiecerāt, Suenonis regnū quod ante admodum claudicaue rat, p̄inde atq; acerrimo hoste vacuū p̄superioris fortunę gradib⁹ incedebat/oppres sumq; Danię gubernaculū plena p̄speritatis vela soluebāt. Hic quū liberalitate illu stris/beneficentiā celiber/cunctisq; humanitatis p̄tibus p̄fectissimus haberetur, etiā sacrarum ædiū condendarum/ornādarūq; curam intentissimē edidit: rudemq; ad huc sacrorū patriā ad cultiorē religionis vsum perduxit. Verū hūc morū candorē sola libidinis intemperātia maculabat. Cōpluriū nāq; illustrium puellarū castitate delibata, vt nullum ex matrimonio/ita complures ex pellicibus filios sustulit. E qui bus fuere cum Gormone Haraldus/cum Suenone Omundus. His accessere Vbbo et Olauus/ Nicolaus/Biorno/atq; Benedictus paterno q̄ maxime, materno minimū sanguini respondētes. Cōsimilis copulę obscuritas Kanutū et Ericum maxima patrię ornamenta p̄genuit. Sed et filia Siritha quę postmodum Guthsthalco Sclauico cōiunx accessit/in sequentibus referenda, pellice pariter orta proditur. Tandem rex animū suum ab illecebris luxurię et immoderato Veneris vsu retractū/genialis thori castitate cohibere constituit. Vt ergo multorū pellicatū experientiam libalcenti nuptiarum vsu/vniuscūq; matrimonii lege redimeret/nec talibus vltierus cubi culis maiestatis suę vigorem absumeret, Gutham Suetico rege genitam sanguine coniunctam sibi legitimę prolis cupiditate complexus, simulata coniugii religione collegit/eiusq; coitum pro matrimonio habuit. Ita vt dum ad coniugalia sacra celebranda animum induxit, eorum nomine flagitium colorauit: dumq; ab vno se crimine retrahit/in aliud repente prouoluit. Sed tolerabilius q; alieni sanguinis, q̄ p̄ suę p̄pinq̄tatis copulam vsurpauit: q̄q; vterq; huiuscę Veneris vsus impudici t̄ia crimini sit obnoxius. Quam rem Eginus et Wilhelmus intactam praterire passif non sunt. Quippe regē a tam illicito thalamo frustra conantes abstrahere: monit̄isq; dirimendi contractus perseveranter aggressi, aduersum incestuosam eius libi

Angli vincunt et vincuntur.

Sueno extincto Haroldo gloriose signat.

Filii Suenonis notii.

De Eginno et Wilhelmo ep̄is.

Historiæ Danicæ Li. XI. Fo. CXI.

dinem debita reprehensionis amaritudinem destrinxerunt. Cumq; correptioni insistentes nihil se ea profecisse cognoscerent, apud Bremensium antistitem iniustas eius nuptias accusantes / maiori pontificio castigationis arbitrium reliquerunt. A quo quum rex per sacram ac salutare ammonitionem incesti reus ageretur, disciplina minas opposuit: seq; ferro correptionis insolentiam repressurum edixit. Itaq; vexationis impatiens, plus crudelitati suæ q̄ sacrosancti iuris viribus indulgendū putauit: religionisq; q̄ nuptiæ defertor esse maluit. Quæ res ab Hamburgensibus maritimi piculi metu ad Bremenses pontificiū transtulit. Hæc volentē Wilhelmus positū exequi monitis suis passus nō est. Sanctitate em̄ cōsiliū cōsentaneū furori impetum ab eius pectore submouit: maximaq; doctrinæ suæ pseuerantia studiū eius a sententiā reuocauit. Itaq; repete sanior affectus regis animū occupauit. Saluberrimo nāq; præceptoris imperio respiscere coactus, cōtinuo iniusti cōcubitus nexū rescidit: depositosq; stuprosā mētis ardore/nuptiā repudio submouit. Nec solū ira abstinuit, sed et ab illicita cōnubiū vsurpatione mētē straxit. Gyutha quoq; p̄nos penares reperet susceptis viduitatis insignibus cū summa mortū sinceritate consenuit: castitatēq; votis p̄fessa, virilis concubitus experientiā abdicauit. Et quia iniusto se thoro maculauerat, nullū vterius sibi iuri esse pmisit. Sāctitatis sigdem amplexa p̄positū/reliquū vitæ t̄ps cælebs exegit: ingentiq; pudicitia seueritate illiciti concubitus noxā licentis euitatione pensauit. Sed nec inertī ocyo effluere passā quotidiana consuetudine exquisita sacrariorū ornamenta fingebat: inq; eandem operam cōtinuam ancillarum curam cogebat. Inter quæ chlamydem sacerdotalem subtilibus sigillis exultam/preciosaq; materiæ impensa ac mirifici operis arte elaboratā Roskyldensi sacrario doni nomine largita est. Alia quoq; cōplura diuini cultus insignia sacrariorū vsibus opata est. Sueno vero sacrariorū amministratoros q̄ maxime conuersatione probabiles cōtrahebat. In q̄bus q̄q; scientiam veneraretur, mortū tamen curiosius habitum intuebatur/indignum ratus literarum suauitati summum familiaritatis consortium tribuī. Adeo igitur honestatis scholam literarum rudimentis præponderare credebat: vt in agendo clericorum delectu virtutis potius, q̄ sciētiæ elementa pensaret/ lateraq; sua fidis q̄ doctis obsequiis vallare mallet. Suenonē quoq; Noruagica regionis virtū cunctis virtutis ptibus ac numeris instructissimū sed parū iusta notitiā literarū monimenta cōplexū in ius familiaritatis adiciuerat. Hic ex præfectura ad sacerdotiū translatus rætsi Latina vocis pœnuria premeret domestici sermonis opibus abūdabat. Quæ ceteri ingenii suis ob virtutē qua ip̄is præstabat a rege p̄ferri vidētes, pridicula impitiæ exprobratione scurriliter cauillādū duxerūt. Rē em̄ diuinā acturo derisus gr̄a affectū litura codicē subiecerūt. Qui quū salutē regi votis libello expressis solenni verborū precatōne debuisset exposcere, ip̄m famuli noīe designaturus, vitata ab æmulis pagina, muli appellatione fecidauit. Neq; em̄ lituræ errore correctionis beneficio redimere nouerat. Igif circumstantes lectoris impitiā iocabūdo cachinnorū anhelitu p̄secuti/immodico ora risu soluerūt: ip̄o quoq; ioci irritamēto religio in ludibriū abiit. Finita actione rex amotū arē libellū cōplex⁹, cū et ip̄m inuida manu corruptū et recētis lituræ vestigia cām inexter fusa p̄cationis aspiceret, inuidiæ societatis aīos detestat⁹ insultariū fraudē coarguit: ip̄osq; obrectatiōe vitiosiores, q̄ Suenonē iscitriā cōprobabat. Eūdē quoq; breui irrisoribus suis imperitiā exprobraturū adiecit. Deīde scholā eū petere hortat⁹ sumptum se amministratorum pmittit. Neq; hac re qcq; de cōsuetā eius familiarit

Gyuthæ viduitas sancta et operosa.

Sueno sacerdos idoctus ex præfectura electus.

Suenoni in cētata fraus

Sueno magister rediit
Wilhelmus
episcopus re
gi charus.

Regis faci
nus,

Episcopi se
ueritas in
regem,

tate decerpit: ne inuidia respōdiffe potius q̄ obstitisse videret. Profecto Sueno effi
cacissime liberaliū artū studiis opatus est. Quippe h̄arū q̄bus partū inseruierat docu
mēta sumere cupiēs p̄cipiendae earū disciplināe gr̄a, omīssa domestica/pegrinae scho
lae erudiendū se dedit: aīmq; doctrinae capacissimū excolēs/Latino se sermone assuefe
cit. Cuius studiis abūde instructus, vocabulorū vim ad summa quaeq; Gr̄amaticae
rōnis elemēta animi docilitate p̄cepit: abscoiq; rustici rigoris crimine, faciūdiā suā
ingeniū exercitacione poliorē effecit. Itaq; flagrantissima discendi cupiditate clarū
sciētiae magisteriū retulit: breuiq; morarū p̄cessu quos impitiae derisores habuit, in
geniū amiratores inuenit. Primū inter oēs Wilhelmus ap̄d regē familiaritatis locū
occupauerat: eiusq; gr̄aē mutua aī vicissitudine respōdebat. Etenim ab ip̄o careris im
p̄sius cultus/charitatis dignationē singulari fide pensabat. Horū fidei rex tanq̄ rū
tissimis obsequiis latera sua cingenda cōmiserat. Sed et sequēs casus in antistite se
ueritatis pulcherrimū: in rege certissimū moderationis documentū exhibuit. Ip̄se
nāq; sacro circūcisōis puigilio solenni magnatū cōiuiuo feriatas, cū quorūdā prin
cipū clādestina obtrectatiōe partū honorate de se habitū cōperisset sermonē occultā
eorū p̄fidia temulentiae lasciuiis detectā existimās, irā aculeis actus misit q̄ ip̄os ma
ritimo tpe intra Trinitatis adem oraturos cōfoderent/tanq̄ in sacris penetrabilibus
ap̄tissimus humanarū cladiū locus existeret. Itaq; actū erga cōiuiuas facinus sacrile
gio duplicauit: ip̄mq; pietatis domiciliū crudelitatis officinā effecit: neq; loci/aut
tp̄is quo minus cupiditati indulgeret/respectum habuit. Qua in re antistes/templi
(vt par erat) violatiōne permorus, in primis dissimulanter excepit: neq; indigna
tionē suā vīla ex parte stipatoribus patefecit/opportuno vindictā tpe p̄biturus
Nam quū rem diuinā p̄tificiali more pagere debuisset, nō solum aduentantē regē
occurrēdi ueneratione excipere sup̄sedit: sed etiā sacrariū subire cōnifum a primisci
liminibus absq; respectu familiaritatis sacerdotū insignibus ornatū, baculo quo vte
batur exclusit/sacrorum penetium aditu indignum iudicans: quorum religionem
nō sine graui pacis rubore ciuili sanguine maculasser: suppressorū dignitatis nomi
ne nō regem eum, sed humani cruoris carnificem appellabat. Nec reum obiurgasse
cōtentus, aculeum virgā eius p̄tōri infixit: armatumq; duritia animū imperati
parricidii p̄cnitere perdocuit. Enimvero priuatae societati publicae religionis vere
cundiā p̄arulit/nō ignarus alia esse familiaritatis officia/aliam sacerdotū iura: q̄bus
seruorū aequae ac dominorū: neq; ingenuorū parci⁹, q̄ ignobilium flagitia vindicari
par est. Cumq; abunde foret repulsam egisse, etiā execrationē adiecit: nec dubitauit
in presentē damnationis quoq; p̄ferre sententiā. Itaq; mirifica audacia dubiū reli
quit forti⁹ illū manu ne, an voce pulsauerit: quē grauibus admodū cōtumeliis p̄cul
catum prius lingua; deinde dextra repulsa multauit: inq; p̄tōre quo virtutē an
te coluerat/vitiū cōtudit. Neq; em̄ in tam euidenti scelere longū vltionis tps̄ expe
ctādū putauit/facilius origini atq; incunabilis culpaē, q̄ vltioribus eius incremē
tis occurrēdū existimās: ne mora alitū crimē diuturnitatis tractu cōualeceret. Igi
tur vt regē impotentiae et temeritatis incurfus transversum in facinus egit: ita an
tistitem ad exercendam vindictam profecta a religionis amulatione seueritas con
citauit. Enimvero fortiter vindicata religione, et debita ordini suo fiden/et alienae
temeritati salutarem reddidit disciplinā. Ne cū solenniū officiorū tutelam omittē
tere videret, veluti indulgentiae oblitus/seueritate exerceat: neq; sanctitatis inimico
amicus existeret aut assentatoris potius q̄ p̄tōficis pres presentare sustinuit. Cate

Historiæ Danicæ. Li. XI. Fo. CXII.

rum specie hostem reuera amicum exhibuit: quia fida concordia pignora ac synce-
ra familiaritatis stipendia potius iusti rigoris, quàm iniqui fauoris examine pondera-
bat. Quapropter mansuetissimum ingenium suum deposita ad tempus clementia
austeritati subiecit: meritoque ad firmandam religionis disciplinam aliquid a crude-
litate sibi paulisper mutuandum putauit. Quamobrem infesto militum concursu pe-
titus, applicatos ceruici suo gladios animi firmitate contempsit: tantumque se in de-
spiciendis periculis gessit: quantum egerat in prouocandis. Tanto animi robore pre-
ditus: tamque generosi spiritus abundantia instructus diuinæ charitatis munimen-
to superior humani timoris viribus apparuit. Cuius rex inhibita nece quàm eum non
temeraria offensa: sed publica seueritatis fiducia concitatum animaduertent: con-
sciētia rubore pfusus, scelerisque quàm repulsæ pudore ægrior, continuo regiam repetit:
quæ tamque frontem cõrumeliose correptus exhibuit: nec ipsa quidẽ generose indigna-
tionis verba inuitus audiuit. Deinde regia veste deposita obsoletam accepit: mæro-
remque deformitate cultus, quàm splendore cõrumaciam testari maluit. Neque enim tam
tristi pontificis sententia percussus, regalis magnificentia cultum gestare sustinuit.
Sed abiectis regie maiestatis insignibus, insigne prænitentiæ sagulũ sumpsit. Quin
etiam simul cum veste potentiam exiit: atque ex sacro regno tyranno fidus sacrorum ve-
nerator euasit. Siquidem nudatis pedibus ad atrium regressus, in eius se aditu pro-
strauit: terramque suppliciter osculatus, dolorem: qui ex contumelia acerrimus infli-
gi solet: verecundia ac moderatione compressit. Neque enim continuo repulsæ vindi-
cem egit: sed pudore ac pœnitentiâ culpam cruenti imperii redemit. Exulasse hu-
ius animum in nequitia non habitasse credimus: quem ut primo temeritas trans-
uersum in facinus egit: ita postmodum æquissima moderationis temperies rexit.
Quanta enim mansuetudine pectus eius instructum fuisse putemus: qui pontifi-
cem palam seuerissimis sacerdoti viribus aduersum se usum non solum impuni-
tate donaret: sed etiam humillima veniæ petitione venerari sustinuit: gratiamque
tam pudoris patrocinio, quàm pœnitentiæ beneficio meruit. Diuina siquidẽ obsequio
non viribus propitianda nouerat: ideoque atrocitatem sceleris verecunda mœoris
acerbitate pensabat. Quin etiam paruulo pudoris irritamento magnopere confu-
sus/excitata ignominia virtutem rubori imperare coegit: quantumque violentia re-
ligioni crudeliter imperando incusserat, tantum venerationis vehemeter animo cõ-
tusus exoluit. Sed dum taliter se gerit, inusitatam sacerdotalis auxilii clementiam ex-
tus est. Interea antistes inchoamento psallendi facto/primaque cõcentus parte edita quàm
Græcæ precatiõni solennè rite gloriam subnectere debuisset, ex stipatoribus supplicem
foribus regem adesse cognoscit. Igitur cessato cantu/cleroque cõricere iussu/fores rea-
perens quàm regem quod ita se gereret pœnotatus fuisset, atque ille criminis cõfessione facta
religioni sese sacrificaturum promittens/sacerdotalis subsidii veniam postulasset, cõtri-
nua execratione remissa iacētẽ amplexus/absterfis lachrymis/depositisque doloris in-
signibus/et cultum et animum regium resumere iussit: non licere inquit priuatam mœ-
rorẽ publicis interesse tripudiis. Neque enim eum humiliorem dignitate sua vultum
gerentem/aut supplicem liminibus aduolutum intueri sustinuit: sed benignioribus ver-
bis recreatum pristina vestem: qua maiestatem suam cõcinnorem efficeret/corpori rea-
ponere cultioremque progredi iubet/satis graues eum pœnas religioni dedisse ratus
qui se tam demisse agere, tamque suppliciter prosternere sustinisset. Deinde impera-
tis pœnitentiæ rebus cantores quorum frequentia solennitas agebatur/in occursum

Regis pœ-
nitentiã.

Regis recõ-
ciliatio.

Saxonis Grammatici

eius quo ornatus reciperetur pcedere iussit: statimq; venerabiliter exceptum, cum
ctis latitibus ouantibus, ad aram vsq; pduxit. Ita prioris violentiæ speciē honesto co-
mitatis genere temperauit: repulsaq; deformitatē specioso pensauit obsequio. Nec
minus in pœnitentiã uenerationis, q̄ austeritatis in admissio reposit. Quinetiam
adhuc mœrenti sollicitudinem detraxit/ fiduriã adiecit/ priuataq; tristitiã salebrã
publica gratulatione discussit. Itaq; quod in potentis uiri scelere pollutum fuerat,
religiõsa seueritate expiatum est. Sed et populus maximo plausu tam spectatã in re
ge uerecudiã cõprobabat/ plus pœnitentiã piũ, q̄ imperio scelestum euasisse con-
fessus. Peregerat iam pontifex seueri ac pii vindicis partes: inq; eodem rigoris et
clementiã experimento se gessit: nec parcius ueniam q̄ uindictam exhibuit. Quip-
pe cuius contumaciã seuerè reppulit/ indulgentè modestiã coluit: sicq; pietati iu-
stitiam contemperauit: ut nec sperneret supplicem/ nec reciperet insolentem. Qua
in re paterni affectus habitum plenissime representauit: q; parētis more correptio-
nem blanditiis subsecutus: neq; aut elatum amplecti/ aut demissum aspernari susti-
nuit. Post hæc omissa altaris sacra repetens, summo patri regiẽ expiationis gloriam
succinit: eoq; serenius gaudium subiit, quo tetrior luctus causa præcessit. Rex ipse
biduum quiete peragens/ tertio demum die regio cultu ornatus inter ipsa missã sa-
cra excellam ædis partem conscendit, silentioq; per præconem venerabiliter acto,
corã oibus semet grauissima accusatiõẽ pstrinxit, acerbũ religioni vulnus infixisse
confessus. Deinde collaudata antistitis indulgentiã: q; tanto crimini tam repente
ignouerit: seq; iussu etsi non manu reum celerrime sacrorum visibus restituerit: pro
tam cruenti imperii expiatione muneris loco Steffnicæ prouinciã dimidium aris
a se conferrè publicat. Nec erubuit multorum auribus singularem flagitii sui com-
mittere notionem. Ea res inextricabilem regni/ sacerdotiõq; cõcordiã operata est
Quippe rex non solum antistitẽ in eodem amicitia gradu habuit: sed etiam maio-
ribus dignitatis incrementis donauit: plus officii eius ad gratiã, q̄ contumeliis ad
iracundiã cõcitat: quẽ non priuata ira/ sed publicã religionis iniuriã aduersum
se puocatum uidebat. Hic em̄ mirificam illius seueritatẽ: ille sanctissimã huius mo-
derationẽ beniuolentiã constantiã psequabatur. Sed et utiq; quotidianis uotis ne
tantã animorũ cõcordiã diuiduum fari tempus intercederet/ exoptabat. Itaq; sum-
mẽ uenerationis officia ceteratim mutuis sibi studiis impendebant: adeoq; eximiam
societatis fidem honoris uicissitudine nutriebant: ut potius inter eos amicitia pa-
ritas, q̄ superioris ad inferiorem familiaritas cerneretur. Veniam nunc ad Kanu-
tum Suenonis filium: q; propitiã fortunã beneficio summis natura dotibus cumu-
latus, magno cum indolis experimento aetatem animo præcucurrat. Quippe con-
tracta iuuenture Myoparonũ piratica monstra pdomuit: Semicis atq; Estonicis il-
lustrem trophæis adolescentiam egit: nouisq; uirũ gradibus paterni roboris fun-
damenta transcendit. Quã uictoria futurũ eius dominiũ ominata est. Pro ampli-
canda tuendaq; patria iuges excubias gessit: rerũq; quarũ ob infirmam adhuc aeta-
tem uix spectator esse potuit/ auctor haberi præsumpsit. Quinetiã iuuenile corpus
continuo usu ad bella impigre conficienda/ armaq; uiriliter sustinenda firmabat: fa-
maq; eius bellica uir in tantũ claritatis excessit: ut rediuuuum magni Kanuti spiritũ
fortunanãq; simul cũ nomini uideretur cõmuniõne fortitrus: adeo ut nullus eũ pa-
terni regni successione potiturũ ambigeret. Neq; em̄ uirtute iam maturus, honori
intempetius uidebatur. Sed nec liberalitatis species eius adolescentiã defuit. Cu

Regis mo-
deratio,

Regis pœ-
nitentiã.
Steffnes he-
rent.

Kanuti Sue-
nonis filii
indoles.

Historiæ Danicæ. Li. XI. Fo. CXIII.

ius fratrem Haraldum natu maiorem obtusi admodum cordis inter iuuetæ initia per
petuus inertia sopor oppressum tenebat. Tandem Suenonem vltima pene senectute
te confectum apud Suddathorp luticarum partium oppidum febris implicatum ad
uersa corporis validudo corripuit. Qui quum pestifero humore grassante fatalem
cordi dolorē imminere cognosceret/paruulas adhuc extremi spiritus reliquias tra
hens, a pñtibus se Roskyldia sepeliri petiuit. Nec ministerii eorum misso contentus
sacramento fide exegit. Siquidē loci illius religio regibus vetusto more excultra vt
vuis sedē/ita sito functis sepulturā pñtare consuevit. Iāq; regis corpus ab iisdē am
plo funere elatū Syalandiā vsq; puenerat, quū primū Wilhelmus in occursum eius
veniēdi mādata suscepit. Nec moratus ad vrbē cursu festinato cōtēdit: inq; ipa tri
nitatis ede accersitis q; terrā ad solidū foderēt/prius regi/deinde sibi tumulū extrui
iubet. Quā vocē fossoribus potius a mcerore, q̄ industria pfectā putantibus/ extin
ctisq; nō vuis tumulo opus esse dicentibus/ suum anteq̄ regis funus ab eis excipiē
dū asseruit/nō se voto fraudandū inquit, quo cū eo cōmori semper optasset. Eisdē
ammiratione stupentes imperiū deliramento cōsentaneū existimantes ad obsequen
dū pœnā, nī paruissent, cōminatus adduxit. Ita adhuc expte morbi corpore mortis
certitudinē pñsumebat. Deinde citato equo in occursum exequiarū cōtendens
quū ad nemus forte Topshögicū puenisset, duabus miræ pceritatis arboribus sec
iter cōspectis vtrāq; pñcidi/inq; vsum lecti funebri aprari pñcepit. Illi sibi rega
lis feretri cōstructionē pñcipi rati, imperiū exequitur. Cōpactū deinde vehiculū
pñstātibus robore equis imponunt. Cūq; pontifex Syluā pñtergressus regium in
vicino funus adesse cognosceret, aurigam cōsistere iussit. Ac pñtinus veluti laxamē
ti gratia amiculum quod habebat exiit/eiq; humi expanso seipsum pñcipitem su
per iecit. Deinde erectis supne palmis, siquo rerū auctori seruitio placuisset / vitam
a se finiri petiuit. Sane absq; vlla fati cūctatione amicū morte insequi, q̄ vita dese
rere pñoptauit. Hæc fatus veluti in domestico lectulo acquiescens extinguitur. O
immenſam cōcor diam, quæ supstite spiritu iucūdiōr fuit. Quem famuli longā ad
modū cubandī morā egisse mirati quū nequicq̄ erigere iacentē vellent, exanimē re
pererunt. Igitur recēs omnibus inopinati funeris luctus exoritur. Ipse vero a suis se
retro exceptus atq; ante regē elatus vt fero posterior/ita funebri pompa prior exti
rit. Viris nāq; funebri Suenonis lecto humeros subiicientibus, ipse equis subuectus
veluti qdam exequiarū eius auriga pñcessit. Prior vero sacrario allatus verā pñsa
gū fide retulit. Quā tā admirabili fati sorte potitus se regis cultū charitati, q̄ fortu
nā erogasse pñdocuit. Exegis impēsius actis amborū corpa cōiūctis admodū tumulis
occludunt. Hæc sunt venerāda amicitia stipēdia: quæ quū e duobus eius cōsortib
alter excidit/ reliquo vitæ dulcedine fastidita, mortis appetitū ingenerāt. Post hæc
Sueno Noricus quē supra significauī cōmunibus clerī suffragiis sacerdotiū sumit.

Haraldi in
ertia.
Suenonis
mors.

Wilhelmi p
pheticus
spiritus.

Tops ort.

Mors wil
helmi epī.

Sueno No
ricus fugit
episcopatu.



Regia vero successione delectū anceps populariū sententia pñ
etabat. Maior nāq; Danorū pars memor quantis p Kanutum ad
huc priuata fortuna piculis obiecta fuerit/ grauiora si regnū in
dueret verita: maligna virtutis interpret, quod gloria eius ac
crescere debuerat/ iniquissima meritorū æstimatione damnabat:
elevationis virtutū pñmiis clarissima eius opera repulsa turpitu
dine rependendo. Igitur vt hunc negociorum metu perosa: ita Haraldum occū
p

P

Saxonis Grammatici

Yfora sinus
status.

Haraldi
oratio.

Haraldus
rex. lxxvii.

Kanuti ge-
sta.
Haraldi le-
ges.

piditate cōplexa/audacia hebetudinē prætulit: ignauumq; sibi regem maluit impe-
rare q̄ fortem. Quāobrem egregia indolis claritate contempta, negatū virtuti cul-
men vitio tribuere nō erubuit: repulsa fortitudine/inertiā honoribus infecuta. Ve-
rum hunc ingrata mentis habitum fucoſa rationis specie colorabat/ Haraldū pin-
de ac natu maiorem ipſo naturæ iure regno debitum certans. Genus affectionis in-
usitatum: hunc virtus inuisum: illum vitium pbabilem fecerat. Soli Scantenses ius-
ta animi inclinacione pucti/Kanuti pbitate culta, Haraldī deficiam respuebant.
Igitur yforam habendī delectus gratia cōuenit. Ibi quidem ingens oceanī vastitas
ostis admodū angustis excipitur: furensq; fretū coactu littorū in arctas fauces ter-
ra cōpellit. Mediū sinus harenē tenēt obscura nautarū celantes pericula: nam vt ab-
iens eas astus apit, ita rediens claudit. Orienti Scania/cætera vero occidēti classis
appulerat. Hic fratres apud suos q̄sq; fautores diuersis in locis cōcionati sunt. Tūc
Haraldus vocato assenſorum cōcilio/ne quaq; cōtumeliosam sibi fratris prælationē
videri refert, si non eum dignitate posteriorem fors ipsa nascendī fecisset/maiorēq;
a minore superari ridiculum esset. Qui etsi virtuti maturior videreſ, se tamē natu-
ræ ordine/atatisq; priuilegio vincere. Præterea indignū fore ciuū illi vexatio-
nem/obiectamq; periculis patriam suffragari debere: suæ vero prouectioni serua-
tam in omēs clementiam obesse: nec ita merita ab eis estimāda fore: vt miseras suas
gratia sclicitatis repulsa pensare cupiant. Nam ingratorū hanc maxime vicissitu-
dinem esse. Adhæc si summam assequatur, impias se leges abrogatum/blandas
placidasq; pro eorum arbitrio laturum promittit. Tanti igitur tamq; oprati com-
modi promissorem concio pestiferis eius blandiciis inuitata/regem appellat/pater-
num illi regnum deferens: cuius inertia cōtemptus magis q̄ vllus honos aut gra-
tia referri debuerat. Itaq; populī fauor orationis suauitate præreptus/plus fallacib;
eius pmissis, q̄ inuictæ Kanuti fortitudini præstitit. Igitur fraternæ cōtentionis cer-
tamē varia assentatione subnixū sine arbitris aut iudicibus/solis priū suffragiis ge-
rebarur. Verū Haraldus imperitæ multitudinis errore suffultus, mox per legatos
fratri mandat/ne decretā maiori summā ambiat: eumq; honore sibi postponat, quē
nascendī serie priorem sciat: neue regnum maiorum virtutibus illustratum dome-
sticæ atq; intestinæ discordiæ bello corrumpat/nec pniciosa seditione diuiduos pa-
triæ motus incutiat: sed potius clausum ambitioni animum gerat: abiecta q; temeri-
tate cōpetitoris sui/suffragatorem agere nō erubescat. Adiectæ monitis minæ/mā-
dataq; non tam blandiciis pacis, q̄ belli irritamentis instructa. Præterea plerōsq;
fraternæ partis fautores legum emendatione/liberiorisq; vitæ iocunditate promi-
ssa/per subornatos in gratiam suam sollicitādos curauit. Ita a Kanuto vulgi animos
partim spes/partim metus auerit. Ipse deficientibus a se copiis, tribus duntaxat ro-
stratis nauibus in angustissimas Scanici maris fauces elabatur: regno carere iussus
cuius ipse incolumitatem protexerat/terminos auxerat. Vbi frater na legatione re-
gni cōmunionem spondente reuerti monitus: spretis mandatorum blandiciis, Sue-
tiam fugibundus intrauit/pq̄ stultum ratus eius se promissis infracta fortuna crea-
dere, cuius eadem adhuc vigente minas acceperit. Mox perinde atq; iniuriarum ob-
litus intactis patriæ rebus bellum aduersum Orientales viuēte patre cœptū enixe
prosequitur. Haraldus habito in octo dies concilio, quod promissis complexus fue-
rat/rebus psequi monitus: vt regia maiestate popularē excoleret. In primis aduer-
sum puocationē restipulandi ius edidit/prioresq; defensionis pres q̄ accusationis in-

Historie Danice Li. XI. Fo. CXIII.

strumēta cōstituit. Reo siquidē actoris ius in refellenda accusatione cōcessit/ quā an
tea testiū fide subnixā defensionis praesidio repellere nō licebat. Quod ius vsurpa
tione firmatū vt familiare libertati, ita religioni pestiferum euasit. Ipsa nāq; defen
dendi potestas nō armorū/ non testium vsu; sed sola sacramenti fide subnixā, multo
rū conatus votorū cupiditate periurio polluit; sed et funditus singulariū cōgressio
num vsum euerit. Posteris nāq; susceptas causarū cōtrouersias satius iure iurando
visum est expedire, q̄ ferro. Verū alterū religiōis intuitu/ alterū salutis respectu pe
riculosius. Quē morē Dani p̄tinaciter retentū ad hoc vsq; t̄ps obstinate vsurpant
adeo vt vita magis, q̄ eo carere cupiant, salutemq; suā p̄ ipsius obseruatione deuoa
ueant. Haraldus vero solis sacrorum officii deditus, latarum a se legū seueritate
neglecta, impunitas omniū noxas enerui legum indulgentiā prateribat: omniaq; sta
tuti iuris munimenta cōuulsit: ignarus plus deo synceram regni amministrationē
q̄ inania superstitutionis momenta placere: seuerisq; iustitiā cultum supuacua preclū
adulatione gratiorem existere. Præterea diuinū plenius p̄pitariū numen, vbi iura
q̄ thura p̄muntur: plus scelerū q̄ pectorū contusionē pbare: libentius criminū q̄ ge
nuum flexus aspiciere: nullamq; victimam vindicatæ pauperum libertati præferre.
Q̄q; enim regum maiestas rite religioni intendere debeat, aliquanto tamen specio
sius interdum tribunalia, q̄ aras excolere potest. His omīssis rex sola sacrorum cha
ritate conspicuus, iniquissimos actus profusa animi tolerantia sustinebat / pauca
ra experimentis profecutus, q̄ promissis complexus fuerat. Noxas non venia modo
sed etiam licentia p̄sequabatur/ tamq; inopem iuris patriam reddidit, q̄ antea pro
missis diuitem fecit. Sed neq; a regis moribus habitūq; degenerare deforme duce
bat, regnando biennium emensus, defungitur.



Mo mortuo Kanutus fraternis suffragiis in regni fastigiū reuo
catus, orientale bellum qd̄ in adulescentia orsus/ in exilio auspica
tus fuerat: accepto solio potius amplificandę religionis, q̄ explen
dę cupiditatis ḡfa totis viribus innouādū curabat/ cū incremē
tis fortunæ etiā claritatis augmentū apprehendere cupiēs. Nec
ante manū ab incepto retraxit, q̄ Curorū/ Sembonūq; ac Estonū
funditus regna delessit. Deinde sublato hoste nuptias circumspi
ciens/ finitimaq; coniugia obscura ac dignitate sua minora reputans, præfecti Flan
driæ Roberti filiam Ethlam in matrimoniu aduocauit: ex qua filius ei Karolus ob
uenit. Cumq; magnatū insolentia solutos hebetatosq; præsci iuris neruos aspiceret
omnibus ingenii modis ad reparandā patrii moris disciplinā conuulsus, probatioris
iustitiæ cultum seuerissimis edidit institutis/ contusumq; et labentem æquitatis te
norem in pristinū habitum reuocauit. Nō sanguini/ nō necessitudini/ quo minus iu
ste se gereret/ indulgentiā habuit: nullius amicitia aut familiaritati impunitatē in
iuriæ tribuit. Sed omnia antiquæ cōsuetudinis momenta præcurrrens, labefactatū iu
ris vinculum tenacissimo nexu astrinxit/ ac paternæ seueritatis vestigia sollicitus
vsurpauit: eoq; studio grauissimas maiorum offensas contraxit. Sacris decus suum
reddebat. Sacerdotia gerentes gratiæ nutrimentis p̄sequabatur. Cumq; ab iner
ti et rudi populo parum iustam pontificibus venerationem haberi conspiceret: ne
tanti nominis potiores inter priuatos relinqueret, decreti circumspectioris indu
stria principum eis cōsortionem indulsit/ ipsiq; primum inter proceres locū p̄inde
ac ducibus assignauit, auctoritatem honore concilians. Prouidit em̄ ne tanti officii
p̄i

Kanutus sa
crus rex.
lxxviii.

Roberti
Flandriæ
p̄fecti filiā
duxit.

Sacerdotū
honoratio.

Sueno aedificationem Roskylden perficit. Somnium.

pōdus aequo minor veneratio caperet; inq; summa religionis arce positi infima cul-
 tus conditione vilescerent. Nec solum pontificibus dignitatis incrementa donauit
 sed etiam priuatorum clericorum ordinem benignissimis decretis adornare stude-
 bat. Nam quo cumulatorem eis honorem redderet, literatorum controuersias vul-
 garis fori conditione exemptas ad eiusdem professionis iudicium relegabat. Iisdem
 religionis reos obiecta repellere nequeuntes/pecuniaria multa puniendos permisit.
 Quibus etiam in omnia quae aduersum diuina committerentur animaduersionis
 arbitrium tradidit/cunctasq; huiusce generis actiones sacerdotali iudicio desti-
 natas a publico foro secreuit; ne honore impares conditio aequaret. Quāobrem di-
 gnitati pondus adiecit; decusq; priuato fastigio excelsius eorum respectui inesse vo-
 luit. Quo effectum est, vt Danorū nemini nisi regi aut pontificibus, eiq; qui potissi-
 mus regni successor aduertitur, domesticis quēq; liceat actionibus postulare. Idem
 populares adhuc sacrorum rudes decimarum religioni assuefacere conabatur. Sed
 propositi irrita suasio fuit. Quippe maturitatem rerum capere nouelli cultus ru-
 dimenta nequibant. Interea Sueno Roskyldenensis templi aedificationem a Wilhelmo
 cœptam saxeo opere prosecutus; quū perfecto sacello solas locadi pulpiti angustias
 quo minus dedicatio perageretur obstare cōspiceret, condendi eius gratia Wilhel-
 mi monumentum summouit, cineresq; mausoleo erutos eo loci vbi nunc acquiescūt
 transferendos curauit. Nocte igitur quam dedicationis dies infecurus putabat
 sacrifici somnium capienti quidam sacerdotii insignibus decoratus per quietē prae-
 cepit/Suenoni sufficere diceret, q; in aedificando sacrario Wilhelmi sibi merita vē-
 dicasset/ac gloriae suae alieno labore partem arrogasset impensam; ne cuius famam
 aucupatus fuisset, etiam cineres submoueret/eosq; a Kanuti regis corpore separa-
 ret. Cuius facti poenas haud dubie ab ipso violationis auctore; nisi vitae eius sancti-
 tas obstitisset/expetendas fuisse; nunc vero in ipsas sacrarii ptes ab eo conditas vici-
 scendum; seq; oēm operis eius molem funditus eueturum. Monuit quoq; neq; suū
 de cetero tumulum attentate praesumeret/praeferat neminē qui cineres eius loco
 suo submouerit impune laturum. Deinde baculo teetum impellere/totamq; operis
 molem diruere visus; somniū fidem aedis excidio cōprobauit. Quippe sacrariū repē-
 te ab imis fundamentorum sedibus cōuulsum excidit: adeoq; res visioni consenta-
 nea fuit; vt eodē tēporis momento ruina somniū comes incederet/nocturna; vnus
 opinio omnium oculis inter diu subiecta claresceret. Tantū autem rei miraculum
 extitit; vt ne collapsum quidem sacrarium custodem opprēsserit. Nam neq; petra-
 rum pondere, quae vndiq; congeriebantur elisus; neq; vlla collapsae molis importu-
 nitate quassatus, tutum quietis vsum habuit: q̄q; cubile eius cadenti materiae conti-
 guum fuerit. Attoniti fragore ciues, ruinae praesentis admiratione cōcurrunt; cu-
 stodemq; excidio perisse creditum, mediis lapidum coagmentis incolumem egredi
 cernunt. Quae res oīm in eum oculos religiosa vulgi admiratione cōuertit. Incer-
 tum vtrum templi lapsus an sacrifici salus plus visentibus stuporis attulerit. Nec
 paruulum visioni auctor eius ab imminente lapidum mole defensio praebuit argu-
 mentum. Qui quum antistiti nocturna Wilhelmi mandata prompsisset, subridens
 praesul nil se mirari inqt vitae eius seueritati fati habitū respondere: suae nihilomi-
 nus sollicitudinis fore/collapsas aedifici partes reficere. Quāobrem diu postmodum
 intactus Wilhelmi tumulus mansit donec nris eū rēpibus Hermānus maioris sacrarii
 praeses Arnastusq; scholae ministerio functus conuiente ysaac ruralis sacerdotii

Historiæ Danicæ. Li. XI. Fo. CXV.

preposito parabilem magis et inter ceteros cultissimū aduertētes Ascricanę sepul-
turæ gratia aperiri iusserunt. Porro fossa ad solidum humo, incorruptam antistit-
tis togam inter adesa solo ossa reperiunt. Quibus sublati tanta fragrantia vis si-
ne vilo auctore ad circūstantiū nares veluti e beato quodā vnguentorum fonte ma-
nauit: vt nemo cælo potum ambigeret, cuius cineres tam mira terrestriū odorū
suauitas pfudisset. Ipsas vero contrectantium manus tanta odoramenti pertinacia
astrinxit: vt ipsū triduo balneis ac lauacris attentatum abolere nequiuērint. Nec
tamen sanctitatem cinerum, vt decuit, venerati/in extremam eos monumenti par-
tem applicandos curabant. Sed neq; præsumptioni impunitas affuit. Siquidem sa-
cristi legi consilii auctores pestiferum audaciæ suæ exitum experti sunt: tantūq; quib; q;
supplicii retulit, quantum violandi busti sententiæ impendit. Hermannus namq;
sub Absolone sacerdotali concilio assidens/sacrum naribus ignem excepit. Cuius vi
non solum corporis firmitate/sed etiā vocis officio spoliatus, elinguis ac mutus an-
te triduum grassante latius ardore decessit/dignus ea corporis parte puniri, qua di-
uinam ingratus fragrantiam hauserat. Nec leuiorem Arnfastus excessum habuit.
Qui quū impotentium neruorum hebetudini mederi vellet, potione per incuriam
sumpta, quo salutem cōciliare debuerat/languorem instruxit. Sed et rupti tandem
iocinoris partes frustatim egestas vomitu protulit: quas a medico pelui exceptas
maximus Pontifex Absolon dum ad visendum eum humanitatis officio venisset/
aspexit. Quo præsentē aeger hic se ob violatos Wilhelmi cineres ppeti prestatus/ma-
nifestas neglecti imperii eius poenas pependisse dicebat/seq; sua cū tota re familiari
religioni pollicitus trimestri languore habito per summā animi poenitentia expira-
uit. Miserandos duorū exitus tertius temeritatis auctor aspiciens, seq; filibus sup-
plicii ppinquum veritus, fati inclementia pietatis officio præcucurrit. Nā in aede
Mariæ magno rei familiaris impedio sacrarū virginū cōiunctū instituit/eisq; quoad
vixit pudicitia disciplinā ingenerauit. Nec tñ oēm prfus vindictam effugit. Diuti-
no namq; viciati pulmonis languore consumptus interiit. ita primo fati celeritate
correpto, reliquos a diuersis corporis pibus profecta pestis tarditate ad vltimā ta-
bem redactos absumpsit. Igitur tantū vnusquisq; poenæ sumebat/quantum in vio-
landa antistitis sepultura auctorem egerat. Quia em salubritatem suam prudentie
munimento rueri noluerunt, cladem culpę præcipitio contraxerunt. Ne autē Sue-
no promissam templi refectionem negligentius exequi videretur, cceptam Roskyl-
densis sacrarii fabricam ad finem vsq; perduxit. Cuius excolendi gratia coronam
arte/impensaq; operosissime/elaboratam in eius ornamentum appendit/existimans
regias opes potius factorum splendori, q̄ humanæ avaritiæ seruire oportere. Egy-
nus quoq; hisdem ferme temporibus opitulante Rege Laurentianæ aedis inchoa-
tum a seopus explicuit. Quibus Rex dedicari iussis, mirificam dotis nomine mu-
nificentiam erogauit. Nam in aede Laurentiana annua cantorum stipendia ponti-
ficis subsidio fultus/instituit. Ipse em partim ex fisco suo/regisq; latifundiis/partim
antistes ex antecollatis templo beneficiis quotidianos eorum sumptus exhibuit: tā-
taq; inter ipsos religiosi certaminis alacritas fuit: vt vter in deum venerabilior fue-
rit, incertum extiterit. Prima itaq; dedicationis die Rex solenniter altaria vene-
ratus, quartam regii numismatis/quartam suæ in ciues exactiois/quartam æstiuū
census portionem ei: qui pro tempore loci antistes extiterit/muneris loco perpetuo
iure possidendam cōcessit. Nec parcius priuata clericorum iura turatus, ab eis qui

Wilhelmi re-
liquiarum
odor.

Vindicta
violati se-
pulchri di-
ui Wilhelmi

p iij

Saxonis Grammatici

facrarii rus excolunt vniuersum pene regia pensionis ius ascriptis chori ministris deferendum curauit. Caterum detractae expeditionis poenas/ac violatae pacis vindictam/eorumque qui propinquis vacui decessissent hereditates, regii duntaxat iuris esse voluit. Itaque non minorem in edendis templorum priuilegiis, quam praestandis beneficiis auctorem egit. Et ut legibus suis aeternitatem conciliaret, eas conuellere conaturus antistitum execrationi subiecit. Cuius edicti postmodum a multis temere pertentati/vetus adhuc ratio perseverat. Rex vero qui in omnibus sancte se industrieque gessisset, praecipuae religionis charitate conspicuum praebuit: nec vniquam re motos ab exactissimo eius cultu oculos habuit. Qui quum fratrum suorum turbam iuueniliter intemperantem patriae admodum onustam videret/largis vberibusque stipendiis alitam, vno duntaxat Olauo Slesuici partibus praesidente in clientelam assumpsit: ac publicum pondus priuato leuauit impendio. Tandem Danorum nomen armis in desidiam cadentibus a paterni auunculi temporibus obrutum animaduertendi nouandarum rerum cupido subrepsit. Vtque eius animum certius repraelicitate amissam hereditatis duxit nomine repetendam. Recolebat enim bellicam maiorum gloriam: cumque opibus imperii fines nullo magis quam Anglicis creuisse titulis/maioresque eis ex vnius insulae, quam totius orientis spoliis incessisse splendorem. A quorum imitatione deficere stolidi ac degeneris animi esse / satiisque regno carere quam inter paruulae telluris angustias inclusum maiestatis usum habere. Vt ergo negotiorum conformitate maiorum fortitudini responderet/operamque eorum studiis consentaneam ederet/atque auiti nominis gloriam aequaret, omnium quae paterna corrupisset inertia refectionem suae commendabat industrieque parentemque perofusa, auum amulatus est. Primum igitur occultum Olauo consilium prodit: eoque idipsum hortante, rem deinde popularibus aperit. Alacris omnium assensio fuit. Sed quem Rex sibi fraternae charitatis vicissitudine respondere crediderat, latenter amulum habebat: insidiosaque eius aduibrationis ignarus, affectum referri sibi / quem ipse impenderet/aestimabat. Quem etsi prudentia secus monuit, sanctitas tamen malignam de fratre suspicionem referre prohibuit: ne consanguineam fidem temere danare: inquam fraudis metu hostes ac necessarios iuxta ponere videret. Verum Olauus affectatione regni pietatis erga germanum oblitus, perfidissimi pectoris habitum summa fidei simulatione tegebat: vulgatumque regis propositum non solum adulationibus fouit: sed etiam hortamentis instruxit: non quod potentissimum regnum ab eo recuperari posse speraret, sed ut imperatae rei difficultatem in odium imperatoris conuerteret. Eum vero fratris animi fastidiose aestimans, piissimum eius amorem parricidali fraude pensabat. Nam quum eius neglectam ante seueritatem nouis legibus restituisset ciuibus inuisum aduerneret, quo odium eius cumulatus redderet, quod publice displiceret/priuatim exequi stimulabat. Et ne solus insidias volueret, lecta societate clandestinae coniurationis coetum instruxit. Nec frustra ingenium fuit. Quippe primores/ quorum violentia regis sanctionibus retusa fuerat, parricidalis cum Olauo propositi consortium habuerunt. Kanutus vero omnium animos gloriae magis, quam sceleris intentos existimans, imperata classe Lymerici maris oris aduehitur: a quo breuissimus in oceanum transitus patet/ quondam nauigiis peruius/nunc vero interiecta harenarum mole praclusus. Hic rex fratrem diu praestolatus aduentum nauigandi cunctatione exercitus alacritate est excussus. Nam Olauus reddita tarditatis ratione/veniendi moram in dies extraxit/commetumque

Olauus insidias delitas.

Historiæ Danicæ Li. XI. Fo. CXVI.

cassandæ expeditionis exagitans/alimenta p̄fidia mendaci impedimentorū simula
 tione quarebat/eo moram trahere cupiens,donec aut regem sine eō proficiscentem
 inter im ipse regno priuaret:vel tarditate suspensum exercitū destitueret:rexq; vel
 desertorū impunitate despicibilis/vel p̄cna cūctis inuisus euaderet.Ita et frat̄re et
 dñm aduentus sui cunctatione ludificans,tam vāfra/tāq; insidiosæ rōnis cōmento
 generosi ac fortis propositi molitionem subruere conabatur.Nec eum callida con-
 siliū ratio fefellit.Nam tota a rege classis fastidita eius expectatione defecit. Rerum
 enim quæ a fratre gerebantur ignarus/morantis aduentū s̄penumero mādatis ex
 egerat:quum tandem de eius perfidia certior factus,classe praestolari iussa,Slefui-
 cum lectissima manu festinato contendit:ibiq; frat̄em inopinatum et attonitum in-
 tercepit.Deinde productum/accusatum q;/nec obiecta valide propulsantem perin-
 de ac conuictum/impotentemq; defensionis conpediri a militibus iubet. Qui inde
 bitam regio sanguini contumeliam suis manibus amministrandam negabant. Cu-
 ius tanta apud ipsos veneratio fuit:vt ex eo ortos morte,q̄ vinculis mulctare mal-
 lent/tolerabilius rati quod communis cōditio admittit,q̄ quod seruile supplicium
 exigit.Sed et gentis nostræ verecundia summam in vinculorum p̄cna turpitudi-
 nem reponere consuevit:hisc; affici omni fato tristius ducit / ingenuas mentes pro-
 broso,q̄ cruento supplicio punitiores existimans:rantoq; alterum altero speciosius
 censens,quantū naturæ habitus a fortunæ vitio distare creditur. Mandatam mili-
 tibus operam communis frater Ericus exequitur, plus iusti imperiū q̄ iniqui ger-
 mani respectui tribuendū;nec sanguini parcendum dum vitia puniūtur existimās
 Quippe quem virtus defecerit/nullam stirpis reuerentiam obtinere / animiq; labe
 fœdum omnem generis infuscasse splendorem.Igitur nō tam fratris nōmen,q̄ par-
 ricidæ propositum intuebatur.Adeo sanguinis pretium euilescit,quū se moribus
 ignobilem fecerit. Post hæc rex Olauum cathenis coercitum/ nauigioq; in Flan-
 driam relegatum carcerali custodia mandandum curauit. Cuius captionem con-
 iurati parum fama aut nuntio experti,quo callidius exercitum soluerent/inertem
 regis moram absentiamq; causati/classem clandestino monitu circumuentam do-
 mos abire iusserunt. Quam rem si quis palam exhortatus fuisset,p̄blicatis bonis
 aut in exilium agi/aut capitali supplicio affici lege merebatur. Quam ob rem defe-
 ctionis incentoribus tutissimum visum:vt sine vllō auctore ipse sibi populus deser-
 tionis licentiam vendicaret:ne tam priuatum discessionis crimen q̄ publicum ha-
 beretur. Tantum autem apud improvidam multitudinis temeritatem insidiosa
 magnatum ratio valuit:q; plabs non minus eorum auctoritate,q̄ moræ radio ad-
 ducta/fidentissimam reuertendi libertatem acciperet. Cuius facti rex cognitione
 suscepta,dolorem prius/deinde latitiam egit. Si quidem iniuriam in religionis ha-
 bitū formauit:mulctaq; noie primā exigendatū decimarū occasione corripuit/lati-
 tatus q; ei vtilissimā p̄positi rationem opportunitas conciliaffet: suoq; dedecore sa-
 crorū decus instruere cupiens.Cumq; magnates Olauū quē sibi factionis ducem fu-
 turum sperauerant,a fratre interceptum audissent;proposita fraude defecti,sum-
 mam eius dissimulationem egerunt. Itaq; Rex accersita postmodum concione,
 docet quantum Danicis armis militaris semper disciplina profuerit:maiorum im-
 periiis a minoribus semp obtēpatū fuisse:regū auctoritate popularibus inniti suffra-
 giis:principū famā nullo magis q̄ militū fide creuisse: eorumq; nullius momēti im-
 perium esse,sī non plabeis subsistat auxiliis. Sibi vero nuper ignotam regibus

Vincula re-
 gib⁹ immo
 omnibus Da-
 nis olim
 ignominio-
 sa visa.

Olauus in
 Flandriam
 relegatur.

IVX Saxonis Grammatici

cōrumeliā obuenisse inuitate defectionis auctores hebetudinē audaciā prætulisse. Auiditate oculi speciosissimæ rei negociū subruisse. Adiecit quoq; quāta pecuniæ sūma ob impiū desertionis crimē damnari meruerint gubernatorū singulis quadrāgena nummum talenta/terna remigum vnicuiq; multæ loco numeranda proponens. Nemine collationem abnuente, promissā aris solutio est. Quo cognito remittere se k̄anutus illam exactionem: si sacerdotibus decimas erogare voluissent/edixit. Tunc concio petita consulendi licentia, paulisper a rege deliberatura secedit. An propositis satisfieri conditionibus oporteret/vtrāq; exhibitu difficilis aestimata. In soluendo namq; ære complures inopia afficiendos credebant. Decimarum vero pensionem omni æuo celebrandam æternam debitoribus infligere seruitutē. Igitur quasi in tristium rerum cōtextu minus asperē delectū facturis acerbior vīsa cui comes diurnitas affuisset. Nam quum altera se tantū/altera postero quoq; puniendos aduerterent, præsentē inopiam perpetuo muneri prætulerūt. Itaq; tpm̄ aestimatione facta/quo sibi tantū q̄ pro posteris poenā crearent/culpā redimere præoptātes, semel ære, q̄ semp̄ libertate deficī maluerūt: iure elicītū/dedecore vacuū: p̄suasione extortū/p̄bro obnoxii rati. Quieritā annuā alienis frugē depēdere ignominia/nō religioni attinere censebāt. A q̄bus quū rex deteriorē cōditionis p̄te approbari videret, simulata pecuniæ exactione, septētrionales lutiæ pres ingressus/Toftonē cognōse Peculatorē/eiusq; collegā Hortā colligēdæ p̄sonis q̄stores instituit/mulctæ metu decimarum religionē dīstere cupiens. Iisdem defectorum res aestimatis possessionū pretiis, intactas dimittere iussim. Qui mandatū immittis ac iussū fuerant executi/iniqua plabē exactione pulsabant. Quā rē emulī regis in populariū cōcilio deplorātes, calumniā mēdaciis exaggerabāt. Veris quoq; maiora fingētes/inuisos cunctis reddidere quaestores. Quippe militū opus non regis imperiū iudicabant: nec iubentis/sed iussū studium intuebātur. Quorum instinctu multitudo quæ stores adorta/cōmunē iniuriā publica cōsternatione cohibuit/magis quid fieret, q̄ qd fieri iussim esset inspiciens. Nec eorū cadibus satiata, in regē quoq; vesana prupit. Qui impetū eius opportune sua ratus absentia declinandū/Slesuicū concessit: ibiq; cōiugem cū filio cōstitutam si res sinistre cessissent, p̄fugere in patriam iussit/ nullum inter perfidos præsidium habituram. Sigdem intempestiuū regno hæredē domesticorū arbitrio relinquere verebāt. Igitur wandali solam sibi in armis libertatem restare credentes/fugæ eius perinde ac victores insultare coeperunt. Qui quū imminentibus lutiis et vetera auxilia deficere cerneret/nec noua temporis angustiq; cōtrahi sinerent: quo tutior secessu foret, Fionia petiit/salutē insulæ p̄sidio quæ situ rus: vbi nihilominus indignam religiosissimo spiritu suo violentiā exp̄tus est. Hinc em̄ lutiis aucta sequiendi fiducia cōcitata multitudinis temeritatē exauit: hinc grafsādi p̄sumpta libertas tristē regi p̄cellā infixit. Sane populares poenæ metu coep̄tū omittere veriti, p̄seuerantiā sceleri exhibendā duxerūt. Neq; em̄ bis læsū poenā noxiis remissurum credebant. Ideoq; eius exitiū sitiētes, ardentissimo odio sanctissimi viri necem petebant. Ac veluti veniæ desperatione cōpulsū/ hostē tollere q̄ vltorē experiri maluerūt. Nec suis eum finibus exegisse cōtenti/ Fionia quoq; ppellendū decernūt. Iamq; rex accepto traiectionis nuntio, Syalandiā emigrare statuerat cum Blacco quidam primam ipsius familiaritatem adeptus/ sed nihilominus eum occulte perosus simulatæ fidei cōsilio hortatur fugæ parcat/ Othoniensis pagī p̄sidia expetat: nec scemineo more latebram circumspiciat. Sē interim plabīs acta spē

Wādali k̄anutum p̄sequuntur.

Historiæ Danicæ. Lib. XI. Fo. CXVII.

culaturum: blanditiâsq; iræ eius oppositurum promittit. Quod si plæbis animû mitigare nequisset: tanto ante id regi pronuntiaturum: quantum fugæ occupandæ sat esset. Consilio obtemperatû est. Tunc Blacco omiſſa legatione/ſiniſtris plæbem moniſtis palpitanſ cõciliandæ gratiæ loco/odiû regi impẽſius ſtruit: Horratur q̄ celeritẽ me calumniæ auctorẽ occupent: nec fugacem elabi permittat: oppreſſionû vindices tyrannû nõ regem ſaſtidire cõmemorat: carere culpa: qd̄ honeſtatiſ æmulatione cõmittitur: patriæ tutores perinde ac pietatiſ miniſtros parricidio exui: priuatû abeſſe crimen vbi publicæ libertatiſ vindicta peragitur. Præterea miſerrimos cõcepti irritos: cõpotes feliciffimos fore. Hiſ atq; cõſentaneis modiſ ſollicitato in regiſ necẽ populo aduerſum immerentiſ caput funeſtos omniû conatus erexit: eaq; actione cõſternatam amentia plæbẽ veluti furiali quadã face ſuccendit: ſtatimq; impetus creuit vbi hortatorẽ habere cõcepit. Neq; enim temeritati eiſ conſtantiã ſuam obiecit ſed publicæ ſeſe dementiã: auctorẽ aſcripſit. Igitur incitator ſeditioniſ procella peſtiferã eiſ cõcõione deſeruit: grauiorq; tẽpeſtatiſ incenſorẽ nacti tumultus erupit. Inde reuerſus pacatiorem populi animû nuntiat: facile conſternationiſ procellam acquiſcere: ſi reſ iram mutuo deponere, reſq; pœnam remittere voluiſſet. Quem rex fidum legationiſ miniſtrû ratus: regaliſ magnificentiã conuiuio excipit: malignûq; ſuã pietatiſ interpretem doniſ proſequitur. vtrobiq; gratia perfidiã habita eſt. Nam Blacco alterna parteſ vice ſubiens corrupto legationiſ officio/pro media tore proditorẽ agere cõcepit. Atq; ex ſpeculatore ſceleriſ horrator euasiſ, ſiniſtre regiſ falſo plæbiſ animû interpretatus. Ita pellaciſ viri mendaciû legationiſ titulo inuoluit: regem pariter ac populum ſefellit: hunc ne imminentẽ vitaret: illum ne parceret expectanti. Eũdem die poſtera rex prioribuſ paria pollicentẽ ad ſpeculanda ſeditioniſ acta dimittit: cõmunẽq; hoſtem inter ſe & vulgum creandæ paciſ auctorẽ aſſumpſit. Nec ſolita legato perfidia deſuit. Cuiſ peſtiferiſ monitiſ inſtinctã plæbẽ vehemẽtius aduerſum regiſ caput cõſternationẽ deſtrinxit. Kanutus interim quotidianiſ ſacrorû ſolẽnibuſ aſſuetuſ: ne quid religioniſ præponeret: Albani ædem ſacrã pro ſe deprecaturuſ accedit. Quippe precibuſ deum q̄ hoſtẽ armiſ ne quid charitatiſ detraheret: aggredi præoptauit: vbi dũ religioniſ vacando/officia ſanctitatiſ exequitur, conſternatẽ multitudiniſ corona armiſ ſacrariû clauſit. Quotquot ergo ex militibuſ hoſtem præcurrere poterãt: periculi conſortiuſ affectanteſ: regem petebant: eiſ in ſe ipſoſ diſcrimen tranſiundere cupiẽteſ. Cũq; ſalutẽ ſecefſu conſequi poſſent: periculum præſentia quaſ fieri: morteſq; clari q̄ fuga tuti fieri maluerunt. Quanta porro humanitate clientelam hanc abundaſſe credemuſ: quã ne infelicem dominiſ fortunam deſereret: periculo ſeſe qd̄ vitare licebat oppoſuit, inq; magna ſugiendi copã ſalutẽ regiſ q̄ ſuam tueri ſatiuſ duxit: Benedictuſ quoq; fraternitatiſ nexû fide imitatuſ: in tẽplo cũ fratre cõmoriſ deſtinauerat. Ericuſ vero ſeorſum ab hoſte cõcluſuſ cũ ſoluſ multitudinẽ ſuſtinere neq;ret p̄ medioſ hoſtiû globos ferro ſecefſum molitû erupit. Tunc nemine religioſæ paciſ domiciliû violẽter irrumperẽ præſumẽte: primuſ Blacco cũctantibuſ cæteriſ ferro valuaſ petiuit: ductuſq; ſuo eandẽ cunctiſ licentiã tribuit. Ita ſe nõ ſacrilegiû modo/ſed etiã publici parricidiû ducem auctoreſq; exhibuit. Qd̄ videns plæbẽſ concitato ſeditioniſ motu templû agreditur: eoq; irruptione factã diuinoſ lares, ac ſanctiſſima penetralia ſacrilega tẽpeſtate foedauit. Verû Blacco in ipſo quẽ irruperat adituſ trucidatuſ: datiſ parricidiû piaculiſ: violati ſacrariû pœnaſ pendit: moriſ eiſ interfectoriſ exituſ vindicã

Blacconiſ
perfidia,

Blacco truci
cidatur.

PV

Haronis Grammatici

**Kanutus
pietas.**

**Passio sancti
Kanutus.**

**Generatio
Elthæ filia
comitis Flæ
dria.**

**Vulgi perti
nacia.**

**Miracula
diui Kanu
tus.**

ta est. Itaque alterius fato scelus: alterius pietas causam præbuit. Crediderim tunc
pium cruore patriciali permixtum separatis fluxisse meatibus, atque sine ulla riuulo
rum cōmunionē hinc factū inde scelestū sanguinē diuiduis alueis incessisse. Bene
dictus liminibus irruptorē excipiens: dum foribus acius propugnat occiditur. Rex
ipse inter cruētos imminētis violentiæ strepitus fiducia cōsciētia eundē mētis ha
bitū tenuit. neque religioni parcius quā si periculū abesset vacauit. ne plus ab eo timor
ris quā cōstantiā viribus indulgeretur. Sed ne extrema quidem eius hora sanctitatis
studio vacua fuit. Nam cum parietē vndique a popularibus perfringi (quippe ligneus
erat) ideoque propinquā sibi necē instare animaduertit: accersito sacerdoti factorū
arcana cōfessus: per summā mœroris acerbitatē pterita vitæ culpas absoluit: præ
miūque sibi pœnitentiæ salubritate cōciuit. Tantū enim in innocētia sua fiducia repo
suerat: ut mortē nō periculo oppressus refugeret: sed metu vacuus appetere videret.
Quinetiā propassus vtrinque brachiis ante arā fati securus occubuit: ubi dum victimæ
more pstratus percussorē expectat: immissa per fenestrā lancea mortifico iactu cōfō
sus: pium mortis sacrificiū edidit: profusaque militū sanguine: suū ad vltimū erogauit.
Eniuero crebris vndique telis peritus: corpus immobile tenuit: nec ante loco quo cu
babat excessit, quā feretro maderetur extinctus. Ex cuius sanctissimis vulneribus pl
gloriæ quā cruoris effluxit. Quippe p̄sentis vitæ exitu inītiū melioris accepit: Hostili
iudicio punitus: diuino seruatus. Felix eorū patriciū quāque terrestriū virtutū or
be exemerant: cœlestiū v̄sibus applicabāt: caducaque & fragili potētia spoliati: solide
atque æternæ felicitatis compotē statuerūt. Sed & clandestina eius virtus per lucidīs
postmodū experimētis enituit. Hæc audiēs regina patriā cum filio impubere reperit.
geminis post se relictiis filiabus: ex quibus Ingertha Folconū Sueticæ gentis nobiliss
simo nupta: Benedictū, Kanutūque filios habuit: hisdemque mediantibus Bitgerum qui
et nunc extat Suetiæ ducem cum fratribus suis nepotem accepit: verum ex Cecilie
matrimonio Ericus Gothorum præfectus Kanutum cum Karolo procreauit. Ex qui
bus generosissimarum imaginū numerosa posteritas clara propinquitatis serie co
harens emerfit. At populus perempto rege exultans quod scelus deflere debuerat in
sultatione prosequi voluptatis loco reputabat. Qui cum patricio pietatis causam
prætexeret: idque tyrannidii nomine coloraret: militē suū Deus mercede fraudari
non passus arcanam sanctissimi viri innocentiam manifestis publicauit indicis: ex
imioque vitæ eius splendore etiam clara mortis ornamenta concessit. Sane ad coargu
endam patriciarum malitiā puniti merita miraculosis prodidit argumētis: igno
tāque vulgo virtutem mirifico rerum fulgore detexit. Quorum plæbs ammiratione
perculsa virtutis inuidiam egit: cōspiciūque signorum experiētiam diu nequicquā in
fuscare tentauit. Veteris namque inuidiæ fremitu: ac pristinis odiū viribus pertinacius
excandescens: adduci non poterat ut diuinis honoribus coleret: quem ob scelus a se
interfectum putaret: rem cœlitus declaratam humanis argumentis abnegare conā
do. Quæ enim damnatos a se mores cœlesti iudicio cōprobatos videret: ad dissimu
landam tamen, occultandamque miraculorum fidem iustam cædis causam fingebat:
firmāque facti tuitiōne retinens: sententiæ suæ perseuerantissima propugnatrix exi
stere non erubuit. Nec vita regem spoliasse contenta: etiam fati laudibus exuere co
nabatur: cuius lucem extinxerat: famam quoque sepelire connisa. Sed humanis tene
bris diuinus splendor inuolui non poterat. Quippe miraculorum nitor dubietatis
caliginem clara rerum luce pellebat. Nam sanctitatis eius medela varias imbecilli

Historiæ Danicæ. Li. XII. Fo. CXVIII.

tatū affectiones remediorū salubritate profecuta est. Cumq; obtractantiū liuor cre-
brescētib; signis virtuti cedere cogeretur: nec fidē vltius frustrari quiuisset in
facti tamē defensione persistens: sanctitati quidē assensit: sed eā nō tam ex præteritæ
vitæ meritis q̄ vltimi tēporis poenitēria profectā astruxit. Ita & iustā factō causam
prætexit, & vitā cassum honore donauit. Siquidē digne regē perisse: sed piū lachry-
mis euasisse dicebat: intētionē eius auaritiæ q̄ religioni propiorē existimans. Cuius
erroris nō paruas postmodū pœnas pepēdit. Sed & posteri paternā redolētes inui-
diā sanctitatis eius formā nō moribus: sed lachrymis imputāt, p̄sentiq; increduli-
tati p̄terito sese errori implicāt. Neq; adduci possunt vt ipsius beatitudinē deposi-
to odio sincere astimēt. Verū sacra eius oppidulo orta toto pene terrarū orbe ful-
serunt: cultusq; ipsius primū a ciuib; exceptus: paulatim in cōmune prorepit. Cu-
ius tā vitæ q̄ miraculorū virtutē priuatim Othoniensibus venerandā publicā eam
religio cōsecrauit. Sed & cœlestē eius spiritū ad hoc vsq; tēpus felix signorū fortu-
na profequitur. Hinc est q; Kanutus diuini iam animi immortalitate potitus: vt ter-
restrib; patriā patrociniis attollere studuit: ita cœlestibus protegere non desistit:
ideoq; sanctitas eius gloriæ & celebritatis fructu opulētissima: splendidū in fastis lo-
cū obtinet. Quinetiā salutare effectus suos quotidianis amministrat indicis: ma-
litiāq; patriæ, beneficiis pensat. Nam virtutū eius insignibus: omnis ætas Danica
gloriabitur. Talibus illustrationis radiis sanctorum fatis claritas erogatur, cū cœ-
lesti beneficio mortalīs liuor opponitur.

Explicit liber Vndecimus.

Incipit Duodecimus.



Nterfecto Kanuto luti iniquæ societatis per-
tinaciā singularē Olauī gratiam amplectētes
creari eum regē alacerrimis petiuere suffra-
giis. Hunc sibi plurimū gratiæ relaturū spe-
rantes: cui tanto regnū discrimine qua siuis-
sent. Neq; eius fratrib; hūc honorē eximio
Kanuti amore suspectis: erogandū duxerunt.
Igitur pecuniā pacta: Nicolaum cōmunē tam
præeriti q̄ futuri regis Germanum: vadem
pro eius redemptione dederūt: receptoq; re-
gnū imponūt. Nec parū Nicolaus fraternæ
charitatis specimen edidit. Siquidē fraternas
induere catenas suisq; vinculis Germano re-
gnū emere non dubitauit. Qd̄ audiens Ericus contumeliæ memor quā ei cōmunis
fratris iussu inflixerat: vltionis metu cum coniuge Botilda quæ Vluoni Galliriano
ex filio Thrugoto neptis obuenerat: Suetiā petiuit: Dani vero collato certatim ære
pro sponsoris reditu pactā creditori pecuniā numerarūt. Quē Flandrensi custodia
liberatū infesta parricidis fortuna veluti cladem aliquā nostrorū abūdantiæ ac fer-
tilitati iniiecit. Nā cū Dani noui regis iniriis applaudētes pristina ruinae procacius
insultarent: criminosis semper infensa diuinitas ne diu scelus impunitate floreret:
petulantia pœnuria rependere voluit, cōmuniq; inopia publici parricidii victa exe-
git piaculā. Vt enim nō in singulos modo: sed in vniuersos animaduertēret: summa

Olauus
rex. lxxix.

Saxonis Grammatici

Annona aeris intemperantia Annorum quibus Kanutus regnum gesserat numerum adaequavit: celestiq; robore humana vi maiore edidit ultione. Quippe verni aestiuq; temporis feruore satum omne coaruit: autumnale vero adeo pluuium fuit: vt siquid locorum humilitate palustrive madore: alitum succreuisset, perseueranti imbrum inundatione decideret. q; contrarium coeli habitum humana comoditatis ratio flagitasset. Igitur opportuno solstitium humore caruit: eundemq; sine modo profusum siccum amans sextilis excepit. Tunc plane camporum facies caelestibus imbribus inundata: late patentis stagni specie praebere conspecta est: ita qd aestas agere genuit, Autumnus oppressit: itaq; temporum intemperies extitit: vt nec imber aestum leniret: nec aestus imbris illuuiem temperaret. Quinetiam agrestes aquis campos regentibus: superna: trita spicarum capita demerentes nauiculis excipiebant: ac deinde putres aristaru reliquias fornacibus igni per calefactis exsiccandas mandabant: sicq; eas molae subiciere: quia panem praestare non poterant: in usum pulvis vertebant. Quobrem tanta ciborum poenuria incessit: vt maxima populii pars alimentorum inops inedia consume retur. Ea res locupletes inopia, pauperes morte multauit, maioresq; aere, minores spiritu spoliavit. Nam diuitem populus non suppetebus alimentis auro argenteoq; salutarem comparauit impensam: pauperum vero gregem tam census q; dapis inope horrida passim fames absumpsit. Rex ipse ad ultimam tabem redactus: plurima fruge latifundia permutabat: agrisq; vanire iussis: alimeta possessionum pretiis comparabat. Nobilibus in eundem usum ingenuitatis insignia erogare: rubori non fuit. Enim uero abunde seges finitimis erat: vt priuata gentis, non publica terrarum ultio uiderat fateri coegit. Deq; celsitudinis eius contemptoribus ueneratores effecit. Sane tam euidentes poena: aliis fruge abundantibus: Danis priuatim ingruens, & parricidarum noxae et perempti innocentia: liquido argumentata est. Hanc pestem Sueno pontifex: cuius summa apud Danos auctoritas erat: populo parricidii poenitere permonito incessu praedixit. Quippe in plabe pius, in deum uenerabilis habebatur: religionemq; attentiore cura: conciones praestantiore facundia celebrabat: ita fauore omnium occupato: arcem inter nostros auctoritatis, atq; eloquentiae fastigium possidebat. Subiectorum mores: non solum dictis, sed etiam serenissimis operum informabat exemplis: nec uoce q; mente concinuior fuit. Idem perfecta trinitatis adae: in exaedificando eius ambitu Kanurum religiosi operis socium habuit: nec minorem in extruendis Mariae sacrariis operam gessit. Quippe vnus in urbe, alterum Ryngstiadis enixe molitus: tertium Michael Slaglosa condidit. Adeo se sanctorum penetrantium singulari cultu flagrare monstrauit. Nec domestica sanctitate contentus: augmentum ei foris petere arrepto peregrinandi labore constituit. Cuius Hierosolymam proficiscens Bizantium peruenisset: contracta varii generis ornamenta cum sacrorosolymam rum cinerum reliquiis in necessarios usus domestici templi remittenda curauit. Sed cuius uisus Rhodis pietate uidit, morte Rhodos aspexit. Iisdem fere temporibus absumpto Richal di moritur. do: Ascerus morum generisq; splendore eximius Lundenis potius sacerdotio. Olauus cum Ascerus sit bis pene lustrum regnando condidisset: inter continuas rei familiaris angustias: nihil regali magnificentia dignum exequi poterat. Sed & finitimi facto paupertatis eius contemptu Olauus comamelicu ferro incessere ruboris loco duxerunt: rati inedia armis obrui non oportere: neq; diuinitus afflictum humanitus premi: aut caelestium uindictam mortalium uiribus exagitari. Cui enim inuidiosum existeret regnum contemptissima tot annis inopia praestigat: Cu rex diuinum natalis celebras: pane in domo non suppetere ieiunos circumspectas penates

Annona
charitas in
Dacia,

Sueno pon-
tifex.

Temporū
a Suenone
structio.

Sueno Hie-
rosolymam
di moritur.
Ascerus sit
episcopus.
Olauus co-
temnitur.

Historiæ Danicæ. Lib. XII. Fo. CXIX.

aspiceret: erubescēda mensarū inopia magnopere cōfusus obducto manibus capite sustulsoq; lachrymis vultu/ per summā animi ægritudinē tēporis difficultatē gemitu p̄secutus est. Sane tantulā dapē tot cōiuiis apponi defleuit: cōtēprissimā famein honoratissime lucis ignominia iudicans, Qui mihi alienā specie: suā re vera deplo- rasse videt inopia. Deinde supplicatione habita superna contuitus auctore omniū deū vt si qd iræ aduersus populū cōcepisset suo nō eius periculo satiaret orauit: in- felicissimū patrię statū difficillimū tēporis habitū estimās. Quippe tā inops epularū cōiuiū quo famē instruere potius q̄ pellere videret principū oculis subiicere eru- bescebat. Nec difficiles numinis aures habuit. Siquidē celerē fati viā obtinuit: sibiq; mortē: salutē patrię si qua modo parricidis virtus inest: pia prece cōciuit: ingenu- oq; viuendū pudore maxime cladis poenā auertit. Itaq; memorię eius speciosius de posita vita q̄ gesta ascribi potest: q̄ fatū patrię finiedī spiritus causam habuit. Porro quātū charitatis erga suos cordi insitū haberet aperuit: cū & eorū mala pprio capi te luere veller: & cōmune periculū ad se solū reducere deposceret. Nempe quia suā pro ciuiū salute deuouit: pii animi titulo fraudādus nō est. Fortuna siquidē famem cum auctore suo pari funere extulit: inediāq; sarietate mutauit.



Hic Ericus natu proximus e Sueria reuocatus / magno omniū fa- uore sufficitur. Huius atas periclitanti populo labentis annonæ subsidia reparauit: segesq; tēpestiui imbris beneficio uisitata cō- ualuit. Nā regnāte eo agrorū habitus ad tantā vbertatē excessit: vt singulū cuiuslibet Annonę modū totidē denariis permutarent. Sed & cōtinuis regni ipsi? annis eadē agris vbertas incessit. Quo euenit vt nō solū ex mortū, sed etiā tēporū placidissimo vsu: boni cognomē acciperet. Tūc plane poenurię copia: inopię successit abūdātia. Hui? viri virtutes summatim cognoscere: tēdio nō sit. Nā p̄ter ingētia animi decora, singula ribus naturæ incrementis euectus ammirabili corporis magnitudine eo procerita tis excesserat: vt ceterorum vertices humeris superaret: nec lōgitudinē incōcinna soliditas fuit: vt totam eius compagem exactissimo naturæ ingenio excultam elabo ratāq; putares: quæ corpori granditate conspicuo consentaneum virium habitum conciliauit. Igitur vt corpore nullum: ita nec robore parem habuit: cū staturæ lau- de egregia quoq; vigoris ornamēta sortitus: hastæ aut lapidis iactu sedens stantes vincebat: neq; illi situs quo minus fortitudinis suæ experientiam ederet officere po- tuit. Eodem corporis situ ex robustissimis duos lueta aggrediebatur: dūq; alterum attrētare: alterum genibus compressum vrgebat. Nec ante destitit: q̄ prius hunc, deinde illum pedibus subiiciendo: amborum manus post terga vinciret: nec minori robore funiculorum certamen exhibuit. Quippe vnū dextra, alterū sinistra cōtinēs eorum extrema quatuor præstātibus robore ex aduerso distrahenda cōmisit. Qui- bus eū nequicq; sede sua detrahere laborātibus: ipse funem vtrinq; modo dextra/ mo do læua corripit: ingenti fortitudine effecit: vt aut tenētibus restim excuteret: aut eosdem ad se magnopere renitentes appelleret: funēq; ducere nequeuntes sequi co- geret. Eidem quoq; speciosissimus vocis habitus fuit. Siquidem cōciones nō solum præstantiū faciūdia: sed etiā tāta pronūtiationis amplitudine celebrabat: vt in actio- nibus: nō solū a p̄sentibus, sed etiā a procul positīs liquido exaudiretur. Præterea ad cōciliandā sibi popularium beniuolentiam in extrema actionū suarum parte mar- dati loco subnectere consueuerat: vt viri coniuges suas ac liberos/ necnon & seruos

Finis Olan-
ui.

Ericus rex
xlii.

Annonæ
vilitas.
Ericus
Eyegod.

Erici ma-
gnitudo.

Fortitudo
Erici.

Erici faci-
dia.

Saxonis Grammatici

**Gloriosa pa-
tientia Re-
ginę Botil-
dę.**

cū primū domos redissent: sub eius titulo cōsalutationis officio psequerētur: suū se
cuiq; illius seruaturū pmittēs, cōmunēq; cūctis in exhibēdo equitatis cultu: debito
rē affirmās: verū hūc corporis eius animiq; fulgorē: sola libidinis vis tetrīs intēpe-
rātia maculis obscurabat. Sigdē cōiugalīs copulę tēdio veneris vsum pellicū cubi-
culis intētū habuit. q̄q; ei fortuna vxorē formā ac moribus conspicuā sociasset. Nec
defuit Botildę tolerabūda mens ad insolētīā mariti sustinēdam. Puellas sigdē quas
ab eo adamari pserat maternę dilectionis officiis psequēbat: easq; quo p̄optius
mariti studiis indulgeret: quoad vixit inter pedissequas habuit. Quarū vt formam
quoq; cōcinniorē efficeret: sēpenumero capitis earū cultū p̄priis manibus exhibe-
bat. Cūq; abunde foret irā abieciisse: addidit charitatē: & quia sua specie nō poruit
aliena marito placere voluit: viriq; in eis affectū colere; q̄ lęsionis suę vindictā age-
re p̄optauit: ne clarissimū ducē turpitudinis reū ageret. Etenim amoris sui raptrici-
ces officiis q̄ odiis insequi speciosus duxit. Itaq; non solū mariti flagitiū dissimula-
tione textit: sed etiā absq; respectu pellicatus odiū merētibus: gratiā erogare susti-
nuit: veneratione cōtēptū: obsequiis iniuriā p̄fāns: ecq; factō clarissimū muliebris
patiētīę exēplū p̄buit. Quinetiā singulari moderationis beneficio posteritati in-
signē nominis sui memoriā cōmēdauit. Fuere Erico filii, Haraldus, Kanutus, & Eri-
cus: sed prim⁹ cōcubina: secundus matrimonio, tertius adulterio ortus proditur. nec
māsuētudinīs spiritus regis fortitudinē defuit: q; vt crudelitatis alien⁹: ita socordia
vacuus mediū inter defidiā ferociāq; tēperamētū teneret. Eiusdē quoq; seueritas be-
nignissime popularibus affuit: ne em potētū avaritiā equitatis vinculū labefactaret
petulātiāq; iuris hebetudinē pareret: insolētię rigorē opposuit: & quo plus a peruer-
bus partū per absentīā timeretur: eosdē subita satellitū manu interceptos suspēdio
consumēdos curauit. Quo factō quid aliud q̄ iniuriā p̄odus arborea lance p̄fauit?
Quāobrē maioribus formidolosus: minoribus percharus euasit: cū hos paterna in-
dulgētia: illos regiā seueritate isequeretur. Filias quoq; cōplures ex cōcubinato ha-
buit: quarū vnā Haquino cuidā Beronianę necis vltionē pollicito premiū nomine
nuptū dedit: frater siquidem Erici Bero Holfatiis Dytmerisq; subactis: eo loci vbi
Wermūdi filiū Vffonē: cū duobus Saxonice gentis lectissimis manū duelli nomine
cōseruisse proditū est, munitionē inhibendę defectionis causa molitus: vallo fossaq;
insulam cinxit. Cuius dominationē populariū quidā priuatim perosus: concionātis
latus hasta transiit. Ea tēpestate Sclauorū insolentia diu Danicę rei miseris alita
quippe magis ocis Olauī prouēta q̄ vllis eius negociis retusa fuerat: piratica nos-
tros acerrime laceſſebat. Sed & Autonē quēdā splendidissimo loco natū: falstriam
e Sialandīā petentē: moriq; q̄ intercipi p̄optantē occidit. Enūero ingēnita Da-
nico sanguini virtus captiuitatis sortem omni fato tristiorē existimat. Quā rem
Skialmo candidus: frater hic Autonis erat: in celeberrimis Danorū cōciliis quere-
larū frequētia p̄secutus extudit: vt auctoritate eius motū vulgus: vni⁹ necē omniū
manu vlciscendā decerneret. Adeo quippe regiā maiestas popularē euexerat: vt ei
decernēdarū expeditionū ius esset: armisq; publicis, nō imperiū principis: sed plebis
arbitriū p̄sideret. Praterea Allī & Herri Scanię oriundi: sed eius vsum facinorū
bus demeriti: lulinū certissimū Danorū profugiū p̄scriptorū titulo petiuerūt. Cu-
ius enixe negocia cōſētātes maritimisq; patriā latrociniiis incessentes: rē Danicam
atrocius profligare cōeperunt. Tunc Danicā iuuentus lulinū adorta fractos obſi-

**Skialmo cā-
didus.**

Historiæ Danicæ. Lib. XII. Fo. CXX.

dione ciues: quotquot intra mœnia piratas habebant: cū pecuniâ pactionis nomine prabere coegit. Quibus nostri in potestatem acceptis, læsa patriâ poenas crudelissimâ mortis ratione expetendas duxerūt. Nā quo uolētiorē eos morte consumerēt: reuinctis post terga manibus palis primū affigēdos curabant: deinde uentriū caua cultro rimati nudatis extis primūq; uiscerū parte protracta/ cætera stipitibus expli cabant: nec ante supplicium remisserunt q̄ tortos extis funditus aluo egestis horridæ rapacitatis spiritū profundere coegissent. Qd̄ spectaculū ut specie triste: ita re nostris perq̄ uile extiruit. Non solū enim reis poenā inflixit: sed etiā ceteros cōsimilem cruciatus causam uitare permonuit. Itaq; non minori uisentibus documēto q̄ afflictis supplicio fuit. Nec semel quidē Ericus Sclauici roboris amplitudinē pressit, & neruos debelitaui: sed iterū ac tertio effrenata gētis illius ingenia tāto tēpore retulit: ut nulla eum ulterius paratici astus procella pulsaret. Interea defuncto Eginio Ascerus clarissimo inter lutos loco nat⁹ Lundenſe sacerdotiū sumpsit. Forte autem Hamburgensis antistes ob inanes & falsas suspitiones Ericū execratione mulctādū cēsuerat. Qd̄ ueritus rex appellatione sententiā p̄currit: Romāq; e uestigio petiuit: ubi causâ suâ examine diligētius habito/pōtificis accusationē potēter reppulit: cūctisq; defensionis partibus actore superior rediit. Nec cōtētus efficacissimū causâ dictionis suę ppugnatorē egisse: aduersarię partis odio penetraliū sacrorū decus externo sacerdotio subiectū habere passus nō est. Quāobrē Romā regressus: tū se tū etiā patriâ ac domestica sacra Saxonica platione liberari petiuit: ne religionis ratio ne exteris admodū obsequi cogere: aut eius disciplinā ab alienigenis petere necesse haberet. Nec difficilē curiæ cōsensum habuit. Quæ ne clarissimū uirū repulsa afficeret: tū dignitatis, tū etiā fatigationis eius intuitu mota: petitioni annuit, seq; regnū ipsius summi sacerdotiū insignibus adornaturā spopōdit. Atq; ea pmissorū spe regē a se exhilaratū dimisit. Sed tristioris fortunæ qd̄ sequit. Reuersus nāq; Ericus cū more regio domi in pparulo cœnaret: inter alios quēdā musicæ rationis p̄fessorē adesse cōtigit. Qui cū multa sup̄ artis suæ laudibus disputasset: inter cætera quoq; sonorū modis homines in amentia, furorēq; pertrahi posse firmabat. Quinetiam tantas fidibus vires inesse dicebat ut perceptis earū modulationibus astantes mēte cōstaturos negaret. Cūq; an eiusmodi usu calleret interrogatus/ petitiā fateretur: tum precibus regis/ tū etiā minis effectū p̄sentare cōpellitur. Qui cū nec uerorū metu, nec periculi p̄dicatione imperantē auertere potuisset: ne furorē nocēdi materia suppeteret: primū aede armis vacuefacta complures extra auditum citharæ in ambitu collocandos curauit: oriēte uesania strepitu fores erumpere: ereptāq; manibus suis citharam capiti illidere iussos: ne ulterius eius modulatio superueniētes quoq; mēte captos efficeret. Monuit quoq; p̄sto esse qui furorē uesania ualēter occurrerēt: ne lymphantes demētia in rixā uersa/ mutuis se ipsos uiribus interimerent. Obtemperatū consilio est. Igitur armis domo egestis, claustrorūq; custodia obferatis: fidibus operā dare exorsus: inusitata seueritatis musam edidit. Cui⁹ prima specie p̄sentes uelut mœstitia ac stupore cōpleuit. Qui postmodū ad petulantiorē mentis statum ueritioribus lyræ sonis adducti: iocundis corporū motibus gestitudo: dolorem plausu permutare cœperūt. postremo ad rabiem & temeritatē usq; modis acrioribus incitati: capti amentia spiritū clamoribus prodiderunt. Ita animorū habitus modorū uarietas inflectebat. Igitur q̄ in atrio melodiæ expertes cōstitant: regē cum admissis demētire cognoscūt: irruptaq; aede furentem complexi/

Sclauorū
xix. subas
ctio.
Ascerus pri
mus archi
episcopus
Lundēsis.

Mufices inā
solens lau
dator.

Muficę vis.

Baxonis Grammatici

Regis fu-
ror.

cōpra:hēsum cōtinere nequibāt. Quippe nimio captu furoris instinctus/eorū se va-
lide complexibus eruebat. Naturā siquidem ei⁹ vires etiam rabies cumulabat. Vi-
cto itaq; colluctantium robore procursum nactus conuulsis regiā feribus arrepto²
q; ense quatuor militum continēdi eius gratia propius accedentiū necem peregit.
Ad vltimū puluinarium mole quā vndiq; a satellitibus cōgerebantur obrutus: ma-
gno cū omniū periculo cōprehēditur: vbi vero mēte cōstitit: seq; primū militiā iua-
sta persoluit: vt autem acrioribus expiationis modis pōnitentiā ederet: redimēdā
noxā gratia religiosā peregrinationis ppositū amplexatus est: Iudaq; diuinā visi-
tationis memoria venerabilē adire cōstituit. Cui⁹ studii sanctitatē cum diu tacitus
animo reuoluisset: tandē iis maxime quos ob excellētē corporis habitū professionis
suae confortes destinabat insinuat. Quibus rem dolenter ferētibus idipsum apud ce-
attonita multitudo perinde ac patrē amissura foret ingemuit: absentia ei⁹ pernicio-
sam patriā futurā vociferans: inq; eo remorando tota plabs vnus plorabūdi amici
vultū habuit. Ad vltimū lachrymis suffula supplicem se eius genibus aduoluit: ma-
gnopere deprecans: ne magis priuati voti q̄ publici cōmodi debitū intueretur: eti-
plus deo sincera regni āministratiōe: q̄ exilio placiturū affirmās. Ille precibus cō-
cionis voti religionē opposuit: eiusq; titulo ppositi pertinaciā tuebatur. Nec popu-
lo ad refellēdā excusationis rationē cōsiliū sagacitas defuit. Redimēdi nāq; voti gra-
tia tertiā se rei familiaris partē egentibus erogaturā promisit. Sed ne sic quidē tena-
cissimā sanctitatis eius perseuerātiā labefecit. Negabat enim rex honestatē culpa
redimi posse: seq; alieni aris interuētū voto liberū fore: futurū asserens si cōditiōne
vteretur: vt & se periurū, & patriā paupertatis periculis implicaret. Malle vero pro-
prio sumptu professionē instruere: q̄ aliūde impēsarum necessaria mutuari: ne alie-
no grauamine ad peragēdum deuotionis propositū vteretur. Itaq; seductos maio-
res de substituēdo interim procuratore consulere cōepit. nō quia prudētia fallebat:
sed ne prateritis aliorū cōsiliis/suo indulsisse videretur: priuatā sententiā publicā
præferēdo. Quo audito principes id se cōsultoris optioni permittere respōderunt:
nec hac quidē in re de eius industria dubitatuos cuius summā in aliis solertiā didi-
cissent. Tunc rex Haraldū filiū quē præstantior atas honori tempestiuū effecerat:
regis partibus perfunctorie donat. Scialmoni vero candido splendidiſsimā atq; in-
tegerimē dignitatis viro: cui non solum totius Sialandiæ, sed etiā Rugiæ vectigā-
lis a se factā procuratiōne detulerat: peragēdā circa Kanutū educationis officium
mandat. Ericū autē obscuriore loco natū hebetiore quoq; cura complexus/ minoris
potentiā tutoribus applicauit. Quibus dispositis vt granditatis suæ speciē consen-
taneo corporū habitu minueret procerissimos quosq; peregrinationis participes le-
gūt: sicq; alienā staturā spectaculo/suā miraculū temperauit: ne singularis eius ma-
gnitudo visentibus exteris ludibrio foret. Nec piger Botildæ ad consecranda ma-
riti studia animus fuit. Quē quidē eodē voto: sed diuiduo thoro secuta: professionis
meritum pudicitia cumulauit. Sed neq; Ericus patriā quā deseruit curam abiicit.
Ne enim Dani sub externo pontifice sacrorū munera celebrarent: missi ad curiam
legatis in ornamentū domesticæ religionis maximi sacerdotiū insigne experendum
curauit. Nec eum Romanæ promissionis fides fefellit. profectus enim a curia lega-
tus qui sacri insignis prærogatiua nostræ gentis sacerdotiū adornaret: cū celeberrī-
mis Danorū vrbibus inspectis cuncta curiosissime collustrando/ non minorē perfo-

Historiæ Danicæ. Lib. XII. Fo. CXXI.

narū q̄ ciuitatū respectū egisset. Lundia ob egregios Asceri mores/tū q̄ ad eā e fini
timis regionibus terra mariq; transitus abunde pateat/hunc potissimū honorē de
ferendum existimauit. Nec solū eā Saxonica ditione eruit: sed etiā Suetiā/Norua
giāq; religionis titulo magistrā effecit. Nec parū Dania Romanæ benignitati de
bet: qua nō solum libertatis ius: sed etiā exterarū rerū dominiū affecuta est. Interea
Ericus peritā nauigio Rusciā terrestri p̄mēsus itinere magna Oriētis pte transcur
sa, Bizantiū veniebat. Quē impator nequaq; vrbe excipere ausus/extra moenia tēde
re iustum hospitalitatis officiis p̄sequebatur/ratus religionis simulatione dolū in
tendi. Siquidem famam eius ac magnitudinē suspicione insecutus/impensis eū q̄ mo
nibus fouere maluit. Adhæc Danos summa a se familiaritate cultos eadem suspicio
nis occasione notabat/pinde ac maiorē patrii regis q̄ stipēdiorum suorū respectum
acturos. Inter ceteros em̄ qui Cōstantinopolitanę vr̄bis stipēdia mererētur/Dani
ca vocis homines primū militiæ gradū obtinent: eorūq; custodia rex salutē suā val
dare cōsueuit. Nec impatoris Ericū opinatio fefellit. Verū re dissimulāter habita ve
nerandorū sacrorū gratia ciuitatis introitū expectauit/p̄fatus maxime se eo loci cele
brāda: religionis amore p̄ductū. Impator collaudato perētis studio postero se die po
stulationi resposurū p̄mittit. Interea q̄ ex Danis Gręcorū militiā secuti fuerāt im
peratore adito regē suū cōsalutandi p̄tatem efflagitāt: p̄missisq; segregatim egredi
iussū: ne sil' oīm aios vna regis hortatio capet. Subornauerat em̄ Impator vtriusq;
vocis p̄itos, p̄ quos eorū Ericiq; colloquia disceret. Primū itaq; cōsalutato rege cōfi
dere iubent. Tū ille fari exorsus/docet Danos Gręcorū stipēdia merētes iādudū ho
noris arcē virtutib; impetrasse/indigenis exules impitare/multoq; foris q̄ domi fec
liciores existere. Adhæc Impatorē eorū fidei capitis sui custodiā credere: eumq; p̄e
latiōis vsum nō tā ex eorū meritis, q̄ ex illorū q̄ ante eos Gręcorū militiā coluisset/
virtute p̄genitū. Quapropter magnope eis curandū esse: ne plus temulentia q̄ so
brietatis studiis indulgerēt/susceptæ militiæ melius affuturi, si neq; se vino/neq; re
gē sollicitudinibus onerassent. Fore autē si frugalitatis normā deseruisset: vt militiā
segnes/iurgia alacres exequerētur. Monuit quoq; ne manū cū hostibus cōserturi,
maiorē vitæ q̄ virtutis curā agerēt: neue mortē fuga p̄currerent: aut salutē suam
ignauie p̄sidio tuerēt: p̄mittens se cū primū in patriā redisset, fidelem eorū operam
bñficiis p̄faturū. Q; si viriliter dimicātes sp̄m in acie p̄fudissent, p̄p̄inuos eorū ac
necessarios honore p̄secuturū. His itaq; cōsentaneis modis vniuersos affatus/p̄pen
sam Danorū fidē Græciā conciliauit. Cuius rei impator per subornatos certior
factus, falso Græcis sapiētiæ p̄rogatiuā ascribi inquit: q̄ ducis fidem notassent,
cuius gentem totius alienam perfidiæ cognouissent. Siquidem probatissimo popu
laris constantiæ experimento regiæ fidei habitus æstimari poterat. Cumq; eum re
ligioni potius q̄ fraudi intentū aspiceret, vrbe exornari iussa/ac plateis cultius, stra
tis, dextera manu venerabiliter exceptum ad curiam et palatium vsq; magno cum
omni tripudio triumphantis more perduxit: et cui suspicionem immerenti inflixer
at, honorem quo maior ab homine p̄stari non poterat/erogauit. Quinetiam ei
perinde atq; honoratissimo hospiti regiam cessit: eaq; nemo deinceps imperatorū
vti voluit: nequis se maximo viro recti communione æquasse videretur: hospitiq;
reuerentiā perpetuum hospitis monumentum existeret. Quinetiam accersito qui
staturam eius mensuræ parilitate compræhenderet /stantisq; et sedentis habitum
q̄ diligentissime coloribus cōplecteretur: tanta magnitudinis ammirationem per

Primatus
Lundensis
ecclesiæ.

Eric⁹ Bizā
tiū appell⁹

Dani Con
stantinopoli
merere soli
ti.

Erici ad Da
nos exhorta
tatio.

Erico impē
sus honor.

Saxonis Grammatici

Reliquiæ in
Danim re
portata.

Cypri natu
ra.

Sepultura
Erici.

Sueno re
gni affecta
tor mori.

enni spectaculo representandam curauit. Et ne tantū hospite indonati dimitteret
cōplacita postulare præcepit. Quē quū factū opum contemptu sacros potissimū ci
neres exoptare cognosceret, honorandis ossium reliquiis donat. Ille religiosum mu
nus cupide amplexatus/idiipm imperatoria bulla assignatū Lundiam/Roskyldiāq;
deportandum curauit. Et ne ortus sui locum ueneratione vacuum fineret, Slanga
thorpiam cum Nicolai sacratissimis ossibus diuini paribuli particulam transtulit.
Quippe et oppidi illius templum molitus: et eo loci ubi nūc aram uidemus/matre
editus proditur. Præterea oblatum ab impatore magni ponderis aurum spreuit ac
repudiavit: ne postposito cōtinentiæ studio, Græcas opes appetere uideret. Quem
mox Impator iniuriæ reum agere cœpit/affirmans se non donum contemptu ab eo
fuisse psumum: abiectisq; precibus unico notæ irritamento oblati uerecunde cū uti
coegit. Et ne rex accipientis potius, q̄ erogantis partes agere uideretur, humanita
tis eius officiis mutua liberalitate respondit. Sed donis eius precium nouitas fecit:
barbarumq; munus hoc Imperatori charius, quo Græciā rariū fuit. Deinde pira
ra adeo quondam tumulorum impatiens fuit: ut mādata sibi interdū corpora/pro
xima nocte reiceret. Hic rex febrī implicatus quum uicinum sibi fatum adesse co
gnosceret, apud celeberrimam Cypri urbem corpus suum funerari petiuit/ præfa
tus tellurem aliorum cineres respicientem/suos quietius habituram. Igitur pro uo
to tumulum nactus, corporis sui beneficio uetustam humi indignationem repræ
sentavit: eamq; humanis ante cadaueribus reluctantem/non solum suā, sed etiam alienā
sepultura patientem effecit. Coniugem quoq; eius idem peregrinationis labor fini
uit. Jamq; tota regis stirps Suenonis ad tres tm filios/ Suenonem/Nicolaum/et Vb
bonem redacta fuerat. Nam ut ex supra positis liquet, Kanutum/Benedictum/atq;
Beronem ferrum abstulit: ceteros morbus absumpsit. A discessu uero Erici biēniū
intercessit/anteq; Dania certum mortis eius nuntium accepisset. Igitur Sueno na
tu ab Erico secundus tantopere regnum ætatis fiducia affectabat: ut nequaquā com
munem patriæ sententiam duceret expectandam: uocataq; Wibergum concione, pu
blici delectus arbitrium unius prouinciæ iudicio præcurrere non extimesceret. Et
fortassis morum suorum obscuritatem perspicaciori censuræ committere uereba
tur. Ideoq; fastigium paucitatis consensu rapere, q̄ fortunam suam incerto multi
tudinis decreto subicere maluit: partiumq; suffragiis occupare, quod uniuersorū
erat sententia tribuendum. Sed dum citato equitatu cursum ad Wibergicā concio
nis locum dirigit/corporis firmitate defectus, quo lenius cōmodiusq; ferrētur/car
pento se excipi iussit/affirmās hilariter obiturum, si saltem sub regis titulo tridū
exegisset. Neq; enim neruorum hebetudo/aut membrorum tarditas festinabundæ
mentis cursum reflectere potuit. Sed ob morbi magnitudinem huius quoq; usum
perosus, ministris properare iussis, lecticam poposcit/ præfatus nil se curaturum, si
rex a populo salutatus, spiritum in concione deponeret. Enim uero infopibilis ambi
mor supra vires concionem appetit, nō regno fatū/ sed fato regni titulū pcurrit.
Restabat igit ut circa Nicolai/Vbbonēq; delectus pageret. Nā Harald⁹ summa si
bi populariū odia iniquissima regni amministrazione peperat. Quippe pcurratione
in calumniā uersa, tam foede se/tamq; deformiter gesserat, ut abiecto iustitiæ cultu
rapinis ac latrociniiis teterrimā in subiectos potentia exerceret: plabemq; omni in

Historie Danice. Li. XIII. Fo. CXXII.

iuriâ genere fatigaret. Quo euenit: vt cuncti sordidissimâ eius dominatione possi,
nequaquam regnum oppressori deferendum putarent/indignu rati iniurias suas obse-
quiis, angustias honore rependi. Cunctis ergo Isoram coeuntibus quâ ob etate Vb
boni summa decerneretur, Nicolaus solus qui id ægre laturus putabatur/maximo
fauore concionis suffragia cõprobabat: q̄ Suenonis filii p̄ etatis habitu regni inter
se successione versare consueuerint/semperq̄ minorem maior honoris huius hæredẽ
habuerit. Vbbo vero parum solertia filius, veluti secordia conscientia tanto oneri
humeros suos subiicere recusauit/vegetioris ingenii fratrem eo munere dignissi-
mũ asseuerans. Em̄ vero animi sui imbecillitate pprio q̄ alieno iudicio metiri pru-
dentius duxit. Sed mihi quidẽ vitandæ præsumptionis gratia humilius, q̄ verius
de virtute sua sensisse videtur: cui melius respuẽdo regnũ, q̄ amplectendo cõsuluĩt.
Eo quidẽ honore dignior: q̄ oblatũ sibi fraternæ prudentiæ cedere non erubuit. Et
quidẽ Dani parũ iusta aestimatione tam modestam eius verecundiã p̄secuti, igna-
riq̄ prudentem virũ fugiendi oneris rationem inertia simulatione quassisse, quem
perseuerantia supare debuerãt/negligentia præterire sustinuerunt. Quis em̄ men-
tis cõpos huius referũ industria peccus ignoret, qui se intra priuatum fortuna ha-
bitum cõtinere, q̄ dignitatis incrementa cura ac sollicitudine querere præoptauit.

Explicitus est Liber Duodecimus

Incipit Decimustertius.



Mgitur Nicolaus suscepto regno adeo aim ab omni fastu auersum habuit: vt nihil ex
pristina mansuetudine sua decerneret, to-
tamq̄ præteritæ vitæ cõsuetudinem reti-
nens/cũ fortuna animũ mutare passus non
est: ne potius fortunæ mores, q̄ morib⁹ for-
tunã subiicere videret. Præterea ne patriã
sumptuosa clientela ac voracibus oneraret
impensis, quotidianã militiam suam sex tã
rũ aut septẽ clypeis ob exturbanda latroci-
nia cõtentã habuit: nec petulantiorẽ regẽ,
q̄ militẽ egit. Duxit autẽ Margaretã patre
Ingone Sueonũ rege: m̄e vero Helena na-
tam: cuius castitate rex Noruagiensũ Ma-
gnus cõiugio delibauerat. Qui quũ sedulo Sueones adort⁹/in Hallandenses etiã ar-
ma p̄ferret, inopinata eorũ irruptione p̄cussus/vt erat calciamenti vacuus p̄brosũ
ad naues recursum habuit/eiusq̄ fugæ deformitate etiã cognomine vsurpauit. Cu-
ius manũ Ingo salutĩ suã puiciter imminentem ferre nequens, merendæ pacis ḡra
filia ei in matrimonium tradita, piculum beneficio repulit. Ex hac itaq̄ Margareta
Magnus plem nõ sustulit. Nicolaus infelicibus sobolem auspiciis ppagauit. Cuius
filius Ingo initio adolescentiæ effrenis equi lasciuia excussus/eiusdemq̄ vngulis ar-
tuatim obrutus/splendidissimũ sanguinẽ luteis viarũ sordibus erogauit: tristissimã
moq̄ fati genere cõsumptus/sparsis viatim mēbris, lacerũ humi cadauer iacuit. Pæ-
dagogus qppe eũ equo assuefacere cupiẽs, habenas manu cõtinere pmisit: quarũ re-
gimini intempestiuus adolescens pede subselliis inhærente, cõtriguũ solo corpus ha-
buit. Magnus vero scelicioribus naturæ q̄ fortunæ incrementis euectus, teterimũ
q̄ ũ

Nicolaus
rex. lxxxĩ.

Magni
fuga.

Ingonis fa-
tum.

Saxonis Grammatici

Margareta
regina.

Haraldi
vulnera,
Kanuti vul
nera.

confanguineæ cadis piaculum edidit/atq; ad notissimū fidei exemplum euasit. Cui mater amplior em propinquorū fauorem affinitatum beneficio creare cupiēs Henrico Regnaldi fratris Kanuto Ingiburgam sororis filiam coniugio copulauit. Pater na vero bona in equales admodum portiones partitione redegit/vnam sibi/cæteras nuptis (quas præfatus sum) diuisionis parilitate contribuens. Hinc Danorū/Sueo nūq; dissensio orta: ac deinde cōpluribus inimicitiarū incrementis coalita: ad hoc vsq; tempus veteris odii tenacissima pseuerat. Præter hæc Ingritha Vbboni cuidā postmodum denupta Nicolao ex pellice nata pditur. At Margareta nō solum diu narū ædiū opes latifundiis auxit, sed et totis viribus ad augendū eorū splendorē incubuit. Sacerdotalisq; cultus inopiam exquisito ornamentorū genere pmutauit. Eūmero quo rem diuinam ornatorem efficeret, pallas/latriclauias/cæteraq; sacerdotii insignia cōdere/atq; sacrorū vsibus erogare curæ habuit. Hæricus vero Guth skalci ex Siritha filius maternis a Nicolao bonis indigne spoliatus tam acerrē eorum repetitorē agere coepit: vt Danis infatigabiliter imminens/ipsū intra Slesuici fīnes ad tuendam salutem suam statione et excubiis vti cogeret. Interiectam Albīæ Slesuicorūq; prouinciam cultore vacuefecit. Cuius rei vlciscendæ gratia Nicolaus ex cita classe, Liurcham appellit, Eliuo Slesuicēsis præfecturæ viro equestres obuiam sibi copias ductare iussit. Necdum enim Dani externas obequitando pugnas conficere nouerant. Verū præfecti leuitas pecuniæ ab Henrico pactione corrupta, cupidius quæstum, q̄ imperiū intuebat. Itaq; Nicolaus Sclauicis in campis vacuum equis phalangem explicat. Tūc Sclauū pedites obequitando lassare, q̄ cum tota acie manum conserere tutius rati, nunc alas/nunc cornua circūuolando/ eademq; varie iaculis incessendo obliquis hostem insultibus lacerabāt. Procursum namq; in eum directo fuga referbantur/nec recursum segnius q̄ impetum edebant: nostrorūq; maiore mole q̄ pernitate sibi imminentium ex aduerso congressum vitantes, reiectis habenis, aduersos premebant. Terribilem bello virtutem furtim et quasi insidiarū atrocitatis attentantes. Ita laxata/debilitataq; Danorū acies quia rem in plano parum foeliciter gesserat, vicini montis editum occupauit: salutem suam quam armis tueri nequibat, loci præsidio munire cupiens: eoq; potita/verticis beneficio subiectum hostem secuta conspexit. Die postera ne loci, q̄ suis viribus munitior videtur, ancipitem campi fortunam repetere q̄ certo montium tutamento gaudere maluit. Sed equestris militiæ spiritum pedestris ferre non potuit. Quo euenit: vt amissū pugnæ dec⁹ recuperare nitētes, pristinæ cladis ignominia postera cumularēt. Crediderim hanc pugnæ fortunā ab instrumentorū magis, q̄ aiorū inopia pfectā: quia dū fortitudinis spirit⁹ parū curiose prima militiæ cōmoda circūspexit, non metus sed inertia pœnas pepedit/suaq; potius negligētia q̄ alienis virib⁹ peulcatus occubuit. Haraldus re fortiter gesta adeo grauiter affectus pdit: vt gradiedi inops clypeoq; a suis exceptus alienis manibus castra seq̄ret. Kanutus quoq; p sumā vulnerū acerbitatē pedum firmitate defect⁹, p̄missimā militis fidē expt⁹ est. Qui ne dñs ab hoste interciperet, piculum eius suo discutere nō dubitauit. Sociis namq; de industria fugere iussis/ipse corpis simulatione cursum lentius agēs, imminētī sibi Sclauo manus obtulit vinciedas: eiusdēq; pprius obeqrātis habenas corripiens, lata a sociis ope, equo barbarū spoliavit. Quo potit⁹ prin⁹ eo sumā Kanuti imbecillitatē adiuuuit. Igīt vt callide/ita piculose fortitudinis scelix exit⁹ fuit. Subeunte crepufculo nū infelicem pugnae euentum sortiti, reliquias suas vnico repetiti verticis præsidio

Historiæ Danicæ Li. XIII. F. CXXIII.

tuebantur. Cibo quoque et porione defectos præter vulnera ac lassitudinē etiā alimētorum inopia lacerabat. Igitur ad vltimam pene tabem redacti quū et pericula vindi-
dique et nusq̄ auxilia cū conspicerent: quippe et Scanien-^{sū} tēpestare detinebatur ad-
uentus/et Elinus pecunia ab Henrico corruptus, reddita tarditatis ratione, copias
ducere supersedebatur/humana: opis desperatione ad cœleste præsidium cōfugerūt/ab-
sumpta:q̄ spei suæ reliquias in dei, q̄ hoīm fortitudine reponere maluerūt. Postera
vero die qua Laurentianæ vigilia sacra recolebant̄/ diuinā potētā nullo melius, q̄
frugalitatis voto ppitiandā rati, cōcione lugubriter habita, lucē qua vel priuatum
Laurētii/ vel publicū sanctorū solenne p̄currim⁹/ siue quā diuinę passionis memorię
dedicare cōsueuimus: annuo tpm volumine repetitā ab omni Danica ætate cōrinē-
tissima ieiunij religione excolendā p̄mittūt. Qd̄ votū publica: necessitatis exigen-
tia nuncupatū exactissima posteritatis cura firmavit/ indignū rata statā a maiori-
bus cōtinentiā stomachi impatiētia atq̄ escarū auaritate cōuellere. Diluculo vero
nostrorū acies cēturiatis globis naues repetere adorsa, Scanien-^{ses} nup̄ classe adue-
ctos obuios habuit. Quorū aduētus beneficio recreata/ ipsos p̄inde ac corpore et vi-
ribus integros ne terga ab equitatu incesserent/ curare iubet. Deinde cōposito gra-
dū agmine pmouēs quū fortē limosam obiecti lacunarīs voraginē traicere debuiss-
set/ neq̄ eā villo cōpēdij deflexu vitare quiuisset, peragrarē adorsa: sed mox palustri
cœno tenaciū implicata, ac desidentis lutū illuue præpedita/ cōfuso trāsitionis im-
petu similem fugæ tumultū edebat. Maior pars labili paludis mole pessundata, pe-
corū more ab hostibus trucidabatur. Ita trāsineādū auidis improuidaq̄ et cæca festina-
tione ruētibus impedimentū piculo fuit. Tandē a gre in littus reditū/ discessūq̄ est.
Cūq̄ Sclauū p̄inde ac victoriā freti verbis viriū suarū laudē p̄ se ferentibus Danicas
vituperio iniequerent/ et quasi illarū imbecillitati fortitudinis suæ iactantia p̄caci⁹
insultaret, Hēricus q̄ p̄be nostrorū animos nouerat/ diuersa se, inquit, hostiū robur
astimatione cōplecti: quippe regis eorū in equo præualido exemplū liquere. Qui si
vires suas scisset, omne equitis imperiū sperneret. Quas qm̄ ignorat, facile insidētis
arbitriū patitur. Ita Nicolaum si viribus suis fidem haberet/ cuncta p̄sperē: diffidē-
tem vero nihil scilicet executurum. Post hæc Elinus q̄ patrię fortunam vendita-
uerit a rege perfidia: damnatus: non solum præfecturæ beneficio, sed etiam patri-
monij rebus ignominiose exurus, vltima inopia fordidissimi lucri poenas persoluit.
At Henricus ob superioris pugnæ successum audaciæ incrementis euectus, litto-
rales Danos piratica laceffendo/ nō solum Eidoræ finitima: sed etiā cuncta Slesuico
Valloq̄ quod Danorū opus vocamus interiecta vastabat. Ip̄am interdū vrbē illatis
clam per nauigia copiis improuidā aggrediebatur. Itaq̄ post exactū Elinum adhuc
finibus illis prouifore vacuis creberrimę exterorum violentiæ etiam domestica
furta accessere: tantoq̄ ciuitas intus q̄ foris acerbis vrgebatur: quanto ad nocen-
dum occulta manifestis prouifora noscuntur. Aequē ciuis vt hostis formidabatur.
Quippe Fresones cum Hollatis ac Dytmerchis impunitatis spe ob præfecturæ va-
cationem concepta/ dies latrocinij/ noctes furtis emetiebantur: et vbi fastigia neq̄
bant, imas aedium partes ligonibus adorti/ cuniculis custodem fallebāt. Nec minor
ædituorū in asseruandis rebus cura flagrauit. Equi intra repagulū ne furtim abstra-
hi quirent, ferro compēdiebant. Aedium excubitores vberioris cautele gratia/ valuis
affixi iacebant. Nec ferarum claustris contenti, etiam fossa aditus obfirmabant. Ita
grassante latrocinio quidam ingenuæ stirpis plurimorum paupertatem partarum
q̄ iij

Dani vigi-
liam sancti
Laurentii
oim sancto-
rum et para-
sceuen iei-
iunij cole-
re p̄mittūt

Saxonis Grammatici

Thefauri
merfio.

Opum de
testatio.

nequiter opum incrementis obolitam cernēs/ablq; respectu verecūdiā: eadē ample
ei animū induxit/clarissimāq; indolem suam spe lucri incitatā ex summo nobilita-
tis fastigio in obscenissimā atq; pfundissimā turpitudinis sentinā abiicere non eru-
buit. Ita sanguinis decore indecenter vsus/vires generis ad scelerū licentiā transtu-
lit: et quod virtutibus nutrimentum esse debuerat, vitii obtentū fecit. Siquidem
nulli facta eius aperta criminatione insequēdi audaciā fuit: tātoq; ppenfior delictis
impunitas habebatur: quāto cōspectior delinquētis noscebat auctoritas. Ea tēpsta
te missi a Kanuto q pecuniā quā educator eius depositi nomīe cōseruauerat, in Fio-
niā e Sialandīa transferrent: quū ab vtroq; littore æque distante nauigio pcul pira-
tas imminere cōspicerēt, expēsā fune crumenā vndis occultauere. Postremo quū
se parū potētes remigiū aiaduerrerent, fugæ diffidentia implicatī, reciso tenaculo/
vetustas regū opes harenis, q; hostibus relinquere maluerunt. Quā rē Nicolaus in
Sialādīa ex Fionia traūciens tāetsi eminus specularē/ periclitantibus praesidio fo-
re nequiuit/ q; exiguis et inhabilibus ad remigiū nauigiū vtref. Postea quū Kanu-
tū iocundū prae se vultū ferentē cōspiceret, oris hilaritatē increpans ob recentē au-
ti paterniq; aris iacturā/ dolere ei admodū expedire dicebat. Ille nihil hac se moueri
fortuna dicebat: sed eius beneficio summā liberalitatis occasione accepisse respōdit
vt em ante nihil ex paternarū opū cumulo decerpe aufum, ita deinceps accessuras
abunde erogaturū. Maximū quippe auaritiā nutrimentū diuitias esse: quas quisq;
asseruare intenderit, humanitati vacare nō possit. Qua voce se pecuniā, sed eā regū
impare monstrabat. Cuius rei præcipuū extitit documentū quod sequitur. Quū ob
creberrimas acerrimasq; finitimorū excursationes nemine Slesuicēnsis praefecturae
beneficiū etiā oblatū recipere audente/ Kanutus tā periculosum a patruo honorē nō
opū cupiditate/ sed fiducia virtutis expeteret: neq; gratis eū impetrare quisset, ven-
dita patrimoniū pre, formidolosum aliis munus pretio assecutus est: eam demū que
suosam esse militiam ratus, qua gloria et claritatis stipendium potuisset acquiri.
Ita rex extimescendū ignauiā decus virtuti venale fecit: emptor vero plus lucri in
militiā, q; opū agitatione reposuit. Principio siqdē pcepta potestatis Henrico p le-
gatos mandat libēter se cū eo de pace acturū, si primū et damna lutia emendatione
pensata/ et spolia ab ipso restituta fuissent. Quibus pfectis ipse interim pinde ac rea-
sponsi praescius nō solum suorū/ sed etiā eorū quos ex finitimis amicos habebat ma-
nu contracta legatorū reditū armis subsequi statuit. Hēricus se neq; cū Danis amia-
citas gesturū/ neq; a maternae hereditatis petitione cessaturū respōdit. Quo acce-
pto Kanutus rursus ad eū legatos mittit/ oēm sequestra pacis cōmunionē publice
recifuros. Quorū Henricus irrita legatione Kanutū impatienti fessoris equo p simi-
lem ait/ se vero petulantia eius frenos iniicere curaturū. His auditis Kanutus, vt
magno impetu, ita minimo tumultu noctu iter ingressus/ ferriq; et praeda abstinēs
quo minus aduentus eius prouideretur, diluculo ad Henrici munitionem perue-
nit. Ille tam subitae irruptionis incautus, nec armā capere/ nec se praesidio tueri pa-
rat: sed protinus vicinum mœnibus flumen equo attentans, vnico aqua: interstitio
hostem fefellit: latatusq; est q; salutem suam amni q; oppido credere maluisset. Quē
quum Kanutus vltiore iam ripa potitum aspiceret, an maderet per ludibriū per-
contatus est. A quo ecōtrario quid ita incederet interrogatus, venisse se(inquit)
vt promissa ab eo lora recipiat. Ille minas sibi quas nuper intenderat responsi vr-
banitate exprobratas intelligens, ignominiam ioco prosequutus, Adeo mihi

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CXXIII.

inquit calcium viribus obniti videris: vt ne tangi quidem cōtineriue queas. Tūc Kanutus prius castrū: deinde ceteræ regionis culta vastauit. Secūdo quoq; nouatis copis oēm Sclauia strage atq; incendio implicauit: nec solum patriā hoste, sed etiā hostem robore vacuefecit: adeo vt prius puocare solitū ne p̄prie quidē tutelæ sufficīentem relinqueret. Postremo quū totas Henrici vires prudentiā sua ac fortitudine debilitasset, sanguinis quo illum proxime cōtingebat natura actus/vt publice hostem ita priuatim amicum egit. Semel nāq; dimisso exercitu viginti duntaxat equitibus comitatus, ad locū in quo Henricum diuersari didicerat/cursum direxit, p̄missis qui suæ ei saluationis mādata p̄ferrent. Henricus falso hostem sibi blandiri inquis p̄tinus vbinā esset p̄quirer e iustit. Quibus eū in porta adesse referētibus/ipse nūctio attonitus, mensam ad quā forte prandēdi gratiā discumbēbat/vi manus discutere parat. Tunc legati p̄sentia ducis a pace p̄fectā iurantes/cōceptū falso metum affirmationum suarum perseverantia discusserunt. Quibus vt Henricus fidem habuit/suḡa meditationem amoris indicio castigauit. Enimvero tabulā innixus suffuso lachrymis ore infœlicem Daniam futuram dum tali viro caruerit/aiebat: se vero amicitiam eius syncera amodo fide culturū. Hunc nimirū consanguineus amor et suæ infœlicitatis obliuisci/et hostis virtutē fateri coegit: vtq; p̄pria fortuna immemorē, ita alieni laudatorē effecit. Deinde p̄sentem amplexatus/haud parcius lachrymas q̄ epulum praubit. Quippe p̄sentē eius mansuetudinē q̄ p̄teritas noxas attētus intuens, frequētiā dānorū vnus beneficii indulgentiā anteposuit. Sed neq; Kanutus p̄fectū a pietate mœrorē ingratus excepit. Quē etiā plus in creāda pace q̄ fruenda dape voluptatis reponēs/et quasi mediatoris p̄tes agere exorsus, Henricū auunculi gratiam expetere iussit: ac demū cōsensum eius p̄seuerantia amonitionis obtinuit. Si quidē Henricus rem maternā/cuius repetēda causa aduersa Danis arma tulerat, p̄titiū p̄actione interposita, Kanuto in possessionem ascripsit eandēq; Kanutus ad regē cōditionē qua acceptat transtulit: ac deinde receptā ab eo pecuniā Henrico numerauit. A quo etiā postmodū ad cōuiuandū accersitus excipitur affirmate p̄riori eius aduētū minus, q̄ decuit impense seruitū. A quo etiā Henricus nuper se vita atq; incolumitate donatum iudicans, Sclauiam ei iurisiurandū firmitate legauit. Huic accessit q̄ ad gerēda cū Theutonicis bella/quibus p̄cipue Sclauia vexabat/filiorū virtutibus diffidebat: maluitq; maturū fortitudine haredem circūspēcta arbitrii sui libertate cōciscere, q̄ sub naturali sed inualido patrimonio ex teris puadendū relinquere. Hæc offerētē Kanutus impietatis sibi notā immentū liberorū cōtemptu pariturū affirmat: seq; tā iniustis eius p̄missis vsurū negat. Postremo p̄seuerantissimis Henrici p̄cibus sup̄at/ p̄positi rōnē a natorū secordia mutuantis, A quo etiā impatoris gratiā q̄ Sclauia in eius beneficio reponi viderēt admodū egere p̄monitus, equū ei calces auro cōfixū muneris loco trāsmisit: donūq; per se habile inuſitatis vngularum ornamentis accipienti venerabilius reddidit. Crediderim tunc Imperatorem plus laudis in dantis industria, q̄ dono reposuisse: quum primū precū metallum quo cōtempribilius habitū, hoc gloriosius videret oblarum. Absumpto Henrico legatā sibi puinciā nullo refragāte possedit. Interea Haraldus quū nec domi clarus/nec foris ceber haberetur/virtutis inopiam questuū copia leuare cupiēs, referētū nequitia aīm in imā turpitudinis voraginē egit. Ad rapinas et furta mācipiis vtebat. Seruorū labores latrociniiis applicabat. Satellitū cuius vicinā spolia: sumptū impendebatur armenta. Aestātē piratica pariter ciuib; q̄

Sclauorum
subactio. xx

Haraldi vi
tia,

Saxonis Grammatici

atq; exteris insidiosus exegit. Caterū quo Rolkylidiā damnosius immineret/ aduer-
sam ei munionē erexit: quā et sordidissimā clientelā frequentia cōpleuit. Itaq; ru-
ris opima populatus, pari vernarū maleficio ciuilia lacerabat. Qui clam noctu me-
roriis sese tabernis subiiciētes, cōplacitas aīo merces impune tollebat. Aliis inte-
rim districtos hospitiū iugulis gladios applicantibus/ interitūq; minantibus, nī iniu-
ria patientiā prēbeat. Ea furti violētia summā ciuitatis opulentia ad vltimas rei fa-
miliaris angustias redegit. Talibus calūniā stimulis laceffita puincia, accensis indī-
gnatione animis, vltices dānorū manus Haraldī bonis inicere aggressa/ spolia spo-
liis/ rapta raptis vlciscitur. Neq; em̄ sibi aliena corripere, sed ppria resumere vide-
batur. Ipse tuto terras tenere nequiens, cōsternata multitudinis impetū nauigio vi-
tauit. Quē Kanutus alieni rapacissimū ac vitiosissimū vbiq; lucris incubentē aspī-
ciens/ aui p̄silem aiebat om̄igenis alitū p̄nis nidū cōpagnati subito vētorū turbine
difficiēdū. Ita Haraldū prādonē oīm effectū/ oībus prādā ex se daturū/ aliorūq; spo-
lia suorū indubitāter piculo luiturū. At Erico modestū erga populares ingenū erat
Qui quū debitā sibi paternā rei portionem expeteret, ab Haraldo fratre repellitur
negante adulterio ortum ad hereditatis cōmunionē pertingere. Ea re, vt par erat,
motus/ acerrimum bonorum eius perualorem agere cōpit/ fraternisq; spoliis iniu-
rias suas vlcisci probitatis loco duxit. Caterū Aruacū rapta congeffit/ sordido ne-
glectoq; loco splendidas opes cōplexus. Quē Haraldus noctu ibidē inopinatū adora-
tus postq; fuga delapsus cognouit, morā copia nō suppetente/ circa prādā harere
metuēs, tecto faces subiecit/ refertamq; suis opibus adē flammis absumere, q̄ rapto-
ri intactā dimittere maluit. Quo cōperto Kanutus p̄fectas a cōtempu lites cōpe-
scere cupiens/ metuensq; ne degenerati patris fulgor in filiis exoleceret, vtriq; Slef-
uicum venire districtius mādat: si supsedeant pte corporū spoliandos minatur. Prē-
sentes deinde fraterne coarguens/ curiosa animi inspectione aequissimā inter eos pa-
trimonii p̄ticipationem pegit: Ericoq; ac Haraldo in paterna bona eundum iudica-
uit. Eodem tpe Henrici Suenonis filiū cōiunx mariti cōiuctū ingenti perosa fastidio
aliena veste sumpta, suis se penatibus intempesta nocte subduxit. Apud quā iuuenū
quidā (vt fama est) plurimā obsequio familiaritatē adept⁹, callide effecit: vt ad suū
eam amorē p̄duceret. Deinde ne res amborū piculo p̄deretur/ muliebriter allectam
viriliter cultā/ furtiue deuexit. Quā vir eius fortuitis subsecutus indicīis apud Ala-
burgiam in cultu familiarī deprāhensam, amatore delapso/ domū reduxit. Verum
hanc ignominia a clandestino Kanuti cōsilio p̄fectā ratus, integerrimi viri innocē-
tiam tacitis suspitionis motibus insēcutus/ insontē notabat. Interea Suericarū par-
tīū rege absumpto/ Gothi summā: cuius omne penes Sueones arbitriū erat/ Magno
deferre ausi/ alieni priuilegiū detrimento dignitatis sibi incrementa querebāt. Quo-
rum Sueones auctoritate cōtemptra, vererē gentis suae prerogatiuā in aliquāto oba-
scurioris poplī inuidia deponere passi nō sunt. Igit̄ antiq̄ dignitatis specīe intue-
tes, titulū iusta collatiōe p̄reptū/ nouo regis electu cassarūt. Qui mox a Gothīs tru-
cidat⁹, morte Magno imperiū cessit. At Magn⁹ incidētē sibi nuptiarū cupidinē/ Po-
lanorū p̄fidis Bokisclauī filiā postulādo/ cōpleuit. Qua sibi p̄ internūtiōs desponsā,
mox Sclauie excitā p̄no impio classē admouit. Rex: cuius Vartisclauus diutinas cū
Danis/ Polanisq; inimicitias gesserat. Hic Nicolaus urbē Ornā oppugnare adorsus
obsidionē pactiōe redimere coegit. Inde lulinū nauigans/ Bokisclauū magna manu
instructum obuium habuit. Cuius copiis auctus, celerem oppidi expugnationem

Henricus
Skateles.

Historiæ Danicæ Li. XIII. Fo. CXXV.

peregit. deinde relicto victoriæ socio allatâ filio sp̄sam abducit. Vartislauus rem Sclauicam intolerabili vastationis onere fessam conspiciens: pacem colloquio petit. Quo parum prospere habito pari supplicatione apud Strelam discedentes aggreditur: vbi cum pacis pignoribus fretus/ nauigiū regis ab ipso inuitatus intrasset: maligno satellitum instinctu: captiuū more habitus regr̄ edī prohibet̄ est. Quā rem Kanutus in concione querela prosequutus: magnopere regē monere cœpit: ne plus alienæ perfidiæ viribus q̄ propria indulgeret temperantia: ne ve hostem fidē suam secutum captione implicans vt eum libertate ita seipsum perpetuo famæ splendore priuaret. Fore enim ni captiuū omitteret: vt priuatum crimen publicus patriæ rubor existeret. Itaq; efficaci persuasione vsus, & amicū oppressionē & dominū infamia liberauit. Quæ tam iusta Kanuti sentētia totius concionis suffragiis cōprobata: magnū alienæ inuidiæ irritamētū præbebat. Dimissa classe nuptialia sacra apud urbē Ripam agi placuit. Illuc siquidem frequens nauigiis portus oppido splendidā mercium varietatē importat. Vbi cum Kanutus in veste Saxonica cæteris cultior progredere: Henricus obfusis inuidiā oculis alieni cultus splendorem ferre nequiens: orta inter ipsos altercatione/ latus eius aduersum gladios ostro tutū fore ne gavit. Quē Kanutus nullo magis ouillis securū tergoribus respōdit. Lacesitū vestis suæ fulgorē urbano rusticitatis opprobrio speciosius q̄ minis aut cōuitiis vltus. Itaq; exprobratam sibi externi cultus amulationē, domesticū cauillationē prosequi cōtētus extitit. Idem postmodū orientis partes piratica peruagatus: cum speciosa domū spolia retulisset: ideoq; se dignitatis incrementa accepturū speraret pro gratiā accusatōne expertus est: culpatus a rege q̄ in re Suetica prædam egisset. Cuius operam valenter editā consimili probitatis genere amulatus Magnus inter cætera trophæorum suorum insignia inusitati ponderis Malleos quos Iouiales vocabāt: apud insularum quādam prisca virorum religione cultos in patriam deportandos curauit. Cupiens enim antiquitas tonitruorū causas vsitata rerum similitudine cōprehendere Malleos quibus cœli fragores cieri credebat: ingenti are complexa fuerat aprissime tantæ sonoritatis vim fabrilium specie imitandā existimans. Magnus vero Christianæ disciplinæ studio paganā perosus, & phanum cultu, & Iouem insignibus spoliare sanctitatis loco habuit. Et adhuc quidē eum Sueones perinde ac cœlestium spoliatorum raptorē sacrilegum autumant. Sed vtinā inuitis eius exitus respōdisset. Verum plarisq; Magnū sanguine vel necessitudine contingētib; Kanuti inuisa felicitas erat. Nihil enim adeo inuidiæ faces q̄ pariū impar virtus excitat. Sed præcipue amulum ei Henricum genialis thori contumelia faciebat. Margareta autē benignissima consanguineæ charitatis alitrix, consiliū sui tranquillitatem cōcitatū iuuenū ingenii opponebat: saluberrimāq; disciplinæ moderatione insidiosam petulantium rabiem temperabat. Quæ cum intercutis humoris vitio immodico tibiærum turgore premeretur: neq; letiferā morbi rabiē medicamētis leuare quīuisset: ad vltimā pene tabem redacta/ Kanutum egregiē indolis fidutiā aduocat: impēseq; hortatur patriæ pacem, propinquoꝝq; concordia fidei suæ beneficio foueat: tutaumento stabiliat: tantūq; se in rebus domesticis gerat quātum egerat in externis. Adiecit quoq; existere qui regiæ familiæ charitatē odio disicere niterētur: se vero plenis salubritatis monitis pestiferos talium instinctus pressisse. Ille deum simplicitatis suæ testem affirmat: seq; omne vitæ tempus innocentia ac fide exacturū periculorū procellas excipere: q̄ insigere malle promittit: odiāq; beneficiis repēsūrū testat.

qv

Kanuti laudata sententia,

Kanuti vestrum respōsum.

Malleoli Iouiales. Prisca superstitio. Magni religio.

Margaretæ hortatio,

Baronis Grammatici

Illā promissionis beneficio delectata: tantæ fidei securâ æquo se animo obiturâ asseruit. Quæ vt iuuenilis inuidiæ fluctus viua cohibuit: ita consumpra laxauit. Nā ab eius fato iuuetutis impatiētia primā propositi sceleris licentiā mutuata est. Sed & Henricus præter cōmunē simultatē etiā priuata Kanutum indignatione perosus: iniectos malignitati suæ fratros audaci impietate discussit. Vbbonem quoq; pfectū et Haquinū filium quo firmius dolū strueret: promptior eq; sceleri aditū cōciliaret insidiarū participes facit. Hī tres eximū Kanuti fulgorē virtutis amulatione per-

**Kanuto in si-
diæ inten-
tantur.**

**Nicolaus
Kanutum
criminat.**

**Kanutus se
purgat.**

tes: graue mēdaciū incitamentum aduersum excellētē eius claritudine destrinxerūt. Itaq; splendidissimū patriæ lumen densissimis tenebris inuoluere cupiētes: nihil cū regis vitæ tēporibusq; deferre: sed ipsius exitum præpropera ambitione præcurrere: iamq; regiā sibi potētiam arrogare dicebāt. Mouit regē tantī cōtemptus opinio: denūtiataq; concione Kanutum iubet accersi. Qui cū prior præstitutū frequentia locū adisset: superueniētī patrio Theutonice comitatis more: pallio vacuus obuā accurrit: quoq; descēdentē continēdē sella ministerio veneratus est. Tūc Nicolaus fari in cōcione exorsus: docet Suenonis filios in regni gestione ætatis p̄cipue resp̄ctū egisse: successione habitū ætatis ordine disp̄sasse: dominādī ius in annorū progatiua constituisse: neq; minōri maiorē honore p̄currere licuisse. Quamobrē se vt natu minimū: ita etiā regno postremū fraternæ moderationis exēplo nullā fortunæ violētiam intulisse: expectatorē beneficii eius non raptorē fuisse: neq; ad int̄pestiuū ætati culmen manus præpropera porrexisse cupidine. Kanutum vero parum priorum exempla securum: violato speciosissimē cōsuetudinis habitu: regni ius cum re necdum queat appellatiōe præciperē: singulare nominis insigne celerius q̄ iustus occupare: iamq; a suis falso regis titulo censerī non erubescere: cōsultius acturum si regnandi fortunam: non in suorum adulatione: sed in extantīs adhuc regis occasu reponere: maturūq; præstolari decus: q̄ int̄pestiuū præcipere mallet. His atq; cōsentaneis modis regiæ sibi nuncupationis insigne eripi querebatur. Tunc exurgens Kanutus diu vultū humi intentū habuit: dicēdīq; exordium aliquātis per sudore & suspiriis præcurrit. Tandē & oculos, & animū leuans: gladiūq; vt mos est capulo innixus: peccant inquit pater qui moderationem tuā supra quod aut maiestati, aut ætati debes exasperant: quīq; pacatissima mētis tuæ serenū, mēdaciōrum procellis incitant: obrectationū sibilis vexant. Sed onustū mihi valde est q̄ integerrimā animi tui tēperatiā aliquid ab alienissima tibi iracundia mutuata, & quasi sinistro ratiōis ductu transuersam ferrī conspicio. Reīce quæso nugarum auctores mēdaciō ter obstrepentes: falsa q; huius criminatiōis signū respue. Neq; enim iniurioso tibi nomine censerī sustineo. Herum me mei: nō regem appellāt. Itaq; cum a Sclauis dominus salutarī cōsueuerim: sinistri tantæ comitatis interpretes alienæ vrbaniatē occasione insimulatiōis materiā aucupātur: ipsiq; venerationis officia negligētes: etiā aliorū iusta criminātur obsega. Ego vero nō regnū (vt aisti) vocabulo vsurpo: sed tēperata nominis dignitate fastuolum salutationis decus fugio: inuidēdum honoris fastigiū sperno. Ita absq; omni maiestatis tuæ præiudicio barbara circa me resultat humanitas. Meā vero inter alienos venerationē indigne ferunt: qui & mihi hostes iudico. Esto vocari me regem. En filium tuū Magnū nuper apud Gothiā regii cultus & nominis insignibus potitū comperimus. Mihi quoq; si par apud Sclauiam fortuna fauisset: certe binis regū obsequiis vt iocūdū ducere debueras: idēq;

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CXXVI.

tua quæ mea fortuna incrementum existimare. Proprio namque parta negotio tuo quæ
cerrime subiectarè fastigio: foretque ut inde seruitiorum fructum decerperes: vnde alio
qui damnorum aduersa perferres. Itaque plus amoris quam odium in mea fueras felicitate
repositurus. Adde quod pro tua ac patria incolumitate excubare omni sorte latius, omni
studio speciosius duxi. Ipse an efficaciter militauerim: nosti. Littora Dani si placet
excolite: a quoribus ades quætalibet propinquitatè iungantur. ipsi vndas caute a
maritimis: ego vos a prædonibus præstabo securos. Et si veri cõfessorè agere nõ eru
bescis: ipse iam pridè Slesuici consistès, salutem tuam aduersum Saxonum excursionem
iugibus excubiis vallare necesse habuisti. Eo si nunc diuertere libitum est: liberas me
tu noctes exigere poteris. Præterea angustias regni tui sola Daniæ possessione con
tetas inusitatis terminorum augmentis explicui. Quos prius insensos habueras: nunc
in tributum acti: tuo per me famulatur imperio. Itaque quartum ego rerum sementem ieci:
tu fructum absque negotio mesuisti. Et quidem impensam ad militem, emolumentum ad re
gem redundare par est. Et ne ulterius priuatam militiam facta prosequar: etiam in publi
ca: aduerso pro te vulnera corpore excepi. Et tamen sic de te meritum suspicionem: &
querimoniam causabundus aggredieris: veterisque militis tui promptissimam fidem &
certissimam innocentiã norare deforme non ducis. His ne ergo operibus merui: ut ad
uersum me amulationem tuam in concione destringeres! Hæc ne ex labore præmia: ex
militia stipendia decerpam: ut cuius beneficentiam sperabam: indignationem experiar!
Aliena a te sit ingrati hæc animi labes: ut operum meorum beneficiis inuidia/ atque ob
trectatione respondeas. Verum totam hanc insimulationis vim ab inuidia profectam: nõ
tua/ sed tuorum malignitati imputandam existimo. At in regni fastigio collocatos
difficiles accusatoribus aures præbere conuenit. Diu paternum hoc imperium gere
feliciterque & nominis & regni insignibus utere. Hæredem tibi quem natura dedit: for
tuna conciliet. Ego vero in quocumque me fortunæ habitu continuero: nõquam celsitudinem
tuam fide vel obsequio colere supersedebom. Permissus oratione rex placidiorè oris ha
bitum induens: offensam falso instinctu conceptam in ipsa repente concione deposuit.
execratus eos qui simplicitatem eius scurriliter attentassent: sequens deinceps aduersum
huiusmodi criminationum suffrosos aures obseraturum promittit. Cumque Henricus
omnem obtrectationis suæ molem prudenterissima Kanuti responsione subuersam vide
ret: familiaribus regem minis aggreditur: summa illum regni affectatione teneri in
quiens: incertam Magni regni portionem futuram: si populo iudice de summa secum
foret controuersiam habiturus. Quippe Kanutum cetera nobilium turbæ popularium
suffragiis præferendum. Quamobrem debere patrem successionis ius proprio potius quam
alieno mandare iudicio: destinatumque hæredi locum amulo vacuefacere: dum filii re
bus consultum esse velit. Itaque sapere eum si suspectam Kanuti fortunam ferro præ
currere studeat. Hæc voces sapius laceffiti regis animum sollicitudinibus implicatum
grauiori quam ante suspicionem torserunt. Tunc Magnus perinde ac fortunæ suæ consu
lendi, tollendique amulicæ a patre licentiam nactus: accitos qui se superius Henrico sce
lestissimi consilii collegio sociauerant iurare coegit: fidem se commissi silentium acturos.
Adiectus est his Haquinus cognomine & genere Iutus: neque voci eius vlla ex parte
diffisum est: quod Kanuti fororè in matrimonio habere nosceretur. Igitur coniurati
diu secum taciteque iustrantes quibus periculorum procellis, quoque exitum pondere diu
num Kanuti caput obrueret: pestiferi consilii laqueos: humi decubando necitabant: ut si
re casu detegit contigisset: nõquam stando, sed endo ve salutem ipsius insidiosos se esse tuto

Henrici per
fidia.

Coniuratio
Kanutum,

Verfusia
impia,

Saxonis Grammatici

Haquinus
cōiurationi
renuit.

Magni per-
fidia.

Kanutus in-
tegra sim-
plicitas.

Cantoris
fides.

iurare quirent: p̄sidioq; situs innocentia sibi munimētum concesserent: ignorantēs
verborum artificio iuramentum edentē: periurio obnoxium fore. Quorum fucosa
atq; errabunda simplicitas: plus criminis in vocis q̄ actus impietate reposuit: nō in
manuū sed labiorum temeritate religionis violationē constitūēs. Cum autem Ha-
quinus lusus cœpri modeste sermonis exitum: Kanuti nā saluti insidiosum aduer-
teret: protinus collegio se pestifera cōspirationis abruptit: conclaueq; excessit: ne la-
tronis potius q̄ necessarii partes egisse videretur. Igitur a cōiurationis authore ne
iurissurandī vinculū pertrumperet/ monitus: neq; fautorē consilii, neq; proditorē
se futurū respondit: q̄q; fatius esset immerētis periculū indicio p̄currere: q̄ silētio to-
lerare. Vt autē Magnus insidiarum cōtextum familiaritatis p̄sidio obscuraret: cū-
cūq; suspicionis notam calliditatis acumine vitaret: ante omnia cōsultum duxit: vt
cum eo cuius ardentissime cruorē sitiēbat: fictā amicitia: aequalitatem iurissurandī
pactione conferret: perinde ac religionis pondere propinquitatis vinculū astrictua-
rus. Et vt cunctā malignitatis notā sanctitatis simulatione p̄curreret: nihilq; persua-
dum aut obscurū voluere putaretur: iniquissimā molitionē suā insidiosa religionis
adumbratione cōtextit. Quippe cōtracta apud Syalādiā nobiliū frequētia: Kanutoq;
circa diuinū natalis solenne conuiuādi gratia Roskyldiā vocato: sacra sibi peregrī
nationis amorē incessisse perhibuit. Præterea cōiugis ipsū ac liberorū tutorē ordi-
nat: eiq; plenissimā rei familiaris suæ custodiā mādat. Et forte tūc Ingiburga cōsiliū
cognitionē consiorū indicis apphēderat: statimq; virtū vt p̄paratas capiti suo vi-
taret insidias: missis literis monēdum curauit. Ille nūtiū non tā a dephēnsionis certitū-
tudine q̄ a muliebri pauore profectū existimās: monitionē respuit: seq; nō minus fidei
dei in Magni q̄ vxoris præcordiis reponere dixit. Quē si fortuna a que ac coniunx
consilio instruere voluisset: obiectos perfidia: laqueos cōsultius vitasset: neq; credu-
litate suā alienæ malignitatis hamis implicādā p̄buisset. Interea magnatibus apud
Roskyldiam: quatuor solēniū dies cōtinuo seriatim: Kanutus ac Magnus, publico iā
conuētū soluto: sacri tēporis residuū diuiduo peregere cōtuberno. Eodē forte tem-
pore quidā Kanuto admodū sanguine cōiunctus: in eius cōspectu dissidentē secum
militē fuste percussū interemit: atq; ob id curia abire iussus: Magnū petiuit. Proui-
dēs autē Magnus: ne per eū vllū cōsiliū sui indicii ad Kanutū manaret: nocte qua ad
detestabile carnificis ministeriū peragēdū cōtēdit: cæteris se sequi iussis: solū hunc
pristina Kanuti familiaritate suspectū comitē recusauit. Consilii deinde participes
iureiurando obstrictos fidē facere compulit: silētio se cuncta tecturos. Post hæc milī-
tem latebra claudit: insidiasq; circūspecta locorū obscuritate disponit. Mox Kanutū
apud oppidū Haralstadium/ ab Erico Falstria p̄fectura: viro domi exceptū: per cō-
iuratorū quēdam genere Saxonē/ arte cantorē/ sine arbitris sibi obuiū venire iubet.
Occursus locū apud citimū villæ nemus denuntiat. Ille nihil in re doli suspicatus:
duobus tantū militaris ordinis viris totidēq; Equisonibus in comitatū assumptis:
armis vacuus equū petiuit: neq; lateri suo ferrī munimētū adsciscere cura: habuit.
Quē cū e famulis quidā gladio vacuū incedere vetuisset: nequaq; se in salutis tutelā
ferro opus habere respondit. Tantū enim fiducia: & pacis in Magni societate repo-
suerat: vt in occursum eius ne ense quidē vtēdum putaret. Monitore vero ne ferrū
omitteret insistente: agre gladium sumpsit. Tunc cantor q̄ Kanutum Saxonici &
ritus & nominis amantissimū scisset/ cautela sensim instruere cupiens: cum iurissu-
randī religio quo minus id ageret obstare videretur: quia liquido nephas ducebat:

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CXXVII.

sub inuolucro rem prodere conabatur, integritatem suam inter fidū arcani, & pium innocentia seruatore partitus. Igitur speciosissimi carminis contextu notissima Grimilda erga fratres perfidiam de industria memorare adorsus: famosa fraudis exemplo similium ei metu ingenerare tentabat. Sed nullis monitorū ambagibus securitatis eius columē quassare potuit. Tantū quippe fidei in Magni propinquitate repositum habebat: vt salutē suam periclitari: q̄ ipsius amicitia notare mallet. Quē cantor certioribus adhuc iudiciis aggredi perseverans: lorica quā sub veste gestabat: summa detexit. Sed ne eo quidē suspitionis irritamēto refertum fortitudine petus: ignauia astringere valuit. Ita solida industriae fateres fidem suam & periurio vacuam: & innocētia plenam prestare voluit. Iamq; Kanutus primos syluæ aditus subibat: cū a Magno occiduū arboris truncum insidete: falsa oris hilaritate: & fictis osculorum blandimentis excipitur. Cuius vt astrictum amplexibus pectus ferro retum agnouit: qd ita eo cultu esset perquirere insitit. At ille dissimulanda fraudis cupidine munimentū rationem referre cupiens: esse virtū inquit vitæ rusticæ cuius populari penates vellet. Kanutus & rei atrocitatem, & temporis religionem sancte assermans: quippe epiphania sacra gerebantur: ne priuata ira publicum solenne macularet orabat. Quo neq; se vltionem remissurum, neq; proposito cessurum iurāte: ipse satisfactionis iusta promittere: suamq; pro eius correctione sponsonem offerre coepit. Obstrepentibus deinde qui insidiis addicti fuerant: oculos in partem circūferens: quid sibi militum hæc manus velit interrogat. Cui Magnus: iam de regni successione & rerum summa agendum respondit. Tunc Kanutus vt patris eius maiestas diu letis fortunæ velis prosperum cursum teneat: exoptat. Tempestiuam verogalium mentionem incidere negat. Hæc dicentis verticem exiliens Magnus obiurgantis more corripuit. Igitur Kanutus patēte iam dolo manū capulo inferēs: vagina ferrū abstrahere conabatur. Iaq; gladiū mediorenis destrinxerat cū et Magnus capitis media diffissum exanimat. Cateri coniuratorū prostratū crebris confodere cuspidibus. Sanguis eius terræ redditus salutarē fontis scatebram perpetuis vsibus mortaliū amministrat. Cui⁹ cæde cōperta Skyalmonis filii: qbus multa ad eū ex educationis cōmunionē familiaritas erat: petitū ilico regē vt ipm in Roskyldēsū monumetorū area tumulari patriæ exorāt. Ille loci copiam negare: ciuitatē tāti malī aspectu exasperādā dicere: eosq; a qbus funebris Kanuti pōpa duceret: indignationē suā aduersum inuisam Magni p̄sentia acrius restricturos. Quapropter exequias poti⁹ seditiosum pugna strepitū: q̄ piū hūanitatē obsequiū habituras. Hic mihi pauorē specie: reuera odiū exhibuisse videt: curasq; ne specioso occisi funere tetrior iterfectori labe accresceret. Reuersi q; regi supplicauerāt: miserādū amici corpus tenui funere Rynstadiū extulerūt. Nec diuina laboratib⁹ beneficētia defuit. Sigdē locū in quo pausantibus gerulis funebris eius lectus cōstiterat: repētino fontis ortu signauit. Aliis quoq; cōpluribus rerū iudiciis ingens sanctitatis eius splendor eluxit. Facinoris fama, promiscuū patriæ lamētū exciuit, omniq; penates plāgore cōpleuit. Populus em̄ cū calamitosum de nece eius nūtiū accepisset: protin⁹ cōuiuorū que ea tēpestate gerebant: hilaritate deposita: morē tēpori ipensum mœnore mutauit: inq; eo lamētādo: vterq; sexus vnus gemebūdī amici vocē habuit. Cuius funus publico luctu elatū: quantus eius amor omniū animis insitus esset: iudicio fuit. Itaq; cui⁹ vitam patriā charitatis officiis excoluerat: mortī quoq; testes grati animi lachrymas et rogabat: vt Kanuti eiulati⁹: ita raptorē spūs ei⁹ validissimis execratiōib⁹ ifecura.

Passio sancti Kanuti ducis.

Fons miraculosus.

Alter fons.

Magni insolentia. Magnus vero ob impię cadis euctum profuso in gaudium animo: Roskyldiã repetit: regnũq; quasi sublato iam a mulo spei firmitate complexus: erubescẽdam facinoris fortunã tripudiõ prosequi deforme nõ duxit. Quinetiã sanctissimis Kanuti vulneribus quibus plenas poenitẽriã lachrymas debuerat: voluptate ex facinore cõcepta: per ludibriũ insultare sustinuit. Ne aut sanguis celo terraq; egregie meriti pagine vacuus interiret: hæredẽ deus extincto subiecit. Nam octaua post hæc luce: Ingiburga Kanuti conceptũ ex eo marẽ enixa proditur: cui & materni auĩ nomen inditur. Tunc Haquinus quẽ superius Sunniua ortũ significauĩ: cũq; eo Petrus matre Botilda natus, & filii Skyalmonis facinoris atrocitatẽ/graui querelarũ cõrextu prosequuti: indignã amici necẽ in populariũ vbiq; conciliis deplorabãt: aduersum iniquissimũ percussoris actũ vulgi irã erigere cupiẽdo. Quinetiã tunicã ei? crebris foraminibus absumptã omniũ oculis in cõcione subiiciebãt. Nec parum luctuosam eorũ actionẽ lacerã vestis irritamentũ adiuuit. Quippe cõpluribus ingẽtẽ vltionis cupiditatẽ tam fœdã lacerationis spectaculũ ingenerauit. Sed & sanctitas Kanuti crebris signorũ indiciis prodita: ac diuinis vulgata miraculis: incredibili cladis ei? conquestoribus adminiculo fuit. Haraldus quoq; interdũ declaratã apud Rynghstadium concionẽ: maiore regni q̃ vltionis affectatione petiuit: ibiq; tristissimã fraternalis necis querelã peregit. Ericus vero insularũ a Kanuto præfectura donatus: sola vindictã meditatione sollicitus astuabat. At Nicolaus popularis inimicitia: metu periculosum cõcionis aditũ suspicatus: suãq; vel filii copiam multitudinis viribus offerre nõ ausus: Lundesiũ antistitis Asceri consiliũ aduocat. Quo edoctus Magno Roskyldis relicto: Rynghstadium petit: sperans se per absentia filii pacatiorẽ plæbis frequentia reperiturũ. Verũ quia habẽdã in collibus concionẽ tuto petiturus nõ videbatur: in oppido acquiescere: q̃ incertam populi fidẽ discrimine suo rẽtare maluit. Cũq; Kanuti fratres factũ eius apud concionẽ pari fuissent querimonia psequuti: populus lachrymosa eorũ actione permotus: tam innocui sanguinis carnificẽ publicã damnatione multauit: sententiãq; suã aduersum tã pii spiritus oppõsorẽ destrinxit. In regẽ vero pristina adhuc fortuna venerabilẽ itãq; de eius incerta cõsensu seueri? cõsulere passus nõ est: ne noxã & innocẽtia in æquo ponere videret. Itaq; patria paritẽ honoris pariter eius atq; aratis aestimatiõẽ verecũdus habita: ab hoc animaduersionis genere immunẽ reliqt. Orta tãdẽ de regis absentia mẽtionẽ subitis cõsternationis furis incitat? laxato cõcionis ordine: intra suos eũ penates opprimere gestiebat: p̃fatus iuste regẽ ab his adiri: quos prior ipse petere noluisset: p̃sertim cũ præsentia suã cõcionĩ qua: per eum vigere debuerat: in vicinia cõstitutus negasset. Qũ cũ rex ex his quos ad cognoscendas concionis voces direxerat accepisset: Ascerum emittit: qui reuerẽtia & nobilitati sua: & sacerdotio debitã irã vulgi irrupẽtis opponeret. Ille plæbis in occursum cõtẽdẽs/cõspecto Erico/dexterã habenis ei? equo delapsus inseruit. Quẽ diu ac multũ vt irã cõceptã temere/remitteret p̃cat? p̃ Magni facinore decretã lege correctionẽ: p̃ patris ei? innocẽtia statutã defensionis iustitiã promittebat. Quinetiã detractõ pileo cõsternata: multitudini capitis sui maiestãtẽ obiecit. Tãtũ aut eius apud Ericũ p̃catio valuit: vt regi nõ modo salus: sed etiã in proximo petẽdã cõcionis licẽtia deferret. Qũq; etiã populus ardetissimo studio in Kanuti vltionẽ ferretur: auctoritatẽ tamẽ antistitis qua: inter Danos amplissima erat: ante oculos p̃ponens: plus eius p̃cibus q̃ suis sententiis indulgendum putauit. Itaq; rex concione sine filio petita: non aliter defensionem sibi conciliare permissus est: q̃

Magni dã natio.

Historiæ Danicæ Li. XIII. F. CXXVIII.

vt se Magni præsentia vitaturus: et q̄ de mo ac patria excessurus: nec ante receptam a populo veniam reuersurus iuraret. Caterum ne vulgi irā exasperaret: dituidū cum eo conciliū habuit: internuntiis partium mādata gestantibus. Arbitriū siquidē regis facultatē exiliū qđ Magnus apud Gothiam cuius rex esset agere poterat intuentes conditione vtendū monēbāt: futurum rati: vt interim in omnium animis odii eius habitus exolesceret: ipseq; prolixioris absentia beneficio mitiorē patriæ sententiam reperiret. Populū quippe exiliū eius miseratione mouendū, iram quā sceleri infixerat: pœnitentiā remissurus sperabant. Ita pacato popularium motu: rex Iutiam: Magnus Gothiā exiliū specie p̄biturus petiuit. Huius pactionis obretractores amici regis fuisse. Quippe qui Magno occidendi Kanutū cōsiliū dederāt cōditionis habitū exsecrantes: terribilissima sibi ratione regē cōsuluisse dicebāt: satius affirmantes vt ipse rerū summā deponeret: q̄ vniciū filiū & in spem regni procreatū: ob leues agræ stium minas exiliū deformitate damnasset. Quamobrē oportere Magnū reuersionis ius paternum potius q̄ populari arbitrio subiectum habere: citissimoq; reuocationis beneficio patriæ & propinquis inconsulta placis malignitate restitui. His vocibus irritatus Nicolaus: missis qui Magnū accerferēt: abdicatā eius cōmunionē inimica religioni charitate repetiit. Nec pensi duxit cū cōtēptu periurii damnatā sanguinis sui p̄sentia amplexari. Cuius indulgentiā temeritas procellā Magni discessu pacatam: reditu concitauit. Enimvero Ericus ac Haraldus Nicolaum: cui eatenus in dennitatē detulerāt: vt pote voce sacrilegū: cōsilio parricidā: detestabili filio dānationis cōfortiōe iūxerūt: scelere pares poena æquādos existimātes. Neq; em̄ vltior iurationi eius fides habita est: q̄ iam p̄propera filii reuocatione cōspicū cūctis piurium edidisset. Verū ne populus regio ductu vacuus regē inceseret sub certis signis militare cōstituit: fragiles conatus & p̄positi irritos iudicās quos nulla auspicia p̄curassent. Itaq; regē ex cōsuetā potissimū familia petiturus p̄terito Haraldo/ Erico q̄ huic stirpi affinis esset/ & nomē, & regias vires suffragiis detulit. Siquidē facillē ex his electionē morum inæqualitas faciebat. Nō solum enim auaritia Haraldī: sed etiā libido flagitiis obsita / a regno repellī meruit. Huic coniugalīa sacra spernentī frequens concubinis cubiculum extitit. Quippe matrimonio non contētus: genialē thorum pellicum vsu pollutum habuit. Quartū partus singulis incunabilis excepri: & in aula liberis matrū officiis educati: triste nuptæ spectaculū fuisse. Igitur ob inuisos parētis mores: suspecta quoq; posteritas erat: nec solū p̄sens patris: sed etiā futura liberorū metuebatur impietas: q̄ filiorū affectus paternis soleant ingenis respondere. Eapropter cūcti ab Haraldo oculos auertētes: benignis Ericū animis respicere maluerūt. Ipse vero plus propriæ moderationi q̄ alieno fauori indulgēdū existimans: oblatum a popularibus honorē sumere recusauit: ornāmētum eius viribus querere: regnūq; armis præcurrere cupiēs. Igitur & vltioni studēdum: & imperio ante partā victoriā abstinēdū putauit: ac primū Iutiā imparatā expeditionis viribus petit. Quē cōtexta acie p̄cedentē thoro Riparū antistes cōpositis perfidiæ cōmētis excepit: summā regis innocentiā p̄dicans: cūq; iurationis suæ tenorē deinceps executurū promittēs. Verbis deinde magnā præ se excusationē præferētibus/ preces de pace multiplicat. Ericus obsecrans animū simpliciter astimans: securitate ex eius mendaciō concepta: continuo reuocatis aquiliferis: subsistere copias iubet. Cuius mora Nicolaus ex speculatorib⁹ cognita: p̄fisos in ortū hostes nullo negotio fugauit. Ita dux antistitis cōmēto ludificat⁹: stolidę credulitatis suę poenas p̄pedit.

Magnus in
exiliū abiit.

Haraldus
reicitur.

Erici moꝝ
destia.

Saxonis Grammatici

Cūq; ob hoc datū sibi iustū belli ritulū animaduertēret: sed ob rerū angustias regio apud Ysoram nomine insigniri nequiret: Syalandiā reuersus: eius Scania: q; suffragiis recusatū prius honorē accepit: omniq; dissimulatione reiecta: acrius in fratris ultionē erigitur. Inde literas ad Lothariū facit: amici necē vlciscat orat: parricidii a Magno poenas experat: eūq; in societate belli rū precibus: tum etiā p̄mii pactione sollicitat. Imperator maiore potiēdi regni q̄ exigēda vltionis cupiditate perductus secus lutia mœnia gradū Romano militi struxit. Etenim p̄positi spem: nō tā in vrbibus suis q̄ in interno diuidua regionis motu reposuit. Cui se Ericus apud Slesuiā cum classe obuiū dedit. At Magnus vtriusq; hostis aduentū accurata vallī munitio ne p̄currens: validū portis p̄sidiū applicuerat. Interiectis diebus Nicolaus citeriora vallī immēso lutorū agmine circūfudit. Cuius tantæ copiae erāt: vt imperator acie manū cū eo conferere formidaret. Sed neq; classe Erici ad copias suas in vrbē traiciendas vti p̄sumeret. Cūq; nec aggerē oppugnare: nec militē nauigiis mādare tutū duceret: inaniter tēpus a se rerī conspicies: pacis cōditiones excogitauit: quibus speciosam sibi soluēda obsidionis rationē concisceret. Ericū itaq; cui integer rimā opis stabilitatē sponderat auersatus: pactū cū aduersa partis principibus habuit: vt obsidioni ipse parceret: Magnusq; Romani imperii militē ageret. Qui cupide conditione vsus supplex Lothariū veneratus est: sed insidias parabat obsequio. Ille ex parte copias trans Eydorā recepit. Quo accepto Ericus Cæsare nauigio petītū per summā Theutonice perfidie execrationē exprobratione leuitatis insequitur: futurū affirmās: vt Magn⁹ tali se circa ipsum fide gereret: qualē nuper in excolēda/Kanuti societate p̄buerat. Nec vana assertio extitit. Imperatore siquidem Eydorā remēso Adolsum extremos ab eo curare iussū: Magnus p̄ insidias adortus: non solū copiis spoliāuit: sed etiā arma deformiter abiectatē nando fugam capessere coegit. Ericus imperatoris ope defectū se vidēs: per summā animi agritudinē orientalia reperit. Superueniūt legati a Magno rege Noruagiēsū missi maiore Kanuti filiā: sed nōdū nuptiis tēpestiua eius coniugio petiturū. Quorū legationē Ericus cōtrahendatū viriū spe fauorabiliter habuit: excepit alacriter cupiens finitimorū auxilia affinitatis beneficio cōparare. Ipse quoq; bellis otiiū interpellatibus: adhuc cōiugio vacuus: non uerā Magni Noruagiēsū quōdā reginā: vtpote dignus hac nuptiarū vicissitudi ne fauere eiusdē priuigno: suscepit vxorē. Hybernīs itaq; per quietē exactis: recidiua belli tēpestas efferbuit. Nā Nicolaus occasiū Daniæ militē cōtrahēbat. Ericus Christierni splendidissimo inter lutos loco natī p̄missis euectus: oriētis auxilia pugnā cōparat. Is Magni odio a Nicolao deficiēs: enixe se Erico affuturū spopoderat. Petrus vero Roskyldensū pontifex Ericū corpore: Nicolaum animo comitabatur: metu alterū: alterū charitate cōplexus. Sed Haraldī fauor inter ruborē & odiū varie fluctuatus est. Vt enim Nicolai castra verecunda pudoris meditatione vitabat: ita fratris plarionē perosus/militiā eius inuidia detrectabat. Itaq; partes eius cū duobus spectata: indolis filiis/specie magis q̄ beniuolētia prosequēbatur. Neq; enim ei parcus aduersum germanū: a quo se in regni petitiōe superatū videbat: q̄ in fratris interfectore odiū erat. Interea Christiernus necessariorū manu cōtracta: acie regem aggredi statuebat. Cuius Nicolaus nō solū defectione: sed etiā hostili molitione cōperta: copias quas aduersum hostes cōtraxerat/inter naualē terrestreq; partitur exercitū. Quineriā Christiernū acie excipere parat: Magnū classe p̄fectū Erico obuiū destinat. Iā vero Ericus ad insulā: cui Syra nomē, appulerat. Quo ignorato Magnus

Petrus Roskyldensis episcopus,

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CXXIX.

aura quæ euertu superiore ab Arusia soluit/ nauigiisq; aliis alia præcurrentibus/ sparsa incõpositaq; classe pcessit. Cui? Ericus aduictu p̄cognito/ scafa exceptus, nũc singulos/ nũc vnuerfos classis suæ magistros/ maximeq; Petrũ et Haraldũ / quorũ dubiã suspectãq; fidẽ habebat/ imp̄sioribus pugna hor tamētis sollicitat. Neq; em̄ repete cũ tota Magni classe manũ cõferere cupiebat/ sed nauigia vt cuiq; celeritas cursum dederat accedentia sigillatim naurarũ internicione vastauit. Quorũ Magnus em̄ nus pericula specularus, cõfestim demisso velo, nauigiũ suũ anchora quæ auræ credere præoptauit/ disiectãq; pelago classẽ lituo recinente cõtraxit. Igĩt ignauis fugã/ fortioribus pugna apphendentibus, Ericus cũ nauiũ numero præstaret, arētissimo earũ cõtextu hostẽ cõcludit/ ac veluti classe classẽ obsedit/ atrocitatẽq; pugnae augebat necessitas. Cũq; lutenfes neq; victoriã facultatem/ neq; fugã copiã fortuna suã suppetere videret, duci quæ sibi cõsulere p̄optates/ salutẽ eius ppriis seruauere piculis Quippe cõferrissimẽ classis cuneũ irrũpentes/ quia victoriã Magno præstare nõ poterant, victo fugã quarebãt. Nã eidẽ Misoparonẽ ingresso veluti quandã elabedi semitã securis periculorũ animis extruebãt. Quo dilapso nihilominus pugnandi p̄tinaciã retinẽtes/ aut morte/ aut captione finiure bellum. Cũq; victores spoliis deuictæ classis incũberent/ inter egestã nauigiis prædã quendã velo implicatũ cõspiciũt Cuius ex deformitate latebrã formidincẽ astimãtes prius ob ignauia eum laqueo cõsumperunt/ vt fœdo mortis genere sp̄m redderet/ quẽ pugnae fortiter impendere dubitasset. Interea Christiernus manu cũ Nicolao infelicitẽ cõferta, p̄ ingentẽ fuorũ strage capitur/ et in ostiũ Slesuicensis ergastulũ relegat. Ericus vero recentis pugnae successu elatus/ sed eorũ quæ circa Christiernũ gerebant ignarus, potiendẽ lutiã spe mare Lymicũ classe cõpleuit. Vbi quũ expositis incaute copiis/ et Christierni fugã et regis aduentationẽ nũtio didicisset/ plus amici fortuna cõcussus, quæ propria recreatus, recepto milite reuerti maturauit. Ex cuius agmine cõplures tardi? nauigia repetentes, ab imminenti regis exercitu trucidant. Hũc euertũ secutus Haraldus ad Nicolaum occultis se p̄missionibus inuitantẽ defecit. Plus sig dem indignationis ex Erici dñatione, quæ ira ex Kanuti internicione cõceperat/ eiq; frater fratris oppressore onustior erat. Quinetiã Magnus vt latũ hostilis militia incrementum: ita tristẽ suã defectũ aspiciens, fraterni cõmilitiũ societate labefactare tentabat. Haraldũ itaq; quẽ Erici p̄tes dubiã fide secutum nouerat/ p̄missis dignitatis incrementis vrgebat. Nam et Haraldus quæ iram obsequio tegeret, incitatiorẽ odio aduersus Ericũ, quæ Erici impugnatore ardebat. Itaq; nõ solũ eius arma deseruit, sed et quo validiorẽ Nicolao opẽ ip̄deret/ castellũ quod i Roskyldensi suburbio molit? fuerat, ip̄siorẽ munimẽto vallauit/ iuidiã fr̄na platiõẽ cõceptã/ p̄fidia defectiõis exlatiã. Idẽ cũ Eric? magna Siãlãdẽsiũ manu p̄obsidionẽ clausisset/ valliq; firmiorib? obstaculis conatus suos admodũ interpellari videret, a Saxonibus quæ Roskyldiã degẽbat tormẽtorũ artificia mutuatus/ domesticas vires externis cumulauit ingenis Quippe nostri rerũ adhuc militarũ rudes raro taliũ vsu callebant. Primũ itaq; saxum parũ vegeto iactu machinamento egestũ/ citraq; vallĩ p̄pinq̄uitatẽ collapsum ludibrio castrensibus fuit. Sigdem irrisa tormenti vi, vltiores eius impulsus irrisos augurabant. Secundũ incitatius actũ ac mirifico cuiusdam tecto supne impactũ pondere et incussu suo funditus penetrãlia transuerberauit/ ædemq; magno cũ fragore collisit. Quæ domus fundamenti loco lignea tantũ base subnixa/ eidemq; velut cardini imminens/ leuĩ attractu quamlibet in preem circumagi poterat. Quo viso

Christiern?
n? capitur.

Haraldi de
fectio.

Machina
menta belli
ca.

Haraldi cal-
lida euasio.

Suetia rex
impositus
Suerco.

Caroli regl
Suetie ort?

Eric? a Ni-
colao via?

Theutonũ
supplicium
ab Haraldo

Astus suto-
ris theuto-
nici.
Haraldus
Hybernic?

Mirũ expe-
rimentum.

Haraldus fiduriã quam exprimi iactus defectu cõcepit, in secundi p̄cessũ deponere coactus: quũ neq; se domi obsidionẽ laturũ/neq; foris auxilia accepturũ speraret, noctu maritima aggeris p̄te p̄fecta/q; ab hoste negligẽtius obsideret/ equos p̄ p̄rupra demissos pedes cũ suis insequi cõcepit. Cũq; totis in castris tumultus exoriret citato acri? equo/comitibusq; vt Haraldo occurreret de industria vociferari iussis/nõ Harald? sed Haraldĩ insequutor creditus, inter medios p̄strepetũ globos facillẽ fugã meatũ habuit. Itaq; nõ minus fictã fugientũ voces, q̄ t̄p̄is habitus hostiũ ex-istimatiõnẽ fefellisse credunt. Fuere tamẽ ex Theutonibus q̄ hũc in ip̄o fugã p̄cur- su sagittis a se cõfixũ assereret. Ita v̄stri ingenii dux obsidionẽ arte/piculum calliditate frustratus, repta rate Iuriã perit. Quẽ Nicolaus p̄inde ac p̄tribus suis in Syalan- dia ppugnantẽ nõ solũ regali beneficẽtia p̄secutus, sed etiã primis inter amicos ho- noribus veneratus est. Nec tamẽ suspiciõne vacua familiaritas fuit. Quippe et re- p̄erina fratris desertio/et subitaneus trãsfugã notabat aduẽtus. Interea Sueones q̄ Magnũ domesticis bellis occupatũ audierãt, Suerconẽ quendã mediocri inter Sueo- nes loco natũ regẽ cõstituũt/nõ q̄ illũ tantopẽ diligenter, sed quia externi hoĩs im- perũ recusarent/ceruices indigenã ferre solitas pegrino duci submittere formidã- res. Hic Suerco VI wildã Noricã quã Nicolaus in matrimoniũ emortua Margare- ta recepat/amatoriis primolegationib? sollicitatã/mox viro furtim abstractã ad suũ vsq; connubiũ p̄duxit. Cuius coitu p̄ cõiugio vsus, Karolum ex ea/ q̄ et post ip̄m in Suetia regnabat/suscipit. Per eadẽ t̄pa diuĩ Kanuri filia iãpridẽ regi Noricorũ des- sponsã p̄ legatos ab eo in Daniã missos nuptura deducit. Peractis hybernis Nico- laus diutinã deficientis a se regni vlciũ cupiens iniuriã, crebra Iuricarũ partium classe Syalandiã appulit. A quo Ericus apud Werã pontẽ grauissimo p̄alio supra- tus cũ vxore quodã Noruagiã regina/filioq; puulo Suenone/quẽ ex pellice p̄crea- uerat, necessitudinis fiduriã Magnũ petiuit / eiusq; hũanissimã p̄rio hospitalitatẽ/ mox dolũ atq; fallaciã expt? est. Interea Nicolaus Haraldĩ Theutonicoũ supplicia exigẽtis precibus inclinatus, Roskyldiã irrupit/cõp̄rãhensosq; in vrbe Germanos incensoris arbitrio multãdos dimisit. Quos Haraldus tũ quia tormentorũ opifi- ces/tũ quia de falsa nece sua gloriantes audierat, extrema nariũ p̄te p̄acisa, defor- mes reddidit. Percõtatus an Haraldus eorũ fuerit iaculis interfectus. Tunc quidã ex his applicatũ ori suo cultrũ aspiciens, p̄cendũ sibi q̄ doctus esset asseruit. Haral- dus hoĩem literarũ p̄itum existimans, reuocato lictore ad epistolas p̄ductũ ipsas (vt fieri assolet) solenniũ nuncupatione verborũ dedicare p̄cepit. Cui captiuus suen- di se/nõ sacrandi p̄fessorem respõdit. Haraldus hoĩs acumine delectatus, impuni- tatẽ astutiã tribuit/iramq; quã deceptus abiecerat, correctus r̄petere erubescibat ne errorem supplicio emendare videret. Per eadẽ t̄pa Haraldus Hybernicarũ par- tiũ oriundus florentissimũ Noruagiã statũ veluti fulmen aliquod ac tempestas in- cussit. Qui quum se Magno Hyberniã populatore procreatum astrueret, affirma- tioni suã fidem diuini examinis argumẽto p̄stare iussus/sup candentes laminas nudatis plantis (nã id ab eo experimentũ posebatur) incessit. Hisdemq; nulla ex p̄- te corruptioribus cõplures Noruagiensium liquido incolumitatis miraculo ad af- fertionis suã credulitatem perduxit. Ex cuius gremio omnis Noruagicoũ bello- lues manauit. Interea Nicolaus p̄ insidias amulum opprimere statuens, Magnum Noricũ in eius necem mercedis p̄actione sollicitat. Ille lucri irrãtamẽto latrone cor- ruptior/hostisq; ex hospite effectus, impensioris obsequiũ simulatione curam Erici

Historiæ Danicæ Li. XIII. F. CXXX.

exactissima satellitū custodia vallauit/officiisq; fallaciā texit. Erycūs vero p reginā cuius patruus erat insidias obsequio subesse doctus, amicis quos in Lalandia habebat ppositū regis cū remediū precatione denūtiat. Nec segnis Lalandensibus ad optulandū animus fuit. Solo gpe nauigio Noruagiā petētes/oculto nūrio aduentū suum Eryco significāt. Qui q Noruagienses summā in portionis magnitudine voluptatē habere nouerat, applicatā sibi custodiā remulentiā ludificandā putabat. Igitur stipatorū sobrietatē crapula delectamēto adorsus, instaurata comestatione crebris custodes poculis attentabat. Quibus vt bibēdi cupiditatē auget, irritamentū ebrietatis aleā cyphis interferit. In qua posito cū qbusdā pignore decertans/etiā pperū tesserarū iactū inerti lusu de industria psequēbat: vt collusores fortuna lucrī illectos ad lasciuendi cupiditatē/ludendiq; pfeuerantiā incitaret. Postremo perinde ac plixioris vigilię tadio fatigatus/cubitū excessit/sacerdotēq; exiliū sociū aleę p se curatorē reliquit. Ille rem sobrie psequutus, temperatiā eorū multiplicatis poculis quantulatūq; restabat/subuertit: interq; mero ac somno sopitos mediū cubandū locū habuit. Interea Ericus prupta cubili pre cū cliētela ac cōiuge furtiuo ad mare discessu puenit: reptaq; in littore nauigia: quo tutius fugā capet, in sentinis pforanda curauit. Hac tractāti succurrit filiolū hospitiū dormientē fuisse relictū, adeo obliuūis aīm festinatō implicat. Qui ppe quo occupatius/hoc negligētius humanū esse ingeniū cōsueuit. Quāq; vero pistolationi piculum inesse nō dubitaret, sanguinis tū sui curā deformiter abicere passus nō est. Missis igit q adolescentē exciperent, tarditatis molestiā eximia filiū charitate cōtemplit. Quo allato in altū pcessit. Diluculo qbus Erici cura mādata fuerat pulsatis hospitiū foribus, an hesternā adhuc temulentiā discussisset/interrogāt. Nemine vero responsū edēte/taciturnitatis admiracione crebris idipm clamoribus psequūtur. Tandē silētio attoniti, cōuulsis inanis/vacuā hospitibus adē inueniūt. A qbus vafre sibi illufum vociferātes/ euentū dño trepidi nūtriant. Qui ptinus petito littore, detractisq; in altū nauigiis, fugacē intercipi iubet. Quæ quū vitariis lateribus vndarū plena cōspiceret, subducta refici curauit. Iisdemq; rursū in mare detrusis/ad accelerandā nauigationē/velo pariter ac remis incubuit. Adeo pmissum in mortem Erici præmiū affectabat. Interea Ericus grādem pelagi ptem emēsus, magno hostē interuallo præcesserat: ideoq; facile ab insequētibus occupari nequibat. Cūq; Magnus nauigationē diuile gestā ppositi irritā animaduerteret, reuocato remigio domū reuertit. Ericus vero fidissimā sibi Lalandiā repetens, intercepti Vbbonis suspendio, quē Nicolaus minorū insularū præfectū creauerat, clarū reditus sui indicium dabat. Audito deinde regem diuini natalis dies Lundia feriari debere/ aduentū eius petita Scania præcucurrit/ totaq; regii apparatus impensam pripuit. Quod audiēs in Sialandia rex/alimētis publica administracione cōtractis, pcedere supsedit. Aestate vero præter Scaniā omnī Danica classe cōtracta, ad Fotam sinū appulit/pedestremq; ppter littus acie statuit. Quæ quū centuriatis parumper ordinibus constitisset, aduentante Erico excitum equorum vngulis puluerem in speciem nebulae eminus exhalare cōspiciens/ paulatim ad naues gradum reulit. Sed inter eundū aduentantis equitatus fragore pculsa/ incessum ad fugam cōuertit. Quam supueniens Ericus fortuna/nō prælio supatam impune cecidit/incruentamq; deo parricidium vindicante victoriam habuit. Magnus cum aliquanta fortitū manu cedere veritus, ceteris terga obuertentibus/ aduerso hostem corpe repellebat. Qui ppe quū fugā parū liberam cerneret, animo

Erici in filiū charitas et effugiū,

Magni virtus.

Saxonis Grammatici

Magni cædes.

Miserandū spectaculū.

Mors episcoporum.
Magni Saxonici fides

Magni Norici in vxore crudelitas.

Nicolai regis cædes.

sum sibi cōsciscere exitum, mortemq; suam pugnādo clariorē efficere egregium uixit. Quin etiam ne pristinum fortitudinis suæ splendorem obtineret, fatū q̄ fugam amplecti maluit. Postremo ut insigni pugna/ita multa aduersariorū strage edita, super p̄stratorū a se cadauerū struem vna cū Petro pontifice Roskyldensi cōsumptus occubuit: quē ut fati comitē, ita tumuli quoq; consortem habuit. Nicolaus admoto sibi per villicū equo/ nauem petiuit. Maior fugientū pars cōp̄r̄hensa p̄ foros nauigia cōscendere cupiens, ingenti quadā mole merfabat. Igitur qui primi introrsum euaserant, tardiorum manus nauigis inseras absq; societatis respectu ferro truncantes/ferociores in suos q̄ in hostes fuere. Calamitosa nimirum illa facies erat: quū pendulis nauigia brachiis amplectentes/hinc hostis vrgeret/inde ciuis repelleret. Quo experimento quantum quisq; salutem suam aliena præferret, fortuna detexit. Taceant nugaces adulantū voces: quæ spiritū amicorū proprio chariorem astruere non erubescunt. Crediderim hanc victoriā humanis parum viribus partam: sed deo piissimi viri interitum vlciscente cōcessam. Neq; bellum aliud crebriorem pontificum cruorem absumpsit. Quippe Petrus Roskyldensis/ et Henricus Sueticorū partiū pontifex/ omnesq; lutiē/ præter vnū antistites/ hoc prælio oppressi tradūtur. In cuius apparatu Magnus Saxonis filius Erici miles singulare fidei specimen edidit. Nam quum Nicolaus maritimā Sialandiæ loca nequis ad Ericū transiret a militibus obseruari iussisset, p̄ Stethinnensis promontoriū prærupta a satellitibus suæ ne demissus, noctu scapham cōscendit/ eaq; Scaniā petens/ gratā Erico opem attulit. Post hæc Magnus Noricus nudati cōsiliū suū cōiugem arguens, reiectā a se Erico remisit/ dignam repudio ratus, quæ coniugali charitati consanguineū prætulisset affectum. In cuius contemptum temerata matrimonii religione seipsum nuptiis spoliare triste non duxit. At Nicolaus fuga lutiā elapsus/ et tanq̄ ad fortunæ ludibriū reseruatus, æstimato pariter et orbitatis suæ/ et ætatis habitu, nō ut sibi successorē sed ut amulo hostem relinqueret/ Haraldum regni post se declarat heredem. Dein de Slesuicenses ob Magni iam pridem facinus infensos ad habitum pacatæ mētis reducere cupiens/ de cōponenda secum pace sollicitat: eosdēq; et ætatis suæ et fortunæ miseratione acturos existimans/ sumēdorū obsidum gratiā oppidum intrare constituit. Rursum quum caput suum inexploratæ fidei ciuib; obicere dubitaret Beyonis cuiusdam summam inter oppidanos auctoritatem gerentis hortatum secutus/ salutem simul cum suspitione deposuit. Portas siquidem de industria patefactas ingressus/ ut p̄m clerī, ita ferocem plæbis occursum repperit. In excipiendō namq; eo diuiduum ciuitas animum habuit. Clericis quippe eum sacræ processionis officio venerantibus, cætera vici pars ut hostem excepit. Qui quum inter plateas aduersis sibi signis obuiam iri conspiceret, amicis ut in ædem Petri cōfugeret exhortantibus/ aulam petiuit. Et ne cruenta corr̄ixatione diuini fœdarentur penates, regiā sese q̄ templo tueri maluit/ paterno in lare quietius obiturum præfatus. Nec defuit militibus prompta mens ad eius salutem suis cladibus defendendā. Diu siquidem intactum eum animosis corporum suorum obiectibus seruauerunt. Neq; triste duxerunt pro tuenda illius incolumitate suam vltimis implicare periculis. Quorum Slesuicenses primū sanguine profuso/ ad vltimum et regiū absumplerūt.

Explicitus est Liber Decimustertius.

Historiæ Danicæ Li. XIII. F. CXXXI.

Incipit Liber Decimusquartus.



Interea Ericus destinata in Luthiam classe quæ ad Syram insulam appulisset, nuntium de regis oppressione suscepit. Et forte in ea rerum colluione Ericus ac Bero nati inter Haraldum filios primi deserto patre fidelius se quæ scelicus Erico iunxere. Idem nocte clandestina patris legatione petiti/silenter accepta gesserunt. At Ericus nihilominus legationis indicium natus/expicienda eorum fidei gratia aliquandiu ignorantia simulatione silentium egit. Quibus secretum paternum tegere pseuerantibus/quum se nullam ex eis arcani cognitionem suscepturum putaret, despato voluntaria confessionis indicio, vocatos in medium vehementer perfidia exprobratione pulsabat: quæ re a patre mandata parum lucide pertractassent. Interrogati quoque quæ ad eos pater legationem habuerit/consultos se quid agere eum potissimum expediret: ut ad Noruagiam exularet respondisse dicebant: ideoque non ante consilium fateri voluisse, quæ ei a consultore obtempatum agnoscerent. Quorum affirmatio quæ vera esset/fide non habuit: quæ inuita potius quam vltione videtur. Igitur eorum experiri Ericus asserta cupiens, ambos arctissima apud castrum Slesuicense custodia asseruari precepit: uti veritatis cognitione suscepta, aut innocentiæ premissi/aut reatu poenam referret. Cui postmodum idem forte castellum intranti/memorati iuuenes comeditis semet incessibus obtulerunt/supplicibus eius genibus aduoluti, presentis innocentiæ meritis, captiouis remedia flagitabant. Quorum Ericus ut fortunam miseret, ita fidei gratulatus: quippe fuga patris filiorum affirmationem adiuuerat: sicut erat mero pcalesfactus/et calamitati lachrymas dedit, et veracitati salutem promissit. Quod quum forte Christiernus ex aulicis cognouisset, antelucano tempore petenti facrarium Erico obuius factus/hesternæ eum temulentia lasciuia concitatum intemperate munificum extitisse ridebat: quæ Daniam hosti dono dare sustinuisset. Rationem quoque dicti lucidior sententiam persecutus/Fore, inquit, ut Haraldum filiis maior vinculo suorum quam absolutionis respectu incesset/odiu liberatori per gratia relaturis. Quid enim aliud Ericus eorum salutem parcentem agere, quam Haraldum robustorum iuuenum auxilia reseruare? His vocibus inclinatus Ericus, a promisso suo quam ab amici consilio recedere maluit: profectamque a crapula indulgentiam sobria animaduersione cassauit. Huic clementia studium in crudelitatis exhortatione deponere rubori non fuit. Itaque quorum spes ad vitam intenderat, salus aquis consumpta est. Eodem tempore Noruagiam primoribus Magni Haraldum: quæ eque rege genitus esset, dimidium regni cedere postulatibus: eoque hominem ignotis ortum parentibus admittere recusante/in agro Fridleuino ferro certatum est. Interea Haraldus repetita Luthia Vrnica concionis suffragiis rex est declaratus. Quo comperito Ericus nauigiis glaciatus (nam gelu vnda durauerat) in altum usque pertractis/Luthiam tacite periiuit/Haraldumque apud Scypetorp vicum noctu cum supstitibus filiis interceptum/diluculo conclauim extractum absque respectu fraternitatis capitali supplicio affecit. Ex quibus Olatius clausum armis cubiculum videns, mutata cum foeminis veste, salutarem inter hostes egressum habuit. Ea tempestate Haraldus Noruagiam pulsus/ut ab Erico aliquid virum contraheret, in

Ericus Emu
dir ex. lxxxii

Filiorum Haraldum
neces,

Concio Vrnica Haraldum
creat regem Luthie.
lxxxiii.
Mors Haraldum,

r iiii

Saxonis Grammatici

Haraldi
mōstrofa ce
leritas.

Eg primū
maritimæ
expeditioni
additi.

Simulacrū
Rugianorū

Alii Alfy
lo magno.
Magn⁹ No
ricus capif

Amicitia
specimen.

Daniam peruehitur. Quē Ericus ob relicū ab eius amulo matrimonium supplicē
recepit/oblatumq; sibi speciosū pugnae titulum gauisus, auxiliis eū psequi statuit.
Haraldus aut̄ excepta liberalitate/nullam animi fere dotem adeptus, crebra corpo
ris virtute pollebat. Cuius viribus frat⁹ apud Helsingam oppidum pignore cum
Erico posito/an cū lectissimis eius equis cursu cōtendere potuisset: duobus in certa
men admittis vtroq; metā prior tenuit. Geminis sigdem inter currendū bacillis in
nixus, crebris corpus saltibus cōcitabat. Aliud quoq; inusitatae agilitatis spectacu
lum edere cōsueuerat. Sepe etenim inter nauigandū puppi exiliens/in prora p exerta
remorū capita decucurrit: indeq; cursu in aliud nauigiū latus reflexo, p reliquos re
morū ordines locū quo excefferat/repetiuit. Qui si parē animi virtutem a natura
traxisset, nequaq; se inter amplexus pellicis amulo obruendū dedisset. Huic Ericus
tamen si opitulari veller, Sclauis domesticam pacem interpellantibus, animū opere
comitari nequiuit. Igitur omnis amici rebus, propriis curam iniecit: cōtractaq; ad
uersum Rugiā classe/quo gnauius bella conficeret, maritimæ Danorū expeditioni
primus equos adiecit/ quaternos singulis nauigiis mandās/etiāq; morē diligēs postea
ritatis cura seruauit. Classis eo numero digesta/mille et centū nauigiis frequens re
pta est. Quibus Dani ad Rugiā appulsi/vrbē Archon aduersum se valido praesidio
firmatā inueniunt. Quam ne finitimorū auxiliis iuuari sinerent, tractū qui Archo
nensium fines pmodum Rugiā abscisos cū continentī cōmittit/ligonibus concia
sum in vallum opacā admodū altitudinis redegerunt. Tutio eius Hallendensibus
credita/iisdemq; Petro parere iussum. Quos Rugiani quēsito p vada trāsitu, noctu
inopinatos adorti/cōpluribus caesis/a cetero repellunt exercitu. Igitur Archonen
ses quū nec vires cōserendi belli haberent/neg; locum ad cōtrahenda auxilia suppe
tere cernerent, necessitate victi, salutē et in Christiana sacra trāsitionē pacti, statua
quā venerabant retenta/Danis se tradunt. Erat em̄ simulacrū vrbī praecipua ciuū
religione cultū/crebrisq; finitimorum officiis celebratū: sed falso sacri Viti vocabu
lo insignitū. Quo asseruato oppidani veterem sacrorū morē penitus abrogari passī
non sunt. Primum itaq; solenni ritu prolui iussi, stagnum maiore pellendā sitis, q̄
initiandæ religionis ardore petentes / sub specie sacrorum fessa obsidione corpora
refecerunt. Datur Archonensibus pariter rerum diuinarum antistes: qui et eis
cultioris vitæ formam perscriberet/et nouæ religionis rudimenta cōtraderet. Sed
post abcessum Erici cum antistite pulsa religio. Siquidem Archonenses abiecta ob
sidum charitate, pristinum statuē cultum repetentes/qua fide diuinum susceperūt
prodiderunt. Post hæc Ericus ordinatis in Dania rebus, amici curam importunita
te omittam, accepta rerum tranquillitate/refumpfit: iuuandiq; gratia eius vrbem
asylo Magno deuotam primo diripuit: mox igni subuertit. Interiecto anno Haral
do eidem opem iterato poscenti/vniuersam Daniæ classē pro supplemento trans
misit. Collato bello viribus Magnus inferior capitur. Quem Haraldus vita frui
permisum/oculis ac genitalibus carere præcepit: ne aut luminū voluptate regnū
appeteret/aut Veneris vsu vlticē sui sobolē pcrearet. Cacatus igit̄ castratusq; cū
interrogaret quē ex suis penā secū oculorū subire veller, paucos ea re delectari re
spōdit. Tūc qdā et forma ei simillim⁹/et militiā ei⁹ singulari fide cōplex⁹/ne ex tāta
clētela deesset, q̄ cū dño cōpati veller/vltro se supplicio obtulit/psfatus vt videnti si
millimū: ita luminibus orbato futurū. Qui quū virtute venerationē meruerit, apd
improbos penā pensat. Magnus vero non tam animi virtute q̄ corporis debilitate

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CXXXII.

cōtinētia religionē amplexus, de sceptrato cucullatus euasit. Interea Eric⁹ q̄sitā ar
mis pacē iustitię ornamentis excolere cupiēs, cōditas a maioribus leges/ac tūc pene
ingēti bellorū tēpestate subuerfas ad pristini vigoris habitū reuocauit; vtq; fortitu
dine fuerat: ita iustitia insignis apparuit. Irrogatas minoribus iniurias supiorū sup
plicis pēfabat/nihilq; familiaritati aut necessitudini p̄cēs/aut ferro/aut laqueo incō
sultā maiorū auaritiā castigabat. Quo studio et principū odia/et plebis obsequia cō
traxit: euenitq; vt et potētibus formidolosus/et popularibus p̄charus existeret. Idē
rerū a se gestarū virtutē tātis laudibus p̄seg cōsueuerat: vt veri interdū fidē exce
deret. Semel quoq; Erici salus satellitis eius somnio seruata p̄diē. Nam quū ex freto
Slesuicēsi Sialandiā petere statuisset, qdam nautarū p̄ quietē existimauit p̄ inculta
montiū iuga lasciuo admodū equo se p̄uehi/ eoq; cursū citatē inter valliū opaca
p̄cipitatū crebris noctuarū vnguibus lanari. Qd̄ quū mane p̄ iocū sodalibus retu
lisset, Ericus ea visione veluti piculi p̄monitus/ ne eū nauigationis comitē haberet,
in aliud se nauigiū cōtulit/ eoq; tutus sociis naufragio pereūtibus p̄māsit: latatusq;
est q; salutē suam alienæ rati, q̄ p̄pria credere maluisset. Forte aut̄ inter ip̄m/ Ros
kyldensēq; p̄tifficē Eskyllum inimicitia primū/mox seditiones adoleuere. Qua
in re antistes Petri Botylde filii collegiū nactus, auctoritate quā primā inter Sialā
denses habebat/ in regis eos odiū cōcitāt/ viribusq; publicæ cōsternationis adiutus
Sialandiā eum terminis pellit. Quo exacto puincialem populū in societate factio
nis sub titulo libertatis adsciscit: a suspectis obfides petit. Solos vero Skyalmonis fi
lios seditionis cōsortiū detrectantes ad populare cōciliū euocat / et m̄i statuta die
obfides tradant/ bonis carituros minatur. Illi vero ad concionē peruecti, nec minis
victi/ nec bonorū poena mulctari/ solidū tenuere p̄positum. Sed vt ad eos impunitas
redundauit, ita ad Eskyllum poena cōcessit. Rege em̄ cum Iutica classe reuerso/ pa
tris ac patrui interuentu vsus, vicena auri talēta mulctæ nomine persoluit. Petrus
vero fati suis vltionem p̄currentibus, poenam quē a rege parabatur/ effugit. Per
eadem tempora decedente Ascero Lundensē, de noui antistitis suffectione diuiduū
regis ac populū suffragium fuit. Siquidem Scanienses ob egregia Asceri merita Es
kyllum arctissima ei cōsanguinitate iunctū/ ne potifficiū a familia discederet, suffra
giis amplectūtur. Rex vero rubore fugationis ammonitus/ neq; suorū in Eskyllo de
decorū oblitus, Rikonē Slesuicēsem: q̄ nuper Albero successerat/ q; in potiēdo re
gno familiarī eius opera vsus fuerat, eorū arbitrio p̄ferēbat. Nec tamen hęc vo
ta palam ad litē et controuersiam progressa fuerant, Scanis metu sententiam oc
cultantibus. Eodem tempore Plogus quidam claro inter Iutos loco natus tametsi
regis militiam profiteretur, latentes capiti eius insidias comparabat. Ad quem Ry
pam veniens/ militiæ titulo stipendium postulabat. Quo recepto, datum sibi cla
dis eius p̄mīum reputabat. Et forte Ericus inter quosdam populares acrius disti
dentes regalī iudicatione componere rogatus, publica id concione exequi statue
bat. In qua quum Plogus cuīdam ex plæbe de se querenti/ satisficere iuberetur, di
cendi simulacione facta nō sine lancea p̄gressus, auditum sibi p̄berī petiuit. Sta
bat aut̄ et rex hastæ innixus/ turbantiq; silentiū populo manu nē obstreper innuebat
Quē Plogus lorica vestē rectam gerere existimatum diu curiosis speculatus ocu
lis/ vt inermem deprahendit, lancea transfuerberauit. Et ne timidius dicere q̄ face
re videret, regē a se p̄stratū vociferans/ ceteros ad militū internicionē hortat. Auli
cis itaq; passim metu dilabentibus, Ericus Hagni filius: cui ex patientia cognomen

r iiii

Magnus fit
monachus.
Erici leges,

Somniū sa
tellitīs,

Eskyllus
Roskylden
epus Erici
pellit.

Cōtētio de
episcopatu
Lundensē.

Plogi faci
nus.
Erici regis
cades.

Saxonis Grammatici

Erici Hag-
ni filii faci-
nus,

Ericus Lam-
rex, lxxxiiii

Olauus Ha-
raldi filius,

Elkylli i re-
gem fides.

obuenit: egregiū fortitudinis exēplum p̄buit. Diu siq̄dē exanime regis corpus gla-
dio p̄texit: sociisq̄ in fugā lapsis, solus ex tot cōmilitonibus intrepidū mētis habitū
tenuit/dignus vt ei in regnū successor fieret, p̄ quo etiā extincto pugnā gerere p̄sti-
tisset. Jamq̄ vacantē Daniā possessionē nemo sanguinis/virtutisve fiducia aut pete-
re/aut rapere p̄sumebat. Quippe Sueno Erici/Kanutus Magni/et Waldemarus
Kanutī filius nondū regno tempestiui fuere. Christiernus vero Waldemarū pater-
nā cuius vltionē adiuuerat/regno dignissimū p̄dicabat. Quē honorē mater mul-
tis et grauibus piculis obtitū, ac vix quidē adultis gestabilem p̄nciosum puulo sua-
turū aduertēs, poscenti puerū Christierno tradere recusauit /maioribus id munus
deberi p̄afata. Postremo p̄tinacius insistentē iureiurando obstringit in regē eū eli-
gi nō passurū. Quo Christiernus ad populū et cōcionē vsq̄ plato/patris eius benefi-
cia memorat: vt domi leges et iura stabiliert: vt foris hostē represserit: vt furtis ra-
pinisq̄ patriā vacuefecerit: vt Daniā pene exhaustā et exanguē Sclauiaē magistrā
reddiderit: vt etiā vniciq̄ p̄ vī amissa ad integrū restituerit: vtq̄ cūctis his opib⁹
sanguini suo regnū deferrī meruerit. Verū cū filius eius nondū maturos impio an-
nos accepit/neq̄ Danis sub auspiciis puerilibus rem gerere militarē expediat, virtū
debere circūspici:q̄ vsq̄ ad p̄uētā pupillī aetate tutorio regnū nomine p̄curaret.
In qd̄ munus aptius neminē q̄ Ericū supioris Erici ex filia nepotē:q̄ audacia ac pie-
tate p̄astaret/maternūq̄ genus ex regibus duceret/adcisci posse/adulto rerū sum-
mam pupillo cessurū. Ita Erico et populi fauor/et pueri maiestas vires regias dedit.
Hic p̄ater solam animi fortitudinē nihil a natura dotis accepit: sicut prudētia va-
cuus, ita parū amēnus eloquio. Ceterū adeo salutis suae p̄digus esse cōsueuerat: vt
bellū cōmissurus ne singulariter in hostē p̄curreret, arctius a suis obseruari soletet
Tunc Elkyllus cognito regē apud Lutiā decessisse, repente in Scaniā maioris sacra-
dotiū affectatione p̄uehitur. Ericus vero infectū antecessoris p̄positū circa Ryco-
nē explere cupiens/pontificalis ei dignitatis incrementa tribuere gestiebat. Scaniā
ses aut vltima qua q̄ p̄peti, q̄ pontificiū in nouā transferre familiā praoptātes/bel-
lum aduersum regē decernūt. Quo ille cognito ne multorū inimicitias vnus viri
familiaritate cōtraheret, p̄posito suo cupide cessit/Elkyllōq̄ sedē mutare p̄misso, Ry-
konē Sialandiae p̄sule mediātib⁹ cleri suffragiis/creat. Interea Olauus Haral-
di filius Noruagia reuersus, patrimoniū suū inter bella ciuilia a patruo occupatū
hæreditatis titulo reposcit. Cuius petitioni Ericus illam antiquitatis legem oppo-
suit: qua reis patriae bonorū poena decernitur. Patrē siq̄dem eius peregrino milite
aduersum patriā vsum/decretā hac lege sententiā incurrisse. Igitur Olauus per in-
de ac iustū belli titulum accepisset, cupidius oblatā seditionis occasionē amplectit̄.
Siq̄dē acceptā repulsā cōtumeliā ad nouarū rerū licentiā trāstulit/deq̄ priuari pa-
trimonii repetitore totius regni inhiator euasit. Verū dissimulato odio p̄ insidias
regē opprimere statuit. Quē in Arna Lundeni hospitiū diuersantē noctu adortus,
primū a vigilibus clandestinū eius aduentū specularis excipitur. Qui mox reflexis
equis sepultos somno milites clamore eminus in arma cōcitant/primiq̄ portas tue-
ri parant. Auxiliis deinde supuenientiū sociorū adiuti, hostilem repulere conatum
Olauus p̄inde ac suo p̄posito victus, in Suetiā cōtendit: sed mox Erico Scania exce-
dente reuertit/cōcionēq̄ in valle Arnenfi sub edicto cōtractā liberioris vitæ p̄mis-
sis aggressus/regiū sibi nomē illecto populariū fauore conciuit. Quod indigne fe-
rens Elkyllus, bellum ei Lundeni manu cupidius q̄ p̄sperius infert. A quo supatus

Historiæ Danicæ Li. XIII. F. CXXXIII.

primū mox in vrbe ad quā ex prælio confugerat obsessus: postremo necessitate victus: obsidibus datis, fideq; sub sacramēto promissa salutē pacificatur. Sed postmodū ex Olauī discessu competentē fugæ copiā nactus: Erici charitatē & obsidū salutē & iurisiurandi religioni/speciosa temeritate p̄posuit, neq; nefas duxit extortum sacramenti vinculū voluntariæ amicitia: cultu conuellere. Cuius affectum atq; constantiam rex ad se in Syalandiam venientis amplissimi ruris vicorūq; complurium datione p̄saut. Verum Scania imp̄suis Olauū fouente, ipse veluti in antistitis fuga per absentiam victus: reparanda fortunā gratia ad littus more gentis Landora appellatum expeditionis nomine crebra classe p̄uehitur. Cuius loci suspectā admotum fortunam habebat: fabulosa cuiusdā opinionis credulus: qua reges id littus aggressi in annū duraturi negantur. Sed dum per presentia fata metuit: absens victoria caruit. Siquidem tellure perinde ac fatali malo abstinens: neq; ferri: sed ruris violentiam in metu reponens: copias in aciem dirigit, easq; Eskyllō proferendas cōmittit. Qui pontificalium sacrorum q̄ rei militaris peritior: persimilem priorī fortunam expertus: triste regi spectaculum fuit. Cuius mali intuitu discere Ericus moneriq; poterat: plus viribus suis duces: q̄ fœmineis debere figmentis. Quibus superstitionū laqueis: quoque credulitatis errore animū tunc eius obsessum putemus: cū ipse qui alias adeo manu str̄enuus existere consueuerat: vt ne temere in hostē se mitteret: a militibus contineri necesse haberet: tunc veluti metu pugnam detrectans: in vicino se per absentiam superari conspiceret: Qua victoria Olauus veluti ipsam iam Ericum delessit supra modum erectus: pontificales opes aque ac regias absq; respectu religionis inuadit: & in contumeliam Eskylli: a quo bis se prouocari meminerat: cuidam eiusdem nominis sacerdoti pontificiū gestionem assignat. Deinde tanq̄ vniuersas a muli vires superiore prælio contudisset omnibus corporum munimentis apud Lundiam relictis: alias locorum & metu, & armis vacuus proficiscitur. Quo accepto rex contractis vndiq; leuibus & quæ fors obtulerat nauigiis: noctu e Syalandia traiecit exercitum: amicis e Scania nauigationi suæ ductum eminus scintillarum silicibus excussarum splendore præbentibus: fortissimos quatuor Olauiana militiā viros domi interceptos aquis obruendos curauit. Adulterinum pontificem a veri sacerdotiū sacramentis exutum suspensio finiuit. Arma deinde hostium gratā militibus prædā occupauit. His deniq; vsus Olauū apud Glumistorp vicum conserto prælio superauit. Qui in Gothiam confugiens: interiectis diebus per Blekingiam reuertit: itemq; ab Erico fugatus cum ad montium angustias peruenisset: eorum præsidio fretus proxime insequentes deleuit. Partem quoq; exercitus in ostium terga traiecit: eaq; manu prope modum Lundenses absumpsit. Super hæc omnia fugam capessit. Deinde veluti rebus in Scania parum feliciter prouentibus bellum in Syalandiam transfert: fortunam loco mutare cupiens. Vbi ab incolis Rykonis ductum securis apud Bythingam amnem bello victus: in Hallādiam excurrit. Ex qua rursus Syalandiam petens cum ex agrestibus antistitem in vico Ramløsa moram habere cognosceret: noctu tacitus in vicinia mansit. De cui⁹ cubiculo certior per niatutinum eius officium factus ostio militem inuehi iubet. Ad cui⁹ iustionē procurrentes cubiculariū in limine trucidatur. Antistes ipse extremæ necessitatis periculis obsessum se videns: religione salutē postposita: ceruicem scuto subiecit: adituq; hostem insigni pugna prohibuit: clericis interim qui & epistolarū eius & anulī curam habebant: conuulsas pene ianuas admoto puluinatorum cumulo

Fabulosus
loci geni⁹.

Epil virtus.

Saxonis Grammatici

reprimentibus. Igitur a dem Olauus quia armis non poterat: flammis attentabat. At pontifex ense q̄ igni consumi speciosius ratus conferendi cum Olauo sermonis pacem efflagitat: benignaq; eius promissione firmatus/ exserto foribus capite trucidatur. Igitur Olauus ultionem parricidio consecutus cupide in littus decurrit: utq; nauigia tacitus deseruit: ita concitus eadem repetiuit: ante fuga & nauigatione vsus q̄ rex nuntium facti qui tunc in vicinia morabatur acciperet. Quo cognito Romanus antistes: acerbissima aduersus eū execratione vsus ceteris per Europam pontificibus similiter in ipsum pronuntiandi detulit potestatem. Mandatum quoq; ad vniuersos Iutia: pontifices dedit: vt sententias aduersum sacrilegam eius impietatem debita animaduersione destringendas curarent: indignum vsu sacrorum existimans qui celebrem eorum ministrum oppresserit. Ericus vero comperto Olauum Halladiam petere festinato post eū peruehitur. Cuius aduentu Olauus apud Arystadium nuntiato vicini pontis beneficio fugæ consuluit: eoq; post tergum abrupto: in proxima ripa tutus confedit. Pauci ex militibus eius quibus ob virtutem aut torporem fuga tardior erat: a superuenientibus occupati funduntur. Tunc Ingimarum quidam vetus Erici miles: amulum eius non bellorum impendit: sed leui insidiarū momento tollendū ratus: illectusq; siue p̄mii spe/ siue gloria cupidine tras fugæ titulo Olauū petiuit: eūq; transitionis simulatione secutus: tandē in publico pergentē equi pernicitate fretus: telo traicere destinauit: cōplesetq; votū: ni Olauus repēte equo delapsus: imminēs iaculū industria corporis declinatione vitasset. Deinde citatū acrius equū/ dū incautiū fugæ cōpendiū querit/ in palustre coenū p̄cipite agit: eiusq; voraginibus implicatus opprimitur: p̄posito parū respondēte fortuna. Post hæc Ericus nuptiarū sollicitat̄ affectu Bremorū antistitis Harwici germanā vxorē duxit natu quidē nobilem: sed nō tā pudicitia q̄ parēta conspicuam. Cuius instinctu vetera regū latifundia in eos maxime quorum sorti opera aduersus Olauū vsus fuerat: dono cōtulit: neq; regis opibus quo minus suscepta pro se pericula repēaret: pepercit: quasi ad hoc tantū eas recepisset vt in alios largitione transfunderet: totasq; stipēdiū loco militibus erogaret. Postremo a mulū apud Thiuam annē cū maiore copiarū parte bello deleuit. Verum non eadē virtute peregrina ac domestica bella cōfecit. Expeditiones enim quas aduersum Sclauos ducebat: nō tā timorē eis q̄ ludibrio fuere. Adeo enim apud eum inertia omnia solutaq; fuere: vt ne a viro quidem edita putarētur. Infimi cuiusq; in soluenda militia arbitriū sequebatur. Sape lixarum redeundū vociferantiū clamorem secutus: classē dimisit. Ob cuius mollitiē animata Barbarorū atrocitas/ nō solū eū fors peruagantē contēpsit: sed etiā domi consistētē inuasit. Qui cū in Fyoniam forte e Syalandia nauigatione cōtēderet: piratas post tergū imminere cōspiciēs: auide petito litore: armamentisq; omnib; in prædā relictis: nō sine rubore & metu nauigio cessit. Interiectis annis cū apud Syalandiā febrī se implicatū sentiret Fyoniā vsq; cuius erat oriūdus cōcessit spiritū ubi acceperat redditurus. Illic despato lāguoris remedio quia corpori nō poterat: spiritū cōsulere cupiēs: regiā vestē cuculla pmutat: vocataq; militū cohorte palā regno renūtiat. Creditū em̄ est: & a sacrorū peritis traditū nihil abolēdis piaculis poenitētia religione valētius reperiri. Tūc Elyuus a vico Wifingo qui & ipse egro cū aliis assidebat: cūctos de creādo rege circūspectis eē suffragiis iuber: vt pote præfenti iam militia liberos. Quæ vox vitā regis quātulacūq; restabat absumpsit: a greferentis adhuc viuo sibi successorem inquiri.

Ep̄i cades.

**Olauo iter
dic̄it̄ sacris.**

**Ericus fit
monachus.**



Efuncto Erico ambiguum plaribus de regno suffragium fuit. Quippe
 Kanutus in Iuria: Sueno apud Sialandiam Magni alter/alter su-
 perioris Erici filius: ingenti ambitu regnum petebat. Siquidem huc
 paterna illum auita merita venerabilem faciebant. Suenone itaque
 Sialandensium suffragia ambiente: ac plarisque petitionem eius fa-
 uorabiliter accipietibus: Olauus cognomine Balbus prisca moris
 amulatione permotus: cunctos qui regium ei nomen tribueret: ipsumque si reciperet
 execratus: adduci se posse negabat: ut in hanc vocem incosulta patrie maiestate per-
 reret: aut regium honorem priuato prater publicum regni consensum deferret. Siquidem
 electionis locum Sialandiam esse. Ius vero penes popularis arbitrii comunitate con-
 sistere memorabat. Hactenus cunctis: atque a sententia aliquantulum cedentibus: Steno
 quidam spreto veterum ritu. Suenone occultis a se promissis aggressum regio primus no-
 mine celsuit. Maioremque concionis partem ad simile vocis ausum induxit. Itaque sententiam
 eius prosecutum vulgus: quod arbitrio suo paulo ante permittere verebatur: pari mox
 suffragio comprobabat. Eodem quoque auctore populus Sialandensis creatum a se regem si-
 nitimorum consensu fulciri cupiens: Iacobo Colonis filio singularis facundie viro legatio-
 nem compositam & subornatam committit: qui Scaniaes adulatione dignitatis ad socie-
 tate electionis impelleret. Idem Suenoni comes in Scania datus: accepta dicendi co-
 pia: docet noluisse Sialandos quicquam super regio delectu sententias suis prater Scanicum
 arrogare consensum. Sed huc sequi in cunctis que precurrere malle: sine eo nihil magne rei
 executuros. Verum Suenonis insitam animis charitate habere: eumque sibi in regem dum
 modo Scanica allubescant suffragia exoptare: que propter propriae indolis claritatem/
 etiam patris auique merita commendaret. Meminisse deinde monet: ut soli ceteras Da-
 norum vires obruerint: ut patri eius ad extremam pene desperationem redactio: ni-
 hilque prater interitum prestolanti imperium dederint: obsecratque humanitate qua
 illum exceperant: filium prosequatur. Ita Sialandensium affectum indicans: sed factum
 reticens: omnium Suenoni suffragia conciliauit: quos ad hunc fauorem non solum Sialan-
 densium legatio: sed etiam propria eorum virtutis memoria concitabat. Kanutus
 quoque eodem a Iuris honore prouehitur: indignatibus Suenonem temeraria gemina
 concionis audacia regium occupasse vocabulum. Inde Sialandiam potiendam eius libi-
 dine iisdem fractus accedit. Post hac maximum pontificem Eskillum/ eundemque Sueno-
 nianam partis fautorem occultis ad defectionem promissis impellit: quibus incensus an-
 tistes Kanuto per internuntios mandat: classe Scania petat: sequi belli socium pollicea-
 tur. ut autem occasionem sibi transitionis concisceret: ac lubricum fidei suae ratio-
 nabilis causae titulo coloraret: acceptas a Suenone iniurias fingit: & quasi cum eo co-
 trouersiam initurus: contractis colloqui simulatione militibus: Lundiam quae & Sue-
 nonem habebat petiuit. Vbi dum compositionis negotia falso geruntur: Kanutum ex-
 itis quos ad speculandum eius aduentum praemisera: adesse cognoscit. Nec colloquium
 soluere moratus: ignotum ceteris consilium suum eadem hora repete detexit. Siquidem
 elatis signis precipiti in littus equitatu contedit. Cuius aduentum Kanutus nauiga-
 tione praecursus/ littori copias mandare noluit: sed in altum nauigia reiciens damna-
 ta promissoris fide Sialandiam reuertit. Ita praesens consilium non cedentibus ex sen-
 tentia rebus fortuna delusit. Sueno vero properantem ab vrbe pontificem subsecu-
 tus: reuertentem bello superat: captumque quia publica custodia non suppetebat in ex-
 cellam Laurentianam adis partem attollit: eique templum ergastulo fecit. Eapropter

Locum ele-
ctionis Sial-
landiam esse.

Sueno rex
Lxxv.

Eskillus ca-
pitur.

Saxonis Grammatici

Borgen
Holm.

execrationis (qua suprema pontificum ultio est) censuram metuens: non solum eum captione cruit: sed etiam agresti vico/ magnaq; Burgundae insula parte: quo synce-
riorem eius fauorem impetraret: donauit. Post hac sine ipso apud Slangerorp ru-
ralem Sialandiae villam bellum cum amulo facit: eiq; cruentissimo praelio superatum
insula pellit: victor in Scania redit: Kanutus in Luthia refugus cessit. Per eadem tempo-
ra Romanus antistes Barbaricae tempestatis procella rem diuinam pene obrutam euer-
samq; conspiciens, datis per Europam epistolis vniuersos Christianae credulitatis ho-
stes ab eius cultoribus oppugnari praecipit. Singulae autem catholicorum prouinciae
confinem sibi Barbariem incessere iubebantur. Ne ergo Dani priuatae militiae rebus
publicae religionis officia detrectaret: sumptis sacrae peregrinationis insignibus in-
perium amplectuntur. Igitur Kanutus ac Sueno inuicem obsidibus datis, depositisq;
inimicitiarum exercitiis rei melius gerende gratia pacem pro tempore statuunt: reuocatisq;
a suis visceribus ferrum ad factorum vindictam conuertunt. Discordiam itaq; a regni amu-
latione profecta sociam expeditionis foedere castigantes: iunctis viribus Sclauiam petunt:
Germanis ex condito diuersam eius inuadentibus plagam. Iuti Kanuto duce / Herbieles
Suenone hostile occupant portum. Superueniunt extremi Sialandenses ac Scaniae priorumq;
classem prout cuius locus patebat sua circumcludunt. Occurrunt in littore Saxones
et ipsi vindicandae religionis cupientissimi: militiae socii Danis futuri. Mox Dobinum
insigne piratica oppidum: ab utroque circumfretur exercitu: omni Danica multitudine
praeter paucos classis custodes nauigia reliquere. Quorum raritate cognita rugiam pri-
mam obsessis opere inimice classis oppressione porrigere statuunt. Mox Scanos quos ora-
do proximis offerebat adorti: ferme omnes fuderunt. Iuris iocundam eorum cladem ducem
tibus: neq; socios copulatis quos duce a se diuersos nouerunt. Sed & forensis nondum
pugnae memoria exoleuerat: & reces partium odium astuabat. Adeo quos priuatae irae
agitant: publica nunquam communio foederat. Ascerus vero Roskildensis quoque classis a rege
curam acceperat: suo repente nauigio per ignauiam cedens mercatorum cymba aduectus col-
dit: eoque latebram nactus: quos specioso pugnae exemplo ad fortitudinem incitare debue-
rat: deformis fugae spectaculo terrabat. Primum autem Scaniae timidioribus fuga
suppeteret: communibus vinculis arctius naues in classem sociarum: mox victi nexus in-
dustrie procuratos fortuitis ruptionibus lacerant: parsque ferro perit: pars necem
sibi inter vndas precipitio maturauit. Cumque Rugiani complures ob magnitudinem
naues capti difficiles animaduertent: multitudinis specie metum eis ingerere cu-
pientes: classem suam abductis caesorum nauigiis duplicant: eademque perinde ac remi-
gum plena tentoriis instruunt vacuitatem umbraculis obscurantes. Vbi sunt & alio non
minore mentis ingenio: noctibus enim tacita nauigatione in altum perges
diluculo referuntur imagine recedis classis, & supuenientium auxiliorum effigie perbituri.
Sed crebro id agentium frustra calliditas fuit. Interea Danis obsidione arcibus: eorum
classis piratico bello nutiatur oppressa. Hac fama reuocati correptis nauium reliquiis
Rugianos resistere formidantes: portum pellunt: sociorumque stragem fuga hostium vlciscun-
tur: ob interfectorum cadauera parum adhuc nauigabili ponto, Suenoni vero nauis qua
venerat spoliato suam cedere Kanutus Liburnicam voluit: sed suspecta amuli humani-
tas erat: oblatumque notabatur obsequium. Nam cum ei partes incolumes: suasque pro-
modum exhaustas videret: alieno nauigio reditum experiri sifus non est. Slesuicum deuectus in-
teriecto tempore prior Kanuto Sialandiam occupat. Roskildiamque moenium inopem recepta
culi gratia vallo fossaque complectitur. Cuius custodia Ebboni mandata: in Scania pergit.

Stratage-
ma.

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CXXXV.

Kanutus vero Scaniensiu damnis benigne secū a fortuna actū existimās: eāq; tantū sibi viriū addidisse: quantū amulo depressisset reputās: ne res eius pxiima clade corruptas/ ocio recreari pmitteret: Sialandiā tā sibi q; hosti diuidua ope familiarem luti precipue fratus ingreditur: ei potissimū cessurā ratus a quo primū occupata fuisset. Vbi cōperto Roskildā deciuisse: portaq; sibi Ebbone filio Skialmonis auctore clausisse: Sunonem quēdā sola loquacitate insignē/ nec tā consilio gnarū q; amoenū eloquio: qui eā ad deditiōē hortaretur p̄mittit. Is cū ad oppidū peruenisset: primū ante vallū lasciuē/ & discursim obequitans: mox cōpositi volubilitate sermonis propugnaculis insistentes aggressus: legationis mandata facundius q; feliciter explicabat. Quem Ebbo de industria blandis ac mitibus verbis excipiens: emissis deditiōnis simulatione iuuenibus prendēdum curauit. Quorum vnus paulatim ei propior factus: ius frani violētius occupat: ceterisq; equū a tergo pulsanribus: captum ciuibus ligatum adducit. Is primo compēdū p̄na coercitus: postmodū superueniente Suenone luminibus spoliat⁹ improuidā exhortationis p̄nas pepēdit. Hęc audiēs Kanutus porienda: vrbis diffidētia: in lutiā reuertit: vtq; rerū cōmoditas affuit: Sialandiā spe reparandā: fortuna: parte qua maris anfractibus interluitur inopinātam intrauit: improuidam quoq; Roskildā capit: & penates Ebbonis ad Suenonem elapsi incēdio diruit. Vnde ne imp̄farum inopia arētatus discederet: publico stipēdio alimentorū ei subsidia decernūtur. Par Scaniēsibus circa Suenonē affectus incesserat. Ne enim labente sumptu veluti ciborū p̄cūria afflicti: arma deserere cogeretur: publicā eū collationis cōmearibus p̄sequūtur. Tāta inter partes virtutis & gloriā amulatio fuit. Interea nobilissimi lutorū/ & in rebus bellicis singulari militia: laude cōspicui/ duab⁹ Suenonē Liburnicis peruenit. Quorū virib⁹ succinetus assump̄to Eskillo: manū in Sialādiā traiecit: ac ppe Thorstam vicū bello cū Kanuto cōcurrit. Vbi inclināta suorū acie timidiorū fugā secur⁹: fortiorū victoriā reuocat: & dū vinci credidit: victor repētinus euasit. Kanutū vero sui/ siue q; tenera adhuc aetate esset, siue quia belli eū implicare periculis nollēt/ in acie descendere passī nō sunt: pro duce pugnā spectatorē effectū. Interiectis diebus Waldemarū diuī Kanuti fili⁹: armis tūc primū p̄tate matur⁹: sed paterna in Kanuto merita perosus Suenoni se iūgit: in eius castris militia: Tirocinū habiturus. Cuius fauor plurimū Suenoni viriū cōciliauit. A quo paterne p̄fecturā dignitate donat⁹: Kanutū quēdā Henrici filiū sub Kanuto Magni filio eiusdē beneficii titulis inhiantē crebra belli cōgressione perdomuit. Nec minor ipsi mediocri rei q; regibus summā amulatio erat. Semp̄ autē ad Waldemarū victoriā redūdauit. Erat autē Kanutus insignis faciēdia sed moribus effusissimus. Sueno & fortuna: fauore: & viriū incrementis accinct⁹ in Fioniā excedit: mox amulū apud lutiā persecuturus: vbi ab exule quodā Ethlero sollicitatus bellū in Holfatios parat: abūde minora ad traiciēdum nauigā p̄mittēte. Incolae siquidem quo transitus impeditior foret: pontē conuulserant: veniētib; Bidoram: p̄missoris incuria binas tātū nauiculas exhibuerat. Quarum altera Sueno suos p̄cedere cupiens: saniore militū sentētia reuocatur: rogatus p̄positū hostiū aliēna traiectione p̄noscere: neq; p̄priis rem periculis explorare. Siqdē haud procul eis latebrā esse: partē copiarū quantā a se supandā crediderint irrupturis. Nec falsa p̄dictio fuit. Holfatiū quippe vicinū se saltibus occultātes: patiēter primorū adiūtū p̄astolantur: transuectisq; quos a se capi posse cōsiderēt: p̄cursu factō omnes aut neci aut captioni subiiciūt: q̄q; Danis in propulsando periculo animus nō deesset: vt

Suno lo-
quax.

Suno capi-
tur.

Roskildā
improuide
capitur.

Waldemar-
rus Tiro.

Saxonis Grammatici

Ebbonis
mors.

pote qui nec fugere possent, & in regis oculis pugnā edere necesse haberent. Ita nos-
tros ad virtutē capessendā & salutis desperatio, & præsens ducis incitabat aspectus
Quorū periculis exturbati scifarū magistri: circa palos medio amne defixos hare-
bant: neq; residuos transfuehere: neq; translatos referre ausi. Itaq; nec regi ad pcedē-
dū, nec victis ad resiliendū opī fuere. Interea Kanutus sumptuosis militiā impensis
oneratus: nec minorē occidētis humanitatē inuenit: q̄ oriētis nuper expert⁹ fuerat.
Siquidē agrestium placide tractatorū stipendia cōtraxit tali lutorū beneficio vsus:
quale pridē apud Sialandios acceperat: huius Sueno cōgressu vitato: Scaniā reuisit
exiguīs militiā reliquiis integrā amulī manū attētare formidās. Interiecto tēpore
receptis pretio captiuīs securus lutiā adiri cōstituit: peragranti Fioniam Ebbonis
e vita nūtriat⁹ excessus. Cuius fato deiectus: relatis in Sialandiam copiis p̄sens bellī
propositū deserit, militēq; plangere q̄ amulū incessere maluit. Adeo em̄ familiari-
ter eo vsus: vt nihil in foro: nihil in castris/absq; ipsi⁹ amministrazione curaret: inq;
priuatis ac publicis negotiis prorsus ex eius arbitrio sentētiāq; p̄deret. At vbi re-
cens funeris mœror exoleuit bellum nouaturus per Fioniam in lutiā decurrens:
Wibergenses regiōrū vectigaliū immunitatē pactos ad bella pro se suscipiēda perdu-
xit. Huc Kanutus magnis oriētis viribus succinctus aduehitur: victor haud dubie
futurus nī suadētibus amicis equestre militiā pedestri mutasset. Siquidē optimates
eius superiorū bellorū ammoniti: qbus rem infelicitē equitādo gessere/ ne fugā facul-
tas ignauos abriperet: necessitatē sibi iſerre tētates: equorū amminicula submouēda
duxerūt, Kanutū cū paucis equitibus peditū mediū faciūt bellī merita aestimaturū,
nec alias Sueno rebus suis impensius diffidebat. Vt autē hostes vltro militiā expedi-
mentis exui vidit: summa spe extremā desperationē mutauit: neq; enim ignorabat
equitatu vacuos lētam & ignobilē militiam edituros: plusq; sibi p̄sidiū demere q̄
duramētī cōciscere. Et ne ei similis manus deesse videretur: Wibergenses vtpote rei
equestris ignaros/ pedestri plio militare p̄cepit: nōnullos inter sagittarios & fundia-
tores dispersit. His leuia tormēta saxaq; iactilia p̄ armis fuere. Proxime eis ab vtro-
q; latere equites iūgit: mox hostiū terga pressuros. Cōmittēdi taliter plii p̄cipuus
auctor ei Waldemar⁹ extabat: corpus annis tenerū/ animū industriā p̄ualidū habēs.
Is siqdē pedites peditib⁹ opponēdos: latera autē & terga ab equitibus incessenda do-
cuerat. Kanutus dupliciter instructi hostis cōsiliū ex apparatu cognoscēs: opportu-
nitatē insidiis negare disposuit. Quib⁹ vt copiā demeret: neq; suos a tergo circūue-
niri pateret: op⁹ impetu ratus/ torā manū in cōsertissimos pedites inducit: eosq; pas-
sim & varie resistētes pene oēs oppressit: nec ea tñ virtute periculū ppulit. Quippe
Sueno vtrinq; ex latere aduersarios, partito equitatu circūuolat: deturbatisq; equis
quos rēto acie fugā metu locauerat: ancipiti incurſu cōclusos exagitat. Qd vbi
videt Kanutus trasuersis acie principiis instruit, reuocatq; a peditibus pugnā: ad
equites transtulit. Quippe a tergo instantibus ora aduerrere necesse habuit. Sueno
vero cum & armis diffideret: & equorum pericula formidaret: transfuersis eos p̄-
liis fatigare: non manū cū eis acie conferere: nō pugnandī copiam facere: sed incer-
to Marte ludificatos/ astu ac lassitudine superandos curabat: eos grauissime ador-
tus qui cōmuni acie longius excedentes: audacius semet propulsandis obiecere peri-
culis. Variis igitur irruptionibus lacerati: crebroq; impetu & obliquis cōcursibus
lacerati: tandē viriū inopia ad tantā corporis lassitudinem peruenerunt: vt prater
communē belligerandī morem in ipso certaminis ardore sessione pausarent. Cūq;

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CXXXVI.

nec ad fugam, nec ad pugnam vis vlla suppeteret: dñi sollicitè salutis praesidia circūspiciunt: oppidū cuius paulo ante incolae fuderant: cōposita acie paulatim accedere tutissimū ducunt: subsidii loco hostiū tectis vsuri. Eo igitur seruatis ordinibus incessum emouent: procuratis qui a tergo curarēt: hostēq; retrogradū pellerēt. Tanta plarūq; necessitatis fiducia est. Tūc Barcho quidā promptissimus Suenonis miles ab aduersariis vndiq; circūuetus: innumeram manū ammirabili solus virtute sustinuit. Tandem obfusis sudore oculis pulso clypeo ambas bipēni manus inferere: promiscue eadē facere: hostes ac socios iuxta/ferire: nulli propius instanti parcere. Quo viso Waldemar us cui multa secū ex veteri cōiūctu familiaritas erat: memoria prius charitatis euectus equo ocius aduolat extremis amici rebus adesse cupiens. Quē Barcho aduersariū ratus: relata bipenni instātem appetit. Sed Waldemar us p̄repto eo iētum ocior anteuēnit. Manubrio solo scapulæ eius vehemētè impacto ferrū excidit. Vix hominē inter tot arma, tot hostes obnixius cōtranitētē seruare potuit. Dñi tandē oblectatum abducit: inuitūq; salutē restituit. Qui post q̄ se ab amicissimo salutarī captione pertrahī videt: libenter quidem eius opem excipere dixit: sed non ita vti hac velle vt capriurum more clunes equi sequendo: fœdum de se spectaculū faciat. verum ex parte Kanuti aliū confestim fugam facere: pars oppido latebrā que rere: nonnulli per medias eius plateas erūpere: Kanutus ipse per angustissimas vicī partes: equo vectus eripitur. Occupati qui in vicū profugerāt: & in vnā aditū captiui tradūtur. Ad quos introgresso rege Helias Ripensis antistes circūspectis omnibus: hortulanū regi amulandū aiebat: qui vtilibus herbis incremēta cōciliat: noxiis locum vacuefacit. Qđ dicitū specie horridū: si quis altius mēte perspiciat summa in dustria procuratū fateatur necesse est. Abscise enim rem, sed copiose disseruit. Cui si Sueno obsecurus fuisset: profecto omnē amuli fidutiā sepelisset. Qui licet iniuriarum nomine vindictā a captis exigere potuisset: ad mitiorē tamē sententiā ingenita sibi pietate deflexus: plarisq; redimēdi copiam fecit: aliosq; sacramēto, alios spōsione in fidē acceptos: morte mulctare passus nō est. Ex quibus binos dūtaxat peculiarib; flagitiis obfisos: alterū quia terrā latrociniiis vitā egerat: alterū q̄ optime de se merentē virū per insidias dormiētē oppresserat: capite pœnas soluere iussit: in neutro belli: in vtroq; sceleris negotiū puniēs. Cōplures ex superioribus tributa sibi salutis immemores: acceptū ab hoste beneficiū repetita Kanuti militia neglexerūt: eisq; pristina fides recentī charior erat. At Kanutus ab Alaburgo Liuthufiū petēs: apud vitricū Suerconē exul aliquādiu demorat⁹ est. Hūc siquidē occiso Magno Kanuti mater cōiugio obuēnit. Tūc vero laceræ Danorū res dissectæq; fuere: cū interius sociāli bello flagrante: exterius piratica pestis ingrueret. Cuius ppulsandæ causa Sueno toti Sclauia bellū crebrius q̄ prosperius inferebat. Neq; em̄ tāta illi in praliis perseuerantia: quātus furor atq; impetus fuit. Nam cū receptui consulere debebat: ā aut de littus repetere cōsueuit: vt par fugæ reductio videretur. Neq; suorū ei res curæ fuerit: dūmodo prior ipse nauigiū rapuisset. Quæ regis ignauia tantam Sclauis audaciā dedit: vt crebro copias ei⁹ reuertētes opprimerēt. Ipse quoq; Wibergā adhuc munimētū expertē: quo tutior i sibi receptaculo foret: te rebus mœnibus clausit: magnisq; eā stipendiis instruxit. At Kanutus apud Suetiā primū vitrico optatus: mox onustus haberi cœpit: ita vt pro comparandis alimentis quicquid illic prædiorum possederat veditaret. Neq; enim vlla gens exules aut p̄p̄rius recipit: aut facilius respuit. Sed & fili⁹ Suerconis Ioannes: vt plurimū strēnu⁹: ita partū facetus irrisorio

Barchonis
virtus;

Quomodo
wibergam
clausit mœnibus.
Suetica gēs
exules p̄p̄rius
recipit
facile con
temnit.

carminē: fugam eius præliq; retexuit: & quasi cantilena: specie pudibūdi hoīs ve-
 recūdiā laceſſiuit: vt em̄ hospitē rubore & cōtēptu perfunderet: fortunā ipsius ludī
 brio laceſſere cœpit: aſper ſiſq; iocis, & ignominioſo verborū genere: ignauiā ei bel-
 liq; triſtes exprobrabat euctus. His Kanutus opprobriis irritatus: nauigio cōmea-
 tuq; empro plurimū in auunculis & materna ſiſus neceſſitudine: Poloniā profugit.
 Quem illi maternæ rei nomine regni conſortionē appetere rati: cæteris in locis ad-
 miſſum: munimētis excipere paſſi non ſunt. Ad vltimū cū ne placida fatis fronte cō-
 ſpiciūt: inſontem notantes cum propinquo charitatē deberent. Augebat hunc me-
 tum recēs maioris eorum fratris depulſio. Itaq; receptus quidē: ſed nullā (vt dixi)
 vrbium intrare permiſſus: ad præfectū Saxonīæ Henricum peruehitur. Apud quē
 minorē ſpe ſua fortunā expertus: Hamburgensem antiſtitem Hartuicum accedit:
 iam pridem Danis iuridictioni ſuę exemptis inſenſum. A quo humaniſſime habitus
 belliq; tandem ſubſidia mutuatus: domeſticorū militū fidem tacita legatione per-
 tentat. Reſpoſum eſt omnes ad eū ocīſſime trāſituros: datāq; Suenoni fidem priſti-
 na mutatuſ. Qua promiſſione ſecurior factus: peregrina manu Iuriā intrat. Sed
 et ſuis nec humanitas Suenonis: nec obſidum charitas: nec periurii reſpectus: quo
 minus ad eum ſigna referrent obſtaculo fuit. At Sueno vbi de eius aduentu cogno-
 uit: virium diffidentia apud Wibergam recētibus a ſe munimētis excultā obſidionē
 ferre conſtituit. Vbi ad ſuſtentandā ſumptuū neceſſitatē bona eorū qui ad Kanutū
 conceſſerant: rapinis exhaurit: prædatuq; ſtipendia contrahit. At Kanutus ex pro-
 ximā pugnæ euentu: vrbem oppugnare diſſiſus: formidata locorū fortuna: procul
 moenibus caſtra conſtituit: operiri volens quoad amulus protelatis diebus alimen-
 torū egeſtate vexatus: aut turpiter fugā: aut temere bellū arripere. Ea Kanuti ſpes
 Suenoni victoriæ fuit. Eodem tempore Bruno quidam qui & Kanutum ipſe e Saxo-
 nia ſecutus fuerat: ſiue Suenonis inſtinctu corruptus: cum quo vetuſta ſibi ſocietas
 erat: ſiue delati belli tædio ſatiatus impetrata vtcūq; licentia cum aliquot Ripam
 ſeceſſit. Sueno vero cum rem familiarem magnis in vrbe ſumptib; exhaustiſſet: neq;
 trahendī diūtius belli materiam circūſpiceret: audendum aliquid cum periculo ra-
 tus: noctu magnis itineribus tacitus ad hoſtium caſtra contēdit: eoſq; mane diuina
 curantes: improuidos irrumpit. Quibus repentino metu percullis: vt cuiq; animus
 erat: aliis fugam, aliis arma capere negotiū fuit. Mediū horū interſtuebat riuus oc-
 cultis voraginibus frequēs: ſed vno dūtaxat vado meabilis: qđ Suenonianis incogni-
 tum, Kanuticis notū prior loci inſpectio fecerat. Exiguus idē & obſcurus olim: nūc
 belli inclutus fama. Igitur qui irruerāt ignorātia loci inuias riuū ptes aggreſſi: p̄ci-
 p̄tatis equis ſprouidi ſpetus p̄enas dedere. Experti periculū emin; inſtāt: fundiſq;
 ac iaculis puocāt cōgreſſum phibēte lacuna. Tūc Saxones oſtētādā virtutis auđit:
 ne rebus locus officeret eqs vadū inſiliūt. Waldemar⁹ poſtq; ad loci eqabile vider
 tāq; hoſtes trāſitu phibitur⁹ / eo ſreño cōuertit: aduerſoq; cū eis equo cōcurrēs: ſpa-
 c̄tā vni lanceā ingenuo militādī more p̄fregit. Sed cōtra ī ipſo gurgite ita quater nis
 ſimul haſtis excipit: vt equ⁹ in clunes cōſideret. ipſe tamē ob egregiā eqtādī peritiā
 ſella pelli nequiret. Quintā inter frōtē galeāq; defixā: adaecto capulo collifam auulſit
 His malis liber / arrepto equo cū paucis vadū ſupat: & ne ſecuturis anguſtias face-
 ret: p̄cul riuo ſecedit: ibiq; facta acie pugnā capeſſit. Quinetiā totā hoſtiū turbā quo
 ad ois ſociorū p̄meaſſet exercit⁹: parua manu ſuſtinuit. Suenoniq; certīſſim⁹ auctor
 victorię fuit. Quo opē ferēte: Kanuti ptes fugā fecere. Grandē q̄ppe ex ſuperioribus

Waldemar⁹
 ſancti Kanu-
 ti ducis fi-
 lius.

Histo. Danicę Li. XIII. Fo. CXXXVII.

preliis metu hauserant eorūq; memoriam abicere nequeunt: egris semper infra-
ctisq; animis erāt. adeo em̄ Ranuricorum animos res aduerse corruperāt: vt maiore
fortitudinis parte defecti / perseverāter hostē ferre nequirit: nimioq; timoris captu
hebetatis animis faciles semp̄ in fugā existerent. Saxones vero qbus agitatio milita-
ris familiarior erat / equestri exercitatione vsi / crebro equorū reiectu victoribus insul-
tabāt, ita fugā moderātes: vt eā nō sine ordine & regimine dirigere viderent. Prom-
ptissimus horū Folradus eo plio cadit, neq; captorē reperire quivit, q̄ obrutus prē-
di se plurimū p̄carēt. Ceteri inter diū male fugientes oppido nocte māserūt: vbi a fu-
ge p̄secutoribus intercepti, hospitio necant. Cōdixerāt em̄ victores nemini parcere
deuictorū: tū Saxonū odio: tū quia pximo bello captos & a se redimēdi potestate do-
natos: denuo hostes expti fuisset. Kanuto Saxonīa refugio fuit, de cui⁹ fuga Ripēs
vt̄ acta erat ab intermeantibus edocti, quo plus victorī placerēt cōfestim Brunonē
capitūt Suenonīs in breui iudicio p̄sentādū. Quē Sueno oblatū aliquādū familiari⁹
habuit, mox donatū abire p̄mittit. Quę res ei apud cōterraneos suspiciōni primū
mox cladī atq; exitio fuit. Fuere em̄ interfectorū propinqui q̄ crederēt eū pecunia a
Suenone corruptū sociorū salutē iniquissimo subuertisse cōsilio: declinatī belli argu-
mēto doli cōiecturā trahētes, neq; aliud beneficētiā regis, q̄ fraudis p̄mū extitit
se putātes. Cui cū de p̄fidia diem dixissent, omnēq; accusatiōis suę vim validissima
eius defensione elusam viderēt: inuictū foro insidiis occupāt. Sueno perinde ac priua-
tis iā periculis liber: ad publica p̄pulsanda animū induxit. Locis marinis natura mu-
nitis, cōplura agrestis p̄sidia cōdidit. Bina castra, alterū in Fionīa, i Sialādiā alterū
p̄pter fretū molit, q̄ piratis timori, incolis vero receptui foret. Sed a Sclauis vtrūq;
cōuulsū pdit. Bellū cū ipsi magna apud Fionīā virtute gessit. Quorū copias ita
cecidit: vt p̄teritū militū palmas ferro p̄erosas habētibus, media digitorū caro cru-
desceret. Eo tempore p̄pter incursum qui a maritimis crebrī p̄donib⁹ edebant: apud
Roskildīā Wethemāno auctore piratica cōepit, cuius hęc disciplina hi mores fuere.
Nauigātia piratę magis idonea sibi visa absq; possessoris p̄missu assumēdi potestātē ha-
bebāt: octaua acquisitorū parte naulū daturī. Nauigatiōnē orfuri, apud sacer dotes
p̄teritę vitę piacula deplorabāt: eorūq; religiosa animaduersione puniti / perinde
ac statim decessuri, diuina altarīs libamēta sumebāt, cūcta prosperi⁹ cessura rati, si
rite deū añ bella placassent. paruo viatico sumpto, onera & ipedimēta vitabāt arma-
tura ac cibo simpliciter cōtenti, nihilq; qd̄ nauigatiōnē moraret amplexi. multę illis
vigilię, multa q; p̄simonia erat. Remorū manubrīs cōfidēdo innixi somnū carpebāt.
Quoties p̄pter litora illis nauigatiō erat: eadē ante speculatorib⁹ plustrāda māda-
bāt ne qd̄ icōpertū forte vel iprouisum occurreret. Insulas ad quas v̄cto afflarent pe-
tebāt: missis q̄ loca p̄cellis auersa p̄curreret: q̄ pegrina classis trāquillis soleat por-
tub⁹ delectari. Crebrū eis cū hoste certamē: sed vbiq; facilis, ac pene icruenta victo-
ria fuit. Prēdā ex equo p̄tebātur: nec maior gubernatoris portio q̄ priuati remis
erat. Christianos quos expugnata classē captiuos reperāt: amictu donatos ad ppria
dimittebāt, tāta eis i cōterraneos hūanitas erat. octogenas & binas piraticas puppes
varie & vicissim cōpe, nunq̄ ipi classē viginti duab⁹ frequentiorē hñtes. Stripēdiis de-
fecti ip̄sas a ciuib⁹ cōtrahebāt p̄mū loco p̄de dimidiū recepturis. Hic piraticę cul-
tus vt dixi Roskildię cōepit: ab vrbis gremio etiā ad agrestes manauit, ab oī ferme
Sialādię pre subsidia mutuat. Eniūero angustus primū ac tenuis magna breui in-
crementa contraxit. Sed neq; ante reddita terris pacem vlla ex parte remissior fuit.

Roskildē,
piratica.

Saxonis Grammatici.

Frisia minor spectat ad Daciam De situ Frisie. Comendat Frisiam.

Interea Kanutus Frisiam minorem que & ipsa Danicarum est partium cum paucis exiliis comitibus petit. Diues agri provincia est pecoribus opulens. Caterum confinis oceano pater humilis, ita ut eius inter dum estibus eluatur. Qui ne irrumpant: vallo littus omne precingitur: quod si forte perfregerint: inundat campos: vicos & sata demergunt. Neque enim illic locus natura alius alio editior existat. Plerumque agros ab imo conuulsos alio loci traiciunt, locum eorum occupante lacuna, in quorum confederint praesidiis possidendos. Inundationem comitatur feracitas. Gramine tellus exuberat: torrefacta in sale m gleba decoquitur. Hyeme continuo celatur estu, stagni speciem praebentibus campis: unde & in qua rerum parte locanda fuerit: pene ambiguum natura fecit: cum alia anni parte nauigationis patiens / alia aratri capax existat. Incole eius natura feroces, corporibus agiles, anxiam & grauem armaturam contemnunt / ancilibus vtuntur, missilibus dimicant. Agros scrobibus cingunt, saltus conculis edunt. Penates in editum subiecto glebarum aceruo prouehunt. Hos a Frisonum gente conditos nominis & linguae societas testimonio est. Quibus nouas quarrentibus sedes, ea forte tellus obuenerit. Quam palustrem primum ac humidam longo durauerit cultu. Administratio deinde provinciae sub nostris regibus esse coepit. A qua Kanutus cum forte praesidium implorasset: prompto omnium fauore suscipitur, pollicitus se eis aliquid de consuetae pensionis onere laxaturum. Auidi promissionis Frisi intuitu exilis praesidium, immani se negotio onerant. Ac primum moenia propter Mildam fluuium: quis eum recipiant condunt. Tantulo stipendio ingens militia stetit. Suenonius reditus eius opinione accepta / Iutis in equitarum digestis a Sialandis & Scanis classem adsciscit. Ex qua non nullas naues Slesuici subductas ad Eidoram usque solo tenus pertrahendas curauit, ne ea pars hostibus elapsa foret. Quae res ei impendio magis quam vsui fuit. Inde cum copiis ad recens oppidum pergit. Id inter paludes amnemque situm natura quam opere munitius erat. A latere ei Mildam fluuius fuit angustis alueis, sed placide manantibus aquis. Quod quia rex ob angustias exercitus circumuenire non poterat: locis ex copia idoneis castra defigit. Deinde caesis virgultis quem nemus proximum offerebat ad peragradas paludes constramenta fieri iubet: quibus cum opportunum foret: velut pontibus vtentur. Interea quidam ex Frisica iuuentute, siue more impatientes: siue vegetioribus animis virtutis iactantem cupidum: prouocandi gratia / riuum qui inter castra medius erat consueta arte transiliunt, vatumque eminens hostem incessunt. Nec lacescentibus obuui defuerunt. Complures ex utroque agmine huic se certamine ingerunt, suorum quique pericula propulsuri neutris communis fortunae negotium patienter inspectare valentibus. Itaque paulatim crescente pugna, adeo omnium huc animi confluerunt: ut ex eo belli praesultu / totius victoriae summa pedere videretur. Quo viso filius Thorstani Petrus omnium regis archanorum particeps: non ignarus Frisicorum temeritatis: confestim armari exercitum, praestolarique castris paratum iubet. Huius rei inscium Frisones tota amne manu repente transuolant: rati sine paratu regem in castris esse. Ita audacius quam prudentius omnis eorum irrupit exercitus: inopinatum hostem opprimere auidus. Sed Suenoniae non segnius occurrentibus: ad notas sibi refugere paludes. Quas mox equites factorum a se pontium stramentis vsu facile superant: translataque fugam acerrime persequuntur. Aliud quoque ferro sibi compendium struunt. Nam tanta in fugientes strages exercita est: ut constratis cadaueribus amnis mox a victoribus permeari potuerit. Fufis frisonibus Kanutus cum paucis exiliis sociis eques elabitur. Reliquis fugae expertibus oppidum

Histo. Danicę Li. XIII. Fo. CXXXVIII.

receptui fuit. Cui Sueno Kanutum inesse ratus: obsessos q̄ poterat infensus aggredi
 tur: sperans obtentione eius totius belli finem futurum. Sautios integris mutat: fef
 sis requietos succedere iubet: diurno prelio nocturnū sociat: omniq̄ instantia curat
 ne lassus quies remedio fiat. Addebat obsessis animū recens captiuorum occisio: nec
 cuiq̄ a victore tories lesio venia sperabatur. Cōtra rex si pugnā remitteret: neq̄ mox
 oppido potiretur: Fresos auxilio obsessis futuros timebat, ideoq̄ perseverantiorē pre
 lio opus ducebat. Sic metus vtrinq̄ pugnandi pertinaciam fecerat. Nec inter diu di
 micasse contenti: noctem quoq̄ bello contribuunt. Tunc vero anceps prelium erat.
 Cum forte Waldemarum clamore cominus orto Fresos instare ratus: in partem qua
 strepitus exaudiebatur cum signis accurrit, sociosq̄ per q̄ strenue repugnantes erro
 re noctis elusus oppressit. Ita fortissimi animi dux temporis habitu circūuentus qui
 bus opem ferre decreuerat: cladem atq̄ exitiū irrogauit. Oppidani assiduū plagis
 & continua lassitudine exhausti, nullumq̄ pugne supplementū habentes, cū nec vi
 res nec vulnera vlllo momenti spatio recreare quiuissent, desperatis rebus dedidere
 se regi. Cuius fidem atq̄ clementiam: vltra ac rati fuerant: experti sunt. Tum vero
 rex & in Plogo qui Ericū occiderat: singulare pietatis specimen dedit. Neq̄ em̄ a pa
 tris interfecitore pœnas exigere voluit: plus deditōnis moribus: q̄ vltionis aculeis
 debitorus. Ceteros quoq̄ nec morte nec captione mulctatos absq̄ redēptione dimit
 tit: præsatus se eorū obsequia ac odia iuxta estimaturū. Nihil em̄ iis prospere cessu
 rum qui tories mobili fide & sacramēto fuissent. Dimissi cū duce exilium amplectun
 tur. Id em̄ gratiæ apud suos Kanutus habebat: vt nulli vnq̄ fortuna eius fastidio es
 set. At Fresones mulctę nomine duo milia librarū regi cū obsidibus pendūt. Post hæc
 siue rubore siue nature stoliditate cōpuncti Waldemarū obsecrant: precetur re
 gē bellum cū eis hac lege iteret: vt victor equā priori summā recipiat, victus ex vete
 ri pensione quantū Kanutus sponderat remittat. Ille p̄cantium temeritatē incer
 tosq̄ pugne euentus solertius estimans, extreme demētię voces consilii sui salubrita
 te cohibuit, per q̄ stultū affirmando victos a victore noxias belli condiciones expe
 re. Interea Kanutus apud Germaniā Fridericū Romano recenter imperio functum
 auxilii imploratione sollicitat: promittens se patriæ procuratiōnē in eius beneficio
 repositurū. Imperator cui & summa nature calliditas: & maxima proferēdi imperiū
 cupiditas esset: tantū alieni i ditionē suā redigere auidus: Suenonē veteris amicitia
 & cōmilitiū monitū promisso honoris incremento ad colloquendū sibi simulatione
 charitatis inuitat: eximiā sibi visendi eius cupidinē incessisse significās: sed Romanę
 maiestatis amplitudinē quo minus eū accedat obistere. Quippe Sueno adolescentię
 tēpore militaris rei perdiscēde gratia: Conradi Casaris clientelā ingressus: cū Fri
 derico: adhuc priuatę fortunę: quę & atate & ingenio equabat: diu sodalitatē officia
 gesserat. Itaq̄ nō q̄ fallacissimi hominis cōmētis crederet: aut amulo asylū demere
 vellet: sed vt sola se germanis fama cognitū etiam spectandū subiiceret: presentemq̄
 famę suā miratoribus exhiberet: cultiore pompa instructus mandatum exequitur.
 Nec partū glorię apud curiā magnificētia clientelę & apparatus ostentatione cōtra
 xit, rotiusq̄ i se germanię oculos ob virtutis ammiratiōnē cōuertit. Mersburgū opa
 pidū theutonice nobilitatis frequētia cōpletū ingressus: ab ipatore primū veneratē
 hitus: mox vario accusatiōis genere vexatus: disparē pmissis fidē exptus est. Cui de
 mū cōditiōis huiuscemodi pferunt: vt ipatoris ipse: ei? vero Kanut? renūtiata re
 gni affectatiōe militē ageret: bñficiū iure Sialādiā receptur? Alioqui: ipatoris vires

Obsessio
dura.

Waldemari
erratum.

Plogo p̄c̄it
rex.

Kanut? ad
imperatorē
confugit.
Friderici
fraus.

Sueno olim
de familia
Cōradi im
peratoris.

Kanuto obtentui fore / expeditamq; cum eo manum in Daniam esse mittendam que vel Suenonis precurreret reditum: vel confestim impugnaret aduentum. Sueno in re tam anxia: aut periclitandum sibi: aut parendum fore cognoscens: simulata assensione: paterna bona quibus in Sialandia abundabat: tanq; peculiaria a conditionis tenore sublegit / ne violande pactionis omnis domi deesset occasio. Quod quia germanico iuri familiare erat: admissu facile fuit. In hoc Kanutus pacti parum credulus Waldemarum qui cum Suenone aderat: sponforem efflagitat: fidem eius integritatemq; tutissimum rerum suarum pignus existimans. Neq; enim alium ex regio comitatu pari constantia pro capite suo excubiturum putavit. Ille Suenoniane perfidie conscius cum vanam ac lubricam compositionis fidem aduenteret: ne alienam in se labem recidere pateretur: sponsonem pertinacius abnuic. Tandem rege compellente, vix atq; egre vadimonium dixit: prefatus se si Sueno pactum perruperet: Kanuti partibus accessurum: probata vtrinq; conditione discessum est. Reuersus in regnum Sueno: deq; amulo comitem nactus: remissis e vestigio literis: fidem Cesaris aperta fraudis exprobratione damnauit, initalq; cum eo pactiones obsequii negatione subuertit, in eas se condiciones fallaciter adductum affirmans, in quas Danicoru adhuc regum nemo concesserit. Praterea Kanuto iusta petenti, prouinciali duntaxat amministrazione concessa: regios penates a caetera se conditione secreuisse dicebat: fraudatus pacto Kanutus: vadem sollicitat. Qui cum regem deserere: vel sponsonem corrumpere, eque foedum putaret: vtrubiq; fame periculum contemplatus: mutare pactum: q; euertere maluit, statuens vt cum rex Sialandiam comitatu suo necessariam duceret: aliud pro ea Kanuto stipendium assignaret: nec fructu patricius: nec spatio contractus: nec honore defectus. Assensus conditioni rex: tripartitam Kanuto prefecturam constituit: eiq; in Iutia, Sialandia / ac Scania, peculiare beneficium tradit: inter cisam loco dominationem minus solida: potestatis gesturam existimans: Huius rei Kanutus Waldemarum denuo predem exposcit. Quem velut antea repugnantem Sueno condendi foederis audis: sponsonem iterare coegit: ne gans si pacto obuiam isset: eius Kanuti defectionem egre laturum. Hoc fretus pigrore Kanutus: cupide conditionibus fruitur. Igitur Sueno perinde ac belloru metu solutus in superbiam lapsus: patrios mores q; parum sibi viderentur exculti, tanq; agrestes & inconditos: petita a finitimis vrbantate mutauit, spretosq; Danico ritu germanicum amulatus est. Nam & cultum saxonicum sumpsit / & ne eo inuidiosius vteretur: militum studia ad similem vestis vsum adduxit: rusticis moris terro comprioris famulitii grege, palatium instruens. Quinetiam epulandi rusticitate depulsa: externas mensis comitates adciuit, commestationumq; ritus cultiore misterio gerendos instituit. Nec solum cultum nouauit: sed etiam edendi bibendiq; facetias tradidit. Idem studii in nouanda clientela, asciscendisq; satellitibus gessit. Honores quippe nobilibus demptos: histrionibus deferebat, magnisq; & illustribus viris a latere suo sepositis: in eorum locum turpium & effeminatorum familiam subrogabat: vt abiectu maiorum, minorumq; propectu: prorsus eximias potentia suae vires ostenderet: ditatq; fortunam suam beneficio regis, non generis imputarent. Nec insolentia eius auaritia defuit. Siquidem lucrosa sibi illorum fata, quorum bona auxisset constituit, pupillorumq; parentibus e mortuis expiator euasit. Neq; nephas duxit eorum liberos a gestati subigere: quorum opera / regni opes ipse susceperit. Ipsos quoq; milites prius a se locupletatos, ad vilem

Nemo regu Daniae Casari homagiū prestatit.

Sueno in superbiam lapsus ritū Alemānorū emulat? est.

Suenonis auaritia.

paupertatis statum beneficii sui pœnitentiã adductus reiecit. Quinetiam ingentis clientelę voracitate compulsus provincialia ministeria, impensasq; ab agrestibus: arctius exigere cepit. Itaq; dum militum luxui consulit: plebis fauorem amittit. Præterea controuersiarũ iura eatenus sacramenti religione subnixã ad palestras & palmas athleticas relegauit, iudiciumq; rationis speculationi debitum, in sola corporũ exercitatione constituit. Et ne quid fastui deesset in communibus suggestis concionari fastigio suo indignum ducebat. Quãobrem equa vulgariũ alloquia contēnendo / editioribus locis occupatis: suppositę plebi superne ius dicere consueuit. Crebræ quoq; ei cum Lundensĩ pontifice similitates maiore fructu q̃ iactura fuere. Ea tempestate Karolo Hallandię præside prouinciã egresso: coniugem eius sororemq; viduã Suerconis filius Ioannes excellentis earum pulchritudinis opinione corruptus ad libidinis cõmercium raptas in Suetiam vsq; deuexit. Quibus tam contumeliose vsus proditur: vt eas in stupri vices noctibus euocaret alternis: iugē pudicitię foeminas, obfoenissima foeditate proculcans: neq; aut huius matronalem thorum, aut illius cęlibem castimoniam: quo minus voluptatum suarum ignibus indulgeret reueritus. Ad vltimum patrię & populo tantę temeritatis facinus exdecante: vtrinq; remisit. Quod flagitium Sueno perinde ac cõmune probum in omne Sueonum regnum vlcisci statuit: publicum ruborem communibus armis submouendum existimans. Sed nuptiarum apparatus præuentus: quippe Saxonum Satrapę Conradi filiã nuper desponsã vxorem ducturus erat propior priuatę copulę: q̃ publicę vindictę militiam retentabat. per hanc Sueonem in peregrinos ritus adductum falsã plebis opinio referebat, eiusq; super consuetudinum nouitate consiliũ accusabat. Per eadem tempora Nicolaus vrbs Romę cardinalis Britanicum perueniens oceanum: Noruagiã Lundensium adhuc ditiori parentē immunitate concessã, maximĩ pontificatus titulis insigniuit. Quod in Suetia quoq; legationis potestate peragere cupiens: Sueonibus & Gothis de vrbe, & persona tanto muneri idonea concordare nequeuntibus: certamini decus negauit, rudemq; adhuc religionis barbariẽ summo sacrorum honore dignatus non est. Verum inspecto temporis habitu cum per oceanum reuertĩ hibernę nauigationis metu in periculis duceret: Daniam redituũ suo per commodam arbitratu, offensã eius ex Noruagię promotione contractã beneficĩ deliniameto sedare constituit. Eskillum igitur mädatis aggressus / plus nouę dignitatis q̃ veteris amiserit: recepturum promittit: desiniens se ereptę Noruagię damna / Suetici primatus munere pensaturum. Rapuit promissum Eskillus cupideq; legati copiam flagitat. Qui veniens apud ipsum futurũ Suetici sacerdotii insignie deposuit. Dandum ei i quem concors Sueonum Gothorumq; suffragium cõuenisset. Statuit quoq; vt quicunq; maximĩ Sueonum pontifices creandi essent, palatio a curia dato: per Lundensem insignirentur antistitem, eamq; sedē perpetuo vererentur obsequio. In hoc priuilegio dato confirmationem a curia adiscendam promittit. Quod effectu per facile fuit. Siquidẽ Romã reuersus: decedente Eugenio maximus pontifex subrogatus est, peregitq; publicę religionis præsul qd̃ priuatę legationis minister annuerat. Qui mox vsurpatione posterorum firmatus: sub hoc vsq; tempus, antiqui tenoris obseruatione perfruitur. His peractis Nicolaus nondũ Daniã egressus: Suenonem Suetica meditandum bella Romana industria a proposito reuocare conatus: locorum difficilium, inopis regni infructuosã victoriã habitum prætendebat. Siquidem eius militię negocium ingens: fructus exiguos fore:

Raptus.

Hic habuit
Noruagia
Archiepi-
scopum.

De prima
tu Archia
episcopi
Lundensis.

Consiliũ
Nicolai le-
gati.

f. iii.

Similitudo
aranea,

Hyeme bel
lae i Suetia

Horrendū
frigus,

Calliditas
Sueonū in
cedendis sil
uis,

priusq; ei cum vastis, & immanibus scopulis: q̄ cum hoste certandum. Quo victo ni
hil præter ignobilem prædam, & sordida spolia victoribus occupandum. Postremo
cum Stolidam regis perseverantiam consilii sui sapientia superare nequiret: inera
riam eius facetissime cauillatus est. Nam araneam eum amulari dicebat / quæ tela
rum figmentis cum discrimine vitæ: & viscerum suorum egestione confertis: quid
nisi Scarrabeos putres & vilia prenderet animalia! Cuius exempli euidencia araneæ
regem: militiam telæ: victoriam venatui conferebat. Ita audum duce[m] exigua
rei cupiditate seipsum viribus exinanientem inutili bello delectari monstrabat. Cu
ius Sueno dignitatem potius q̄ monitum veneratus, abeuntemq; eum ad regni fi
nes vsq; commeatibus profecutus: destinati olim belli studium animo reuocauit:
quippe quem magis potiendæ Suetiæ cupido: q̄ aut iniuriæ dolor: aut pudoris irrita
mentum accenderat. Maximam siquidem inuadendæ eius opportunitatem / tum ob
senium imbelliamq; Suerconis: tum ob factiones inter eundem & plæbem recenter
ortas: nam Ioannem agrestes cõcionantem occiderat: arbitratur. Spe quoq; tam
rata victoriam complectebatur, vt ante militia exordiū inter milites suos Suetica
rum iura prouinciãrum: tanq̄ belli præmia partiretur. Duo quoq; ex proceribus
eius ad opinionem vnus Suetiæ virginis libidinis amulatione corrupti: magnis in
ter se iurgiis dissidere cõeperunt. Cuius nuptias rex in beneficio suo reponere par
æstimans: capta Suetia fortiori connubium pollicetur. Quo promisso libidinis emu
lis magnum virtutis certamen ingessit. Tanta apud Danos fruendæ Suetiæ fiducia
fuit. Interea Suerco belli metu crebras ad eum de pace legationes direxit: sed nullis
conditionibus ad eam impetrandam assurgere valuit. Igitur frustra fatigari se vi
dens: non se prælio offerre: non arma: nō expeditionem parare: sed ignotos locorum
recessus quærere, summamq; belli Sueonibus credere. Vt autem Sueno difficilimo
rum itinerum euitaret anfractus: instrumentum belli hyemis expectatione suspen
dit: ab astrictis glacie paludibus profectionis compediū petiturus. Hyberni itaq;
temporis beneficium nactus: expeditiora legit itinera, rapiniscq; & incendio Finniã
prædabundus aggreditur. Occurrunt indigenæ supplices, patriam seq; dedentes:
nec sic se subtraxisse contenti: etiam commeatibus præbitis: hospitalitatis eum obse
quis prosequuntur. Post hæc Werendiam intrat. Vbi ab incolis neq; Marte neq; de
dicatione exceptus: flammis omnia ferroq; peruadit: viris ac sceminis passim solitudi
num inaccessa perentibus. Sed & præaltæ niuium moles totis ferme campis incesse
rant: frigoriscq; tanta vis erat: vt vberibus admoti infantes, algore hebetaris mem
bris inter ipsa lactis alimenta decederent, matresq; simili fato propinque, extincta pi
gnora moribundis complexibus attrætant. Dani quoq; eadem aeris inclementia
afflicti: non in castris noctes exigere / non militares excubias obseruare: pars foco si
bi pars tecto consulere, aeris non armorum scuitiam in metu reponere, cuncti plus
tercipere cupientes: cæsis minoribus truncarū arborū coaugmentis fauciū quas per
meaturus esset: angusta præcludunt. Tantis siquidem circūiacentium rupiū anfra
ctibus claudebantur: vt absq; ingenti dispendio a latere præteriri nequirent. Quo
rum ausu rex inter cœnitandum accepto / more[m] omnis impatiens / discussis mensis,
equum inuolat: militibusq; adesse iussis, ad rupem concitus fertur, indigne ferens
cœptorum suorum cursum vilibus agrestium obstaculis retardari. Rogatus a Ni
colao quodam iræ parcere, incertamq; admodum rem curiosius explorare inter

Historiæ Danicæ Lib. XIII. Fo. CXL.

pellanti se vxoratum quemq; timidissimum esse respondit, ad eius nuptias alludens qui ducta coniuge postridie militiam ingressus fuerat. Ille ob contumeliosam monitionum suorum repulsam ira percitus: facturum se breui qd̄ Sueno non audeat subintexuit: exprobratq; sibi ignominiam, inuicem in eum reiecto meticolositas oprobrio vindicauit. Quæ vox ab iracundia profecta celerem ipsius obitum ominata est. Vbi vetum ad fauces: delapsi equis milites, q̄q̄ tenui armatura essent/ q̄ eis festinationis ardor periculorum contemptum ingesserat: arboream struem oppugnare coeperunt: indigenis qui ad eam defendendam conuenerant / ingenti pacem clamore poscētibus. Tunc Nicolaus acceptam a rege contumeliam conspicuæ probitatis operibus demere cupidus, ne magis vxorius q̄ strenuus videretur: dum conferta truncorū robra obliuato ad pericula gradu superare conat̄: ab agrestibus e strue tanq̄ ex muro ppugnātib; caput hasta traiectus opprimif. Similis aliorū conat̄ saxis sudibusq; repellif. Sueno ppinquitate noctis, imperusq; p̄properi poenitētia reuocat̄: signo receptui dato p̄pter aggerē castra cōstituit: luce postera maiore vi ac paratu praliū exequuturus. Verū hostibus noctu sibi diffugio consulentibus, mane vacuū propugnatoribus iter nullo negotio superauit. Werendos deinde resistendi fiducia defectos: in fidem accepit. Igitur cum pleraq; sibi ex voluntate respondere cognosceret: foelicibus fortunæ experimentis euectus: i omnem se Suetiam effundere statuit. Sed nimietas frigoris equorumq; ex asperitate itinerum inopiaq; pabuli coorta debilitas processum negabant. Tunc qui ex equitibus ad pedites redacti fuerant: commilitonum equos suis oneribus instrauere: eosq; p̄ se onustos agentes ignaro regedomum dilabebantur. Qui tandem furtiuum militia discessum expertus: clandestinam eius elapsonem data reuertendi licentia p̄currit, statimq; compendiarie ad Scanicam via cursum reflexit. Igitur Karolus cum Kanuto fratre receptorum obfidum fiducia spem liberae tutaq; reuersionis p̄sumens, cum Hallandiæ propemodum confiniis accessisset a Finnefibus insidias hospitalitate regētibus conuiuio exceptus: maiorem noctis partem commessationibus extraxit. Temulentia grauis in horreum annona vacuum, pariter se & comites sobrietate exutos cubitum recepit. Quibus altiore somno spirantibus: Finnefes foris valuas obiiicibus obserantes: igni sparere tectum. Iamq; maior eius cōflagrauerat pars: priusq; aedes in cinerem prope collapsa fuerat: q̄ pressos mero sensus vis ardoris expūgeret. Postremo propiore flammaram feruore correpti: dum nudi valuis erumpere gestiunt: forinsecus eas obclusas cognoscunt. Vrgebat intus incendium: foris hostis vetabat egressum. Sed p̄sēns poena sequentis metum leuabat, instantisq; mali periculum futuro tristius ducebatur. Quo euenit vt Dani ferro q̄ flammis opprimi p̄optantes: validius commisi p̄aiecta foribus claustra conuellerent: vtq; vnum periculorum effugerent: in aliud ruere non dubitarent. Egregiæ indolis pueri quos sibi in clientelam Karolus respectu propinquitatis adiuerat: absq; aetatis miseracione sub Nicæ amnis glaciem nudatis corporibus barbarorum ludibrio mersi in eodem alueo fati ac tumulum recepere. Ita paucorum agrestium fraude maxime expeditionis labor exinanitus est. Interiecto tempore, plebs Scanica a principibus diffidens, concione lecta in Arnam vallem armata successit. Quoties enim in ea prouincia intolerabilia vulgi onera ducebatur: publica vi iniuriis occurrebatur. Adeo cū intolerabilis plæbis seruitus ducif publicis armis libertas expetitur. Veritus ergo rex ne is tumultus ad grauiores regni motus progredetur, coercendū eius gratia

Vxoratum
timidissi-
mum foris
esse.

Nicolai fra-
cinus.

Suenonis
succellus.

Finnef-
dofus.

Baxonis Grammatici.

Tokonis in
dicēdo foeli
citas.

Contra in
nocētem se
uit.

Occultum
dei iudiciū
timendum
De confide
ratiōe Wal
demari &
Kanuti.

Suerco filiā
cum regno
despondet
Kanuto,

ad Scaniam e Syalandia traiciens: militaris manus fiducia agrestium concione accessit. Inermis ipse equitibus utebatur armatis: ut vim metuere potius quam struere videretur. Cedente de industria vulgo coronam ingressus: multis & grauius querimoniis exceptus est: sed obstrepente multitudinis clamore, defensionis potestatem descendive copiam impetrare nequiuit, flagitandi silentii gratia dextram vulgo obtinens crebros lapidum iactus excepit. A deo consternationis furor in contemptum maiestatis exarserat. Tunc Toko matre Sygne ortus, vir natu & facundia, iuxta nobilis, primaque regis amicitia praeditus: in medium vulgi se proripit, obtentaque omnium taciturnitate: imperitum concionis fragorem, doctae vocis auctoritate compressit. Ita sua temperans actionem: ut & praefectorum partes dissimulater protegeret & manifestum patrocinium impertiret. Reuersis ad propria agrestibus: Rex tantae contumelie deformitatem summa indignationis molestia persecutus: complures Scaniae vicos exussit, eamque ferme totam perinde ac maiestatis ream: rapinae subiecit. Ipsos consternationis auctores spiritu: vel bonis priuauit: factiosos pauperate aut morte mulcendos iudicans. Nec Tokonem cuius salutaris eloquio usus fuerat: tamen lingua eius beneficio vulgi iram vitasset multae expertem reliquit: plebem aduersum se occulto eius consilio concitatum affirmans. Ita seuisis iracundiae furis prouocatus: odia ac familiaritates iuxta pensabat. Ea Suenonis irruptio Kanuto nouandarum rerum spem fiduciamque restituit. Sed hunc ausum praecipue Suenonis ac Waldemari concordia castigabat. Nam quantum regis odium: tantam ducis apud omnes gratiam intuebatur, alteriusque flagitia: alterius virtute redimi denotabat. Arbitri quoque Kanuti prius sodalem regi quam odium eripiendum rati, eius cum Waldemaro concordiam connubii affinitate componendam duxerunt. Cuius efficiendi gratia vterinam Kanuti sororem Sophiam: apud Waldemarum eximia pulchritudinis laude de industria prosequerantur. Sed Waldemarus quo minus ad hanc copulam intenderet: inopiam virginis obtare dicebat. quae patre Ruteno procreata: nullorum in Dania honorum haeres existeret. Quae enim suorum tacite pareret: plus se tamen paupertatem puellae fugere, quam speciem ammirari fingebat. Igitur a Kanuto totius patrimonii sui parte tertia sponsalium loco promissa: puellam despondit, eamque matronae cuiusdam Hotildae ad usque maturam thoro gratem educandam committit. Quobrem neglectum sanguinis vinculum: ac diu funestis odiis laceratum: tanta animorum integritate reffectum est: ut nulla veterum inimicitarum macula quas vel ipsi vel eorum parentes gessissent: nouae societatis habitum: infuscarer. Quorum amicitia quo inuicem prior: hoc regi suspectior extitit. Sed eos & tacite cauit: & palam offendere metuit: quae maximam a se virium partem cum Waldemaro migrasse cognosceret: cuius fortunae suam incumbere non dubitasset. Itaque licet amborum fidem notaret, suspicionem tamen ne odium proderet obscurauit. Illi regis dissimulationis haud inscii: accepta commenda licentia: quasi bona sua apud Suetiam inuisitaturi: regem eius Suerconem accedunt. Re autem vera Kanuto Suerconis filiae postulanda negotium fuit. Quorum praesentiam Suerco tanta affectione amplexatus est: ut praeteritis liberis futurae affinitatis spe haeredes eos nuncupare proponeret. Quod vorum ei siue filiorum inertia: siue excellentis proci nobilitas infeminabat. Reuersi itaque hoc inuisiores regi: quo hosti concordia iunctiores fuere. Kanuto deinde in Luthiam digresso: Waldemaro vero Ringstadium inuisente: Sueno post eum contentius pergit: conuentumque diu perfidiae & praedationis probrae euerberat, negati confictas a se literas tradit tanquam

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CXLI.

ab amicis porrectas: sed titulo de industria vacantes: quæ eius ac Kanuti initam cū Suercone concordiam nuntiarent. Quo cōmento Waldemarum / q̄q̄ irē parcissimus esset supra modum accensus: linguā nimio indignationis haustu repletā in contumeliam arguentis effundere nō dubitauit: p̄fidia quoq̄ in eū exprobratiōe reiecta non iam redargutiōe / sed cōuitio agebat. egregios operū suorū labores nugaci mēdaciōrum obiectu pensari vociferans. Adeoq̄ regem respōsi sui libertate permouerat: vt tentus ab eo esset: nisi milites operam suam in eius captiōne negassent. quorum fauor impensius ipsum q̄ regem excoleret. Quā iniuriam postea apud Lutiam querimonia profecutus: graues regi inimicitias peperit. Inde cū Kanuto magna totius Luticæ classe in Sialandiā recessit, non q̄ bellum regi inferre p̄poneret sed vt nouis cōditionibus turiores eius circa se fidem efficeret. Quo apud Sundby maritimum vicū cum armatis obuio: diali colloquio de cōcordia actum. Composita pace rex cōcubia nocte Roskildiam reuertit. Interea Sclauorum expeditio ad orientales Sialandicæ partes inusitate multitudinis classe nuntiatur ingressa. Qui quoniā rus ante vastarent, cuncta prædæ vacua prætergressi inopinatam aggredi Roskildiam statuit. Igitur ne fumi indicio proderetur: incendio penitus abstinebat. Accedebat eorum audaciæ q̄ ex speculatoribus ociosam urbem regemq̄ procul ex ea p̄fectum acceperant. Quo nuntio instructi intacto rure eam cōtentius petebant. Ex quib⁹ nō nulli perniciosiorib⁹ equis suburbium prope liminaq̄ ciuitatis accesserāt. Rex ipse dum nocturnam vigiliam sopore auidius redimit: sero paratu tanti discriminis nūtiū excipiebat. Primus ex Danis Radulphus equestris militiæ apprime perit⁹ p̄prios equi beneficio in hostem occurrit. Sed cum solitarius esset: nūc euitando hostes, nunc persequēdo: opem ab exercitū mutuatus est. Quoties inculta camporū offenderat: ob armaturæ molem egrius fugam cōficiēbat. Nam Sclauos simili pōdere vaucos liberior equorū pernitas adiuuabat. Quo viso plus viribus equi / q̄ velocitati confusus: cursum ad cultiores agros de industria dirigere coepit. Igitur caballi quibus vires parū suppetere, officiente stipula præstantem robore equū imitari non poterant. Ita dū agilitatis equine certamē ad viriū conamē transtulit ab instātib⁹ occupari nequiuit. Quippe densior seges plus viliū iumentorū q̄ robusti animalis cursum debilitauit. Interrogatus quis esset: mercatorē respondit. per cōtātibus qualnam merces haberet: respōdit arma quibus equos cōmutare solet. Sed & eū quem insideret hoc sibi mercimonio obuēnisse subiūxit. Regē quoq̄ Roskildicæ esse rogat⁹ / asseruit. illis eū necessarios suos allocuturū vrbe nuper excessisse dicentib⁹: egressum quidē eum sed reuersum astruxit. Quod quia cū speculatorū affirmatiōe non cōueniebat: in mēdaciis duxerūt. Idcirco autē Radulphus circa regis statū ventis vtendum putauit: q̄ si qua a se veraciter ederetur: cōtrario modo hostibus credidit existimāda. Interea regii equites, vt quisq̄ apparatu velox ac manu strenuus erat Radulpho admixti in vnā cohortem se receperant: incursum ilico hostem nō Radulphus intuitu paucitatis auxilia sociorū expectāda duxisset. Tātam eis victoriæ certitudine assidua bellorū felicitas suggerebat. Cōtra Sclauos reuocatos a prædā socios in aciem corrogant. Radulphus vbi primū excitati pulueris indicio regē affore deprehendit: superuenientis auxilii fiducia præliū facit. Cedentibus Sclauis cum pedites necarētur: equites seorsum in globū cōtracti prius velut ex cōsulato terga vertebant: mox imminētē a tergo regem, equitū eius paucitate cōspecta, cōuersi fugarunt. Quos Radulphus intermissa peditū strage cū suis adortus: in ve

f. v.

Rex Sueno
p̄dit suspi-
tionē cōtra
Waldemarū

Sclauorum
irruptio.

Radulphi
equitis stre-
nuitas.

Baxonis Grammatici

Norat cupi-
ditatē Scla-
uorum.

Wandalorū
incurfatio-
nes,

Sueno infi-
dias fruit
Waldema-
ro,

Waldemari
querela,

rā & præcipitē fugam coegit. Sed ab iisdem longius insectādis / q̄ equis præstaret re-
uocatus: admixta regia cohorte ferrū ad pedites retulit. Fugientibus tanta adhuc
prædandi cupiditas inerat: vt occisorū arietū corporibus pellem cursitando detra-
herent. Quantū in illorū pectoribus auaritię clausum putemus: quī inter extrema
pericula abiectis armis ignobilem prædam & vilia fugę impedimenta quo meli⁹ si-
bi cōsulerent, deserere passi nō sunt: Paucissimi ex eis in littus elapsi per lubricū pe-
lagi nando nauigia petiuerunt. Nonnulli fuga cupidius inita: cæco metu vndas ag-
gressi passim exanimati sunt, præcipitato in mare spiritu / quē ab hoste seruare stu-
duerant. Interea Sclauorū equites velut ex abdito prouolātes: victoriam regi e ma-
nibus per insidias eripere conabantur. Igitur Dani: dū ad finem pugne peructū au-
tument: præliū iterant. Quorū virtute victi Sclauī: fuga audidius sumpta adeo salu-
tem suam ferro subtrahere gestiebant: vt per maritimę rupis ardua semet cū equis
effeminato pauore præcipitātes: vitam finirent: & inter scopulos spiritū deformi
corporum ruina deponerent: quem audacter in acie profundere dubitassent. Ab-
ducēdis igitur nauigiis ob ingentē nautarū stragē egre remigia suppetebāt. Iisdem
tēporibus effusis piraticæ habentis a Wandalicis finibus Eidoram vsq; oēs per orien-
tem vici incolis vidui: ruraq; culturę expertia iacuere. Sialandia ab ortu & meridie
marcida situ vastitate torpebat. Siquidem agrestiuū inops patrię loco prædonibus
fuit. Fionię nihil residuū præter paucos incolas piratica fecerat. Falstria spacio q̄ vir-
tute contractior incolarū fortitudine paruitatis dāna pensabat. Quippe tributarū
ignara iugi: aut pacto hostē: aut viribus submouebat. At Lalandia tametsi Falstria
granditate præstaret: pacē tamē pensione petebat. Cætera vastitas occuparat. Itaq;
non armis: non vrbibus confisū: anfractus equorū: quo minus piratas admitterent:
prælongis palis ac sudibus exstruebantur. Aduertens igit rex nutantes patriæ res:
& iam pene collapsas: se ppriis viribus a piratica vindicare negre: hērici ducis cui⁹
inignes ea tēpestate vires fuere / aduersum Sclauos opem pecuniis promerendā pu-
tauit. Cui millequingentas argenti libras mercedis nomine pollicitus: publica cola-
latione summam expleuit. At Henricus cuius venalis magis q̄ vtilis amicitia esset:
pecuniam affecutus: vel quia noluit: vel quia nequiuit: parū stabiliter in promisso se-
gessit. Ita rex nō accepta pace dum patrię rebus cōsulere quatit: miserā eius dede-
core cumulauit. Quæ res aduersum eū populariū iram acrius destrinxit: deforme
ducentiū pacem censu nō armis exquiri: cōmunēq; patriā regis vitio esse deceptā.
Igitur Sueno desperatis malorū remediis a piraticis periculis ppulsandis ad ciues
vsq; cauēdos curam retorsit. Renouatisq; suspicionibus Waldemarū occupare ani-
mū intendit. tanq̄ altero sibi onustorū sublato / facilius reliquū aggressurus. Quod
insidiis q̄ bello commodius gerēdum ratus: perinde ac cōiugis dotem exquisiturus
ad socerū iter instaurat: interq; delectos comites Waldemarū profectionis sequacem
adciscit: quia domi eum tuto relicturus non videbatur: in carcerē Conrado seruā-
dum tradere cupiens. Quem dolum Waldemarus amicorum sibi cōplurium literis
indicatū venientī Slesuicū regi memoratis quæ pro eo fideliter ac strenue gesserat
cum exprobratione perfidię palam obiecit. Negantī in eum a se crudeliter esse con-
sultū: susceptos apices abscisīs indicū vocabulis ostendit. Meminisse deinde monet:
vt p̄cipuā ei bellicorū manū conciliauerit / vt corpore aduerso diras p̄ eo plagas ac-
ceperit: vt secum maiorē semp̄ victorię partem traxerit: egregiūq; meritis suis gra-
tia loco doli ac fallaciam erogari cōqueritur. Comitātū nihilominus pollicet: præ-

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CXLII.

factus sciturum eum peracta fraude nequitia sibi non astu effectui fuisse. Contra Sueno
 suspicionem leuare summa dissimulatione tentabat. Neque enim ad deponendam per-
 fidiam: tante fidei meritis adduci poterat. Irreuocabilis itaque propositi pertinacia:
 Stadium aduectus: a presule Bremorū Hartuico domo suspicitur. A quo cum ulterio-
 ris via duce[m] exposceret: non impetrato Waldemarū quem ei per familiaritatem scie-
 bat: preces iterare cōpellit. Quo pontifex clam vocato regii cōsiliū cōmentum aper-
 rit: cōfessus se de industria negare: quod ei perniciosum aduerteret. ut autē regi sa-
 tisfacere videretur: dissimulata potestate ductū ab Henrico: quod potentia ac dignita-
 te prestatet cōmonerit expetendū: verū has preces suo Suenonisque & Waldemari nū-
 tio cōmittendas. Quibus Henricus auditis cum & regis dolum calleret: & Walde-
 maro cōsulare vellet: quod a focero cōmodius accipere posset frustra Suenonē a se
 flagitare respondit. Abductū deinde Waldemari legatū quod noxia mittenti precetur
 edocet: ipsumque ni redeat: apud Conradū extrema passurū denūtiat. Igitur Sueno-
 nis nuntius collegarū utroque dimisso: Conradū accedens: nūtiat suspectos regē ha-
 bere propinquos: quos pridem inimicitias exercentes cōnubiū recentis affinitas cō-
 cordes effecerit. E quibus vnum ei fraudulenter accitum in comitatum cecidisse: quē
 apud ipsum nouarum rerum metu vincitū haberi cupiat. Præterea procedendū gra-
 tia profectio[n]is ei debere prestatū ductorem. Querente Conrado quo pacto regem
 emulus comitareretur: fidem eius secutum asseruit. Tunc conradus Suenonis cōsi-
 lium execratus: dedecere senem se inquit / quod iuuenis fugisset admittere. Nempe
 deforme vetulo esse de integritatis duce perfidie fauorem euadere: notaque quā ea-
 tenus cauerit: sub vltimum tempus sibi cōciscere. Malle igitur se generum filiamque
 cum nepote ex ea suscepto cruci subfixos videre: quod fidei & synceritatis opinionem
 tot annis seruatam extreme ætatis infamia corrumpere: alienaque fraudis propositum
 impiissimi fauoris prosequi nutrimento. Tum demum affuturum se / subsidiaque la-
 turum: si gener omnia fraude: palam quos metuat: impetat. Ad huius vocis nuntium
 Sueno rubore perfusus vltioris vie tutatore negato: in regnū reuertit breui mo-
 rarum processu Kanuto et Waldemaro Wibergi moram habentibus occulto traiectu
 in Fioniā e Sialadia accessit: cōsilius inopinatos prædī posse: detecto dolo mādāt utri-
 que allocutum se eos non occupatum venisse: suspensiones deponant quas falso cōcepe-
 rint. Illi indicis dolum præcurrentibus eius de se propositum speculati: nihilque iam
 bonæ spei ex regis promissu capientes: lutorum suffragiis regium sibi nomen cōcif-
 cunt. Tunc rex apud othenas (nam eo forte loci diuerterat) cōtractis in regiam mi-
 litibus: nunc singulos nunc vniuersos arctius percōrari cōcepit qua fide præfens bel-
 lum ingredi vellent. Respondentibus alacriter: non contentus simplicitate promiss-
 si: sacramento fidem efflagitat. Illatis sacris / Suno siue vetusta Waldemari charitate
 siue priuato iniuriarum dolore permotus: regia solus excedit. Emissi qui eum reuo-
 carēt: causam tam subite egressionis efflagitant. Rogatus regredi ob paternæ villæ
 ereptionem conqueritur. Rex restitutionem promittit. Suno: ieram hanc iustitiam
 inquit: in aduersis vsurum se negat: quo in prosperis fraudatus fuerit. Quamobrā
 potioris partis amplexu solitariam transitionem non veritus: ab iniurioso sibi rege
 salutari cōsilio deciuit. Itaque iustum defectionis titulum secutus: Waldemarum aui-
 tate paternæque familiaritatis respectu transfugio petiuit. Cūque Sueno roborata suorum
 fide in Sialandia rediisset consequenter ab amulis lutorū classem mutuatis impeti-
 tur. Qui tunc forte Roskildie situs: Eskilū sepe dictum antistitem: præfidiæque Scano

Hartuicus
 bremen-
 sis
 episcopus.

Conradi im-
 peratore di-
 gnū dictū.

Kanutus
 rex. lxxxvi.

Suenonis
 integritas.

Baxonis Grammatici

**Petri consi-
lium.**

rum accersit. Quibus presentatis: Petrum cui pater Thorstanus erat: omnium consilio-
rum suorum arbitrum: qualiter rebus consulendum esset interrogat. Is consultantem olim
regem qualiter tuto regnare posset iussisse fertur: ut aut equestrem plabeumque ordi-
nem: quo se tutius aduersum amulos gereret: beneficiis impensioribus coleret. aut
ab iis saltem ad propinquos placendi studium transferret: eosque sola contentus specie
reuera reges existere pateretur. Si neutrum egisset: haud dubium quin breuem regni
usum habiturus esset edocuit. Rex vero neque salubritatem consilii: neque sapientiam
responsi debita animi sententia profectus: utilissimos monitus deliramentorum loco
habuit. Enimvero obfusum iracundia animi salutaris aestimatio subire nequiuit.
Concepti itaque furoris impatiens: quoad unum sibi scutum suppeteret: id se Petro
oppositurum iurauit. Tum Petrus, meum semper inquit pro te clypeum gessi: sed vereor
ne cito cunctis scutorum tuorum copiis opus habiturus sis. Quod rex auare dictum exi-
stimans percotatur num adhuc satur esset? Respondit saturum se, sed vereri ne sa-
tietatem parum salubris digerere sequeretur. Tunc quoque quid facto opus esset roga-
tus: in Scaniam migrandum edocet. tutiores illic vires, in Sialadia pauciores amicos
quam hostes esse. Preterea Iutos haud facile infecuturos: forensis adhuc pugnae memo-
ria trepidos. Sin autem in Scania praeuenerint gentis aduersum eum auxilia contra-
cturos: Quam si petere supersedisset: ad amulos defecturam non dubitaret. Quae Sues-
no secus aestimatum inquit: nisi Waldemarum: cuius concubinarum filii paedagogum age-
ret penatibus suis parsum speraret. Aliorum vero bonis si patriam hosti cessissent nul-
lum peculiaris amicitiae beneficium praesidio futurum. Ita alieno consilio spreto proprium
amplexatus: Roskyldiae hostem opperiri constituit. Rarefcentibus alimentis regio vi-
cos complures comparandi sumptus gratia venditabat. Tandem multi ruris absum-
pto precio: cum exercitum nimis impensis onerosum dimissurus videretur: Eskillus
defectionem prouidens artem excogitauit qua periculum ad fructum conuerteret. Pri-
mum enim ampla defectionis premia ab aduersariis occulte paciscitur. Mox cum ceter-
raneis regem accedens: alimentorum inopiam querit. dimittat precatur quos pasce-
re nequeat. Praesertim pietatis ac necessitudinis iura violaturos. si in ciues ac propin-
quos ex aduerso contractos pugnatum essent. His dictis tanquam defensionis ratione reddi-
ta: cum cohorte Scanica regia excedit subiungente Suenone: dignum eum qui defectio-
nis poenas capite lucret. Sed hunc regis furorem sanior arbitrorum sententia propu-
lit: imminetis belli auspicia scelere & sacrilegio prohibentium esse sumenda. Iamque
rex maiore exercitus parte delapsa: fugam meditabundus cum reliquiis copiarum Fal-
striam versus contentius pergit. ignorantibus etiam arbitris quo proposito tam remo-
tas ab urbe partes accederet. Quae ubi de fuga cogitare compertum milites habuerit:
ne sine praelio vinceretur: orantes victoriam si redeat spondent. Praeterea scire iu-
bent eos sibi milites esse qui crebro parua manu ingentes hostium copias superauerint
neque paucitate vereri debere, quam toties in suis victricem aspexerit. Quinetiam vltimi
dedecoris esse fortunam suam ante fugam bello permittere: eosque qui vinci possent
vltro victores efficere: alieno metu quam suis viribus fortiores. Monet deinde ne ex stre-
nuo rege timidus militum desertor euadat: ne vniquam fugae dedecore tot victorias suas
maculare sustineat. Cuius perseverantiam a proposito reflectere nequeunt: amarum
eum conuictis insequitur. Nec deformitate ei peregrinationis exprobrasse conrecti
etiam contumeliam donationem iunxerunt. Deinde mutua semet adhortatione firma-
tes: bello hostibus occurrere statuunt. Fore enim ut eorum multitudo passim ac dis-

**Eskilli cona-
silium.**

**Perseueran-
tia Danorum**

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CXLIII.

lutę instandi cupiditate procurrens: sparsum militię genus sequendo: facile a pau-
cis intercipi posset. Præterea arma sibi & equos suppetere nihilq; tot viris in vnus
meticulosi ducis absentia nocuisse fortunam. Ita sibi fortitudinis robur ingeneran-
tes regii dedecoris notam militari spiritu redimere gestiebant. diu itaq; expecta-
to hoste: nec viso: Petrus soluendū agmen, salutiq; cōsulendū / ammonuit. per q̄ stul-
tum affirmans prælium absq; duce capeßsi. Quippe luti Suenonē de industria ces-
sisse rati, insidiarum metu, tar dius incedendū duxerunt. Tunc Sialandenses q̄ indī-
genę essent: ceteros cōmilitonū ductu ac cōmeatib⁹ prosequēbātur nec cuiq; ex tā-
to grege pñciosus ad patriā reditus extitit. Sed eorū postmodū plerisq; paci transi-
tio fuit. Nā & fides regibus data & amicitia pariter obsequio quesita: Wlf & Thor-
bionus spectatę in regē fidei cum hoc venię genus in probis ducerēt, domi suę cō-
prehensi suerconiq; regi in custodiā traditi / exilio capita q̄ hosti dedere maluerūt.
Horum siquidē excellentis cōstātię anim⁹ plus glorię in vinculis q̄ libertatis in de-
fectiōe cōstituit. At Sueno cōtinuato apud focerum exilio trienniū emēsus ipso de-
functo saxonū satrapæ Henrico datis vadibus pecuniā pollicetur ingentē si regno
per eum restitui posset. Pactus præmiū dux cū ad aggerem quā Danorum structu-
ram appellant summis viribus peruenisset: transitu per eū qui portę præerat pecu-
nia corruptū obtēto / obsidione censum a Slesuicēsisbus extudit. Tūc Hartuicus bre-
morū pontifex qui & ipse post Henricū expeditionis auctor extiterat: meruisse eum
(inquit) qui portā p̄fecerit cū pecunia simul quā pactus esset suspēdi: quaten⁹ ad
horrorem cōsimilis facti in eodē laqueo proditor & pditionis præmiū cōspiceren-
tur. Illic Sueno peregrinā classē prædatus direptas rutenorū merces stipendiū lo-
cō militibus erogauit. Quo facto non solū aduenarū in posterum frequētiā detur-
bauit: sed etiam splendīdam mercimoniis urbem ad tenuem angustūq; vicum rede-
git. Saxones desertū ab incolis rus nullo resistente permensi: hoc longius quo licen-
tius ruebant. Nā australes luti paucitatis suę metu in septētrionalē partē que mul-
titudine præstabat elapsi / sub specie fugę bellum parabant. Et qui prius auxilia Sue-
noni spōderant alienorū viribus succincto succursum negabant / ne peregrinam
manū aduersum patriā iuuisse viderētur. Eadē fere tēpestate Suerconem regē ser-
uus qui cubiculo eius præerat noctu dormientem occiderat. Quod scelus diuinitas
haud segnus q̄ iustius vltā est. Nam paruo post tēpore Magnus qui occulta regnā-
di cupiditate seruo peragendū facinoris auctor extiterat, in eo conflictu quo filium
Suerconis Karolū quem patre spoliauerat regno etiam exuere gestiebat, sceleratę
machinationis poenas morte persoluit. Ea res Kanutū solandę matris gratia Suetię
superiora petere coegit. Interea Waldemarus apud Sialandiā theutonicū motus opi-
nionē suscepta ad lutiam cōcitus tendit / remisso coquo atq; collacteo suo Abfalone
qui reuertētis a Suetie Kanuti post se maturaret aduētū. Tātū autē ei⁹ apud lutos
pręsentia valuit: vt & fortibus fidutiā afferret & ignauia torpentes ad bellū pro
patria suscipiendū erigeret. Idem Hēricū nobilē inter Saxones virū cum quo iā pri-
dem affinitatē / data ei in matrimoniū cognata iunxerat, per internūcios occultius
obsecrat. vti veteris amicitie causa ad procedendū socios incitet / ducisq; reditum
modis oibus interpellat breui se cum exercitu superuēturum denūtiāns. Tāram illi
fidutiā & numerus militū & alacritas dabat. Huius tumultus nuntio Kanutus e
Suetia reuocatus cū delectis Sialandiā intrat extēplo lutiam petiturus. Sed cū co-
ortē tēpestatis magnitudine transitu prohiberetur / afflictī mora milites Waldema-

Proditoris
merces.
Slesuici de
structio.

Suerconis
cedes.
Magni
mors.

Saxonis Grammatici

Hesbernus

Saxones vlt
troneam fu
gā captāt,

rum pacem cum hostibus pepigisse / idq; se per agrestiu quēdam recenti nuntio co
gnouisse fingebat. Hoc fame cōmento Kanutus audito ingrati animi labem expro
brat parum honestū de eo sermonē habētibus qui suū cōmuni periculo caput obie
cerit: hortaturq; si dignis eum laudibus psequi nolint saltē linguas ab indigna ip
sius obtrectatiōe cohibeant. Hesbernus solus Skyalmonis cādidi ex filio nepos idēq;
Waldemaro ob pueritię & educatiōis societate per charus trāsfretare se velle dixit /
quę apud Iutiam gererētur Kanuto renūtiatur. Igitur vt strenuā ira periculofam
nauigationem foeliciter emēsus & quasi cum ipsa rerū natura luctatus / sequentium
elementorū rabiem incredibili remorū certamine superauit. Nuntiatur interea Sa
xonibus totius Iutię vires ad Waldemarū coisse tantaq; hostes manu esse vt sine pe
riculo & clade excipi nequeant. Hac dux fama artonitus Henricū quē apud Walde
marum affinitatis iure magne familiaritatis locum habere nouerat / vbinam regu
lus eius degeret simulato ioco perquirere institit. Quo latebras eum ac solitudines
circūspicere respondente dux eludi se sentiens a ficta & ludicra ad seriā & sollicitā
interrogationē cōuertitur. Repugnātem illum cōmissaq; tegere perseverantē per
debitam Romano imperio fidem orat obtestaturq; vt qua ab hoste parari sciat / in
dicio precurrat: neq; qd̄ ciuibus perniciosum aduertat silērio contegat. Hac Hen
ricus adiuratione permotus verū esse qd̄ rumor docuisset asseruit. Bellum siquidē
præ manibus esse quale prius experti nō fuerint: superstitesq; recordationē ei⁹ per
hostes expectandi essent cōsultus omnium animos ad preliū virili exhortatione pue
xit. Ita fidē suam inter amici preces & ducis imperiū partitus vt nec huius māda
tum negligeret nec illius salutē silērio falleret. Quā sententiā publico metu refutā
te cupidus reuersiōis exercitus occasione a tēpore mutuatus est. Ne enim ob pisciū
raritatē veris quod imminebat statū solēneq; ieiunium solueret, remeandi sibi ne
cessitatem imposuit: omniq; simulatiōe cōpetentiū alimētorū causabatur inopiam
ignauia: studiū religionis nomine colorando. Quod quidē in eorū abessu luce cla
rius fuit. Iter em̄ quod semestri spacio venientes confecerant tri duo remensū sunt
Tunc reuersus Hesbernus Kanuti expectationē summis ambiguitatis curis impli
citam certo rerū nuntio absoluit. Paruo post tēpore vi Sclauica tanta apud Fioniā
clades incidit vt si secundā huic similem accepisset, cultu vacua māssisset / resq; eius
non afflicta: modo verū etiam perditę fuissent. At Sueno non cōtentus semel Saxo
nibus supplicasse iterato ad Henricū decurrit / perq; Sclauos eius ditioni parentes
in patriā se peruehi laborabat. Quorū classe translatus in Fioniā letis ciuibus ad
vrbem Othenas se contulit salutē suam aduersum innumeros paucorū psidio de
fensurus. Sed & pax immunitasq; per Sclauos eius fautoribus promissa. Igitur siue
impetranda: pacis siue amplectenda: maiestatis intuitu tanta tuendi colēdiq; eius
apud insulanos cura flagrauit / vt passim ad ipsius prasidium virorū fœminarūq;
turba concurreret / egregium reputantium aduersum eos qui rerum summa poti
rentur infractam regis reparare fortunā. Ad hanc cū Kanuto Waldemarus aduer
sum Fioniam terra mariq; ceteras regni copias contraxere. Quarum multitudine
facile Fioniensium paucitatem oppressissent nisi Waldemarus miseratione reliquia
rum afflictis insule rebus parcendum putasset: ne post nouę cladis calamitatē popu
li residuum exhauriendo plus patrię q̄ hosti nocuisse videretur. Itaq; amulum cū

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CXLIII.

pernicie tolerare q̄ debile patrię mēbrum quassare satius ratus / expeditionem ad conciliū transtulit. Nam auctore eo res in colloquium versę / conditūq; vt Sueno cum ascripta sibi clientela Lalandiā concederet / ibiq; p̄modū solitarius degeret quo ad inter ipsū & duces de pace plenius cōueniret. Die postero Othenas lauandi gratia repetens Kanuto ob insidiarum metum balnea cōmunicare nō auso a Suenone eius amicitia ambiente elatis obuā sacris religioe p̄cellionis excipitur. In Albani deinde eodem ab ipso p̄ducitur / arbitrorum nemine p̄ter Absalonē admisso, Tum Sueno intra sacellū residēs: sinistra mihi inquit iam pridē Waldemare fortuna cōsortium tuę familiaritatis inuidit / q̄q; & animū bene de te semp̄ gesserim: & a patris tui interfectore mens non solū vltionē exegerit: sed etiam suscepto aduersum patruū bello salutē tuam inter parricidales manus sine cuiusq; p̄sidio constitutam plenis pietatis armis ab exitio vendicauerit. Post quē Ericus iunior ne parentis mei cui diutius militauerat cōceptū excidere pateretur, vt regni ita tui quoq; curam arripuit. Tertius ego pueritię tuę p̄pugnator accessi. Nec mea parcius q̄ priorum opera seruatū te scito. Pro capite tuo nōdū in aetatem p̄ducto aduersum hunc cuius fidem nunc societatēq; exoscularis arma suscepi. Quę nisi foelicius auspicat⁹ fuissē filio Magni immerens p̄enas luissēs. Qui nisi me tertiuū extimesceret haud quāq; te secūdum pateret. Dum viuo vitā tibi aduersus eius insidias progo. Extinctus vt meū ita tuum quoq; diem finio. Igitur eo tutius ad opem tuam decurrerim quo plus eā beneficio meo debere cognouerim. Et nunc charitatis tuę fidutia arbitrum te pacis in me faciendę constituo. Cōtentus ero qua me cūq; sorte donaueris tātum apud externos calamitatis p̄pessus vt priuatus aut egens intra patrię fines degerē / q̄ exul denuo censerī malim. Arbitror quoq; vt cum singula iustius estimaueris inter p̄bra ducturus sis potius parentis tui interfectore q̄ vltore p̄reatū excolere. Hęc & similia replicantē Waldemarus interpellare nō dubitans: frustra meam (inquit) Kanutiq; cōcordiam cassare pergis / cum & ipse paternę culpę affinis non fuerit & mihi in eius expiationem olim iusta p̄soluerit. Quę autē vltorius tibi militare non tuli / non meā leuitatis sed tuę perfidię crimen reputa. Nonne olim me peregrinationis tuę comitem in carcerem fōcero necandū tradere statuisti? Atqui nisi prauitatem tuam eius honestas vicisset inter vincula moriturus abieram. Quoties meam / quoties Kanuti salutem per insidias attentatā fraudulentis consiliū nisibus obruere voluisti? Qualiter autē pares ferre poteris quos milites habere passus non es? Verum ne cū reprehensione p̄pinquū auertere videar / res tuas aduersum caput meum restaurare tentabo: plus miseratione fortunę tuę q̄ credulitate promissionis inductus. Quā humanitatē cum scelere & fallaciā repensaueris simplicitatē nostram artib⁹ tuis circūuentam ne existimes / sed potius fidē pietatēq; periculis locū dedisse. Tunc Sueno verbis in simulationē cōpositis perfide se acturū negare: sinā cera fide eorum amicitiam expetitū p̄mittere: p̄sertim cum nec sibi nec liberis consulturus videatur. Eo enim se morbo esse vt annum vix cōficere queat. P̄terea sine filiis esse quibus regnum parare debeat. Quid igitur nisi culpam & ignominia perfidia quęsiturum? Malle itaq; q̄tūuis tristes fortunas excipere q̄ maximo famę dehonestamento sceleratam sui memoriā per totum terrarū orbem discicere: breuesq; regni fructus aeterna famę turpitudine comparare. Dimisso Waldemaro Lalandiam ipse concessit: vbi paucitate satellitum non cōtentus, nouos quotidie stipatores adciuit: clientelęq; grandib⁹ incremētis auctus colloquiū diem hoc tutior quo

Suenonis oratio.

Waldemari responsio.

Baxonis Grammatici

De diuisione
regni.

fortior opperiebatur: tãq̃ pacem cum emulis ex pari facturus. Tempore prænominato Kanutus & Waldemarus cum omni danica nobilitate Lalandiam aduehũtur. Tunc Waldemarus q̃ Suenonem familiarius frequẽtarẽ soleret cum paucis ad eum visitandũ contendit / Kanuto fidem perpetua suspitione damnãte. Cum quo Sueno Kanutum pariter adesse ratus subornat ex suis qui iurgantiũ more rem in strepitũ seditionẽq̃ cõuerterent emulosq̃ pariter ferro violarent. Quem ubi sine socio venire cõspexit consiliũ reuocauit parũ proficuã alterius sine altero oppressionem existimãs. Waldemarus cognitis insidiis sed dissimulatis multa Suenonis adulatione vexatus cũ ab eo die postero ad familiare colloquiũ expeteretur: nõ aliter annuĩt q̃ vt vterq̃ solitarius adesset. Eo nãq̃ corporis habitu erat vt cum nemine viritim cõgredi dubitaret. Militibus itaq̃ pcul abesse iussis inuicem collocti proximo die conciliũ aduocant. Tunc Sueno siue cognationis fidutiã siue tegendẽ fraudis studio Kanuto cõsentiente Waldemaro cõpositionis arbitriũ tradit p̃baturum se quẽcũq̃ per ipsum taxarẽtur affirmans. Igitur Waldemarus ipsis sibiq̃ regii nõis vsurpatione decreta trifariã totius regni orbẽ partitius lutiẽ magnitudinem nõ minus incolarũ multitudinẽ q̃ spaciis abundantẽ in vnã portionẽ seceuit: in altera Sialandiam ac Fionia: in tertia Scania cũ attinentibus prouinciis locauit. Cũq̃ penes ipsum vt partitionis ita optionis quoq̃ potestas existeret: primã sibi / secundã Suenoni indulgit priorq̃ lutiam ipse delegit. Tunc Sueno cui post ipsum optio debebatur ne electione præterita: Kanuto cessere. Fides pacti sacramento cõponitur vt religionis metu perfidia pelleretur. Deinde manus ad cælum tendũtur auctor rerum in cautionem vocatur. Nec cõtenti cõcor diẽ pignus humanis stabilire cõsiliis deũ simul & pactionis præsidem & temerationis vltorẽ efflagitant. Põtifices quoq̃ cẽsure suarũ partibus inter fertis iis qui pactũ rupissent execrationis sententiã intentabant. Præterea conditũ delatores mutuõ prodi debere ne mendaciorũ obscuritate sinceritatis habitus corrũperetur concordieq̃ quassaretur integritas. His ita cõpositis Kanutus in Sialãdiam cuius iam possessionem adeptus fuerat Waldemaro comitante præcedit: Suenonem breui subsecuturum hospitio suscipere cupiens. Quem postri die Ryngstadio susceptum expertũ dum in eius occursum bonẽ fidei studio pergeret: Ryngstadiã religionis prælatum cum Radulfo equite theutonico obuĩum habuit: affirmãtem nuntiatum fuisse Suenoni cum armatorum multitudinẽ eum venire. Hausit ergo cum suspitione cautelam argumentõq̃ perfidie sumpto concionem quã eo forte die magna populariũ frequentia gerebatur: declinato Suenone petiuit: Waldemarum vero apud quem fides suspitioni præponderabat pacti fiducia Suenonem constantius q̃ cautius petebat. Stabant milites regis gregatim armati Kanutum & Waldemarum dũmodo pariter affuissent necare iussi. Compta alterius absentia Sueno reuocatis satellitibus multa venientem gratulatione prosequitur. Percunctãtem illum cur nullo discrimine impendẽte comitib⁹ vteretur armatis: quid rumoris acciperit edocet. Aquo cõplurib⁹ perfidie probis laceratus cõsiliũ ppositũq̃ suum summa animi dissimulatione suppressit. Rostkildia deinde Kanuto cui illic hospitalitatis ius erat inuitante procedens / nocte per Iudos & cõmessationẽ exacta diluculo Thorberni vicũ haud pcul vrbe situm cũ paucis petiuit perinde ac paruule filiẽ quẽ illic educabatur cernẽdã charitate per ductus. Ferunt tũc vxorem Thorberni dixisse, mirari se eũ in hanc conditionis vilitatem ad

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CXLV.

ductum: vt quod totum gesserat/eius tertia parte contentus habere sustineat. Qđ dictū ab indignatione profectum Suenoni ingens irritamentum facinoris fuit. Vespera appetente mittitur a Kanuto q̄ cœnatum eū accerferent. Quos Thorbern⁹ p̄q̄ iocunde excipiens/quū sup regis mora rogaretur, debilitatem capitis ex balnearum fumo et vapore contractam tarditatis eius causam astruxit. Sueno vero quum expectationis suę excusationem afferre vellet, cum filia admodum paruula infanti libus blandimentis iocatum se dixit. Discors causa redditiō percontatoribus notabilis fuit. Quorum hortatu urbem repetens/inter cōsortes quasi per atātē honoratior medio sedendū loco receptus est. Mensis post epulas amotis, quū munitioribus poculis passim et variē discurrētib⁹ conuiuī hilaritas augetur, calculorum ludum poposcit/gloriat⁹ se eius apprimē peritum:q̄ exul hoc maxime iocunditatis genere delectari consueuerit. Quod dictum iactantia simile reuera acerba calamitatis recordatio fuit. Sed tabulato non suppetente ne lusuī quidem vacatum est. Inter cetera cantor Germanicus fugam Suenonis/exiliumq̄ cantilena cōplexus/variā ei cōtumelias format⁹ in carmen conuiciis obiectabat. Quem ob hoc acrius a conuiuīs increpitum Sueno dissimulata molestia fortunas suas liberius recinere iubet/p̄q̄ libenter se post erumnas malorum meminisse cōfessus. Crepusculo appetente/illat⁹q̄ ex more luminib⁹/miles Suenonis Theleu⁹/q̄ paulo ante cōiuiū egressus fuerat/reuersus in regiam /occasionem edendi facinoris oculis/animoq̄ tacitus perlustrabat. Cumq̄ paulisper attonito stupēt⁹q̄ similis constitisset, Kanutus eum propassio in terram amiculo sedere sibi proximum iubet. Ille tanta eius dignationi gratias habens, eade excedit: euestigioq̄ regressus exiguo capitis motu Suenonē accersit. Quem signi tam latentis ignarum Kanutus a Theleuo vocatū edocet. Cui quum Theleuus exurgenti paululum insurrasset, quorquor Suenoniarum partium affuere eis in colloquium admixti, collatis in orbem capitibus, nemini remotiorum exaudienda tractabant. Tunc Kanutus perinde ac insidiarū præcius/Waldemarum brachiis attractatum osculo petiuit. Causam blandimenti quum minime sic se alias gerere consueuerit ab eo/cui osculum tulerat interrogatus/suppressit. Interea Sueno relicto in eade militib⁹, per posticū in conclaue diuertit/præunte puero luminis gerulo. Mox in Kanutum et Waldemarum a subornatis ferrum distringitur. Sed Waldemar⁹ ocyus sede exiliens/manum amiculo obuolutam non solum applicatis capiti suo gladiis obiecit, sed etiam Theleuum acrius in se ruentem peccatoris impulsu humi præcipitauit. Cum quo pariter et ipse collapsus/femur q̄ grauissime sauriatus est. At vbi primum pedib⁹ se excepit, recepti vulneris immemordum per ruptis obstantium globis foribus exiliret/quidam obscuro loco obuīus arrepta cinguli ipsius pensilia retentare eum conatus/abrupit. Interea aliis (ne noctis errore facinus impediretur) fenestras referantibus/Theleuus humo resiliens Kanutum dexteram gladio obtendentem a fronte confodit. Excipit semianimem Absalon Waldemarum esse ratus: fluidumq̄ cruore caput manibus ac sinu complexus inter ipsos armorum strepitus salutem suam, q̄ regis curam negligere præoptabat reliquiis spiritus adhuc in eius pectore palpitantibus. Tandem Kanutum a se teneri cultus indicio expertus/permixtum mœrori gaudium habuit. Dobici⁹ vir prima audacia dum regis necem in auctores vindicare conatur/occiditur. Itaq̄ noctis obscuro neminem discerni patiente/in eos qui valuas propius accessissent/strieto ferro proruebatur: quia tenebrarum accessio hostes ne/an cōmilirones adessent

Insidiæ Suenonis.

Mors Kanuti.

Waldemari effugium.

Saxonis Grammatici

incertum fecerat. Igitur Constantinus: qui primo inter Kanuti necessarios loco fuerat ne exitu prohiberetur, Absalonem in cuius iam gremio / complexuq; Kanutus spiritum deposuerat, ad vnum ostiorum accedere quo tutior sibi in reliquum profectus pateret / tacite postulabat; parenteq; eo seorsum elapsus ab iis qui foris versabantur exceptus opprimitur. Absalon vero propior eius petitioni, q̄ suæ salutis Kanuti corpore reuerenter amoro, securus periculorum in armatos progreditur: crebrasq; eorum interrogationes confessione sui nominis absolueri dignatus non est. Itaq; constantia taciturnitatis adiutus, salutarem inter hostes egressum habuit Cui Radulfus medio ponte obuius tam terri facinoris non auctores modo, sed etiã confcios execrabatur / ab eius se culpa alienissimum protestatus. Hunc Petrus cognomine Thema magno secutus impetu per ludibrium Absaloni comminando discessit. At ille ad australem atrii portam / quo Trinitatis ades ambitur progressus infesto satellitum occurfu præripitur. Cuius caput gladiorum multitudine circumfusum quidam forte cum aliis superueniens non solum ferri / corporisq; sui pio vindicauit obiectu, sed etiam quandam a pectore eum confodere gestientem pœnas sibi si non desisteret daturũ minatus / salutare ei diffugium cõcilauit. Absalon quoq; rempestiua corporis declinatione percussorem euitans / tunica qua latus eius proxime tegebatur, telum excepit. Ita ne Danicæ reparatiõis spes penitus elaberetur futurum patriæ columen fortuna seruauit. Inde digressus quum in Ramsø vicum nocturno itinere peruenisset, attonitum solitario eius aduentu villicum nuntiatũ quæ Roskyldiæ inciderant / pene exanimem reddidit. A quo vegetiore equo donatus primum sororem, quam Petrus quidam in matrimonio habebat: deinde matrẽ petiuit. Quæ quum ex eo Kanutum occisum / waldemarum vero grauiter affectũ cognosset, plus mœroris ex eorum clade, q̄ ex filii incolumitate voluptatis contraxit. Interea Waldemarum duos duntaxat e suis casu comites assecutus, gressum femoris debilitate negatum vitæ cupiditate prouexit. Igitur incendii vsum vulnere debilitatum a necessitatis violentia mutuatus est. Adeo corporis dolores animi metus extenuat. Deinde sequacium ope equo impositus in eum forte vicũ casu ducente peruenit: ad quem fortunæ eius nuntius Absalon paulo ante præcesserat. Quem postq̄ ex villico recenter ad matrem discessisse cognouit, præuis locorum peritis post eum contendit. Adeo corpoream ipsius debilitatem duratrix infirmitatis humanæ necessitas confortabat. Illic procurato vulnere / femoreq; fascia circumligato / noctis reliquias exegit. Diluculo Sueno collectis ciuibus nocturnis emulorũ insidiis appetitũ se queri: amiculũ, qd̄ de industria confoderat ostendere: Kanutũ et Waldemarum hospitalitatis violatores / piuros / latrones / parricidas appellare: gratias deo replicare: q; amborum facinus alterius nece propulerit. Auxilia aduersum superstitem implorare. Assertis eius / quia fraus in propatulo fuerat / si des delata nõ est. Deinde ne Waldemaro nãaritimæ fugæ locus suppeteret, torius insulæ nauigiis confodi iussis / solitudines quoq; quibus eum irrepisse crediderat / exquisitiis indagandas curabat. Igitur Waldemarus tribus duntaxat comitibus frãtus, non per abdita nemorum / aut inaccessa paludũ: sed per tenues admodum saltus errabat / tutiora ratus loca, quæ minus hosti suspecta fuissent. Helbernus quoq; cũ aliquot procul in planiciem mittitur: qui se patentioribus interdum campis Waldemarũ simulaturus ostenderet. Complures quoq; duce eo variis in locis multitudinem suam regia transitionis simulatione conspiciendam præbebant. Cumq; demum Iuriam ac

Abfalonis
periculũ et
euasio.

waldemari
conatus.

Infinita pro
indicariũs

Vaframen
cum pium.

Histo. Danice Li. XIII. §. CXLVI.

cedi placuisset, familiaris ei siber nauigium: quo in eam traiceretur / rescire iustus metuens ne Suenoni poenas daret / operam suam sub specie coactionis extorquenda perdocuit. Igitur Helbernus officinam eius agrestium frequentia completam ingressus, in primis eum ficta precis commento sollicitat. Refectionem abuenti inicit / manus nexumq; deducit / abstractus artificium prauit. Itaq; sub iniuria simulatione et amico vtiliter paruit / et apud Suenonem sibi impunitatem salubriter conciliauit. Tunc armamentis / commeatibusq; per Helbernum exhibitis / Waldemarus noctu cum suis nauigationem orsus, coorta subito tempestate, inusitatam maris sauitiam expertus est. Ipsi quoq; militibus immanium vndarum aspergine prolutis tantu algoris incessit: vt singulis corporis partibus hebetatis / ne velum quidem ad nauigationem comodum circumferre potuerint. Præterea tanta nymbi vis antennam impulit: vt inter vndas effracta decideret: nec minus hymbriū quæ fluctuū moles nauigium onerabat. Gubernator omnia freto permittens abiecto regimine qua proram deflecteret ignarus / solum venti imperium expectabat. Aer quoq; crebris internitium fulminū ignibus micans, ingenti nubiu fragore concrepuit. Tandem per summam nymborum rabiem insula: cuida errore nauigationis appulsi / detractū vndis nauigiu: quod ancora retentare nequirit / circumstantium arborū ramis in foros detortis quo minus lapsum collideretur / tenacius astrinxerūt. Eadē nox Sclauos ad Hallandiam mille quingentarū nauiu classe appulso naufragio obruit. E quibus quotquot viu in litus euaserant ferro picchati sunt. Diluculo Waldemarum administrato per Helbernu viatico, militibus abunde firmatis, secundo mari in Lutiā puenit. Vibergū progressus, Suenonibus dolum per concione causat, oim aios ad moestitiā lachrymosa fortuna: sua narratione deflexit. Cuius assertioni non minus miserationis, quæ fidei vuleris presentia conciliauit. Itaq; nescias inferior plaga an foelicioer fuerit. At Sueno fugæ eius opinione accepta, refectis nauibus quas ante quassauerat / expeditionē in Lutiā parat. Tūc mater Absalonis et soror egregiu virilis industrie facinus edidere. Siquidem vt regis transitū morarent, nauigia quibus traicere destinabat / nocturno tpe dissecanda curarūt. Quarū Sueno refectioni diutius immoratus / quū redintegratis oibus in Fionia puenisset, Waldemarum ocys amulo occurrendū existimans / primis eū Lutiæ liminibus phibere constituit. Quo cognito in Sialandiam se contulit: eiusq; et Scania populo per edictū contracto, priuatis armis publica miscet auxilia. Interea Waldemarum incertū belli suspicatus euentū, repetito Vibergo, nuptias agit: tū vt eos facilius sibi quæ Kanuto militauerat adscerēt / tū ne pulcherrimæ spōsæ castitatē hostibus forte delibandā seruaret. Deinde expeditione coire iussa Randrusiu petit / Sialandiam: quæ Suenoni receptaculo esset, armis attetare constituit. Ex Suenonis quoq; militia complures ob immane eū scelus positi / Waldemaro se iungūt / tantū facinoris reatū auxiliorū somentis psequi nefas ducētib; At Sueno quæ bellū inferre quæ excipe speciosius duceret, magnitudinē aī sui intra vnius insule fines concludere nequies, nauigiis e Fionia / Sialandiaq; petitis, ad Lutiā appulsi: iisdemq; intra Dyursū fluminis alueū recipi iussis, cū promptissimis equitū sub dubia oppidanorū fide Vibergū concessit. Quæ quū Waldemarum per transiugarū quendā expertus fuisset, auxiliaribus qua poterat celeritate contractis, ad exturbandā hostiu classē Saxonē et Iurisiū cū naualibus copiis mittit. Querū auctoritatibus moti Sialandenses, nauigatione reflexa, plus propinquorū monitis quæ regis impio tribuendū putarūt / eiusq; desertores, quæ horū hostes exiliter maluerūt. Verū Fionienfes apud quos plus regis, quæ priuatorū respectus va

Waldemari
in nauigan
do periculū

Sclauorum
naufragiū.

Marris et
sororis Abs
alonis faci
nus.

Saxonis Grammatici

luit: sprete monitus poenas vapulando luere: pulsatiq; dedere fugā, quā sospites ab-
nuerunt. Nec quicq; Sueno malorum acrius tulit. Post hæc Helbernus hostium
cōsilia cognoscere iussus/ quū ppe Wibergū susceptę speculationis gra puenisset, Sue-
nonis Randrusiū perētis obuiū cōtemplat exercitū. Igit ne res diligētius q; fortius
explorare videret, precedentiū quosdā effusius obq; tates/ hasta validius appetitos
militari virtute pstrauit. Quorū equos potitus comitū ope/ p deuūm abstrahēdos
curauit. Tūc Suenoniani ppinquas hostium copias arbitantes, armatura prope re
sumpta/ lectissimisq; equorū cōscensis bello se preparāt. At postq; in aqualia loca p
mensis pspētū planicies dedit, solum cōruētes Helbernū post eū pmpriissimos diri-
gūt. Quibus ille voluci i fuis equo tāto semet interuallo furrupuit: vt interdū quie-
ti descēdendo cōsuleret. Cūq; infecutores frustra se eius occupatione inhiasse cōspi-
cerēt, alloquiū ipius sub fidei pmissiōe eminus vociferādo deposcūt. Negat eor; se
colloquia suscepturū Helbernus: q; lubrica fide serotinis esse t; pibus cōsueuerint/ sa-
cerissime eis pfidiā quā recenter Roskyldiæ patrarāt obiectās. Ex qbus Petrū duna-
raxat cognomine Thema antiquæ societatis fidutiā accepta fide ppi⁹ accedere pas-
sus/ quū sup Waldemaro pluribus rogaret/ reliqui inter se equis de industria cōcur-
rentes infidiās ei sub exercitacionis simulatione tendebāt. Tūc Petrū Helbernus qd
animi sociis esset aduertere postulat. Ille fidē suam cōmilitonū pfidiā quaslandā ve-
ritus/ obuersa hasta cōfixurū se: q; in Helbernū irruisset/ exclamat. Quorū fraudem
Helbernus p angustos diuerticali recessus p; ppropere pōtis cuiusdā transitu pæ-
currit/ intētaq; lateri hastas cuspidis suæ frustrabat obiectu. Quūq; eos identis-
dem dignis pfidiæ cōuiciis affecisset, pcul inde discedens obuios forte cōmilitones
de hostiū infecurione edoctos ppinquis viæ fruticibus occultauit: ac protinus ipse
equo dissiluit. Qui vero in eius captione intenderāt nōdū hac spe deposita cursum
dirigere pleuerabāt. Quibus ille pcul cōspectis equū insilit/ eiusq; latera crebris de-
industria verberibus atundendo ficto cursum labore cōfecit. Igit infecūtes cōce-
ptā intercipiendi eius spem maiori conamine psequētes acrius equos vrgerē cōpe-
runt/ haud dubie ab hostibus capiendi nisi insidiantū qdā expectacionis impatiens
per nimia occurrandi cupidinē ocys latebris erupisset. Itaq; ex vnū pcurfu da-
tū sibi insidiantū indicium existimātes ad socios impigre relabebant/ aliena impatiētia
q; sua puidētia foeliciores. Ita Helbernus nisi sociorū imprudētia vetuisset, callidi-
tate pfidiā vltus fuisset. Per quē Waldemarus hostes imminere cōperiens/ nōdū se
cōmittēdi belli viribus abundare cōfusus: iunctū vico pontē: ne eis puius foret: par-
tīm discindi iubet. Itaq; et tutū militi munimentū/ et opportunū cōtrahēdis viri-
bus spatiū ab amne mutuatus est. Cūq; nec Suenoni transeundi facultas/ nec walde-
maro obuandi volūtas suppeteret, pmpriissimi tamē iuuenū reliquiis pontis pæ-
ter imperiū occupatis/ iaculis missilibusq; certantes magna fortitudinis experimē-
ta dedere. Quippe quia congressionē locus negabat/ ad aliquanto mitius pugnae ge-
nus iuuenilium animorū lasciuia decurrebat. Waldemarus tandē gerendi fidutiā
belli quotidianis copiarū incremētis adeptus/ amne alias supato hostē appetere sta-
tuit. Noctē vero quā belli infecutus est dies/ frenatos stare equos/ pastuq; penitus ar-
ceri pcepit: ne satietate graues cursu hebetes forent. At Sueno castris fata com-
plexus ex ipsa agrorum vbertate abunde equos refici iubet/ ignarus stomachi sarci-
nam cursui impedimento futuram. Cumq; Waldemarus exercitu in aciem digesto
procederet, cohortem armis signisq; fulgentem e latere conspiciatur. Quam primo

Historiæ Danicæ. Li. XIII. F. CXLVII.

hostilem ratus/ex speculatoribus cognoscit socios esse quos metuat. Quibus in acie receptis fidentius in hostem tendebat. Adeo quippe copiis creuerat: vt ne a decima quidem exercitus parte signorum ordines prospici potuissent. Tunc quibus a Suenone commissa speculatio fuerat reuersi/immodicas hostium vires edocent: fatigandam ante multitudinem/que sustinendam esse. Fore enim vt multum ex eius numero copiisque dies detraheret. Cuius consilii salubritatem Suenoni admodum gratam Achonis cuiusdam Christiarno preceati temeritas reppulit. Siquidem aut pugnatum regem aut a militibus deferendum esse dicebat: quippe qui ita sibi consulere nolint: vt rem familiarem proprio spiritu chariorem hosti. impune potiendam relinquere cupiant. Adhac memorem esse iubet, quoties exigua manu ingens victoria decus acceperit. Itaque si animos suorum non numerum metiri velit, plus fiducia eorum paucitate quam metus ex hostium multitudine concipiendum fuisse. Præterea acie contemni potius quam metui debere: quam non militum robur / sed vulgus inerme construxerit. Hac exhortatione regem salutaris consilio depulsum perniciose parere coegit. Ex parte Waldemari iuuentus ferrugineis succincta tunicis dextrum aciei latus confecerat. Quam Suenonici ob eximiam ferri similitudinem vario lorucarum genere exultantem rati in eam cohortem exercitus sui cuneum destrinxerunt. At ubi specie deceptos se vident, ab his ad regiam phalangem insultum transferunt. Illud quoque memoratum dignum: quod Waldemari exercitum tam crebri coruorum greges interuolasse produntur: vt complures se erectis militum hastis feriendos obicerent. Medius acies interequitabat cantor: qui parricidalem Suenonis perfidiam famoso carmine persequendo / Waldemari milites per summam vindictam exhortationem in bellum accenderet. Congressuris sepes frugum ambitrix obstabat: quam neutro equitatu propter palorum eminentiam acumina transcendere præsumere/Waldemari pedes dissiuere aggressi, pugne principium ediderunt. Qua Suenonici leui negotio victi egre fugam moliebatur. Quippe equi nocturno adhuc pabulo onusti perseveranter cursum intendere non valebant: quod saturitatis moles citam eis lassitudinem ingerebat. Primipilus ipse et equo in hostem conuersus / sparsosque fuga socios ad pugnam capeffendam hortatus: tandem circumspectis nusquam auxiliis signum humi defixum sinistra complexus/dextra propius accedentes obruncat. Ad vltimum memorabili pugna edita, circumfusam multitudinis viribus laceffitus obruitur. Sueno cum paucis ad palustria forte fuga perueniens quum luto desidente equi vestigia mergerentur, pedes iter arripere conabatur. Sed ne sic quidem cæno onus ferente/etiam arma deposuit. Postremo quam suorum humeris anniretetur, suprema victus lassitudine comitibus aufugere iussis, in arboris vnius radice confedit. Adeo quippe eum vires defecerant: vt ne gradum quidem alieno subnixum adminiculo proferre potuerit. A quo quidam suorum per ignauiam discedere omni fato tristius ratus ab agrestibus indaganda prædæ gratia superuenientibus ante pedes Regis appetitus occubuit. A quibus et Sueno captus/quum quis esset interrogaretur, Regis scribam profitebatur. Agnitus tandem/equoque ob reuerentiam maiestatis impotus/siue metus siue spei instinctu Waldemaro se præsentari poscebat. Hac orantis caput agrestium quidam subito aduolans securi præcidit. Corpus eius nullis funeris impensis honoratum / ignobili sepultura popularium cura mandauit. Vluonem bello captum / Wiberigam custodiæ traditum Helberno duntaxat quo minus puniretur obstante / capitali supplicio Kanuti milites affecere / sanguine

Achonis
importuna
adhortatio

Pugna
acris.

Coruorum
miraculum

Primipili
virtus.

Mors Suenonis.
Vluonis
supplicium

Saxonis Grammatici

Thetleui
vecordia.

Magno ve-
nia data.

Waldemari
prudencia.

Waldema-
rus rex.
lxxvii.

eius ducis sui manibus parentādū putantes. Prensus quoq; Thetleuus quū ad ecu-
leum abstraheretur, primo culpam apud captores excusare pgebat. Postremo quū
sine effectu preces esse cognosceret, adeo effocminate se gessit: vt virum exuere vi-
sus ne lachrymis quidem abstineret aut planctu/muliebremq; animū virili corpore
clausum confiteretur. Itaq; prius dedecore/deinde morte mulctatus/geminam in-
terfecti a se principis manibus poenā pfoluit. Magnus vero posterioris Erici ex pel-
lice filius: qui et ipse Suenoniani nominis acrior q̄ iustior defensor extiterat/ quum
captus vltima se passurum arbitraretur, supra vota propitiā victoris clementiā
expertus est. Quem Waldemarūs sibi a captoribus praesentatū/sub respectu cogna-
tionis non spiritu modo: sed etiā honoris ac potestatis incrementis donauit. Cūq;
abunde esset impunitatem tribuisse/etiam liberalitatem adiecit: ne districtum vlti-
o rem agendo/plus irā q̄ necessitudini indulisse videretur. Itaq; tametsi iniuriā sup-
plicium deberetur, propinquitati salus tributa est. Igitur non minus in aduersario
affinitatem, q̄ in fautoribus fidem atq; obsequium veneratus/hostem amicis pra-
mio aequauit. Buryfium etiam vt sanguine sibi/ ita animo obsequioq; coniunctum
q; optima ipsius opera aduersum Suenonem vsus fuerat/tum opibus/tum etiam ho-
noribus profecutus est. Cuius fratrem Kanutum pari munificentia ad praefecturā
fastigium recenter euexerat. Tum vero qui Kanuticā militiā comites fuerant nō-
dum hostium cladibus contenti communiter regem adeunt: vt eos qui Suenoni in-
terficiendi Kanuti consilium dederant proscriptioe prosequeretur/orantes. Inter
ceteros aut Thorberni poenā cupidius expetebāt: q̄q; is quū apud Randrusii pontē
dimicaret, pntibus quorū cōsilio Kanuti caedes cōmissa fuerat/huic se pfidiā affine
negabat/auctores eius acerrime deuouēs. At rex metuens ne si tot gētis suę nobiles
exilio mulctaret/Kanutū/Buryfiumq; dubia fide suspectos pscriptorū aduersum se ar-
mis instrueret/veniā fontibus q̄ amulīs opē afferre maluit. Ad vltimū instantium
pseuerantia victus/ne a Kanuti interfectores remissius vltionē exigere videret,
pscripturū se quos iussissent pmissit/nec alio pacto patriā redditurū, q̄ si eorū preci-
bus reuocarent: quorū sententiis exilio adacti fuissent. Sciebat em̄ facilem humani
animi ab odio ad grām deflexū existerē: ac plarunq; mortales affectus cū ipsa rerū
varietate consentire. Nihil em̄ in his tā asperū repiri, quod tempus aut casus lenire
nō possit. Ceteris eiusdē gregis vt iisdē potius bonis militibus vteret q̄ in eos aiada-
uerteret exoratus ignouit: tātoq; se eius amicitia ppiorem exhibuit / quāto ipos ab
illius parricidalis cōmentī cōsciētia remotiores agnouit. His ita cōpositis vt regni
initia strenuis militiā operibus auspicaret/ patriāq; tot annis piratica laceratā/ac-
ferme tertia ex pte ad situm et vastitatē vsq; redactā iniuriarū vltione reficeret, pu-
blica classe Masinet insulam bellum Sclauis facturus/accedit. Vbi dū populū in con-
sione exhortaretur, seniores qbus p rostris dicendi mos erat/ classē tuto pcessu-
ram negabant. Nam et suos cōmeatibus deficī/et hostes cōpertū regis habere pro-
positū. Aucupādā ergo opportunitatis grā dilatu opus existerē quoad melior gerē-
dā rei facultas incideret. Ceterū nō puā temeritatis eē aduersum puídos et pnu-
nitos armorū experiri fortunā. Praterea in eā classē Danicū penitē⁹ coisse robur: qd̄
si periclitari cōtingeret, pfecto Sclauos vnus victoriā beneficio Dania potituros.
Nā si res parū ex sentētia cederēt, nōne patriā penitus in eorū funere periturā! Mi-
nime igitur vni praelio tantā nobilitatis vires impedere debere: dū mō victrices
parū gloria/victā dedecoris plurimū sint laturā. In hāc suā totius cōcionis susce-

Histo. Danicę Li. XIII. F. CXLVIII.

fragia consonabant. Cuius arbitrio rex expeditionem remittere coactus, proposito suo celerius quā cupidius cessit. Apud quem Absalon in nauem regressum desidia eius eludens facitissime cauillatus est. Nam quum soluta expeditionis causam perquireret, dixissetque rex ne tot fortes periculo obiectarentur/Ergo, inquit, cum ignavis et ignobilibus ceptum exequere/aut proficue victor futurus/aut parum damnose vincendus, quum nullo in momento vitium internicio ponenda sit. Ita lepidi ingenii adolescens indignationem suam ad inertiae exprobrationem sub ioci specie conuertit. Quae tam faceta eius vrbalitas tacitum regis conuicium fuit. Per eadem tempora Asceros Roskyldensium antistite decedente super subrogando pontifice plaris a clero suffragia dissidebant. Eadem etiam tempestate diuidua Roskyldensis populi coniuuratione quam mutuis cadibus ciuitas exundaret, aduenis partim caesis/partim vrbe eiecitis/non contenta indigenarum sodalitas alienigenę coniuurationis partes protriuisset/etiam in eum: qui regium numisma amministrabat, non tantum ad eius solo aequando, sed etiam bona omnia diripiendo vesaniam suae consternationis exercuit. Tunc rex ob maiestatis suae contemptum acrius ciuitati insensus/quum ad excidium eius magna prouincialium manu niteretur, missis ad se deprecandum legatis ne armis/ quae pro patria ferre debuerat, aduersum patriam vteretur/incolu mitatem vrbi suscepta pecuniae pactione donauit. Quam continuo placida mente ingressus, Trinitatis aedi inseruentium penates intrauit/ eorum de creando pontifice suffragia suo prosecutus assensu. Quod autem ei in ecclesia a maioribus condita ac data iuris aliquid competere videretur, nihil se tamen aduersum eam/ aut illicita affectatione/ aut insolita consuetudine praesumpturum dicebat/ sacris siquidem legibus cautum nosse/ ne clerus peculiare eligendi ius regali imperio obnoxium habeat. Itaque praesentiam suam haud quaquā impedimento futuram, quo minus electoribus libera suffragiorum arbitria maneant. Tunc clerus religiosam eius iustitiam summis gratiarum actionibus prosecutus, concilio excessit/ delectum curiosius habiturus. Cumque tres spectatae opinionis viros: quibus quartus ob virtutem Absalon adiciebatur circumspexissent, vt ex eorum numero potissimus assumeretur Waldemarum tacita singulorum suffragia in vnica tabula segregata volumina referri iussit/ sincerio rem electionis habitum ratus: si vnus cuiusque voluntas ante manu quam lingua proderetur euenitque vt omnium scripto in vnica coeunte sententiam, honoris culmen Absalon decerneretur. Qui mox antistes creatus non minus piratam se, quam pontificem gessit parui aestimans intus religionem tueri/ si foris eam periclitari pateretur. Neque enim minus sacrorum attinet cultui publicae religionis hostes repellere, quam ceremoniarum tutelae vacare. Itaque pontificalibus tectis maiore ex parte solo aequatis quo patriam firmiter vallaret excubiis, maritimam assidue stationem peragens/ habitatio nis usum interdum a syluis/ frondibusque mutuari solebat. Cuius tam humilis mansio conuulsos patriae penates erexit. Eloquentiae quoque eius praesidia Sialandenses salutaria senserunt. Nam domesticas conciones ad vim et rixam usque litigiosas moderatione sua ad pacatiorem habitum perduxit. Tantaque facundiae eius ornamenta fuere: vt eos semet stoliditatis damnare cogeret, qui eum inertem/ elinguemque crediderant. Nec pensi duxit duratos gelu fluctus hybernis fulcare nauigiis: ne vllum anni tempus salutaribus vacaret excubiis/ aut insignis eius erga patriam pietas necessitati cedere videretur. Itaque non minus patriae Parentem, quam Pontificem egit/ militiae et religionis sociato fulgore conspicuus. Prima illi pridie quam Palmarum

Absalonis
lepidum ca
uillum.

Absalon Ros
kylden episcopus
creatus mi
ra gessit.

Saxonis Grammatici

ri solenne instaret/apud Borlundā vicū aduersum Sclauos cōgressio extitit. Nūtiā
ta namq; eorū irruptione clientela duntaxat sua, quæ decem et octo militū nume-
rum explebat/instructus aduersum quatuor et viginti nauium copias / vt pīculoso,
ita foelici certamine dimicauit. Cōpluribus sigdem aduersæ partis equitū fufis pe-
dites ferme oēs oppressit. Nec in tanto discrimine quempiam ex suis præter vnum
amisit/pontificatum et militiam pulcherrima victoriā auspīcatus. Paucos ex hostiā
bus arma spoliāq; fugæ liberius ineundæ gratiā per ignauiam abiectantes iūcta cā-
pis sylua serua uit. Eodem anno ciuitas Arufyensis acerrimis piratarum incurfib;
afflicta proditur. Tunc quoq; Falstrēsibus paucitatem suā aduersus infinitam Scla-
uorū classem publica munitione tuentibus, quū forte pincerna regis ad alia nego-
cia obeunda in eam prouinciā missus cōmuni obsidione premeretur, prouinciā
lium quidam arbitris regis segnitiam exprobrādo dixisse fertur/priores reges in ta-
lis/præsentem vero in prima pedum parte calcaribus assueuisse. Quod dictum pin-
cerna desidiā conscientia prouocatus/maligna animi interpretatione regis auri-
bus modo quo nō debuit inculcauit: et quod suæ contumeliæ erat in maiestatis opa-
probriū transtulit. Alia quoq; haud leuiori criminatione aduersum Falstrēses aspe-
ratum regis animum inflammabat: vnus præcipitū linguæ uehementiam vniuer-
sorum excidio multare cupiens. Siquidem impiissimam eis proditiōnis noxam af-
fixit/quasi consiliorum omnium aduersum Sclauiā cōceptorū indicia ad eam trans-
mittere solitis: familiaritatemq; quā interdū cōciliandæ sibi salutis gratiā ad hostes
habebant in crimen deducens/obsequia timori potius q̄ charitati erogabat/perfi-
diāq; deputabat. Nā et captiuos a Sclauis sibi cōmissos in custodia asseruare/ et ple-
runq; patriæ arma metu potius q̄ beniuolentiā adducti / lato hostibus nuntio præ-
currere consueuerant: scilicet vt salutem suam/quam uiribus protegere nequibant
saltē beneficio munirent. Huius itaq; pestifera rex exhortatione corruptus, reliq̄as
Falstræ ferro penitus exhaurire cōstituit. Atq; ad id pagendū Sialandiæ duntaxat
ministeriū sufficere credidit. Absalone ergo Orientalibus insulæ copiis præesse
iussit, Occidentales ipse ducere statuit/ingentibus passim/exiguisq; nauigiis exer-
citiū traiecturus. At Sialandenses/q̄ cum Falstrēsibus diutinas ac uehementes in-
imicitias gesserant/acceptas iniurias communibus armis pensare cupientes/vltro
imperium obsequio præcurrebant/latati Regem sibi aduersum amulos belli du-
cem/auctoremq; futurum. Sed hunc eius errorem sinistris monitis concitātū fortu-
næ uolentia foelici remedio p̄currir. Nā quū rex magnis uiribus succinctus, iter
ingredi uellet/apud Rungstadiū subita febris implicatus Absalonem remissis copiis
ocys ad se venire iubet. Ita pestifera Regis molitioni opportuna ualitudinis con-
uassatio remedio fuit. Nec minus Waldemari innocentia, q̄ infantis populi salu-
ti, misso cœlitis languore, consultum. Q̄ porro tunc non solum deformem / sed
etiam miserabilem rei Daniæ statum fuisse credendum est: quum foris hostilibus
intus regis armis appeteretur! Quis uero diuino numine effectum ambigat: ne
patriæ Imperator futurus in ipso pene fulgoris sui primordio regnū / qd̄ ex hostiū
manibus erepturus erat/obrueret: quia patriæ habenas tenēdi difficillimo morbo q̄
maximo facinori implicari satius fuit. Itaq; lāguore indies acrius grassate/ Absalon
p̄ salute regia uotis excubare nō desistit. Ad uultimū ueluti remedii desperatione pfu-
sus/quū vniciū in uirtute diuina auxiliū restare aīadueteret, ad eā p̄pitandā sum-
ma cū examinatione uota p̄ agroto nuncupaturus accessit: diuināq; rē sacer dotali

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CXLIX.

veste amictus rite peregit: sacrificia deinde legitimis verbis confecta ad agrū detulit, ac pene exanimi delibanda porrexit. Quibus ille refectus cōtinuo oborto sudore bonę valitudinis habitum recuperauit. Antistes tamē adhuc de eius conualescētia dubius lāguore ex molestia cōtracto repēte corporis firmitate deficī cępīt. Ac nisi cęleste remediū affulisset spes tantę indolis in ipso ortu suo occubuisset. Sed nec illi sanitatis alienatio impedimento fore potuit: quo minus curam regis quā sospes gesserat ager exsequeretur. Ratus siquidē emēdatam ipsius valitudinē tristi nuntio corrumpi posse: affectionē suam ei nuntiari prohibuit ne subita animi tristitia implicatus in pristinam pestē relaberetur. Sospitate reddita ambo tam exitialis propositi interpellatori deo saluberrimę ammonitiōis grates soluebāt, errorisq; eos nō sine rubore pœnitentię subit: cogitatę impietatis effectum diuinę animaduersionis beneficio sublatum esse gaudentes. Salubriori itaq; sententię animū amplectente a ciuū periculis ad hostes vsq; laceffendos studium traduxerūt. Tūc rex Absalonis Petri/Sunonis/& Hefberni/qui potissimū consiliis eius pręerāt prudētoribus monitis informatus: citiore q̄ maiore exercitu, occultoq; magis incurfu q̄ aperta classe expeditionis in hostem agēdę consilium cepit: cum multo facilioris sit negotii inopinatos q̄ prouidos oppugnare: & plarūq; pręualidę multitudinis sententię salutaribus maiorū iussis obniti soleat: apud quā plus virū Sclauici nominis terror q̄ regium possideret edictū. Idcirco autē per paucos huius rei arbitros adciuit: q̄ sciret quacūq; ferro gerūtur/publicis viribus/sed priuatis cōsiliis amministrari oportere. Et quoniā de Sialandensium nihil obsequio dubitabat: Scanicę classis ducem agere pręoptauit. Cūq; nondum integra valitudine Scanienſes Lundię contractos expeditionis sollicitaret edicto/maximus pōtēfex Elkillus (nam ei ceteri proloquiū deferebāt) negabat in expedito naues esse: quibus tam subito iussum perageretur. Cūq; rex obtēperantibus gratiam/superſedentibus iram se repensurum dixisset: tātaq; propositi cupiditate perſusum: vt vnico proficisci nauigio q̄ expeditionem remittere mallet. Elkillus indubitata voluntatis eius firmitate comperta/non solum cōsiliū probauit, sed etiam qui regi comites deessent admodum execratus: sua etiā nauī impensaq; excepit. Iam pridē enim regem expeditionū dissuetudo nauigio spoliauerat. Postremi Lalandenses ac Falstrici in classem coire iussī ne longa pręsciētia edocti furtim ad Sclauos imperatę rei indicia deferrent. At vbi Landorā classe peruetum, rex spectādī exercitus sui audis in campo copias explicare cōstituit, vt rotas vires oculis subiiciendo an ea manu tuto bellū cōmissurus videretur aspiceret. Ab huius littoris continētī longior harenę tractus breuib; abscisus curuatīs anfractibus portū nauigiis facit: humilis ita vt veniēte astu lateat: abscedēte visatur. Nam vadofus ei? introitus diffusiore spatio opacę altitudinis vndas includit. Sed quoniā hunc locum cūcti Danorum regis vanissimī erroris deliramēto suspectum perinde ac fatalem cauere consueuerāt: proximo portu vniuersi agminis apparatus curiosissime contēplatus est: adhibitis qui militię rudes rei bellicę documentis imbuerent: quatinus vires suas potius solida oculorum fide q̄ cęco æstimationis augurio metiretur. Huic militię speculationi quatuordecim diebus intentos maior cōmeatuū pars ocio cōsumpta defecerat. Egressis portu tranquilla toto mari nauigatio incidit. Sed vt tacitē improuisiq; appellerēt remigiis eā q̄ velis instruere maluerunt: Absalone cum septē nauibus pręmissis: qui Rugyani littoris excussus indagationem accessum. Siquidē Arcon oppidū venusto simulacri cuiusdam cultu inelytum:

Simulacrū
Arconē.

Saxonis Grammatici

Classis
cclx. nau-
ium.

ignaris incolis incēdio tētare, cunctosq; eius praesidium petituros ex improviso op-
primere statuerunt: munimētum quidē habitatore vacuum serarūq; dūtaxat clau-
stris firmatum existimantibus indigenis partū humanae tutela egenū qđ p̄sentis nu-
minis excubiis esset vallatum. Summa vero contracta classis ordine digesta ducen-
tarum & sexaginta nauū numerum reddebat. Absalon exsequenda speculationis
gratia cum propemodū ad Rugiam peruenisset indicantibus nautis, cognoscit re-
giam nauem subito remigium velo mutasse, miratusq; quid ita caetera classis ince-
deret: quae paulo ante velis quo occultior nauigatio gereretur: abstīnēdum condi-
xerat, postq̄ eam a statuto declinare cognouit: & ipse non suppetētibus propositi fo-
ciis per summam animi confusionem puppim vltimus vertit, regēq; Mōncēsum in
portu receptum mōestior q̄ libentior comes petiuit. Quippe quia coepri comitibus
deficiebatur indignatus optimam gerenda rei facultatē omitti/cum & aeris fauor
et militum arridebat alacritas ab inchoata nauigatione agre proram auertit. Hūc
Petrus Suno & Hefbernus cū quibꝰ rex consilia sua participare solebat, rate egres-
sum excipiētes tam deformem regis ab vtili illustriq; consilio defectionē anxie que-
rebantur. Quos tandē rex obuiam sibi venire iussos vbi tristes animaduertit ammi-
rans cur eo vultu essent: visum sibi inquit ne tarda & intēpestiua nauigatio profer-
retur cursum eius ad insulam fuisse flectendum/mane cūcta cōmodius exsecuturo.
Quippe dies labori: noctes quieti familiares existere. Cūq; nullum ab amicis respō-
sum daretur taciturnitatis ammiratione permotus proferre eos quae sentiant impe-
rat. Illi quae inuicē cōtulissent Absalonem proponere iubent. Tum ille: quid miri est
(inquit) segnes hasitare voces quas ingenti mōeroris pondere obrutas quasi fauce
obclusa latens animi strangulat agritudo! Enimuero vicem tuam ad ignominiam
vergere conspicientes interno mentis luctu perfundimur. Quippe imperiū ius ob-
sequio mutas: paresq; quibus praesse debueras/vtilissimis consiliis spretis eorum
monita conlectando qui in aequo ponunt: pulcher ne rerum tuarum cursus an de-
formis existat. At postq̄ sine collega aut aemulo regnare coepisti: altera nunc expe-
ditio geritur: nec illius remissio q̄ huius foedior apparet. Siquidem summa rerum
opportunitate contempta paruulas com meatū reliquias habentes ociosis nauiga-
tionis excessibus excusabilem reuersionis titulum quarimus: & cum nullis vrgea-
mur obstaculis ignauiam nostram necessitatis nomine censerī cupimus. Hiscine
patriam operibus vindicandam: talibus ve regnum ingenis auspiciandum duxisti!
Si vero maris sauitia nauigationē interpellari contigerit: quid superest nisi vt ne-
cessitatis imperio cogente domos inglorii petamus: tereterrimis effoeminate mentis
opprobriū infectandi! Hac & similia tum molestiae stimulis/tum fiducia familiaris-
tatis euectus per summam verborum acerbiter apud regias aures eloqui nō du-
bitabat. Q̄q̄ autem rex aduersum dīctorum eius libertatem acrius exarsisset: tamē
ne monitorem impudentius auertere videretur magnitudinem irae quam vultu te-
ste cōceperat/moderatione sua ad leue & tolerabile responsum deflexit: dicendo cō-
plures operum suorum testes extare/nihilq; tam fortiter ab Absalone gestum quod
si nondū virtute aquauerit adhuc factis aemulari non possit. Nec plura eloqui pal-
sus cymba nauigium reperit subiungente Absalone haud quaq̄ eum vtilia suadē-
ti succensere debere: cum aliquāto satius sit apertis amicorum monitis instrui q̄ oc-
cultis amarae sugillationis moribus obtrectari. Postera nocte concitatum acrius
mare eo tēpestatis excessit: vt regia classis non portu/non anchoris quo minus spar-

Tēpestas
saura.

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CL.

si pelago disiceretur retentari potuerit: nulla ex parte remissior eodem aeris habitu quadrado perseverauit. Quæ res iram regis aduersum Absalonem accensam magnopere deliniuit. Sed quæ iam corde salubre deprehenderat voce fateri erubescere/pudore serum animi eius intellectum celante. Nam interim nulla ad amicos communionem habita postredie prædictos viros forte littori insistentes accessit: comitibus quæ propius accedere vetitis concitatione animi sui (inquit) tametsi dissimulatione uti vellet iracundis oris notis proditam esse dicebat partem quidem admiratione dignum/cum consultantis vocem monitis potius quam contumelias excipi deceat. Quædam tamen ab eis sapientius quam tempestiuus dicta/ quæ si ante triduum prolata fuissent ingentis mali materiam præcurrere poterat. Seras quidem monitoris partes esse/ quæ rem dum in arbitrio est negligētius obeunt exactam sollicitudine profequitur. In emendabilia autem corrigere velle proximam amentiam errorem esse. Frustra igitur se conuictis attentatum fuisse cum & irreuocabiles præteritorum euentus existat: et plarumque animi commotio parum cum ratione consentiat. Ortura vero tempestatis sæuitiam absque celestium monitis humano præfagio comprehendere nequiuisset: neque quin ea delictorum poenas lueret dubitare. Quamobrem aut naturam ignorantiam aut improuisam necessitatis violentiam vitio sibi verti non oportere. Omissis igitur præteritorum querelis ad tempestiua rebus consilia animam operamque deuocare par esse. Malle enim se spiritum specioso exitu quam expeditionem deformi reditu finire. Tunc Petrus Absalonis sententiam aliquanto leniori monitorum genere profectus docet neminem regum fidas amicorum voces infensis auribus excipere conuenire: cum sæpe clari illustresque viri sprete salutaris consilii poenas perniciose morte pepederint. Cæterum aura dum faueat utendum esse quod eius anceps incertaque varietas existere solet. Sustinendum itaque donec tempestatis immensitas ad tolerabilem remigii habitum concidat. Adhuc enim tridui commeatu superesse/exiguoque traiectu hostes accedi posse. Quod si præsentis alimentorum ope deficerentur: alia armis esse poscenda. Oportere ergo mox ut vndas remigio habiles viderint, sparsam ocius vniui classem incessuramque sociali remigio progredi. Quippe nauigationem omnem hoc alacriorem: quo æquabiliorem existere. Rex monitore laudato Absaloni speculanda tempestatis officium mandat/sibi cum primam eam remigii patientem aduerteret/indicaturo. Absalon cupide præcepto quod suis monitis extuderat obsecutus: nocte postera aura sensibiliter impetum remittente euentu gauisus antelucano tempore peractis diuinis ad regem peruenit, nuntiando tempestatem ex parte collapsam possibilem quidem profectio: sed difficilem fore: nec nisi summa cum remigii difficultate nauigationis capacem existere. Respondente rege moras esse rumpendas per ludibrium subtexit pulchre se operam impensuros si nauigationis medietate confecta vnde soluerant sint reuersuri. Cuius dicti procliuitas tametsi ioco mordacior videretur ingens regi capessende virtutis præbuit incitamentum lepida tamen irrisione non caruit subiungente rege reuerentem se ex eo quæ in Sclauia gerantur posse cognoscere. Principio classis lætam alacremque nauigationem pleno fiducia remigio proferebat. Nam intra propinqua telluris anfractus auræ vis quæ aperto mari licentius incumbere latetum vndarum habitum asperare non poterat/ terreni tractus obstaculis vndique secus incitatioem fluctuum allapsam arcibus. At ubi in altum dirigere nauigia coepere intolerabili pene tempestatis occursum excipiebantur. Antistes ne fortissimos monitus suos parum iusto conatu prosequi videretur/ ingenio

Waldemari
prudens ora
tio ad amicos,

Saxonis Grammatici

pudore firmatus perseverantissima remigii oblectatione quasi cum necessitate certabat, regemque virtutis amulatione prouectum copri sui comitem existere coegit. Itaque lenta & inhabilis ac pene inconcessa nauigatio hinc saeuente mari/inde claudicante remigio fuit. Ea freti repugnantis violentia regiam nauem aduersis vndarum molibus implicatam: per summam procellarum asperitatem laxatis prope modum compagibus distungi coegit. Quo viso rex tum vitandi periculi/tum etiam coplendae nauigationis gratia: tutiore excipi cupiens Ingimari Scaniensis ratem propius adesse iussam: enses dextra signumque leua corripens ut temerario ita prospero saltu inuolat: eaque remis acrius citari iubet. Eskyllum virtutis pertinacia aliquandiu subsequi conatum: affectumque regis qui debilitatem nauigii sui propensius intuentem partim regiae vocis prohibitio, partim referta periculo necessitas reuerti compulit. Eo viso comites plures reuersionis occasionem ab erroris simulatione mutuari ignauia docuit. Quibus tamen erroris committum patrocinio fore non debuit: cum regem nauigium non iter mutasse translatis signi indicio liquere potuerit. Nonnulli quoque conuassationibus nauigiis inuicti relabebantur quod hisdem compagum firmitate defectis concitati maris incursum sustinere nequibant. Qui vero procedere perseverabant ut viribus corporis laboris contumacitati sufficere possent ededi nauigandi: pariter officio fungebantur. Ne enim nauigationis cursum vel paruula remigii intermissio moraretur dextra remos laua cibos tractabant. Exigua classis pars Absalone duce virtutis & gloriae amulantiore inusitatae tempestatis saeuitiam incredibili horum certamine superauit, oblectatumque pelagus infatigabili permessa nauigio hora antelucana ad insulam Hythim ipsa quoque necessitate superior appulit. Tunc Absalon ne quid inexcussum omitteret per Werhemannum piraticae operibus clarum officio speculationis addictum & portus hostilibus nauigiis vacuos ad Rugiam nihil hostile metuentem cognoscit. Nam armenta securis custodibus propter litus errantia inopinatos incolas esse fidem fecere. Rex languido remigio seram nauigationem emensus obtento portu protinus in Absalonis nauem se contulit, fatigatumque tedio ac vigiliae corpus somno excepit. Reliquiae quae cum eo fretum superauerant annumeratae sexaginta ditaxat nauigiorum classem explebant. Duo tunc Hallandenses natuque animis nobiliores paucitatem suam idubitato periculo oblatam rati nauigio quo communiter utebantur, Absalonem petebant: sequi praepropero regis alloquio opus habere dicentes: postquam somno eum acquiescentem audierant ocius excitari poscebant. Absalon salutarem eius quietem importune rumpendam negans/quae afferrent regem ex se cogniturum affirmat. Tum illi conuassationem nauigii/inopiam comitatum/longinquitatem reditus praecedentes/optimam sibi nauigationis facultatem prosperantibus ventis incidisse dicebant, quod quibus aduersis agre processerant: secum facile reuerti possent. Quamobrem eorum se beneficio uti malle quam cassam & inuictilem expeditionem agere aut nauigii vitio aut inediae malo perire. Quos Absalon non solum deformitatem propositi specioso consilio mutare: sed etiam quo minus se probri obicerent honesto silentio suppressere iubet: ne tam pudende voces alienis auribus exceptae inexpressibilem eis timiditatis notam inurerent. Itaque eneruis & effeminati animi trepidationem falso causarum commento colorare eos assueverat docendo facilia refectu nauigia fore, & opima commeatuum supplementa per praedam late parentem leui negotio concisci posse. Ceterum ipsos famam & opinionem suam grauissimo crimine corrupturos, si regem apud hostes in tanta suorum paucitate

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CLI.

tate sine respectu pudoris deferere sustinuisent. E quibus alter domi se negotia regia quæ summa cum celeritate exsequi necesse haberet manere subtexit. Contra Absalon simulationem eius quia blandimētis nequibat minis discutere cupiens eos qui in expeditione soluenda plus arbitrio suo quàm regia indulserint reuerentiæ non tantum bonorum: sed & lucis ac spiritus ereptionem patria lege meritos astruebat. Sed ne ea quidem periculi denuntiatiōe quo minus fauentem nauigationi vêtum velo colligerent imbecillitatem eorum durare trepidationemve corrigere potuit. Discedentes itaq; execratione & conuicio per summam verborum acerbicatem insequi perseverauit. Quod cum expectatus rex ex Absalone cognosceret tam impudētes & improbos desertores pœnas sibi luituros iurabat. Conscensa deinde insula accersitos nauigiorum rectores agendorum percontatione sollicitat. Compluribus ut redeatur expedire visum quod tuto hostem laceessere nequeant. Placituram rex sibi sententiā affirmabat nisi ea res & grauis patriæ rubor & ingens hostiū incitamentum existeret. Nam & eos Danicæ expeditionis presentia ex castrorū vestigiis cōperturos & clandestinā eius reuersionē timiditati dūtaxat imputaturos. Huius rei causa periculo se quod rubori patere malle: haud quāquam proram nisi lacessito hoste versurum. Præterea se eorū qui simulata nauiū fragilitate defecerant ignauiam æquaturos: si quos labore vicerant virtute non superaret, domosque impetia male nauigatione repeterēt. Tūc Wethemannus incautas Rugiæ res recēti speculatione expertus ad mouēdas littori copias suadet: si ignari incolæ fuerint impune prædā cēdēque facturas: si prouidi confestim absque discrimine redituras. Vtro autē modo se gerant perarantium morē deprendi posse asseuerabat: qui cum primā diurnæ operæ partem exegerint quo ad laborandum fiant vegetiores sopori se prosternere soleant. Hunc vero non nisi metu vacuis altaque securitate firmatis obrepere solitum. Cæterum nemine talium dormiente reperto præcaute gentis indicium accipi. Quem rex piraticō potius muneri consentanea quàm magnitudinī suæ conuenientia docuisse dicebat. Nunquā enim Danorum reges a Sclauis fugatos memoriæ proditū fuisse: sed ne se quædem primū regiā dignitatem hoc deformitatis genere maculaturū. Tunc Gnerus Falstricus quæ alias vegetioris quàm sapiētioris animi æstimaretur siue ingenio suo siue regis fortuna monente summā omnium hæsitatiōem ancipiti studio fluctuantem salutari exhortatione discussit/ incertāque consilii concionē ad suā sententiā perduxit: affirmando temeritatis esse exiguā manū cum immenso hoste conserere. Cæterum Barcam prouinciā a Rugia breui freto discretam ob paruitatē sui quocūque paratu esset populatu perfacile fore. Denique regē quiescēdi gratia cubile petere, exhaustasque vigiliis vires & attritū curis animū somno reficere iubet vespere quo minus prouisus irrueret classem applicaturū. Præterea vadosi fluminis angustias intraturos sparsam nauigatiōem tacito cōficere remigio iussit: ne aut obstrepētū remorū fragor securitatē incolis demeret: aut ipsimet impactis harenę nauigiis circa incertę altitudinis vada diutius herere cogerent. Cætera se exploraturū pmittit. Rex cupide cōsilio obsecutus vespere signo nauigationi dato destinatam annē occupat. Cuius expeditius permeandī gratia ternis nauigiis iunctis classem incedere iubet ne confusa fluuialibus tardaretur angustias. Cui Gnerus rate obuius opportunitatē inuadendæ gentis aucupatus interceptos incolarum speculatores adducit. Latius eo rex diluculo peragratis syluis rura ac vicos hoc acrius quo latentius irrupit: incolasque adhuc somni securitate torpentes/repentina incursione protriuit. E quibus

Saxonis Grammatici

complures perstreptentis equitatus fragore perculli patrios duces aduentare credebant. Sed hunc eorum errorem adacta repente corporibus iacula discusserunt. Complures eorum exertis per ostia capitibus Kazymarus ne an Bugisclauus aduenteret rogabant. Quorum percontatio propriis eorum funeribus excepta est. Antistes cum parte copiarum longinquam regionis plagam diuerso complexus itinere eo locorum peruenerat, vt a regia cohorte eximia paludis interiectu distaret. De cuius admodum incessu dubius ne direptos a se vicos exuri pateretur illustri consilio prouidit. Tandem procul ignes a rege editos conspicatus sibi quoque consimilis facti potestatem suppetere confestim illato rectis incendio declarauit, sociisque sui prosperitatem excursus resperfo flammis rure nuntiandam curauit. Cumque praedam abunde actam existimassent: iter ad naues remensi quibus grandis inuicem a se interfectio discessissent vestigia tamen sua quo minus clandestinos reditus captrasse viderentur/ neue alter alterum impetuosa festinatione praecurreret mutuis ignium sumigiis prodiderunt. Interea Skyalmo quidam cognomento barbatu in asseruanda classis officium relictus ne hostili remigio praeuente annis exitu prohiberetur in paucas rates totius classis praesidium transferret instructoribus quibus frequentioribus nauigiis hostibus occurrere praoptans. Quibus obuia nauigatione fugatis ne sociorum reuersio tardius nauigiis exciperetur omnia fugantium inscutione portum reuisit. Iterato lacesitus eodem ausu inuasoribus restitit. Sed & complures attentatus crebra hostium irritamenta occurratone perseverantia superauit. Ita pertinaci magis quam acri incursatione vexatus opportuna hostem agitatione premebat. Inter haec regi in littus superuenienti non parua ammirationi fuit: nauigiis custodia vacantibus abesse Skyalmonem: quem tandem ab agitatione redeuntem cetero profecutus exercitu Rugianos fugam a remigio mutuantes velorum iunctione profecutus. Sed interuallo praecessione & volucritate nauigationis adiutos instando magis quam occupando vexabat. Tunc quendam vicinae ratis rectorem in anteriorem nauigii sui partem fortitudinis simulatione progressum aspiciens/ verbisque magnam praese laudem ferentibus profecutus ad vltimum quacumque viro fortiter erogarentur egregie & laudabiliter impensa asseuerabat. Ad vltimum vento obliquante prohibitus quantum velis emensus fuerat conuersa nauigatione remorum obsequio pensat. Sed quo prosperiorem velificandi/ hoc difficiliorem remigii usum habuit. Itaque Danis aduersa cum mari nauigatione certantibus Sclaui quos locorum habitus non fallebat: ignotum nostris profundum compendiaria nauigatione fulcantes subito fugam in insidias vertunt. Quos Abalon per occultos pelagi recessus prosilire conspiciens sociis metu nauigationem citantibus subsequi quam antecedere maluit praecursum classis terga plenis pietatis excubiis tutaturus. Pudet referre quae sequitur. Maxima Danorum pars rubore posthabito quibus hostes imminere conspiceret deserto rege velis malos onerare sustinuit. Rex cum paucis admodum nauigiis relictus aliquanto desertores agrius quam hostes ferebat. Tunc etiam militem quem paulo ante in prora astantem probauerat breuitatem veli sui quo maior nauigationis cursus existeret pannorum additamētis producere conspiciat laudem conuicio mutauit amorē timidus erogatum imprudenter impetum affirmans. Ita absque supremae necessitatis discrimine verae ac solidae fortitudinis habitum explorare promptum non est. Enauigantium discessio: non clamore, non signis, denique nullo exhortationis

Historiæ Danicæ. Li. XIII. Fo. CLII.

genere reuocabilis fuit. Adeo omnium aures pauor concluderat. Cuius rex intermisso paulisper remigio a presentibus quid factu opus potissimum esset inquireret cunctantibus ceteris Abfalon insulam Hythim perendam: ubique secunditatem aeris expectandam hortatur. Quod Petrus fieri oportere non sine rationum assertione negabat: quod perseverante tempestate: nec reditum, nec supplementum classis habituri viderentur: Sclauis aduersum se quotidiana copiarum incrementa sumpturis. Pandenda igitur vela, cumque navigationis equalitatem habendam esse ut naues volucritate praestantes complicata velorum parte tardiores operirentur: & quas celeritate praecurrerent societatis iure consequi debeant. Ita strenua Abfalonis adhortatio eximia Petri prudentia cessit. Vterque siquidem annis suis similia cogitabat. Ille etenim iuuenili animo condigna: hic canis suis consentanea proponebat. Ita septem solis nauigiis ex omni Danorum classe residuis Sclaui multitudine fracti incitatisimo remigio accerimoque clamore cum contemptu paucitatis irrumpunt. Sed maiore imperu quam audacia rem exequabantur. Quippe cum primum exceperere sagittas: propius ferre remos ausi non sunt. Paulo post destructorum ensium laminis nunc ceruices suas nunc scuta pullare coeperunt: rati se Danos hoc minarum genere terriburos. Remigium deinde magno clamoris strepitu profecuti horribiles late sonos edebat. Hic quoque procurfus priori persimilis fuit. Obuiis namque Danorum missilibus repulsi continuo remigium retulerunt. Tertio ut hostem apparatu terrerent contactos sole clypeos aqua perfundere, genibusque superpositis in pugnae usum extricare coeperunt veluti indubitatum nostris praedium illaturi. At tum demum seu cupiditate praedae seu vi pudoris accensi vehementius nauigia concitant. Quae species ut initio aeris ita exitu inanis apparuit. Telorum enim obiectu velut ante deterriti inuictam paucitatis constantiam ulterius laceffere destiterunt: quam Danorum prouocatione admodum sibi insultari conspicerent. Rex cum ad aspectum patriae peruenisset concidete paulatim veto tam remissam & languidam nauigationem agebat: ut quam propasso velo vteretur/co fere loci diem opperiretur/ ubi noctem ingressus fuerat. Sed cum Zephyris deficeretur processum a remigio mutuatus est. Tandem obuiam Eskilli ratem ingressus Scaniae repetiuit. Qui nouissime eum profecuti fuerant: Sialandia partibus aduehantur. Tunc Petrus Ranois eloquentissimi viri imperitam calliditatem eludere cupiens: non solum nexos, sed etiam remiges suos ut praedae speciem auerteret in eminenti nauigii parte constituit captiuorum imaginem praebituros. Quae cum Rano Liburna praeter euntem videret: dissolutionem nauigii simulare desiderans: sentina aqua egeri increpitis acrius remigibus iubet. Tunc quodam respondente eo triduo sentina aqua vacasse non rite inquit Petrus remiges tui quibus te responsis excipere debeant callent. Tunc Rano paucis intra Petri nauigium remigio occupatis oculosa iuuentutis multitudinem exerto capite conspicatus: praedam existimabat quietisque sua poenitentia permotus non similiter sibi ut Petro fortunam affuisse dicebat: quod naufragii periculo interpellante expeditionis comes existere nequiuisset. Autumno rex crebra Sialandensium ac Scanorum, rara vero Lutenensium manu prouinciam Arcon urbi confine adortus/ cum ingenti praeda acta ad littus reuenteretur: Rugiani repentem naues exercitum hisdemque scandedis interum a tergo per insidias circumfundere gestiētes magnis viribus in insulam e continenti traiciunt. Per idem tempus coorta nebula vis spissam caelo caliginem intendit. Quae res incertos via Danos atque errore nebulae implicatos aliquandiu subsistere coegit. Crediderim hunc aeris habitum pro

Petri & Ranois nauilia.

Saxonis Grammatici

pitia: fortuna: interuētu futura: eorum victoria: paruisse. Iamq; Sclauī quia nubū obscuritas prospicere nō sinebat: caliginis errore protracti in medios ferme hostes inciderant, cum subito discussa sole nebula exercitus propemodum consertos aspiceret. Tunc Prisclaus olim e Sclauia profugus equo prouolans adesse Barbaros: factaq; Danis optata: pugnae copiam nuntiat/exhortans omnes inuictā Danicī nominis amulari virtutē. Responsum a rege est reperturos hostes qui fatum fugā p̄ferre cupiant. Igitur Dani quorum animos p̄iceps belli cupido exagitabat: p̄ter usitatū pugnae morē confusis copiarum ordinibus conspectos hostes incurfare cōeperunt. Nec tardior victoria q̄ imperus fuit: pugnam fuga p̄currētibus Sclauis. In quo procurso duo regū milites ira inter se fortuitis equorum impulsibus cōcurrerunt: vt vterq; excussus prosterneretur. Super quos rex corruente equo ita p̄cipitatus est vt leuus eius cubitus pertuso clypeo terrae altius infingeretur. Absalon itaq; erigendi eius gratia descēdere cupienti manu ne subsisteret inuictū feliciter se lapsum reputans si modo hostium cladibus attolleretur. Sed his euētus tristior specie q̄ omine fuit. Regis namq; lapsus hostilis ruinae praesagium edidit. Quippe superati sine p̄lio Barbari impune obterebātur. Quorum magna pars finū per quem traiecerat audius repetens salutē in vndis quam querebat amisit: nec minor fluctibus q̄ ferro periclitantium numerus extitit. Pars quo tutius hostem vitaret ore tenus de industria aquis corpus immerferat. Nec hoc quidē auxiliū genus quo minus a Danis in eadem vada descendētibus interimerētur: latebram eis praestare potuit. Cūq; ceteris intra aquam prostratis vnus adhuc occultū pedibus saxum cōplexus socij stragi superesse videretur: Absalon militibus ad opprimēdum eum descēdere profunditatis metu cūctantibus: nō hic inquit ea proceritate est quā vestra milites aequare non possit. Neq; enim vadabiliorem sibi q̄ nobis gurgitē occupat. Quā vocem frater eius Esbernus exhortationis loco suscipiens q̄q; Barbarum latentis saxi beneficio vtī non dubitaret: salutē fraternā suā volūtatis imperium p̄tulit. Aliisq; renuētibus aquas hostili cruore infectas armis onust⁹ intrauit. Cūq; emissā in Barbarum lancea solum repetere vellet vndis verticem inuolutus profundo se excipiente demergitur, perissetq; nisi sociorum p̄sentia a uxilio fuisset. Enimvero Olauus vndis cum abstrahere cupiens stimulatū calcaribus equū in illud profundū egit exceptūq; brachio leuare conatus pene sella pronus excutitur. Igitur virgente sarō suā q̄ alienae salutē propior extitit, sibiq; cceptam amici curā postponēdo cōsuluit. Cuius propositum Nicolaus quidam fortius q̄ felicis amulatus nō tēperauit quo minus concitato equo gurgitem peteret. Sed ab incepto se pari periculo reuocatus abstinuit. Igitur equitum ope defecto peditum opera seruari contigit. Cūq; littorū restitutus fuisset extinctus ab intuentibus putabatur adeo illapsus corpori humor anhelitum occultabat. Tādem sociis corpus suū diutius agitantibus vomitū vndā egerere cōepit. Cuius onere liberatus suspicere magis q̄ eloqui valuit. Itaq; qui ad erant corpus eius frigore obstupefactum applicatae vestis fomento prosequēbātur. Quibus percalectus non oculorum modo, sed etiam vocis vsū recuperauit. Ceterum ipso die adeo exsanguis permansit: vt vix eum funebris oris nota: defererēt. Nec silentio oblitterādam alterius Danicī equitis virtutē existimo. Qui cū nemine sociorū comitante fugam hostium audius q̄ cauti⁹ insecutus fuisset: Barbaris qui effugerant vt se eis capiendū praberet rogantibus sp̄reta prece equo desiliuit motēq; dimicans q̄ deditus lucē amplecti maluit. Igitur ingēti hostiū caterua ad se op̄

Regis lapsus,

Strenuitas
Esberni.

Danicī equitis virtus.

Histo. Danicę Li. XIII. F. CLIII.

primendū nitente quotquot ppius accesserant interfecit. Ac sine vlla specie metus pugnās sup factā a se stragē plenīs glorię vulneribus corruit. Itaq; nō solum innu- meros fati comites habuit, sed etiā superstites fortitudinis suę spectaculo attonitos reliquit. Cuius excellenti virtute tantū pnotū est: vt deinceps Sclauī manū cū Da- nis acie cōserere nō auderent. Anno postero Danis expeditionē parātibus Rugyen- ses ob recentē cladem suscipiendi belli fidutiā defecti/ Domborū quendā praestāri fa- cundia ad pacē ab ipīs perendā decernūt. Quo absalon excepto nauigiū eius expedi- tionis sibimet vsui vertit: nautis vero quoad reuerteretur hospitia cū impensis ex- pediēda curauit/ ipōq; Domboro secū assumpto regię classis cōuentū petiuit. Siq- dem legatos hostiū expeditionis tpe susceptos ad reditū vsq; eius mutua Rugien- sium/ Danorūq; cōsuetudinē retentari fas erat: ne ad suos exrerarū rerū nuntii re- uerterent speculatiōis potius, q̄ legationis officia pacturi. Sed cōtrariā tēpestatis pseuerātia nauigationē morāte cū luti labētib⁹ alimētis expeditionē soluturi vide- rēt, eorū egestati Sialandenses ac Scani impensis liberaliter cōmeatibus affuerunt ne tanta viriū pte maligno necessitatis obstaculo fraudarent. Fioniēses vero tam etsi cōmeatibus abundarēt, ne minimā quidē eorū ptem ad sustentandā sociorū in- opiam cōtulerūt. Quod videns Domborus pacem quā ante supplex petiuerat sub aquis tm̄ cōditionibus offerebat. Caterū Absalonis apud regem interuentū posce- bat: a quo oblationē suam liquida fide psequi rogatus, pignoris loco lapillū se aqua iniecturū asseruit. Si quidē icturis fœdus barbaris religioni erat calculum in vndas conicere/ seq; si pacto obuiam issent, mer si lapidis exemplo perituros orare. Sed cō- tra poscente obfides Absalone/ fucosaq; supstitutionum mendaciā in rebus seriis reci- pienda negante, haud quā Domboro mutua petendorū obsidū si dutiā defuit. Qd̄ Absalon indigne ferens/ Rugianos nō solum obfides Danis, sed etiā pecuniā cū sup- plemētis classis transmittere solitos asseuerabat: quū Dani nihil tale Rugianis vnq̄ a se cōcessum/ solutivē meminērint. Tūc Domborus/ Si sapiētia, inq̄, qua te prædī- tū existimas viges, quæ a me pponenda sunt docili animo excipies/ tenaci memoria apprehendes. Quisq; rite se gerit circa tria tpa maxime cogitationē expendit / ex- isdem duo leuiori cura cōplectens/ tertii præ ceteris habitū intuetur. Si quidē præ- terita meminit / futura pspicit / præsentia colligit. Stolidus vero inter spem futuri / memoriāq; præteriti præsentii facultatē omittere / et qd̄ in manibus retinet excu- tere cōsuevit. Quo pacto tu quoq; vanissimis sollicitudinīs ambagibus implicatus adeo scrupulosa cura præteritorū imagines recolis / futurosq; meditaris euentus: vt ad ea quæ præ manibus sita sunt / et oculis obuersantur aspicere nequeas. Quip- pe dū prioris quī recordationi animū inseris, fœlicitatis eius exēplo futura metiris teq; spem ex memoria adeptū qd̄ instans atas afferat / præterit. Fateor olim Danos gente nostra potitos / sed præfens fortuna benignitas isdem nūc fauoris blandimē- tis pres nostras psequit, qbus quondā vestras excolere cōsueuerat: sortēq; nřam ad hanc fœlicitatis summā pduxit: quā vestra quandoq; rei status attigerat. Quippe quanto vobis inferiores extitimus / tanto nunc viribus successuq; præstamus: eo re- rum fortuna ductate pgressi, quo Danicæ quondā pseritatis incrementū excessera- rat. At dū temere votis extenderis / noua ac recentia stolidi vetustatis simulatione prætergrederis / eisq; me cōditionibus adigere conaris: quas p præsentium habitu præstare potius, q̄ postulare debueras. Fines vestri armis et exercitibus vestris mi- serabiliter obruti / situ marcidī / culturaq; inopes iacēt / nostrarū diffusio partii vix

Facundia
Dombori.

Fœderis
barbarorū
species.

Superstitio
barbarica.

Concio Dō
bori Sclauī.

Saxonis Grammatic

Abfalonis
responsio.

Abfalonis
visum.

alenda quam genuit multitudini sufficit: et tamē quos omnifariam potentiores ad
uertis, nō superiores modo, sed etiam pares habere fastidis. Tunc demū tributi nos ex
actione sollicita, quū et sortem nostrā successibus acquaueris, et eā malis quibus tua
nunc premitur adactam cōspexeris. Hac Domborus. Sed Abfalon dissimulato indi
gnationis cōceptu, paucis eum responsis excipiens, ad regem quæ acceperat p̄fert.
Verum pertinax freti s̄uuitia nauigationem interpellando finem expeditioni fecit
Rex q̄q̄ superius Sclauos secundis successibus attentasset, plus tamen negotiū in eo
rū expugnatione, q̄ vt p̄priis viribus exequeretur aduertēs, Saxoniam satrapā in ar
morū militiāq̄ collegium ingentis præmii sollicitatione sollicitat. Ille tū amplissi
ma mercedis captura, tum etiā potiēdorū finitimorum spe inuitatus, expeditionis
societate sponndit. Sed sup̄ius Waldemarū rex Noricus per summū amicitia cul
tū nauigio draconē simulante donauerat. Quod Abfalon mira arte effigiātū Ros
kyldensi remige exornare, et ad conuentū vsq̄ Danorū dirigere iussus, quū in por
tu Iſōrensi parū secundantibus ventis voto diutius moraretur, nihil ægrius tulit/
q̄ q̄ aliis in expeditionem proficiscentibus tardior ipse sup̄uēturus videretur, q̄ cæ
teros et velocitate apparatus, et p̄cinctu nauigationis alias p̄currere cōsueuerat
Itaq̄ quū mente, radio, et pudore sopita in puppi iaceret, futurā maris tranquillia
tatem nocturnis imaginibus speculatus est. Existimauit em̄ ab homine se accersit/ac
cessoq̄ littore cum Burgalanensi pontifice Tokone aliquādiu sp̄ariātū, iussuq̄ ab
eo quæ audiret sagaci mente cōp̄prehendere, et tenaci mandare memoriā. Tokone
deinde melos quod in diuini natalis puigilio rite recini assolet, semel iterūq̄ et ter
tio replicuisse, ip̄mq̄ ad ea quæ canerentur sollicitis auribus esse iussisse. Expegefact
adeo p̄æsentes visorū imagines animo representabat: vt rem verā nō s̄oniū fuisse
arbitraret. Et quia castina egressionis opem p̄ quietē sibi p̄missam meminerat, tā
certā cōmoda nauigationis sp̄e aō p̄sumpsit: vt cōscensa cymba q̄q̄ nihil adhuc tē
pestati detractū erat, malū regiē nauis: cui Astradus p̄æerat, ocyus attolli iuberet
cibūq̄ cape p̄peraret. Epulanti sup̄uenit Astradus indicās tēpestatis occasum, et qd
nā fieri expediret interrogans. Iussus est illico erecto nauigiū malo fauces Iſōricas pe
netrare, eisq̄ p̄æteritis insulam qua vētus iuberet ambire. Qd̄ eo exequi p̄gente, ex
peditionaria classis quæ in eundē forte portū appulerat subito tranquillitatis incessu
gauiſa, velorū vsū nauigationis auida p̄parabat. Verū effectus minor impetu fuit.
Sigdē mō orientē, mō occasum icerto ventorū flatu ludificata vicissim petebat: na
uigationēq̄ mutabilis auræ varietas optato cursu fraudabat. Diuinit⁹ cōsultū cre
deres: ne aut solitaria Abfalonis nauigatio, aut aliis incessu tardior haberet. Qd̄ et
ip̄ius liquido cōprobauit aduētus. Sigdem adnauigāte eo omniū nubiū errore dis
cussio, certus pelago status incubuit, tantaq̄ p̄pitiū venti stabilitas incidit: vt nauis
gatio quæ ante dubiis velis incertum cursum tenuerat, cōtinuo p̄speritatis ordine
frueretur. Ita natura rerū temperies: quæ se ceterorū vsū inuiderat, Abfalonis re
spectu tributa est. Qui etiā quū nauē regis sibi creditā validis tēpestatis incremē
tis cōtulam, extremoq̄ naufragiū piculo p̄pinquā aduerteret, cōtinuo in littus sub
ductā necessaria trabis vinculo refecit: lacerāq̄ ac pene cōtractā pristinae firmitati
restituit. Sed et p̄arum eius cacumina quo cultior incederet, aureis apicibus texit
Quo rex apud Mansuetā exceptus, Polā puinciā comite classe petebat. Itaq̄ cōmu
nibus sed discretis viribus alterū Sclauia latus Dani inuaserāt, alterū Theutones
lacerabant: interdūq̄ exercitus alter ab altero inuicē spectari poterat. Cūq̄ Theuto

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CLIII.

nū forte satellites petendi pabuli gra latius euagatos Sclauū p̄ insidias adorti inter-
emissent, eqtes recētis iniurię vltionē audaci calliditate q̄sierūt. Sigdem militię in
signibus occultatis/loricisq; qbus corpus munierāt familiari ac sordida veste rectis
pabulantū more fruges metere aggressi, Sclauos Nucleto duce ad se opprimendū
ex abdito puolantes ocyus ascēsis equis/falcesq; gladiis mutātes, trucidauerūt. Ca-
put Nuclei abscissum ac pilo affixum/sicq; in castra platū gratū vtriusq; exercitus
oculis spectaculū prebuit. Qd̄ quū filio eius Prifzlauo/q ad Danos & christiani rit⁹
amore/et paganā superstitionis odio patria pulsus transierat, cœnitātī nuntiātū fuif-
set/aliquātisp̄ manū ab escis retractā demisso capiti subiiciens, dei cōtemporem ta-
li exemplo interire par esse dicebat: reuocatoq; a cogitatione aīo/cōsuetā orīs ac mē-
tis hilaritatē cœnæ cōfortibus exhibebat. Magnus potētia/sed maior diuini cultus
memoria. Neq; em̄ sibi parentē iudicabat, quē publicæ religionis æmulum nouerat
Itaq; ambigua æstimationis esse poruit/vtrū magis fortē animū gesserit, an piā vo-
cem emisit. Sed neq; patriæ plus solito misertus/eā ductu et incitāmētis suis dua-
rū gentiū prædā existere coegit. Interiectis diebus Henricus Waldemaro sermonis
inuiçē cōferēdi gra se accedenti/cū Absalone solo in tabernaculum suū pducto epu-
lum p̄buit ingenti magnatū frequentia amministratorū officio fungente. Quæ cœ-
na licet multigena ciborū varietate splenderet, aliquāto tñ plus luxus in obsequiis
q̄ epulis habuit: p̄sertim quū gloriæ nō vsui seruiret. Clientela vero seorsum discu-
bitu excepta. Post reditū suū Waldemarus nouarū rerū casibus sollicitat⁹ intēto ad
sciendū animo/vb̄inā Héricū necessariæ colloctionis gra obuiū habere posset/atq;
ad id negociū explicandū prudēti viro opus asseueraret, alii sibi claudicare equos/
alū parum cultis vngulis esse fingeant. Cūctis itaq; metū exculationis astutia pre-
gentibus/nemineq; tam piculofam legationē suscipere audēte, Absalon forte lignis ex
more per ociū casis e nemore supueniens interrogatusq; an regiarū partiū legatū
agere vellet: iturū se pollicetur. Igitur legendorū comitū optionē habere iussus/po-
tissimū necessarios ac sanguine semēt cōtingētes ascīuit/cōsanguineā fidem alienæ
præferendā existimās, Prifzlauus quoq; potētissimi Sclauorū principis Nuclei fi-
lius/quē q; Waldemari sororē in matrimonio haberet/christianęq; disciplinæ sacris
iniciatus esset/pater iam pridē pinde ac insidias sibi neçentē cōspectu suo submoue-
rat/localis peritiæ fiducia ppositæ viæ cōductorē agere pollicetur. Huic siquidē tū
rex ob bonæ fidei experientia/tū ob cōnubiū affinitatē magnā nobilitū infularum
partem fruēdam cōcesserat. Profectus Absalon/affatusq; ducē quū apud eū pnoctā-
re rogaretur, regē anxia suorū expectatione sollicitū longioris morē interpositionē
molestari oportere negabat, Præterea classē sine portu esse asseuerabat vndiq; vē-
torum impulsū patentem. Cumq; festinationis ratione reddita propinqua nocte
equos abiturus scandisset, quidam claro Saxonum loco natus vltro adito duce pe-
rituros Danorum legatos nisi comitatiores abscederent/quereretur. Obiurgare
quoq; eum vehementius ausus: q; illustrium virorum paucitatem tot ingruenti-
bus periculis incomitam a se dimittere sustinuisset. Reuocatis itaq; comitum of-
feruntur auxilia. Sed non minorem se Absalon in reuocando comitatu gessit, q̄ in
pernoctationis egerat obsequiis respuendis/gloriosius ratus suam ac sociorum sa-
lutem dubiis casibus credere, q̄ alienis armis protegere. Cumq; haud procul tento-
riis abesset, Prifzlauus omnibus frenos succutere iussis/Si meo, inquit, ductu res ex-
pedienda foret, comitum supplementum nostra paucitas non refugisset. Siquidem

Nuclei ca-
des.

Prifzlauū in
patrē & reli-
gionem di-
uersus aīus

Epulū ab
Hérico da-
tum.

Prifzlauū
prudens et
aīosa oīo,

vii

Saxonis Grammatic

aduersum pericula abundare industriæ potius argumentum est, quàm timoris indicium. Hoc enim probabilior est fortitudo, quo minus cum stoliditate consentit. Illa vero reprehensionem meretur, cui vires temeritas amministrat. Sed nunc exigere potius deforme est, quod paulo ante oblatum acceptare contempsimus. Restat igitur ut unicam salutis viam in pectorum ac virium nostrarum fiducia reponamus. Speroque ex desperatione certissimam capiamus. Aemulanda itaque Danici sanguinis et nominis virtus/omni studio enitendum: ut aut nobis victoria reditu/aut speciosa mors æternam famam pariat monumentum. At minime dubium quin de transitu nostro hostes equina fecerint vestigia certiores/nec magis ambiguum eorum reditum insidiis expecturos esse, quorum aduentum adest callis indicio peruererunt. At mori vobis commilitones quod capi prestat. Capti enim occisi parentis mei poenas perinde ac eius interfectores crudeli morte pendetis/fratresque mei paternis manibus per summam cruciatuum acerbiter nostrum sanguine parentabunt. Aliquanto ergo satius est propria virtuti spiritum impendi, quam aliena violentia miserabiliter puniendum relinquere. Hæc non proprii periculi metu/sed vestrae potius charitati consulendo monuerim. Eo enim sanguine oriundus sum, quem nulli Sclauorum attentandi unquam ausus incessit. Per preme vos optimum maximisque per quem illud Danorum celebre ceteris gentibus nomen obsecro obrestorque: ne fiducia et fortitudini imbecillitatem atque ignauiam praeferatis. Hæc Prizslauus. Denique læta omnium acclamatione exceptus/nihil se de victoria ambigere asseuerauit, cui militum alacritas praesagio fuisset: praesertim quum omnis Sclauorum irruptio specie, quam re formidabilior existere soleat. Circa incessum vero id ordinis obseruari debere: ut iuuenes partem armati medium inter milites equitandi locum teneant/eorum utrinque praesidiis muniendi. Ceterum militarium turmarum per binas acies distinctarum alteram ab altera auxiliis iniicem tutandam esse. Quippe gemina cohortis specie hostium animos labefactari posse. Præterea clamabundos incedere/variisque cantibus obstrepe iubet/sidutiamque quæ plerumque multitudinim inest/simulatos. Nec fortuna expertum consilium fuit. Siquidem in portum eis ubi classis acquiescebat nullo incessente productis rex expectantis more sollicitus/plexamque legatorum absentiam cura ac moestitia persecutus, dolorem ex temeraria suorum emissionem contractum/religiosa lectionis officio leniebat. Quibus redisse copertis, soporis blandimentis obtristitiam dilatis ocyus aditum dedit. Inde ad Gudacram amnem navigatione discessum Cuius vadis aditus haud quam magnarum nauium capax extabat/exiles duntaxat transmittere solitus. Itaque rex propter fauces fixa ancora sedem nauigio continuit magnitudinem eius paruitate amnis admittere nequeunte. Habilior classis et quam fluuiiale profundum ferre poterat Absalone duce angustos amnis arcebat anfractus. Quo auctore eo loci peruentum/ubi gurges ingentis stagni diffusior speciem praeferebat. Has faucium angustias barbari crebra classe praestruxerant/hostem transitu prohibitori. Quos nostri deturbare gestientes profunditatis ignari imperitam nauigationis errore vadis locis affixere puppes. Quas dum profundo defectas ad loca nauigatu facilia reuicere cupiunt quum minus remigio liceret, passim in vada deliunt: manibusque foros complexi/remorum vices corporum viribus exequentur. In quos Sclaui nauigiis suis tanquam propugnaculis utendo superne tela librabant. Nec sic eos attentasse contenti/et ipsi saltim in vada delapsi cominus dimicandi locum petebant. Sed nostris strenue occurrentibus pari celeritate deserta ac repetita sunt nauigia. Ante alias binæ Prizslau rates subiere stagnum. Quarum alteram qui va

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CLV.

do insisterant tam frequentes insiluerunt: ut mediis fractis penitus lateribus finderentur. Quippe dum auidius se ingerunt, multitudinis onere mediam rupere puppim. Subsequente classe deferta fugientium barbarorum nauigia capiuntur. Vicorum quoque riparum iunctorum incendia paguntur. Noctu redeunte Absalone rex adhuc insomnis diutina eius moram angore et vigilia prosequerebat. Quo excepto gauisus liburna sua quod ob granditatem nauigationis inhabilis videretur: domum remissa in aliquanto minorem se contulit/ eaque ad lacum deuectus Sunone binis instructum nauigiis in longinquos paludis recessus pradatum mittit. Urbem quoque Rostock oppidanorum ignauia destituta nullo negotio pulsit. Statuam etiam quam gentis profana credulitas pinde ac caeleste numen diuinis honoribus prosequerebat incendio madauit. Post hac Hericicum cum exercitu suo conferendi secum sermonis gratia venientem praeparato ponte traiecit. Eodem tempore Nucleri filius Prizlauus ripa altera supueniens/ quem fratrem Prizlauum Bernardo: cuius manu Nuclerum occidisse fama fuerat/ nauigio comunicate aspiceret, conuicio laceffuit/ impietate obficiens: quod cum parentis sui interfectore amice conuersari sustinuisset. Contra Prizlauus bene de se meruisse eum/ pro quem patre sacrilego careat/ affirmabat. Sed neque se eius filium censeret velle, quem maxime sceleris partem extitisse constaret. Inter ea dum haec gerunt subito fama perulit Rugianam, Pomeraniamque classem ex disposito conuenisse/ Danos amni includere auidam. Igitur rex pro Hericum necessaria discessionis ammonitus ne se locorum angustiis implicari pateretur/ prius amne excessit. Cumque Sclauicę collectionis famam nulla adhuc indicia confirmarent/ insidiarum suspicione permotus, hostium calliditati inuicem occurrere statuit. Qui in occultos littorum sinus collati/ si rex rura diriperet/ classis eius incursum sandae copiae explorabant. Quos ut opportunitatis simulatione praeraheret, Magno cuidam exurendorum littoralium vicorum curam demandat, militibus intra nauigia latere iussis/ sciens profecto Sclauos ab vniuerso Danorum exercitu incendiū pagi putaturos/ sicque propriorum exercendarum insidiarum ausum capturos. Nec secus ac ratus est/ hostile propositum fuit. Quippe Magno oppidis facem subiciente Rugiani vniuersas Danorum vires eo negotio occupatas existimantes/ auidius edendi propositi fiduciam rapuerunt/ perinde ac eorum classem defensoribus vacuam reperturi. Sed quorundam regis imperium ignorantium occursum maturius excepti incursum studium repente fuga mutarunt. Quos cetera Danorum classis certatim magnis remigum nisibus infecuta/ velocitate nauigationis aequare non potuit. Cumque releuanda lassitudinis gratia esset umbraculis leniret, Lundensium portifex ceteris portuum tenentibus supueniens, postquam medio ferme diei tempore nauigia velaminibus obducta conspexit cunctis segnitie exprobrans/ His, inquit, tumultis commilitones quam animi exercenda sunt corpora sepelire gaudemus! Quo dicto militibus diurnae quietis ruborem ingessit et regem desidia obsessum torpentes militiae suae vires excitare perdocuit. Qui etiam ad pontificis vocem modesto indignationis genere permotus/ simulque iusta desidia suae reprehensione commotus cito hos tumultos relinquere posse aiebat: statimque discussis tegminibus hostile solum petere properauit. Post hac circa australem insulam plagam praedae in biduum acta. Inde Walungiam nauigatum. Vbi nuntiato Rugianorum occursum quem quidam e Danis hastam suam quo commodius ea in acie vteret in conspectu sociorum aliquanta parte curasset, ceteri ipsius factum securi congestis in vnum locum putaminibus, ingentem breui cumulum extruxerunt. Sed interim apud hostes pacis non belli studia agitabant. De qua acturus Döborus ad Danos dirigitur. Quibus

Rostockensem
statua pusta

Saxonis Grammatici

Dombori
oratio.

ad naues digressis ignē in littore accendit: cuius indicio se legationem afferre mō-
straret. Sed Abfalō negs cum naue exciperet veruit: ne pax quā petere venerat/ in-
uicem a Danis affectari videretur. Ita Domborus aliena rate non habita, propria
classem petiuit/ Abfalōnemq; per interpretem aggressus vt se inter regē et Rugiā
nos faciendā pacis auctorem exhiberet orabat/ obsequiū cum obsidibus spondens.
Contra Abfalōn pīnde ac eorū quā ab ipō poscebant ignarus, responsionis loco de-
sertas Danorū insulas numerabat/ earū solitudinem nup sibi ab ipō exprobratā acri
memoria psecutus. Domborus oronem suā parum cōpetentibus responsis excipi p
interpretē cognoscēs/ Ratione, inquit, non vacat pontificū optime/ q; tuam ceteris
opem in aduocationis petitione pferimus. Siquidē eo nūc iustius ad tui noīs opi-
nionem votis decurrimus: q; quondam ad pmerendam Danorū concordia aui tui
pcediis nitebamur/ eius nutu pīnde ac regalibus edictis cōtenti fuimus. Quia ve-
ro filiorū eius nemo superest/ supplices ad nepotis genua tendimus: ne extra
cōsuetē familiā seriem auxilia circūspexisse videamur. Nec parī industria in fratre
tuo ptereuendo, q; narū pstatet, vlos nos esse cōstat. Tibi em auctoritatis p-
rogatiuā honores nō animi nec atatis priuilegia/ sed dignitatis ornāmēta cōciliant.
Ante vero q; pacē domestica bellis ciuilibus fœdaretis, cōstantē Danorū imperio fi-
dem pstitimus. At postq; in vestra Republica seditiosa suffragia adoleuere/ regni
q; affectatores armis instruere cœpistis, ppriā libertatis q; alienā factionis studio-
siores euasimus/ nostriq; nominis q; pietatis desertores esse maluim?. Sed et bellum
vobis inferendo qd aliud q; ingenii vestrī finiendarū similitudinē cām p-
tenuimus/ idq; efficere: vt nostra arma excepturi, mutua cōcordia indigeretis! Itaq;
secures vestras ciuili sanguine madentes in nosmetipsos cōuertimus: bellaq; vestra
alienis q; patriā perniciose fore maluimus. Siquidem aduersarios vestros specie re-
uera amicos egimus/ charitatisq; ptes hostilitatis simulatione p-
buiimus. Etem cō-
cordia vram magis q; spolia pyratice a beniuolentia pfectam exercendo quæsiuim?.
Et nunc quidem opera nostra cœptorū deuiis ac parricidalibus bellis abstracti me-
rito tanti beneficii auctoribus gratulari debetis. Cur ergo cunctis inter nos amice
compositis soli cōmunionis vestra ianuas intrare nō possumus: quarū ipsi claustra
reserauimus/ aditū patefecimus? Cur ea factorū nfortū prudentia delicti vī saluber-
rīma correctrix/ a viris sapientia claris parū grata estimatiōe colligitur? Cumq; si-
nisset adhuc Abfalone vastatas Daniā puincias supputate/ Nil factū est, inq; q; ho-
mines patrociniū tui indigos ab illius clamentia sinu repelles: quam nemo supplicū
vnq; difficilem habuit. Etem repulsi identidem tuis genibus aduoluemur/ puerorū
perseuerantiam imitaturi: qui quo atrocius iratā matris verberibus lacerant/ hoc
audidius eius gremiis allabi nituntur. Q; si parum supplicii de nobis sumptum cre-
ditis, iram vestram quoad libet cladib; nostris impune exfariare poteritis. Vastan-
tur licet agri/ exurant vici/ euertant vrbes/ trucidentur populi/ precibus vobiscum
nō armis agemus/ pro bello veniā quæsituri. Si sanguine sititis, vltro iugulū gladiis
vestris feriendū p-
bebimus. Si seruitiū affectatis, qd deditiōne maius p-
stare po-
terimus? Quis aut tam effera mentis, qui eius oblatores parcere p-
sto non sit?
Extrema aut dementia est velle laboribus adipisci, qd ocyo possit acquiri. Scio aut
illud tibi succurrere: q; priore colloquio patriā tuā vastitatē inter pbra posuerim
ideoq; te tam p-
naciter eius solitudines astimare: ne prius de pace agatur, q; totia-
dem apud nos vris armis effecta fuerint. Ego vero iam pridem sapientibus monitis

Histo. Danice Li. XIII. F. CLVI.

insipienter vsus aduersarii ptes secus ac expediret edocui/ ignarus q̄ auditori tam
attento p̄ceptor extiterim. Nā rē puerilibus deliramentis cōsentaneā dixisse sa-
tius fuerat. Quod vero locutū me nūc poenitet/ te etiā audisse piguit. At si tunc in-
tellectu digna tuis auribus deprompsi, quā nūc quoq̄ dicturus ero pari mentis ra-
tione suscipito/ eodē ingenio p̄ntia hauriens, quo prioris alloquiū documenta sum-
pisti. Quo maiorē de nobis stragem egeritis/ hoc minorē subiectorū numerū milia-
riæ vestrae residuū facitis. Quid ergo aliud cladē nr̄am exercendo agitis, q̄ q̄ visce-
ra v̄ra viribus exinaniendo cōsumitis! Q; si parū adhuc nos punitos ducitis, hosti-
bus vestris bello p̄terendos obicite/ aut morte nostra vindicta satietatē sumpturi
aut victoria rebelles sub iugū missuri. Victi nāq; parū m̄coris/ victores multū ala-
critatis v̄ris animis ingeremus. Vtralibet ergo fortuna vestris successibus obse-
queret. Præterea si nos armis laceffere p̄seuerabitis, casus efficere poterit: vt stragē
nostrā alicuius vestrū fato luatis: cuius capite totius Rugiæ subiectionē emisse diffi-
cile fuerit. Talibus Absalon monitis inuitatus Rugianorum vota apud regem sua
prece compleuit. Rex acceptis obsidibus redit. Eodem fere tempore de vr̄bis ponti-
ficatu controuersia inter cardinales orta variē prouinciarum suffragia ferebantur
Nam Gallia Alexandro obtentū fuit. Germania, auctore Casare, Octauiani parti-
bus obsecrata est. Sed iustior/ religioniq; propior Gallorum sequacitas fuit. Quod
postq̄ in Dania percrebruit, Lundensis pontifex / qui et ipse prædicta expeditionis
comes fuerat, ne feruente religionis tumultu deposito fraudaretur, pecuniam quā
in Gallia collocauerat per ministros reportandam curabat. E quibus vnus mona-
chicae professionis apud Stadium oppidum inter cœnitandū ligneo forte calice nō
suppetente, aureo quem in custodia habebat arrepto, nitidius q̄ tutius cœnam ex-
egit. Cuius facti irritamento iis quorum hospitio receptus fuerat, tacitam latrocina-
riū cupidinem ministravit. Maioris namq; pecuniæ consciū animaduertebant,
quem præstantiori poculo priuatas mensas exornantem videbant. Caterum hospiti-
i reuerentia palam facinus exequi veriti: qm̄ intra penatium limina hospitalita-
tis sacra violare nefas ducebant: in Holtfatiam eum subsequendo sarcinis exuerunt
Quo Eskyllus dum ab expeditione reuertetetur audito, regem super earum recu-
peratione sollicitat/ ratus auctoritate eius restitutionē a prædonibus fore. Nec iam
precibus sed pactione agendum existimans/ portionem pecuniæ dummodo per eū
reddita foret/ in præmium pollicetur: tantoq; eius auxiliū instantius expetebat,
quanto eum in annuendo tardiores aduertit. Rex petitionum eius p̄seuerantia
fatigatus/ a gre operam pollicet: q; et raptor incertus/ et pecuniā reptu difficilis vi-
deretur. Caterum eam requisitu promptiorem, si a potentibus q̄ si a plabeis occu-
pata fuisset/ arbitrabatur. Igitur antistitem Slesuicū secum perere iubet. Vbi dum
forte per iocum inter familiares amissoris auro bibentis iactantiam elusisset, inter-
fuere qui Regis dicta sinistre excipientes clandestini sermonis mordacitate ponti-
fici illusum putarent. Quorum obtrectatione Eskyllus ad deserendam regis ami-
citiā adductus eo dementia: prupit: vt opes quas amississet ab eo obtetas suspicaret/
eumq; rapina sibi inflicta consciū asseueraret. Ita se cōcepta vesania moles falso
regis conuitio patefecit. Igitur nescias vtrū antistes insania maioris/ an rex patien-
tia fuerit. Quorum alter integerimum virum teterrima suspitione notare susti-
nuit: alter conscientia puritate syncerus aduersū innocētia suæ criminatōrē æquo
lentius iram distinxit. Inter hæc Occo/ cui superioris scismatis cōtagio deponēdi pō-
viii

Controuersia
in vr̄be
Romana.

Monachi
aureo calice
bibentis
imprudētia

Eskylli sus-
picio mala

Saxonis Grammatici

tificatus causam præbuerat/tanq̄ recepta ab Octauiano dignitate cōciliato regis fauore Slesuicensis sedē sacrilego occuparat regimine. Quē Eskillus catholicæ p̄tis æmulatione inter rei diuinæ actionē cū suis fautoribus execratus/magnopere regē permouit. Ita cōtentione paulatim ad inuidiam simultatemq; progressa accito ap̄d Sialandiā Abfalone querimoniam suam a rege tū sp̄retam/tū etiā irrisam cōquerit. Quippe eum erga pecuniā amissam parum honesta cōscientiā esse/restitutionē in facultate habere si velle suppeteret. Quinetiā cū Occone scismaticarū partium cōmitem criminofum iunxisse collegium/inq; eius excolenda societate catholicæ pacis aduersariis execrabilem obtentū præbere. Quāobrem se belli aduersum eū suscipiēdi infinita cupiditate flagrare. Sepe em̄ numero cōsimilia ausum potiusq; præcesse re gibus q̄ obsequi solitū. Præterea ad hoc audendū se non infimis amicorū præsidiiis abundare. Veritus Abfalone palam tanti viri sententiā obiurgare temperato repretensoris officio/impacientia eius errorem modesto genere castigationis excepit/regis integritatem deformi notatu p̄q̄ indignam iudicando/eiusq; cōscientiam collatis innocentie rationibus ab omni suspitionis turpitudine alienissimam comprobādo. Ceterū non tam catholicarum partium odio,q̄ eius regisq; litigio Occonis susceptionem imputandā docebat. Adhæc si litem ingrederetur, quos auxiliares sperauerit/hostsensurum. Quippe hoies inter aduersa plærunq; parū iusta constantia amicitias colere. Sibi potius ad ip̄m legati partes mandarī precatur discordiarū pericula compositionis officii auertere tentaturo. Eskillus tantū consilii documento parum salubriter æstimato, percontationibus eum fatigat: num sibi in eam rem auxiliū sit laturus, quem non tam gerendorum arbitrum, q̄ belli sociū deposcat dicendo iam non se consultorie cum eo, sed precarie agere. Abfalone antistitis sublimitatem regis charitati cōponderās/Quem, inquit, me tibi iam pridem iurisiurādi religio fidei debitorem effecit: malo simplicitatem tuam verioribus monitis obiurgare, q̄ blandioribus fallere: ne rebus in perniciem vergentibus vacuum promissorem egisse videar. Sed neq; ceruicem meam eousq; sponsionis titulus obnoxia facit: vt amantissimum mihi herum: cui tum fidei/tum etiam amicitia stipendiis obligor, neglectis charitatis officii/attentare sustineam. Præterea reges de rerū summa certantes laceffere iam pridem haud difficile fuit. Huic vero quum regnum sine æmulo gerat/vim inferre temeritas est. Quem si cōmunibus viribus adorti fuerimus, communis iacturæ pericula sentiemus. Sed tuos quidem conatus sapius cōsimilia atq; res ipsa minore cum vituperio admittit: meum vero facinus nullis excusationis præsidiiis nixum hoc magis reprehensionem meretur: q̄ summam beneuolentiam pruptis amicitie vinculis iniquissima præsumptione rependerem. Eskillus speciosissimis sapientia: responsis ad summū iræ stridorem euectus, p̄ sacrā obedientionis religionē cū adiurat/mādata ad regem ferenda suscipiat. Abfalone mādato auctore p̄missa, responsorum nuntiū abnuuit: q̄ inter illustres viros inimicitiarū auctor haberi nolit. Huic Eskillus agre legatione credita, Gerardum Esromensis domus prælatum associat/sciturum an Abfalone fidus mandatorum minister existeret. Quorum tanta asperitas erat: vt non solum simultates augere: sed etiam amicitias odiis cōuellere potuissent. Hæc austeritatē Abfalone quoad licuit temperare conatus, specioso verborū delinimento truces mandatorū snias castigabat. Rex audita legatione præter morem accensus/Eskillum superiorum regum cruorem comibere solitum nunc et suum sitire respondit: multaq; in hunc modum per summā

Verba wal
demari in
archiepm
Eskyllum.

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CLVII.

verborum asperitatem remādanda curauit. Quibus Eskillus ex Gerardo cognitū impatentiam metu mutauit. Tantūq; pauoris surrepsit quātum prius furoris in-
cesserat. Igitur euitandī periculi gratia longinquas Werundię partes accessit /salu-
tem secessu non bello quaſiturus. Tunc rex urbem in solido Letricę paludis ab eo
constructam obsidione tentat: captu quidem difficilem q̄ & naturę praesidio muni-
ta & com meatibus affatim instructa fuerat. Cuius custodes animis q̄ mēnibus de-
biliores expugnationem deditioe praecurrere cupientes/ini pax ab Eskillō q̄citissi-
me cum rege cōponeretur nepore eius qui apud Efron educabatur obside dato ur-
bem se tradituros promittunt. Pactus conditionem rex adoleſcēte suscepto obsidio-
nem amouit. Hac cum Eskillō nuntiata forent/ respondit maiorem se vrbis q̄ nepo-
rum sollicitudinē gerere, haud qua q̄ huius incolumitati, illorum capita prelatursi.
Igitur rex iterata obsidione aliam sibi munitionem per qua obsessis arctius immine-
ret aedificat: quonia in absentem aduersariū ſauire nō licuit aduersum nominis ei⁹
defensores acerrimos irę suę conatus exacuens. Maxima siquidem potiendī castelli
spes in hyemis auxilio reponebatur: aditū quē vnda negaret glacię paratura. Inter
hęc iuuenis parum cognitus a quibus nescio subornatus literas adulterinis notis
obsignatas tanq̄ ab Eskillō transmissas Gerardo obtulit: iubens vt per eum obsessis
porrigerētur. Quas illo continuo nulla doli suspitione concepta per familiaritū quē-
dam vrbis inferēdas curauit. Harū series habebat maiore Eskillum nepotis q̄ vrbis
charitate teneri: parūq; sibi milites placituros si rei ignobilis curam pertinacius ge-
rendo nobilissimi adoleſcentis salutem periclitari paterētur. Quamobrem iubere se
exitium eius maturata deditioe praecurri. Qd̄ vero superiore mandato tutelā vr-
bis incolumitati nepotis praefere dam decreuerit: irę non deliberationis fuisse pra-
ceptum. Perlectis literis oppidani liberandi obsidis consiliū circūspiciebant. Incer-
tum quis commēti huius auctor extiterit: regem tamē compluriū suspitio notauit.
Interea rex erecto magnę arboris trunco admotum obsidem defensę vrbis poenas
suspendio sibi luiturum simulabat. Quo audito Gerardus cū domestico religiosorū
cœtu ad regē processit: ei ciulabundis vocibus deprecans municipiū sibi ingressum
permitteri, suppliciuq; quoad inde reuerteretur differri. Rex alienissimā sibi crudeli-
tatem simulanter amplexus: tandē rogatu cessit/ praefatus ni vrbe potiretur obsidē
periturū. Conuētis oppidanis Gerardus quid mandati literis receperint perquiri.
Vt cognouit adoleſcentis capiti deditioe consulendum iuberi/ parēdum hortatus
effecit: vt oppidani sua ac rerū incolumitate pacta vacuū regi municipiū traderēt.
Ita religiosissimi spiritus circūuēta simplicitas finē praelio fecit. Hac audietem Es-
killum nihil egrius vnq̄ tulisse proditum est. Qui tamen postmodum praemissa pa-
cis legatione in Scaniam reuersus eodem praecipio mētis ad recuperandam regis
amicitiā procurrit: quo ad deserēdam prolapsus fuerat. Siquidē beneficia quę su-
periores reges sacris adibus religiosa liberalitate detulerant: regia potestati preter-
fas potiēda restituit. Qd̄ parū licite gestū postera regum vsut pauit auctoritas. Inde
ne scismatis contagio implicaretur Hierosolimitana peregrinationis iter ingredi-
tur satis ratus a suis penatibus q̄ a Romanę amicitię liminibus exulare. Eodem
tempore Christiannus quidam adhuc priuatae sortis ante q̄ Maguntiaē pontifex cre-
atus esset Daniam legationis titulo petiuit: qui eam exhortationibus suis ad socie-
tatem Octauianaē factionis impelleret. Cæterum multę adulationis conatibus ali-
qua ex parte regis coniuuentiam assecutus: obseratas Eskilli aures habuit. Interea

Literę adul-
terinæ.

Christiann⁹
legat⁹ Octa-
uiani anti-
papa.

Saxonis Grammatici

Nicolai
Razi sce-
lus.

Mafconis
oratio.

Nicolaus quidam Razi filius recenter Slesuicēsum satrapa cōstitutus, cum eorum antistite Esberno inimicitis vehementius gestis per summū temeritatis excursum celeberrimū eius fundū speciosissimo spoliauerat adificio. Qd̄ cum plaustris deue- hendum mandasset a militibus Esberni deportationē inhibitoris occiditur. Cuius facti poenas Esbernus dare metueus perinde ac curiam petiturus vltionē exilio vi- tauit. Sed dū apud Saxoniam moraretur morbo periclitatus est. Qd̄ audiens Ortho sedem quā olīm falso antistitis titulo occupauerat: Octauiani nixus auctoritate re- cuperat. Post hac Rugianis ex pacto comitatū præbētibus castellum walogustum obsidetur a rege. Qd̄ q̄q̄ in Sclauia situm foret, a cōmuni tamē eius dirione secretū propriis ducibus regebatur. Ab hui⁹ incolis Pomeraniæ satrapa Bugillacus in au- xilium euocatus, pacis magis q̄ belli consilia circūspexit. Quā etiam pro eis apud re- gem hoc modo composuit: vt non solū ipsi regi parerēt: sed etiam ex piratis sui flu- minis ostiis excedere sustinerēt: eāq̄ pactionē obsidibus firmarēt. Illic forte Rugia- nis ad concionē vocatis cum Bernardo quodam Henrici filio, qui q̄ neptē regis in matrimonio habebat, duobus eum nauigiis secutus fuerat: iurgium incidit. Interro- gati enim ab eo cur illustrissimi Saxonie ducis gratiam amplecti superuacuum duce- rent, cū se nullo in momēto Saxonici nominis respectum ponere respondissent: quid virium duci esset breui agnituros subiunxit. Tunc quidā principis quē tantū astu- batur, Ea altercatione per regē sedata Masco quidā inter Rugianos natus atq̄ aucto- ritate præstantissimus luminibus orbarus, sed ingenii sagacitate perspicuus, nec an- nis q̄ animo viuacior Concitatoris (inquit) petulantia: equis mos est, quo arctius retinētur: hoc vehemētius habenas tendere. Laxētur itaq̄ Saxonibus freni ne retē- rationis nimietate rumpātur. Siquidē & nobis ipsorum, & ipsis nostra per q̄ nota est virtus. Quæ vox apud ducē vulgata inter eū ac regē simultatū seminariū fuit. Per idem tēpus scismaticorum legatio cōfictis iustitiæ argumētis Danorum suffragia pertēbat. Quorum rex assertionis dubius cognoscendæ veritatis gratia scribam suū Radulsum origine Britannū lingua q̄ animo prompriorē ad Cæsarem destinat: a quo per summā venerationis simulationē exceptus: non minus ab Octauiano ho- norificentia expertus est. Ita vt inter eos quasi quoddā cultura eius litigiū atq̄ offi- ciorum contētio foret. Octauianus tamē cui iniquissimorū suffragiorū cōsensu au- ctoritatis vmbra tribuerat, Cæsarem quē maiestate antecire videbatur: etiā adulādi comitate vincebat: nam sacerdotē qui cum Radulfo quotidie sacras preces decurre- ret prouidit, ne diuina ab eo sine socio parum cebriter agerētur. Nec officiis eum coluisse cōtētus/obsequiis beneficia sociauit. Siquidē in re diuina agēda anulū vsūm ei indulgit: pōtificalis ordinis insigne aliquāto obscuriori graduū tribuēs. Ita nescias dātis an accipientis beneficiū ridiculosior dementia fuerit. Huius audita legatione Cæsar dolenter se diuina religionis statū ferre asseuerabat: neutri tamen parti ac- clamaturū/ quoad publicū ecclesiæ decretū acceperit: tunc demū ei quā vniuersorū sentētia probauerit assensurū. In cuius rei speculationē nuper a se totius Italiae ma- iores conciliū nomine contractos fuisse: Octauianū æquitatis fiducia causam suā hu- militer generalis ecclesiæ iudicio subtrauisse: Rodlandū vero prauitatis consciētia retusum: nō solū contumaciter super sedisse: sed etiā dixisse maiorem se esse q̄ vt cu- iuspiam censurę parere debeat. Cuius controuersia: finieda: gratia terrarum reges secum adesse oportere/ publicæ religionis negotiū cōmunibus studiis inspecturos,

Historiæ Danicæ. Li. XIII. F. CLVIII.

Equibus pene omnes in aduersæ partis præfidiū concessisse: sibi vero neminē ex his suffragiorum societate præbere. Quamobrē se magnopere prudentissimi Danorū regis alloquiū affectare/partium suarum moderationē eius potissimū sententiā crediturum. Quippe quē animi virtus & generis sanctitas tantæ rei iudicē deposcant. Præterea attendendum esse quātum pietatis opus ederet: si tot animarū salutē accipiti iudicio fluctuantem sententiā suā sagacitate seruaret. Super hæc omnia si tam religiosi itineris laborem suscipiat: se ei in præmiū fatigationis vnam ex Italiæ prouinciis cum totius Sclauia præfectura daturum. Talibus Radulfum Cæsar hortamētis aggressus: non pauciora literis quas per eum in Daniā destinaret cōplexus est. Regressus inde Radulfus Cæsar Octauianiq; charitatē in regē vberimā prædicabat. Rex promptius q̄ prudētius familiaris assertione suscepta, nec tā religioni consulere q̄ exterarum gentium mores cognoscere auidus/perendi Cæsar cupidiā nem concipit. Ea tempestate Bernardus quidā ab Octauiano legatus in Daniā perfectus pontificum suffragiis inhiabat. Verū paucorū fauore exceptus vt vniuersos ascisceret datis per prouinciā epistolis conciliū simulat. Qd̄ tenui frequentia habitū maiore ludibrio q̄ gloria celebrauit. Eo rex apud Slesuicū dimisso eximius Cæsar illectionibus captus Abfaloni in insulis excubanti propositū aperit, cuiq; viā comitē deposcit. Tunc Abfaloni fidē Cæsar astutiāq; damnādo, fallaces eius promissiones fideli spe excipiēdas negabat. Quinetiam sine religionis violatu familiaritatis eius vsum haberi non posse q̄ scismaticæ factionis acrior q̄ iustior defensor existeret. Se vero tum commeatuum inopem: tum etiā longinquæ peregrinationis laboribus imparē memorabat. Rex quoad sibi cōmeatus suppeterēt ei non defuturos respondit. Abfaloni quātūscūq; commeatibus abundaret haud quāq; se salutem spiritus sui neglecturum affirmat. Rex non se minus animæ suæ studiosum testatus/ob hoc maxime eius comitatum affectare respondit: vt si iustitia posceret per eum ab Octauianæ partis societate faceretur. Adhuc Abfalone profectiōem abnuente publicæq; religionis hostes adeundos negante: hætenus eum a se præ cæteris cultum asseuerabat. Cuius si nunc ope deficeretur se nihil vltius ex eo cōmodi speraturū. Tunc Abfaloni exprobratam sibi ab eo ingrata mentis labem iudicans/ Ad deferendā (inquit) tui nominis amicitiam nullis corporis periculis adduci potero. At cū de animæ negotio agitur humano timorū diuinū præferre fas est. Ego vero tametsi circūstantia damna peruideam tamē vt animæ tuæ vestigium ab errore prohibeam meā periculis implicare non metuum. Tunc rex assumpto eo viros genere & honestate iuxta nobiles. sc. Sialandā Sunonem & Esbernum: e Fionia Takam & Esgerum comites ascituit. Burisus dūtaxat ne quid interim in patria nouaret/ex necessariis assumptis: nec defuere quos ex Iuria profectiōis participes legeret. Attingentibus Eidoram principis Holtstatorum Adulfi ignotus eques obuius extitit: interrogatusq; an ipsos profecturus venisset/dominū suū huius rei præstandæ gratia transitum eorum in vicino præstolari denuntiat: cuius ductū fidendum verantibus abibiris rex perinde ac ingenuo duce fretus/primus pontem equo transgreditur profectiōis auiditate metum pariter monitusq; contemnens. Hunc cæteri subsequentes sententiā suā q̄ regem deserere maluerunt. Procedentes paululum Adulfus exceptit, salutatumq; regem benignissimis verbis, amicissimiq; vultu prosequitur. Cui cum occursum suū ob vetera odia onustum magis q̄ gratum sentiret / vt iram obsequiis fleteret apud Ekeho oppidum suis eum impetis excipere statuit. Sed re-

Rex walde
marus iuit
ad Cæsarē.

Saxonis Grammatici

ge beneficium spernente ne quis ei necessaria venditaret edixit. Tunc Danis domesticos cibos sumentibus confectas epulas per ministros inferendos curauit: sicq; de mum verecundia superatos munificentia sua vti coegit. Interrogatus tandem an regis processum tutari posset: posse se quidem quo ad Bremam veniatur asseruit. Albia pertransito cum Bremam versum contenderetur: Esbernus profectiois stoliditatem animaduertens q; vanum iter carperet non segniter contemplatus fratrem Absalonem, aliosq; Danicæ nobilitatis proceres consilio illustres clam cæteris accersitos obsecrat/regem ar repti itineris emensione prohibeant:q; præsertim sine duce conficiat, neq; eum tam periculosi propositi executorem existere patiantur. Quod Absalon inane tentatu iudicans proposito regem cessurum negabat: dicendo monitorum non solum operam perditurum, sed etiam sensurum quantum odii per tinax error pia monitioni referre soleat. Tunc Esbernus tametsi me (inquit) grauissimas monitorum poenas euestigio daturum prænoscerem que ad regis salutem pertinere deprehenderim silentio dissimulare non paterer. Adestote ergo mecum et in regis ammonitionem si linguam abnuitis aures præbete. Enimvero cum honestatis periculum obuersatur: offensam principis vtilia suadendo q; amicitiam inaniter blandiendo contrahere malo. In his etenim melius ex reprehensione ira percipitur, q; ex adulatione gratia conciliatur. Absalon haud fratrem rege faciliorem intelligens cum neutrum a proposito reuocabilem cerneret fratris tamen a deo regis socium gessit: siquid iræ ex diæis eius conciperetur mitigaturus: cæteris ne interesse quidem tutum ducentibus. Tunc Esbernus Mirari se inquit: quo impetu rex tantum iter duce vacuus ingrederetur: suam autem patriæq; salutem in vnus Cæsaris perfidis præcordiis depositurus: videri enim q; liberam gentis suæ ceruicem, nullisq; Barbarorum obsequiis assuetam per sædam & ignobilem seruitutem miserabilis Theutonicorum iugo subigere cupiat. Quid autem stultius esse q; nullo impendente periculo vltro ad deditioem procurrere, summamq; libertatem extrema seruitute mutare: insuper regno precario q; potenter præesse malle? Itaq; Cæsarem cum Daniam suæ ditionis effecerit miraturum q; tam validam gentem ante promissis superauerit q; armis tetauerit. Rex paucis iram exprimere solitus/ quippe raras voces turbatus edere consueuerat. Et si te (inquit) adeo merus perurgeat vt via comes esse non audeas: me quidem trepidationis tuæ socium non habebis. Virtute enim q; familia comitatio sine te propositum exsequar: nec adduci potero vt teterim ignauia tuæ monitis consentire sustineam. Ita salutare Esberni monitus regis festinationis impetus aspernatus est. Quos si imitari voluisset supplices Cæsari manus deformiter non dedisset. Adeo quem temeritatis incursum transuersum abripit recta rationis æstimatio deserit. Ingressos Bremam ciuitatis antistes omnibus humanitatis numeris instructissimus clementiaq; & liberalitate conspicuus impensioribus hospitalitatis officii prosequendos suscepit. Idem de ductu dando sollicitatus comitandi sibi regem non ductandi fas esse respondit. Complures quoq; Saxonie principes quotius curiam peterent: regis se sodalitatibus deuinxerunt. Adeo vt de Danorum familia ac grege existere putarentur. Itaq; crescente eius comitatu cum multitudo speciem hostilis exercitus reddere videretur perterriti incolæ cum vxoribus ac liberis diuinis semet penatibus intulerunt: a sacrarum ædium hospitii auxiliu que situri. Eo comperto rex præmisit qui gentis trepidationem pacis denuntiatione corarigeret: sibiq; commeatuum emptionem fieri iuberent. Cum ad urbem Merhis venisset

oppidanis ob aduenarum frequentiam emēdorū pretia aggrauantibus iniuriam
fenarū conquestus effecit: vt necessaria tum sibi, tū etiam comitatu tolerabili pre-
tio venderentur. Igitur synceritatis & iustitię eius rumore increbescēte Germa-
nicę matres paruulos suos in eius aduētum offerēdos curabant, rata eos regio cō-
tactu perinde ac cęlesti aliquo beneficio feliciora naturę incrementa sumpturos/ac
prosperioribus educationis auspiciis nutriēdos: nec minus superstitiosi agrestes qui
iaciēdorū seminū grana quo melius adolescerēt: dexterę eius disicienda præbebāt.
Quo curiam ingresso præses Saxonię Henricus veteris amicitia: recodatione ca-
stra sua maiore ex parte eius aduētū cessit, hospitalitatęq; ei suis sumptibus eroga-
uit. Die postera Absalon cum Radulfo missus apud Casarē latinę vocis admodum
rudē per interpretatū Colonienſis antistitis mandata prosequitur. At Casar in pri-
mis morā regis tarditatęq; causatus iniuriosum q̄ ante nō venerit aiebat/ asserēdo
eum ob regnū qđ Romani imperii beneficio gerat sibi seruitiorū debitorē existere.
Tūc Absalon decuisse (inquit) Casaris fidē vt hæc potius ante itinēris ingressum
regi pponeret ad qđ tantis eū pmissiōib; impulsisset. Casar simulata ammiratione
per quē regi pmissa fecisset, interrogat. Absalon demōstrato Radulfo, hic est (inquit)
qui credulā regis simplicitatē promissorū tuorū cōmētis illexit: eoq; negationē Cęsar
repellere non audente seriē totius promissōnis edisserit. Inſiciante id Casare
reducem regi dari deposcit. Ille plus se negotiū eius reditū tributurum q̄ aduentū
impenderit negat. Simili modo die postero regis legatio excepta. Quo agnito rex sa-
lutaris monitus spretū poenitentia afflictus tamen si mucronem ceruici suę applica-
tum aspiceret, ante se eam ferro q̄ patriā seruituti subiecturum asseuerabat. Aestua-
te eo opisq; modum impensius disquirente Absalon liberationis viam a se repertam
proffert regi non amplius illic regi q̄ in patria trepidandum asseruit. Siquidem trans-
pontem quo Gallorum regnū a Germanico secerneretur venationis simulatione se-
pius cum obequitare debere, ac demū cū consuetudine suspitionē vicisset, cū potio-
re familię parte aliquod e finitimis Gallię oppidis petere: haud dubitaturū quin a
rege Francorū ornatius in patriā dimitteretur. Cuius cōsiliū executionē Cęsar arte
præuenit. Siquidē vim regi inferre veritus cū eius famulatū coactionib; impetrare
nequiret/beneficio mercari tentauit. Vniuersos quippe Germanię principes sacra-
mēto adactos iurare compulit se eius ditioni Sclauiā substraturos. Q; si partū perfra-
cerēt seipsum id cum primū ex Italia reuerteretur exsecuturū spondidit: eaq; frau-
de ad obsequia sibi paciscenda ambas regis manus pertraxit. Ceterum ei non curiā
cōmuni principū more petere; non in Romani imperii præsidium copias ductare so-
laq; specie/non re Casari parere cōcessum. Filio vero post cum proxima regnatura
liberū fore paternas cōditiones abicere ne ad omnē Danorū gentē hereditariū ma-
naret obsequiū. Cuius seruitiū pudorē minuere videbat. Gallorū ditioni in cōsimili
famulatus genere Britānię regis inclinata maiestas. Post hæc Octavianus vocato
cōcilio q̄ iustis suffragiis in adipiscendo sacerdotio vsus fuerit loquacius q̄ verius
astruere conabatur. Rodlādū vero honorē quē oblatū repudiasset veritū occupasse,
seq; causam suā generali pōtificū cognitioni inspiciēdā præbere: illū impietatis cō-
scientia canonice discretionis iudiciū formidare. Præterea ad conciliandos sibi pō-
tificum animos eorum dignitatē benignis decretorū sanctionibus adornauit. haud
prius Romanā ad sedem prouocandū constituēs, q̄ si līs ipsorū pronuntiatione fini-
ri non posset. Finiente eo Casar prouinciarum reges huius controuersię finiendę

Alemāno-
rū de Dani
co rege est
matio.

Verba Abs
salonis.

Britannus
rex Gallo
subditus.

Saxonis Grammatici

gratia ad colloquium a se inuitatos dicebat, eorum sententiam repugnare nefas ducturo. Quos ideo non adesse quod in Romani imperatoris iniuriam Romae pontificem creare cupiant, alienae ciuitatis ius suis suffragiis amministrare conantes. Post haec Reginaldus Coloniae urbis antistes religionis causam dicere adorsus, quanto iniuriae potere Romani imperatoris aequitatem prouincialium regum temeritas attentaret argumentando demonstrare pergebat. Nam si controuersiam in eorum ciuitatibus de potestificatu ortam Caesar suis suffragiis finire uellet: haud dubie id grauium iniuriarum loco ducerent: cum ipsi simile in urbe Roma perpetrare conentur. Quam assertionem tam valido rationis praesidio subnixam putauit ut nunc latialiter nunc Gallice Germaniceque fando ternis actionem uocibus iteraret. Sed quantum hac oratione gentis suae fauorem illexit tantum nostrae suffragia deturbauit. Assensis itaque pontificibus cum Octauianus qui sibi falsum uictoris nomen inscripserat accensis luminibus ad Waldemarum hortante Absalone ne sacri lego eius facinori interesset concione excessit: aduersaque partis iustitiam amulatus praesentis curiae errorem quam absentis rectitudinem postponere praeprouit. Cuius egressum secutus Absalon, cum ab Octauiano superfedere rogaretur: ab eius uestigii se cuius comitatus gratia aduenerit nullo iure prohiberi perdocuit: eoque responso execrabili pontificum collegio liberatus ne scismatis errore laberetur effecit. Die postero Octauianus Liunem Othonienfium electum uehementer ab Absalone prohibitum falsa pontificis uincione profecquitur. Inde ad oppidum Bisuntium concessum est. Vbi equorum pabulo non suppetente regeque emendae eius facultatem sibi non fieri conquerente Caesar eum qui stabulo praefectus erat, necessariae Danis expedire praecipit. Qui mox eorum satellitibus secum eductis in uico eminens sito quibus egerent capienda demonstrat. Qui cum earum consuetudinum ignari equorum alimenta ab oppidanis inermes deposcere, uocesque suas sagittis ac iaculis repelli conspicerent, depositis precibus prelium or diuertunt. Capto itaque uico cum latius crebescere fumigio facem oppidis subiectam agnoscerent, si milia sibi licere rati confestim expugnationi incendium addiderunt. Quae res incredibili regem angore permouit. Interiectis diebus cum Caesar quem uindictae modum a Maguntinis proprii pontificis interfectoribus exigere deberet: in concione perquireret: Waldemarum iterata superiore querela equis annona defectus uenalium alimentorum subsidia postulabat. At Caesar circuiacentem prouinciam coniugis suae patrimonium esse testatus: frustra eum emptu affectare dicebat quod raptu petere licet cuius. Contra Waldemarum regem se non praedonem esse proclamans: commectus latrocinio quaesiturum negabat, aut quod domi iniquum duxerit apud externos approbaturum. Quae enim eiusmodi uolentia necessitate excusabilis uideretur, permissis uirum passus non est: ne domestice equitatis mansuetudinem peregrina austeritate corrumpere. Cuius sanctitate uniuersi Germaniae principes maximo plausu comprobantes, seque tua admiratione inuicem conuertes, beatos aiebant quos tanti uiri integritas regem doceretur. Qua laude tacitum mortu suorum uituperium ediderunt. Dimisso itaque rege Caesarem Henricus hortari coepit redituro regi impensas expediat: neque eum hospitium suae expertem dimittat cuius patria quasi commune aduenarum hospitium existere soleat. Quod Caesar facile pollicitus parum executus est. Pontifex uero Maguntinus humanitatis specimen maioribus experimentis quam promissis exhibuit: geminae pernoctationis impensis regium iter excipiens. In Henrico quoque crebris regem

Waldemari
iustitia,

Henricus
laudat Da-
ciam,

Historiæ Danicæ. Li. XIII. F. CLX.

commeatibus prosequere clarum amicitiarum indicium patuit. Lodouicus autem Thuringiæ princeps: non solum liberalitate vacuus: sed etiam habendi cupiditate refertus impudenti precatione effecit: ut equus regis sibi daretur. Post hæc Adolfus Holsatorum præfectus Absalonis officio primū amicus regis mox miles solenni fidei datione effectus: obsequiorum principium officiis hospitalitatis expleuit. Ita patriæ parens prosperum reditū emensus exopratam aductus sui copiam ouantibus ciuū animis obrulit. Insignem hunc annū filii eius Kanuti ex Sophia suscepti natalis effecit. Qui etiam pontificali Absalonis ministerio stato lauacri tempore regenerationis sacramenta suscepit. Qd̄ religiosa executionis officium Sueorum ducis Guthormi qui neptem Waldemari eorundem regi Karolo desponsam abducendi causa legationem attulerat, præsentia uenustabat. Per idem forte tempus Noruagienſium legati regem petiuerant obsecrantes ut Noruagiæ regimen tot ciuilibus bellis corruptum ac terrima tyrannorū dominatione distractum: iāq; ex sanguine & ruina propinquū eius occupatores incessendo tentaret. Et quoniam externa nostris hoc loco connexa sunt: quædam de re Noruagica summatim cognosse fastidio nō sit. Siuardus quidam summæ audaciæ post multa & præclara facinora bellis edita ab Haraldo Hybernienſi cuius hostis extiterat interceptus cum nauī in alto mergendus ueheretur: quasi funus suū inferiis præcessurus empta de industria portione remiges onerauit. Quibus exhilaratis gubernandi potestatem supremi beneficii loco poposcit. Ea re impetrata nauas impēsius edere remigium hortatus cum uehementissimū nauigii cursum animaduerteter proiecto gubernaculo præceps undas insiluit/ priusq; se littori q̄ concitata ratis impetum correxisset restituit. Ita & suo acumine & hostium socordia seruatus, periculoq; cui destinabatur ereptus. Haraldum amandi gratiā noctu castra latenter egressum in amplexu pellicis per insidias interfecit: dantem pœnas: et sibi quem ceperat, & Magno quem regno luminibusq; priuauerat. Igitur ut belli titulum apprehenderet ipsū protinus Magnum monachalibus sepris abstractum tamen virilibus careret virum induere perpulit, deiectamq; regis fortunam ad pristinum regni fastigium erigere statuit: ne deesset cuius auctoritate & titulo bellum aduersum Haraldū sobolem susciperetur. Huius itaq; nomine & auspiciis frētus cum tribus Haraldū filiis Ingone & Siuardo, & Osteno paternum regnū affectatibus nauali certamine dimicauit. In quo partim cæsis/partim fugientibus sociis incredibili & præstantiori humanis viribus fortitudine solus aliquādiu nauigium ab hostibus vindicauit. Ad ultimū compluribus eorū prostratis omnīq; superstītū multitudine ad se vnū opprimendū vndiq; concurrēte singulari nandi peritiā frētus q̄q; hibernū tēpus instabat armis militaribus recluso profundo se credidit. Atq; sub vndis quas hostium cruore cōsperserat enatans: dubium effecit maioris audaciæ specimen in puppi præbuerit: an inter undas agilitatis ediderit. Siquidem Loricam qua corpus munierat quo liberius enaret cum reliqua armatura sub vndis sibi detraxit: ac demum cum capeſſendi spiraculi gratia fluctibus emerſisset a quodam familiari suo per habitum hostibus indicatus tunicam qua se prodi suspicabatur rursū corpus aquis occultando deposuit. Sed cum ne sic quidem proditoris notitiam fefelleret: ad extremum suprema se veste nudauit: nec adhuc tamen indice ludificato cum solus ex sociis superesset, seq; hæc omnia quæ & callide/ & animose tentauerat frustra expertum animaduerteter: tandem fati simulatione profundo diutius immorans insidia

Kanutus nascitur.

Siuardus Noruagicus?

Mirabile factum.

Siuardi fortitudo.

Siuardi fortitudo.

Saxonis Grammatici

De cōfessio
ne Siuardi.

Siuardi no-
bilis exirus.

Ingo.

Siuardi al-
teri cedes.

toribus an viueret dubium reliquit. Ad vltimū cum humanæ respiratiōnis consue-
tudine superne aerem capeſſere debuisset cuiusdam forte nauigii gubernaculū per-
tinacissimis brachiorum amplexibus apprehendit, eiq; aliquandiu tacitus inheſit.
Plura tamen elapſionis genera animi firmitate tentasset, si non eum hiberni frigo-
ris ſauitia obſtupefactum corporis robur deferuiſſet. Tādē cuiusdam altum curio-
ſius contemplantis indicio deprehensus intercipitur, interceptus vincitur, & in
concionem hoſtili ſententiā dammandus abſtrahitur. Vbi nemine ſacerdotum ada-
hibito/qui delictorum eius conſeſſionem exciperet, eam aſtantibus modo quo licuit
explicauit: præſatus ſe emendationem ab eis decretam poenitentia nomine præbia-
turum: memor ſane ſacerdotali copia non ſuppente, & ad priuatorum cognitionē
commiſſa referre licere. Magno quoq; quem Haraldus Hybernienſis patrem adſcia-
uerat ſe genitū memorabat. A cuius generoſiſſimo ſpiritu etiam inter adhibita ſibi
ſupplicia nō deciuit. Primo ſiquidē verberibus affectus, ac deinde malleorū ſcibus
artuatim contuſus/ſcilicet vt a cunctis corporis partibus poenæ exactæ viderētur:
non gemitū, non ſuſpiriū edidit: non ſupplicē aut triſtē vocē emiſit. Deniq; nullum
doloris indiciū præbuit: ſed quaſi in ocio pſalterium relegens inter ſacras preces &
ſolenniū verborum nūcupationē ſpiritū poſuit. Felices proſecto religionis alumni
forent: ſi cuncti eo animo mortē amplecterētur quo eam vir bellicus amplexatus eſt.
Fuerit ille inſidioſus: pacē patriæ corruperit: bellūq; ciuibus intulerit: fortitudinī
tamē eius impunitas ab hoſtibus donāda fuerat. Sed homines vindictæ cupidi plus
ſuas vlciſci moleſtias: q̄ alienæ virtutis inſignia venerari meminérant: nec in viuū
ſauiſſe contenti tanq̄ parum eius exitio ſatiati mox extinctū paribulo ſuffixerunt:
eadem crudelitate fatum premētes qua ſpiritum torſerant. Nihilq; a ſe actum exi-
ſtimantes ſi ſauitiam ſuam ſaltē ab vmbriſ & cineribus continuiffent. At Magnus
eodem prælio quod a Siuardo ſub eius auſpiciis geſtum fuerat periclitatus eſt. Quē
prius oculis deinde vita priuatum bis luce deſunctū crediderim. Poſt hæc ſumma
penes Haraldī filios fuit. E quibus Ingo dūtaxat iuſto matrimonio ortus fratribus
quorum alter Noruagica, alter Hiberniſi pellice editus fuerat: vt ingenuitatis ita
et morum ornamenti præſtabat. Erat enim omnibus honeſtatis numeris inſtructiſ-
ſimus: cū eorū alter auaritiæ maculis reſperſus: alter luxuriæ ſordibus obſitus ha-
beretur. Sed infantia ſuæ tēpore per incuriā nutricis forte ſinu delapſus: ita humo
inſictus eſt: vt contracto dorſo reliquū vitæ tēpus gibbo oneratus exigeret. In quo
quidē homine excellētis animi venuſtatē: corporis deformitate affecti ludibrio ſcœ-
datā putares: neq; diſcernere queas/ maius fortunæ beneficiū receperit: an oppro-
briū ſenſerit. Cōrigit autē vt eius ſatellites apud Berginū oppidū iurgio cū Siuar-
dī militibus habito: dum ſocii ab eis occiſi poenas inſtantius expetunt: nō interfecto
res modo: ſed ipſum Siuardum ſauiffimē conſternationis furis cōcitati: per vim &
ſeditiōnē appeterēt: eūq; in aedē fugere coactū conuulſis tabernaculi clauſtris raptū
trucidarēt: homicidiū ſpecie: reuera coniugū ſuarū prius ab ipſo conſtupratarū cō-
tumeliā vlciſcētes. Cuius rei nūtio Oſtenus cū claſſe Berginū peteret per obuios ac-
cepto: petendī fratris q̄ cauēdī cupidior: nihilominus ad eū pceſſit. A quo cū debitā
ſui regnī partē negari animaduerteret: paucis eū aſſat⁹ diſceſſit: vultuq; fidē pmīt-
tēs: ſed perempti fratris exēplo perire metuēs: fugæ ſe q̄ noui ſceleris auētoribus of-
ferre maluit. Quē Siuardī interfectores priori facinore parū cōtēti: Ingonis amulū
iudicantes: naualē fugā terreſtri mutare cōpulſum: ſed eā ob nimia corporis ſaginia

Historiæ Danicæ. Li. XIII. F. CLXI.

lentius exequente propter litus pedite occiderunt, duobus regni principibus sublati, a superstitis dignitatis et stipendiorum incrementa sperantes. Quorum scelestas famas in tantorum ducum cladem esuriens/vixque gemino exatiata parricidio/ab Haquino quodam paterna cadis vltionem petente postmodum vindicata est. Sigdem trium fortuna ad unum Ingonem per vim et facinus redacta non sustinuerunt Amundus Simonis filius/et Philippus/aliique complures insignis industriae viri regnum eius quod primum proprio/primo alieno scelere quaesivisset/tantum intentatumque persistere. Indignum quoque compluribus visum: ut homini ridiculas corporis notas habenti liberum regnandi locum militum suorum conciliaret impietas. Quapropter Haquinum quem dixi factionis suae ducem creantes/eiusque tyrocinium regio nomine venustates/bellum adversum Ingonem decernunt: et quasi Siuardi vel Osteni manes vltur i/crebro pugnam cum hostibus ineunt. Verum pluribus continuis praeliis subacti/in Suetiam tandem cum pupillo diffugiunt. Quos Ingo prope Sialandiam fugadum studio subsecutus, magna hostium parte propinquas pelagos sylvas petente/Ab salone per legatos sollicitat/eosque in littoralia nemora profugerant/prendendos curaret. Quod Absalon honestate sua ac dignitate indignum iudicans/parum precibus obtinuit Appetere hyeme quod cum Haquino profugerat patriam repetere adorsus/tanquam fortunam loco mutaturus/praelio in hyberna glacie conferto, Gregorium summam post regem dignitatis virum/manu et consilio promptum: in quo spes et fiducia Ingonis quasi quodam cardine nitentibus/non minus acumine quam viribus usque cum omnibus copiis deleverunt. Siquidem in ea glacie pretem: cuius firmitate nocturnis excisionibus debilitaverat/praelio tempore pertractos hostes profundum petere coegerunt. In quorum morte Ingo maximam spei prem deposuit: nec secus anno quam viribus fractus/exitosum sibi fidissimum fautoris Gregorii interitum ominatus est. Tandem instaurato bello sed adhuc eodem aquarum habitu persistente/nihilo felicius Gregorio glacialis elementum fortunam tentavit. Siquidem gelato mari in pungentem locum electo, dum eius duritia quasi caporum firmitate gauderet/quantum militum numero praestaret/cum omnibus pene copiis interemptus est/luensque poenas seu admittit/seu tolerati parricidii fraternis umbris piacula exolvit. Hoc bello quo nullum maius aut cruentius Noruagia habuit/vniuersum regni illius columnam prope modum a stirpe interiit. Huius cladis supstes Erlingus cum filio suo Magno admodum puulo/sed ad Waldemartum ortam materni generis propinquitatem habente ad Lutiam appulit: ibique in summa regis dignatione versatus/vberes exilii impensas/et amplissima comestuum instrumenta percipit. Interea Siuardus quodam per summam comilitonum inuidiam fortitudinis premium recepturus/dux ab Haquino constituit: idque egre ferentibus ceteris summe seditioni locum dedisset, nisi Erlingus repente e Daniam supueniens interne factionis certamen rumpendo novum hostibus negotium pepisset. Quippe predictum filium quem maternum genus cum priscis Noruagia regibus communicaret/regem continuo noiauit: ne aut Haquino aemulus/aut Ingoni vltor deesset. Ita novis rebus increbrescentibus, Haquino a Siuardo quem ei impensas belli negasset/derisit: acieque cum Magno congressus occiditur. Siuardus ad Suetiam dilapsus/dum interiectis diebus in patriam reuertit, ab Erlingi militibus interficitur. Quo evenit: ut obscura et ignobili caede spiritum deponeret, quem honeste in acie profunde re noluisse. Atque ex Haquini militia supfuerat, primum novarum rerum cupiditate, primum hostium fortunam invidia accensis/Marci cuiusdam alumnus optimus spei puerum in regem adificunt: nec felicius quam proxime fortunam tentarunt. Sigdem plio ab Erlingo obruti/victoria pariter ac rege privati, ad Karolum Suetiae regem profugiunt/ipsaque belli ducem exponunt: cui cum Noruagiae regibus etiam aliqua necessitudinis communio videbatur. A quo

Glacie oceanica copia.

Saxonis Grammatici

diu pmissorum alacritate pertracti/postq̄ eū magis de proprio regno seruando; q̄ alie-
no obrinēdo sollicitum cōpererūt, legatos ad Waldemarū auxiliū implorantes misē-
re. Tandē ipsi benignioribus responsis inuitati venere. Quos quū rex supplices re-
cepisset/seq̄ per eos Noruagiæ petitione pmissa sedulo sollicitari animaduerneret,
tantū belli pondus sola legatorū adhortatione suscipere stolidū ratus/ prius popula-
rium animos tacitis legationibus tentauit, Postq̄ eorū mētes legatorū uocibus con-
sentaneas repperit, absq̄ cunctatione expeditionē instituit. Quo audito Erlingus q̄
longissimo secessu potuit, abstrusas Noruagię pres perituit/ extremosq̄ patrię fines
fuga amplecti/q̄ primos armis tueri tutius existimauit. Pauca sigdē nauigia/ sed ha-
bilia/ fugaq̄ q̄ praelio cōmodiora parauerat. Quo euenit vt regis aduentus formi-
dolosus Erlingi fautoribus/ hostibus acceptabilis haberetur. Itaq̄ Waldemaro cōsul-
tationē cū amicis habente, q̄dam postpositis omnibus hostes ocyslime psequendos:
alū prius plēbis fauorē cōcilandū/ auxiliāq̄ populariū cōtrahenda docebat. Sed ac-
celerationis cōsiliū tarditatis sententiā supauit. Igit̄ Waldemarus ingentē regio-
nis ptem p̄spere p̄mensus/ magnaq̄ plēbis alacritate receptus, quū ad urbē Sarpam
uenisset, nomē regiū a Wicēsis sibi decretū suscepit: ibiq̄ cū popularibus cōcionē
per summā uerborū cōcordiā habuit. Q; si omissis aliis insequēdis hostibus operā
præbuisset, haud dubie regno Danico Noricū cōiunxisset. Inde ad oppidū Tunber-
gū nauigatione p̄gressus, paucis Erlingi studiosioribus in editā rupē salutis cā con-
fugientibus, religionē sacuitiæ præferens/ uicū incēdere passus nō est: ne sacras eades
priuatis penatibus intersitas cōmunibus flammis absumeret. Nemo tamē p̄tificū
quorū ea tēpestate ingens apud Noruagiā auctoritas erat/ eum adire sustinuit: qd̄
quidē eos potius patriæ, q̄ Erlingo tribuisse crediderim. Ormo vt quē regis germa-
nū cognominabant, perito Waldemaro salua fide quā Magno dedisset/ obsequia pol-
licetur. Tandem ob inediā tractu temporis obortam quū rex defectā impensis expe-
ditionē remitteret, Noruagensium qui ad eū transierāt multitudo p̄cōnē metu cū
ipso discessit: diuq̄ partim regiū/ partim principū impensis exiliū sustentauit. Post-
ea rex orientalium Sclauorū sibi uirū fidutiā rebellantiū defectionē exptus, cum
Henrico Saxoniz̄ satrapa belli societate cōdīcta/ quo firmius amicitiz̄ necterent, si-
liam eius ex cōiuge postmodū repudiata susceptā adhuc incunabilis utentem filio
Kanuto primū ætatis annū agenti sponfam adciuit. Itaq̄ Henrico terrestri appa-
tu exercitū instrūctē, ipse in classem collatus quū apud Rugiam peruenisset, auxilia
ab incolis amicitiz̄ suam dubia fide secutis/ p̄ Absalonem cōtrahēda curauit. Dein-
de ne Henrico tardius occurreret/ eiq̄ p̄missio fraudaret, ad Penū fluuiū ocyslime
nauigationis cursum direxit. Absalon q̄q̄ adhuc Rugianorū pactio paucorū obsidū
pignore niteretur, eorū concionē ingressus/ atq̄ inter ipsos honoratissimo sedēdi lo-
co susceptus/ quū legationis mādāta p̄ferret/ eāq̄ Danicā uocis ignaris p̄ interpre-
tem explicaret, accidit vt q̄dam e Rugianis adolescens Sclauico ingenio Dani mili-
tis equū p̄ quo se preciū numeraturū fingebat/ ueluti incessus eius expiendū cā con-
scendēs, fugā tentaret. Quod quū Absalon ad se platū in cōcionē p̄poneret, uniuersa
populi multitudo magnū fidei suæ crimē unius hoīs p̄fidia allatū iudicans/ simi-
lem furorū impetū cōfessa distuluit/ auctoremq̄ fraudis raptim insequi properauit.
Igitur Absalonis comitibus ad metū et stuporem vsq̄ subitū vulgi cōcursum mirā-
tibus/ pauci q̄ adolescentē affinitate tangebant, plus priuata charitate q̄ publico ru-
bore p̄moti/ supplices Absalonis genib⁹ aduoluūt/ equi restitutionē polliciti/ si mo-

Waldemar⁹
a wicēsis
regis nomē
capit.

Sclauorum
mutabilis fi-
des.

Histo. Danice Li. XIII. F. CLXII.

do per eum ab incepto concio reuocetur. Quorū Abfalon p̄mixtas precibus lachrymas miseratus, missis qui plābem pacarent, tumultū cōpescuit/ cōsternationē sedauit: equoq; p̄tinus reddito, militē suum stultitiā damnauit/ q; p̄ inertiam et stoliditatem raptori se circūueniendū dedisset. Deinde gentis rege Tetizlano classis supplementū pollicito, regē subsequi maturauit. Interea Hēricus Hollatorū principē Adolfum cū Henrico Razaburgensi/ p̄fectūq; Swerini oppidi Gūcellinū: qđ nup̄ a Saxonibus in potestate redactū ius et formā ciuitatis accepit: necnō Regnaldum quendā parū origine liberū/ opibusq; q̄ gnē clariorē cū insigni copiarū p̄te. p̄mittit/ expeditū sibi transitū paraturos. Quorū ingressum Sclaui quū prim̄ fama/ prim̄ expimento cognouissent, cū p̄te hostiū cōstingere q̄ vn̄uersos aggredi maluerūt/ multum ex eorum robore: si p̄uios oppressissent/ defluxurū credentes. Cumq; summa cura ac flagrantissimo studio ad eos opprimendos contenderent, dæmonem horredæ formæ superne verticibus imminētē uidere. Quo monstro tanq̄ diuinitus dati ducis aduentu firmati, sumpris victoriæ auspiciis, ex improviso hostiū se castris immergunt/ eosq; imparatos cōfodiunt. Adolfus et Regnaldus in ipso castrorū aditu interfecti/ neglectæ militaris prudētiæ pœnas sanguine p̄soluerūt. Quibus priama cæde p̄stratis Gūcellinus et Henricus mediis irruentiū globis elapsi, correptis aquilīs ad se fugientium sociorū reliquias cōtraxere: ac demū hostes prædæ incubātes audacter adorti, fugā victoriā mutauere. Ita Saxones q̄q; iprouidi bellū tētaffēt maiorē cladē gesserint an acceperint/ virtute dubiū reliquere. Quo accepto Hēricus suorum cædibus (vt par erat) p̄motus, exigendæ vindictæ studio ad obsidionē Deminæ vr̄bis quāta cunq; potuit celeritate contendit. Quā postq̄ vltro ab incolis obstam cōperit, vt vn̄uersa ipsius mōimenta subrueret/ reliquias moenīū solo exæquari præcepit. Et qm̄ in hostes grassari non licuit/ tanq̄ a rebus mutis supplicium exacturus/ vr̄bem Corcouam simili incolarū trepidatione desertā/ cremandā curauit. Walōgostini quoq; finitimarū vr̄bium quarū excidio terreban̄ exemplū securi clandestino traiecit/ fluminis cum vxoribus ac liberis municipiū deserunt/ penates duntaxat rebus vacuos hostili sauitiæ relicti. Quorum vr̄bem rex nullo negotio interceptam/ militibus ac stipendiis instruit: eamq; Wethemanno pyratæ curandā committit. Ornenses quoq; plus ex aliarum vr̄biū fortuna timoris q̄ ex suis moenibus fidutiæ capientes/ vt sibi vicinarum ciuitatum quarum formidinem sequebantur exemplo consulerent, vr̄bem ne ab hostibus coli posset/ desertam incendunt/ penates suos igni q̄ hosti relinquere præoptantes. Tunc rex ponte quī mediū amnē secare videbatur abrupto, sublatiq; cæteris nauigationis obstaculis, ad Stolpam vīcū processit: vbi et ducē postmodū obusū habuit. Igitur ne Walōgostū eodem exemplo desertum quo captum post discessum suum hostibus redderetur/ p̄sertim Danos si eo fruerent, sempiternū Sclauiæ imperiū habituros existimās, Abfalonē/ Burisiū/ Suenonēq; tūc Arusi p̄tificatu insignem/ ei⁹ municipes efficere statuit: qb⁹ et filiū Christophorū sociauit/ quo plus a cæteris in auxilio suo fidutiæ reponeret. Qui quū amicos et necessarios in muneris cōfortionē ad ciscere iuberet, Sialandēsi bus dūtaxat Abfalonē p̄sidiū societate sp̄dētibus, reliqs ob imminētis piculi magnitudinē: nec aiūs ad resistendū/ nec comites suppēbāt: q̄q; tota classis et alimēta sua cū eis cōmunicare/ et vicinas segetes publico officio i eorū horrea cōportare decreuerat. Quippe fruges messore exercitu residuorū vsibus adigi iubebat. Ita rex cōsiliū cassus, cū neq; pugnādī copia/ neq; pactio vlla ab hostibus fieret/ vafro ingenio excogitauit/ qualiter eos ad alterutrū horū p̄standū impelleret. Sigdem Abfalon tacī

Damō horrendæ formæ visus.

Deminē vr̄bis obsidio.

Walōgostū desertū captur.

Saxonis Grammaticici

Petri Eliui
virtus et
factum.

Sclauia di-
uisio.

Equitū te-
merarius
ausus.

tis mādatis præcepit: vt palos in amne defixos/cæteraq; nauigationis impedimēta magna remigū cura sublegeret/veluti toti classī transitū paraturus. Ita demum fluuio obstaculis vacuefacto/quū pgressam classē angustior alueus excepisset, cōplures a Sclauis vtriq; ripa ineq̄ritatibus cōminus sauciabant. Quā hostilis audaciæ petulantia Petrus Eliui filius animi virtute nō sustinens, p̄tinus cū remigibus nauē defiliuit/hostesq; strenue ppullatos ripa cedere coegit. Tandē comitum ignauia desertus, sociorū nauigationē fato suo incolumē præstitit. Itaq; rex non solum exp̄tem metus p̄gressum habuit: sed etiā Henricū cū toto exercitu cōsertis arētus nauigis tanq̄ ponte traiecit. Quo agnito Sclauū reliquarū vrbū excidium formidantes, præcurrēdi piculi studio, pacis quā ante cōtempserant/waldemaro obfides offerebant: quos se Henrico nullo pacto daturus dicebāt. At rex sine militiæ socio cū hostibus pacifici fraudulentū existimans, p̄ Thorbernū Henrico quæ ab hostibus offerrent/eruntiat. Quo se cōditionibus ab eo factis libenter vsurum asseuerante, pat̄tū cum hostibus habuit: vt walōgosti dominio trifariam diuiso, ps vna Terizlauo reliqua Kazimaro/tertia Nucleri filio Prizlauo vendicaret; pyratiscq; prædam Danicam appetere solitis, Peni fluminis ostia clauderent: Henrico quoq; munitionum quas apud Sclauia obtinisset/incolumis possessio pmaneret. Post cuius discessum comites Kazimari exterorū societatem acrius perosi/sed viribus agere nō ausi, Rugianos assiduis furtis vexatos/ac p̄ latrocinia ad paupertatem et inediā vsq; redactos/cōmuni vrbe excedere cōpulerunt. Pyratice quoq; licentiā tribuere/modisq; cōpluribus ictū foedus rupere. Postmodū Rugianis recepta p̄ Henricū fidutiā palā aduersum Danos inimicitias p̄sentibus, rex nō minorē in amico p̄fidia, q̄ in hostibus leuitatē exp̄tus, Arkon puincia verna expeditione petitam incendio populatus est. Inde ad portū Por ab incolis vocatū cursum direxit. Si quidem ne cū vniuersis Rugianis manū acie confereret, separatim eos adtentandos existimās, Absalonē nocturna nauigatione Ziudram p̄cedere iubet. Quē vt cōtinuo sublequeret, curioso discessionis eius tps a vigilibus obseruari præcepit. Quibus somni delicias imperio præferentibus, Absalon absq; regio comitatu p̄gressus/non solum Zyudrā, sed etiā agros vicosq; ei cōfines/ptim igni/ptim ferro vastauit. Cuius egtes duo contentione prius habita vter audacia præstaret/quū ad militarem opam edendā fortitudinis amulatione pari impetu raperent/hostesq; cuidam forte stagno adactos cimbis fugā petere animaduertent, plus eis p̄sequendis, q̄ suis piculis dispiciendis intenti ne alter alterū virtute forte præcurreret/ambo cum cōemptu spiritus stimulos calcaribus equos in pfundum egerūt/armorū haud memores: quorū obruti pondere perierunt. Ita temeritatis vindex elementū viris gloriæ q̄ salutis studiosioribus in exitium suum ruentibus, factū pariter ac tumulum ministravit. Interea Absalon puincia rapinis pariter/incendiisq; p̄mensus/quū ingentē prædā et opima spolia referendo naues repetere statuisset, magnā hostiū manū subseq̄ cōspicatus, vltra bina vada admodū transitu difficilia de industria cedere voluit: vt eos formidinis simulatione p̄tractos/locorūq; tandē difficultatibus implicatos opprimeret. Quorū primū Sclaui libero itinere transgressi circa reliquū redeūdi diffidentia cōstiterūt. Eodē fere momenti spatio duo pedites Sialandenses ingentē prædā fuscē gestātes/erore locorū in ipm̄ pene Sclauorū exercitū inciderūt. Qui quū a duobus eorū eḡtibus appeteretur, q̄q̄ tuto vadū transgredi poterāt/ne recessum p̄ ignauia querere viderent, hostibus resistere q̄ socios accedere maluerūt/deforme existimantes/ab iis quos numero æquarent, audaciā superari. Itaq; quo magis expeditos se redderent,

Histo. Danicę Li. XIII. F. CLXIII.

presso vestigio, projectoq; fasce, enses destringunt. Quorū constantia et virtuti fortuna debitam incolumitatem concessit. Siquidem equitum neutro pcedere audēte resumpto fasce/ceptrum iter carpsērūt. Cumq; rursū Sclaui binos equites ad eos opprimēdos mississent, eorū incursum eadem animi presentia reppulere. Quo facto tam hostiū q̄ ciuium in se admirationē vertere: magnūq; illis ruborē, his inter matū et latitiā hēsitantibus/peperere. A sex tandē equitibus attentati, inuariabili mēris habitu p̄stiterē/tanq̄ hostiū ignauia plenis fortitudinis animis insultantes. Nec defuit Absaloni prompta mens ad opem eorū virtuti fiduciaq; praestanda. Siquidem tot suorum equitum quot hostilium animaduēteret, eis p̄ supplemento transmissit. Sclaui quoq; suorum paucitatē certatim numerosis militū praesidiis p̄sequēbantur. Itaq; supplementis vtrinq; tanq̄ ex pari crescentibus, equitibusq; veluti ad militiā spectaculū ediuerso cōuenientibus, Sialandēs vltiorē hostiū petulantia inspectare nō passi, vniuersa acie eis occurrūt. Quorū fugā vadis impediētib; longū insequētes/maiorē equorū q̄ hominū stragem egerūt. Cumq; iter ad naues reflecterent, remigū suorū acie armis p̄ter ac signis instructā obuia habuerūt: quā ad auxilia sociis ferenda fortuito nuntio monita virtus adduxerat. Hi p̄fecto cū Absalone victoriā gloriā cōmunicauerunt: cui se sponte virtutis socios obrulerūt. Interea rex seris vigiliū monitis excitatus, omnia nauigationis morā p̄properea festinatione discussit. Qui quū visis Sialandensibus populandī grā ad littus appellere voluisset, ab Absalone nihil hostilis praedae qd̄ eius rapinis pateat supesse p̄doctus, magnope gratulatus est: q̄ tam pua manus nihilo languidius, q̄ si ipse adesset rem propriis gessisset auspiciis. Hinc quū alios insulae fines armis igniq; tentasset, domum concessit. Rursū circa autumnī principia classe regressus, primā vastandis agris operā dedit: vt segete cōsumpta, incolas muniendarū vrbū instrumento priuaret. Quū ad vrbē Arkon sparso militiā genere puenisset, oppidani fiducia viriū portā (quā vrbis vnicā habebat) egressi: ne virtutē suam intra moenia cohiberent/obuia p̄cesserūt. Quos rex Danis ex cōsulto cedentibus/longius moenibus amouere conatus, postq̄ sperato cautiores aduertit, incuratos vrbem reperere coegit. Porta tñ ne equi iaculis cōfoderent abstinuit. Tūc Sialandēs eques Nicolaus forma & virtute p̄cipuus telo p̄ portam iniecto quendā ex hostibus in aditu resistētib; ex animem prostrauit/innocuusq; reflexo protinus equo discessit. Cuius facinus Thorbernus inter p̄cipuos Sialandiā equites numerandus pari audacia / sed dispari fortuna aemulatus/quū vnū ex hostibus directā in globū lācea vulnerasset/reditūq; reflexis habenis tentasset, ita lapide ictus est: vt multus e capite cruor p̄funderetur. Quamobrē longa corporis debilitate contracta, serā incolumitatē aegre recupauit. Burisius quoq; dū nobilitatis suae splendorē cōspicuis virtutis opibus aquare nitē simili audaciae genere portae p̄pugnatores adortus, tam asperū laxi ictū capite ex cepit, vt pene equo exanimis delaberetur. Cui corporis viribus carenti sociorū interuentus ne ab hostibus opprimeretur auxilio fuit. Quo euenit, vt Rugiani haud q̄q̄ sibi tuto extra moenia dimicaturi viderent, intra q̄ tā obstinatā hostiū p̄ntiā experiebant. Inde ad p̄uincia Asmodā rota classe cōcessum. Absalon quū et fortitudine et prima rei bellicę peritiā vigeret, accedēte exercitū primī agminis ducē/ reuertente extremi comitē agere cōsueuerat/spq; Danicę iuueturis p̄mptissimos seu p̄dā/seu glīa studio sodales habebat/rege dūtaxat cū robustiore exercitū p̄te graui et cōpositō militiāe gñe paulatim p̄cedere solito. Itaq; pugnādī copia nūq̄ accepta, magnā

Nicolai Sialandēi strenuitas.

Absalonis i exercitu locus.

Saxonis Grammatici

Eslylli eq-
tis celeritas

Sclauorum
subactio.
xxi.
Kanutus
rex. xciii.

regionis ptem pmenisus/tandē equestrem manū prædandi gratia spargi pmisit/pau-
colq; secū in comitatu residuos habuit. Illic forte nuntio de sociorū cōclusionē susce-
pto: quā sine succursu posse effugere negabant/ eorū salutē quoad milites reuocaren-
tur adesse nō distulit: neq; sibi comitū paucitatē quo minus cōclusos peteret/ obsta-
re pmisit. Sed prius primipilo signa attollere iusso/ pleno fidutiæ spiritu locum: in
quo cōtinebant/ accessit: eorū festinationis signo perofus prædam, equites ad se con-
traxit. Quē tanta fidutiā ceperat: vt plus remedii in celeritate, q̄ in sociis duceret.
Cuius aduentū Sialandenses: qui intra difficilium locorum angustias arcebantur,
expti/ imminētis auxiliī fidutiā eos: a quibus obsidebantur/ incurfare ceperūt: ne
periculum aliena virtute ppulsare viderentur. Itaq; Sclauis primū solido/ primū aquo
solū itinere delabētib; Eslyllus animi et generis nobilissimus eques militaribus ar-
mis præ grauis/ vnū ex eis inermem p palustria loca citato cursu fugientē pedibus
insecutus, illius vestigiis limi mollitiē subfideribus, nec voraginū illuuiē/ nec armo-
rū onere depressus/ facilem currendi euentū habuit. Quinetiā occupatū barbarum
capite spoliāuit. Ac tunc demū ne plantis qdem coeno infectis, solidā humū repetiit
Quod factū religiosa ammiratione prædignū/ nō pedū agilitate/ sed diuino benefi-
cio editū/ potius cælesti miraculo, q̄ humanæ virtuti imputare debemus. Post hæc
viciis p militū manū vndiq; deflagratis, etiam ad Gorū p montoriū longinquæ ex-
cursationis incendia pferūtur. Tūc se Rugiani cōtrahendū a Saxonibus auxiliū spe-
fraudatos expti, quatuor obsidibus præbitis, apud Strelam insulam pacē a rege pe-
cunia quæsiuerunt. Itaq; principibus graues periculorū morus/ et difficilia rei Da-
nicæ tpa attendentibus, filio Waldemari Kanuto regios honores decernere placuit
qui nō solū paternæ maiestatis futurus possessor: sed etiā præsens dignitatis socius
nosceretur: vt haberent pceres ad cuius nomen titulumq; decurrerēt, siquid de re-
gis capite fortuna variaret. Quorū prudentia rex ac beniuolentia delectatus, pba-
ta sententia regni maiestati cū sanguine suo participare/ nō damnū honoris, sed cla-
ritatis incrementū putauit/ primatūq; voces ad regiū nemē filio deferendū cōcionā-
do pduxit. Qua de re vniuersi exercitus cōsensū habito, Burisius dūtaxat/ siue tacitæ
regni affectatione/ siue rei nouitate pmorus, nullam pene vocē suffragiis attulit.
Qui quū ob hoc se regi suspectū esse sentiret, taciturnitatē suā non odiū sed amoris
indicē affirmabat: q̄ Daniæ regnū a pluribus amice picipatū esse memoriā/ et cre-
bra antiquitatis expimenta sint, inter patrē et filiū de rerū dominio bellū creuisse.
Verūtamē se si regiæ voluntatis præsciū fuisset, silentiū nō acturū. Tacuisse vero
q̄ rem neq; ab ipso/ neq; ab amicis præcognitā habuisset. Ea silentiū excusatione irā
regis in dissimulationem conuertit. Idem peracta expeditione cum cæteris Daniæ
primatibus apud Roskyldiam Kanuti miles solenni more fieri iussus, aliis imperio
obtemperantibus id facere recusauit: eaq; re magnam sibi concupitæ dominationis
suspicionē conciuit. Verū hunc imperiū cōceptum quæsitis callide rationibus præ-
gere pstitit/ præfatus se extatē eo: cui primā militiæ fidē dederit, alius militē nō su-
turū: nec adduci posse, vt pristinū obsequiū recētī pmuter/ remq; tam patriæ cōsue-
tudinē, q̄ honestatē inimicā cōmittat: quippe quū nemo Danorū diuiduo famulat?
officio teneri soleat/ solisq; Saxonibus hūc seruitiorū morē stipēdiorū cupiditas fa-
ciat. Nā si inter duos vnus obsequiū cōmunicātes bellū incideret, amborū miles al-
ter utrum iuuādo fidem vtriq; seruare nō posset. Nec regi ad iram mitibus respon-
sis/ placidoq; vultu regēdā aqua simulatio defuit. Quē cū Hallandiā perēdo comitē

Histo. Danice Li. XIII. F. CLXIII.

haberet tanq̄ insidias sibi neccentē/racitus notauit. Quā vt effugeret/impata se fa-
cturū spondebat/si potentia eius rex beneficiorū incrementis extendere voluisset : et
sicut ipse regnū quod eatenus electio variabat/hereditariū efficere gestiret/ita quo-
q; necessariorū suorū liberis suppare dignitates/et minores potentias pperua he-
reditatis lege fruendas tribueret. Itaq; præcipuā lutia ptem Absalonis auxilio pa-
etus, Kanuto supplex fore sustinuit; haud quā tamē solidā regis amicitia recupe-
rauit. Ea eim̄ regia iræ prinacia erat: vt semel accensa funditus extingui nō posset.
Vere appetere Absaloni/Christophoro/ et Magno pricularis aduersum Sclauos ex-
peditionis ductus cōmittitur. Nā orientales Dani dūtaxat cū Fioniensibus classem
cōfecerant. Scaniensium vero penes Christophorū summa; penes Absalonē arbitriū
cōsistebat. Quibus Tribulanā adortis puincia, Christophoro tāq̄ iuniori inter Ab-
salonis/Magniq; copias mediū militandi locus decernitur: vt regii sanguinis late-
ra fidis stipatoribus cingerent. Tāta aut̄ vicorū exustio fuit: vt idē adhuc usq; cultu
vacui pteriti incediū magnitudinē p̄ntibus testent̄ indicia. Absalon quū reperēda
classis tpe extremos curaret, nūtiato hostiū supuentu: q̄q̄ tanta vis frigoris erat vt
primi reuocari nō possent/quadraginta solis eq̄tibus stipatus, pri⁹ hostē q̄ vadū: p
quod erat rediturus/ tentauit. Quibus fugatis lento itinere ad amnē cōcessit. Quē
structo ponte transgressus, post tergum opus abrumpere noluit: ne vlla timoris ve-
stigia relinquere videret. Quū ad littus venisset, classem in aliū portū appulsam cō-
perit. Tanta aut̄ hyberni frigoris sæuitia extitit: vt nautæ equos pene frigore extin-
ctos defossis humi specubus cōderēt/nemoq; ex toto exercitu reperiretur, q̄ pariter
vtrāq; manū necessariis vsibus aptare posset. Illic crebri angues lagonibus reperti
magis admirationi, q̄ metui visentibus fuere. Nam algoris immensitas vires eorū
ac spiritū hebetauerat. Scanienses tunc p̄sperantibus ventis discessionis licentiam
adepti: mox iisdem contrariis nauigatione prohibiti, tandē tori classi fauente cælo
Sialandenses ac Fionios repetendæ patriæ comites habuerunt. Post hæc rex Petrus
et Selgretius Christophoro p̄dagogos asciscit: q̄ adolescentiæ eius rudimenta ad ho-
nestatis mores exequēdos plenīs sapientiæ documētis instruerent. Aestate deinde ex-
peditionē instaurat. Quippe Walagostenses dupliciter ic̄tū fœdus corrumpan̄. Nam
et Rugianos mœniū socios p̄ furta vrbe eiecerant : et pyratīs Peni fluminis ostia pa-
tere pmiserant. Igitur dum Lentirios peteret, ab Henrico missæ literæ supueniunt
ammonentes: vt rex insidias p̄p̄inqui p̄inde ac regnū affectātis caueret/indicatēsq;
Burisum cum Noruagienibus opprimendi eius cōsilium habuisse. Iisdemq; dum
expeditio reuertet̄ occursum pollicitis, aut ipm̄ regē/aut regis nomē occupā-
dū duxisse. Cuius rei certissimū expimentū fore si reuertentē a Sclauis expeditionē
Noruagica classis exciperet. Eodē pene momēto suscepta Noruagiensiu epistola par-
p̄ditionis indicia edidit. Qd̄ quū rex paucis arbitris suppressis indicū noibus p̄di-
disset, auxit rei suspicionē/sidēq; literis addidit Tokonis/Wendilensiu p̄tificis cōse-
tanea affirmatio dicētis, Burisii milites ab eo iurare coactos / q̄q̄d ipse auspiciatē
eē p̄secuturos. Re tamē dissimulante habita, ad locū cui nomē Ostrōzno citata na-
uigatione p̄fectus: p̄ligatis puinciæ rebus, vrbē Orthungā vniuersa classe comitā-
te repetiit. Illic Burisio cū ceteris regni primatib⁹ accersito, q̄dnā de eius insidiis ac-
cepit ap̄it, ei⁹ p̄ditiois crimē affigit. Quē se q̄q̄ tale aduersū eū excogitasse negatē
quoad nūtiō: expimēta sumerēt̄ secū cōmorari p̄cepit: tūc demū si sec⁹ ac nūtiatū
erat accideret, icolumē discessurū. Ille cōtra nihil absurdū aiebat q̄ vt capit sui idi-

Serpentes
Sclauorum

Saxonis Grammatici

cium incertis eueruū argumētis cōmitteret. Qua voce se nō solum regi: sed etiam arbitris suspectū effecit. Igit̄ ne remiges qd̄ suos reuifere pm̄issus, ad urbē Larrensem cū rege meare cōpellit: vbi leni sed firmē custodiē tradit̄. Interea Erling⁹ & Ormo Burisū frater cū nauali exercitu supueniētes/ lutorum classē in anne Dyurfa reptam gubernatoribus vacuā facile debellant: ipsiusq; Burisū intercepto nauigio, p̄tinus ad vicū: q; Mercatorū portus noīatur/ deproperāt. Quos Absalon cū Sialandensibus occurrēs, etiā littorū ascensu phibuit. Qui quū cōprum haberet Noruagienses plurimū praesidiū in arcibus ducere, puocandi gr̄a cū quīdecim peditib⁹ in littus p̄gressus/ vltro se eorū sagittis appendū praebat/ p̄fecto ostendere cupiens, in q; puo praecipuā eorū fidutiā poneret. Igit̄ Noruagienses quo p̄pius littus accederēt/ cimbas cōscendūt. Ob quarū trepidationē destinata certis ictibus ferire nō poterāt. Itaq; tela prim̄ in humū/ ptim̄ in vndas innocua cadebāt. Ita artis suae effectu fraudari/ nostrisq; ludibrio habitū, ingēri cū rubore maiora nauigia reperunt. Postea cū Absalone data acceptaq; fide, sociale colloquiū habuere. A quo diutius illic agefcere iussū/ nō prius obtemperauerūt, q̄ Absalon fidē suā interposuisset se nihil insidiarū eis terra aut mari interim paraturū. His finitis collocutores a se inuicem discessere/ die postero cū paribus armis aequali comitū numero cōuēturi. Cūq; Erlingus vno comitator affuisset, Absalon circūspectis oibus/ Miror te, ingt, Erlingus hominē atate cōfectum/ ac toties grauia expertum/ nō adeo sapientē q̄ senem existere. Nam quum tu scapha adueneris/ nos equis infideamus/ teq; nullo negotio (si libeat) opprimere possimus: cur condicto comitator aduersum caput tuum rumpendae pacis occasionē fortioribus praebuisti. Nisi autē fides nostra praestaret, soluta conditionis poenas exitio p̄soluisses. Tūc Erlingus inter metū et ruborē circūspectis comitibus quū verā Absalonis assertionē aiaduertet, vnū ex his obiurgare cepit q; nō rogatus comitandi rapuisset officiū. Postq; diu excusationis verba quasierat, vt siticulosum recrearet exercitū/ palustris aquae petendae licentiam obsecrat. Cuius rei pm̄issionem haud modici beneficii loco ducebat/ ac protinus patriam repetere properabat/ latus q; sibi incolumi Daniae partibus excedere contigisset. Postq; regi insidiarum fidem rerum experientia fecerat, Burisum perinde ac maiestatis reum inter vincula asseruari praecipit. Interea Erlingus extremū Sialandiae cōposita classis applicatione cōplexus, dū a sacris missis: quae cōsuetō religionis cultu peti uerat remearet, Absalonis equitibus clandestino itinere pr̄uēntibus, improuisam palantium sociorum stragem accepit. Nec minori Hallādensium virtute exceptus apud Nyzem amnem vna rate/ eiusq; remigibus vniuersis spoliatus abcessit. Eodē anno deturbandae pyratice gratia Absalon insulam maritimam nouo castelli fundamento cōplexus/ exigui munimentī beneficio ingens patriae praesidiū attulit. Nā et suspectū praedonibus sitū reddidit/ et tutam vicini maris nauigationē incolis tribuit. Verū ne cōfestim Noruagiensis iniuria vindictā Danica virtus arripet, theutonicae fidei lubricitas effecit. Quippe Henricus Bugis: lauī Danorū metu ad se de currentis obsequiū pactus/ in itā cū rege societate tanq̄ ineptū & ignobile vinculum dissicere puī habuit. Quinetiā apud Krempinū fluuiū in colloquiū cū eo descēdens questus est: q; militē suū Bugis: lauū corā se nō accusatū bello lacesat: quē si iniuriosum existimet, pri⁹ accusationibus q̄ armis aggredi debeat. Cōtra rex, negare se vilius potentiae respectu cessaturū: quo minus acceptas iniurias mutuis damnis repēdere liberū habeat. Ita perstante cōtrouersia, scēdus cū colloquio soluitur. Hoc loci

Captio Burisū,

Histo. Danice Li. XIII. F. CLXV.

memorable Saxonici equitis dictū strictim percurram. Qui cū forte ducis ac regis colloquiis interesset: eosq; expeditionis negotia languidioribus verbis prosequi amaduerneret: quadā (inquit) de hero meo Hêrico p̄sentibus referre habeo: quæ si adesse eū scirē: tacere q̄ eloqui mallē. Qui cū pupillus p̄pinq̄uorū iniuria patrimonio priuaretur: nemine sibi patrociniū accommodare volente/ quatuor soli ex amicis paternorū ipsius meritorū respectu p̄moti: quorū ego numero intererā: auersantibus ceteris infantia eius tutorio munere fouedā sumpserūt. Pro cuius salute & incremētis tū votis tū etiā officiis impēsius excubabāt. Hūc rādē humani auxiliī diffidentia altaribus offerētes: religiosa voti nūcupatione sanxerūt: si paternos honores diuina clemētia adipisceretur: susceptū beneficiū quoad viueret pagani nominis odio pensaturū. Mox voti probator deus ingenui principis Contadi patrociniū ei cōsiliauit. Cuius opera paternorū bonorū hæres effectus q̄q; voti auctores exhortationis officia nō omittērēt: a bello aduersum Sclauos cōtinuando: tū auaritia, tū etiā desidia adductus abstinuit: perceptā munificētiā ingrato astimās animo. Tāta autē cura monitoris partes exsequi voti nūcupationib⁹ fuit: vt cū vn⁹ ex eis vltimæ ætatis ad inspiciēda ducis arcana inter arbitros admissus sedulū stertēdi vsū haberet: excitatusq; qd de re p̄senti sentiret a cōsidentibus interrogari soleret: maiorē prateriti voti q̄ istātis negotiū memoriā retinēs: ductādū in Sclauos exercitū respōderet. O immēlam constantiā quæ ne in ipso quidē ætatis occasu p̄missi immemor esse potuit. Quis autē mētis cōpos hāc religiosi cōsiliū vocē senilis animi deliramētū fuisse crediderit. Vereor autē charissimū mihi virū amicorū religione cōtemptra ex summo fortuna fastigio in humilē priuatorū fortē extrema ruine deformitate casurū. Ego vero p̄missi dudū belli militē agēdo: ternas aduerso corpore plagas accepi. Quibus si binas sub eodē militiæ titulo sociassem supremi iudicii tēpore diuina vulnera meis aquata audacibus oculis inspectāda p̄sumerē. Quo dicto & tēporaneam Henrici ruinā & sempiternū virtutis suæ p̄miū auguratus est. Rex Scaniā ingressus: paruo post Saxonū irruptione falso nūtiata: Scaniēses equestri militiā ascriptos proprio ductu p̄sequit: imperataq; Sialandēsis nauigatione Slaglosam aductus Abfalonem e portu Hulyuimmeni accitū multa gerēdorū cōsultatione sollicitat. Præterea se parū veri rumoris credulitate fatigatū significat: expeditionēq; falso nūtio cōtractā remittit. Habebat autē in clientela Abfalon: Arnoldū Tylensem, q; siue ingenii acumine, siue cōiecturarū sagacitate sapenūmero futura ad sua vel amicorū negotia prinētia raro p̄sagio dephendebat. Nec minus antiqtatis q̄ diuinationis peritus: sollerti historiarū narratione callebat. Qui cū Abfaloni delectādī gratia suapradictæ expeditionis comes existeret: breui eū manū cū piratis cōserturū p̄dixerat vehemētē se mirati restatus: quo pacto certamini interfuturus non sit: p̄sertim cū inseparabiliter eū comitari decreuerit. Cūq; regeres gestas ex eo cognoscere cupiētes: discessuro Abfalone quiescere rogaret: p̄tinacissime p̄cibus oblectatus: nō pri⁹ rogatū cessit: q̄ rex operā se daturū polliceret: vt cū post Abfalonē prima luce dimitteret. Erāt autē sex nauigia Abfalonē comitāria: e qbus tria quo cōmodius ignis alimēta cōtraherēt/ in superiores maris anfractus cōcesserāt: que postmodū astus subito regressū destituta/ cœno paludis affixerat: Abfalone totidem residuis exteriora sinus ostia cōplectēte. Qui cū maritimo tēpore vna cū scriba suo religiosum psallēdi ritū perageret/ tumultuatione em̄ audita/ qdnā hoc eēt cōcētorē dispicere iubet. Quo nouē lōgas naues a se p̄spici referēte: piratas esse nō dubitās: stertētes adhuc remi-

Equitis Saxonici dictum.

Arnoldi peritia.

Saxonis Grammatici

Constructio Kalunburg

ges alta voce cōpellat. Quib⁹ summo cū stupore exiliētibus, nec veste/ sed armis cor
pora ptegetibus: ocysime hostes perēdū hortatur: quorū iā tāta vicinitas setiebat:
vt ab eis crebris silicibus cōrunderētur. Quinetiā Anchoræ vinculis rūpēda more
gratia/ discissis: remigū exerit. At Sclauī facile nostris metū iniicere rati: ac veluti
ipforū animos horridis vocibus heberaturi: ingēti clamore edito obstrepere cōpe
rūt. Qd postq̄ frustra se conatos animaduertere, diffugiūt: eorūq; ratis vna cū vni
uersis remigibus intercepta. Sed nec vrcinā sylvæ latebra ad se decurrētibus subsi
dio fuit. Agrestibus eā curiosius perlustrādā curātibus. Ea tēpestate El bernus vrbē
Kalundam molitus, noui munimēti praesidio portū hostili piratica liberum praesi
tit. Ipse quoq; & Inguarus & Olauus/ vltro Ablaloni se infatigabili piratici muneris
executione iunxerunt. Eo tēpore res Danica circūquaq; difficilimīs obfusa pericu
lis crebris finitimorū insidiis tērabatur. Hinc Noruagiē sibus: inde Sclauis, Saxonū
busq; sibi pnicie machinātibus. Quo euenit vt nulli hostiū audacter obuiādi fidutiā
haberet, metuens ne dū vnū repelleret: ab altero pmeretur. Ea patriæ necessitudine
permotus Guthscalcus qui & ipse Sclauis: tū ob linguæ eorū peritiā: tū ob paternæ
amicitiæ fauorē, ac proprii cōiuctus assuetudinē per familiaris habebatur: Ablaloni
tacite arte a se repertam insinuat: qua eos repēte ex amicis Saxonū hostes efficeret.
Quippe se Sclauiā nō legationis sed beniuolentiæ simulatione petere velle significat:
tāq; propriæ charitatis ductu vtilia amicis cōsilia largiturū. Fore enim vt hostium
credulitas callidis cōmētortū laqueis circūuēta/ Danorum amicitiā abiecta Saxonū
donatione repereret. Qd studiū maxime sibi gētis illius moribus psuaderi dicebat:
quæ plerūq; temeritate niti: cūctaq; pronius q̄ prudētius exsequi soleat. Ablalon in
terdū priuatū acumē publicis viribus psolare rarus: laudata Guthscalci industria ca
uēdū monet: ne qs eis ex parte Danorū falso polliceat: incorruptā patriæ fidē habe
ri cupiēs: memorq; eā, fortibus viris refertā, armis non mēdaciis bella meditari de
bere. Ille primū Pomeranos aggressus: se prisca familiaritatis memoria: ac toti⁹ po
puli Sclauici charitate pmortū: retūdēda: eorū inertia causa aduenissē dicebat: q; pa
niciosa ab eis vtiliū loco duci perspectū habeat. Sigdē animaduertere eos oportere: q̄
noxia dominationis iugū receperint: q; iis obsequio pareāt: qui ipsos patriā tādē
exuere cupiāt. Quippe Saxones quātū ex ipsorū finibus occupauerint: p̄tin⁹ cultū
atq; habitatiōe cōplecti: nec p̄da aut gloria cōtētos p̄ferēdi imperiū cupiditate vī
ctoriē lucra cōtinua possessiōe firmare. Quāobrē eos Nuclerū vita/ Priscclauū patriā
spoliasse: Razaburgam, Illogam, ac Suerynā in toti⁹ Sclauie ruinā vallo fossaq; cin
xisse. Danos vero diuerso studio bella gerere: nec hostiū fines: sed mutua pacis com
merciū affectare: p̄priū tueri: q̄ alienū appetere cupidiores. Itaq; summope eos elabo
rare debere: vti Saxonis p̄sidiis patriā vacuefaciāt: omniq; Theutonū plebe regno
egesta: amicitiis cū Danis cōponāt: quos Saxonū hostes esse non ambigāt. Ita demū
eos sempiternę libertatis beneficio patriā ornatos. His monitis cōcitati Pome
ri: loca a Saxonibus intra Sclauiā optēta puadūt. Illogā capiūt reliqs eorū munitio
nibus defensorū virtute seruatis. Et ne ducis inopes viderent, Danorū regis titulū
profitent. Ita Guthscalcus duarū gētū vires Dania iminētes odiis sequestrauit: pa
triāq; nostrā vndiq; finitimorū armis obiectā ab impēdēte periculo pio mēdaciū cō
mēto seruauit. Cuius facinoris fama Guthscalci reditū p̄currēte: Rex ammiratione
perfusus: postq̄ ex Ablalone p̄ quē res esset acta cognouit impēsius auctorē laudauit
Igit Hēricus vt repudiatā regis amicitiā recuperaret: sine qua Sclauos arcere non

Historiæ Danicæ. Li. XIII. F. CLXVI.

posset: Henricū Razaburgēsem, & antistitem Lubeccēsem legatione onerat: filiā suā
minorē filio eius in matrimoniu offerēs. Nā maior natu quē prius ei despōsa fuerat
morbo occiderat. Per eisdē cōfirmādē oblationis gratia apud Bremensē puinciā
tēpestius ducis occurfus pmittitur. Quo rex legatorū adhortatione pfect⁹ Gun-
cellinū obuiū habuit: qui sub impedimēto aduersa valitudinis ducis absentia excu-
saret: eūq; apud Eydorā celeriter aduēturū pmitteret. Eo cū ventū esset: & ducis p-
missa cōplentur: & militia aduersum Sclauos paribus votis cōdicitur. Sed eo dimi-
nū petere: rex Walogostū profectus omīssa vrbis oppugnatione: finitima rura armis
percurrit. Osni quoq; oppidū post recentē vastitatē parū reedificatū incēdiū iterat.
Eodē vastationis genere diuersa regionis loca petitur. At Sclauū quia virib⁹ niti ne
quibāt: vtrūq; hostē are atq; obsidibus placāt. Post hęc rex belli Noruagici medita
tionē ad id vsq; tēpus rebus Sclauicis interpellatā: magna curarū parte liber ingre-
ditur. Quā veris principio copiosis patriæ viribus executus: per summā vicarorū
dignationē, nō modo liberos aditus: certe etiā lētos occurfus habuit. Nec hostis sed
ducis more sermone cū incolis habito: cōcionibus arma mutauit. Quorū beniuolē-
tia adeo delectatus: vt hostiū obliuisceret: ocyosaq; pcedēdi tarditate: eximiu Erlyn-
go cōtrahēdarū viriū tēpus reliquit. Magnitudo exercitus eius lētos Wicensiū ocu-
los in se cōuertit. Nauigatio quoq; eius gratis eorū luminibus aspecta: liberos impe-
trauit excursus. Enimvero cōplures in angustias p quas classi seriatim meandū erat
multitudinis eius amiratione ptracti: quo certius nauigiorū numerū dephēderet:
nō nocēdi, sed spectandi auuiditate edita loca cōplebant. Tunbergeneses quo ceteris
regē impēsius colerēt: finib⁹ suis exceptū honoratissimā pcessionis officio veneratū
sunt: religione seruitiū cumulātes. Erlyngi milites q; superiorē regis aduētū muni-
mētū illic siti fiducia spreuerāt: præsente fugæ declinatione cauebant. Rex superato
cliuo collustratē rupis cacumē miratus in expugnabile loci p̄sidii cōprobabat: artis
opus trāscēdere natura. Fertur iterim Erlingū cuiusdā sinus angustias Danorū na-
uigationi opportunas phibēdi trāsitus gratia crebris machinarū tormētis vallasse
plus locorū difficultatē: q̄ p̄priis viribus in excipiendo hoste cōfidētē. Quapropter
rex tarditatis suę dispēdiū execratu s; vocatos amicos celeritatis exhortatiōe sollici-
tat: erubescēdū morā crimē operoso festinationis impēdio redimēdū affirmat: q; iā
comeatibus quasi per ocyū & inertia absumptis: inaniter tēpus triuisse videant. Ea
res diuerso maiorū iudicio excepta est: variaq; sentētia duces cōsiliū agitabāt: aliis
tormētōrū magistros expositis in terrā equitibus derurbādos, obiectaq; rates trās-
itu submouēdas hortātib⁹, aliis in tātas angustias ingēti classe temere procurrēdū
verantibus. Quidā hostibus laxiore freto p̄teritis: regionē armis occupandā cense-
bāt. Protinus enim Erlingū, aut pugnādi, aut fugiēdi necessitate perstrictū quęsita
locorū p̄sidia reliēturū: alii vero absentis periculi p̄sentē metū ridētes: nō ante deli-
beratione agendū docebāt: q̄ res se propius inspectandam dedisset. Hi celeri p̄cessu
vtendum hortantes: ocyosā nauigationis moras amputari iubebant. Ita cūctorum
sententia variante. Nicolaus quidam cognomēto Bos natu q̄ virtute nobilior mi-
rarī se inquit cur iuris ratione vtētib⁹: inclytoq; solo natis amoenissime patriæ gre-
uis verba.

Nicolaus
uis verba.

Saxonis Grammatici

terea cū iam labentiū alimentorū necessitas vrgeat si longius nauigatio proferatur
haud quaē cōmeat⁹ reditui suffecturos. Hęc ab eo timidius q̄ prudētī⁹ dicta silētio
probari videbant. Qd̄ dictū Absalon diuersa a ceteris astimatione cōmēsus: dimis-
sis amicis solitariū regē acrius obiurgare cōcepit: q̄ Nicolai sentētiā summa rep̄-
hensione dignam taciturnitate probauerit: eaq̄ plenis contumeliā reponis pra-
damnare passus non sit. Quæ enim ab eo per ludibriū dicta videbātur: acerrima
factionis incitāmēta fuisse. Cuius si comitatū nullo in momēto posuisset. cūtaq̄ eo
desertore q̄ comite melius exequēda dixisset: ceteros vnus rubore p̄motos: similis
opprobriū metu silentiū acturos. Nūc vero cū aut cōsenserit: aut consentire visus
fuerit: neq̄ palā eū timiditatis exprobratione cōfuderit: breui cōplures licētiori im-
punitatis exēplo p̄tractos: similibus monitis succlamaturos. Nec secus ac p̄dixerat
accidit. Nam cū principes omni studio redeūdi cupiditatē processui p̄ferrent: eaq̄
manifestis votis p̄sequi nō auderēt: plabē clandestinis incitāmētis instinctā seditio-
nis armare cōsiliis. Ex qua qdā petulātoris audaciā explorata Absalonis audacia
cuius in p̄trahēda expeditione p̄tinaciā causabātur: nauē eius silicibus petiuere. Sed
a remigibus mox excepti: q̄q̄ numero p̄starēt: terga vertere. Quorū demētiā rex de-
bita animaduersione p̄secutus non est: abūde eos hoc fugā dedecore punitos existī-
mās. Inde ad sinū porturiā egregia Suardi victoria inclūtū: vbi scilicet immunerā
classē tribus ab eo nauigiis subactā ferūt velificatū est. Illic e Iutensibus aliqui ini-
quissimā gubernatorū exhortatione prouecti: cōcōione facta: remissionē expeditionis
violēta succlamatione poscebāt. Ad quos cōphēdēdos milites sub ignoto cultu
missi aliquādiu in eorū cōcilio obscurata sui notitia cōfederūt. Tandē a circūstātia
bus agniti veste quā latēdi gratia sumpsere discussa: correptos seditiois auctores:
obtorta gula secū traxere. Qui cū ad naues abducti fuissent: graues regi p̄ccnas va-
pulādo dedere. Qui quo punitiores foret: vicissim in vndas demittebant: isdēq̄ ex-
tracti: renouatis verberibus multabātur. Post hæc eo loci p̄cessum vbi solstitiū asti-
ualis tēpore inusitata claritatis noctes sensere: dieiq̄ tā similes: vt minimū tēporū
discrimē viderēt. Ad quartū lumē solis beneficio procuratū leui cōtēplatione exiles
literæ legi poterāt. Illic Iutensū magnates, quos aut metus: aut impatiētia stimula-
bat: regem apertis repetendā patriā monitis aggressi: inopē alimētorū expeditionē
dimitti iubebāt. Anno postero si animus in sentētia māssisset: nō p̄ prolixos Wicensiū
partiū anfractus: sed e Wendilā finibus directæ nauigationis cōpendio reuerfuram.
Quorū voces etiā querulū inediā vulgus adiuuit. Adeo vt nemo ex plabe eēt q̄ nō
rerū inopiā citato reditu subueniēdū clamaret. Ita rex obstrepēte multitudinis im-
perio p̄posito cedere cōpulsus: soluēda expeditionis sentētiā p̄tulit. Et ne hostē oīs
incōmodi expertē relinqueret: p̄stātissimis totius Norugiā nauigiis secū abductis
peregrina patriā classē ditauit. Ita quorūdā Iutorū ipatiētia maxima victoriā spes
subruta est: quia si debita cōcepto perseuerātia nō deesset: res Noruagica sub Danis
māssisset. Noruagiēsis nobilitas quæ veniēti regi comes extiterat: linquēda patriā
pudore reuertētē p̄sequi supsedit. Interea dū hæc gerūtur Rugianorū ex regis lon-
gius agentis occupatione fidētīū defectio incidit. Qui cū finita hyeme expeditionē
aduersum se destinari cognoscerēt: quēdā conspēctioris ingenii ac faciūdię politioris
subornāt qui regis p̄positū exquisita adulationis arte subuerteret. Qd̄ cū minime
efficere quiuisset: reditu suo hostiū aduētū p̄currere noluit: ne aut ciuibus bellū dū
suadēdo suspectus: aut cōcōirando p̄niciosus existeret. Igitur Absalonē yri se comitē

Noctes cla-
ræ in solsti-
tio astiuali.

Rugianorū
defectio.

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CLXVII.

pateretur orauit: quoad eius consiliū a ciuibus posceret: q̄ stolidæ mētis hominib⁹ plus requisita: q̄ oblata cōsilia placere soleant. Rex varias Rugiæ partes adortus: cū vbiq; præda nūq; vero pugnae materiā repperisset: fundēdi sanguinis auiditate p̄ ductus/urbē Arkon obsidione tētauit. Hac in excelsō pmōtorii cuiusdā vertice collocata. Ab ortu meridie & aquilone: nō manu factis sed naturalib⁹ p̄sidiis munit⁹: p̄cipitiis moenitū specie p̄ferētib⁹: quorū cacumē excussę tormēto sagittę iactus æquare nō possit. Ab iisdē quoq; plagis circūfluo mari sepitur/ab occasu vero vallo quinquaginta cubitis alto cōcludit. Cuius inferior medieta terra erat: superior ligna glebis interstita cōtinebat. Septētrionale ei⁹ latus fonte irriguo scatet/ad quē muniti callis. beneficio oppidanis iter patebat. Hui⁹ quōdā Ericus vsu violētius intercluso: nō leuius siti q̄ armis obfessos p̄mebat. Mediū vrbis planicies habebat: i qua delubrū materia ligncū: ope elegātissimū visēbat: nō solū munificētia cultus: sed etiā simulacri in eo collocari numine reuerēdū. Exterior ædis ābitus accurato cēlamine renitebat rudi atq; ipolito picturę artificio varias rerū formas cōplectēs. Vnicū in eo ostiū intraturus patebat. Ip̄m vero fanū duplex septorū ordo claudebat. E qbus exterior parietibus cōtext⁹: puniceo culmine tegebat. Interior vero quatuor subnixus postib⁹: parietū loco pensilibus auleis nitebat: nec quicq; cū exteriore p̄ter tectū: & pauca laquearia cōmunicabat. Ingēs in eade simulacrū omnē humani corporis habitū graditate trāscēdēs quatuor capitibus/toridēq; ceruicibus mirādū perstabat: e qbus duo pectus, toridēq; tergū respicere videbant. Ceterū tam ante q̄ retro collocatorū vnū dextrorsum, alterū leuorsum cōtēplationē dirigere videbat. Corrasa barba/crines attonsi figurabant: vt artificis industriā Rugianorū ritū in cultu capitū æmularā purares. In dextra cornu vario metalli genere excultū gestabat: qd̄ sacerdos sacrorū eius peritus annuatim mero pfundere cōsueuerat. Ex ipso liquoris habitu sequētis anni copias p̄spectur⁹. Laua arcū reflexo in latus brachio figurabat. Tunica ad tibias p̄eminēs fingeatur: quæ ex diuersa ligni materia creatę/tā arcano nexu genibus iūgebatur: vt cōpaginis locus nō nisi curiosiori cōtēplatione dephēdi potuerit. Pedes humo cōtiguū cernebant: eorū basi intra solū latēte. Haud procul frenū ac sella simulacri: cōpluraq; diuinitatis insignia visēbant. Quorū ammirationē cōspiciuæ graditatis ensis augebat: cuius vaginā ac capulū p̄ter excellētē cēlaturæ decorē exterior argētī species cōmēdabat. Solēnis eidē cultus hoc ordine pēdebat. Semel quotannis post lectas fruges p̄miscua totius insulæ frequētia ante ædē simulacri litatis pecudū hostiis: solenne epulū religionis nomīne celebrabat. Huius sacerdos præter communē patriæ ritum barbæ comæq; prolixitate spectandus: pridie q̄ rem diuinam facere debuisset sacellum (qd̄ ei solū intrandī fas erat) adhibito scoparum vsu diligentissime purgare solebat: obseruato ne intra ædem halitū funderet. Quo quoties capessendo vel emittēdo opus habebat: toties ad ianuam procurrebat: ne videlicet dei præsentia mortalis spiritus contagio pollueretur. Postero die populo præforibus excubate detractum simulacro poculum curiosius specularis: si quid ex inditi liquoris mensura subtractū fuisset: ad sequētis anni inopiā pertinere putabat. Quo annotato præsentis fruges in posterum tēpus asseruari iubebat. Si nihil ex cōsuetæ fecunditatis habitu diminutū vidisset: ventura agrorum vbertatis tēpora prædicabat. Iuxta quē auspiciū instantis anni copias: nunc parcius, nunc profusius vtendū monebat. Veteri deinde mero ad pedes simulacri libamētī nomīne defuso: vacuefactū poculū recēti imbuit: simulatoq; p̄pinādī officio statuā veneratus/ tum

Arkon.

Forma si-
mulacrum.

Simulacrū
Rugianorū
lani simile.

Superstitio
mirabilis.

Saxonis Grammatici

Epulandi
mos.

Sueno rex
poculo ido-
lum dona-
uit.
Equ⁹ idoli.

Suantouit⁹
sanctus Vi-
tus.

Equi omni-
na.

Sortium
v⁹fus.

sibi tū patriæ bonæ: ciuibusq; opū ac victoriarū incrementa solēniū verborū nūcupa-
tione poscebat. Quā finita admotū orī poculū nimia bibēdi celeritate cōtinuo hau-
stu siccauit: repletūq; mero simulacri dextera restituit. Placēta quoq; mullō cōfecta
rotūda: formæ: grādītatis vero tāta: vt pene hominis staturā æquaret: sacrificio ad-
mouebatur. Quā sacerdos sibi ac populo mediā interponēs: an a Rugianis cernerēt
percontari solebat. Quibus illā a se videri respōdētibus: ne post annū ab hisdē cerni
posset optabat. Quo p̄cationis more: nō suū aut populū fatū: sed futura messis incre-
mēta poscebat. Cōsequēter sub simulacri noīe p̄sentē turbā cōsalutabat: eāq; diuti⁹
ad huius numinis venerationē sedulo sacrificiū ritū pagendā hortatus: certissimū
cultus p̄miū/ terra mariq; victoriā p̄mittebat. His ita pactis reliquū diei plenis lu-
xurię epulis exigētes: ipsas cōiuii dapes: in vsum cōiuii, & gula nutritimēta ver-
tere: cōsecratis numini victimas: intēperantiæ suæ seruire cogētes. In quo epulo so-
brietatē violare piū æstimatū est: seruare nefas habitū. Nummus ab vnoquoq; mare
vel scēmina annuatim in hui⁹ simulacri cultū doni noīe p̄debat. Eidē quoq; spo-
liorū ac p̄darū pars tertia deputabā: p̄inde atq; eius p̄sidio parta obtētaq; fuissent.
Hoc quoq; numē trecētos equos descriptos: totidēq; satellites in eis militātes habe-
bat: quorū omne lucrū seu armis, seu freto quęsitū sacerdotis custodiā subdebat.
Quī ex earū rerū manubīs diuersi generis insignia ac variā tēplorū ornāmēta cōfla-
bat: eaq; obferatis arcarū claustris mādabat: in qbus p̄ter abundantē pecuniā multa
purpura vetustate exesa cōgesta fuerat. Illic quoq; publicorū munerū ac priuatorū
ingēs copia visebatur studiosis beneficia poscētū votis collata. Hęc itaq; statuā to-
tius Sclauię p̄sionibus cultā finitimū quoq; reges nō absq; sacrilegii respectu donis
prosequēbant. Quā inter cæteros etiā rex Danorū Sueno p̄pitiādī gratia: exquisiti
cultus poculo veneratus est. Alienigenæ religionis studiū domestica p̄ferēdo. Cui⁹
postmodū sacrilegii infelici nece p̄enas p̄soluit. Alia quoq; sana cōpluribus in locis
hic numē habebat: quæ p̄ sup̄paris dignitatis, ac minoris potētīæ flamines regebā-
tur. Pręterea peculiarē albi coloris equū titulo possidebat: cui⁹ iube aut caudę pilos
cōuellere nefariū ducebat. Hūc soli sacerdoti pascendi, insidēdiq; ius erat: ne diuini
animalis v̄sus quo frequētior hoc vilior habere. In hoc equo opinioē Rugiæ Suant-
ouitus (id simulacro vocabulū erat) aduersum sacrorū suorū hostes bella gerere
credebat. Cui⁹ rei p̄cipuū argumētū extabat q; is nocturno tēpore stabulo insistens
adeo plerūq; mane sudore ac luto respersus videbat: tāq; ab exercitatione veniendo
magnorū itinerū spatia percurrisset. Auspicia quoq; p̄ eūdē equū huiusmodi sume-
bant. Cū bellū aduersum aliquā puiciā suscipi placuisset: ante fanū triplex hastarū
ordo ministrorū opa disponi solebat: in quorū quolibet binæ c̄ trāsuerfo iūctę cōuer-
sis in terrā cuspidibus figebātur æquali spatiorū magnitudine ordines disparante.
Ad quos equus ductandæ expeditionis tempore solenni p̄catione p̄missa a sacer-
dote e vestibulo cū loramentis productus: si propositos ordines ante dextro q̄ læuo
pede transcenderet: faustum gerendi bellī omen accipiebatur. Sin læuum vel semel
dextro prætulisset petendæ prouinciæ propositum mutabatur: nec prius certa na-
uigatio præfigebatur / q̄ tria continue potioris incessus vestigiā cernerētur. Ad va-
ria quoq; negotia profecturi: ex primo animalis occurso vtorū auspiciā capiebāt.
Quæ si læta fuissent: cœptū alacres iter carpebant. Sin tristia / reflexo cursu propria
repetebant. Nec sortium eis v̄sus ignotus extitit. Siquidem tribus ligni particulis
parte altera albis, altera nigris, in gremiū sortium loco coniectis: candidis prospera

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CLXVIII.

furuis aduersa signabant. Sed ne foemina: qdē ab hoc sciētia: genere immunes fuere
Quippe foco assidētes absq; supputatōe fortuitas in cinere lineas describēbāt. Quas **Geomātia:**
si pares numerassent prosperę rei p̄scias arbitrabantur: si impares sinistri p̄nūcias
autumabāt. Huius igitur vrbis nō magis rex munimēta q̄ ritus euertere cupiens:
vniuersę Rugię profanos cultus ei⁹ excidio deleri posse arbitrabat. Neq; em̄ dubiū
habebat: quin extante simulacro facilius gētis mōnia q̄ sacrilegia domarētur. Itaq;
quo ocys expugnationē pageret: ingētē lignorū materiā faciēdis machinis oppor
tunā magna cū tori⁹ exercitus fatigatione p̄pinquis e syluis petēdā curauit. Quib⁹
dū artifices cooprādīs intēderēt: frustra his rebus operā dare asseuerabat sperato ci
tius vrbē capturos. Interrogatus quonā id augurio dephēsū haberet. Ex hoc po
tissimū augurari se dixit: q̄ Rugiani quōdā a Karolo Cęsare expugnati: sanctūq; Vi
tū Coruegięsem religiosa nece insignē tributis colere iussī: defuncto victore: liberta **Viti sancti**
tē reposcere cupiētes: seruitutē superstitiōe mutarūt: instituto domi simulacro qd̄ san **statua.**
cti Viti vocabulo cęsuerūt. Ad cui⁹ cultū cōtēptis Coruegięsib⁹ p̄sionis sūmā trās
ferre cęperūt. Affirmātes domestico Vito cōtētos: externo obseq; nō oportere. Quā
obrē Vitū veniēte sui solēnis tēpore eorū mōnia turpaturū: a qb⁹ tā simile mōltro
figurā acceperit. Merito nāq; eū ab his iniuriarū p̄enas exigere debere: q̄ venerabilē
ei⁹ memoriā sacrilego cultu cōplexi fuerūt. Hoc se nō ex somniorū aut rerū accidē
tū coniecturis: sed sola p̄sagiētis animi sagacitate colligere testabat. Ammirabiliōr
cūctis q̄ credibiliōr p̄dictio extitit. Et quoniā insula Archonēsis qua: Withora dicit:
a Rugiā cōplexu paruula freri interiuatione: q̄ vix fluminis magnitudinē aquare
videat abrupitur: ne eo loci vlla Archonēsis auxilia porrigerētur: missis q̄ trāsītū
obseruarēt: hostēq; traiectu phiberēt: cetera manu vrbis obsidionē arripuit. Ac p̄
mū operā tormētis vallo applicādīs exhibuit. Absalon inter manipulos castrorū lo
cā distribuere iussus: designādī officiū mēsurato inter maria spatio exsequebat. In
tērea oppidani portā vrbis quo minor eā attērandi facultas pareret: ingētī glebarū
aceruo perstruxerāt: aditūq; coacta cęspitū cōpage claudētes tantū ex eo opere fidu
tia cōtrahebāt: vt turrim qua: supra portā sita fuerat signis tantū aquilisq; prote
gerēt. Inter quas erat † Stanicia magnitudine ac colore insignis: cui tantū veneratio
nis a populo Rugiano tributū est: quātū omnīū pene deorū maiestas obtinuit. Eam
enim p̄ se ferentes: in humana diuinaq; grassandī potestātē habebāt: nec quicq; eis
qd̄ libitū foret illicitū habebatur. Populari vrbes: aras demoliri: fas ac nefas in equo
ponere: cūctosq; Rugiā penates aut ruinas: aut incēdiis euertere potuisset: tantūq;
superstitioni indultū est: vt exigui panni auctoritas regiā potestatis vires transcē
deret. Plectentes signo perinde ac diuino gestamini honorē habebāt: officiis damna
iniurias obsequiis repēdentes. Interea variis inchoandā obsidionis operibus infi
stente exercitu: aliisq; stabula, aliis tentoria ad necessarios vsus militari procuratio
ne versantibus: rege vero diurni calorīs intemperantiā ocio atq; vmbraclis le
niente: Danorum forte pueri plenīs perulantia: excursibus: ad vallum perducti: cō
tortos funda lapillos in propugnacula iacere cęperunt. Quorum ingenio delectati
magis Archonenses q̄ territi: similes lusui nifus armis excipere erubescēbant: ob
idq; eos spectare q̄ repellere maluerunt. Adolescentibus subinde puerorum cę
ptum in consimili prouocationis genere amulantibus spectandī voluptate depo
sita agre pugnam capeffunt. Iuuenes quoq; nostri relictis variā occupationis of
ficiis: ad auxilia sociis ferenda concurrunt / equitibus ista puerilium exercitiorum

† Statua.

Puerorum
iaculatio.

Saxonis Grammatici

Iuuenis
ignoti faci-
nus memo-
rabile.

Simulacri
cōbustio.

Pomerano-
rū virtus.

Pertinax vt
bis defensio.

loco ducentibus. Ita res paruulis ac pene despiciabilibus inicitis cepta / grandē haud leui in momēto ponēdi certaminis pgressum accepit / paulatimq; puerilis ludi incitamentū ad seriū virilis pugnae modū prepsit. Forte autē egesta portē humus in antri siue crepidinis formā subsidēte glebarū mole cōcesserat: vastulq; inter turrim & cepites hiatus patebat. Quē cū egregii animi ignotus iuuenis gerēdarū rerū pposito opportunū animaduertēret: attingēdi eius opē a sociis implorauit: quo si ipsorū auxilio pcessisset expugnationē illico subsecuturā: seq; victoriae gradū facturū spondebat. Quibus quonāmodo iuuari posset pōtantibus: telorū cuspidēs quis tāq; scalis euaderet: mediis cespitū locis immergi pcepit: eoq; negotio subuect⁹ postq; animaduertit: ita se vndiq; eius antri p̄sidio vallatū vt ab hostibus laedi nō posset extruendū ignis gratia stramētū poposcit. Interrogatus an accēdēdi eius materiā haberet ferarū sibi ac silices suppetere respōdit: p̄monito: vt astuāte incēdio ab his dē descēsurus exciperet. Igitur foci nutrimenta circūspiciētibus / fors materiā obtulit: forte em̄ qdā ad necessarios vsus onustū stipula currū agebat. Qua direpta alius alii fasciculos iacientes: eosq; cuspidib⁹ affixos iuueni porrigētes breui patulū repleuere caui: turris desertione turos aditus dāte. Nā oppidanos partim rei ignorātia: partim turris inanis sefellit: cui⁹ etiā p̄minēs latitudo oppugnationib⁹ ab vtroq; latere p̄sidio fuit. Quā cum repētino igne correpta cōflagrare cōpisset incēdiū auctor factō victoriae gradu excipiētib⁹ fociis solo illabitur. Cōspēcto fumo oppidani improuiso periculo attoniti: igni pri⁹ an hosti resisterēt ambigebāt. Tādē collectis animis summa vi incēdio occurrūt: omissoq; hoste bellū cū flammis gerere cōeperūt: nostris extinctionē prohibere conātibus: vt ex pari his reprimēdi incēdiū: illis p̄tegēdi cupidō icessisse videret. Tādē aqua defecti flāmas lacte sparsere: q; tāto vehemēt⁹ incēdiū cōcepere: quāto hoc liquoris genere sepi⁹ pfundebant. Ea res plurimū icremētū icēdio adiecit. Orto deinde clamore rex spectādī gratia extra castra pgressus: simulq; euctus amiratione cōcussus: cū dubiū haberet: an ignis vllū expugnationi momētū adiaceret quid factu potissimū foret ex Ablalone pergrere institit. Ille regē ne se puerilibus ceptis infereret: aut qcūq; inexplorato negotio repēte aggredere hortatus: magnopere rogare cōepit: vt sibi primū an ignis potēda: vrbis efficax eēt: speculari pmitteret. Nec rē p̄scrutari cūctat⁹ clypeo dūtaxat ac galea tectus: portā accessit: iuuenesq; eā oppugnare conātes: hortari ad cōfouēdū icēdiū cōepit. Qd accēsis vndiq; nutrimentis euectū: postiq; ac colūnarū roborib⁹ alitū: lignēū turris pauimētū abrupsit. Ac deinde sūma corripies: singulare simulacri signū: aliaq; domesticā religionis insignia cinerū cōquit. Qd postq; rex nūtiāte Ablalone accepit: eiusdē monitu vrbē corona cingit pcepit. Ac prin⁹ sella extra castra posita: pugne spectator cōsedit. Tūc qdā Danicā militiā fortissim⁹ adolescēs: dū ad ppugnacula ante alios eximia capeffendē laudis auuiditate euadere niteret: letalēq; icētū corpore excepisset: ita collabēdo se gessit vt nō fato opp̄ssus ruere: sed de industria saltū edere videret. Quā virtute pulchrius dimicauerit an occiderit / incertum reliquit. Pomerani quoq; sub Kazimaro & Bugislauo ducibus spectante rege dimicare egregiū rati: audacissima vrbis oppugnatione singulare virtutis specimē ediderunt. Quorum excellēs opera grata ammiratione regis oculos permulsi. Ex oppidanis complures ancipiti periculo circumuenti: partim incēdio, partim hostilium telorum impulsu prostrati cadebant: in certūq; erat plus ignem an hostem metui opteret. Quidam vero salute postposita adeo obstinatā ac perseuerantē vrbis defensionē egerūt: vt simul deflagrati aggeris

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CLXIX.

excidio obruerent. seq; sup mœniũ suorũ rogũ pietos: cõib? flãmis cremãdos pbe
 rêt. Tãta sigdẽ patrii munimẽti charitate tenebant: vt ei? ruinarũ socii q̃ supstites
 existerẽ poptarẽt. Ita despatis oppidanor; reb? / excidioq; & mortĩ ppiquãtib? qdã e
 ppugnaculis excelsa voce clamitãs, Absalonis alloquiũ postulabat. Quẽ Absalon in
 trãquillissimã vrbis pte / q̃ scilicet a cẽde plurimũ strepitus distaret secedere iussũ
 qdnã afferret iterrogat. Ille vocis affectũ manu ac gestib? psecut?: bellica nostrorũ
 opa relaxari poscebat, quoad oppidanis deditiõẽ arripe liceat. Negat Absalon vllã
 oppugnationis remissionẽ fore: ni & ipsi pariter a phibẽdo incẽdio operã retraxis-
 sent. Quã cõditionẽ barbaro cõprobãte: acceptas pces illico regi porrexit: eoq; pri-
 nus hac de re euocatos pugna p̃cipẽs cõsulẽte: barbari votis annuẽdũ subiũxit. di-
 cendo oppidanis grassantis incẽdiũ ipetũ hoc difficili? / quo tardi? sopituros. Qd si
 reprimere destitissent: etiã remoto hoste victoriã igni daturus. Nostros vero tãetsi
 ocio idulgerẽt id ppugnãtiũ flãmarũ virib? obtẽtuos qd ne ppriis qdẽ assequi va-
 luissent. Qz q̃q; ad horã armis abstineãt ociosos existimãdos nõ esse: p̃sertim alieno
 ministerio sine vllõ sui discrimine pliantes. Probato cõsilio rex oppidanos i fidẽ hac
 lege recepit: vt simulacro cũ oĩ sacra pecunia tradito: captiuos christianos ergastu-
 lo liberatos: absq; redẽptiõẽ dimitterẽt: oĩaq; verẽ religiõis momẽta danico ritu ce-
 lebrãda susciperẽt. Quinẽtiã vt agros ac latifũdia deorũ i sacerdotiorũ vsus cõuer-
 terẽt: seq; quoties res posceret: danicã expeditiõis comites exhiberẽt: nec vnq; accer-
 siti / regis militiã pseq; supsederẽt. Prẽterea ãnuatim ex singulis boũ iugis qua drage-
 nos argẽteos tributĩ noĩẽ pẽderẽt: totidẽq; obfides i earũ cõditionũ firmamẽtũ p̃sta-
 rẽt. Quo audito / ppl̃s repẽtinis seditiõis facib? inflãmat?: hosti lĩq; p̃de ac sãguinis
 cupid?: magnope q̃ri cõcepit. q; p̃piq; victoriẽ p̃miis spoliãt?: nihil ex tãta fatigãtio-
 ne p̃ter icẽ? & vulnera retulisset: q; sibi de pene victo hoste tot iuriãrũ vltionẽ p̃-
 prio arbitrio exigere nõ licuerit. p̃fat? illorũ salutĩ iã cõsuli: de qb? tot spoliãrũ / tot
 domesticãrũ cladũ minimo negotio speciosissima vidẽta accipi potuisset. Prẽterea
 deserturũ se regẽ q; vrbẽ capi passus nõ sit / exiguãq; pecuniã igẽti victoriẽ p̃tulerit
 minitãt? e. Talib? rex obrectatiõis sibilis vexat? / quo lõgi? strepitu abesset / p̃cipẽs
 extra castra pductos deditiõẽ vrbis an direptionẽ p̃bẽt p̃quirit. A qb? Absalon qdã
 nã ea de re sc̃tiret differere iuss? munitionẽ qdẽ capi: sed nõ sine diuturno obfidiõis
 impẽdio posse asseuerabat. Qz q̃ em studia sua sinistra vulgi iterp̃tatiõẽ exciperent:
 malle se tñ apd malignos eorũ estĩmatos ob salutarẽs monit? displicere: q̃ sociorũ
 salutẽ tãta rerũ vtilitate subuertere. Nã etsi ignis poti? cẽlesti miraculo q̃ vlla mor-
 taliũ opa accẽs?: supiores aggeris pres / q̃ lignis humoq; cõstabãt: p̃p̃modũ i cineres
 redegisset: iseriorũ tñ solidiorẽ cõpagẽ incẽdio nõ cessurã: q̃ altitudine sua haud fa-
 cile hostiũ incursum pateat. Ad hęc oppidanos cũta pene icẽdiũ loca luteis refecisse
 figmẽtis: eosq; p̃tim flãmar; virib? arceri: p̃tim p̃sidio muniri: quarũ aspitas nr̃is nõ
 min? oppugnãtiõis: q̃ illis defensõis ip̃edimẽtũ i gerere videãt. Prẽterea si icolumã-
 tas arkonẽtib? negarẽt: fore vt ceterẽ rugianor; vrbes necessitate i virtutẽ cõuersã:
 hoc acri? quo despãti? rebellarẽt. Quos si i fidẽ recipi cõperissent: facile eodẽ exẽplo
 salutis cõsilia circũspicerẽt. Cũ ergo mltarũ vrbũ expugnationẽ sola expeditiõẽ cõ-
 cludere: q̃ vni? obfidiõĩ p̃tinaciũ iherere p̃stanti? ducat: deditiõis oblata respũ nõ
 oportere. Sin ceteris sec? videãt iuiolatos obfides mitti debere / ne pag; sincera fide
 cũ eis actũ existimari posset. Aut gẽtis nr̃ẽ p̃missiõĩ p̃ter solitũ vlla lubricitat; labes
 accederet. Hãc sniam maxim? p̃tĩfex Eskill? cõsentaneis suffragiis fraudare pass?
 nõ est: dicẽdo plẽbẽ p̃tib?: nõ plẽbi p̃res obtẽpare debere: neq; par eẽ maiorẽs minor;

Cõditiones
 pacis.

Absalonis
 prouidũ cõ
 filium.

Eskilli con-
 filium.

Baronis Grammatici

arbitrio cedere. Qui aut optabiliorē victoriā acq̄ri posse: q̄ aliene religiois pplm̄ nō
 solū tributis: verū etiā xp̄ianis sacris subiectū efficere. Sed etiā poti⁹ Arkonēsiū opa
 aduersū reliquos hostes vt̄dū: q̄ cedib⁹ ih̄iādū monebat: q̄ppe subiugare hostē q̄ ne
 care tāto p̄stārius eē: quātū pietas a feueritate distare cognoscit: insup̄ aliquāto sati⁹
 fore / cōpluriū munitionū p̄sidia pariter occupare: q̄ vnus obsidione oīm expugna-
 tiōi p̄ponere. Ea monitorū ratiōe p̄motos p̄cipes: tā suē q̄ Absalonis sentētiē assen-
 sores effecit. Rex quoq̄ eodē cōsiliū vigore firmat⁹ infestas ppli voces clausis parien-
 tia aurib⁹ respuit. Quib⁹ ad curāda corpora dimissis: Absalon suscipiēdorū obsidū
 mādatū āplex⁹: partim liberorū pignora recipiebat: p̄rim parētes ī craftinū vsq̄ p
 liberis admittebat. Eodē pximē noctis hora cōcubia quietē capiēte: īgēs barbari cla-
 mor īsonuit: guthskalki quo Absalō ap̄d sclauos īterp̄te vtebat copīā flagitātis. Qui
 hac voce excit⁹: q̄dnā barbar⁹ afferret mutuo clamore p̄quirīt. ille postulato Absalo-
 nis aditu: p̄p̄i accedere p̄miss⁹ / etiā extra tētorū ad se p̄gressū p̄ īterp̄te alloquit⁹.
 īp̄ēsi⁹ orare cōepit. p̄mitteret sibi karētinis arkonēsiū fortunē nūtiū afferre / horta-
 riq̄ vt̄ similib⁹ pactis exitiū p̄currētes: suā atq̄ vrbis incolumitatē pacisci nō disse-
 rat / p̄fat⁹ se volūtatis eorū indiciū postredie relaturū. Præterea se patre Littogo ka-
 rētiē natū grazāq̄ dici asseuerabat: p̄sentis vrbis nō ciue: sed aduenā eē: nec ī eā sp̄o
 te p̄fectū: sed cū aliis īter sup̄plemēta trāsmissum. Qd̄ ne fraudulēter asserere puta-
 ret: debilitatū vulnere laceratū ostēdit: sine cui⁹ vsu ciuib⁹ op̄e ferre nō posset. Absa-
 lon ī hoīe tā grauitē affecto: parū momēti hostiū virib⁹ accedere iudicās: p̄uic⁹ du-
 cēs pugnæ an deditiōis hortator existeret petitionē ei⁹ ad regis arbitriū relegauit.
 Ac p̄tin⁹ waldemarū e sōno excitatū cōsuluīt. A quo rē arbitrio suo tractare iussus
 exspectātī barbaro: oīa a rege p̄ter tridui inducias cōcessa respōdit: sollicitē p̄uidēs
 ne hostib⁹ lōgū muniēde vrbis tēp⁹ dare. Ceterū īsequētis diei spaciū ne oīm īdu-
 ciarū exptē dimitteret pollicet. Præfatus nī ī littore qd̄ vrbis suē pximū foret: se cū
 oī rugiē primatu tpe p̄dicto obuiū p̄būisset vltiore pactiōis aditu cariturū. Postea
 ro die Eßbern⁹ ac Suno: iubēte rege simulacrū euerfuri: qd̄ sine ferri ministerio cō-
 uellī neq̄bat: auleis qb⁹ facellū tegebat abstractis famulos succidēdi officii arripere
 iussos attēti⁹ monere cōp̄erūt vt̄ aduersū tāte molis ruinā cauti⁹ se gererēt: ne ei⁹
 pōdere opp̄ssi īfesto numini poenas luere putarent. Interea fanū īgēs oppidanorū fre-
 quētia circūstabat suātouithū taliū īiuriarū auctores īfests numinis sui virib⁹ īnle-
 cuturū sperātū. Iāq̄ statua extrema tibiārū pte p̄cisa p̄p̄i quo parietī sup̄ina scidit.
 Cui⁹ extrahēde ḡfa Suno ministros ad eiusdē parietis deiectionē hortat⁹ cauere ius-
 sit ne succidēdi auiditate picula sua parū dispicerēt: neu se labēti statūe p̄curiā pte
 rēdos obīcerēt. Ruinā simulacri nō sine fragore hum⁹ excepit. Præterea frequēs eadē
 purpura circūpēdebat nitore qd̄ p̄dita sed situ tā putris vt̄ tactū ferre non posset.
 Nec siluestriū bestiarū īnuitata cornua defuere: nō min⁹ suapte natura: q̄ cultu mi-
 luminib⁹ abstulit. Igit̄ oppidani simulacro vrbis egerēdo funes īniicere iussi cum id
 pristinae religiois metu p̄ seip̄os exsequi nō auderēt: captiuīs exterrisq̄ quētū in vr-
 be petentib⁹ vt̄ illud eiicerēt imperabāt: ignobiliū hominū capita diuine irē potissī-
 mū obiectanda ducētes. Quippe domestici numinis maiestātē: quā tāto cultu profe-
 qui cōsueuerāt: graues euestigio poenas a suis violatorib⁹ exacturā putabant. Tum
 vero variē incolarū voces exaudiebatur. Aliis dei sui iniurias lamēto / aliis risu p̄fe-
 quētibus. Nec dubiū quin īgēs prudētiori oppidanorū parti rubor īcesserit sim-
 plicitatē suā tor annis tā stolido cultu deusam cernētī. Pertractū ī castra simula-

Dēmoniū
 e simulacro
 excessit.

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CLXX.

crū / ammirātis exercit⁹ cōcurfus excepit. Nec prius sibi p̄icipes spectādī licētiā in-
dulerūt: q̄ plēbē vifendi fatietas admonuiffet. Reliquū diei i obfidib⁹ qui pridie re-
māferāt accipiēdis deduātū est. Sed & scribē p̄icipū in vrbē mittūtur qui sacer do-
tali ministerio rudē religiōis populū christianis sacris affuefacerēt: eiusq; sacrilegis
sensib⁹ sanctitatis disciplinā ingenerarēt. Vespera appetēte oēs qui culinīs p̄cerāt:
simulacrū artētātū securib⁹ in exigua frustra aprosq; foculo stipites redegerūt. Cre-
diderim tūc rugianos pristīnē p̄guiffē culturę cū patriū auitūq; numē qd̄ maxima
religiōe celebrare solebāt: igni deformiter applicatū cōcoquēdis hostiū alimētis sa-
mulari cōspicerēt. Post hęc nostrī pariter & fanū cremādū & basilicā lignis machi-
namētorū exēdicandā curabāt: bellī instrumēta pacis domicilio p̄mutantes. Itaq;
qd̄ obterēdis hostiū corporib⁹ excogitauerāt saluādīs corū spiritib⁹ ipēdebāt. Dies
quoq; quo thesaurus Suantūtho votorū noīe cōsecratus a Rugianis traderet p̄fē-
gitur. His expletis Absalon granzē karētīnēsis p̄missiōe ducib⁹ exposita cūctisq; ei⁹
experimētū sumi debere iudicātib⁹ cū trigēta nauigiis noctū / discessit. Rege sub pri-
mā lucē insequi monito. Tātus autē karētīnis arkonensis expugnationis nūtio terror
incesserat, vt locū qui ab Absalone p̄notat⁹ erat ante p̄fixū tēpus accederēt. Illic grā-
za equo insidēs voce emin⁹ missa: quisnā classī p̄cesset rogabat. Quā postq; ab Absa-
lone ductari cognouit: grāzam se esse confessus regē Terizlauū cū larimaro fratre
& vniuersis Rugianę nobilitatis procerib⁹ aduenissē p̄docuit. Quos Absalon inter-
posita fide naue exceptos ac per oīa arkonēsiū exēplo deditiōnē pactos: ad regis aduē-
tū vsq; detinuit. Quo p̄ oīa pactiōib⁹ assentiēte: solo larimaro ex Rugianoꝝ oprima-
tib⁹ assump̄to vna cū Suenone Arusiensi karentiā p̄git. Reliquos quo tuti⁹ vrbē p̄-
teret p̄ Esbernū fratrē epulis allectos: nō ante reditū suū dimittēdos curauit. Tri-
gēta solos domesticos milites secū habebat: quorū maiorē partē orātib⁹ karētīnis ne
quid rixę p̄ ei⁹ comites i vrbē cōciteret remisit: fidutiāq; q̄ familia abūdātior ad vr-
bē cōtēdit. Hęc vndiq; secus voraginib⁹ ac lacunis vallata vnicū palustrī ac difficili
vado aditū habet quo siqs incautis vię excessib⁹ aberrauerit in p̄fundū paludis inci-
dat necesse est. Hoc vadū emēsis: p̄tērus vrbī callis occurrit: hic ad portā ducit, me-
diusq; vallū ac paludē interiacet. Itaq; karētīni quo deditiōnē suā concinniorē effi-
cerēt: sex milīū numerū explētes armati sese portis effundūt: viāq; nostrorū p̄gresa
sui opportunā suffixis humo cuspidib⁹ diuersa acie circūstare cōcepit. Quo aspectu
stupentē Suenonē rogātēq; quidnā sibi hostiū vellent excursus: Absalon metu carere
p̄cepit: eorū egressionē ab obsequēdi studio p̄fectā docēdo. Qui si nocēdi animū ge-
rerēt: facili⁹ intra vrbē facin⁹ exsequi potuiffent. Quāta porro illū fidutiā p̄ditū estī
mem⁹ qui capitis sui potestātē armati hostis ancipiti arbitrio tā facile credere non
dubitauit: Sed & milites ei⁹ exēplo firmati: nec vultu nec ordine mutato parē p̄ce-
dēdi cōstatiā seruauerūt: plus spei in vni⁹ Absalonis p̄sidio q̄ met⁹ in hostiū mul-
titudine reponētēs. Transgressos vadū viāq; vallo citeriorē aggressos karētīni q̄ se
hinc inde cēturiauerant: humi prostratis corporibus perinde ac superos: adorandī
officio venerati sunt: exurgētēsq; eorum vestigia beniuolo studio consecrari cōpe-
runt. Locundus Absalonis ingressus: auido egressionis populo extitit. Neq; enim vt
priuata: rei legatus / sed tanq; publica: pacis minister excipitur. Insignis hic vicus
trium p̄apollentium fanorum adificiis erat: ingenuę artis nitore vifendis. Iis
tantum pene venerationis priuatorum deorum dignitas conciliauerat / quantum
apud Arkonenses publicī numinis auctoritas possidebat. Sed & hic locus vt pacis

y ii

Karētina
vrbs.

Absalonis
fidutiā.

XXIIII Baxonis Grammatici

tempore desertus: ita tunc frequentibus habitaculis confertus patebat. Quorū alti-
tudinis tres ordines fuere: infimo mediū sup̄m̄iq; ponderib⁹ sustentamentū p̄bente.
Quinertiā tantę cōsertiōis angustię fuere vt si tormētis ī vrbē lapides iacerētur: nu-
dam humū in quā cōciderēt nō offenderēt. Super hęc natus immūditatis fœtor cū-
ctos vrbis penates asperserat: nec minus corpora q̄ metus animos cruciabat. Vnde
nostris karentinos obsidionē resistere nequiuisse conspicuū fuit. Neq; enim eorum
tam prōptam deditiōnē vltēius mirari voluerūt quorū tam arctam necessitatē li-
quido per uiderūt. Maius fanū vestibuli sui mediō cōtinebatur sed ambo parietū lo-
co purpura claudebātur: tecti fastigio solis dūtaxat columnis imposito. Itaq; minia-
stri direpto vestibuli cultu tādem manus ad inferiora fani velamina porrexerunt:
quibus amoris factū quercu simulacrū / qđ Rugiauit hum vocabant / ab omni parte
magno cū deformitatis ludibrio spectandū patebat. Nā hirūdines que sub oris eius
lineamētis nidos molitę fuerāt: in eiusdē pectus crebras stercorū sordes cōgesserāt.
Dignum numē cuius effigies tam deformiter a volucris scedareretur. Pręterea in
eius capite septē humanę similitudinis facies cōsedere: que oēs vnus verricis sup̄fi-
cie claudebant. Toridem quoq; veros gladios cū vaginis vni cingulo appēsos ei⁹ la-
teri artifex cōciliauerat. Octauū in dextra dēstrictū tenebat: hūc pugno insertū fir-
missimo nexu ferreus clau⁹ astrinxerat. nec manū nisi p̄cisa euelli poterat: que res
trūcandę eius occasio extitit. Spissitudo illi supra humani corporis habitū erat: lō-
gigudo vero tanta vt Absalon supra primā pedū partē cōsistēs egre mentū securi-
cula quā manu gestare cōsueuerat sequeret. Hoc numē perinde ac Martis virib⁹ prę-
ditum: bellis pręesse crediderāt. Nihil in hoc simulacro iocūdū visentib⁹ fuit: linea-
mentis impoliti celaminis deformitate sordētib⁹. Iāq; famuli maxima cū tori⁹ vrbis
exanimatione tibiis ei⁹ secures applicare cōeperūt. Quib⁹ abscissis comitate sono la-
pfus terre trūcus impingit. Hoc viso oppidani: dei sui virib⁹ insultātes religionem
mutauere contēptu. Nec eius excidio cōtentę satellitū man⁹ ad Poreuithum simu-
lacrū qđ in p̄xima aede colebat auidi⁹ porrigunt. id quinq; capitib⁹ cōsistum: sed ar-
mis vacuum fingebat. Quo succiso Porenutiū tēplū appetit. Hęc statua quatuor fa-
cies representās: quitam pectori insertā habebat: cuius frōtē leua: mētū dextera tāge-
bat. Hęc famulorū ministerio securib⁹ icta cōcidit. Has statuas oppidani Absalonis
edicto intra mœnia cremare iussū preces ip̄erio opponere cōeperūt orātes misereat
cōfertę vrbis. Nec incēdio obiciat: quorū iugulo parcat. Nā si ignis ad vicina pla-
pfus: vnū e tabernaculis corripuisset: ob eximiā cōsertiōnē vniuersa indubitāter cō-
uelleret. Quapropter eas vrbe egerere rogati diu repugnauerunt: q; se mēbrorum
quorū ministeriū imperio exhibuissent numine pœnas exigēte vsum amissuros me-
tuerent: contemptūq; religione excusare pergebant. Ad vltimum Absalonis mo-
nitu: dei qui sibi met opitulari non possēt potentiam floccipēdere docti: spe impuni-
tatis accepta imperio ocyus paruerūt. Nec mirum si illorū numinū potentia formi-
dabāt a qbus supra sua sēpēuero punita meminerāt. Siquidē mares in ea vrbe cū
fœminis in cōcubitū aditis canū exēplo cohęreere solebāt. Nec ab ipsis morando di-
uelli poterāt. Inter dū vtriq; perticis ediuerso appēsi inusitato nexu ridiculū poplō
spectaculū p̄buere. Ea miraculi fœditate solēnis ignobilib⁹ statuis cult⁹ accessit: cre-
ditūq; est eaq; virib⁹ effectū qđ demonū erat prestigiis adumbratū. Sueno vero quo
magis simulacra aspernāda doceret sup ea cū a karētinis eiicerent sublimis consi-
stere voluit. Quo facto pōd⁹ cōtumelia auxit. Nec min⁹ trahētes rubore q̄ onere ve-

Idolum no-
mine Ru-
giquithus.

Poreuith⁹.

Porenuti⁹.

Demonum
scelerata in-
stituta.

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CLXXI.

xauit domestica numina alienigenę pontificis pedibus subiecta cerneres. Dum hæc a Suenone geruntur Absalon tribus coemeteriis in agro karentino dedicatis / vespere karentinam rediit deletisq; simulacris vna cum larimaro profunda nocte ad naues peruenit eiq; secum cœnitare coegit. lamq; Absalon ternas continue noctes absq; somno exegerat. Adeoq; oculorū eius aciem vigilię debilitauerant / vt pene vidēdi vsum extinguerent. Sequēti luce scribę & quī priuata principū sacra tractabant: sacerdotiorū ornamentis donati: regenerandę per aquā prouincię ministeriū prębuerunt. Item basilicas cōpluribus in locis moliti priuata superstitionis tuguria/publice religionis domiciliis mutauerūt. Eodem die pariter accipiendis obsidū reliquiis vacatum est. Quo tempore pomeranorū duces quī Tetisslauū regno exuendū: seq; rugianę rei dominium in præmiū militię recepturos putabant: postulata abeundi licentia: amicitias hostilitate mutarūt. Quę res ipsis postmodum ac danis longam belli discordiam interiecit. Vespere portu soluentes se ad proximā continētī insulam appulerunt: illic regi septem æqualis magnitudinis arcę consecrata deorū numini pecunia refertę a Rugianis allatę sunt. His peractis remittendę expeditionis decretum vulgatur. Qua reuerſa Absalon nouos sacerdotes non solum ordinis sui insignibus verum etiā cōmeatib; instructos reuocatis prioribus in Rugiam delegauit, ne alienis impensis vtendo populū quem sacris documētis erudituri erant in exigendis vitę necessariis onerarent. Nec prædicationis eorum ministerio miracula defuere. Siquidem cōpluribus debilitate corporis resolutis per eorū salutares preces bonę valitudinis habitus recuperatus est. Quod potius lucrandę gentis respectu q̄ sacerdotum sanctitati diuinitus concessum videri potest. A quibus etiā detractę religionis supplicia variā membrorum strage grauiter exigebātur: vt manifeste deum & cultus sui præmiū & contemptus vindictam afferre putares. Ibiādem quoq; nuper clarum inauditi generis miraculum incidit. Matrona quædam a viro immerens adulteriū insimulata cum purgandę infamię gratia candenti laminę dexteram obtulisset subito ferrū quod exceptura erat perinde atq; innoxia manus contactū fugiens neglecto pondere sublime se extulit penduloq; motu gradientis fœminę incessum comitans cum ante aram iactandū erat inter religiosam astætium admirationem proprio impulsu humi decidit. Ea res & mulieris infamiā leuauit & visentium animos religiōni prouiores effecit. Nec temere quidem pudicitiam suam tam ancipitis argumētī iudicio credidit / cui corporis animiq; fiduriam certę synceritatis conscientia ministravit. Capta Rugia cum adhuc pyratice labe cunctos maris nostri secessus fœdaret: sollerti danorum instituto prouisum est vt eorum classe recensita quarta quęq; nauis aduersum maritimos prædones quo ad temporum habitus sineret excubandi officio fungeretur: sicq; quorūdam assiduitas vniuersorū laborem absolueret. Tantum enim commodi gens nostra in paucitatis continua quantum in multitudinis intercisa militia reponebat. In quod munus potissimum iuuenes coniugiorum expertes legi placuit / ne militiae studium thori charitate torpesceret. Iisdē Absalon & Christophor; duces addunt. Quī domestici freti liminibus nō cōtenti etiā Rugiana littora ac leuiticos scrutabātur anfractus. Per idē tēpus legati regis quos vt sibi paternę aię sanctitatē sacris honorib; venerari liceret Romā transmiserat: cōsentaneas voto literas rettulerunt. Quibus cognitis rex oī Danica nobilitate sub edicto Ryngstadiū euocata circa solēne loānis qđ ī æstiuo solstitio colit & parētī cęlestes honores & filio regis celebrare cōstituit

Miracula.

Rugie expugnatio peracta. Expeditio ī pyratas.

Kanutus dux catalogo sanctorū ascribit.

Regis ad
pyratas
subigēdos
monita,

Dani a py-
ratis oppōsi

Esberni
virtus.

maxima claritatis incrementa accepturum se ratus / si vna eademq; luce ex iis alte-
rum ara / alterū corona donasset : vt & huius infantia regnū reciperet & illius spi-
ritum publica religio cōsecraret. Sed neq; se vlla alia ex re tantū voluptatis haustra-
rū credebat q̄ si in filio maiestatis suę insignia viuus cōspicere potuisset . Quineria
naues a propinqua statione reuocatas lōginquā agere iussit quo citius pfundę bar-
baricę pyratas offenderēt : ante feriam quę Ioannis censetur participandę solēnita-
tis gratia reuersuras. Discedentes quoq; pramonuit ne huius generis pyratas calli-
dus q̄ fortius cōstingere solitos repēte lacefferent : & quibus id consuetudinīs sit vt
hostili classe superueniente nauigiis suis in littus subductis de industria citato cur-
su latebrā petant / hostibusq; liberū instandi locum tribuant. Sed mox vt eorū nauis
ardenti remigum studio passim littorib; applicata cōspexerint : improviso re-
cursu latebris erūpentes eadem brachiis per foros iniectis apprehensa subducant
subductaq; nautis partim lapidū partim telorū nymbo obrutis ferro perfodiant ac
crebris foraminibus absumāt. Hos itaq; tametsi fugere vidēantur audidius insequē-
dos non esse / quorum non minus fuga q̄ impetus metui debeat : neq; terga praben-
tibus prapropere innitendum : sed potius & littus composito nauigationis genere
perēdum & in aciem iunctis pariēter ordinibus descendēdum . Hęc agētib; in ex-
pedito victoriam fore / q; inermes illi nudisq; pene corporibus dimicantes plus astu-
q̄ apparatu niti soleant. His monitis incalēscētes se in Olandiam appulerunt. Ve-
stianis infligerent in sula parcendum duxerunt religionis concordiam regnorum
odiis pręferētes . Hic ab indigenis permixtos Estonibus Curos propinquo in portu
pyraticam exercere perdocti : indicatum sibi locum vt cuiq; nauigationis celeritas
suppetebat / cum contēptu hostium regii monitus immemores certatim subintrāt.
Quo viso speculatrix Estonum ratis remigio in altum excessit : obuiaq; nauigatio-
ne diffugere q̄ socię classis visorum nuntium afferre maluit. Quod reliqui pyrata-
rum experti subductis in continentem nauigiis de industria se propinqua siluę fru-
ticibus occultare cœperunt. Quorum commentum Sueno Scōlingus & Nicolaus
Wendilensis haud callide estimantes vehementi remorum impulsu cōcitatis nauis
gis cum vniuersis remigibus littus insiliunt vbi protinus fallaci barbarorum re-
cursu excepti / diuq; cum iisdem strenue pręliati neglecti regalis consilii pœnas
exitio pependerunt. Quibus dum Touo lōgus & Esgerus insignes Absalonis equi-
tes auxilio fore gestiunt : quorum spiritum protegere student sociantur funeribus.
Talibus sociorum periculis Magnus Scaniensis irritatus magis q̄ territus diuerso
littoris aditu similem pugne euetum habuit. Horum omnium nauigia barbari prius
remigibus viduata mox securibus perfossa profundo merferunt. Has militum stra-
ges Christoforus contemplatus temperato remigii cursu terris nauem abstinuit.
Quę cum fluctuante prora littori latus aduerteret / tanta saxorum vi ab hoste pe-
tita est vt remiges sua tātum corpora munire contenti : aliena attentare nequirēt /
nec iam inferēdis ictibus sed vitandis vacarent. Hęc postq̄ Esbernus aīaduertit : ne
sanguis regius frustra sibi creditus videretur strenua nauigatione cōtinentē peten-
do mediis se iaculantū saxi immerfit oneratūq; periculis iuuenē ab imminētī exi-
tio nauigii sui interiectu seruauit. Quod protinus barbari magni viribus appra-
hensum vulneratis qui prœ pręterant in littus haud segniter pertrahendū cura-
runt. Esbernus cum se tribus spiculis ballista emissis tories ictu fraudatum vide-

Histo. Danicę. Li. XIII. Fo. CLXXII.

ret contracto tormento cuius vsum frustra tentauerat a puppi in proram armatus concessit solusq; tot hostes aliquanto diei spatio mira animi corporisq; virtute sustinuit. Tandem silicibus adeo contusus telisq; pstrictus vt pedibus quoq; deficeretur egre puppi repetita cōsedit. Iamq; a comitibus desertus nam cūcti p̄ter vnū pelente metu p̄fundo se dederant / postq̄ barbaros nauigiū cuius iam latera dolabrīs perfregerant insilire cōspexit: virtutis pristinę nō oblitus viribus reollectis semel iterūq; ac tertio exceptos fugauit: telaq; in se congesta acerrime in hostem retorfit Auxilio sibi vtēs quod in eius perniciem vis aliena cōtulcrat. Ad vltimū hebertatis nervis lassitudinis nīmiērate cōfectus cum potius debilitatū q̄ hosti cedens resūmendarū viriū gratiā paululū gradum referre cōpisset / tā grauem lapidis ic̄tū capite excepit vt ante puppim pene exanimis collaberet. Quem cū barbari cōscenso nauigio iacentē obrūtaturi cōcurrerēt: vnicus ei⁹ comes cū voce semianimē suscitare nō posset: dextera cōp̄r̄hensum erexit solaq; cōsistentis imagine ppinquas hostium cateruas reppulit. Tanta quippe fortitudinis eius experimēta fuerāt vt aspectu nō minus q̄ viribus hostem terrerēt. Postremo sensibus redditis comitem percunctatus curnā ab eo fatigaret postq̄ nauigiū barbaris completū audiuit pristino animi vigore pulsus oibus in pram cōcessit pugnaq; strenue edita cū viribus prope modū absumptis ad malū regredi velle rursū semianimis concidit perissetq; nī eum Christofori remiges ocuis naue exceptū seruassent. Quę res ceteros in littoris accessione cautiōres effecit. Eo nāq; p̄spectius abstinentes eminus rem fundis iaculisq; gessere. Et quoniā rebus vltērius attētādis noctis ppinquitas officere videbat: sumpto differēde pugne cōsilio ne qua barbarorū ratis nocturno port⁹ egressu clādestina fuga dilaberet / excubiis obseruādū duxerūt. Igitur barbari cū se tāte classis obiectu cōclusos viderēt fortitudinē ex desperatiōe capiētes / iam nō de fuga sed victoria cogitare cōeperūt. Itaq; partim ppriis hostiūq; nauigiis quibus potiti fuerāt partim siluestribus trūcis arboreisq; molibus munitionē ad vrbis instar edificant: binos habentē introitus arctos admodū angustisq; difficīles / quibus qs veluti posticis submissis irreperet: latera quoq; quę ex nauigiis cōpegerant velis in multiplicibus ordinibus cōuolutis exterius imminēbāt / ppugnaculorū vsum a telarū cōsertionibus mutuātes. Pręterea aliis sectos stipites figēdis ic̄tibus exacuere: aliis littoralia saxa iactib⁹ idonea legere curę fuerat / & ne vlla ex parte remissis animis viderētur bacchatiū more cātū choreisq; lętitia simulabāt: Danis tristē silētiō noctē ducētib⁹ Tunc lucas Christofori scriba nationis Britānicę literis quidē tenuiter instructus sed historiārū sciētia apprime eruditus / cū infractos exercitus nostri animos videret mœstū ac lugubre silentiū clara voce prorūpens sollicitudinē alacritate mutauit. Siquidē memoratis veterum virtutibus nostros ad exigendā a sociorum interfectores vltionē tanta differēdi peritiā cōcitauit: vt non solū mœstitiā discuteret verū etiā cūctorum peccatoribus fortitudinē ingeneraret: dictūq; incredibile fuerit quantū viriū in nostrorū animos ab alienigenę hominis sermone manauerit. Diluculo redito paucis ad phibendam hostiū elapsionē relictis remoto ab eorū castris spatio litrus cōscendūt ne in ipso apparatu repētinis supuenientiū paterētur incurfus. Itaq; cultius armatis in acie p̄ire iussis: ignobilibus quibusq; subsequēdi locum attribuūt. At barbari nō per acies sed passim munitione delapsi ingēti clamore edito in pugnam profilire cōeperūt existimātes danos strepitus viribus perterrefactos primo cōgressiōnis impetu superādos. Tātus autē clamoris eorū horror increbruit

Y iiii

Lucę scribę
ex historię
narratione
vtilitas.

Saxonis Grammatici

Nicolai
cedes.

Kanut⁹ cō
secratur.

Cōditiones
foederis
noruagiē.

vt in postrema acie collocatis non solum metum sed fugam incuteret. Verum a p̄cedentibus secus ac rebantur excepti non minore impetu castra q̄ reliquerant repe-
tebant. Complures ex eis c̄si solus / e nostris Olauus guttur telo traiectus multoq̄
fanguinis profluuio debilitatus semianimis in littus refertur. Primus Nicolaus Sri-
conis filius vir genere & viribus iuxta splendidus / defensam a barbaris munitio-
nem irrupit: sed in ipso mox aditu vehemēti fustis ictu except⁹ procubuit. Quem
Ako frater pprii corporis obiectu protegere cupiens dirum in gutture vulnus ex-
cepit. Quorum fortitudinis vestigia ceteri insecuti facto irruptionis gradu cum
contemptu periculorum atrocius in hostem grassantur. Quibus etiam qui excu-
biis pr̄erant superueniētes opem tulere / alii malis appositis munimenti fastidium
trāscendentes ferendi sociis auxiliū studio hostilibus sese globis immergūt. Tāta au-
tem in barbaros strages exercita est: vt ex ipsa eorū multitudine ne cladis quidē nū-
tius superstes reperiretur. At nostri pr̄ada participatione acta refectisq̄ nauigiis
nobiliū sociorum cadauera / fallientes ignobilibus ibidem tumulatis in patriā re-
ferenda curabant. Qua inīta waldemarum apud Ryngstadium magna cum opti-
matum frequentia regio apparatu feriantē reperiunt. Vbi lundenſis pontificis mi-
nisterio cuius id exequendi officium erat & patris eius ossa arē traduntur: & filius
septem annos natus Kanutus rex cōsecratur regia in sella purpera venustat. Qua
bus debita religione celebratis Helgo p̄t̄ifex Alloensis & Stephanus Vpsalensis ab
Erlingo missi editiore loco occupato pacem Noruagienſibus benigno precabantur
alloquio. Quā a rege eo potissimū die concedendam esse mōstrabant / quo & filium
diademate / & parentē altario honoratum vidisset: tantū q̄ excellenti eorū facundie
tributū est vt Erlingo familiaris colloquiū aditus promitteret. Ad quem Esburnus
poscente Helgone nondū refanatis vulneribus legatus dirigitur. Erlingo & Iuaro
Noruagienſibus interim obsidum loco apud regem retentis. Multa illi in concione
Erlingus insolenter / hic multa Erlingo audacter respondit. Quo Erlingus domi
suā detento waldemarū allocuturus Syaladiam quatuor nauigiis Stephano Vpsa-
lensi comitatus accedit. Quem cum Absalon nuper a regis in lutiam proficiscentis
coinitatu magna classe regressus Isōrenſi in portu aduentantē videret: sociis quicq̄
hostiliter conari veritis ne superuenientibus metus iniiceretur / tranquille eius na-
uigationem excepit: quem etiam maiore classis suā parte dimissa / ad regem perdu-
xit. Is cum prima colloquiū die obiurganter exceptus de concordia desperaret / Abs-
alonē per Stephanum orat tuto sibi discedere liceat. A quo timidius q̄ si in patriā
foret sentire prohibitus colloquiū repetiuit pacemq̄ probatis conditionibus im-
petrauit. Enimuero cūctis Noruagienſium magnatibus in eandem sacramenti for-
mam obstrictis / iureiurando pollicitus est se filium regis waldemarum admodum
paruulum educationis officiis profecuturum: eundemq̄ prius Noruagiē ducē de-
inde regni h̄eredem futurum si filius suus Magnus absq̄ liberis iusto matrimonio
susceptis decederet. Quinetiā miles regis effectus quotiescunq̄ res posceret, sexa-
ginta Noruagienſium naues in eius comitatū expediendas promisit. Cuius pactio-
nis tenorē Danorum fide laudata domi postmodū in cōcione vulgauit. Quē Touo
descendentem reducendū Esberni gratiā proprio sequebatur nauigio. In quo profe-
cturus Esbernus munificētia gentis arcuū telorūq̄ donis honestus abscedit. Cum
ad Oddam prouinciam peruenisset ex eius speculatoribus regem expeditione po-
meraneam petiuisse cognoscit. lidem ab eo interrogati an vllos recenter pyratas

Histo. Danicę Li. XIII. Fo. CLXXIII.

vidissent /quadraginta ferme nauigia ad insulam Syrã appulisse denuntiant, prefati parũ se nosse negociatrix an pyratice classis existerit. His auditis Esbernus vt noctu inscios preteriret neglecto syderis habitu q̄ remotissime terras nauigando vitare constituit /pyratice se conspectui subducere cupiens. Sed dum obscuritatis auxiliũ expetit: subito collucētis lunę fulgore proditur. Nam Sclauũ serena nocte conspecto velo obiecta classe nauigantem excipiunt. Quibus cōspectis Esbernus nautas armare capere loricatorq; suis in locis consistere hortatus reliquos secũ in prorã perductos ex vtroq; nauigiũ latere spiculis hostem incessere iubet: vt salutem suã protegere necesse habentes segnius alienã impeteret. Precepit quoq; cum primũ classis obiectum veli beneficio penetrassent eodẽ defensionis genere quo prorã instruxerant se duce puppim cõmuniant /obseruato ne quis preter eum intra praliandũ sandi licentiam vsurparet quo melius imperatris iussio exaudiretur: quẽ sic occidere contigisset Tononis verterent imperium. Hic si perisset Esgero proloquium deferret. Quibus prostratis minimũ pugne restaturũ dicebat. Quo demũ lorica sumere volẽtis qui gubernaculo preerat quo se sit protecturus inquirat cũ vtraq; manu circa gubernandi officium occupata neutra necessaria defensionis vsibus aptare possit. Cui continuo Esbernus munimẽtum qd̄ erat sumpturus tradidit seq; q̄ gubernatorem hostibus inermẽ offerre maluit. Quo factõ vnũs hominis corpus ferro, omnium vero mētes audacia instruxit tãtopere hostes a se contẽni demonstras. Quibus iuxta Esberni cõsiliũ obediẽter ac strenue gestis postq̄ classis globũ aciemq; per ruperat: Primus sequẽtium Sclauorũ incursum vi telorũ abigitur: Secundus aliquãto maiore conatu editus pari modo repellitur. Tertio barbari tãtam vnũs nauigiũ virtutẽ mirati cũ quibus preliẽntẽ interrogant. Respondet Esbernus frustra nomina rimari qui p̄dam occupare non possint. Hunc vocis iactum expertus Ericus Iurisi filius vir generis clarĩ sed cordis obrusi: quem forte Sclauũ illic captiuũ habebant /q̄ poterat clara voce p̄dicauit Esbernum ab eis capi non posse. Quo audito se ipsos nisi eo potirẽtur inuicẽ execrati hostilis nauigiũ latera citra malum cõmunibus rostris impellunt. In quo cõflictu cõplures ex eis exanimati sunt Syalandesium nemine periclitato. Cũq; ventus cuius nõ modicum auxiliũ erat aliquantulum ex pristino habitu remittere videret /interrogatus a suis Esbernus an velo remigiũ adiciere oporteret: id fieri prohibuit ne nauigationẽ metu conficere putarẽtur. Cũq; barbaros identidem firmatis animis pertinacius instare cognosceret perseverantiẽ eorum metu an silex intra nauigiũ suppeteret percontatus /postq̄ haberi eum animaduertit malũ cõscendi inq; eius cacumine ignẽ extundi p̄cepit. Cuius facti acumine barbaros sequẽtem classẽ imitari putantes /ab vltiore sui insectatione cohibuit. Cum velũ extra prospectum hostium esse crederet demisso eo domesticum in portũ remigio peruenit. Ita nõ minus ingenio suo q̄ sociorũ viribus adiutus partim a fortitudine /partim ab astutia p̄sidiũ mutatus est. Interea rex Rugianorum classe auctus perq; ostia amnis Zywinę pomeraniã ingressus Iulini oppidũ ipso intacto cõfinia populaẽ. Deinde ad fluuiũ Iulino caminõq; iunctum vniformẽ principis ostiũ biperitum regia classe progredit. Cuius nauigationem crebra sepium obstacula a piscatoribus defixa difficilem faciebant. Pons quoq; prelongus Iulini mœnibus cõriguus /media amnis intercisione trãsitue coarctabat: citra quẽ speditis vt gẽtibus pernoctatũ est. Mane rex continetẽ aggressus ex aduerso vrbis i ripa australi pontẽ discipũ iussit. Nec minori Syalandensibus piscatoreas sepes conuellerẽ studio fuit. Quos cum

Esberni in
periculo
strẽnuitas.

Stratagemã.

Saxonis Grammatici.

lulinēses per occultum pōtis transitū cimbis prolapsi propellere niterent: Abfalon qui simul cū rege ripam ascenderat: Alienis nauigijs correptis opportunū eis praesidium attulit. In cuius clypeum cōiecta tela inania cadebāt sociorū scutis immixtas cuspidēs retētantibus. Cūq; eius nauigium huic spectaculo procul intētum hortāte rege propius accessisset / repulsis hostibus ingētīq; pontis parte conuulsa ceterae classi nauigandi iter tribuitur. Quam cum oppidani prētereuntem scaphis incesse- rēt: Abfalon & Suno / cymbas suas sagittariis completas eis obiciunt . Ancepq; ex- ercitatio erat nauiculis vario tormentorum genere decertantibus. Verum ut luli- nēsis oppidum / ita nostris classis refugio fuit. Ad vltimū cedentes oppidanorum Scaphę liberū classi progressum dedere. Quam cū Suno posterius sequeret quendā e lulinēsis insolētius ripe incurfantē eiecto ballista spiculo iteremit: eiq; mox aliū subuenire conātem simili icū prostrauit. Quorū corpora totidē ocuis accurrentes humeris suis excepta celerime deportarūt . Cūq; nostros ob id factū vnus ex oppi- danis perinde ac sociorū necem maledictis vlturus acerbiorē cōuitio insequeretur proterue eū Guthskalcus agere p̄dicabat / q; dona quae in alios vltro collata cōspex- rit cōtumeliosa verborū violentia assequi cupiat. Nā cū duos eorū pedites a nostris equites factos cōspexerit: reliquos si propius accessissent, similib⁹ equis eē donādos. Quo dicto nō solum insectatoris petulantia cōrudit / verū etiam oppidanorum oim insolentiam proculcauit. Inde ad insulam Criztoam peruentum. Cuius incēdio ab- stineri rex vt annonę equorū alimētis necessarię p̄ceret edixit. Proxime ad vrbē Ca- minū permeato amne p̄ceditur. Cuius septētrionali prouincia armis incēdioq; va- stata plium eius in ponte cōseritur. Sub quē Sclauī per occulta vada repētes lanceis inter rimas porrectis furrim nostros vulneribus appetebāt. Cuius incōmodi fraudē Danicarū illico Scapharū frequētia dispulit. Pontis quoq; fragilitas excidium mini- tans amplius q̄ hostis sequitia in metu reponebat. Igitur omīssa vrbis oppugnatione. Criztoam reditur. Vbi reducendę expeditionis summa cū totius exercitus hesita- tione cōsiliū agitates qua parte pontū repeteret ambigebāt. Nam cū pomerano rū lacus tribus ostiis in fretū decurrat / duobus Penēsividelicet & Swyznēsi longin- quitatis tēdio fastiditis p̄pinquā Caminensis exitus breuitatem adire placuit. Quē Gero quidā regionis eius locorū peritus adeo vadofum incertęq; pfunditatis asse- ruit / vt eum astus dūtaxat regressū suo meabilem faciat. Cuius cognoscendī gratia Abfalon cū tribus nauigiis missus contigui maris sequitia interpellante pfunditatis habitū excusse rimari nō potuit. Hic fluuius vbi lacu emanat cōtractione alueo sta- gnat. Progressu vero suo supra amnis modū latitudinis incremēta suscipiēs eximiā paludē aut facit aut inuenit. Rursum vbi pelago influit pristinę cōtractionis mēsu- rā resūmit. Q̄q; vero classis regia Abfalonis reditū opperiri deberet / nauigatiōis ar- dore p̄cepti oblita / sperio festinationi posthabito ad idem amnis diuerticulū pro- currit. Ac seipsam proprio ductu difficillimis aluei locis inseruit . Cuius cum Chri- stophorus terga custodis more postremus tutaret : insuleatibus Sclauorū nauigijs haud facile fluuiū ingressum habuit. Quod attrētationis genus partim viribus suis partim sociorū auxiliis propulsauit. Cūq; rex eodem die lulinēsis prouincia: denuo inuadēdę cōsiliū agitasset: Abfalon concubia nocte opportuna ascensū loca scruta- tus / vbi solidiorē fundi situm aduertit: illic aut palos fixit aut harūdines ripe iū- ctas nodis signauit / posteraq; luce easdē indiciorū notas secutus exponendis equita- bus facilē continētis aditum premonstrauit. Qui cū Magnū Erici filium diurnę exa-

Camini op-
pugnatio.

Criztoā
reditur.

Lacus pro-
funditas.

Abfalonis
sollertia.

Histo. Danicę Li. XIII. Fo. CLXXIII.

curfationis agēdeq; præde sociū haberet/eumq; incautius euagantē ab hostibus prope interceptū q̄q; a rege vicorū incendiis insistente reuertēdi imperium accepisset/charitatē obedientię prætulit: Magnūq; partim nauali/partim equestri hostiū militiā arctissimo in loco conclusum/euestigio cōcitato agmine superueniens imminētis exitiū periculo liberauit. Nec ingratus auxilii Magnus salutē suā se ei debere confessus est. Ad hæc ingentes seruatori grates exsoluit, seq; etiā spiritū suum si necesse foret eius salutē impensurum promisit. Verū Absalon memor hanc opem a se latam aduersum regis imperium esse/ne tristiores eius vultum experiretur gratiam quā contemptu læserat præde obiectu recuperare cōstituit. Igitur pecorū ordines præ se agi captiuosq; in castra præcedere iussit/eoq; aspectu permultos regis oculos ī aduētum suum sereniōres effecit. Is namq; cognitis Absalonis operibus spoliūq; conspectis irā quā contēptū inflixit virtuti remisit: eūq; leui reprehētionis genere venientē excipere cōtentus fuit. Repetita classe anceps educendę eius cōsiliū fuit. Alii siquidē medias fauciu angustias ad cōmodū nauigationis lagonibus patefacere/strictasq; fluuii partes fossorū opera ampliandas censēbāt. Sed quia manifestum erat futurum/vt harenis maritimo estu appulsis fossa obstrueretur/opus attentatū nō est. Alii naues subiectis trabibus cōmuni vi in pontum pertrahendas duxere/equitatu vtrinq; ripas tuēte. Rugianis solis sex puulas rates hac arte educere cōtigit: cęteras vero oneribus admodū impeditas disiungi q̄ abstrahi facilius fuit. Igitur cū nostri infinito procedēdi ardore aliquādiu fauces frustra tentassent/reuocante rege egre cœpto cesserunt. Tanta omnes (Absalonē excipio) hoc exitu vtendī auuiditas stimulabat. Is nāq; explorato amne fauciu pfunditatē nauigiis inaccessibleē fore cōpererat. Interea Kazymarus imperita nostrorum secessione gauisus claudēdi amnis gratia quinquaginta nauium classē eius principio obiciēbat/ratus nihil hostium fortunę præter mortē aut captionē residui fore. Insignes ei sagittarii Konō & Cirinus sue re ab Henrico in Sclauorū auxiliū Danorū odio missi. Bugis lauus quoq; cū equestribus copiis superueniens/nauigiis in supplementum fratri transmissis Iulinēses q; cū nostris acie nō cōsixerint ignauā eis obiectando cōtēpsit. Quæ res adeo Iutēsiū animos metu cōfecit: vt Absalonē veluti cōcione circūdatū palam conuitiis aggredi deforme nō ducerent/eius ductū imputātes qđ proprię festinationis impullu cōmiserant. Quinetiam muliebriter & quasi per lamentū queri cœperunt/olim regū consilia ad illustriū virorū arbitriū pependisse: nunc in stolidissimi cuiusq; monitis sentētiāq; cōsistere. Eni uero Danis eo loci peruentū esse: vñ reditus spes psumenda nō sit. Quāobrem pauca nauigia quib; rex ac principes dilabi possent/publico conamine extrahi oportere ne Danorū vires ac nomē vno tēporis momento funditus collaberētur. Quā insectationem Absalon adeo patienter ac moderate tulit: vt nihil ex cōsuetō mentis aut vultus habitu deponere videretur. Idq; solum monere cōtentus fuit: vt eas tantū ad præsens voces profunderēt quarum in futuro meminisse nō pudeat. Huic forte obrectationi Scorro Wagnonis filius interueniens primū ob cōfusas populū voces cuiusnā rei mērio haberetur liquido exaudire nō potuit. At vbi cessante iurgio remissiq; strepitu Absalonē maledico astantiū sermone lacerari cōgnouit: Desipitis (iquit) cōmilitones, piissimi ac valētissimi viri idustriā tāq; scelus aliquod aut flagitium obscœnauerborū petulantia proculcādo ignauasq; & idignas fortibus voces in eius cōuitium muliebriter iaciendo. Neq; em̄ strenuam ac fortem operā iniqua estimatione pensare fas est. Ipso siquidem ductore eas terrarum partes armis iustrauimus quas ne aspicere quidē maioribus nostris contigit. Et sane primū

Iutēsi, quæ
tclæ,

Scorro
Absalonem
defendit,

Saxonis Grammatici.

cipibus ductandi / militibus sequēdi ius cōpetit. Ergo nos propriis niti / alienis vero imperiis regi conuenit. Neq̄ em̄ ab eodem & defendi & ductari debemus. Quapropter nos illi grates habere par est qui fortunas suas toties pro nostra p̄da victoriaq̄ deuouit / cuiusq̄ nūc fortissimo ductu eo necessitatis peruenimus: vt salutem armis protegere debeamus. Iam em̄ patriam ac penates affectantibus ante hostium oculos cōspicuum virtutis opus edere necesse est: reditūq̄ probitatis actibus impetrare. Has autem populi nostri querelas a summa animorū trepidatione p̄fectas quis dubiter? Sed pro dolor quid causē est q̄ tot illustrium virorū p̄cor dia tam repente fiducia defecit: ignauia occupauit? Quid nobismet ipsis nullo concutiente metū parimus: abiectaq̄ spe sine periculo trepidamus? Corporibus integri sumus / neq̄ neq̄ plagas experti. Dextris enses gestamus, nihilq̄ robori nostro inopia aut clades detraxit. Age tantā fortunē incolumitatē viri mentium robore prosequamur. Meminerimus nos exercitatos nō s̄belles foeminas eē / & inter poene inermes hostes summa cū armatura versari. Certe si classis nostra aut naufragio aut incēdio perisset / nihil impedimēti esset quo minus per medios hostes patriam equis repeterem⁹. Mittite ergo trepidas ignauasq̄ voces muliebriter auribus tāte contionis inferere / exurgētēsq̄ animis hebetatos fortitudinis neruos pristina virtutis fiducia recreate. Talibus aliquādiu monitis insists potius obrectantiū ora cohibuit q̄ animos corripuit / depressitq̄ iurgii exhortantis auctoritas q̄ ei summa pietas ac p̄cipua fortitudo maximā sociorū gratiam cōciliauerat. Interea Kazymarus classis nostrae potiendē spe admodū incitatus simulandē fidutiē gratia tentorio in ripa defixo aureis argenteisq̄ poculis sibi ac militibus merū propinari constituit. Cuius insolentiē factum fugarus postmodū rubore mutauit. Interea Waldemarus p̄cipes a classis pertractatione reuocatos / curatis corporibus ad se coire iubet. Quos cū intra nauigiū suum frequētes adesse cognosceret: quid factu potissimum ducant inquirat. Quibus responsum nō dantibus taciturnitatē miratus causam eius exponi praecepit. Tunc quidā hesitantibus ceteris pueros ei in cōsiliū adhibēdos dicebat / quorū p̄cīpue monitus sectari soleat: vt quos duces elegerat etiam reduces habeat. Qua voce Waldemarus Absalonis sibi familiaritatē exprobrari cognoscēs / nō moris esse iquit fortes viros inuicē se muliebriter reprehendere quin potius vbi publicē necessitati cōsulitur priuatas lites facessere oportere. Sed neq̄ hominē qui ab ipsis imperitiē damnetur si cōsultus fuerit responsionis ignorātia silentiū acturum. Intuensq̄ Absalonē quid suadeat rogat. Ille cōsiliū in expedito esse cū eo regi libitū fore vti pronūtiat. Quē em̄ aliis impedimēta atq̄ obstacula videātur / dispulsiu facilia fore / neq̄ aut nauium obiectum aut equitū incursum morari posse / quo minus ea parte egressus pateat / qua aditus fuerat. Regem quippe expositis in cōtinētē equitibus protegendē classis gratia ad ipsas fauces secedere debere / eoq̄ nauigia non nulla loricatis remigib⁹ instructa ceteris singulatim p̄ire & classem hostilem cū primū frequentium comitatus affuisset irrumpere. Ridētib⁹ cūctis & an ipse prauius fore vellet percontantibus: volo inquit ne fortius dixisse videar q̄ fecisse. Etenim audaciū cōsiliorū auctores quod ore suadet manu prosequi cōuenit. Delectatus cōsilio rex Absalonē naues remigesq̄ quos posceret expediri praecepit: ac protinus ripam stipatis equitibus petens ad amnis principium properauit. Quo Kazymarus eminus aduētare conspecto / relicto ocyus tabernaculo ad classem trepido cursu se retulit. Septena delectu habito nauigia procurātur: eademq̄ loricato remige exornantur. E quib⁹

Kazymar⁹
opū ostēta-
tor futūlis.

Absalonis
animosum
cōsiliū.

Histo. Danicę Li. XIII. Fo. CLXX V.

bus bina Abfalonis fuere totidęq; Esbernus ac Suno ductabāt. Reliquis tribus Thor bernus & Olauus & Petrus Thorstani filius præerant. Cũq; Abfalon cætera classe seriatim sublequi iussa nauigio primus incederet ignotum amnis diuerticulum in a feno nauigationis compendio penetrauit. Cuius reliqua nauis gubernantis errore subito vadis infedit. Sed hunc deuia nauigationis excessum detrufa harenis puppe remigum velocitas porrexit, statimq; barbara classis seu ventis correpta passim di a labitur. Cuius fugam Dani magnis ac lætis vocibus infecuti / discissum saxi vinculu effuso clamoris gaudio prædicabāt, deq; accusatoribus Abfalonis veneratores effe a cti / ingenti gratia ipsi relata / cõtumeliã laudibus redemerunt. Sed & eius animus moderationis & constantię viribus præditus mobilis vulgi adulatione extollı parui habuit / tãtũq; se in despiciendis laudibus gessit: quãtũ in cõtendendis vituperiis ege rat. Tantulo negotio tam ingens periculum dispulsum est. Bina Sclauica nauigia re migũ metu deferta apud Criztoam a nostris excepta sunt. Tertium substantibus atq; palis affixum sociorum succursu seruatũ est. Cũq; rex citatis equis lulinũ pe tisset: Bugiszlauus circa pontis refectionẽ ineundę vrbis studio occupatus, cõspectis Danis operam fuga mutauit. Adeo illum subita animi trepidatio pristinae dictorũ suorũ insolentię obliuisci coegerat. At rex cõfestim refeito ponte tanq; hostium ope a ra cõsummaturus in australem ripã equites traiecit / quo facilior exoneratę classi in ter amnis consepta progressus pateret. Quo postq; Abfalon subsequẽter nauigia du ctando peruenit: ne eadem lulinẽses vt soliti erãt incesserent, instructam sagittariis scaphã conscendit: eãq; medio inter vrbem & classẽ amne direxit. Verũ oppidani nimio timoris haustu percussı / anxia cũ desperatione totius militaris fidutiã vacui moenibus suis inclusi latebãt. Pertrãsitis impedimẽtis nauigiis equi redduntur: de a fessaq; remigio classis in portũ colligitur. Cũq; Abfalon ac Suno cõsueto excuban di officio postremũ fixis anchoris locum cepissent: veriti ne eorũ nauigia vento cir a cõferente solido propius adacta nocturnę equitũ irruptioni paterẽt: cõscens nauı culis quantũ ripa a profundo distaret curiosa amnis collustratione explorare coepe rũt. Interea quidã e lulinẽsibus mero solutus: sed venusta admodũ clientela stipatus ripam insolentius obequitando periuit: benigneq; eis Guthscalco iter prete locutus atq; obfides pacis postero die dandos pollicitus: reliquiis rerũ parci / prædaq; abstine ri poposcit. Quo discedere volente: equo insolẽtius ab eo per iactantiã cõcitatũ sub ito lapsu corruit / eumq; vehementi icũ humo inflicto pene exanimẽ prostrauit. Hũc satellites veloci accursu iacẽtem atollere frustra conati sunt, quippe cuius sen a sus halitu itercluso magnitudine casus sopiti viderẽtur / nostrorũ vero sagittis peti ri capiendũ hosti herũ liquerunt. Qui protinus a vernulis Abfalonis in scapham cõ iectus ad liburnã defertur: vbi visu demũ motuq; corporis recuperato inter suos se constitutũ existimans assidẽtes osculo amplexuq; petebat. Quo errore risum spectã a tibus suscitauit. Interea rumor falso dispersus exercitũ subit hostes impediendũ exi a tus studio Swynẽsia ostia crebris occupasse nauigiis. Cuius opinionis fidem idẽ bar barus rumorẽ falsitatis arguendo leuaui: præfatus excussum sibi exploratũq; fore Sclauicũ robur Danico adæquari nõ posse. Q; si pomeranorũ vires Polonẽsibus so a ciatę ferro cũ Danis decernere debuissent / malle se tutiusq; posse Danicas partes q; aduersas fouere. Cæterũ si Polanis ac Sclauis contra Danos dimicaturis etiam saxo nica accessissent auxilia / nescire se quã partẽ victorię propiorem esset auguraturus. Qua asseueratione nostros ad capeßendã cũ hostium contẽptu nauigationẽ a lacriõ

Bugiszlau
fuga.

Saxonis Grammatici.

res effecit. Tanta autem timoris vis Sclauorū animos hebetauerat: vt ne extremos quidē sicut olim consueuerant incessere tutum ducerēt. Petrus quoq; cognomento Toddo cū nauigium suum palis illis rupisset eiusq; reficiendi causa abeuntem sociorū classem relinqueret / tēpus reparationi impensum vt solitarius ita omnis periculi immunis exegit: refectaq; puppe subsecutus socios nemine laceffente per tutam & liberā nauigationē ad classem peruenit. Adeo Sclauorū petulantiam pristini meatus reliquie castigabāt. Ergo incōcussus peractę expeditionis reditus fuit. Residuū anni ocio tributum est. Interea Kazymarus & Burgiszlauus Danicarū virium metu Henrico se subdunt, regnumq; suum hucusq; liberum Saxonici muneris faciūt. Ergo dum ex hostibus alterū metuunt / alterius iugum sumpserūt, auxiliumq; petēdo antiq; libertatis beneficium amiserūt. Sed Waldemarus saxonica opem frustra a Sclauis petita iudicans / vtroq; hoste contēpto / cū instructa classe Stitinū veteriam pomeranię oppidū petit. Huius nauigationis p̄cessor Abfalon benigni erga Stitincē animi ductorē habebat. Cuius fraude per Oddorę amnis dispēdia abductus / ceteris rectam & cōpendiariā nauigationē sequētib; mutato ordine postremus ad urbē peruenit. Est autē Stitinū eminētis valli sublimitate cōspicuum / insuper natura arceq; equaliter munitū, vt inexpugnabile pene existimari possit. Hinc mos pro uerbii sumptus / eos qui se tutos inaniter iactant Stitini p̄sidio nō defendi. Huius tamen urbis expugnationē Dani spe viribus maiore cōplexi / cū materiā eius partim incēdiū capace animaduertēt / cōstructas virgīs crates admodū breues ob iacula vitāda velut scuta p̄ se gestabāt: iisdēq; freti ligonibus aggerē petere cōperūt / tutius intra cuniculorū latebras ignē sparsurū. Rex inter im oppugnationē orsus muralibus machinis ommissis coronā admouit. Solis sagittariis ac funditoribus excelsa moeniū propugnacula apperere possibile fuit aditū fastigio negāte. Fuere tamen ex iuuenibus qui glorię studio summa moeniū clypeis tantū protecti cōscenderēt. Alii cōtiguas solo portas contēptis propugnatorib; cōminis securibus tētant / minusq; eis q̄ p̄cul agētib; periculi fuit: q̄ tāta telorū vis in hostes vndiq; cōgerebat: vt ab iis nō nisi remotiores cerni impetiq; possent. Quo euenit vt audacia salutē, ignauia discrimē afferret: tutioresq; p̄pinq; q̄ remotio p̄staret. Econtrario Danorū armis nō magis propugnatores ipsi q̄ ceteri intra urbē populares opprimebant: ancipiti iactu valli cōsepta trāscēdētibus telis. Nulla res oppido magis aduersum oppugnatiū multitudinē q̄ defensorū paucitas nocuit: vtpote quorū bellicus labor successione auxiliū nō habebat. P̄fectus urbis Wathyszlauus erat qui & ipse Bugiszlauo & Kazimaro sanguine cōtiguus habebat. Huius animus nihil pene cū ciuū ingeniis cōmune fortitus / tāto amplificādē, exorandēq; religionis studio flagrabat: vt Sclauico sanguine editū barbarisq; moribus imbutū negares. Siquidē vt patriā superstitioni deditā ab errore cultus reuocaret / exemplūq; ei corrigēdi credulitatis proponeret / monachalis vitę viris e Dania adcitis in latifundio suo cellā extruxit / eāq; multis & magnis stipēdiis locupletauit. Qui cū lassatis pugna sociis urbem captioni propinquā animaduertēt / hostiū sequitiā veritus offerēdē deditiōnis gratia pacē periuit / acceptaq; fide protinus a pauoris cōsortibus funiculo submissus regia castra petere nō dubitauit. Quo viso Danorū populus languidius pugnā exercuit periculis suis regi pecuniā emi: seq; ei; cupiditate victoria pariter ac p̄da fraudari cōquestus. Quo rex animaduerso demēdē notę cupidine urbē equo circuiēs milites ad iustitidū hortari cōepit. Postq̄ multo labore edito cassam ac difficilē oppugnationē

Stitinum.
Adagium.

Wathyszlauus
pietas.

Histo. Danicę Li. XIII. Fo. CLXXVI:

nē aspexit reuersus in castra wartyszlauū admittit. Cuius precibus motus dedēdi potestātē oppidanis indulgit: pecuniāq; quātā egre vniuersa Sclauia exfoluere posset cū obsidibus pactus / statuit vt urbē wartyszlauus a se i beneficiū receptam tanq̄ regiū munus cōsortio Sclauicę dominatiōis eriperet. Igit̄ reuocatis ab oppugnatio ne militibus neq; capi urbē neq; diripi passus / signū suum propugnaculis affigi p̄cepit receptę deditiōis indicia p̄biturū. Illic cernere erat vallū ab imo in summū ita sagittis vndiq; cōsitū vt harūdine cōcretū putaret. Quas nostrī ingēti studio lectas pharetris reddiderūt. Post hęc nauigationē remēsi / capto Lyubino Rugiā reuehūnt & quoniā Rugianę piscationis tēpus supuenerat / in cōmune cōsultū est eo loci tertia toti? classis parte excubias ordinari / ne publicis alimētis petēdis hostilis viciniā metus officeret. Huic manū Kanutus priszlaui filius a rege p̄cesse iussus: deformiter ip̄erio repugnauit: p̄fatus se nihil p̄ter angustos Lalandię fines in Dania possidere / eosq; tantū nō esse / vt pro iis tuēdis seipsum indubitato periculo obiiicere cupiat. Ceterū id negotiū iustius ad pontifices quos solos rex arbitros habeat p̄tinere: qđ tāto indignius ad se referri quāto remotiorē a regis familiaritate gradū obtineat. Tā impudētī iuuenis respōso percitus Waldemarus / exigua illū beneficia (q; exiguis dignus sit) accepisse respondit: de cetero se efficiente spoliandum magis honoribus q̄ beandū. Sed nec eū p̄trificū familiaritatē inter p̄bra ducere oportere / e quorū numero reperire facile sit qui p̄sens negotiū suo ductu finire nō abnuat. Ita Kanuto ip̄eritū detrectātē Absalonē accersit / eiq; Kanuti respōsionē exponit. Deinde an naues quibus ip̄m p̄cesse oporteat instruxisset / perquirat. Cōtra Absalonē interrogato / An ea res pontificū opera absolui posset: suā cupidius offert p̄dicando cōsentaneum desertiōni opus fore / regem periculis relictū reditū affectū dimittere. Quē walde marus ob respōsi virtutē impensioribus verbis laudatū / Kanuti moribus dissimilē p̄dicabat / q; ille imperio parere nō audeat / hic iussū vltronea suimet oblatione p̄currat. Regressus a rege Absalonē amicis e Syalandia denūtiat ne eo torpidius remāsuras naues instruat / q; ab ipso ductari regi q; debeant. Primus Thorbernus incūctanter se comitē eius futurū respondit: cuius succursu quondā patriam exuli sibi redditā esse meminērit. Petrus quoq; Thorstani filius nō sine magno rubore etiā se deferri posse / quē & necessitudinis & matrimoniū affinitate cōtingeret / p̄dicabat. Cuius comitandū Suno nō minus sibi q̄ ip̄s debitū incūbere professus est: q; ei intima iunctus propinquitate noscatur. Elbernus quē solum fratrem habebat comitatu suo orbandū negabat. In hunc modū tota pene Syalādēsiū classis cōdixit. Quo cognito rex nō solum ip̄s sed & Absalonē grates habuit / qui sibi tam propensū ciuium fauorē virtutis meritis peperisset. Igitur Absalonē post regis discessū ad tuendos Rugię fines relictus: nō tam tutam incolis euagationē q̄ securam ip̄s Dania quietē p̄stitit / Pomeranorū classe patrię terminis excedere nō audente. Huic Sueno Aruftenensis cum aliquāta Iutensū manu voluntarius operū comes ac socius fuit. Eo tempore princeps Rugię Teryszlauus cū Iarimaro fratre superueniens gratis Absalonē actus, tum ei / tum ceterę classī suffecturos excubiis cōmeatus benignissime p̄stitit: eisq; inter nauigia diuidēdis industrios ex nostris viros p̄fici postulauit. Sed lurtis allata passim & sine distributione rapiētib; / Absalonē hac munificētia vltro uti noluit / excepto q; halec e captura sibi deferri constituit: ne obsequium iniuria repperetur. Inde domū repetiturus apud insulam Thynnā sequacem lutorum classē dimittit. Quorum incautiō pars dum australia Fioniā latera prateruehitur

IVXXI D. Baronis Grammatici.

apud urbem a Kanuto Prizlaui filio cōditā / pyratīs obuiīs terrestri sibi fuga consu-
luit / nauesq; suas metu deserere: pudorī nō duxit. Qua fama accensus Abfalōn con-
tracta ocyus classe magno scrutandī studio loca quā maxime pyratīs familiaria no-
uerat indagabat. Igitur opacos insularum anfractus & abstrusos maris angulos assī-
dua nauigatione rimatus / miserā captarum nauium reliquias tristiāq; prāda ve-
stigia repperit. Quarum inuentu vltionis auīdior redditus diuisa classe separatim
lustrationis officium peragi iussit: ipse ad insulam mansuetam cum potiore Syalan-
densium classe concessit. Iamq; prēuē nauigationis excursu sociē classis cōspectu ex-
cesserat / cum forte quidam in destinato consistens littore crebra pilei ventilatione
colloquium eius exptere videbatur. Quem magnē rei nuntium arbitratu incogni-
ta ex eo cognoscendī cupidine velo posito terram cymba petiuit. Agnitūq; eminus
hominis fidem prima voce damnauit q; egressē nuper a Sclauis pyratice parum eo-
přecius fuerat. Is nāq; bisseas nūmum libras annuatim mercedis loco pactus quo-
ties quatuor pluresve pyratice Mioparones Daniam petere statuisent indicia ad
Abfalōnem se delaturum promiserat. Cuius non alia saluādi promissi ratio extitit:
q; ante pactiōnem secum inītam pyratas profectos asseruit. Idem Abfalōnem quor-
sum tenderet percontatus vt comperit domos reperere velle / tunc deniq; expeditio-
nem ab eo solui cum inchoari debuerat astruebat. Iam quippe a Sclauis aduersum
Daniam ingentem classem esse contractam. Qd vt cognitū sibi compertūq; fore ita
ambiguū extare quisnā Danie partes hoc paratu petere destinauerit. Aestuante Ab-
falone & quo se hostes effusuri essent pdiscere cupiente explorationē promittit pře-
quisito quo nuntium referre debeat. Abfalōn promontorium mōnēse designat: ro-
gatq; tēpus quo obuiū mittere debeat. Ille diē sextū definit. Nec diuile moratus
abscedit priusq; cōspectum sefellerat q; comes Abfalōnis classis appelleret. Nostro-
rum siquidem p̄sentiam perofus repente dilabi curē habuit / ne re comperita prodī-
ti ciuium cōsiliū morte aut exilio supplicia lueret. Nec rem Abfalōn tacite habuit. Si
quidē acceptū nuntium venientī sociorū classi suppresso auctoris vocabulo publica
uit: p̄fatus tūc a se domos repertū cum classem exeri satius foret. Ignaris cunctis quo
nā id auctore cōpertū haberet / rātāq; ei? p̄sciētiā ammirātib? bifariā optiōne dī-
uisa deliberare eos iubet / aucta classe an contracto equitatu venturū hostē repellere
mallent. Q; si neutriū probent vel littorum incolas quo minus pyratarū seuitiē pa-
teant propriis relictis tutioribus recipi locis iubeant. Igitur magnates concordī sen-
tētiarum voto neq; incertam hostium appulsione equitatu excipere promptū / neq;
littorale vulgus ad interiora reiicere speciosum ducētes, naualiter cōfigēdum de-
cernunt. Igitur portubus augēde classis gratia repetitis remiges / velata nauigia dī-
mittere iussī passim ad petēdos alterius expeditionis cōmeatus discurrere cōperūt
Abfalōn ob nō nulla negotia Roskyldiam p̄fiscif. Quē inde reuertētem hybernū
subito frigus excepit. Cuius tāta vis fuit: vt etiā aquas repēte crustaret. Cūq; Sya-
lādēsiū populares cōtractis alimētis onustos cōmeatibus currus nauigia repetēdo
ductarēt / tanta glacialis lutī moles rotarū orbes implicuit / vt prorsus gyrare non
possent. Quippe p̄tinax gelu veluti glutino quodā lignis limū astrinxerat. Quo eue-
nit vt curruum retores iisdē relictis iumēta oneribus subderēt: ipsiq; pedestrium
ductorum officia subirent. Quorum ocreas gelatæ fordiū tabes supra q; tibiæ ferre
poterāt onerabant. Hos cū Abfalōn equo přeteriens miseratoriis verbis p̄fqueret
duraq; pro patria perperī pdicaret / respōderūt maioris erūnē eē captiuū pyratice

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CLXXVII.

in transtris confidere/plurq; se ex præfenti labore voluptatis, q̄ amaritudinis cape-
re. Igitur expeditionē orsus quū prope Mōnā venisset, obuiū accipit: quē nuper ad
eiusdem insulæ p̄montorium nouarū rerū ex Sclauo cognoscēdarū causa transmī-
ferat. Illic accepit classē Sclauicā Swaldensī in portu morantē petendæ Mōnę pro
positum gerere/in australi ipsius littore equites/pedites in septentrionali edituram.
Nauigja vero Kyalbyensis sinus anfractibus immisuram. Quā iccirco copias spar-
gendas duxisse: ne incolis vllus fugæ locus admitteretur. Quo cōperto optimū ar-
bitratus est tranquillo nauigationis genere Coztā petere: nec prius ab ea diuertere
q̄ classis hostica se ipsam ex cōsulto prædicti sinus angustiis infudisset. Cui si inopina
te supuenire nequeat: reliquas hostiū copias occupatu facillimas autumabat: q̄bus
nullus absq; nauigiū reditus pateat. Sclauis segnius agentibus, dilationem mirat?
Falstriam petit: ibiq; e tota classe bina nauigja legit: q̄bus hostiū actus speculari præ-
cepit. Horū alterū Sialandensibus/alterū Falstrensisibus instruere iussū statuto: vt
si eadem ab hoste capi cōtigisset/reliquæ classis impensis redemptio taxaretur. Qd̄
audiens quī a Sialandensibus in alterius nauigiū regimen aditus fuerat, operam se
daturū asseuerabat: ne redemptionis beneficium captiuitatis iniuria pacisci necesse
habeat. Quod nō ignauia causa officii derectando/sed vigilantis industriæ fidu-
tia securitatē præsumendo astruxit. Verū Absalone Coztā regresso/Guemmerus
quidā cōuiuio Falstrensisibus præbito, nauem quæ speculandi gratia ab eis expediri
debuerat/epularū dulcedine retentabat. Siquidē humanitatis specie fraudē occul-
tans, omnium sobrietatē eximio portionis onere fatigatā/ad salutare Absalonis impe-
riū exequendū lentam nimis/inhabilemq; reddiderat. Is Guemmerus nimia Sclauo-
rum familiaritate corruptus, nostræ gentis consilia latenter eis p̄dere cōsueuerat.
Eodē quoq; tpe Sialandensium classē corpe magis q̄ animo secutus fuerat. Ad cu-
ius penates Sclauū iam portu Swaldensi petendæ Falstris p̄posito egressū præmit-
tūt q̄ ipsum sup Danorū negociis secretius p̄contētur. Tunc vero Guemmerus ab
Absalone in classē vocatus patrię excubias specie/reuera insidias exhibebat. Qua
de re nuntii per eius domesticos certiores effecti, mature suis quæ acceperāt indi-
cant. Ea res Sclauicæ classis cceptum/ppositumq; frustrata est. Itaq; ceteris rebus
omissis ad finum: quē viridem vocant/appellere cōtenti fuere. In cuius littore cruce
cē religiosa ab incolis cura cōstructā excidere adorsū sunt/insigni stipitis ruina ma-
iorem pyratice gloriā habituri. Cuius sacrilegæ temeritatis supplicia postmodū
turpissima fuga/tristissimoq; naufragio pependerunt. Falstrensisibus quoq; hesternō
mero sautiis supuenissent, ni Sialadic⁹ speculator inter remos ægre delapsus ebriis
somnia clamore depressisset. Per quē Absalon cognito hostiū occurſu, noctu Inguar-
rum et Olauum p̄batæ solertiæ viros leuibus nauigiis ex insula Boka ad speculan-
dum eorū consilium dirigit. Quibus p̄fectis eorundem reditū prætolare nō passus
abscessum p̄sequi statuit/præcurrēdos portus, q̄ imitandos existimans: ne longa nū-
cii expectatione cuncta tardius exequeretur. Meminerat sigdem moris esse Sclauis
exercitum ducturis antelucanos amare procurſus, rebusq; celeriter confectis, festi-
nis studere regressibus. Quos ne tardius aggredereetur, remigiū maturius instruit
vna speculatoris/ac ducis partes acturus. Quem Sclauū diluculo conspicati, aduen-
tanti cunctas nauiū suarum puppes opponunt, proris in altū auerſis perinde ac fu-
gæ non prælio cōsulturi. At vbi Sialandensium signum enituit, vehementi remoz
conatu parem fugam intendunt/corpore viros/animo foeminas exhibētes: nec egre

Bogøi

Saxonis Grammatici

Abfalón fugientibus institit. A quorū insecutione coorta subito tempestate phibitus Falstrā repetiuit. Tāta autē vndarū colluuisio fuit: vt nauū quēuis in aliā iactaretur nec collisioni leui opa succurri poterat/piculo cēs eque pulsante: perissentq; nisi nisi tempestati cedere maturauissent. Igit̄ Sclauī cū remigio aduersum vndarū sauitiā eluctari nequirent/veloq; sibi cōsulere vellent, tempestatis magnitudine euerfis nauigis mergebant. Quorū piclitationis certissimū indicium crebra pyratarū nauium fragmenta regionis nostrae littoribus appulsa dedere. Bina ex iis nauigia remigum virtute a fluctibus defensa, in Iarimarū Rugiae principē inciderunt: q postmodū alterū ex iis Abfaloni pramii noīe transmisit/vtriusq; captione ipius negocio impuans. Solennis hic dies Nicolai noīe erat: cuius auspiciis effectū est: vt Sclauorū exercitus ad hoc vsq; tps Daniā hostiliter petere ausus nō fuerit. Iamq; nros reditū intendentes (vt hyme fieri assolet) repentini gelu cōclusit. Qd tantē violentia erat vt ipam sinus: in quo proētabāt/supficie enata subito glacies occuparet. Huic tāta soliditas inerat: vt spissitudinē eius vnico ictu transuerberare nō posses. Cumq; eximia glaciei moles portu egressuris obfisteret, industria pūsum est: vt vnus nauis praecessu caterarū insecutio expediret. Sed nec vna quauis praecundi officio diuute fungi poterat: q; ptes carinarū extrinsecē glacialium crustularū acumine p inde ac ferri impressione exederēt. Quāobrem praecessionis vices inter nauigia a quo ordine diuidi curatū est. Ita demū p maritimos anfractus nauigatione praecta in apertum pelagus puentū est. Inde q; ad ppria cuiq; remeatum. Iamq; Abfalón tpm supputatione habita, vniuersas pntis anni partes ternis mensibus exceptis, pyratice laborē emensus fuerat. Postera aestate apud Eydorā inter Henricū et regē cōmunitū negociorū agitatio, cōtractis vtriusq; puincia principibus, habebatur. Vere reddito Christophoro solis praefecturae suae viribus succineto, pspera aduersum Brāmeleos expeditio fuit: qua pacta alia ptinus regalibus iussis instruit. Hanc Abfalón et Christophorus ducū noīe psecuti/primi Mansuetā venerē: q; quū rege tardius agēte rursus/Brammeleos aggredi statuissent, aduehiē Eskillus insigni Scaniensium classe stipatus. Hic nuper Hierosolyma regressus, barbā admodū immissam longinqua pegrinationis testē gerebat. Igit̄ Abfalón siqd clam tāto viro experiret vitio sibi vertendū existimans/p Esbernū ei qd cupiat/indicat. Ille studio Abfalonis impensius laudato, orat sociū se ppositi habeat/canicieq; suam iuuenilia quādoq; experiri pmittat. Nec segniter pmptissimis Scaniensiu delectis Abfalonē secutus, cōmuni nauigatione appulit Lalandiā. Illic nostris obuia septem Rugianorū rates fuere. Vnde quū noctu soluissent, erroris metu peritū nauigationis ex Abfalone deposcit quo recepto pspero cursu destinati portus compediū assecutus est. Abfalonē vero noctis opacitas aliquātis nauigationis excessibus errabundū effecit. Sed nec Sialandenses erroris prorsus exptes reliquit. Par ignorantia Rugiana quoq; nauigia fefellit: et forte in eū locum inciderant, ppe quē Brāmesiorum classis pyratice actura coierat. Cuius rei inscii Rugiani quū primū lux affuit, nostrorū se copiis inserūt/paremq; cum ipsis militiam auspicantur, paucis ad nauū praesidia relictis. Quas Brāmesii cōspectui subiectas, dilapsis metu custodibus, populant. Nec praeda/spoliisq; contenti, bina ex iis nauigia praestantioris fabricae visa/secum abducunt. Quae quū phibentibus Sialandicae classis custodibus vterius amouere nō possent, ferro ptusa merserunt. Vnicā hac puincia vrbem habebat: quae a danis rebus vacua reperta est, incolis eidem defensionē suam credere nō audentibus, cuius desertioni ptim de

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CLXXVIII.

fenforum/ptim valli inopia cam prabuit:anteq incolæ vocitabant q mœniũ suortũ diffidentia cum cõiugibus ac liberis ad ecclesiam extra vallum sitã certatim se con- tulerant/religionis q belli præsidiõ tiores futuri/pacisq; domicilio piculum vita- turi.Sed nec quisq; e nostris ad eorũ bona manus porrigere aufus est:ne prædandi li- bido sacrilegio implicaretur:q; in sacra æde iniquas opes attentare nefas nõ esset. Neq; em religionis auctoritas eius detractoribus auxilio obtentuiq; fore debuerat. Iaq; militate Absalone/Eskillus neqd cõsuetę religionis omitteret,primã sacris ope- rã exhibebat. Cuius animo tãtus hostiũ cõtẽptus inceserat:vt in exercitu toga nõ armis vteretur.Interea Hurna qdam et Marquardus:quę Adulfus Holfatiã præ- fectus filio moriẽs tutorem reliquerat,Danorũ copiis supbo sermone cõtemptis,in- gentem Sclauorũ/Saxonũq; manũ cõtraxerãt.Forte aut nostris intermissõ obequi- tandi labore/respirãdi grã aliquãtisper humi cubãtib;/Eskillus adeo se atatis ma- gnitudine cõtusum cõtractũq; assueuerat : vt ne equũ quidẽ sine adiutore cõscẽde- re posset.At vbi hostes in cõspectũ venere,quouis iuvene ocyor equũ insiluit:ita vt corpis eius robur nulla ex pre quassatum putares.Adeo virtus atati impat. Itaq; q- dictis senectutẽ causatus fuerat,hanc postmodũ factis iuuentã redolentibus decora- bat:quẽ in hãc virtutis dissimulationẽ nihil prater virtutẽ adduxit.Eodẽ forte tpe ex nostris manus puula prædã: dulcedine a cãteris digressa,quum hostes militũ nu- mero superiores/et fuga vitare deforme duceret/et pugna aggredi nõ auderet, inter- metũ pudorẽq; defixa/sociorũ præstolabatur aduentũ: inter quã et reliquas nostri exercitus copias palustribus aquis mediũ fluebat/vno tantũ vado meabilis/rius. Quẽ Absalon cõtãtate primipilo primus equo trãsgressus, sequẽtib; supandẽ diffi- cultatis cõpendiũ præmõstrauit.Cuius rei ignari,hostes securius q; cautius operie- bãtur/Danicorũ equitũ aduentũ editi montis interiectu celante. Igit q; prius a nris diuulsi fuerãt nõ expectato sociorũ auxilio:quod sibi tã ppinquũ cernebãt/ auide in hostẽ pcurrũt:ne bellã pprio metu dilatũ/aliena virtute expectere viderent.Quoz Sclaui paucitate cõtẽpta postq; maiorẽ hac acie humilioribus locis relictis mõtis iu- ga supare cõspiciũt,terga vertentes ab iis quorũ vires summa animi dictiq; petulã- tia laceffuerant,nullo negocio fundunt.Tantũ semp ludibrii insolentiã exitus as- ferre cõsuevit Tũc quidã ex nris quos ex fugientibus occupabant/nuda hastarũ pre- equis detrudere cõtenti,ob cõem religionẽ ferro psternere passĩ non sunt: ne pem- ptorũ cãdes plus pcurforis animã noceret,q; glã pdesset.Quã iniuriã beneficii lo- co a passis acceprã crediderim.Ingẽti deĩde præda acta tam diũ in litore pstatũ est quo ad Rugianorum nauigia:quã Brãmesii violauerant/reficerentur.Interea Hen- rico duce apud Bauaros agente vniuersi Saxonũ satrapã gerẽdi cũ Danis belli cu- piditate:quod minimo cõficiendum negocio arbitrabantur/in signẽ viribus exerci- tum amplificabant.Qui in itinere pfugis occurrentibus/accipiunt Danos nõ rusti- ca aut ignobili armatura, sed oposo ac militari instrumento bella gerere solere/tan- tãq; in Christianos clamentia esse:vt fugientes colaphis,q; armis insectari malue- rint.Nam aciem suam quũ ab eis capi intercipiãq; posset,equis nõ spĩritu spoliãtam auctore vero victoriã solum Sialandensium antistitẽ exticisse.Id mirum satrapis vi- sum:quorũ vnus Guncellinus:cuius bellicã virtutis experientia apud Henricũ du- cem familiaritatis palmam creauerat/de re præsentĩ a cãteris consultus, Absaloni in maritimis occurrendum monebat: q; cum vnus insulã manu dimicare magni non sit. Interrogatus ab iisdem rursũ / an cum ipso Rege manũ tuto conserere

Hurneñ nõ
bilis pri-
sca: e qua La
go vrne
clarissimus
nũc Roskil-
deñ p̄sident
episcopus.

Danorũ mi-
litandĩ mo-
dus.

Saxonis Grammatici

possent: Ne id quidem Henrico duci sine periculo audendum respōdit. Quo dicto cunctantibus cunctis/Danicæq; virtutis impetum formidantibus, viam se tutioris consilii repperisse subiunxit. Nam quum vniuersæ Danorum vires maritima expeditione cōfluxerint/si interim Slesuicensium partes hostiliter peterentur, plus dispendii Danos q̄ foris inferant/domi esse passuros. Quo audito Bernardus Raza burgensis in eam prouinciā arma se translaturum negabat: quam per regem beneficii iure possideat. Sed neq; Slesuicensium portas tametsi rex extrinsecus agat adeousq; defensoribus carere: vt plane hosti patere videantur. Nam earum custodiam sexaginta Danorum milibus esse mandatam. Quod audiens Henricus, qui Saxonie primatum vicario nomine administrabat/bellum a se Danis temere parari protestatus est: qui pacis patriæq; charitate flagrantes/propulsandæ magis q̄ irrogandæ iniuriæ gratia aduersum insolentissimos seruos/tereterrimosq; latrones Martem inducant. Quos quum innocentes incessere nefas habeatur/tartareas sedes mereri, qui tam iustæ gentis cruore manus suas contaminare præsumerent. His monitis decretum remittendæ expeditionis obtinuit, cunctis tam indignum militiæ genus detrectandum censentibus. Igitur Guncellinus: qui bellicæ virtutis operibus apud Henricum excellentem familiaritatis locum meruerat / quum sententiam suam sociorum arbitrio damnatam animaduerneret, pacificandum cum nostris ratus, Sunonem poposcit: eoq; compositionis partes plenius exhibente, vsq; ad Henrici ducis e Bauaria reditum/belli dilationem obtinuit. Rex deinde Rugiam aduectus, Sircipinensem statuit attentare prouinciā. Quam dum peteret, eximiam vastæ coenulentæq; paludis difficultatem offendit. Cuius superficies tenero vestita cespite/graminis quidem ferax, sed vestigiū ita impatiens erat: vt plerunq; calcantes obrueret. Nam limo funditus subsidente in luteas voragines/sordidamq; colluuiem prolabebantur: haud aliud progressuris iter patebat. Tunc equites extenuandæ difficultatis vitandæq; lassitudinis gratia/arma sibi detracta equis imponunt: eosq; præuii ductare cœperunt. Quos vt altius cœno obrutos sustentabant/ita quū et ipsi ductando subsiderent, equorum comam amplexi / fulciebantur. Riuiulos quoq; qui in ea palude crebri admodum discurrebant, nexis virgarum compagibus/superant. Tunc vero insignis quorundam probitas fuit. Nam quidam ex equitibus armis onusti, ductis post se equis, passibus incedebant/agilitatis fiducia onera abiicere recusantes. Quorum factum hoc illustrius, quo inusitatus extitit. Sed et equi dum corpus lacunis immersum auidius erigunt, interdum ductores vngulis obruunt. Rex ipse duorum militum humeris innixus, omnibus præter proximam corpori vestem reiectis, agre limi molliciem superat. Raro vnq; plus sudoris Danica virtus expendit. Ingentem hostibus peragrata paludis ammiratio stuporem inuexit. Neq; illis resistere tutum ducebant, a quibus et ipsam rerum naturam superatam cernebant. Victor tantæ difficultatis exercitus haud secus q̄ si hostem fudisset/alacer incedebat. Ingentes deinde sylvas emēsus, animaduertit vicum apta nauigiis palude circumdatum. Is aquarum natura q̄ arte munitior erat: eaq; duntaxat parte vallum habebat, quam pons inter ipsum et continentem porrectus tangebatur. Hunc princeps vr̄bis Otimarus prohibendi aditus gratia aduentante exercitu, vndis illico exæquare curauit, solis stiptum reliquiis inter aquam manentibus. Quas nostri ccu quædam alterius pontis iaciendū fundamenta sortiti, propinqua villa sepibus applicatis, paulatim intermeandę paludis comæ

Paludis
trāseundæ
difficultas.

Danicavir
tus,

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CLXXIX.

pendium moliantur. Huius itaq; loci oppugnationem Rex hortante incenium inopia aggressus, Absalone cum maiore equitatus parte prædatum misso, quæcunq; ex ædificandi pontis instrumento opportuna animaduertit, summo negotio contrahit. Huius operis contextum verentes oppidani, contractis vndiq; sudibus, ligneam turrim instituunt: cuius præsidio hostem tanq; arce verarent: eiusq; propugnaculis fracti, nostros promouendo operi, q̄ protegendo corpori intentiones, immissis subito funditoribus, incessere cœperunt. Contra, Dani sagittis decernere ad orsi quia ppius accedere nequibant, rem eminus tentant. Nec minus Otimarus noui pontis progressu territus/stagnum rate transgressus, Regem petebat. Ac prout nostrorum operam/aut segnem/aut vegetem animaduertit/ita nunc parcius/nunc impensius pacis supplicationes agebat: semp; pro oppugnationis habitu/deditio nis verba concipiebat. Tunc vero remissior operis executio fuit. Sciebant enim milites si bellum reuocari deberet, pontem a se cõseri nõ oportere. In quem tanta iam armatorum moles concesserat: vt ne locus quidem suppetandis: quæ structuræ necessarîa forent/suppeteret. A deo vincendi auida multitudo/operandi angustias sibi ipsa conciuit. Sed nec aliter allatæ sepium moles, q̄ super militum vertices eorundem manibus ductatæ proferrî poterant. Nec inutilis ea necessitas fuit/quõ sepes in altum librata: non minus corporibus muniendis proficerent, q̄ aquis sternendis prodesse. Eodem exemplo vulneribus sauri referebantur. Tum vero rarior tenuiorq; pontis contextus fiebat, militibus plus eius incrementis, q̄ firmitati studetibus. Et iam pene eundem insulæ commiserant: quum hostes partim arte/partim viribus fracti/nouo pugnandi genere bellum exaggerant. Siquidem hastas falces e turri directas ad militum nostrorum scuta tendebant: eaq; pertinacius apprehensa/præliantibus detrahebant. Obnitentes interdum violentiore tractu ponte excussos profundum petere cogebant. Cui malo ni maturius occursum fuisset, Danorum iuentus propemodum scutis vacua occubisset. Nam ex nostris quidam lignei vncî amminiculo iniecta sibi falce potitus/eadem ceteras occupando/hostem subsidio spoliabat. Iamq; dies occiduus erat / quum Rex contiguae noctis metu quid potissimum ageret incertus/seram oppidi captionem / futurumq; pontis incendium verebatur. Quis rebus quum se vrgeri animaduerteret, ne victo similis magno cum ignauia rubore ab oppugnatione discederet, ad intuendas Otimari preces paulatim animum deflexit. Quem desperationis errorem Absalon cum ingenti præda superueniens/ consilii sagacitate mire discussit. Siquidem Regem, si se ignaro Otimari, votis annueret execratus: interpretemq; secretius abductum/quæcunq; a barbaro pacifice tractarentur, contrario modo exponere hortatus/armatus in pontem descendit: militesq; eum prohibenda pugnæ gratia adesse ratos acrius instare compellit/prædam (si vincerent) eorum iuris futuram pollicitus. Grata militibus promissio fuit. Iamq; explicito opere alacres non solum telluris aditum, sed et turris fastigium occupant. Quam scalis/gradibusq; adorti, fundunt: obuios resistentes obtruncant. Tunc Herborthus eques Danicus, ne pontis angustiis officientibus/ac turba sociorum obstante rarior superueniret, facilem ad hostes transitum nouo irruptionis genere quæ fuit. Etenim armorum onere retento, profundo se credidit: quosq; gradu non poterat, incredibili nandi virtute præcessit. Quod factum amulantibus ceteris, tenera potis cõpaginè militum cõcursum repete subsidere cœgit. Cuius ruina Absalonem quoq;

Otimari si mulario.

Absalonis calliditas.

Pontis ruptio.

Vic^o capt^o

Henrici insolentia.

Waldemari regis modestia.

Piratarum stratagemata.

Fugæ ardor

inter alios excussum pessundedit. Qui quū nādi astu calleret/tametsi armis oblitus
 esset non solum inter vndas securus emerfit, verum etiam alios eius artis ignaros
 ab imminente periculo rutos præstitit. Interea Sclauī non supperentibus ad fugam
 nauigiis, dolis se cōmittere ausi: iisdem pro rotunditatis habitu circumuoluenti-
 bus, ab insequentibus occupantur. Qui nimirum ob inusitatum nauigandi genus
 vt suis miserabiles/ira nostris ridiculi fuere. Itaq; ludibrio permixta eorum infœli-
 citas erat. Capro vico trucidantur mares/foemina captiuantur. Fuere etiam qui re-
 gi capiendi Otimari consiliū instillarent. Quem ne recentis victoriæ gloriam
 vnus hominis perfida captione corrumpet, inuiolatum dimisit; hostiq; parcere,
 q̄ famæ nocere maluit. Cum omni deinde exercitu pristinum iter remens, prius
 classē/mox patriam repetiuit. Postera æstate Henricus Bauaria reuerfus, apud
 Eydoram solenne cum Danis colloquium habuit. In quo ob prosperos rerum suc-
 cessus adeo se insolenter ac tumide egit: vt medium pontis/sicut ante consueuerat/
 visendi Regis causa/transgredi recusaret; ne sibi dignitate præstare; quem pete-
 ret, fateretur: immemor prorsus illum paternum / auitumq; regimen gerere: sibi
 alieni imperii præfecturam cessisse. Quam insolentiam rex adeo patienter ac mo-
 derate tulit: vt in eius occursum exaquatis pontis spatiis/tanq̄ par non maior de-
 scenderet/honoratiorem se ratus/si cum indignatis viri fastu humilitate certasset.
 Siquidem præditus mansuetudine animus/celsitudinem suam citra debitam ma-
 iestati venerationem submittere, q̄ alienæ superbiæ exemplo inolescere maluit.
 Itaq; pace cum Henrico composita, Absalon quum secus Stethinnense promontor-
 rium nauigationem haberet, leuibus saxis et ad iaciendum habilibus in eius littore
 lectitatis nauigium onerat/vfurus eis ad castelli tuitionem; quod in publico nego-
 ciatorum portu condiderat. Quibus nauigio impositis, ad idem castellum postera
 die peruenit. Vbi quum munditiarum gratia balneis vteretur, animaduertit cu-
 iusdam nauis e septentrione venientis mentionem foris stantium collocutione cre-
 bescere. Quam vt piraticam intellexit, semiloto corpore vestem poposcit: nauemq;
 quam in portu velatam dimiserat, remigibus lituo contractis, conscensam in altum
 dirigere curauit. Nicolaus quoq; qui clientelæ eius et stabuli curam habebat/aliud
 nauigium iam pridem rimarum vitio pessundatum, exhausta sentina, ad patientē
 nauigationis habitum celeriter perduxit. Sed Absalon velo/ Nicolaus remigio pi-
 ratas petebat. Qui quum Absalonis nauigationem suam superare conspicerent, cal-
 lidū fugæ cōmentū amplexi/submisso velo cōtrariā vento nauigationē remigio mo-
 liunt. Id attērantibus Nicolaus rate obuius fuit. Quā aduersa nauigatione petētes
 mira gubernatoris solertia fefellerunt. Nā cū ad eius pene cōtactū puenissent, obliqua
 to remigio in illud nauigiū sui lat^o qd̄ ab hostib⁹ auersum erat piter cōcurrere iussū
 reliqui se erigentis oppositu pinde ac muro hostilia qbus incessabantur iacula vita-
 uere. Sic hoste eluso diuerticulum nacti, callidis nauigationis ambagibus recessus
 petebant. Quas tanta fugæ auiditas ceperat: vt quum ingens telorū vis in eorū na-
 uigium effunderet, etiam manus sagittis traiecti, manentibus spiculis, remigandi
 officia non ommitterent. Adeo illos timoris magnitudo vulnerū molestiā negligere
 coegit. Fuere etiam qui vndis impensius obluētantes/vitam remigio finirent. Alii
 telis terga confixi, maiorem nauigandi, q̄ spicula propriis corporibus auellendi cu-
 ram præstabant. Adeo illis minorū vulnerum dolorem maiorum metus ademerat.
 Cūq; anceps diu nauigationis certamen fuisset: quod ex remigiorū volucriate peti-

Histo. Danicę. Li. XIII. F. CLXXX.

debat nostris tandem superantibus occupantur. Tunc quidam ex eis indubitati periculi metu ferrum expectare non ausi, in vndas desiliunt/mortemq; sibi ipsi inferre, q̄ ab hoste recipere maluerunt. Itaq; plarunq; timidos vnus periculi metus in aliud præcipites iactare consuevit. Maxima horum pars qui fluctibus abstinebant/ferro perempta est:q̄q̄ ignobile sociorum fatum comitari nolentibus iure parcendum videretur. Quorum capita corporibus auulsa propter Absalonicę vrbs moenia iisdem spiritibus affixa sunt, qui nuper aliorum piratarum a Sialãdensibus captorum ceruicibus onusti fuerant. Ea res ingenti prædones pauore confecit. Plurimum siquidem ad extirpanda piratarũ latrocinia spectaculi huius atrocitas valuit. Gubernator ipse cum paucis admodum remigibus captus/quũ fallam redemptionis spem animo præsumpsisset/ac forte putria sociorũ capita cõspicatus/ idem se Danis facturũ dixisset, captiuitatis supplicii cõsumptus est/pœnasq; nõ solũ veteris piraticę, sed etiã recentiu minarũ exitio pepedit. Per idẽ tps̄ Esbernus et Wethemãnus opportunas patrię excubias multo nauigationis impendio p̄secuti/sedulinq; piraticę opus ingressi, in septem piraticos mioparones quatuor incidere nauigiis. Tũ Mirocus pugil spectatę audacię fortitudinis suę motũ intra ppriã nauis spatia cõtinere nõ passus, Wethemãni se appetentis nauigiũ virtutis fiducia solitarius insilit/cedentibusq; p̄ ignauia remigibus, neminẽ in eo præter Wethemãnũ rebellem habuit. Quos Esbernus rate præteriens risu p̄sequi contentus fuit: neq; aut hostem lædere/aut ciuem iuuare sustinuit: ne pluribus aduersum vnum opem tulisse videretur. Progressus itaq; Strumicũ athletam insignis fortitudinis capit. Sed nec prius Mirocus vt pedem referret vrgeri poterat, q̄ aliũ nauigiũ supuenientis viribus arceretur. Cuius respectu tantũ venerationis a victoribus tributũ est: vt quum captus supplicium mereretur/redemptionẽ acceperit: potiusq; in eo probitas honorata sit, q̄ facinora punita. Ita quum impietati pernicies deberetur, fortitudini salus donata est. Eodẽ tempore Eskillus domesticis supra vires negociis fatigatus/dum quieti intentius consulit, proficiscendi licentia a rege difficulter extorata, nobile Galliarum coenobium: quod Clarauallis nuncupatur/petiuit: ibiq; priuati more tranquillam vitam degens, asperum patrię conuictum voluntaria perigrinationis lenitate mutauit/iocũdiorem rerum vsũ apud externos, q̄ inter ciues habiturus. Per idẽ quoq; tempus Walagostenses moenium suorum angustias per os contractiora vrbs spatia propagare cœperunt. Nec incrementa adiecisse contenti noua defensionis præsidia excogitabant. Siquidem frequentibus palis circa moenia defixis, quo minus hostis aditu potiretur/propinqua muris vada claudebant/profundiora fluenti loca aduolutis ingentibus saxis nauigiis inaccessa reddentes. Cæteros quoq; meatus nauigationibus opportunos/aut lapidum coagmentis/aut alio impedimentorum genere præstruebant. His obstaculis rex optato locorum accessu phibitus, classẽ postera aduersum Sclauos expeditione promotam/ Zuinensibus ostiis inserit/luliniq; vacuas defensoribus edes incedio adortus, rehabitata vrbs nouitate iterata penatiũ strage cõsumpsit. Nec solũ lulini viciniã: sed et cõfinia Camini ipso prærito populatus est: vt factu celerius, ita quoq; hostib; p̄niciosius ratus/patẽtẽ ruris yberatẽ diripe, q̄ dubia munimẽtorũ claustra pullare. Nã lulinenses cũ vrbs suã recẽtes ruinas ferendã obsidioni inhabiles cernerent, perinde ac viribus orbatũ, deserta patria, præsidium Caminense petiuerant/ aliena amplexi moenia, qui propria tueri diffiderent. Ab his demum finibus exercitus noster ad vr

Gubernatoris superbi supplicium

Miroci virtus.

Eskillus archiepiscopus Clarauallis fit monachus.

Saxonis Grammatici

bis Ozna solum dirigitur. Cuius mœnibus abstinens viciniam irrumpit/certam
 agrorũ vastationẽ incertã vrbũ obsidioni præpõderare existimans. Sed etiã idẽ
 aliquãto satius faciliusq; reputabat psequi dispõs, q̃ vrgere munitos. Cui postmo-
 dũ compendiarã nauigationis reditum circũspicienti in commune prouisum est/
 propinquũ fluminis abstruos referare secessus. Cuius ostia quũ quondam nauigan-
 tibus per uia fuerint: nunc harenis obfusa ad pristinũ habitum fossa redigi possint.
 Quam sententiam considerata difficultatis magnitudo quassauit, Rege eximiam
 obstaculi molem lagonibus penetrari morosum ducente, vetanteq; negocium susci-
 pi, quod plus impensã q̃ utilitatis afferre videretur. Igitur repetito Ozno, tormen-
 tisq; propter vallum erectis, obsidio fingitur: cui? specie deditio obtineretur. Quã
 simulationem spernẽtibus oppidanis/expeditioni finis imponitur. Aliam rege post
 ver posterum exorso/eiusq; opinione finitimos terrentes/quũ se Sclauis nec propriis
 viribus/nec peregrinis auxiliis aduersum Danica arma abundare conspicerent, de-
 legatur Priscilauus, qui bellum apud Danos deprecaretur. In quorum præparatam
 classẽ incidens/oblata pecuniã pactione non solum profectioẽ prohibuit, sed
 etiã pacem in biennium taxauit. Caterum publicã religionis conditiones barba-
 ris ingesta non sunt: cuius professores plariq; eorũ principes existerent, vulgo sa-
 crorum societatem damnante. Qui tamen si Christiano nomine censerentur, titu-
 lum moribus abdicabant/professionem operibus polluentes. Per idẽ tempus Hæ-
 ricus compositis in Bauaria rebus/quia Sclauis aduersum Danos adesse non pore-
 rat, amicitiam Waldemari prius per internuntios petitam/ mox apud Eidoram col-
 loquio obtentam callidius q̃ verius amplexatus est. Nam puicaci eius ingenio nul-
 la boni stabilitas seruiebat. Cum gente nostra nuq̃ diutinas ac constantes amicitias
 gerere sustinuit. Mẽtiri virtutem ducebat: bonarũ artium loco fallaciam amplecte-
 batur: fidem simulatione colebat/honesto vtile anteferendo. Assidue nostros rupta
 turpiter societate lædebat. Econtrario regem conspicua animi integritas/ppetuaq;
 in cunctis cõstantia decorabat. Quid ergo miremur /q̃ inter eius virtutes/ et Saxo-
 nicam leuitatem firma societatis copula/aut solidum concordiaẽ vinculum contẽxi
 nõ poterat? Iisdem fere temporibus Suerus quidam fabro patre genitus/sacerdotiũ
 quod in Ferogia aliquãdiu gesserat partibus abdicatis/Noruagiam petens, religio-
 nis munus militia mutauit/Osteni cuiusdam ab Erlingo prostrati occasione addu-
 ctus: cuius agmini per deserta fugienti fortuito obuius ducem se præbuit/resq; ad-
 uersum victores nauare cepit. Et ne generis titulo carere videretur, originẽ men-
 titus/Haraldum Hyberniensem auum sibi vendicando/Siuardo se pcreatum con-
 fingit. Cuius etiam nomẽ filio: quem antea patris vocabulo vna appellauerat/apta-
 uit. Et vt omnia prioris fortunã momenta subrueret/proauiq; vocabulo in eo re-
 præsentari crederetur, simulatã prosapia decus/noui nominis ornamentis vsur-
 pare sustinuit/Magnumq; se in argumentum generis vocitari constituit. Quod
 tam impudẽs mēdacium turbulento militum errore /credulaq; vulgi suffragatio-
 ne protectum/ad totius Noruagiã cruentissimã stragem/extremãq; perniciẽm pe-
 netrauit. Idẽ quũ adhuc priuatus Suetiã ducẽ Birgerũ petisset, sacerdoti cuius for-
 te hospitiũ vltus fuerat/stolam præcipuum Diaconi insigne/cum libro sacerdotalia
 sacra continente dono dedisse fertur. Sed ne peregrinis vltius immorer, stilum
 ad propria referam. Neq; me domestica scelera per idẽ tempus exorta diu-
 tius externis insistere patiuntur. Siquidem Magnus Erici filius præsentis for-

Hærici pra-
ui mores.

Waldemari
probitas.

Suerus se re-
gis filium mē-
titur.

Histo. Danice. Li. XIII. F. CLXXXI.

runæ stipendiis nō cōtētus: cū Kanuto & Carolo gbus paterna cū Waldemaro neces- Magni rea
situdō: maternus autē auus Eskillus erat: aliisq; cōpluribus in societate facinoris ac gem conspi
citis: opprimēdi p̄ insidias regis cōsiliū capere sustinuit. A quo cū Suenonis partib⁹ ratio,
militādo bello Grathico captus fuisset: nō solū spiritu sed etiā amicitia & familiari
ratis iure donat⁹: atq; ex priuata fortuna ad eminetē dignitatis locū p̄uect⁹ fuerat.
Tantā victoris charitatem supplicii qd̄ meruerat loco expertus est. Cuius insidiarū
apparatus: hoc securior: quo incredibilior extitit. Neq; enim facile regis animū sub
ire poterat: ab illo sibi insidias neeti: cui quōdam salutem a se tributam meminerat.
Cum res diu latuisset indicium huiusmodi fuit. Quidā Theutones insidiarū cōscii
Magno clientela: obsequiis deuincti cum forte negotiorum eius curam amministra
do Holsatiam peragrantes: cuiusdam solitariam virā degentis hospitio excepti fu- De insidiis
issent: eiusq; cubiculum a se medio tantum pariete discretum nescirēt: nocturno in- Magni &
uicē sermone effusius habito: vehementer se mirari dixerē: quo pacto rex inter tot Caroli,
præparata sibi insidiarū cōmēta mortaliū adhuc luce fungeretur: quas Magnus
cum Karoli filiis eius capiti clandestino consilio molitus fuerit. Has vero omnes ad
uersum inscium excogitatas: non fortuitis humanæ conditionis casibus: sed cōstan
ribus diuina protectionis subsidiis esse dispulsas. Siquidem Magnū gladio dūtaxat
venabuloq; quo Tigres occupandi consuetudinem habebat vtentem: petituro Sia
landiam regi comitandi obsequiū ad cuiusdam vsq; vadi transitum exhibuisse: ibiq;
Kanutū qui parī armatura instructus (nā id genus in venationis sectatoribus suspe
ctum esse non poterat) cū coniuratis eodem tempore superuenire debebat: occur su
fraudatum, facinusq; sine complice experiri non ausum: per summā propositi diffi
cultationem: cōsalutato rege propria repetiuisse. Post cuius discessum Kanutū regi
vadum transgresso obuiū extitisse: turbatūq; confortis absentia: prosecutionis offi
cium simulasse. Aliquanto tamen eū acrius auidiusq; q̄ Magnū propositum exequi
perseuerasse. Qui regem equites ad mare præmittere, stipantibusq; sceminis mora
bundum in littore confidere: & inter extremos nauigium conscendere solitum ag
gredi constituerit: peregrissetq; facinus: nī rex absq; omnis humani indicii monitis:
benigniore cœlestium cura compulsus: relictis ocyus pedisequis: ratem præter so
litū scandere maturauisset. Karolum autē antea a coniuratis in Scania trāsmissum
fuisse si fratri propositum ex sententia cessisset: ad extirpandam regis sobolem ami
corum auxilia contracturum. Sed ne sic quidē Kanutum proposito cedere voluisse
q; apud Fioniam frustra tētatum: in Scania maiori cum opportunitate consumma
re sperauerit. Waldemarū ad Helsingorum urbem præcurrere maturando: eūq; cū Helsing
primū Scania aduectus rate excederet: incautum opprimere moliendo: quem post borg,
diurna venationis exercitia: p̄missis arbitris eo loci paruula rate crepusculo trāsire
solitum: non ignoraret. Quā machinationem fortuitis necessitatis præfidiis elusam
fuisse: nam ratem quæ regem vehebat cū forte glaciali impulsu procul a concupito
littore detorqueretur / militum eius aduentum præstolantiū ingenti cohorte exce
ptam fuisse: eāq; manū necessitati subuenire conatam: coniuratorū insidiis obsti
tisse. Ita Kanutū & Carolum bis propositi cassos / loricās quas inuadendī regis gra
tia sub tunicis gestabat hospitiiis reddidisse. Horum autem omnium ammirationem
vincere: q; Waldemarus vnus ex coniuratis sibi per familiaris suspectū minime / fer
rum vitare poterit. Qui cū regi per Rhedam aucupitū exercenti: solitarius comes
aurigaq; existere solet: deficientibus cōiurationis auctoribus: parricidale ministe

rium circa ipsum comprehensa aue curru delapsus iuuantū accipitris curā intēta corporis inclinatione tractaret: sua manu peragendū promiserat: fortunā tamen in tanta tāq̄ facili insidiādi materia promissis parricidii partibus aditum nō dedisse. Horum itaq̄ euentū miraculis liquere mortali manu regē perire non posse: cuius salutem inter tot exitiosa, arcanāq̄ pericula: non industria humana: sed celestis pater texerit diligētia. Hanc hospitum relationem a rerum admiratione profectam: eremita perinde ac si diuinitus dati iudicii mysterium veneratus: cuiusdam monachorū rectori ad se venienti memori narratione replicuit iusso horum indicandorum gratia ad regem transitum non differre. Quibus acceptis rex: cum ex diffinitione locorum: argumentisq̄ temporum: necnon itinerum suorum circūstantiis fidem assertis habere coepisset / non minus sibi subsidii deum in prodendis insidiis praestitisse: q̄ in frustradis tribuisset gratulatus est. Cuius rei ignorantia Karolus pristina adhuc securitate succinctus siue regēdi parricidalis propositi calliditate: seu peragēdi desperatione: Absalonem ob cognationis fiduriam petiitum: impetrandi sibi a rege provincialis beneficii adiutorem deposcit. Quo propinqui preces atterius exsequēte: Waldemarum dissimulata insidiarum cognitione: ex fisco suo se stipendia Karolo soluturum promittit: quoad honoris ei impertiendi facultas incideret. Cūq̄ Roskildiam veniens in aede trinitatis optimae maximae / morem sacris gessisset: amotis arbitris Absalonem adesse praecipit: quo secum confidēte indicē aduocans: quae sibi detulerit iterato exponere iubet. Ille propinquitatis metu qua Absalon a Kanuti filii cōtingebatur eloqui veritus, atq̄ os rubore perfusus: aliquādiu plēnū hesitationis silentium egit. Cuius taciturnitatis rex illico causam coniectans: hoc inquit te metu Absalonis fides liberat. Apud quem meae respectum charitatis propriae necessitudinis affectioni praeponderare non dubitem. Quo dicto senioris vocem verceda animi hesitatione torpētē ad eloquēda quae iubebantur intrepidam reddidit. Is itaq̄ relationē ab insidiarum principio orsus: cunctasq̄ earum partes veris narrationis indicis prosecutus: hoc nō suae sed alienae compertionis fuisse testatur: rogatum se tantum eadem regi referenda curare. Tunc rex eo secedere iusso: ductis alie suspiriis: priuatim apud Absalonē, queri coepit: nūq̄ sibi vel cognationis ius: vel beneficentiae meritum obtentū fore potuisse: quo minus malis propinquorum artibus appeteretur. Quorum fraudem si dissimulanter tolerare coepisset: effectū insidiis praebere posse: quae tam potētum tāq̄ sibi familiarium studiis necerentur. Si vero parum adhuc publicato facinore supplicia de indemnatis sumere maturasset: doliq̄ notitia a paucioribus sumpta crudelius in amulos consulisset: innoxia capita confictis criminationis partibus obruere videretur: inuidiaq̄ virtutis accensus ad communē generis sui interitum variis insimulationis modis exurgere necessitudinis euerfor: affiniūq̄ consumptor censendus. Igitur & patientiam periculosam & vltionem si praepropera foret: probrosam existere. Ita se quem vindictae modum apprehendere debeat ignorare, cuius & ignominiosa acceleratio sit & pernicioiosa dilatio. Caterum insidiarū periculis patere malle q̄ in auctores facinus retorquere: nī mors sua ad aliorum confestim exitium redundaret: quā liberorum suorū amicorūq̄ miserabilis strages: mox discordia ciuili: saeuāq̄ exterorum irrupitio: ac totius patriae tererrima vastitas insequeretur. Hęc & cōsentanea rex crebris anxietatibq̄ gemitibus prosecutus: quae maxime sibi conducant Absalonē dispicere iubet. Ille se nihil a regis aestimatione diuersum perpēdere refert: praefatus ipsum ex repēs

Hist. Danice Li. XIII. F. CLXXXII.

atino vindictæ pro cursu non leuius famæ dispendium q̄ salutis ex dilatione capturæ.
Quamobrem animaduersionis ius diuino permittendum arbitrio/ qui potis sit insi-
dias quas eluserit publicare. Sed neq; rem cuius multitudo conscia sit diutule vul-
gus latere posse. Hortatur deinde corporis sui custodiam consuetis comitibus attri-
tus mandat: iubeatq; nunq̄ sibi inermes assistere: nec magis salutem suam diurnis
eorum officiis. q̄ nocturnis excubiis vallari curet. Sic enim coniuratorum aliquos:
se proditos suspicantes: repentinum propositi iudicium edituros. Gratum Walde-
maro consilium fuit. Cuius Roskildiam linquentis Absalon comitem agens: sollici-
tatur a Carolo petitionis suæ partes quas nuper apud regem egerit: iterare. Qd̄ ex-
sequente eo: responderetur a rege: raram beneficii gratiam esse, qd̄ accipiens parrici-
dio pensare studeat. Præterea miram quorūdam ingeniis & fallendi pertinaciam &
dissimulandi inesse versutiam. Se nihilominus cum primum Iutiā introierit insi-
dioso militi munificum futurum: a quo potentia ius in id maxime vulgus affecta-
ri non dubitet. Locunda Carolo promissio extitit: quā sibi per Absalonem expositam
impensiore gratiarum relatione prosequeretur: finxit enim oris hilaritatem: læti-
tiamq; effusus prætulit: quam non tam recipiendi beneficii q̄ implendi parricidii af-
fectus progenuit: q̄ ei regis dissimulationis industria securitatis incrementa tri-
bueret. Huic postmodum forte materni aui Eskilli per idem tempus a Gallia nauis
gantis appulsus/ vr̄bem Ripam cum Kanuto fratre petēdi causā præbuit. Quorum
Benedicti quidam solo patre germanus: sed pellice editus regis clientelæ fortior
q̄ fidelior comes: Waldemaro paucis post diebus q̄ Fioniā ingressus fuerat in pro-
patulo prædente, siue celanda fraudis impatiētia adductus: seu parricidii qd̄ cogi-
tauerat furis concitatus: neglectis epulis cultrum quē forte prandendi gratia sum-
plerat: compressa manu: huc atq; illuc actum: varia ancipitiq; versatione stringe-
bat: perinde ac vs̄um eius ad inferendas plagas agitationis exercitiis prædiscere cu-
piens. Interdum ferrum sinu condebatur: detectumq; rursum digitis inferebat. Inter
hæc assidue regem oculis destinabat: quibus nō minus q̄ manui minarum inesse vi-
deretur. Cuius motibus amentie consentaneis: Waldemarus per sponsam filii Ger-
thrudem eb̄ id muliebriter lachrymātem oculos inferere monitus: Nicolaum: qui
regis mensa præerat: q̄ poterat arcanis nutibus accersitum: visum ad insitatos
Benedicti gestus obliquare tacite iubet: amorisq; post epulas mēsis cateris sibi pro-
piorem consistere: prædicti equitis si quas moliretur insidias excepturum. Sed Be-
nedictum tum ipsius regis, tum commilitonum plena stuporis contēplatio ferrum
vaginæ reddere coegit. Crediderim vero hunc animi astum eius præcordiis diu-
nitus ingestum eodēq; auctore proditum facinus quo prohibitum esse. Tum demū
Waldemarus neglectum Absalonis cōsilium peenitētia profecutus: deuocatis in cu-
biculum militibus inter quos & Benedictus astabat: ē moestam eisq; per q̄ maximē
displicituram afferre se dixit: quam & proderet triste sit: & celare pestiferum: nec se
dubitare quin eadem in cōmune delata amicorum mētes tristitiæ salebris sit impli-
catura: tantoq; eis plus amaritudinis incussura: quanto regem suū propensiore cha-
ritatis cultu contingerent. Siquidem quorundam conspirationē de nece sua habitā
non dubiis cōiecturæ rationibus/ sed veris consciorū iudiciis, certisq; rerū vestigiis
sibi prodita esse: cuius auctōribus primā salutis suæ custodiā credere consueuerit.
Nolle vero se eorum declarare vocabula q̄ noxios respiscēdi induciis donare q̄ in-
simulādi studio obruere mallet. Hortatur deinde maiore cum sedulitate vallādum:

Benedicti
Alemanni
stoliditas.

Saxoni Grammatici

Eskilli per-
plexitas.

se curent: nec vsq̄ gladiis vacui incedentem comitari sustineant: stipendiq̄ officia
hactenus per incuriam gesta deinceps elaborato famulandi studio prosequantur: tan-
taq̄ id sollicitudine peragant: perinde ac quiuis propriae sinceritatis certitudine
de aliena ambigere necesse habeat. Sed neq̄ se vniuersos notabiles ducere: de quo-
rum grege complures ad mortem pro se excipiendam si res posceret: paratissimos
sciret. Tunc milites mutua fidei amulatione consciorum iudiciū flagitantes: a per-
fidis erga regem capitibus vindictam se exacturos promittunt: neq̄ aut necessitu-
dinis aut familiaritatis gratia tēperaturos: quo minus sanguinis eius cupidos poe-
nas quas mererentur/ persoluerent sint coacturi. Ad hæc rex referre: fidei sinceritate
contentos: vltiores iudicii partes expetere non oportere. Ita militum preces ab in-
nocentia conscientia profectas / plenum moderationis responsum cessare compulit.
At Benedictus coniurationem a consciis regi proditam ratus: eūq̄ his quos incau-
tos opprimere cuperet callidis simulationis ambagibus veniam polliceri: plarisq̄
militia insignibus relictis: lutiā qua potuit celeritate petiuit: detecta factionis
nuntio ad Magnum dimisso. Ita perfidum eius animū mordax conscientia crimem
regia mansuetudinis promissis fidem habere vetuit. Quæ res Magno proxima no-
tae nauigio Lubecam proficiscendi: indeq̄ Henrici contubernium expetendi cau-
sam praestitit. Eodem nuntio Kanutus & Carolus per Benedictum accepto: tacite
Ripensium vrbe egressi: conscisa apud Randrusium naue praefectum Gothia Bir-
gerum propinquitatis fiducia petiuere. Adeo illos maligna conscientia: vis securi-
tate defectos: subito pauore quati coegit. Quorum profectionem Eskillus: tum pro-
priam, tum nepotum fortunam miserabilis questus infinita agritudinis molestia
prosequatur: ob cuius magnitudinem lingua debilitate contracta: parum voca-
lis euasit. Quem rex ad se Wibergi venientem iocunda admodum fronte suscepit: ne
quid suspicionis in eius aduentu reponere videretur. Quam regis moderationem
pontificis prudentia aequauit. Supplicem enim pro nepotibus vocem mittere non
sustinuit quo magis se ab insidiarum suspitione alienū efficeret: neue eorum culpa
affinis/ quos precibus seruare cuperet, existimari posset: consultius arbitrando taci-
turnitatis argumento malignitatis suspitionem vitare: q̄ offensam pro noxiis sup-
plicando contrahere. Cui postmodum Scaniam profecto/ opportuna medicorum in-
dustria debilitata vocis opem redintegravit. At mentem eius ingenti curarum astu
obsitam agritudine vacare nepotum proprio spiritu chariorum fortuna passa non
est. Adeo facilius corporis q̄ animi discrimina vitantur. At Magnus facinoris pudor
re quam exilii causam haberet: Henrico pandere veritus: recōciliationis ab ipso dū
taxat remedia postulabat. Ille exulis vota auersari impium ratus: epistola ad walde-
marum transmissa: concepta erga Magnū offensa remissionem efflagitat. Ad hæc
waldemarum legatione q̄ literis respondere satius ratus: Henricum quē stabulo suo
praposuerat: Germanicae vocis admodū gnarū in Saxoniā dirigi curat: apud eius
ducē Henricū Magni perfidia accusaturū. Quo audito/ Magnus rubore in audacia
verso q̄ poterat pertinaciter obiectis se affiné negare: & veluti in augmētū innocē-
tia duello manum offerre: eodē acumine dissimulationē amplexus: quo facinus mo-
litus fuerat. Refert legatus nō ob hoc se eo missum: vt accusationis partes apud ex-
teros ferro prosequi debeat: sed vt reum causam suā ad regis cognitionē transferre
aduersum hoc criminationis genus lex Danica statueret: rogante: penes ferrū pur-

Hist. Danice. Li. XIII. F. CLXXXIII.

gationis morem consistere respondit. Tunc Magnus a duce rogatus: an tantum fiducia in innocentia sua reponeret: vt huius experimenti indicio spem defensionis petere auderet? Anceps id gen^o nec semper miraculo præditum aiebat: qd plar^{isq} et infontes damnare, & noxios absolueret soleat: fortuitosq; maxime experimētorum euentus habeat, neq; enim diuinam potentiam tanta mortalium cura flagrare: vt quibuslibet eorum votis rerum naturam cedere compellat. Suspecta plar^{isq} respōsio fuit. Tum duce quā a se opem sperare debeat qui tanti criminis obiectionē patriis institutis resellere nollet/arctius perquirentes: quid ageret incertus: aliquandiu responsi cunctationem exhibuit. Tandem vltioris profugii diffidentia adductus: vltro regem aditurum se dixit: si sibi quęcunq; causa exitum sortiretur: impunitatis fides daretur. In cuius fidutiæ certitudinem stabularius sponsionis suæ pignus offerre cœpit: præfatus capitali crimine damnatis patriæ legis instituto dilabendi inducias tribui: iisdēq; e vestigio supplicium irrogari nefas haberi. Qua Magnus oblatione contempta: solam Absalonis fidem se pignoris loco recepturum asseruit. Quæ cū rex ex legato cognosset: epistola duci redditur: qua Magno sub Absalonis obtentu/veniendi discendiq; potestas promittitur. Quo euenit vt Absalon prius Magnuni hospitio exciperet: q̄ vltum aduentus eius nuntium a rege sumpisset: literas quæ pro eiusdem receptione destinabatur nimio festinationis studio præcurrentem. Quibus tandem per regem susceptis sollicitudinem improvisi hospitis plenius fidutiæ promissis discutere curæ habuit. Quibus erectus Magnus: plus spei in Absalonis auxilio: q̄ metus in sua noxa reposuit. Quo euenit vt maiore formidinis parte deposita: propria repetere non dubitaret: navigationem qua Lutiā petiturus erat: necessariis vsibus instructurus. Quippe causam apud Aursiam dicere iubebatur, verum hoc securitatis robur deprehensa secretorum eius legatio quassauit. Siquidem binas eius epistolas proditiōnis mandata gestantes: a publicorum itinerum obseruatoribus intercipi cōtigit. Quas cum regi allatas ab intermeantibus Magni pdi expertus fuisset: formulā qua signatoria utebatur: proprii scribæ negligentia amittoris astusam confingit. Idq; non solum inter suos: sed etiam apud Absalonē simulatione protia, sequi curauit: opinionem serere cupiens adulterinas epistolas a formula repertibus odio sui fuisse compositas. Appetente causæ dictionis tēpore: binis nauigiis instructus: Absalonē Sialandia & Scania magnatibus comitato obuius affuit. Quo adito consciētia stimulis actus: trepidationē fide maiorem præteriteq; vitæ fortitudini indebitā exhibedo: nullis se exhortationibus vt Lutiā peteret adducēdū iurabat: plus a se metus in regis offensa: q̄ opis in cuiuspiā patrociniō reponi præfatus. Præterea fortuitā sigilli sui amissionē causatus: amulorū cōmēto occasione ex eiusdē inuētiōne nactorū inimicas regi literas suo noie cōfictas asseuerabat. Sed Absalone ræcti criminis acta ab eo cōfessio foret: nihil cōmissum quo min^o inuiolatus discederet/cōstātius asserēte: sociali illū navigatione psequit: plus amici monitis q̄ proprio pauori indulgens. Cui rex omni Danica nobilitate stipatus/apud villam Wibysibi per Absalonē oblato mensæ sacra cōmunicare passus non est: ne conuiuiam agēdo offensam deponere videretur. Quē die postero ad concionē vocatum suorum in Magni acceum benignitate exposita: maiestatis reum agere cœpit: pietatē parricidīo rependēculatio, re auidum: qd eius fuga non violēter ingesta: sed a solo conscientia reatu profecta recēter prodiderit. Ad hæc Magnus se nō cuiuspiā delicti: sed minacis nūtiū per Be Purgatio, nedictū accepti impulsu dilabedi consiliū cepisse testatur: regia suspitionis causam

Saxonis Grammatici

e longinquo tutius spectaturus. Præterea mirari se quo pacto rex/propinquū quem omni familiaritatis iure prosequi consueverat : inaniū suspicionum ductu persequi sustineat. Contra rex hoc eum ingratiorem quo meritorum suorum negligentiorē astruere:& in perfidia argumētum supradictas ipsius epistolas /quarum altera clausa, altera aperta obsignabatur in cōraune proferre. Quas etiam per præsentem pontifices circūferri:& an vero Magni signaculo obstitæ essent:curiosius annotari præcepit. Qd̄ inspectantibus cunctis adulter inūq; esse negantibus:recitari eas in publico iubet. Aperta Scaniensibus scribebatur: regem super complurium oppressione calūniās:cunctosq; ad bellum cum eo gerēdum exhortans. Magnum repetēdæ libertatis auctore habituros. Clausa ad Kanutum & Karolum eodē quo prior titulo mittebatur:quæ eos res in Scania nouare moneret : Magnūq; idē apud Luthiam facturū promitteret . Sic regem viribus cariturū maiorum regni prouinciarū auxiliis ad eum cōmeare prohibitis. Perlectasq; epistolas Magnus cū respōso excepturus putaretur indice metus silētio vtebatur. Quinetiā tantū stuporis animo contraxerat: vt voce quoq; deficeretur: interna pturbationis notas confuso oris habitu præ se ferēs. Nobilis viri taciturnitas fuit: quæ ne confessionis loco duceretur:prudens Abfalonis interuentus effecit:miratu indignū dicētis ad novos criminationis obiectus hominem defensionis dubiū pleno meditationis consilio respondēdi officia tardius exhibere:protrinusq; eum dandi responsi gratia colloquio excedere:& quos vellet ex amicis in consiliū contrahere iubet . Quo dicto recreatus Magnus atq; ad spem labefactandæ accusationis erectus acceptis cōsultationis induciis: Abfalone cum Tuko ne Wendilensium antistite seuocat . Is Tuko patri eius Erico diaconatus obsequiis percharus habitus : deq; eius clientela ad pontificatum accitus fuerat . Cuius rei grata recordatione Magni charitatem propensius animo insitam habebat . Quem multum diuq; ob cogitati sceleris immanitatem profectis a dolore conuictis infectus:respondente eo epistolas aliena fraude contextas:superuacuum id purgationis genus astruxit: non solum scripturæ: sed & stili modum quo scriba ipsius Lambertus in dictandis epistolis vti solet certissime recognoscere p̄fatus . Cuius affirmationem Abfalone consentaneis verbis prosequente : tantū Magno desperationis incessit: vt eos an sibi confessionis remedia amplecti liceret trepide percontaretur. Tum Abfalon tametsi confessio periculo non careret: ad hanc tamen ante procurēdum q̄ de venia actum, excussumq; foret negabat: suadetq; vti stupore deposito: per se vel per amicum in posterum diem induciarum facultatē audacter efflagitet : firmato animo rem feliciter expleturus. Quibus admissis rex præsentem nobilium ceteruam vespere iter ingressus: ad Vnnonis locupletissimi viri penates secum perduxit . In qua protectione Abfalon a Magno admodum æstuante quisnam defensionis modus obiectis congrueret: curiosiore percontatione consultus: nullam partē probro aut periculo vacuam agebat. Nam nec accusationem tot rerum indicis subnixam refellere promptum : nec purgationis partes detrectare syncerum : confessionis vero exitum ancipitem fore quam nulla veniæ certitudo præcurreret: Ita verax responsi dator consultori ignorantiam prætere: q̄ in dubiis certitudinem promittere: fidelius duxit. Tunc Magno omnia se veraciter relaturum: si veniam confessioni tribuendam speraret dicente: intrepide eū sibi secreta quæ vellet cōmittere iubet/ nullum eorum indicium ad regem ex se manaturū præfatus. Tum illo omnem insidiarum ordinem patefacere cupiente : Abfalon narrationem admittere noluit:

Hist. Danicę Li. XIII. F. CLXXXIII.

ne eam sacerdotali ministerio confessionis loco recipere videretur. Suadet itaq; Suenonem & Esbernum: secum adhibeat: quos in rebus arcanis regendis industrios sci-
at. Quibus admissis Abfaloniq; data fide pollicitis, absq; eius conuiuētia nullam se
presentis arcani mentionem acturos: Magnus insidiarum seriem a principio rete-
xere orsus: non solum se cum his quorum crimen testis fuga prodiderat: iure nota-
rum asseruit: sed etiam complura ad regis caput pertinentia adhuc eius notitia pa-
rū indita/apertissima confessione detexit: Eskillū (Asceri hic filius erat) & Christi-
ernum patre Suenone natum: eiusdem culpæ conscios asseuerando; Christierni fra-
trem Ascerum cui in templo Lundensi prima post antistitem dignitas cesserat: con-
iurationis consilium scisse potius q̄ probasse testatus. Confecto itinere postq̄ oppor-
tunum colloquio tempus occurrit: Abfalon cum Sunone & Esberno regem paulis-
per sine arbitris esse iussum contemplari causæ exitum monet, in qua nec accusa-
tionem actori instruere expeditum: nec reo confessionem amplecti tutum ducatur.
Qui si indemnatus abscederet: complures ad innocentiam sibi decernendam addu-
ceret. Sin confessus venia careret: simplicitatis exemplo culpæ sociis tegendæ eius
documentum præberet. Igitur elaborandum vt spontanea ab eo confessio elici pos-
set/quem testimonio insequi promptum non esset. In hanc sententiam perducto re-
ge: & se poenam confessioni remittere promittente: cum Magnus postera die in cō-
sione ab eo quid super responso deliberasset interrogatus fuisset: a cōiurationis ini-
tio orsus pudore posthabito: omnem insidiarum contextum: non solum conscios/
sed etiam loca rerum ac tempora perstringendo: vera narrationis serie prosequa-
batur: regem inter tot peruicacissime artis ambages, non sorte humana/sed diuina
opera seruatum affirmans: seq; non aliud magis mirari q̄ q̄ fraudem tanta familia-
rium arte compositam propitiæ fortunæ interuētus eluserit, hominēq; tot ciuium
dolīs peritum casus incolumē seruare potuerit. His dictis/genibus regis supplice
vultu gemebundus aduoluit. Quem rex præteritæ amicitia: verecundia con-
surgere iussum: ingratae mentis exprobratione coarguit: illius per insidias oppri-
mendī cupiditate perfusum: cuius a primæua ætate perpetuam eharitatem exper-
tus fuerit: a quo belli Grathici temporibus: non tantum spiritum sibi datum: sed
etiam adiecta potestatis incrementa meminerit. Se enim non solum propinquitati
supplicium remisisse: sed etiam munificentiam impēdisse: eum vero cum fidem be-
neficio debuisset: perfidiam repēdisse. Itaq; meritū suorum obliuionē ab eo tam
nequiter actam admirans: nec pristinae confessionis assertione cōtētus: an se per insi-
dias opprimere cogitasset inquirere perseverauit. Ille nec animū sibi nec arma ni-
hilq; qd̄ tanto facinori attinuit: excepto dei nutu defuisse subiūxit. deletatus rex tā
audaci hominis responso: veniā se confessioni tribuere: non familiaritatē restituere
dixit: ne rursus amicitia: copia insidiarū irritamentū existeret. Eūdem quoq; taci-
ta ad Kanutum Karolūve mādata habere prohibuit: monitum ne culpam reperere
velit cui diuinam potētiā tam constanter obniti persenserit. Ille se si quid tale cō-
mitteret: vltioris veniæ remediis indignū vocare: ne precibus quidē salutē deina-
ceps tueri aufurum. Quo rex sedendi locum reperere iusso protinus Suenonis filiū
Christiernū quē peracta Magni causa p̄ ignorantiā casus obtulerat: iracūda admodū
accusatiōe psequit. Qui cū se cōfortis indicio p̄ditū accepisset defensionis inops cō-
fessione veniā ip̄trauit: nec solū spiritū/veruetiā honorū omnīū incolumitatē asse-
cutus est: exilio dūtaxat poenas dare coactus: ne prōptus ad crimē regressus suppe-

Coniuratio
nē detegit
Magnus.

Saxonis Grammatici

teret. Ita moderatio manifestam militis culpam: extremūq; supplicium meritā: pro
scriptione insequi contenta extitit. Taliter exacto concilio Magnūq; Fionia reuerso
Waldemarum insulam ferarum gregibus abundantem more regio præda: venatica
vacaturus ingreditur. Quo loci Absalon & Ascerus a maximo pontifice Eskillio ob
veniam eius nepotibus conciliandam: quæ Magni exemplo sponderi videbat: trās-
missi inexorabilem regis animū experti sunt: a quo demū Ascerus an coniurationis
factorem egisset rogatus: cognitioni se quidem affinem: sed a consensu immunem
asseruit: nec tam odio regis q̄ delationis pudore, prodendiq; commissi verecundia
hæc fecisse. Quæ confessionis modum diuturni postmodū exiliū causam habuit. Hu-
ius legationis contemptum tam ægre Eskillus tulit: vt variis corporis pestibus cō-
tractis: grauib; hyemem morbis exigeret. Qua finita Waldemarum Dania: Suetiaq;
primoribus accersitis regales filia: nuptias exornat: quibus peractis Waldemarum
Eskillus secreta allocutione peritum enixe deposcit: arcani quod ei committere ve-
lit intempestiuam confessionem non arguat. A quo postulata sperare iustus: iam
paridem deponendi pontificatus allatam sibi cupidinem dicit, quem tanto oneri im-
pares ætas viribus defuncta constituat: neq; enim in fastigio se: sed priuati ac pro-
curatore liberum decedere velle præterita: conuersationis habitū monastica mu-
taturum. Quem cum rex verbis charitatē simulatibus proposito prohiberet: idq;
ei sine Romana auctoritate exequēdi fas esse negaret: habere se summi pōtificis epi-
stolas: per quas non solum abdicandi honoris licētiam: sed etiam transferēdi in quē
vellet: potestatem acceperit testatus est: huc accedere q; se Romanæ legationis offi-
cio fungentem: ne sedes successore vacua habeatur: subrogationis curam exhibere
par sit. Quod dictum rex / Ascerum ab eo pontificem adoprari ratus / suspitione in-
sequi cepit: nec dubius Kanutum & Karolum siquid vltius aduersum se conati
forent multum ab auo virium contracturos: cum diu verbis amicitiam præferen-
tibus egisset: ad postremū votis eius annuere se dixit: q; Romanæ sententiæ decreto
obuiam ire nequeat: penes quā publicæ religionis norma consistat. Tum Eskillus ho-
noris abdicationē contractorum pontificum frequentia celebrari magni æstimans:
profecturum ab vrbe regem precari institit vt ipsos exacto mense secum reducat /
quos non solum suæ renuntiationi: verū etiam noui antistitis creationi interesse ex-
pediat. Quam rem prorsus silentio dignam existere: ne cognita quæq; electionis me-
tu dilabi cogeret. Quo concessio statim interim solēnemq; populariū concionem
ingressus docet quantam subitorum charitatem fastigio functus exhibuerit: q; be-
niuolo studio merita sua publicis eorum fauor pensauerit. Iam vero sibi re pontifi-
cali cedere in animo esse: cuius amministrationi suprema: ætatis suæ habitum dissi-
dere cōspiciat: ideoq; se eorum curam quā hactenus plenis pietatis officiis gesserit:
diuino mandare præsidio, cunctisq; sibi militiæ fide deuinctis huiusce generis nexū
remittere: super hæc omnia alienis delictis veniam dare: propriis petere, vniuersos
etiam discessum suū piis precibus prosequi: votisq; pro se excubare precatur: parem
se eis dignationem repēsurum pollicitus. Adeo autē miserabiliter in concione egit:
vt eam lachrymis suffusam dimitteret. Qua soluta Absalonem Sialandia redeuntē
missis quibus exciperetur equis: penatum suorum hospitio vti compulit. A quo qd
ita plæbem mœstitia affecisset rogatus: tum seniū suū, tum exiliū nepotum digni-
tatis sibi patriq; fastidium afferre respondit. Huc accedere voti religionem qua se
dudum Bernardo Claraualensi pōtificatu vltro cessurum, priuatq; vitæ & hono-

Eskillus pō-
tificatu ab-
ire parat.

Eskilli in
concione
verba.

Hist. Danicę. Li. XIII. F. CLXXXV.

ribus defunctam acturum sponderit. Die postero quū prædicti prouinci. arū an-
tistites in ædē Laurentii marutine coissent, ornamenta sacrarii armamentario ege-
ri/cōspectuq; subiici iubet, quantū veteri altarium cultui/pristinoq; sacrorū splen-
dori noua ac religiosa liberalitate adiecerit/in propatulo ostendere cupiens. Quia
bus prolatis/voce suspiriis permixta/quantis charitatis impendiis pro subditorū
pace ac stabilitate excubuerit: quot erumnis/quot periculis obstitum omne pontifi-
catus sui tempus exegerit/edocet. Quem ob hoc se deponere statuisse: q; ætatis suæ
magnitudinem vltterior eius functioni inhabilē sentiat. Cuius orationē rex respō-
dendi officio subsecutus, eum tamen crebras cū regibus simulates gessisset/ponti-
ficis partes laudabiliter executum affirmat. Suæ vero sententiæ resignationis eius
propositū non placere: cui iam eo ætatis peruentū sit: vt malignitatis vltra notari
non debeat. Deinde eū proprio motu /an suo cōpulsu pastoris officium detrectaret
fateri iubet. Tunc Eskillus directis in aram manibus, iurare et præsentia sacra testa-
ri se non odio regis/aut vilius iniuriæ ex eo receptæ violentia, sed perituri honoris
fastidio/perpetuiq; studio huc propositi esse perductū. Grata regi responsio fuit cu-
pienti vera pontificis assertione calumniæ suspiciōne vitare. Rogat deinde an vnq;
regia seueritate poenas ab his exigere super sedisset/aduersum quos ille pontificali
censuram prior distringendā curasset: Quo nihil tale eum egisse fatente, graui me-
tu liberatum se dixit/veritum ne subita antistitis abdicatio occultam apud cōplu-
res sibi notam crearet. Romani deinde pontificis epistola: sine cuius nutu rex digni-
tatem ab ipso deponendam negabat/in cōmune relegēda profertur. Ea scribebatur/
Romanū antistitem Lundensi pontificali ministerii laxationem petenti: q; eū huic
muneri perutilem scisset hætenus repugnasse: nunc vero precum eius perseueran-
tia superatum/ætati ipsius assiduq; languori petita rei licentiam detulisse. Cuius
auctoritati rege refragandum negante/sua sede exurgens/virgam anulumq; præci-
pua pontificalis sacerdotii insignia altario imponens/perfectam sui muneris abdic-
ationem agere protestatus est. Cuius facti miseratione lachrymæ astantibus obortæ
suspiriisq; murmuris instar reddentibus ædes repleta. Igitur Eskillus, qui regni cle-
rum excelsius nosset/sedis a se relicte successorē a rege circumspicere rogatus. Cō-
probata monitoris industria, aliam Romanæ dignitatis epistolam explicat: qua sibi
legationis habenas tenenti subrogandi antistitis arbitrium mandabatur. Ea perle-
cta potestati quā sibi indulgentia Romana detulerat, ad eos quibus eligendi ius esse
confuerit/transfere se dixit: q; vltro iure suo cedere, q̄ alienum offendere malit: ne
ecclesiam pro cuius maiestate tuenda semp excubuerit, consueto libertatis benefi-
cio fraudare videretur. Tunc iisdem regi vti consilium suum exponeret/obsecranti-
bus: regeq; cleri postulationem sub plabis nomine: cuius se partibus proloqui refe-
rebat/consentaneis precibus prosequente/sententiā suam inter diuinam/humana-
namq; charitatem fluctuari asseruit: quarum alteram tacēdo/alteram loquendo of-
fendere posset. Dei namq; mentē exasperatum se esse, si illius quem huic maxime
regimini idoneum scisset, indicem agere super sedisset. Si vero hominem huius offi-
cii gnarum/pontificisq; partes alibi laudabiliter executum/sed et pro patria diffici-
lia audere solitum nuncuparet, familiaris et propinqui gratiam violaret: quem hu-
ius honoris oblationē auersari nō dubitet. Tunc cuncti quisnam ab eo destinaretur
animo perpendentes/solam vocabuli certitudinem flagitant. Et ille Roskildensem
(ingr) antistitem mihi ppinquitate/vobis opinione notū designo. Igitur compluri-

Eskilli libe-
ralitas.

Verba Eskilli archie-
piscopi.

A

Saxonis Grammatici

Abfalon re-
fugit pri-
mo Danorū
archiepisco-
patum.

bus bene ecclesie consultum acclamantibus, exurgens Abfalon maiorem hunc fa-
scem q̄ vt humeris suis imponi debeat, refert: nullo se pacto ad deserendam ecclesiam
adduci prefatus: quam angustissimis rei Danica temporibus susceptam ad emine-
tem fortunae habitum summa animi corporisq; fatigatione perduxerit: cuiusq; nō
solum externum hostem armis submouerit, sed etiā veterem atq; haereditaria pau-
peratam foelicibus opum incrementis mutauerit. Tum ii quibus suffragandi ius
erat ab Eskillo taciturnae haestitationis increpiti, et cuius officii sui partes cedere vel
lent rogati, paribus in Abfalonem votis pnuntiant: adeoq; concordēs suffragiorū
voces misere: vt nihil in his diuersum aut dubiū reperires. Nec oris officio contēti
manu comprahensum ad sedem quā ei voce detulerant, vt p̄trahere conantur. Nā
primus Eskillus iniecta in eum dextera exemplo ceteris idem audendi fiduciā tri-
buere videbatur. Qui etiā vt mos est concinere exorsi, celebrem electionis concor-
diam decore psallendi officio prosequuntur. Quorū plenum venerationis concen-
tum populus ingenti plausu tripudians, sacro cantilenae genere amulabatur, glo-
riosi clericorum vocibus aliquid honorificae modulationis adiciere gestiēdo, per-
sonantibus aliis, deformem sibi taciturnitatē existimans. Adeo in eligendo eo tota
multitudo vnā beniuole suffragationis vocem habuit. Ille vero trahenti se turbā
summis corporis viribus oblectatus, complures robustiore impulsu praecipites hu-
mum petere coegit. Ab iisdem quoq; exuuiae renitenti detracta: iamq; res ad vim
et rixam vsq; progressa, pmixtos strepitu cantus exaudiri non patiebatur. Igit̄ Ab-
falon ad sedem pontificali fastigio cōsecratam pia plēbis violentia perductus, in ea
collocari passus nō est: ne vlla ex parte cogentibus assentiri putaretur. Quamobrē
prius ab Eskillo, mox a Waldemaro oblata sibi diuinitus honoris ornamenta ample-
cti rogatus: ne praesentis ecclesiae maiestatem nouo et inaudito contemptu perfun-
deret, impetrata loquendi copia, ad appellandi officium procurrit. Cumq; preci-
bus obsecutus putaretur, validissimum repugnationi suae tutamentum adiecit.
Rapuisset alius oblatae dignitatis beneficium, auidēq; se tanti sacerdotii tribuna-
lia bus ingessisset. Nicolaus Roskildensis chori senior super irrogata antistitis violen-
tia parem appellationis vocem edere cunctatus non est. Tum Eskillus aliquanto cō-
cussior, certissime se suffragatorum partibus affuturum dicebat, sensurum Absa-
lonem sua an illius vota plus momenti Romae sint habitura. Hinc missa studiu da-
tur. Qua percelebrata, benedictionem Eskillus Abfalonis ministerio praestari pra-
cepit. Hac vsurpatione eum electionis assensorem efficere gestiēdo: se iam cunctis
pontificatus partibus defunctum huic ministerio congruentia amplius exequi non
oportere praefatus. Quem Abfalon tametsi pontificalia deposuerit, legationis ta-
men iure benedicendi praerogatiuam retinere dicebat: neq; ad inferioris potentiae
viros debitum fastigio suo munus relegare debere. Ea Abfalonis verecūdia senem
voti cupidum neglectae dignitatis suae meminisse coegit. Alio quoq; moderationis
genere repugnationis eius perseuerantiam idem labefactare tentauit. Siquidem in
cubiculum deuocatum cum precibus p̄fectere nō posset, genibus nixus plenis sup-
plicationis lachrymis aggredi conatus est. Profectu vacuus tertium irritamenti
modum: quo electi mentem ad suam sententiam adduceret excogitauit: incertum
relinquens maior in cogente, an resistente perseuerantiae conatus extiterit. Siqui-
dem equites suos numero et amplitudine insignes ad eū direxit militari fide se eius
partibus obligaturos, Quorum Abfalon famulatum repudians, se profusus in hono-

Hist. Danicę. Li. XIII. F. CLXXXVI.

rem eorum obsequiis dignum consensurum negabat. Qua demum constantia eui-
ctus Eskillus ne supellectilis: quam ecclesie relinquere statuisset, obscurior deposti-
tio foret: eundem in arcanam vestibuli partem abductum instantius hortari cepit
vti saltem oculis eam subiicere dignaretur. Sed et hanc quoq; sollicitationis prem
superiorum victor mire contempsit: ne qui gloriae tentamenta calcaasset, auaritia ir-
ritamentis succumberet. Quamobrem Eskillus ira accendi creditus, minus se bono-
rum q̄ cogitauerit (inqt) sacris atq; domesticis vsibus relicturn / ipmq; tam stolta
da pertinaciae quandoq; damna sensurū. Aureo deinde poculo regem / Absalonēq;
simili muneratus est. Pręterea neminem ex amicis in donatum reliquit / apud patriā
sibi pręclara liberalitatis monumenta creare cupiens. Varia quoq; membrorū de-
bilitate perstrictus, ad postremum etiam igne (quem sacrum vocant) quadam cor-
poris parte resperus abscedere maturauit / perinde ac diuinitus iniecti sibi suppli-
cii cruciamenta sortitus. Quem quū Absalon Scania excedentem castelli sui hospi-
tio excepisset / seq; tanto pedum frigore teneri / vt noctu quietem capere non posset
conquerentem audiret, calidum laterculum cistula crebris foraminibus distincta
inclusum plantis applicuit: eoq; fomenti genere pręfrigido seni patientem quietis
calorem restituit. Cuius medicamenti beneficium hoc Eskilli gratius fuit, q̄ ab ar-
tisticis charitate / non scientia aur professione manauit. Qui quū Absalonis nauigio
comitatuq; Slesuicum perlatu fuisset, cyphum argenteum ab eodem sibi pro mu-
nere oblatum suscipere recusauit / pręfatus se deinceps nullum insignium vasorum
vsu habiturum. Idem quū regem Slesuicensi in ponte obuium cōuenisset, ita cor-
poris debilitate solutus est: vt a plarib; exanimis putaretur. Recreatus tādē, fre-
tumq; rate transgressus / ac pręsentes benignius exosculatus inter flebiles amicorū
voces plorabundus / et ipse curriculo per Absalonem procurato quū prorsus equi-
tandi impatiens foret: quo mollius ueheretur / imponitur. Cuius flentis discessum
amicorum turba ipsū vltterius nō visura p̄inde ac funus lachrymis prosecuta est.
Post hęc regis legati cum Lundensibus cogendi Absalonis gratia Romam mittun-
tur. Qui primum Clareuallū profecti, reperti illic Eskilli epistolam: cuius ea tempe-
state non mediocris apud curiam fauor vigeat / in adiumentum suę petitionis ac-
cipiunt. Nec minus Absalon ac Roskildenses legationibus curiam fatigant / electio-
ni quam Lundenses confirmatum peragebant / plenę reclamationis sententiis obni-
tentes. Interea proceribus apud Roskildiam paschali tempore feriatīs / cōiuiōq; p-
summam omnū hilaritatem exacto, per Thordonem Lundensium pręfectum regi
significatum est / Thormerum quendam Magni nuntium nuper Gothia reuersum
tanto itinere Scaniam esse transgressum: vt captionem celeritate vitauerit. Cuius
occupandi gratia Beltensem transitum insidiis esse vallandum: quem ab eo ocyus
adiri ambiguum non sit. Rogatum super his Magnum / pręsidiumq; negationis am-
plecti conatum / rex tuto fateri posse promittit. Ille summa cum dissimulatione obie-
ctorum fidem leuare siquid huiusmodi compertum foret / vltteriore sibi veniā ne-
gari precat. Rex negatorum incredulus, Adulfo cuidam insignis fidei sed clerica-
lis conditionis: q̄ propter Belticum litus habitaret / obseruationis negocium man-
dat, per satellites ad eum directos cultus et corporis notis: quibus prędictus Ma-
gni nuntius dinosceretur expressis. Taliter captus Thormerus: ac coram rege sup-
mandatis: quorum esset gerulus / perquisitus, post diutina negationis ambages que
stionis metu credita sibi secreta detexit / lignum compactile: quale more Danico in-

Eskillus fa-
cro igni cor-
reptus abia-
re cogitur.

Magni nun-
tius.

Danica scy-
tale.

A ii

Saxonis Grammatici

Magnus ca-
pitur.

Vrbū for-
tuitū incen-
dium.

ter amicos sigilli vim obtinet/a se epistolæ loco gestari confessus: cuius dimidium a Kanuto & Rarolo pinde ac sygraphus haberetur. Cuius nequitiam rex vinculis multare contentus, Abfalonis eum custodia tradit. Igitur per Nicolaum stabuli sui præpositum Fionensium militum eum sequi iussorum auxilium succinctum Magnum perinde ac denuo sibi insidiosum/pœnamq; perfidia meritum capiendum curat. Qui in cubiculo nocte cœcubia circūuentus dū pristinæ virtutis immemor salutem latebris / non armis circūspicit, post aulaa repertus abstrahitur. Ita nescias miserio rem eum deformitas captiouis, an caprio ipsa reddiderit. Oblatus regi quū super insidiarum consilio rogaretur, aliquandiu obiectis se affinem negabat. Tandem conuincens eum captiui indicis/dissimulationisq; materia non suppetente, confessione crimen aperuit. Cuius mentem rubor nescio magis an supplicii metus affixerit. Hunc rex ad vrbē Laterensem missum/ Thorberniq; custodia traditur/carcere q̄ morte multare maluit. Per idem tempus Sclauorum pirata spoliatis Waldemari legatis, nauigium muneribus eidem a locero transmissis onustum ceperit. Cuius repescendi gratia nuntius ab eodem missis superbe responsum dedere. Qua iniuria Waldemarus (vt par erat) accensus, Henricum in societatem vltionis sollicitat, Rugianisq; q̄ hostilium locorum gnari essent in commilitium euocatis. Per Suinam inuectus, lulinum oppidum incolarum fuga desertum incendio tentat Henrico Diminum obsidione complexo. Qui quum expugnationem dubiam/difficilemq; animaduertet, amnē qui castra sua a moenibus diuidebat tranverso deductum alueo/remotiore cursu vrbem præterlabi coegit. Quo facto hostium muris summam defensionis opem conciliauit/præsidium eius pro oppugnatione molitus. Ea re effectum est: vt actam æstate obsidionem autumnino inglorius solueret. Cuius discessionem fortuitum vrbis incendium subsecutum est, suis viribus tribuente fortuna, quod Saxonis deferre dignata non fuerat. Eadem benigniore Danos lumine contemplata: eorundem ministerio Cozcouam vrbem conflagrare permisit indigenas vero metu palantes ad loca paludibus obfita viriū inopia confugere coegit. Quod Abfalon captiui cuiusdam cum fratre minore/coniugeq; et liberis comprehensi indicio expertus rogare eum cœpit, an suam suorumq; libertatē latentiū ciuium prodicione mercari cuperet? Ille conditionem cupide pactus, seipsum terrestribus copiis petendam/paludem cincturum/fratrem vero nauigaturis ducē promittit. Sic em̄ Sclauos ancipiti fuga implicitos nusq; dilabendi materiam habituros. Ea palus a superiore per angustum amnis discrimen abrupta/ minoribus duntaxat accessa nauigiis erat. Quibus dum Abfalon eam peteret, a captiuo errore simulante ductum minis extorsit/saltumq; meditantis ceruici nexum inferri præcepit. Multi in eum ex Sclauis dum cimbis fugam capessunt/incidunt. Armenta ab iisdem inter mare paludemq; coacta a Sialandensibus capta/ ac per totum exercitū distribui curata sunt. Quæ res ei plus inuidiæ apud socios/q̄ gloriæ qua fuit: q̄ ab vniuersis capiendum erat, a solis Sialandensibus occupari dicentes. Quo paludem egresso, quidam ex nautis petulantioris linguæ ducem supplicio dignum per iocū dixere: q̄ quum nauigationem præmonstrare deberet, ignorantiam finxerit/ promissumq; suum secutos simulato errore fallendos curauerit. Ille ludibriis pro serio ductis, laqueo destinari se ratus/ dum aquam e stagno tanq̄ munditiarum gratia peteret, vltro præcipitato corpore profundum insiluit/anticipare fatum, q̄ expectare præoptans. Qua temeritate dubium reliquit/perierit ne, an sub vndis saluus ena-

Hist. Danice Li. XIII. F. CLXXXVII.

uerit. Quibus rursus (vt fieri solet) euomitur restim quã collo innexam habebat, manibus ne per eam attraheretur complicandam curabat. Mersus denuo visentes eadem qua prius ambiguitate compleuit. Sed corpore eius tandem exanimi reperito, dubietatis quieuit contentio. In tantum autem illic exercitus noster captiuu pecoris gregibus abundabat: vt in iisdem agendis quotidiana pastorum opera vteretur. Quorum discursum periculo vacuum generalis earundem partium vastitas efficiebat. Quam tanta incendiorum vis pepererat: vt hirundines quoque rectis quibus habitare consueuerant orbatæ/gubernaculis nauium ac proris scetũ pro creaturæ nidus affigerent/domiciliorum vsum ab hostibus mutuantes. Post hæc Rex Henricum diutina Diminensium obsidione suspensum alloquio petiturus, ter restri itinere arrepto, vrbe Cozcoam a nemine defensam igni implicatã reliquit. Cuius procellum tum animis cuiusdam profunditate insignis: tum vltiorum locorum difficultas indicata cohibuit. Hinc Regi in Caminensium prouinciã transitus fuit: quã rurali magis populatione, q̃ vlla munimentorum oppugnatione permensus, Camino duntaxat inaniter attentato, nauigia quis captiuum pecus veheret prendenda curauit. Hæc tam vber pecoris /opportunaque com meatibus erat: vt exercitum nostrum bimestri edulio aleret. Legatione deinde ad Henricum missa præfenti militiæ finem imponere iubet, illo obsidionem quã frustra gesserit /ocys soluturo. Quibus responsis acceptis interiuentia quæque partim ferro/partim igni adortus, per summã hostilis rei populationem Walagostum accedit. Quo viso Walagostenses Zulistro duce extremã pontis sui partem conuellere cœperunt: nequis hostium per eum irrumperet /inhiberi. Cuius fragmentis pauci ex nostris perinde ac scalis vtentes, ammuniculantibus focis ascensu obtento, hostium vrbe exiliensium irruptione petuntur. Quibus ob paucitatem resistere nequeuntibus, Hémíngi excepto, omnes cessere. Absalonis hic armiger erat /leuibus armis instructus ad discrimina subeunda promptissimus /semperque se periculis immergere solitus. Qui dum se paruulo pedis regressu vrgentibus subtrahit, talis gladii quo cinctus erat longitudine offensus, supinus concidit. Quo lapsu plus gloriæ q̃ incommodi expertus est. Nam inter crebras hostium hastas, quibus acerrime petebatur /non tam suo q̃ fortuna clypeo protectus /vt primum genibus se excipere potuit, districto ferro propiorum tibias appetiuit. Quibus paulisper cedere compulsis, sublimis desiliit /sociorumque tandem ex pudore fortitudinem capientium accursu petitus, oppugnatores vrbe repetere coegit. Ita ad suos regressus ac toto corpore integer repertus, ammirationi visentibus fuit. Igitur non solum fortitudini ipsius /sed etiam fortunę veneratio tributa est. Ea tempestate Romani scismatis controuersia astipulante Cæsare Federico pertinacissimo Germanorum errore compluribus annorũ curriculum alita /veri p̃otificis Alexandri pedibus proculcata /succubuit: diuiduque ecclesiæ statum catholice concordie vinculum colligauit. Quo in tempore Regis Lundensiuque /necnon Absalonis legati Roma regressi /lato patriam nuntio compluerunt. Qui tametsi diuersas atque cõtrarias res petitione complexi viderentur, ca tamen Romani pontificis industria sunt excepti: vt pars vtraque sibi pro votis consultum gauderet. Nam et Absaloni Lundensem pontificatum assumere iustum: et Roskildensem administrare permissum. Ita geminum ecclesiæ regimen in eius iuditionemque concessit: alterum præcepto /alterum indulgentia sortientis. Nouam et inauditam curiæ munificentiam /recusanti pallium ingestum est: insignemque quod

Subactio
Sclauorum
xxii.

Incendiorũ
vis.

Cozcoam in
cenditur.

Hémíngi
periculum
et virtus.

Scisma.

Absalon fil
eps Roskil
densis et ar
chieps.

A iii

Saxonis Grammatici

petentibus ægre præstari solet, repugnantî violenter imprimitur. Dignos humeros, quibus tam præclarum onus imponeretur. Veniens siquidem Romanorum legatus Galandus Lundenſi clero Roskildiam euocato, præsentem Abſalonem non solum literarum recitatione: quæ eum electioni parere iubebant, sed etiam anathematis comminatione: quo se aduersum eum (si repugnare perseverasset) vsurum dicebat: electoribus assentiri/ fidemque oblationis solenniter ab iisdem recipere coegit. Quem postmodum Lundenſi in templo pallio quod attulerat muneratus/ die postero Ripensium electum Homerum religioso eius ministerio pontificem consecrari conspexit. Ita legatione syncerissime atque integerime gesta, hibernis exactis, Romam reuertit.

Explicitus est Liber Decimusquartus
Incipit Decimusquintus.



Frederici
submersio
apud So-
ram sepul-
tus est.
Miraculū
in corpore
episcopi,

Ost hæc Rex nõdum vltionis in rerum suarum raptores satietatem adeptus, expeditione eam petere statuit. Quam dũ septentrionalibus lulis superſedere iussis/ australes immenso ventorum flatu peterent, Slesuicensiũ antistes Fredericus perfectissimũ honestatis specimẽ/ dum veli magnitudine eximiam aurarũ molem/ intolerabilemque nauigationi notos cõplectitur: defecta gubernaculo puppe cum omnibus pene sociis periclitatus/ contractæ classis animos ingenti luctus acerbitate confecit. Cuius fato minus triste non fuit: quod sociorum cadaveribus vltro repertis solum eius corpus impensius perquisitum/ ante Spiritus sancti solenne deprehendi non potuit. Cuius tempore Sialandico littori appulsum non odore triste/ nec aspectu deforme compertum est prorsus: vt corruptela vacuum existimarem. Quo integritatis habitu sanctitatem viri diuinitus declaratam crediderim. Nec minus veneratu dignum: quod idem frustra ab amicis quaesitus/ eius potissimum festum corporis sui reperiẽtionẽ clarescere voluit, cui peculiaris cultus officio honorem habere consueuerat. Tum vero insignis Abſalonis gemitus erat præcordialis amici casum lugentis. Rex copiis apud Falstriam obuius/ vocata maiorum concione, prouisum sibi, inquit, paruula manu magnas hostium copias non laceffere/ eam militiæ conditionem habenti cui plurimum gloriæ vel opprobrii debeat. Quamobrem se potius Abſalonis / kanutoque filio expeditionis summã committere: si bene rem gererent, aliquantulum laudis: si male, parum vituperii relaturis. Illi iussibus celeriter obsequuti Rugianorum etiam classe quanta subito contrahi poterat adiuti, incessata nauigatione Ostroznã accedunt, in occupando hoste non minus celeritate, quã audacia vsuri. Quorũ tam latens improuisaque irruptio extitit: vt plarumque Sclauorum domi inopinatos opprimerent/ puinciamque penitus

Histo. Danice. Li. XV. F. CLXXXVIII.

incautam vastassent: ni incendio demū ab interioribus edito proderetur. Illic binis forte Sclavis nauigio fugam quarentibus quū alterum a Gerimaro teli iactu prostratum reliquus vlisci cuperet, cognito q̄ Rugianorum ducem appeteret/ telo ve recundius abiecto dilabitur. Tanta apud hanc gentem viris in fastigio positus veneratio, penditur. Interea classis per Penum amne allapsa: equis quos inter pascua reperit captis, Walagostum progreditur. Cuius pōre disiecto/transituq; obstaculis vacuofacto/ ppter mcenia ancoras iacit, oppidanis impata adhuc tormeta tractatibus Eadē obsidionis fastidiis nauigationis dispendia anteponēs/ tam vagum sparsumq; militia: genus secuta est: vt hostibus errore ludificatis vbinam maxime sua tueri deberent, incertum relinquerent. Siquidē euitatis locis in quibus eos obuios habebat, defensoribus vacua petebat. Quibus eadem accedētib; ex consulto cedebat/ et ad partes praesidio carentes militiam transferēbat. Et ne vlla negociorum intermissio foret, pedatibus remigio noctes/ somno dies exigere: equitibus vero nocturnam requiem diurnis militia: laboribus rependere/ constitutum. Aduersum quem excursationis modum Bogiszlauus et Kazimarus nihil in armis remedii ducentes, animaduerso patriae vastitatem nostrorum non minus agilitate q̄ viribus inchoatam suo ductu propulsare non posse, emendae pacis consilium capiunt/ quorum arma ferre non possent amicitiam mercaturū. Quibus accessis eorum se viribus impares cōfessi, praesentium finium iacturam inter damna ducere non simulant/ amplissima Pomerania: deserta nouis sedibus cōplexuri. Ad haec Nicolaus Falstricus in risum solutus sinistre eos patriae consulere dixit: cuius inferiora Danis/ superiora Polanis finitiorum manu huc atq; illuc iactati cedere cogentur. Quo dicto patriae salutem circūspicere moniti, centum libris nummum Absalonī, q̄ penes eum expeditionis arbitrium esset: totidemq; Kanuto promissis legatorum a se captorum dimissionem cum duobus milibus talentum: qua summa rapinam regi inflictam repēdere pollicentur. Ad haec Absalon responsū moratus, seductis maioribus offerri conditiones ab hoste dixit: quarum vsus pniciosus patriae, si gratus: contemptus vero commodior q̄ charior esset futurus. Siquidem pecuniam regi/ pacem ciuib;/ captiuū priuū missionem/ pacti nomine lucri fauorū q̄ vtilitati propius emolumentum esse. Iisdem vero pro nihilo ductis a bello non recedere saluberrimum. Iam em̄ Sclauorū vires eo tenuitatis esse redactas: vt si pax desit, deditioem sequi necesse habeant. Ita se suis bellum an pacem probent deligendum relinquere: ne alieno consilio praeterito, proprium audacter secutus videatur. Respondetur, ei potissimum parti studendum, qua publicus fauor possit acquiri. Hac sociorum sententia Absalon vti compulsus, ne anxiam regis expectationem inopinata reditus sui celeritate concuteret, ab Elberno se praecurri iubet/ speciosum gestorū nuntiuū platurō. Qui ppter Hythim insulā tēpestatum aduersitate coercitus, nō ante tēpestiuū pfectioni caelū sortitus est, q̄ Absalon receptis obsidibus eiusdē vti bñificio allaberet. Cui? p̄celerā di grā nauigationē impēsius cōficebat. Qua forte rex intrer venādū cōspecta, p̄peritū posterā classis reditū ammiratus, fugā suis iniectā credebat. Quā sollicitudinē falso cōtractā cognitis ex Elberno rebus, effusione gaudio pmutauit/ vtilius pace bellum cōfessus. Quē etiā hospitio benignissime exceptū plenīs hilaritatis officiis prosecutus est. Die postero classē non solum impensioribus verbis laudatā: verū etiā osculis honoratam dimittit. Quo postmodum apud Iutiam diuersante, Kanutus et Karolus petulantiore manu, q̄ validiore delecta, Hallandiam adorti exiliū

A iiii

Saxonis Grammatici

Kanuti p= ditoris car cer. Caroli cæ des.

proprio scelere contracti supplicium a patria sumere conabantur. Qui dum Hal landensium multitudine/quam sibi futuram sperauerant/repellerentur, fatum su gæ anteponetes/ppter nemus, quod Hallandiã a Gothiã fecerunt / aciem ordinant Vbi infelicibus auspiciis præliati, graues tentatæ patriæ poenas dedere. Nam Ka nutus crebris vulneribus exceptus, ab agrestibus captus/eundem quẽ Magnus car cerem expertus est: supplicii socium sortitus, quem facinoris consortem habuerat. Karolus mortifico vulnere obrutus, paruulo viæ excessu petito, fortem spm̄ inter molles arborum frondes deposuit/scelicior obitu, q̄ frater vita. Quorum patrimo nium Waldemarum lege quæ patriæ reos omnibus bonis damnat adeptus, inspera ta/opum incrementa contraxit. Igitur Karoli corpus putre postmodũ ab indigenis repertum documento fore potuit/aliena fastigia cum propriæ cõtemptu fortunæ concupiscenda non esse. Post hæc Henricus ob exercitum Cæsari aduersum Italos negatum/grauem bello offensam expertus/quũ tantæ rei molem viribus suis maio rem cerneret: Waldemarum sibi obuiam crebris nuntiis euocatũ, pertransito ponte cuius nunq̄ antea dimidium excedere consueuerat/per summã mutua fidei exhortationem obnixa auxilii petitione sollicitat. Adeo superbiã necessitas imperat/ sa stusq̄ infortunio domatur. Ad quod rex se nullo fidei debito cõpelli præfatus, ami citiã tamen/quam olim cum eo iunxerit/ si monitis suis obtemperatum foret, affu turum pmittit. Igitur Henrico quænã hæc essent cognoscere cupiente/Quũ terre num, ingt, Imperatorẽ attentare inter ardua ducatur, multo cælestem laceffere pe riculosius: qui proprio nutu præter humanum amminiculum prospera vel aduer sa afferre mortalibus possit. Quem si Henricus iampridem a se pontificalium bono rum rapinis offensum congruis restorationis officiis cõplacasset, victoriã mente præsumere posset/ alioquĩ bellum temere conatur. Qđ si infesto deo cõmuniter ab ipsi cõmitteretur, ambos hosti victoriã cessuros. Neq; em̄ dubium fore, quin caduca ac fragili potentia vsurus sit/ q̄squis diuinã pertinaciter obuare præsum perit. Igitur se non nisi expiato periculo commilitium præbere ausurum/publicæ religioni, q̄ priuata amicitia propiorem. Tum Henricus multa a se pontificum bo nis beneficii nomine extorta cõfessus: qbus si sponte cederet, vltimã paupertati sub iceret/corrasa attonsaq; ceruicis homines tanti a se æstimari negabat: vt vltro opibus carere: plusq; eorũ irã q̄ gloriã suã tribuere velit. Repulsæ tamen suæ si lentium ab ipso geri precatur: ne in vulgus negatæ opis fama dissereretur. Sic Re ge dimisso, promissi ab eo præsidii simulationem apud milites ne ad Cæsarem desi cerent/exhibebat: hac spe eorum animos firmare cupiens. Regressis inde Danis mi rum dictu/et nouitate prodigium incidit. Siquidem vna noctium infinitus murũ grex e longinquo rure concurrens, tristi occentu edito, Seleensibus aquis sua spon te submersus interiit. Quorum cadaueribus vento iactatis littus mane cõstratum apparuit. Quæ res vtilior incolis an mirabilior fuerit, incertum est. Eadem quoq; nocte Absalonis quietem capientis exuuiã a soricibus corrasa certissimum futu rã vexationis eius omen dedere. Cui Syalandiam regresso nuntiatur turbatis Sca niã rebus/plæbem a primoribus dissidentem aduersum regios quaestores publicæ consternationis impetum distrinxisse. E quibus Agonem splendida præfecturæ vi rũ in cõcione Lundensi plena remeritatis violentia probrosius contractatũ: ac pro pe vulgi manibus discerptũ/nĩ in ædem diui cõfugisset Laurẽtiũ. Quã facẽ turbulẽ tissimo multitudinis furore accensam nõ nisi per Absalonem extingui posse: cui sa

Prodigium murium.

Soricum omen.

Histo. Danice Li. XV. F. CLXXXIX.

cilius sit orietis q̄ adulti tumultus arma comprimere. Quamobrem oportere eum citato Scaniam petere si rebus regis laborantibus digne consultum cupiat. Qua de re Suno & Esbernus consulti q̄ poterant dissuasoriis verbis profectioē danuabāt dicēdo compertum sibi tacita principum conspiratione plæbē instinctam non aliud hoc motu q̄ Absaloni periculum petere. Sed Scaniensium legatis rem sine eo sedandam negantibus iturum se vtrūq; fors tulisset respondit: etiam salutem suam si ita res posceret tot egregiis regis meritis impensurū. Igitur præmissis qui Scaniæ priores habendæ concionis causa ad urbē Lundiam contraherent: extemplo se venturum promittit. Nec Scaniam petere cunctatus/patricio spiritu publico furori cōstantiam suam obicere properauit. Plæbs siquidē acer rimis cōsternationis fluctib; cōcitata ciuilib; iniuriæ querelas seditioso accusationis genere prosequēbatur. Sed & Thordonē concionari exorsum crebris sibilis infestisq; clamore vexatum ccepto desistere coegit. Cæteris quoq; regiarum partium assensoribus dicendi potestate negata solam Absalonis vocem tranquillis auscultationis modis exaudire sustinuit. Qui cum multitudinem imperitis clamoris iurgis obstrepentem salubriumq; monitorum impatientē aduertet: diuidendam ratus/ prouinciarum conciliis triphariam distribuī iussit, cunctas se principū culpas emēdaturum edixit. A quo Thordo q̄ eum ad tumultus vix sedabiles parum veracibus mandatis euocasset increpitatus/concitata plæbis dementiam a temulentia coortam affirmat, eiusq; rei quosdā in concione stertentes fidem fecisse. Quamobrem non in vrbe, sed campo concionandū fore: ne hominibus potioniis auidis violandæ sobrietatis accessus suppeteret. Proxima Absaloni cum australibus concio fuit. Illic regiū/satrapam Petrum (Euari hic filius erat) profectis ab inuidia accusationibus asperius q̄ verius laceratū: quotiore ab hoc calumniæ genere præstaret proximo sibi sedendū loco recipi iussit: venerabilisq; vicinatis suæ præsidio nequid in amicū atrocius consuleretur prouidit. Postera luce per summam litium cognitionem exacta pleno æquitatis iudicio cunctas querelarum partes absoluit, causisq; legitima diffinitione explicitis/ delectatam beneficio plæbem ad grates sibi repēdendas adduxit. Inde progressus indigenas militis indicio cognoscit seditioso edicti genere cōcitatum populum apud album fontem concioni quatrinduo vacaturum. Igitur tamesi Scanorum potissimis stiparetur/ ad supplendum tamē arbitrorum numerum etiam Thordonem nuntio vocatum/quid sibi super popularium motu recens fama prodiderit edocet. Ille verbis suspicionem dementibus rumoris fidem leuare, nihilq; tale metuendum astruere, cæteris aduersum vim publicam res cautius gerendas monentibus. Ita sententia variante rerum dubiis indubitato Sygastham insulam explorandi gratia adire colibuit. Illic Absalon ante accepta certiore expertus nuntio consternatam amentia plæbem q̄ ei se tuto obiecturus non videretur/ procuratis qui concionē accederent per summam æquitatis promissionem delinire constituit. Qui cum omnia atrocissimo multitudinis furore misceri, ipsamq; ausu petulantiore instinctam effusa verborum licentia nobilitati insultare cognoscerent: acto mandatorum silentio maximum seditiois incitamentum dedere plus alienæ dementiæ q̄ propriæ legationis officio tribuentes. Qd̄ perfidia an metu egerint dubium reliquere. E quibus Petrus longus insignis staturæ agre dicendi potestatem adeptus affirmare se tamesi Miles Absalonis esset respectum eius ciuium cultū non anteferre, populū maiestatem pontificis partibus priorem ducere/plus publicæ charitati q̄ priuati debere. Cetero

Plæbis furor.

Saxonis Grammatici

Abfalon
cruce vin-
cit.

rum ad omnes vulgi actus imitandos propensiore animo fore libertatem eius iam quasi naufragam ac periclitantem ne armis quidem protegere dubitaturum. Responsum a concione est: ludificari plarem quam Abfalon magnatesq; rapinis vulgus affligere soliti de industria petere superdidissent. Quam vocem vniuersis acerrimo clamore comprobantibus multitudo maximo fragore dissiliens armata passim equos inuolat/ Abfalonis penates hostiliter petitura. Neq; enim eo properanti succurrit illos a se lares incurfari quos toties sibi munificos experta fuerat. Cuius nuntiandi gratia legatorum iuniores telis quibus vndiq; petebantur callidius euitatis citato Sygostham peruenere. Ea re concussi milites Abfalonis diuerso consilio defensionis auxilia circūspiciebant. Alii pratis spatiantes equos colligere: pars vadum pratentum insulae quod postmodum Abfalon lateritio opere valladum curauit/ contractis quas fors obtulerat quadrigis obcludere: pars saxa iactilia lectitare. Tum Abfalon hortate seniorum turba aut obsidioni animi praeprare aut primis incurfantium ante nimium & intolerabilem multitudinis aduentum oppressis abscedere: neutram consilii partem probare se dixit: q; nec opportunos obsidioni committat: nec patrem potius q; pradonem existere meminisset. Sed neq; se pacis studium cuius condenda causa aduenerit humano sanguine polluturum: aut pias pastoris partes truculento percussoris officio mutaturum. Malle vero qui primi irrumperent innocue & sine caede deturbandos curare: facile fugam daturos q; nullo fulciantur imperio. Militibus deinde quempiam plabeiorum violare prohibitis primorum agmen propinquum collem acie occupantium praelata cruce ad ortus in proximum nemus refugere coegit: comprehenso seditionis auctore quem memores iussorum equites armis, amictuq; nudatum pulsare dūtaxat contenti fuere. Equibus vnus consertissimis hostium globis lasciuioris equi petulantia adactus loco palustri ignorantibus sociis concursu popularium interficitur: ita Abfalon aggressum impetum eluisse contentus nullo hostiliter imminente liberum repetenda vrbis iter habuit: eisdem audivissima insulae direptione irarum suarum procursum explentibus. Igitur patricii spiritus pontifex ut tranquillum ita salutare consilium secutus pietatem sauitiae praefendo, dum gregi parcendo consulit plus gloriae & virtutis in innocentia ac moderatone q; laesionum suarum vltione constituit. Quo enim se longius a ferri licentia retraxit: hoc religionis laudi propius admouit. Superuenientibus deinde quos ad deleniendam concionem direxerat: eorum uocacione queritur simplicitate suam huc discriminis esse perductam: percontatus cur improvidum se & imparatum ad res tanta difficultate implicitas securam madorum specie pertrahere voluissent. Quibus se nihil tale suspicatos dicentibus, culpamq; negligentiae confessione excusantibus, estimare eos quid nunc expediat iubet: praeteritum errorem praesenti consilio correcturos. Respondit nec armis se, nec auxiliis instructos contrahendi vtriusq; commodi causa domum digredi necesse habere: praeratiores postridie reuersuros. Ipsum interim exquisito latebrae genere uti debere probro cariturum qui tempori consulat. Quod vtrum malignitate ingenii an inopia consilii protulerint asserunt, quibus sequentia eorum acta cognosse fastidio non fuerit. Refert Abfalon honestiorem sibi castelli quod in Sialandia haberet aditum fore parum latebras exquirere solito. Quarum deformitatem perosus Thoradone nauigium praebente discedit. Neq; enim claritatem suam obscuriore loco conarctadam purabat: cuius fulgorem per tot terrarum spacia conspicuis virtutis ope-

Historiæ Danicæ. Li. XV. Fo. CXC.

ribus diffusum non ignorabat. Sialandiam ingressus Waldemarum apud insulam Samsam venandi studio interuentem recepta ab ipso epistola petere iubetur necessarius patriæ vsibus vacaturus. Vbi cum Sunone Elbernoq; propositas negotiorum curas debita agitatione complexus: postremo apud regias aures Scanicæ tumultus famam edidit, primusq; ipse perturbationum suarum nuntium agere non exhorruit. Aestuante animo rege seditiosiq; supplicia minitantem consilii sui delinimento a proposito retraxit: exigendaq; vltionis affectum primorum Scaniæ virorum beniuola vocatione differre docuit. Quos etiam illum apud Fioniam petituros plenis humanitatis officiis prosequi non superedit. A quibus eundem precari rogatus ne Saxonem, Achonem, Sunonem, & Elbernum homines extra Scaniam ortos eius rebus præesse pateretur: affirmantibus finem seditioni fore/ quæ ob solam eorum petulantiam coepit si procuracionem exteris attributam ad indigenas transferri curasset. Inuidere eos regis potentia respondit: cuius in dandis beneficiis ambitrium abrogare nitantur. Se vulgi sauitiam experiri q̄ regiarum rerum dominium tot saeculorum vsurpatione firmatum insidiosa prece subruere malle. Tum illi omnem conseruationis rabiem in eius caput effundendam minati/ superbius a quo responsum dedere. Iisdem a rege quidnam mitigandis Scaniæ rebus efficacissimum esset interrogatis: solam eius epistolam quæ blanda asperis certè moderationis temperamento misceret huic tumultui sedando suffecturam dicebant. Quorum instinctu rex plæbem Scanicam plenis minarum literis aggressus/ non parum nutrimenti publici furoris incendio addidit. Siquidem indignatus populus eum aduersum se concitatoribus, notis vsurum/ aduersum hunc scribendi ausum iram suam seuerius destringendo omnia vectigalium iura solenniter abroganda curauit. Pontificales quoq; decimas execratus sacerdotibus coniugia decernebat. Quorum etiam sacra sibi expulso pontificis ministerio sufficere prædicabat. Igitur in diuina pariter humanaq; grassatus maiestatis contemptum religionis iniuriæ sociabat. Rex frustra minis institisse se videns armis agere constituit: exactoq; messis tempore in traiciendo milite magnis nauigiorum copiis succinctus Helsingum oppidum petiit: Abalone inter postremos appellere iussit. Plurimum illic vulgus piscandi opportunitate contractum crebris habitaculis occupauerat littus. Quod Abalone viso odium eius alimentorum suorum studio anteponeus/ littorales & quos casus obtulerat lapillos aduentanti ipsius nauigio obiciebat/ parum recolendo illum a se Scaniæ finibus pelli qui cunctis Daniæ locis tutum habitationis vsurum præstiterat. Pars rege in concione relicto per summum maiestatis contemptum ad mare decurrens/ Antistitis aduentum pari iniuria excipiebat. Ingrata Scaniensium gens/ quæ pleno temeritatis furoris Ingratitudinis detestatio. re tot commodorum tuorum auctori iniuriam pro gratia rependere rubori non ducis. Pastoris parentisq; tui nauigium improbissimis euecta furis, finibus tuis prohibere: conaris cuius beneficio tibi piraticam toties sauitiam experta tuta late nauigatio patet. Illi præsentem littoris aditum negas: cuius bellica virtus ne tu quidem hac littoris sede pellerere perfecit. Desine ergo optimis amplissimi integerrimiq; viri meritis quasi grauissimis insultare delictis, erroremq; iniquo animorum iudicio contractum veloci poenitentia studio redime. Nec patienter rex tam contumeliosam eorum audaciam ferre potuit. Aestuante eum equosq; & arma poscentem Arufyorum pontifex Sueno medium complexus ne quid duri in plæbem committeret obsecrabat, Pietas illi an metus hunc ausum præstiterit incertum

Scanica plæbis furor.

Ingratitudinis detestatio.

Saxonis Grammatici

est. Sed apud regis animū continua Abfaloni charitate flagrare solitum venientis amici pericula complectentis precibus præponderabant. Quo descendente qui nauigium infestauerant: summa cum innocentia simulatione reperitis tabernaculis Abfaloni litus cessere. In quo postmodum diuiduum ei regiꝫ cum Scanico milite colloquium fuit. Scanienses apud quos rex sopiendæ seditionis consilium agitabat Abfalonem aduenasq; Scania portioni præpositos remittendos monebant dicendo nihil ad publicam dementia[m] comprimendam eorum absentia efficacius fore: quæ non aduersum regem, sed in illorum plenos malignitatis actus exarsit. Huius sententiæ suffragatores Iutenses milites fuere. Creditum est eos partim decimarum odio: quarum nuper Scania Sialandiaq; solutio inoleuerat, partim metu ex forensis pugnae recordatione contracto Abfaloni affectasse discessum. Quam eiusdem equites honestiore animi iudicio execrati / tantum sibi necessitudinum: tantum generis, armorumq; robur esse dicebant, vt inuitis infestisq; popularibus herum suum absq; regionum militum amminiculo per cunctas Scania partes a se tuto libereq; circumducendum sperarent. Quorum animosis adhortationibus rex ob pacem plabi conciliandam / ignauos Iutensium monitus antea vocato Abfalone secreto / memorat quantam inuicem sententiarum concordiam semper gesserint. Nunq̄ sibi tam diuersa ac rigida animorum iudicia fuisse quin ad postremū alter alterius arbitrio flecteretur. Orare deinde eum progressionis in Scaniam propositum deserat: Sialandiamq; repetere deforme non ducat: speciosis aliquando consiliis vtilia prælaturus. Ad hæc Abfalone tunc quidem se veterem obsequendi morē relictorum præfatus, consilio vsurum affirmat: quæ absentiam suam multis & grauius mēdaciorem notis laceradam sciat. Rex gratiis tanta moderationis impēsius actis / equites eius in augmentū comitatus deposcit. Illi in plenos fidei charitatisq; fletus effusi hunc sibi supremi perpetuq; dedecoris diem affirmant: huic ignominia non propria sed alienorum ignauia protractis: vt cui famulatus officia debeant desertionis probra perfoluant. Ita Abfalone per summā animorū mœsticiā relicto regē prosequēbatur. Graues illi difficilesq; cū plabe conciones fuere. Vbiq; enim caulas armata dicebat animū habitu ostētatura. Quotidie Abfalonem falso & inaudito obrectationis genere lacerabat. Hęc audiētes Iurēses occulto laudationis studio prosequēbantur blanditiis fouētes qđ armis punire debuerant. Qua adulationis deformitate maximū seditioni irritamentum dederat. Rex finitibus Scaniam relictorum lectos e plabe viros componendi cum Abfalone gratia ad illud Sialandia litus qđ ab Helsingo oppido vocabulū tenet traicere iubet. Vbi demū Abfalone regi obuius factus compluribus innocentia testimoniis obiecta purgando cunctas mendaciorum partes quibus absens notatus fuerat adeo validis copiosisq; rationibus subruebat: vt criminatores reatum confiteri coactos ad veniam a se flagitandam adduceret: deq; accusatoribus sui veneratores efficeret. Nec parua apud omnes eloquentia eius ammiratio extitit: compluribus qui aderant diuino ore eum egisse dicentibus. Sed hæc omnia Scaniensium legati ad ciuū arbitrium relegantes discedunt: absq; patriæ consensu nullum sibi componendi ius esse testati. Sed neq; eorum fida adhortatione populus Scaniensis ad deponendam consernationis suæ rabiem adduci potuit. Nam nec decimas pontificalibus vsibus solui curatū nec quicq; qđ ad præstanda sacrorum iura attinebat exhibitum. Quorū infandam sacrilegamq; pertinaciam Abfalone proximo sacerdotali consilio per epistolā visitato

Abfaloni
laus ab ino-
cētia & elo-
quentia.

Historiæ Danicæ. Li. XV. Fo. CXCI.

cūctarum Scaniæ ecclesiarum obseratione puniri præcepit. Cuius edicti præmonita plæbs per idem tempus ante adem Laurentii in concionem armata descēdit. Ad quam sacerdotes binis ordinis sui viris/ qui pontificalis edicti rigorem exponerent missis/ sacrorum cessationem, diuinique taciturnitatem officii si decimarum solutionem abnuere perseverasset/ minati sunt. Delegantur totidem e plæbe mutuas sacerdotio minas intentaturi. Ab his responsum est sacerdotes alimēta sua plæbi nō pontifici debere/ quorum munere & beneficio necessariis vitæ vsibus instructi noscantur. Quocirca aut diuinis inserviunt, aut ingrati patria cedant: si neutrum egissent non solum honorum omnium poenam sed etiam saua membrorum supplicia recepturi. Ad hæc clerus responso constantissime dato se neque mortis metu, neque paupertatis respectu quo minus antistitis sui impertum perageret/ cessaturum affirmat. Tam pia tamque religiosa cleri constantia euctum vulgus precibus minas mutando quo ad Absalon conueniri posset sententiæ dilationem poscebat. Ciuile siquidem bellum se excitaturum timebat/ si in sacerdotes sibi nobilitate pares animaduertere studuisset. Nam cum in Scania alienigenæ indigenis permixti sacerdotia gererent: amplior tamen digniorque domesticis reuerentiæ præstatur. Quo effectum est ut utriusque ordinis consensu mitterentur qui iustas animaduersionis inducias flagitarent. Haud agre ab Absalone obtentæ sunt, plus clementiæ quam seueritati indulgendum putante. Multum ab eodem gratiarum sacerdotalis coetus constantiæ persolutum. Nihilominus populus cum contemptu beneficii, regionum, pontificaliumque militum penates publice diripere perseverauit. Appetente publici ieiunii tempore rex Scaniam eius Sialandiæque militia succinctus Helsingi transitu perit: Fionensium, Iuroniæque comitatum ob præbita ab eis iam dudum seditioni irritamenta pertæsus. Absalon ob chrismatiss confectionem pontificali officio administrandam Lundiam deproperat. Vbi paucos cum rege dies feriatos/ vicino rure se excepit. Hac fama septentrionalis Scaniæ populus cum Hallædensibus excitus more gentis missio per omnes stipite sub specie petendæ libertatis belli titulum fingit: eoque edicti genere exercitum construit. Quem tanta dementia ceperat ut manum cum rege conferere properaret: summi imperii vires laceßere nullius negotii existimando. Quo rex e plaga australi regressus apud Dysiam pontem, excepto oranti se Absalonis fustibus quam armis agere mallet: cum viris sibi non canibus confisgendum respondit. Igitur non iræ aut furoris impulsu concitatus, sed conspicua animi industria ad corrigendam ciuium insolentiam, metumque consimilis audaciæ cæteris iniiciendum aliquid ab inuisissima sibi feritate mutuandum ratus/ mansuetudinem ingeni sui deposita ad tempus clementiæ crudelitatis actus imitari coegit. In ponte res gesta est utriusque transitum anticipare studentibus, anceps diu prælium fuit. Insignis illic agrestium pugna extitit. Quorum aciem Absalonis equites per ignotum vadi compendium irrumpentes repentinam victoriam edidere. Multi illic popularium: cæsi compluribus annis exitio extitit. Ferrum vitantes aqua periclitati sunt. Reliquiæ fuga seruata: ita nefarius ille coetus diuino iudicio profligatus/ sacrilegi furoris poenas exsoluit. Rex Lundiam regressus/ orientalium partium armatam plæbem aduentare cognoscit: vnus iam exercitus victor alterum excepit. Cuius generalem conuictum pugnae celeritate præcurrere monitus a Lundensibus stipendiorum loco vectigalium laxationem poscētibus aliquandiu retetatur. Quibus obtentis in proximū campū excessisse contenti: longius eū sub excusatione

Tumultus popularis.

Cædes rebellantium.

Saxonis Grammatici

Gydinge
bro,

ruendæ vrbis prosequi superfederunt. Id regi tardius hostes excipiendî causam præbuit. Getungam appellant pontem apud quem armata popularium corona consecret. Grandes illuc lapidum acervos prohibendî pontis gratia vecors turba congesterat. Rex aliò amnem vado transgressus ferro decernere statuit. Sed plæbem non tam præsentia regis arma quàm dira recentis sociorum cladis exempla terrebant. Misissis igitur qui pontem a rege repeti precarentur ab armis se discessuram promittit. Præcipue regem Absalonis in nimiam agræstium stragē vitandam dicentis temperamēta flectebant. Reptito ponte supplices a seditionis auctoribus ad regis genua manus tenduntur, cunctaque famulandi officia avidius promittuntur. Cum de fide ambigeretur iusiurandum promissionibus additur. Sic vulgi collegio dimisso Lundiam reditur. Scania deinde giro pertransito/obsides a plæbe recipiuntur. Ad reliqua facilis populus decimarum solutionem dūtaxat pertinacius abnuebat. Nihil magis regi quàm ad earum remissionem Absalonem abducere curatum est. Summo pre cauendum dicenti ne sibi forte quod olim Kanuto Othoniensi decimarum iura propagare nitenti acciderat/ eueniret. Absalon quicquid ex consueto factorum iure decerpere non minus inglorium quàm sacrilegum ratus; constantius id se facturum negabat; dicendo tamen si rex plæbis sententiam favore prosequeretur; sibi impedimento non fore quominus ab ea decimarum debitum exigere perseveraret, neminē ad participanda secum pericula prouocaturus. Tutissimum igitur regi silentium fore ne ecclesiæ opem ferendo/populari se ipsum odio implicet. Tam iustam, tamque fortem Absalonis constantiam rex animo veneratus cum remissionem admittere nolit actionem deferre postulat; cōsilio postmodum effici posse quod armis nequeat. Paruit precanti Absalon/ præfatus se decimarum loco prioribus pontificum cōditionibus non usurum ne prorsus earum iura negligere videretur. Tam modesta Absalonis promissio consternationi remedio fuit. Summa postmodum Caesaris in attentando

Cæsar Saxo
niæ princi
pem tentat.

Saxonie principe calliditas patuit; non enim minore expugnandi eius spem in acumine quàm viribus reponebat. In primis Waldemarum quem eidem certius affuturum credebat astutia tentat. Si quidem binas eius filias totidem filiis suis; quorum alterum successionem imperii destinabat; alterum Sueviae satrapam constituerat per legatos in matrimonium postulabat; non quod sanguini suo bonæ fidei nuptias quæreret; sed ut hostem amicis abundantem auxiliis spoliaret. Quod callidius an impudentius egerit ignorauerim. Ad illum enim falsas iungendæ affinitatis preces dirigere non erubuit quem olim perfidia laqueis complicatum ad obsequia sibi pacificèda pertraxit. Amici regis intellecta fraude, hæc non matrimonii voto, sed Henrici odio flagitari dicebant. Tam veros Caesarianæ calliditatis interpretes; sola reginæ sententia superauit; sanguinis sui connubiis affinitatem cum Casare iungere gloriosum ducentis. Quarente rege quantum ab eo dotis nomine exigeretur; legati se ignorare dixerunt, remque ad Caesaris arbitrium retulere. A quo rescriptum est curandum regi Lubecam petere cuncta secum illic commodius definiruro. Obrèperatū rogatū est. Interea Cæsar omnibus imperii neruis ad obruedas Henrici partes conuersus; vrbes eius passim ad se deficientes in deditioem recepit. Defectionis causa non tam Caesaris amor quàm Henrici odium extitit. Is sigdē nimis ac diuturnis felicitatis successibus elatus inque summo fortunæ fastigio nullū ruinæ incōmodum suspicatus/ subiectas tyranni sui ceruices inusitata dominationis sauitia atque intolerabili morū acerbitate vexabat; nec hosti quàm cui importunior existere cōsueuerat. Igitur nō bello aut clade

Historiæ Danicæ Li. XV. Fo. CXCII.

sed fraude militū & desertione viribus amissis cum solas spei reliquias in Transal-
bianorum auxiliis haberet: Lubeco oppido relicto q̄ se eius incenibus parum tutum
arbitraretur summa cum festinatione correptis nauibus in Stormariam intīmū fu-
ga suā receptaculum penetrat. Huius prouinciæ præses Adulfus apud ipsū pro-
fusis charitatis officiis a puero alitus, feliciq̄ naturæ pariter ac fortunæ incremē-
ta sortitus, atq̄ ad ordinem militare summis beneficentiæ studiis prouectus tam
secundam educationis suæ mercedem exsoluit: vt inter omnes Henricianæ militiæ co-
mites primus se defectoris nomine macularet. Post hæc a Casare nauigia quibus
Albiam superaret, sagittariis & funditoribus completa per pronum amnis alueum
immittitur. Pari studio classis exquisito bellatorum agmine referta ad impediendū
Casaris traiectum ab Henrico cōtracta. Quæ postq̄ hostilium nauium multitudi-
nem in conspectu habuit: earundem numero perterrita proposito per fugam de-
serto Casari transitum cessit. Qui dum oppidum Lubecum obsidere cœpisset Bo-
gyzlauig & Kazymari fratrum vires admodum suspectas haberet: vtriq̄ se potē-
tiæ & claritatis incrementa daturum subornata legatione promittit: prouincias
quas hæcenus obscure & sine honorum insignibus gesserint Satraparum nomine
recepturis. Iocunda Casaris toties ab Henrico lafis promissio extitit non intelligē-
tibus sibi sub specie beneficii deforme seruitutis iugum intendi. Interea Waldema-
rus classe luxu q̄ armis ornatiore Lubecum profectus occurrentibus sibi Germano-
rum equitibus, eximiasq̄ eius aduentū grates habentibus: nauigationem medio
amne quoad possit proficere deposcitur / quo breuius inter ipsū ac Casarem iter
restaret. Quo factō postero die an Casarem medio itinere obuiū affectaret a lega-
tis rogatus, castra eius petere præoptauit / Romani imperii rectorem in re modica
fatigare superuacuum existimando. Nec minor Casaris in excipiendo Waldemaro
calliditas q̄ Waldemari in petēdo Casare moderatio extitit. Siquidem in primis eū
amplexu atq̄ osculo decentissime veneratus: mox dextra honorabiliter appren-
sa deposito amiculo per mediā castra perduxit / præconis more cunctos ei viā cede-
re iubendo. Tentorium quoq̄ nimio multitudinis conspiciendi regis auidæ concu-
su collapsum planum campi petendo deseruit. Vbi sedandæ pressuræ gratia disten-
ta virga q̄ poterat celsa voce cunctos locis in quibus consisterent confedere præce-
pit. Sed Waldemarus cum eius dignatione perinde ac quadam moderationis amu-
latione contendens sellam suam se expectaturum respondit: ne probato sedendū vsu
imperialis cathedræ honorem vsurpare videretur. Magnates honoribus eminen-
tes non ordine aut ratione discretis sedendū spaciis: sed vt quenq̄ violenta pressio-
nis casus iactauerat, sedilia habebant: fortuna non dignitate locorum vsū distri-
buēte. Illic exaudire erat Theutonū voces formam regis, statūq̄ miratium. Quos
tanta visendū eius cupiditas ceprat vt sedendū humilitas obstaret alter alterius cō-
scensis humeris productis illum ceruicibus inspectarent. Hunc regem, hunc domi-
num, hunc imperio dignum referre / Casarē regulum homuntionēq̄ vocare. Adeo
Barbaris eum excellens corporis habitus venerabilem faciebat. Crediderim Casarē
has militum voces dissimulanter tulisse: ne regis laudibus offendi videretur.
Quem post diutinam omnū admirationem paucis secum exsurgere iussis in pro-
ximum tabernaculum eodem comitatis genere deducendum curauit: quo venien-
tem fuerat prosecutus. Illic eum seriis omissis aliquandū beniuolo iocundoq̄ ser-
mone detentum: ad vesperam prosequente totius Germaniæ iuuentute discedere

Casaris &
Waldemari
coitio.

Saxonis Grammatici

permisit: luce postera apud syluam portui vicinam opportunioris colloqui gratia praesentiam redditurum. Interea filios regiam nauem petere inq; ea sub specie lusi-
tandi morari praecipit. Charissimorum pignorum familiari conuersatione in qua-
to regis aduentum poneret ostendere cupiens. de quorum nuptiis co'dicto in loco
mentionem orsus maiori triginta milia talentu; minori octo in matrimonii condi-
tionem deposcit. Quae res suspecta Danorum maioribus fuit virgines nondum ad
nubendi aetatem prouectas fraudulentè ab eo postulari credentibus. Sed walde-
marus maiorem summam suis opibus imparem arbitratus: minorem Vngarie re-
gis arcta sibi propinquitate coniuncti fiducia pollicetur. Huic pactioni iureiuran-
do firmitas adiecta est: desponsionisq; vinculum sacramenti religione constrictum.
His actis rex nauigia/Caesar castra repetiit. Quo tempore Sclauorum ad ipsum re-
giae classis metu nauigiis progredi non audentium legatis receptis diluculo nauis-
gium regis paruo militum numero comitante eiusdem cimba aduectus cunctis in-
opinatus ascendit. Igitur rex exercitus sui primores participandi colloqui gra-
tia contrahente: solum Rugiae principem larimarum/ quem pridie compluribus
venerationis officiiis insuper regio nomine adulatus fuerat: q; eum Danis per q; fi-
dum non ignoraret/vocari passus non est. Habere deinde se dixit quod ad regem se-
creto referre cupiat: quem ob futurum mutui sanguinis contractum non amicum
modo/verum etiam vnanimem habeat. Sclauos siquidem eneruandi gratia Henrici
ci a se promissionibus allectos esse: quas eodem expugnato minime exequi velit, me-
mor quid olim sibi de subigenda Sclauia pollicitus fuerit. Orare deinde patiatur
se eam ad praesens sui muneris facere: binis fratribus gemina praefectura titulo spe-
ciosius q; diuturnius tribuendam. Eandem quippe se ei prostrigato Henrico subice-
re curaturum. Annuente rege posteroq; die concionem petente: Bugisclauum & Ka-
zimarum datis solemniter aquilis Sclauiae duces appellat: veterem atq; heredita-
riam patriae libertatem vanis atq; fucosis dignitatum nominibus veditantes. Qui
si scissent quanto oneri se exigui panni receptione substernerent/ mortem beneficio
praetulissent: aut priuati in omne vitae tempus degere maluissent. Sic sub honoris
specie grauissimis dedecoris probris implicati discedunt: seruitutem falsis dignita-
tum insignibus colorata in patriam referentes. Illic quoq; Syfridus splendido Thy-
ringiae loco ortus vnam Waldemari filiarum Caesare astipulante despondit: regiaq;
naue deuectus Solennes Slesuici nuptias habuit. Interea Sclauo castello qd propter
Zuynensia ostia moliti fuerant hyberna maris exundatione pessundato: bina alia
iisdem in locis materia per hyemem contracta veris principio condiderunt: inex-
pugnabiles se fore rati si Penus amnis Walogosto oppido Zuyna maritimorum pre-
sidiorum obstaculis clauderetur. Quod rex sero nuntio expertus cum ad viridem
portum impediendi operis gratia contractis copiis appulisset: ex Rugianis cognos-
cit consummatas arces praesidiisq; completas. Praecipue eum in his expugnandis
circumspecta portuum inopia desperare coegit. Tunc Kanuto filio/ tunc Absal-
one, Sunone, & Elberno vocatis refert: difficilem arcium oppugnationem sibi
visam: alienis eas auspiciis/ q; propriis incessere praoptanti: ne studiis parum
ex sententia cedentibus rerum toties a se feliciter gestarum fulgor corrumpere-
retur. Igitur Kanuto/atq; Absaloni oppugnationis curam imponit: praefatus
minus ruboris ex inefficaci illorum pugna q; sua ad patriam redundaturum.
Si vincerent: non minori sibi gloria fore/ q; si ipsemet victoriam edidisset. Sed

Sclauia du-
ces liberta-
te amissa.

Syfridus.

Historiæ Danicæ. Li. XV. Fo. CXCIII.

Abfalón Scanorum atq; Syalandensium ductum pollicitus lutos sua opera ductandos negabat. quos non solum imperii sui / verum etiam adolescentiæ Kanuti contempum acturos sciat. Nec etiã prædictionis augurium fefellit. Permotus dicto rex iterum licet inualidum respondit. His curis astrictus morbo ex sollicitudine cõtracto in lectum decidit. Enimuero præcordia eius diuiduæ passiones hinc vincendi cupido hinc desperatio torserunt. Mane ducibus eum vt sibi parceret orantibus: imperiumq; eius etiam absentis se executuros spondentibus: vix atq; ægre cõsensit vt ad oppidum Worthyngum filio p̄rificiq; contradita belli summa discederet. Quibus eodem in loco diutina ac vehementi tempestate detentis / seditiosæ lutorum voces toto litore exaudiebantur: tum commearuũ alimentorũq; defectum causantium: tum expeditionis militiæq; remissionẽ poscentiũ. Quas cum Homerus Ripensium antistes quem præter religionis dignitatem singularis eloquentiæ claritas cõmendabat / copiosis facundiæ documentis delinire non posset / postremo vim verbis anteponendam ratus / quẽdam ex seditionis confortibus ante tentorii sui fores pertiñacius obstrepẽtem prendi vinciriq; curauit. Quæ res populi clamorẽ auxit / seditionem accendit. Igitur patres plebis a rege cum contẽptu imperii discessum veriti cõmunicato colloquio expeditionem ab eo sponte soluendam decernunt: temerariam eius delapsionem simulatæ licentiæ beneficio præcurrendam putantes: ne magis proprio ductu finiri q̄ regio nutu remitti videretur. Quæ si in præripiendo reditu propriæ voluntatis motum ducis arbitrio prætulisset / euenire posse quod diuo Kanuto solutę classis poenas a patria exigenti contrigisse p̄datur. Quã rem Kanuto si patrem eius iam febrĩ implicatum præsens morbus absumeret regni successione adimere posse. His consiliis adductus Kanutus conuocatam classem facta reuertendi potestate dimittit: beneficii loco erogans quod plebis petulantia negare non poterat. Ita seditionis periculo bellum omittit / cum Abfalone Esberno & Sunone Worthyngum adnauigat / paternæ febris exitum expectaturus. Igitur Waldemar per apertam cubiculi sui fenestram velorum reditum contẽplatus ammiratione rei morbi pariter atq; egritudinis incrementa contraxit. Sũma tamẽ vtriusq; dissimulatione vsus filium ad se cum arbitris venientẽ tam hilarĩ vultu admisit vt pene morbo vacuus putaretur. Quinetiam se minimo doloris sensu teneri dicebat / corporis molestiam animi robore dissimulare conando. Apud Abfalonem tamẽ religiosam culpam confessionem agere non oblitus / incertum mortis tempus sacro cor rectionis genere præcurrẽdum credebat: seram atq; inutilem poenitẽtiam iudicans quæ emendationis odio nimiaq; peccandi perseuerentia ad vltimũ vsq; ætatis terminum prorogatur. Præterea locis monastica religione sacratis dimidiũ patrimonii sui / quæ ad fiscum regium pertinebant exceptis / testamẽto legauit. Sed ceteris bene de eius salute sperantibus solus Suno siue somni monitu siue alio mentis oraculo doctus fatalem hanc regi febrem augurabatur: quonã modo filii rebus decedente patre succurrĩ oporteret prouidẽdũ hortatus. Tantam siquidem in regis funere luctus acerbiter futuram / vt consilium vllum aduertĩ nequeat. Eodẽ tempore Ioannes quidam religione Abbas medicinæ præsumptuosior q̄ peritior p̄fessor / cui opĩ plurimũ credebatur e Scania accersitus aduenit. Qui morbo partũ prouidẽter inspecto sospitatem regi constantius q̄ verius promittebat. Quem cum cibo medicinali arte confecto reficiendum curasset / cunctis cubiculo eiectis quietem capere iubet. Eũdem paulopost sine voce esse compertum vt atuatim sudore suffu-

Homerus
Ripen.

Waldemari
legata.

B

Saxonis Grammatici.

sum inuenit. Accuratius operiri precepit lætium id profluuii genus : ac salutare te-
status. Vtinam Sunonem potius mentis augurium q̄ medicum artis suę prelagium
fefellisset. Cuius promissum regis obitus infecutus q̄ parum fidei i medicorū opere
reponi oporteat documento extitit. Ingressi mane cubiculum amici, defuncti regis
corpus per q̄ simile spiranti reperiunt: adeo pristinum habitum retinente vultu: vt
nec rigore contractum / nec horrore mutatum cerneret: rubicundis oris notis viuī
hominis speciem aspectumq̄ reddētibz. Incertum an decessisset pristini calorīs ha-
bitus totis adhuc membris retentus / relinquere videbatur. Sero tandē pallore mor-
tis fidem faciente mandatur feretro corpus: Ryngstadiumq̄ funerandi gratia deue-
hendū curatur. Hic vicus non vetustate modo sed etiā paternæ eius sepulturæ
titulo conspicuus habebatur. Accessit luctui matrum miserabilis planctus sparsis
comis funeri occurrentium / iterumq̄ se pristinum seruitutis onus experturas dicē-
tium: extinctum illum qui ciuū capitibus captiuitatem detraxerit : qui patriam
pyratarum metu vacuefecerit: maritimasq̄ sedes perinde ac domesticas a prædo-
rum incurſu tutas præstitit. Agrestes quoq̄ funebri ipsius pompa conspecta ru-
stico opere quo occupati erant relicto consentaneis arua querelis replebāt. Cui etiā
vt supremi officii decus præstarent / funebri eius lecto humeros / subiicere iocūdum
ducebant: euerſam regis morte patriam miserisq̄ sibi cōmune funus aut si quid ſu-
nere tristius est imminere plangentes. Pro cuius spiritu salutaria Absalon vota ge-
sturus inter solēnium verborum nuncupationem doloris impotēs non tēperauit si-
bi quo minus aram lachrymis spargeret : vixq̄ ad rem diuinam peragendam vocis
aut manus ministerio sufficere valuit. Quinetiam tantum ægritudinis animo con-
traxit, tamq̄ graui & periculosa valitudine subito affici cœpit: vt pene vitam cum
sacrificio finiret. Incredibile videretur tantū virum tam insigni luctus horrore con-
fectum si non eius erga Waldemarum affectus fuisset notissimus. Sed fortuna altero
patriæ lumine extincto reliquum perire passā non est: ne deesset cuius ductu Danię
pedibus Sclauia subiiceretur / aut gens quæ sub tātis ducibus ad excellentem hono-
ris habitum prouecta fuerat / tutore vacua remaneret. Cuius lachrymis precum lo-
co defusis resperſa altaria non paruulum promptissimę eius erga regem beniuolen-
tiæ indicium præbuere. Iisdem quoq̄ madefacta thura gratum deo odorem dedisse
crediderim.

Ryngsta-
dium.

waldemari
cōmédatio

Absalonis
luctus.

Explicitus est Saxonis Grammatici de rebus Danicis.
liber decimusquintus.

Histo. Danicę Li. XVI. Fo. CXCIIII.

Eiusdem Saxonis Grammatici professione / & natione Sialandē, viri
& eloquentia & sapientia clarissimi. Incipit liber Sextusdecimus.



Eractis inferiis / corporeq; regio honoratissi-
me funerato Kanutus monēibus arbitris se-
stinatione qua regnū peti firmariq; oportuit:
in Iuriam secessit: paternos sibi milites obliga-
turus. Neq; enim illi nomen regium ambiē-
dum restabat qđ vnctōnis suę tempore solē-
niter adeptus fuerat. In concione Wiber gensi
beniuolos ciuium animos expert' apud Ver-
nensem tacita quorūdam simultate compres-
sa / pari ceterorum fauore excipitur. Atq; ita
patrię consensu regni hęres efficitur. Interea
Scanorum populus laxata sibi pristinę petulā-
tię fręna regis morte gauisus cladis apud Di-
fiam pontem peractę piacula a principibus exigere constituit: per quos charissimis
necessitudinum solatiis orbatus fuerit. Sed & Acho quidam Tubbonis filius plenis
temeritatis eloquiis flagrantissimam ciuilibus malis facem subiiciebat: extinctę &
iam pene sepultę Scanicę seditionis reliquias suscitando. Cuius mali ipediendi gra-
tia Absalon in Scaniam transgressus apud plenam malignitatis concionem oratione
liberius qđ efficacius habita a plebe deseritur / factionis principes alium concionandī
locum complexos petente. Quorum tam petulans ac pęceps audacia erat: vt equis
insidētes cunctā Scanię plebem ad eundem locum semestri spatio exacto quasi tuen-
dę libertatis gratia armatam redire sub edicto iuberent. Quę res Absaloni Sialan-
diam reperendi causam pębuit. Ob cuius secessum popularis saeuitę procurfus te-
meritatis incrementis euctus: inq; Thordonis & Elbernī penates effusus: eosdem
prius rapinā / deinde incendio subiecit. Complures quoq; Scanicę nobilitatis sequē-
tibus diebus edes crematę. Siquidem factionis duces quo promptiore plābis auda-
cia vterentur / petulantiam eius principum bonis pascendam curabant: dulcedine
pędę & assiduīs fatigationis premiis iocūdiorē atq; alacriorem eius operam red-
dituri. Igitur nobilium complures æqualium exemplo vim penatibus suis inferen-
dam timentes: bona omnia amicorum custodia mandabant. Pars frerum nauibus
complexa se & opes vndis qđ edibus credere pęoportunat. Pars apud Absalonē exula-
re solatiū & lenimenti loco duxit. Cuius atq; Kanuti equites suam æque ac do-
minorum fortunam afflicti cernentes cum iniuriam armis propulsandam du-
xissent: seditionis principes frustra a se sine duce res nouari superiore tumultu
expertī / Haraldum quendam regii sanguinis & obtusi cordis impeditiq; sermo-
nis e Suetia adiscunt: hominem prorsus regno imparē: cum in eo nihil pę-
ter generis nobilitatem natura aut fortuna commendabile reddidisset. Igitur ma-
iore cum opprobrio talem virum Suetia miserit / an Scania receperit incertum est.
Quo rumore attoniti percussiq; magnates prout se hostium aduentus fama varia-
bat: dubiis Absalonem legationibus fatigant / nunc opem eius transitumq; poscē-
tes / nunc eundem cum tota manu supersedere iubentes. Nōdum enim Scanicę partes

Kanuti
lxxxviii.
Gesta.

Achonīs se-
ditio.

Haraldus
fueticus.

B ii

Saxonis Grammatici.

Haraldus irruperat. Quos cum Kanuti Suetiæ regis eiusdemq; Satrapæ Byrgeri præfidiis vi rupisset: ad noui principis opinionem cupide congestum vulgus incredibile ei copias sociabat. Quibus frētus Lundensi vrbi portas sibi claudenti excidiū minatus est. Igitur ex magnatibus complures alternis internuntiis contracti / for-
Lumme aa, tique inuicem cohortatione firmati: propter Luminam amnē castra cōstituunt. Aliis regionum militum per ignorantia simulationem venire super sedentibus. Quos rā tus pugnandi ardor ceperat: vt per summum nō solum periculorum / sed etiam popularium contemptum / absq; paucitatis suæ respectu vt quēq; equi pernicitas adiuuabat: sine imperio aut ordine effusis habenis in hostem contenderent. In quo quidē impetu maiorem venti (quem forte aduersum habebant) q̄ hostium quos im-
Vēti vehe-
mentia, petebant seuitiam experti sunt. Ille enim magnitudine sua clypeos cursitantibus de-
cussit. Hi ne pectora quidē irrupentibus obuertere ausi fuere. Ita popularium acies numero hominum q̄ animis præstantior incruentam de se victoriam dando / plus pericli an ignominia: senserit dubietati subiecit. Enimvero quo expeditius fuga qua pugnam præcurabat intenderet seipsam scutis exuere non erubuit. Armo-
rum onus abiiciendo quorum vsus experiri confisa non fuerat. Hac igitur partim caesa, partim capta: Haraldus cum Akone quem affectati regni auctorem habuerat Suetiam refugus petebat. At Lundenses suspensis ad bellū euentum animis in neu-
Haraldi fu-
ga. Lundens. fa-
ctiones, tram partem auxilia commodabant fauorem victoribus erogaturi. Qui rei successu conspecto perinde ac victores victis insultare cœperunt / cupiditate laudis & præ-
de alienis se virtutibus inferentes: nec contenti popularium specie bis bellum poten-
tibus intulisse collecta cōcione tertium aduersum eosdem indicere grauati nō sunt: suscepti vulneris dolorem consternationis furori permixtum communi nobilitatis exitio pensaturi / rantamq; prouocandi perseverantiam siue pudore cladis, siue cupi-
dine vltionis animis insitam gestantes. Neq; enim illos aut illustrium virorum res-
spectus aut vulnerum suorum memoria quominus seditionis studia sectarentur domare potuit. Quod periculum cunctorum Scania magnatum capitibus contia-
guum præproperus Abfalonis cum Syalandensibus aduentus dispulit. Siquidem sublati vexillis deputatum concioni locum ingressus / non solum turbulentissimo plebis proposito obstitit / sed etiam leges quæ iniquissimis eiusdem suffragiis cōula-
se fuerant piissimo iudicii decreto ad pristina: auctoritatis habitum reduxit. Sed ne-
Haraldi dā-
natio, q; Haraldum quo minus a magnatibus damnaretur absentia: patrocinium protegere potuit. Hunc certe bis a Scaniensibus multatum dixerim / semel armis / iterum sententiis. De quo quidē discernere arduum est ferro an suffragiis punition fuerit. Plæbs quoq; nihil hostile ausa, armis summa cum proposito dissimulatione de-
positis Abfalonis se turmis tranquillo concionandi more iungebant: singulis iudicia-
riorum suffragiis alacrius q̄ libentius succlamando. Ita terribilis illa ac diutina se-
ditio simul cum concione finem habuit: funesto plæbis conatu vltterius aduersum principum collegium insolescere non audente. Interea Kanutus excitati in Scania belli nuntio Fyoniam e Iutia petere coactus: Esbernium Abfalone fratre nuntianda: regiarum partium victoria: gratia transmissum obuium accipit. Cuius inopinato occurfu tristitia afferrī ratus hærente animo deiectoq; vultu quicq; ex eo cognoscere verebatur. Postmodum non solum eiusdem plena hilaritatis fronte meli-
Frostheher-
rit. iora sperare iussus, veruetiā iocunda ac libenti narratione de suorum victoria doctus in Scaniā ouās pcessit. Ac primū eius puincia Frostā rapinæ & icēdio opportunā ex

Histo. Danicę Li. XVI. Fo. CXC.V.

hibuit: vastassetq; ni Absalonis erga illam studium gerētis interuentu prohiberet. Quo mediante effectum est: vt ab his qui in regem Haraldica factione deliquerant: a ra tantum poena: nomine exigerentur. O immensam clementiam cuius beneficio hominibus euidenter noxiis maximi facinoris culpam paruulo censu redimere licuit. Quo exemplo ceteri ad spem venia: erecti mitissima Absalonis opera parem regis mansuetudinem experti sunt. Egregium tunc Kanutus moderati animi specimen dedit cum vltione quā vniuersorū crimen meruit: vnus amici precibus donauit. Indignum adolescentem cuius virtus externi principis acumine tentaretur. Compluribus enim Caesaris legationibus curiam adire paternaq; amicitia: successione expetere iussus/intercedente amicorum consilio q̄ modestissime rescripsit excusationis verbis a regnādi nouitate quasitis. Siquidem arbitris eius excussa atq; explorata Caesaris calliditas erat. Hisdem perfidia: laqueis filii simplicitatem circūuenire studentibus, quibus olim patris credulitatem implicatam habuerat. Cui cum Caesar erepturum se regnum aliq; daturum plena minarum epistola respondisset solum hoc rescribere contentus fuit: querendum videlicet Caesari esse priusq; sibi regnum adimat qui Daniam in eius beneficio reponere cupiat. Qua responsi libertate: non solum minantem elusit, verum etiam plurimum a se fiducia: in ciuium animis reponi docuit. Apud quem Caesar frustra monitis egisse se videns Syfridum qui sororem ipsius in matrimonio habebat subornat: quod literarum suarum instinctu nequibat/aliene vocis supplemento persuasum haberi conando: qui vbi Daniam intrauit quanta regis charitate ob sororis eius matrimonium teneretur / quantisq; Caesar viribus esset exposito Absalonem, Sunonem, & Esbernum: qui soli ex amicis cum rege admittebantur: tum fidei quam Kanuto cuius tutores existentem deberent: tum fiducia: quam eiusdem pater in eorum pectoribus reposita fuerat admonitos orare cepit: ne amicorum nomine hostes agendo creditum sibi pupillum annis & consilio tenerum graue & intolerabile belli onus suscipere iubeant: eumq; sub titulo tuenda: libertatis regno exuant. Qui potius salutaribus illorum consiliis formare curā habeant Romaniq; imperatoris curia: ascribi deforme non ducant. Respondet Absalon de se dubium non esse quin vtilis si nosset monitus Kanuto libenter fuerit porrecturus. A quo ita Caesaris amicitiam expeti velite vt proprie eius maiestatis decus incolume seruaretur. Nam & Waldemarum Frederici partes, amicitiamq; securum nihil fide eius aut promissione fallacius reperirisse. Proinde Syfridum nosse debere Kanuto Caesarisq; æquum regnandi ius esse: neq; minore cum libertate hunc Danici regni q̄ illum Romani imperii gubernacula continere. Igitur indignante Syfrido, plenaq; minarum ac fastus responsa fundente: an tu (inquit) ex temeripso Daniam pensas: eamq; vt Thuringam a Cesare cum volet q̄ facillime capi posse existimas? Proinde abi imperatorisq; tuo perfer Danorum regem ne minimam quidem obsequii partem dignitati eius ac nomini delaturum. Dignum hoc contemptu dixerim qui propior alieno imperio q̄ propriae affinitati tam inuisam Danicę libertati legationem suo monitu administrare sustinuit. His auditis Caesar spernenti se regi: quia bellum nequiuit odium infixit: animo non ferro contemptum vlturus. Spe tamen potiendę Danicę non omisa ciuiliū in ea malorum motum expectandum putabat: seditione diuiduam gentem minore cum virium suarum periculo oppugnandam sperando. Quam opportunatē aliquandiu quęsitam a fortuna sibi negari conspiciens. Sclauia: sa

Kanuti moderatio,

Caesaris dolus,

Saxonis Grammatici

trapam Bogiszlauum quem nuper Kazimari fratris decedentis orbitas haeredem effecerat: crebris muneribus amplissimisque promissionibus in Danica bella sollicitat. Cuius hortatui Bogyszlauus pronius quam prudentius obsecurus: sed bellum aduersum Daniam palam atque aperte profiteri non ausus primū auunculi sui Iarimari Rugia praefecti quasitis simultatum causis hostem agere coepit. Caesariana militaria respectu arctissimis affinitatis vinculis praefereudo. Qua de re Kanutus per Iarimarum certior factus mitri curauit qui causam a Bogiszlauo tam subita leſionis inquireret. Ille non regem non Daniam a se ledi: sed in iniuria a Iarimaro illata repelli testatus comunē controuersiam per vtriusque legatos armis interim depositis ad regis cognitionē referri deposcit: eū deque pacis inter se faciendae auctorē flagitat verbis beniuolentiam simularibus simplicitatis fide praetendere cupiens. Igitur rege nihil insidiarum aut perfidiae metuente causa dictionis dies locusque decernitur. Apud insulam deinde Samsam: non solum huius negotii explicandi: sed etiam iuris ciuilis emendandi gratia in genti nobilitate contracta amborum legatos excepit. Quorum altercatione soleniter audita cum in Iarimarum coplura loquacius quam verius obiectaretur ac propter principium personarum absentiam sententia impediretur: a Bogiszlauo legatis vltro iureiurando promissum est eum cum primū regi placitū foret in re praesente veterum ita in eludendo rege non minore legatorum quam eius a quo missi erant calliditas versabatur. Quorum promissis Kanutus securius quam cautius aestimatis concilio ocio dimisso in Iutiam secessit: fortissimis quibusque Scanorum ac Sialandesium tantam ocii tranquillitatem causantibus, seque nimiam iam quiete in desidia prouolui querentibus longo delictiarum vsu enerues animos gerere, qui sub rege Waldemaro totius ferme anni tempus multiplici rerum agitatione varioque militia genere deducere consueuerint. Nam militaris roboris nervos sicut ocio hebetari ac remitti ita negotio intēdi excitarique. Igitur acuedē virtutis gratia piraticam aduersum Estones in comune decerni placuit. Inter haec Bogiszlauus hortate Casare non solum patriis ac domesticis viribus instructus, sed etiam a finitimis late praesidia mutuatus aduersum Rugiam quingentarum nauium classem in genti belli apparatu referta contraxerat. Quibus copiis nihil hostilium virium obstatum ratus Bogiszlauum quēdam legati nomine Casarem petere iubet qui tantum a se exercitum aduersum Daniam contractum nuntiaret: vt dubitare non possit quin Kanutus resistēdi fiducia defectus: quocirca Romano se foret imperio traditurus. Delectatus promisso Casar laudato Bogiszlauo legatum imperatoris donis prosequitur. Iarimarus tam subiti inopinatique belli fama percussus: Abfaloni in Sialandia se continenti magnitudinem periculi Rugianae genti imminētis propinquitatemque denuntiat. Qui protinus festinatione quanta sociorum expugnatione praecurri oportebat: accinctus, missis per Sialandiam epistolis omnem aetate armis habilem in classem confluere iussit: minores rates maioribus, onerarias piraticis sociavit. Placisque demum ac nobilitati promiscuum corripendarum nauium usum concessit. Eodem edicti genere coniunctisque Sialandiae insulis imperatum. At Fioniensibus Scanisque sextum intra diem praefixum portum petere alioqui super sedere iussum. Neque enim vltiores apparatus inducias conuenire. Adeo autem in his quibus expeditionis societas mandata fuerat obsequendi sollicitudo flagrabat: vt egregio alacritatis certamine constitutum sibi tempus aut implerent aut praecurrerent. Kanutum vero tamen nuntium in Iutia recepisset ingens locorum distantia denuntiati temporis angustiis permixta Abfalonicis operis consortem existere non patiebatur. Sex solas naues Fionia

Bellū Sclauicum.

Histo. Danicę Li. XVI. Fo. CXCVI.

quatuordecim Scania ceteris tarditate impeditis transmisit. Quartū insignis paucitas culpe obnoxia videri potuisset: si non longinquitatis patrocinio defenderetur. Penthecostalis festi peruigilium erat quando prenommatum sinum absalonica clasfis inierat. Eadem die nequid segnus aut cunctantius gereretur: Hythim insulam adnauigari curatur. Illic obuui Rugianorum nuntii praestolandum docent quoad sciri possit in quam Rugiani soli partem hostilis irruptio tenderet. Iam enim Bogislauo ad insulam Coztam Rugia praetentam esse peruentum. Qui quā hostilia iam pene rura pulsaret non reperauit sibi quo minus sobrietatem effusa crapula licentia violaret. Tanta siquidem epularum indulgentia exercitum aluit ac corruptit: ut conuiuium magis quam bellum amplexus videretur. Verum Absalon nuntiorum monitis obsecutus. Hisdem postera luce regressis Bogislauumque ex aduerso Strelae insula copias expositurum docentibus: quā crepusculum appetebat correpto signo occissime littus Scapha petiuit. Gubernatorum deinde collegio per praconem vocato nuntioque brevissimo militibus edito ingenti cohortationis cura alacritate exercitum repleuit quietem / suam certis victoriae imaginibus adumbratam praefatus. Nec alia militum responsio fuit quam pugnam se optare: quam si accipiant non dubitare quin vincant. Quem animorum calorem tum a longa vincendi consuetudine tum etiam ab ingenita Danico sanguini virtute traxerunt. digni qui vocis suae augurio non fallerentur. Igitur Absalon incertae nauigationis metu quod fretum dubiae profunditatis esset diluculum praestolatus cum inde solurus esset aliquodiu reatentus est harenis anchora altius insidente. Quo euenit / ut ab vniuersis infinitum procedendi ardorem gerentibus relinqueretur. Sed neque se ab exercitu praecedi indecens existimabat: a quo plus hortationi suae quam cunctationi tributum cernebat. Quem merito his gratulatum crediderim qui iustae celeritatis compotes quam violentae morae consortes existere maluerunt. Quam tarditatis iacturam impedimento solutus tanta remigii velocitate pensauit / ut pene prima nauigia occupauerit / dispensandum casu inuectum preliandi cupidine redimedo. Hunc publicae festinationis procursum missa a Rugianis ratis excepit: quae aliquanto remissiore nauigatione vtendum doceret / quod Bogislauo adhuc insulam Coztam tenentem incertus irruptionis locus existeret. Sed & Larimarus secessum hostium domestico milite succinctus opperiebat. Igitur cessata impetus cura ad littus dreccense diuertitur. Illic affertur hostes domum petisse nuntii incidentis forte nebulae errori deceptis. Idem nostris portum darinum petere iussis Larimari cum eis consiliaturi Rugiano exercitu vallatum pollicentur occursum. Quo loci adnauigato cum nec Larimarus nec quisquam ex eius satellitibus repertus fuisset / placuit Nicolaum Falstricum quod Sclauicę gentis linguam calleret explorandi hostium secessus gratia ad Larimarum dimitti. Quo abeunte cum Absalon diuinae venerationi vacaturus littus Scapha petisset: repentino nuntio per Larimari familiarem suscepto cognoscit pomeranicam aduentare classem: quae si nebulae densitas non obstaret: cerni cominus posset. Igitur reuocatis qui sacra gestabant cupide concitata classem obuiam hosti in altum direxit. Armis non precibus deo libameta daturus. Quod enim sacrificii genus scelerum nece diuinae potestatis iocundius existimemus? At pomeranis non tam hostile solum repente inuadendi quam Rugianorum equitatum defendendi littoris studiosum variis nauigationis ambagibus ludificandi propositum erat. Qui Danicam conspicati classem Borwegium occidentibus comitatum Sclauis auxilium sibi ferendi gratia aduentare credebant / aeris

B iiii.

Saxonis Grammatici.

nubilo nostrarum nauium numerum habitumque dignosci non patiente. Neque enim eorum animos subire poterat: Danos per tot locorum spatia a Sclauia remotos intra tanti temporis angustias eo loco fuisse proectos: speculatoribus ob nimiam securitatem excubandi officia parum curiose gerentibus. Igitur Bogiszlauus Rugiana classem appellatus a ceterum & quinquaginta myoparonibus circumiri desiderat reliquam classem veluti in aciem iactis anchoris componit: naues quibus alimenta uehebantur aliquanto pyratice praestantiores inter ipsas & continentem admouit: armate multitudinis speciem vacua lignorum effigie adumbraturus. Quo vultu deceptus Suno Bogiszlauum auxilia a theutonibus mutuatum credebat. Rarefcente tandem nebula: Absalon ab exiguis hostium scaphis praeteriri se videns ne omnes quidem tuto redituras per iocum aiebat. Igitur fociis ingenti cohortatione firmatis in hostilem classem ut imperio ita ductu & nauigatione primus inuehit. Monitus a Sunone ne eam perinde ac germanicis roborata auxiliis propria festinatione incesceret: sed temperato remigio militem armari iuberet: minime cunctandum aiebat / praefatus eo iam loci conclusum hostem: ut nec bellum tuto cōserere / nec fugam salubriter edere posset. Itaque nihil impedimento fore quo minus promptissimam sibi victoriam esset cessurus. Eo deinde monitus iterante milites Absalonis munimenta corporibus aptare coeperunt / parte remigium continuante. Quorum apparatus nimis ac perseuerantis nebulae beneficio hostem fallebat. At ubi propius ventum: Danorum iuuentus ut cunctationis ita silentii impatiens sublati vexillis non temperauit sibi quo minus concitatissimum preliandi ardorem cello cantilenae genere prosequeretur. Absalonis quoque signum nunquam sine hostium fuga spectari solitum Sclauis pariter & Danorum praesentiam prodidit & confidendi diffidentiam incussit. Igitur summa cum trepidatione sublati anchoris cupide classem concitare coeperunt: quantum nauigationis longo temporis tractu protulerant exiguo horarum spacio remensi. Innumeri quorum fugam aut nauium magnitudo aut anchorarum sublatio retentabat profundum petendo fluctibus quae ferro vitam finire maluerunt. Horum rates eodem pene temporis momento refertas ac vacuas conspiceris. Sed neque prolapso natandi usus seruare poterat subiectarum voraginum eluue merforum corpora tenacius apprehendente. Quantas igitur timoris vires existimemus qui quos nimio sui hauitu repleuerit ne proprio quidem spiritui parcere compellit! Decem & octo nauigia nimis multitudinis in se confugientis concursu rupta receptis exitio fuere. Paucis hostem opperiri animus fuit. Illius vero etiam ridicula formido extitit qui sociale exempli perosus nexo ex rudentibus laqueo suspensio se consumere quam hosti necandum praebere maluit. Quod factum complures prius ammiratione / deinde ludibrio profecuti / dulcedine spoliiorum lentius hostibus inherere coeperunt. Quibus Absalon praeteritis monitisque ne praedam quam hostem insequi mallent: septem solis nauibus totam pene fugacium classem insecari non destitit: illa nimirum fiducia usus qua toties sibi hostium terga aspiceri contigit. Neque enim a palantibus in illa insequentium paucitate numerus sed virtus estimabatur. Centum ferme nauium turba maritima fugae diffidentia terrefre cepit: perque horridos ac desertos saltus inermis artonitaque discursum habuit. Iarimarum quoque hostilis sanguinis quam praeda audidiorem concitior tuenda patria cupido reddiderat. Quinque ac triginta nauibus vehementi remigio concitatis / hostilis Absalonem nobilitas deuicabat. Quae cum septem sola sibi instare animaduertet / fugam suam non solum tristem

Vincuntur
Sclau.

Fecda me
ticolositas.

Historiæ Danicæ. Li. XVI. Fo. CXC VII.

sed etiam erubescendam rata bis nauigationi perinde ac pugnam confectura laxamentum dare conata est. Igitur Absalon quæ ab amicis ceteræ classis aduentum opperriri rogaretur nulla ex parte cessato remigio progredi perseverauit: plus hostium trepidatione quam sociorum auxiliis veredum profectus. Quo cognito Sclauis summa cum exanimatione metum rubori prætulit / nauesque suas quo fugæ habiliores essent arma & equos in profundum abiiciendo oneribus vacuefacere coeperunt. Acrius deinde conuerberato pelago Penam omnem perseveratæ fugæ receptaculum habuerunt. Quos Absalon eosque vacuo cunctationis remigio infecit? vespera ad socios qui præde incuberant reuertit. Cuius ne particeps quidem fore sustinuit gloriam ad se / spolia ad milites redundare speciosum ducendo. Igitur ex quingentarum nauium numero quinque ac triginta delapsis decem & octo contractis ceteræ in Danorum potestatem ditionemque cessere. Illa igitur dies quæ Absalonis claritate obsecratam hostium classem aut fugam aut exitium pati coegit: tot errores tot maritima discrimina finiuit Syaladicos portus ac Balticum fretum pestifero pyrarum incursum vacuefecit: effectam barbarorum sauitiam iugi patientem reddidit: patriamque nostram vix libertate sua potientem Sclauicæ dominam effecit. Efficax & inusitatum genus victoriæ quocunctas hostium vires funditus euerit corrigat. Eadem ut Sclauici quorundam plena existit: ita nullum Danicæ impendium habuit. Quatuor duntaxat ex Rugianis sociorum an hostium telis perierint incertum est. Die postero decem & octo Scaniaensium nauigia superueniunt quos Absalon non more eorum sed voluntatis estimatione facta prædam cum victoribus communicare præcepit. Quid deinde Sclauis consilii foret cognoscere cupiens callidum speculationis genus amplexus: Bogiszlauum sub simulatione benignæ & veteris amicitie perfidie per legatos arguendum curat nimiamque regis offensam obnoxio placationis studio præcurri postulat. Ad hæc Bogiszlauus tantam receptæ cladis dissimulationem agere sustinuit: ut laudata monitoris beniuolentia facturum se quod ab ipso suadebatur promitteret. Tatum autem timoris Sclauorum vulgus ob pristinam fugam animis insitum habebat: ut etiam nouam visam rate quæ legatos vehebat edere non erubesceret. Post hæc Absalon rerum a se gestarum famam illustri nuntio præcurri magnificum ratus: Tachonem claro Fionia loco natum cum tentorio Bogiszlauum quod ei portionis nomine cesserat remitti curat: nec solum victoriam suam regi indicaturum: sed etiam fidem assertis celebrioris præde gestamine facturum. Per eundem quoque ne Sclauicæ vires nouis copiis instruerentur messis tempus expeditione præcurrendum hortatur. Quem Kanutus Iuibergica concione contractis: Absalonici operis euentum digno relationis officio representare præcepit: expeditionis hortatore usus quem nuntii auctorem habuerat. Quo facto omnium animis maximam educendæ classis curam ingenerauit. At Cæsar tantæ cladis nuntio recepto / postquam solo Absalonis ductu rem gestam cognouit: omnem non solum obtinendæ Danicæ spem / veruetiam attendendæ fiduciam mente deposuit: proprias vires dandando: quæ alienis parum efficaciter usus fuisset. Eandem victoriam Absalon suam apud bizantium incredibili famæ velocitate vulgatam: postmodum ab equitibus suis tunc temporis in ea vrbe stipendia merentibus accepit. Sed nouæ frugis accessio labentibus hostium alimentis opitulata est. Hisdem ex regie profectiois cunctatione instruendorum frumento vicorum perquam utile sibi laxamentum sumentibus huius expeditionis opinione perciti Walogastenses profundiora Penam annis loca crebro lapide conplent / mœniū suorum aditum nauigiis

Sclauorum
subactio.
xxiiii.

Speculatio
callida.

Walogastū
obsidetur.

B. v.

Baxonis Grammatici

negaturi. Quas Abfalón hifdem aluei locis egerere cupiens: trahendę fecum iuuen-
tutis gratia corpus aquis immergere nō dubitauit: easq; lapidibus vacuefaciendo,
quātum transmittendę classi satis erat: ad patientem nauigationis habitum per du-
xit: q̄q; oppidani machinas suas tali temperamento libraffent vt eadem amnis spa-
tia certis ictibus deftinarent. Quibus obstaculis transitu vacuefacto: facilem sociis
petendę circūfidentęq; vrbis aditum struxit. Obsidione cōcepta refixi sub aquis stipi-
tes quorum frequentia oppidum erat vallatū, nauigia propius appellere passī non
sunt. Hanc oppugnationis difficultatē: Danorum iuuenes virtute superare cupien-
tes: non temperauere sibi quo minus nauigiis a profundo remotis pedibus in aquā
descenderent: vadaq; gradu lustrarent. Contra oppidani in subiectos cominus tela
iacere nauigiq; tormētis procul incessere cōeperunt. Quorum eximios iactus elu-
dere q̄ excipere satius existimares. Anceps incertūq; vitatu periculū erat, pregran-
dibus saxis in confertas puppes cadentibus in fuga ac declinatione cautoq; corporis
motu: magis q̄ in vlla armorum ope frustrādorū ictuum remediū ducebatur.
Abfalón mediotenus nauigiū progressus egesta tormentis roborā: crebra corporis
declinatione fallebat. Quem barbarus forte præsidio egressus / post q̄ ex clypei notis
agnitum habuit, tormētōrū præsidibus manu significauit vt eum impeterent. Igi-
tur interrogatus a quodam an perspectum haberet qualiter ipsum barbarus deno-
taret: curam sui illius animo insitam respondit. eodem ludibrio hostem & monito-
rem excipiēdo. Intrepidi animi dixerim in medio salutis discrimine pericula sua
iocoso dicto prosequi voluisse. Adeo certissimū fortitudinis & constātię experimē-
tum necessitas tribuit. Expugnatione non procedente noua adoriendę vrbis ratio
auctore Elberno excogitata est. Siquidem inusitatę magnitudinis nauigium variis
ignis nutrimentis completum solo ventorum remigio opportunis incendio mœni-
bus adigēdum curabant. Quod latenti in vndis stipiti: illisum sine vlla oppidanorū
iactura pprię cū materię discrimine cōflagrauit. Ita exigui signi impedimēto spes in-
gentis victorię subruta est. Hostiumq; salus paruulo fortunę momento ab imminente
exitio protecta. Post hæc Bogiszlauus in dedecorum suorum vltionem dolos men-
te scrutatus Absalonis colloquium simulata pacis affectatione per legatos poscēdo
cum ingenti equitatu deftinatum conuentui locum petiuit. Quem binis obuiam sibi
bi nauigiis venientem vt continētē ascenderet obsecrauit: cōmodius in tentorio
q̄ nauī colloquēdum præfatus. Obsequentē illum nauigioq; excedere volentē Erlin-
gus quidam illustri inter noricos loco natus horridioris somni narratione retinuit
haud dubie fraudem sensurū: si salutem suam hostibus crederet auguratus. Cuius
vocem Absalon perinde ac diuinitus sibi dati indicii miraculū veneratus: vocanti
se Bogiszlauo minorem a maiore peti non oportere perhibuit. Pontificem duci di-
gnitate prestare asseuerādo. Ita hosti impotentia obiciendo fraudis materiam ade-
mit. Ille stricta nauis spacia causatus: repentino discessu fallaciam detexit: Nam qui
alias vitro nauigiū Absalonis ingredi consueuit: nunc eius aditum perinde ac fa-
tale sibi domicilium conscientię malignitate confusus exhorruit. Gausus Absalon
q; salutem suam somnio q̄ hosti credere præoptasset ad classē se recepit. Igitur cū
exercitus noster cōmunem agrorum vastationem vnus vrbis excidio antepone-
ns: exhauriendę prouincię consilium cepisset / inq; pontis pertranseundi angustias hæ-
rerent: crebris oppidanorum myoparonibus incessuntur. Qui mox sagittariorum
ab Absalone, Regeq; missorum opera deturbati: infestandę cōmodius classis gratia

Bogiszlauus
dolus.

Episcopi
prestātia.

Histo. Danicę. Li. XVI. Fo. CXCVIII.

continenti se tradunt/nostrosq; clamore nō minus q̄ iaculis infecuri, per summam ignauia exprobrationem perinde ac victis insultare cœperunt. Quo viso reliqui ex oppidanis passim correptis scaphis, mœnibus etiam quæ tuebantur desertis, in ripam se conferunt/relicta a Danis tabernacula prædaturi. Neq; enim regios equites nauium transitum in terra opperientes/fumus tabernaculorum quæ Dani discedentes cremabant incendio ortus ab ipsis discerni patiebat. A quibus quū inopinati attonitiq; incur sarētur, pars in scaphas refugit/pars armis in ripa/aut aquis in amne exitiū habuit. Natantes a sagittariis interfecti/ nauigātes euerſi/iustus irrisus a se Danis poenas luerunt. Ita Walagostenses pauloante falsis nostrorū, opprobriis exultantes/nūc ciuiū in cōspectu suo necatorū miseranda fata luctu prosequēbātur. Quod Ozneses fama expti, suburbanos penates ocys cremādos curant: ne iisdem hostes ad mœniū suorū incendiū vterentur. Igitur dum vltro se tectis spoliānt, ingens vrbi suæ tumentū cōciliant: quo domibus tenuiores, hoc mœnibus tutiores effecti. Rus Regi rapinæ exitit. Cuius sententia Abſalon Iuliniensium finiu/ arciumq; Zuinē suū expugnationē pagere iussus, Eibernū fratrem Zuinā cum cōmissē sibi classis parte præmittit: aut arces ipsas (si fors sineret) capturum/ aut earum custodibus quoad se Iulino reuertit contigisset, fugam interclusurū. Quorum ianua venienti Eiberno vacua patuere: propugnatoribus nimirum aduentum hostiū furtiuo discessu præcurrentibus. Amba itaq; incendio data. Qua de re Abſalon Iuliniensium rebus absumptis non solum longinqui fumi contemplatione/ verū etiā sociorū inde reuertentiū affirmatiōe certior factus, ad Regē reuertit/ latatus se magna curarū parte fracterna opera liberatum. Rex vicos necessariis vsibus abundantes captu difficiles fore/vacuosq; tantum a se penates exuri conspiciens/remcare constituit, qui nunc defertos inopesq; lares ad ortus fuerat/exacto messis tempore referta copiis horrea cōsumpturus. Cumq; non minus capiendarum vrbium difficultate/q̄ vacuarū ædiū incendio fatigatus Zuinam amnem abducendæ expeditionis gratia petiuisset, exustarum arcium reliquias solo æquari iussit. Et vt omnia earundem monimenta demoliretur, etiam lapides fundamentis egestos in profundum iactandos curauit: q̄q; iisdem recenti adhuc incendio torridi vix se manu contingi paterentur. Cuius laboris idem atq; expeditionis finis exitit. Autumno domi peracto, duodenis milibus e Rugia contractis, Tribufanam prouinciam ditioni suæ parentem peragrat. Post hac Cyrcipinensium deuexam paludem paternæ militiæ amulatione permensus, ad urbem Lubekincā peruenit. Qua præterita dum Diminum petere statuisset in abundantem potione vicum incidit, Barbaris illic tanta animorū securitate conuiuantibus: vt nullum prorsus hostilis aduentus formidarent impetum. Quantam porro gentis illius intemperantiam pacis tempore extitisse putemus: quæ ne hoste quidem liminibus imminente/ quo minus vires suas ebrietatis illecebris labefactaret/abstinuit! Itinere deinde nostrorum ad naues conuerso, conuellendæ prædæ/spargendiq; passim incendiū gratia/Danica manus disſicitur, mentem Regis longinqua: viæ dispendiis a petendi Dymini proposito retrahentibus. Qui triginta solos sibi comites asseruasse contentus/quum ingentem Barbarorum cohortem optimam villam tueri satellite nuntiante cognosset, Abſalonem suo forte vexillo coniunctum dimidio cum præsentium equitum numero opem sociis laturum dimittit. Qui imperium amplexatus, obscurandæ paucitatis gratia laxius militem incedere iubet/multitudinis instar confusa agminum specie præbiturus.

Oznes me-
tas.

Stratagemas.

Saxonis Grammatici

Quinetiam vehementius irruptionem edere curæ habuit: quo plures insequi crederentur. lamq; barbarorū relicta villa, nemus tenentiū manipulos contemplatus quum se longe viribus inferiorem animaduerneret/ideoq; sociorum augmentum simulare veller, cōplures ex suis furtim discedere monitos/aperte subinde redire iussit: idq; saepenumero faciendum curauit. Igitur auxiliorum incrementa sensim recipere existimatus, non suppetentibus qui prædam asportarent, contractas vicī opes ingenti pyra constructa cremauit/flammis insequendo quod vsui commodare non poterat, etiam ministris incendiū tantæ pecuniæ consumptionē animi dolore prosequētibus. Ea re gesta ad Regem se retulit. Qui ppter Lubynam pnoctatione habitata, deleta vicorum reliquiis, lacunā per quam arduo labore iter fecerat/ponte a Rugianis cōsterni curat: eamq; nullo pene negotio remensus, cōscensis nauibus, in proximum Peno amni portum peruenit. Vbi diutina ac vehementi tempestate vexat? Bogislauum pacem a se per legatos petentem repulit / q̄ iam labentibus alimētis expeditionem remittere cogeretur. Exactis domi hybernīs per Zuynam ingēti cū expeditione regressus, Grotzuinā lacerat. Vbi quū larimarus hostiū occursum ex eorum lituo deprehensum regi nuntiandum proponeret / idq; ab Absalone nisi iidem in conspectū venissent exequi vetaretur, ancipiti malo circumuentū se dixit qui siqd inopinati periculi se tacente sociis incidisset, incuriæ damnari: sin maturi? iudiciū afferret, timiditatis notari posset: quū et præpropere nuntio vti p̄rosūm et nimis lento desidiosum videatur. Huius puinciæ præda parū satiatis Pomeranicarū opum fama sollicitat: quæ vt eximia, ita intactæ prædicabant. Nulli tā longinquā militiam ingredi difficile visum: q̄ p̄ferendæ inediæ/pagendæq; solitudinis prædicebatur asperitas, ardore prædæ periculorū metum leuante. Imbellis populus vrbūq; et armorū inops regio ferebatur. Et qm nostris ppositū ex sententia cedere consueuerat, pergendī cupiditas animos inflammabat. Nec fraudandos præsentibus votis scelicia tot successuum experimenta sp̄debant. In qua p̄fectione p̄bulo parum suppetente/nō solum equos, verū etiam pedites cōmeatibus onustos attritæ labore vires deficiebant. Hæ res cōuertendī itineris/repetendiq; classe Iulyni causam dedere. Illic rex adoriendī per insidias Camyni cōsilium nactus/aperteq; ei? irruptioni latentem præferens, ductantibus locorū peritis p̄ ignotos ac deuios salatus, plenum difficultatis iter corripuit. Errantibus ceteris Sialandenses ac Scanienses Alexandro (Absalonis hic sorore editus erat) primipilo vsi/Rugianisq; ducib? rectā et compediariam viam secuti, Camynū venerē: occupassentq; nisi incolas incendio cautiore fecissent. Quorū paucitatē Bogislauus, qui in eodem tunc forte oppido moram agebat, effusis manipulis irrumpendam ratus: Esberno qui talium rerū experientia vsq; callebat: quo longius hostes vrbe euocarentur/de industria celandū monente/diū terga præbentibus institit. Ad postremū intellectis insidiis effusus ruentes in aciem reuocat/tam improbum ab vrbe excessum amaræ repræhensionis salebris insecutus. Quod videns Esbernus abiecta fugæ simulatione, signa ad hostē reflexit: effecitq; vt Bugislauus caballo delapsus/pauido recursu intra vallū confugeret/celeritate pedum salutem quæsiturus: quam aut armis aut equi velocitate tueri fiduriam non habebat. Alexander illato portis signo, neminem a quo res pelleretur inuenit: tanta trepidatione captis hostibus, vt ne vrbis suæ quidem limina ab iniuria vindicare præsumerent. Qua gloria satiati Danorum iuuenes/paulatim in aciem se recipere, q̄ vsterius vrbī insultare maluerunt: paucitatis aestima-

Præda cupiditas.

Histo. Danicę. Li. XVI. Fo. CXCVIII.

tionē temeritatem domāte. Hunc iuuentutis procursum rex reliquo milite subsecutus propter muros equo descendit: expugnandę vr̄bis habitum curiosiore cōtēplationis officio lustraturus. Quo residente vallūq; vexillis stipante: canonicę vitę clerici contusi deiectiq; animi moerorē pedum nuditate testantes / digesta rite processione cum insignibus suis adueniunt: eoq; paternę sanctitate admonito genibus nixi sacris adibus abstinendum precantur. orando ne diuinos penates humanis incēdio iungat / neq; ita in hostes sequiar: vt publicę religionis domicilia cōsumat: Tot suas: tot maiorū virtutes teterrimo facinore corrupturus. Adiectum ab iis est Bogiszlauum regis tuto petendę gratia familiaris fidei patrociniū postulare: Respōsum a Kanuto, homines sibi non deum incessendū propositum esse: vt iustū: ita alienum sacrilegii bellum gesturo. Quibus si ciuitatis partem extra municipii mœnia collocatam cremaret: ecclesias mortalium adificiis permixtas cōmunibus flammis implicandas dicentibus: iram precibus remisit: hostilesq; lares inuiolatos relinquere / q̄ diuinos humanis iniuria æquare maluit. Illi vr̄bem precib⁹ suis donatā gauisi gratiis pro beneficio actis lætitiā ouantes discedunt: eamq; sacro concentus genere prosequuntur. Bogiszlauus quod petebat obtento / questitum Absalonem die postero obuiam sibi cū larimaro venturum precatur, eosdem faciendę cum rege pacis arbitros habiturus: quos tot colloquiis amicos expertus fuerat. Quem Absalon fraude potius q̄ sincera verborum fide agere ratus: negauit se intercedere quo minus igni prouincia vastaretur: ne tantum iter explese fraudi fuisse videatur. Ille nihil a se extra municipii mœnia possideri confessus: sacris tantum domiciliis eorūq; gratia vicinis rectis abstinendum orauit. Quod beneficium eodem voto petitum promissumq; est. Reliquum lucis audivissima vicorum vastatione consumptū. Bogiszlauus presentium periculorum impulsu promissum reuertendū tēpore sectatus Absalone & larimaro dextras prebentibus ad regem perducitur ingentisq; summe pecunia multæ nomine pacta: non alias pacis condiciones assequi potuit q̄ vt procurrationem hætenus patrimonii titulo amministratam e manu regis: beneficii iure susciperet: libertatēq; seruitute mutaret / Rugianę gentis tributum obsequiis equaturus. Hanc pactionem obsidibus firmandam pollicitus discedit: redeundi comitibus vtendo: quos adueniendū duces habuerat. Et ne venerationis expertus dimitteretur: ab Absalone conuiuio cū amicis exceptus, potu nimis auide sumpto adeo vires sensumq; exiit vt vix mente constare putaretur. Qua intemperantia amissę maiestatis oblitus: deffendę seruitutis loco: libertatis gaudia representauit. Igitur nimio ebrietatis haustu obstupefactis neruis: naue egestus in tentorio collocatur. Absalone quadraginta armatos ante tabernaculi fores excubare: nocturnęq; eius custodię vacare iubente. Tanta siquidem apud Danos seruandorum hospitem sedulitas existere consueuit: vt eorum salutē perinde ac proprię studere curaretur. Quo beneficio obligatus Bogiszlauus: Sclauorum animos Danis applicando: debitam Absalonis meritis gratiā retulit. Quib⁹ cū pulso mane somno oculos iseruisset: Danorum fidem exosculatus: aptissimoq; laudationis genere prosequutus: plus voluptatis se ex cepta Absalonis humanitate q̄ amaritudinis ex patrię iactura sentire dixit. Igitur ad locum in quo milites eum prastolabātur relatus: postero die Sclauicę nobilitatis proceribus adductis / genibus annexus cum coniuge se & liberis ad pedes regis suppliciter abiecit: veniãq; diutine rebellionis precatus: obsidibusq; ex parte datis, ex parte promissis: auita: paternaq; procurrationis summam beneficii loco

Cōditiones
Bogiszlauo
datę.

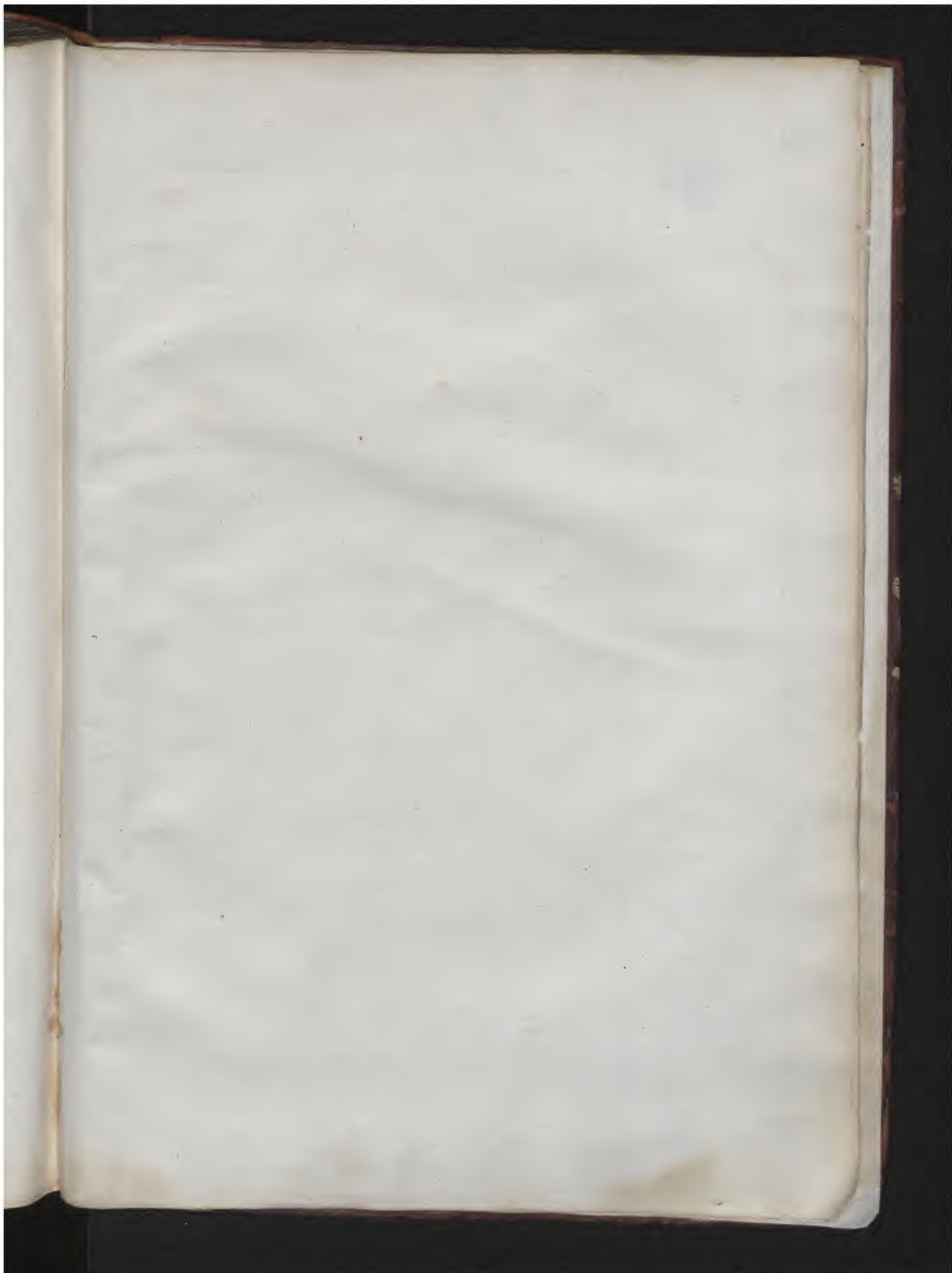
Sclauorū
deditio,
xxiiii.

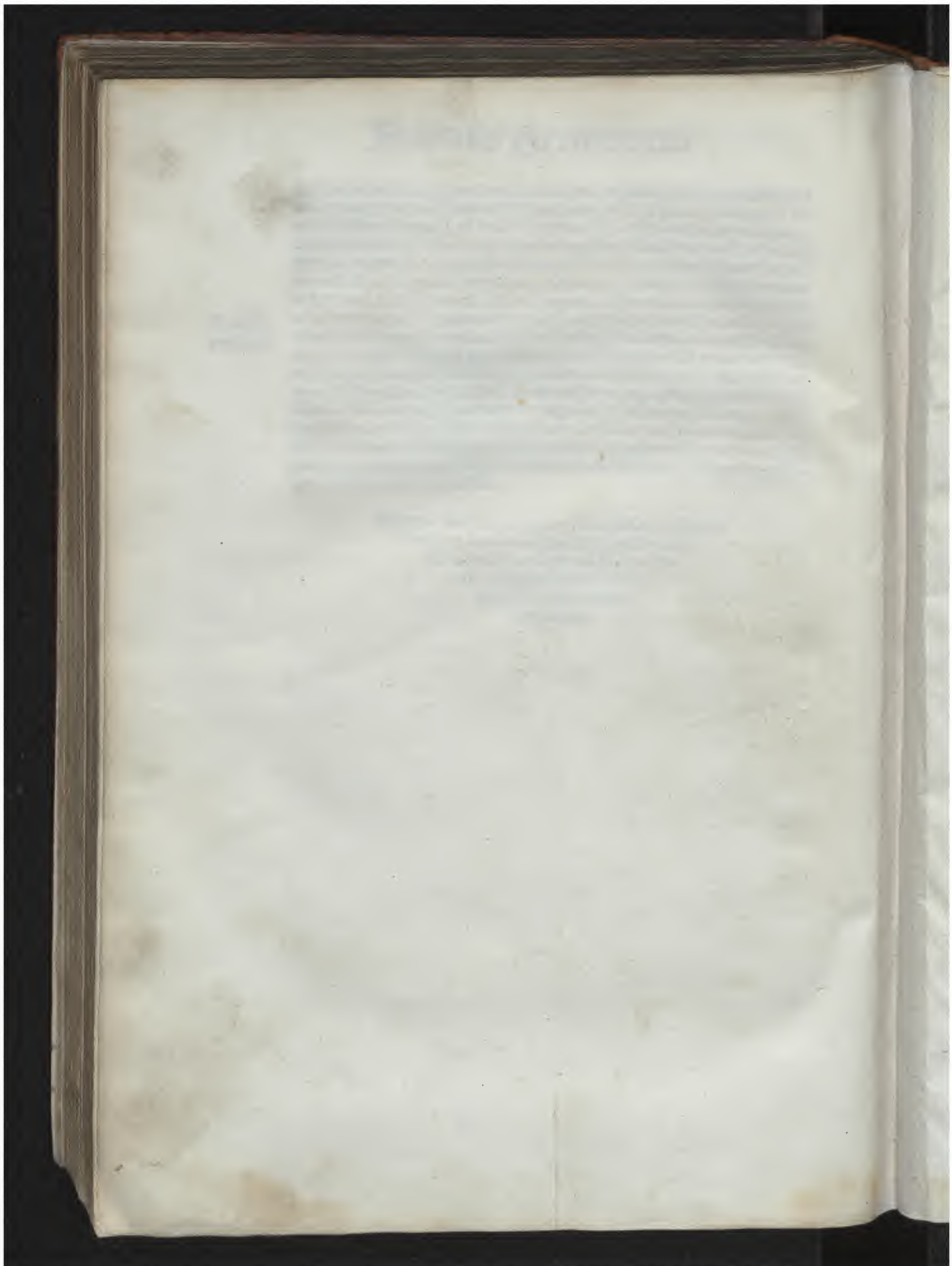
Saxonis Grammatici

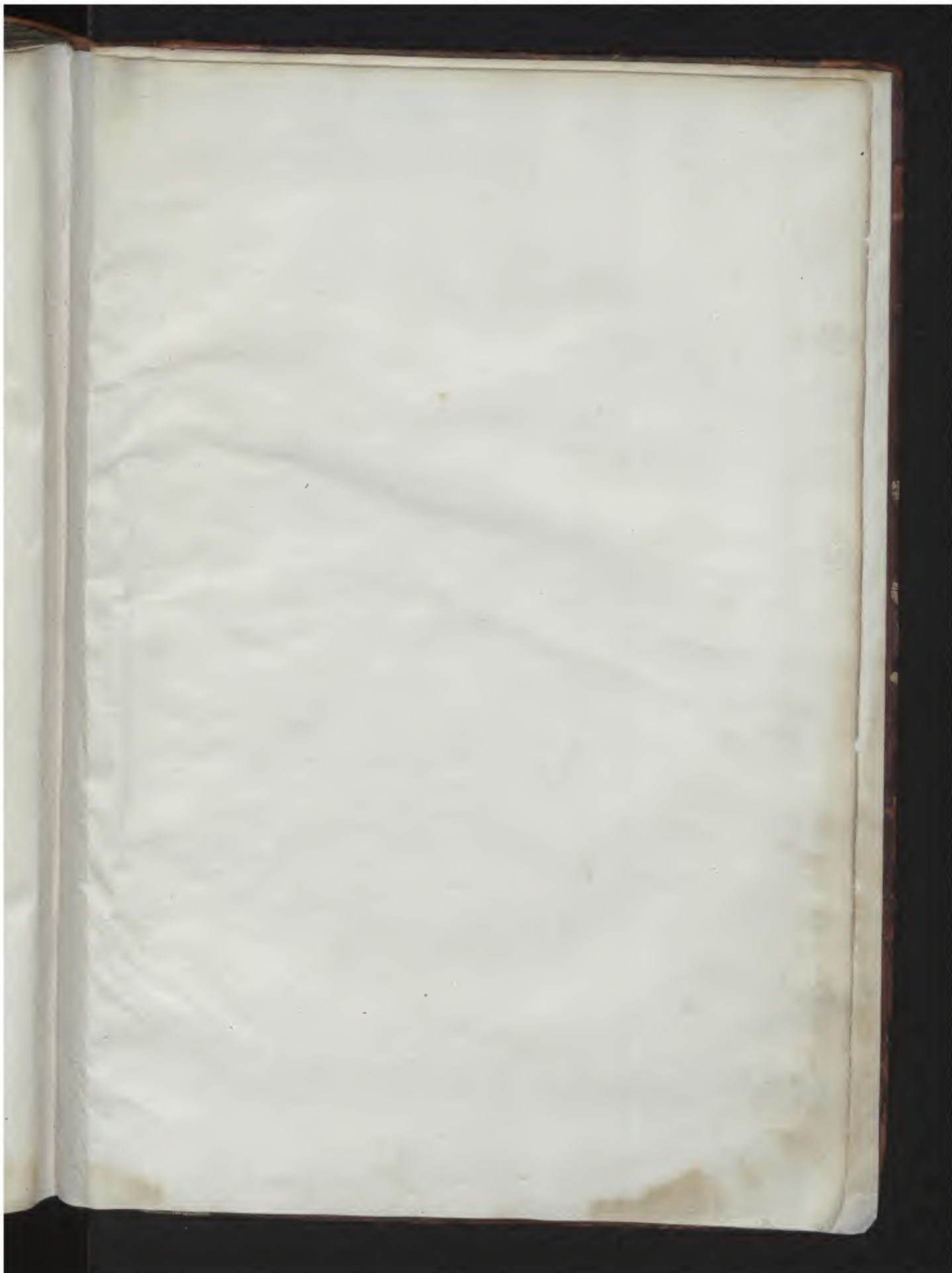
Tonitrua
portetofa.

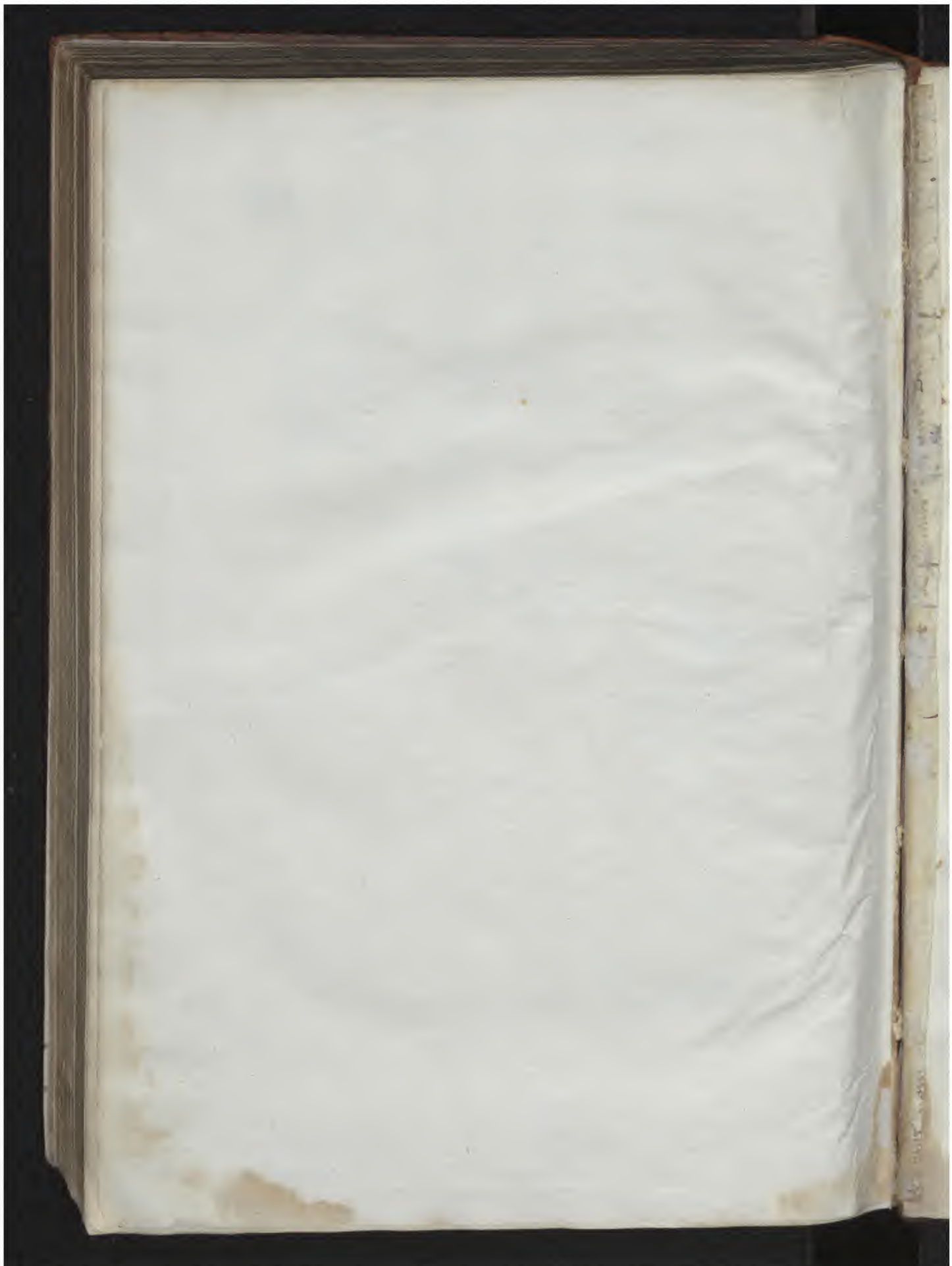
fulcipere nō erubuit, qđ patrimonii erat: alienā largitionis indulgētia possessurus Rex principis huc necessitati miseratione p̄mōtus: satis iā grauis eū sibi p̄enas dedisse existimauit / regnūq; ei⁹ in munere q̄ in vsu suo cōstituerē maluit: ac demū hu mi iacētē erexit. Nec minus regē maternā erga Bogisl̄auī filios necessitudinis respectus tangebatur. Ita Sclauicā ū rerū dominū assiduis Waldemari laborib⁹ negatū paruulo Kanuti negotio contributum est. felici eius militia paternā supergredientē te fortunam. Eodem temporis momēto ingenti nubium volumine colliso per summam vtriusq; gentis exanimationem fracta crepuere tonitrua. Quo euentu Sclauici regni interitum portendī a coniecturarum sagacibus existimatum est. Bogisl̄auī quoq; animus constantiē pignoris refectus accepti beneficii memoriā ad vltimū vsq; vitā tempus inuolabili fide exhibuit. Adeo vt cum supremo morbo cor reptus in lectulo laberetur: adhibitos amicos iureiurādo obstringeret eos coniugē suam ac liberos ad regem per ducturos: eiq; diuidendi inter pupillos regni auctorem habituros / & quod is statuisset perinde ac testamēto cautum custodituros: nisi hil se de Danorum fide hesitare testatus: quorum egregia toties experimēta susceperit: Succurrebat enim illustri viro quātos fructus Rugianis constantis erga Danos amicitiae custodia peperisset.

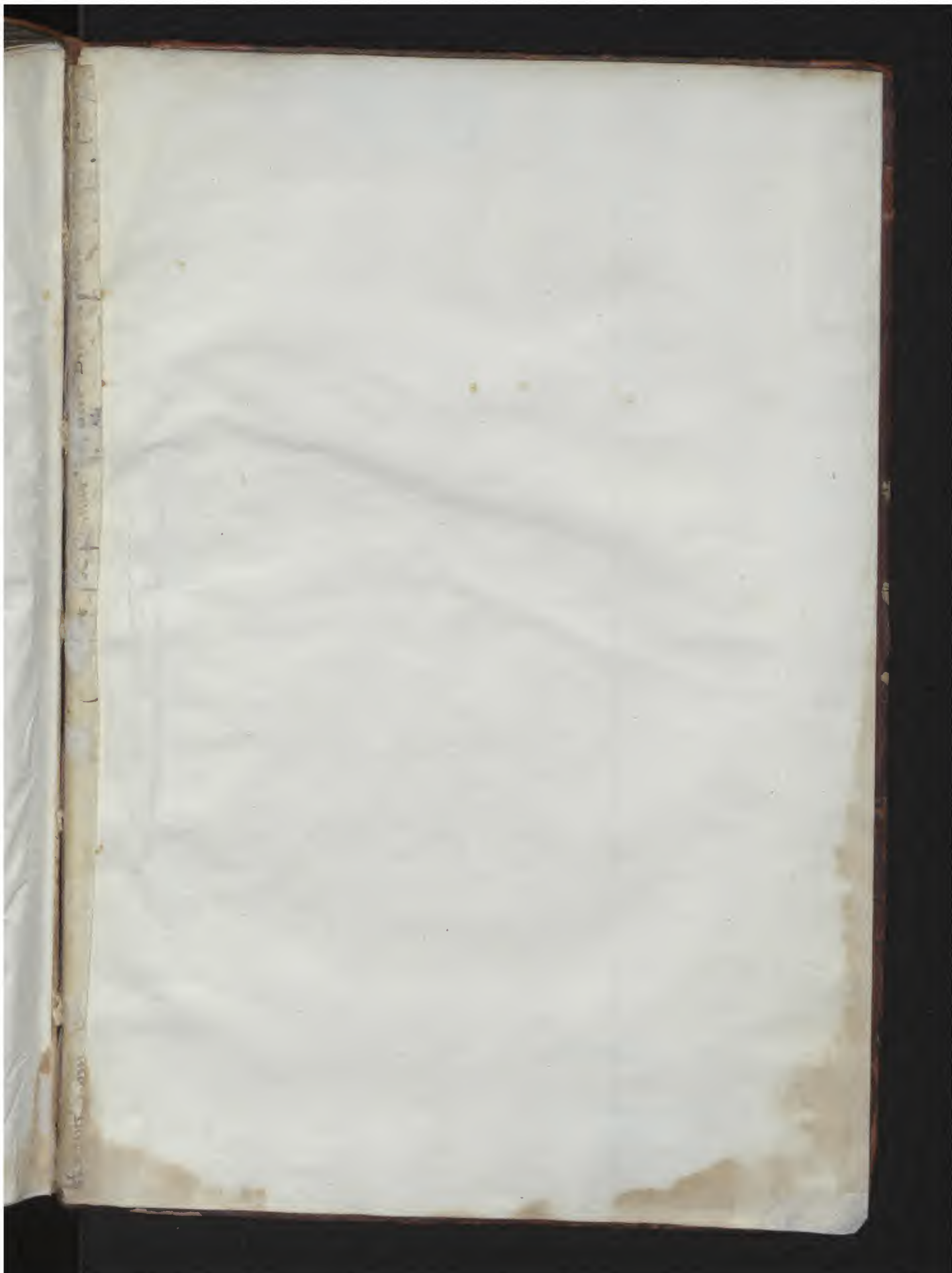
Hactenus Saxo Grammaticus Sialendē, vir disertissimus. Quē accurata diligentia impressit in inclyta Parrhisorum academia Iodocus Badius Ascensius Idibus Martiis, MDXIII. Supputatione Romana.

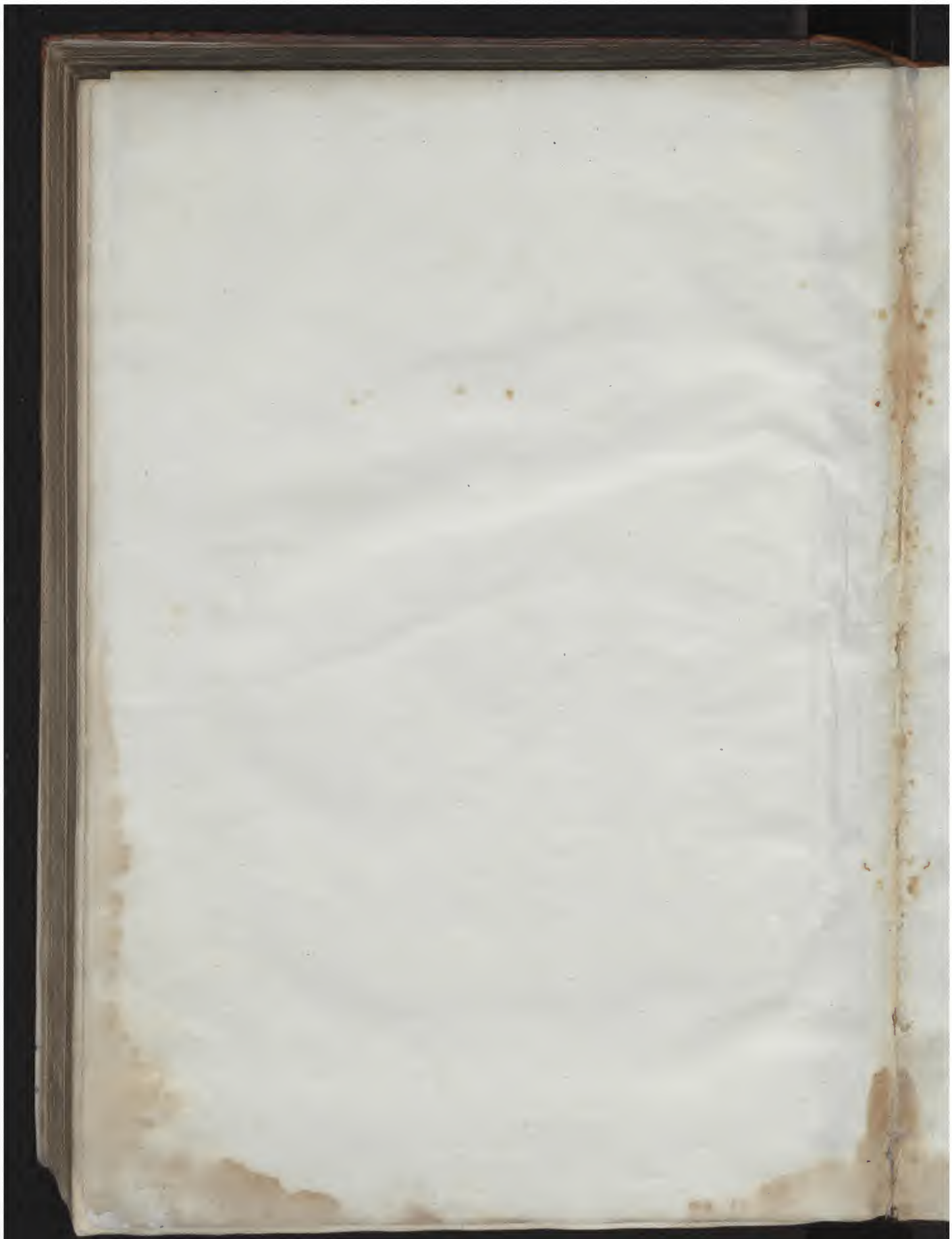










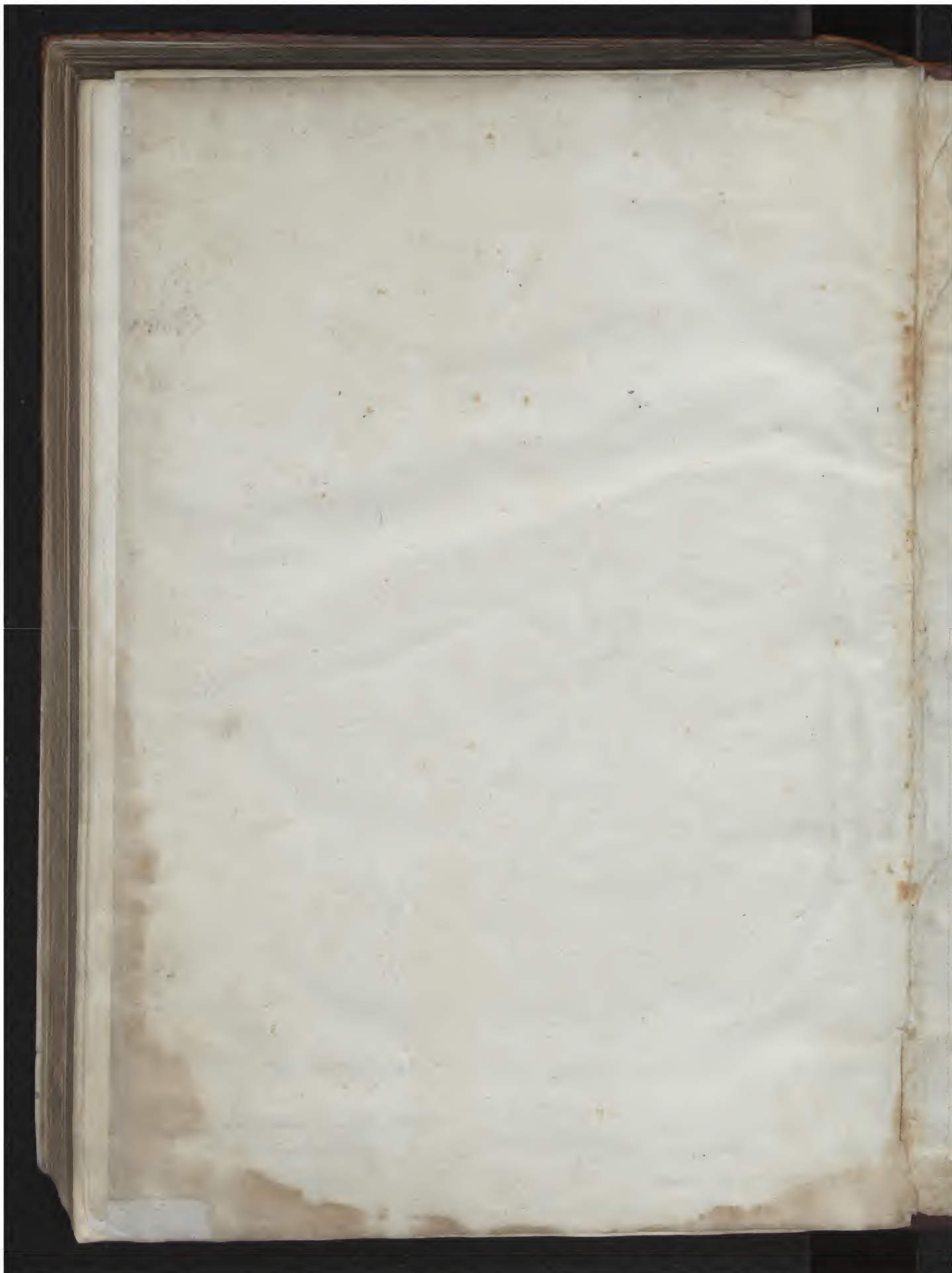


DD 503007 t. bl.

Fot. Nr. 38699 (Fornida) - bindet

" 38609 (Bequile) - r -

v 173.017 (Sudmit af Hvald. m konger
Lig. tekst på bryggeren 173.017)



PORTIO MEA DOMINE SIT IN
TERRA VIVENTIVM.

Joannis Grolierij Lugd'
& amicorum.

V. Raffarij